

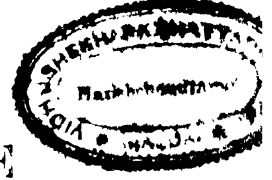

उपनिषद्वाक्यकोशः ।

A CONCORDANCE

TO THE

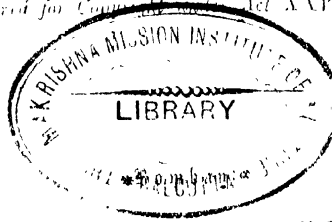
PRINCIPAL UPANISHADS
AND BHAGAVADGITA

BY

Colonel G. A. Jacob,
BOMBAY STATE CORPS

750 COPIES.

Registered for Copyright under Act XXV of 1907.

GOVERNMENT CENTRAL BOOK DEPOT.

1891.

(All rights reserved.)

Price 8 Rupees.

Bombay Sanskrit Series No. XXXIX.

RMIC LIBRARY	
Acc. No. 47,197	
29413	
Class No.	
UFA	
Date	30.7.62
St. Card	M.B
Class.	Am
Cat.	
Pk Card	Sc
Checked	

~~READING ROOM~~

DEDICATED

TO

THE PEOPLE OF WESTERN INDIA,

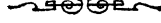
AMONGST WHOM

I HAVE SPENT THE HAPPIEST YEARS

OF MY LIFE.

PREFACE.

THIS volume owes its existence to a pressing sense of need. I was studying a Vedantic commentary bristling with citations from the Upanishads, and, having an intense dislike to passing by a quotation without attempting to trace it to its source, I used to spend many hours in searching for them. At last I determined to lay aside the philosophy and compile a Concordance.

A friend whom I consulted thought that six months would suffice for the work; but I plodded on unremittingly for seven long years before the end was reached, and the printing has occupied an additional twelve months. It is a satisfaction, however, to feel that the labour of others will be materially lightened by this eight years' toil,—and I doubt not that the student of philosophy, the philologist, and the lexicographer will alike welcome its outcome.

It is perhaps superfluous to say that every syllable of the manuscript had to be written with my own hand, for, in work of this kind, a Sâstrî would be manifestly useless. Let no one suppose, however, that the task was purely mechanical. Before a line of any text could be incorporated in the Concordance it was necessary to collate it with as many manuscripts as possible. This did not lead to much change in the case of the older Upanishads, they having been for the most part stereotyped by the commentaries of Saṅkara and Saṅkarānanda; but as regards the text of the minor Ātharvaṇa Upanishads it was very different. A cursory glance at some of these, as they appear in the volume forming part of the Bibliotheca Indica Series, will suffice to show that without revision they could not have been incorporated in the Concordance. A few examples will demonstrate this.

(a) In the *Ātharvaśīras*, we find, on page 6, अभित्वा शूरणो नुमः . . स्वदर्श for अभि त्वा शूर नोनुमः . . स्वर्दृशं,—on page 8, चक्रपे twice for चाकृपे, and त्रिधा धर्ता for त्रिधर्ता (=त्रिधा + कृता),—on page 9, न च दिवो देवजनेन गुप्ता न चान्तरिक्षाणि न च भूम इमाः instead of नव दिवो देवजनेन गुप्ता नवान्तरिक्षाणि नव भूम इमाः,—and on page 10, स चक्षुषः पंक्तिं पुनाति for आ चक्षुषः पंक्तिं पुनाति.

(b) In the *Brahma*, page 250, स्वं विभोः प्रजाः संविज्ञायेरन् represents सं विभोः प्रजा विज्ञायेरन्.

(c) In the *Prāṇāgnihotra*,[†] page 264, the lucid sentence स ते प्राणा वापो गृहीत्वा (!!) does duty for सव्ये पाणावपो गृहीत्वा.

These are specimens selected from a multitude of others, and the defects of the Commentaries are even more glaring. Blunders of every description abound, whilst words and sentences have been omitted without number. We have here, however, no direct concern with the Commentaries, so I will cite only one instance of their inaccuracy from that on the *Kaṭhaśruti*. The editor of the volume calls it *Kaṭhaśruti* and makes Nārāyaṇa responsible for the following :—

यजुर्वेदे तु चरका द्वादशैषा कण्ठाश्रयः ।

सन्न्यासोपनिषत्तुल्या चतुःखण्डा कृतश्रुतिः ॥

This is, of course, sheer nonsense, and what Nārāyaṇa really wrote was this :—

यजुर्वेदे तु चरका द्वादशैषा कण्ठाश्रयः ।

सन्न्यासोपनिषत्तुल्या चतुःखण्डा कृतश्रुतिः ॥

Professor Weber* was therefore undoubtedly right in naming the Upanishad *Kaṭhaśruti*.

The labour of revising the texts was therefore immense, but I am not so sanguine as to suppose that it was always successful. In some instances, the text of even the best MSS. is in a very unsatisfactory state, and yields a minimum of sense.

I agree with Professor Whitney† in thinking that “ a little wholesome severity ” would not be out of place in dealing with such. “ Our attitude towards the obscurities of the Upanishads should be one of judicial, even of skeptical scrutiny. To see the humbly expectant bearing of many a student of these treatises, like that of an ancient Greek at the oracle of a crazed priestess, or a red Indian at the door of a medicine-lodge, is—one can hardly say whether more amusing or more nauseating.” The Professor’s remarks had reference, primarily, to the interpretation of the Upanishads; but are equally applicable to the question of the text itself.

The materials requisite for restoring these texts have not, however, yet come to hand, and I had no alternative than to accept the reading recognized by the Commentator. As examples of corrupt readings, probably stereotyped many years ago, I may cite two from the *Sannyāsa-*

* See footnote on page 163 of his *History of Indian Literature*.

† *The Upanishads and their latest Translation* (Reprinted from the *American Journal of Philology*, Vol. vii.), page 6.

Upanishad, namely, अयं मूर्धानमस्य देह where Nārāyaṇa explains देह by दिदेह, and यद्ब्रह्माभ्युदय दिवं च लोकं च, where अभ्युदय is said to mean अभ्यनयत्. I have accordingly shown the word देह under the heading दिह and अभ्युदय under अभ्युदि. These are but samples of numerous instances which had to be dealt with, and which were productive of not a little perplexity. My friend Mr. Mahādeo Chimṇāji Āpte, the founder of the Ānandāśrama, is preparing an edition of the minor Upanishads for publication in his Sanskrit Series, and its appearance will be very welcome.

It would have been easy to include a larger number of Upanishads in this volume ; but as, with a few exceptions, they are not available for reference in printed form, are of no great value, and have not been explained by any Commentator, I omitted them. The following is a list of those incorporated :—

Ait=Aitareya.

Amṛita=Amṛitabindu.

Āruṇeya.

Āśrama.

Ātmapra=Ātmaprabodha.

Brahma.

Brahmab=Brāhmabindū.

Brahmav=Brahmavidyā.

Brih=B ihadāraṇyaka.

Chhā=Chhāndogya.

Chāl=Chālīkā.

Dhyāna=Dhyānabindu.

Garbha.

Gāruḍa.

Gauḍa=Gauḍapāda's Kārikās.

Gītā=Bhagavad-gītā.

Gopī=Gopīchandana.

Haṁsa.

Isā.

Jābāla.

Kaivalya.

Kālāg=Kālāgnirudra.

Kaṭha.

Kaṭhaśru=Kaṭhaśruti.

Kaush=Kaushītaki.

Kena.

Kṛish=Kṛishṇa.

Kshur=Kshurīkā.

Mahā.

Mahānār=Mahānārāyaṇa.

Maitri.

Māṇḍū=Māṇḍūkya.

Mukti=Muktikā.

Muṇḍ=Muṇḍaka.

Nāda=Nādabindu.

Nār=Nārāyaṇa.

Nīla=Nīlarudra.

Nṛip=Nṛisimhapūrvatāpanī.

Nṛisut=Nṛisinhottaratāpanī.

Nyāsa=Sannyāsa.

Parama=Paramahansa.

Piṇḍa.

Prāṇāg=Prāṇāgnihotra.

Praśna.

Rāmap=Rāmapūrvatāpanī.

Rāmot=Rāmottaratāpanī.

Sarvop=Sarvopanishatsāra.

Sikhā=Atharvaśikhā.

Śiras=Atharvaśiras.

Skanda.

Śwet=Śwetāśwatara.

Tait=Taittirīya.

Tejo=Tejobindu.

Vāsu=Vāsudeva.

Yogaśi=Yogaśikhā.

Yogat=Yogatattva.

Excluding the *Bhagavadgītā*, these, according to Indian writers, amount to 66 Upanishads, since the *Kaṭha* consists of two, the *Māṇḍūkya* (with *Kārikās*) of four, the *Mahānārāyaṇa* (or more commonly *Bṛīhan-nārāyaṇa*) of two, the *Nṛsiṃhapūrvatāpani* of five, and the *Taittirīya* of three Upanishads.

The numbering of the chapters and verses is in strict accord with that of the editions in general use. In the case of one or two of the minor prose Upanishads, the numbering of the sections differs in part from that of the Bibliotheca Indica edition where it was at variance with the manuscripts. I had some difficulty with the *Muktikā*, the only available edition of which is that most meagre one published by Pandit Jīvānanda Vidyāsāgara. It consists of two chapters, but neither the prose portions nor the verses have any numbers. I have numbered the verses, and the quotations from them show the chapter and verse; but the prose is indicated by the number of the chapter only. This sometimes looks very awkward, as, for example, on page 282*b*; but there seemed to be no remedy except to bring out a properly numbered edition myself, and that I was not prepared to do.

A word as to the typography and I have done. Every effort has been made by the proof-reader, the venerable Vāsudeva Śāstrī Tullu, and by myself, to ensure accuracy,—and yet, in spite of it all, mistakes have occurred. These, when of importance, have been corrected at the end of the volume,—but others, such as the dropping out of a *virāma*, or of a vowel mark, can be corrected with ease by the reader. Many of the proofs had to be examined in a darkened room during the hot season, and others whilst I was on tour and had a minimum of leisure to bestow on them. Some of the inaccuracies are I fear partly due to these causes. The setting up of a work of this kind is quite new to native compositors, and their ingenuity must have been considerably taxed.

G. A. J.

Poona, 3rd January, 1891.

READING ROOM

उपनिषद्वाक्यकोशः ।

अंश

अकर्म

अंश

2. 5. अबुद्धिपूर्वमिहैवावर्त्तते-
ऽशेन
—सौ ऽशो ऽयं यथेतामात्रः
5. 2.
5. 2. अस्य तामसौ ऽशो ऽसौ
सः..यो ऽयं रुद्रः
—अस्य राजसौ ऽशो ऽसौ
सः..यो ऽयं ब्रह्मा
—अस्य सात्त्विकौ ऽशो ऽसौ
सः..यो ऽयं विष्णुः
15. 7. ममैवांशो जीवलोके

अंशमात्र

6. 35. नभसो ऽन्तर्गतस्य तेजसो-
शमात्रम् (4 times).

अंशु

2. 8. यमादित्या अंशुमाप्यायय-
न्ति

अंशुधारय

6. 35. अंशुधारय इवाणुवातेरितः

अंशुमन्त्

10. 21. ज्योतिषां रविरंशुमान्

अंस

2. 15. अथेतरः सव्यमन्वंसमभ्य-
वेक्षते (another reading
is सव्यमंसमन्ववेक्षते).

अंहस्

1. नो मुञ्चन्वंहसः (bis).¹

अउम

- Rámap. 88. उपर्युपर्यउमैरर्चितानि (so
one MS. and Weber;
other MSS. read उत्तमैः
for अउमैः).

अकण्ठतात्वोष्ठ

- Amrita. 24. अकण्ठतात्वोष्ठमनासिकम्

अकथ्य

- Gaúda. 3. 48. अकथ्यं दुःखमुत्तमम्

अकरण

- Nṛisut. 9. अकरणमलक्षणमसङ्गम्

अकर्ण

- Śwet. 3. 19. स शृणोत्यकर्णः
Kaivalya. 21. स शृणोम्यकर्णः
Amrita. 14. शृणु शब्दमकर्णवत्

अकर्त्तृ

- Chhá. 6. 16. 2. यदि तस्याकर्त्ता भवति
7. 9. 1. अकर्त्ताविज्ञाता भवति
Śwet. 1. 9. अनन्तधात्मा विश्वरूपो
ह्यकर्त्ता
Maitri. 2. 7. अनवस्थो ऽसति कर्त्ता ऽक-
र्त्तैवावस्थः

- Gîtâ. 4. 13. विद्यकर्त्तारमव्ययम्
13. 29. अकर्त्तारं स पश्यति

अकर्मकृत्

- Gîtâ. 3. 5. नहि कश्चित्.. जातु तिष्ठ-
त्यकर्मकृत्

अकर्मन्

- Gītā. 2. 47. मा ते संगो ऽस्त्वकर्मणि
 8. 8. कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः
 —न प्रसिध्येदकर्मणः
 4. 16. किं कर्म किमकर्मेति
 17. अकर्मणश्च बोद्धव्यम्
 18. कर्मण्यकर्म यः पश्येदक-
 र्मणि च कर्म यः

अकल

- Śwet. 6. 5. परस्त्रिकालादकलो ऽपि दृष्टः
 Maitri. 6. 15. यः प्रागादित्यात् सो ऽकालो
 ऽकलः

- Praśna. 6. 5. अकलो ऽमृतो भवति

अकल्पक

- Gauḍa. 3. 33. अकल्पकमजं ज्ञानम्

अकल्मष

- Gītā. 6. 27. ब्रह्मभूतमकल्मषम्

अकाम

- Bṛih. 4. 3. 21. आत्मकाममकामं रूपम्
 4. 4. 6. अकामो निष्काम आप्तका-
 मः Nṛisut. 5 (ter).

- Maitri. 3. 5. अकाममस्थिरत्वम्

- Mund. 3. 2. 1. उपासते पुरुषं ये ह्यकामाः

- Gauḍa. 4. 78. वीतशोकं तथाकामम्

अकामचार

- Chhā. 7. 25. 2. तेषां सर्वेषु लोकेष्वकाम-
 चारो भवति 8. 1. 6.

अकाममय

- Bṛih. 4. 4. 5. काममयो ऽ काममयः

अकामहत

- Bṛih. 4. 3. 33. भोत्रियो ऽ वृजिनो ऽ का-
 महतः (ter).

- Tait. 2. 8. 1. भोत्रियस्य चाकामहतस्य
 (10 times)

अकाय

- Īśā. 8. शुक्रमकायमव्रणम्

अकार

- Māṇḍā. 8. अकार उकारो मकारः
 Nār. 5. Atmapra. 1.

- Gauḍa. 1. 23. अकारो नयते विश्वम्
 Nṛip. 2. 1. पूर्वा मात्रा पृथिव्यकारः
 Nṛisut. 3.

- Nṛisut. 2. वैश्वानरश्चतुरूपो ऽकार एव
 चतुरूपो ह्ययमकारः
 3. अकारं ब्रह्माणं नाभौ
 5. एष एवाकार आप्ततमार्थः
 —तस्मादकारोकाराभ्याम्
 7. अकारेणेममात्मानमन्विष्य
 (bis).

—अकारं . उकारपूर्वार्द्धमा-
 कृष्य

—तस्यादिरयमकारः स एव
 भवति

—सर्वात्मकेनाकारेण

—अकारेण परमं ब्रह्मान्विष्य
 (bis).

—अकारेणेममात्मानमन्विष्य

- Brahmav. 5. अकारस्य शरीरं तु

8. अकारः शंखमध्यगः

- Śikhā. 1. पूर्वास्य मात्रा पृथिव्यकारः

- Nāda. 1. अकारो दक्षिणः पक्षः

- Yogat. 10. अकारे शोचितं पद्मम्

- Nār. 5. कारणरूपमकारं परं ब्रह्म
 Atmapra. 1.

- Kālāg. 2. प्रथमा रेखा सा . अकारः

- Vāsu. 2. अकारोकारमकाराः

- Rāmot. 2. अकारः प्रथमाक्षरो भवति

3. अकाराक्षरसम्भूतः

- Gītā. 10. 33. अक्षराणामकारो ऽ स्मि

अकाररूप

2. स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभिर-
काररूपैः

अकार्पण्य

3. 2. अतो वक्ष्याम्यकार्पण्यम्

अकार्य

16. 24. कार्याकार्यव्यवास्थितौ
18. 30. कार्याकार्यं भयाभये
31. कार्यं चाकार्यमेष च

अकार्यकारिन्

5. 11. अकार्यकार्यवकीर्णी

अकाल

- 6 14. द्वे वाव ब्रह्मणो रूपे काल-
श्चाकालश्च

—यः प्रागादित्यात्सो ऽ कालः

अकीर्त्ति

- 2 34. अकीर्त्तिं चापि भूतानि
—सम्भावितस्य चाकीर्त्तिः

अकीर्त्तिकर

2. 2. अकीर्त्तिकरमर्जुन

अकुटिल

1. गुणवन्तमकुटिलम्

अकुशल

18. 10. न द्वेष्ट्यकुशलं कर्म

अकृत

3. 13. 1. अकृतं कृतात्मा ब्रह्मलोक-
मभिसम्भवामि

1. 4. 15. अन्यद्वा कर्माकृतम्
1. 5. 17. किञ्चिदक्षण्याकृतं भवति
1. 2. 12. नास्त्यकृतः कृतेन
4. 9. सहजा अकृता च या
8. कृतमकृतं परमपरम्
3. 18. नाकृतेन कश्चन

अकृतबुद्धित्व

- Gītā. 18. 16. पश्यत्यकृतबुद्धित्वात्

अकृतात्मन्

- Gītā. 15. 11. यतन्तो ऽ प्यकृतात्मानः

अकृतार्थ

- Maitri. 2. 6. इदन्तरादकृतार्थो ऽ मन्यत

अकृत्वा

- Chhā. 7. 21. 1. नाकृत्वा निस्तिष्ठति

अकृत्स्न

- Bṛih. 1. 4. 7. तं न पश्यन्त्यकृत्स्नो हि सः
—अकृत्स्नो ह्येषो ऽ त एकैकेन
भवति
17. यावदेतेषामेकैकं न प्राप्नो-
त्यकृत्स्न एव तावन्मन्यते

अकृत्स्नविद्

- Gītā. 3. 29. तानकृत्स्नविदो मन्दान्

अकृष्टपच्य

- Āśrama. 3. अकृष्टपच्यौषधिवनस्पतिभिः

अकोप

- Rāmāp. 55. अकोपो धर्मपालश्च

अक्रतु

- Kaṭha. 2. 20. तमक्रतुः पश्यति वीतशोकः
Śwet. 3. 20. तमक्रतुं पश्यति वीतशोकः
Mahānār. 8. 3.

अक्रिय

- Gītā. 6. 1. न निरमिर्न चाक्रियः

1. अक्रूर (= अनुस्वार)

- Rāmāp. 75. दीर्घाक्रूरयुता

2. अक्रूर

- Krish. 17. सत्याक्रूरो दमोदरः

अक्रोध

Gītā. 16. 2. अहिंसा सत्यमक्रोधः

अक्रोधमय

Bṛih. 4. 4. 5. क्रोधमयो अक्रोधमयः

अक्लेद्य

Gītā. 2. 24. अक्लेद्यो ऽशोष्य एव च

अक्ष

Chhā. 7. 3. 1. द्वी वाक्षौ मुष्टिरनुभवति

अक्षन्, अक्षि

Ait. 1. 4. अक्षिणी निरभिद्येताम-
क्षिभ्यां चक्षुः2. 4. आदित्यश्चक्षुर्भूत्वाक्षिणी प्रा-
विशत्Kaush. 4. 2. दक्षिणे ऽक्षिणि वाचः सव्ये
— ऽक्षिणि सत्यस्य17. दक्षिणे ऽक्षिणि पुरुषस्तमे-
वाहमुपासे18. सव्ये ऽक्षिणि पुरुषस्तमेवा-
हमुपासेChhā. 1. 6. 7. तस्य यथा कप्यासं पुण्ड-
रीकमेवमक्षिणी

1. 7. 4. यदेतदक्षः शुक्लं भाः (bis).

5. य एषो ऽन्तरक्षिणि पुरुषो
वृश्यते सैवर्क✓ 4. 15. 1. य एषो ऽक्षिणि पुरुषो वृ-
श्यत एष आत्मा 8. 7. 4.Bṛih. 2. 2. 2. इमा अक्षन् लोहिन्यो राजयः
— या अक्षन्नापस्ताभिः पर्जन्यः2. 3. 5. यो ऽयं दक्षिणे ऽक्षन्पुरुषः
4. 2. 2; 5. 5. 2, 4.

4. 2. 3. एतद्दामे ऽक्षिणि पुरुषरूपम्

Maitri. 6. 6. अक्षिण्यवस्थितो हि पुरुषः
सर्वार्थेषु चरति

7. तारको ऽक्षिणि वैष भर्गाख्यः

Maitri. 6. 35. एतद्वदादित्यस्य मध्यं हं
त्यक्षिण्यमौ च7. 11. यो ऽयं दक्षिणे ऽक्षिण्य
स्थितः— जायेयं सव्ये चाक्षिण्य
स्थिताNṛip. 1. 1. भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः
2. 4; Nṛisut. 1.Garbha. 3. षष्ठे मुखनासिकाक्षिभ्यो
णिMukti. 1. 36. सूर्याक्ष्यध्यात्मकुण्डिका
1.—vide सरस्वतीरहस्य

2. 23. अक्षिद्वय्येषु

अक्षमालिका

Mukti. 1. 36. तुरीयातीतसञ्ज्ञासपरि-
जाक्षमालिका

1.—vide बहुच

अक्षय, अक्षय्य

Maitri. 2. 4. अनन्तो ऽक्षय्यः 6. 28.

4. 4. अक्षय्यमपरिमितं . . दृष्ट
6. 30.

Mahānār. 11. 10. अक्षयः कविः

Gauḍa. 3. 40. अक्षया शान्तिरेव च

Chāl. 20. अक्षय्यमन्नपानं च

Gopi. 3. अक्षयं पदमाप्नोति

Gītā. 5. 21. द्रुखमक्षयमभ्युते

10. 33. अहमेवाक्षयः कालः

1. अक्षर adj

Bṛih. 3. 8. 8. एतद्वै तदक्षरं गार्गी

9. एतस्य वा अक्षरस्य प्र
सने (5 times).10. यो वा एतदक्षरं . . आ
दित्वा (bis).

— य एतदक्षरं गार्गी विदि

11. एतदक्षरं . . अदृष्टं दृष्टं

3. 8. 11. एतस्मिन्नु खल्वक्षरे . आ-
काश ओतश्च प्रोतश्च
3. 2. अक्षरं ब्रह्म यत्परम्
1. 7. सुप्रतिष्ठाक्षरं च
8. संयुक्तमेतत्क्षरमक्षरं च
10. अमृताक्षरं हरः
4. 8. ऋचो अक्षरे परमे व्योमन्
Nrip. 4. 2 ; 5. 2.
18. तदक्षरं तत्सवितुर्वरेण्यम्
5. 1. द्वे अक्षरे ब्रह्मपुरे त्वनन्ते
7. 6. अक्षरः शुद्धः पूतः
1. 1. 5. परा यया तदक्षरमधिग-
म्यते
7. तथाक्षरात्संभवतीह विश्वम्
1. 2. 13. येनाक्षरं पुरुषं वेद सत्यम्
2. 1. 1. तथाक्षराद्विविधाः सोम्य-
भावाः
2. अक्षरात्परतः परः
2. 2. 2. तदेतदक्षरं ब्रह्म
3. लक्ष्यं तदेवाक्षरं . विद्धि
1. 2. तदक्षरे परमे व्योमन्
3. तदक्षरे परमे प्रजाः
11. 1. अक्षरं परमं प्रभुम्
13. सो ऽक्षरः परमः स्वराद्
Kaivalya. 8 ; Mahā. 3.
15. 1. अक्षरं ब्रह्म सम्मितम्
4. 9. स परेऽक्षरे आत्मनि सम्प-
तिष्ठते
10. परमेवाक्षरं प्रतिपद्यते
—अक्षरं वेदयते यस्तु सोम्य 11.
1. 4. स इन्द्रः सोऽग्निः सो ऽक्षरः
2. 4. जगद्धितं वा एतद्रूपमक्षरं
भवति
1. अक्षरमहं क्षरमहम्
3. जगद्धितं वा एतदक्षरम्
6. अक्षरात्सञ्जायते कालः
3. क्षराक्षरं मोक्षं चिन्तयति

Brahma.

1. शुभ्रमक्षरं यद्ब्रह्म
2. तुरीये परमक्षरम्
—यदक्षरं परं ब्रह्म तत्सूत्रम्

Brahmab.

16. यस्मिन् क्षीणे यदक्षरम्
—तद्विज्ञानक्षरं ध्यायेत्

Nyāsa.

4. अजरममरमक्षरमव्ययम्

Atmapra.

1. अक्षरं प्रणवं तदेतदोमिति

Mukti.

2. 73. सकृद्विभातं त्वजमेकमक्षरम्

Gitā.

8. 3. अक्षरं ब्रह्म परमम्
11. यदक्षरं वेदविदो वदन्ति
21. अव्यक्तो ऽक्षर इत्युक्तः
11. 18. त्वमक्षरं परमं वेदितव्यम्
37. त्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत्
12. 1. ये चाप्यक्षरमव्यक्तम्
3. ये त्वक्षरमनिर्द्देश्यम्
15. 16. क्षरश्चाक्षर एव च
— कूटस्थो ऽक्षर उच्यते
18. अक्षरादपि चोत्तमः

2. अक्षर

Chhā.

1. 1. 1. ओमित्येतदक्षरमुक्तीथमुपा-
सीत
5. ओमित्येतदक्षरमुक्तीथः
6. एतदस्मिन्नक्षरे संसृज्यते
7. य एतदेवं विज्ञानक्षरमुक्ती-
थमुपास्ते 8 ; 1. 2. 14.
9. तस्यैवाक्षरस्यापचित्यै
10. इति खल्वेतस्याक्षरस्योप-
व्याख्यानं भवति
1. 3. 6. अथ खलूक्तीथाक्षराण्युपा-
सीत
7. य एतान्येवं विज्ञानुक्तीथा-
क्षराण्युपास्त उक्तीथ इति
1. 4. 1. ओमित्येतदक्षरमुपासीत
4. एष उ स्वरो यदेतदक्षरम्
5. य एतदेवं विज्ञानक्षरं प्रणौ-
त्येतदेवाक्षरं स्वरं . प्र-
विशति

- Chhā. 2. 10. 3. अक्षरमतिशिष्यते
4. द्वाविंशतिरक्षराणि
- Chhā. 2. 23. 3. तस्या अभितप्राया एतान्य-
क्षराणि सम्प्राप्तवन्त
8. 3. 5. त्रीण्यक्षराणि सतीयमिति
- Bṛih. 5. 2. 1. तेभ्यो हैतदक्षरमुवाच द
इति 2, 3.
5. 3. 1. ह इत्येकमक्षरं . . द इत्ये-
कमक्षरं . . यमित्येकम-
क्षरम्
5. 5. 1. स इत्येकमक्षरं तीत्येकम-
क्षरं यमित्येकमक्षरं प्रथ-
मोत्तमे अक्षरे सत्यम्
3. एकं शिर एकमेतदक्षरम्, 4.
— द्वौ बाहू द्वे एते अक्षरे . . द्वे
प्रतिष्ठे द्वे एते अक्षरे, 4.
5. 14. 1. भूमिरन्तरिक्षं द्यौरित्यष्टा-
वक्षराणि
2. ऋचो यजूंषि सामानीत्यष्टा-
वक्षराणि
3. प्राणो ज्ञानो व्यान इत्यष्टा-
वक्षराणि
- Kaṭha. 2. 16. एतद्व्यक्षरं ब्रह्म एतदेवाक्ष-
रं परमेतद्व्येवाक्षरं ज्ञात्वा
यो यदिच्छति तस्य तत्
- Maitri. 6. 2. एता उपासीतोमित्येतदक्ष-
रेण
4. ओमित्येतदक्षरस्य चैतत्
— एतदेवाक्षरं पुण्यमेतदेवाक्ष-
रं परमेतदेवाक्षरं ज्ञात्वा
&c.
5. एतद्वै . . परं चापरं च ब्र-
ह्म यदोमित्येतदक्षरम्
23. यः शब्दस्तदोमित्येतदक्षरम्
7. 11. एतद्वाच तत्स्वरूपं . . यदो-
मित्येतदक्षरम्
- Prāna. 5. 5. त्रिमात्रेणैवोमित्येतदेवाक्षरेण

- Māṇḍū. 1. ओमित्येतदक्षरमिदं सर्वं
Nṛip. 2. 2; 4. 1;
Nṛisut. 1; Rāmōt. 3.
- Nṛip. 2. 2. एतं द्वाविंशदक्षराणि सम्प-
द्यन्ते
— इत्यक्षराणां न्यासमुपदिशन्ति
4. 2. घृणिरिति द्वे अक्षरे
5. 2. यदक्षरं नारसिंहमेकाक्षरं
तद्भवति
- Śikhā. 1. ओमित्येतदक्षरमादौ प्रयुक्तम्
— ओमित्येतदक्षरस्य पादाक्ष-
त्वारः
— चतुष्पादेतदक्षरं परं ब्रह्म
- Amṛita. 24. यदक्षरं न क्षरते कदाचित्
- Dhyāna. 4. सुशब्दं चाक्षरे क्षीणे
- Yoga. 7. त्रयाणामक्षरे प्राप्ते यो
ऽधीते ज्यैष्ठ्यमक्षरम्
- Nār. 4. नम इति द्वे अक्षरे
— नारायणायेति पञ्चाक्षराणि
- Rāmōt. 2. अकारः प्रथमाक्षरः
— उकारो द्वितीयाक्षरः
— मकारस्तृतीयाक्षरः
— अर्द्धमात्रश्चतुर्थाक्षरः
— बिन्दुः पञ्चमाक्षरः
— नादः षष्ठाक्षरः
3. अकाराक्षरसम्भूतः
— उकाराक्षरसम्भूतः
— मकाराक्षरसम्भवः
- Gītā. 10. 25. गिरामस्येकमक्षरम्
33. अक्षराणामकारो ऽस्मि
- Gopī. अक्षरद्वय
3. गोपीत्यक्षरद्वयम्
- अक्षरपञ्चक
3. तस्मादक्षरपञ्चकम्
- Gopī. अक्षरसमुद्भव
3. 15. ब्रह्माक्षरसमुद्भवम्

अक्षाध्यक्ष

6. 1. अक्षाध्यक्षोऽवदातमनाः

अक्षारलवणाशिन्

1. त्रिरात्रमक्षारलवणाशी (2 of the 5 MSS. have अक्षारा°).

अक्षित

3. 17. 6. अक्षितमस्यच्युतमसि
1. 10. 1. सुमेधा अमृतोऽक्षितः
3. 1. अमृते लोके अक्षिते

अक्षिति

3. 2. आमोत्यमृतत्वमक्षितिं स्वर्गे
1. 5. 1. यो वै तामक्षितिं वेद 2.
2. पुरुषो वा अक्षितिः
2. 2. 2. तमेताः सप्ताक्षितय उपति-
ष्ठन्ते

अक्षेत्रज्ञ

3. 3. 2. अक्षेत्रज्ञा उपर्युपरि सञ्च-
रन्तः

अक्षेम

3. वि तेऽक्षेममनीनशत्

अक्षण्या

1. 5. 17. किञ्चिदक्षण्या कृतं भवति

अखण्ड

5. अखण्डैकरसः (2)

अखण्डबोध

1. 15. आधारमानन्दमखण्डबोधम्

अखिल

2. निरस्ताखिलाविद्यातमोमोहः

1. रघोःकुलेऽखिलं राति

4. 33. सर्वं कर्माखिलं पार्थ ,

Gita. 7. 29. अध्यात्मं कर्म चाखिलम्
15. 12. जगद्भासयतेऽखिलम्

अगतासु

Gita. 2. 11. गतास्तनगतासुंश्च

अगद

Kaush. 2. 15. स यद्यगदः स्यात्
Chhā. 3. 16. 2. अगदो ह भवति 4, 6.

अगन्तव्य

Nṛisut. 9. अनादातव्यमगन्तव्यम्

अगन्ध

Bṛih. 3. 8. 8. अरसमगन्धम् Nṛisut. 9.

अगन्धवन्त

Kāṭha. 3. 15. अरसं नित्यमगन्धवच्च
Mukti. 2. 72.

अगम्यगम्यकर्त्तृ

Tejo. 4. अगम्यगम्यकर्त्ता च (So one MS. and Nārāyaṇa; 2 others have अगम्या-
गम°; and other 3, अग-
म्यागम्य°.)

अगर्हित

Āśrama. 2. कृषिगोरक्षबाणिज्यमगर्हित-
मुपयुञ्जानाः

अगार

Kaush. 2. 15. नवैस्तुणैरगारं संस्तीर्य

अगुण

Nṛisut. 9. अगुणमविक्रियमव्यपदेश्यम्

अगृह्य

Bṛih. 3. 9. 26. अगृह्यो न हि गृह्यते 4. 2.
4; 4. 4. 22; 4. 5. 15.

अगोत्र

Muṇḍ. 1. 1. 6. यत्तदद्वेष्ट्यममाद्यमगोत्रम्

अग्नि

- Ait. 1. 4. मुखाद्वाग्वाचो ऽग्निः
2. 4. अग्निर्वाग्भूत्वा मुखं प्राविशत्
- Kaush. 2. 3. अग्निमुपसमाधाय 15; Brih. 6. 3. 1. Nyāsa. 1.
9. अग्निष्ट एकं मुखं तेनेमं लो-
कमास्ति
12. एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यदाग्नि-
ज्वलति
3. 3. यथाग्नेज्वलतः सर्वा दिशो
विष्कुलिंगा विप्रतिष्ठेरन्
4. 20.
4. 2. अग्नौ विषासहिः
9. अग्नौ पुरुषस्तमेवाहमुपासे
17. अमेरात्मा. . इति वा अह-
मेतमुपासे
- Kena. 16. ते ऽग्निमब्रुवन् जातवेद एत-
द्विजानीहि
17. अग्निर्वा अहमास्मि
27. यदाग्निर्वायुरिन्द्रस्ते ह्येनं
नेदिष्ठं पस्पर्शुः
- Chhā. 1. 3. 5. अग्नेर्मथनं
7. अग्निस्थम्
1. 6. 1. अग्निः साम. . अग्निरमः
1. 13. 1. अग्निराकारः
2. 2. 1. अग्निः प्रस्तावः
2. अग्निः प्रतिहारः
2. 12. 1. एतद्रथन्तरमग्नौ प्रोतम्
2. स य एवमेतद्रथन्तरमग्नौ
प्रोतं वेद
—न प्रत्यङ्मुग्निमाचामेत्
2. 20. 1. अग्निर्हिङ्कारः
2. 21. 1. अग्निर्वायुरादित्यः स उ-
द्गीथः
2. 22. 1. अग्नेरुद्गीथः
2. 24. 5. नमो ऽग्नये पृथिवीक्षिते
Maitri. 6. 35.

- Chhā. 3. 6. 1. यत्पथमममृतं तद्वसव उप-
जीवन्त्यग्निना मुखेन
3. वसन्नामेवैको भूत्वाग्निनैव
मुखेन
3. 13. 3. सा वाक् सो ऽग्निः
8. नदथुरिवाग्नेरिव ज्वलतः
3. 15. 6. अग्निं प्रपद्ये
3. 18. 2. अग्निः पादः
3. सो ऽग्निना ज्योतिषा भाति
4. 3. 1. यदा वा अग्निरुद्वायति वा-
युमेवाप्येति
4. 6. 1. अग्निष्टे पादं वक्ता
— अग्निमुपसमाधाय . . पश्चा-
दग्नेः प्राङ्मुपोपविवेश
4. 7. 1 ; 4. 8. 1.
2. तमग्निरभ्युवाद सत्यकामाग्ने
4. 7. 3. अग्निः कला सूर्यः कला
4. 10. 1. द्वादशवर्षाण्यग्नीन् परिच-
चार
2. तमो ब्रह्मचारी कुशलमग्नी-
न् परिचचारीन्मा त्वाम-
यः परिप्रवोचन्
4. अथ हामयः समुदिरे
4. 11. 1. पृथिव्यग्निरन्नमादित्यः
4. 14. 2. इति हामीनभ्युदे
4. 17. 1. अग्निं पृथिव्याः (प्राबृहत्)
2. अग्नेर्ऋचः
5. 2. 4. अमावाज्यस्य हृत्वा 5.
8. पश्चादग्नेः संविशति
5. 4. 1. असौ वाव लोको गौतमाग्निः
2. एतस्मिन्नग्नौ देवाः भ्रष्टां जु-
ह्वति Brih. 6. 2. 9.
5. 5. 1. पर्जन्यो वाव गौतमाग्निः
2. एतस्मिन्नग्नौ देवाः सोमं रा-
जानं जुह्वति Brih. 6. 2. 10
5. 6. 1. पृथिवी वाव गौतमाग्निः

2. एतस्मिन्नग्नौ देवा वर्षं जुहति Brih. 6. 2. 11.
(वृष्टिं)

1. पुरुषो वाव गौतमाग्निः

2. एतस्मिन्नग्नौ देवा अन्नं जुहति Brih. 6. 2. 12.

1. योषा वाव गौतमाग्निः

2. एतस्मिन्नग्नौ देवा रेतो जुहति Brih. 6. 2. 13.

2. तं प्रेनं दिष्टमितो ऽमय एव हरन्ति

2. अग्निस्तृप्यत्यग्नौ तृप्यति पृथिवी तृप्यति

— यत्किञ्च पृथिवी चाग्निश्चाधितिष्ठतः

3. यथेष्टीकातूलमग्नौ प्रोतम्

1. यदग्ने रोहितं रूपम्

— अपागादग्नेरग्नित्वम्

1. आकाशे वै . . अग्निः

3. उभावाग्निश्च वायुश्च

1. व्याक्तमग्निर्वैश्वानरः .

2. तेजोरसो निरवर्तताग्निः

7. अयमग्निरर्कः

12. अग्निरभवत्सो ज्यमग्निः परेण मृत्युमतिक्रान्तः

6. मुखाच्च . . हस्ताभ्यां चाग्निमसृजत

— अग्निरन्नादः

15. तदग्निनैव देवेषु ब्रह्माभवत्

— अग्नावेव देवेषु लोकमिच्छन्ते

11. ज्योतीरूपमयमग्निः

— तावानयमग्निः

18. पृथिव्यै चैनमग्नेश्च

22. ज्वलिष्याम्येवाहमित्यग्निः

7. अग्नौ पुरुष एतं . . ब्रह्मोपासे

20. यथाग्नेः क्षुद्रा विस्फुलिङ्गाः

2. यत्कृष्णं तेनाग्निः

Brih. 2. 5. 3. अयमग्निः सर्वेषां . . मध्वस्याग्नेः सर्वाणि . . मधु

— अग्नौ . . अमृतमयः पुरुषः

3. 1. 3. होत्रस्विजामिना वाचा

— सो ज्यमग्निः स होता

3. 2. 10. अग्निर्वै मृत्युः सो ऽपामन्नम्

13. यत्रास्य पुरुषस्य मृतस्याग्निं वागप्येति

3. 7. 5. यो ऽग्नौ तिष्ठन्नग्नेरन्तरो यमग्निर्न वेद यस्याग्निः शरीरं यो ऽग्निमन्तरो यमयति

3. 9. 3. अग्निश्च पृथिवी च वायुश्च 7.

10. पृथिव्येव यस्यायतनमग्निर्लोकः

24. सो ऽग्निः कस्मिन्प्रतिष्ठितः

4. 3. 4. अग्निरेवास्य ज्योतिर्भवतीत्यग्निनैवायं ज्योतिषास्ते

5. शान्ते ऽग्नौ किंज्योतिरेवायम् 6.

5. 9. 1. अयमग्निर्वैश्वानरो यो ज्यमन्तःपुरुषे Maitri. 2. 6.

5. 11. 1. यं प्रेतमग्नावभ्यादधति

5. 14. 8. तस्या अग्निरिव मुखं यद्दिह वा अपि बह्विवाग्नावभ्यादधति

5. 15. 1. अग्नेनयस्तपथा राये Isā. 18.

6. 2. 9. असौ वै लोको ऽग्निः

10. पर्जन्यो वा अग्निः

11. अयं वै लोको ऽग्निः

12. पुरुषो वा अग्निः

13. योषा वा अग्निः

14. अथैनमग्ने हरन्ति तस्याग्निरेवाग्निर्भवति . . एतस्मिन्नग्नौ देवाः पुरुषं जुहति

6. 3. 2. अग्नौ हुत्वा मन्ये संखमव-

नयति (20 times).

- Bṛih. 6. 3. 3. अग्नये स्वाहा 6. 4. 19.
 6. जघनेनाग्निं . . संविशति
 — जघनेनाग्निमासीनः
 6. 4. 5. पुनर्मामैत्विन्द्रियं . . पुन-
 रग्निः
 12. आमपात्रे अग्निमुपसमाधाय
 6. 4. 24. जाते अग्निमुपसमाधाय
 —अग्निः . . स्विष्टकृत्
- Tait. 1. 3. 2. अग्निः पूर्वरूपम्
 1. 5. 2. भूरिति वा अग्निः
 1. 6. 1. भूरित्यग्नौ प्रतितिष्ठति
 1. 7. 1. अग्निर्वयुरादित्यः Maitri
 4. 5.
 1. 9. 1. अग्नयश्च स्वाध्यायप्रवचने च
 2. 1. 1. आकाशाद्वायुर्वायोरग्निरग्ने-
 रापः
 2. 8. 1. भीषास्मादग्निश्चेन्द्रश्च मृत्यु-
 र्धावति पञ्चमः Nṛip. 2.4.
- Kātha. 1. 13. त्वमग्निं स्वर्गमध्येषि
 14. स्वर्गमग्निं नचिकेतः प्रजा-
 नन्
 15. लोकादिमग्निं तमुवाच तस्मै
 16. तवैव नाम्ना भवितायमग्निः
 19. एष ते अग्निर्नचिकेतः
 — एतमग्निं तवैव प्रवक्ष्यन्ति
 2. 10. ततो मया नाचिकेतश्चितो
 अग्निः
 4. 8. दिवे दिव ईदृशः . . अग्निः
 5. 9. अग्निर्यथैको भुवनं प्रविष्टः
 15. नेमा विद्युतो भान्ति कुतो
 अयमग्निः Śwet. 6. 14;
 Mund. 2. 2. 10.
 6. 3. भयादस्याग्निस्तपति
- Śwet. 1. 15. अरणीषु चाग्निः Brahma. 3.
 2. 1. अग्नेर्ज्योतिर्निचाय्य
 6. अग्निर्यत्राग्निमश्नते
 17. यो देवो अग्नौ यो अप्सु

- Śwet. 4. 2. तदेवाग्निस्तदादित्यः
 6. 15. स एवाग्निः सलिले सदि
 विष्टः
- Maitri. 1. 1. यजमानश्चित्वैतानग्नीन्
 2. अग्निरिवाधूमकः
 2. 6. यः पुरुषः सो अग्निर्वैश्वानर
 3. 3. यथाभिनायस्पिण्डो वाग्नि
 भूतः
 —यथायस्पिण्डे हन्यमाने ना
 भिरभिभूयानि
 5. 1. त्वमग्निर्वरुणो वायुः
 6. 2. स एषो अग्निर्दिविभितः सौर
 4. शाखा आकाशवाय्वभ्युद
 कभूस्यादयः
 5. अग्निर्वयुरादित्या इति भा
 स्वत्येषा
 —प्राणे अग्निः सूर्या इति प्रताप
 वत्येषा
 8. अग्निरिवाग्निना पिहितः
 9. अग्निः सवितुश्च रश्मयः पु-
 नन्त्वन्नं मम
 —प्राणो अग्निर्विश्वो ऽसीति च
 —प्राणो अग्निः परमात्मा
 Prāṇāg. 2.
 10. यथाग्निर्वै देवानामन्नादः
 —अग्निर्नैवान्नमत्येवावेत्
 6. 12. अग्निर्वा अन्नेनोज्ज्वलति
 17. अग्नौ चाधूमको यज्ज्योति
 श्चित्रतरम्
 —यश्चैषो ऽग्नौ यश्चायं हृद्द
 . . स एष एकः 7. 7.
 24. यत् . . अग्नौ विद्युति वि
 भाति
 26. उदरे ऽग्नौ जुहोति
 —अनामये ऽग्नौ जुहोति
 27. अग्नयस्कारादयः
 —तेजश्चैवाग्निसूर्ययोः

31. अमेर्यदौण्यमाविष्टम्
—धूमार्निर्विष्कुलिङ्गा इवाग्नेश्च
33. पञ्चेष्टको वा एषो अग्निः
—शिरःपक्षसी पुच्छपृष्ठवानेषो
अग्निः (ter)
—प्राणो वै वायुः प्राणो अग्निः
—असौ वा आदित्य इन्द्रः
सैषो अग्निः
34. तस्मादग्निर्यष्टव्यश्चेतव्यः
(bis)
—सो अस्मिन्नग्नौ यजामहे
—अग्निरग्नौ वा . . न लक्षयेत्
35. एतद्यत् . . अक्षिण्यमौ च
37. तत् त्रेधाभिहितमग्ना आदि-
त्ये प्राणे 7. 11.
—एषाग्नौ हुतमादित्यं गमयति
—यद्वविरग्नौ हूयते तदादित्यं
गमयति
—अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यक्
1. अभिर्गायत्रं . . पुरस्तादुद्यन्ति
7. इद्धो अग्निरिव विश्वरूपः
11. खजामियोगात्
4. अभिर्मूर्द्धा
5. तस्मादग्निः सामिधो यस्य
सूर्यः
7. प्राणो अग्निरुदयते
7. तदेवाग्निस्तद्वायुस्तत्सूर्यः
9. अबिभ्रदग्ने आगहि
7. तन्नो अग्निः प्रचोदयात्
1. नमो अग्नये ऽष्टुमते
2. नावेव सिन्धुं दुरितात्यग्निः
4. अग्ने त्वं पारया
5. अग्ने अत्रिवक्षमसा
6. पृतनाजितं सहमानमग्निम्
—क्षामहेवो अतिदुरितात्यग्निः
7. स्वां चाग्ने तन्वं पिप्रयस्व
1. ओं भूरग्नये

- Mahânâr. 7. 1. भूर्भुवः सुवरमिरोम्
2. भूर्क्षमग्नये
3. भूर्ग्नये च पृथिव्यै च
4. पाहि नो अग्ने एनसे
11. 10. तस्य मध्ये महानग्निः
14. 3. अग्निश्च मा मन्युश्च
19. 2. अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा
21. 2. अग्नय इत्याहुस्तस्मादग्नय
आधातव्याः
22. 1. अग्नयो वै त्रयी विद्या . . त-
स्मादग्नीन्परमं वदन्ति
24. 1. तेजोदास्त्वमग्नयेः
25. 1. तपो अग्निः
Prašna. 1. 7. प्राणो अग्निरुदयते
2. 2. वायुरग्निरापः पृथिवी
5. एषो अग्निस्तपत्येष सूर्यः
Kaivalya. —8. स कालो अग्निः स चन्द्रमाः
Nrip. 1. 4. अग्निर्वै वेदाः
—स इन्द्रः सो अग्निः सो ऽक्षरः
2. 1. संवर्त्तको अग्निर्मरुतो विराट्
Nrisut. 3; Śikhâ. 1.
5. 5. सो अग्निं स्तंभयति
10. यत्र नाग्निर्दहति
Nrisut. 2. यथा दाक्षं दग्ध्वाग्निः
Brahmav. 4. लोका वेदास्त्रयो अग्नयः
Siras. 2. यो वै रुद्रः . . यश्चाग्निः
5. अग्निरिति भस्म Kâlâg. 1
6. यो अग्नौ रुद्रः . . तस्मै रुद्रा-
य नमो अस्त्वग्नये
—यो रुद्रो अग्नौ
Garbha. 5. अग्नयो ह्यत्र भ्रियन्ते
Brahma. 2. सो अग्निर्जामत्
3. अग्नोरेव शिखा नान्या
Prânâg. 2. प्राणो अग्निः परमात्मा
—चत्वारो अग्नयः किन्नामधेयाः
—सूर्यो अग्निर्नाम
—शारीरो अग्निर्नाम

- Amṛit. 19. अग्निं दृष्ट्वैवाभिचिन्तयेत्
 Dhyan. 16. चन्द्राग्निसूर्ययोः (sic)
 Yogat. 6. त्रयो ज्ञप्रयो गुणास्त्रीणि
 Nyāsa. 1. अमये स्विष्टकृत इति ह्रस्वा
 —अमावरणी ह्रस्वा
 —मध्यमेअग्निमित्यग्नीन् संमा-
 रोपयेत् (another reading
 is अग्नेराग्निमिति च ह्राव-
 मी &c.)
 2. अग्निमाधाय शक्तिः
 3. सन्न्यस्याग्निमपुनरावर्त्तनम्
 Kāṭhaśru. 3. अमये वैश्वानराय प्रजापत-
 ये च
 —दारुपात्राण्यग्नौ जुहुयात्
 4. सन्न्यस्याग्नीं पुनरावर्त्त-
 येत्
 Pīṇḍa. 3. अहं वसति चाग्निषु
 Hamsa 1. यथा ह्यग्निः काष्ठेषु
 2. अग्निश्चोमे पार्थे भवतः
 Aruṇeya. 4. पितरं पुत्रमभ्युपवीतम्
 (One MS. has अग्निम्.)
 Jābāla. 4. अग्निर्ह वै प्राणः
 —तं जानन्नग्निं आरोह
 —अनेन मंत्रेणाग्निमाजिघ्रेत्
 —एष वा अग्नेर्योनिर्यः प्राणः
 —ग्रामादग्निमाहृत्य पूर्ववदग्नि-
 माग्रापयेत्
 —यद्यग्निं न विन्देदप्सु जुहुयात्
 Vāsu. 2. त्रयो ज्ञप्रयो ज्योतिष्मन्तः
 4. अग्नेर्भस्मासि
 Rāmāp. 77. अग्निसंयुक्ता
 88. अर्कविध्वग्नितेजांसि
 Gītā. 4. 37. यथैधांसि समिद्धो जग्निः
 8. 24. अग्निज्योतिरहः शुक्लः
 9. 16. अहमाग्निरहं हृतम्
 11. 39. वायुर्यमो जग्निर्वरुणः
 शशांकः

- Gītā. 15. 12. यद्यन्त्रमसि यद्याग्नी
 18. 48. धूमेनाग्निरिवावृताः

अग्निगर्भ

- Bṛih. 6. 4. 22. यथाग्निगर्भं पृथिवी

अग्नित्व

- Chhā. 6. 4. 1. अपागादग्नेराग्नित्वम्

अग्निदेवत

- Bṛih. 3. 9. 24. किं देवतो ज्ञ्यां ध्रुवायां
 दिश्यसीत्यग्निदेवत इति

अग्निदेशादिक

- Rāmāp. 87. बीजादिकांश्चाग्निदेशादि-
 कांश्च

अग्निपरिचरण

- Āsrama. 3. अग्निपरिचरणं कृत्वा
 (4 times).

अग्निपूत

- Kaivalya. 24. सो जग्निपूतो भवति Nṛip. 5.
 3; Śiras. 7; Mahā. 4.

अग्निप्रवेश

- Kāṭhaśru. 3. अपां प्रवेशमग्निप्रवेशम्
 Jābāla. 5. अपां प्रवेशे वा अग्निप्रवेशे
 वा

अग्निरूप

- Nṛisut. 3. अग्निरूपं प्रणवं सन्दध्यात्

अग्निलोक

- Kaush. 1. 3 अग्निलोकागच्छति

अग्निवर्ण

- Mahānār. 6. 3. तामग्निवर्णं तपसा ज्वल-
 न्तीम्
 Nyāsa. 2. अग्निवर्णं निष्क्रामति

अग्निष्टोम

6. 36. यमराज्यमग्निष्टोमेनाभिज-
यति
5. 8. सो ऽग्निष्टोमेन यजते
3. सो ऽस्याग्निष्टोमः
5. अग्निष्टोमसहस्राणि

अग्निसंस्थित

3. अग्निसंस्थितानि पूर्वाणि दा-
रुपात्राण्यग्नौ जुहुयात्

अग्निसंकाश

9. मकारश्चाग्निसङ्काशः

अग्निसंज्ञ

6. 10. सोमसंज्ञो ज्यं भूतात्माग्नि-
संज्ञोऽपि

अग्निस्थान

2. अग्निस्थाने पित्तम्

अग्निहोत्र

2. 5. आन्तरमग्निहोत्रमित्याचक्षते
— अग्निहोत्रं न जुहवाच्चक्रुः
24. 1. य इदमविद्वानग्निहोत्रं जु-
होति
2. य एतदेवं विद्वानग्निहोत्रं
जुहोति 3.
5. एवं सर्वाणि भूतान्याग्नि-
होत्रमुपासते
3. 1. अग्निहोत्रे समूहाते
8. 1. ओमित्यग्निहोत्रमनुजानाति
9. 1. अग्निहोत्रं च स्वाध्यायपव-
चने च
6. 36. अग्निहोत्रं जुहुयात्स्वर्गका-
मः
38. अग्निहोत्रं जुह्वानः
2. 3. यस्याग्निहोत्रमदर्शमपौर्ण-
मासम्

Mahânâr. 21. 2. अग्निहोत्रमित्याहुस्तस्माद-
ग्निहोत्रे रमन्ते

22. 1. अग्निहोत्रं . . गृहाणां निष्कृ-
तिः . . तस्मादग्निहोत्रं परमं
वदन्ति

25. 1. एतद्वै जरामर्यमग्निहोत्रं स-
त्रम्

Prâṇâg.

1. विनाप्यग्निहोत्रेण

2. अग्निहोत्रं जुहोमीति

Kaṭhasru.

3. पयसाग्निहोत्रं जुहुयात्

Jâbâla.

6. vide स्थण्डिल

अग्निहोत्रक

Mukti.

1. 38. तारसारमहावाक्यपञ्चद्व-
द्वाग्निहोत्रकम्

अग्निहोत्रभस्मन्

Vâsu.

4. रात्रावग्निहोत्रभस्मना

अग्निहोत्रहवणी

Mahânâr. 13. 5. यस्य वैकङ्कत्यग्निहोत्रहवणी

अग्नीध्र

Mahânâr.

25. 1. भोत्रमग्नीध्र

अग्नीषोम

Mahâ.

1. नापो नाग्नीषोमौ

Harisa.

2. अग्नीषोमाभ्यां वौषट्

— अग्नीषोमौ पक्षौ

अग्नीषोमात्मक

Râmap.

24. अग्नीषोमात्मकं जगत्

अग्न्यर्चिस

Bṛih.

2. 3. 6. यथाग्न्यर्चिः

अग्र

Chhâ.

6. 11. 1. यो ऽग्रे ऽग्न्याह्न्यात्

Bṛih.

4. 2. एतस्य इदयस्यायं प्रद्योतते

Maitri.

6. 23. यदस्यार्घं तच्छान्तमशब्दम्

Brahma. 1. यथा जलौकामममं नय-
त्यात्मानं नयति

Dhyān. 18. अवाग्जं प्रणवस्याग्रम्

Mukti. 2. 36. vide शालिन्

अग्रतस्

Rāmap. 50. हनुमन्तं च श्रोतारमग्रतः

अग्रभुज्

Mahānār. 11. 10. सो ऽग्रभुग्विभजंस्तिष्ठन्ना-
हारम्

अग्रयाणतस्

Gauḍa. 4. 90. हेयज्ञेयाप्यपाक्यानि विज्ञे-
यान्यग्रयाणतः

अग्रस्त

Chhā. 2. 22. 5. सर्वं ऊष्माणो ऽग्रस्ता अ-
निरस्ता. . वक्तव्याः

अग्रह

Gauḍa. 3. 32. ग्राह्याभावे तदग्रहम्

अग्रहण

Gauḍa. 1. 13. द्वैतस्याग्रहणं तुल्यम्

अग्राह्य

Maitri. 2. 5. सूक्ष्मो ऽग्राह्यो ऽदृश्यः

Muṇḍ. 1. 1. 6. यत्तदद्रेश्यमग्राह्यमगोत्रम्

Māṇḍū. 7. अदृष्टमव्यवहार्यमग्राह्यम्
Nṛip. 4. 1. ; Nṛisut. 1 ;
Rāmōt. 3.

Śiras. 3. ग्राह्यमग्राह्येण . . ग्रसति

अग्राह्यत्वं

Maitri. 2. 7. अदृश्यत्वादग्राह्यत्वात्

अग्राह्यभाव

Gauḍa. 3. 26. अग्राह्यभावेन हेतुना

अग्रे

Ait. 1. 1. आत्मा वा इदमेक एवाग्र
आसीत्

Ait. 4. 3. सो ऽग्र एव कुमारं जन्म-
नो ऽग्रे ऽधिभावयति

Kaush. 1. 5. पादैनैवाग्र आरोहति

Chhā. 1. 8. 2. भगवन्तावधे वदताम्

1. 10. 5. साग्र एव सुभिक्षा बभूव

3. 19. 1. असदेवेदमग्र आसीत्
6. 2. 1.

6. 2. 1. सदेव सोम्येदमग्र आसीत्

2. सत्त्वेव सोम्येदमग्र आसीत्

Bṛih. 1. 2. 1. नैवेह किञ्चनाग्र आसीत्

1. 4. 1. आत्मैवेदमग्र आसीत्पुरुष-
विधः

— सो ऽहमस्मीत्यग्रे व्याहरत्

— अहमयमित्येवाग्र उक्ता

10. ब्रह्म वा इदमग्र आसीत् 11;

Maitri. 6. 17. (ह वा)

17. आत्मैवेदमग्र आसीदेक एव

1. 5. 2. पयो ह्येवाग्रे मनुष्याः...
उपजीवन्ति

— घृतं वैवाग्रे प्रतिलेहयन्ति

5. 5. 1. आप एवेदमग्र आसुः

Tait. 2. 7. 1. असद्वा इदमग्र आसीत्

Śwet. 5. 2. यस्तमग्रे ज्ञानैर्विभक्ति

Maitri. 2. 6. प्रजापतिर्वा एको ऽग्रे ऽति-
ष्ठत्

5. 2. तमो वा इदमग्र आसीदेकम्

Mahānār. 22. 1. तपसा देवा देवतामग्र आयत्

Nṛip. 1. 1. कामस्तदग्रे समवर्त्तत

Nār. 4. ओमित्येतदग्रे व्याहरेत्

Gopī. 3. गोपीत्यग्र उच्यताम्

5. आपो वा अग्र आसन्

Rāmap. 61. तदग्रे जंगमालिखेत्

Gitā. 18. 37. यत्तदग्रे विषमिव

38. यत्तदग्रे ऽमृतोपमम्

39. यदग्रे चानुबन्धे च

अग्र्य

Bṛih. 4. 4. 18. ते निचिक्षुर्ब्रह्म पुराणमग्र्यम्

3. 12. वृश्यते त्वय्यया बुद्ध्या
3. 19. तमाद्वरग्र्यं पुरुषम्
4. 6. ब्रह्मणो वावैता अग्र्यास्तनवः
—या वास्या अग्र्यास्तनवस्ता
अभिध्यायेत्
2. आयुष्यमग्र्यं प्रतिमुञ्च

अघ

2. 8. माहं पुत्र्यमघं रुदमिति
10. मा त्वं पुत्र्यमघं निगाः
3. सर्वेभ्यो अघेभ्यो विमुक्तो
भवति (some MSS. read
पापेभ्यः)
1. 45. सर्वाधौघनिकृन्तनम्
3. 13. भुञ्जते ते त्वघं पापाः

अघमर्षण

5. 8. वरुणः पुनात्वघमर्षणः
11. वरुणो ऽपामघमर्षणः
12. पुनातु वरुणः पुनात्वघमर्षणः

अघायु

3. 16. अघायुरिन्द्रियारामः

अघासुर

17. अघासुरो महाव्याधिः

अघोर

3. 5. या ते रुद्र शिवा तनूरघोरा
Nila 8.
17. 3. अघोरेभ्यो ऽथ घोरेभ्यः

अघोष

24. अघोषमव्यञ्जनमस्वरं च

अघातृ

6. 11. अघातारसयिता भवति

अंक

4. 24. अङ्क आधाय

अंकस्थित

Râmap.

47. अङ्कस्थितां कृत्वा

अंकितांकभृत्

Râmap.

26. जगद्योन्याङ्किताङ्कभृत्

अङ्कुर

Maitri.

6. 31. यथैवेह बीजस्याङ्कुरा वा
35. यस्य हि सोमः प्राणा वा
अप्ययङ्कुराः

Gauda.

4. 59. जायते तन्मयोऽङ्कुरः

Nrisut.

9. अङ्कुरेष्वपि गुणभिन्ना

Mukti.

2. 26. बीजाङ्कुरक्रमः

36. vide शालिन्

अङ्कुश

Mukti.

2. 44. अङ्कुशेन विना

अङ्ग

Ait.

4. 1. सर्वेभ्यो ऽङ्गेभ्यस्तेजः सम्भू-
तम्

2. तत् क्रिया आत्मभूयं गच्छ-
ति यथा स्वमङ्गं तथा

Kaush.

2. 3. आज्यलेपेनाङ्गान्यनुविमृ-
ज्य

11. अङ्गादङ्गात्सम्भवसि

Brih. 6. 4. 9.

3. 5. वागेवास्या एकमङ्गमुदूहम्
(Similarly 9 times more).

Kena.

33. वेदाः सवाङ्गानि

Chhâ.

1. 2. 10. एतमु एवाङ्गिरसं मन्यन्ते
ऽङ्गानां यद्रसः

2. 19. 1. यज्ञायज्ञीयमङ्गेषु प्रोतं, 2.
2. नाङ्गेन विहूर्ति

Brih.

1. 1. 1. ऋतवो ऽङ्गानि

1. 3. 8. आङ्गिरसो ऽङ्गानां हि रसः

19.

Bṛih. 1. 3. 19. प्राणो वा अङ्गानां रसः

—यस्मात्कस्माच्चाङ्गाख्याण
उत्क्रामति... एष हि वा अ-

ङ्गानां रसः

3. 7. 2. व्यस्रसिषतास्याङ्गानि

4. 3. 36. एभ्यो ऽङ्गेभ्यः सम्प्रमुच्य

Tait. 1. 5. 1. अङ्गान्यन्या देवताः

Maitri. 2. 6. अणिष्ठो वाङ्गे ऽङ्गे स मानयति

Nṛip. 1. 1. स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसः 2. 4.

Nṛisut. 1.

2. किं दैवतं कान्यङ्गानि

3. तत्सामो ऽङ्गं वेद (3 times).

2. 2. तस्य हि पञ्चाङ्गानि भवन्ति

—चत्वार्यङ्गानि भवन्ति

—व्यतिषक्तान्यङ्गानि भवन्ति

4. 1. अङ्गानि जानीयात्

Kshur. 3. कूर्मो ऽङ्गानीव संहत्य

Śiras. 4. सर्वाणि चाङ्गान्यभिमृशति

5. भस्मनाङ्गानि संस्पृशेत्

Mahā. 2. तान्यङ्गेष्वाभितानि

Amṛita. 35. ध्यानः सर्वेषु चाङ्गेषु

Kathasru. 1. यजमानस्याङ्गान्... समा-

रोप्य

Vāsu. 1. ममाङ्गे प्रतिदिनमालिप्तम्

Gopī. 5. सर्वान् वेदान् सरहस्योप-

निषदङ्गान्

Rāmap. 8. पुंल्यङ्गास्त्रादिकल्पना

90. अङ्गव्यूहानिलजायैः

Mukti. 2. 42. अङ्गानङ्गैः समाक्रम्य

Gītā. 2. 58. कूर्मो ऽङ्गानीव सर्वशः

अङ्गकषाय

Bṛih. 6. 4. 9. स त्वमङ्गकषायो ऽस्ति

अङ्गद

Rāmap. 54. अङ्गदं चारिमर्दनम्

अङ्गन्यास

Hamsa. 2. इदयाचङ्गन्यासकरन्यासौ

अङ्गमन्त्र

Nṛip. 4. 1. मन्त्रराजस्य... अङ्गमन्त्र
नो बृहि

अङ्गलेपन

Vāsu. 1. मदङ्गलेपनं पुण्यम्

अङ्गसंग

Kṛish. 4. अङ्गसंगं करिष्यामि

अङ्गस्पर्शन

Kṛish. 2. तवाङ्गस्पर्शनाह्निना

अङ्गार

Chhā. 2. 12. 1. अङ्गारा भवन्ति स प्रतिहा

5. 4. 1. चन्द्रमा अङ्गाराः

Bṛih. 6. 2. 11.

5. 5. 1. अशानिरङ्गाराः

Bṛih. 6. 2. 10.

5. 6. 1. दिशो ऽङ्गाराः Bṛih. 6. 2.

5. 7. 1. चक्षुरङ्गाराः Bṛih. 6. 2. 1

5. 8. 1. यदन्तः करोति ते ऽङ्गार

Bṛih. 6. 2. 13.

5. 24. 1. यथाङ्गारानपोह्य भस्मा

जुहुयात्

6. 7. 3. एको ऽङ्गारः खद्योतमात्रः

5. एकमङ्गारं खद्योतमात्रम्

Bṛih. 6. 2. 14. अङ्गारा अङ्गाराः

अङ्गारावक्षयण

Bṛih. 3. 9. 18. त्वां स्विदिमे ब्राह्मणा अङ्गा

रावक्षयणमक्रता रे इति

अङ्गिन्

Chhā. 2. 19. 2. स य एवमेतद्यज्ञायशीयम्

ङ्गेषु प्रोतं वैदाङ्गी भवति

अङ्गिर, अङ्गिरस्

Chhā. 1. 2. 10. तं हाङ्गिरा उद्गीथमुपासा

ञ्चक्रे एतमु एवाङ्गिरसं

मन्थन्ते

1. 1. 2. अथर्वा तां पुरोवाचाङ्गिरे
—भारहाजो अङ्गिरसे (प्राह)
3. शौनकः... अङ्गिरसं विधि-
बहुपसन्नः
8. 2. 11. तदेतत् सत्यमृषिरङ्गिराः
पुरोवाच
7. 5. अङ्गिरसश्चन्द्रमा ऊर्ध्वो
उद्यान्ति
5. 9. सो अङ्गिरसमधीते
1. पिप्पलादो अङ्गिराः सनत्कु-
मारश्च
—विराडेकऋषिरङ्गिराः
(so 2 MSS.)
1. अङ्गिरसं भगवन्तं पिप्प-
लादम्
अङ्गुलि
6. अप्सवङ्गुल्या मथिते मथितम्
1. कनिष्ठिकयाङ्गुल्या अङ्गुष्ठे-
न च
19. नासिकापुटमङ्गुल्या पिधाय
6. हस्ताङ्गुल्यः शिरो मुखम्
2. अनामिकयाङ्गुल्या
अङ्गुष्ठ
4. 5. अनामिकाङ्गुष्ठाभ्यामादाय
6. 22. भवणाङ्गुष्ठयोगेन
38. अङ्गुष्ठप्रादेशशरीरमात्रम्
16. 3. अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो अङ्गुष्ठं
च समाभितः
6. अङ्गुष्ठे तु समाहितः
(3 MSS. have न for तु)
1. कनिष्ठिकयाङ्गुल्या अङ्गु-
ष्ठेन च
अङ्गुष्ठमात्र
4. 12. अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो मध्य
आत्मनि तिष्ठति

- Kātha. 4. 13. अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो ज्यो-
तिरिवाधूमकः
6. 17. अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो अन्तरा-
त्मा Śwet. 3. 13.
Śwet. 5. 8. अङ्गुष्ठमात्रो रवितुल्यरूपः
Maitri. 6. 38. शरीरप्रादेशाङ्गुष्ठमात्रम्
Mahānār. 16. 3. अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो अङ्गु-
ष्ठं च समाभितः

अङ्गुष्ठाग्र

- Prāṇāg. 2. अयं पुरुषो यो ऽङ्गुष्ठाग्रे प्राति-
ष्ठितः

अङ्घ्रि

- Rāmap. 87. पीठस्याङ्घ्रिष्वेषु

अचक्षुःश्रोत्र

- Mund. 1. 1. 6. अचक्षुःश्रोत्रं तदपाणिपादम्
अचक्षुष्क

- Bṛih. 3. 8. 8. अचक्षुष्कमश्रोत्रम्

अचक्षुस्

- Śwet. 3. 19. पश्यत्यचक्षुः
Kaivalya. 21. पश्याम्यचक्षुः

अचर

- Gītā. 13. 15. अचरं चरमेव च

अचल

- Maitri. 2. 7. शुद्धः स्थिरो ज्वलः
6. 23. स्थिरमचलममृतम् 7. 3.
38. सत्त्वान्तरस्थमचलममृतम्
Gauḍa. 3. 37. समाधिरचलो अभ्यः
Parama. 2. तं शान्तमचलमइयानन्दम्
Vāsu. 4. अचला भक्तिधास्य वर्धते
Gītā. 2. 24. अचलो ज्यं सनातनः
53. समाधावचला बुद्धिः
6. 13. धारयन्नचलं स्थिरः
7. 21. तस्य तस्याचलां भ्रष्टाम्

- Gītā. 8. 10. प्रयाणकाले मनसाचलेन
12. 3. कूटस्थमचलं ध्रुवम्

अचलप्रतिष्ठ

- Gītā. 2. 70. आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठम्

अचाण्डाल

- Bṛih. 4. 3. 22. चाण्डालो ज्वाण्डालः

अचातुर्मास्य

- Mund. 1. 2. 3. यस्याग्निहोत्रं .. अचातुर्मा-
स्यम्

अचापल

- Gītā. 16. 2. मार्दवं ह्रीरचापलम्

अचित्त

- Chhā. 7. 5. 2. यद्यपि बहुविदचित्तो भवति
—यद्वायं विद्वान्नेत्यमचित्तः
स्यात्

- Maitri. 6. 19. अचित्तं चित्तमध्यस्थम्

अचित्तचित्त

- Tejo. 9. अचित्तचित्तमात्मानम्

अचित्तता

- Mukti. 2. 29. चित्तं गच्छत्यचित्तताम्

अचिन्त्य

- Maitri. 5. 1. अचिन्त्यायाप्रमेयाय
6. 17. अजो ऽतर्क्यो ऽचिन्त्यः
19. अचिन्त्यं गुह्यमुत्तमम्
7. 1. अचिन्त्यो ऽमूर्तो गभीरः

- Kaivalya. 6. अचिन्त्यमव्यक्तमनन्त-
रूपम्

- Māṇḍū. 7. अलक्षणमचिन्त्यमव्यपदे-
श्यम् Nṛip. 4. 1;
Rāmōt. 3.

- Gauḍa. 4. 41. अचिन्त्यान्भूतवत्स्पृशेत्
52. यतो ऽचिन्त्याः सदैव ते

- Nṛisut. 1. अलक्षणमलिङ्गमचिन्त्यम्

Nṛisut.

Brahmab.

Tejo.

Skanda.

Gītā.

Mund. 3.

Gītā.

Kaivalya.

Tait. 1.

Kaivalya.

Mukti.

Maitri.

Gītā.

Mund. 3.

Maitri.

Nṛisut.

6. अद्वैतमचिन्त्यमलिङ्गम्

6. नैव चिन्त्यं न चाचिन्त्यं
मचिन्त्यं चिन्त्यमेव च

11. अचिन्त्यमप्रबुद्धं च

14. अचिन्त्यमव्यक्तमनन्त-
व्ययम्

2. 25. अच्यक्तो ऽयमचिन्त्यो ऽऽ

12. 3. सर्वत्रगमचिन्त्यं च

अचिन्त्यरूप

1. 7. बृहच्च तद्विव्यमचिन्त्यरूप

8. 9. सर्वस्य धातारमचिन्त्यरूप

अचिन्त्यशक्ति

21. अपाणिपादो ऽहमचिन्त्य-
शक्तिः

अचिरम्

1. 4. 2. कुर्वाणाचीरमात्मानो व
सांसि

अचिरात्

1. ययाचिरात्सर्वपापं व्यपो

1. 27. ज्ञानं लब्ध्वाचिरादेव म
मकं धाम यास्यसि

अचिरेण

6. 27. तद्भावमचिरेणैति
— अचिरेणैति भूमित्वम्

4. 39. अचिरेणाधिगच्छति

अचीर्णव्रत

2. 11. नैतदचीर्णव्रतो ऽधीते

अचेतन

2. 3. शकटमिवाचेतनमिदं
रीरम्

अचेतयितव्य

9. अनहङ्कृतव्यमचेतयितव्य

अचेतस्

1. कथं गृह्यन्त्यचेतसः
 3. 32. विद्धि नष्टानचेतसः
 15. 11. नैनं पश्यन्त्यचेतसः
 17. 6. कर्शयन्तः...भूतग्राममचेतसः

अच्छाय

3. 8. 8. अच्छायमतमः
 4. 10. अच्छायमशरीरमलोहितम्

अच्छावद्

1. 6. शिवेन वचसा त्वा गिरि-
 शाच्छावदामसि

अच्छिन्न

18. तैलधारमिवाच्छिन्नम्

अच्छेद्य

2. 24. अच्छेद्यो ज्यमदाहो ज्यम्

अच्युत

3. 17. 6. अक्षितमस्वच्युतमसि
 5. 1. त्वं विश्वं त्वमथाच्युतः
 6. 23. स्थिरमचलममृतमच्युतम्
 38. अचलममृतमच्युतम् 7. 3.
 —सत्त्वमध्ये स्थितो ज्युतः
 7. 7. अच्युतो विष्णुर्नारायणः
 r. 11. 3. शाश्वतं शिवमच्युतम्
 8. शाश्वतं ध्रुवमच्युतम्
 2. हारकानिलयाच्युत
 1. अच्युतो अस्मि महादेव
 4. सो ज्युतो ज्ञानविग्रहः
 1. 21. रथं स्थापय मे ज्युत
 11. 42. एको ज्यवाप्यच्युत तत्स-
 मक्षम्
 18. 73. नष्टो मोहः...स्वल्पसादात्
 ..अच्युत

अच्युतक्षितिः

- Mahānār. 19. 2. अच्युतक्षितये स्वाहा

1. अज्ज adj.

- Brih. 4. 4. 20. अज आत्मा महान् ध्रुवः
 22. स वा एष महानज आत्मा
 24, 25.

- Kātha. 2. 18. अजो नित्यः शाश्वतो ज्यं
 पुराणः Gītā. 2. 20.

5. 1. अजस्यावक्रचेतसः
 Śwet. 1. 9. शाश्वी हावजौ ..अजा
 शेका

2. 15. अजं ध्रुवं सर्वतत्त्वैर्विशु-
 द्धम्
 4. 5. अजामेकां..अजो शेको
 जुषमाणोऽनुशेतेजहात्येनां
 ..अजो ज्यः Mahānār.
 " 9. 2.

- Maitri. 2. 4. अजः स्वतन्त्रः स्वे महिषि-
 तिष्ठति 6. 28.

6. 17. अपरिमितो ऽजो ज्ञतर्क्यः
 7. 1. श्रीमानजो धीमान्

- Mund. 2. 1. 2. स बाह्याभ्यन्तरो ह्यजः

- Gauda. 1. 16. अजमनिद्रमस्वप्नम्
 3. 36; 4. 81.

3. 1. प्रागुत्पत्तेरजं सर्वम्
 19. नान्यथाजं कथञ्चन
 26. अजं प्रकाशते
 33. अकल्पकमजं ज्ञानम्
 — ब्रह्म ज्ञेयमजं नित्यमजे-
 नाजं विबुध्यते

43. अजं सर्वमनुस्मृत्य
 47. अजमजेन ज्ञेयेन

4. 11. जायमानं कथमजम्
 12. अतः कार्यमजं यदि
 13. अजश्च जायते यस्य
 38. अजं सर्वमुदाहृतम्

Gāṇḍa.

4. 46. एवं धर्मा अजः स्मृताः

48. अनाभासमजं यथा

— अनाभासमजं तथा

57. सङ्गायेन सजं सर्वम्

60. नाजेषु सर्वधर्मेषु

74. अजः कल्पितसंवृत्या
परमार्थेन नाप्यजः

80. तत्साम्यमजमद्वयम्

93. अजं साम्यं विशारदम् 100

95. अजे साम्ये तु ये केचित्

96. अजेष्वजमसङ्क्रान्तं धर्मेषु
ज्ञानमिष्यते

Nṛisut.

2. अप्यजयैर्न चतुष्पादं मात्रा-
भिरोङ्कारेण चैकीकुर्यात्

Chūl.

8. अष्टरूपमजां ध्रुवाम्

Śiras.

4. अजः संसृजति विसृजति च

Tejo.

8. तुष्प्रेक्ष्यमजमव्ययम्

Kṛish.

7. अप्यजेन संजिता पुरा

Skanda.

8. अजो ऽस्मि किमतः परम्

Mukti.

2. 73. सकृद्विभातं त्वजमेकमक्षरम्
75. अजो ऽमरश्चैव तथाजरो
ऽमृतः

Gitā.

2. 21. य एनमजमव्ययम्

4. 6. अजो ऽपि सन्नव्ययात्मा

7. 25. मामजमव्ययम्

10. 3. यो मामजमनार्दिं च वेत्ति

12. आदिदेवमजं विभुम्

2. अज, अजा

Chhā. 2. 6. 1. अजा हिंकारः 2. 18. 1.

Bṛih. 1. 4. 4. अजेतराभवइस्त इतरः

— ततो ऽजाययो ऽजायन्त

अजत्व

Nṛisut.

7. अजत्वादमरत्वात्

अजपोपसंहार

Harṣa.

2. तदा तुर्यातीतमुन्मननमज-
पोपसंहारमित्याभिधीयते

अजय

Kṛish.

15. मत्सरो मुष्टिको ऽजयः

अजय्य

Kṛish.

7. अजय्या वैष्णवी माया

अजर

Kaush.

8. 8. स एष प्राण एव प्रज्ञात्मा
नन्दो ऽजरो ऽमृतः

Bṛih.

4. 4. 25. अजरो ऽमरो ऽमृतो ऽमय

Śwet.

5. 14. 8. शुद्धः पूतो ऽजरो ऽमृतः

Praśna.

8. 21. वेदाहमेतमजरं पुराणम्

Nṛisut.

5. 7. शान्तमजरममृतमभयम्

1. एकमजरममृतमभयम्

2. अजरममरममृतमभयम्

Nyāsa.

4. अजरममरमक्षरमव्ययम्

Mukti.

2. 75. अजो ऽमरश्चैव तथाजरो
ऽमृतः

अजरत्व

Nṛisut.

7. अजरत्वादमृतत्वात्

अजस्म

Maitri.

4. 4. यः ह्युक्तो ऽजस्मं चिन्तयति

6. 4. ओमित्यनेनैतदुपासीताजस्म

35. ये विन्दव इवाभ्युच्चरन्त्य-
जस्म

7. 11. अजस्मं ब्रह्मधीयाल्लं वा

Nṛip.

2. 4. सर्वाणि भूतानि... अजस्म
सृजति (bis)

Atmapra.

1. यत्र ज्योतिरजस्म

Gitā.

16. 19. क्षिपाम्यजस्ममशुभान्

अजाग्रत

Nṛisut.

2. स्वप्ने ऽजाग्रतमक्षुप्तम्

— क्षुप्ते ऽजाग्रतमस्वप्नम्

— तुरीये ऽजाग्रतमस्वप्नम्
क्षुप्तम्

अज्ञाचल

4. 45. अज्ञाचलमवस्तुत्वम्

अज्ञात

4. 21. अज्ञात इत्येवं कश्चिद्भीरुः
प्रपद्ये3. 20. अज्ञातस्यैव भावस्य
—अज्ञातो ह्यमृतो भावः4. 6. अज्ञातस्यैव धर्मस्य
—अज्ञातो ह्यमृते धर्मः

29. अज्ञातं जायते यस्मात्

77. अज्ञातस्यैव सर्वस्य

अज्ञातपुत्र

2. 8. अथाज्ञातपुत्रस्य

अज्ञातशत्रु

4. 1. अज्ञातशत्रुं काश्यमात्र-
ज्योवाच— तं होवाचाज्ञातशत्रुः
(22 times).19. तं हाज्ञातशत्रुरामन्त्रया-
न्त्रके2. 1. 1. स होवाचाज्ञातशत्रुं काश्यम्
— स होवाचाज्ञातशत्रुः

(17 times).

अज्ञाति

3. 2. अज्ञाति समतां गतम् 38.

4. 4. अज्ञातिं ख्यापयन्ति ते

5. ख्याप्यमानामज्ञातिम्

19. अज्ञातिः परिदीपिता

21. अज्ञातेः परिदीपकम्

29. अज्ञातिः प्रकृतिस्ततः

42. अज्ञातेखसतां सदा

43. अज्ञातेखसतां तेषाम्

अज्ञान

1. 15. निश्चायस्त्वमज्ञानतः

Gītā.

7. 24. परं भावमज्ञानन्तः 9. 11.

11. 41. अज्ञानता महिमानं तवेमम्

13. 25. अन्ये त्वेवमज्ञानन्तः

अज्ञायमान

Gāṇḍa.

3. 24. अज्ञायमानो बहुधा मायया
जायते तु सः

अजित

Kṛish.

7. अप्यजेन साजिता पुरा

अजिन

Aruṇeya.

5. अजिनं मेखलां यज्ञोपवीतं
च त्यक्त्वा

Gītā.

6. 11. चेलाजिनकुशोत्तरम्

अजीर्यत्

Kāṭha.

1. 28. अजीर्यतांममृतानामुपेत्य

अज्ञ

Śwet.

1. 9. ज्ञाज्ञौ ह्यवजावी शनीशौ

Maitri.

6. 34. अनभिहोत्र्यनभिचिदज्ञान-
भिध्यायिनाम्

Gītā.

3. 26. अज्ञानं कर्मसंगिनाम्

4. 40. अज्ञश्चाभ्रह्मधनश्च

अज्ञात

Nṛisut.

9. ज्ञातो ज्ञातश्चेति होचुः

Mukti.

2. 30. भवानज्ञाततत्त्वदः

अज्ञान

Maitri.

3. 5. नास्तिक्यमज्ञानं .. इति ता-
मसानि

Skanda.

11. त्यजेदज्ञाननिर्माल्यम्

Mukti.

2. 61. अज्ञानसुषुप्ताकारा

Gītā.

5. 15. अज्ञानेनावृतं ज्ञानम्

16. ज्ञानेन तु तदज्ञानम्

13. 11. अज्ञानं यदतो ज्ञानया

14. 16. अज्ञानं तमसः फलम्

17. प्रमादमोहौ .. अज्ञानमेव च

4. अज्ञानं च .. पार्थ

47197

अज्ञानज

- Gītā. 10. 11. अज्ञानजं तमः
14. 8. तमस्त्वज्ञानजं विद्धि

अज्ञानतस्

- Mukti. 1. 46. ज्ञानतो ज्ञानतो वापि

अज्ञानभुक्

- Nrip. 4. 1. अज्ञानभुक् चेतोमुखः प्राज्ञः
(so Nārāyaṇa and 2 MSS.)
Nṛisut. 1. अज्ञानभुक् चेतोमुखश्चतु-
रात्मा प्राज्ञः (so Nārā-
yaṇa; but other MSS.
आनन्दभुक्)

अज्ञानविमोहित

- Gītā. 16. 15. इत्यज्ञानविमोहिताः

अज्ञानसम्भूत

- Gītā. 4. 42. तस्मादज्ञानसम्भूतम्

अज्ञानसम्मोह

- Gītā. 18. 72. कश्चिदज्ञानसम्मोहः प्र-
ष्टस्ते

अज्वलत्

- Nṛisut. 6. ज्वलन्तमज्वलन्तं . . बुबु-
धिरे

अञ्ज

- Bṛih. 6. 4. 12. शरभृष्टीःप्रतिलोमाः सर्पि-
षाक्ता जुहुवात्

अञ्जन

- Mukti. 2. 46. विचिन्वन्ति तमो ज्ञानैः

अञ्जनासुत

- Mukti. 1. 28. बुद्धत् नो चेत् . . अञ्ज-
नासुत

अञ्जलि

- Chhā. 5. 2. 6. अञ्जली मन्यमाधाय
अञ्जसा

- Bṛih. 3. 9. 28. वृक्षो ज्ञसा प्रेत्यसम्भ
4. 4. 15. यदैतमनुपश्यत्यात्मानं
वमञ्जसा

- Mukti. 1. 8. वक्ष्यामि वेदान्तस्थिति
ज्ञसा

अञ्जिन्

- Mahānār. 20. 6. यदञ्जिभिर्वाघञ्जिर्विद्वया
महे

अण्

- Mahānār. 24. 1. वद्वरण्यो विभूरसि

अणिमन्

- Kaush. 4. 19. पिंगलस्याणिष्ठा तिष्ठन्ति
Chhā. 6. 6. 1. यो अणिमा स ऊर्ध्वः समु
दीपति 2, 3, 4.
6. 8. 7. स य एषो अणिमा 6. 9. 4
6. 10. 3; 6. 11. 3; 6. 12
3; 6. 13. 3; 6. 14. "
6. 15. 3.

6. 12. 2. यं एतमणिमानं न निभ्रा
यस एतस्य . . एषो अणि
एवं महान्यमोधस्तिष्ठा

8. 6. 1. ताः पिङ्गलस्याणिष्ठास्ति
न्ति

- Bṛih. 4. 3. 20. नावक्ताणिष्ठा तिष्ठन्ति
36. यत्रायमणिमानं न्येति.
अणिमानं निगच्छति

अणिष्ठ

- Chhā. 6. 5. 1. यो अणिष्ठस्तन्मनः
2. यो अणिष्ठः स प्राणः
3. यो अणिष्ठः सा वाक्

- Maitri. 2. 6. अणिष्ठो वाक्ने ज्ञे समान
यति

अणीय

11. 11. तस्य मध्ये वद्विशिखा
अणीयोर्ध्वा व्यवस्थिता
Mahā. 3; Vāsu. 3.

अणीयस्

14. 3. अणीयान्त्रीहेर्वा यवाद्वा
2. 8. अणीयान् स्रतर्क्यमणुप्रमा-
णात्
20. अणोरणीयान्
Śwet. 3. 20; Mahānār. 8.
3; Kaivalya 20.
3. 9. यस्मान्नाणीयो न ज्यायो-
ज्जस्ति कश्चित् Mahānār.
10. 4.

6. 20. यदा .. अणोरणीयांसं ..
पश्यति

7. 7. आत्मान्तर्दये णीयान्

1. 5. अतः परं नान्यदणीयसम्
1. अणोरणीयांसं .. व्याचक्ष्व

8. 9. अणोरणीयांसमनुस्मरेद्यः

1. अणु adj.

4. 19. सहस्रधा केशो विपाटित-
स्तावदण्यः

12. 1. अण्व्य इवेमा धाना भगवः

4. 8. अणुः पन्था विततः पुराणः

1. 21. अणुरेष धर्मः

2. 13. अणुमेतमाप्य स मोदते

20. अणोरणीयान्
Śwet. 3. 20; Mahānār. 8.
3; Kaivalya. 20.

6. 20. यदा .. अणोरणीयांसं ..
पश्यति

35. तिसृत्रमणुमव्ययम्

- अणुवातेरितः

38. अणोरप्यण्वं ध्यात्वा

7. 11. अणोरणीयुर्हिरणुः कण्डदेशो

- Mund. 2. 2. यदणुभ्यो णु

3. 1. 9. एषो णुरात्मा चेतसा वे-
दितव्यः

- Nṛisut.

1. अणोरणीयांसमिममात्मा-
नम्

- Kshur.

8. अणुरक्ताश्च पीताश्च
(MSS. have अनु°, but
Nārāyaṇa says अणव-
श्च ता रक्ताश्चेति)

- Rāmap.

29. यथाणुश्च स्वडेतया

- Gitā.

8. 9. अणोरणीयांसमनुस्मरेद्यः

2. अणु

- Bṛih. 6.

3. 13. अणुप्रियङ्गवः

अणुप्रमाण

- Katha.

2. 8. अणीयान् स्रतर्क्यमणुप्रमा-
णात्

अणुमान

- Gauḍa.

4. 97. अणुमात्रे ऽपि वैधर्म्ये

अणूपमा

- Vāsu.

3. पीता भास्वत्यणूपमा

अण्ड

- Ait.

1. 4. मुखं निरभिद्यत यथाण्डम्

- Maitri.

6. 8. अपिहितः सहस्राक्षेण हि-
रण्मयेनाण्डेन

36. अन्तर्याण्डोपयोगान्

- Śiras.

6. केनादण्डं भवत्यण्डाद्ब्रह्मा

- Mahā.

3. तासु तेजो हिरण्मयमण्डम्

अण्डज

- Ait.

5. 3. अण्डजानि च जारुजानि च
स्वेदजानि चोद्भिज्जानि च

- Gauḍa

4. 63. अण्डजान् स्वेदजान् वापि
65.

अण्वन्त

- Bṛih. 4.

1. 1. पञ्चानि च अण्वन्तानि च

अणुप (१)

- Maitri. 6. 38. अणोरप्यण्यं ध्यात्वा
(MS. has अणुम्)

अतत्त्वार्थवन्त्

- Gītā. 18. 22. अतत्त्वार्थवदल्पं च

अतद्वावृत्तिरूप

- Mukti. 2. 55. अतद्वावृत्तिरूपो ज्ञौ स-
माधिः

अतन्द्रित

- Nyāsa. 1. व्रतवान् स्यादतन्द्रितः
Gītā. 3. 23. यदि ह्यहं न वर्त्तेयं जातु
कर्मण्यतन्द्रितः

अतपस्क

- Maitri. 4. 3. नातपस्कस्यात्मज्ञाने अधि-
गमः
Gītā. 18. 67. इदं ते नातपस्काय

अतमस्

- Brih. 3. 8. 8. अच्छाद्यमतमः
Śwet. 4. 18. यदातमस्तन्न दिवा नरात्रिः
(2 MSS. read तमस्)
Nṛisut. 7. अतमाः सच्चिदानन्दमात्रः
(ter)

अतमस्क

- Nṛisut. 9. असत्त्वमरजस्कमतमस्कम्

अतमाविष्ट

- Maitri. 6. 24. अतमाविष्टमागच्छति

अतर्क्य

- Kaṭha. 2. 8. अर्णयान् ह्यतर्क्यमणुप्रमा-
णात्
Maitri. 6. 17. अपरिमितो ज्ञो जतर्क्यः

अतल

- Aruṇeya. 1. vide तलातल

अतसीपुष्प

- Dhyāna. 11. अतसीपुष्पसंकाशम्
अतापस

- Brih. 4. 3. 22. तापसो ज्ञापसः

अतिक्रम्

- Kaush. 3. 1. बह्वीः सन्धा अतिक्रम्य
Brih. 1. 3. 12. परेण मृत्युमतिक्रान्तः
13-16.
3. 9. 26. यस्तान्पुरुषासिक्क प्रत्यु
ह्यात्यक्रामत्
4. 3. 7. इमं लोकमतिक्रामति मृत्यं
रूपाणि
6. 4. 7. एनां यष्ट्या वा पाणिना
वोपहत्यातिक्रामेत्

- Maitri. 6. 28. भूतेन्द्रियार्थानतिक्रम्य
30. ब्रह्मलोकमतिक्रम्य

- Harisa. 1. अनाहतमतिक्रम्य

अतिक्रम

- Maitri. 4. 3. न स्वधर्मातिक्रमेणाश्रमी-
वति

- Amṛita. 21. नातिमूर्ध्वमतिक्रमः

अतिगम्भीर

- Gāṇḍa. 4. 100. दुर्दर्शमतिगम्भीरम्

अतिग्रह, अतिग्राह

- Brih. 3. 2. 1. कति ग्रहाः कत्यतिग्रहाः
— अष्टौ ग्रहा अष्टावतिग्रहा
(bis); 9.
2. प्राणो वै ग्रहः सो ज्ञानेन
तिग्रहेण गृहीतः
3. वाग्वै ग्रहः स नाम्नातिग्रा-
हेण गृहीतः (similarly 4
times more).

अतिग्री

- Brih. 2. 1. 19. अतिग्रीष्मानन्दस्य गत्वा

अतिचञ्चल

5. मनश्चेवातिचञ्चलम्
2. 25. अतिचञ्चलं चित्तम्

अतिच्छन्दस्

3. 21. अस्यैतदतिच्छन्दाः... रूपम्

अतिजन

14. 1. तं ततो जतिजने विष्टजेत्

अतिजागर

27. अतिस्वप्नातिजागरम्

अतिज्वलत्

7. अतिज्वलन्नतिसर्धतोमुखः

अतितराम्

27. तस्माद्वा एते देवा अतित-
रामिवान्यान्देवान्
28. तस्माद्वा इन्द्रो जतितरामि-
वान्यान्देवान्

अतिपृ

13. 25. ते अपि चातितरन्त्येव मृत्युम्

अतिथि

9. 1. अतिथयश्च स्वाध्यायप्रव-
चने च
1. 7. वैश्वानरः प्रविशत्यातिथि-
ब्राह्मणो गृहान्
9. अतिथिर्नमस्यः
5. 2. वेदिषदतिथिर्दुरोणसत्
Mahânâr. 9. 3 ; 17. 8 ;
Nrip. 3. 1.

अतिथिदेव

11. 2. अतिथिदेवो भव

अतिथिवर्जित

1. 2. 3. यस्याग्निहोत्रं... अतिथिव-
र्जितम्

अतिदीर्घ

- Kaṭha 1. 28. अतिदीर्घे जीविते को रमेत

अतिदुश्चर

- Mahânâr. 21. 2. धर्मान्नातिदुश्चरम्

अतिदुष्कर

- Mahânâr. 21. 2. दानान्नातिदुष्करम्

अतिदूर

- Maitri. 6. 14. कालस्तस्यातिदूरमपसरति

अतिधन्वन्

- Chhâ. 1. 9. 3. अविधन्वा शौनकः

अतिनमामि

- Nrisut. 7. अतिनमाम्यत्यहं भूत्वा

अतिनृसिंह

- Nrisut. 7. अतिनृसिंहो जतिभीषणः

अतिनेद्

- Brih. 3. 1. 8. या हुता अतिनेदन्ते (bis).

अतिपत्

- Chhâ. 4. 1. 2. हंसा निशायामतिपेतुः

अतिपान

- Mahânâr. 5. 2. अत्याशनादतीपानात्

अतिपितामह

- Brih. 6. 4. 28. अतिपितामहो वताभूः

अतिपितृ

- Brih. 6. 4. 28. एतमाहुरतिपिता वताभूः

अतिपृ

- Mahânâr. 6. 2. स नः पर्षदति दुर्गाणि वि-
श्वा, 6.

4. अग्ने त्वं पारया... अति
दुर्गाणि विश्वा

5. सिन्धुं न नावा दुरिताति-
पर्षि

अतिप्रहृ

- Bṛih. 3. 6. 1. गार्गी मातिप्राक्षीः (bis).
— अनतिप्रभ्यां वै देवताम-
तिपृच्छसि

अतिप्रभ्र

- Praśna. 3. 2. अतिप्रभ्रान् पृच्छसि

अतिभद्र

- Nṛisut. 7. अतिभद्रो ऽतिमृत्युमृत्युः

अतिभीषण

- Nṛisut. 7. अतिसिंहो ऽतिभीषणः

अतिभू

- Mahānār. 17. 1. भवे भवे नातिभवे

अतिम्

- Amṛita. 21. नातिमूर्ध्वमतिक्रमः
(अतिमतिशयम् Nār.)

अतिमहत्

- Nṛisut. 7. अतिमहानतिविष्णुः

अतिमुक्ति

- Bṛih. 3. 1. 3. सा मुक्तिः सातिमुक्तिः 4,
5, 6.

अतिमुच्

- Kena. 2. अतिमुच्य धीराः प्रेत्यास्मा-
ल्लोकादमृता भवन्ति

- Bṛih. 1. 3. 12. यदा मृत्युमत्यमुच्यत
18—16.

3. 1. 3. केन यजमानः.. आप्रिमति-
मुच्यते 4, 5.

अतिमृत्यु

- Chhā. 2. 10. 1. आत्मसम्भितमतिमृत्यु स-
प्रविधं सामोपासीत, e

(उपास्ते)
Sṣat. 3 - 9 तमेन विदित्वातिमृत्युमति

अतिमृत्युमृत्यु

- Nṛisut. 7. अतिभद्रो ऽतिमृत्युमृत्युः

अतिमोक्ष

- Bṛih. 3. 1. 6. इत्यतिमोक्षा अथ सम्प

अतिरात्र

- Maitri. 6. 86. स्वाराज्यमतिरात्रेण

- Nṛip. 5. 8. सो ऽतिरात्रेण यजते

अतिरिच

- Bṛih. 6. 4. 24. यत्कर्मणात्यरीरिचम्

- Śwet. 2. 6. सोमो यत्रातिरिच्यते

- Mahānār. 21. 2. एतान्यवराणि तपोसि न्य
स एवात्यरेचयत्

24. 1. तस्माद्यासमेषां तपसा
तिरिक्तमाहुः

- Nyāsa. 3. अतो ऽतिरिक्तं यत्किञ्चि

- Gitā. 2. 34. मरणादतिरिच्यते

अतिरुच्

- Bṛih. 2. 1. 9. सध्वीस्तानतिरोचते

अतिरुह

- Śwet. 3. 15. यदन्नेनातिरोहति

अतिवद्

- Chhā. 7. 16. 1. एष तु वा अतिवदति
सत्येनातिवदति सो जह

- गवः सत्येनातिवदानीति
Bṛih. 3. 9. 19. यदिदं कुरुपञ्चालानां न

क्षणानत्यवादीः

अतिवह

- Bṛih. 1. 3. 11. एना मृत्युमत्यवहत्

12. वाचमेव प्रथमामत्यवहत्

13. अथ प्राणमत्यवहत्

(similarly in 14, 15, 16)

16. एनमेवा देवता मृत्युमति
हति

अतिवादिन्

15. 4. एवं विज्ञानज्ञतिवादी भव-
ति तं चेद्भूयुरतिवाद्यसीत्य-
तिवाद्यस्मीति ब्रूयात्
1. 4. विज्ञानन् विद्वान् भवते
नातिवादी

अतिविष्णु

7. अतिमहानतिविष्णुः

अतिविस्मिता

4. 1. ते .. ऊर्ध्वरेतसो अतिवि-
स्मिताः

अतिवीर

7. अत्युग्रो अतिवीरः

अतिवृत्

2. 1. ते शुक्रमेतदतिवर्त्तन्ति धी-
राः
6. 44. शब्दब्रह्मातिवर्त्तते
14. 21. कथं चैतांस्त्रीन् गुणानतिव-
र्त्तते

अतिशिष्य

10. 3. अक्षरमतिशिष्यते
7. 3. एका कलातिशिष्या 6.
1. 4. किं ततो अतिशिष्यते

अतिशी

12. 2. एतामेव नातिशीयते
3. एतदेव नातिशीयन्ते 4.

अतिशेष

10. 5. स ह खादिस्वातिशेषान् जा-
याया आजहार

अतिष्ठा

3. 14. अत्यतिष्ठहशाङ्गुलम्

2. अतिष्ठा

- Kaush. 4. 8. बृहत्पाण्डुरवासा अतिष्ठाः
—एवमुपास्ते अतिष्ठाः .. भ-
वति Brih. 2. 1. 2.

- Brih. 2. 1. 2. अतिष्ठाः .. इत्येतमुपासे

अतिसर्वतोमुख

- Nṛisut. 7. अतिज्वलन्नतिसर्वतोमुखः

अतिसूक्ष्म

- Śwet. 4. 16. घृतात्परं मण्डमिवातिसू-
क्ष्मम्

- Kshur. 9. अतिसूक्ष्मां च तन्वीं च

अतिसृज्

- Kaush. 1. 2. तं यः प्रत्याहृतमतिसृजते
—त्वमस्मीति तमतिसृजते

- Brih. 1. 4. 11. तच्छ्रेयोरूपमत्यसृजत क्षत्र-
म्
14. तच्छ्रेयोरूपमत्यसृजत धर्म-
म्

- Kāṭha. 1. 21. अति मा सृजैनम्
2. 3. कामानभिध्यायन् .. अत्य-
न्नाक्षीः

11. धृत्या धीरः .. अत्यन्नाक्षीः

अतिसृष्टि

- Brih. 1. 4. 6. सैषा ब्रह्मणो अतिसृष्टिः
—मर्त्यः सन्नमृतानसृजत त-
स्मादतिसृष्टिः
—अतिसृष्ट्यां हास्यैतस्यां
भवति य एवं वेद

अतिस्थूल

- Amṛita. 21. स्थूलातिस्थूलमात्रायाम्

अतिस्वप्न

- Amṛita. 27. अतिस्वप्नातिजागरम्

अतिस्वप्नशील

- Gitā. 6. 16. न चातिस्वप्नशीलस्य

अतिस्व

Chhâ. 1. 4. 4. यदा वा ऋचमामोत्योमि-
त्येवातिस्वरति

अतिहन्

Ait. 3. 3. तदेतदामिष्टं नदत् पराङ-
त्यजिषांसत्

अती

Kaush. 1. 4. तं मनसात्येति
—तां मनसैवात्येति

Brih. 1. 3. 1. असुरान्यज्ञ उद्गीथेनात्ययाम
2. अनेन वै न उद्गात्रात्येष्य-
न्तीति 3—7.

Isâ. 3. 5. 1. मोहं जरां मृत्युमत्येति
4. तद्भावतोऽन्यानत्येति तिष्ठत्
Kâtha. 4. 9. तदु नात्येति कश्चन 5. 8 ;
6. 1

Śwet. 3. 8. तमेव विदित्वातिमृत्युमेति
6. 15.

Maitri. 6. 22. तं पृथग्लक्षणमतीत्य
Mahânâr. 9. 1. सोमः पवित्रमत्येति रेभन्
17. 8.

Kaivalya. 9. ज्ञात्वा तं मृत्युमत्येति
Gîtâ. 8. 28. अत्येति तत्सर्वमिदं विदित्वा
14. 20. गुणानेतानतीत्य त्रीन्
21. गुणानेतानतीतो भवति प्रभो
15. 18. यस्मात्क्षरमतीतो जहम्

अतीन्द्रिय

Nâda. 18. अतीन्द्रियं गुणातीतम्
Gîtâ. 6. 21. बुद्धिप्राप्तमतीन्द्रियम्

अतीन्द्रियभूत

Maitri. 2. 3. कस्यैष खल्वीदृशो महि-
मातीन्द्रियभूतस्य

अतृणाद

Brih. 1. 5. 2. वत्सं जातमाहुरतृणाद इति

अतेजस्क

Brih. 3. 8. 8. अतेजस्कमप्राणम्

अतेजोमय

Brih. 4. 4. 5. तेजोमयो ज्ञेजोमयः

अत्ति

Brih. 2. 2. 4. अत्तिर्ह वै नामैतद्यद्विरिति

अत्त

Brih. 1. 2. 5. सर्वस्यैतस्यात्ता भवति

2. 2. 4. सर्वस्यात्ता भवति

Maitri. 6. 9. एवं विधिना खल्वनेनात्ता

Praśna. 2. 11. अत्ता विश्वस्य सत्पतिः

असद्भुत

Gîtâ. 18. 77. रूपमत्यद्भुतं हरेः

अत्यन्त

Gîtâ. 6. 28. अत्यन्तं सुखमभुते

अत्यन्तनिर्मल

Mukti. 2. 67. देही चात्यन्तनिर्मलः

अत्यन्तम्

Chhâ. 2. 23. 2. अत्यन्तमात्मानमाचार्यकु-
ले ज्वसादयन्

Kâtha. 1. 17. इमां शान्तिमत्यन्तमेति
Śwet. 4. 11; Śiras 5.

Śwet. 4. 14. ज्ञात्वा शिवं शान्तिमत्य-
न्तमेति

अत्यन्तमलिन

Mukti. 2. 67. अत्यन्तमलिनो देहः

अत्यर्थम्

Gîtâ. 7. 17. प्रियो हि ज्ञानिनो ज्यैष्ठ्यं
महम्

अत्यशन

Mahânâr. 5. 2. अत्याशनादतीपाणात्

अत्यश्रत्

Gītā. 6. 16. नात्यश्रत्स्तु योगो ऽस्ति

अत्यहम्

Nṛisut. 7. अतिनमाम्यत्यहं भूत्वा

अत्यागिन्

Gītā. 18. 10. भवत्यत्यागिनां प्रेत्य

अत्याश्रमस्थ

Kaivalya. 5. अत्याश्रमस्थः सकलेन्द्रियाणि निरुध्य

अत्याश्रमिन्

Iwet. 6. 21. अत्याश्रमिभ्यः परमं पवित्रं प्रोवाच

Kaivalya. 24. तस्मादविमुक्तमाश्रितो भवत्यत्याश्रमी

अत्याहार

mrīta. 27. अत्याहारमनाहारम्

अत्युग्र

Nṛisut. 7. अत्युग्रो ऽतिवीरः

अत्युष्ण

Gītā. 17. 9. *vide* विदाहिन्

अत्र

Gītā. 5. 13. 4. प्र क्षत्रमत्रमाप्नोति .. य एवं वेद

अत्रि

Gītā. 2. 2. 4. बाणेवात्रिर्वाचा ह्यन्नमश्नते ऽस्तिर्ह वै नामैतद्यदत्रिरिति

bāla. 2. अथ हैनमत्रिः पप्रच्छ 5;

Rāmōt 4.

अत्रिवत्

bhānār 6. 5. अग्ने अत्रिवन्नमसा गृणानः

अत्वं

pda. 1. 19. विश्वस्यात्वंविदक्षायाम्

अथकार

Chhā. 1. 13. 1. चन्द्रमा अथकारः

अथर्व

Mund. 1. 1. 1. अथर्वाय ज्येष्ठपुत्राय

अथर्वन्

Bṛih. 2. 6. 3. दध्यङ्गाथर्वणो ऽथर्वणो दैवात् 4. 6. 3.

— अथर्वा दैवो मृत्योः प्राध्वंसनात्

Mund. 1. 1. 2. अथर्वणे यां प्रवेदेत ब्रह्माथर्वा तां पुरोवाचाङ्गिरे

Nṛip. 1. 2. ऋग्यजुःसामाथर्वाणः

5. 9. सो ऽथर्वाणमधीते

Chūl. 10. अथर्वाणो भृगुत्तमाः

14. अथर्वाणः शिरो विदुः

Śiras. 6 मूर्द्धानमस्य संसीव्याथर्वा — तद्वा अथर्वणः शिरः

Śikhā. 1. अथर्वाणं भगवन्तं पप्रच्छ

— अथैभ्यो ऽथर्वा प्रत्युवाच

Nyāsa. 1. ब्रह्मणे ऽथर्वणे प्रजापतये

अथर्वविहित

Chūl. 13. स्तूयते मन्त्रसंयुक्तैरथर्वविहितैर्विभुः

अथर्ववेद

Mund. 1. 1. 5. ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदो ऽथर्ववेदः

Nṛip. 2. 1. साथर्वणैर्मन्त्रैरथर्ववेदः

Nṛisut. 3; Śikhā 1.

Mahā. 8. आनुष्टुभं छन्दो ऽथर्ववेदः

Mukti. 1. अथर्ववेदगतानां .. उपनिषदाम्

अथर्वशिखा

Mukti. 1. *vide* गारुड

अथर्वशिरस्

- Śiras. 7. य इदमथर्वशिरो ब्राह्मणो
ऽधीते
— अथर्वशिरः सकृज्जप्त्वा
Nār. 5. एतदथर्वशिरो यो ऽधीते
(one MS. has अथर्वार्जि-
रसम्)
Mukti. 1. vide गारुड

अथर्वशिरःशिखा

- Nrip. 5. 10. एकेनाथर्वशिरःशिखाध्या-
यिकेन
— अथर्वशिरःशिखाध्यायिक-
शतमेकम्

अथर्वार्गिरस् 47197

- Chhā. 3. 4. 1. अथर्वार्जिरस एव मधुकृतः
2. एते ऽथर्वार्जिरस एतदिति-
हासपुराणमभ्यतपन्
Brih. 2. 4. 10. अथर्वार्जिरस इतिहासः पु-
राणम् 4. 1. 2; 4. 5. 11;
Maitri. 6. 32.
Tait. 2. 3. 1. अथर्वार्जिरसः पुच्छं प्रतिष्ठा
Maitri. 6. 33. ऋग्यजुःसामाथर्वार्जिरसः
Mahā. 2; Śiras. 4 (सम्)
Praśna. 2. 8. ऋषीणां चरितं सत्यमथर्वार्-
जिरसामसि
Śiras. 1. सामाहमथर्वार्जिरसोहम्
अद्
Ait. 2. 1. यस्मिन् प्रतिष्ठिता अन्नम-
दामेति
Kaush. 2. 9. तेन मुखेन राशोत्ति . . वि-
शोत्ति . . पक्षिणोत्ति . .
लोकमत्ति . . भूतान्यत्ति
Chhā. 1. 12. 5. ओमदामो पिबाम
4. 1. 1. सर्वत एव मे ऽस्त्यन्तीति
4. 3. 7. यदनन्नमसि

- Chhā. 5. 10. 6. यो यो अन्नमसि . . तद्भूय
एव भवति
5. 12. 2. अस्त्यन्नं पश्यसि प्रियम्.
त्यन्नं पश्यति प्रियम्
5. 13. 2; 5. 14. 2; 5. 15.
2; 5. 16. 2; 5. 17. 2.
5. 18. 1. अन्नमस्य . . सर्वेष्व्वात्मस्व-
न्नमसि
Brih. 1. 2. 5. यद्यदेवासृजत तत्तदनुमधि-
यत सर्वं वा अस्तीति
1. 3. 17. यदि किञ्चान्नमद्यते ज्ञेयं
तदद्यते
18. यदननान्नमसि
1. 5. 1. कस्मात्तानि न क्षीयन्ते
ऽश्मानानि सर्वदा 2.
— अन्नमसि प्रतीकेन 2.
2. तत्साधारणमन्नं यदिदमद्यते
2. 2. 4. वाचा अन्नमद्यते
3. 9. 25. श्वानो वै न दद्युः
5. 9. 1. येनेदमन्नं पच्यते यदिदम-
द्यते Maitri. 2. 6.
Tait. 2. 2. 1. अद्यते ऽस्ति च भूर्ता
Maitri. 6. 12.
3. 10. 6. अहमन्नमन्नमदन्तमाशेषि
Nrip. 2. 4.
Śwet. 4. 6. तथोरन्यः पिप्पलं स्वाहवि
Mund. 3. 1. 1.
Maitri. 2. 6. पञ्चभीरश्मिभिर्विषयानति
6. 81. 47197
6. 1. इत्युष्कर एवाभितो ऽन्न-
मसि 2.
2. सर्वभूतान्यन्नमसि
10. अभिनिवाद्यन्नमस्येवधित्
18. वावन्सीह वै भूतान्यन्नमदति
तावत्स्वन्तःस्थो ऽन्नमसि
Mahānār. 25. 1. यत्सायं प्रातरस्ति तत्समिध
Nrisut. 4. असौ हि . . सर्वमसि
Pīṇāg. 1. यदन्नमसि बहुधा विराजते

अदक्षिण

itā. 17. 13. मन्त्रहीनमदक्षिणम्

1. अदत्क (भक्षयितृ)

hhā. 8. 14. 1. श्वेतमदत्कमदत्कं श्वेतं लि-
न्दु माभिगाम् (2 MSS.
have अतर्क्य in both
places for अदत्कं)

2. अदत्क (दन्तरहित)

hhā. 8. 14. 1. See preceding quota-
tion.

अदत्त

iras. 3. द्रुतमहुतं दत्तमदत्तम्

अददान

hhā. 8. 8. 5. अददानमभ्रधधानमयजमा-
नम्

अदम्बित्व

itā. 13. 7. अमानित्वमदम्बित्वम्

अदर्श

und. 1. 2. 3. यस्याग्निहोत्रमदर्शम्

अदर्शन

ukti. 2. 64. दर्शनादर्शने हित्वा

अदर्शनीय

hhā 1. 2. 4. तस्मात्तेनोभयं पश्यति दर्श-
नीयं चादर्शनीयं च

अदाभ्य

abânâr. 20. 14. त्रीणि पदा विचक्रमे वि-
ष्णुर्गोपा अदाभ्यः

अदाह्य

itā. 2. 24. अच्चेयो ज्यमदाह्यो ज्यम्

आदिति

Brih. 1. 2. 5. तददितेरदितित्वम् (bis).

Kātha. 4. 7. या प्राणेन संभवत्यदितिः

Mahânâr. 13. 7. अदितिर्देवा गन्धर्वाः

Krish. 20. रज्जुर्मातादितिस्तथा

अदितित्व

Brih. 1. 2. 5. तददितेरदितित्वम् (bis).

अदीर्घ

Brih. 3. 8. 8. अह्रस्वमदीर्घम्

अदीर्घत्व

Gauḍa. 2. 2. अदीर्घत्वाच्च कालस्य

अदुग्ध

Siras. 4. अदुग्धा इव धेनवः

अदृढ

Mund. 1. 2. 7. प्लवा ह्येते अदृढा यज्ञरूपाः

अदृश्य, अद्रेश्य

Tait. 2. 7. 1. अदृश्ये ज्ञात्स्ये ज्ञिरुक्ते

Maitri. 2. 5. सूक्ष्मो ज्ञाह्यो जृदृश्यः

6. 2. कालाख्यो जृदृश्यः

Mund. 1. 1. 6. यत्तदद्रेश्यमग्राह्यमगोत्रम्

Nila. 10. अदृश्यं त्वावरोहन्तम्

Hamsa. 2. अदृश्यं नवमे देहम्

अदृश्यत्व

Maitri. 2. 7. अदृश्यत्वादग्राह्यत्वात्

अदृष्ट

Brih. 3. 7. 23. अदृष्टो ब्रह्मा

3. 8. 11. अदृष्टं ब्रह्म

Praśna. 4. 5. दृष्टं चादृष्टं च... सर्वं प-
श्यति

Māṇḍū. 7. अदृष्टमव्यवहार्यमग्राह्यम्
Nrip. 4. 1; Nrisut. 1;
Rāmot. 3.

Nrisut. 9. ब्रूतेषु दृष्टो जृदृष्टो वेति
— किमेष दृष्टो जृदृष्टो वेति

अदृष्टपूर्व

- Gītā. 11. 6. बहून्यदृष्टपूर्वाणि
45. अदृष्टपूर्वं हसितोऽस्मि दृष्ट्वा

अदृष्टा

- Bṛih. 1. 4. 15. स्वं लोकमदृष्ट्वा प्रैति

अदेय

- Tait. 1. 11. 3. भक्षया देयमभक्षयादेयम्

अदेव

- Bṛih. 4. 3. 22. देवा अदेवाः

अदेशकाल

- Gītā. 17. 22. अदेशकाले यज्ञानम्

अदेहमुक्तत्व

- Mukti. 2. 76. विशत्यदेहमुक्तत्वम्

अदोमय

- Bṛih. 4. 4. 5. तद्यदेतदिदम्मयोऽदोमयः

अद्वा

- Chhā. 3. 14. 4. यस्य स्यादद्वा न विचिकि-
त्सास्ति

- Maitri. 1. 1. सपूर्णः खलु वा अद्वाविकलः

अद्भुत

- Mahānār. 2. 7. सदसस्पतिमद्भुतं प्रियम्

- Kaivalya. 6. विभुं त्रिदानन्दमरूपमद्भुतम्

- Gītā. 11. 20. दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदम्

18. 74. अद्भुतं रोमहर्षणम्

76. संवादमिममद्भुतम्

अद्भुतकर्मन्

- Brahmav. 2. विष्णोरद्भुतकर्मणः

अद्य

- Chhā. 6. 4. 5. न नो ऽद्य कश्चनाश्रुतं . . उ-
दाहरिष्यति

8. 8. 5. अद्येहाददानं . . आहुरासु-
रो वत

- Bṛih. 1. 5. 23. स एवाद्य स उ अद्यः

Kaṭhā. 4. 13.

— तदेवाप्यद्य कुर्वन्ति

3. 1. 7. कतिभिरद्यर्भिः . . करिष्य-
ति

8. कत्ययमद्याभ्यर्च्युः . . आह-
तीर्होष्यति

9. कतिभिरयमद्य ब्रह्मा . . य-
ज्ञं . . देवताभिर्गोपायति

10. कत्ययमद्योद्गाता . . स्तो-
त्रियाः स्तोष्यति

6. 4. 5. यन्मे ऽद्य रेतः पृथिवीम-
'स्कान्त्सीत्

- Kaṭhā. 1. 5. यन्मयाद्य करिष्यति

16. वरं तवेहाद्य ददामि भूयः

- Mahānār. 9. 6. अद्या नो देव सवितः 17. 7.

- Rāmāp. 3. आदाय मैथिलीमद्य

- Gītā. 4. 3. स एवाद्यं मया ते ऽद्य

11. 7. पद्याद्य सचराचरम्

16. 13. इदमद्य मया लब्धम्

अद्रष्टृ

- Chhā. 7. 9. 1. अद्रष्टाभ्रोतामन्ताबोद्धा . .
भवति

- Maitri. 6. 11. अमन्ताभ्रोतांस्पष्टाद्रष्टा . .
भवति

अद्रिजा

- Kaṭhā. 5. 2. अद्रिजा ऋतं बृहत्

Mahānār. 9. 3 ; 17. 3

Nṛip. 3. 1.

अद्रोह

- Gītā. 16. 3. अद्रोहो नातिमानिता

अद्रोहिन्

- Jābāla. 5. शुचिरद्रोही मैक्षणः

अद्वय

- Kaivalya. 19. तद्ब्रह्माद्वयमस्यहम्

- uḍa. 2. 33. अद्वयेन च कल्पितः
—भावा अप्यद्वयेनैव
35. प्रपञ्चोपशमो ऽद्वयः
3. 30. अद्वयं च द्वयाभासम् (bis);
4. 62 (bis).
4. 4. विवदन्तो ऽद्वयाः
45. विज्ञानं शान्तमद्वयम्
77. यानुत्पत्तिः समाद्वया
80. तत्साग्यमजमद्वयम्
85. ब्राह्मण्यं पदमद्वयम्
8. अद्वयो ह्ययमात्मैकल एव
—एतदद्वयं स्वप्रकाशं . . आ-
त्मैव
9. अद्वय एवायमात्मा
—विभुरद्वय आत्मानन्दः
—अविक्रिये ऽद्वये
—असुखदुःखो ऽद्वयः . . अ-
भिन्नो ऽद्वयः
—किमद्वयेन द्वितीयमेव न
—अव्यवहार्यमद्वयम्
—तद्वा एतद्ब्रह्माद्वयं बृहत्त्वात्
—सत्यं सूक्ष्मं परिपूर्णमद्वयम्
—सुविभातमद्वयं पदयत
—अनुज्ञामद्वयं लब्ध्वा
2. तं शान्तमचलमद्वयानन्दम्
arama. 1. 34. महानारायणाद्वयम्
ukti. 2. 73. अलेपकं सर्वगतं यदद्वयम्
अद्वयता
uḍa. 2. 33. तस्मादद्वयता शिवा
अद्वयतारक
ukti. 1. vide मुक्तिका
अद्वितीय
bhā. 6. 2. 1. एकमेवाद्वितीयम् 2.
ivalya. 23. गुहाशयं निष्कलमद्वितीयम्
isut. 8. अव्यवहार्यः केनचनाद्वि-
तीयः

- Nṛisut. 9. आत्मैव सिद्धो ऽद्वितीयः
Rāmap. 7. चिन्मयस्याद्वितीयस्य
अद्वितीयत्व
Nṛisut. 8. अविकल्पो ह्ययमात्मा अ-
द्वितीयत्वात्
— अविकल्पो ह्ययमोङ्कारो
ऽद्वितीयत्वात्
अद्वैष्ट
Gitā. 12. 13. अद्वैष्टा सर्वभूतानाम्
अद्वैत
Bṛih. 4. 3. 32. सलिल एको द्रष्टव्यो
भवति
Māṇḍā. 7. शान्तं शिवमद्वैतं चतुर्थम्
Nṛisut. 1 (शिवं शान्तं)
12. प्रपञ्चोपशमः शिवो ऽद्वैतः
Nṛisut. 2.
Gauḍa. 1. 10. अद्वैतः सर्वभावानाम्
16. अजमनिद्रमस्वप्नमद्वैतम्
17. अद्वैतं परमार्थतः
2. 18. रज्जुरेवेति चद्वैतम्
36. अद्वैते योजयेत् स्मृतिम्
—अद्वैतं समनुप्राप्य
3. 18. अद्वैतं परमार्थो हि
Nrip. 4. 1. शिवमद्वैतं चतुर्थम्
Rāmot. 3.
Nṛisut. 6. अद्वैतमचिन्त्यमलिङ्गम्
Chāl. 15. अद्वैतं द्वैतमित्येतत्
Parama. 2. अद्वैते परमस्थितिः
Atmapra. 1. द्वैतादद्वैतमभयं भवति
Vāsu. 3. सर्वानुस्यूतमद्वैतम्
Rāmot. 5. अद्वैतपरमानन्दात्मा (1)
—यः सच्चिदानन्दाद्वैतैकरसा-
त्मा (47).
अद्वैतत्व
Nṛisut. 7. अद्वैतत्वाच्चाकारेणममा-
त्मानमन्विष्य

अद्वैतीभूत

Maitri. 6. 7. यत्राद्वैतीभूतं विज्ञानम्

अधःपुष्प

Dhyāna. 14. अष्टपत्रमधःपुष्पम्

अधःपूर्ण

Mukti. 2. 56. ऊर्ध्वपूर्णमधःपूर्णम्

अधःशाख

Gītā. 15. 1. ऊर्ध्वमूलमधःशाखम्

अधःस्तंब

Maitri. 7. 8. अधःस्तम्बेनाश्लिष्यन्ति

अधम

Gauḍa. 4. 76. उत्तमाधममध्यमान्

Gītā. 16. 20. ततो यान्त्यधमां गतिम्

अधर

Bṛih. 2. 2. 2. अधरयैर्न वर्तन्त्या पृथिव्य-
न्वायत्ता

Tait. 1. 3. 4. अधरा हनुः पूर्वरूपम्

Rāmā. 85. पीठाधरोर्ध्वम्

अधराच्च

Chhā. 6. 14. 1. उदङ् वाधराङ् वा प्रध्मायीत

अधरेय

Chhā. 4. 1. 4. यथा कृताय त्रिजितायाध-
रेयाः संयन्ति

अधर्म

Chhā. 7. 2. 1. धर्मं चाधर्मं च 7. 7. 1.
— न धर्मो नाधर्मः

Kātha. 2. 14. अन्यत्र धर्मादन्यत्राधर्मात्

Mahānār. 19. 2. अधर्माय स्वाहा

Gauḍa. 2. 25. धर्माधर्मौ च तद्विदः

Nāda. 2. अधर्मश्चोत्तरं स्मृतम्

Āśrama. 4. न तेषां धर्मो नाधर्मः

Gītā. 1. 40. अधर्मोऽभिभवत्युत
41. अधर्माभिभवात्कृष्ण

Gītā. 4. 7. अभ्युत्थानमधर्मस्य

18. 31. यथा धर्ममधर्मं च

32. अधर्मं धर्ममिति या मन्य

अधर्ममय

Bṛih. 4. 4. 5. धर्ममयोऽधर्ममयः

अधस्

Aitar. 4. 5. शतं मा पुर आयसीररक्ष
त्रयः

Kaush. 3. 8. यमधो निनीषते

Bṛih. 3. 1. 8. अध इव हि मनुष्यलोकः

6. 4. 2. तां सुष्ट्वाध उपास्त तस्मा
त्त्रियमध उपासीत

Śwet. 5. 4. सर्वादिश ऊर्ध्वमधश्चतिर्यक्

Muṇḍ. 2. 2. 11. अधश्चोर्ध्वं च प्रसृतम्

Mahānār. 11. 8. अधोनिष्ठया वितस्त्यां तु

Prašna. 1. 6. यदधः... प्रकाशयति

Nṛip. 1. 3. स मृतोऽधो गच्छति
— आचार्यस्तेनैव मृतोऽधो
गच्छति

Śiras. 1. अधश्चोर्ध्वश्चाहम्

Amṛita. 22. तिर्यगूर्ध्वमधोदृष्टिं विनिर्धा

Nār. 2. अधश्च नारायणः

Rāmā. 51. भरताधस्तु सुग्रीवं शङ्ख
धो विभीषणम्

52. तदधस्तौ तालवृन्तकरौ

59. तदधः साध्यमालिखेत्

86. पृथिव्यध्जे स्वासनाधः
कल्प्य

Mukti. 2. 74. पुरस्तिरश्चोर्ध्वमधश्च

Gītā. 14. 18. अधो गच्छन्ति तामसाः

15. 2. अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्त
शाखाः

— अधश्च मूलान्यनुसन्तत

अधस्तात्

Ait. 1. 2. या अधस्तात्ता आपः

Chhā. 4. 1. 8. सोऽधस्ताच्छकटस्य

lkhâ. 7. 25. 1. स एवाधस्तात् . . अहमेवा-
धस्तात्

2. आत्मैवाधस्तात्

pih. 1. 4. 11. ब्राह्मणः क्षत्रियमधस्तादुपास्ते

aitri. 6. 30. ये नैकरूपास्त्वधस्ताद्रश्मयः

7. 6. अधस्तादुद्यन्ति

iras. 4. तिर्यगूर्ध्वमधस्ताच्चास्यान्तो
नोपलभ्यते

rânâg. 2. प्रायश्चित्तीयस्त्वधस्तात्

अधि

eua. 3. अविदितादधि

ilarud. 1. प्रत्यष्टाद्भूस्यामधि

अधिक

lkhâ. 2. तत्राधिकं क्षणमेकमास्थाय

ainsa. 2. एकविंशतिसहस्राणि षट्
शतान्यधिकानि

itâ. 6. 22. मन्यते नाधिकं ततः

46. तपस्विभ्यो अधिको योगी
ज्ञानिभ्योऽपि मतो अधिकः
—कर्मिभ्यश्चाधिको योगी

अधिकतर

lâ. 12. 5. क्लेशो अधिकतरस्तेषाम्

अधिकरण

it. 1. 3. 1. पञ्चस्वधिकरणेषु

अधिकार

lâ. 2. 47. कर्मण्येवाधिकारस्ते

अधिकृ

isna. 3. 4. यथा सम्राडेवाधिकृतान्वि-
नियुक्ते

hma. 3. कर्मण्यधिकृता ये

अधिगम्

ha. 3. 7. संसारं चाधिगच्छति

t. 6. 13. सांख्ययोगाधिगम्यम्

itri. 6. 22. परं ब्रह्माधिगच्छति

Brahmab. 17.

Mund. 1. 1. 5. परायया तदक्षरमधिगम्यते
Ghâ. 2. 71. स शान्तिमधिगच्छति

4. 39. परां शान्तिमचिरेणाधिग-
च्छति

5. 6. ब्रह्म नचिरेणाधिगच्छति

24. ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति

6. 15. शान्तिं . . अधिगच्छति

14. 19. मद्भावं सोऽधिगच्छति

18. 49. सञ्ज्यासेनाधिगच्छति

अधिगम

Katha. 2. 12. अध्यात्मयोगाधिगमेन

Maitri. 4. 3. वेदविद्याधिगमः

— नातपस्कस्यात्मज्ञाने
अधिगमः

Mukti. 2. 44. अध्यात्मविद्याधिगमः

अधिगा

Chhâ. 7. 1. 3. यद्वै किंचैतदध्यगीष्टाः

अधिजन्

Kaush. 2. 11. हृदयादधिजायसे

Bṛih. 6. 4. 9.

Chhâ. 6. 2. 3. तेजस एव तदध्यापो जा-
यन्ते

4. अग्न्य एव तदध्यन्नाद्यं जा-
यते

Mahânâr. 1. 8. सर्वे निमेषा जज्ञिरे विशुतः
पुरुषादधि

5. 5. ऋतं च सत्यं चाभीद्धात्त-
पसोऽध्यजायत

6. समुद्रादर्थवादि संवत्सरो
अजायत

Mahâ. 1. संवत्सरादधिजायन्ते

अधिज्य

Bṛih. 3. 8. 2. उज्ज्वं धनुरधिज्यं कृत्वा

अधिज्योतिषम्

Tait. 1. 3. 1. अधिलोकमधिज्योतिषम्

Tait. 1. 3. 2. अथाधिज्योतिषम्
— इत्यधिज्योतिषम् (MSS.
read ज्यौ in each case).

अधिदैव

Gītā. 7. 30. साधिभूताधिदैवं माम्
8. 1. अधिदैवं किमुच्यते

अधिदैवत

Kaush. 2. 12. इत्यधिदैवतम् 4. 2. 10;
Kona. 29; Chhā. 1. 5.
2; 1. 6. 8; 4. 3. 2; Brih.
2. 3. 3; 3. 7. 14.

Chhā. 1. 3. 1. अथाधिदैवतम् 3. 18. 1,
2; Brih. 1. 5. 22.

3. 18. 1. इत्युभयमादिष्टं भवत्यध्या-
त्मं चाधिदैवतं च 2.

Gītā. 8. 4. पुरुषाधिदैवतम्

अधिदैवत्व

Maitri. 4. 4. अधिदैवत्वं देवेभ्यश्च (एता
भवति)

अधिप

Śwet. 4. 13. यो देवानामधिपः
6. 9. न चास्य कश्चिज्जनिता
न चाधिपः

अधिपति

Chhā. 5. 2. 6. सह ज्येष्ठः श्रेष्ठो राजाधि-
पतिः

Brih. 1. 3. 18. अन्नादो अधिपतिर्य एवं वेद
2. 5. 15. आत्मा सर्वेषां.. अधिपतिः
4. 3. 33. अन्येषामधिपतिः
4. 4. 22. सर्वस्याधिपतिः 5. 6. 1.
6. 3. 5. स राजेशानो अधिपतिः स
मां राजेशानो अधिपतिं
करोतु

Maitri. 5. 2. स भूतानामधिपतिर्बभूव

Mahānār. 12. 3. एष भूतानामधिपतिः

Mahānār. 17. 5. ब्रह्मणो अधिपतिर्ब्रह्मा
Nrip. 1. 6. ब्रह्मणो अधिपतिः

अधिपतिवन्त

Maitri. 6. 5. ब्रह्मा रुद्रो विष्णुरित्यधि-
पतिवत्येषा

अधिप्रज्ञम्

Tait. 1. 3. 1. अधिविद्यमधिप्रज्ञमध्यात्मम्
3. अथाधिप्रज्ञं.. इत्यधिप्रज्ञम्

अधिप्रज्ञम्

Kaush. 3. 8. एता दशैव भूतमात्रा अ-
धिप्रज्ञम्

अधिभू

Ait. 4. 3. कुमारं जन्मनो ज्येष्ठं
भावयति

अधिभूत

Kaush. 3. 8. दश प्रज्ञामात्रा अधिभूतम्

Brih. 3. 7. 14. अथाधिभूतम्
15. इत्यधिभूतम् Tait. 1. 7

Gītā. 8. 1. अधिभूतं च किं प्रोक्तम्
4. अधिभूतं क्षरो भावः

अधिमात्रम्

Māndū. 8. ओङ्कारो अधिमात्रम्

अधियज्ञ

Gītā. 8. 2. अधियज्ञः कथं को ज्ञ
4. अधियज्ञो जहमेवात्र

अधिरुध्

Śwet. 2. 6. वायुर्यत्राधिरुध्यते
(one MS. has अभि^०)

अधिलोकम्

Tait. 1. 3. 1. अधिलोकमधिज्योतिषम्
— अथाधिलोकम्

2. इत्यधिलोकम्

अधिवस्

rahmab. 4. यद्भूतेषु वसत्याधि

अधिवह

hhâ. 1. 6. 1. तदेतदेतस्यामृच्यधूढं साम
तस्मादृच्यधूढं साम गी-
यते 2, 3, 4, 5; 1. 7. 1,
2, 3, 4.

अधिवास

und 1. 2. 5. यत्र देवानां पतिरेकोऽधि-
वासः

अधिविद्यम्

ut. 1. 3. 1. अधिविद्यमधिप्रजमध्यात्मम्
2. अथाधिविद्यम्
3. इत्यधिविद्यम्

अधिविधा

it. 1. 7. 1. एतदधिविधाय ऋषिरवोचत्

अधिशी

ih. 3. 1. 8. या हुता अधिशेरते (bis).

अधिश्चि

ret. 4. 13. यस्मिंल्लोका अधिश्चिताः

अधिष्ठा

hâ. 5. 19. 2. यत्किञ्च द्यौश्चादित्यश्चा-
धितिष्ठतः5. 20. 2. यत्किञ्च दिशश्च चन्द्रमा-
श्चाधितिष्ठन्ति5. 21. 2. यत्किञ्च पृथिवी चामिश्चा-
धितिष्ठतः5. 22. 2. यत्किञ्च विद्युच्च पर्जन्यश्चा-
धितिष्ठतः5. 23. 2. यत्किञ्च वायुश्चाकाशश्चा-
धितिष्ठतःst. 1. 1. अधिष्ठिताः केन सुखेतरेषु
वर्त्तमानहे

Śwet.

1. 3. यः कारणानि निखिलानि
तानि . . अधितिष्ठत्येकः4. 11. यो योनिं योनिमधितिष्ठ-
त्येकः 5. 2; Siras. 5.5. 4. योनिस्वभावानधितिष्ठत्येकः
5. सर्वमेतद्विश्वमधितिष्ठत्येकः

Prašna.

3. 4. एतान् ग्रामानेतान् ग्रामान-
धितिष्ठस्वेति

Châl.

4. तेनैवाधिष्ठिता पुरा

19. क्षेत्रज्ञाधिष्ठितम्

Siras.

4. सृष्ट्मो भूत्वा शरीराण्य-
धितिष्ठति

Gitâ.

4. 6. प्रकृतिं स्वामधिष्ठाय

13. 17. हृदि सर्वस्य धिष्ठितम्

15. 9. अधिष्ठाय मनश्चायम्

अधिष्ठान

Chhâ. 8. 12. 1. अशरीरस्यात्मनो ऽधिष्ठा-
नम्

Nṛisut.

3. तदधिष्ठानमात्मानं संज्वालय

Gitâ.

3. 40. अस्याधिष्ठानमुच्यते

18. 14. अधिष्ठानं तथा कर्त्ता

अधिसमाधा

Prâṇâg.

4. सर्वा ह्यस्मिन् देवताः
शरीरे ऽधिसमाहिताः

अधिसम्भू

Tait.

1. 4. 1. अध्यमृतात्संबभूव

अधी

Kaush.

1. 1. सदस्येव स्वाध्यायमधीत्य

Chhâ.

6. 1. 2. सर्वान् वेदानधीत्य

7. 1.

1. अधीहि भगवः

2. ऋग्वेदं भगवो ऽध्येमि . .

एतद् भगवो ऽध्येमि .

7. 3.

1. मन्त्रानधीयीयेत्यथाधीते

7. 14.

1. आदोदो वै स्मरो मन्त्रान-
धीते

- Chhâ. 8. 15. 1. आचार्यकुलोद्भेदमधीत्य य-
थाविधानम्
— शुचौ देशे स्वाध्यायमधी-
यानः
- Brih. 3. 7. 1. यज्ञमधीयानाः
- Tait. 2. 1. 1. तेजस्वि नावधीतमस्तु
3. 1. 1. Kaṭha. 6. 19.
3. 1. 1. अधीहि भगवो ब्रह्मेति 3. 2.
1; 3. 3. 1; 3. 4. 1; 3. 9. 1.
- Kaṭha 1. 13. त्वमग्निं स्वर्ग्यमध्येषि मृत्यो
- Śwet. 1. 5. पञ्चाशद्देवां पञ्चपर्वामधीमः
- Maitri. 7. 10. ब्राह्मणो नावैदिकमधीयत
- Mund. 3. 2. 11. नैतदचीर्णव्रतो ऽधीते
- Kaivalya. 1. अधीहि भगवन् ब्रह्मविद्याम्
24. यः शतरुद्रियमधीते
- Nrip. 5. 3. य एतं मन्त्रराजं . . नित्यम-
धीते 4-9.
9. स ऋचौ ऽधीते
— स यजूंष्यधीते
— स सामान्यधीते
— सो ऽथर्वाणमधीते
— सो ऽङ्गिरसमधीते
— स शाखानधीते
— स पुराणान्यधीते
— स कल्पानधीते
— स गाथा अधीते
— स नाराशंसीरधीते
— स प्रणवमधीते
— स सर्वमधीते
- Śiras. 7. य इदमथर्वशिरो ब्राह्मणो
ऽधीते
- Śikhā. 2. एतामधीत्य द्विजो गर्भ-
वासान्मुच्यते
- Mahā. 4. य इमां महोपनिषदं ब्राह्म-
णो ऽधीते
- Prānāg. 1. अधीतं . . शारीरयज्ञम्
- Amrit. 1. शास्त्राण्यधीत्य मेधावी

Yogat.

Nyāsa.

Kaṭhaśru.

Nār.

Gāruda.

Kālāg.

Āśrama.

Vāsu.

Rāmota.

Mukti.

Gītā.

Brih. 4. 2.

Rāmāp.

7. यो ऽधीते ऽप्यर्द्धमक्षरम्
2. वेदानधीत्यानुज्ञातः . .
गुरुणा
3. वेदमधीत्य वेदौ वेदान् व
3. यो ह वै नारायणस्योपनि-
षदमधीते
4. यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षं
पदमध्योति
5. एतदथर्वशिरो यो ऽधीते
— प्रातरधीयानो रात्रिकृतं
पापं नाशयति
— सायमधीयानो दिवसकृतं
पापं नाशयति
— मध्यान्दिनमादित्याभिमुखो
ऽधीयानः

1. य इमां महाविद्याममावा-
स्यायामधीयानो धारयेत्
1. अधीहि भगवन्त्रिपुण्ड्रं
धिसतत्त्वम्
2. यस्त्वेतदधीते सोऽप्येवमे-
भवति
2. अधीयाना नाध्यापयन्
— अधीयाना अध्यापयन्त
4. यस्त्वेतदधीते वा
2. य एतत्तारकं ब्राह्मणो
त्यमधीते
1. अष्टोत्तरशतोपनिषदं ।
धिवदधीत्य
2. 65. अधीत्य चतुरो वेदान्
18. 70. अध्येष्यते च य इमं ध
संवादम्

अधीतवेद

अधीश

46. तदधीशेन साईम्

अधुना

- Grish. 4. कृतकृत्याधुना वयम्
 lāmap. 42. आशाविदो ऽधुना
 58. निर्देशस्तस्य चाधुना
 74. मालामन्त्रो ऽधुनेरितः

अधूमक

- ātha. 4. 13. ज्योतिरिवाधूमकः
 laitri. 1. 2. अग्निरिवाधूमकः
 6. 17. अग्नौ चाधूमके यज्ज्योति-
 श्चित्रतरम्

अधृति

- ih. 1. 5. 3. धृतिरधृतिः.. सर्व मन एव
 Maitri. 6. 30.

अधोपहास

- ih. 6. 4. 3. अधोपहासं चरति
 4. अधोपहासं चरन्ति

अधोविन्दु

- gat. 9. ऊर्ध्वनालमधोविन्दु
 (so Nārāyaṇa and 2
 MSS. of text; but
 others 'विन्दु').

अधोमुख

- hānār 11. 7. हृषिरं चाप्यधोमुखम्
 (some MSS. read हृदयं
 for हृषिरं); Brahma. 3.

- ā. 3. हृदये चाप्यधोमुखम्
 āna. 14. ऊर्ध्वनालमधोमुखम्
 at. 9. तच्च पद्ममधोमुखम्

अध्यक्ष

9. 10. मयाध्यक्षेण प्रकृतिः

अध्यक्षरम्

- dā. 8. सो ज्यमात्माध्यक्षरम्
 +

अध्ययन

- Chhā. 2. 23. 1. त्रयो धर्मस्कन्धा यज्ञो ऽध्य-
 यनं दानमिति प्रथमः
 Gitā. 11. 48. न वेदयज्ञाध्ययनैर्न दानैः

अध्यर्द्ध

- Brih. 3. 9. 1. कर्त्येव देवाः.. अध्यर्द्ध इति
 8. कतमो ऽध्यर्द्ध इति
 9. कथमध्यर्द्ध इति यदस्मिन्निर्द्धं
 सर्वमध्याधोत्तेनाध्यर्द्ध इति

अध्यवसाय

- Maitri. 2. 5. vide लिङ्ग ; 5. 2.
 6. 10. अध्यवसायसंकल्पाभिमा-
 नाः
 30. vide लिङ्ग
 — अध्यवसायस्य दोषक्षयात्

अध्यवसायात्मन्

- Maitri. 6. 30. अध्यवसायात्मबन्धमुपागतः
 अध्यात्म

- Kaush. 2. 12. अथाध्यात्मम् 4. 2; 4. 10;
 Kena. 30; Chhā. 1. 5.
 2; 1. 7. 1; 4. 3. 3;
 Brih. 2. 3. 4; 3. 7. 15;
 Tait. 1. 3. 4; 1. 7. 1.

- Chhā. 1. 2. 14. इत्यध्यात्मम् 3. 18. 1, 2;
 Brih. 1. 5. 21; Tait.
 1. 3. 4.

3. 18. 1. इत्युभयमादिष्टं भवत्यध्या-
 त्मं चाधिदैवतं च 2.

- Brih. 2. 5. 1. यश्चायमध्यात्मं शारीरः..
 पुरुषः (similarly in
 2—13).

3. 1. 10. कतमास्ता या अध्यात्म-
 मिति

5. 14. 4. एवमेषा गायत्र्यध्यात्मं प्र-
 तिष्ठिता

- Tait. 1. 3. 1. अधिविद्यमधिप्रजमध्यात्म-
म्
Kāṭha. 6. 18. अन्यो ज्येवं यो विदध्या-
त्ममेव
Praśna. 3. 1. कथं बाह्यमभिधत्ते कथम-
ध्यात्मम्
12. अध्यात्मं चैव प्राणस्य वि-
ज्ञाय
Tejo. 9. तद्ब्रह्माणं तदध्यात्मम्
Kāṭhaśru. 4. अध्यात्ममस्य ध्यायतः
Mukti. 1. 36. सूर्याक्ष्यध्यात्मकुण्डिका
1. vide मुक्तिका
2. 44. अध्यात्मविद्याधिगमः
Gītā. 7. 29. अध्यात्मं कर्म चाखिलम्
8. 1. किं तद्ब्रह्म किमध्यात्मम्
3. स्वभावो ज्ञात्मा मुच्यते
11. 1. अध्यात्मसंज्ञितम्

अध्यात्मचेतस्

- Gītā. 3. 30. सन्न्यस्याध्यात्मचेतसा

अध्यात्मज्ञान

- Gītā. 13. 11. अध्यात्मज्ञाननित्यत्वम्

अध्यात्मनित्य

- Gītā. 15. 5. अध्यात्मनित्या विनिवृत्त-
कामाः

अध्यात्मनिष्ठ

- Jābāla. 6. शुरुध्यानपरायणो ज्ञात्मा-
निष्ठः

अध्यात्ममन्त्र

- Nyāsa. 3. अध्यात्ममन्त्रान् जपन्
Kāṭhaśru. 4. अध्यात्ममन्त्रान् जपेत्

अध्यात्मयोग

- Kāṭha. 2. 12. अध्यात्मयोगाधिगमेन

अध्यात्मविद्या

- Mukti. 2. 44. अध्यात्मविद्याधिगमः
Gītā. 10. 32. अध्यात्मविद्या विद्यानाम्

अध्याभू

- Śwet. 2. 1. अग्नेज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या
अध्याभरत्

अध्यास्

- Chūl. 4. ध्यायते ज्ञ्यासिता तेन

अध्यृध्

- Bṛih. 3. 9. 9. यदस्मिन्निदं सर्वमध्याभोत्ते
नाध्यर्द्धे इति

अध्रुव

- Kāṭha. 2. 10. न ह्यध्रुवैः प्राप्यते हि ध्रु-
तत्
4. 2. ध्रुवमध्रुवोऽपि न प्रार्थयते
Gītā. 17. 18. राजसं चलमध्रुवम्

अध्वन्

- Kaush. 1. 1. अन्यतमो वाध्वा
Chhā. 5. 10. 5. एतमध्वानं पुनर्निवर्त्तनं
Bṛih. 2. 4. 11. सर्वेषामध्वनां पादावेव
नम् 4. 5. 12.

4. 2. 1. महान्तमध्वानमैष्यन्
Kāṭha. 3. 9. सो जध्वनः पारमात्रोति
Gāṇḍa. 4. 27. निमित्तं न सदा चित्तं
स्पृशत्यध्वसु त्रिषु

अध्वर

- Mahānār. 6. 7. प्रबो हि कमीशो अध-
सनाश्च होता

अध्वर्यु

- Kaush. 2. 6. आत्मानमध्वर्युः संस्क-

Yhbā. 4. 16. 2. वाचा होताध्वर्युरुद्गातान्य-
तराम्

Bṛih. 3. 1. 4. अध्वर्युर्णात्विजा चक्षुषादि-
त्येन चक्षुर्वै यज्ञस्याध्वर्युः
— असावादित्यः सोऽध्वर्युः

8. कृत्ययमद्याध्वर्युः आहुती-
होष्यतीति

ait. 1. 8. 1. ओमित्यध्वर्युः प्रतिगरं प्र-
तिगृणाति

ahānār. 25. 1. चक्षुरध्वर्युः

ād. 8. स्नातकाध्वर्यवो ह्ये

ānāg. 3. शारीरयज्ञस्य . . कोऽध्वर्युः

4. अहङ्कारोऽध्वर्युः

अन्

it. 2. 7. 1. को ह्येवान्यात्कः प्राण्यात्

अन

dhā. 5. 2. 1. एतदनस्यान्नमनो ह वै नाम
प्रत्यक्षम्

ih. 1. 3. 17. यदि किंचान्नमद्यते जनेनै-
व तदद्यते

18. तस्माद्यदनेनान्नमत्ति

1. 5. 3. प्राणोऽपानो व्यान उदानः
समानो ज्ञः

6. 1. 14. य एवमेतदनस्यान्नं वेद
— एतमेव तदनमनमं कुर्वन्तो
मन्यन्ते

अनग्र

5. 2. 2. अनग्रो भवति

6. 1. 14. एतमेव तदनमनमं कुर्वन्तो
मन्यन्ते

अनमिक

4. उत्सन्नाभिरनमिको वा

अनमिचित्

6. 34. अनमिहोऽन्यनमिचिदज्ञान-
भिध्यायिनाम्

अनमिहोऽन्यन

Maitri. 6. 34. अनमिहोऽन्यनमिचिदज्ञान-
भिध्यायिनाम्

अनघ

Gītā. 3. 3. पुरा प्रोक्ता मयानघ

14. 6. ज्ञानसंगेन चानघ

15. 20. इदमुक्तं मयानघ

अनंग

Rāmāp. 61. तदमे ज्ञङ्गमालिखेत्

अननुह

Śwet 5. 4. सर्वा दिशः . . प्रकाशयन्
भ्राजते यद्वनङ्गान्

Chāl. 11. अनङ्गान् रोहितोच्छिष्टः

अनणु

Bṛih. 3. 8. 8. अस्थूलमनणु

अनतिप्रश्रय

Bṛih. 3. 6. 1. अनतिप्रश्रयां देवतामति-
पृच्छसि

अनद्यमान

Chhā. 4. 3. 7. अनद्यमानो यदनन्नमत्ति

अननुभूत

Praśna. 4. 5. अनुभूतं चाननुभूतं च

अननुमत्त

Āśrama. 4. अननुमत्ता उन्मत्तवदाचर-
न्तः

अननुविद्य

Chhā. 8. 1. 6. य इहात्मानमननुविद्य व्र-
जन्ति

8. 8. 4. आत्मानमननुविद्य व्रजतः

अननुशिष्य

Chhā. 5. 3. 4. अननुशिष्य वाव किल मा

Bṛih. 4. 1. 2. पिता मेऽमन्यत नाननुशिष्य
हरेतेति 3 - 7.

अननूक्त

Bṛih. 1. 4. 15. यथा वेदो वाननूक्तः

अननूच्य

Chhâ. 6. 1. 1. अननूच्य ब्रह्मबन्धुरिव भवति

1. अनन्त

Kaush. 2. 5. एते अनन्ते अमृते आहुती

Kena. 34. अनन्ते स्वर्गे लोके ज्येये
प्रतिष्ठति

Chhâ. 1. 9. 2. स एषो जनन्तः

Bṛih. 1. 5. 13. सर्व एव समा सर्वे जनन्ताः
—अनन्तानुपास्ते जनन्तं स लोकं
जयति

2. 4. 12. अनन्तमपारं विज्ञानघन एव

2. 5. 19. बहूनि चानन्तानि च

3. 1. 9. अनन्तं वै मनो जनन्ता विश्वे
देवा अनन्तमेव स तेन
लोकं जयति

3. 2. 12. अनन्तं वै नामानन्ता विश्वे
देवा अनन्तमेव स तेन
लोकं जयति

4. 1. 5. अनन्त इत्येनदुपासीत
— अनन्ता हि दिशः

6. 2. 7. बहोरनन्तस्यापर्यन्तस्य

Tait. 2. 1. 1. सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म

Kaṭha. 3. 15. अनाद्यनन्तं महतः परम्

Śwet. 1. 9. अनन्तश्चात्मा विश्वरूपः

5. 1. द्वे अक्षरे ब्रह्मपुरे त्वनन्ते

13. अनाद्यनन्तं कलिलस्य मध्ये

Maitri. 2. 4. अनन्तो ऽक्षयः 6. 28.

6. 17. एको जनन्तः प्रागनन्तो दक्षिणतो जनन्तः प्रतीच्यनन्त उदीच्यनन्तः . . सर्वतो जनन्तः

Maitri. 6. 28. अनन्तः परमो गुह्यः

30. अनन्ता रश्मयस्तस्य

7. 4. अप्राणो निरात्मानन्तः

Mahânâr. 11. 7. अनन्तमव्ययं कविम्

Gauḍa. 2. 19. प्राणादिभिरनन्तैश्च भावैः

26. अनन्त इति चापरे

Nṛisut. 9. मोहात्मकमनन्तं तुच्छम्

— सर्वज्ञो जनन्तो ऽभिज्ञः

Śiras. 3. यः सर्वव्यापी सो जनः

यो जनन्तस्तत्तारम्

4. कस्मादुच्यते जनन्तः

—तस्मादुच्यते जनन्तः

Brahmab. 9. निर्विकल्पमनन्तं च

Sarvop. 3. सत्यं ज्ञानमनन्तमानन्दं

—अनन्तं नाम . . अनन्ता

त्युच्यते

Jābāla. 2. य एषो जनन्तो ऽव्यक्त आत्मा

(bis); Rāmota. 4 (bis).

Rāmop. 6. रमन्ते योगिनो जनन्ते

56. इन्द्राक्षधामनन्ताश्च

Gītā. 2. 41. बहुशाखा ह्यनन्ताश्च

11. 11. अनन्तं विश्वतोमुखम्

37. अनन्त देवेश जगन्निवा

47. तेजोमयं विश्वमनन्तमाद्य

2. अनन्त

Gītā. 10. 29. अनन्तश्चास्मि नागानाम्

अनन्तक

Gāruḍa. 1. यथानन्तकदूतस्त्वं यदि

नन्तकः स्वयम्

अनन्तग

Rāmop. 79. अनन्तगो जलः

अनन्तता

Bṛih. 4. 1. 5. कानन्तता . . दिश ए

Gauḍa. 4. 30. अनन्तता चादिमतो

स्य न भविष्यति

अनन्तबाहु

â. 11. 19. अनन्तबाहुं शशिसूर्यनेत्रम्

अनन्तमात्र

ida. 1. 29. अमात्रो ज्ञानमात्रश्च

अनन्तर

h. 2. 5. 19. अनन्तरमबाह्यम् 3. 8. 8.

4. 5. 13. अनन्तरो ज्वाहः (bis);

Gauḍa. 1. 26.

अनन्तरम्

uḍa. 1. 27. व्यभुते तदनन्तरम्

â. 12. 12. त्यागाच्छान्तिरनन्तरम्

18. 55. विशते तदनन्तरम्

अनन्तरूप

hânâr. 1. 5. यदेकमव्यक्तमनन्तरूपम्

ivalya. 6. अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तरूपम्

map. 23. अत्र रामो ज्ञानरूपः

â. 11. 16. पद्यामि त्वां सर्वतो ज्ञानरूपम्

38. त्वया तत् विश्वमनन्तरूपम्

अनन्तरूपिन्

map. 14. स्वभूज्योतिर्मयो ज्ञानरूपी

अनन्तार्हित

1. 6. 4. 25. अनन्तार्हितेन जातरूपेण प्राशयति

अनन्तलोक

ha. 1. 14. अनन्तलोकामिमथो प्रतिष्ठां विद्धि

अनन्तवन्त

1. 4. 6. 3. एष वै सोम्य चतुष्कलः पादो ब्रह्मणो ज्ञानवासान्

Chhâ. 4. 6. 4. स य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं पादं ब्रह्मणो ज्ञानवा-
नित्युपास्ते ज्ञानवानस्मि-
ल्लोके भवत्यनन्तवतो लो-
काञ्जयति

अनन्तविजय

Gîtâ. 1. 16. अनन्तविजयं राजा

अनन्तवीर्य

Gîtâ. 11. 19. अनादिमध्यान्तमनन्तवीर्यम्

40. अनन्तवीर्यामितविक्रमस्त्वम्

अनन्तशक्ति

Maitri. 7. 2. अनन्तशक्तिर्धाता

अनन्तेवासिन्

Bṛih. 6. 3. 12. एतं नापुत्राय वानन्तेवा-
सिने वा ब्रूयात्

अनन्त्य

Kāṭha. 2. 11. क्रतोरनन्त्यमभयस्य पारम्

अनन्द

Bṛih. 4. 4. 11. अनन्दा नाम ते लोकाः
Kāṭha. 1. 3.

अनन्ध

Chhâ. 8. 4. 2. अन्धः सन्नन्धो भवति
8. 10. 1. यद्यपीदं शरीरमन्धं भव-
त्यनन्धः उ भवति 3.

अनन्न

Chhâ. 4. 3. 7. अनद्यमानो यदनन्नमस्ति
5. 2. 1. न ह वा एवविदि किञ्च-
नानन्नं भवति

Bṛih. 6. 1. 14. न ह वा अस्यानन्नं जग्धं
भवति नानन्नं परिगृहीतम्

अनन्य

- Gītā. 8. 22. भक्त्या लभ्यस्त्वनन्यया
9. 22. अनन्याश्चित्तयन्तो माम्
11. 54. भक्त्या त्वनन्यया
12. 6. अनन्येनैव योगेन

अनन्यगामिन्

- Gītā. 8. 8. चेतसानन्यगामिना

अनन्यचेतस्

- Gītā. 8. 14. अनन्यचेताः सततम्

अनन्यत्व

- Gauḍa. 3. 13. जीवात्मनोरनन्यत्वम्
4. 12. कारणाद्यनन्यत्वम्

अनन्यधी

- Mukti. 1. 22. द्विजो नित्यमनन्यधीः

अनन्यप्रोक्त

- Kāṭha. 2. 8. अनन्यप्रोक्ते गतिरत्र ना-
स्ति

अनन्यभक्त

- Maitri. 6. 29. अनन्यभक्ताय . . दद्यात्

अनन्यभाङ्ग

- Gītā. 9. 30. भजते मामनन्यभाक्

अनन्यमनस्

- Gītā. 9. 13. भजन्त्यनन्यमनसः

अनन्ययोग

- Gītā. 10. 13. मयि चानन्ययोगेन

अनन्वागत

- Bṛih. 4. 3. 15. अनन्वागतस्तेन भवति 16.
22. अनन्वागतं पुण्येनानन्वा-
गतं पापेन

अनपग

- Kaush. 4. 12. द्वितीयोऽनपग इति वा अ-
हमेतमुपासे

- Bṛih. 2. 1. 11.

अनपजय्यम्

- Mahānār. 20. 9. लोकानपजय्यमभ्यजय

अनपर

- Bṛih. 2. 5. 19. अपूर्वमनपरमनन्तरमबाह्य
Gauḍa. 1. 26. अपूर्वोऽनन्तरोऽबाह्योऽनप-

अनपानयितव्य

- Nṛisut. 9. अप्राणयितव्यमनपानयित-
व्यम्

अनपेक्ष

- Gītā. 12. 16. अनपेक्षः शुचिर्दक्षः

अनपेक्षमाण

- Kāṭhasru. 1. आत्मानमेवं ध्यात्वानपेक्ष-
माणम्

अनभिध्यायिन्

- Maitri. 6. 34. अनभिहोऽन्यनभिचिदज्ञ
भिध्यायिनाम्

अनभिनिहित

- Chhā. 2. 22. 5. सर्वे स्पर्शा लेशेनानभि-
हिता वक्तव्याः

(so MSS. and Sāyaṇa)

अनभिभूत

- Maitri. 2. 7. सितासितैः कर्मफलैरनभि-
भूत इव

अनभिमानमय

- Maitri. 6. 28. अनभिमानमयेन चैवेषु

अनभिशङ्कित

- Kshur. 14. छिन्देदनभिशङ्कितः
(Three MSS. have व for)

अनभिष्वङ्ग

- Gītā. 13. 9. असाक्तिरनभिष्वङ्गः

अनभिसन्धाय

- Gītā. 1. 25. तदित्यनभिसन्धाय फल

अनभिस्नेह

- rama. 3. शुभाशुभयोरनभिस्नेहः
tâ. 2. 57. यः सर्वत्रानभिस्नेहः

अनभ्युदित

- ena. 4. यद्वाचानभ्युदितं येन वाग-
भ्युद्यते

अनमामि

- isut. 6. नमाम्यनमामि . . बुबुधिरे

अनमीव

- ânâg. 1. अनमीवस्य शुष्मिणः

अनरण्य

- itri. 1. 4. vide आदि

अनर्थ

- itri. 4. 2. मर्त्ये जनार्था इवस्थिताः
kti. 2. 1. तत्रोच्छास्त्रमनर्थाय

अनल

- st. 2. 11. नीहारधूमाकारनिलानलाना-
म
6. 19. दग्धेन्धनमिवानलम्
ap. 79. अनन्तगो जलः
3. 39. दुष्पूरेणानलेन च
7. 4. भूमिरापो जलो वायुः

अनलवर्चस्

- ir. 18. क्षुरेणानलवर्चसा
(Nârâyana reads and
explains अमलवर्चसा. He
says योग एव निर्मला
धारा यस्य तेन क्षुरेण म-
नसा अमलवर्चसा पादस्यो-
परि मृष्टत्वाग्निर्मलतेजसा)

अनल्प

5. तस्मादयमनल्पो जमिन्न-
रूपः

अनवद्य

- Tait. 1. 11. 2. यान्यनवद्यानि कर्माणि ता-
नि सेवितव्यानि

- Maitri. 7. 1. अनवद्यो घनो गहनः

अनवस्थ

- Bṛih. 1. 2. 7. तमनवस्थैवामन्यत

अनवलोकयत्

- Gîtâ. 6. 13. दिशश्चानवलोकयन्

अनवस्थ

- Kāṭha. 2. 22. अनवस्थेष्ववस्थितम्
Maitri. 2. 7. अनवस्थो ऽसति कर्त्ता ऽक-
र्त्तैवावस्थः
4. 3. आश्रमेष्वेवानवस्थः

अनवाप्त

- Gîtâ. 3. 22. नानवाप्तमवाप्तव्यम्

अनविप्रयुक्त

- Praśna. 5. 6. प्रयुक्ता अन्योन्यसक्ता अ-
नविप्रयुक्ताः

अनवेक्षमाण

- Kāṭhaśru. 2. एतच्चैतच्चानवेक्षमाणाः

अनवेक्ष्य

- Gîtâ. 18. 25. अनवेक्ष्य च पौरुषम्

अनशन

- Mahânâr. 21. 2. तपो नानशनात्परम्
Kāṭhaśru. 3. अत ऊर्ध्वमनशनम्

अनशनायत्

- Nṛisut. 7. अनशनायत्वादपिपास-
त्वात्

अनशितुम्

- Chhâ. 4. 10. 3. स ह व्याधिना ऽनशितुं दग्धे

अनभत्

- Katha. 1. 8. यस्यानभन् वसति ब्राह्मणो
गृहे
9. तिस्रो रात्रिर्यदवात्सीर्गृहे
मे ऽनभन्
Śwet. 4. 6. अनभन्न्यो अभिचाकशीति
Mund. 3. 1. 1.
Gītā. 6. 16. न चैकान्तमनभतः

अनस्

- Brih. 4. 3. 35. यथानः सुसमाहितम्

अनसूय

- Gītā. 18. 71. भद्रावाननसूयश्च

अनसूयन्त

- Gītā. 3. 31. भद्रावन्तो ऽनसूयन्तः

अनसूयु

- Gītā. 9. 1. इदं तु ते . . प्रवक्ष्याम्यनसू-
यवे

अनसूरि

- Chhā. 4. 3. 7. बभसो ऽनसूरिः

अनस्तमिता

- Brih. 1. 5. 22. सैषानस्तमिता देवता यद्वा-
युः

अनहंवादिन्

- Gītā. 18. 26. मुक्तसंगो ऽनहंवादी

अनहंकर्त्तव्य

- Nṛisut. 9. अनहङ्कर्त्तव्यमचेतयितव्य-
म्

अनहंकार

- Gītā. 13. 8. अनहङ्कार एव च

अनहम्

- Nṛisut. 6. अहमनहं . . बुबुधिरै

अनाकाश

- Brih. 3. 8. 8. अवाय्वनाकाशम्

अनाख्येय

- Haṁsa. 1. अनाख्येयमिदं गुह्यम्

अनागार

- Haṁsa. 2. पश्यत्यनागारश्च (For
MSS. have अनागारि
and one नागारिश्च.)

अनाग्रयण

- Mund. 1. 2. 3. यस्याग्निहोत्रं . . अनाग्रया
म्

अनातत

- Nīla. 12. अनातताय धृष्णवे

अनात्मन्

- Sarvop. 1. अनात्मनो देहादीनात्मत्वेन
भिमन्यते

- Gītā. 6. 6. अनात्मनस्तु शत्रुत्वे

अनात्मप्रकाश

- Nṛisut. 5. नष्टन्यदस्त्यमेयमनात्म
काशम्

अनात्म्य

- Tait. 2. 7. 1. अदृश्ये ऽनात्म्ये ऽनितं

अनादर

- Chhā. 3. 14. 2. अवाक्यनादरः 4.

अनादवन्त

- Chāl. 5. गौरनादवती सा तु

अनादातव्य

- Nṛisut. 9. अव्यक्तमनादातव्यम्

अनादि

- Kātha. 3. 15. अनाद्यनन्तं महतः परम्

- net. 5. 18. अनाद्यन्तं कलिलस्य मध्ये
 auda. 4. 14. हेतोः फलस्य चानादिः
 28. हेतुर्न जायते ज्ञादेः
 30. अनादेरन्तवत्त्वं च
 91. सर्वे धर्मा अनादयः
 arvop. 4. अनादिरन्तर्वल्ली
 itā. 10. 3. यो मामजमनादिं च वेत्ति
 18. 19. अनादी उभावपि

अनादित्व

- ā. 13. 31. अनादित्वान्निर्गुणत्वात्

अनादिनिधन

- itri. 5. 1. अनादिनिधनाय च (नमः)
 अनादिमन्त
 et. 4. 4. अनादिमत्त्वं विभुत्वेन व-
 त्तैस्ते

13. 12. अनादिमत्परं ब्रह्म

अनादिमध्यान्त

11. 19. अनादिमध्यान्तमनन्तवीर्यम्

अनादिमाया

- la. 1. 16. अनादिमायाया छप्रः

अनादृत्य

6. 2. 3. अनादृत्य वसतिं कुमारः
 प्रदुष्टाव

अनाद्य

- amab. 9. अप्रमेयमनाद्यं च

अनाद्यन्त

- ri. 7. 1. अप्रमेयो ज्ञाद्यन्तः
 2. अनाद्यन्तोऽपरिमितः

अनानन्दयितव्य

- it. 9. अविसर्जयितव्यमनानन्दयि-
 तव्यम्

अनानात्व

- ā. 100. बुद्धा पदमनानात्वम्

अनापन्नादिमध्यान्त

- Gauḍa. 4. 85. अनापन्नादिमध्यान्तं किम-
 तः परमीहते

अनाप्नुवत्

- Gauḍa. 4. 78. हेतुं पृथगनाप्नुवन्

अनाभास

- Gauḍa. 3. 46. अनिङ्गनमनाभासम्
 4. 48. अनाभासमजं यथा
 — अनाभासमजं तथा

अनामक

- Gauḍa. 3. 36. अनामकरूपकम्
 Śiras. 5. स गच्छेत्पदमनामकम्
 (vide पदनामकम्)

अनामगोत्र

- Mukti. 2. 72. अनामगोत्रं मम रूपमीदृशम्

अनामय

- Śwet. 3. 10. तदरूपमनामयम्
 Maitri. 4. 4. अनामयं सुखमभुते
 6. 26. अनामयेऽमौ जुहोति
 Nyāsa. 2. परं पदमनामयम्
 Jābāla. 4. उद्धृत्य प्राश्रीयान् साज्यं
 हविरनामयम्
 Rāmota. 5. नारायणमनामयम्
 Gītā. 2. 51. पदं गच्छन्त्यनामयम्
 14. 6. प्रकाशकमनामयम्

अनामिका

- Brih. 6. 4. 5. अनामिकाङ्गुष्ठाभ्यामादाय
 Prāṇāg. 1. अनामिकया अपाने
 Vāsu. 2. अनामिक्याङ्गुल्या

अनायास

- Mukti. 1. 6. अनायासेन येनाहं मुच्येयम्

अनारम्बण

- Chhā. 2. 9 4. तान्यन्तरिक्षेऽनारम्बणानि

Bṛih. 3. 1. 6. यदिदमन्तरिक्षमनारम्भण-
मिव

अनारम्भ

Gītā. 3. 4. न कर्मणामनारम्भात्

अनार्यजुष्ट

Gītā. 2. 2. अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यम्

अनावृत

Bṛih. 2. 5. 18. नैनैः किञ्चनानावृतम्

अनावृत्ति

Gītā. 8. 23. यत्र काले त्वनावृत्तिम्

26. एकया यात्यनावृत्तिम्

अनाशक

Bṛih. 4. 4. 22. यज्ञेन दानेन तपसानाशकेन

Jābāla. 5. वीराध्वाने वा अनाशके वा

अनाशकायन

Chhā. 8. 5. 3. यदनाशकायनमित्याचक्षते

अनाशिन्

Gītā. 2. 18. अनाशिनी उपमेयस्य

अनाश्रित

Gītā. 6. 1. अनाश्रितः कर्मफलम्

अनासिक

Amṛita. 24. अकण्ठतात्वोष्ठमनासिकं च

अनाहत

Dhyāna. 5. अनाहतं च यच्छब्दम्

Haṁsa. 1. अनाहतमतिक्रम्य

अनाहार

Amṛita. 27. अत्याहारमनाहारम्

अनाहिताग्नि

Chhā. 5. 11. 5. नानाहिताग्निर्नाविद्वान्

अनिकेत

Nyāsa. 3. अनिकेतधरेत्

Kaṭhaśru. 4.

Gītā. 12. 19. अनिकेतः स्थिरमतिः

अनिकेतवासिन्

Jābāla. 6. अनिकेतवास्यप्रयत्नः

अनिकेतस्थिति

Parama. 8. अनिकेतस्थितिरेव स हि

अनिगन

Gauḍa. 3. 46. अनिङ्गनमनाभासम्

अनिच्छत्

Gītā. 3. 36. अनिच्छन्नपि वार्ष्णेय

अनित्य

Kaṭha. 2. 10. जानाम्यहं शेषधिरित्य

त्यम्

— अनित्यैर्द्रव्यैः प्राप्तवान्

नित्यम्

Śiras. 1. सोहं नित्यानित्यः

Gītā. 2. 14. आगमापायिनो अनित्याः

9. 33. अनित्यमसुखं लोकम्

अनिद्र

Gauḍa. 1. 16. अजमनिद्रमस्वप्नम्

3. 36 ; 4. 81.

अनिधन

Brahma. 1. स देवानां निधनमनिधनम्

अनिन्दित

Mukti. 2. 43. विना युक्तिमनिन्दितम्

अनिन्द्रिय

Nṛip. 2. 4. अनिन्द्रियो जपि सर्वं

पश्यति सर्वतः शृणोति

Nṛisut. 9. अनिन्द्रियमविषयम्

अनिमित्त

Gauḍa. 4. 27. अनिमित्तो विपर्यासः

77. अनिमित्तस्य चित्तस्य

अनिमित्तत्व

uḍa. 4. 25. निमित्तस्यानिमित्तत्वम्

अनियत

rbha. 5. अनियतं मूत्रपुरीषमाहार-
परिमाणात्

अनियम

uḍa. 4. 34. कालस्यानियमाद्गतौ

अनिरस्त

hā. 2. 22. 5. सर्व ऊष्माणो ऽप्रस्ता अनि-
रस्ता विवृत्ता वक्तव्याः

अनिराकरण

hānār. 7. 6. अनिराकरणं धारयिता भू-
यासम्

अनिरुक्त

ā. 1. 13. 3. अनिरुक्तखयोदशस्तोभः
संचरो हुंकारः

2. 22. 1. अनिरुक्तः प्रजापतेः

2. 6. 1. निरुक्तं चानिरुक्तं च

2. 7. 1. अदृश्ये ऽनात्म्ये ऽनिरुक्ते

ma. 1. यत्र जायति शुभाशुभमनि-
रुक्तमस्य देवस्य (so four
MSS.; one has निरुक्तम्.)

अनिरूप्यमाण

op. 4. विकारहेतौ .. अनिरूप्य-
माणे सती

अनिर्देश्य

ia. 5. 14. अनिर्देश्यं परमं सुखम्

ri. 7. 1. अनिर्देश्यः सर्वसृक्

12. 8. ये त्वक्षरमनिर्देश्यम्

अनिर्वृत्ति

ri. 7. 1. अनिर्वृत्तिर्योगीश्वरः

अनिल

5. 15. 1. वायुरनिलममृतम् Isā. 17.

Śwet.

2. 11. नीहारधूमाकारानिलानला-
नाम्

12. पृथ्याप्यतेजोनिलखे

6. 2 (खानि).

Kaivalya.

23. न चानिलो मे ऽस्ति

Rāmap.

56. सहस्रदृग्वह्निधर्मरक्षोवरु-
णानिलाः

79. अनिलो ऽनन्तगो ऽनलः

अनिलज

Rāmap.

90. अंगव्यूहानिलजायैः

अनिलयन

Tait.

2. 6. 1. निलयनं चानिलयनं च

2. 7. 1. अदृश्ये ऽनात्म्ये ऽनिरुक्ते
निलयने

अनिवर्त्तक

Maitri.

4. 2. अनिवर्त्तकमस्य यत्पुराकृ-
तम्

अनिश्चित

Gauḍa.

2. 17. अनिश्चिता यथा रज्जुः

अनिष्ट

Maitri.

2. 4. अनेनेद् शेनानिष्टेन, 5.

3. 5. अनिष्टेष्विन्द्रियार्थेषु द्विष्टिः

Gītā.

18. 12. अनिष्टमिष्टं मिश्रं च

अनिष्टविषय

Sarovop.

2. अनिष्टविषये बुद्धिर्दुःख-
बुद्धिः

अनिष्टसंप्रयोग

Maitri.

1. 3. rīde आद्य

अनिस्तिष्ठत्

Chhā.

7. 20. 1. नानिस्तिष्ठच्छब्दधाति

अनीडाख्य

Śwet.

5. 14. भावप्राप्तमनीडाख्यम्

अनीश

- Śwet. 1. 2. आत्माप्यनीशः सुखदुःख-
हेतोः
8. अनीशश्चात्मा बुध्यते भो-
क्तृभावात्
9. द्वावजावीशनीशौ

अनीशा

- Śwet. 4. 7. अनीशया शोचति मुह्यमा-
नः Mund. 3. 1. 2.

अनीश्वर

- Gītā. 16. 8. जगदाहुरनीश्वरम्

अनुकम्पा

- Gauḍa. 3. 16. उपासनोपदिष्टेयं तदर्थम-
नुकम्पया
Gītā. 10. 11. तेषामेवानुकम्पार्थम्

अनुकृति

- Tait. 1. 8. 1. ओमित्येतदनुकृतिः

अनुक्रम

- Śwet. 5. 11. कर्मानुगान्यनुक्रमेण . . रू-
पाणि
Amṛita. 35. अथ वर्णास्तु . . अनुक्रमात्
Kāṭhaśru. 1. यो ऽनुक्रमेण सञ्चयसति

अनुक्रमण

- Maitri. 4. 3. स्वाश्रमेष्वेवानुक्रमणम्

अनुगम्

- Śwet. 1. 3. ध्यानयोगानुगताः

अनुग्रह

- Nṛisut. 6. उग्रमनुग्रहं . . बुबुधरे

अनुग्रह

- Maitri. 2. 6. येन वा एता अनुगृहीता
इत्येषं वाव स व्यानः
Praśna. 3. 8. चाक्षुषं प्राणमनुगृह्णानः

Siras.

4. भक्ता ज्ञानेन भजत्यनुगृ-
ति च

Sarvop.

1. अदित्याद्यनुगृहीतैः

अनुग्रह

Gopi.

4. लोकानुग्रहार्थम्

Rāmap.

72. vide आदि

Gītā.

11. 1. मदनुग्रहाय

अनुचरण

Maitri.

4. 3. स्वधर्मस्यानुचरणम्

अनुचिन्त

Nṛisut.

3. तुरीयेणानुचिन्तयन् प्रसेत

Gītā.

8. 8. याति पार्थानुचिन्तयन्

अनुच्छित्तिधर्मन्

Bṛih.

4. 5. 13. अयमात्मानुच्छित्तिधर्मा

अनुज

Rāmap.

28. हेमाभेनानुजेनैव
41. जगामागर्जदनुजः

अनुजन्

Bṛih.

1. 1. 2. अहर्वा अश्वं पुरस्तान्महि-
न्वजायत
— रात्रिरेनं पश्चान्महिमान्
जायत

1. अनुज्ञा

Chlā.

1. 1. 8. यदि किंचानुजानात्यो-
त्येव तदाह

Tait.

1. 8. 1. ओमित्यग्निहोत्रमनुजाना

Mahānār.

15. 5. ब्राह्मणेभ्यो ह्यनुज्ञाता ए-
देवि

Nṛisut.

8. एष ह्यस्य सर्वस्य स्वा-
नमनुजानाति
— ओमिति ह्यनुजानाति
— वागेवेदं सर्वमनुजानाति
— ओमिति ह्येवानुजानाति

[risut.

8. वागेव ह्यनुजानाति
9. ओमित्यनुजानीध्वम्

lyāsa.

2. अनुज्ञातः...गुरुणा

[athasru.

3. तस्य सञ्ज्ञासो गुरुभिरनु-
ज्ञातस्य बान्धवैश्च

2. अनुज्ञा

bhā. 1. 1.

risut.

8. एषो एव समृद्धिर्यदनुज्ञा

1. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्पैः
2 (ter).

3. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपा
(Twice more with रूपम्)

8. चिदेव ह्यनुज्ञा (so 6 MSS.)

9. कैषानुज्ञेत्येष एवात्मेति

— अनुज्ञामद्वयं लब्ध्वा

अनुज्ञाक्षर

bhā. 1. 1.

sut.

8. तद्वा एतदनुज्ञाक्षरम्

अनुज्ञातृ

1. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्पैः
2 (ter).

2. अनुज्ञाता ह्ययमात्मा 8.

3. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपा
(Twice more with रूपम्)

8. न ह्ययमोतो नानुज्ञाता

— अनुज्ञाता ह्ययमोङ्कारः

9. ओतमोतेन जानीयादनुज्ञा-
तारमान्तरम्

अनुज्ञातृत्व

ut.

2. ओतत्वादनुज्ञातृत्वात्

अनुज्ञात्व

ut.

2. अनुज्ञात्वादविकल्परूपत्वात्

अनुज्ञैकरस

it.

2. अनुज्ञैकरसो ह्ययमात्मा चि-
द्रूप एव

8. अनुज्ञैकरसो ह्ययमात्मा प्र-
ज्ञानघन एव

Nrisut.

8. अनुज्ञैकरसो ह्ययमो-
ङ्कारः

अनुत्क्रान्त

Chhā.

8. 6. 4. यावदस्माच्छरीरादनुत्क्रा-
न्तः

अनुत्तम

Chhā.

Brahmav.

Vāsu.

Gitā.

3. 13. 7. अनुत्तमेषूत्तमेषु लोकेषु

1. ब्रह्मविद्यां...अनुत्तमाम्

3. वैदिकानामनुत्तमम्

7. 18. मामेवानुत्तमां गतिम्

24. ममाव्ययमनुत्तमम्

अनुत्पत्ति

Gauḍa.

4. 77. यानुत्पत्तिः समाद्वया

अनुत्पन्न

Gauḍa.

4. 93. आदिशान्ता ह्यनुत्पन्नाः

अनुदर्शन

Gitā.

13. 8. जन्ममृत्युजराव्याधिदुःख-
दोषानुदर्शनम्

अनुदानयितव्य

Nrisut.

9. अव्यानयितव्यमनुदानयि-
तव्यम्

अनुदृश्

Kaush.

3. 2. चक्षुः पश्यत्सर्वे प्राणा अनु-
पश्यन्ति

Brih.

4. 15. यदैतमनुपश्यत्यात्मानं दे-
वम्

19. मनसैवानुदृष्टव्यम्

20. एकधैवानुदृष्टव्यमेतदप्रमे-
यम्

Isā.

6. सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानु-
पश्यति

7. कः शोक एकत्वमनुपश्यतः

Kātha.

1. 6. अनुपश्य यथा पूर्वं

4. 4. उभौ येनानुपश्यति

- Kaṭha. 5. 12. तमात्मस्थं ये ऽनुपश्यन्ति
धीराः
13; Śwet. 6. 12; Śiras. 5.
Śwet. 1. 15. सत्येनैवं तपसा यो ऽनुपश्य-
ति Brahma. 3.
Prašna. 4. 5. दृष्टं दृष्टमनुपश्यति
Brahma. 3. तमात्मानं ये ऽनुपश्यन्ति
धीराः
Brahmab. 15. एकमेवानुपश्यति
Nyāsa. 2. भयं किमनुपश्यति
(Four MSS. have अनु-
तिष्ठति)
Gītā. 1. 31. न च भ्रेयो ऽनुपश्यामि
13. 30. एकस्थमनुपश्यति
14. 19. यदा द्रष्टानुपश्यति
15. 10. विमूढा नानुपश्यन्ति

अनुद्विगमनम्

- Gītā. 2. 56. दुःखेष्वनुद्विगमनाः

अनुद्वेगकर

- Gītā. 17. 15. अनुद्वेगकरं वाक्यम्

अनुधे

- Bṛih. 1. 5. 2. स्तनं वानुधापयन्ति

अनुध्यै

- Kaush. 3. 2. मनो ध्यायत् सर्वे प्राणा
अनुध्यायन्ति

- Bṛih. 4. 4. 21. नानुध्यायाद्बह्वञ्छब्दान्
Śiras. 7. स सवैर्वैदैरनुध्यातो भवति
Mahā. 4.

- Hamsa. 1. आज्ञामनुध्यायन्
(some MSS. have अनु-
यायन्)

अनुनम्

- Śiras. 5. ऊर्जेन पशवो ऽनुनामयन्तं
मृत्युपाशान्

अनुनी

- Mukti. 2. 3. तत्र चेदनुनीयसे

अनुन्मत्त

- Jābhāla. 6. अनुन्मत्ता उन्मत्तवदाच-
न्तः (One MS. has अन-
नुमत्ता)

अनुपकारिन्

- Gītā. 17. 20. दानं दीयते ऽनुपकारिणे

अनुपतापिन्

- Chhā. 8. 4. 2. उपतापी सन्ननुपतापी भ-
वति

अनुपनीत

- Śiras. 7. अनुपनीत उपनीतो भवति
Mahā. 4.

- Nṛip. 5. 10. अनुपनीतशतमेकम्

अनुपनीय

- Chhā. 5. 11. 7. तान् हानुपनीयैवैतदुवाच

अनुपप्लव

- Nār. 4. अनुपप्लवः सर्वमायुरर्प्यो
(one MS. has. अनुपप्लवः)

- Gopī. 4. अनुपप्लवः सर्वमायुरेति
(so Nārāyaṇa.)

अनुपरिवृत्

- Bṛih. 6. 2. 16. त एवमेवानुपरिवर्तन्ते

अनुपलभ्य

- Chhā. 8. 8. 4. अनुपलभ्यात्मानमनुति

अनुपलम्भ

- Gauḍa. 4. 88. अवस्त्वनुपलम्भं च

अनुपान

- Chhā. 1. 10. 3. हस्तानुपानमिति

अनुप्रच्छ

- Kaṭha. 1. 25. मरणं मानुप्राप्सीः

अनुप्रतिष्ठा

hâ. 4. 16. 5. यज्ञं प्रतितिष्ठन्तं यजमानो
ऽनुप्रतितिष्ठति

अनुप्रपद

hâ. 9. 21. एवं त्रयीधर्ममनुप्रपन्नाः

अनुप्रभू

hâ. 6. 11. 1. जीवेनात्मनानुप्रभूतः

अनुप्रविश

ush. 4. 20. इदं शरीरमात्मानमनुप्रवि-
ष्टः (bis).

hâ. 6. 3. 2. अनेन जीवेनात्मनानुप्रवि-
श्य 3.

rih. 1. 5. 14. सर्वमिदं प्राणभृदनुप्रविश्य
t. 2. 6. 1. तत्सृष्ट्वा तदेवानुप्राविशत्तद-
नुप्रविश्य सच्च त्यच्चाभवत्

tha. 1. 29. यो ज्यं वरो गूढमनुप्रविष्टः
2. 12. तं दुर्दर्शं गूढमनुप्रविष्टम्
as. 7. तृतीयं जप्त्वा वैवमेवानुप्रविशति

अनुप्राण

ush. 3. 2. प्राणं प्राणन्तं सर्वे प्राणा
अनुप्राणन्ति

it. 2. 3. 1. प्राणं देवा अनुप्राणन्ति

अनुप्राप्

hâ. 8. 14. 1. यशोऽहमनुप्रापत्ति

ip. 2. 4. स्नेहो यथा पललपिण्डमौतं
प्रोतमनुप्राप्तं व्यतिषक्तः

as. 4. शान्तरूपमौतप्रोतमनुप्राप्तः

अनुफल

3. 2. कृतस्यानुफलैरभिभूयमानः

अनुबन्ध

18. 25. अनुबन्धं क्षयं हिंसाम्

39. यदग्ने चानुबन्धे च

अनुबुध्

Chhâ. 8. 7. 2. देवास्तुरा अनुबुबुधिरे

अनुब्रू

Brih. 1. 4. 16. यदनुब्रूते तेनर्षाणाम्

5. 14. 4. यामेवामूं सावित्रीमन्वाहै-
वैव

— यस्मा अन्वाह तस्य
प्राणांस्त्रायते

5. एके सावित्रीमनुष्टुभमन्वा-
हुर्वागनुष्टुबेतद्वाचमनुब्रूमः

— गायत्रीमेव सावित्रीमनु-
ब्रूयात्

6. 3. 6. सर्वा च सावित्रीमन्वाह

6. 4. 14. वेदमनुब्रूवीत
15. द्वौ वेदावनुब्रूवीत
16. त्रीन् वेदानुब्रूवीत
18. सर्वान्वेदानुब्रूवीत

Maitri. 4. 5. अथोत्तरं प्रश्नमनुब्रूहि

Jâbâla. 4. भगवन् सत्रयासमनुब्रूहि

Mukti. 1. पृथक् शान्तिमनुब्रूहि

अनुभवात्मन्

Nṛisut. 9. नाविद्यानुभवात्मनि

अनुभा

Kaṭha. 5. 15. तमेव भान्तमनुभाति सर्वम्
Śwet. 6. 14; Muṇḍ. 2.
2. 10.

अनुभू

Chhâ. 6. 7. 3. वेदान्नानुभवसि

6. वेदाननुभवसि

7. 3. 1. यथा . . मुष्टिरनुभवत्येवं . .
मनो ऽनुभवति

Muṇḍ. 1. 2. 10. नाकस्य पृष्ठे ते छकृते ऽनु-
भूत्वा

Praśna. 4. 5. अत्रैष देवः स्वप्ने महिमान-
मनुभवति

- Praśna. 4. 5. अनुभूतं चाननुभूतं च
5. 3. श्रद्धया सम्पन्नो महिमानम-
नुभवति
4. सोमलोके विभूतिमनुभूय
Nṛisut. 1. तदेकमजरममृतमभयमो-
मित्यनुभूय
3. इममनुनियमे ऽनुभूय
7. कैषेतीयमियं नेत्यवचनेनै-
वानुभवसुवाच
— एवमेव त्रिदानन्दावप्यव-
चनेनैवानुभवसुवाच
Nṛisut. 9. न ह्यत्र किञ्चनानुभूयते
Hansa. 2. स एव जपकोट्यां नादमनु-
भवति
Mukti. 2. 51. योगिभिर्यानुभूयते
अनुभूति
Nṛisut. 7. किं सदितिदमिदं नेत्यनुभूतिः
9. न विजानात्यनुभूतेः
— माया च तमोरूपानुभूतेः
अनुमति
Bṛih. 6. 4. 19. अमये स्वाहानुमतये स्वाहा
Nyāsa. 1. अनुमतये ऽमये स्विष्टकृते
अनुमन्तु
Nṛisut. 2. उपद्रष्टानुमन्तैष आत्मा
Gītā. 13. 22. उपद्रष्टानुमन्ता च
अनुमन्त्र
Kaush. 2. 15. तं पितानुमन्त्रयते
Bṛih. 6. 4. 5. तदभिमृशेदनु वा मन्त्र-
येत
Prāṇāg. 1. इध्यामनुमन्त्रयते
Kāthāśru. 1. त्वं ब्रह्मा त्वं यज्ञस्त्वं सर्व-
मित्यनुमन्त्रयेत्
अनुमा
Maitri. 6. 1. बहिरात्मकया गत्यान्तरा-
त्मनो ऽनुमीयते गतिः

- Maitri. 6. 1. अन्तरात्मकया गत्या ब-
हिरात्मनो ऽनुमीयते गति
अनुमुद्
Gauḍa. 4. 5. ख्याप्यमानामजातिं तैरनु-
मोदामहे वयम्
Kāthāśru. 1. मातरं पितरं भार्या पुत्रान्
सुहृदो बन्धूननुमोदयित्वा
अनुमृज्
Bṛih. 6. 4. 21. त्रिरेनामनुलोमामनुमार्ष्टि
अनुयाज
Prāṇāg. 3. शारीरयज्ञस्य .. के अ-
याजाः
4. भूतान्यनुयाजाः
अनुरञ्ज्
Gītā. 11. 36. जगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यते च
अनुरिष्
Chhā. 4. 16. 3. यज्ञं रिष्यन्तं यजमानोऽ-
रिष्यति
अनुरूप
Kāthāśru. 3. ताननुरूपाभिर्वृत्तिभिर्व-
त्य
Mukti. 2. 24. अनुरूपां च मारुते
अनुलिप्
Maitri. 3. 4. मांसेनानुलिप्तम्
अनुलोम
Bṛih. 6. 4. 21. त्रिरेनामनुलोमामनुमार्ष्टि
अनुवच्
Bṛih. 1. 5. 17. यद्वै किञ्चानूक्तम्
Tait. 1. 11. 1. वेदमनुच्याचार्यो ऽन्तेर्वा-
नमनुशास्ति
अनुवद्
Kaush. 3. 2. वार्चं वदन्तीं सर्वे ऽ-
अनुवदन्ति

- h. 5. 2. 3. देवी वागनुवदति स्तनयि-
त्नुर्देदद इति

अनुवाक

- āsa. 1. ओं चित्सखायमिति चतुर्भि-
रनुवाकैः

अनुविद

- t. 4. 5. गर्भे नु सन्नन्वेषामवेदं . .
जनिमानि

- ihā. 8. 1. 6. इहात्मानमनुविद्य ब्रजन्ति
8. 4. 3. ब्रह्मलोकं ब्रह्मचर्येणानुवि-
न्दन्ति

8. 5. 1. इष्टात्मानमनुविन्दते
2. ब्रह्मचर्येणात्मानमनुविद्य
3. यं ब्रह्मचर्येणानुविन्दते
4. अरं च ण्यं चार्णवौ ब्रह्मलोके
ब्रह्मचर्येणानुविन्दन्ति

8. 7. 1. यस्तमात्मानमनुविद्य वि-
जानाति 3.

8. 12. 6. यस्तमात्मानमनुविद्य जा-
नाति

1. 4. 7. यथा ह वै पदेनानुविन्देत्
4. 4. 8. अणुः पन्थाः . . अनुवित्तो
मयैव

9. एष पन्था ब्रह्मणा हानुवित्तः
Jābāla. 5.

13. यस्यानुवित्तः प्रतिबुद्धात्मा

- inār. 10. 2. गवि देवासो घृतमन्ववि-
न्दन्

22. 1. तपस ऋषयः सुवरन्वविन्दन्
—शमेन नार्कं मुनयो ऽन्वविन्दन्

अनुविधा

2. 67. यन्मनो ऽनुविधीयते

अनुविधाव्

4. 14. एवं धर्मान् पृथक् पदयं-
स्तानेवानुविधावति

अनुविनश्

- Bṛih. 2. 4. 12. तान्येवानुविनश्यति 4.5.13.

अनुविमृज्

- Kaush. 2. 3. आज्यलेपेनांगान्यनुविमृज्य
4.

अनुविली

- Bṛih. 2. 4. 12. उदकमेवानुविलीयेत

अनुविपद्

- Chhā. 8. 12. 4. यत्रैतदाकाशमनुविषणं
चक्षुः

अनुवीक्ष्

- Bṛih. 1. 4. 1. सो ऽनुवीक्ष्य नान्यदात्मनो
ऽपश्यत्

अनुवृत्

- Gītā. 3. 16. नानुवर्त्तयतीह यः
21. लोकस्तदनुवर्त्तते
23. मम वर्त्मानुवर्त्तन्ते 4. 11.

अनुव्याख्या

- Chhā. 8. 9. 3. भूयो ऽनुव्याख्यास्यामि
8. 10. 4 ; 8. 11. 3.

अनुव्याख्यान

- Bṛih. 2. 4. 10. सूत्राण्यनुव्याख्यानानि
4. 1. 2 ; 4. 5. 11 ; Maitri.
6. 32.

अनुव्याह

- Maitri. 6. 6. प्रजापतिस्तपस्तप्त्वानुव्या-
हरद्भुवः स्वरिति

अनुव्रज्

- Kaṭhaśru. 2. अनुव्रजन्नाभुमापातयेत्

अनुशंस

- Chā. 9. शंसन्तमनुशंसन्ति

अनुशास

- Kena. 3. यथैतदनुशिष्यात्
 Chhā. 4. 2. 2. अनु म एतां भगवो देवतां
 शाधि यां देवतामुपास्ते
 4. अन्वेष्ट मा भगवः शाधि
 4. 9. 2. को नु त्वानुशशास
 4. 14. 2.
 4. 11. 1. अथ हैनं गार्हपत्यो ऽनुश-
 शास
 4. 12. 1. अथ हैनमन्वाहार्यपचनो
 ऽनुशशास
 4. 13. 1. अथ हैनमाहवनीयो ऽनुश-
 शास
 4. 14. 2. को नु मानुशिष्यात्
 5. 3. 1. कुमारानु त्वाशिषत्पिता
 4. अथ नु किमनुशिष्टो ऽवो-
 चथा यो हीमानि न वि-
 द्यात् कथं सो ऽनुशिष्टः
 — अननुशिष्य वाव किल मा
 भगवानब्रवीदनु त्वाशिषमिति
 Brih. 1. 5. 17. पुत्रमनुशिष्टं लोक्यमाहुः
 — तस्मादेनमनुशासति
 4. 2. 1. अनु मा शाधीति
 4. 3. 32. इति हैनमनुशशास याज्ञ-
 वल्क्यः
 6. 2. 1. अनुशिष्टो न्वसि पित्रा
 3. नो भवान् पुरानुशिष्टानवो-
 चत्
 Tait. 1. 11. 1. वेदमनूच्याचार्यो ऽन्तेवा-
 सिनमनुशासति
 Kaṭha. 1. 20. एतद्विशामनुशिष्टस्त्वया
 2. 7. कुशलानुशिष्टः
 Maitri. 4. 1. भगवन् . . अनुशाधि त्वम्
 Nṛisut. 9. इति ह प्रजापतिर्देवाननुश-
 शास

अनुशासन

- Brih. 2. 5. 19. इत्यनुशासनम्

- Tait. 1. 11. 4. एतदनुशासनम्
 Kaṭha. 6. 15. एतावदनुशासनम्

अनुशासितृ

- Gītā. 8. 9. कविं पुराणमनुशासितारम्

अनुशी

- Śwet. 4. 5. अजौ शेको जुषमाणो ऽ-
 शेते Mahānār. 9. 2.

अनुशुच्

- Gītā. 2. 11. अशोच्यानन्वशोचस्त्वम्
 — नानुशोचन्ति पण्डिताः
 25. नानुशोचितुमर्हसि

अनुशुष्

- Brih. 1. 5. 21. अनुशुष्य हैवान्ततो ऽग्निं

अनुश्रु

- Kaush. 3. 2. भोत्रं शृण्वत् सर्वे प्रा-
 अनुशृण्वन्ति
 Praśna. 4. 5. श्रुतं तमेवार्थमनुशृणोति
 Gītā. 1. 44. नरके नियतं वासो भवतं
 त्यनुशुभम्

अनुषञ्ज

- Maitri. 4. 6. तस्यैव लोके प्रतिमोक्षं
 यो यस्यानुषक्तः
 Gītā. 6. 4. न कर्मस्वनुषज्जते
 18. 10. कुशले नानुषज्जते

अनुष्टा

- Chhā. 3. 19. 3. घोषा उलूलवो ऽनुतिष्ठ
 Kaṭha. 5. 1. पुरमेकादशद्वारमजस्य
 अनुष्टाय

- Gītā. 3. 31. अनुतिष्ठन्ति मानवाः
 32. नानुतिष्ठन्ति मे मत

अनुष्टुभ्

- Brih. 5. 14. 5. एतामेके सावित्रीमनु
 न्वाहुर्वागनुष्टुबेतद्वा
 ब्रूमः

tri. 7. 4. विश्वे देवा अनुष्टुप् ... उत्तरत उच्यन्ति

p. 1. 1. अनुष्टुभो वा इमानि भूतानि जायन्ते

— अनुष्टुभा जातानि जीवन्ति

— अनुष्टुभं प्रयन्ति

— अनुष्टुप् प्रथमा भवति

— अनुष्टुबुत्तमा भवति

— वाग्वा अनुष्टुप्

— परमा वा एषा छन्दसां यदनुष्टुप्

2. 2. द्वात्रिंशदक्षरानुष्टुब् भवति

— अनुष्टुभा सर्वमिदं सष्टम् 3.

— अनुष्टुभा सर्वमुपसंहृतम् 3.

3. एकादशपदानुष्टुब् भवति

5. 1. द्वात्रिंशदक्षरा वा अनुष्टुप्

— अनुष्टुभा साम्मितं भवति

2. अनुष्टुभा होमं कुर्यादनुष्टु-
भार्चनम्

ut. 2. नारसिंहेनानुष्टुभा .. तुरीयं
विद्यात्

4. अनुष्टुभा नत्वा प्रसाद्य

— अनुष्टुभा .. संभाव्य

— ब्रह्मणैकीकुर्यादनुष्टुभैव वा

— ब्रह्मण्येवानुष्टुभं सन्दध्यात्

1. त्रिष्टुब्जगत्यनुष्टुप् चाहम्

अनुष्णगु

ip. 24. स त्वनुष्णगुविश्वधेत्

अनुष्वधम्

nâr. 9. 11. अनुष्वधमावह मादयस्व

अनुसंव्रज्

4. 4. 5. इमाः सोम्यानुसंव्रज

अनुसञ्चर्

4. 3. 7. उभौ लोकावनुसञ्चरति

18. उभे कूले ऽनुसञ्चरति

— उभावन्तावनुसञ्चरति

8

Tait. 3. 10. 5. इमांलोकान् .. अनुसञ्चरन्

अनुसंज्वर्

Brih. 4. 4. 12. कस्य कामाय शरीरमनु-
सञ्ज्वरेत्

अनुसन्तन्

Chhâ. 3. 16. 2. इदं मे प्रातःसवनं माध्य-
न्दिनं सवनमनुसन्तनुत

4. इदं मे माध्यन्दिनं सवनं
तृतीयसवनमनुसन्तनुत

6. इदं मे तृतीयसवनमायुरनु-
सन्तनुत

Gîtâ. 15. 2. अधश्च मूलान्यनुसन्ततानि

अनुसन्धा

Nrisut. 1. एतं त्रिशरीरमात्मानं त्रि-
शरीरं परं ब्रह्मानुसन्द-
ध्यात्

2. इममात्मानं परं ब्रह्मानुस-
न्दध्यात्

4. अहमित्यनुसन्दध्यात्

— ओमिति संहरचनुसन्द-
ध्यात्

अनुसमाह

Chhâ. 1. 5. 5. इति होतृषदनादैवापि दुरु-
श्रीयमनुसमाहरति

अनुसमि

Katha. 5. 7. स्थाणुमन्ये ऽनुसंयन्ति

अनुसारिन्

Sarpov. 2. पुण्यपापकर्मानुसारी

अनुसिक्

Vâsu. 3. अनुस्यूतो वसामि

अनुसृ

Maitri. 6. 34. इह मनः शान्तिपदमनुस-
रति

7. 11. स्कन्धात्स्कन्धमनुसरति

अनुस्मरण

Maitri. 6. 34. ब्रह्मणः पदव्योमानुस्मरणं
विरुद्धम्

अनुस्मृ

Gauḍa. 3. 43. दुःखं सर्वमनुस्मृत्य
— अजं सर्वमनुस्मृत्य
Gītā. 8. 7. मामनुस्मर युध्य च
9. अणोरणीयांसमनुस्मरेद्यः
13. मामनुस्मरन्

अनुस्यूतत्व

Sarvop. 3. मणिमणसूत्रमिव सर्वक्षेत्रे-
ष्वनुस्यूतत्वेन

अनुस्वार

Rāmap. 77. अनुस्वारसंयुता

अनूचान

Kaush. 4. 1. गार्ग्यो बालाकिरनूचानः
Bṛih. 2. 1. 1. दृप्तबालाकिर्हानूचानो गार्ग्यः

अनूचानतम

Bṛih. 3. 1. 1. कःस्विदेषां... अनूचानतमः

अनूचानमानिन्

Chhā. 6. 1. 2. महामना अनूचानमानी, 3.

अनूच्य

Kaush. 1. 5. वैरूपवैराजे अनूच्ये
— बृहद्रथन्तरे अनूच्ये

अनूत्क्रम

Bṛih. 4. 4. 2. तमुत्क्रामन्तं प्राणोऽनूत्क्रा-
मति प्राणमनूत्क्रामन्तं स-
र्वे प्राणा अनूत्क्रामन्ति

अनूत्या

Chhā. 3. 19. 3. घोषा उलूलवोऽनूदतिष्ठन्
— घोषा उलूलवोऽनूत्तिष्ठ-
न्ति

अनूदि

Bṛih. 2. 1. 10. यन्तं पश्चाच्छब्दोऽनूदेति

अनूह्य

Maitri. 6. 17. अनूह्य एष परमात्मा

अनृजु

Mukti. 1. 51. असूयकायानृजवे शय
(so MSS.)

1. अनृण adj.

Mahānār. 22. 1. पितृणामनृणो भवति

2. अनृण

Mahānār. 22. 1. तदेव तस्य अनृणम्

अनृत

Chhā. 1. 2. 3. तस्मात्तयोभयं वदति
त्यं चानृतं च

6. 16. 1. तत एवानृतमात्मानं कु
— अनृतेनात्मानमन्तर्दध्य

7. 2. 1. सत्यं चानृतं च 7. 7.
Tait. 2. 6. 1.
— न सत्यं नानृतम्

8. 3. 1. तेषां सत्यानां सतामनृ
पिधानम्

2. अनृतेन हि प्रत्युहाः

Bṛih. 5. 5. 1. मध्यतोऽनृतं तदेतदनु
भयतः सत्येन परिगृही
— नैनं विद्वांसमनृतं हिनि

Maitri. 6. 34. अनृताः कर्मवशानुणाः

7. 10. सत्यमिवानृतं पदया

11. सत्यानृतोपभोगार्थः

Munḍ. 3. 1. 6. सत्यमेव जयते नानृ

Mahānār. 8. 2. एवमनृतादात्मानं जुगु

Praśna. 1. 16. न येषु जिह्वामनृतम्

6. 1. समूलो वा एष परि

ति योऽनृतमभिवर्दा

— तस्मात्तार्हाभ्यहमनृतं च

- anda. 1. 12. न सत्यं नापि चानृतम्
 runya. 2. vide आदि
 śrama. 4. न तेषां धर्मो नाधर्मो न चानृतम्

अनृतापिधान

- hā. 8. 3. 1. सत्याः कामा अनृतापिधानाः
 अनृताभिः शंसिन्
 atri. 7. 10. तर्थाभिवातिनो अनृताभिः शंसिनः

अनृताभिसन्ध

- hā. 6. 16. 1. सो अनृताभिसन्धो अनृतेनात्मानमन्तर्द्वय

अनृसिंह

- isut. 6. नृसिंहमनृसिंहं . . बुबुधिरे

अनेक

- et. 4. 1. वर्णाननेकान् . . दधाति
 valya. 22. वेदैरेनेकैरहमेव वेद्यः
 sut. 9. अनेकान् स्वाव्यतिरिक्तान् वटान् . . उत्पाद्य
 3. एको विष्णुरनेकेषु

अनेकचित्त

16. 16. अनेकचित्तविभ्रान्ताः

अनेकजन्मन्

6. 45. अनेकजन्मसंसिद्धः

अनेकदिव्याभरण

11. 10. अनेकदिव्याभरणम्

अनेकधा

6. 25. यस्मात्सर्वमनेकधा युनाक्ति
 11. 13. प्रविभक्तमनेकधा

अनेकबाहूदरवक्त्रनेत्र

11. 16. अनेकबाहूदरवक्त्रनेत्रं पश्यामि त्वाम्

अनेकरूप

- Kātha. 1. 16. सुद्धां चेमामनेकरूपां गृहाण
 Śwet. 4. 14. विश्वस्य अष्टारमनेकरूपम्
 5. 13.

अनेकवक्त्रनयन

- Gītā. 11. 10. अनेकवक्त्रनयनम्

अनेकवटशक्ति

- Nṛisut. 9. अनेकवटशक्तिरेकैव

अनेकवर्ण

- Brahmab. 19. गवामनेकवर्णानाम्
 Gītā. 11. 24. नभःस्पृशं दीप्तमनेकवर्णम्

अनेकशस्त्र

- Mukti. 2. 65. अधीत्य . . सर्वशास्त्राण्यनेकशः

अनेकाद्भुतदर्शन

- Gītā. 11. 10. अनेकाद्भुतदर्शनम्

अनेजत्

- Isā. 4. अनेजदेकं मनसो जवीयः

अनेवंविद्

- Chhā. 4. 17. 10. तस्मादिदं विदमेव ब्रह्माणं कुर्वीत नानेवंविदम्
 Brih. 1. 4. 15. यदि ह वा अप्यनेवं विन्महत्पुण्यं कर्म करोति

अनौपम्य

- Maitri. 6. 7. निर्वचनमनौपम्यं निरुपाख्यम्
 Nāda. 18. अनौपम्यमभावं च

अन्त

- Chhā. 5. 3. 6. यामेव कुमारस्यान्ते वाचमभाषथाः Brih. 6. 2. 5.
 Chhā. 6. 18. 2. अन्तादाचामेति (bis).
 8. 1. 5. यं यमन्तमभिकामा भवन्ति

- Chhā. 8. 2. 10. यं यमन्तमभिकामो भवति
 Brih. 1. 3. 10. यत्रासां दिशामन्तः
 —न जनमियाच्चान्तमियात्
 1. 5. 3. सैषा ह्यन्तमायसैषा हि न
 2. 4. 1. अन्तं करवाणीति 4. 5. 2.
 3. 3. 1. यदा लोकानामन्तानपृच्छाम
 4. 1. 5. नैवास्या अन्तं गच्छति
 4. 3. 18. उभावन्तावनुसञ्चरति
 19. एतस्मा अन्तार्थं धावति
 33. सर्वेभ्यो मा जन्तेभ्य उदरौ-
 त्सीत्
 4. 4. 3. तृणस्यान्तं गत्वा
 6. प्राप्यान्तं कर्मणस्तस्य
 Śwet. 1. 10. अन्ते विश्वमायानिवृत्तिः
 4. 1. वि चैति चान्ते विश्वम्
 6. 20. दुःखस्यान्तो भविष्यति
 Maitri. 1. 2. अन्ते सहस्रस्य
 Mahānār. 11. 9. तस्यान्ते सुषिरं सूक्ष्मम्
 Gauḍa. 1. 27. मध्यमन्तस्तथैव च
 2. 6. आदावन्ते च यत्रास्ति 4. 31.
 Nṛisut. 3. ओङ्कारं सर्वेश्वरं द्वादशान्ते
 — प्रणवं षोडशान्ते
 Śiras. 4. तिर्यगूर्ध्वमधस्ताच्चास्यान्तो
 नोपलभ्यते
 Prāṇāg. 2. सो ऽस्यान्ते अमृतायामृत-
 योनौ
 Nyāsa. 1. अमावास्यायां प्रातरेवान्ते
 अभिमुपसमाधाय
 Kāthāśru. 3. द्वादशरात्रस्यान्ते
 Vāsu. 3. मध्याह्नन्तविवर्जितम्
 Gopī. 2. जगत्सृष्टिस्थित्यन्तकारिण्यः
 Rāmāp. 64. अन्ते पञ्चाक्षरानेवम्
 Gītā. 2. 16. उभयोरपि दृष्टो जन्तस्तु
 7. 19. बहूनां जन्मनामन्ते
 8. 6. व्यजत्यन्ते कलेवरम्
 10. 10. नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे
 20. भूतानामन्त एव च

- Gītā. 10. 32. सर्गाणामादिरन्तश्च
 40. नान्तो ऽस्ति मम दिव्यान्
 विभूतीनाम्
 11. 16. नान्तं न मर्ध्यं न पुनस्त-
 दिं पश्यामि
 15. 3. नान्तो न चादिर्न च स-
 तिष्ठा

अन्तःकरण

- Maitri. 6. 34. स्वयं तदन्तःकरणेन गृह्
 Gopī. 2. शुद्धान्तःकरणानाम्
 Skanda. 2. अन्तःकरणजृम्भणात्
 — अन्तःकरणनाशेन
 Rāmā. 5. अन्तःकरणचतुष्टयात्मा
 (12).

अन्तःपुरुष

- Maitri. 3. 3. करणैः कारयितान्तःपुरु-
 — भूतात्मान्तःपुरुषेणाभि-
 भूतः

अन्तःप्रज्ञ

- Māṇḍū. 4. स्वप्रस्थानो जन्तःप्रज्ञः
 Nṛip. 4. 1; Rāmā. 7. नान्तःप्रज्ञं न बहिःप्रज्ञम्
 Rāmā. 3.

- Gauḍa. 1. 1. ह्यन्तःप्रज्ञस्तु तैजसः
 Nṛip. 4. 1. न बहिःप्रज्ञं नान्तःप्रज्ञं

अन्तःशरीरस्य

- Gītā. 17. 6. मां चैवान्तःशरीरस्यम्

अन्तःशान्त

- Mukti. 2. 70. अन्तःशान्तः समस्तेहं

अन्तःशुद्ध

- Maitri. 7. 4. अन्तःशुद्धः पूतः शुन्य

अन्तःसुख

- Gītā. 5. 24. यो जन्तुसुखो जन्तु-
 रामः

अन्तःस्थ

6. 10. पुरुषश्चेता प्रधानान्तःस्थः
— भोक्ता पुरुषोऽन्तःस्थः
13. तावत्स्वन्तःस्थो ज्ञमन्ति
8. 22. यस्यान्तःस्थानि भूतानि

अन्तःस्थान

2. 1. अन्तःस्थानात्तु भेदानाम् 4.

अन्तःस्थित

1. चक्रतीर्थान्तःस्थितं (some
MSS. read, °न्तरे स्थितम्.)

अन्तक

1. 26. यदन्तकैतत्सर्वेन्द्रियाणां ज-
रयन्ति तेजः
16. 2. रुद्र ओमाविशान्तकः
4. 3. यो वै नृसिंहः... यश्चान्तकः
(26)
5. यो वै श्रीरामः... यश्चान्त-
कः (14).

अन्तकाल

4. 3. 38. अन्तकाले सर्वे प्राणा अभि-
समायन्ति
3. 2. सञ्चुकोचान्तकाले Śiras 5.
2. यथेदं सर्वमन्तकाले काला-
भिसूर्यो ज्ञैः
72. स्थित्वास्यामन्तकाले ऽपि
5. अन्तकाले च मामेव स्मरन्

अन्ततस्

1. 2. 9. एतमु एवान्ततो ऽविच्छो-
क्तामति व्याददात्येवान्त-
तः
3. 12. आत्मानमन्त उपसृत्य
स्तुवीत
4. 11. ब्रह्मैवान्तत उपनिभ्रयति
15. तद्धास्यान्ततः क्षीयते

- Brih. 1. 5. 21. अनुशुष्य हैवान्ततो म्रियते
6. 3. 6. अन्तत आचम्य पाणी प्र-
क्षाल्य

- Tait. 2. 2. 1. अथैनदपियन्त्यन्ततः

Maitri. 6. 11 (एतद्)

3. 10. 1. एतद्वा अन्ततो ज्ञं राद्धम-
न्ततो ऽस्मा अन्नं राध्यते

- Rāmāp. 80. अन्ततो नतिः

अन्तर

- Kaush. 2. 10. यत्ते हृत्सीमे हृदये श्रितम-
न्तःप्रजापतौ

- Chhā. 1. 6. 6. य एषो ऽन्तरादित्ये हिरण्म-
यः पुरुषो दृश्यते

1. 7. 5. य एषो ऽन्तरक्षिणि पुरुषो
दृश्यते

3. 12. 4. अस्मिन्नन्तःपुरुषे हृदयम्
8. यो ऽयमन्तःपुरुष आकाशः
9. यो ऽयमन्तहृदय आकाशः

3. 13. 7. तद्यदिदमस्मिन्नन्तःपुरुषे
ज्योतिः

3. 14. 3. एष म आत्मान्तहृदये 4.

5. 8. 1. यदन्तः करोति ते ऽङ्गाराः
Brih. 6. 2. 13.

5. 9. 1. गर्भो दश वा मासानन्तः
शयित्वा

8. 1. 1. दहरो ऽस्मिन्नन्तराकाशः 2.
— तस्मिन्यदन्तस्तदन्वेष्टव्यम्
3. तावानेषो ऽन्तहृदय आका-
शः .. द्यावापृथिवी अ-
न्तरेव समाहिते

- Brih. 1. 3. 8. अयमास्ये ऽन्तरिति सो
ऽयास्यः

2. 1. 17. य एषो ऽन्तहृदय आकाशः
4. 2. 3; 4. 4. 22; Tait.
1. 6. 1.

2. 3. 4. यश्चायमन्तरात्मन्नाकाशः
5.

Brih. 4. 2. 3. य एषो ऽन्तर्हृदये लोहित-
पिण्डः

— यदेतदन्तर्हृदये जालकम्

— हिता नाम नाद्यो ऽन्तर्हृदये

4. 3. 7. हृद्यन्तर्ज्योतिः पुरुषः

5. 6. 1. अन्तर्हृदये यथा ब्रीहिर्वा

5. 9. 1. अयमाग्निर्वैश्वानरो यो ऽय-

मन्तः पुरुषे Maitri. 2. 6.

Iśā.

5. तदन्तरस्य सर्वस्य

Maitri.

5. 2. असा आत्मान्तर्बहिश्च

6. 1. द्वौ . . अस्य पन्थाना अन्त-
र्बहिश्च

— य एषो ऽन्तरादित्ये हिरण्म-

यः पुरुषः Mahānār. 12. 2.

24. ध्यानमन्तः परे तत्त्वे . . नि-
धीयते

7. 1. पुनर्विशन्त्यन्तः 2-6.

7. एष हि खल्वात्मान्तर्हृदये

Śwet.

2. 16. पूर्वो हि जातः स उ बर्मे
अन्तः

Mahānār. 2. 1; Śiras. 5.

Mund.

2. 6. स एषो ऽन्तश्चरते

3. 1. 5. अन्तः शरीरे ज्योतिर्मयः

Mahānār.

1. 1. प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः

3. यदन्तः समुद्रे कवयो वद-
न्ति

10. 7. तस्मिन्यदन्तस्तदुपासित-
व्यम्

11. 6. अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य
Vāsu. 3.

15. 6. अन्तश्चरसि भूतेषु

Prājāg. 1.

Praśna.

6. 2. इहैवान्तःशरीरे

Gauḍa.

1. 2. मनस्यन्तस्तु तैजसः

2. 14. चित्तकाला हि ये ऽन्तस्तु

15. अव्यक्ता एव ये ऽन्तस्तु

4. 33. कायस्यान्तर्निर्देशनात्

Nrip.

1. 1. तस्यान्तर्भनसि कामः स.
मवर्तत

4. अन्तरादित्ये हिरण्मयः पु-
रुषः

Chūl.

2. अन्तः पश्यति सत्त्वस्य

Śiras.

6. यो अग्नौ रुद्रो यो अप्सवन्तः

— यो रुद्रो अग्नौ यो रुद्रो
अप्सवन्तः

Nār.

2. अन्तर्बहिश्च नारायणः

Brahmav.

2. प्रसादान्तःसमुत्थस्य विष्णो

Rāmāp.

89. परमात्मानमन्तः

Rāmōt.

5. यो ब्रह्माण्डस्यान्तर्बहिश्च
मोति विराट् (36).

Gītā.

13. 15. बहिरन्तश्च भूतानाम्

1. अन्तर

Brih.

3. 7.

1. यो ऽन्तरो यमयति

3. यः पृथिव्यां तिष्ठन्पृथिव्य

अन्तरः . . यः पृथिवी-

न्तरो यमयति

(similarly in 4-23).

Tait.

2. 2.

1. एतस्मादक्षरसमयादन्यं

ऽन्तर आत्मा प्राणमयः

2. 3.

1. एतस्मात्प्राणमयादन्यो

र आत्मा मनोमयः

2. 4.

1. अन्यो ऽन्तर आत्माविज्ञ

मयः

2. 5.

1. अन्यो ऽन्तर आत्मान

मयः

2. अन्तर

Tait.

2. 7.

1. यदा . . एतस्मिन्नुदरमन्त

कुरुते

Śiras.

1. सो ऽन्तरादन्तरं प्रावि-

शान्तरं प्राविशत्

Parama.

3. इदमन्तरं ज्ञान्वा स

हंसः

Gopī.

5. वैषस्यते ऽन्तरे

- kanda. 9. यथान्तरं न प्रश्यामि .
 10. यथान्तरं (!) न भेदाः स्युः
 āmāp. 60. लिखेद्भ्रजान्तरे रमाम्
 ukti. 2. 67. उभयोरन्तरं ज्ञात्वा
 itā. 11. 20. बावापृथिव्योरिदमन्तरं हि
 18. 34. क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवमन्तरम्

अन्तरतर

- ih. 1. 4. 8. अन्तरतरं यदयमात्मा

अन्तरतस्

- ih. 1. 4. 6. उभयमलोकमन्तरतो
 श्लोकमा हि योनिरन्तरतः
 3. 9. 28. अस्थान्यन्तरतो दारुणि

अन्तरम्

- ret. 1. 7. अत्रान्तरं वेदविदो विदि-
 त्वा

अन्तरा

- hā. 8. 14. 1. ते यदन्तरा तद्ब्रह्म
 h. 3. 8. 3. यदन्तरा बावापृथिवी
 4, 6, 7.
 6. 2. 2. यदन्तरा पितरं मातरं च
 itri. 2. 6. एतेषामन्तरा प्रसूतिरेवो-
 दानस्य
 — एतयोरन्तरा देवौष्ण्यं प्रा-
 सुवत्
 āna. 3. 8. अन्तरा यदाकाशः स स-
 मानः

अन्तराकाश

- ri. 6. 28. आविर्भूते जन्तराकाशे

अन्तराग्नि

- ha. 2. हृदये जन्तराग्निः

अन्तरात्मक

- ri. 6. 1. अन्तरात्मकया गत्या बहि-
 रात्मनो जनुमीयते गतिः

अन्तरात्मन्

- Kaṭha. 4. 1. पराङ् पश्यति नान्तरा-
 त्मन्
 6. 17. अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो जन्तरा-
 त्मा Śwet. 3. 18.

- Maitri. 6. 1. अन्तरात्मा प्राणः
 — बहिरात्मकया गत्यान्त-
 रात्मनो जनुमीयते गतिः

- Mund. 2. 1. 9. येनैष भूतैस्तिष्ठते ह्यन्तरात्मा
 Mahānār. 8. 5.

- Kālāg. 2. द्वितीया रेखा सा . . अन्त-
 रात्मा

- Rāmāp. 89. आत्मानमन्तरात्मानं च

- Gītā. 6. 47. मग्नतेनान्तरात्मना

अन्तरादिश

- Praśna. 1. 6. यदन्तरादिशः . . प्रकाश-
 यति

अन्तराराम

- Gītā. 5. 24. यो जन्तःसुखो जन्तरारामः

अन्तरिक्ष

- Ait. 1. 2. द्यौः प्रतिष्ठान्तरिक्षं मरीचयः
 Kaush. 3. 1. अतृणमहमन्तरिक्षे पौलोमान्

- Chhā. 1. 3. 7. अन्तरिक्षं गीः

1. 6. 2. अन्तरिक्षमेवर्क

— अन्तरिक्षमेव सा

2. 2. 1. अन्तरिक्षमुद्गीथः 2.

2. 9. 4. तस्मात्तान्थन्तरिक्षे ज्ञारं-
 बणान्यादायात्मानं परिप-
 तन्ति

2. 17. 1. अन्तरिक्षं प्रस्तावः

3. 1. 1. अन्तरिक्षमपूपः

3. 14. 3. ज्यायानन्तरिक्षात्

3. 15. 5. अन्तरिक्षं प्रपद्ये

4. 6. 3. अन्तरिक्षं कला

4. 17. 1. वायुमन्तरिक्षात्

- Chhâ. 7. 6. 1. ध्यायतीवान्तरिक्षम्
7. 8. 1. बलेनान्तरिक्षं (तिष्ठति)
7. 10. 1. येयं पृथिवी यदन्तरिक्षम्
Brih. 1. 1. 1. अन्तरिक्षमुदरम् 1. 2. 3.
2. 3. 2. एतन्मूर्त्तं यदन्यद्वायोश्चान्तरिक्षाच्च
3. अथामूर्त्तं वायुश्चान्तरिक्षं च
3. 1. 6. यदिदमन्तरिक्षमनारम्बणमिव
3. 7. 6. योऽन्तरिक्षे तिष्ठन्नन्तरिक्षादन्तरो यमन्तरिक्षं न वेद
यस्यान्तरिक्षं शरीरं योऽन्तरिक्षमन्तरो यमयति
3. 9. 3. अन्तरिक्षं चादित्यश्च 7.
5. 14. 1. भूमिरन्तरिक्षं द्यौरित्यष्टावक्षराणि
Tait. 1. 5. 1. भुव इत्यन्तरिक्षम्
1. 7. 1. पृथिव्यन्तरिक्षं द्यौः
Maitri. 6. 33. करैर्यजमानमन्तरिक्षमुत्क्षिप्त्वा
— अन्तरिक्षं प्रजापतेर्द्वितीया चितिः
6. 34. अन्तरिक्षं दक्षिणाग्निः
Mund. 2. 2. 5. यस्मिन् द्यौः पृथिवी चान्तरिक्षमोतम्
Mahânâr. 1. 9. अन्तरिक्षमथो सुवः
5. 7. दिवं च पृथिवीं चान्तरिक्षम्
8. यत्पृथिव्यां रजः स्वमान्तरिक्षे विरोदसी
19. 2. अन्तरिक्षाय स्वाहा (bis).
22. 1. अन्वाहार्यपचनो यजुरन्तरिक्षं वामदेव्यम्
23. 1. पृथिवी चान्तरिक्षं च
Praśna. 2. 9. त्वमन्तरिक्षे चरसि
5. 4. अन्तरिक्षं यजुर्भिरुन्नीयते सोमलोकम्
7. यजुर्भिरन्तरिक्षं (अन्वेति)

- Nrip. 1. 2. यक्षगन्धर्वाप्सरोगणैः सेवितमन्तरिक्षम्
2. 1. द्वितीयान्तरिक्षं स उकार
Nrisut. 3. Śikhâ. 1.
Brahmav. 6. यजुर्वेदोऽन्तरिक्षं च
Śiras. 2. यो वै रुद्रः... यश्चान्तरिक्षं
6. नागा ये अन्तरिक्षे
— नवान्तरिक्षाणि नव भू
इमाः
Nila. 18. ये अन्तरिक्षे ये दिवि
Kâlâg. 2. द्वितीया रेखा सा... अन्तरिक्षम्

अन्तरिक्षक्षित्

- Chhâ. 2. 24. 9. नमो वायवेऽन्तरिक्षक्षि
Maitri. 6. 35.

अन्तरिक्षलोक

- Brih. 1. 5. 4. मनोऽन्तरिक्षलोकः
3. 1. 10. अन्तरिक्षलोकं याज्यया
3. 6. 1. अन्तरिक्षलोकेषु गार्गा
कस्मिन्नु खल्वन्तरिक्षं
का ओताश्च प्रोताश्चेति

अन्तरिक्षसद्

- Kaṭha. 5. 2. अन्तरिक्षसद्देता
Mahânâr. 9. 3; 17.
Nrip. 3. 1.

अन्तरिक्षोदर

- Chhâ. 3. 15. 1. अन्तरिक्षोदरः कोशः

अन्तरे, अन्तरेण

- Brih. 3. 3. 2. तावानन्तरेणाकाशः
6. 4. 5. अन्तरेण स्तनौ वा १
वा निर्मृज्यात्
Tait. 1. 6. 1. अन्तरेण तालुके
Kaṭha. 2. 5. अविद्यायामन्तरे वर्तमानम्
Mund. 1. 2. 8.
Maitri. 6. 1. एषोऽन्तरे हृत्पुष्करं
श्रितः 2.

itri. 7. 9. अविद्यायामन्तरे वेष्ट्य-
मानाः

nd. 1. 2. 2. आज्यभागावन्तरेण
l. 5. 27. चक्षुश्चैवान्तरे भुवोः

अन्तर्ग

tri. 6. 35. संस्फुरत्यसावन्तर्गः सुराणा-
म्

अन्तर्गत

ri. 6. 34. एवमन्तर्गतं यस्य मनः
35. नभसो ऽन्तर्गतस्य तेजसो-
शमात्रम् (Four times.)

ma. 3. सूत्रमन्तर्गतं येषाम्
7. 28. येषां त्वन्तर्गतं पापम्

अन्तर्ज्योतिस्

5. 24. तथान्तर्ज्योतिरेव यः

अन्तर्धा

. 2. 15. पाणिनान्तर्धाय

6. 16. 1. अनूतेनात्मानमन्तर्धाय
2. सत्येनात्मानमन्तर्धाय

i. 2. 7. गुणमयेन पटेनात्मानमन्त-
र्धाय

6. 6. एतस्यामिदं सर्वमन्तर्हित-
मस्मिंश्च सर्वास्मिन्नेषान्त-
र्हिता

93. विश्वव्यापी राघवो ऽथो त-
दानीमन्तर्दधे

अन्तर्भू

7. 11. नभसः खे ऽन्तर्भूतस्य (bis).

अन्तर्य

36. अन्तर्याण्डोपयोगात्

अन्तर्याम

2. 6. उपांशुरन्तर्याममभिभवत्य-
न्तर्याम उपांशुं च

अन्तर्यामिन्

Bṛih. 3. 7. 1. वेत्य नु त्वं . . तमन्तर्यामि-
णम्

—यो वै तत्काव्य सूत्रं विद्या-
त्तं चान्तर्यामिणम्

—तत् . . सूत्रमविद्वांस्तं चा-
न्तर्यामिणम्

— वेद वा अहं . . तत्सूत्रं
तं चान्तर्यामिणम्

2. अन्तर्यामिणं ब्रूहीति

3. एष त आत्मान्तर्याम्यमृतः
4—23.

Māṇḍū.

6. एषो ऽन्तर्याम्येष योनिः स-
र्वस्य Nṛip. 4. 1; Nṛisut.
1; Rāmōt. 3.

Brahma.

1. सम्प्रसारो ऽन्तर्यामी

Sarvop.

1. कूटस्थो ऽन्तर्यामी कथम्

3. तदान्तर्यामीत्युच्यते

अन्तर्वन्त

Sarvop.

4. अनादिरन्तर्वन्ती

अन्तर्वेदि, ंदी

Maitri.

6. 36. यष्टव्यमन्तर्वेद्याम्

Garbha.

5. मुखे ऽन्तर्वेदिः

अन्तर्हितेन्द्रिय

Maitri.

6. 25. निद्रेवान्तर्हितेन्द्रियः

1. अन्तर्हृदय adj.

Maitri.

6. 29. एवमुक्त्वान्तर्हृदयः शाका-
यन्यः 30.

2. अन्तर्हृदय

Maitri.

6. 22. अन्तर्हृदयाकाशशब्दमाक-
र्णयन्ति

27. अन्तर्हृदयाकाशं विनुदन्ति

28. अन्तर्हृदयाकाशस्य पारं
तीर्त्वा

अन्तवत्त्व

Gauḍa. 4. 30. अनादेरन्तवत्त्वं च

अन्तवन्त

Kaush. 2. 5. या अन्या आहुतयो अन्त-
वत्यः

Chhā. 1. 8. 8. अन्तवद्वै किल ते शालाव-
त्यसाम्

Bṛih. 1. 5. 13. अन्तवत उपास्ते ऽन्तवन्तं
स लोकं जयति

3. 8. 10. अन्तवदेवास्य तद्भवति

Gītā. 2. 18. अन्तवन्त इमे देहाः

7. 23. अन्तवत्सु फलं तेषाम्

अन्तवेला

Chhā. 3. 17. 6. सो ऽन्तवेलायामेतन्नयं प्र-
तिपद्येत

अन्तश्चित्त

Gauḍa. 2. 13. अन्तश्चित्ते व्यवस्थितान्

अन्तश्चेतस्

Gauḍa. 2. 9. अन्तश्चेतसा कल्पितं त्व-
सत् 10.

अन्तस्तृष्णा

Maitri. 3. 5. अन्तस्तृष्णा स्नेहो रागः

अन्ति

Rāmap. 34. अन्ति स्तुत्य देवाद्याः
(so all MSS.)

अन्तिक

Isā. 5. तदूरे तद्वन्तिके

Kaṭha. 4. 5. आत्मानं जीवमन्तिकात्

Maitri. 1. 2. अन्तिकमाजगामाग्निरिव

7. 10. ब्रह्मणो ऽन्तिकं प्रयाताः

Mund. 3. 1. 7. दूराच्छदूरे तदिहान्तिके च

Gītā. 13. 15. दूरस्थं चान्तिके च तत्

अन्तेवासिन

Chhā. 3. 11. 5. प्राणाध्याय वान्तेवासिने

4. 10. 1. अन्यानन्तेवासिनः समा-
र्तयन्

Bṛih. 6. 3. 7. वाजसनेयाय याज्ञवल्क्य
यान्तेवासिने

8. मधुकाय पैङ्ग्यायान्ते-
सिने

9. चूलाय भागवित्तये ऽन्ते-
सिने

10. जानक्य आयस्थूणाया
वासिने

11. सत्यकामाय जाबालो-
न्तेवासिने

12. जाबालो ऽन्तेवासिभ्य
क्त्वोवाच

Tait. 1. 3. 3. अन्तेवास्युत्तररूपम्

1. 11. 1. आचार्यो ऽन्तेवा-
सि शासि

अन्य

Nrip. 1. 7. त्रिष्णुं प्रथमस्यान्त्य-
—मुखं द्वितीयस्यान्त्य-

—भद्रं तृतीयस्यान्त्यम्

—म्यहं चतुर्थस्यान्त्यं

जानीयात्

Nṛisut. 7. तस्यान्त्यो ऽयं मर्का

Rāmap. 73. अन्त्यार्घ्याशयुतः

अन्ध

Kaush. 3. 3. जीवति चक्षुरपेतो ऽन्ध-
पद्यामः

Chhā. 5. 1. 9. यथान्धा अपदयन्तः

6. 1. 9.

5. 13. 2. अन्धो ऽभविष्यो यः

गमिष्यः

8. 4. 2. अन्धः सन्नन्धो

1. 8. 9. 1. अयमस्मिन्नन्धे ऽन्धो भवति
2.
8. 10. 1. यद्यपीदं शरीरमन्धं भवति
3.
h. 4. 4. 10. अन्धं तमः प्रविशन्ति Iśā.
9, 12.
11. अन्धेन तमसावृताः Iśā. 3.
ha. 2. 5. अन्धेनैव नीयमाना यथा-
न्धाः Maitri. 7. 9 ;
Mund. 1. 2. 8.
ut. 6. अन्धा बधिरा मुग्धाः
ha. 3. अन्धाः खञ्जाः कुञ्जाः
ita. 14. अन्धवत् पश्य रूपाणि

अन्धकार

2. 17. अनिश्चिता यथा रज्जुरन्ध-
कारे विकल्पिता

अन्धोदपानस्थ

1. 4. अन्धोदपानस्थो भेक इवाहम्

अन्न

2. 1. यस्मिन्प्रतिष्ठिता अन्नमदाम
3. 1. अन्नमेभ्यः सृजा इति
2. या वै सा मूर्त्तिरजायतान्नं
वै तत्
3. अभिव्याहृत्य हैवान्नमन्न-
प्स्यत्
4. अभिप्राण्य हैवान्नमन्नप्स्यत्
5. दृष्ट्वा हैवान्नमन्नप्स्यत्
6. श्रुत्वा हैवान्नमन्नप्स्यत्
7. स्पृष्ट्वा हैवान्नमन्नप्स्यत्
8. ध्यात्वा हैवान्नमन्नप्स्यत्
9. विसृज्य हैवान्नमन्नप्स्यत्
10. स एषो ऽन्नस्य ग्रहो यद्वायुः
4. 2. चन्द्रमस्यन्नम्
4. अन्नस्यात्मेति वा अहमेत-
मुपासे

- Kaush. 4. 4. एतमेवोपास्ते ऽन्नस्यात्मा
भवति
Chhā. 1. 3. 6. अन्नं थमन्ने हीदं सर्वं स्थि-
तम्
1. 8. 4. प्राणस्य का गतिरित्यन्न-
मिति. . अन्नस्य का गतिः
1. 10. 6. यद्विज्ञस्य लभेमहि
1. 11. 9. अन्नमिति होवाच सर्वाणि ह
वा इमानि भूतान्यन्नमेव
प्रतिहरमाणानि जीवन्ति
1. 12. 2. अन्नं नो भगवानागायतु
5. अन्नमिहाहरदन्नपते ऽन्नमि-
हाहराहरोमिति
1. 13. 2. अन्नं या
2. 22. 2. अन्नमात्मन आगायानि
4. 3. 6. यस्यै वा एतदन्नं तस्मा
एतन्न दत्तमिति
8. सर्वासु दिक्ष्वन्नमेव दश
कृतम्
4. 11. 1. पृथिव्यग्निरन्नमादित्यः
5. 2. 1. किं मे ऽन्नं भविष्यतीति
— तद्वा एतदनस्यान्नम्
5. 6. 2. तस्या आहुतेरन्नं संभवति
5. 7. 2. एतस्मिन्नग्नौ देवा अन्नं जु-
ह्वति Brih. 6. 2. 12.
5. 10. 4. तद्देवानामन्नम्
6. यो यो ह्यन्नमत्ति. .
तद्भूय एव भवति
5. 12. 2. अत्स्यन्नं पश्यसि प्रियम-
त्स्यन्नं पश्यति प्रियम् 5. 13.
2; 5. 14. 2; 5. 15. 2;
5. 16. 2; 5. 17. 2.
5. 18. 1. अन्नमत्थ
— सर्वेष्व्वात्मस्वन्नमत्ति
6. 2. 4. ता अन्नमसृजन्त
— तदेव भूयिष्ठमन्नं भवति
6. 4. 1. यत्कृष्णं तदन्नस्य 2, 3, 4.
6. यदु कृष्णमिवाभूदित्यन्नस्य
रूपम्

- Chhā. 6. 5. 1. अन्नमशितं त्रेधा विधीयते
 6. 6. 2. अन्नस्याद्यमानस्य
 6. 7. 6. साधेनोपसमाहिता प्राज्वा-
 लीत्
 6. 8. 4. तस्य क मूलं स्यादन्यत्रात्नात्
 .. अन्नेन शुद्धेनापो मूल-
 मन्विच्छ
 7. 4. 2. वर्षस्य संकल्प्या अन्नं स-
 ङ्कल्पते ऽन्नस्य संकल्प्यै
 प्राणाः सङ्कल्पन्ते
 7. 7. 1. अन्नं च रसं च
 7. 9. 1. अन्नं वाव बलाद्भूयः
 — अन्नस्याये द्रष्टा भवति
 — अन्नमुपास्व
 2. यो ऽन्नं ब्रह्मेत्युपास्ते .. याव-
 दन्नस्य गतम्
 — अस्ति भगवो ऽन्नाद्भूय इत्य-
 न्नाद्भूयो ऽस्तीति
 7. 10. 1. आपो वा अन्नाद्भूयस्यः
 — अन्नं कनीयो भविष्यति
 — अन्नं बहु भविष्यति
 7. 26. 1. आत्मनो ऽन्नम्
 Brih. 1. 2. 5. कनीयो ऽन्नं करिष्ये
 — सर्वमस्यान्नं भवति
 1. 3. 17. यद्धि किञ्चान्नमद्यते
 18. सर्वं यदन्नं तदात्मन आगा-
 सीरनु नो ऽस्मिन्नन्न आभ-
 जस्व
 — यदनेनान्नमस्ति
 27. अन्न इत्यु हैक आहुः
 1. 4. 6. एतावद्वा इदं सर्वमन्नं चैवा-
 न्नादश्च
 — सोम एवान्नम्
 1. 5. 1. सप्तान्नानि मेधया तपसाज-
 नयत्पिता 2.
 — सो ऽन्नमस्ति प्रतीकेन 2.
 2. तत्साधारणमन्नं यदिदम-
 द्यते

- Brih. 1. 5. 2. अन्नं पुनः पुनर्जनयते
 — स हीदमन्नं धिया धि
 जनयते
 2. 1. 3. नास्यान्नं क्षीयते
 2. 2. 1. प्राणाः स्थूणां दाम
 2. नास्यान्नं क्षीयते य एव
 4. वाचा ह्यन्नमद्यते
 — सर्वमस्यान्नं भवति य ए
 वेद
 3. 2. 10. यदिदं सर्वं मृत्योरन्नं
 स्वित्सा देवता यस्य
 त्युरन्नामित्यग्निर्वै
 सो ऽपामन्नम्
 3. 9. 8. अन्नं चैव प्राणभेति
 4. 2. 3. अथैनयोरेतदन्नम्
 4. 3. 37. अन्नैः पानैरावसथैः
 5. 9. 1. येनेदमन्नं पच्यते Ma
 2. 6.
 5. 12. 1. अन्नं ब्रह्मेत्येक आहु
 तथा पूयति वा अन्न
 प्राणात्
 — शुष्यति वै प्राण ऋते
 — अन्नं वै बि अन्ने हीम
 सर्वाणि भूतानि विष्टा
 6. 1. 14. तस्यो मे किमन्नं
 ऽन्नम्
 — य एवमेतदनस्यान्नं
 6. 2. 11. तस्या आहुत्या अन्नं
 वति
 16. ते चन्द्रं प्राप्यान्नं
 — ते पृथिवीं प्राप्यान्नं
 6. 3. 4. अन्नमस्ति ज्योतिरसि
 Tait. 1. 5. 3. मह इत्यन्नमन्नेन वा
 प्राणा महीयन्ते
 2. 1. 1. ओषधीभ्यो ऽन्नमन्ना
 2. 2. 1. अन्नाद्वै प्रजाः प्रजायन्ते
 Maitri. 6. 11.
 — अथो अन्नेनैव जीवा
 Maitri. 6. 11 (अ)

- Mait. 2. 2. 1. अन्नं हि भूतानां ज्येष्ठम् (bis)
 — सर्वं वै ते ऽन्नमाप्नुवन्ति ये
 ऽन्नं ब्रह्मोपासते
 — अन्नाद्भूतानि जायन्ते जातान्यन्नेन वर्धन्ते
 Maitri. 6. 12.
 — अद्यते ऽन्ति च भूतानि तस्मादन्नं तदुच्यते Maitri 6. 12.
3. 1. 1. तस्मा एतत्प्रोवाचान्नं प्राणम्
 3. 2. 1. अन्नं ब्रह्मेति व्यजानादन्नात्
 .. भूतानि जायन्ते ऽन्नेन
 जातानि जीवन्त्यन्नं प्रयान्ति
3. 7. 1. अन्नं न निन्द्यात् तद्व्रतं प्राणो वा अन्नम्
 — तदेतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितं स य एतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेद प्र-
 तितिष्ठति 3. 8. 1; 3.9.1.
3. 8. 1. अन्नं न परिचक्षीत तद्व्रतं आपो वा अन्नम्
3. 9. 1. अन्नं बहु कुर्वीत तद्व्रतं पृथिवी वा अन्नम्
3. 10. 1. यया कया च विधया बहन्नं प्राप्नुयात् । अराध्यस्मा अन्नमित्याचक्षते
 — मुखतो ऽन्नं राद्धं मुखतो ऽस्मा अन्नं राध्यते
 — मध्यतो ऽन्नं राद्धं मध्यतो ऽस्मा अन्नं राध्यते
 — अन्ततो ऽन्नं राद्धमन्ततो ऽस्मा अन्नं राध्यते
6. अहमन्नमहमन्नमहमन्नम्
 — अहमन्नमन्नमदन्तमाशेक्षि
 Nrip. 2. 4.
3. 15. यदन्नेनातिरोहति
 2. 6. यो ऽयं स्थविष्ठो धातुरन्नस्य
 4. 5. कालो यः प्राणो ऽन्नम्
 5. 1. त्वमन्नस्त्वं यमस्त्वं पृथिवी

- (in a MS. of Max Müller's the reading is त्वं मनुस्त्वं यमश्च त्वं, &c.)
- Maitri. 6. 1. हृत्पुष्कर एवाश्रितो ऽन्नमन्ति, 2.
 2. सर्वभूतान्यन्नमन्ति
 5. अन्नमापन्नमन्ना इत्याप्या-
 यनवत्येषा
 9. सवितुश्च रश्मयः पुनन्त्वन्नम्
 10. यथाऽन्नमन्नादन्न
 — प्राकृतमन्नं भुंक्ता इति
 — तस्यायं भूतात्मा ह्यन्नम्
 — प्राकृतमन्नं...महदाद्यं वि-
 शेषान्तम्
 — एवं व्यक्तमन्नमव्यक्तम-
 न्नम्
 — देवानां..सोमो ऽन्नम्
 — अभिनैवान्नमस्येवंवित्
11. परं वा एतदात्मनो रूपं यदन्नम्
 12. अन्नमभिजिघृक्षमाणानि
 — सूर्यो रश्मिभिराददात्यन्नम्
 — अन्नेनाभिषिक्ताः पचन्तीमि प्राणाः
 — अभिर्वा अन्नेनोज्ज्वलति
 — अन्नमात्मेभ्युपासीत
13. विश्वभृद्वै नामैषा तनूर्भगव-
 तो विष्णोर्यदिदमन्नम्
 — प्राणो वा अन्नस्य रसः
 — यावन्तीह वै भूतान्यन्नम-
 दन्ति तावत्स्वन्तःस्थो ऽन्न-
 मन्ति
 — अन्नमेव विजरन्नमन्नं संव-
 ननं स्मृतम्
 — अन्नं पशूनां प्राणो ऽन्नं
 ज्येष्ठमन्नं भिषक् स्मृतम्
14. अन्नं वा अस्य सर्वस्य यो-
 निः कालश्चास्य

- Maitri. 6. 15. संवत्सरो वै . . अन्नम्
 17. उदरस्थो ज्यवा यः पच-
 त्यन्नम्
 36. यत्समृद्धमिदं तस्यान्नम्
 37. तेनान्नं भवत्यन्नाद्भूतानामु-
 त्पत्तिः
 — आदित्याज्जायते वृष्टिर्वृ-
 ष्टेरन्नम्
 7. 7. अस्यैवान्नमिदं सर्वम्
 Muṇḍ 1. 1. 8. ततो ज्ञमभिजायते ज्ञात्
 प्राणः
 9. तस्मात् . . अन्नं च जायते
 2. 2. 7. प्रतिष्ठितो ज्ञे
 Mahānār. 12. 3. किं तत्सत्यमन्नमायुः
 14. 1. अन्नमापः
 16. 1. प्राणमन्नेनाप्यायस्व
 (similarly four times more.)
 2. तेनान्नेनाप्यायस्व
 19. 1. चौरस्यान्नं नवभ्राद्भ्यम्
 23. 1. औषधिवनस्पतिभिरन्नं भ-
 वत्यन्नेन प्राणाः
 — तस्मादन्नं ददन्त्सर्वाण्येता-
 नि ददात्यन्नात्प्राणा भवन्ति
 Prasāna. 1. 14. अन्नं वै प्रजापतिः
 2. 10. कामायाचं भविष्यतीति
 3. 5. हृतमन्नं समं नयति
 6. 4. मनो ज्ञमन्नाद्भिर्यम्
 Kaivalya. 12. क्रियन्नपानादिविचित्रभोगैः
 Nṛip. 1. 4. अन्नममृतम्
 Siras. 6. तत्प्राणो अभिरक्षति शिरो
 अन्नमथो मनः
 Prāṇāg. 1. अन्नं भूमौ निक्षिप्य
 — अन्नपते ज्ञस्य नो धेहि
 — यदन्नमग्निबहुधा विराद्धम्
 Gītā. 3 14. अन्नाद्भवन्ति भूतानि
 15. 14. पचाम्यन्नं चतुर्विधम्
अन्नकाम
 Maitri. 6. 12. अन्नकामेनेदं प्रकल्पितं ब्र-
 ह्मणा

अन्नकार्यं

Sarpov.

2. अन्नकार्याणां षण्णां कोश-
 नां समूहः

अन्नतम

Maitri.

3. 5. शुक्तस्वरो ज्ञतमः

अन्नत्व

Maitri.

6. 9. अन्नत्वं न पुनरुपैति
 10. तिसृष्ववस्थास्वन्नत्वं भवति
 — परिणामत्वात्तदन्नत्वम्

अन्नद

Kaush.

2. 1. अन्नदास्त्वैवैनमुपमंत्रयन्ते
 2.

अन्नपति

Chhā.

1. 12. 5. अन्नपते ज्ञमिहाहर

Prāṇāg.

1. अन्नपत इति . . अनुमन्त्र-
 यते
 — अन्नपते ज्ञस्य नो धेहि

अन्नपान

Chhā.

8. 2. 7. अन्नपाने समुत्तिष्ठतः

Tait.

1. 4. 2. अन्नपाने च सर्वदा

Maitri.

6. 36. आस्यवशिष्टैरन्नपानैः

Chūl.

20. अक्षय्यमन्नपानं च

अन्नपानलोक

Chhā.

8. 2. 7. अन्नपानलोकेन सम्पन्नो
 हीयते

अन्नपानलोककाम

Chhā.

8. 2. 7. यद्यन्नपानलोककामो
 वति

अन्नपूर्णा

Mukti.

1. vide गारुड

अन्नबहु

Maitri.

- 6 37. एषा नाद्यन्नबहुम् (॥)

अन्नभूत

- Maitri. 6. 10. सुखदुःखमोहसंज्ञं अन्नभूत-
मिदं जगत्

अन्नमय

- Chhā. 6. 5. 4. अन्नमयं हि सोम्य मनः
6. 6. 5 ; 6. 7. 6.

- Mait. 2. 8. 1. एतमन्नमयमात्मानमुपसं-
क्रामति

3. 10. 5. एतमन्नमयमात्मानमुपसं-
क्रम्य

- Maitri. 6. 11. अन्नमयो ह्ययं प्राणः

- arvop. 1. अयमन्नमयः प्राणमयः..
कथम्

2. अन्नमयः कोश इत्युच्यते

अन्नरस

- Kaush. 1. 7. केनान्नरसानिति जिह्वेति

2. 15. अन्नरसान्मे त्वयि दधानी-
ति पितान्नरसांस्ते मयि दध
इति पुत्रः

3. 5. तस्या अन्नरसः परस्तात्प-
तिविहिता भूतमात्रा

6. प्रज्ञया जिह्वां समारुह्य जि-
ह्वया सर्वानन्नरसानामोति

7. नहि प्रज्ञापेता जिह्वान्नरसं
कंचन प्रज्ञापयेत्

- नाहमेतमन्नरसं प्राज्ञासिषम्

8. नान्नरसं विजिज्ञासीतान्नर-
सस्य विज्ञातारं विद्यात्

अन्नरसमय

- t. 2. 1. 1. स वा एष पुरुषो अन्नरसमयः

2. 2. 1. एतस्मादन्नरसमयादन्यो
ऽन्तर आत्मा प्राणमयः

अन्नवन्त

- Chhā. 1. 3. 7. अन्नवानन्नादो भवति 1. 13.
4; 2. 8. 3; Tait. 3. 6. 1;
3. 7. 1; 3. 8. 1; 3. 9. 1.

- Chhā. 7. 9. 2. अन्नवतो वै स लोकान्..
अभिसिध्यति

- Maitri. 6. 13. अन्नवान् .. भवति यो हैवं
वेद

अन्नसम्भव

- Gītā. 3. 14. पर्जन्यादन्नसम्भवः

अन्नसूत्र

- Prāṇāg. 1. अन्नसूत्रं शारीरयज्ञम्

अन्नाद

- Kaush. 2. 9. तेन मुखेन मामन्नादं कुरु
(Five times.)

- Chhā. 1. 3. 7. अन्नवानन्नादो भवति 1. 13.
4; 2. 8. 3; Tait. 3. 6. 1;
3. 7. 1; 3. 8. 1; 3. 9. 1.

2. 12. 2. ब्रह्मवर्चस्यन्नादो भवति 3.
13. 3.

2. 14. 2. तेजस्यन्नादो भवति 3. 13. 1.

4. 3. 8. सैषाविराडन्नादी

- अन्नादो भवति य एवं वेद

- Bṛih. 1. 3. 18. अन्नादो ऽधिपतिर्य एवं वेद

1. 4. 6. एतावद्वा इदं सर्वमन्नं चैवा-
न्नादश्च

- अग्निरन्नादः

4. 4. 24. आत्मान्नादो वसुदानः

- Tait. 3. 7. 1. प्राणो वा अन्नं शरीरमन्नादम्

3. 8. 1. आपो वा अन्नं ज्योतिरन्नादम्

3. 9. 1. पृथिवी वा अन्नमाकाशो
ऽन्नादः

3. 10. 6. अहमन्नादो ऽहमन्नादो ऽहम-
न्नादः

- Maitri. 6. 10. यथाऽन्नमन्नादश्च
—यथाग्निर्वै देवानामन्नादः

अन्नाद्य

- Chhā. 3. 1. 3. तस्याभितप्तस्य .. वीर्यमन्ना-
द्यं रसो ऽजायत 3. 2. 2;
3. 3. 2; 3. 4. 2; 3. 5. 2.

- Chhā. 3. 13. 1. तत्तेजो ज्ञाद्यमित्युपासीत
3. एतद्ब्रह्मवर्षसमज्ञाद्यमित्यु-
पासीत
5. 19. 2. तृप्यति प्रजया पशुभिरज्ञा-
द्येन 5. 20. 2; 5. 21. 2;
5. 22. 2; 5. 23. 2.
6. 2. 4. अद्भ्य एव तदध्यक्षाद्यं जा-
यते
Bṛih. 1. 3. 17. अथात्मने ज्ञाद्यमागायत्
28. तेष्वात्मने ज्ञाद्यमागायेत्
1. 5. 2. सर्वं हि देवेभ्यो ज्ञाद्यं प्रय-
च्छति
Tait. 1. 3. 4. सन्धीयते.. अन्नाद्येन

अन्नायु

- Ait. 3. 10. अन्नायुर्वा एष यद्वायुः

अन्यकृत

- Mahānār. 18. 1. अन्यकृतस्यैनसो ज्वयज-
नमसि

अन्यतम

- Kaush. 1. 1. अन्यतमो वाध्वा
Maitri. 7. 10. अतो अन्यतममेतेषामुक्तम्

अन्यतर

- Kaush. 3. 8. न ह्यन्यतरतो रूपं किञ्चन
सिध्येत्
Chhā. 4. 16. 2. तयोरन्यतरां मनसा संस्क-
रोति ब्रह्मा
3. अन्यतरामेव वर्त्तनीं संस्कु-
र्वन्ति हीयते अन्यतरा
4. न हीयते अन्यतरा

अन्यतस्त्यजायिन्

- Kaush. 4. 7. एवमुपास्ते जिष्णुर्ह वा अ-
पराजयिष्णुरन्यतस्त्यजा-
यी भवति
Bṛih. 2. 1. 6. एवमुपास्ते जिष्णुर्हपराजि-
ष्णुर्भवत्यन्यतस्त्यजायी

अन्यतात्मन्

- Maitri. 7. 10. अन्यतात्मानो वै ते ऽसुर

अन्यतोभू

- Gauḍa. 4. 49. नाभासा अन्यतोभुवः 51.

अन्यत्काम

- Mahā. 2. पुनरेव नारायणः सो ऽन्य-
त्कामः 3.

अन्यत्रमनस्

- Bṛih. 1. 5. 3. अन्यत्रमना अभूवं नादर्श-
मन्यत्रमना अभूवं नाश्रीष

अन्यथा

- Gauḍa. 1. 15. अन्यथा गृह्यतः स्वमः

अन्यथाभाव

- Gauḍa. 3. 21. प्रकृतेरन्यथाभावो न कश्चि-
द्विद्भविष्यति 4. 7, 9

अन्यदेवता

- Gītā. 7. 20. प्रपद्यन्ते ऽन्यदेवताः
9. 53. ये ऽन्यन्यदेवता भक्ता न
जन्ते

अन्यभाव

- Gauḍa. 4. 53. ब्रह्मत्वमन्यभावो वा

अन्यराजन्

- Chhā. 7. 25. 2. ये अन्यथातो विदुरन्यरा-
नस्ते

अन्यहेतुक

- Gauḍa. 2. 14. विशेषो नान्यहेतुकः

अन्यादृश

- Chhā. 4. 14. 2. इमे नूनमीदृशा अन्या-
शा इति

अन्याय

- Gītā. 16. 12. ईहन्ते.. अन्यायेनार्थं
यान्

अन्योन्य

bbhā. 1. 1. 6. आपयतो वै तावन्योन्यस्य कामम्

bṛih. 1. 5. 21. तानि सृष्टान्योन्येनास्प-
र्द्धन्त

5. 5. 2. एतावन्योन्यस्मिन्प्रतिष्ठितौ

arbhā. 3. *vide* द्वैध्य

अन्योन्यदृश्य

uda. 4. 67. उभे अन्योन्यदृश्येते

अन्योन्यसक्त

asna. 5. 6. प्रयुक्ता अन्योन्यसक्ताः

अन्वभ्यवेक्ष

ush. 2. 15. अथेतरः सव्यमन्वंसमभ्य-
वेक्षते

अन्वय

t. 2. 2. 1. तस्य पुरुषविधतामन्वयं पु-
रुषविधः 2. 3. 1; 2. 4.
' 1; 2. 5. 1.

अन्वर्थीदिसंज्ञक

rap. 11. मन्त्रोऽन्वर्थीदिसंज्ञकः

अन्ववक्रम

l. 4. 4. 1. हृदयमेवान्ववक्रामति
2. सविज्ञानमेवान्ववक्रामति

अन्ववसो

sh. 4. 20. एतमात्मानमेत आत्मानो
ऽन्ववस्यन्ति

अन्ववार्ज

2. 1. तमशनायापिपासाभ्याम-
न्ववार्जत्

अन्ववे

1. 3. 10. नेत्याप्मानं मृत्युमन्ववाया-
नि

अन्वाभज

Bṛih. 1. 3. 18. अनु नो ऽस्मिन्न आभज-
स्वेति

अन्वायत्ता

Chhā. 1. 10. 9. देवता प्रस्तावमन्वायत्ता
1. 11. 4, 5.

10. देवतोद्गीथमन्वायत्ता

1. 11. 6, 7.

11. देवता प्रतिहारमन्वायत्ता

1. 11. 8, 9.

2. 9. 2. तस्मिन्निमानि सर्वाणि भू-
तान्यन्वायत्तानि

— तदस्य पशवो ऽन्वायत्ताः

3 तदस्य मनुष्या अन्वायत्ताः

4. तदस्य वयांस्यन्वायत्तानि

5. तदस्य देवा अन्वायत्ताः

6. तदस्य गर्भा अन्वायत्ताः

7. तदस्यारण्या अन्वायत्ताः

8. तदस्य पितरो ऽन्वायत्ताः

3. 16. 1. तदस्य वसवो ऽन्वायत्ताः

3. तदस्य रुद्रा अन्वायत्ताः

5. तदस्यादित्या अन्वायत्ताः

Bṛih. 2. 2. 2. ताभिरेनं रुद्रो ऽन्वायत्तः

— वर्त्तन्त्या पृथिव्यन्वायत्ता

3. 8. 9. दर्वी पितरो ऽन्वायत्ताः

अन्वारुह

Bṛih. 4. 3. 35. प्राज्ञेनात्मनान्वारुहः

अन्वालभ

Prāṇāg. 2. हृदयमन्वालभ्यं जपेत्

अन्वाविश

Chhā. 8. 1. 5. यथाद्येवेह प्रजा अन्वावि-
शन्ति

अन्वावृत्

Kaush. 2. 8. आदित्यस्यावृत्तमन्वावर्तं

इति दक्षिणं बाहुमन्वावर्त-
ते, 9.

अन्वाहार्यपचन

Chhâ 4. 12. 1. अथ हैममन्वाहार्यपचनो ऽनु-
शशास

5. 18. 2. मनो ऽन्वाहार्यपचनः

Mahânâr. 22. 1. अन्वाहार्यपचनो यजुरन्त-
रिक्षं वामदेवव्यम्

Praśna. 4. 3. व्यानो ऽन्वाहार्यपचनः

Kāṭhaśru. 1. आहवनीये गार्हपत्ये अ-
न्वाहार्यपचने

अन्वि

Chhâ. 5. 14. 1. रथश्रेणयो ऽनुयन्ति

Kāṭha. 4. 2. पराचः कामाननुयन्ति बालाः

Praśna. 5. 2. एतेनैवायतनेनैकतरमन्वेति
7. तमोङ्कुरेणैवायतनेनान्वेति

Gîtâ. 9. 23. यजन्ते अद्भ्यान्विताः 17.1.

16. 10. दम्भमानमदान्विताः

17. धनमानमदान्विताः

17. 5. कामरागबलान्विताः

18. 27. हर्षशोकान्वितः कर्त्ता

अन्विष

Chhâ. 4. 1. 7. स ह क्षत्तान्विष्य नाविदमि-
ति प्रत्येयाय

6. 8. 4. मूलमन्विच्छ 6.

8. 1. 1. तस्मिन्यदन्तस्तदन्वेष्टव्यम्

2. किं तदत्र विद्यते यदन्वेष्ट-
व्यम्

8. 7. 1. सो ऽन्वेष्टव्यः स विजिज्ञासि-
तव्यः 3

2. तमात्मानमन्विच्छामो य-
मात्मानमन्विष्य सवीथ
लोकानामोति

Maitri. 6. 8. एष वा जिज्ञासितव्यो ऽन्वे-
ष्टव्यः

Praśna. 1. 1. परं ब्रह्मान्वेषमाणाः

Praśna.

1. 10. अद्भ्या विद्ययात्मानमन्वि-
ष्य

Nṛisut.

3. तुरीयं चतुरात्मानमन्विष्य

5. पुरतो ऽस्मात् सर्वस्मा

सुविभातमन्विष्य

6. नृसिंहानुष्टुभान्विष्य

7. इममात्मानमन्विष्य

— परमं सिंहमन्विष्य

— सर्वात्मकमात्मानमन्विष्य

— परमं ब्रह्मान्विच्छेत्

— अकारेण परमं ब्रह्मान्वि-

मकारेण मनआद्यविता

.. अन्विच्छेत्

Jābāla.

6. आत्मानमन्विच्छेत्

Mukti.

2. 63. अन्वेष्टव्यं प्रयत्नेन ..

तिरान्तरम्

Gîtâ.

2. 49. बुद्धौ शरणमन्विच्छ

अन्वीक्ष

Chhâ. 8.

8. 4. तौ हान्वीक्ष्य प्रजापतिरु

अन्वेषणा

Chhâ 4.

1. 7. यन्त्रे ब्राह्मणस्यान्वेष-

तदेनमृच्छेति

अन्वेषिन्

Amṛita.

2. ब्रह्मलोकपदान्वेषी

अप्

Ait.

1. 2. अम्भो मरीचीर्मरमापः

— या अधस्तात्ता आपः

3. अद्भ्य एव पुरुषं समुत्त

4. शिभात्रेतो रेतस आपः

2. 4. आपो रेतो भूत्वा वि-

विशन्

3. 2. सो ऽपो ऽभ्यतपत्

5. 3. पृथिवी वायुराकाश

ज्योतीषि

Kaush.

1. 7. आपो वै खलु मे

- ush. 4. 2. अप्ठ तेजः
10. अप्ठ पुरुषस्तमेवाहमुपासे
hā. 1. 1. 2. पृथिव्या आपो रसो ज्वापो-
षधयो रसः
1. 8. 4. अन्नस्य का गतिरित्याप इति
5. अपां का गतिः
2. 4. 1. सर्वास्वप्सु पञ्चविधं सामो-
पासीत
2. न हाप्सु प्रैत्यप्सुमान् भव-
ति य एतदेवं विद्वान् सर्वा-
स्वप्सु पञ्चविधं सामोपास्ते
3. 1. 2. ता अमृता आपः 3. 2. 1;
3. 3. 1; 3. 4. 1; 3.
5. 1.
3. 11. 6. यद्यप्यस्मा इमामग्निः परि-
गृहीतां धनस्य पूर्णां दद्यात्
4. 3. 2. यदाप उच्छुष्यन्ति वायुमे-
वापियन्ति
4. 12. 1. आपो दिशो नक्षत्राणि
चन्द्रमाः
4. 14. 3. यथा पुष्करपलाश आपो
न श्लिष्यन्ते
5. 2. 2. किं मे वासो भविष्यतीत्याप
इति होत्रुः
— पुरस्ताच्चोपरिष्ठाच्चाग्निः प-
रिदधति
5. 3. 3. पञ्चम्यामाहुतावापः पुरुष-
वचसो भवन्ति 5. 9. 1.
5. 16. 1. अप एव भगवो राजन्
6. 2. 3. तदपो जसृजत . . तेजस एव
तदध्यापो जायन्ते
4. ता आप ऐक्षन्त बह्व्यः स्याम
— अज्य एव तदध्यक्षाद्यं जा-
यते
6. 4. 1. यद्युहं तदपाम् 2, 3, 4.
6. यदु शुहं . . तदपां रूपम्
6. 5. 2. आपः पीतास्त्रेधा विधीयन्ते
6. 6. 3. अपां सोम्य पीयमानानाम्

- Chhā. 6. 7. 1. काममपः पिब
6. 8. 3. आप एव तदशितं नयन्ते . .
एवं तदप आचक्षते ज्ञानाया
4. अन्नेन शुद्धेनापो मूलमन्वि-
च्छाग्निः शुद्धेन &c.
6. क मूलं स्यादन्यत्राद्भ्यो
ज्ज्ञिः सोम्य शुद्धेन &c.
7. 2. 1. अपश्च तेजश्च 7. 7. 1.
7. 4. 2. समकल्पतामापश्च तेजश्च
7. 6. 1. ध्यायन्तीवापः
7. 10. 1. आपो वा अन्नाद्भ्यस्यः
— आप एवेमा मूर्त्ता अप
उपास्व
2. यो जपो ब्रह्मेत्युपास्ते . . या-
वदपां गतम्
— अस्ति भगवो ज्यो भूय इ-
त्यज्यो वाव भूयो ज्जतीति
7. 11. 1. तेजो वा अज्यो भूयः
— तेज एव . . अपः सृजते
7. 26. 1. आत्मत आपः
8. 7. 4. यो ज्यं भगवो ज्ठु परि-
ख्यायते
Brih. 1. 2. 1. तस्यार्चत आपो ज्जायन्त
2. आपो वा अर्कस्तद्यदपां शर
आसीत्
3. स एषो ज्ठु प्रतिष्ठितः
1. 5. 13. प्राणस्यापः शरीरम्
— यावानेव प्राणस्तावत्य
आपः
20. अज्यश्चैनं चन्द्रमसश्च
2. 1. 8. अप्ठ पुरुष एतं . . ब्रह्मोपासे
2. 2. 2. या अक्षन्नापस्ताभिः पर्जन्यः
2. 4. 11. सर्वासामपां समुद्र एकायनं
4. 5. 12.
2. 5. 2. इमा आपः सर्वेषां भूतानां
मन्वासामपां सर्वाणि भू-
तानि मधु
— अप्ठ . . अमृतमयः पुरुषः

- Bṛih. 3. 2. 10. अग्निर्वै मृत्युः सोऽपामघ्नम्
18. अप्सु लोहितञ्च रेतश्च नि-
धीयते
3. 6. 1. यदिदं सर्वमप्सोतञ्च प्रो-
तञ्च कस्मिन्नु खल्वाप
ओताश्च प्रोताश्च
3 7. 4. योऽप्सु तिष्ठन्नज्योऽन्तरो य-
मापो न विदुर्यस्यापः शरीरं
योऽपोऽन्तरो यमयति
3. 9. 16. आप एव यस्यायतनम्
— य एवायमप्सु पुरुषः स एषः
22. वरुणः कस्मिन्प्रतिष्ठित इत्य-
प्स्विति कस्मिन्वापः
5. 5. 1. आप एवेदमम आसुस्ता
आपः सत्यमसृजन्त
6. 1. 14. आपो वास इति
6. 2. 2. आपः पुरुषवाचो भृत्वा
समुत्थाय वदन्ति
6. 4. 1. पृथिव्या आपोऽपामोषधयः
5. यदोषधीरप्यसरद्यदपः
23. सोष्यन्तीमद्भिरभ्युक्षति
Iśā. 4. तस्मिन्नपो मातरिश्वा दधाति
Tait. 1. 3. 2. आपः सन्धिः
1. 4. 3. यथापः गवता यन्ति
1. 7. 1. आप ओषधयो वनस्पतयः
2. 1. 1. अग्नेरापोऽज्यः पृथिवी
3. 8. 1. आपो वा अन्नं . . अप्सु ज्यो-
तिः प्रतिष्ठितं ज्योतिष्यापः
Kāṭha. 4. 6. अज्यः पूर्वमजायत
6. 5. यथाप्सु परीव ददृशे
Śwet. 1. 15. आपः स्रोतःसु Brahma. 3.
2. 17. यो देवो अमौ यो अप्सु
4. 2. तदापस्तत्प्रजापतिः
Maitri. 6. 5. अन्नमापश्चन्द्रमा इत्याप्या-
यनवत्येषा
7. अथापो व्यायानात्
9. अग्निः पुरस्तात्परिदधाति

- Maitri. 6. 9. अग्निर्भूय एषोपरिष्टात्प-
रिदधाति
31. अपां यः शिवतमो रसः
34. अपामापः . . न लक्षयेत्
35. आपो ज्योती रसोऽमृत
Siras. 6; Prānāg. 1
Mahānār. 15. 2, 3.
7. 11. अप्सु प्रक्षेपको लवणस्ये
Muṇḍ. 2. 1. 8. खं वायुर्ज्योतिरापः पृथि-
वी Praśna. 6. 4; Kai-
valya. 15 (आपश्च); Nā-
1.
Mahānār. 1. 7. तदापः स प्रजापतिः
9. स आपः प्रदुधे उभे इ
12. अज्यः सम्भूतो हिरण्यगर्भ
4. 13. क्षुमित्रिया न आपः
5. 1. नमो वारुण्यै नमोऽज्य
— यदपां क्रूरं यदमेध्यम्
8. इमास्तदापो वरुणः पुन
11. वरुणोऽपामघ्नमर्षणः
13. 1. तद्ब्रह्म तदाप आपः
14. 1. आपो वा इदं सर्वम् &c.
— भूर्भुवः सुवराप ओम्
2. आपः पुनन्तु पृथिवीम्
Prānāg. 1.
— सर्वं पुनन्तु मामापः
Prānāg. 1.
Praśna. 2. 2. वायुरभिरापः पृथिवी
4. 8. आपश्चापोमात्रा च
Kaivalya. 23. न भूमिरापो न च वह्निरपि
Nrip. 1. 1. आपो ह वा इदमासन्
Siras. 1. आपो जहं तेजो जहम्
2. यो वै रुद्रः . . याश्चापः
6. यो अमौ रुद्रो यो अप्सव
— यो रुद्रो अमौ यो रुद्रो
प्सवन्तः
— यो रुद्रो अप्सु यो रुद्रो
वधीषु

18.

6. उच्छ्वसिते तमो भवति तम-
स आपः

— अस्वङ्कुल्या मथिते मथितं
(भवति)

1. पृथिव्यापस्तेजो वायुराका-
शम्

— कां पृथिवी का आपः

— यद्द्वं ता आपः

— आपः पिण्डीकरणे

1. नापो नाम्रीषोमौ

3. ता इमाः प्रतता आपः

1. आपो ऽमृतमसि

2. सञ्जे पाणावपो गृहीत्वा

— तमद्भिः प्रतिषिञ्चामि

9. येषामप्यु सदस्कृतम्

4. अद्भिः पूताभिराचरेत्

Kathāśru. 4.

— ज्योतिष आपो ऽज्यः पृ-
थिवी

3. मृन्मयान्यप्यु जुहुयात्

— भूः स्वाहेत्यप्यु जुहुयात्

— अपां प्रवेशमग्निप्रवेशम्

2. भूमावप्यु वा विसृजेत्

2. उद्धृतपरिपूताभिराद्भिः

4. यद्यग्निं न विन्देदप्यु जुह्व-
यात्

— आपो वै सर्वा देवताः

5. अपां प्रवेशे वां अग्निप्रवे-
शे वा

6. भूः स्वाहेत्यप्यु परित्यज्य

5. आपो वा अग्न आसन्

2. 28. न चैनं हृदयन्त्यापः

70. समुद्रमापः प्रविशन्ति य-
द्द्वं

7. 4. भूमिरापो ऽनलो वायुः

8. रक्षो ऽहमप्यु कौन्तेय

Brahma.

अपकृष्

1. एकेन तन्तुना जालं विक्षि-
पति तेनापकर्षति

अपक्कषाय

Nṛisut.

6. तस्मादपक्कषाय इममेव
.. नृसिंहानुष्टुमैव जानीयात्

अपक्षि

Kaush.

2. 9. मास्माकं प्रागेन प्रजया
पशुभिरपक्षेष्टा यो ऽस्मान्
द्वेष्टि .. तस्य .. पशुभिरप-
क्षीयस्व

Bṛih.

1. 5. 14. आ च पूर्यते ऽपचक्षीयते 15.

6. 2. 16. आप्यायस्वापक्षीयस्वेति

अपक्षीयमाणपक्ष

Bṛih.

6. 2. 16. रात्रेरपक्षीयमाणपक्षमपक्षी-
यमाणपक्षात् &c.

अपगम्

Mahānār

5. 1. यदपां कूरं यदमेध्यं..
तदपगच्छतात्

अपचिति

Chhā.

1. 1. 9. एतस्यैवाक्षरस्यापचित्यै

Bṛih.

1. 5. 14. एतस्या एव देवताया अप-
चित्यै

अपजि

Bṛih.

1. 2. 7. अप पुनर्मृत्युं जयति 1. 5.
2; 3. 2. 10; 3. 3. 2.

1. 5. 2. तदहः पुनर्मृत्युमपजयति

अपद्

Bṛih.

5. 14. 7. अपदसि न हि पश्यते

अपद्

Kaush.

1. 4. ते ऽस्मादपद्रवन्ति

5. तावस्मादपद्रवतः

अपध्वंस

Parama. 2. एतद्भूपरपध्वस्तम्

अपध्वान्त

Chhā. 2. 22. 1. अपध्वान्तं वरुणस्य

अपनिहु

Chhā. 4. 14. 2. को नु मानुशिष्याद्भो इति
हापेव निहुते

अपनुद्

Mahānār. 20. 2. अप मृधो नुदस्व

22. 1. दानेनारातीरपानुदन्त
— धर्मेण पापमपनुदन्ति

23. 1. यज्ञेनाद्धरानपानुदन्त

Gītā. 2. 8. ममापनुद्याद्यच्छोकम्

अपमान

Tejo. 14. तथा मानापमानयोः

Gītā. 6. 7; 12. 18.

Parama. 2. न मानापमानं च

Gītā. 14. 25. मानापमानयोस्तुल्यः

अपमृत्यु

Nrip. 2. 4. मृत्युमपमृत्युं च मारयति

अपर

Kaush. 1. 5. इथैतनौधसे चापरौ पादौ
— श्रीश्चैरा चापरौChhā. 8. 9. 3. अपराणि द्वात्रिंशत् वर्षाणि
(bis); 8. 10. 4 (bis).

8. 11. 3. अपराणि पञ्च वर्षाणि (bis).

Brīh. 1. 1. 2. तस्यापरे समुद्रे योनिः

3. 8. 5. अपरस्मै धारयस्वेति

4. 3. 18. पूर्वं चापरं च

Kātha. 1. 6. प्रतिपद्य तथापरे

Śwet. 3. 9. यस्मात्परं नापरमस्ति कि-
ञ्चित् Mahānār. 10. 4.

5. 12. संयोगहेतुरपरोऽपि दृष्टः

Maitri. 3. 2. अस्ति खल्वन्योऽपरो मू-
त्माख्यः

4. 3. स्तंबशाखेवापराणि

6. 5. एतद्दे सत्यकाम परं चा-
च ब्रह्म Prasna. 5. 9

10. अथापरं वेदितव्यम्

Mund. 1. 1. 4. हे विश्वे वेदितव्ये...
चैवापरा च5. तत्रापरा ऋग्वेदो यजुर्वे-
सामवेदः &c.

Gauda. 1. 9. क्रीडार्यमिति चापरे

12. नात्मानं नापरं चैव

26. प्रणवो ह्यपरं ब्रह्म

2. 13. विकरोत्यपरान् भावान्

26. षड्विंश इति चापरे

— अनन्त इति चापरे

27. परापरमथापरे

4. 3. अभूतस्यापरे धीराः

Chāl. 14. सप्ताविंशमथापरे

Śiras. 3. परमपरं परायणं च त

4. यस्मात्परमपरं परायणं

5. परमपरं परायणं च

Brahma.

1. यत्परं नापरं त्यजति

Nāda.

9. विशुन्माली तथापर

Mukti.

1. 16. भक्तियोगेन चापरे

Gītā.

2. 22. नवानि गृह्णाति नरो
ऽपराणि

4. 4. अपरं भवतो जन्म

25. दैवमेवापरे यज्ञम्

— ब्रह्मामावपरे यज्ञम्

27. प्राणकर्माणि चापरे

28. योगयज्ञास्तथापरे

29. प्राणेऽपानं तथाप

30. अपरे नियताहारा

6. 22. यं लब्धा चापरं त

7. 5. अपरेयमितस्त्वन्य

13. 24. कर्मयोगेन चापरे

- a. 16. 14. हनिष्ये चापरानपि
18. 3. न त्याज्यमिति चापरे
अपरपक्ष
ish. 1. 2. तानपरपक्षेण प्रजनयति
(or पक्षे न)
ā. 5. 10. 3. रात्रेरपरपक्षमपरपक्षाद्यान्
षड् दक्षिणैति मासांस्तान्
1. 3. 1. 5. पूर्वपक्षापरपक्षाभ्यां (bis)
— पूर्वपक्षापरपक्षयोः
अपरप्रयोज्य
tri. 7. 2. अपरप्रयोज्यः स्वतन्त्रः
अपरस्पर
. 16. 8. अपरस्परसम्भूतम्
अपराजयिष्णु
sh. 4. 7. एतमेवमुपास्ते जिष्णुर्ह वा
अपराजयिष्णुः... भवति
अपराजित
sh. 1. 3. अपराजितमायतनम् 5.
4. 7. इन्द्रो वैकुण्डो ऽपराजिता
सेना Brih. 2. 1. 6.
4. 8. 5. 3. अपराजिता पूर्वस्मिन्
1. 17. सात्यकिश्चापराजितः
अपराजिष्णु
1. 2. 1. 6. जिष्णुर्हापराजिष्णुर्भवति
अपराध्
6. 2. 8. नस्त्वं गौतम मापराधाः
अपराह्
2. 9. 6. प्रागपराहात्स प्रतिहारः
7. प्रागस्तमयात्स उपद्रवः
2. 14. 1. अपराहः प्रतिहारः
अपरिखेद
3. 41. मनसो निग्रहस्तद्भवेदपरि-
खेदतः

- अपरिग्रह**
Tejo. 3. निराशीरपरिग्रहः Gītā. 6.
10.
Aruṇeya. 4. ब्रह्मचर्यमहिंसां चापरिग्रहं च
Jābāla. 5. मुण्डो ऽपरिग्रहः शुचिः
अपरिच्छिन्न
Maitri. 7. 2. अपरिमितो ऽपरिच्छिन्नः
अपरिज्ञान
4. 19. अज्ञाक्तिरपरिज्ञानम्
21. पूर्वापरापरिज्ञानम्
अपरित्यागिन्
Aśrama. 1. आप्रायणाद्गुरोरपरित्यागी
अपरिमित
Maitri. 4. 4. अक्षय्यमपरिमितं... सुखम्
6. 30.
6. 17. अपरिमितो ऽजो ऽतर्क्यः
37. अपरिमितं तेजः 7. 11.
7. 2. अनाद्यन्तो ऽपरिमितः
Sarvop. 4. अपरिमितानन्दसमुद्रः
अपरिमितधा
Maitri. 5. 2. अपरिमितधा वोद्भूतः
6. 26. अपरिमितधा चात्मानं
विभज्य
अपरिमेय
Gītā. 16. 11. चिन्तामपरिमेयां च
अपरिहार्य
Gītā. 2. 27. तस्मादपरिहार्ये ऽर्थे
अपरोक्षात्
Brih. 3. 4. 1. यत्साक्षादपरोक्षाद्ब्रह्म 2;
3. 5. 1.
अपरोक्षात्मन्
Vāsu. 8. अपरोक्षात्मसिद्धये

अपर्यन्त

Brih. 6. 2. 7. बहोरनन्तस्यापर्यन्तस्य

अपर्याप्त

Gitā. 1. 10. अपर्याप्तं तदस्माकं बलम्

अपलायन

Gitā. 18. 43. युद्धे चाप्यपलायनम्

अपलित

Chāḍ. 11. vide पलित

अपवर्ग

Maitri. 6. 30. सर्गस्वर्गापवर्गहेतुः

अपवाद

Gauda. 3. 25. संभूतेरपवादाच्च

अपश्यन्त

Chhā. 5. 1. 9. यथान्धा अपश्यन्तः

Brih. 6. 1. 9.

Brih. 4. 1. 4. अपश्यतो हि किं स्यात्

Nrisut. 9. तदेतदात्मानमोमित्यपश्य-
न्तः पश्यत

अपसरण

Maitri. 1. 4. स्थानादपसरणं सुराणाम्

अपसृ

Maitri. 6. 14. कालस्तस्यातिदूरमपसरति

अपहततमस्क

Chhā. 7. 11. 2. तेजस्वतो लोकान्. . अपह-
ततमस्कान्

अपहतपाप्मन्

Chhā. 1. 2. 9. नैवैतेन ह्यरभि न दुर्गन्धिवि-
जानात्यपहतपाप्मा ह्येषः

8. 1. 5. एष आत्मापहतपाप्मा

Maitri. 7. 7.

8. 4. 1. अपहतपाप्मा ह्येष ब्रह्मलोकः

8. 7. 1. य आत्मापहतपाप्मा 3.

Brih. 4. 3. 21. अपहतपाप्माभयं रूपम्

Maitri. 2. 8. अपहतपाप्मानस्तिग्मतेजः

4. 4. यस्तपसापहतपाप्मा

6. 1. यः कश्चिद्विद्वानपहतपाप्म

अपहति

Chhā. 8. 12. 1. न वै सशरीरस्य सतः

याम्रिययोरपहतिरस्ति

अपहन्

Kaush. 4. 20. सर्वान् पाप्मनोऽपहन्

Kena. 34. अपहस्य पाप्मानम्

Chhā. 1. 3. 1. उद्यस्तमोभयमपहन्ति

2. 24. 6. अपजहि परिघम् 10.

15. अपहत परिघम्

4. 11. 2. अपहते पापकृत्याम् 4. 11.

4. 13. 2.

Brih. 1. 3. 10. पाप्मानं मृत्युमपहत्य

Mahānār. 2. 8. उद्दीप्यस्व जातवेदोऽपह

र्कति मम

अपहन्तृ

Chhā. 1. 3. 1. अपहन्ता ह वै भयस्यतः

भवति य एवं वेद.

अपहानि

Swet. 1. 11. ज्ञात्वा देवं सर्वपाशाप

अपह

Chhā. 6. 16. 1. अपहर्षात्स्तेयमकार्षी

Brih. 3. 9. 26. परिमोषिणोऽस्थीन्यप

अपहतचेतस्

Gitā. 2. 44. तथापहतचेतसाम्

अपहतज्ञान

Gitā. 7. 15. माययापहतज्ञानाः

अपन्हु

Chhā. 7. 15. 4. अतिवाद्यस्मीति ३

पहुवीत

अपाणिपाद

- ret. 3. 19. अपाणिपादो जवनो ग्रहीता
 upd. 1. 1. 6. अचक्षुःश्रोत्रं तदपाणिपादम्
 nivalya. 21. अपाणिपादो ऽहमचिन्त्यश-
 क्तिः
 abhna. 2. अमनस्कमश्रोत्रमपाणिपादम्

अपात्र

17. 22. अपात्रेभ्यश्च दीयते

अपादा

4. 3. 9. अस्य लोकस्य सर्वावतो
 मात्रामपादाय
 6. 2. 7. अस्ति हिरण्यस्यापात्तम्

अपान्

1. 3. 3. यदपानिति सोऽपानः
 — अप्राणञ्जनपानन्वाचमभि-
 व्याहरति (similarly in 4, 5).
 1. 5. 23. प्राण्याञ्चैवापान्याञ्च
 3. 4. 1. योऽपानेनापानिति स त
 आत्मा सर्वान्तरः
 6. 4. 10. अभिप्राण्यापान्यात्
 11. अपान्याभिप्राण्यात्

अपान

1. 4. नाभ्या अपानोऽपानान्मृत्युः
 2. 4. मृत्युरपानो भुत्वा नाभिं
 प्राविशत्
 3. 10. तदपानेनाजिघृक्षत्
 11. यद्यपानेनाभ्यपानितं . . को
 ऽहमिति
 1. 3. 3. यदपानिति सोऽपानः
 — यः प्राणापानयोः संधिः स
 व्यानः
 3. 13. 3. प्रत्यङ्मुखिः सोऽपानः
 5. 21. 1. तां जुहुयादपानाय स्वाहेत्य-
 पानस्तृप्यति
 2. अपाने तृप्यति वाक्कृप्यति

- Bṛih. 1. 5. 3. प्राणोऽपानो व्यान उदानः
 समानः Tait. 1. 7. 1.

3. 1. 10. अपानो याज्या
 3. 2. 2. सोऽपानेनातिग्रहेण गृहीतो
 ऽपानेन हि गन्धान् जिघ्रति
 3. 4. 1. योऽपानेनापानिति स त आ-
 त्मा सर्वान्तरः
 3. 9. 26. कस्मिन्नु प्राणः . . अपान
 इति कस्मिन्वपानः
 5. 14. 3. प्राणोऽपानो व्यान इत्यष्टाव-
 क्षराणि

- Tait. 1. 5. 3. भुव इत्यपानः

2. 2. 1. अपान उत्तरः पक्षः

- Kātha. 5. 3. अपानं प्रत्यगस्यति
 5. न प्राणेन नापानेन मर्त्यो
 जीवति कश्चन

- Maitri. 2. 6. प्राणोऽपानः समान उदानो
 व्यानः

- योऽयमवाङ् संक्रामत्येष
 बाव सोऽपानः

- योऽयं स्थविष्ठो धातुरन्न-
 स्यापाने प्रापयति

6. 5. प्राणोऽपानो व्याना इति
 प्राणवत्येषा

9. प्राणाय स्वाहापानाय स्वाहा

33. प्राणोऽपानो व्यानः समान
 उदानः

- Mahânār. 15. 8. अपाने निविष्टोऽमृतं जुहो-
 मि 9.

16. 1. अपाने निविष्टोऽमृतं हुतमपा-
 नमन्नेनाप्यायस्व

- Praśna. 3. 5. पायूषस्थेऽपानम्
 8. सैषा पुरुषस्यापानमवष्टभ्य

4. 3. गार्हपत्यो ह वा एषोऽपानः

- Garbha. 1. अपानमुत्सर्गे

- Prāṇâg. 1. अनामिकया अपाने

4. अपानः प्रतिप्रस्थाता

- Amṛita. 34. अपानस्तु पुनर्गुदे

36. अपानस्तस्य मध्ये तु

- Nyāsa. 4. वृषणापानयोर्मध्ये
 Kāthasāru. 1. प्राणापानव्यानोदानसमानान्
 Mukti. 2. 51. अपाने ऽस्तेगते
 52. यावन्नापान उन्नतः
 Gītā. 4. 29. अपाने जुहति प्राणं प्राणे
 ऽपानं तथापरे
 — प्राणापानगती रुद्धा

अपाप

- Mahānār. 5. 3. सोहमपापो विरजो नि-
 मुक्तः

अपापविद्ध

- Isā. 8. शुद्धमपापविद्धम्

अपार

- Bṛih. 2. 4. 12. अनन्तमपारं विज्ञानघन
 एव
 Maitri. 6. 21. तीर्त्वा पारमपारेण पश्चा-
 युञ्जीत
 Mahānār. 1. 1. अम्भस्यपारे

अपावृ

- Chhā. 2. 24. 4. लोकद्वारमपावार्णु
 8, 12, 13.
 Bṛih. 5. 15. 1. तत्त्वं पूषन्नपावृणु Isā. 15;
 Maitri. 6. 35.
 Gītā. 2. 32. स्वर्गद्वारमपावृतम्

अपिग्रह

- Chhā. 3. 13. 8. कर्णावपिगृह्य

अपितृ

- Bṛih. 4. 3. 22. पिता ऽपिता भवति

अपिधा

- Bṛih. 5. 9. 1. यमेतत्कर्णावपिधाय शृणो-
 ति Maitri. 2. 6.
 5. 15. 1. हिरण्मयेन पात्रेण सत्य-
 स्यापिहितं मुखम् Isā. 15;
 Maitri. 6. 35.

- Tait. 1. 4. 1. ब्रह्मणः कोशो ऽसि मेधश्च
 पिहितः

- Maitri. 6. 8. अग्निरिवाग्निनापिहितः

- Amṛita. 19. नासिकापुटमङ्गुल्यापिधा
 अपिधान

- Chhā. 8. 3. 1. तेषां सत्यानां सतामनृतम्
 पिधानम्

- Prāṇâg. 2. अथापिधानमासि

अपिपास

- Chhā. 3. 17. 6. अपिपास एव स क
 8. 1. 5. विजिघत्सो ऽपिपासः
 8. 7. 1, 3.

- Maitri. 7. 7. अविविचित्सो ऽपिपासः

अपिपासत्व

- Nṛisut. 7. अनशनायत्वादपिपास

अपी

- Kaush. 3. 3. तदेनं वाक् सर्वैर्ना
 सहाप्येति (similar
 times more) 4. 2

- Chhā. 4. 3. 1. यदा वा अग्निरुद्वायति
 युमेवाप्येति (simil
 thrice more)

2. यदाप उच्छ्वस्यन्ति वा
 वापियन्ति

3. प्राणमेव वागप्येति

6. 8. 1. स्वमपीतो भवति

6. 10. 1. समुद्रात्समुद्रमेवापि

8. 11. 1. विनाशमेवापीतो भव

- Bṛih. 3. 2. 13. अग्निं वागप्येति

4. 1. 2. देवो भूत्वा देवानप्यो

4. 4. 6. ब्रह्मैव सन् ब्रह्म

- Nṛisut. 5 (ter).

8. तेन धीरा अपिर्वा

- स्वर्गम्

14. इति दुःखमेवापिर्वा

- Swet. 3. 10.

- it. 2. 2. 1. अथैनदपियन्त्यन्ततः
Maitri. 6. 11 (एतद्)
2. 8. 1. ये कर्मणा देवानपियन्ति
ind. 1. 2. 7. जरामृत्युं ते पुनरेवापिय-
न्ति
2. 1. 1. प्रजायन्ते तत्र त्रैवापियन्ति
ip. 2. 4. यमप्येति भुवनं साम्पराये
r. 4. सर्वमायुरप्येति

अपीति

- gū. 11. मितेरपीतेर्वा Nrisut. 2.
— अपीतिश्च भवति य एवं वेद
Nrisut. 2.

अपुंस्

- as. 1. पुमानपुमान् स्त्रियश्चाहम्
अपुत्र, ०त्रिन्
1. 6. 3. 12. एतं नापुत्राय.. ब्रूयात्
st. 6. 22. नापुत्रायाशिष्याय वा पुनः
(दातव्यं)

- tri. 6. 29. एतद्ब्रह्मतमं नापुत्राय नाशि-
ष्याय.. कीर्त्तयेत्

- hasru. 1. यद्यपुत्रो भवति

- ap. 83. अपुत्रिणां पुत्रदं च

अपुनरावर्त्तन

- sa. 3. सत्र्यस्याग्निमपुनरावर्त्तनम्

अपुनरावृत्ति

5. 17. गच्छन्त्यपुनरावृत्तिम्

अपुष्प

- ag. 1. अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः

अपूप

3. 1. 1. अन्तरिक्षमपूपः

अपूर्व

2. 5. 19. अपूर्वमनपरमनन्तरमबाह्यम्

1. 26. अपूर्वो जनन्तरो ज्वाह्यः

- Gauḍa. 2. 8. अपूर्व स्यानिधर्मो हि
अपृथक्

- Gauḍa. 2. 34. न पृथङ्नापृथक्किञ्चित्
(MSS. न पृथक्त्वात्पृथक्)

- Parama. 3. न पृथग्नापृथक्

अपृथग्धर्मिन्

- Maitri. 6. 22. तत्र ते ऽपृथग्धर्मिणो ऽपृथ-
ग्विवेक्याः

अपृथग्भाव

- Gauḍa. 2. 30. एतैरेषो ऽपृथग्भावैः

अपृथग्विवेक्य

- Maitri. 6. 22. तत्र ते ऽपृथग्धर्मिणो ऽपृथ-
ग्विवेक्याः

अपो

- Chhā. 6. 4. 1. अपागादभैरमित्वम्
2. अपागादादित्यादादित्य-
त्वम्
3. अपागाच्चन्द्राच्चन्द्रत्वम्
4. अपागाद्विशुतो विशुत्त्वम्

अपेक्ष

- Nrip. 1. 4. यदि दातुमपेक्षते पुत्राय शु-
भ्रुषवे दास्यति
7. य इह स्थातुमपेक्षते

अपेक्षा

- Gauḍa. 4. 18. यस्य सिद्धिरपेक्षया

अपैशुन

- Gītā. 16. 2. त्यागः शान्तिरपैशुनम्

अपोह

- Chhā. 5. 24. 1. यथाङ्गारानपोह्य भस्मनि
जुह्यात्तादृक् तत्स्यात्

अपोहन

- Gītā. 15. 15. मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च

अपौरुषेयमास

Mund. 1. 2. 3. यस्याभिहोत्रं . . अपौरुषेय-
सम्

अपौलकस

Bṛih. 4. 3. 22. पौलकसोऽपौलकसः

अपौर्याम

Nṛip. 5. 8. सोऽपौर्यामेण यजते

अध्यय

Kaṭha. 6. 11. योगो हि प्रभवाप्ययौ
Māṇḍu. 6. प्रभवाप्ययौ हि भूतानाम्
Nṛip. 4. 1; Nṛisut. 1;
Rāmōt. 3.

अप्रकाश

Gītā. 14. 13. अप्रकाशोऽप्रवृत्तिश्च

अप्रच्युत

Gauḍa. 2. 38. तत्त्वादप्रच्युतो भवेत्

अप्रजायमान

Bṛih. 6. 1. 12. यथा कृषिा अप्रजायमाना
रेतसा

अप्रज्ञ

Māṇḍu. 7. न प्रज्ञं नाप्रज्ञम् Nṛip. 4.
1; Nṛisut. 1; Rāmōt. 3.

अप्रतिगृह्य

Bṛih. 4. 1. 3. अप्रतिगृह्यस्य प्रतिगृह्णाति

अप्रतिमप्रभाव

Gītā. 11. 43. लोकत्रयेऽप्यप्रतिमप्रभाव

अप्रतिरूप

Kaush. 4. 11. प्रतिरूपो हैवास्य प्रजाया-
माजायते नाप्रतिरूपः

Bṛih. 1. 3. 2. यदेवेदमप्रतिरूपं वदति
(similarly in 3—6.)

2. 1. 8. प्रतिरूपं हैवैनमुपगच्छति
नाप्रतिरूपम्

अप्रतिष्ठ

Gītā. 6. 38. अप्रतिष्ठो महाबाहो
16. 8. असत्यमप्रतिष्ठम्

अप्रतिष्ठित

Chhā. 1. 8. 6. अप्रतिष्ठितं वै किल
दाल्भ्य साभ

अप्रतीकार

Gītā. 1. 46. यदि मामप्रतीकारम्

अप्रदाय

Gītā 3. 12. तैर्दानप्रदायैभ्यो यो भुं

अप्रदाह

Mahānār. 15. 9. शिवो माविशाप्रदाहाय
(five times).

अप्रबुद्ध

Maitri. 2. 6. ता अदमेवाप्रबुद्धा अप्रा
Tejo. 11. अचिन्त्यमप्रबुद्धं च

अप्रमत्त

Chhā. 1. 3. 12. कामं ध्यायन्नप्रमत्तः
2. 22. 2. एतानि मनसा ध्यायन्न
तः स्तुवीत

Kaṭha. 6. 11. अप्रमत्तस्तदा भवति

Swet. 2. 9. मनो धारयेताप्रमत्तः

Mund. 2. 2. 4. अप्रमत्तेन वेदव्यम्
Dhyāna. 19.

Mukti. 1. 52. यमेवैष विद्याः श्रुतमा
त्तम्

अप्रमाण

Sarvop. 4. प्रमाणाप्रमाणसाधारण

अप्रमेय

Bṛih. 4. 4. 20. एकधैवानुब्रष्टव्यमेतदप्रमेय

Maitri. 5. 1. अचिन्त्यायाप्रमेयाय

7. 1. अप्रमेयोऽज्ञातः

Brahmab. 9. अप्रमेयमनाद्यं च

- itā. 2. 18. अनाशिनो अप्रमेयस्य
11. 17. दीपानलार्कश्रुतिमप्रमेयम्
42. तत्क्षामये त्वामहमप्रमेयम्

अप्रयत्न

- bāla. 6. अनिकेतवास्यप्रयत्नः

अप्रवर्त्तिन्

- ihā. 3. 12. 9. तदेतत्पूर्णमप्रवर्त्ति
— पूर्णमप्रवर्त्तिनीं श्रियं लभते
य एवं वेद
1. 2. 1. 5. पूर्णमप्रवर्त्ति . . एतमुपासे

अप्रवृत्त

- da. 4. 30. निवृत्तस्याप्रवृत्तस्य
1. अप्रवृत्ति
sh. 4. 8. पूर्णमप्रवृत्ति ब्रह्मेति वा
अहमेतमुपासे

2. अप्रवृत्ति

14. 13. अप्रकाशो अप्रवृत्तिश्च

अप्रशान्त

- t. 6. 22. नाप्रशान्ताय दातव्यम्

अप्रसाह

- ā. 5. 2. 8. वाचंयमो अप्रसाहः

अप्रसिद्ध

- la. 4. 17. अप्रसिद्धः कथं हेतुः

अप्रसिद्धत्व

- la. 4. 38. उत्पादस्याप्रसिद्धत्वात्

अप्राण

3. 8. 8. अतेजस्कमप्राणम्
i. 2. 4. अप्राणो निरात्मा 6. 28;
7. 4.
6. ता अश्मेवाप्रबुद्धा अप्राणाः
6. 19. अप्राणादिह यस्मात् सम्भूतः
प्राणसंज्ञको जीवः

- Mund. 2. 1. 2. अप्राणो ह्यमनाः शुभ्रः
Nṛisut. 7. अशरीरो निरिन्द्रियो अप्रा-
णः (ter).

अप्राणत्

- Kaush. 2. 14. अप्राणच्छुष्कं . . शिष्ये
Chhā. 1. 3. 3. अप्राणजनपानन् 4, 5.
B.ih. 4. 1. 3. अप्राणतो हि किं स्यात्

अप्राणयितव्य

- Nṛisut. 9. अप्राणयितव्यमनपानयित-
व्यम्

अप्राणाख्य

- Maitri. 6. 26. असावप्राणाख्यः प्राणसंस्प-
र्शनोज्ज्वलति

अप्राप्त

- Sarvop. 2. अप्राप्तशरीरसंयोगम्

अप्राप्य

- Chhā. 8. 9. 1. इन्द्रो आप्यैव देवान्
8. 10. 1. सहाप्राप्यैव देवान् 8. 11. 1.
Tait. 2. 4. 1. यतो वाचो निवर्त्तन्ते अ-
प्राप्य 2. 9. 1; Brahma. 3.
Gītā. 6. 37. अप्राप्य योगसंसिद्धिम्
9. 3. अप्राप्य मां निवर्त्तन्ते
16. 20. मामप्राप्यैव कौन्तेय

अप्रिय

- Kaush. 1. 4. तस्य प्रिया ज्ञातयः सुकृत-
मुपयन्त्यप्रिया दुष्कृतम्
Bṛih. 1. 4. 10. एकस्मिन्नेव पशावादीय-
माने अप्रियं भवति
Tait. 3. 10. 4. पर्येणं श्रियन्ते द्विषन्तः स-
पत्नाः परि ये अप्रिया भ्रा-
तृव्याः

- Gītā. 5. 20. नोद्विजेत्प्राप्य चाप्रियम्

अप्रियवेत्तु

- Chhā. 8. 10. 2. अप्रियवेत्तेव भवति 4.

अप्रोच्य

Chhā. 4. 10. 2. तस्मै हाप्रोच्यैव प्रवासा-
ञ्चक्रे

अप्सरस्, अप्सरा

Kaush. 1. 3. अम्बाधाम्बायवीधाप्सरसः
4. तं पञ्चशतान्यप्सरसां प्र-
तियन्ति

Maitri. 6. 31. अप्सरसो भानवीयाश्च म-
रीचयः

Mahānār. 16. 6. अप्सरास्तु च या मेधा

Nrip. 1. 2. यक्षगन्धर्वाप्सरोगणैः

अप्सुचारिन्

Maitri. 6. 26. अप्सुचारिणः... सूत्रयन्त्रे-
णोद्धृत्य

अप्सुमन्त्

Chhā. 2. 4. 2. न हाप्सु प्रैत्यप्सुमान् भ-
वति

अफल

Prānāg. 1. याः फलिनीर्या अफलाः

अफलप्रेप्सु

Gītā. 18. 23. अफलप्रेप्सुना कर्म

अफलाकांक्षिन्

Gītā. 17. 11. अफलाकांक्षिभिः... इज्यते
17. अफलाकांक्षिभिर्युक्तैः

अबल

Chhā. 4. 4. 5. कृशानामबलानां चतुःशता
गा निराकृत्य

अबलिमन्

Chhā. 8. 6. 4. अबलिमानं नीतो भवति

अबलीयंस

Brih. 1. 4. 14. अबलीयान् बलीयांसमाशं-
सते धर्मेण

अबल्य

Brih. 4. 4. 1. स यत्रायमात्माबल्यं न्येत

अबाह्य

Brih. 2. 5. 19. अनन्तरमबाह्यम् 3. 8. 8.

4. 5. 13. अनन्तरो ज्वाह्यः (bis);

Gauḍa. 1. 26.

अबाह्यस्वरूप

Nrisut. 9. अत एव शुद्धो ज्वाह्यस्वरूपः

अबिभ्रत्

Mahānār. 2. 9. अबिभ्रदमे आगहि

अबुद्ध, अबुद्धि

Gauḍa. 3. 8. तथा भवत्यबुद्धानाम्

Gītā. 7. 24. मन्यन्ते मामबुद्धयः

अबुद्धिपूर्व

Maitri. 2. 5. अबुद्धिपूर्वमिहैवावर्त्तते
उद्देशेनेति सुप्रस्येवाबुद्धिपूर्व-
विबोधः

अबुध्

Brih. 4. 4. 11. अबिद्वांसो अबुधो जना

अबोद्धव्य

Nrisut. 9. अमन्तव्यमबोद्धव्यम्

अबोद्ध

Chhā. 7. 9. 1. अबोद्धाकर्त्ताविज्ञाता

अब्ज

Rāmap. 86. पृथिव्यब्जे स्वासना
कल्य

92. गदारिशंखाब्जधरम्

अब्जकाण्ड

Krish. 25. अम्बकाण्डं जगद्गीत

अब्जा

5. 2. अब्जा गोजा ऋतजाः

Mahānār. 9. 3; 17. 8;

Nrip. 3. 1.

अब्धि

43. ततस्ततार हनुमानब्धिम्

अब्रह्मन्

1. ब्रह्माब्रह्माहम्

अब्रह्मवादिन्

2. 4. मुमुक्षवो ऽब्रह्मवादिनश्च

(so Nārāyaṇa and
Sankara; but they

give ब्रह्मवादिनश्च as a
variant).

अब्रह्मविद्

I. 3. 2. 9. नास्याब्रह्मविष्कुले भवति
Māndūkya. 10.

अब्राह्मण

4. 4. 5. नैतद्ब्राह्मणो विवक्तुमर्हति

अभक्त

18. 67. इदं ते नातपस्काय नाभ-
क्ताय कदाचन

अभद्र

at. 6. भद्रमभद्रं . . बुबुधिरे

अभय

1. 1. 4. 4. एतदक्षरमेतदमृतमभयं तत्
प्रविश्य देवा अभया अ-
भवन्

5. एतदेवाक्षरं स्वरममृतमभ-
यं प्रविशति

4. 15. 1. एतदमृतमभयमेतद्ब्रह्म
8. 3. 4; 8. 7. 4; 8. 8. 3;
8. 10. 1; 8. 11. 1; Maitri.
2. 2; Nrisut. 8 (4 times).

Bṛih. 4. 2. 4. अभयं वै जनक प्राप्नोति
—अभयं त्वागच्छताथो नो

भगवन्नभयं वेदयसे

4. 3. 21. अपहतपाप्माभयं रूपम्

4. 4. 25. एष महानज आत्मा . . अ-
भयो ब्रह्म

—अभयं वै ब्रह्माभयं हि वै
ब्रह्म भवति य एवं वेद

Nrisut. 8 (4 times).

Tait. 2. 7. 1. यदा ह्येवैष एतस्मिन्नदृश्ये
. . अभयं प्रतिष्ठां विन्दते

—अथ सो ऽभयं गतो भवति

Kaṭha. 2. 11. अभयस्य पारम्

3. 2. अभयं तितीर्षतां पारम्

Maitri. 6. 8. सर्वभूतेभ्यो ऽभयं दत्त्वा
23. शान्तमशब्दमभयम् 7. 3.

7. 9. इन्द्रस्याभयाय

Mahānār. 20. 2. अभयं कृणुहि विश्वतो नः

4. यत इन्द्र भयामहे ततो
नो अभयं कृधि

Praśna. 1. 10. एतदमृतमभयमेतत्परायणम्
5. 7. शान्तमजरममृतमभयम्

Gauḍa. 3. 37. समाधिरचलो ऽभयः

39. अभये भयदर्शनः

40. मनसो निग्रहायत्तमभयम्

4. 78. अभयं पदमभुते

Nrisut. 1. एकमजरममृतमभयम्

2. अजरममरममृतमभयम्

Prāṇag. 1. ईशानो अभयं कृणोतु

2. अभयं सर्वभूतेभ्यः

Aruneya. 4.

Atmapra. 1. द्वैताद्वैतमभयं भवति

Gītā. 10. 4. भयं चाभयमेव च

16. 1. अभयं सस्वसंशुद्धिः

18. 30. कार्याकार्ये भयाभये

अभयङ्कर

Mahānār. 20. 5. सोमपा अभयङ्करः

अभयत्व

- Nrisut. 7. अभयत्वादशोक्तत्वात्
अभात
Nrisut. 6. अभातमद्वैतमचिन्त्यम्
अभाव
Śwet. 6. 4. तेषामभावे कृतकर्मनाशः
Gauḍa. 2. 3. अभावश्च रथादीनाम्
Nāda. 18. अनौपम्यमभावं च
Brahmab. 7. भावो नाभाव इष्यते
Sarvop. 1. शब्दाद्यभावे ऽपि
—विषयविशेषविज्ञानाभावात्
2. अवस्थात्रयाभावात्
Vāsu. 3. यो गोपीचन्दनाभावे
Skanda. 6. तुषाभावे न तण्डुलः
Gītā. 2. 16. नाभावो विद्यते सतः
10. 4. सुखं दुःखं भावो ऽभावः

अभावयत्

- Gītā. 2. 66. न चाभावयतः शान्तिः

अभिकाम

- Chhā. 8. 1. 5. यं यमन्तमभिकामा भव-
न्ति
8. 2. 10. यं यमन्तमभिकामो भवति

अभिकाश

- Bṛih. 4. 3. 11. अद्युप्तः सुप्तानभिचाकशीति
Śwet. 3. 5. तथा नस्तनुवा.. अभिचा-
कशीहि
4. 6. अनश्रन्नन्यो अभिचाक-
शीति Muṇḍ. 3. 1. 1.
Nīla. 8. तथा नस्तनुवा.. अभिचा-
कशत्

अभिकृप्

- Kaṭha. 6. 9. इदा मनीषा मनसाभिकृप्तः
Śwet. 3. 13; 4. 17,
20 (2 MSS.); Mahānār.
1. 11.

अभिक्रम

- Bṛih. 6. 4. 6. मलोद्भाससं यशस्विनीः
क्रम्योपमन्वयेत

अभिक्रम

- Gītā. 2. 40. नेहाभिक्रमनाशो ऽस्ति

अभिक्षर

- Bṛih. 4. 1. 2. सर्वाण्येनं भूतान्यभि-
न्ति 3-7.

अभिगम्

- Bṛih. 4. 4. 11. तांसे प्रेत्याभिगच्छन्ति
Iśā. 3.
Muṇḍ. 1. 2. 12. गुरुमेवाभिगच्छेत्
Nṛip. 1. 1. यत् पुरुषो मनसाभिगच्छ

अभिगा

- Chhā. 8. 14. 1. श्वेतं लिन्दु माभिगाम्

अभिगामिन्

- Āśrama. 1. ऋतुकालाभिगामी

अभिगै

- Chhā. 1. 5. 2. एतमु एवाहमभ्यगासिपम्
4. प्राणांस्त्वं भूमानमभिगा-
तात्
2. 24. 3. वासवं सामाभिगायति
7. रौद्रं सामाभिगायति
11. वैश्वदेवं सामाभिगायति

अभिग्रह

- Maitri. 6. 12. अन्नमभिजिघृक्षमाणानि

अभिघ्रा

- Kaush. 2. 11. पुत्रस्य मूर्धानमभिजिघृ-
— पुत्र ते नाम्ना मूर्धानमभि-
जामीति त्रिरस्य म-
भिजिघ्रेत्

अभिचिन्त

- Amṛita. 19. शब्दमेवाभिचिन्तयेत्

अभिजन्

- hā. 7. 12. 1. आकाशमभिजायते
 nnd. 1. 1. 8. ततो ऽन्नमभिजायते
 nrita. 38. न स भूयो ऽभिजायते
 Gitā. 13. 23.
 gāsi. 1. गात्रकम्पो ऽभिजायते
 pda. 5. मतिस्तस्याभिजायते
 hā. 2. 62. कामात्क्रोधो ऽभिजायते
 6. 41. योगभ्रष्टो ऽभिजायते
 16. 3. सम्पदं दैवीमभिजातस्य
 4. अभिजातस्य . . सम्पदमा-
 छुरीम्
 5. सम्पदं दैवीमभिजातो ऽसि
 पाण्डव

अभिजनवन्त

16. 15. आद्यो ऽभिजनवानस्मि

अभिजि

6. 36. यमराज्यमग्निष्टोमेनाभिज-
 यति (यजति in MS.)
 lr. 20. 9. छन्दोभिरिमांल्लोकाननप-
 जय्यमभ्यजयन्
 25. 1. सूर्याचन्द्रमसोर्महिमानौ
 ब्राह्मणो विद्वानभिजयति
 1. 9. चान्द्रमसमेव लोकमभिज-
 यन्ते
 10. आदित्यमभिजयन्ते
 1. सर्वमभिजित्य सर्वभिर्यं द-
 धतु (one MS. has सर्वम-
 भिजन्युः)

अभिज्ञा

4. 14. इति मां यो ऽभिजानाति
 7. 13. मोहितं नाभिजानाति माम्
 25. मूढो ऽयं नाभिजानाति
 लोकः
 9. 24. न तु मामभिजानन्ति
 18. 55. भक्त्या मामभिजानाति

अभितःसर

- Nila. 25. गर्हभावभितःसरौ (MSS.
 अभितस्करौ).

अभितप्

- Ait. 1. 4. तमभ्यतपत्तस्याभितप्तस्य
 &c.
 3. 2. सो ऽपो ऽभ्यतपत्ताभ्यो
 अभितप्ताभ्यो मूर्तिरजायत
 Chhā. 2. 23. 3. प्रजापतिर्लोकानभ्यतपत्
 4. 17. 1.
 — तेभ्यो ऽभितप्तेभ्यल्ययी
 विद्या संप्राप्तवत्
 — तामभ्यतपत्तस्या अभित-
 प्रायाः &c.
 4. तान्यभ्यतपत्तेभ्यो ऽभितप्ते-
 भ्य ओंकारः &c.
 3. 1. 3. एतमृगवेदमभ्यतपन्
 — तस्याभितप्तस्य यशस्तेज
 इन्द्रियं वीर्यमन्नाद्यं रसो
 ऽजायत 3. 2. 2; 3. 3. 2;
 3. 4. 2; 3. 5. 2.
 3. 2. 2. एतं यजुर्वेदमभ्यतपन्
 3. 3. 2. एतं सामवेदमभ्यतपन्
 3. 4. 2. एतदितिहासपुराणमभ्यत-
 पन्
 3. 5. 2. एतद्ब्रह्माभ्यतपन्
 4. 17. 2. एतास्तिस्रो देवता अभ्यत-
 पत्
 3. एतां त्रयीं विद्यामभ्यतपन्
 7. 11. 1. वायुमागृह्णाकाशमभितप-
 ति

अभितस्

- Chhā. 3. 1. 4. तदादित्यमभितो ऽभ्यत्
 3. 2. 3; 3. 3. 3; 3. 4.
 3; 3. 5. 3.
 8. 6. 4. तमभित आसीनः

Bṛih. 1. 1. 2. एतौ वा अर्थं महिमानाव-
मितः सम्बभूवतुः

Nīla. 9. ये चेमे अभितो रुद्राः

Rāmāp. 62. लिख्य मन्व्यभितो गिरम्

Gitā. 5. 26. अभितो ब्रह्मनिर्वाणम्

अभिदास

Chhā. 1. 2. 8. यथैनमभिदासति

अभिदृश

Chhā. 4. 3. 6. तं . . . नाभिपश्यन्ति मर्त्याः

अभिदु

Kena. 17. तदभ्यद्रवत् 21, 24.

Bṛih. 1. 3. 2. तमभिद्रुत्य पाप्मनाविध्यन्
3-6.

7. तमभिद्रुत्य पाप्मनाविध्य-
त्सन्

1. अभिधा

Maitri. 4. 3. एष स्वधर्मो ऽभिहितो यो
वेदेषु

6. 25. सर्वभावपरित्यागो योग
इत्यभिधीयते

37. तत् त्रेधाभिहितमत्रा आदि-
त्ये प्राणे 7. 11.

7. 10. यद्वेदेष्वभिहितं तत् सत्यम्

Praśna. 3. 1. कथं बाह्यमभिधत्ते कथम-
ध्यात्मम्

Brahma. 1. स जाग्रदभिधीयते

Sarvop. 3. ज्ञानमित्यभिधीयते

Haṁsa. 2. तदा तुर्यातीतमुन्मननमज-
पोपसंहारमित्यभिधीयते

Rāmāp. 6. परं ब्रह्मभिधीयते

Mukti. 1. 22. सैव सालोक्यसारूप्यमु-
क्तिरित्यभिधीयते

2. 16. मुक्तमित्यभिधीयते

Gitā. 2. 39. एषा ते ऽभिहिता सांख्ये

13. 1. क्षेत्रमित्यभिधीयते

17. 27. सादित्येवाभिधीयते

Gitā. 18. 11. स त्यागीत्यभिधीयते
68. मद्रक्षेप्वाभिधास्यति

2. अभिधा

Gauḍa. 4. 60. शाश्वताशाश्वताभिधा
अभिधान

Mukti. 2. 34. चित्तनाशाभिधानम्
अभिधाव्

Kaush. 1. 3. तं ब्रह्माहाभिधावत् न
यशसा

अभिधी (1)

Maitri. 7. 9. अतो नैनामभिधीयेत

अभिध्यातृ

Maitri. 6. 22. असा अभिध्याता . . . स
तन्व्यं लभते

7. 11. अभिध्यातुर्विस्तृतिरिवैत

अभिध्यान

Śwet. 1. 10. तस्याभिध्यानाद्योजनात्
11. तस्याभिध्यानात्तृतीयम्

Maitri. 7. 9. वेदादिशास्त्रहिंसकधर्मा
ध्यानमस्तु

अभिध्यै

Kaush. 2. 3. यदेकधनमभिध्यायात्
Kāṭha. 1. 28. अभिध्यायन् वर्णरतिं

दान्

2. 3. कामानभिध्यायन्नचिकेते
ऽत्यसाक्षीः

Maitri. 1. 1. आत्मानमभिध्यायेत्
— कः सो ऽभिध्येयो ऽ
प्राणाख्यः

2. 6. सो त्मानमभिध्यात्वा
4. 5. एके ऽन्यमभिध्यायन्

ऽन्यम्

6. ता अभिध्यायेद्वैचैत-
याच्च

- aitri. 6. 9. आत्मन्नेवाभिधायति
— ब्रह्म्यामात्मानमभिधायेत्
22. हे वाव ब्रह्मणी अभिध्येये
34. तस्मादभिः . . अभिध्यात-
व्यः (his).
— तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो ऽस्या-
भिध्येयम्
38. काममभिधायमानः

- rasna. 5. 1. स यः . . प्रायणान्तमोङ्कार-
मभिधायीत
3. स यथेकमात्रमभिधायीत
5. ओमित्येतेनैवाक्षरं परं
पुरुषमभिधायीत

अभिनद्धाक्ष

- ā. 6. 14. 1. पुरुषं गन्धारेभ्यो ऽभिनद्धा-
क्षमानीय
— अभिनद्धाक्ष आनीतो ऽभि-
नद्धाक्षो विसृष्टः

अभिनन्द

- pd. 1. 2. 7. एतच्छ्रेयो ये ऽभिनन्दन्ति
मूढाः
2. 57. नाभिनन्दति न द्वेष्टि

अभिनन्द

- ā. 5. 8. 1. अभिनन्दा विस्फुलिगाः
Bṛih. 6. 2. 13.

अभिनहन

6. 14. 2. तस्य यथाभिनहनं प्रमुच्य

अभिनिःसृ

8. 6. 6. तासां मूर्धानमभिनिःसृतैका
Kāṭha. 6. 16.

अभिनिधा

6. 4. 25. अस्य दक्षिणं कर्णमभिनि-
धाय

अभिनिपद

- Kaush. 2. 15. एत्य पुत्र उपरिष्टादभिनि-
पद्यते

अभिनिवृत्

- Sarvop. 1. सो ऽभिमानो यथाभिनिव-
र्त्तते सा विद्या

अभिनिवेश

- Gauḍa. 4. 75. अभूताभिनिवेशः
79. अभूताभिनिवेशात्

अभिनिष्पत्ति

- Gauḍa. 4. 74. परतन्त्राभिनिष्पत्त्या

अभिनिष्पद्

- Chhā. 8. 3. 4. स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यते
8. 12. 8; Maitri. 2. 2.
8. 4. 2. नक्तमहरेवाभिनिष्पद्यते
8. 12. 2. स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यन्ते
Bṛih. 6. 2. 16. अथेयमेवाकाशमभिनिष्प-
द्यन्ते

अभिनु

- Siras. 4. अभि त्वा शूर नोनुमः

अभिन्न

- Nṛisut. 9. सर्वज्ञो जनन्तो ऽभिन्नः

अभिन्नरूप

- Nṛisut. 5. तस्मादयमनल्पो ऽभिन्नरूपः

अभिपद्

- Kaush. 4. 19. तंह पाणावभिपद्य प्रवत्राज
Bṛih. 3. 1. 3. सर्वं मृत्युनाभिपन्नम्
4. सर्वमहोरात्राभ्यामभिपन्नम्
5. सर्वं पूर्वपक्षापरपक्षाभ्याम-
भिपन्नम्
6. 4. 20. अथैनामभिपद्यते

अभिप्रज्ञा

- Ait. 2. 5. आवाभ्यामभिप्रज्ञानीहि

अभिप्रतन्

Kaush. 4. 19. हिता नाम पुरुषस्य नाड्यो
हृदयात्पुरीततमभिप्रतन्व-
न्ति

अभिप्रतारिन्

Chhâ. 4. 3. 5. अभिप्रतारिणं च काक्षसे-
निम्

6. अभिप्रतारिन् !

अभिप्रवृत्

Kaush. 2. 13. यदि ह वा एषविद्वांसमुभौ
पर्वतावभिप्रवर्तेयाताम्

Gîtâ. 4. 20. कर्मण्यभिप्रवृत्तो ऽपि

अभिप्रव्रज्

Kaush. 2. 3. वाचंयमो ऽभिप्रव्रज्य, 4.

Chhâ. 8. 7. 2. इन्द्रो हैव देवानामभिप्रव-
व्राज

अभिप्रस्था

Chhâ. 4. 4. 5. ता अभिप्रस्थापयन्नुवाच

4. 6. 1. स ह श्रोभूते गा अभिप्र-
स्थापयान्चकार 4. 7. 1;
4. 8. 1.

Brîh. 2. 1. 19. पुरीततमभिप्रतिष्ठन्ते

अभिप्रहन्

Brîh. 4. 3. 11. स्वमेन शारीरमभिप्रहत्य

अभिप्राण्

Ait. 3. 4. अभिप्राण्य हैवान्नमन्नप्यत्

11. यदि प्राणेनाभिप्राणितं . .
को ऽहम्

Brîh. 6. 4. 10. अभिप्राण्यापान्यात्

11. अपान्याभिप्राण्यात्

अभिप्रातर

Brîh. 6. 4. 19. अभिप्रातरैव स्थालीपाका-
वृताज्यं चेष्टित्वा

अभिप्राप्

Chhâ. 5. 10. 3. नैते संवत्सरमभिप्राप्नुवन्ति

अभिप्रास्

Chhâ. 6. 13. 2. अभिप्रास्यैनदय मोपसीदया

अभिप्रे

Kaush. 1. 4. ब्रह्म विद्वान् ब्रह्माभिप्रेति
— ब्रह्म विद्वान् ब्रह्मैवाभिप्रेति

अभिप्रेक्ष्

Asrama. 3. यां दिशमभिप्रेक्षन्ते

अभिभव

Gîtâ. 1. 41. अधर्माभिभवात्कृष्ण

1. अभिभू

Kaush. 4. 20. तावदेनमसुरा अभिभवू

Chhâ. 1. 2. 1. अनेनैनानभिभविष्यामः

4. 6. 1. ता यत्राभि सायं बभूवुः
4. 7. 1; 4. 8. 1.

Tait. 3. 10. 6. अहं विश्वं भुवनमभ्यप्रह
Nrip. 2. 4.

Maitri. 2. 6. उपांशुरन्तर्याममभिभव

3. 1. कर्मफलैरभिभूयमानः 2.

— इद्वैरभिभूयमानः 2.

2. अभिभूतः प्राकृतैर्गुणैः

— कृतस्यानुफलैरभिभूयमानः

3. यथाभिनायस्त्रिण्डो व
भूतः

— भूतात्मान्तःपुरुषेणाभिभू

— यथायस्त्रिण्डे हन्यमाने

मिरभिभूयत्येवं नाभि

त्यसौ पुरुषो ऽभिभूतः

भूतात्मा

5. एतैः परिपूर्णै एतैरभिभू

4. 4. यैः परिपूर्णो ऽभिभूतः

6. 27. अयस्त्रिण्डं यथायस्त्रिण्डं

रादयो नाभिभवन्ति

asna. 4. 6. स यदा तेजसाभिभूतो भ-
वति

ā. 1. 40. अधर्मो अभिभवत्युत
14. 10. रजस्तमश्चाभिभूय

2. अभिभू

hānār. 15. 1. सर्वमसि सर्वयुरभिभूः

अभिभूतत्वं

itri. 3. 2. अभिभूतत्वात् सम्मूढत्वं
प्रयातः

अभिमय्

hā. 2. 12. 1. अभिमन्यति स हिंकारः

ih. 1. 4. 6. अयेत्यभ्यमन्यत्

et. 2. 6. अभिर्यत्राभिमथ्यते

अभिमन्

ih. 1. 2. 5. यदि वा इममभिमंस्ये

and.l. 2. 9. वयं कृतार्था इत्यभिमन्य-
न्ति बालाः

vop. 1. अनात्मनो देहादीनात्मत्वे-
नाभिमन्यते

अभिमन्तृ

ut. 9. अभिमन्ता जीवः

अभिमन्त्र

6. 4. 6. यद्युदक आत्मानं परिपश्ये-
त्तदभिमन्त्रयेत्

28. अथास्य मातरमभिमन्त्र-
यते

ār. 4. 5. तेन या ब्रह्मदत्तासिं काश्य-
पेनाभिमान्विता

1. अभिरिति भस्मेत्यनेन चा-
भिमन्त्र्य

2. त्रिवारमभिमन्त्र्य

अभिमान

2. 5. vide लिङ्ग ; 5. 2.

Maitri. 6. 10. अध्यवसायसंकल्पाभिमानाः
30. vide लिङ्ग

Prāsna. 2. 4. सो अभिमानादूर्ध्वमुत्क्रामत
इव

Sarvop. 1. सो अभिमान आत्मनो बन्धः
—तमभिमानं कारयति या
साविद्या

—सो अभिमानो ययाभिनिव-
र्त्तते सा विद्या

Gītā. 16. 4. दम्भो दर्पो अभिमानश्च

अभिमानाध्यक्ष

Maitri. 6. 28. अभिमानाध्यक्षः क्रोधज्यं
.. धनुर्गृहीत्वा

अभिमानित्व

Maitri. 3. 2. अभिमानित्वं प्रयातः
6. 30.

अभिमुख

Kaush. 2. 15. अभिमुखायैव सम्प्रदध्यात्

Rāmāp. 21. अभिमुखो भवेत्

Gītā. 11. 28. समुद्रमेवाभिमुखा ब्रवन्ति

अभिमृश

Kaush. 2. 10. संवेद्यन् जायायै हृदयम-
भिमृशेत्

Bṛih. 6. 3. 4. अथैनमभिमृशति

6. 4. 5. तदभिमृशेदनु वा मन्त्रयेत्
9. उपस्थमस्या अभिमृश्य

Maitri. 1. 2. शिरसास्य चरणावाभिमु-
शमानः

Śiras. 4. सर्वाणि चाङ्गान्यभिमृशति
(one MS. has अभिस्पृ-
शति).

अभिया

Brahma. 1. देवदत्तः स्वप्ने आनन्दम-
भिधाति

अभिरक्ष

- Chhā. 4. 17. 10. कुरुन्धाभिरक्षति
— सर्वाश्चर्त्विजो ऽभिरक्षति
Śiras. 6. तद्याणो अभिरक्षति शिरः
Gitā. 1. 10. बलं भीष्माभिरक्षितम्
— बलं भीष्माभिरक्षितम्
11. भीष्ममेवाभिरक्षन्तु

अभिरम्

- Gitā. 18. 45. स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः

अभिराम

- Rāmap. 3. अभिरामेण वपुषा

अभिलाषिन्

- Maitri. 6. 30. सद्ब्रह्मणि सत्यभिलाषिणि

अभिवच्

- Kaush. 1. 6. तदेतच्छ्लोकेनाभ्युक्तम्
Bṛih. 4. 4. 23. तदेतदृचाभ्युक्तम् Muṇḍ.
3. 2. 10; Praśna. 1. 7;
Nṛip. 4. 2; 5. 2, 10;
Mukti. 1. 51; 2. 77.

- Tait. 2. 1. 1. तदेषाभ्युक्ता Nṛip. 1. 1.

अभिवद्

- Kena. 4. येन वागभ्युद्यते
17. तमभ्यवदत् को ऽसीति 21.
Chhā. 4. 1. 2. हंसो हंसमभ्युवाद
8. तं हाभ्युवाद त्वं नु भगवः
सयुग्वा रैक इति
4. 2. 1. तं हाभ्युवाद रैकैमानि षट्
शतानि गवाम्
4. तं हाभ्युवाद रैकैदं सहस्रं
गवाम्
4. 5. 1. एनमृषभो ऽभ्युवाद
4. 6. 2. तमभिरभ्युवाद
4. 7. 2. तं हंस उपनिपत्याभ्युवाद
4. 8. 2. तं मङ्गरुपनिपत्याभ्युवाद

- Chhā. 4. 9. 1. तमाचार्यो ऽभ्युवाद 4.

4. 14. 2. इति हामीनभ्युदे

- Bṛih. 2. 4. 14. इतर इतरमभिवर्द्धा
5. 15.

- केन कमभिवदेत् 4. 1

3. 2. 3. वाचा हि नामान्यभिः

3. 8. 8. तदक्षरं . . ब्राह्मणा अ
दन्ति

6. 2. 1. तमुदीक्ष्याभ्युवाद

- Kaṭha. 1. 10. त्वत्प्रसृष्टं माभिवदेत्

- Muṇḍ. 1. 2. 6. मियां वाचमभिवदन्त

- Praśna. 2. 2. ते प्रकाश्याभिवदन्ति

4. 2. न स्पृशते नाभिवदते

6. 1. यो ऽनृतमभिवदति

अभिवन्दन

- Brahma. 3. तस्मात् सन्ध्याभिवन

अभिवादिन्

- Maitri. 4. 5. भगवन्नभिवाद्यसीत्यभि
वासीति

अभिविज्वल्

- Gitā. 11. 28. विशन्ति वक्त्राण्य
ज्वलन्ति

अभिविमान

- Chhā. 5. 18. 1. प्रादेशमात्रमभिवि
मानम्

अभिविसृज्

- Kaush. 3. 4. वागेवास्मिन् सर्वाणि
मान्यभिविसृज्यन्ते
— प्राण एवास्मिन् सर्वे
अभिविसृज्यन्ते
— चक्षुरेवास्मिन् सर्वाणि
ण्यभिविसृज्यन्ते
— ओत्रमेवास्मिन् सर्वे
अभिविसृज्यन्ते

- ausb. 3. 4. मन एवास्मिन्सर्वाणि ध्या-
नान्यभिविस्तृज्यन्ते
(In each of the above,
some MSS. read अ-
स्मात् for अस्मिन्).

अभिधीक्ष

3. 12. स जातो भूतान्यभिव्यैक्षत्

अभिवृ

2. 2. श्रेयो हि धीरो अभि प्रयो
वृणीते

अभिवृष

- a. 2. 10. यदा त्वमभिवर्षस्यथेमाः
प्राण ते प्रजा आनन्दरूपाः

अभिव्यक्तिकर

2. 11. ब्रह्मण्यभिव्यक्तिकराणि

अभिव्यादा

1. 2. 4. तं जातमभिव्याददात्

अभिव्याप

5. अभिव्याप्यायतो भूत्वा
(2 MSS. read अप्सरो-
भिर्वृतो भूत्वा).

अभिव्याहार

8. 12. 4. अभिव्याहाराय वाक्

अभिव्याह

3. 3. अभिव्याहृत्य हैवान्नमत्र-
प्यत्

11. यदि वाचाभिव्याहृतम्

1. 6. एतया वाचाभिव्याहृत्यते
सत्यम्

1. 3. 3. अप्राणन्नपानन्वाचमभि-
व्याहरति

4. अप्राणन्नपाननृचमभिव्या-
हरति

- Chhā. 8. 12. 4. यो वेदेदमभिव्याहराणीति
स आत्मा

अभिव्रज्

Śiras.

4. उदम्बः प्राञ्चो अभिव्रज-
न्त्येके

अभिषिच्

Maitri.

6. 12. अन्नेनाभिषिक्ताः पचन्ती-
मे प्राणाः

Nrip.

1. 3. सावित्रस्याष्टाक्षरं पदं श्रि-
याभिषिक्तं . . वेद श्रिया
हैवाभिषिच्यते 4. 2.

अभिष्टु

Chhā. 1.

3. 9. यां देवतामभिष्टोष्यन् स्यात्
11. यां दिशमभिष्टोष्यन् स्यात्

Maitri.

6. 38. तद्ब्रह्माभिष्टूयमानम्

अभिष्वङ्

Maitri.

3. 5. इष्टेष्वभिष्वङ्गः

अभिष्वङ्गिन्

Maitri.

7. 10. तदिमे मूढा उपजीवन्त्य-
भिष्वङ्गिणः

अभिसंवाञ्छ

Kena.

31. अभि हैनं सर्वाणि भूतानि
संवाञ्छन्ति

अभिसंविश्

Chhā. 1. 11.

5. सर्वाणि ह वा इमानि भूतानि
प्राणमेवाभिसंविशन्ति

3. 6. 2. त एतदेव रूपमभिसंवि-
शन्ति

3. 7. 2; 3. 8. 2; 3. 9. 2;

3. 10. 2.

3. स एतदेव रूपमभिसंविशति

3. 7. 3; 3. 8. 3; 3. 9. 3;

3. 10. 3.

- Bṛih. 1. 3. 18. माभिसंविशतेति
— एनं स्वा अभिसंविशन्ति
Tait. 3. 1. 1. यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति
3. 2. 1. अन्नं प्रयन्त्यभिसंविशन्ति
3. 3. 1. प्राणं प्रयन्त्यभिसंविशन्ति
3. 4. 1. मनः प्रयन्त्यभिसंविशन्ति
3. 5. 1. विज्ञानं प्रयन्त्यभिसंवि-
शन्ति
3. 6. 1. आनन्दं प्रयन्त्यभिसंवि-
शन्ति
Nṛip. 1. 1. अनुष्टुभं प्रयन्त्यभिसंविशन्ति
3. 1. आकाशं प्रयन्त्यभिसंवि-
शन्ति

अभिसंवृति

- Gauḍa. 4. 78. परतन्त्राभिसंवृत्या

अभिसंस्था

- Chhā. 1. 8. 5. स्वर्गं वयं लोकं सामाभि-
संस्थापयामः
7. प्रतिष्ठां वयं लोकं सामाभि-
संस्थापयामः

अभिसन्धा

- Gopī. 5. धूममार्गविस्तृतं हि वेदार्थ-
मभिसन्धाय
— अर्चिमार्गविस्तृतं वेदार्थम-
भिसन्धाय

- Gītā. 17. 12. अभिसन्धाय तु फलम्

अभिसमावृत्

- Chhā. 8. 15. 1. अभिसमावृत्य कुटुंबे . .
स्वाध्यायमधीयानः

अभिसमि

- Chhā. 4. 1. 4. एनं सर्वं तदभिसमेति
4. 15. 2. एतं हि सर्वाणि वामान्यभि-
संयन्ति

अभिसमे

- Chhā. 5. 1. 12. तं हाभिसमेत्योचुः

- Bṛih. 3. 1. 1. ब्राह्मणा अभिसमेताः
4. 3. 38. यथा राजानं प्रयियासन्
. . अभिसमायन्येवमा-
त्मानं . . अभिसमायन्ति
4. 4. 1. एनमेते प्राणा अभिसमायन्ति
Maitri. 4. 1. अतिविस्मिता अभिसमे-
त्योचुः

अभिसम्पद

- Chhā. 8. 15. 1. ब्रह्मलोकमभिसम्पद्यते
Bṛih. 4. 3. 8. शरीरमभिसम्पद्यमानः
38. ये कर्मणा देवत्वमभिस-
द्यन्ते
4. 4. 5. यत्कर्म कुरुते तदभिसं-
पद्यते
6. 1. 4. ओत्रे हीमे सर्वे वेदाः
भिसम्पन्नाः
Praśna. 5. 3. तूर्णमेव जगत्यामभिस-
द्यते

अभिसंप्रपद

- Śwet. 5. 11. देही . . रूपाण्यभिसंप्रप-
द्यते

अभिसंभू

- Kaush. 2. 14. प्राणमेव प्रज्ञात्मानमा-
भूय (bis)
Chhā. 3. 14. 4. एतमितः प्रेत्याभि-
तास्मि
4. 15. 5. अर्चिषमेवाभिसंभवन्ति
10. 1.
5. 10. 3. धूममभिसंभवन्ति
Bṛih. 6. 2. 16.
8. 13. 1. ब्रह्मलोकमभिसंभवन्ति
Bṛih. 6. 2. 15. ते ऽर्चिरभिसंभवन्ति
Mahānār. 2. 7. आत्मनात्मानमभिसं-

अभिसिध्

- Chhā. 7. 4. 3. स लोकान्
ध्यति
7. 5. 3; 7. 7. 2;
7. 11. 2; 7. 12. 3

अभिसृज्

3. 3. तदेतदभिसृष्टं नदत् . . अ-
त्यजिघांसत्
6. 4. 2. तेनैनामभ्यसृजत्

अभिहन्

1. 3. °रोगशोकाद्यैरभिहते ऽस्मि-
ञ्छरीरे
1. 13. सहसैवाभ्यहन्यन्त

अभिहिंकृ

2. 11. गवां त्वा हिंकारेणाभिहिं-
करोमीति त्रिरस्य मूर्धा-
नमभिहिंकुर्यात्

अभिहु

6. 9. प्राणाय स्वाहा . . इति पञ्च-
भिरभिजुहोति

अभिह

4. 1. 6. मनसा वै स्त्रियमभिहार्यते
5. 3. 1. अभिहरन्त्यस्मै स्वाथान्ये
च य एवं वेद

अभी

2. 39. शमनो नाशमभ्येति

अभीक्ष्ण

30. अनेन चैतदुपस्मरत्यभीक्ष्णं
संकल्पः

अभीद्

5. 5. कृतं च सत्यं चाभीक्षा-
पतो ऽभ्यजायत

अभीष्

4. वृणीष्व यदभीष्टम्

अभीषण

6. भीषणमभीषणं . . बुबुधिरे

अभूत

- Gauḍa. 4. 3. अभूतस्यापरे धीराः
4. अभूतं नैव जायते
26. अभूतो हि यतश्चार्थः
38. न च भूतादभूतस्य संभवो
ऽस्ति
75. अभूताभिनिवेशः
79. अभूताभिनिवेशात्

अभूततस्

- Gauḍa. 3. 23. भूततो भूततो वापि

अभूति

- Brih. 1. 4. 10. तस्य ह न देवाधनाभूत्या
ईशते

अभेद

- Gauḍa. 3. 13. अभेदेन प्रशस्यते
Skanda. 11. अभेददर्शनं ज्ञानम्

अभोज्य

- Mahānār. 14. 2. यदुच्छिष्टमभोज्यम्
Prāṇāg. 1.

अभ्यधिक

- Śvet. 6. 8. न तत्समथाभ्यधिकश्च दृ-
श्यते
Gitā. 11. 43. न त्वत्समो ऽस्त्यभ्यधिकः
कुतो ऽन्यः

अभ्यनुवच्

- Chhā. 3. 12. 5. तदेतदृचाभ्यनूक्तम्

अभ्यनुशास्

- Chhā. 5. 11. 3. हन्ताहमन्यमभ्यनुशासा-
नीति

1. अभ्यन्तर adj.

- Muṇḍ. 2. 1. 2. स बाह्याभ्यन्तरः
Praśna. 5. 6. क्रियास्तु बाह्याभ्यन्तरम-
ध्यमास्तु

- Dhyâna. 9. स बाष्पाभ्यन्तरे स्थितः
 2. अभ्यन्तर
 Maitri. 2. 6. अभ्यन्तरं विविशामि . . अ-
 भ्यन्तरं प्राविशत्
 Garbha. 8. अर्द्धमासाभ्यन्तरे पिण्डम्
 — मासाभ्यन्तरे कठिनम्
 अभ्यपान्
 Ait. 3. 11. यद्यपानेनाभ्यपानितं . . को
 ऽहम्
 अभ्यर्च
 Kaush. 2. 6. श्रैष्ठ्यायाभ्यर्च्यन्ते
 (one MS. has ^{र्चन्ते})
 Râmâp. 90. त्रिमलादीश्च शक्तीरभ्य-
 र्चयेत्
 Gitâ. 18. 46. स्वकर्मेणा तमभ्यर्च्य
 अभ्यवदान्य
 Brih. 6. 2. 7. मा नो भवान् बहोरनन्त-
 स्यापर्यन्तस्याभ्यवदान्यो
 ऽभूत्
 अभ्यस्
 Maitri. 6. 23. मुद्गि स्थाने ततो ऽभ्यसेत्
 Garbha. 4. तत् सांख्यं योगमभ्यसेत्
 (3 MSS. have अभ्यसे).
 Brahmag. 13. ग्रन्थमभ्यस्य मेधावी
 Ampita. 1. अभ्यस्य च पुनः पुनः
 28. नित्यमभ्यस्यतः क्रमात्
 Haimsa. 2. दशममेवाभ्यसेत्
 Vâsu. 3. पूर्वमभ्यस्य पुनर्हृत्स्थं हृत्प-
 द्वास्थं ततो ऽभ्यसेत्
 Mukti. 2. 11. नाभ्यस्तं च पुनः पुनः
 14. जन्मान्तरशताभ्यस्ता
 25. वृद्धाभ्यस्तपदार्थिकभावनात्
 अभ्यसन
 Gitâ. 17. 15. स्वाध्यायाभ्यसनं चैव

अभ्यसूय

- Gitâ. 3. 32. ये त्वेतदभ्यसूयन्तः
 18. 67. न च मां यो ऽभ्यसूयति

अभ्यसूयक

- Gitâ. 16. 18. प्रद्विषन्तो ऽभ्यसूयकाः

अभ्याख्या

- Tait. 1. 11. 4. अथाभ्याख्यातेषु

अभ्यागम्

- Kâush. 1. 1. तं हाभ्यागतं पप्रच्छ
 Chhâ. 5. 11. 2. तं हन्ताभ्यागच्छामेति
 हाभ्याजग्मुः 4.

अभ्यादा

- Chhâ. 3. 14. 2. सर्वमिदमभ्यात्तः 4.

अभ्याधा

- Chhâ. 6. 7. 3. महतो ऽभ्याहितस्य 5.
 Brih. 2. 4. 10. यथार्द्धिधाम्नेरभ्याहितात्
 4. 5. 11. यथार्द्धिधाम्नेरभ्याहितस्य
 Maitri. 6. 32.

5. 11. 1. यं प्रेतमन्नावभ्यादधति
 5. 14. 8. यदि ह वा अपि वद्वि-
 वभ्यादधति

अभ्यारोह

- Brih. 1. 3. 28. अथातः पवसानानां
 भ्यारोहः

अभ्याश

- Chhâ. 1. 3. 12. अभ्याशो ह यदस्मै
 मः समृद्धेत यत्काम
 वीत
 2. 1. 4. अभ्याशो ह यदेनं
 धर्मा आ च गच्छेत्
 3. 19. 4. अभ्याशो ह यदेनं
 बोधा आ च गच्छेत्

10. 7. अभ्याशो ह यत्ते रमणीयां
योनिमापथेरन्
— अभ्याशो ह यत्ते कपूयां
योनिमापथेरन्

अभ्यास

1. 14. ध्याननिर्मथनाभ्यासात्
Brahma. 3; Dhyāna.
20.
1. 11. ज्ञाननिर्मथनाभ्यासात्
4. तदभ्यासेन प्राणापानौ
संयम्य
5. तदभ्यासेन रुभ्येत पूर्वज-
न्मार्जितात्मना
2. 8. द्वागभ्यासवशाद्याति
— तदाभ्यासस्य साफल्यम्
40. एकतत्त्वदृढाभ्यासात्
53. ध्यानाभ्यासप्रकर्षतः
6. 35. अभ्यासेन तु कौन्तेय
12. 10. अभ्यासे ऽप्यसमर्थो ऽसि
12. भ्रेयो हि ज्ञानमभ्यासात्
18. 36. अभ्यासाद्रमते यत्र

अभ्यासयोग

14. चतुरभ्यासयोगेन
8. 8. अभ्यासयोगयुक्तेन
12. 9. अभ्यासयोगेन ततः

अभ्याहन

1. 11. 1. वृक्षस्य यो मूले ऽभ्याह-
न्यात् . . मध्ये ऽभ्याहन्या-
त् . . अपे ऽभ्याहन्यात्

अभ्युक्ष

4. 19. तेनैनां त्रिरभ्युक्षति
23. सोऽप्यन्तीमाद्भिरभ्युक्षति

अभ्युच्चर

6. 26. प्राणादयो वै पुनरेव तस्मा-
दभ्युच्चरन्तीह 31.

- Maitri. 6. 35. ये विन्द्व इवाभ्युच्चरन्त्य-
जस्रम्

अभ्युत्थान

- Gītā. 4. 7. अभ्युत्थानमधर्मस्य

अभ्युदय

- Mukti. 2. 39. मनसो ऽभ्युदयो नाशः
(MSS. अभ्युदये).

अभ्युदि

- Nyāsa. 1. यद्ब्रह्माभ्युदय दिवं च लोकम्
(अभ्युदय अभ्यजयत् Nār.)
Mukti. 2. 51. प्राणो यावन्नाभ्युदितो हृदि

अभ्युद्धा

- Chhā. 1. 11. 5. सर्वाणि ह वा इमानि भूता-
नि प्राणमेवाभिसंविशन्ति
प्राणमभ्युज्जिहते

अभ्येर

- Mahānār. 2. 5. तृतीये धामान्यभ्यैरयन्त
अभ्र

- Chhā. 2. 15. 1. अभ्राणि संप्लवन्ते स हिंकारः
5. 5. 1. अभ्रं धूमः
5. 10. 5. धूमो भूत्वाभ्रं भवति
6. अभ्रं भूत्वा मेघो भवति
8. 12. 2. अभ्रं विद्युत्स्तनयिलुः

- Bṛih. 6. 2. 10. अभ्राणि धूमः

अभ्रार्चिस्

- Maitri. 6. 35. विद्युदिवाभ्रार्चिषः परमे
व्योमन्

अभ्रूणहन

- Bṛih. 4. 3. 22. भ्रूणहा ऽभ्रूणहा

अम्

- Prāpāg. 1. अम शिष्यान्तो ऽसि

अम

Chhā. 1. 6. 1. इयमेव सा ऽग्निरमस्तत्साम
2. अन्तरिक्षमेव सा वायुर-
मस्तत्साम (similarly in
3, 4, 6.)

1. 7. 1. वागेव सा प्राणो ऽमस्तत्साम
2. ...आत्माः
3. ...मनो ऽमः
4. यज्ञीलं परः कृष्णं तदमः

5. 2. 6. अमो नामासि

Bṛih. 1. 3. 22. वाग्वै सामैष सा चामथेति
तत्सामः सामत्वम्

6. 4. 20. अमो ऽहमस्मि सा त्वं सा
त्वमस्यमो ऽहम्

अमत

Kena. 11. यस्यामतं तस्य मतम्

Chhā. 6. 1. 3. अमतं मतं (भवति)

6. 4. 5. न नो ऽय कश्चनाभुतममत-
मविज्ञातमुदाहरिष्यति

Bṛih. 3. 7. 23. अमतो मन्ता

3. 8. 11. अमतं मन्तृ

अमत्वा

Chhā. 7. 18. 1. नामत्वा विजानाति

अमनस्

Chhā. 5. 1. 11. यया बाला अमनसः

Bṛih. 3. 8. 8. अवागमनः

4. 1. 6. अमनसो हि किं स्यात्

Māṇḍ. 2. 1. 2. अप्राणो ह्यमनाः शुभ्रः

अमनस्क

Kātha. 3. 7. अमनस्कः सदाशुचिः

Brahma. 2. स्वयममनस्कमभ्रोत्रम्

अमनस्ता

Gauḍa. 3. 32. अमनस्तां तदा याति

Mukti. 2. 30. अमनस्ता तदोदेति

अमनीभाव

Maitri. 6. 34. यदा यात्यमनीभावम्

Gauḍa. 3. 31. मनसो ह्यमनीभावे
नैवोपलभ्यते

अमन्तव्य

Nṛisut. 9. अमन्तव्यमबोद्धव्यम्

अमन्तृ

Chhā. 7. 9. 1. अद्रष्टाभ्रोतामन्ता..भ

Maitri. 6. 11. अमन्ताभ्रोतास्पष्टा..भ

अमन्त्रवत्

Aruṇeya. 2. अत ऊर्ध्वममन्त्रवदाचरेत्

1. अमर

Bṛih. 4. 4. 25. अजरो ऽमरो ऽमृतः

Nṛisut. 2. अजरममरममृतमभय

Nyāsa. 4. अजरममरमक्षरमव्यक्त

Mukti. 2. 75. अजो ऽमरश्चैव तथ
ऽमृतः

2. अमर (=उ)

Rāmap. 75. अमरविभूषिता

अमरत्व

Nṛisut. 7. अजत्वाहमरत्वात्

अमर्ष

Gītā. 12. 15. हर्षामर्षभयोर्द्वैतैः

अमल

Harṇsa. 2. दिव्यचक्षुस्तथामलम्

Rāmap. 94. ये ते पठन्त्यमला य

मोक्षम्

Mukti. 2. 69. गृहाणामलवासनाः

Gītā. 14. 14. लोकानमलान्प्रतिपद्यते

अमलक

Chhā. 7. 3. 1. यथा वै हे वामलके

अमलवर्चस्

18. vide. अनलवर्चस्

अमहत्

6. महान्तममहान्तं . बुबुधिरे

अमा

5. 2. 6. अमो नामास्यमाहिते सर्व-
मिदम्

1. 5. 20. अमैवासां तद्भवति

g. 1. प्राणे जुहोम्यमा शिष्यान्तो
जसि (all the MSS.
have जुहोम्यामा).

अमातृ

4. 3. 22. माता ऽमाता

अमात्र

3. 8. 8. अमुखममात्रम्

la. 12. अमात्रश्चतुर्थो ऽव्यवहार्यः
Nrisut. 2.

la. 1. 23. नामात्रे विद्यते गतिः
29. अमात्रो ऽनन्तमात्रश्च

अमात्रा

it. 2. मात्रामात्राः प्रतिमात्राः कु-
र्यात् (मात्राश्च ता अमात्रा-
श्च मात्रामात्राः Śankarâ-
nanda.)

अमानव

l. 4. 15. 5. तत् पुरुषो ऽमानवः 5. 10. 2.

अमानित्व

13. 7. अमानित्वमदम्भित्वम्

अमाय

9. अमायमप्यौपनिषदमेव

अमावास्या

2. 3. पौर्णमास्यां वामावास्या-
यां वा

Kaush. 2. 8. मासि मास्यमावास्यायां वृ-
त्तायाम्

Chhâ. 5. 2. 4. अमावास्यायां दीक्षित्वा

Bṛih. 1. 5. 14. अमावास्यां रात्रिम्

Nyâsa. 1. अमावास्यायां प्रातरेवान्ते

Gârûḍa. 1. य इमां महाविद्याममावा-
स्यायां शृणुयात्

— य इमां महाविद्याममावा-
स्यायामधीयानो धारयेत्

अमितद्युति

Nṛip. 1. 6. पिनाकिनं क्षमितद्युतिम्

अमितविक्रम

Gîtâ. 11. 40. अनन्तवीर्यामितविक्रमस्त्व-
म्

अमितौजस्

Kaush. 1. 3. अमितौजाः पर्यकः

5. स आगच्छत्यमितौजसं
पर्यकम्

अमुख

Bṛih. 3. 8. 8. अमुखममात्रम्

अमुत्र

Kaṭha. 4. 10. यदेवेह तदमुत्र यदमुत्र त-
दन्विह

Gîtâ. 6. 40. पार्थ नैवेह नामुत्र

अमुर्हि

Bṛih. 1. 5. 23. यद्वा एते ऽमुर्ध्वप्रियन्त

अमूढ

Nṛisut. 9. अमूढो मूढ इव व्यवहर-
न्नास्ते

Gîtâ. 15. 5. गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं तत्

अमूर्त्त

Bṛih. 2. 3. 1. हे वाव ब्रह्मणो रूपे मूर्त्तं
वैवामूर्त्तं च Maitri 6. 3.

Bṛih. 2. 3. 3. अथामूर्त्तं वायुश्चान्तरिक्षं च
— एतस्यामूर्त्तस्य . . एष रसः

5. अथामूर्त्तं प्राणश्च यथायम-
न्तरात्मन्नाकाशः

Maitri. 6. 3. यदमूर्त्तं तत्सत्यं तद्ब्रह्म
7. 1. अचिन्त्यो ऽमूर्त्तः
2. अलिङ्गो ऽमूर्त्तः

Mund. 2. 1. 2. दिव्यो ह्यमूर्त्तः पुरुषः

Praśna 1. 5. रथिर्वा एतत्सर्वं यन्मूर्त्तं
चामूर्त्तं च

Gauḍa. 2. 28. अमूर्त्तं इति च तद्विदः
Nār. 2. मूर्त्तामूर्त्तं च नारायणः

अमूर्त्तिमत्

Maitri. 6. 14. कालो मूर्त्तिरमूर्त्तिमान्

अमूल

Chhā. 6. 8. 3. नेदममूलं भविष्यति 5.

अमृत

Ait. 4. 6. स्वर्गे लोके सर्वान् कामा-
नाम्नामृतः समभवत् 5. 4;
Atmapra. 1.

Kaush. 2. 5. एते अनन्ते अमृते आहुती
14. यदमृता देवास्तदमृतो भव-
ति य एवं वेद

8. 2. मामायुरमृतमित्युपास्व
— स यो मामायुरमृतमित्यु-
पास्ते

8. स एष प्राण एव प्रज्ञात्मान-
न्दो ऽजरो ऽमृतः

Kena. 2. धीराः प्रेत्यात्माहोकादमृ-
ता भवन्ति 13.

12. विषया विन्दते ऽमृतम्

Chhā. 1. 4. 4. एतदक्षरमेतदमृतमभयं त-
त्त्वविश्य देवा अमृता अ-
भवन्

Chhā. 1. 4. 5. स्वरममृतमभयं प्रविश
— यदमृता देवास्तदमृतो
वति

3. 1. 2. ता अमृता आपः 3. 1;
3. 3. 1; 3. 4. 1; 3. 5. 1

3. 5. 4. तानि वा एतान्यमृतानाम
मृतानि वेदा ह्यमृतास्तेषा-
मेतान्यमृतानि

3. 6. 1. यत्प्रथमममृतं तद्वसव उप
जीवन्ति (similarly
times more).

— अमृतं वृष्ट्वा तृप्यन्ति
7. 1; 3. 8. 1; 3. 9. 1
3. 10. 1.

3. स य एतदेवममृतं वेद..
एतदेवामृतं वृष्ट्वा तृप्यति
3. 7. 3; 3. 8. 3; 3. 9. 3;
3; 3. 10. 3.

3. 12. 6. त्रिपादस्यामृतं दिवि

4. 15. 1. एतदमृतमभयमेतद्ब्रह्म
3. 4; 8. 7. 4; 8. 8.
8. 10. 1; 8. 11.
Maitri. 2. 2; Nār.
8 (4 times).

7. 24. 1. यो वै भूमा तदमृतम्

8. 3. 5. तद्यत्सत्तदमृतम्

8. 12. 1. अमृतस्याशरीरस्यात्म
ऽधिष्ठानम्

8. 14. 1. तद्ब्रह्म तदमृतं स आत्

Bṛih. 1. 3. 28. मृत्योर्नामृतं गमय (॥
— मृत्युर्वा असत्सदमृतम्
— अमृतं मा कुर्वित्येवैत
(bis).

— मृत्युर्वै तमो ज्योतिः

1. 4. 6. मर्त्यः सन्नमृतानवृजत

1. 5. 17. प्राणा अमृता आविर्भा

1. 6. 3. एतदमृतं सत्येन ब्रह्म
वा अमृतम्

1. 3. 1. हे वाव ब्रह्मणो रूपे... म-
र्त्यं चामृतं च
3. एतदमृतमेतद्यदेतत्त्यं... ए-
तस्यामृतस्यैतस्य यत एत-
स्य त्यस्य. 5.
2. 4. 2. कथं तेनामृता स्यामिति
3. येनाहं नामृता स्यां 4. 5. 4.
2. 5. 1. इदममृतमिदं ब्रह्मेदं सर्वम्
(14 times).
3. 7. 3. एष त आत्मान्तर्याम्यमृतः
4—23.
3. 9. 10. तस्य का देवतेत्यमृतमिति
4. 3. 12. बहिः कुलायादमृतश्चरित्वा
— स ईयते ऽमृतो यत्रकामम्
4. 4. 7. अथ मर्त्यो ऽमृतो भवति
Katha. 6. 14, 15.
—अयमशरीरो ऽमृतः प्राणः
4. 4. 14. य एतद्विदुरमृतास्ते भवन्ति
Katha. 6. 2, 9. Śwet.
3. 1, 10, 13; 4. 17, 20.
16. ज्योतिषां ज्योतिरायुः ...
अमृतम्
17. विद्वान्ब्रह्मामृतो ऽमृतम्
25. अजरो ऽमृतो ऽमृतो ऽमृतः
4. 5. 3. स्यां न्वहं तेनामृताहो नेति
5. 14. 8. शुद्धः पूतो ऽजरो ऽमृतः
5. 15. 1. वायुरनिलममृतम् Isa. 17.
11. विषयामृतमभुते Maitri.
7. 9.
14. संभूत्यामृतमभुते
1. 4. 1. अध्यमृतास्तेबभूव
—अमृतस्य देव धारणो भू-
यासम्
1. 6. 1. अमृतो हिरण्यः
2. शान्तिसमृद्धममृतम्
1. 10. 1. दुग्धेना अमृतो ऽक्षितः
3. 10. 3. प्रजातिरमृतमानन्द इत्यु-
पस्थे

- Tait. 3. 10. 6. पूर्वं देवेभ्यो ऽमृतस्य नाहे
भायि Nrip. 2. 4.
Katha. 1. 28. अजीर्यताममृतानामुपेत्य
5. 8. तदेव शुक्रं तद्ब्रह्म तदेवा-
मृतम्. 6. 1.
6. 17. तं विद्याच्छुक्रममृतम्
Śwet. 1. 10. क्षरं प्रधानममृताक्षरं हरः
2. 5. शृण्वन्तु विश्वे अमृतस्य
पुत्राः
3. 7. ईशं तं ज्ञात्वा अमृता भवन्ति
5. 1. क्षरं त्वविद्या ह्यमृतं तु
विद्या
6. ते तन्मया अमृता वै बभूवुः
6. 6. ज्ञात्वात्मस्थममृतं विश्वधाम
17. स तन्मयो ह्यमृत ईशसंस्थः
19. अमृतस्य परं सेतुम्
Maitri. 3. 2. अमृतो ऽस्यात्मा बिन्दु-
रिव पुष्करे
4. 6. परस्यामृतस्याशरीरस्य
6. 27.
6. 22. एतदमृतमेतत् सायुज्यत्वम्
23. अचलममृतमच्युतम् 38;
7. 3.
24. तद्ब्रह्म चामृतं शुक्रम्
35. एतद्ब्रह्मेतदमृतमेतद्ब्रह्मः (bis).
—एतद्यदादित्यस्य मध्ये अमृ-
तम्
—आपो ज्योती रसो ऽमृतं
ब्रह्म Śiras. 6; Prāṇāg. 1;
Mahānār. 13. 1; 15. 2, 3.
—एतच्छुक्रमेतदमृतमेतद्ब्रह्म-
विषयम्
Mund. 1. 1. 8. कर्मस्य चामृतं (जायते).
1. 2. 11. यत्रामृतः स पुरुषो ह्यव्य-
यात्मा
2. 2. 2. तदमृतं तद्देव्यम्
5. अमृतस्यैष सेतुः
7. आनन्दरूपममृतं यद्विभाति

- Mund. 2. 2. 11. ब्रह्मैवेदममृतं पुरस्तात्
3. 2. 9. गुहामन्थिभ्यो विमुक्तो
ऽमृतो भवति
- Mahānār. 1. 7. तदेव शुक्रममृतं तद्ब्रह्म
11. य एनं विदुरमृतास्ते भव-
न्ति
2. 4. प्र तद्ब्रह्मैवे अमृतं नु विद्वान्
5. यत्र देवा अमृतमानशानाः
(अमृतत्वं Nārāyaṇa).
9. 12. जिह्वा देवानाममृतस्य ना-
भिः
11. 7. या सा सत्येत्यमृता
12. 3. अन्नमायुरमृतो जीवो वि-
श्वः
14. 1. अमृतमापः
15. 8. प्राणे निविष्टो ऽमृतं जुहोमि 9.
— अपाने निविष्टो ऽमृतं जुहो-
मि 9.
— व्याने निविष्टो ऽमृतं जुहोमि 9.
— उदाने निविष्टो ऽमृतं जुहोमि
9.
— समाने निविष्टो ऽमृतं जुहोमि
16. 1. प्राणे निविष्टायामृतं हृतम् (si-
milarly 4 times more).
- Prāśna. 1. 10. एतदमृतमभयमेतत्परायणम्
2. 5. सदसच्चामृतं च यत्
3. 11. न हास्य प्रजा हीयते ऽमृतो
भवति
12. अमृतमभुते
5. 7. शान्तमजरममृतमभयम्
6. 5. अकलो ऽमृतो भवति
6. 6. शिवं प्रशान्तममृतम्
- Kaivalya. 6. शिवं प्रशान्तममृतम्
Gauḍa. 3. 19. मर्त्यताममृतं व्रजेत्
20. अजातो ह्यमृतो भावः
21. न भवत्यमृतं मर्त्यं न
मर्त्यममृतं तथा 4. 7.
22. स्वभावेनामृतो यस्य भावः
— कृतकेनामृतस्तस्य 4. 8.

- Gauḍa. 4. 6. अजातो ह्यमृतो धर्मः
8. स्वभावेनामृतो यस्य भावः
- Nrip. 1. 4. अन्नममृतम्
6. तमेवं विद्वानमृत इह भव
2. 4. यस्य छायामृतम्
- Nṛisut. 1. तदेकमजरममृतमभयम्
2. अजरमजरममृतमभयम्
3. ज्ञो ऽमृतो हुतसंवित्कः
5. यो वै रुद्रः . . यच्चामृतः
8. अपाम सोमममृता अप-
— किमु धूर्त्तिरमृतं मर्त्यं
- Śiras. 1. आपो ऽमृतमसि
— अमृतं प्राणे जुहोमि
2. अमृताय त्वोपदधामि
— सो ऽस्यान्ते अमृताया
तयोनौ
- Prāṇāg. 1. अमृते लोके अक्षिते (bi-
Jābāla. 3. शतरुद्रियेणेत्यान्येव
वा अमृतस्य नामानि
— एतैर्ह वा अमृतो भवति
MSS. add कथं जानीया
5. ब्रह्मानन्दामृतम् (3).
— यो वै श्रीरामः . . यच्चा-
(16).
- Rāmōt. 2. 75. अजो ऽमरश्चैव तथा
ऽमृतः
9. 19. अमृतं चैव मृत्युश्च
10. 18. तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति
ऽमृतम्
13. 12. यज्ज्ञात्वामृतमभुते
14. 20. विमुक्तो ऽमृतमभुते
27. अमृतस्याव्ययस्य च
- Mukti. 2. 75. अजो ऽमरश्चैव तथा
ऽमृतः
- Gītā. 9. 19. अमृतं चैव मृत्युश्च
10. 18. तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति
ऽमृतम्
13. 12. यज्ज्ञात्वामृतमभुते
14. 20. विमुक्तो ऽमृतमभुते
27. अमृतस्याव्ययस्य च
- Kaush. 2. 10. तेनामृतत्वस्येशाने न
पुत्र्यमर्घं निगाः
3. 2. प्राणेन ह्येवास्मिन्लोके न
त्वमाप्नोति

3. 2. आभोत्यमृतत्वमक्षितिं स्वर्गे लोके
12. अमृतत्वं हि विन्दते
22. 2. अमृतत्वं देवेभ्य आगायानि
23. 2. ब्रह्मसंस्थो ऽमृतत्वमेति
6. 6. तयोर्ध्वमायन्नमृतत्वमेति
Kaṭha. 6. 16.
2. 4. 2. अमृतत्वस्य तु नाशास्ति वि-
त्तेन 4. 5. 3.
5. 15. एतावदरे खल्वमृतत्वमिति
1. 13. स्वर्गलोका अमृतत्वं भजन्ते
4. 1. आवृत्तचक्षुरमृतत्वमिच्छन्
2. अथ धीरा अमृतत्वं विदित्वा
6. 8. अमृतत्वं च गच्छति
Nrip. 3.1; 4.3; Atmapra.
1 (ter); Rāmōt. 2, 5.
1. 6. जुष्टस्तस्तेनामृतत्वमेति
3. 15. उतामृतत्वस्येशानः
6. 24. एनं दृष्ट्वा मृतत्वं गच्छति
36. पुण्यलोकविजित्यर्थाया-
मृतत्वाय च
9. 12. उपांशुना सममृतत्वमानम्
10. 5. त्यागेनैके अमृतत्वमानशुः
Kaivalya. 2.
15. 10. ब्रह्मणि स आत्मा मृतत्वाय
16. 1.
4. 92. सो ऽमृतत्वाय कल्पते
Brahmav. 14; Gītā. 2.
15.
1. 2. यो जानीते सो ऽमृतत्वं च
गच्छति 3-7; 2. 3; 4. 1.
7. येनासावमृतीभूत्वा सो
ऽमृतत्वं च गच्छति
7. अमरत्वाद्जरत्वादमृत-
त्वात्
— ब्रह्म ह वा इदं सर्वममृ-
तत्वात्

Kshur.

Mahā.

Nyāsa.

Nār.

Jābāla.

Mukti.

Hansa.

Mukti.

Bṛih. 2. 5.

Nrip.

Nṛisut.

Mahānār. 14.

Prāṇāg.

Mahānār. 4.

Dhyāna.

Maitri.

25. अमृतत्वं समाप्नोति (most
MSS. omit this verse).

4. जायेनामृतत्वं च गच्छति

1. अमृतत्वाय कल्पताम्

2. ब्रह्मत्वं च गत्वामृतत्वं च
गच्छति

—ततो ऽमृतत्वमश्नुते

Gopi. 3.

3. किं जयेनामृतत्वं ब्रूहि

अमृतनाद

1. *vide* सरस्वतीरहस्य

अमृतनिषेवण

2. षष्ठे ऽमृतनिषेवणम्

अमृतविन्दु

1. *vide* सरस्वतीरहस्य

अमृतमय

Bṛih. 2. 5. 1. तेजोमयो ऽमृतमयः पुरुषः
(28 times).

5. 2. ब्रह्ममयममृतमयं भवति

3. अमृतमयश्चतुरात्मा

अमृतयौनि

3. इदमहं माममृतयोनौ सत्ये
ज्योतिषि जुहोमि

4. इदमहं माममृतयोनौ सूर्ये
ज्योतिषि जुहोमि

2. सो ऽस्यान्ते अमृतायामृत-
योनौ (so four MSS.)

अमृतसम्भूत

2. दूर्वा अमृतसम्भूताः (ता
in four MSS.)

अमृतस्थान

23. अमृतस्थानं विजानीयात्

अमृताख्य

6. 7. आत्मनो त्मा नेतामृताख्यः

अमृतापिधान

Mahānār. 15. 10. अमृतापिधानमसि

अमृतीभू

Nrip. 1. 7. येनासावमृतीभूत्वा सो ऽमृ-
तत्वं च गच्छतिJābāla. 1. येनासावमृतीभूत्वा मोक्षी
भवति Rāmōt. 1.

अमृतोद्भव

Gitā. 10. 27. उच्चैःश्रवसं . . अमृतोद्भवम्

अमृतोपम

Gitā. 18. 37. परिणामे ऽमृतोपमं
38. यत्तदमे ऽमृतोपमम्

अमृतोपस्तरण

Mahānār. 15. 7. अमृतोपस्तरणमसि
Prānāg. 1.

अमृत्यु

Kaush. 1. 2. तन्म ऋतवो ऽमृत्यव आभ-
रध्वम्

अमृत्युमृत्यु

Nrisut. 6. मृत्युमृत्युममृत्युमृत्युं . . बु-
बुधिरौ

अमृषा

Brih. 3. 9. 28. यथा वृक्षो वनस्पतिस्तथैव
पुरुषो ऽमृषा

अमेध्य

Mahānār. 5. 1. यदपां कूरं यदमेध्यम्
Gitā. 17. 10. उच्छिष्टमपि चामेध्यम्

अमेय

Nrisut. 5. न ह्यन्यदस्त्यमेयमनात्मप्र-
काशम्

अमोघ

Chhā. 7. 14. 2. अमोघा हास्याशिषो भ-

अमोघा (= क्ष)

Rāmap. 76. क्षुधा क्रोधिष्यमोघा च

अमोहत्व

Nrisut. 7. अशोकत्वादमोहत्वात्

अमौन

Brih. 3. 5. 1. अमौनं च मौनं च नि

अम्बया

Kaush. 1. 3. अम्बया नद्यः

अम्बर

Kaivalya. 23. न चानिलो मे ऽस्ति नः
म्बरं च

अम्बरीष

Maitri. 1. 4. vide आदि

अम्बा

Kaush. 1. 3. अम्बाश्चाम्बायवीथाय
सः

अम्बायवी (?)

Kaush. 1. 3. अम्बाश्चाम्बायवीथाय
सः (vide Goldstück
Lexicon).

अम्बिका

Nrip. 8. 1. पाहि . . औपलाम्बिका

अम्बिकापति

Mahānār. 13. 4. अम्बिकापतये . . नमः

अम्बु

Śwet. 1. 5. पञ्चघातोम्बु

अम्बुभक्ष

Nyāsa. 2. बायुभक्षो ऽम्बुभक्षो

अम्बुवेग

Gitā. 11. 23. यथा नदीनां बहवः
वेगाः

अम्भस्

1. 2. अम्भो मरीचीर्मरमापः
— अहो जम्भः परेण दिवः
r. 1. 1. अम्भस्यपारे भुवनस्य मध्ये
80. प्राणो जम्भो विद्यया युतम्
2. 67. वायुनामिवाम्भसि
5. 10. पद्मपद्ममिवाम्भसा

अम्भिणी

6. 5. 3. बागाम्भिण्याः
— अम्भिण्यादित्यात्

अम्भ

1. vide रस
17. 9. vide विदाहिन्

अयक्ष्म

6. यथा नः सर्वमिज्जगदय-
क्ष्मम्
17. तथा . . अस्मानयक्ष्मया
परिभुज

अयजमान

- h. 8. 5. अश्वधानमयजमानम्

अयज्ञ

4. 31. नाथं लोके ऽस्त्ययज्ञस्य

अयज्ञोपवीत

6. अशिखा अयज्ञोपवीताः

अयज्ञोपवीतिन्

5. अयज्ञोपवीती कथं ब्राह्मणः

अयति

6. 37. अयतिः भृङ्गयोपेतः

अयत्नोपनत

2. 23. अयत्नोपनतेष्वक्षिद्ग्रन्थेषु

अयथावत्

18. 31. अयथावत्प्रजानाति

अयन

- Śwet. 8. 8. नान्यः पन्था विद्यते ऽयनाय
6. 15.
Praśna. 1. 9. तस्यायने दक्षिणं चोत्तरं च
Gītā. 1. 11. अयनेषु च सर्वेषु

अयंशस्

- Bṛih. 6. 4. 7. इत्ययंशा एव भवति
Gītā. 10. 5. तपो दानं यशो ऽयंशः

अयस्कार

- Maitri. 6. 27. अग्न्ययस्कारादयः

अयस्पिण्ड

- Maitri. 3. 3. यथाभिनायास्पिण्डो वाभि-
भूतः
— यथायस्पिण्डे हन्यमाने
6. 27. भूमावयास्पिण्डं निहितम्
— मृद्वत्संस्थमयास्पिण्डम्

अयाचत्

- Kaush. 2. 1. एष धर्मो ऽयाचतो भवति 2.

अयाचमान

- Kaush. 2. 1. अयाचमानाय बलिं हरन्ति
(bis) ; 2. 2 (bis).

अयाचित

- Mahānār 17. 6. त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय
दद्यात्
7. य इमं त्रिसुपर्णमयाचितं
ब्राह्मणाय दद्यात् 8.

अयाज्य

- Bṛih. 4. 1. 3. प्राणस्य वै कामायायाज्यं
याज्यति

अयाज्ययाजक

- Maitri. 7. 8. अयाज्ययाजकाः शूद्राशि-
व्याः

अथास्व

Brih. 1. 3. 8. अयमास्ये जन्तरिति सो
ज्यास्यः

19. अथास्य आङ्गिरसः 24.

2. 6. 3. पन्थाः सौभरो ज्यास्यादा-
ङ्गिरसात् 4. 6. 3.

—अथास्य आङ्गिरस आभूते-

स्वाष्ट्रात् 4. 6. 3.

अयुक्त

Kaṭha. 3. 5. अयुक्तेन मनसा सदा

Maitri. 4. 3. आश्रमेष्वेवानवस्थस्तपस्वी
वेत्युच्यता इत्येतदयुक्तम्

Gītā. 2. 66. नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चा-
युक्तस्य भावना

5. 12. अयुक्तः कामकारेण

18. 28. अयुक्तः प्राकृतः स्तब्धः

अयुत

Śiras. 7. प्रणवानामयुतं जप्तं भवति
Mahā. 4.

अयोग

Gītā. 5. 6. दुःखमाप्तुमयोगतः

अयोध्या

Mukti. 1. 1. अयोध्यानगरे रम्ये

अयोनि

Maitri. 6. 20. निरात्मकत्वादसंख्यो ऽयो-
निः

Nṛisut. 9. अयोनि स्वात्मस्थम्

1. अर

Kaush. 3. 8. यथा रथस्यारेषु नेमिरर्पितो
नाभावरा अर्पिताः

Chhā. 7. 15. 1. यथा वा अरा नामौ समर्पि-
ताः

Brih. 2. 5. 15. यथा रथनाभौ च रथनेमौ
चाराः सर्वे समर्पिताः

Mund. 2. 2. 6. अरा इव रथनाभौ

Praśna. 2. 6; 6. 6.

Nṛip. 5. 1. नाभ्यां वा एते अराः प्री-
ष्ठिताः

—अरैर्वा एतत् सुबद्धं भवति

—वेदा वा एते अराः

2. अर

Chhā. 8. 5. 3. अरश्च ह वै ण्यश्चाणै-
ब्रह्मलोके

4. अरं च ण्यं चार्णवौ ब्र-
लोके

3. अर (= अल्प)

Tait. 2. 7. 1. यदा ह्येष एतस्मिन्नुदा-
न्तरं कुरुते

अरजस्क

Nṛisut. 9. असत्त्वमरजस्कमतमस

अरणि

Brih. 6. 4. 22. हिरण्मयी अरणी

Kaṭha. 4. 8. अरण्योर्निहितो जातवे

Śwet. 1. 14. स्वदेहमरणिं कृत्वा
Dhyāna. 20.

15. अरणीषु चाग्निः Brahma

Kaivalya. 11. आत्मानमरणिं कृत्वा
Brahma. 3.

Nyāsa. 1. अमावरणी हुत्वा

अरणिदेश

Kaṭhaśru. 3. अरणिदेशाद्भस्ममुष्टिं
दित्येके

अरण्य

Chhā. 5. 10. 1. ये चेमे ऽरण्ये भद्रात्प-
पासते

Brih. 5. 11. 1. यं प्रेतमरण्यं हरति
6. 2. 15. ये चामी अरण्ये श्र-
त्यमुपासते

1. 2. अरण्यं निर्जगाम
6. 8. अरण्यं गत्वा . . उपलभै-
नम्
2. 11. तपःश्रद्धे ये ह्युपवसन्त्य-
रण्ये
21. 2. शम इत्यरण्ये मुनयः
1. गुह्यो ऽहमरण्यो ऽहम्
1. अरण्ये गत्वा . . ब्राह्मेष्टि
निर्धेपेत्
3. सो ऽरण्यं परेत्य

अरण्यायन

5. 3. यदरण्यायनमित्याचक्षते

अरति

13. 10. अरतिर्जनसंसदि

अरस

8. 8. अरसमगन्धम् Nṛisut. 9.
3. 15. अरसं नित्यमगन्धवच्च यत्
Mukti. 2. 72.

अरसयितृ

6. 11. अन्नतारसयिता भवति

अरागद्वेषतस्

18. 23. अरागद्वेषतः कृतम्

अराति

22. 1. तपसा सपत्नान् प्रणुदामा-
रातीः
— दानेनारातीरपानुदन्त
3. किं नूनमस्मान् कृणवद-
रातिः

अरातीय

6. 2. अरातीयतो निदहाति वेदः

अरि

6. 9. सुहृन्मित्रार्थुदासीनमध्य-
स्थेष्टेष्ट्यबन्धुषु

अरिन्

Râmap.

92. गदारिशंखाब्जधरम्

अरिमर्दन

Râmap.

54. अंगदं चारिमर्दनम्

Mukti.

2. 8. विद्धि त्वमरिमर्दन

अरिमारण

Râmap.

34. आश्वरिमारणं कुरु

अरिष्ट

Chhâ. 3. 15.

3. अरिष्टं कोशं प्रपद्ये

Yogat.

15. निश्चितं चात्मभूतानामरिष्टं
योगसेवया

अरिष्टनेमि

Nrip.

1. 1. स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो ऽरिष्टने-
मिः Nṛisut. 1.

अरिष्टि

Kaush.

2. 11. येन प्रजापतिः प्रजाः पर्यगृ-
ह्णात्तदारिष्ट्यै

Bṛih. 1. 4. 16.

- स्वाय लोकायारिष्टिमि-
च्छेत्
— सर्वाणि भूतान्यारिष्टिमिच्छ-
न्ति

अरिसूदन

Gītâ.

2. 4. पूजार्हावरिसूदन

अरुण

Nilâ.

9. असौ यस्तान्नो अरुणः

अरुण

Bṛih. 6. 5. 3.

- उद्दालको ऽरुणात्
— अरुण उपवेशेः

अरुन्धती

Nilâ.

21. कल्माषपुच्छमोषधे जम्भ-
याश्चरुन्धति

अरुन्मुख

- Kaush. 3. 1. अरुन्मुखान् यतीन् साला-
वृकेभ्यः प्रायच्छम्

अरूप, अरूपक

- Kaṭha. 3. 15. अशब्दमस्पर्शमरूपम्
Nṛisut. 9; Mukti. 2. 72.
Śwet. 3. 10. ततो यदुत्तरतरं तदरूपम्
Kaivalya. 6. चिदानन्दमरूपमद्भुतम्
Gauḍa. 3. 36. अनामकमरूपकम्
Mukti. 2. 32. स्वरूपो ऽरूप एव च
33. अरूपो देहमुक्तिगः
36. अरूपस्तु मनोनाशः

अरूपज्ञ

- Bṛih. 4. 4. 1. तथारूपज्ञो भवति

अरेतस्

- Bṛih. 6. 4. 10. इत्यरेता एव भवति

अरेफजात

- Amṛita. 24. अरेफजातमुभयोष्ठवर्जितम्

अर्क

- Bṛih. 1. 2. 2. आपो वा अर्कः
7. अयमग्निरर्कः

— तावेतावर्काश्चमेधौ

- Śwet. 2. 11. नीहारधूमाकानिलानलानाम्
Maitri. 6. 8. एष हि खल्वात्मा . . अर्कः
Prašna. 4. 2. अर्कस्यास्तं गच्छतः
Dhyāna. 15. तत्रार्कचन्द्रवह्नीनाम्
Rāmap. 88. अर्कविध्वान्मतेजांसि

अर्कत्व

- Bṛih. 1. 2. 1. तदेवाकर्क्यस्यार्कत्वम्
— य एवमेतदकर्क्यस्यार्कत्वं
वेद

अर्क्य

- Bṛih. 1. 2. 1. vide अर्कत्व

अर्चीश

- Rāmap. 73. अन्त्यार्चीशयुतः

अर्घ्य

- Bṛih. 6. 2. 4. अथ हास्मा अर्घ्यं चक्रा

अर्च

- Bṛih. 1. 2. 1. सो ऽर्चन्नचरत्तस्यार्चतः
ऽजायन्तार्चते वै मे काम
Maitri. 4. 6. ता अभिध्यायेदचयेति
याच्च
6. 5. ओमित्युक्तेनैताः प्र
अर्चिताः
Muṇḍ. 1. 2. 6. प्रियां वाचमभिवदन्त्यो
यन्त्यः

3. 1. 10. तस्मादात्मज्ञमर्चयेद्भूति
कामः

- Mahānār. 13. 1. अर्चयन्ति तपः सत्यम्
Śiras. 6.

- Praśna. 6. 8. ते तमर्चयन्तस्त्वं हि नः
Rāmap. 86. रत्नासने देशिकं चार्च
त्वा

87. तांस्तस्य दिक्ष्वर्चयेच्च

88. अउमैरर्चितानि

89. ज्ञानात्मानं चार्चयेत्

- Rāmot. 4. क्षेत्रे ऽस्मिन्यो ऽर्चयेद्भ

- Gītā. 7. 21. भद्रयार्चितुमिच्छति

अर्चन

- Nṛip. 5. 2. अनुष्ठुभा होमं कुर्यात्
भार्चनम्

- Rāmot. 4. जपहोमार्चनादिभिः

अर्चाविधि

- Rāmap. 85. अर्चाविधावस्य

अर्चिमन्त्र

- Muṇḍ. 2. 2. 2. यद्वर्चिमण्यदगुभ्यो जु

- Nyāsa. 2. सङ्ग्रासं सहते अर्चिम्

अर्चिर्मार्ग

5. अर्चिर्मार्गविस्तृतं वेदार्थम्

अर्चिस्

1. 15. 5. अर्चिषमेवाभिसम्भवन्त्य-
र्चिषो ऽहः 5. 10. 1.
5. 4. 1. अहरार्चिः Brih. 6. 2. 9.
5. 5. 1. विद्युदार्चिः Brih. 6. 2. 10.
5. 6. 1. रात्रिरार्चिः Brih. 6. 2. 11.
5. 7. 1. जिह्वार्चिः
5. 8. 1. योनिरार्चिः Brih. 6. 2. 13.
5. 2. 12. नागार्चिः
14. अर्चिरार्चिः
15. ते अर्चिरभिसम्भवन्त्यर्चि-
षो ऽहः
6. 31. धूमार्चिर्विष्फुलिङ्गा इव
35. अर्चिषो वै यशस आभय-
वशात्
1. 2. 2. यदा लेलायते ह्यर्चिः
2. 1. 8. सप्तार्चिषः समिधः
Mahânâr. 8. 4.
12. 2. एतस्मिन्मण्डले अर्चिषि
—एतस्मिन्मण्डले अर्चिर्दीप्यते
3. 5. तस्मादेताः सप्तार्चिषो भव-
न्ति
3. तस्य मध्ये महानर्चिः
(so MSS.)

अर्चिसमप्रभ

37. व्यानो ज्यार्चिसमप्रभः

अर्जुन

1. 4. भीमार्जुनसमा युधि
47. एवमुक्त्वा अर्जुनः संख्ये
2. 2. अकीर्त्तिकरमर्जुन
45. निखैगुण्यो भवार्जुन
3. 7. निवम्यारभते अर्जुन
4. 5. तव चार्जुन

Gītā.

4. 9. मामेति सो अर्जुन
37. भस्मसात्कुर्वते अर्जुन
6. 16. जाग्रतो नैव चार्जुन
32. समं पश्यति यो अर्जुन
46. तस्माद्योगी भवार्जुन
7. 16. जनाः सुकृतिनो अर्जुन
26. वर्त्तमानानि चार्जुन
8. 16. पुनरावर्त्तितो अर्जुन
27. योगयुक्तो भवार्जुन
9. 19. सदसच्चाहमर्जुन
10. 32. मध्यं चैवाहमर्जुन
39. तदहमर्जुन
42. किं ज्ञानेन तवार्जुन
11. 47. मया प्रसन्नेन तवार्जुन
50. इत्यर्जुनं वासुदेवस्तथोक्त्वा
54. अहमेवविधो अर्जुन
18. 9. नियतं क्रियते अर्जुन
34. धृत्या धारयते अर्जुन
61. इदंशे अर्जुन तिष्ठति
76. केशवार्जुनयोः

अर्णव

Ait.

2. 1. महत्यर्णवे प्रापतन्

Chhâ.

8. 5. 2. अरश्च ह वै ण्यर्थाण्वौ

4. अरं च ण्यं चार्णवौ

Maitrî.

6. 35. एतद्भानुरर्णवः

Mahânâr.

5. 5. ततः समुद्रो अर्णवः

6. समुद्रादर्णवादधि संवत्सरो
अजायत

अर्थ

Kaush.

2. 3. अर्थं ब्रूयाद्भूतं वा ग्रहिणुयात्

Chhâ.

5. 11. 6. येन ह्यैवार्थेन पुरुषश्चरेत्तं है-
व वदेत्

Brih.

6. 4. 9. तस्यामर्थं निष्ठाय 10, 11, 21.

Isâ.

8. अर्थान् व्यदधाच्छाश्वती-

भ्यः समाभ्यः

Kāṭha.

2. 1. क्षीयते ज्यायश्च उ प्रेयो बृणीते

- Kāṭha. 3. 10. इन्द्रियेभ्यः परा ह्यर्था
अर्थेभ्यश्च परं मनः
Śwet. 6. 23. तस्यैते कथिता ह्यर्थाः
Maitri. 2. 6. अमन्यतार्थानभ्रानीति
4. 2. शब्दस्पर्शादयो ह्यर्थाः
5. 1. स्वार्थे स्वाभाविके ऽर्थे च
6. 28. भूतेन्द्रियार्थानतिक्रम्य
7. 8. अर्थं पुरस्कृत्य
10. अयमर्थः स्यात्
11. सत्यानुतोपभोगार्थः
Mund. 3. 2. 6. वेदान्तविज्ञानसुनिश्चिता-
र्थाः Mahānār. 10. 6 ;
Kaivalya. 3.
Praśna. 4. 5. श्रुतं तमेवार्थमनुशृणोति
Gauḍa. 4. 26. चित्तं न संपृष्टत्यर्थम्
—अभूतो हि यतश्चार्थः
Nrip. 4. 2. न साप्तार्थो ऽस्ति यः सा-
वित्री वेद
Nyāsa. 2. संविमज्य सुतानर्थान्
(Nār. has अर्थः)
Rāmap. 12. अर्थं मन्त्रो वदत्ययम्
Mukti. 1. 17. वेदान्तवाक्यार्थविचारान्
2. 20. नैष्कर्म्येण न तस्यार्थस्त-
स्यार्थो ऽस्ति न कर्मभिः
Gītā. 2. 27. तस्मादपरिहाये ऽर्थं
46. यावानर्थं उदपाने
3. 18. नैव तस्य कृतेनार्थः
34. इन्द्रियस्येन्द्रियस्यार्थं
13. 11. तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम्
18. 34. यया तु धर्मकामार्थान्
अर्थकाम
Gītā. 2. 5. हत्वार्थकामांस्तु गुरुनिहैव
अर्थ, अर्थाय, अर्थे
Maitri. 6. 14. आत्मसम्बोधनार्थम्
36. पुण्यलोकविजित्यर्थाय
Mund. 1. 2. 12. तद्विज्ञानार्थम्

- Gauḍa. 1. 9. भोगार्थं सृष्टिरित्यन्ये च
डार्थमिति चापरे
Nrip. 5. 2. दक्षिणार्थं तावत्कल्पते
Garbha. 4. यन्मया परिजनस्यार्थः
कर्म
Nyāsa. 3. जन्तुसंरक्षणार्थम्
Kāṭhaśru. 4.
Kāṭhaśru. 1. प्राणसन्धारणार्थम्
Jābāla. 6.
Parama. 1. स्वशरीरस्योपभोगार्था
Aruṇeya. 5. भिक्षार्थं ग्रामं प्रविशति
Gopi. 4. लोकानुग्रहार्थम्
Kṛish. 21. संहारार्थं च शत्रुणाम्
— कृपायै सर्वभूतानाम्
Rāmap. 7. उपासकानां कार्यार्थम्
35. स्वनिवृत्त्यर्थम्
Gītā. 1. 7. संज्ञार्थं तान्त्रवीमि ते
9. मदर्थं त्यक्तजीविताः
33. येषामर्थं कांक्षितम्
3. 9. तदर्थं कर्म कौन्तेय
4. 8. धर्मसंस्थापनार्थाय
10. 11. तेषामेवानुकम्पार्थम्
11. 42. यच्चावहासार्थमसत्कृतो
12. 10. मदर्थमपि कर्माणि कुर्व
16. 12. ईहन्ते कामभोगार्थम्
17. 12. दम्भार्थमपि चैव यत्
18. सत्कारमानपूजार्थम्
19. परस्योत्सादनार्थं वा
21. यत्तु प्रत्युपकारार्थम्
अर्थव्यपाश्रय
Gītā. 3. 18. कश्चिदर्थव्यपाश्रयः
अर्थसञ्चय
Gītā. 16. 12. ईहन्ते . . अर्थसञ्चय
अर्थभास
Gauḍa. 4. 26. नार्थाभासं तथैव च
— नार्थाभासस्ततः पूर्ण

अर्थार्थिन्

7. 16. आर्त्तो जिज्ञासुरर्थार्थी

अर्थोपार्जन

3. 5. जिगीषार्थोपार्जनम्

1. अर्द्ध

6. 14. एतस्याग्नेयमर्द्धमर्द्धं वारुणम्

7. यो ऽधीते ऽप्यर्द्धमक्षरम्

2. अर्द्ध

3. 4. स हायस्तः पितुरर्द्धमेयाय

6. गौतमो राज्ञो ऽर्द्धमेयाय

1. 11. द्विव आहुः परे अर्द्धे पुरी-
षिणम्

अर्द्धचतुर्

5. अर्द्धचतस्रो रोमाणि कोटयः

अर्द्धचतुर्थ

5. या सार्द्धचतुर्थी मात्रा

अर्द्धचतुर्थमात्र

5. तदेतेनात्मन्नेतेनार्द्धचतुर्थमा-
त्रेण शान्तिं संसृजति

अर्द्धचन्द्राकृति

2. शारीरो ऽग्निः... अर्द्धच-
न्द्राकृतिः

अर्द्धमात्र

31. अर्द्धमात्रं च चिन्तयेत्

17. त्रिमात्रं चार्द्धमात्रं च

2. अर्द्धमात्रश्चतुर्थाक्षरो भवति

अर्द्धमात्रा

2. 1. यावसाने ऽस्य चतुर्थ्यर्द्ध-
मात्रा Nrisut. 3; Sikkhā.
1.4. 3. यो वै नृसिंहः... याश्चतस्रो
ऽर्द्धमात्रास्तस्मै वै नमो-
नमः (112).

Brahmav.

4. तिस्रो मात्रार्द्धमात्रा च

10. अर्द्धमात्रा तथा ज्ञेया

Sikkhā.

1. चतुर्थ्यर्द्धमात्रा स्थूलह्रस्व-
दीर्घभुतः

Nāda.

1. अर्द्धमात्रा शिरस्तथा

7. परमा चार्द्धमात्रा च

Dhyāna.

22. अर्द्धमात्रां रज्जुं कृत्वा

Yogat.

10. अर्द्धमात्रा तु निश्चला

Rāmot.

5. यो वै श्रीरामः... याश्चत-
स्रो ऽर्द्धमात्राः (40).

अर्द्धमात्रात्मक

Rāmot.

3. अर्द्धमात्रात्मको रामः

अर्द्धमास

Bṛih.

1. 1. मासाश्चार्द्धमासाश्च पर्वाणि

3. 8. 9. अर्द्धमासा मासा ऋतवः

Mahānār. 1. 9.

Mahānār. 25.

1. ये ऽर्द्धमासाश्च मासाश्च ते
चातुर्मास्यानि

Garbha.

3. अर्द्धमासाभ्यन्तरे पिण्डम्

अर्द्धवृगल

Bṛih.

1. 4. 3. इदमर्द्धवृगलमिव स्वः

अर्द्धान्त्य

Nrip.

1. 5. वीरे प्रथमस्यार्द्धान्त्यं तं स
द्वितीयस्यार्द्धान्त्यं हं भी
तृतीयस्यार्द्धान्त्यं मृत्युं च-
तुर्थस्यार्द्धान्त्यं साम जा-
नीयात्

अर्पण

Gītā.

9. 27. तत्कुक्ष्यं मदर्पणम्

अर्पितमनोबुद्धि

Gītā.

8. 7. मय्यर्पितमनोबुद्धिः

12. 14.

अर्थमन्

Tait.

1. 1. 1. शं नो भवत्वर्थमा 1. 12. 1.

- Nrip. 2. 4. इन्द्रो वरुणो मित्रो ज्यमा देवाः
 Gītā. 10. 29. पितृणामर्यमा चास्मि अर्वन्
 Brih. 1. 1. 2. अर्वाञ्छरान् (अवहत्) अर्वाग्विल
 Brih. 2. 2. 3. अर्वाग्विलश्चमस ऊर्ध्व-
 बुधः (ter). अर्वाञ्च
 Chhā. 1. 7. 6. स एष ये चैतस्मादर्वाञ्चो
 लोकास्तेषां चेष्टे
 8. ये चैतस्मादर्वाञ्चो लोका-
 स्तांश्चाप्नोति
 3. 10. 4. अर्वागस्तमेता
 Brih. 4. 4. 16. यस्मादर्वाक् संवत्सरो ऽहो-
 मिः परिवर्त्तते
 Maitri. 6. 2. अर्वाग्विचरत एतौ प्राणा-
 दित्यौ अर्ह
 Chhā. 4. 4. 5. नैतदब्राह्मणो विवक्तुमर्हति
 Brih. 6. 2. 8. को हि त्वेवं ब्रुवन्तमर्हति
 प्रत्याख्यातुमिति
 Kāṭha. 2. 21. कस्तं मदामदं देवं मदन्यो
 ज्ञातुमर्हति
 Maitri. 1. 4. उद्धर्तुमर्हसि
 Prāsna. 6. 1. तस्मान्नाहार्ह्यहमनृतं वक्तुम्
 Gītā. 2. 17. न कश्चित्कर्तुमर्हति
 25. नानुशोचितुमर्हसि
 26. नैनं शोचितुमर्हसि
 27. न त्वं शोचितुमर्हसि 30.
 31. न विकम्पितुमर्हसि
 3. 20. सम्पश्यन्कर्तुमर्हसि
 5. 39. क्तेर्तुमर्हस्यशेषतः
 0. 16. वक्तुमर्हस्यशेषेण
 1. 44. प्रियः प्रियायार्हसि देव
 सोढुम्

- Gītā. 16. 24. कर्म कर्तुमिहार्हसि
 1. अर्ह
 Gītā. 1. 37. तस्मान्नाहार्ह वयं हन्तुः
 2. अर्ह
 Chhā. 5. 11. 5. पृथगर्हाणि कारयाञ्च
 अर्हा
 Chhā. 5. 3. 6. तस्मै ह प्राप्तायार्हा च
 अलक्ष
 Parama. 3. न लक्षं नालक्षम् (so M)
 अलक्षण
 Māndh. 7. अलक्षणमचिन्त्यम्
 Nrip. 4. 1; Rāmā
 Nrisut. 1. अलक्षणमलिङ्गमचिन्
 (so two MSS.)
 9. अकरणमलक्षणमसङ्ग
 अलक्ष्मी
 Mahānār. 20. 10. अलक्ष्मी मे नश्यत
 अलङ्कार
 Chhā. 8. 8. 5. प्रेतस्य शरीरं .. अ
 नेति संस्कुर्वन्ति
 अलङ्कृत
 Kaush. 1. 4. तं ब्रह्मालङ्कारेणालङ्कृतम्
 —स ब्रह्मालङ्कारेणालङ्कृतम्
 Rāmāp. 27. सर्वालङ्कृतया चिन्ता
 57. नलादिभिरलङ्कृतम्
 अलब्धावरण
 Gauda. 4. 98. अलब्धावरणाः
 अलब्धा
 Kaush. 2. 1. ग्रामं भिक्षित्वा
 Chhā. 6. 8. 2. अन्यत्रायतनमलम्
 अलम्
 Ait. 2. 2. न वै नो ज्यमर्हति

18. न हैवालं भार्येभ्यो भवति
— सहैवालं भार्येभ्यो भवति

1. 13. अलं वा अर इदं विज्ञानाय

1. 26. माण्डूक्यमेकमेवालम्

2. 12. निषेव्यन्ते यद्येते चिरमप्य-
लम्

अलस

3. 28. शठो नैष्कृतिको ऽलसः

अलात

4. 47. अलातस्पन्दितं यथा

48. अस्पन्दमानमलातम्

49. अलाते स्पन्दमाने वै

— नालातं प्रविशन्ति ते

50. न निर्गता अलातात्ते

अलातचक्र

3. 24. अलातचक्रमिव स्फुरन्तम्

अलाबुपात्र

5. मृत्पात्रं वा अलाबुपात्रं
दारुपात्रं वा

अलाभ

6. लाभालाभौ समौ भूत्वा

2. 38. लाभालाभौ जयाजयौ

अलिङ्ग

3. 8. व्यापको ऽलिङ्ग एव च

3. 31. तस्यैतलिङ्गमलिङ्गस्य

35. तच्छृङ्गं पुरुषमलिङ्गम्

7. 2. अलिङ्गो ऽमूर्त्तो ऽपरिच्छि-
न्नः

2. 4. न च प्रमादात्तपसो वाप्य-
लिङ्गात्

1. अलक्षणमलिङ्गमचिन्त्यम्

6. अद्वैतमचिन्त्यमलिङ्गम्

अलूक्ष

1. 4. अलूक्षा धर्मकामाः स्युः
(bis).

अलेपक

Mukti. 2. 73. अलेपकं सर्वगतं यदह्वयम्

अलेप्य

Maitri. 2. 7. स्थिरो ऽचलश्चालेप्यः

अलोक

Brih. 4. 3. 22. लोका अलोकाः

अलोक्यता

Brih. 1. 3. 28. न हैवालोक्यताया आशास्ति

अलोमक

Brih. 1. 4. 6. तस्मादेतदुभयमलोमकम-
न्तरतो ऽलोमकाहि योनि-
रन्तरतः

अलोलत्व

Gītā. 16. 2. दया भूतेष्वलोलत्वम्
(other readings are
अलोलुत्वं and अलोलुप्त्वम्)

अलोलुपत्व

Śwet. 2. 13. लघुत्वमारोग्यमलोलुपत्वम्

अलोहित

Brih. 3. 8. 8. अलोहितमस्नेहम्

Praśna. 4. 10. अच्छायमशरीरमलोहितम्

अल्प

Ohhā. 7. 6. 1. ये ऽल्पाः कलहिनः पिशुनाः

7. 23. 1. नाल्पे सुखमस्ति

7. 24. 1. यत्र . . अन्यद्विजानाति तद-
ल्पम्

— यदल्पं तन्मर्त्यम्

Katha. 1. 26. सर्वं जीवितमल्पमेव

Śwet. 2. 13. मूत्रपुरीषमल्पम्

Gauḍa. 4. 43. दोषो ऽप्यल्पो भविष्यति

Nṛisut. 9. सर्वे जीवाः सर्वमयाः . . त-
थाप्यल्पाः

- Nṛisut. 9. अव्ययवहार्योऽप्यल्पः
—नाल्पः साक्ष्यविशेषः
- Gītā. 18. 22. अतस्त्वार्थवदल्पं च
अल्पबुद्धि
- Gītā. 16. 9. नष्टात्मानोऽल्पबुद्धयः
अल्पमेधस्
- Kāṭha. 1. 8. पुरुषस्याल्पमेधसः
- Gītā. 7. 23. तद्भवत्यल्पमेधसाम्
अल्पविद्
- Chhā. 7. 5. 2. यद्यल्पविक्षिप्तवान् भवति
अव्
- Ait. 3. 10. तदपानेनाजिघृक्षत्तदावयत्
- Chhā. 1. 2. 9. तेनेतरान्प्राणानवति
- Bṛih. 1. 5. 8. वागेनं तद्भूत्वा ऽवति
9. मन एनं तद्भूत्वा ऽवति
10. प्राण एनं तद्भूत्वा ऽवति
20. सर्वाणि भूतान्यवन्ति (bis).
- Tait. 1. 1. 1. तन्मामवतु । तद्विष्कारम-
वतु । अवतु माम् । अवतु
विष्कारम्
1. 12. 1. तन्मामावीत् । तद्विष्कारमा-
वीत् । आवीन्माम् । आ-
वीद्विष्कारम्
2. 1. 1. सह नाववतु 3. 1. 1;
Kāṭha. 6. 19.
3. 10. 6. यो मा ददाति स इदेव
मा रेवाः
- Mahānār. 6. 1. पवित्रे अधि सानो अन्ये
17. 6. ब्रह्म मे ऽव 7, 8.
- Gauḍa. 2. 29. तं चावति स भूत्वासौ
- Nṛip. 2. 4. यो मा ददाति स इदेव
मावत् (Nārāyaṇa, how-
ever, explains मावत् by
महत्)
- Vāsu. 2. अतो देवा अबन्तु न

- Mukti. 1. सह नाववत्विति शान्ति
अव
- Prānāg. 2. महानवो ऽयं पुरुषः
अवकाश
- Maitri. 6. 22. यथोर्णनाभिस्तन्नुनोर्ध्वं
त्क्रान्तो ऽवकाशं लभ
अवकाशप्रदान
- Garbha. 1. आकाशमवकाशप्रदाने
अवकीर्णन्
- Mahānār. 5. 11. अकार्यकार्यवकीर्णी सं
अवकृ
- Maitri. 6. 11. अस्पृष्टाद्रष्टवक्ता...
अवक्रचेतस्
- Kāṭha. 5. 1. पुरमेकादशद्वारमजस्र
क्रचेतसः
अवक्रम्
- Mahānār. 8. 2. यथासिधारं कर्ते प्र
तामवक्रामेत्
अवक्री
- Bṛih. 6. 4. 6. काममेनामवक्रीणीव
अवगम्
- Nṛisut. 9. प्रमाणैरेतैरवगतः
- Gītā. 10. 41. तत्तदेवावगच्छ त्वम्
अवचन
- Nṛisut. 7. कैषेतीयमियं नेत्य
वानुभवन्नुवाच
— एवमेव चिदानन्दा
चनेनैवानुभवन्नुवाच
अवज्ञा
- Gītā. 9. 11. अवजानन्ति मां भू
17. 22. असत्कृतमवज्ञातम्

अवट

6. 28. अवटैवावटकृद्वातुकामः
संविशति

20. ये वावटेषु शेरते

अवटकृत्

6. 28. अवटैवावटकृद्वातुकामः
संविशति

अवतन्

14. अवतत्य धनुस्त्वं सहस्राक्ष

अवतार

3. 15. उपायः सो ज्वताराय

1. नो ज्वद्यमवतारान्वै

2. आशयावतारांस्ते हि (so
one MS. and Nâr., other
MSS. तारास्ते).

3. गृह्यन्ते ज्वतारान्वयम्

5. मत्स्यकूर्माद्यवताराः (10).

अवतृ

8. सो ज्वतीर्णो महीतले

2. 6. शुभेष्वेवावतारयेत्

अवदत्

1. 8. यथा कला अवदन्तः Brih.
6. 1. 8.

1. 2. अवदतो हि किं स्यात्

अवदातमनस्

6. 1. अक्षाध्यक्षो ज्वदातमनाः

अवदान

6. 33. यजमानस्यात्मविदे ज्वदानं
करोति

अवद्य

1. नो ज्वद्यमवतारान् वै

अवधा

8. 1. लवणमेतदुदको ज्वधाव

Chhâ. 6. 13. 1. यक्षोषा लवणमुदके ज्वधाः

Brih. 1. 4. 7. यथा क्षुरः क्षुरधाने ज्वहितः

Mahânâr. 8. 2. यथासिधारं कर्ते ज्वहिता-
मवक्रामेत्

अवधू

Mahânâr. 22. 1. दमेन दान्ताः कित्विषम-
वधून्वन्ति

अवधूत, तक

Mukti. 1. 37. परब्रह्मावधूतकम्

1. vide सरस्वतीरहस्य

अवध्य

Gîtâ. 2. 30. देही नित्यमवध्यो ज्यम्

अवनह्

Maitri. 3. 4. चर्मणावनह्

अवनिपाल

Gîtâ. 11. 26. अवनिपालसंघैः

अवनी

Chhâ. 5. 2. 4. अग्नावाज्यस्य हृत्वा मन्ये
सम्पातमवनयेत् (5 times).

Brih. 6. 3. 2. अग्नौ हृत्वा मन्ये संस्रव-
मवनयति (20 times).

अवपद्

Chhâ. 2. 9. 6. तस्मात्ते प्रतिहता नावपद्य-
न्ते

अवभास्

Sarvop. 3. आत्मा यदावभासते

अवभृथ

Chhâ. 3. 17. 5. तन्मरणमेवास्यावभृथः

Mahânâr. 25. 1. यन्मरणं तद्वभृथः

Prâñâg. 3. शरीरयज्ञस्य . . किमवभृ-
थमिति

4. अवभृथं मरणात्

अवमन्

Amṛita. 16. यं लब्ध्वाप्यवमन्येत

अवमृश

Yhhā. 6. 13. 1. तद्वावमृश्य न विवेद

Mahānār. 5. 2. पाणिना हवमशतु

अवयजन

Mahānār. 18. 1. देवकृतस्यैनसो अवयजनम-
सि

— मनुष्यकृतस्यैनसो अवयज-
नम्

— पितृकृतस्यैनसो अवयजनम्

— आत्मकृतस्यैनसो अवयज-
नम्

— अन्यकृतस्यैनसो अवयज-
नम्

— दिवा च नक्तं चैनश्चक्रम
तस्यावयजनमसि

— विद्वांसश्चाविद्वांसश्चैनश्चक्रम
तस्यावयजनम् (bis).

— स्वपन्तश्च जाग्रतश्चैनश्चक्रम
तस्यावयजनमसि

— सुषुप्तश्च जाग्रतश्चैनश्चक्रम
तस्यावयजनम्

— एनस एनसो अवयजनम्

अवयव

Gāṇḍa. 3. 7. विकारावयवौ (bis).

अवयवभूत

Śwet. 4. 10. तस्यावयवभूतैस्तु व्याप्तं
.. जगत्

अवर

Kaush.. 3. 1. न वै वरो अवरस्मै वृणोते
— अवरो वै किल मेति हो-
वाच प्रतर्दनः

Bṛih. 4. 3. 12. प्राणेन रक्षन्नावरो कुलायम्

Kātha. 2. 8. न नरेणावरेण प्रोक्तः

Śwet 5. 8. आराममात्रो हवरो अपि
वृष्टः

Mund. 1. 2. 7. उक्तमवरं येषु कर्म

Mahānār. 21. 2. एतान्यवराणि तपांसि

Gītā. 2. 49. दूरेण हवरं कर्म

अवरपुरुष

Chhā. 4. 11. 2. नास्यावरपुरुषाः क्षीयन्ते
4. 12. 2 ; 4. 13. 2.

अवरुध्

Kaush. 2. 3. सामे ऽमुष्मादिदमवरुन्ध्या-
त् (6 times).

Chhā. 2. 15. 2. विरूपांश्च सुरूपांश्च पशून्-
वरुन्धे

Bṛih. 1. 5. 21. तान्याप्त्वा मृत्युरवारुन्धत्
2. 2. 1. सप्त द्विषतो भ्रातृव्यानवरु-
णद्धि

3. 1. 1. गवां सहस्रमवरुरोध

अवरुह्

Nilā. 1. अपश्यं त्वावरोहन्तम्
2. दिव उग्रो अवारुक्षत्
10. अदृश्यं त्वावरोहन्तम्

अवरोधन

Kaush.. 2. 3. अथात एकधनावरोधनम्

अवरोधिन्

Kaush 2. 3. बाङ्गाम देवतावरोधिनी
(so MSS.; similarly
five times more).

अवर्ण

Śwet. 4. 1. य एको अवर्णः (the MSS.
with Śankarānanda and
Nārāyaṇa read वर्णः;
so too Anubhūtiprakāśa
xii. 62).

Mund. 1. 1. 6. अमासमगोत्रमवर्णम्

अवलम्ब

Maitri. 3. 5. परिग्रहावलम्बः

अवलुप्

Mahânâr. 14. 3. अहस्तदवलुपतु
4. रात्रिस्तदवलुपतु

अवलोकन

Parama. 3. हाटकादीनां नैव परिग्रहे-
सावलोकनं च

अवलोकनमात्र

Parama. 3. अवलोकनमात्रेण न बाध-
क इति चेत्

अवश

Maitri. 6. 30. इह कर्मोपभोगाय तैः संस-
रति सो ज्वशःGitâ. 3. 5. कार्यते ह्यवशः कर्म
6. 44. ह्रियते ह्यवशो ऽपि सः
8. 19. रात्र्यागमे ज्वशः पार्थ
9. 8. भूतग्रामं . . अवशम्
18. 60. करिष्यस्यवशो ऽपि तत्

अवशिष्

Gih. 5. 1. 1. पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमे-
वावशिष्यते Mukti. 1.Maitri. 6. 9. अवशिष्टं यतवागभाति
36. आस्यवशिष्टैरन्नपानैश्च

Gitâ. 7. 2. ज्ञातव्यमवशिष्यते

अवश्य

Kâtha. 3. 5. तस्यैन्द्रियाण्यवश्यानि

अवष्टम्भ

âsna. 2. 2. एतद्वाणमवष्टम्भ विधार-
यामः3. एतद्वाणमवष्टम्भ विधार-
यामि

3. 8. सैषा पुरुषस्यापानमवष्टम्भ

Nrisut.

3. तत्तेज आत्मचैतन्यरूपं
बलमवष्टम्भ

Hamisa.

1. गुदमवष्टम्भ

Gitâ.

9. 8. प्रकृतिं स्वामवष्टम्भ
16. 9. एतां वृष्टिमवष्टम्भ

अवस्

Nîla.

1. अवरोहन्तं दिवितः पृथि-
वीमवः

अवसद्

Chhâ. 2. 23. 2. अत्यन्तमात्मानमाचार्यकुले
ज्वसादयन्

Gitâ.

6. 5. नात्मानमवसादयेत्

अवसान

Mahânâr. 19.

2. अवसानेभ्यः स्वाहा

Nrip.

2. 1. यावसाने ऽस्य चतुर्थ्यर्द्ध-
मात्रा Nrisut. 3 ; Sikhâ.
1.

अवसानपति

Mahânâr. 19. 2. अवसानपतिभ्यः स्वाहा

अवस्तु

Gauḍa.

4. 87. अवस्तु सोपलभं च
88. अवस्त्वनुपलभं च

अवस्तुक

Gauḍa.

4. 36. स्वप्ने चावस्तुकः कायः
— चित्तदृश्यमवस्तुकम्

अवस्तुत्व

Gauḍa.

4. 45. अजाचलमवस्तुत्वम्

अवस्थ

Maitri.

2. 7. अनवस्थो ऽसति कर्ता ऽक-
सैवावस्थः

1. अवस्था

Kâtha.

2. 22. अनवस्थेष्ववस्थितम्
6. 10. यदा पञ्चावतिष्ठन्ते ज्ञानानि
Maitri. 6. 30.

- Maitri. 2. 7. प्रेक्षकवद्व्यवस्थितः स्वस्थश्च
— ऋतभुक्. . अवस्थितः
6. 6. अक्षिण्यवस्थितो हि पुरुषः
सर्वार्थेषु चरति
7. 11. दक्षिणे अक्षिण्यवस्थितः
— सद्ये चाक्षिण्यवस्थिता
- Nrisut. 6. प्रणवेनैव तस्मिन्नवस्थिताः
- Kshur. 2. तत्रासनं नवस्थितः
- Sikhâ. 2. प्रणवश्चतुर्धावस्थितः
- Tejo. 10. शून्यातीतमवस्थितम्
- Nyâsa. 5. परात्परमवस्थिताः
(so Nârâyana with अवस्थात् as variant).
- Parama. 1. यच्चित्तं तत्सदा मय्येवाव-
तिष्ठते तस्मादहं च तस्मि-
न्नेवावस्थीयते
3. सदात्मा आत्मन्येवावतिष्ठते
- Vâsu. 3. आत्मा भूतेष्वहमवस्थितः
— भूतेषु तथात्मावस्थितोऽस्म्य-
हम्
- Gîtâ. 1. 11. यथाभागमवस्थिताः
22. योऽनुमानवस्थितान्
27. सर्वान्वन्धूनवस्थितान्
30. न च शक्नोम्यवस्थितुम्
33. त इमे ज्वस्थिता युद्धे
2. 6. ते ज्वस्थिताः प्रमुखे धार्त-
राष्ट्राः
6. 18. आत्मन्येवावतिष्ठते
9. 4. न चाहं तेष्ववस्थितः
11. 32. ये ज्वस्थिताः प्रत्यनीकेषु
योधाः
14. 23. यो ज्वतिष्ठति नैगते
15. 11. पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्
2. अवस्था
- Maitri. 6. 10. तिसृष्ववस्थास्वस्रत्वं भवति
- Vâsu. 2. त्रयः कालास्तिस्रो ज्वस्थाः
- अवस्थान्नय
- Sarvop. 1. अवस्थान्नयाभावात्

अवस्थान

- Parama. 2. तदेवावस्थानम्
- अवहन
- Brih. 6. 4. 13. ग्रीहीनवघातयेत्
- अवहा
- Kathâsru. 3. मा त्वं मामवहाय परागः
— नाहं त्वामवहाय परागम्
- अवहास
- Gîtâ. 11. 42. यश्चावहासार्थमसत्कृतो
जति
- अवाक्शाख
- Kathâ. 6. 1. ऊर्ध्वमूलो ज्वाक्शाखः
- अवाकिन
- Chhâ. 3. 14. 2. अवाक्यनादरः 4.
- अवागज
- Dhyâna. 18. अवागजं प्रणवस्याग्रम्
- अवाङ्मनोगोचरत्वं
- Nrisut. 2. अविकल्पो ह्ययमात्मा
अवाङ्मनोगोचरत्वात्
- अवाङ्मुख
- Garbha. 4. अवाङ्मुखः पीडितो ज्ञः
(one MS. has अवाङ्मुख
पीडमानः.)
- अवाच्
- Brih. 3. 8. 8. अवागमनः
1. अवाच्य
- Maitri. 6. 7. निर्वचनमनौपम्यं निरा-
ख्यं किं तदवाच्यम्
2. अवाच्य
- Maitri. 3. 1. अवाच्योर्ध्वा वा गतिः
2 (bis).

अव्ययवाद

- Itā. 2. 36. अवाच्यवादांश्च बहून्
 अव्ययं
 ih. 3. 8. 8. यद्वाक् पृथिव्याः 4, 6, 7.
 4. 2. 4. अवाची दिगवाञ्चः प्राणाः
 Mitrī. 2. 6. यो ज्यमवाङ् संक्रामति
 4. 3. अनेनोर्ध्वभागभवत्यन्यथा-
 वाङ्मिति
 6. 17. ऊर्ध्वं चावाङ् च सर्वतो
 ऽनन्तः
 — तिर्यग्वावाङ् बोर्ध्वं वा
 5. मुनयो ज्वाग्वदन्ति न तस्य
 महणम्

अवान्तरदिश, दिशा

5. 6. 1. अवान्तरदिशो विस्फुलि-
 गाः Brih. 6. 2. 9.
 h. 1. 1. 1. अवान्तरदिशः पर्शवः
 t. 1. 7. 1. दिशो ज्वान्तरदिशः
 hānār. 23. 1. दिशश्चावान्तरदिशाश्च

अवाप्

- ā. 8. 8. 4. उभौ लोकाववाप्नोति
 ha. 2. 3. नैतां सृङ्गां विस्मयमीमवाप्नः
 tri. 6. 29. सन्तोषं इन्द्रतितिक्षां शान्त-
 त्वं योषाम्भ्यासादवाप्नोति
 7. द्वितीयं जप्त्वा गणाधिपत्य-
 मवाप्नोति
 2. क्रतुघातस्यापि फलमवा-
 प्नोति
 4. स सर्वान् कामानवाप्नोति
 3. ऊर्ध्वं पदमवाप्नोति
 5. तेषां पुण्यमवाप्नोति
 2. 8. अवाप्य भूमावसपत्नमृद्धम्
 33. प्रापमवाप्स्यसि
 38. नैवं प्रापमवाप्स्यसि
 58. तदा योगमवाप्स्यसि

Gitā.

8. 11. मेयः परमवाप्स्यथ
 22. नानवाप्तमवाप्तव्यम्
 6. 36. शक्यो ज्ञाप्नुमुपायतः
 12. 5. दुःखं देहवज्जिरवाप्स्यते
 10. सिद्धिमवाप्स्यसि
 15. 8. शरीरं यद्वाप्नोति
 16. 23. न स सिद्धिमवाप्नोति
 18. 56. यत्पसादादवाप्नोति

अवाप्ति

Mukti.

2. नित्यानन्दावाप्तिः

अवायु

Brih. 3.

8. 8. अवाय्वनाकाशम्

अवारित

Nyāsa.

4. भिक्षादि वैदलं पात्रं स्नान-
 द्रव्यमवारितम् (so all the
 MSS.)

अवासनत्व

Mukti.

2. 29. अवासनत्वात्सततम्

अवि

Chhā.

2. 6. 1. अवयः प्रस्तावः 2. 18. 1.

Brih. 1.

4. 4. अविरितरा मेष इतरः
 — ततो ज्वायथो ज्जायन्त

अविकम्प

Gitā.

10. 7. सो ज्विकम्पेन योगेन यु-
 ज्यते

अविकल

Maitri.

1. 1. अविकलः संपद्यते यज्ञः

अविकल्प

Nrisut.

1. ओतानुशात्रनुशाविकल्पैः
 2 (ter).
 2. अविकल्पो ह्ययमात्मा 8.
 3. ओतानुशात्रनुशाविकल्प-
 रूपा (twice with रूपम्)

Nrisut. 8. अहो ह्यमात्मैकल एवा-
विकल्पः

- अविकल्पो ह्यमोङ्कारः
— अविकल्पो नाविकल्पो ऽपि

अविकल्परूप

Nrisut. 2. अविकल्परूपं हीदं सर्वम्
अविकल्परूपत्व

Nrisut. 2. अनुज्ञात्वादविकल्परूप-
त्वात्

अविकार

Nrisut. 9. अविकारो ह्युपलब्धा सर्वत्र
अविकारित्व

Nrisut. 8. असङ्गत्वादविकारित्वात्
अविकार्य

Gitā. 2. 25. अविकार्यो ऽयमुच्यते
अविक्रिय

Nrisut. 2. ततो ऽविक्रियो महाचैत-
न्यः
9. सर्वसाक्षिण्याविक्रिये ऽद्वये
— ब्रह्म ब्रह्मः साक्ष्यविक्रियः
— अगुणमविक्रियमव्यपदेश्यम्

अविक्रियात्मक

Mukti. 2. 74. वृशिस्तु शुद्धो ऽहमविक्रि-
यात्मकः

अविचिकित्स

Bṛih. 4. 4. 23. अविचिकित्सो ब्राह्मणो भ-
वति

Maitri. 7. 7. अविचिकित्सो ऽपिपासः

अविचिकित्सत्

Nrisut. 7. किमिदमेवमित्यु इत्येवा-
हाविचिकित्सन्
— आत्मानं . . मकारेण ब्रह्मणा

सम्बन्धादुकारेणावि-
त्सन्

Nrisut. 7. एनं मकारार्थेन . . ए-
यौदुकारेणाविचिकित्

अविज्ञानन्त

Kena. 11. विज्ञातमविज्ञानताम्
Chhā. 7. 17. 1. नाविज्ञानन् सत्यं वद

अविज्ञात

Kena. 11. अविज्ञातं विज्ञानताम्
Chhā. 6. 1. 3. अविज्ञातं विज्ञातमिति
6. 4. 5. न नो ऽद्य कश्चनाभुतम्
मविज्ञातमुदाहरिष्या
7. यद्विज्ञातमेवाभूत्
Bṛih. 1. 5. 8. विज्ञातं विजिज्ञास्यमवि-
तमेत एव
10. यत्किञ्चाविज्ञातं प्राणस-
द्रूपं प्राणो ह्यविज्ञातः

3. 7. 23. अविज्ञातो विज्ञाता
3. 8. 11. अविज्ञातं विज्ञातृ

अविज्ञातृ

Chhā. 7. 9. 1. अकर्त्ताविज्ञाता भवति
अविज्ञान

Tait. 2. 6. 1. विज्ञानं चाविज्ञानं च
अविज्ञानवन्त

Kātha. 3. 5. यस्त्वविज्ञानवान् भवति
अविज्ञाय

Śwet. 6. 20. तदा देवमविज्ञाय
स्यान्तो भविष्यति

अविज्ञेय

Gitā. 13. 15. सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञेयम्

अवितथ

Gauda. 2. 6. अक्षितया इव लो-
कः 81.

अवितृ

- abânâr. 6. 5. अस्माकं बोध्याविता तनूनाम्
20. 8. आकारमिन्द्रमवितारमि-
न्द्रम्
Nisut. 7. मकारेण मनआद्यवितारं
..अन्विच्छेत्

अवित्ति

- ihâ. 1. 11. 2. भगवतो वा अहमविच्या-
न्यानवृषि (so Sâyana,
but 2 MSS. read अवि-
त्त्वा).

अविच्चा

- hâ. 1. 2. 9. एतमु एवान्ततो ऽविच्चा

अविदित

- ihâ. 3. अविदितादधि
1. 1. 4. 15. एनमविदितो न भुनक्ति
Nisut. 9. विदिताविदितात्परः (bis).

अविदित्वा

1. 3. 8. 10. यो वा एतदक्षरं गार्ग्यवि-
दित्वास्मिंल्लोके जुहोति
—यो वा एतदक्षरं गार्ग्यविदि-
त्वास्माल्लोकात्पैति

अविद्व

1. 8. 4. 2. विद्वः सप्तविद्वो भवति

अविद्या

1. 1. 10. नाना तु विद्या चाविद्या च
4. 8. 20. तदन्नाविद्याया मन्यते
4. 4. 3. अविद्यां गमयित्वा 4.
10. ये ऽविद्यामुपासते Isâ. 9.
10. अन्यदेवाहुरविद्याया
11. विद्यां चाविद्यां च यस्तद्देवो-
भयं सह । अविद्याया
मृत्युं नीत्वा Maitri 7. 9.

- Kâtha. 2. 4. अविद्या या च विद्येति ज्ञाता
Maitri. 7. 9.
5. अविद्यायामन्तरे वर्त्तमानाः
Mund. 1. 2. 8.
Śwet. 5. 1. क्षरं त्वविद्या क्षमृतं तु
विद्या
Maitri. 7. 9. बृहस्पतिः.. इमामविद्याम-
सृजत्
— अविद्यायामन्तरे वेष्टय-
मानाः
Mund. 1. 2. 9. अविद्यायां बहुधा वर्त्त-
मानाः
Praśna. 6. 8. अविद्यायाः परं पारं तार-
यसि
Nṛisut. 2. निरस्ताखिलाविद्यातमो-
मोहः
9. तथाहि प्राज्ञैः सैषाविद्या
जगत्सर्वम्
Nṛisut. 9. माया चाविद्या च स्वयमेव
भवति
— नाविद्यानुभवात्मानि
Sarvop. 1. का अविद्या का विद्येति
— तमभिमानं कारयति या सा
अविद्या
Râmot. 3. निरस्ताविद्यातमोमोहः

अविद्याग्रन्थि

- Mund. 2. 1. 10. सो ऽविद्याग्रन्थि विकिर-
तीह सोम्य

अविद्यातत्कार्यहीन

- Nṛisut. 2. अविद्यातत्कार्यहीनः स्वा-
त्मबन्धहरः Râmot. 3.

अविद्वंस

- Chhâ. 1. 10. 9. तां चेदविद्वान् प्रस्तोष्यसि
1. 11. 4.
10. तां चेदविद्वानुक्तास्यसि
I. 11. 6.

Chha. 1. 10. 11. तां वेदविद्वान् प्रतिहरिष्यसि

1. 11. 8.

1. 11. 5. तां वेदविद्वान् प्रास्तोष्यः

7. तां वेदविद्वानुदगास्यः

9. तां वेदविद्वान् प्रत्यहरिष्यः

5. 11. 5. नानाहिताग्निर्नाविद्वान्

5. 24. 1. स य इदमविद्वानभिहोत्रं

जुहोति

8. 6. 5. निरोधो ऽविदुषाम्

Brih. 3. 7. 1. सूत्रमविद्वान्स्तं चान्तर्यामि-

णम्

4. 4. 11. अविद्वान्सो ऽनुधो जनाः

6. 1. 11. यथा मुग्धा अविद्वान्सो म-

नसा

6. 4. 3. य इदमविद्वानधोपहासं

चरति

4. य इदमविद्वान्सो ऽधोपहासं

चरन्ति

Tait. 2. 6. 1. उताविद्वानमुं लोकं प्रेत्य

कथनं गच्छती रे

Mahānār. 18. 1. यद्विद्वान्स्थाविद्वान्स्थैश्च-

कृम

— यद्वाहमेनो विद्वान्स्थावि-

द्वान्स्थैश्चकृम

Gītā. 3. 25. सक्ताः कर्मण्यविद्वान्ः

अविधि

Mund. 1. 2. 3. यस्याभिहोत्रं .. अविधिना

हुतम्

अविधिपूर्वकम्

Gītā. 9. 23. यजन्त्यविधिपूर्वकम्

16. 17. यजन्ते .. दग्धेनाविधिपू-

र्वकम्

अविनश्यत्

Gītā. 13. 27. विनश्यत्स्वविनश्यन्तम्

अविनाभाव्य

Rāmāp. 22. कीलो मध्ये ऽविनाभाव्यः

अविनाशित्व

Brih. 4. 3. 23. न हि ब्रह्मदुष्टैर्विपरितोषं

विद्यते ऽविनाशित्वात्

(similarly in 24—30)

अविनाशिन

Brih. 4. 5. 14. अविनाशी वा अरे ऽयमा

Jarvop.

3. सत्यमविनाशी

— यच्च भिनश्यति तदविना

Gītā.

2. 17. अविनाशि तु तद्विदि

21. वेदाविनाशिनं नित्यम्

अविपश्चित्

Gaudā. 4. 97. अणुमात्रे ऽपि वैधर्म्ये जा

माने ऽविपश्चितः

Gītā.

2. 42. प्रवदन्त्यविपश्चितः

अविभक्त

Nrisut.

3. अविभक्तालीनेव .. !

ज्य

Gītā.

13. 16. अविभक्तं च भूतेषु

18. 20. अविभक्तं विभक्तेषु

अविमुक्त

Kaivalya.

24. तस्मादविमुक्तमाश्रितो

वत्यत्याश्रमी

Jābāla.

1. अविमुक्तं वै कुरुक्षेत्रे

Rāmōt. 1.

— तदेव मन्थेत तदविमुक्तं

Rāmōt. 1 (so 4 MS)

— तस्मादविमुक्तमेव वि

ताविमुक्तं न विमुक्तो

Rāmōt. 1.

2. सो ऽविमुक्त उपास्यः

(bia); Rāmōt. 4.

— सो ऽविमुक्ते प्रतिदि

Rāmōt. 4.

— सो ऽविमुक्तः कलि

निष्ठितः Rāmōt.

2. सो अविमुक्तं ज्ञानमाचष्टे Rāmōt. 4.	Sarvop.	2. तद्गतविशेषाविशेषज्ञः अविश्व
2. सो अविमुक्तमात्रितो भव- ति	Sīras.	3. सर्वमसर्वं विश्वमविश्वम् अविषय
4. अविमुक्ते तव क्षेत्रे — यो अविमुक्तं पश्यति अविरत	Nṛisut.	9. अनिन्द्रियमविषयम् अविषयज्ञानत्व
2. 24. नाविरतो दुश्चरितात् अविरुद्ध	Nṛisut.	9. अविषयज्ञानत्वाज्ज्ञानमेव एष न विजानाति
4. 2. अविवादो अविरोधश्च अविरोध	Prāṇag.	2. हविरविष्कन्दी (so the best of my MSS.; but Nārāyaṇa has अविस्क- न्दति)
16. भागमस्याविरोधेन अविलक्षण		अविष्टम्भन
3. 9. आकाशेनाविलक्षणः अविवश	Maitri.	2. 2. उच्छ्वासाविष्टम्भनेन अविष्णु
6. 25. इन्द्रियविले अविवशः (MS. reads अविनाशः in text and com.)	Nṛisut.	6. विष्णुमविष्णुं . . बुबुधिरे अविसर्जयितव्य
अविवाद	Nṛisut.	9. अविसर्जयितव्यमनानन्द- यितव्यम्
4. 2. अविवादो अविरोधश्च		अवीर
5. अविवादं निबोधत	Nṛisut.	6. वीरमवीरं . . बुबुधिरे अवीरहन्
अविशङ्कित	Nila.	3. एष एत्यवीरहा रुद्रः अवृजिन
2. 30. कल्पयेत्सो अविशङ्कितः अविशिष्ट	Brih.	4. 3. 33. ओत्रियो अवृजिनो ज्काम- हतः (ter).
4. अविशिष्टसुखस्वरूपः अविशिष्टता		अवे
3. अविशिष्टतयोपलभ्यमानः (most MSS. have अव०)	Brih.	6. 4. 23. सहावैतु जरायुणा
अविशेष	Kaivalya.	2. अद्भुतमक्तिध्यानयोगादवैहि अवेक्ष
6. 24. अविशेषविज्ञानं विशेष- मुपपद्यति	Chhā.	8. 1. उदशराव आत्मानमवेक्ष
4. 50. अविशेषस्याविशेषतः		

Chhâ. 8. 8. 1. उदशरावे ज्वेक्षाम्भक्राते 2.

2. उदशरावे ज्वेक्षेथाम्

Gîtâ. 1. 23. योत्स्यमानानवक्षेऽहम्

2. 81. स्वधर्ममपि चावेक्ष्य

अवेद

Brih. 4. 3. 22. वेदा अवेदाः

अवेदि

Brih. 4. 4. 14. न चेदवेदिर्महती विनष्टिः

[A MS. in Poona College reads न चेदवेदीर्महती &c.]

अवैदिक

Maitri. 7. 10. तस्माद्वाङ्मणो नावैदिकमधीयत

अवैश्वदेव

Mund. 1. 2. 3. यस्यामिहोत्रं... अवैश्वदेवम्

अवोपधा

Kaush. 4. 20. यथा क्षुरः क्षुरधाने ज्वोपहितः

अव्यक्त

Kaṭha. 3. 11. महतः परमव्यक्तमव्यक्तात् पुरुषः परः

6. 7. महतो ज्यक्तमुत्तमम्

8. अव्यक्तात्परः पुरुषः

Śwet. 1. 8. व्यक्ताव्यक्तं भरते विश्वमीशः

Maitri. 6. 10. एवं व्यक्तमज्ञमव्यक्तमज्ञम् 22. परे ऽशब्दे ज्यक्ते ब्रह्मणि

Mahânâr. 1. 5. यदेकमव्यक्तमनन्तरूपम्

Kaivalya. 6. अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तरूपम्

Gauda. 2. 15. अव्यक्ता एव ये जन्तस्तु

Nrisut. 9. अव्यक्तमनादातव्यम्

(one MS. has अव्यक्तव्यम् and two others अवक्तव्यम्).

Chûl.

Śiras.

Tejo.

Sarvop.

Jâbâla.

Skanda.

Mukti.

Gîtâ.

Haṁsa.

Maitri.

Gîtâ.

Maitri.

15. अव्यक्तं व्यक्तदर्शनम्

1. नित्यानित्यो व्यक्ताव्यक्त

4. अव्यक्ते महति तमसि

5. अव्यक्ते ब्रह्म निराभयम्

4. अव्यक्तादिसृष्टिप्रपञ्चे

2. य एषो जन्तो ज्यक्त

आत्मा (bis); Rāmota (bis).

14. अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तरव्ययम्

1. 36. अव्यक्तैकाक्षरं पूर्णं

1. vide जाबालि

2. 25. अव्यक्तो ज्यमचिन्त्योऽ

7. 24. अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नम्

8. 18. अव्यक्ताद्यक्तयः सर्वाः

20. अव्यक्तो व्यक्तात्सनात्

21. अव्यक्तो ऽक्षर इत्युक्तः

12. 1. ये चाप्यक्षरमव्यक्तम्

3. अव्यक्तं पर्युपासते

5. अव्यक्तासक्तचेतसां

6. अव्यक्ता हि गतिः

13. 5. बुद्धिरव्यक्तमेव च

अव्यक्तगायत्री

2. अव्यक्तगायत्री इत्यः

(so MSS.)

अव्यक्तत्व

Maitri. 2. 7. अव्यक्तत्वात् सौक्ष्म्यं

अव्यक्तनिधन

Gîtâ. 2. 28. अव्यक्तनिधनान्येव

अव्यक्तमुख

Maitri. 6. 10. सोमसंज्ञो ज्यं भूता संज्ञो ज्यव्यक्तमुखः

6. 10. पुष्पोऽव्यक्तमुखेन त्रिगु-
णं भुङ्क्ता इति

अव्यक्तमूर्ति

9. 4. मया.. अव्यक्तमूर्तिना

अव्यक्तलिङ्ग

4. अव्यक्तलिङ्गा अव्यक्ताचा-
राः Jābāla. 6.

अव्यक्तसंज्ञक

8. 18. तत्रैवाव्यक्तसंज्ञके

अव्यक्ताचार

4. अव्यक्तलिङ्गा अव्यक्ता-
चाराः Jābāla. 6.

अव्यक्तादि

2. 28. अव्यक्तादीनि भूतानि

अव्यक्तीभूत

5. अव्यक्तीभूता खं विचरति

अव्यय

2. 7. अचलश्चालेऽप्योऽव्ययः

अव्यञ्जन

24. अधोषमव्यञ्जनमस्वरं च

अव्ययमान

7. 4. 3. लोकान्.. अव्ययमानान-
व्ययमानोऽभिसिध्यति
7. 5. 3.

अव्यपदेश्य

7. अलक्षणमचिन्त्यमव्यपदे-
श्यम्

Nrip. 4. 1; Rāmōt. 3.

1. अलिङ्गमचिन्त्यमव्यपदे-
श्यम्

9. अगुणमविक्रियमव्यपदेश्यम्

अव्यभिचार

- Gītā. 14. 26. मां च योऽव्यभिचारेण
भक्तियोगेन सेवते

अव्यभिचारिन्

- Nṛisut. 2. अव्यभिचारिणं नित्यानन्द-
म्

- Sarvop. 4. यस्य लक्षणं.. अव्यभि-
चारि

- Gītā. 13. 10. भक्तिरव्यभिचारिणी

18. 33. योगेनाव्यभिचारिण्या

अव्यय

- Kaush. 1. 7. असावृद्धीतिरव्ययः स ब्रह्मा

- Kātha. 3. 15. अशब्दमस्पर्शमरूपमव्यय-
म् Mukti. 2. 72.

- Śwet. 3. 12. ईशानो ज्योतिरव्ययः

6. 10. स नो दधातु ब्रह्माव्ययम्

- Maitri. 6. 18. परेऽव्यये सर्वमेकीकरोति
20. सुखमव्ययमभ्युते 34.

35. त्रिसूत्रमणुमव्ययम्

- Mund. 1. 1. 6. सुसूक्ष्मं तदव्ययम्

3. 2. 7. परेऽव्यये सर्वे एकीभवन्ति

- Mahānār. 11. 7. अनन्तमव्ययं कविम्

- Gauḍa. 1. 10. ईशानः प्रभुरव्ययः
26. अनपरः प्रणवोऽव्ययः

- Chūl. 1. त्रिसूत्रं मणिमव्ययम्

- Tejo. 8. दुष्प्रेक्ष्यमजमव्ययम्

- Nyāsa. 4. अजरममरमक्षरमव्ययम्

5. भित्त्वा मूर्धानमव्ययम्

- Nār. 3. विष्णवाख्यं पदमव्ययम्

- Vāsu. 3. यो मां ध्यायते हरिमव्ययम्
— मद्रूपमव्ययं ब्रह्म

- Skanda. 14. अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तम-
व्ययम्

- Mukti. 1. 24. ध्यायन्मद्रूपमव्ययम्

2. 75. सर्वगतोऽहमव्ययः

- Gītā. 2. 17. विनाशमव्ययस्यास्य
21. य एनमजमव्ययम्
84. अकीर्तिः .. कथयिष्यन्ति
ते ऽव्ययाम्
4. 1. प्रोक्तवानहमव्ययम्
18. विद्यकर्त्तारमव्ययम्
7. 13. मामेभ्यः परमव्ययम्
24. ममाव्ययमनुत्तमम्
25. मामजमव्ययम्
9. 2. सुखं कर्तुमव्ययम्
13. ज्ञात्वा भूतादिमव्ययम्
18. निधानं बीजमव्ययम्
11. 2. माहात्म्यमपि चाव्ययम्
4. दर्शयात्मानमव्ययम्
18. त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोप्ता
13. 31. परमात्मायमव्ययः
14. 5. देहे देहिनमव्ययम्
27. अमृतस्याव्ययस्य च
15. 1. अश्वत्थं प्राहुरव्ययम्
5. गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं
तत्
17. विभर्त्यव्यय ईश्वरः
18. 20. एकं भावमव्ययमीक्षते
56. शाश्वतं पदमव्ययम्
अव्ययमान
Maitri. 2. 2. व्ययमानो ऽव्ययमानः
अव्ययात्मन्
Mand. 1. 2. 11. यत्रासृतः स पुरुषो व्य-
यात्मा
Gītā. 4. 6. अजो ऽपि सत्त्वव्ययात्मा
अव्यवसायिन्
Gītā. 2. 41. बुद्धयो ऽव्यवसायिनाम्
अव्यवहार्य
Mand. 7. अदृष्टमव्यवहार्यम्
Nrip. 4. 1; Nrisut. 1;
Rāmōt. 3.

Mand.

Nrisut.

Brih.

Nrisut.

Maitri.

Mukti.

Isā.

Jābāla.

Kansh.

Chhā.

12. अमात्रशतुर्थो ऽव्यवहार्यः
Nrisut. 2.

8. एकरसो ऽव्यवहार्यः केन
चन

9. अव्यवहार्यो ऽव्यत्यः
(Nārāyaṇa reads व्य-
हार्यः)

— सुविभातमव्यवहार्यमव्ययम्
— अव्यवहार्यं केनचन

अव्याकृत

Brih. 1. 4. 7. तद्देदं तर्ह्यव्याकृतमासीत्

अव्यानयितव्य

Nrisut. 9. अव्यानयितव्यमनुदानं
तव्यम्

अव्यादृत

Maitri. 6. 6. अथाव्यादृतं वा इदमात्रं

अव्युत्पन्नमनस्

Mukti. 2. 30. अव्युत्पन्नमना यावत्

अव्रण

Isā. 8. अकायमव्रणमवाविरत्

अव्रतिन्

Jābāla. 4. अथ पुनरव्रती वा व्रती

1. अशू (भोजने)

Kansh. 2. 1. नाहमतो दत्तमश्रीयात्

Chhā. 1. 2. 9. तेन यदभ्राति यत्पिबति

2. 19. 2. संवत्सरं मज्जो नाश्रीय

इतं मज्जो नाश्रीयाति

3. 6. 1. न वै देवा अभन्ति न

वन्ति 3. 7. 1; 3. 8. 9. 1; 3. 10. 1

3. 17. 1. स यदशिशिषि

यासति

2. यदभ्राति यत्पिबति

4. 10. 3. ब्रह्मचारिज्ञान किं नु ना-
भ्रासीति
— व्याधिभिः प्रतिपूर्णे ऽस्मि
नाशिष्यामीति
5. 2. 2. अशिष्यन्तः पुरस्ताच्चोपरि-
ष्टाच्चाङ्गिः परिदधति
6. 5. 1. अन्नमशितं त्रेधा विधीयते
3. तेजो ऽशितं त्रेधा विधीयते
6. 6. 2. अन्नस्यादयमानस्य
4. तेजसः सोम्यादयमानस्य
6. 7. 1. पञ्चदशाहानि माशीः
6. 7. 2. स ह पञ्चदशाहानि नाश
3. अशानाथ मे विज्ञास्यसि
4. स हाशाय हैनमुपससाद
6. 8. 3. यत्रैतत्पुरुषो ऽशिशिषति
नामाप एव तदशितं नयन्ते
7. 9. 1. यद्यपि दशरात्रीर्नाश्रियात्
3. 8. 8. न तदभ्राति किञ्चन न तद-
भ्राति कश्चन
4. 1. 2. इष्टं हुतमाशितं पायितं
4. 5. 11.
6. 1. 14. श्रोत्रिया अशिष्यन्त आ-
चामन्त्यशित्वाचामन्ति
6. 4. 14. अश्रियातामीश्वरौ जनयि-
तवै 15-18.
1. 4. 4. यैरेवाशितस्यासकृदिहाव-
र्त्तनम्
2. 6. अमन्यतार्थानभ्रानीति
6. 9. अवशिष्टं यतवागभ्राति
11. न यद्यभ्रात्यमन्ता .. भवति
— यदि खल्वभ्राति प्राणसमृद्धो
भूत्वा मन्ता भवति
- lar. 25. 1. यदभ्राति तद्धविः
a. 3. मात्राशितपीतनाडीसूत्रग-
तेन
5. कोष्ठाभिर्नामाशितपीतलेह्य-
स्योप्यं पचतीति

- Prāṇāg. 2. अशितपीतलीढखादितानि
Yogasi. 10. यदा नाभ्राति कित्विषम्
Kāthasru. 1. यथालाभमश्रियात्
Gītā. 5. 8. अभन्नं गच्छन्
9. 20. अभ्रन्ति दिव्यान्दिवि देव-
भोगान्
26. अभ्रामि प्रयतात्मनः
27. यत्करोषि यदभ्रासि
2. अश् (प्राप्ती)
- Brih. 1. 3. 22. अभ्रुते साम्नः सायुज्यम्
Isā. 11. विद्यायामृतमभ्रुते Maitri.
7. 9.
14. संभ्रूत्यामृतमभ्रुते
- Tait. 2. 1. 1. सो ऽभ्रुते सर्वान् कामान्
Maitri. 4. 4. अनामयं सुखमभ्रुते
6. 20. सुखमव्ययमभ्रुते 34.
- Mahānār. 2. 5. यत्र देवा अमृतमानशानाः
10. 5. त्यागेनैके अमृतत्वमानशुः
Kaivalya. 2.
- Praśna. 3. 12. अमृतमभ्रुते
Kaivalya. 24. कैवल्यं फलमभ्रुते
- Gauḍa. 1. 15. तुरीयं पदमभ्रुते
4. 78. अभयं पदमभ्रुते
- Nrip. 3. 1. महतीं श्रियमभ्रुते 4. 2.
Nāda. 20. परमानन्दमभ्रुते
Nār. 4. ततो ऽमृतत्वमभ्रुते Gopī. 3.
Gopī. 4. मृतो मोक्षमभ्रुते
5. देवेन्द्रपदमभ्रुते
- Gītā. 3. 4. नैष्कर्म्यं पुरुषो ऽभ्रुते
5. 21. सुखमक्षयमभ्रुते
6. 28. अत्यन्तं सुखमभ्रुते
13. 12. यज्ज्ञात्वामृतमभ्रुते
14. 20. विमुक्तो ऽमृतमभ्रुते

अशक्त

- Kāthasru. 1. यद्यशक्तो भवति
Gītā. 12. 11. अथैतदप्यशक्तो ऽसि कर्तुम्

अशक्ति

Gauḍa. 4. 19. अशक्तिरपरिज्ञानम्

अशन

Bṛih. 1. 4. 16. यदेभ्यो अशनं ददाति

Kāṭhaśru. 1. पाणिपत्रेणाशनं कुर्यात्

Aruṇeya. 4. औषधवदशनमाचरेत्

अशनापिपास

Chhā. 6. 8. 3. अशनापिपासे मे सोम्य
विजानीहि

अशनाय

Chhā. 1. 12. 2. अन्नं नो भगवानागायतु
अशनायाम वा इति

अशनाया

Chhā. 6. 8. 3. एवं तदप आचक्षते अशना-
येतिBṛih. 1. 2. 1. मृत्युनैवेदमावृतमासीदश-
नायया

— अशनाया हि मृत्युः

4. अशनाया मृत्युः

अशनायापिपास

Āit. 2. 1. तमशनायापिपासाभ्याम-
न्ववार्जत्

5. तमशनायापिपासे अब्रूताम्

— भागिन्यावेवास्यामशना-
यापिपासे भवतःBṛih. 3. 5. 1. यो अशनायापिपासे .. अ-
त्येति

Kāṭha. 1. 12. उभे तीर्त्वाशनायापिपासे

अशानि

Chhā. 5. 5. 1. अशनिरङ्गाराः Bṛih. 6.
2. 10.Bṛih. 3. 9. 6. कतमः स्तनयित्वुरित्यश-
निरिति

अशब्द

Kāṭha. 3. 15. अशब्दमस्पर्शमरूपम्
Nṛisut. 9; Mukti. 2. 7Maitri. 6. 22. द्वे वाव ब्रह्मणी .. शब्दश्च
शब्दश्च— शब्देनैवाशब्दमाविष्कृ-
ते— अनेनोर्ध्वमुत्क्रान्तो अश-
निधनमेति— परे अशब्दे ऽय्यक्ते ब्रा-
ण्यस्तं गताः

23. शान्तमशब्दमभयम् 7.

Nṛisut.

8. न ह्यशब्दमिवेहास्ति

अशम

Gitā. 14. 12. लोभः प्रवृत्तिः .. अश-
स्पृहा

अशरीर

Chhā. 8. 12. 1. अमृतस्याशरीरस्यात्मने
ऽधिष्ठानम्— अशरीरं वाव सन्तं न।
याप्रिये स्पृशतः2. अशरीरो वायुः .. अश-
राण्येतानि

Bṛih. 4. 4. 7. अयमशरीरो ऽमृतः ॥

Kāṭha. 2. 22. अशरीरं शरीरेषु

Maitri. 4. 6. परस्यामृतस्याशरीरस्य
27.

Praśna. 4. 10. अच्छायमशरीरमलोति

Nṛisut. 7. अशरीरो निरिन्द्रियो भ-
णः (ter).

अशरीरिन्

Rāmāp. 7. निष्कलस्याशरीरिणः

अशस्त्र

Gitā. 1. 46. अशस्त्रं शस्त्रपाणयः

अशान्त

2. 24. नाशान्तः... एनमायुयात्
6. 29. एतदुद्यतम् ... नाशान्ताय
कीर्त्तयेत्
r. 5. 1. यदमेध्यं यदशान्तं तदप-
गच्छतात्

2. 66. अशान्तस्य कुतः सुखम्

अशान्तमानस

2. 24. नाशान्तमानसो वापि

अशाश्वत

1. 2. अशाश्वतं मन्यमानः शरी-
रम्
4. 60. शाश्वताशाश्वताभिधा
8. 15. दुःखालयमशाश्वतम्

अशास्त्रविहित

17. 5. अशास्त्रविहितं घोरम्

अशिख

6. अशिखा अयज्ञोपवीताः

अशिव

7. 9. तथा शिवमशिवमित्युद्दि-
शन्त्यशिवं शिवमिति

अशिष्य

6. 22. नापुत्रायाशिष्याय वा (दा-
तव्यम्)
6. 29. नापुत्रायाणाशिष्याय... की-
र्त्तयेत्

अशीतिषट्शत

33. अशीतिषट्शतं चैव

अशीर्य

9. 26. अशीर्यो न हि शीर्यते 4.
2. 4; 4. 4. 22; 4. 5. 15.

अशुचि

8. 7. अमनस्कः सदाशुचिः

Brahma.

2. नोच्छिष्टो नाशुचिर्भवेत्

Mukti.

2. 66. स्वदेहाशुचिगन्धेन

Gītā.

16. 16. पतन्ति नरके शुचौ

18. 27. लुब्धो हिंसात्मको शुचिः

अशुचिव्रत

Gītā.

16. 10. प्रवर्त्तन्ते शुचिव्रताः

अशुद्ध

Maitri.

6. 34. शुद्धं चाशुद्धमेव च

Brahmab. 1.

— अशुद्धं कामसम्पर्कात्

Brahmab. 6.

1. अशुद्धं कामसङ्कल्पम्

अशुभ

Jābāla.

6. अशुभकर्मनिर्मूलनपरः

! (one MS. has शुभाशुभ°)

Garbha.

4. अशुभक्षयकारकम् (ter).

Mukti.

2. 3. शुभश्चैवाशुभश्च तौ

4. अथ चेदशुभो भावः

6. अशुभेषु समाविष्टम्

7. अशुभाच्चालितं याति

Gītā.

4. 16. यज्ज्ञात्वा मोक्षयसे शुभात्

9. 1.

16. 19. क्षिपाम्यजस्रमशुभान्

18. 71. सोऽपि मुक्तो शुभात्

अशुश्रूषु

Gītā.

18. 67. न चाशुश्रूषवे वाच्यम्

अशून्य

Tejo.

10. अशून्ये शून्यभावं च

अशृण्वत्

Chhā.

5. 1. 10. यथा बधिरा अशृण्वन्तः

Bṛih. 6. 1. 10.

Bṛih. 4. 1.

5. अशृण्वतो हि किं स्यात्

अशेष

Mukti.

1. 21. निर्धूताशेषपापीषुः

अशेषतस्

- Brahmab. 18. त्यजेद्ग्रन्थमशेषतः
 Aruṇeya. 1. केन... कर्माण्यशेषतो वि-
 सृजामि
 Gītā. 6. 24. त्यक्त्वा सर्वानशेषतः
 39. छेत्तुमर्हस्यशेषतः
 7. 2. वक्ष्याम्यशेषतः
 18. 11. त्यक्तुं कर्माण्यशेषतः

अशेषेण

- Gītā. 4. 35. येन भूतान्यशेषेण द्रक्ष्य-
 सि
 10. 16. वक्तुमर्हस्यशेषेण
 18. 29. प्रोच्यमानमशेषेण
 63. विमृश्यैतदशेषेण

अशोक

- Bṛih. 5. 10. 1. स लोकमानच्छत्यशोक-
 महिमम्
 Maitri. 6. 23. अभयमशोकमानन्दम् 7.3.

अशोकत्व

- Nṛisut. 7. अशोकत्वादमोहत्वात्

अशोच्य

- Gītā. 2. 11. अशोच्यानन्वशोचस्त्वम्

अशोष्य

- Gītā. 2. 24. अङ्गेषोऽशोष्य एव च

अश्मन्

- Kaush. 2. 11. अश्मा भव परशुर्भव
 Chhā. 1. 2. 7. यथाश्मानमाखणमृत्वा वि-
 ध्वंसेत, 8 (विध्वंसेते),
 8. स एषोऽश्माखणः
 Bṛih. 1. 3. 7. यथाश्मानमृत्वा लोष्टो वि-
 ध्वंसेत
 Maitri. 2. 6. ता अश्मेवाप्रबुद्धा अप्राणाः
 Āśrama. 4. समलोष्टाश्मकाञ्चनाः

अश्रद्धधत्, दधान

- Chhā. 7. 19. 1. नाश्रद्धधन्मनुते
 8. 8. 5. अददानमश्रद्धधानम्
 Praśna. 2. 4. तेऽश्रद्धधाना वभूवुः
 Gītā. 4. 40. अश्रद्धाश्रद्धधानश्च
 9. 3. अश्रद्धधानाः पुरुषाः

अश्रद्धा

- Bṛih. 1. 5. 3. अश्रद्धाश्रद्धा... सर्वं मन ए
 Maitri. 6. 30.
 Tait. 1. 11. 3. अश्रद्धया देयमश्रद्धया ज्ञे
 Gītā. 17. 28. अश्रद्धया हुते दत्तम्

अश्रमण

- Bṛih. 4. 3. 22. अश्रमणोऽश्रमणः

अश्रवणीय

- Chhā. 1. 2. 5. तस्मात्तेनोभयं शृणोति श्र-
 णीयं चाश्रवणीयं च

अश्रु

- Maitri. 1. 3. vide संघात
 Kathāśru. 2. अनुव्रजन्नाश्रुमापातये-
 — यदश्रुमापातयेत्

अश्रुत

- Chhā. 6. 1. 3. येनाश्रुतं श्रुतं भवति
 6. 4. 5. न नोऽद्य कश्चनाश्रुतमा-
 मविज्ञातमुदाहरिष्यति
 Bṛih. 3. 7. 23. अश्रुतः श्रोता
 3. 8. 11. अश्रुतं श्रोतु
 Praśna. 4. 5. श्रुतं चाश्रुतं च

अश्रुपातक

- Nyāsa. 2. पृथिव्यां नाश्रुपातकाः
 (4 MSS. read व वि)

अश्रुपूर्ण

- Gītā. 2. 1. अश्रुपूर्णकुलेक्षणम्

अश्रोतृ

7. 9. 1. अत्रष्टाश्रोतामन्ताः भवति
i. 6. 11. अमन्ताश्रोतास्पष्टाः भ-
वति

अश्रोत्र

3. 8. 8. अचक्षुष्कमश्रोत्रम्
na. 2. अमनस्कमश्रोत्रमपाणिपा-
दम्

अश्रोत्रिय

7. अश्रोत्रियः श्रोत्रियो भवति
Mahā. 4.

अश्व, अश्वा

2. 2. ताभ्यो जश्मानयत्
5. 3. अश्वा गावः पुरुषा हस्तिनः
2. 6. 1. अश्वाः प्रतिहारः 2. 18. 1.
4. 17. 10. कुरुन्नाभिरक्षति
8. 13. 1. अश्व इव रोमाणि विधूय
पापम्

1. 1. 1. उषा वा अश्वस्य मेध्यस्य
शिरः
— संवत्सर आत्माश्वस्य मेध्य-
स्य
2. अहर्वा अश्वस्पृस्तान्महि-
मा
— एतौ वा अश्वं महिमानाव-
भितः
— अश्वो मनुष्यान् (अवहत्)

1. 2. 7. अश्वः समभवद्यदश्वत्
2. 5. 16. अश्वस्य शीर्ष्णा प्र यदीमुवा-
च
3. 4. 2. असौ गौरसावश्वः
18. 1. 23. हस्तिहिरण्यमश्वान्
i. 4. 22. मा नो अश्वेषु रीरिषः
anār. 2. 9. मा नो हिंसीत् . . गामश्वम्
10. 27. उषैः भवसमश्वानाम्

अश्वक्रान्त

- Mahānār. 4. 4. अश्वक्रान्ते रथक्रान्ते

अश्वतर

- Nīla. 25. यस्य हरी अश्वतरौ

अश्वतरीरथ

- Chhā. 4. 2. 1. निष्कमश्वतरीरथं तदादाय
2. अयं निष्को ज्यमश्वतरीरथः
4.
3. निष्कमश्वतरीरथं दुहितरं
तदादाय
5. 13. 2. प्रवृत्तो जश्वतरीरथो दासी-
निष्कः

अश्वत्थ

- Chhā. 8. 5. 3. अश्वत्थः सोमसवनः
Kātha. 6. 1. एषो जश्वत्थः सनातनः
Gitā. 10. 26. अश्वत्थः सर्ववृक्षाणाम्
15. 1. अश्वत्थं प्राहुरव्ययम्
3. अश्वत्थमेनं सुविरूढमूलम्

अश्वत्थनामन्

- Maitri. 6. 4. एको जश्वत्थनामैतद्भ्रम

अश्वत्थामन्

- Gitā. 1. 8. अश्वत्थामा विकर्णश्च

अश्वनाय

- Chhā. 6. 8. 3. गोनायो जश्वनायः 5.

अश्वपति

- Chhā. 5. 11. 4. अश्वपतिर्वै भगवन्तो ज्यं
कैकेयः

- Maitri. 1. 4. vide आदि

अश्वमेध

- Bṛih. 1. 2. 7. तदेवाश्वमेधस्याश्वमेधत्वम्
— अश्वमेधं वेद य एनमेवं वेद
— एष वा अश्वमेधो य एष
तपति

Brih. 1. 2. 7. ताधेतावकाश्वमेधौ

अश्वमेधकृत

topi. 5. नाश्वमेधकृतः फलम्

अश्वमेधत्व

Brih. 1. 2. 7. तदेवाश्वमेधस्याश्वमेधत्वम्

अश्वमेधयाजिन्

Brih. 3. 3. 2. यत्राश्वमेधयाजिनो गच्छन्ति
— क न्वश्वमेधयाजिनो गच्छ-
न्ति
— यत्राश्वमेधयाजिनो ऽभवन्

अश्वल

Brih. 3. 1. 2. होताश्वलो बभूव
— प्रष्टुं दध्रे होताश्वलः

10. ततो होताश्वल उपरराम

अश्ववृष

Brih. 1. 4. 4. वडवेतराभवदश्ववृष इतरः

अश्विन्

Brih. 2. 5. 16. तन्मधु दध्यङ्गाथर्वणो अश्वि-
भ्यामुवाच 17, 18, 19.

17. अश्विना दधीचे ऽद्वयं शिरः
प्रत्यैरयतम्

2. 6. 3. विश्वरूपस्त्वाष्ट्रो ऽश्विभ्याम्
4. 6. 3.

— अश्विनौ दधीच आथर्वणात्
4. 6. 3.

6. 4. 21. गर्भे ते अश्विनौ देवावाधत्तां
पुष्करस्रजौ

22. हिरण्यमयी अरणी याभ्यां
निर्मन्यतामश्विनौ

Mahânâr. 16. 5. मेधां मे अश्विनावुभावा-
धत्ताम्

Nâr. 2. अश्विनौ च नारायणः

Gîtâ. 11. 6. अश्विनौ मरुतस्तथा

22. विश्वे ऽश्विनौ मरुतश्चोष्म-
पाश्च

अश्व्य

Brih. 2. 5. 17. दधीचे ऽद्वयं शिरः प्रत्यै-
रयतम्

अष्टक

Śwet. 1. 4. अष्टकैः षड्भिः (Nâr.
explains अष्टकैः with
अष्टकैः as variant).

Râmāp. 26. धृष्ट्यष्टकविभूषितः

अष्टदल

Hamsa. 2. हृदये ऽष्टदले हंसात्मानं
ध्यायेत्

Râmāp. 64. पुनरष्टदलं लिखेत्

अष्टधा

Maitri. 5. 2. अष्टधैकादशधा द्वादश

Hamsa. 2. तस्याष्टधा वृत्तिर्भवति

Gîtâ. 7. 4. भिन्ना प्रकृतिरष्टधा

अष्टन्

Brih. 3. 2. 1. अष्टौ महा अष्टावतिप्रहाः
(bis); 9.

3. 9. 2. अष्टौ वसवः

26. अष्टावायतनान्यष्टौ लोक
अष्टौ देवा अष्टौ पुरुषाः

5. 14. 1. भूमिरन्तरिक्षं द्यौरित्यष्ट
क्षराणि

2. ऋचो यजूंषि सामानि त्व
वक्षराणि

3. प्राणो ज्ञानो व्यान इव
वक्षराणि

Śwet. 6. 3. एकेन द्वाभ्यां त्रिभिर्द्वौ

Mahânâr. 1. 12. अश्वः संभूतो हिरण्य
इत्यष्टौ

Nrip. 4. 3. यो वै नृसिंहः ... देव
लोकपालास्तस्मै नमः (16).

4. 3. यो वै नृसिंहः... ये चाष्टौ व-
सवस्तस्मै वै नमो नमः (17)
— यो वै नृसिंहः... ये चाष्टौ
महास्तस्मै वै नमो नमः
(20)

5. 2. अष्टसु पत्रेष्वष्टाक्षरं नाराय-
णं भवति
2. यो वै रुद्रः... ये चाष्टौ महाः
— यो वै रुद्रः... ये चाष्टौ प्रति-
महाः

3. अष्टौ प्रकृतयः षोडश वि-
काराः

5. हृदयं पलान्यष्टौ

3. अष्टौ मासानेकाकी यति-
थरेत्

1. नारायणादष्टौ वसवः

1. अष्टौ ब्राह्मणान् ग्राहयित्वा

3. शेषानष्टौ मासान्

14. अष्टावष्टसहस्रे द्वे

8. द्विचत्वारि षडष्टासाम्

69. ध्यायेदष्टवस्तून्

5. यो वै श्रीरामः... ये चा-
ष्टौ वसवः (31).

- यो वै श्रीरामः... ये चा-
ष्टौ लोकपालाः (32.)

अष्टपत्र

5. 1. अष्टारमष्टपत्रं चक्रम्
14. अष्टपत्रमधःपुष्पम्
63. केसरेष्वष्टपत्रेषु

अष्टपाद

6. 35. अष्टपादं शुचिं हंसम्
1. अष्टपादं शुचिर्हंसम्

अष्टम

1. 3. अष्टमो यदुद्गीथः
2. 3. वाग्यष्टमी ब्रह्मणा संविदना
(bis.)

- Brih. 2. 2. 8. वाग्यष्टमी ब्रह्मणा संविदे
Nrip. 2. 3. भद्रमष्टमं (स्थानं जानीयात्)

- Garbha. 3. अष्टमे सर्वसम्पूर्णः
Nāda. 10. शाङ्करी च तथाष्टमी

- Pinḍa. 15. अष्टम्यां व्रजते रुद्रम्
Hamsa. 7. अष्टमेन तु पिण्डेन

2. अष्टमो मृदङ्गनादः
— परा वाचा तथाष्टमे

अष्टरूप

3. अष्टरूपामजां ध्रुवाम्

अष्टसहस्र

14. अष्टावष्टसहस्रे द्वे

अष्टाक्षर

- Brih. 5. 14. 1. अष्टाक्षरं ह वा एकं गाय-
त्र्यै पदम् 2, 3.

- Nrip. 1. 3. सावित्रस्याष्टाक्षरं पदम् 4. 2.
2. 2. अष्टाक्षरः प्रथमः पादो
भवति

- अष्टाक्षराख्यः पादा भव-
न्ति

5. 1. अष्टाक्षरा वै गायत्री
2. अष्टसु पत्रेष्वष्टाक्षरं नारा-
यणं भवति

- Nār. 4. एतद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं
पदम्
— यो ह वै नारायणस्याष्टा-
क्षरं पदमध्येति

अष्टाचत्वारिंशत्

- Chhā. 3. 16. 5. अष्टाचत्वारिंशद्वर्षाणि
Āśrama. 1.

- Āśrama. 1. अष्टाचत्वारिंशद्वर्षासी

अष्टाचत्वारिंशदक्षर

- Chhā. 3. 16. 5. अष्टाचत्वारिंशदक्षरा ज-
गती.

अष्टादशन्

Mupd. 1. 2. 7. ब्रवा ह्येते अदृष्टा यज्ञरूपा
अष्टादश

Rāmap. 9. अष्टादशामी कथिताः

अष्टार

Nrip. 5. 1. अष्टारमष्टपत्रं चक्रं भवति

अष्टार्ण

Rāmap. 64. तेषु नारायणाष्टार्णम्

अष्टोत्तर

Mukti. 1. 44. सारमष्टोत्तरं शतम्

46. गुह्यमष्टोत्तरं शतम्

50. एवमष्टोत्तरं शतम्

अष्टोत्तरशत

Mukti. 1. 29. अष्टोत्तरशतं पठ

40. एवमष्टोत्तरशतम्

42. गृहीत्वाष्टोत्तरशतम्

47. इदमष्टोत्तरशतम्

1. अष्टोत्तरशतोपनिषदम्

2. अष्टोत्तरशतोपनिषदः प्रमाणम्

1. अस् (भुवि)

Ait. 1. 1. आत्मा वा इदमेक एवाय
आसीत्

3. 11. कथं त्विदं मवृते स्यात्

14. तमिदं सन्तमिन्द्रमित्या-
चक्षते

4. 5. गर्भे नु सन्नन्वेषामवेदं...
जनिमानि

Kaush. 1. 1. अस्ति संवृतं लोके
— ब्रह्मार्हो अस्ति गौतम (so
MSS.)

2. तमागतं पृच्छति को ऽसीति
— हावशत्रयोदशेन पित्रासम्

— ऋतुरस्यार्तवो ऽस्मि को
अस्ति त्वमस्मीति

Kaush.

1. 5. तं ब्रह्मा पृच्छति को ऽसीति

6. ऋतुरस्यार्तवो ऽस्मि

— त्वमात्मासि यस्त्वमस्मि

✓ सो ऽहमस्मि तमाह को

अहमस्मीति

✓ इदं सर्वमस्मि

7. वर्गो ऽस्ति पाप्मानं मे कृ-
धि

— एतथैवावृता मध्ये सन्तः

वर्गो ऽस्ति पाप्मानं मे कृ-
धि

— संवर्गो ऽस्ति पाप्मानं मे कृ-
धि

2. 9. सौमो राजासि... पंचमुर

अस्ति

11. आत्मा वै पुत्र नामासि

— तेजो वै पुत्र नामासि

15. यशु वा उपाभिगदः सो

— स यद्यगदः स्यात्

3. 2. स होवाच प्राणो ऽस्मि

— अस्ति त्वेव प्राणानां किं

यसम्

8. यद्धि भूतमात्रा न स

प्रज्ञामात्राः स्युर्ध्वा प्रा

मात्रा न स्युर्ध्वा भूतमात्रा

4. 1. अनुचानः संस्पष्ट आस

19. बालाकिस्तूष्णीमास

13. इह चेद्वेदीदथ सत्यमा

17. तमभ्यवदत् को ऽसीति

— अभिर्वाहमस्मीत्यब्रवीत्

तवेदा वा अहमस्मीति

21. वायुर्वा अहमस्मीत्य

न्मातरिश्वा वा अहमस्मीति

Kenā.

Chhā. 1. 3. 8. येन साम्रा स्तोष्यन्

(similarly in 9, 10,

1. 5. 2. तस्मान्मम त्वमेको

4.

1. 8. 1. उन्नीये वै कुशलाः स

1. 10. 3. उच्छिष्टं वै मे पीतं

1. 11. 1. उषस्तिरस्मि चाक्रायणः
7. आदित्यमुच्चैः सन्तं गायन्ति
2. 11. 2. महामनाः स्यात्तद्वत्तम्
2. 21. 3. तेभ्यो न ज्यायः परमन्य-
दस्ति
4. सर्वमस्मीत्युपासीत तद्वत्तम्
3. 14. 4. यस्य स्यादद्धा न विचिकि-
त्सास्ति
3. 17. 6. अक्षितमस्यच्युतमासि
प्राणसंशितमसीति
3. 19. 1. असदेवेदमग्र आसीत्तत्सदा-
सीत्
4. 1. 1. बहुदायी बहुपात्र्य आस
3. कम्बर एनमेतत्सन्तं स यु-
ग्वानमिव रैकमास्थ
4. 2. 3. हरेत्वा शूद्र तथैव सह गो-
भिरस्तु
4. 3. 8. पञ्चान्ये पञ्चान्ये दश सन्तः
4. 4. 1. किंगोत्रो ज्मस्मीति
2. यज्ञोत्रस्त्वमसि (bis), 4.
— जवाला तु नामाहमस्मि स-
त्यकामो नाम त्वमसि 4.
4. किंगोत्रो नु सोम्यासि
— यज्ञोत्रो ज्मस्मि
— सत्यकामो जावालो ज्मि
4. 5. 1. प्राप्ताः सोम्य सहस्रं स्मः
4. 10. 3. व्याधिभिः प्रतिपूर्णा ज्मि
4. 11. 1. सो ज्मस्मि स एवाहमस्मीति
4. 12. 1; 4. 13. 1.
5. 1. 6. अहं श्रेयानस्म्यहं श्रेयान-
स्मीति
12. भगवन्नेधि त्वं नः श्रेष्ठो ज्मि
13. यदहं वसिष्ठास्मि त्वं तद्व-
सिष्ठो ज्मि Brih. 6. 1.
14.
— यदहं प्रतिष्ठास्मि त्वं तद्व-
तिष्ठासि

- Chhā. 5. 1. 14. यदहं सम्पदस्मि त्वं तत्स-
म्पदसि Brih. 6. 1. 14.
— यदहमायतनमस्मि त्वं
तदायतनमसि
Brih. 6. 1. 14.
5. 2. 6. अमो नामासि
— अहमेवेदं सर्वमसानि
5. 11. 5. यक्ष्यमाणो भगवन्तो ज्म-
मस्मि
5. 15. 1. तस्माच्च बहुलो ज्मि प्रजया
5. 16. 1. तस्माच्च . . पुष्टिमानसि
5. 17. 1. तस्माच्च प्रतिष्ठितो ज्मि
प्रजया
5. 24. 1. यथाङ्गारानपोह्य भस्मनि
जुहुयात्तादृक् तत्स्यात्
4. तद्वैश्वानरे हुतं स्यात्
6. 1. 1. श्वेतकेतुर्हार्णवेय आस
3. अनुचानमानी स्तब्धो ज्मि
4. सर्व . . विज्ञातं स्यात् 5, 6.
6. 2. 1. सदेव सोम्येदमग्र आसीत्
— असदेवेदमग्र आसीत्
2. कुतस्तु खलु सौम्यैवं स्यात्
— सत्त्वेव सोम्येदमग्र आसीत्
3. तदैक्षत बहु स्याम्
— तत्तेज ऐक्षत बहु स्याम्
4. आप ऐक्षन्त बह्व्यः स्याम्
6. 7. 3. एको ज्मरः . . परिशिष्टः
स्यात्
— एका कलातिशिष्टा स्यात्
6. 8. 4. तस्य क मूलं स्यात् 6.
7. तत्त्वमसि श्वेतकेतो 6. 9.
4; 6. 10. 3; 6. 11. 3;
6. 12. 3; 6. 13. 3; 6.
14. 3; 6. 15. 3; 6. 16. 3.
6. 9. 2. अमुष्याहं वृक्षस्य रसो
ज्मि (bis).
6. 10. 1. न विदुरियमहमस्मीति

Chhā. 7. 1. 3. मन्त्रविदेवास्मि नात्मवित्

5. अस्ति भगवो नाम्नो भूय
इति नाम्नो वाव भूयो जस्ति
(similarly in each sec-
tion down to 14th);

7. 5. 2. नाद्यमस्तीत्येवैनमाहुः... य-
द्वायं विद्वाच्चेत्यमचित्तः
स्यात्

7. 15. 2. धिक् त्वास्त्वित्येवैनमाहुः
पितृहा वै त्वमसि मातृहा वै
त्वमसि, &c., &c.

3. नैवैनं ब्रूयुः पितृहासीति न
मातृहासीति, &c., &c.

4. तं चेद्ब्रूयुरतिवाद्यसीत्याति-
वाद्यस्मीति ब्रूयात्

7. 23. 1. नाल्पे सुखमस्ति

8. 1. 3. यच्चास्येहास्ति यच्च नास्ति

8. 3. 1. तेषां सत्यानां सताम्

8. 4. 2. अन्धः सन्... विद्धः सन्...
उपतापी सन्

8. 8. 3. साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परि-
ष्कृतौ स्वः

8. 11. 1. अयमहमस्मीति 2.

8. 12. 1. न वै सशरीरस्य सतः प्रि-
याप्रिययोरपहतिरस्यश-
रीरं सन्तं न प्रियाप्रिये
स्पृशतः

Brih. 1. 2. 1. नैवेह किञ्चनान्न आसीन्मृ-
त्युनैवेदमावृतमासीत्

— आत्मन्वी स्यामिति

2. अपां शर आसीत्

4. तद्यद्रेत आसीत्

— न ह पुरा ततः संवत्सर
आस

6. तस्य शरीर एव मन आसी-
त्

7. मेध्यं म इदं स्यादात्मन्व्य-
नेन स्यामिति

Brih. 1. 3. 28. नात्र तिरोहितमिवास्ति
— न हैवालोक्त्यताया आश-
स्ति

1. 4. 1. आत्मैवेदमप्र आसीत् 17.
— सो ऽहमस्मीत्यग्रे व्याह-
त्

2. यन्मदन्यन्नास्ति कस्मात्
बिभेमीति

3. स हैतावानास यथा क्षी-
मांसी

— तस्मादिदमर्द्धवृगलमिव स

5. अहं वाव सृष्टिरस्मि

6. मर्त्यः सन्नमृतानसृजत

7. तद्धेदं तर्ह्यव्याकृतमासीत्

— यथा क्षुरः क्षुरधाने ज
हितः स्यात्

8. ईश्वरो ह तथैव स्यात्

10. ब्रह्म वा इदमप्र आसीत् 11

Maitri. 6. 17 (ह वा)

— अहं ब्रह्मास्मि (bis).

— अन्यो ऽसावन्यो ज
स्मि

11. एकं सन्न व्यभवत्

— क्षत्रात्परं नास्ति

14. धर्मात्परं नास्ति

17. जाया मे स्यात्... किं
स्यात् (bis).

1. 5. 2. तस्माच्चेष्टियाजुकः स्यात्
21. अस्थैव सर्वे रूपमसामे

1. 6. 3. एतन्नयं सदेकमयमात्रं
एकः सच्चेतन्नयम्

2. 1. 1. अनुवानो गार्ग्य आस
13. स ह तूष्णीमास गार्ग्य

2. 3. 6. न ह्येतस्मादिति नेत्य-
रमस्ति

2. 4. 1. उवाचस्यन्... अस्मात्
दस्मि

2. 4. 2. पृथिवी वित्तेन पूर्णा स्या-
त्कथं तेनामृता स्यामिति
— तथैव ते जीवितं स्यादमृत-
त्वस्य तु नाशास्ति वित्तेन
4. 5. 3.
3. येनाहं नामृता स्याम् 4. 5. 4.
4. प्रिया वतारे नः सती
12. न हास्योद्गहणायेव स्यात्
— न प्रेत्य संज्ञास्ति 13; 4.
5. 13.
3. 1. 2. ब्रह्मिष्ठो ऽसी ३ इति
— गोकामा एव वयं स्मः
3. 3. 1. तस्यासीदुहिता गन्धर्वगृ-
हीता
— तमपृच्छाम को ऽसीति
3. 7. 1.
3. 5. 1. स ब्राह्मणः केन स्याद्येन
स्यात्तेनेदृश एव
3. 7. 1. तस्यासीद्गार्वा गन्धर्वगृही-
ता
23. नान्यो ऽतो ऽस्ति द्रष्टा ना-
न्यो ऽतो ऽस्ति श्रोता &c.
3. 8. 5. नमस्ते ऽस्तु याज्ञवल्क्य 4.
2. 1, 4.
11. नान्यदतो ऽस्ति द्रष्टृ नान्य-
दतो ऽस्ति श्रोतृ &c.
3. 9. 10. स वै वेदिता स्यात्
11—17.
20. किं देवतो ऽस्यां प्राच्यां दि-
व्यसि
(similarly in 21—24).
25. यद्धचेतदन्यत्रास्मत्स्यात्
26. कस्मिन्नु त्वं चात्मा च प्रति-
ष्ठितौ स्थः
4. 1. 2. अवदतो हि किं स्यात्
3. अप्राणतो हि किं स्यात्
4. अपश्यतो हि किं स्यात्
5. अशृण्वतो हि किं स्यात्

- Brih. 4. 1. 6. अमनसो हि किं स्यात्
7. अहदस्य हि किं स्यात्
4. 2. 1. उपनिषद्भिः समाहितात्मासि
— एवं वृन्दारक आढ्यः सन्
2. एतमिन्धं सन्तमिन्द्र इत्या-
चक्षते
4. अभयं वै जनक प्राप्नो ऽसि
— इमे विदेहा अयमहमस्मीति
4. 3. 7. समानः सन्नुभौ लोकावनु-
सञ्चरति
20. अहमेवेदं सर्वमस्मीति
23. ननु तद्वितीयमस्ति 24—30.
31. यत्र वा अन्यदिव स्यात्
4. 4. 6. ब्रह्मैव सन् ब्रह्माप्येति
Nrisut. 5 (ter).
12. अयमस्मीति पूरुषः
14. इहैव सन्तो ऽथ विद्यस्तद्वयम्
19. नेह नानास्ति किञ्चन
Katha. 4. 11.
23. तस्यैव स्यात्पदवित्
4. 5. 2. प्रव्रजिष्यन् . . अस्मि
3. यत्तु मे . . पृथिवी वित्तेन
पूर्णा स्यात्स्यां न्वहं तेना-
मृता
5. प्रिया वै खलु नो भवती
सती
15. उक्तानुशासनासि मैत्रेयि
5. 4. 1. तद्वै तदेतदेव तदास सत्य-
मेव
— जित इव सावसत्
5. 5. 1. आप एवेदमम आद्यः
5. 14. 7. गायत्र्यस्येकपदी द्विपदी
— अपदसि न हि पश्यसे
5. 15. 1. यो ऽसावसौ पुरुषः सो
ऽहमस्मि Iśā. 16.
6. 1. 14. यद्वा अहं प्रतिष्ठास्मि त्वं
तत्प्रतिष्ठो ऽसि

Bṛih. 6. 1. 14. यद्वा अहं प्रजातिरस्मि त्वं
तत्प्रजातिरसि

6. 2. 1. अनुशिष्टो न्वसि पित्रा

4. स आजगाम... यत्र प्रवा-
हणस्य जैवलेरास

7. अस्ति हिरण्यस्यापात्तम्

6. 3. 4. भ्रमदसि ज्वलदासि &c.

6. माध्वीर्नः सन्वोषधीः

Mahânâr. 9. 8; 17. 7.

— मधु द्यौरस्तु नः पिता Ma-
hânâr. 9. 9; 17. 7.

— मधुमाँ अस्तु सूर्यः Mahâ-
nâr 9. 10; 17. 7.

— दिशामेकपुण्डरीकमसि

6. 4. 9. त्वमङ्गकपायो ऽसि

12. यस्य जायायै जारः स्यात्

20. अमो ऽहमस्मि सां त्वं सा

त्वमस्यमो ऽहं सा माहमस्मि

26. अस्य नाम करोति वेदो ऽसि

28. इलासि भैत्रावरुणी

Isâ. 2. एवं त्वयि नान्यथेतो ऽस्ति

Tait. 1. 1. 1. त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि
1. 12. 1.

1. 4. 1. ब्रह्मणः कोशो ऽसि

3. यशो जने ऽस्तानि

— भेयान् वस्यसो ऽस्तानि

— प्रतिवेशो ऽसि

1. 10. 1. ऊर्ध्वपवित्रो वाजिनीव स्व-
मृतमस्मि

1. 11. 3. वृत्तविचिकित्सा वा स्यात्

4. अलूक्षा धर्मकामाः स्युः

(bis).

2. 1. 1. तेजस्वि नावधीतमस्तु

3. 1. 1; Katha. 6. 19.

2. 6. 1. अस्ति ब्रह्मेति चेद्दे सन्तमे-
नं ततो विदुः

— सो ऽकामयत बहु स्याम्

Tait. 2. 7. 1. असद्वा इदमथ आसीत्तयो
वै सदजायत

— यदेष आकाश आनन्दो न
स्यात्

2. 8. 1. युवा स्यात्साधुयुवाध्यायि-
कः... तस्येयं पृथिवी
सर्वा वित्तस्य पूर्णा स्यात्

3. 10. 6. अहमस्मि प्रथमजा कृता ३
स्य Nrip. 2. 4.

Kāṭha. 1. 1. नचिकेता नाम पुत्र आ
9. नमस्ते ऽस्तु ब्रह्मन् स्वसि
मे ऽस्तु

10. सुमना यथा स्यात्

12. स्वर्गे लोके न भयं किञ्च
नास्ति

20. अस्तीत्येके नायमस्तं
चैके

24. महाभूमौ नचिकेतस्त्वमे

2. 6. अयं लोको नास्ति परः

8. अनन्यप्रोक्ते गतिरत्र नास्ति

9. सत्यधृतिर्वृतासि

10. प्राप्तवानस्मि नित्यम्

6. 12. अस्तीति ब्रुवतो ऽन्यत्र
तदुपलभ्यते

13. अस्तीत्येवोपलब्धव्य

— अस्तीत्येवोपलब्धस्य

Śwet 3. 9. यस्मात्परं नापरमस्ति.
ज्यायो ऽस्ति कश्चित्

Mahânâr. 10. 4.

19. न च तस्यास्ति वेत्ता

4. 3. त्वं स्त्री त्वं पुमानसि

19. न तस्य प्रतिमा अस्ति

6. 9. न तस्य कश्चित् पति

Maitri. 2. 1. मरुत्तास्तेति विभ्रुतो

3. 2. अस्ति खल्वन्यो ऽस्ति

तात्माख्यः

4. 1. भगवत्समस्ते ऽस्तु

aitrī.

4. 4. अस्ति ब्रह्मेति ब्रह्मविद्या-
विदब्रवीत्
5. भगवन्नभिवाद्यसीत्यभिवा-
द्यसीति
5. 2. तमो वा इदमग्र आसीदेकं
तत् परे स्यात्
6. 2. चतस्रो दिशश्चतस्र उपदि-
शो हलसंस्था आसम्
3. एताभिः सर्वमिदमोतं प्रोतं
चैवास्मि
6. अथाव्याहृतं वा इदमासीत्
9. प्राणो ऽग्निर्विश्वो ऽसीति च
— विश्वो ऽसि वैश्वानरो ऽसि
— यत्र विश्वामृतो ऽसि
10. न हि बीजस्य स्वादुपरिग्र-
हो ऽस्ति
30. सद्ध्यायी सद्धाजी स्यात्
34. यद्येवं ब्रह्मणि स्यात्
35. सैकधामितः स्यात् तदात्म-
कश्च
7. 9. वेदादिशास्त्रहिंसकधर्माभि-
ध्यानमस्त्विति वदन्ति
10. अयमर्थः स्यात्
11. इयोरैका द्विधा सती
1. 1. 7. यथा सतः पुरुषात्
1. 2. 12. नास्त्यकृतः कृतेन
nār. 2. 4. यस्तद्देद स पितुः पितासत्
4. 5. उद्धृतासि वराहेण
— तेन या ब्रह्मदत्तासि
13. सुमित्रिया न आप ओष-
धयः सन्तु
5. 10. आर्द्रं ज्वलति ज्योतिरहम-
स्मि ज्योतिर्ज्वलति ब्रह्मा-
हमस्मि योहमस्मि ब्रह्मा-
हमस्मि
7. 6. धारणं मे अस्तु
9. 4. यस्मान्न जातः परो ज्योस्ति
Nrip. 2. 4.

Mahānār.

9. 12. घृतस्य नाम गुह्यं यदस्ति
11. 12. पीताभा स्यात्तनूपमा
13. 2. तस्मै रुद्राय नमो ऽस्तु, 3.
15. 1. ओजोसि सहोसि बलमसि
आजोसि देवानां धाम नामा-
सि विश्वमसि . . सर्वमसि
7. अमृतोपस्तरणमसि
10. अमृतापिधानमसि
16. 2. प्राणानां ग्रन्थिरसि
17. 3. नमस्ते अस्तु रुद्र रूपेभ्यः
5. ब्रह्मा शिवो मे अस्तु
18. 1. एनसो ज्वयजनमसि
(10 times).
19. 2. पितृभ्यः स्वधा अस्तु
20. 7. ज्योतिष्कृदासि सूर्य
8. उपयामगृहीतो ऽसि
24. 1.
13. वरुणस्य स्कम्भनमसि व-
रुणस्य स्कम्भसर्जनमसि
24. 1. वसुरण्यो विभूरसि
— प्राणे त्वमसि सन्धाता
— ब्रह्मन् त्वमसि विश्वसृक्
— तेजोदास्त्वमस्यद्येः
— वर्चोदास्त्वमसि सूर्यस्य
— शुभ्रोदास्त्वमसि चन्द्रम-
सः

Prašna.

2. 8. देवानामसि वद्वितमः
— चरितं सत्यमथर्वाङ्गिर-
सामसि
9. रुद्रो ऽसि परिरक्षिता
3. 2. ब्रह्मिष्ठो ऽसीति
6. 7. नातः परमस्तीति
Kaivalya. 19. तद्ब्रह्माद्वयमस्यहम्
20. शिवरूपमस्मि
21. न चास्ति वेत्ता मम
22. मम नास्ति नाशो न जन्म
देहोन्मियबुद्धिरसि

Kaivalya. 28. न च वक्षिरस्ति न चानि-
लो मे जस्ति

Gauḍa. 1. 19. स्यादामिसामान्यमेव च
20. स्यादुभयत्वं तथाविधम्
2. 6. आदावन्ते च यन्नास्ति
4. 31.
— वितथैः सदृशाः सन्तः
4. 31.

3. 6. आकाशस्य न भेदो जस्ति
15. नास्ति भेदः कथञ्चन
4. 13. दृष्टान्तस्तस्य नास्ति वै
17. फलादुत्पद्यमानः सन्
38. न च भूतादभूतस्य संभवो
जस्ति

40. नास्त्यसद्भेतुकमसत्
— सच्च सद्भेतुकं नास्ति
42. अस्ति वस्तुत्ववादिनाम्
44. अस्ति वस्तु तथोच्यते
50. विज्ञाने ऽपि तथैव स्युः
53. द्रव्यं द्रव्यस्य हेतुः स्यात्
55. नास्ति हेतुफलोद्भवः
57. शाश्वतं नास्ति तेन वै
— उच्छेदस्तेन नास्ति वै
67. किं तदस्तीति चोच्यते
73. यो जस्ति कल्पितसंवृत्या
परमार्थेन नास्त्यसौ
— परतन्त्राभिसंवृत्या स्या-
न्नास्ति परमार्थतः

75. अभूताभिनिवेशो जस्ति
83. अस्ति नास्त्यस्ति नास्तीति
नास्ति नास्तीति वा पुनः
94. वैशारथ्यं तु वै नास्ति
97. असङ्गता सदा नास्ति

Nrip. 1. 1. आपो ह वा इदमासन् स-
लिलमेव
— रेतः प्रथमं यदासीत्
2. 4. तस्मान्मृत्सिंह आसीत्

Nrip.

Nrisut.

Siras.

Garbha.

Mahā.

Brahma .

Prāṇāg.

Nīla.

Nāda.

Brahmab.

Yogat.

Nyāsa.

4. 2. न ह वा एतस्यर्चा न यजुषा
न साक्षार्थो जस्ति

2. नैव तत्र काचन भिदास्ति 8.
— सर्वात्मा सन्सर्वमसि
5. न ह्यन्यदस्त्यमेयमनात्म-
प्रकाशम्

8. न ह्यशब्दमिवेहास्ति
— नैवात्र काचन भिदास्ति
9. न ह्यस्ति द्वैतसिद्धिः

1. अहमेकः प्रथममासीत्
3. विश्वरूपो ऽसि ब्रह्मैकस्त
— हृदि त्वमसि यो नित्य
6. तस्मै रुद्राय नमो अस्त्य
— तस्मादन्यं न परं किं
नास्ति

— न तस्मात्पूर्वं न परं तदा
न भूतं नोत भव्यं यदासी

3. द्विधा तनुः स्यात्

1. एको ह वै नारायण आ-
सीत्

2. बलमस्तु तेजः

3. स विद्वान् यज्ञोप-
स्यात्

— एकं सन्तं बहुधा क
(one MS. has सन्तं)

1. आपो ऽमृतमसि
— अमा शिष्यान्तो ऽसि

2. अथापिधानमसि
— विश्वो ऽसि .. विश्व
जस्ति

4. नमस्ते अस्तु बाहुभ्याम्

6. छम्ना असत्

11. नमो ऽस्तु नीलशिलप

18. नमो ऽस्तु सूर्येभ्यः

9. पतङ्गी च तृतीया स्मा

22. तदस्यहं वाङ्मदेवः

8. पयोमध्ये जस्ति सर्पिण

1. ब्रह्मान् स्यादतन्नि

४. नदीपुलिनशापी स्यात्
Kāṭhaśru. 4.
2. त्वं स्वष्टा त्वं प्रतिष्ठासि
— अहं स्वष्टाहं प्रतिष्ठास्मि
3. द्वादशरात्रं पयोभक्षः स्यात्
na. 1. तच्च न मुख्यो जस्ति
2. विज्ञानघन एवास्मि
3. तद्वाधको जस्त्येव
— तद्वाहमस्मि (MSS.
omit अस्मि)
3ya. 4. ओजः सखा यो ज्सीन्द्रस्य
वचो जस्ति
2. न द्वितीयो जस्ति कश्चित्
8. 5. यथातुरः स्यान्मनसा वाचा
वा सञ्चयेत्
2. ब्रह्मैवाहस्मीति भावयन्
3. भूतेषु तथात्मावस्थितोऽस्म्य-
हम्
4. अग्नेर्भस्मासि
2. गोप्यो नाम विष्णुपत्न्यः
स्युः
4. मायाशबलितं ब्रह्मासीत्
— पञ्चभूतेषु गन्धवतीयं पृथि-
व्यासीत्
5. आपो वा अग्न आसन्
22. यत्सृष्टमीश्वरेणासीत्
1. अच्युतो जस्मि महादेव
— विज्ञानघन एवास्मि शि-
वो जस्मि किमतः परम्
3. अजो जस्मि किमतः परम्
6. तुषेण बद्धो ब्रौहिः स्यात्
10. यथान्तरं (?) न भेदाः स्युः
5. भुवि स्यादथ तत्त्वतः
16. रेफारूढा मूर्त्तयः स्युः
18. जगत्पाणाय... नमः स्यात्
20. रामो वाच्यः स्यात्
29. एषं त्रिकोणरूपं स्यात्

Rāmap.

Rāmot.

Mukti.

Gītā.

39. स तु रामे शंकितः सन्
48. ततः सिंहासनस्थः सन्
50. स्यात्त्रिकोणगम्
4. मुक्ताः सन्तु न चान्यथा
— जीवन्तो मन्त्रसिद्धाः स्युः
1. 4. राम त्वं परमात्मासि
10. तासूपनिषदः काः स्युः
11. तेषां शाखा द्व्येकाः स्युः
12. ऋग्वेदस्य तु शाखाः स्युः
13. आथर्वणस्य शाखाः स्युः
25. सैव सायुज्यमुक्तिः स्यात्
44. नास्त्यत्र संशयः
51. शेषविष्टे ज्मस्मि
— वीर्यवती तथा स्याम्
2. 20. तस्यार्थो जस्ति न कर्मभिः
21. नास्त्युत्तमं पदम्
32. द्विविधचित्तनाशो जस्ति
33. जीवन्मुक्तः सरूपः स्यात्
38. उपाय एक एवास्ति
45. एतास्ता युक्तयः पुष्टाः स-
न्ति
46. सतीषु युक्तिष्वेतासु
53. सम्प्रज्ञातसमाधिः स्यात्
61. मलिना जन्महेतुः स्यात्
68. मोक्षः स्याद्वासनाक्षयः
74. न मे जस्ति कश्चिद्विषयः स्व-
भावतः
1. 36. का प्रीतिः स्याज्जनार्दन
37. सुखिनः स्याम माधव
2. 7. यच्छ्रेयः स्यात्
12. न त्वेवाहं जातु नासम्
40. नेहाभिक्रमनाशो जस्ति
42. नान्यदस्तीति वादिनः
47. मा ते संगो ज्स्त्वकर्मणि
66. नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य
3. 10. एष वो ज्स्त्वष्टकामधुक्
12. यज्ञशिष्टाशिनः सन्तः

Gītā.

8. 17. यस्त्वात्मारतिरेव स्यात्
 22. न मे पार्थास्ति कर्त्तव्यम्
 24. संकरस्य च कर्त्ता स्याम्
 4. 3. भक्तो ऽसि मे सखा चेति
 6. अजो ऽपि सन्नव्ययात्मा
 भूतानामीश्वरो ऽपि सन्
 31. नायं लोको ऽस्त्ययज्ञस्य
 ६. 6. अपि चेदसि पापेभ्यः
 40. नायं लोको ऽस्ति न परः
 6. 16. नात्यभ्रतस्तु योगो ऽस्ति
 7. 7. मत्तः परतरं नान्यात्किञ्चि-
 दस्ति धनञ्जय
 8. प्रभास्मि शशिसूर्ययोः
 9. तेजश्चास्मि विभावसौ
 — तपश्चास्मि तपस्विषु
 10. बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि
 11. कामो ऽस्मि भरतर्षभ
 8. 2. ज्ञेयो ऽसि नियतात्माभिः
 5. नास्त्यत्र संशयः
 9. 29. न मे द्वेष्यो ऽस्ति न प्रियः
 32. ये ऽपि स्युः पापयोनयः
 10. 17. चिन्त्यो ऽसि भगवन् मया
 18. तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति मे
 ऽमृतम्
 19. नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे
 21. मरीचिर्मरुतामस्मि
 22. वेदानां सामवेदो ऽस्मि
 देवानामस्मि वासवः
 — इन्द्रियाणां मनश्चास्मि भू-
 तानामस्मि चेतना
 23. रुद्राणां शंकरश्चास्मि
 — वसूनां पावकश्चास्मि
 24. सरसामस्मि सागरः
 25. गिरामस्त्येकमक्षरम्
 — यज्ञानां जपयज्ञो ऽस्मि
 28. धेनूनामस्मि कामधुक्
 — प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः सर्पा-
 णामस्मि वासुकिः

Gītā.

10. 29. अनन्तश्चास्मि नागानाम्
 — पितृणामर्यमा चास्मि
 30. प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानाम्
 31. पवनः पवतामस्मि
 — श्वाणां मकरश्चास्मि
 तसामस्मि जाह्नवी
 33. अक्षराणामकारो ऽस्मि
 36. द्यूतं छलयतामस्मि
 37. वृष्णीनां वासुदेवो ऽस्मि
 38. दण्डो दमयतामस्मि
 तिरस्मि जिगीषताम्
 — मौनं चैवास्मि गुह्यानाम्
 39. न तदस्ति विना यत्
 न्मया
 40. नान्तो ऽस्ति मम दिग्
 विभूतीनाम्
 11. 12. यदि भाः सदृशी सा स
 31. नमो ऽस्तु ते देववर
 32. कालो ऽस्मि लोकक्ष
 38. वेत्तासि वेद्यं च परं
 धाम
 39. नमो नमस्ते ऽस्तु सह
 त्वः
 40. नमो ऽस्तु ते सर्वत ए
 सर्व
 — सर्वं समामोषि ततो
 सर्वः
 42. यश्चावहासार्थमसकृतो
 43. पितासि लोकस्य च
 रस्य
 — न त्वत्समो ऽस्त्यर्था
 कुतो ऽन्यः
 45. अदृष्टपूर्वं हृषितो ऽसि
 51. इदानीमस्मि संवृताः
 ताः
 52. दृष्टवानसि यन्मम
 53. दृष्टवानसि मां यथा

12. 10. अभ्यासे ज्यसमर्थो ऽसि
 11. अथैतदप्यशक्तो ऽसि
 15. 18. अतो ऽस्मि लोके वेदे च
 20. एतद्बुद्धा बुद्धिमान् स्यात्
 16. 5. सम्पदं दैवीमभिजातो ऽसि
 13. इदमस्ति . . धनम्
 15. आद्यो ऽभिजनवानस्मि को
 ज्यो ऽस्ति सदृशो मया
 18. 16. तत्रैवं सति
 40. न तदस्ति पृथिव्याम्
 — मुक्तं यत् . . स्यात्त्रिभिर्गुणैः
 55. यावान्यश्चास्मि तत्त्वतः
 64. इष्टो ऽसि मे दृढमतिः
 65. प्रियो ऽसि मे
 70. अहमिष्टः स्यामिति मे
 मतिः
 73. स्थितो ऽस्मि गतसन्देहः

2. अस् (क्षेपणे)

5. 3. अपानं प्रत्यगस्यति
 3. 6. यामिषुं . . हस्ते विभर्ष्यस्त्ववे
 Nila. 5.
 1. अपदयमस्यन्तं रुद्रम्
 5. अयं मूर्धानमस्य देह

असंयतात्मन्

6. 36. असंयतात्मना योगो दुष्पा-
 पः

असंवित्ति

- it. 9. मायया नासंवित्तिः स्वप्न-
 काशे

असंविदान

8. 7. 2. तौ हासंविदानावेव . . आ-
 जग्मतुः

असंवृत

2. 5. 18. नैनेन किञ्चनासंवृतम्
 19

असंशय

- Gītā. 8. 7. मामैवैष्यत्यसंशयः
 18. 68. मामैवैष्यत्यसंशयः

असंशयम्

- Gītā. 6. 35. असंशयं महाबाहो
 7. 1. असंशयं समग्रं माम्

असकृत्

- Maitri. 1. 4. धैरेवाशितस्यासकृदिहा-
 वर्त्तनम्

असकृदावर्त्तिन्

- Chhā. 5. 10. 8. असकृदावर्त्तानि भूतानि
 भवन्ति

असक्त

- Gītā. 3. 7. असक्तः स विशिष्यते
 19. तस्मादसक्तः सततम्
 — असक्तो ह्याचरन्कर्म
 25. कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तः
 9. 9. असक्तं तेषु कर्मसु
 13. 14. असक्तं सर्वभूधैव

असक्तबुद्धि

- Gītā. 18. 49. असक्तबुद्धिः सर्वत्र

असक्तात्मन्

- Gītā. 5. 21. बाह्यस्पर्शेष्वसक्तात्मना

असक्ति

- Gītā. 13. 9. असक्तिरनभिष्वङ्गः

असंकल्पनीय

- Chhā. 1. 2. 6. उभयं सङ्कल्पयते सङ्कल्प-
 नीयं चासङ्कल्पनीयं च

असंक्रान्त

- Gauḍa. 4. 96. अजेष्वजमसंक्रान्तं धर्मेषु
 ज्ञानमिष्यते

असंख्यं

Maitri. 6. 20. निरात्मकत्वादसंख्यो ज्यो-
निश्चिन्त्यः

असंख्यात

Chāḍ. 6. असंख्याताः कुमारकाः

असंग

Bṛih. 3. 8. 8. अनाकाशमसङ्गम्
3. 9. 26. असङ्गो न हि सज्यते
4. 2. 4; 4. 4. 22; 4.
5. 15.

4. 3. 15. असङ्गो ह्ययं पुरुषः 16.

Gauḍa. 4. 72. असङ्गं तेन कीर्तितम् 96.

Nṛisut. 5. एष हि स्वप्रकाशो ऽसङ्गः

9. असङ्गो ह्ययमात्मा

— हन्तासङ्गा वयमिति होतुः

— अकरणमलक्षणमसङ्गम्

Mukti. 2. 28. असङ्गव्यवहारत्वात्

असंगता

Gauḍa. 4. 97. असङ्गता सदा नास्ति

असंगत्व

Nṛisut. 8. असङ्गत्वादविकारित्वाद-
सत्त्वादन्वस्य

असंगशस्त्र

Gītā. 15. 3. असङ्गशस्त्रेण दृढेन छित्त्वा

असञ्चरत्

Bṛih. 1. 5. 20. सञ्चरंश्चासञ्चरंश्च न व्य-
थते 21.

असत्

Chhā. 3. 19. 1. असदेवेदमय आसीत्
6. 2. 1.

6. 2. 1. तस्मादसतः सज्जायेत

2. कथमसतः सज्जायेत

Bṛih. 1. 3. 28. असतो मा सद्गमय

Bṛih. 1. 3. 28. स यदाहासतो मा सद्गम-
येति मृत्युर्वा असत्

Tait. 2. 6. 1. असन्नेव स भवत्यसद्गमे
ति वेद चेत्

2. 7. 1. असद्वा इदमय आसीत्

Śwet. 4. 18. यदातमस्तन्न . . सन्न चास-

Maitri. 2. 7. अनवस्थो ऽसति कत्
ऽकर्तृवावस्थः

Monḍ. 2. 2. 1. एतज्ज्ञानथ सदसद्गरेण्यम्

Mahānār. 14. 2. असतां च प्रतिग्रहम् Prādg
1. .

Praśna. 2. 5. सदसच्चाभूतं च यत्

4. 5. सच्चासच्च सर्वं पश्यति

Gauḍa. 2. 9. अन्तश्चेतसा कल्पितं त्वस-
10 (MSS. read तदित-
सत् for त्वसत्).

33. भावैरसद्भिरेवायम्

3. 28. असतो मायया जन्म

4. 22. सदसत्सदसद्वापि

39. असज्जागरिते दृष्ट्वा

— असत् स्वप्ने ऽपि दृष्ट्वा

40. नास्त्यसद्देतुकमसत्

— सद्देतुकमसत्कुतः

Nrip. 1. 1. सतो बन्धुमसति निर्वि-

Nṛisut. 4. वदयां स्फुरन्तीमसती ।

पीद्य

9. इहापि सन्मात्रमसदन्व

Sarvop. 4. न सती नासती न सत्

— विकारहेतौ निरूप्य

ऽसती

Gītā. 2. 16. नासतो विद्यते भावः

9. 19. सदसच्चाहमर्जुन

11. 37. त्वमक्षरं सदसत्तत्परं

13. 12. न सत्तन्नासदुच्यते

17. 28. असदित्युच्यते पार्थ

असत्कृत

Gītā. 11. 42. यथावहासार्थमसत्कृतं

17. 22. असत्कृतमवज्ञातम्

1. असत्त्व

9. असत्त्वमरजस्कमतमस्कम्

2. असत्त्व

8. असत्त्वादित्यस्य

9. अस्य सत्त्वमसत्त्वं च दर्शयति

असत्य

6. 8. यन्मूर्त्तिं तदसत्यम्

16. 8. असत्यमप्रतिष्ठम्

असद्वाह

16. 10. मोहाद्बुद्धीत्वासद्वाहान्

असद्देतुक

4. 40. नास्त्यसद्देतुकमसत् सद-
सद्देतुकं तथा

असन्न्यस्तसंकल्प

6. 2. न ह्यसन्न्यस्तसङ्कल्पः

असपत्न

5. 12. स इन्द्रः स एषो ऽसपत्नः

2. 8. असपत्नमृद्धम्

असमत्व

3. 5. उद्धतत्वमसमत्वमिति ता-
मसानि

असमर्थ

12. 10. अभ्यासे ऽप्यसमर्थो ऽस्ति

असमानयितव्य

9. अनुदानयितव्यमसमानयि-
तव्यम्

असमाहित

2. 24. नाशान्तो नासमाहितः

असम्प्रज्ञात

Mukti.

2. 54. असम्प्रज्ञातनामायं समा-
धिः

असम्बन्ध

Gauda.

4. 16. असंबन्धो विषाणवत्

असम्बाध

Chhâ. 7. 12. 2. लोकान् . . असंबाधान् . .
अभिसिध्यति

असम्भव

Isâ.

13. अन्यदाहुरसंभवात्

असम्भूति

Isâ.

12. अन्धं तमः प्रविशन्ति ये
ऽसंभूतिमुपासते

असम्भेद

Chhâ. 8. 4. 1. एषां लोकानामसंभेदाय
Brih. 4. 4. 22.

असम्मूढ

Dhyâna.

8. स्थिरबुद्धिरसम्मूढः

Gîtâ. 5. 20.

Gîtâ.

10. 3. असम्मूढः स मर्त्येषु

15. 19. यो मामेवमसम्मूढो
जानाति

असम्मोह

Gîtâ.

10. 4. बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः

असर्व

Śiras.

3. सर्वमसर्वं विश्वमाविश्वम्

असर्वतोमुख

Nrisut.

6. सर्वतोमुखमसर्वतोमुखं .
बुबुधिरे

असहस्र

Chhâ. 4. 4. 5. नासहस्रेणावर्त्तयेति

असह्य

Chñl.

3. असह्यः सो ज्यथाद्रष्टुम्
(one MS. has अशक्यः)

असाधु

Kaush.

3. 8. नो एवासाधुना कनीयान्
Brih. 4. 4. 22.
— एष उ एवासाधु कर्म का-
रयति

Chñh.

2. 1. 1. यदसाधु तदसामेति
2. तदाहुरसाधैर्नमुपागादित्य-
साधुनैर्नमुपागादिति
3. असाम नो वतेति यदसाधु
भवत्यसाधु वतेति

7. 2. 1. साधुचासाधु च 7. 7. 1.
— न साधु नासाधु

- Brih. 5. 12. 1. किमेवास्मा असाधु कुर्या-
मिति

- Mahânâr. 4. 11. यन्मया भुक्तमसाधूनाम्

असामन्

Chñh.

2. 1. 1. यदसाधु तदसामेति
2. तदाहुरसाधैर्नमुपागात्
3. तदाहुरसाम नो वतेति

असार

Maitti.

4. 2. कदलीगर्भ इवासारम्

असिक्री

- Mahânâr. 5. 4. असिक्रिया मरुद्धे . . शृ-
णुद्या

1. असित (सि)

- Brih. 3. 9. 26. असितो न व्यथते न रिप्यति
4. 2. 4; 4. 4. 22; 4. 5.
15.

2. असित

Chñl.

5. असिता सितरक्ता च

3. असित

Brih.

6. 5. 3. जिह्मवान् बाध्यो गो ऽर्जि
ताह्वार्षगणात्
— असितो वार्षगणो हरिता
कश्यपात्

Gîtâ.

10. 13. असितो देवलो व्यासः

असिद्ध

Nrisut.

9. सिद्धं ह्यसिद्धं तत्

Mukti.

1. 27. तथाप्यसिद्धं चेज्ज्ञानम्

असिद्धत्व

Nrisut.

9. सिद्धत्वासिद्धत्वाभ्याम्

असिद्धि

Gîtâ.

2. 48. सिद्धसिद्धयोः समो भूत्वा
4. 22. समः सिद्धावसिद्धौ च
18. 26. सिद्धसिद्धयोर्निर्विकारः

असिधारा

Mahânâr.

8. 2. यथासिधारां कर्ते ज्ञा-
ताम्

असु

Ait.

5. 2. क्रतुरसुः कामो वशः शं

Kaush.

4. 2. प्रतिश्रुत्कायामसुः
13. असुरिति वा अहमेत
पासे Brih. 2. 1. 10.

Brih.

3. 9. 15. तस्य का देवतेत्यसुरिति

Mahânâr.

11. 5. परादपि परश्चासु
(4 MSS. read परश्चा

1. असुख

Gîtâ.

9. 33. अनित्यमसुखं लोकम्

2. असुख

Chñh.

7. 22. 1. नासुखं लब्ध्वा करोति

असुखदुःख

Nrisut.

9. असुखदुःखो ऽद्वयः ष
त्मा

असुनियम

3. इममसुनियमे ऽनुभूय
(Nārāyaṇa seems to
have read असौ नियमे).

असुप्त

4. 3. 11. असुप्तः सुप्तानभिचाकशीति

असुभोजन

25. शरः कालो ऽसुभोजनः

असुमन्त

- Ar. 5. 1. नमो ऽमये ऽसुमते (MSS.
read सुमते).

असुर

4. 20. तावदेनमसुरा अभिवभूवुः
— अथ हत्वासुरान्
1. 2. 1. देवासुरा ह वै यत्र संयेतिरे
2. तं हासुराः पाप्मना विविधुः
(similarly 3, 4, 5, 6).
7. तं हासुरा ऋत्वा विदध्वंसुः
1. 7. 2. देवासुरा अनुबुधिर
— विरोचनो ऽसुराणाम्
1. 8. 4. देवा वासुरा वा
— विरोचनो ऽसुरान् जगाम
5. असुराणां ह्येषोपनिषत्
1. 2. अर्वासुरान् (अवहत्)
3. 1. देवाश्चासुराश्च
— कानीयसा एव देवा ज्या-
यसा असुराः
— असुरान्यज्ञ उद्गीथेनात्य-
यामेति
7. अभवन् परासुराः
2. 1. देवा मनुष्या असुराः
3. एनमसुरा ऊचुर्ब्रवीतु नो
भवानिति
1. 4. *vide* आदि

- Maitri. 7. 9. असुरेभ्यः क्षयाय
10. देवासुरा ह वै य आत्मव
माः
Mahânâr. 13. 7. मनुष्याः पितरो ऽसुराः
23. 1. यज्ञेनासुरानपानुदन्त
Râmap. 37. असुरं हत्वा कबन्धम्
44. सीतां दृष्ट्वासुरान् हत्वा
Râmot. 5. देवासुरमनुष्यादिभावात्
Gîtâ. 11. 22. गन्धर्वयक्षासुरसिद्धसंघाः

असुषुप्त

- Nrisut. 2. जाग्रत्यस्वप्नमसुषुप्तम्
— स्वप्ने ऽजाग्रतमसुषुप्तम्
— तुरीये ऽजाग्रतमस्वप्नमसु
षुप्तम्

असूत्र

- Kaṭhaśru. 4. लघुमुण्डो ऽसूत्रोदरपात्रः
कस्मात्

असूयक

- Mukti. 1. 51. असूयकायानृजवे शठाय

असूया

- Parama. 2. *vide* आदि
Aruṇeya. 3. *vide* आदि

असूर्य

- 1śā. 3. असूर्या नाम ते लोकाः
(असूर्याः is a variant).

असृष्टान्न

- Gîtâ. 17. 13. विधिहीनमसृष्टान्नम्

असौनामन्

- Bṛih. 1. 4. 7. असौनामायमिदं रूपः (bis)

अस्तम् (इ, गम् &c.)

- Kaush. 2. 7. एतथैवावृतास्तं यन्तम्
Chhâ. 1. 9. 1. आकाशं प्रत्यस्तं यन्ति

Chhā. 2. 9. 8. यत्पञ्चमास्तामि ते तन्निधनम्

2. 14. 1. अस्तं यन्निधनम्

3. 6. 4. पश्चादस्तमेता 3. 7. 4.

3. 7. 4. उत्तरतो ऽस्तमेता 3. 8. 4.

3. 8. 4. पुरस्तादस्तमेता 3. 9. 4

3. 9. 4. दक्षिणतो ऽस्तमेता 3. 10.

4.

— अर्वागस्तमेता

3. 11. 1. नैवोदेता नैवास्तमेता

4. 3. 1. यदा सूर्यो ऽस्तमेति

— यदा चन्द्रो ऽस्तमेति

Bṛih. 1. 5. 22. सैषानस्तमिता देवता

23. अस्तं यत्र च गच्छति

— प्राणे ऽस्तमेति

4. 3. 3. अस्तमित आदित्ये 4—6;

Kaṭhaśru. 1.

4. चन्द्रमस्यस्तमिते 5, 6.

Kaṭha. 4. 9. सूर्यो ऽस्तं यत्र च गच्छति

Maitri. 6. 14. काले चास्तं नियच्छन्ति

15. संवत्सरे प्रत्यस्तं यन्ति

17. अस्मिन् प्रत्यस्तं याति

22. अव्यक्ते ब्रह्मण्यस्तं गताः

Mund. 3. 2. 8. समुद्रे ऽस्तं गच्छन्ति

Prasna. 4. 2. अकस्यास्तं गच्छतः

6. 5. समुद्रं प्राप्यास्तं गच्छन्ति

— पुरुषं प्राप्यास्तं गच्छन्ति

Mukti. 2. 51. अपाने ऽस्तं गते

52. बाहिरस्तं गते प्राणे

अस्तमय

Chhā. 2. 9. 7. यदूर्ध्वमपराङ्मात्रागस्तम-
यास्त उपद्रवः

Kaṭha. 6. 6. इन्द्रियाणां . . उदयास्तमयी

अस्तिता

Gauḍa. 4. 24. परतन्त्रास्तिता मता

अस्तृत

Kaush. 2. 11. हिरण्यमस्तृतं भव

अस्तेन

Bṛih. 4. 3. 22. स्तेनो ऽस्तेनो भवति

अस्त्र

Nrip. 2. 2. ओमन्त्राय फट्

Nṛisut. 2. कालमिसूर्यो ऽस्त्रैः

Rāmāp. 8. पुंस्त्र्यङ्गास्त्रादिकल्पना

45. तैः सार्द्धमादायास्त्राश्च

67. वर्मास्त्रनतिसंयुक्तम्

90. धृष्ट्यादिकैर्लोकापालैस्तद्वै

अस्थि

Chhā. 2. 19. 1. अस्थि प्रतिहारः

6. 5. 3. तस्य यः स्थविष्ठो धातुल-

दस्थि भवति

Bṛih. 1. 1. 1. नक्षत्राण्यस्थीनि

3. 9. 26. परिमोषिणो ऽस्थीन्यप

28. अस्थीन्यन्तरतो दारुणि

Tait. 1. 7. 1. चर्म मांसं स्नावास्थि मज्जा

Maitri. 1. 3. अस्थिचर्मस्नायु . . संघाते

3. 4. शरीरे . . अस्थिमिश्रितम्

Garbha. 2. स्नातो ऽस्थीन्यस्थिभ्यो

मज्जा

5. अस्थीनि च ह वै शीर्षि

शतानि षष्टिश्च

Pinḍa. 5. अस्थि मज्जा प्रजायते

Vāsu. 3. अस्थीनि चक्ररूपाणि भव-

न्ति

अस्थिर

Maitri. 3. 2. कलुषीकृतधास्थिरश्चक्ष्म

6. 30.

Gītā. 6. 26. मनश्चञ्चलमस्थिरम्

अस्थिरत्व

Maitri. 3. 5. अकाममस्थिरत्वम्

अस्थूल

Bṛih. 3. 8. 8. अस्थूलमनणु

अस्नातक

4. स्नातको वा ऽस्नातको वा

अस्नाविर

8. अकायमव्रणमस्नाविरम्

अस्नेह

1. 3. 8. 8. अलोहितमस्नेहम्

अस्पन्दता

kti. 2. 76. विशत्यदेहमुक्तत्वं पवनो
ऽस्पन्दतामिव

अस्पन्दमान

ida. 4. 48. अस्पन्दमानमलातम्
— अस्पन्दमानं विज्ञानम्

अस्पर्श

tha. 3. 15. अशब्दमस्पर्शमरूपम्
Nrisut. 9; Mukti. 2, 72.

अस्पर्शयोग

uda. 3. 39. अस्पर्शयोगो नामायम्

4. 2. अस्पर्शयोगो वै नाम

अस्पृष्ट

uda. 4. 84. भगवानाभिरस्पृष्टः

अस्पृष्ट

6. 11. अमन्ताभ्रोतास्पृष्टा.. भवति

अस्मदीय

11. 26. सहास्मदीयैरपि योधमुख्यैः

अस्वप्न

1. 16. अजमनिद्रमस्वप्नम् 3. 36;
4. 81.

2. जाग्रत्यस्वप्नमक्षुप्नम्

— क्षुप्ने जाग्रतमस्वप्नम्

— तुरीये जाग्रतमस्वप्नमक्षु-
प्नम्

अस्वप्ननिद्रा

Gauḍa. 1. 14. प्राज्ञस्वस्वप्ननिद्रया

अस्वर

Brahmab. 7. अस्वरं भावयेत् परम्
— अस्वरेण हि भावेन

Amṛita.

4. अस्वरेण मकारेण

24. अघोषमव्यञ्जनमस्वरं च

अस्वर्ग्य

Maitri. 7. 8. अस्वर्ग्यैः सह स्वर्ग्यस्य
— ते तस्करा अस्वर्ग्याः

Gītā.

2. 2. अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यम्

अस्वातन्त्र्य

Maitri. 4. 2. बन्धनस्थस्येवास्वातन्त्र्यम्

अस्वादु

Ait. 5. 1. येन वा स्वादु चास्वादु च
विजानाति

अह

Śwet. 2. 16. एषो ऽह देवः

Maitri. 6. 22. अथाहैषा गतिः

अहंश्रेयस्

Kaush. 2. 14. देवता अहंश्रेयसे विवद-
मानाः

Chhā. 5. 1. 6. प्राणा अहंश्रेयसि व्यूदरे

Bṛih. 6. 1. 7. ते हेमे प्राणा अहंश्रेयसे
विवदमानाः

अहंकार

Śwet. 5. 8. संकल्पाहङ्कारसमन्वितः

Maitri. 6. 5. बुद्धिर्मनो ऽहङ्कारा इति चे-
तनवत्येषा

Praśna. 4. 8. अहङ्कारश्चाहङ्कार्त्यं च

Mahā. 1. अहङ्कारस्तयोदशः

Prāṇāg. 4. अहङ्कारो ऽध्वर्युः

Parama.

2. vide आदि

- Aruṇeya. 3. *vile* आदि
 Mukti. 2. 62. घनाहङ्कारशालिनी
 Gītā. 3. 27. अहङ्कारविमूढात्मा
 7. 4. अहङ्कार इतीयं मे
 13. 5. महाभूतान्यहङ्कारः
 16. 18. अहङ्कारं बलं दर्पम् 18. 53.
 17. 5. दम्भाहङ्कारसंयुक्ताः
 18. 58. अथ चेत्त्वमहङ्कारात्
 59. यदहङ्कारमाश्रित्य

अहंकारादेश

- Chhā. 7. 25. 1. अथातो जहङ्कारादेशः

अहंकृ

- Praśna. 4. 8. अहङ्कारश्चाहङ्कर्तृव्यं च
 Gītā. 18. 17. यस्य नाहङ्कृतो भावः

अहंकृति

- Mukti. 2. 53. अहङ्कृतिं विना

अहत

- Kaush. 2. 15. अहतेन वाससा संप्रच्छन्नः

अहतवासस्

- Bṛih. 6. 4. 13. व्यहं कंसे न पिबेदहतवा-
 साः

अहत्वा

- Gītā. 2. 5. गुरुनहत्वा हि महानुभावान्

अहन्

- Chhā. 4. 15. 5. अर्चिषो जहर्ह आपूर्यमाण-
 पक्षम् 5. 10. 1; Bṛih. 6.
 2. 15.
 5. 4. 1. अहरर्चिः Bṛih. 6. 2. 9.
 6. 7. 1. पञ्चदशाहानि माशीः
 2. पञ्चदशाहानि नाश
 8. 4. 2. नक्तमहरेवाभिनिष्पद्यते

- Bṛih. 1. 1. 2. अहर्वा अश्वं पुरस्तात्
 4. 4. 16. संवत्सरो ज्योमिः परिव-
 र्त्तते
 5. 5. 3. तस्योपनिषदहरति
 Mahānār. 14. 3. यदङ्गा पापमकार्ष... अ-
 स्तदवलुपतु
 Praśna. 1. 13. अहरेव प्राणो रात्रिरे-
 रयिः
 Kāthāśru. 1. यथाहनि तथा रात्रौ
 Parama. 3. नाहर्न नक्तम् (instead of
 this two MSS. read ना
 न त्वं).

- Gītā 8. 17. सहस्रयुगपर्यन्तमहः
 24. अभिज्योतिरहः शुक्रः

अहन्त्व

- Nṛisut. 7. नमामित्वादहन्त्वादिति
 — पुनः पुनरहन्त्वादिति

अहम्

- Bṛih. 1. 4. 1. ततो जहन्नामाभवत्
 5. 5. 4. तस्योपनिषदहमिति
 Nṛip. 2. 3. अहमित्येकादशं स्थानं
 जानीयात्
 4. कस्मादुच्यते अहमिति
 Nṛisut. 2. निरस्ताखिलाविद्यातमो
 हो जहमेवेति
 4. अहमित्यनुसन्दध्यात्
 — अहमित्यात्मानमादाय
 — एष एवनमाम्येष एवा
 5. एष एवाहमेष हि व्याप्त
 — एष एवाहमेष ह्येवोक्त
 — एतदेवाहमेतद्धि महामि
 6. अहमनहं... बुबुधरे
 7. कस्त्वमित्यहमिति ह्येष
 — तस्मादहमिति सर्वाणि
 नम्
 9. अहं सः सो जहमिति

3. अहं वसति तोयेष्वहं वस-
ति चाभिषु
— अहमाकाशगो भूत्वा
2. प्रकृतिमहदहमाद्याः
9. 29. मयि ते तेषु चाप्यहम्

अहरहर

8. 3. 2. सर्वाः प्रजा अहरहर्गच्छन्त्यः
3. अहरहर्वा एवंचित् स्वर्गं
लोकमेति 5.
2. 1. 3. अहरहर्हं सुतः प्रसुतो भव-
ति
ri. 6. 12. सर्वाणि . . भूतान्यहरहः प्रप-
तन्ति
na. 4. 4. स एनं यजमानमहरहर्ब्रह्म
गमयति

अहरागम

8. 18. प्रभवन्त्यहरागमे
19. प्रभवत्यहरागमे

अहर्गण

- ânâr. 25. 1. ये संवत्सराश्च परिवत्सरा-
श्च ते ऽहर्गणाः

अहर्जर

1. 4. 3. यथा मासा अहर्जरं (य-
न्ति)

अहर्निशम्

1. 2. स्तूयमानमहर्निशम्

अहल्लिक

9. 25. अहल्लिकेति होवाच

अहिंसत्

15. 1. अहिंसन्तसर्वभूतान्यन्यत्र
तीर्थेभ्यः

अहिंसा

17. 4. यत्तपोदानमार्जवमहिंसा
20

Prâṇâg.

Aruneya.

Krish.

Gîtâ.

Gîtâ.

Bṛih.

Bṛih.

Mund. 1.

Siras.

Bṛih.

Chhâ.

Gîtâ.

Kaush.

4. स्मृतिर्देया क्षान्तिरहिंसा
पत्नीसंयाजाः

— अहिंसा इष्टयः

4. ब्रह्मचर्यमहिंसां चापरिम
हं च

16. सत्यभामाहिंसेति वै

10. 5. अहिंसा समता तुष्टिः

13. 7. अहिंसा क्षान्तिरार्जवम्

16. 2. अहिंसा सत्यमक्रोधः

17. 14. ब्रह्मचर्यमहिंसा च

अहित

2. 36. वदिष्यन्ति तवाहिताः

16. 9. क्षयाय जगतो ऽहिताः

अहिनिर्व्वयनी

4. 4. 7. यथाहिनिर्व्वयनी वल्मीके
मृता

अहिम

5. 10. 1. स लोकमागच्छत्यशोकम-
हिमम्

अहुत

1. 2. 3. यस्यामिहोबं . . अहुतम्

3. हुतमहुतं दत्तमदत्तम्

अहृदय

4. 1. 7. अहृदयस्य हि किं स्यात्

अहृदयज्ञ

7. 2. 1. हृदयज्ञं चाहृदयज्ञं च
7. 7. 1.

— न हृदयज्ञो नाहृदयज्ञः

अहैतुक

18. 22. एकस्मिन् कार्ये सक्तमहै-
तुकम्

अहोरात्र

1. 4. एवमहोरात्रे पर्यवेक्षेत

2. 7. यदहोरात्राभ्यां पापमकरोत्

- Kaush. 2. 7. यदहोरात्राभ्यां पापं करोति
 Chhâ. 8. 4. 1. नैतं सेतुमहोरात्रे तरतः
 Brih. 1. 1. 1. अहोरात्राणि प्रतिष्ठाः
 3. 1. 4. सर्वमहोरात्राभ्यामाप्तं . .
 केन यजमानो जहोरात्रयो-
 राग्निमातिमुच्यते
 3. 8. 9. निमेषा मुहुर्ता अहोरात्राणि
 Maitri. 6. 1. अहोरात्रेणैतौ व्यावर्त्तते
 Mahânâr. 1. 8. अहोरात्राश्च सर्वशः
 5. 6. अहोरात्राणि विदधत्
 25. 1. ये अहोरात्रे ते दर्शपूर्णमासौ
 Prâśna. 1. 13. अहोरात्रो वै प्रजापतिः
 Nyâsa. 2. तासामहोरात्रेण निर्वपेत्
 Haimsa. 2. अहोरात्रयोरेकविंशतिसह-
 स्राणि षट्शतान्यधिकानि
 भवन्ति

अहोरात्रकृत

- Gopi. 4. अहोरात्रकृतं पापं नाशय-
 ति

अहोरात्रप्रमाण

- Amrita. 33. अहोरात्रप्रमाणतः

अहोरात्रविद्

- Gîtâ. 8. 17. अहोरात्रविदो जनाः

अहस्व

- Brih. 3. 8. 8. अहस्वमदीर्घम्

आ

- Chhâ. 2. 8. 1. यदेति स आदिः

आकम्प

- Chhâ. 7. 8. 1. शतं विज्ञानवतामेको बल-
 वानाकम्पयते

आकर्ण

- Maitri. 6. 22. अन्तर्हृदाकाशशब्दमाक-
 यन्ति

आकर्षण

- Amrita. 9. वायोराकर्षणं तथा

आकार

- Mukti. 2. 62. अज्ञानस्रवणाकारा

आकाश

- Ait. 5. 3. पृथिवी वायुराकाश आ-
 ज्योतीर्वि
 Kaush. 1. 6. आकाशाद् योनेः संभूतः
 4. 2. आकाशो पूर्णम्
 8. आकाशो पुरुषस्तमेवाह-
 पासे
 Kena. 25. तस्मिन्नेवाकाशे त्रियम्
 जगाम
 Chhâ. 1. 9. 1. अस्य लोकस्य का गर्ति-
 त्याकाश इति
 — इमानि भूतान्याकाशरे-
 समुत्पद्यन्त आकाशं यत्
 स्तं यन्ति
 — आकाशो ह्येवैभ्यो ज्या-
 — आकाशः परायणम् ॥
 8. 1.
 3. 12. 7. यो ज्यं बहिर्द्धा पुरुष-
 काशः
 8. यो ज्यमन्तः पुरुष आका-
 9. यो ज्यमन्तर्हृदय आका-
 3. 13. 5. स वायुः स आकाशः
 3. 18. 1. आकाशो ब्रह्म
 4. 10. 5. प्राणं च हास्मै तदाकाशं चे-
 4. 13. 1. प्राण आकाशो यौर्विष्णु-
 5. 6. 1. आकाशो धूमः
 5. 10. 4. पितृलोकादाकाशमाका-
 शान्द्रमसम्

- ā. 5. 10. 5. अथैकमाकाशमाकाशाद्वा-
युम्
5. 15. 1. आकाशमेव भगवो राजन्
5. 23. 2. आकाशस्तृप्यत्याकाशे तृ-
प्यति यत्किञ्च वायुश्चाका-
शश्चाधितिष्ठतस्तत्तृप्यति
7. 2. 1. वायुं चाकाशं च 7. 7. 1.
7. 4. 2. समकल्पेतां वायुश्चाका-
शं च
7. 11. 1. वायुमागृह्णाकाशमभितप-
ति
7. 12. 1. आकाशो वाव तेजसो भू-
यानाकाशे वै सूर्याच-
न्द्रमसौ
— आकाशेनाह्वयत्याकाशेन
शृणोत्याकाशेन प्रतिशृ-
णोति . . आकाशमुपास्व
2. अथ आकाशं ब्रह्मेत्युपा-
स्ते (bis).
— यावदाकाशस्य गतम्
— अस्ति भगव आकाशाद्भूय
इत्याकाशाद्भूयो ऽस्तीति
7. 13. 1. स्मरो वा आकाशाद्भूयः
7. 26. 1. आत्मत आकाशः
8. 1. 1. दहरो ऽस्मिन्नन्तराकाशः 2.
3. यावान्वा अयमाकाशस्ता-
वानेषो ऽन्तर्हृदय आकाशः
8. 12. 2. यथैतान्यमुष्यादाकाशात्स-
मुत्थाय
4. यत्रैतदाकाशमनुविषण्णं
चक्षुः
8. 14. 1. आकाशो वै नाम नामरू-
पयोर्निर्वहिता
1. 4. 3. तस्मादयमाकाशः स्त्रिया
पूर्यते
2. 1. 5. आकाशे पुरुष एतं . . ब्र-
ह्मोपासे

- Bṛih. 2. 1. 17. अ एषो ऽन्तर्हृदय आकाश
4. 2. 3 ; 4. 4. 22 ; Tait.
1. 6. 1.
2. 3. 4. यथायमन्तरात्मन्नाकाशः
5.
2. 5. 10. आकाशः सर्वेषां . . मध्व-
स्याकाशस्य सर्वाणि . . म-
धु
— आकाशे . . अमृतमयः पु-
रुषः
3. 2. 13. आकाशमात्मा (अप्येति)
3. 3. 2. तावानन्तरेणाकाशः
3. 7. 12. य आकाशे तिष्ठन्नाकाशाद-
न्तरो यमाकाशो न वेद य-
स्याकाशः शरीरं य आ-
काशमन्तरो यमयति
3. 8. 4. आकाशे तदोतं च प्रोतं च
7.
7. कस्मिन्नु खल्वाकाश ओ-
तश्च प्रोतश्च
11. एतस्मिन्नु खल्वक्षरे गार्ग्या-
काश ओतश्च प्रोतश्चेति
3. 9. 13. आकाश एव यस्यायतनम्
4. 1. 2. आकाशः प्रतिष्ठा 3—7.
4. 3. 19. आकाशे इयेनो वा सुषणो
वा
4. 4. 17. आकाशश्च प्रतिष्ठितः
20. विजरः पर आकाशात्
6. 2. 16. अथेममेवाकाशमभिनिष्प-
द्यन्त आकाशाद्वायुम्
Tait. 1. 3. 1. आकाशः सन्धिः
1. 7. 1. आकाश आत्मा 2. 2. 1.
2. 1. 1. आत्मन आकाशः संभूत
आकाशाद्वायुः
2. 7. 1. यदेष आकाश आनन्दो न
स्यात्

- Tait. 3. 9. 1. पृथिवी वा अन्नमाकाशो
ज्जादः पृथिव्यामाकाशः प्र-
तिष्ठित आकाशे पृथिवी
3. 10. 3. सर्वमित्याकाशे
Śwet. 6. 20. यदा चर्मवदाकाशं वेष्टयि-
ष्यन्ति
Maitri. 6. 2. इदं वाव तत्पुष्करं योज्यमा-
काशः
4. शाखा आकाशवाय्वग्न्यु-
दकभूम्यादयः
17. एतस्मादाकाशादेश खल्वि-
दं चेतामात्रं बोधयति
22. अन्तर्हृदयाकाशशब्दमा-
कर्णयन्ति
27. अन्तर्हृदयाकाशं विनुदन्ति
28. अन्तर्हृदयाकाशस्य पारं
तीर्त्वा
38. अतः परमाकाशम्
Mahānār. 12. 3. आदित्यो वै ... वायुराकाशः
Prašna. 2. 2. आकाशो ह वा एष देवः
3. 8. अन्तरा यदाकाशः स समानः
4. 8. आकाशश्चाकाशमात्रा च
Gauḍa. 1. 2. आकाशे च हृदि प्राज्ञः
3. 4. आकाशे सम्प्रलीयन्ते
6. आकाशस्य न भेदो ऽस्ति
7. नाकाशस्य घटाकाशः
9. आकाशेनाविलक्षणः
12. यथाकाशः प्रकाशितः
Nrip. 3. 1. आकाशदेव जायन्त आ-
काशदेव जातानि जीव-
न्त्याकाशं प्रयन्ति
— तस्मादाकाशं बीजं विद्यात्
Śiras. 2. यो वै रुद्रः ... यच्चाकाशम्
Śikhā. 2. शिवमाकाशं मध्ये ध्रुवस्थम्
Garbha. 1. पृथिव्यापस्तेजोवायुराका-
शम्
— को वायुः किमाकाशम्

- Garbha. 1. यत्पुष्पिरं तदाकाशम्
— आकाशमवकाशप्रदाने
Brahma. 1. इयेनाकाशवत्
2. हृद्याकाशे तद्विज्ञानमाका-
शं तत्पुष्पिरमाकाशं तद्वत्
हृद्याकाशम्
Brahmab. 13. घटसंभृतमाकाशम्
— घटो लीयेत नाकाशम्
Amrit. 11. आकाशं शून्यं कृत्वा
31. एकमात्रस्तथाकाशः
Nyāsa. 4. मनसाकाशश्चाकाशाद्वा
Gītā. 13. 32. आकाशं नोपलियते
आकाशकल्प
Gauḍa. 4. 1. ज्ञानेनाकाशकल्पेन
आकाशग
Piṇḍa. 3. अहमाकाशगो भूत्वा
आकाशमय
Bṛih. 4. 4. 5. वायुमय आकाशमयः
Maitri. 6. 27. हृद्याकाशमयं कोशम्
आकाशमात्रा
Prašna. 4. 8. आकाशश्चाकाशमात्रा
आकाशवत्
Gauḍa. 3. 3. आत्मा ह्याकाशवत्
4. 91. प्रकृत्याकाशवज्ज्ञेयाः
Sarvop. 4. आकाशवत् सूक्ष्मः
केवलः
आकाशवन्त
Chhā. 7. 12. 2. आकाशवतो वै स ते
... अभिसिध्यति
आकाशशरीर
Tait. 1. 6. 2. आकाशशरीरं ब्रह्म
आकाशस्थित
Gītā. 9. 6. यथाकाशस्थितो नित्यः

आकाशात्मन्

- Kaush. 2. 14. आकाशात्मानः स्वरीयुः
— आकाशात्मा स्वरेति
Chhâ. 3. 14. 2. सत्यसंकल्प आकाशात्मा
Maitri. 2. 6.
Maitri. 6. 17. एष आकाशात्मैव

आकुल

- Itâ. 2. 1. अभ्युपूर्णाकुलेक्षणम्

आकूति

- lahânâr. 20. 16. वाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राण-
रेतोबुद्ध्याकूतिसंकल्पा मे
शुध्यन्ताम्

आकृति

- vet. 6. 6. वृक्षकालाकृतिभिः परः

आकृष्

- tip. 5. 7. स मनुष्यानाकर्षयति
— स देवानाकर्षयति
— स नागानाकर्षयति
— स ग्रहानाकर्षयति
— स यक्षानाकर्षयति
— स सर्वानाकर्षयति
isut. 7. अकारं . . उकारपूर्वार्द्धमा-
कृष्य
— उत्तरार्द्धेन तं सिंहमाकृष्य
— शृङ्गं शृङ्गार्द्धमाकृष्य
hma. 1. यदा याति संसृष्टमाकृष्य
rita. 19. एकेन मारुतमाकृष्य
râna. 21. तोयमाकर्षयेत् पुनः

आक्रम

- â. 8. 6. 5. रश्मिभिर्ऋक्ष आक्रमते
â. 3. 1. 6. केनाक्रमेण . . स्वर्गं लोक-
माक्रमते
4. 3. 9. तमाक्रममाक्रम्य
4. 4. 3. अन्वमाक्रममाक्रम्य (bis)

- Brih. 5. 10. 1. तेन स ऊर्ध्व आक्रमते (ter)

- Maitri. 6. 30. अक्षय्यमपरिमितं सुखमा-
क्रम्य

- Mund. 3. 1. 6. येनाक्रमन्त्यृषयो स्वाप्तका-
माः

आक्रम

- Brih. 3. 1. 6. केनाक्रमेण . . स्वर्गं लोक-
माक्रमते
4. 3. 9. तमाक्रममाक्रम्य
4. 4. 3. अन्वमाक्रममाक्रम्य (bis).

आखण

- Chhâ. 1. 2. 7. यथादमानमाखणमृत्वा
विध्वंसेत्, 8 (सते).
8. स एषो ऽदमाखणः

1. आख्या

- Brih. 1. 4. 12. गणश आख्यायन्ते
1. 5. 21. एतेनाख्यायन्ते प्राणाः
6. 5. 3. इमानि शुक्लानि यजूंषि वा-
जसनेयेन याज्ञवल्क्येना-
ख्यायन्ते
Maitri. 2. 3. इयं ब्रह्मविद्या . . मैत्रिणा-
ख्याता
Nâda. 8. एष ओङ्कार आख्यातः
Vâsu. 1. गोपीचन्दनमाख्यातम्
Gopî. 1. य एवं विद्वानेतदाख्यापये-
त्
Gita. 11. 31. आख्या हि मे को भवानुग्र-
रूपः
18. 63. इति तै ज्ञानमाख्यातम्

2. आख्या

- Râmap. 5. तथा रात्यस्य रामाख्या

आगम

- Kaush. 1. 2. तमागतं पृच्छति को ऽसीति
3. अभिलोकमाणश्छति
— तमित्थंविदोगच्छति

- Kaush. 1. 4. स आगच्छत्यारं हृदम् (similarly twice more).
 5. स आगच्छतीत्यं वृक्षम् (similarly 6 times more).
 4. 19. तौ ह सुप्रं पुरुषमाजग्मतुः
 Kena. 25. तस्मिन्नेवाकाशे स्त्रियमाजगाम
 Chhā. 2. 1. 4. अभ्याशो ह यदेनं साधवो धर्मा आ च गच्छेयुः
 3. 19. 4. अभ्याशो ह यदेनं साधवो घोषा आ च गच्छेयुः
 4. 14. 1. आजगाम हास्याचार्यः
 5. 12. 2. मूर्द्धा ते व्यपतिष्यद्यन्मां नागमिष्यः
 5. 13. 2. अन्धो ऽभविष्यो यन्मां नागमिष्यः
 5. 14. 2. प्राणस्त उदक्रमिष्यद्यन्मां नागमिष्यः
 5. 15. 2. सन्देहस्ते व्यशीर्यद्यन्मां नागमिष्यः
 5. 16. 2. वस्तिस्ते व्यभेत्स्यद्यन्मां नागमिष्यः
 5. 17. 2. पादौ ते व्यम्लास्येतां यन्मां नागमिष्यः
 5. 19. 1. यद्भक्तं प्रथममागच्छेत्
 6. 10. 2. सत आगम्य न विदुः सत आगच्छामह इति
 8. 7. 2. प्रजापतिसकाशमाजग्मतुः
 8. 9. 2. किमिच्छन् पुनरागमः
 8. 10. 3; 8. 11. 2.
 Brih. 2. 1. 12. नैनं पुरा कालान्मृत्युरागच्छति
 15. तौ ह पुरुषं सुप्रमाजग्मतुः
 4. 3. 37. अयमायात्ययमागच्छतीति
 — इदं ब्रह्मायातीदमागच्छतीति
 5. 10. 1. स वायुमागच्छति
 — स आदित्यमागच्छति

- Brih. 5. 10. 1. स चन्द्रमसमागच्छति
 — स लोकमागच्छत्यशोकम्
 6. 1. 8. संवत्सरं प्रोष्यागत्योवाच 9—12.
 6. 2. 1. पञ्चालानां परिषदमाजगाम
 — स आजगाम जैवलिं प्रवाहणम्
 3. स आजगाम पितरम्
 4. स आजगाम गौतमः
 Maitri. 1. 2. अन्तिकमाजगाम ... कायन्यः
 6. 7. ग इति गच्छन्त्यस्मिन्नागच्छन्त्यस्मादिमाः प्रजाः
 24. अतमाविष्टमागच्छति
 Mahānār. 2. 9. अबिभ्रदम् आगहि
 16. 7. आ मां मेधा... जगम्य
 Brahma. 3. स्वप्ने... गच्छत्यागच्छते पुनः
 Rāmāp. 44. आगत्य रामेण सह
 Mukti. 1. 51. विद्या ह वै ब्राह्मणमाजगाम
 Gītā. 3. 34. तयोर्न वशमागच्छेत्
 4. 10. सद्भावमागतः
 14. 2. मम साधर्म्यमागताः
 आगम
 Amṛita. 16. आगमस्याविरोधेन
 आगमन
 Maitri. 4. 2. दुर्निवार्यमस्य मृत्योरगमनम्
 Gaudā. 3. 9. गत्यागमनयोरपि
 आगमापायिन्
 Gītā. 2. 14. आगमापायिनो ऽन्तिका
 आगातृ
 Chhā. 1. 2. 14. आगाता ह वै कामाकं वति

आगार

śrama.

4. शून्यागारदेवगृहवासिनः

आगै

Chhā.

1. 2. 13. स ह स्मैभ्यः कामानागायति

1. 7. 9. कं ते काममागायानि

1. 12. 2. अञ्जं नो भगवानागायतु

2. 22. 2. अमृतत्वं देवेभ्य आगाया-
नीत्यागायेत्

— अन्नमात्मन आगायानि

1. 1. 3. 2. यो वाचि भोगस्तं देवेभ्य आ-
गायत् (similarly in
3—7).

17. अथात्मने ज्ञाद्यमागायत्

18. यदन्नं तदात्मन आगासीः

28. तेष्वात्मने ज्ञाद्यमागायत्

— यं कामं कामयते तमागायति

आग्निवेश्य

h. 2. 6. 2. गौतम आग्निवेश्यात् 4.6.2.

— आग्निवेश्यः शाण्डिल्या-
द्यानभिस्तात्वाच्च

4. 6. 2. आग्निवेश्यो गार्ग्यात्

आग्नीध्रीय

hā. 2. 24. 7. जघनेनाग्नीध्रीयस्य

आग्नेय

itri. 6. 14. एतस्याग्नेयमर्द्धमर्द्धं वारु-
णम्

— मघाद्यं अविष्टार्द्धमाग्नेयम्

38. सौरसौम्याग्नेयसात्त्विकानि

6. आग्नेयी प्रथमा मात्रा

30. आग्नेयस्तु त्रिमात्राणि

2. आग्नेय्यां निद्रालस्यादयो
भवन्ति

1. यद्भुज्यं तदाग्नेयं भस्म

4. आग्नेयीमेव कुर्यात्

53. आग्नेयादिषु संयुतः

आग्रह

Chhā. 7. 11. 1. एतद्वायुमागृह्य

आधार

Prāṇāg.

3. शारीरयज्ञस्य .. कावा-
धारौ

4. श्रोत्रे आधारौ

आघ्रा

Ait.

5. 1. येन वा गन्धानाजिघ्रति

Jābāla.

4. अननेन मंत्रेणाग्निमाजिघ्रेत्

— ग्रामादाग्निमाहस्य पूर्ववद्-
ग्निमाघ्रापयेत्

आङ्गिरस

Chhā. 3. 17. 6. घोर आङ्गिरसः

Bṛih. 1. 3. 8. अयास्य आङ्गिरसः 19, 24.

2. 6. 3. पन्थाः सौभरो ज्यास्यादा-
ङ्गिरसात् 4. 6. 3.— अयास्य आङ्गिरस आभू-
तेस्त्वाष्ट्रात् 4. 6. 3.

3. 3. 1. सुधन्वाङ्गिरसः

आच्

Kaush.

2. 3. दक्षिणं जान्वाच्य

आचक्ष

Ait.

3. 14. तमिदन्नं सन्तमिन्द्रमित्या-
चक्षते परोक्षेण

Kaush.

2. 5. आन्तरमग्निहोत्रमित्याचक्षते
15. पितापुत्रीयं संप्रदानमिति चा-
चक्षते

Chhā. 1. 3.

2. स्वर इतीममाचक्षते

6. वाग्गीर्वाचो ह गिर इत्याच-
क्षते2. 1. 1. यत्खलु साधु तत्सामेत्या-
चक्षते

4. 15. 2. एतं संयद्ग्राम इत्याचक्षते

5. 1. 15. न मनासीत्याचक्षते प्राणा
इत्येवाचक्षते

- Chhā. 6. 8. 1. तस्मादेनं स्वपितीत्याचक्षते
3. एवं तदप आचक्षते ज्ञानाया
5. एवं तत्तेज आचष्ट उदन्या
7. 24. 2. गोअश्वमिह महिमेत्याचक्ष-
ते
7. 26. 2. तं स्कन्द इत्याचक्षते
8. 5. 1. यद्यज्ञ इत्याचक्षते ब्रह्मचर्य-
मेव तत् (similarly 5 times
more).
Bṛih. 1. 5. 21. तेन ह वाव तत्कुलमाचक्ष-
ते
3. 8. 3. यद्भूतं च भवच्च भविष्यच्चे-
त्याचक्षते 4, 6, 7.
3. 9. 9. स ब्रह्म त्यदित्याचक्षते
4. 2. 2. इन्धं सन्तमिन्द्र इत्याचक्षते
Tait. 1. 3. 1. ता महासंहिता इत्याचक्षते
2. 6. 1. तत्सत्यमित्याचक्षते
3. 10. 1. अराध्यस्मा अन्नमित्याचक्षते
Praśna. 4. 2. स्वपितीत्याचक्षते
Nṛip. 1. 1. तस्मात् सर्वमिदमानुष्टुभमि-
त्याचक्षते
3. तस्मात् सर्वदा नाचष्टे यद्या-
चष्टे स आचार्यः
4. तस्मादिदं साम यत्रकुत्रचि-
न्नाचष्टे
Jābāla. 2. सो ऽविमुक्तं ज्ञानमाचष्टे
यो वै तदेवं वेद Rāmōt. 4.

आचम

- Chhā. 2. 12. 2. न प्रत्यङ्मुमिमाचामेत्
5. 2. 7. एतयर्चा पच्छ आचामति
तत्सवितुर्वृणीमह इत्याचा-
मति वयं देवस्य भोजन-
मित्याचामति श्रेष्ठं सर्व-
ध्यातममित्याचामति
6. 13. 2. अन्तादाचामेति . . मध्यादा-
चामेति . . अन्तादाचामेति

- Bṛih. 6. 1. 14. ओत्रिया अशिष्यन्तः
चामन्त्यशित्वाचामन्ति
6. 3. 6. अथैनमाचामति तत्सवि-
र्वरेण्यम्
— अन्तत आचम्य पा-
प्रक्षाल्य
Maitri. 6. 9. आचान्तो भूत्वात्मेज-
Jābāla. 5. प्रादयाचम्यायं विधिः
ब्राजिनाम्
आचम
Chhā. 5. 10. 9. पञ्चमश्चाचरंसैः
10. न स ह तैरथाचरन्
प्मना लिप्यते
Muṇḍ. 1. 2. 1. तान्याचरथ नियतं स
कामाः
Mahānār. 22. 1. शमेन शान्ताः शिवम-
रन्ति
Gauḍa. 2. 36. जडवल्लोकमाचरेत्
Nṛisut. 6. देवानां व्रतमाचरन्
Nyāsa. 4. अद्भिः पूतामिराचरेत्
Kaṭhaśru. 4.
Aruṇeya. 2. अमंत्रवदाचरेत्
— त्रिसन्ध्यादौ ज्ञानमाचरे-
— सन्धि समाधावात्मन्य-
रेत्
4. औषधवदशनमाचरेत्
Āśrama. 4. अनुनुमत्ता उन्मत्तवद-
रन्तः
Jābāla. 6. अनुनुमत्ता उन्मत्तवदा-
न्तः
— भैक्षमाचरन्नुदरपात्रेण
Skanda. 12. भैक्षमाचरेद्देहरक्षणे
13. इत्येवमाचरेद्दीमान्
Mukti. 2. 17. मनो निर्वासनीभावमाचरेत्
31. निर्णीतं तावदाचर-
Gītā. 3. 19. असक्तो शाचरन्कर्त-
21. यद्यदाचरति श्रेष्ठः

4. 23. यज्ञायाचरतः कर्म
16. 22. आचरत्यात्मनः श्रेयः

आचरण

- hā. 8. 12. 3. यथा प्रयोग्य आचरणे
युक्तः

आचार

- ā. 16. 7. न शौचं नापि चाचारः

आचार्य

- ish. 1. 1. हन्ताचार्यं पृच्छानीति
ā. 4. 9. 1. तमाचार्यो ऽभ्युवाद सत्य-
काम
3. आचार्यश्चैव विद्या विदि-
ता साधिष्ठं प्रापयति
4. 14. 1. आचार्यस्तु ते गतिं वक्तव्या-
जगाम हास्याचार्यस्तमा-
चार्यो ऽभ्युवाद
7. 15. 1. प्राण आचार्यः
2. स यदि .. आचार्यं वा ..
किञ्चिद्भ्रशमिव प्रत्याह
1. 3. 2. आचार्यः पूर्वरूपम्
1. 11. 1. आचार्यो ऽन्तेवासिनमनु-
शास्ति
— आचार्याय प्रियं धनमाह-
त्य
1. 3. यद्याचष्टे स आचार्यस्तेनैव
मृतो ऽधो गच्छति
1. 2. आचार्यमुपसंगम्य
3. पश्यैतां .. आचार्य
26. आचार्यान्मातुलान्भ्रातृन्
34. आचार्याः पितरः पुत्राः

आचार्यकुल

2. 23. 2. आचार्यकुलवासी तृतीयो
ऽत्यन्तमात्मानमाचार्यकु-
ले ऽवसादयन्
4. 5. 1. प्रापय न आचार्यकुलम्
21

- Chhā. 4. 9. 1. प्राप हाचार्यकुलम्
8. 15. 1. आचार्यकुलाद्देदमधीत्य

आचार्यजाया

- Chhā. 4. 10. 3. तमाचार्यजायोवाच
आचार्यदेव

- Tait. 1. 11. 2. आचार्यदेवो भव

आचार्यमुख

- Nrip. 1. 5. तस्मादिदं साम येन केनचि-
दाचार्यमुखेन यो जानीते

आचार्यवन्त

- Chhā. 6. 14. 2. आचार्यवान् पुरुषो वेद
Bṛih. 4. 1. 2. यथा .. आचार्यवान् ब्रूयात्
3-7.

आचार्यहन

- Chhā. 7. 15. 2. आचार्यहा वै त्वमासि
3. नाचार्यहासीति

आचार्योपासन

- Gītā. 13. 7. आचार्योपासनं शौचम्

आच्छादन

- Nyāsa. 3. कौपीनाच्छादनं तथा
Kāthāśru. 4.
Parama. 1. कौपीनं दण्डमाच्छादनं च
.. परिग्रहेत्
2. नाच्छादनं चेति परमहंसः
(so 6 out of 7 MSS.
of the text, but instead
of चेति Nārāyaṇa reads
चरति and says चरति
गच्छत्यादत्त इत्यर्थः)

- Aruṇeya. 1. दण्डमाच्छादनं च कौपीनं
च परिग्रहेत्

आच्छिद्

- Yogat. 14. पप्रपन्नमिवाच्छिद्म

आजन्

Kaush. 4. 11. प्रतिरूपो हैवास्य प्रजाया-
माजायते

Kātha. 1. 6. सस्यमित्राजायते पुनः

Mahā. 1. पुरुषाश्चतुर्दशाजायन्ते

आजानज

Tait. 2. 8. 1. आजानजानां देवानाम् (bis).

आजानदेव

Bṛih. 4. 3. 33. एक आजानदेवानामानन्दः
— शतमाजानदेवानामानन्दाः

आजि

Chhā. 1. 3. 5. आजिः सरणम्

1. आज्ञा

Chhā. 5. 3. 7. चिरं वसेत्याज्ञापयाच्चकार

2. आज्ञा

Hamśa. 1. आज्ञामनुध्यायन्

Krish. 2. आज्ञायवतारांस्ते हि

Rāmāp. 37. तस्याज्ञया तथा

आज्ञान

Ait. 5. 2. संज्ञानमाज्ञानं विज्ञानम्

आज्य

Chhā. 5. 2. 4. अमावाज्यस्य हुत्वा 5.

Bṛih. 6. 3. 1. आवृताज्यं संस्कृत्य

13. आज्यस्य जुहोति

6. 4. 19. स्थालीपाकावृताज्यं चेष्टि-
त्वा

Maitri. 6. 36. vide आदि

Mahānār. 25. 1. काम आज्यम्

Gītā. 9. 16. मन्त्रो ऽहमहमेवाज्यम्

आज्यभाग

Mund. 1. 2. 2. तदाज्यभागावन्तरेण

Prāṇāg. 3. शारीरयज्ञस्य . . कावाज्य-

भागौ

4. चक्षुषी आज्यभागौ

आज्यलेप

Kaush. 2. 3. आज्यलेपेनाङ्गान्यनुविमृज्य
4.

आज्यस्थाली

Prāṇāg. 3. शारीरयज्ञस्य . . का 3
ज्यस्थाली

4. सव्यहस्त आज्यस्थाली

आज्याहुति

Kaush. 2. 3. सुवेणाज्याहुतीर्जुहोति

4. एता आज्याहुतीर्जुहोति

Nyāsa. 1. आज्याहुतीर्जुह्यात्

आञ्जनहस्त

Kaush. 1. 4. शतमाञ्जनहस्ताः

आटिकी

Chhā. 1. 10. 1. आटिक्या सह जायय

आढक

Garbha. 5. कफस्याढकम्

आढ्य

Bṛih. 4. 2. 1. वृन्दारक आढ्यः सन्

Gītā. 16. 15. आढ्यो ऽभिजनवान्नि

आणव

Tejo. 1. आणवं शांभवं शक्नो

आण्ड

Chhā. 3. 19. 1. तदाण्डं निरवर्तत

आण्डकपाल

Chhā. 3. 19. 1. ते आण्डकपाले रज
स्रुवर्णं चाभवताम्

आण्डज

Chhā. 6. 3. 1. आण्डजं जीवजमुत्ति

आत्

Chhā. 3. 17. 7. आदित् प्रत्नस्य रेतः

आत्तायिन

1. 36. हवैतानात्तायिनः

आतन्

4. 1. 2. समं दिवा ज्योतिराततम्
 8. 6. 2. महापथ आतत उभौ ग्रामौ
 a. 3. 3. यथैषा पुरुषे छायेतस्मिन्ने-
 तदाततम्
 5. 10. दिवीव चक्षुरातवम् Arupe-
 ya. 5; Vāsu. 4; Skanda.
 15; Mukti. 2. 77.

आतप

- a. 3. 1. छायातपौ ब्रह्मविदो वदन्ति
 6. 5. छायातपयोरिव ब्रह्मलोके

आतुर

1. 1. 2. 9. तेनातुराः क्षीणलोकाश्च व-
 न्ते
 5. यद्यातुरः स्यान्मनसा वाचा
 वा सन्न्यसेत्

आत्तसर्वेह

2. 20. हृदयेनात्तसर्वेहः

आत्मक

14. विरिञ्चिनारायणशंकरा-
 त्मक
 5. यत्स्थावरजंगमात्मकम्
 (18).
 2. ऊर्ध्वपुण्ड्रयात्मकाः

आत्मकाम

- a. 3. 21. आप्रकाममात्मकामका-
 मं रूपम्
 4. 6. आप्रकाम आत्मकामः
 Nrisut. 5 (ter).
 6. 7. स वा एवं प्रवरणीय आ-
 त्मकामेन
 7. 10. देवाश्चरा ह वै य आत्म-
 कामाः

Maitri. 7. 10. भवन् वयमात्मकामाः

आत्मकृत

Mahānār. 18. 1. आत्मकृतस्यैनसो ऽवयज-
 नमसि

आत्मक्रीड

Chhā. 7. 25. 2. आत्मेतिरात्मक्रीडः
 Mund. 3. 1. 4. आत्मक्रीड आत्मेतिः
 Nrisut. 6. आत्मेतिरात्मक्रीडः

आत्मगुण

Śwet. 5. 8. बुद्धेर्गुणैरात्मगुणेन चैव
 12. क्रियागुणैरात्मगुणैश्च तेषाम्
 6. 3. कालेन चैवात्मगुणैश्च सूक्ष्मैः

आत्मचैतन्यरूप

Nrisut. 3. तत्तेज आत्मचैतन्यरूपं ब-
 लमवष्टभ्य

आत्मज

Krish. 21. गोप्तरं धर्ममात्मजम्
 Rāmap. 27. पुष्टः कोशलजात्मजः

आत्मज्ञ

Maitri. 2. 1. शीघ्रमात्मज्ञः कृतकृत्यः
 Mund. 3. 1. 10. तस्मादात्मज्ञं शर्षयेद्भूति-
 कामः
 Nrisut. 9. दृश्यते चेन्मात्मज्ञाः

आत्मज्ञान

Maitri. 4. 3. नातपस्कस्यात्मज्ञाने ऽधि-
 गमः
 Śiras. 4. आत्मज्ञानेन योगैश्चर्येण

आत्मज्योतिस्

Śikhā. 1. नसममित्यात्मज्योतिः

आत्मतत्त्व

Śwet. 2. 14. तद्वात्मतत्त्वं प्रसमीक्ष्य
 देशी

Śwet. 2. 15. यदात्मतत्त्वेन तु ब्रह्मतत्त्वं
...प्रपश्येत्

आत्मतृप्त

Gītā. 3. 17. आत्मतृप्तश्च मानवः

आत्मत्व

Sarvop. 1. अनात्मनो देहादीनात्मत्वे-
नाभिमन्यते

आत्मदा

Nṛip. 2. 4. य आत्मदा बलदाः

आत्मध्यान

Kaṭhaśru. 1. इदमेवास्य तद्यज्ञोपवीतं
यदात्मध्यानम्

आत्मन्

Ait. 1. 1. आत्मा वा इदमेक एवाग्र
आसीत्

4. 1. आत्मन्येवात्मानं विभर्त्ति

2. सास्यैतमात्मानमत्र गतं
भावयति

3. आत्मानमेव तद् भावयति

4. आत्मा पुण्येभ्यः कर्मभ्यः
प्रतिधीयते

— अस्यायमितर आत्मा कृत-
कृत्यः... प्रैति

5. 1. कोयमात्मेति वयमुपास्महे
कतरः स आत्मा

4. स एतेन प्रज्ञेनात्मनास्माहो-
कादुत्क्रम्य Atmapra. 1.

Kaush. 1. 6. आत्मा भूतस्य भूतस्य त्व-
मात्मासि

2. 6. एतदैष्टिकं कर्ममयमात्मान-
मध्यर्तुः संस्करोति

— स एष त्रयै विद्याया आत्मैष
उ एवैतदिन्द्रस्यात्मा भव-
ति

11. आत्मा वै पुत्रनामासि

Kaush. 3. 3. एवमेवैतस्मादात्मनः प्रा-
यथायतनं विप्रतिष्ठन्ते
4. 20.

8. स म आत्मेति विद्यात्

4. 4. अन्नस्यात्मेति वा अहमे-
मुपास इति स यो हैत-
वमुपास्ते ऽन्नस्यात्मा भ-
वति

5 सत्यस्यात्मेति वा अहमेत-
मुपासे... एवमुपास्ते सत्य-
स्यात्मा भवति

6. शब्दस्यात्मेति वा अहमे-
मुपासे

— एवमुपास्ते शब्दस्यात्मा
भवति

10. तेजस आत्मेति वा अह-
तमुपासे... एवमुपास्ते
जस आत्मा भवति

17. वाच आत्माग्रेरात्मा ज-
तिष आत्मेति वा अहमे-
मुपासे

— एतमेवमुपास्त एतेषां सर्व-
यामात्मा भवति 4. 18.

18. सत्यस्यात्मा विशुतः
त्मा तेजस आत्मेति
अहमेतमुपासे

20. इदं शरीरमात्मानमनुग्रही-
(bis).

— एतमात्मानमेत आ-
ऽन्ववस्यन्ति

— एवमेवैत आत्मान आ-
भुंजन्ति

— यावद् वा इन्द्र एतमा-
न विजज्ञे

Kena. 12. आत्मना विन्दते वै

Chhā. 1. 3. 12. आत्मानमन्तत उपलृ-
वीत

- bhā. 1. 7. 2. आत्मा साम . . आत्माः
 1. 18. 1. आत्मेहकारः
 2. 9. 4. आदायात्मानं परिपतन्ति
 2. 22. 2. अन्नमात्मन आगायानि
 3. सर्वे स्वरा इन्द्रस्यात्मानः
 सर्व ऊष्माणः प्रजापतेरा-
 त्मानः सर्वे स्पर्शा मृत्यो-
 रात्मानः
 5. प्रजापतेरात्मानं परिददानि
 — मृत्योरात्मानं परिहराणि
 2. 23. 2. अत्यन्तमात्मानमाचार्यकु-
 ले ज्वसादयन्
 3. 14. 3. एष म आत्मान्तर्हृदये 4.
 4. 3. 7. आत्मा देवानां जनिता प्र-
 जानाम्
 4. 15. 1. अक्षिणि पुरुषो दृश्यत एष
 आत्मा 8. 7. 4.
 5. 11. 1. को न आत्मा किं ब्रह्मेति
 2. सम्प्रतीममात्मानं वैश्वानर-
 मध्येति 4.
 5. 12. 1. कं त्वमात्मानमुपास्ते
 5. 13. 1; 5. 14. 1, 5. 15.
 1; 5. 16. 1; 5. 17. 1.
 — सुतेजा आत्मा वैश्वानरो
 ज्यं त्वमात्मानमुपास्ते
 2. भवत्यस्य ब्रह्मवर्चसं कुले
 य एतमेवमात्मानमुपास्ते
 5. 13. 2; 5. 14. 2; 5.
 15. 2; 5. 16. 2; 5. 17. 2.
 — मूर्द्धा त्वेष आत्मनः
 5. 13. 1. विश्वरूप आत्मा वैश्वानरो
 ज्यं त्वमात्मानमुपास्ते
 2. चक्षुष्टेतदात्मनः
 5. 14. 1. पृथग्वर्त्मात्मा वैश्वानरो
 ज्यं त्वमात्मानमुपास्ते
 2. प्राणस्त्वेष आत्मनः
 5. 15. 1. एष वै बहुल आत्मा वैश्वा-
 नरो ज्यं त्वमात्मानमुपास्ते

- Chhā. 5. 15. 2. सन्देहस्त्वेष आत्मनः
 5. 16. 1. एष वै रयिरात्मा वैश्वान-
 रो ज्यं त्वमात्मानमुपास्ते
 2. वस्तिस्त्वेष आत्मनः
 5. 17. 1. एष वै प्रतिष्ठात्मा वैश्वानरो
 ज्यं त्वमात्मानमुपास्ते
 2. पादौ त्वेतावात्मनः
 5. 18. 1. पृथगिवेममात्मानं वैश्वानरं
 विद्वांसः
 — प्रादेशमात्रमभिविमानमा-
 त्मानम्
 — सर्वेष्व्वात्मस्वप्नमिति
 2. आत्मनो वैश्वानरस्य मूर्द्धं वि-
 सुतेजाः . . प्राणः पृथग्व-
 र्त्मात्मा
 5. 24. 2. तस्य . . सर्वेष्व्वात्मसु हुतं भ-
 वति
 4. आत्मनि हैवास्य तद्वैश्वानरे
 हुतं स्यात्
 6. 3. 2. अनेन जीवेनात्मनानुप्रवि-
 द्य 3.
 6. 8. 7. तत्सत्यं स आत्मा 6. 9. 4;
 6. 10. 3; 6. 11. 3; 6.
 12. 3; 6. 13. 3; 6. 14.
 3; 6. 15. 3; 6. 16. 3.
 6. 11. 1. जीवेनात्मनानुप्रभूतः
 6. 16. 1. अनृतमात्मानं कुरुते . .
 अनृतेनात्मानमन्तर्द्वाय
 2. सत्यमात्मानं कुरुते . . स-
 त्येनात्मानमन्तर्द्वाय
 7. 3. 1. मनो ह्यात्मा
 7. 5. 2. चित्तमात्मा
 7. 25. 2. आत्मैवाधस्तादात्मोपरि-
 ष्टात् &c.
 — आत्मैवेदं सर्वमिति
 7. 26. 1. आत्मतः प्राण आत्मत आ-
 दा &c.

- Chhā. 7. 26. 1. आत्मत एवेदं सर्वमिति
 8. 1. 5. एष आत्मापहतपाप्मा
 Maitri. 7. 7.
 6. य इहात्मानमनुविद्य
 — य इहात्मानमनुविद्य
 8. 8. 3. स वा एष आत्मा इदि
 4. एष आत्मेति होवाच
 8. 8. 3; Maitri. 2. 2.
 8. 4. 1. अयं य आत्मा स सेतुः
 8. 5. 1. इष्टात्मानमनुविन्दते
 2. सत आत्मनत्वाणं विन्दते
 — ब्रह्मचर्येण हेवात्मानमनु-
 विद्य मनुते
 3. एष आत्मा न नश्यति
 8. 7. 1. य आत्मापहतपाप्मा 3.
 — यस्तमात्मानमनुविद्य वि-
 जानाति 3.
 2. तमात्मानमन्विच्छामो य-
 मात्मानमन्विष्य सर्वाथ
 लोकानाप्नोति
 8. 8. 1. उदशराव आत्मानमवेक्ष्य
 यदात्मनो न विजानीथः
 — भगव आत्मानं पद्यावः
 4. आत्मानमनुविद्य व्रजतः
 — आत्मैवेह महद्य आत्मा
 परिचर्य आत्मानमेवेह
 महयन्नात्मानं परिचरन्
 8. 10. 1. स्वप्ने महीयमानश्चरत्येष
 आत्मा
 8. 11. 1. स्वप्नं विजानात्येष आत्मा
 — नाह खल्वयमेवं सम्पत्या-
 त्मानं जानाति 2.
 8. 12. 1. अशरीरस्यात्मनो ऽधिष्ठानम्
 4. यो वेदेदं जिघ्राणीति स
 आत्मा
 — यो वेदेदमभिव्याहराणीति
 स आत्मा

- Chhā. 8. 12. 4. यो वेदेदं शृण्वानीति 3
 आत्मा
 5. यो वेदेदं मन्वानीति 3
 आत्मा
 6. ब्रह्मलोके तं . देवा आ-
 त्मानमुपासते
 — यस्तमात्मानमनुविद्य जा-
 नातीति
 8. 14. 1. तद्ब्रह्म तदमृतं स आत्मा
 8. 15. 1. आत्मनि सर्वेन्द्रियाणि स
 म्प्रतिष्ठाप्य
 Brih. 1. 1. 1. संवत्सर आत्माश्चस्य
 1. 2. 3. स वेधात्मानं व्यकुल
 Maitri. 6. 3.
 4. द्वितीयो म आत्मा जपे
 5. स तथा वाचा तेनात्मने
 सर्वमसृजत
 7. तं . आत्मन आलभ
 — तस्य संवत्सर आत्मा
 — तस्येमे लोका आत्मानः
 — मृत्युरस्यात्मा भवति
 1. 3. 2. यत्कल्याणं वदति तदा
 (similarly in 3—6.)
 7. भवत्यात्मना . . . य एवे
 17. अथात्मने ऽन्नाद्यमागाथ
 18. इदं सर्वं यदन्नं तदा
 आगासीः
 28. तेष्वात्मने ऽन्नाद्यमागाथे
 — आत्मने वा यजमानाय
 1. 4. 1. आत्मैवेदमप आसीत्
 विधः सो ऽनुवीक्ष्य या-
 दात्मनो ऽपश्यत्
 3. आत्मानं वेधापातयत्
 4. मात्मन एव जनयित्वा
 7. आत्मैत्येवोपासीत
 — एतत्पदमीयमस्य सर्वं
 दयन्नात्मा

- Brih. 1. 4. 8. अन्तरतरं यदयसात्मा .
 — यो ज्यमात्मनः प्रियं ब्रुवा-
 णं कुर्यात्
 — आत्मानमेव प्रियमुपासीत
 — स आत्मानमेव प्रियमुपास्ते
 10. आत्मानमेवावेत्
 — आत्मा ह्येषां स भवति
 15. आत्मानमेव लोकमुपासीत
 स य आत्मानमेव लोक-
 मुपास्ते
 — आत्मनो यद्यत्कामयते
 16. अयं वा आत्मा सर्वेषां भू-
 तानां लोकः
 17. आत्मैवेदमग्र आसीदेक एव
 — मन एवास्यात्मा
 — आत्मैवास्य कर्मात्मना हि
 कर्म करोति
 1. 5. 1. त्रीण्यात्मने ऽकुरुत 3.
 3. तान्यात्मने ऽकुरुत
 — एतन्मयो वा अयमात्मा
 15. आत्मैवास्य षोडशी कला
 — तदेतन्नभ्यं यदयमात्मा
 — आत्मना चेज्जीवति
 20. एवं विस्त्सर्वेषां भूतानामात्मा
 1. 6. 3. अथ कर्मणामात्मेत्येतदे-
 षामुक्त्यम्
 — एतच्छयं सदैकमयमात्मा-
 त्मो एकः सत्तेतच्छयम्
 2. 1. 13. आत्मनि पुरुष एतं . . ब्र-
 ह्मोपास्ते
 20. आत्मनः सर्वे प्राणाः . . व्यु-
 च्छरन्ति
 2. 3. 4. यश्चायमन्तरात्मन्नाकाशः 5.
 2. 4. 5. आत्मनस्तु कामाय पतिः
 प्रियो भवति (similarly
 : 9 times more); 4. 5. 6.
 : 11 times more).

- Brih. 2. 4. 5. आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः
 श्रोतव्यः 4. 5. 6.
 — आत्मनो वा अरे दर्शनेन
 भवणेन
 6. ब्रह्म तं परादाद्यो ज्यमात्रा-
 त्मनो ब्रह्म वेद (similarly
 5 times more); 4. 5. 7.
 (6 times more).
 — इदं सर्वं यदयमात्मा 4. 5. 7.
 14. यत्र वा अस्य सर्वमात्मैवा-
 भूत् 4. 5. 15.
 2. 5. 1. अयमेव स यो ज्यमात्मा
 (14 times).
 14. अयमात्मा सर्वेषां भूतानां
 मध्वस्यात्मनः सर्वाणि . .
 मधु
 — यश्चायमस्मिन्नात्मनि . .
 पुरुषः
 — यश्चायमात्मा तेजोमयः . .
 पुरुषः
 15. स वा अयमात्मा सर्वेषां भू-
 तानामधिपतिः
 — आत्मनि . . एत आत्मानः स-
 मार्पिताः
 19. अयमात्मा ब्रह्म सर्वानुभूः
 3. 2. 13. आकाशमात्मा (अप्येति).
 3. 3. 2. तान्वायुरात्मनि धित्वा
 3. 4. 1. य आत्मा सर्वान्तरस्तं मे
 व्याचक्ष्व 2; 3. 5. 1.
 — एष त आत्मा सर्वान्तरः
 (bis); 2 (bis); 3. 5. 1.
 — यः प्राणेन प्राणिति स त
 आत्मा सर्वान्तरः (simi-
 larly 3 times more).
 3. 5. 1. एतं वै तमात्मानं विदित्वा
 3. 7. 3. एष त आत्मानं तर्कान्मृतः
 4—23.

Brih. 3. 9. 4. आत्मैकादशः

10. सर्वस्यात्मनः परायणम्
(16 times).26. कस्मिंश्च त्वं चात्मा च प्रति-
ष्ठितौ

— स एष नेति नेत्यात्मा

4. 2. 4; 4. 4. 22; 4. 5. 15.

4. 2. 3. अस्माच्छारीरादात्मनः

4. 3. 6. आत्मैवास्व ज्योतिर्भवती-
त्यात्मनैवायं ज्योतिषास्ते7. कतम आत्मेति Maitri.
6. 31.

21. प्राज्ञेनात्मना सम्परिष्वक्तः

35. शारीर आत्मा प्राज्ञेनात्म-
नान्वारूढः38. आत्मानमन्तकाले सर्वे
प्राणा अभिसमायन्ति4. 4. 1. स यत्रायमात्माबल्यं न्येत्य
2. तेन प्रद्योतेनैष आत्मा नि-
ष्क्रामति3. अन्यमाक्रममाक्रभ्यात्मान-
मुपसंहरति (bis).

—अयमात्मेदं शरीरं निहत्य 4.

5. स वा अयमात्मा ब्रह्म

12. आत्मानं चेद्विजानीयात्

13. यस्यानुवित्तः प्रतिबुद्ध आ-
त्मा

15. यदैतमनुपश्यत्यात्मानम्

17. तमेव मन्य आत्मानम्

20. अज आत्मा महान्ध्रुवः

22. स वा एष महानज आत्मा
24, 25.

—येषां नो ज्यमात्मायं लोकः

23. आत्मन्येवात्मानं पश्यति
सर्वमात्मानं पश्यति4. 5. 6. आत्मनि खल्वरे वृष्टे भुते
मते

Brih. 4. 5. 13. अयमात्मानन्तरो ज्वाहः

14. अविनाशी वा अरे ज्यमा
त्मानुच्छित्तिधर्मा6. 4. 2. एतं प्राञ्चं पावाणमात्मन
एव समुदपारयत्

6. यद्युदक आत्मानं परिपश्ये

Isā.

6. सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानु-
पश्यति सर्वभूतेषु चात्मा7. यस्मिन् सर्वाणि भूतान्
त्मैवाभून्Tait. 1. 4. 2. कुर्वाणाचीरमात्मनो वा
सि

1. 5. 1. मह इति तद्ब्रह्म स आत्

1. 7. 1. आकाश आत्मा 2. 2.

2. 1. 1. तस्माद्वा एतस्मादात्मन अ
काशः संभूतः

— अयमात्मा । इदं पुच्छम्

2. 2. 1. अन्यो ऽन्तर आत्मा प्राण
यः2. 3. 1. तस्यैष एव शारीर आ
यः पूर्वस्य 2. 4. 1; 2.

1; 2. 6. 1.

— अन्यो ऽन्तर आत्मा
नोमयः

— आदेश आत्मा

2. 4. 1. अन्यो ऽन्तर आत्मा वि
नमयः

— योग आत्मा

2. 5. 1. अन्यो ऽन्तर आत्मानन्द
— आनन्द आत्मा

2. 7. 1. तदात्मानं स्वयमकुर्वन्

2. 8. 1. एतमन्नमयमात्मानं..
णमयमात्मानं.. मनोमात्मानं.. विज्ञानमा
त्मानं.. आनन्दमयमात्मानमुपसंक्रामति
3. 10. 5. (उपसंक्रा

- mit. 2. 9. 1. स य एवं विद्वानेते आत्मानं
स्पृणुत उभे ह्येवैष एते आ-
त्मानं स्पृणुते य एवं वेदं
2. 20. आत्मास्य जन्तोर्निहितो गु-
हायाम्
— तमक्रतुः पश्यति . . महि-
मानमात्मनः
22. महान्तं विभुमात्मानं मत्वा
4. 4.
23. नाथमात्मा प्रवचनेन लभ्यः
Mund. 3. 2. 3.
— तस्यैष आत्मा विवृणुते त-
नूं स्वाम् Mund. 3. 2. 3.
3. 3. आत्मानं रथिनं विद्धि
4. आत्मेन्द्रियमनोयुक्तम्
10. बुद्धेरात्मा महान् परः
13 तद्यच्छेज्ज्ञान आत्मनि
— ज्ञानमात्मनि महति निय-
च्छेत्तद्यच्छेच्छान्त आत्मनि
4. 5. य इमं मध्वदं वेद आत्मानम्
12. मध्य आत्मनि तिष्ठति
15. एवं मुनेर्विज्ञानत आत्मा
भवति
5. 6. यथा च मरणं प्राप्य आत्मा
भवति
6. 5. यथादर्शं तथात्मनि
7. सत्त्वादाधि महानात्मा
1. 2. आत्माप्यनीशः सुखदुःख-
हेतोः
6. पृथगात्मानं . . मत्वा
8. अनीशश्चात्मा बुध्यते भोक्तृ-
भावात्
9. अनन्तश्चात्मा विश्वरूपः
10. क्षरात्मानावीशते देवः
15. एषमात्मानि गृह्यते
Brahma. 3.

Śwet.

1. 16. सर्वव्यापिनमात्मानम्
Brahma. 3.
3. 20. आत्मा गुहायां निहितो ऽस्य
जन्तोः Mahānār. 8. 3.

Maitri.

1. 1. त्रित्वैतानश्रीनात्मानमभि-
ध्यायेत्
2. 1. अयं वाव खल्वात्मा ते
2. तमः प्रणुदत्येष आत्मा
— स्वेन रूपेणाभिनिरूपयता इ-
त्येष आत्मा
6. स वायुरिवात्मानं कृत्वा
— पञ्चधात्मानं विभज्य (bis).
7. स वा एष आत्मेहोशान्ति
कवयः
— गुणमयेन पटेनात्मानमन्त-
र्धाय
3. 1. यद्येवमस्यात्मनो महिमानं
सूचयसि
2. अमृतो ऽस्यात्मा बिन्दुरिव
पुष्करे
— निबन्धात्मात्मनात्मानम् 6.80.
4. 1. आत्मन्नेव सायुज्यमुपैति, 4.
3. मनसः प्राप्यते ह्यात्मा
5. 2. असा आत्मान्तर्बहिश्च
6. 1. द्विधा वा एष आत्मानं वि-
भर्त्ति
3. आत्मानं युञ्जीतेति
7. आत्मनो त्मा नेतामृताख्यः
— सर्वमात्मा जानीतेति
8. एषं हि खल्वात्मेज्ञानः 7.7.
9. एष उभयात्मैर्बहिदात्म-
न्नेवाभिधायत्यात्मन्नेव
यंजति
— द्वाभ्यामात्मानमभिध्यायेत्
11. परं वा एतदात्मनो रूपं यद-
न्नम्
12. अन्नमात्मेत्युपासीत

- Maitri. 6. 14. तत्रैकैकमात्मनो नवांशकं
सचारकविधम्
15. संवत्सरो वै . . आत्मा
20. यदात्मनात्मानं . . . पश्यति
तदात्मनात्मानं दृष्ट्वा निरा-
त्मा भवति
— प्रसन्नात्मात्मनि स्थित्वा
34.
26. अपरिमितधा चात्मानं वि-
भज्य
31. आत्मा ह्येषामुद्गन्ता
32. एतस्मादात्मनि सर्वे प्रा-
णाः . . . उच्चरन्ति
34. आत्मन्येव धत्ते
— चेतसो निवेशितस्यात्मनि
36. इमौ स्थितावात्मशुची
7. 1. सर्वस्यात्मा सर्वभुक्
7. एष हि खल्व्वात्मान्तर्हृदये
Mund. 2. 2. 4. प्रणवो धनुः शरो ह्यात्मा
Dhyāna. 19.
5. तमेवैकं जानथ आत्मानम्
6. ओमित्येवं ध्यायथ आत्मानम्
7. दिव्ये ब्रह्मपुरे ह्येष व्यो-
स्यात्मा प्रतिष्ठितः
3. 1. 5. सत्येन लभ्यस्तपसा ह्येष
आत्मा
9. एषो ऽगुरात्मा चेतसा वे-
दितव्यः
— यस्मिन् विशुद्धे विभवत्ये-
ष आत्मा
3. 2. 4. नायमात्मा बलहीनेन लभ्यः
— तस्यैष आत्मा विशते ब्रह्म-
धाम
7. कर्माणि विज्ञानमयश्च आ-
त्मा
Mahānār. 2. 7. आत्मनात्मानमभिसम्बभूव
8. 2. अनृतादात्मानं जुगुप्सेत्

- Mahānār. 11. 4. आत्मा नारायणः परः
12. 3. आदित्यो वै . . आत्मा
15. 10. ब्रह्मणि स आत्मा मृतत्वा
16. 1.
23. 1. स एव परमेष्ठी ब्रह्मात्
— विज्ञानेनात्मानं वेदयति
24. 1. ओमित्यात्मानं युञ्जीत
25. 1. आत्मा यजमानः
Garbha. 5 ; Prāṇag.
Praśna. 1. 10. विद्यायात्मानमन्विष्य
2. 3. पञ्चधात्मानं प्रविभज्य
3. 1. आत्मानं वा प्रविभज्य क
प्रातिष्ठते
3. आत्मन एव प्राणो जाय
6. इदि ह्येष आत्मा
10. प्राणस्तेजसा युक्तः सहा
ना
4. 7. एवं . . तत्सर्वं पर आत्
सम्प्रतिष्ठते
9. स परे ऽक्षरे आत्मनि स
तिष्ठते
Kaivalya. 10. सर्वभूतस्थमात्मानं स
तानि चात्मानि Gītā. 6.
11. आत्मानमरणिं कृत्वा
Brahma. 3.
12. स एव मायापरिमोहि
त्मा
Māndū. 2. अयमात्मा ब्रह्म N
1 ; Nrisut. 1 ; Rām
— सोऽयमात्मा चतुष्पा
Nrip. 4. 1 ; Nris
Rāmot. 3.
7. स आत्मा स विज्ञेय
Nrip. 4. 1. (most
omit second s); B
3. (omitting second
8. सोऽयमात्मा भवति

12. ओङ्कार आत्मैव संविश-
त्यात्मनात्मानं य एवं
वेद Nrisut. 2.
1. 12. नात्मानं नापरांश्चैव
2. 12. कल्पयत्यात्मनात्मानमात्मा
देवः
17. तद्वात्मा विकल्पितः
3. 3. आत्मा ह्याकाशवत्
4. तद्ब्रह्मजीवा इहात्मनि
7. नैवात्मनः सदा जीवः
8. आत्मापि मलिनो मलैः
11. तेषामात्मा परो जीवः
13. जीवात्मनोरनन्यत्वम्
14. जीवात्मनोः पृथक्त्वम्
1. 7. आत्मनि ब्रह्मण्यानुष्टुभं
जानीयात्
2. 4. सर्वानात्मनः... उद्ब्रूह्याति
— सर्वानात्मनः... विरमति
— सर्वानात्मनः... स्वतेजसा
ज्वलति
5. 1. नात्मानं माया स्पृशति
1. अणोरणीयांसमिममात्मा-
नं... नो व्याचक्ष्व
— तमेतमात्मानमोमिति ब्रह्म-
णैकीकृत्य
— ब्रह्म चात्मना ओमित्येकी-
कृत्य
— तं वा एतं त्रिशरीरमात्मा-
नम्
— चिदेकरसो ह्ययमात्मा
— स एवात्मा स एव विज्ञेयः
2. एतमात्मानं जाग्रत्यस्वप्न-
मधुषुप्तम्
— ओतो ह्ययमात्मा
— अनुज्ञाता ह्ययमात्मा 8.
— अनुसैकरसो ह्ययमात्मा
— अविकल्पो ह्ययमात्मा 8.

Nrisut.

2. चतुरूपो ह्ययमोङ्कारः ..
आत्मैव
— अमात्रश्चतुर्थः .. आत्मैव
— एष ह्यात्मानं प्रकाशयति
— इममात्मानं परं ब्रह्मानुस-
न्ध्यात्
3. तदधिष्ठानमात्मानं संज्वालय
4. तं वा एतमात्मानं परमं ब्रह्म
— एतमेवात्मानं परमं ब्रह्म
— एकादशात्मानमात्मानम्
— एतमेवात्मानमात्मानं परमं
ब्रह्म
— अहमित्यात्मानमादाय
5. आत्मन्येव नृसिंहे ब्रह्मणि व-
र्त्तते (bis).
— इदं सर्वं यदयमात्मा मा-
यामात्रम्
— तस्मादात्मानमेवैवं जानी-
यात् (ter).
— आत्मैव नृसिंहो देवः (ter).
— असङ्गोऽन्यं न वीक्षत आत्मा
— आत्मन्येव नृसिंहे देवे परे
ब्रह्मणि वर्त्तते
— इममात्मानमाप्तममुष्कृष्ट-
तमं .. अन्विष्य
6. देवा इममात्मानं ज्ञातुमैच्छन्
— तुरीयातुरीयमात्मानं... बु-
बुधिरे
— तुरीयातुरीयमात्मानं जा-
नीयात्
— तुरीयातुरीयमात्मानं .. अ-
न्विष्य
— आत्मनैवात्मानं परमं ब्रह्म
पश्यति
7. अकारेणममात्मानमन्विष्य
(bis).

Nṛsūt.

7. अकारमिममात्मानमुकार-
पूर्वाद्धमाकृत्य— मकारार्थेनानेनात्मनैकीकु-
र्यात्— सर्वं ह्ययमात्मा . . आत्मै-
वेदं सर्वम्— सर्वात्मकमात्मानमन्वि-
च्छेत्8. ओतश्च प्रोतश्च ह्ययमात्मा
सिंहः

— अद्वयो ह्ययमात्मैकल एव

— एतदद्वयं स्वप्रकाशं महा-
नन्दमात्मैव

9. ओङ्कारमात्मानमुपदिश

— उपब्रष्टानुमन्तैष आत्मा

— आत्मैव सिद्धो ऽद्वितीयः

— स वा एष आत्मा पर एव

— आत्मा परमात्मैव

— अस्य व्यञ्जिका नित्यनि-

वृत्तापि मूढैरात्मैव दृष्टा

— आत्मन एव त्रैविध्यं (4
MSS., read आत्मन्येव).

— तस्मादद्वय एवायमात्मा

— बुद्धः सुखरूप आत्मा

— आत्मा पुरतो हि सिद्धः

— आत्मा हि स्वमहिमस्थः

— किं तन्नित्यमात्मा (so 2
MSS., but Nārāyaṇa
reads किं तन्निरात्मकमा-
त्मनः)

— असङ्गो ह्ययमात्मा

— सदानन्दचिन्मात्रमात्मैव

— तदेतदात्मानमोमित्यपश्य-
न्तः पश्यत

— आत्मा ब्रह्मैव ब्रह्मात्मैव

— कैषानुशेत्वेष्ट एवात्मेति

4. पूरयेत्सर्वमात्मानम्

Chūl.

Siras.

Mahā.

Brahma.

Prāṇāg.

Brahmab.

Amṛit.

Dhyān.

Tejo.

Yogat.

Nyāsa.

Kāṭhaśru.

Sarpov.

12. आत्मा पुरुष एव च

5. तदेतेनात्मचेतेनार्धचतुर्थमा
त्रेण शान्तिं संसृजति

1. प्राणाश्चतुर्दश आत्मा

1. प्राणो ह्येष आत्मा आत्म
नो महिमा बभूव

— आत्मानं नयति परं सन्धय

— परापरं ब्रह्मात्मा

3. तमात्मानं ये ऽनुपश्यन्ति
धीराः (so 4 MSS.; one
has आत्मस्थः).— यदात्मा प्रज्ञयात्मानं सन्ध-
ते परमात्मानि

2. एष एवात्मा ध्यायेत

11. एक एवात्मा मन्तव्यः

5. चिन्तयेदात्मनो रश्मीन्

15. संक्षिप्यात्मनि बुद्धिमा

— धारयित्वा तथात्मानम्

31. चिन्तयेदात्मनात्मानि

8. एवं सर्वाणि भूतानि मणि
त्रमिवात्मनि

10. सर्वत्रात्मा व्यवस्थितः

16. आत्मा सञ्चरते ध्रुवम्

9. अचित्तचित्तमात्मानम्

11. लभते योगयुक्तात्मा

12. शिरस्यात्मनि धारयेत्

5. पूर्वजन्मार्जितात्मनः

1. य आत्मानं . . सुगुप्तं क
— आत्मानमेवं ध्यात्वा

माणम्

— एतेनात्मानं सन्धते

1. आत्मा मायाचेति कथं

— सो अभिमान आत्मनो

— तदात्मनो जागरणम्

— तदात्मनः स्वप्नम् (8

MSS.; 8 have तन्मनः)

— तदात्मनः सुषुप्तम्

Kashur.

2. एतत्कोशद्वयसंयुक्तः ..
आत्मा
3. यदा प्रकाशत आत्मा
— आत्मा यदावभासते
4. तत्पदार्थस्यात्मेत्युच्यते
2. परमात्मात्मनोरेकत्वज्ञाने-
न
3. सदात्मा आत्मन्येवावति-
ष्ठते
2. सन्धि समाधावात्मन्याच-
रेत्
2. प्रथमा रेखा सा .. आत्मा
1. तस्य य आत्मा हेमपुण्ड-
रीकमध्ये
2. आत्मानं प्रार्थयन्ते
(4 times); 3 (4 times);
4 (3 times).
4. आत्मानं मौक्षयन्ते
1. य एषो ऽनन्तो ऽव्यक्त आ-
त्मा (bis); Rāmot. 4.
(bis).
5. इदमेवास्य तद्यज्ञोपवीतं य
आत्मा
6. आत्मानमन्विच्छेत्
2. त्रय आत्मानः
— स्वमात्मानं पश्यन्
3. स्वमात्मानं भावयेत् (bis).
— हृत्पङ्कजे स्वमात्मानम्
— आत्मा भूतेष्वहमवास्थितः
— भूतेषु तयात्मावस्थितो-
स्त्यहम्
2. या आत्मना... परं धाम अ-
जयन्
18. जगत्प्राणायामने
19. आत्मा रामेति गीयते
89. आत्मानमन्तरात्मानं च
3. परं ज्योतीरसो जहमित्या-
त्मानमादाय

Rāmot.

Mukti.

Gītā.

5. अद्वैतपरमानन्दात्मा (1).
— देवासुरमनुष्यादिभावात्मा
(9).
- अन्तःकरणचतुष्टयात्मा
- सच्चिदानन्दाद्वैतैकरसात्मा
(47).
1. 37. सावित्र्यात्मा पाशुपतम्
58. भावितं तीव्रसंवेगादात्मना
2. 55. आत्मन्येवात्मना तुष्टः
3. 13. ये पञ्चन्यात्मकारणात्
17. आत्मन्येव च सन्तुष्टः
48. संस्तभ्यात्मानमात्मना
4. 7. तदात्मानं सृजाम्यहम्
35. ब्रह्मस्यस्यात्मन्यथौ मयि
38. कालेनात्मानि विन्दति
42. ज्ञानासिनात्मनः
5. 7. सर्वभूतात्मभूतात्मा
16. येषां नाशितमात्मनः
21. विन्दत्यात्मनि यः सुखम्
6. 5. उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मा-
नमवसादयेत्
— आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुरा-
त्मैव रिपुरात्मनः
6. बन्धुरात्मात्मनस्तस्य येना-
त्मैवात्मना जितः
— वर्तेतात्मैव शत्रुवत्
7. परमात्मा समाहितः
8. ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा
10. योगी युञ्जीत सततमात्मानम्
11. स्थिरमासनमात्मनः
15. युञ्जन्नेवं सदात्मानम् 28.
18. आत्मन्येवावतिष्ठते
19. युञ्जतो योगमात्मनः
20. यत्र चैवात्मनात्मानं
पश्यन्नात्मनि तुष्यति
26. आत्मन्येष वशं नयेत्
7. 18. ज्ञानी स्वात्मैव मे मतम्

- Gītā. 8. 12. मूर्ध्याधायात्मनः प्राणम्
 9. 5. ममात्मा भूतभावनः
 28. सञ्ज्ञासयोगयुक्तात्मा
 34. युक्त्वैवमात्मानं मत्परायणः
 10. 15. स्वयमेवात्मनात्मानम्
 18. विस्तरेणात्मनो योगम्
 20. अहमात्मा गुडाकेश
 11. 3. आत्मानं परमेश्वर
 4. दर्शयात्मानमव्ययम्
 13. 24. ध्यानेनात्मानि पश्यन्ति के-
 चिदात्मानमात्माना
 28. न हिनस्त्यात्मानात्मानम्
 29. यः पश्यति तथात्मानम्
 32. तथात्मा नोपलिप्यते
 15. 11. पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्
 16. 21. नाशनमात्मनः
 22. आचरत्यात्मनः श्रेयः
 17. 19. मूढग्राहेणात्मनः
 18. 16. कर्त्तारमात्मानं केवलम्
 39. सुखं मोहनमात्मनः
 51. धृत्यात्मानं नियम्य च

आत्मनिष्ठ

- Mukti. 1. 52. वैष्णवीमात्मनिष्ठाम्

आत्मन्विन्

- Brih. 1. 2. 1. आत्मन्वी स्यामिति
 7. आत्मन्व्यनेन स्यामिति
 2. 1. 13. आत्मन्वीति . . एतमुपासे
 — एवमुपास्त आत्मन्वीह भ-
 वत्यात्मन्विनीहास्य प्रजा
 भवति

आत्मपरदेह

- Gītā. 16. 18. मामात्मपरदेहेषु प्रक्षिपन्तः

आत्मप्रकाश

- Nrisut. 6. आत्मप्रकाशं शून्यं जान-
 न्तः

आत्मप्रबोध

- Atmapra. 1. आत्मप्रबोधोपनिषदं मु-
 र्तमुपासित्वा न स पुनरा-
 र्त्तते

- Mukti. 1. vide बहुच

आत्मबुद्धिप्रकाश

- Śwet. 6. 18. तंह देवमात्मबुद्धिप्रकाश

आत्मबुद्धिप्रसादज

- Gītā. 18. 37. तत्सुखं . . . आत्मबुद्धिप्रसा-
 दजम्

आत्मबोधक

- Mukti. 1. 33. योगतत्त्वात्मबोधकम्

आत्मभाव

- Śwet. 1. 2. संयोग एषां न त्वात्मा
 वात्

- Gaudā. 2. 34. नात्मभावेन नानेदम्

आत्मभावस्थ

- Gītā. 10. 11. नाशयाम्यात्मभावस्थः

आत्मभूत

- Yogat. 15. निश्चितं चात्मभूतानां
 योगसेवया

- Gītā. 5. 7. सर्वभूतात्मभूतात्मा

आत्मभूय

- Ait. 4. 2. तत् क्रिया आत्मभूयः

आत्ममलच्युति

- Amṛita. 20. कुर्यादात्ममलच्युतिम्

आत्ममात्र

- Nrisut. 5. आत्ममात्रं ह्येतदुत्कृष्ट

आत्ममाया

- Gaudā. 8. 10. संचाताः स्वप्रवर्त्त-
 त्समायाविवर्जिताः

- Gītā. 4. 6. सम्भवाभ्यात्मभावक

आत्ममिथुन

7. 25. 2. आत्ममिथुन आत्मानन्दः
6. आत्ममिथुना आत्मानन्दाः

आत्ममूर्ति

31. श्रीरामायात्ममूर्त्तये

आत्मयज्ञ

6. 10. उत्तरो विकारो ऽस्यात्मय-
ज्ञस्य

आत्मयाजिन

6. 10. सञ्जयासी योगी चात्मया-
जी च (bis).

आत्मयोग

11. 47. रूपं परं दर्शितमात्मयोगा-
त्

आत्मयोनि

6. 16. स विश्वकृद्विश्वविदात्मयो-
निः

आत्मरति

7. 25. 2. आत्मरतिरात्मक्रीडः
1. 4. आत्मक्रीड आत्मरतिः
6. आत्मरतय आत्मक्रीडाः
3. 17. यस्त्वात्मरतिरेव स्यात्

आत्मवत्

6. 30. परेष्व्वात्मवद्विगतभयः

आत्मवन्त

8. नहीदं सर्वं स्वत आत्मवत्
2. 45. निर्यागक्षेम आत्मवान्
4. 41. आत्मवन्तं न कर्माणि नि-
बध्नन्ति धनञ्जय

आत्मवद्ध्य

2. 64. आत्मवद्ध्यैधिधियात्मा

आत्मविद्

- Chhā. 7. 1. 3. मन्त्रविदेवास्मि नात्म-
वित्
— तरति शोकमात्मवित्
Bṛih. 3. 7. 1. स आत्मवित्स सर्ववित्
Maitri. 1. 2. आत्मविद्भगवाञ्छाकायन्यः
— नाहमात्मवित् त्वं तस्ववित्
6. 33. करैर्यजमानस्यात्मविदे ऽव-
दानं करोत्ययात्मविदु-
स्त्विष्य ब्रह्मणे प्रायच्छत्
Mund. 2. 2. 9. तद्यदात्मविदो विदुः

आत्मविद्या

- Chhā. 4. 14. 1. एषा सोम्य ते ऽस्मद्विद्यात्म-
विद्या च
Śwet. 1. 16. आत्मविद्यातपोमूलम्
Brahma. 3.

आत्मविनिग्रह

- Gītā. 13. 7. स्थैर्यमात्मविनिग्रहः
17. 16. मौनमात्मविनिग्रहः

आत्मविनिश्चय

- Gauḍa. 2. 18. तद्वदात्मविनिश्चयः

आत्मविभूति

- Gītā. 10. 16. दिव्या ह्यात्मविभूतयः
19.

आत्मविवृद्धिजन्म

- Śwet. 5. 11. मासांबुवृष्ट्या चात्माविवृ-
द्धिजन्म

आत्मशुद्धि

- Gītā. 5. 11. संगं त्यक्त्वात्मशुद्धये
6. 12. युज्याद्योगमात्मविशुद्धये

आत्मसंयमयोगाग्नि

- Gītā. 4. 27. आत्मसंयमयोगाग्नौ जुहति

आत्मसंस्थ

- Śwet. 1. 12. नित्यमेवात्मसंस्थम्
Gauḍa. 3. 38. आत्मसंस्थं तदा ज्ञानम्
Gītā. 6. 25. आत्मसंस्थं मनः कृत्वा

आत्मसत्यानुबोध

- Gauḍa. 3. 32. आत्मसत्यानुबोधेन न स-
ङ्कल्पयते यदा

आत्मसन्निधि

- Sārvop. 2. आत्मसन्निधौ नित्यत्वेन प्र-
तीयमानः

आत्मसंबोधन

- Maitri. 6. 14. प्रमेयो ऽपि प्रमाणतां . .
उपैत्यात्मसंबोधनार्थम्

आत्मसम्भावित

- Gītā. 16. 17. आत्मसम्भावितः स्तब्धाः

आत्मसम्मित

- Chhā. 2. 10. 1. आत्मसम्मितमतिमृत्यु स प्र-
विधं सामोपासीत 6 (°स्ते)

आत्मसाक्षिक

- Maitri. 6. 24. यत् सुखं चात्मसाक्षिकम्

आत्मसात्कृ

- Nṛisut. 8. चिद्दीदं सर्वं निरात्मकमा-
त्मसात्करोति

आत्मसिद्ध

- Nṛisut. 9. ब्रूते वै न मात्मसिद्धमिति हो-
वाच

आत्मस्थ

- Kaṭha. 5. 12. तमात्मस्थं ये ऽनुपश्यन्ति
धीराः 13; Śwet. 6. 12;
Śiras. 5; Brahma. 3
(vide आत्मन्).

- Śwet. 6. 6. शास्त्रात्मस्थममृतं विश्वधाम

- Maitri. 3. 2. आत्मस्थं प्रभुं . . नापश्यन्

आत्महन

- Isā. 3. ये केचात्महनो जनाः
Parama. 3. स आत्महा भवेत्

आत्माख्य

- Maitri. 3. 1. अन्यो वा परः को ऽय-
त्माख्यः

आत्मात्मक

- Maitri. 6. 31. प्रत्याहात्मात्मकानीति

आत्मादेश

- Chhā. 7. 25. 2. अथात आत्मादेशः

आत्मानन्द

- Chhā. 7. 25. 2. आत्ममिथुन आत्मान-
Nṛisut. 6. आत्ममिथुना आत्मान-
9. विभुरद्वय आत्मानन्दः

आत्मेज्यान

- Maitri. 6. 9. आचान्तो भूत्वात्मेज्या

आत्मेश्वर

- Mahānār. 11. 3. पतिं विश्वस्यात्मेश्वरम्
Sārvop. 1. आत्मेश्वरो ऽनात्मनो ह्ये-
दीनात्मत्वेनाभिमन्यते

आत्मोपाधि

- Sārvop. 2. आत्मसन्निधौ नित्यत्वे
तीयमान आत्मोपाधि

आत्मौपम्य

- Gītā. 6. 32. आत्मौपम्येन सर्वत्र

आत्यन्तिक

- Gītā. 6. 21. सुखमात्यन्तिकं यत्

आत्रेय

- Bṛih. 2. 6. 3. भारद्वाज आत्रेयात्
4. 6. 3.
— आत्रेयो माण्डेः 4.

आत्रेयीपुत्र

6. 5. 2. कापीपुत्र आत्रेयीपुत्रात्
— आत्रेयीपुत्रो गौतमीपुत्रात्

आथर्वण

7. 1. 2. अध्येमि .. आथर्वणं चतुर्थम्
4. नाम वै .. आथर्वणश्चतुर्थः
7. 2. 1. वाग्वै .. विज्ञापयति .. आ-
थर्वणं चतुर्थम्
7. 7. 1. विज्ञानेन वै .. विजानाति
.. आथर्वणं चतुर्थम्
2. 5. 16. दध्यङ्गुथर्वणः 17, 18, 19.
17. आथर्वणाथ .. दधीचे
2. 6. 3. अश्विनौ दधीच आथर्वणात्
4. 6. 3.
— दध्यङ्गुथर्वणो ऽथर्वणो दै-
वात् 4. 6. 3.

3. 7. 1. कबन्ध आथर्वणः
2. 1. साथर्वणैर्मन्त्रैरथर्ववेदः
Nrisut. 3; Sikhā. 1.
i. 1. 13. आथर्वणस्य शाखाः स्युः

आदर्श

- b. 4. 2. आदर्शे प्रतिरूपः
11. आदर्शे पुरुषस्तमेवाहमुपासे
8. 7. 4. यथायमादर्शे कतम एषः
2. 1. 9. आदर्शे पुरुष एतं .. ब्रह्मो-
पासे
3. 9. 15. य एवायमादर्शे पुरुषः स एषः
a. 6. 5. यथादर्शे तथात्मनि
3. 38. यथादर्शो मलेन च

आदा

1. 3. पुष्पाण्यादाय
22. इदं सर्वमाददीयम्
23. एतदादस्त्विति .. तन्न श-
शाकादातुम्
9. 4. आदायात्मानं परिपतन्ति

Chhā. 3. 16. 5. प्राणं वावादित्या एते हीदं
सर्वमाददते

4. 2. 1. निष्कमश्चतरीरथं तदादाय
प्रतिचक्रमे

3. निष्कमश्चतरीरथं दुहितरं
तदादाय प्रतिचक्रमे

8. 12. 1. शरीरमात्तं मृत्युना

— आत्तो वै सशरीरः प्रिया-
प्रियाभ्याम्

6. सर्वे च लोका आत्ताः

Bṛih. 1. 4. 10. एकस्मिन्नेव पश्चादादीयमा-
ने

2. 1. 15. तं पाणावादायोत्तस्थौ

17. प्राणानां विज्ञानेन विज्ञान-
मादाय

2. 4. 12. यतो यतस्त्वाददीत लबण-
मेव

3. 9. 5. इदं सर्वमाददाना यन्ति

4. 3. 11. शुक्रमादाय पुनरेति स्थानम्

5. 1. 1. पूर्णस्य पूर्णमादाय Mukti. 1.

6. 4. 5. इदमहं तद्रेत आददे

— अनामिकाङ्गुष्ठाभ्यामादाय

7. इन्द्रियेण ते यशसा यश
आददे

10. इन्द्रियेण ते रेतसा रेत आ-
ददे

12. प्राणापानौ त आददे ज्सा-
विति

— पुत्रपशूस्त आददे ज्साविति

— इष्टासुकृते त आददे ज्सा-
विति

— आशापराकाशौ त आददे
ज्साविति

Kaṭha. 2. 1. श्रेय आददानस्य साधु
भवति

Śwet. 5. 10. यद्यच्छरीरमाददे

Maitri. 6. 12. सर्वो रश्मिभिराददात्ययम्

- Mund. 1. 2. 5. यथाकालं चाहृतयो ह्याद-
दायन्
Praśna. 4. 2. नादत्ते नानन्दयते
8. हस्ती चादातव्यं च
Nrip. 2. 4. सर्वत आदत्ते
Nrisut. 4. अहमित्यात्मानमादाय
Prânâg. 2. पुनरादाय पुनरुपस्पृशेत्
Vâsu. 2. इमं मे गङ्गा इति जलमादाय
Râmap. 35. स्वनिवृत्त्यर्थमाददे
43. आदाय मैथिलीमद्य ददत
45. तैः सार्द्धमादायास्त्रांश्च
47. जनकात्मजामादाय
Râmot. 3. परं ज्योतीरसो ऽहमित्या-
त्मानमादाय
Gîtâ. 5. 15. नादत्ते कस्यचित्पापम्

आदान

- Maitri. 6. 7. आदानादादित्यः
Mukti. 2. 57. यदादानं पदार्थस्य
1. आदि
Chhâ. 2. 8. 1. यदेति स आदिः
2. 9. 4. यत्संगववेलायां स आदिः
2. 10. 2. आदिरिति व्यक्षरम्
Swet. 4. 1. वि त्रैति ज्ञान्ते विश्वमादौ
6. 5. आदिः स संयोगनिमित्तहेतुः
Maitri. 1. 4. अथेमे दंशमशकादयः
— सुद्युम्नभूरियुम्नेन्द्रद्युम्नकुव-
लयाश्चयौवनाश्चवध्यश्वा-
श्चपतिःशशबिन्दुर्हरिश्च-
न्द्रौबरीषननक्तुशर्यातिय-
यात्यनरण्योक्षसेनादयः
— गन्धर्वासुरयक्षराक्षसभूत-
गणपिशाचोरगग्रहादीनां
निरोधं पद्यामः
6. 4. शाखा आकाशवाय्वभ्युद-
कभूम्यादयः
16. यस्मादेवेमे चन्द्रर्क्षग्रहसं-
वत्सरादयः सृजन्ते

- Maitri. 6. 27. अन्ययस्कारादयः
31. शान्तादिलक्षणोक्तः
36. मंत्रौषधाज्यामिषपुरोड
शस्थालीपाकादिभिः
7. 6. शनिराहुकेतुरगरक्षोयः
नरविहगशरभेभादयः
8. यक्षराक्षसभूतगणपिशा
चोरगग्रहादीनाम्
Mândh. 9. आदिश्च भवति य एवं
Nrisut. 2.
Gauda. 1. 27. सर्वस्य प्रणवो ह्यादिः
2. 6. आदावन्ते च यन्नास्ति
4. 31.
4. 14. हेतोरादिः फलं येष
दिहेतुः फलस्य च 15
23. आदिर्न विद्यते यस्य
ह्यादिर्न विद्यते
98. आदौ बुद्धास्तथा मु
Nrisut. 7. तस्यादिरयमकारः स
भवति
Siras. 3. भूस्ते आदिः
Sikhâ. 1. किमादौ प्रयुक्तं ध्यानं
यितव्यम्
— ओमित्येतदक्षरमादौ
क्तम्
Nyâsa. 4. भिक्षादि वैदलं पात्रम्
Sarvop. 1. अनात्मनो देहादीन्
— आदित्याद्यनुगृहीतैः
3. ब्रह्मादिपिपीलिकापर्यं
— कूटस्थाद्युपहितभेदानां
4. अव्यक्तादिसृष्टिप्रपञ्चे
Hamsa. 2. मित्रालस्यादयः
Parama. 1. स्वपुत्रमित्रकलत्रबन्ध
2. निन्दागर्वमत्सरदंभमो
द्वेषसुखदुःखकामक्रो
धलोभमोहमदहर्षो
कारादींश्च हित्वा

- ya. 3. कामक्रोधलोभमोहदम्भदोष-
सूयाममत्वाहंकारानृतादी-
न्यपि त्यजेत्
3. मध्याद्यन्तविर्वाजितम्
24. एवमादि न संशयः
p. 52. आदौ स्वदीर्घगैरेष संयुतः
72. कूटरेफानुप्रहेन्दुनादश-
कन्यादिभिर्युतः
i. 2. 42. जयेदादौ स्वकं मनः
3. 41. तस्माच्चमिन्त्रियाण्यादौ
4. 4. त्वमादौ प्रोक्तवानिति
10. 2. अहमादिर्हि देवानाम्
20. अहमादिश्च मध्यं च
32. सर्गाणामादिरन्तश्च
11. 16. न पुनस्तवादिं पद्यामि
15. 3. नान्तो न चादिर्न च सम्प्र-
तिष्ठा
2. आदि (अ + आदि)
ap. 66. आदिकान्तान्
आदिकर्त्तृ
11. 37. गरीयसे ब्रह्मणो ऽप्यादिकर्त्ते
आदितस्
4. 1. पुरुषे ह वा अयमादितो
गर्भो भवति
1. आदित्य
ā. 2. 24. 11. स आदित्यं स वैश्वदेवं सा-
माभिगायति
4. 6. 5. 3. आदित्यामीमानि शुक्रानि
यजुषि
2. आदित्य
1. 4. चक्षुष आदित्यः
2. 4. आदित्यश्चक्षुर्भूत्वाक्षिणी प्रा-
विशत्
2. 7. कौपीतकिरुद्यन्तमादित्यमु-
पतिष्ठते

Kaush.

2. 7. एतथैवावृतादित्यमुपतिष्ठते
8. यमादित्या अंशुमाप्याय-
यन्ति
— आदित्यस्यावृतमन्वावर्ते 9.
12. तस्यादित्यमेव तेजो गच्छति
— एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यदादित्यो
दृश्यते
4. 2. आदित्ये बृहत्
3. य एवैष आदित्ये पुरुषस्त-
मेवाहमुपासे
Chhā. 1. 3. 7. आदित्य एवौत्
1. 5. 1. असौ वा आदित्य उन्नीथः
Maitri. 6. 4.
1. 6. 3. आदित्यः साम . . आदित्यो
ऽमः
5. यदेतदादित्यस्य शुक्रं भाः 6.
6. य एषो ऽन्तरादित्ये हिर-
ण्मयः पुरुषो दृश्यते
1. 11. 7. आदित्य इति होवाच सर्वा-
णि ह वा इमानि भूतान्या-
दित्यमुच्चैः सन्तं गायन्ति
1. 13. 2. आदित्य ऊकारः
2. 2. 1. आदित्यः प्रतिहारः
2. आदित्यः प्रस्तावः
2. 9. 1. अमुमादित्यं सप्तविधं सा-
मोपासीत
8. आदित्यं सप्तविधं सामो-
पास्ते
2. 10. 5. एकविंशत्यादित्यमाप्नोत्ये-
कविंशो वा इतो ऽसावा-
दित्यो ह्यविंशेन परमादि-
त्याज्जयति
6. आप्नोतीहादित्यस्य जयम्
— परो हास्यादित्यस्य जया-
ज्जयो भवति
2. 14. 1. एतद्बृहदादित्ये प्रोतम् 2.
2. 20. 1. आदित्य उन्नीथः
2. 21. 1. अभिर्वायुरादित्यः स उन्नीथः

- Chhā. 2. 24. 1. आदित्यानां च विश्वेषां च देवानां तृतीयसवनम्
 14. नम आदित्येभ्यश्च विश्वेभ्यश्च देवेभ्यः
 16. तस्मा आदित्याश्च . . तृतीय-सवनं संप्रयच्छन्ति
 3. 1. 1. असौ वा आदित्यो देवमधु
 4. तदादित्यमभितो ऽभ्रयत्
 3. 2. 3; 3. 3. 3; 3. 4. 3; 3. 5. 3.
 — एतद्यदेतदादित्यस्य रोहितं रूपम्
 3. 2. 3. एतद्यदेतदादित्यस्य शुक्लं रूपम्
 3. 3. 3. एतद्यदेतदादित्यस्य कृष्णं रूपम्
 3. 4. 3. एतद्यदेतदादित्यस्य परः कृष्णं रूपम्
 3. 5. 3. एतद्यदेतदादित्यस्य मध्ये क्षोभत इव
 3. 6. 4. यावदादित्यः पुरस्तादुदेवा
 3. 7. 4.
 3. 8. 4. यावदादित्यो दक्षिणत उ-देता . . आदित्यानामेव तावदाधिपत्यं स्वाराज्यं पर्येता
 3. 9. 4. यावदादित्यः पश्चादुदेता
 3. 10. 4. यावदादित्य उत्तरत उदेता
 3. 13. 1. स प्रागस्तच्चक्षुः स आदित्यः
 3. 15. 6. आदित्यं प्रपद्ये
 3. 16. 5. तदस्यादित्या अन्वायत्ताः प्राणा वावादित्याः
 6. स नृयात्प्राणा आदित्याः
 — माहं प्राणानामादित्यानां मध्ये यज्ञो विलोप्सीय
 3. 18. 2. आदित्यः पादः
 5. स आदित्येन ज्योतिषा भा-वि च तपति च

- Chhā. 3. 19. 1. आदित्यो ब्रह्मेत्यादेशः
 3. यत्तदजायत सो ऽसावाति त्यः
 4. स य एतमेवं विद्वानादित् ब्रह्मेत्युपास्ते
 4. 11. 1. पृथिव्यग्निरन्नमादित्यः
 — य एष आदित्ये पुरुषो हृदयते
 4. 15. 5. संवत्सरादादित्यमादित्या-द्यन्त्रमसम् 5. 10. 2.
 4. 17. 1. आदित्यं दिवः
 2. सामान्यादित्यात्
 5. 4. 1. आदित्य एव समित् Bṛh 6. 2. 9.
 5. 13. 1. आदित्यमेव भगवो राजन्
 5. 19. 2. चक्षुषि नृप्यत्यादित्यस्तृ-त्यादित्ये नृप्यति द्यौस्तृ-ति
 — यत्किञ्च द्यौश्चादित्यश्चापि तिष्ठतस्तत्तृप्यति
 6. 4. 2. यदादित्यस्य रोहितं रूपं
 — अपागादादित्यादादित्यं म्
 8. 6. 1. असौ वा आदित्यः पिङ्ग
 2. आदित्यस्य रश्मय उ-लोकौ गच्छन्ति . . आ-दित्यात् प्रतायन्ते ते . . आ-दित्ये सृष्टाः
 5. यावत् क्षिप्येन्मनस्ताव-दित्यं गच्छति
 Bṛh. 1. 2. 3. आदित्यं तृतीयम्
 1. 3. 14. स आदित्यो ऽभवत्सो वादित्यः परेण मृत-क्रान्तस्तपति
 1. 4. 12. वसवो रुद्रा आदित्य-ज्योतीरूपमसावादि-तावत्प्रासावादित्यः

1. 5. 19. दिक्चैतनमादित्याश्च
22. तप्स्याम्यहमित्यादित्यः
2. 1. 2. आदित्ये पुरुष एतमेवाहं
ब्रह्मोपास्ते
2. 2. 2. या कनीनका तयादित्यः
2. 5. 5. आदित्यः सर्वेषां . . मध्व-
स्यादित्यस्य सर्वाणि . . म-
धु
— आदित्ये . . अमृतमयः पु-
रुषः
3. 1. 4. अध्वर्युणां त्विजा चक्षुषादि-
त्येन
— इदं चक्षुः सो ज्ञावादित्यः
3. 2. 13. चक्षुरादित्यं (अप्येति)
3. 7. 9. य आदित्ये तिष्ठन्नादित्या-
दन्तरो यमादित्यो न वेद
यस्यादित्यः शरीरं य
आदित्यमन्तरो यमयति
3. 9. 2. द्वादशादित्याः
3. आदित्यश्च द्यौश्च 7.
5. कतम आदित्या इति
— एते आदित्याः . . ते यदिदं
सर्वमाददाना यन्ति तस्मा-
दादित्या इति
12. य एवासावादित्ये पुरुषः
स एषः
20. स आदित्यः कस्मिन्प्रति-
ष्ठितः
4. 3. 2. आदित्येनैवायं जोतिषास्ते
3. अस्तमित आदित्ये 4—6.
Kāṭhāsru. 1.
5. 5. 2. यत्तत्सत्यमसौ स आदित्यः
5. 10. 1. स आदित्यमागच्छति
6. 2. 15. यान् षण्मासानुदङादित्य
पतिः

- Brih. 6. 2. 16. यान् षण्मासान् दक्षिणा-
दित्य एति
6. 3. 6. प्रातरादित्यमुपतिष्ठते
6. 5. 3. अभिण्यादित्यात्
Tait. 1. 3. 2. आदित्य उत्तररूपम्
1. 5. 2. मह इत्यादित्य आदित्येन
वाव सर्वे लोका महीय-
न्ते
— सुवरित्यादित्यः
1. 6. 2. सुवरित्यादित्ये (प्रतिष्ठि-
ति)
1. 7. 1. अभिर्वायुरादित्यः
Maitri. 4. 5.
2. 8. 1. यश्चायं पुरुषे यश्चासावादि-
दित्ये स एकः 3. 10. 4.
Swet. 4. 2. तदेवाभिस्तदादित्यः
Maitri. 1. 2. आदित्यमुदीक्षमाणः
6. 1. अयं यः प्राणो यश्चासा आ-
दित्यः
— असौ वा आदित्यो बहि-
रात्मा
— एषो जन्तरादित्ये हिरण्मयः
पुरुषः Mahānār. 12. 2.
2. अर्वाग्विचरत एतौ प्राणा-
दित्यौ
3. यज्ज्योतिः स आदित्यः
— एतद्वा आदित्य ओमित्येवं
ध्यायत
4. एतस्यैतत्तेजो यदसा आ-
दित्यः
5. अभिर्वायुरादित्या इति भा-
स्वत्येषा
6. भूः पादा आदित्यश्चक्षुः
7. असौ वा आदित्यः सविता
— यो ह वा अमुष्मिन्नादित्ये
निहितः . . एष भर्गाख्यः
— आदानादादित्यः

- Maitri. 6. 15. यः प्राणादित्यात् सोऽकालः
 16. कालसंज्ञमादित्यमुपासीता-
 दित्यो ब्रह्मेत्येके
 17. अस्यैतद्भास्वरं रूपं यदमु-
 ष्मिन्नादित्ये तपति
 — यश्चायं हृदये यश्चासा आदि-
 त्ये स एष एकः 7. 7.
 24. ब्रह्म तमसः परमपदयथाद-
 मुष्मिन्नादित्ये . . विभाति
 30. भगवानसावादित्यः
 33. असौ वा आदित्य इन्द्रः
 34. हृद्यादित्ये प्रतिष्ठितः
 35. नम आदित्याय दिविक्षिते
 — योऽसा आदित्ये पुरुषः
 — एष ह वै सत्यधर्मो यदा-
 दित्यस्यादित्यत्वम्
 — एतद्यदादित्यस्य मध्य इव
 — एतद्यदादित्यस्य मध्ये अ-
 मृतम्
 — एतद्यदादित्यस्य मध्ये यजु-
 र्दीप्यति
 — एतद्यदादित्यस्य मध्ये उ-
 दित्वा मयुखे भवतः
 37. तत् त्रेधाभिहितमग्रा आ-
 दित्ये प्राणे 7. 11.
 — एषामौ हुतमादित्यं गमयति
 — यद्धविरमौ हूयते तदादित्यं
 गमयति
 — अमौ प्रास्ताह्वतिः . . आदि-
 त्यमुपतिष्ठत आदित्या-
 ज्जायते वृष्टिः
 7. 3. आदित्याः पश्चादुद्यन्ति
 Mahânâr. 1. 3. येनादित्यस्तपति तेजसा
 3. 9. तन्न आदित्यः प्रचोदयात्
 10. आदित्याय विद्महे
 12. 2. आदित्यो वा एष एतन्म-
 ण्डलं तपति

- Mahânâr. 12. 3. आदित्यो वै तेज ओजः
 — संबत्सरोऽसावादित्यः
 23. 1.
 13. 1. घृणिः सूर्य आदित्यः
 22. 1. सत्येनादित्यो रोचते दिवि
 23. 1. य एष आदित्ये पुरुषः स
 परमेष्ठी ब्रह्मात्मा
 — याभिरादित्यस्तपति रश्मि-
 भिः
 25. 1. आदित्यस्य सायुज्यं गच्छ-
 ति
 Prasna. 1. 5. आदित्यो ह वै प्राणः
 6. अथादित्य उदयन्यत्प्राज्ञं
 दिशं प्रविशति
 10. आदित्यमभिजयन्ते
 3. 8. आदित्यो ह वै बाह्यः प्र
 Nrip. 1. 2. वसुरुद्रादित्यैः सर्वैः
 वितम्
 4. अन्तरादित्ये हिरण्यम-
 पुरुषः
 2. 1. रुद्रादित्याः Nrisut. 3.
 4. 2. आदित्य इति त्रीणि
 3. यो वै नृसिंहः . . ये चा
 त्यास्तस्मै वै नमो न
 (19).
 5. 2. आदित्याः पश्चात् (आत-
 5. स आदित्यं स्तंभयति
 Sikkhâ. 1. विष्णुरादित्या जगत्याह-
 नीयः
 Brahma. 2. स आदित्यश्च विष्णुश्च
 च
 Sarvop. 1. आदित्याद्यनुगृहीतैः
 Nâr. 1. नारायणाद् द्वादशादित-
 2. द्वादशादित्याश्च नार-
 Râmot. 5. यो वै श्रीरामः . .
 द्वादशादित्याः (34)
 Gitâ. 5. 16. तेषामादित्यवज्ज्ञान

10. 21. आदित्यानामहं विष्णुः

11. 6. पर्यादित्यान्वसन्

22. रुद्रादित्या वसवो ये च
साध्याः

आदित्यगत

15. 12. यदादित्यगतं तेजः

आदित्यज्योतिस्

4. 3. 2. आदित्यज्योतिः सन्नाडिति
होवाच

आदित्यत्व

6. 4. 2. अपागादादित्यादादित्यत्वम्

6. 35. एष ह वै सत्यधर्मो यदादि-
त्यस्यादित्यत्वम्

आदित्यदेवत

3. 9. 20. किदेवतो ऽस्यां प्राच्यां दि-
श्यसीत्यादित्यदेवत इति

आदित्यपूत

5. 3. स आदित्यपूतो भवति

आदित्यमण्डल

5. आदित्यमण्डलं दिव्यम्

आदित्यलोक

3. 6. 1. आदित्यलोकेषु गार्गीति
कस्मिन्नु खल्वादित्यलो-
का ओताश्च प्रोताश्चेति

आदित्यवर्ण

3. 8. आदित्यवर्णं तमसः पर-
स्तात्

6. 24. आदित्यवर्णमूर्जस्वन्तं ब्रह्म

आदित्यात्मन्

6. 16. तस्मादादित्यात्मा ब्रह्म

आदित्याद्य

6. 13. आदित्याद्यः स कालः

Nār.

Gītā.

Gauḍa.

Chhā. 2.

Māṇḍh.

Kaivalya.

Gauḍa.

Chhā. 3.

Nāda.

Mukti.

Gauḍa.

Gauḍa.

Maitri.

Kena.

आदित्याभिमुख

5. मध्यान्दिनमादित्याभिमुखो
ऽधीयानः

आदिदेव

10. 12. आदिदेवमजं विभुम्

11. 38. त्वमादिदेवः पुरुषः पुराणः

आदिबुद्ध

4. 92. आदिबुद्धाः प्रकृत्यैव सर्वे
धर्माः सुनिश्चिताः

आदिभाजिन्

9. 4. आदिभाजीनि ह्येतस्य साक्षः

आदिमत्त्व

9. अभिरादिमत्त्वाद्वा Nṛisut.
2.

आदिमध्यान्तविहीन

6. तमादिमध्यान्तविहीनमेकम्

आदिमन्त

4. 30. अनन्तता चादिमतो मोक्ष-
स्य न भविष्यति

आदिश्

18. 1. इत्युभयमादिष्टं भवति 2.

18. योगयुक्तं तदादिशेत्

1. 46. इदं शास्त्रं मयादिष्टम्

आदिशान्त

4. 93. आदिशान्ता ह्यनुत्पन्नाः

आदिसामान्य

1. 19. आदिसामान्यमुत्कटम्

आदीप्

6. 18. यथा पर्वतमादीपम्

आदेश

29. तस्यैव आदेशः

Chhâ. 3. 5. 1. गुह्या एवादेशा मधुकृतः
2. एते गुह्या आदेशा एतद्-
ह्याभ्यतपन्

3. 19. 1. आदित्यो ब्रह्मेत्यादेशः
6. 1. 3. उत तमादेशमप्राक्ष्यः
4. कथं नु भगवः स आदेशः
6. एवं सोम्य स आदेशः

Brih. 2. 3. ८. अथात आदेशो नेति नेति

Tait. 1. 11. 4. एष आदेश एष उपदेश

2. 3. 1. आदेश आत्मा

Nrisut. 1. अथायमादेशः

2. अथ तस्यायमादेशः

1. आद्य (= अदनीय)

Praśna. 2 11. वयमाद्यस्य दातारः

2. आद्य

Maitri. 1. 3. कामक्रोधलोभमोहभयावि-
षादेष्ट्येष्टवियोगाभिष्टसंप्र-
योगक्षुत्पिपासाजरामृत्यु-
रोगशोकाद्यैः

6. 28. तं ब्रह्मद्वारपारं निहत्याद्यम्

Mahânâr. 25. 1. याद्याहुतीराहुती

Gauḍa 1. 14. स्वप्ननिद्रायुतावाद्यौ

3. 15. मृल्लोहविस्फुलिङ्गाद्यैः

Nrip. 1. 4. उग्रं प्रथमस्याद्यं ज्वलं द्वि-
तीयस्याद्यं तृतिं तृतीय-
स्याद्यं मृत्युं चतुर्थस्याद्यं
साम जानीयात्

6. महा प्रथमान्तार्द्धस्याद्यम्

— र्वतो द्वितीयान्तार्द्धस्याद्यम्

— षणं तृतीयान्तार्द्धस्याद्यम्

— नमा चतुर्थान्तार्द्धस्याद्यम्

Amṛita. 34. प्राण आयो हृदि स्थाने

Gopī. 2. प्रकृतिमहदहमाद्याः

Gîtâ. 8. 28. योगी परं स्थानमुपैति चाद्यम्

11. 31. विज्ञातुमिच्छामि भवन्त-
माद्यम्

Gîtâ. 11. 47. तेजोमयं विन्धमनन्तमाद्यम्
15. 4. तमेव चाद्यं पुरुषं प्रपद्ये

आद्यन्त

Râmāp. 38. शंसतां सर्वमाद्यन्तम्

आद्यन्तवत्त्व

Gauḍa. 2. 7. तस्मादाद्यन्तवत्त्वेनमिथैव
खलु ते स्मृताः 4. 31.

आद्यन्तवन्त

Gîtâ. 5. 22. आद्यन्तवन्तः कौन्तेय

आद्यु

Bṛih. 4. 3. 15. प्रतिन्यायं प्रतियोन्याव्रति
16, 17, 34, 36.

आधा

Chhâ. 4. 6. 1. समिधमाधाय 4. 7. 1; 4.
8. 1.

5. 2. 6. अञ्जलौ मन्थमाधाय

Brih. 6. 4. 8. इन्द्रियेण ते यशसा यथा
आधामि

11. इन्द्रियेण ते रेतसा रेत आ-
दधामि

21. गर्भे ते अश्विनौ देवावाध-
ताम्

24. अङ्ग आधाय

Mahânâr. 16. 5. मेधां मे अश्विनावुभावाध-
ताम्

20. 3. स्वस्ति नो मघवाधातु

21. 2. तस्मादमय आधातव्याः

Nyâsa. 2. अग्निमाधाय शक्तिः

Gîtâ. 5. 10. ब्रह्मण्याधाय कर्माणि

8. 12. मूर्धन्याधाय आत्मनः प्राणम्

12. 8. मय्येव मन आधत्स्व

आधान

Brih. 2. 2. 1. तस्येदमेवाधानम्

आधार

- i. 6. 36. यच्छान्तं तस्याधारं खम्
— वर्त्याधारस्नेहयोगात्
alya. 15. आधारमानन्दमखण्डबोधम्
sa. 1. आधाराद्वायुमुत्थाप्य
— आधाराद्ब्रह्मरन्ध्रपर्यन्तम्

आधाराख्यक

- up. ६6. शक्तिं चाधाराख्यकाम्

आधिक्य

- la. 3. 10. आधिक्ये सर्वसाम्ये वा

आधिपत्य

- sh. 4. 20. आधिपत्यं पर्येतु
— आधिपत्यं पर्येतु
i. 3. 6. 4. आधिपत्यं स्वाराज्यं पर्ये-
ता 3. 7. 4; 3. 8. 4; 3. 9.
4; 3. 10. 4.
5. 2. 6. स मा...आधिपत्यं गमयतु
2. 8. सुराणामपि चाधिपत्यम्

आध्मा

3. 2. 11. स उच्छ्रयत्याध्मायत्याध्मा-
तो मृतः शेते

आध्यात्मिक

- la. 2. 16. बाह्यानाध्यात्मिकांश्चैव
38. तत्त्वमाध्यात्मिकं दृष्ट्वा

आध्यायिक

2. 8. 1. युवा स्यात्साधुयुवाध्या-
यिकः

आन

- nar. 1. 2. तदेव भूतं तदु भव्यमानम्
[अनितीत्यानं प्रपञ्चजातम्
Nār. Dīpikā].

आनक

1. 13. पणकानकगोमुखाः

आनन्त्य

- Kaṭha. 3. 17. तदानन्त्याय कल्पते
Śwet. 5. 9. स चानन्त्याय कल्पते

आनन्द

- Tait. 2. 7. 1. एष ह्येवानन्दयाति
Prašna. 4. 2. नादत्ते नानन्दयते
8. उपस्थश्चानन्दयितव्यं च
Brahma. 1. ज्योतिष्कामो ज्योतिरा-
नन्दयते

आनन्द

- Kaush. 1. 7. केनानन्दं रतिं प्रजातिमिति
2. 15. आनन्दं रतिं प्रजातिं मे
त्वयि दधानीति पितानन्दं
रतिं प्रजातिं ते मयि दध
इति पुत्रः
3. 5. तस्यानन्दो रतिः प्रजातिः
परस्तात् प्रतिविहिता भूत-
मात्रा
6. प्रज्ञयोपस्थं समारुह्योपस्थे-
नानन्दं रतिं प्रजातिमाप्नोति
7. न हि प्रज्ञापेत उपस्थ आ-
नन्दं न रतिं न प्रजातिं
कांचन प्रज्ञापयेत्
— नाहमेतमानन्दं न रतिं न
प्रजातिं प्राज्ञासिषम्
8. नानन्दं . . विज्ञासातान-
न्दस्य . . विज्ञानारं विद्यात्
— स एष प्राण एव प्रज्ञात्मा-
नन्दः

- Brih. 2. 1. 19. अतिव्रीमानन्दस्य गत्वा
2. 4. 11. सर्वेषामानन्दानामुपस्थ ए-
कायनम् 4. 5. 12.
3. 9. 28. विज्ञानमानन्दं ब्रह्म
4. 1. 6. आनन्द इत्येनदुपासीत
— प्रतिरूपः पुत्रो जायते स
आनन्दः

Brih. 4. 3. 9. पाप्मन आनन्दांश्च पश्यति

10. न तत्रानन्दाः . . भवन्त्यथा-
नन्दान् . . सृजते

32. एषो ऽस्य परम आनन्द एत-
स्यैवानन्दस्यान्यानि भूता-
नि मात्रामुपजीवन्ति

33. स मनुष्याणां परम आनन्दः
— ये शतं मनुष्याणामानन्दाः
स एकः पितृणां जितलो-
कानामानन्दः (similarly 5
times more).

— एष एव परम आनन्दः

Tait. 2. 4. 1. आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान्
2. 9. 1.

2. 5. 1. आनन्द आत्मा

2. 7. 1. यदेष आकाश आनन्दो न
स्यात्

2. 8. 1. सैषानन्दस्य मीमांसा भवति
— स एको मानुष आनन्दः
— ते ये शतं मानुषा आन-
न्दाः स एको मनुष्यगन्ध-
वाणामानन्दः (similarly
9 times more).

3. 6. 1. आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानादा-
नन्दाद्धि . . भूतानि जायन्ते
आनन्देन जातानि जी-
वन्त्यानन्दं प्रयन्ति

8. 10. 3. प्रजातिरमृतमानन्द इत्यु-
पस्थे

Maitri. 6. 13. आनन्दं विज्ञानस्य (रसः)

23. अभयमशोकमानन्दम् 7. 3.

27. आनन्दं परमालयम्

Mahānār. 23. 1. विज्ञानादानन्दो ब्रह्मयोनिः

Kaivalya. 15. आधारमानन्दमखण्डबोधम्

Gauḍa. 1. 4. आनन्दस्तु तथा प्राज्ञम्

Nṛisut. 7. चिदानन्दावप्यवचनेनैवा-
नुभवस्तुवाच

Nṛisut.

Brahma..

Tejo.

Sarvop.

Parama.

Gopī.

Nṛisut.

Nṛisut.

Brih. 4. 1. 6. कानन्दता . . मन एव

Garbha.

Māṇḍū.

Gauḍa.

Nṛisut

7. स परम आनन्दः

1. यथा कुमारः . . आनन्द-
मुपयाति तथा . . देवदत्ता
. . आनन्दमभियाति

8. आनन्दमेतज्जीवस्य

8. आनन्दं नन्दनातीतम्

3. सत्यं ज्ञानमनन्तमानन्दं
ब्रह्म

4. आनन्दो नाम सुखचैत-
न्यस्वरूपः

— अपरिमितानन्दसमुद्रः

— आनन्द इत्युच्यते

2. तं शान्तमचलमद्वयानन्द

5. चिद्वनानन्दैकरूपम्

— परब्रह्मानन्दैकरूपम्

आनन्दधन

2. अस्मात् सर्वस्मात् मि-
तम आनन्दधनं हि

6. स्वप्रकाशमानन्दधनम्

8. सद्ब्रह्मो ज्यं चिद्वन आ-
नन्दधनः

आनन्दचिद्वन

9. अयोनि स्वात्मस्थमान-
चिद्वनम्

आनन्दता

6. कानन्दता . . मन एव

आनन्दन

1. उपस्थ आनन्दने

आनन्दभुज्

5. आनन्दभुक् चेतोमुक्त
Nrip. 4. 1; Nṛisut. 14
अज्ञानभुज्); Rāmān

1. 3. आनन्दभुक्तया प्राप्तः

आनन्दभोग

1. ऐक्यादानन्दभोगाच्च

आनन्दमय

- [ait. 2. 5. 1. अन्यो ऽन्तर आत्मानन्दम-
यः
2. 8. 1. एतमानन्दमयमात्मानमुप-
संक्रामति 3. 10. 5 (उप-
संक्रम्य)
āpā. 5. प्रज्ञानघन एवानन्दमयः
Nrip. 4. 1; Nṛisut. 1;
Rāmōt. 3.
arvop. 1. अयं . . आनन्दमयः कथम्
2. तदानन्दमयः कोश इत्यु-
च्यते

आनन्दयितृ

- itri. 6. 7. आनन्दयिता कर्ता

आनन्दरूप

- nd. 2. 2. 7. आनन्दरूपममृतं यद्विभाति
sna. 2. 10. ते प्रजा आनन्दरूपास्तिष्ठ-
न्ति
isut. 2. हैतरहित आनन्दरूपः
Rāmōt. 3.

आनन्दवन्त

- itri. 6. 18. आनन्दवांश्च भवति यो
हैवं वेद

आनन्दामृत

- ut. 3. अथानन्दामृतेनैनांश्चतुर्धा
सम्पूज्य

आनन्दामृतरूप

- ut. 8. आनन्दामृतरूपं प्रणवम्

आनन्दिन्

7. 10. 1. आनन्दिनः प्राणा भवन्ति
1. 5. 19. येनानन्दोऽयं भवति
2. 7. 1. रसं शेषाद्यं लब्धवानन्दी भ-
वति
i. 6. 33. तत्रानन्दी मोदी भवति

आनभिम्लात

- Bṛih. 2. 6. 2. आमित्रेदयः शाण्डिल्या-
द्यानभिम्लाताश्च
— आनभिम्लात आनभिम्ला-
तात् (bis).
— आनभिम्लातो गौतमात्

आनी

- Ait. 2. 2. ताभ्यो गामानयत्
— ताभ्यो ऽश्वमानयत्
3. ताभ्यः पुरुषमानयत्
Kaush. 2. 7. उदकमानीय
Chhā. 6. 14. 1. अभिनन्दाक्षमानीय
— अभिनन्दाक्ष आनीतः
6. 16. 1. पुरुषं . . हस्तगृहीतमानय-
न्ति

आनुष्टुभ

- Nrip. 1. 1. स एतं मन्त्रराजं नारसिंह-
मानुष्टुभमपश्यत्
— सर्वमिदमानुष्टुभमित्याच-
क्षते
7. आत्मनि ब्रह्मण्यानुष्टुभं जा-
नीयात्
2. 1. मन्त्रराजं नारसिंहमानुष्टुभं
प्रायच्छत्
— मन्त्रराजं नारसिंहमानुष्टुभं
प्रतिगृह्णीयात्
3. सर्वमिदमानुष्टुभं जानीयात्
3. 1. आनुष्टुभस्य मन्त्रराजस्य
नारसिंहस्य शक्तिं . . ब्रू-
हि
4. 1. आनुष्टुभस्य मन्त्रराजस्य . .
अङ्गमन्त्रान् नो ब्रूहि
5. 2. द्वात्रिंशदक्षरं मन्त्रराजं ना-
रसिंहमानुष्टुभम्
3. आनुष्टुभस्य मन्त्रराजस्य
. . फलं नो ब्रूहि

Nrip. 5. 3. य एतं मन्त्रराजं . . आनुष्टु-
भं नित्यमधीते 4-9.

Mahā. 3. आनुष्टुभं छन्दो ऽथर्ववेदः

आनृण्य

Mahānār. 19. 1. श्रीश्च पुष्टिश्चानृण्यम्

आन्तर

Kaush. 2. 5. आन्तरमग्निहोत्रमित्याच-
क्षते

Bṛih. 4. 3. 21. न बाह्यं किञ्चन वेद ना-
न्तरम् (bis).

Nṛisut. 9. बाह्यान्तरवीक्षणात्
— ओतमेतेन जानीयादनुज्ञा-
तारमान्तरम्

Mukti. 2. 68. ज्योतिरान्तरम्

आन्तरान्तर

Maitri. 7. 1. सर्वस्यान्तरान्तरः

आप्

Ait. 4. 6. स्वर्गे लोके सर्वान् कामा-
नाम्वा 5. 4; Atmapra. 1.

Kaush. 1. 7. केन मे पौञ्छानि नामान्या-
प्रोषि

2. 15. स्वर्गान् लोकान् कामाना-
मुहि

2. 2. प्राणेन ह्येवास्मिंल्लोके ऽमृत-
त्वमाप्नोति
— आप्नोत्यमृतत्वमक्षितिं स्वर्गे
लोके

4. वाचा सर्वाणि नामान्या-
प्नोति (similarly 4 times
more); 6 (similarly 9
times more).

Chhā. 1. 1. 6. आपयतो वै तावन्न्योन्यस्य
कामम्

Chhā. 1. 4. 4. यदा वा कचमामोत्योमित्ये-
वातिस्वरति

1. 7. 7. स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो
लोकास्तांश्चाप्नोति

8. ये चैतस्मादर्वाञ्चो लोका-
स्तांश्चाप्नोति

2. 10. 5. एकविंशत्यादित्यमाप्नो-
ति

6. आप्नोतीहादित्यस्य जयम्

7. 10. 2. आप्नोति सर्वान् कामान्

7. 26. 2. सर्वमाप्नोति सर्वशः
Maitri. 7. 11.

8. 1. 4. यदैवज्जरा वाप्नोति

8. 7. 1. स सर्वाश्च लोकानाप्नोति
2, 3; 8. 12. 6.

Bṛih. 1. 2. 7. नैनं मृत्युराप्नोति

1. 4. 17. तदिदं सर्वमाप्नोति य एवं

1. 5. 21. तान्याप्नोत्तान्याप्त्वा मृ-
रवारुन्धत्

— अथेममेव नाप्नोत्

23. नेन्मा पाप्मा मृत्युराप्नुव

3. 1. 3. सर्वं मृत्युनाप्तम्

4. सर्वमहोरात्राभ्यामाप्तम्

5. सर्वं पूर्वपक्षापरपक्षाभ-
माप्तम्

4. 4. 19. मृत्योः स मृत्युमाप्नोति &
tha. 4. 10; Atmapra.

4. 5. 14. अत्रैव मा भगवान्मोहा-
मापीपिपत्

5. 14. 6. प्रथमं पदमाप्नुयात्

— द्वितीयं पदमाप्नुयात्

— तृतीयं पदमाप्नुयात्

— तुरीयं दर्शतं पदं... नैव

नचनाप्यम्

Isā. 4. नैनहेवा आपुवन्

Tait. 1. 6. 2. आप्नोति स्वाराज्यमाप्नो-
त्तद्वत्स्वरूपतिम्

- Pait. 2. 1. 1. ब्रह्मविद्वाप्नोति परम्
2. 2. 1. सर्वं वै ते ज्ञप्तामुवन्ति
Katha. 2. 9. नैषा तर्केण मतिरापनेया
...यां त्वमापः
13. अणुमेतमाप्य स मोदते
24. प्रज्ञानेनैनमाप्नुयात्
3. 7. न स तत्पदमाप्नोति
8. स तु तत्पदमाप्नोति
9. सो ऽध्वनः पारमाप्नोति
4. 11. मनसैवेदमाप्रव्यम्
Maitri. 3. 5. भूतात्मा तस्मान्नानारूपा-
ण्याप्नोति
4. 3. यमाप्त्वा न निवर्त्तते
[Mahânâr. 12. 3. ब्रह्मणः सायुज्यं . . आप्रो-
त्येतासामेव देवतानां सायु-
ज्यं . . आप्नोति
24. 1. य एवं वेद ब्रह्मणो महिमा-
नमाप्नोति तस्माद्ब्रह्मणो
महिमानम्
25. 1. तस्माद्ब्रह्मणो महिमानमा-
प्नोति (bis).
[aivalya. 24. अनेन ज्ञानमाप्नोति संसारा-
णवनाशनम्
[andâ. 9. आप्नोति ह वै सर्वान् का-
मान् . . य एवं वेद
[andâ. 4. 90. हेयज्ञेयाप्यपाक्यानि
[ip. 3. 1. महतीं श्रियमाप्नुयात्
[isut. 2. आप्नोति ह वा इदं सर्वं . .
य एवं वेद
3. मृत्योर्मुक्त्युमाप्नोति
[shrab. 16. यदीच्छेच्छान्तिमाप्नुयात्
[rita. 29. इच्छयाप्नोति कैवल्यम्
3. सर्वथा लोकानाप्नोति
5. नारायणे सायुज्यमाप्नोति
2. योगी मत्सायुज्यमाप्नोति
3. तत्र ध्यात्वाप्नुयात्परम्
4. विष्णुसायुज्यमाप्नोति
3. भक्त्यै पदमाप्नोति

Skanda.

Râmâp.

Mukti.

Gîtâ.

Mahânâr.

Kathâśru.

Kaush.

Chhâ.

Bṛih.

Kathâ.

Maitri.

Prašna.

Gîtâ.

13. स एव मुक्तिमाप्नुयात्

92. मोक्षमाप्नोति सर्वः

1. 19. सैलोक्यमुक्तिमाप्नोति
— मृतो मत्तारमाप्नुयात्

2. 4. मामकं पदमाप्नुहि

2. 70. स शान्तिमाप्नोति न काम
कामी3. 2. येन श्रेयो ऽहमाप्नुयाम्
19. परमाप्नोति पुरुषः4. 21. नाप्नोति किल्विषम्
18. 47.

5. 6. दुःखमाप्नुमयोगतः

12. शान्तिमाप्नोति नैष्ठिकीम्

8. 15. नाप्नुवन्ति महात्मानः

12. 9. मामिच्छामुं धनञ्जय

18. 50. यथा ब्रह्म तथाप्नोति नि-
बोध मे

आप

13. 1. तद्ब्रह्म तदाप आपो ज्यो-
ती रसो ऽमृतं (आप आ-
प्यम् Nâr.) 15. 3.

आपत्

2. अनुव्रजन्नाश्रुमापातयेत्
— यदश्रुमापातयेत्

आपद्

1. 3. देवयानं पन्थानमापद्य

5. 10. 7. रमणीयां योनिमापद्येरन्
— कपूयां योनिमापद्येरन्6. 2. 2. वेत्थो यथेमं लोकं पुनराप-
द्यन्ता ३ इति

2. 6. पुनः पुनर्वशमापद्यते मे

3. 1. सदस्योनिमापद्यता इति
2 (bis).

2. 3. मा मोहमापद्यथ

7. 24. अव्यक्तं व्यक्तिमापद्यम्

16. 20. आसुरीं योनिमापद्याः

आपयितृ

Chhā. 1. 1. 7. आपयिता इ वै कामानां
भवति

आपाण्डुर

Amṛita. 37. आपाण्डुर उदानस्तु

आपिष्

Bṛih. 2. 1. 15. तं पाणिनापेयं बोधयाञ्चकार

आपीड्

Garbha. 4. मन्त्रेणापीड्यमानो महता
दुःखेन

आपूर्यमाणपक्ष

Chhā. 4. 15. 5. अह्ना आपूर्यमाणपक्षमापू-
र्यमाणपक्षायान् षड्दुर्दुति
मासांस्तान् 5. 10. 1.

Bṛih. 6. 2. 15. अह्ना आपूर्यमाणपक्षमापूर्य-
माणपक्षायान् षण्मासानु-
दुर्दुहित्य एति

6. 3. 1. आपूर्यमाणपक्षस्य पुण्याहे

आपृ

Bṛih. 1. 5. 14. आ च पूर्यते ऽप च क्षीयते
15.

Gītā. 2. 70. आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठम्
11. 30. तेजोभिरापूर्य जगत्समग्रम्

आपोमय

Chhā. 6. 5. 4. आपोमयः प्राणः 6. 6. 5;
6. 7. 6.

6. 7. 1. आपोमयः प्राणो न पिबतो
विच्छेत्स्यते

Bṛih. 4. 4. 5. पृथिवीमय आपोमयः

आपोमात्रा

Prāśna. 4. 8. आपोमात्रा च

आप्तकाम

Bṛih. 4. 3. 21. आप्तकाममात्मकामं . . स्पर्-
म्

4. 4. 6. आप्तकाम आत्मकामः
Nṛisut. 5 (ter).

Śwet. 1. 11. केवल आप्तकामः

Mund. 3. 1. 6. येनाक्रमन्त्यृषयो आप्तकामाः

Gauḍa. 1. 9. आप्तकामस्य का स्पृहा

आप्ततम

Nṛisut. 5. एष ह्येवाप्ततमः

— आप्ततममुत्कृष्टतमं चिन्ता-
त्रम् (bis).

आप्ततमार्थ

Nṛisut. 5. एष एवाकार आप्ततमार्थः

आप्ति

Bṛih. 3. 1. 3. केन यजमानो मृत्योराग्नि-
मतिमुच्यते

4. केन . . अहोरात्रयोराग्नि-
तिमुच्यते

5. केन . . पूर्वपक्षपरपक्ष-
राग्निमतिमुच्यते

Kaṭha. 1. 14. अनन्तलोकाग्निमयो अग्नि-
विद्भि

2. 11. कामस्याग्निं जगतः प्रतिष्ठा

Māṇḍū. 9. आप्तेरादिमत्त्वाद्वा Nṛisut
2.

आप्तिसामान्य

Gauḍa. 1. 19. आप्तिसामान्यमेव च

आप्य

Śwet. 2. 12. पृथ्याप्यतेजोऽनिलवे
6. 2 (खानि)

आप्यायनवन्त

Maitri. 6. 8. आप्यायनवन्त इति
वचनस्येव

आप्ये

Kaush.

1. 2. तेषां प्राणैः पूर्वपक्ष आप्या-
यते

2. 8. आप्यायस्व समेतु ते
— यमादित्या अंशुमाप्याय-
यन्ति

— मास्माकं प्राणेन प्रजया पशु-
भिराप्याययिष्ठा यो ऽस्मान्
द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मस्त-
स्य . . पशुभिराप्याययस्व

rih. 6. 2. 16. आप्यायस्वापक्षीयस्वेति

abânâr. 16. 1. प्राणमच्चेनाप्यायस्व

— अपानमच्चेनाप्यायस्व

— ध्यानमच्चेनाप्यायस्व

— उदानमच्चेनाप्यायस्व

— समानमच्चेनाप्यायस्व

2. तेनाच्चेनाप्यायस्व

harbha. 3. मात्राशितपीतनाडीसूत्रगते-
न प्राण आप्यायते

akti. 1. आप्यायन्त्विति शान्तिः

आहु

ih. 6. 4. 18. त्रिरात्रान्त आहुत्य

आबन्ध

ih. 3. 1. 1. दश दश पादा एकैकस्याः
शृङ्गयोराबन्दाः

risut. 6. शृङ्गाभ्यां शृङ्गमाबन्ध

आबल्य

ush. 3. 3. आबल्यमेत्य सम्मोहमेति
(आबाल्यं is another
reading).

आभञ्

2. 5. एतास्त्वेष वां देवतास्वाभ-
जाभि

आभा

Mahânâr. 20. 7. विश्वमाभासि रोचनम्

Brahmay. 8. सूर्यमण्डलमाभाति
(so all the MSS.)

आभास

Gauḍa. 4. 47. ऋजुवक्रादिकाभासम्
49. नाभासा अन्यतोभुवः 51.

50. आभासस्याविशेषतः

Nrisut. 9. जीवेशावाभासेन करोति
(Nārāyaṇa and one
other MS. read जीवे-
शावभासेन).

आभू

Chhâ. 6. 9. 3. यद्यद्भवन्ति तदाभवन्ति
6. 10. 2.

Brih. 3. 9. 28. न पुनराभवेत्

Nîla. 14. शिवो नः शम्भुराभव

आभूति

Brih. 2. 6. 3. अयास्य आङ्गिरस आभू-
तेस्त्वाष्टात् 4. 6. 3.

— आभूतिस्त्वाष्टो विश्वरूपा-
स्त्वाष्टात् 4. 6. 3.

आभू

Kaush. 1. 2. विचक्षणादुतवो रेत आभू-
तम्

— तन्म ऋतवो ऽमृत्यव आभ-
रध्वम्

आमन्

Brih. 6. 3. 5. अग्रमस्यामंहि ते महि

आमन्त्र

Kaush. 4. 19. तं हाजातशत्रुरामन्त्रयांचक्रे

Chhâ. 4. 4. 1. जवालां मातरमामन्त्रयां-
चक्रे

- Brih. 1. 4. 1. तस्मादप्येतर्हामन्त्रितः
2. 1. 15. तमेतैर्नामभिरामन्त्रयांचक्रे

आमपात्र

- Brih. 6. 4. 12. आमपात्रे ऽग्निमुपसमाधाय

आमय

- Maitri. 3. 4. अन्यैश्चामयैर्बहुभिः परिपूर्णम्
Gītā. 17. 9. दुःखशोकामयप्रदाः

आमिष

- Maitri. 6. 36. *vide* आदि

आम्ना

- Kātha. 2. 15. सर्वं वेदा यत्पदमामनन्ति

आम्नाय

- Gauḍa. 3. 24. नेह नानेति चाम्नायात्

आम्न

- Brih. 4. 3. 36. यथाम्नं योदुर्बलं वा पिप्प-
लं वा

1. आय

- Chhā. 7. 9. 1. अन्नस्याये द्रष्टा भवति (the
MSS. have अन्नस्यायी,
but Sāyana gives the
above as a variant).

2. आय (dat. term).

- Rāmāp. 19. तथा चायेति कथ्यते

आयज्

- Mahānār. 6. 7. अस्मभ्यं च सौभगमायजस्व

आयतन

- Ait. 2. 1. आयतनं नः प्रजानीहि
Kaush. 1. 3. अपराजितमायतनम् 5.
Kena. 33. सत्यमायतनम्
Chhā. 5. 1. 5. यो ह वा आयतनं वेदाय-
तनं ह स्वानां भवति मनो
ह वा आयतनम्

- Chhā. 5. 1. 14. मन उवाच यदहमायतन-
मस्मि त्वं तदायतनमसीति

5. 2. 5. आयतनाय स्वाहा

6. 8. 2. अन्यत्रायतनमलब्ध्वा

7. 24. 2. क्षेत्राण्यायतनानीति

- Brih. 3. 9. 10. पृथिव्येव यस्यायतनम्

11. काम एव यस्यायतनम्

12. रूपाण्येव यस्यायतनम् 15.

13. आकाश एव यस्यायतनम्

14. तम एव यस्यायतनम्

16. आप एव यस्यायतनम्

17. रेत एव यस्यायतनम्

26. एतान्यष्टावायतनानि

4. 1. 2. अन्नवीतु ते तस्यायतनम्
3—7.

— वागेवायतनम्

(similarly 3—7).

7. हृदयं वै सर्वेषां भूतानां
यतनम्

6. 1. 5. यो ह वा आयतनं वेद-
तनं स्वानां भवत्याय-
जनानां मनो वा आयत-

14. यद्वा अहमायतनमस्मि
तदायतनमसीति मनः

6. 3. 2. ओत्राय स्वाहायतनाय
हा

- Kātha. 1. 23. भूमेर्महदायतनं वृणीष्व

- Mahānār. 11. 8. विश्वस्यायतनं महत् 16
valya. 16; Brahma-
Dhyāna. 23.

- Praśna. 1. 10. एतद्वै प्राणानामायतनम्
5. 2. एतेनैवायतनेनैकतरमनं

7. तमोङ्कारेणैवायतनेनानं

- Kshur. 7. वायोरायतनं चात्र

आयतनवन्त

- Chhā. 4. 8. 3. एष वै सोम्य चतुष्कलः
दो ब्रह्मण आयतनवा

Chhâ. 4. 8. 4. स यः . . चतुष्कलं पादं ब्रह्म-
ण आयतनवानित्युपास्त
आयतनवानिस्मिँल्लोके भ-
वत्यायतनवतो ह लोका-
ञ्जयति

आयतप्राण

Amṛita. 10. त्रिः पदेदायतप्राणः (all
the MSS. have आयतः)

आयति

Praśna. 3. 12. उत्पत्तिमायतिं स्थानम्

आयत्त

Bṛih. 1. 5. 3. सैषा ह्यन्तमायत्तैषा हि न

आयम्

Bṛih. 4. 3. 14. तं नायतं बोधयेत्
Mund. 2. 2. 3. आयम्य तद्भावगतेन चेतसा
Gauda. 4. 56. संसारस्तावदायतः
opī. 5. अभिव्याप्यायतो भूत्वा (2
MSS. read अप्सरोभि-
वृत्तो भूत्वा).

आयमन

Chhâ. 1. 3. 5. दृढस्य धनुष आयमनम्

आयस्

Chhâ. 5. 3. 4. स हायस्तः पितुरर्द्धमेयाय

आयस

t. 4. 5. शतं मा पुर आयसीररक्षन्

आयस्थूण

ih. 6. 3. 10. जानकय आयस्थूणाय
11. जानकिरायस्थूणः

आया

ih. 4. 3. 37. यथा राजानमायान्तं . . प्र-
तिकल्पन्ते ज्यमायाति
— इदं ब्रह्मायातीदमागच्छ-
तीति

Mund. 1. 2. 12. ब्राह्मणो निर्वेदमायात्

Mahânâr. 15. 1. आयातु वरदा देवी

Praśna. 3. 1. कथमायात्यस्मिञ्छरीरे
3. मनोकृतेनायात्यस्मिञ्छरीरे
10. यच्चित्तस्तेनैष प्राणमायात्

Kshur. 11. तद्वित्त्वा कण्ठमायाति

Mukti. 2. 18. शममायाति दीपवत्

आयास्य

Chhâ. 1. 2. 12. तेन तं हायास्य उज्जीथमुपा
सांचक्र एतमु एवायास्य
मन्यन्त आस्याद्यदयते

आयु

Śwet. 4. 22. मा न आयौ . . रीरिषः
(आयुषि is a variant)

आयुज्

Tait. 1. 11. 4. ये तत्र ब्राह्मणाः सम्म-
र्शिनो युक्ता आयुक्ताः
(bis; in first case one
MS. has युक्ता वायुक्ताः)

आयुध

Nîla. 12. नमांसि त आयुधाय
Râmâp. 57. वह्निस्तदायुधैः पूज्यः
Gitâ. 10. 28. आयुधानामहं वञ्चम्

आयुष्य

Brahma. 2. आयुष्यमग्न्यं प्रतिमुञ्च
Gopî. 5. गोपीचन्दनमायुष्यम्

आयुस्

Kaush. 2. 11. शतं शरद आयुषो जीवस्य
3. 2. मामायुरमृतमित्युपास्वायुः
प्राणः प्राणो वा आयुयो-
वद्धास्मिञ्छरीरे प्राणो व-
सति तावदायुः
— स यो मामायुरमृतमित्युपा-
स्ते सर्वमायुरस्मिँल्लोक एति

Kaush. 4. 8. सर्वमायुरेति 4. 16; Chhâ.

2. 11. 2; 12. 2; 13.
2; 14. 2; 15. 2; 16. 2;
17. 2; 18. 2; 19. 2;
20. 2; 4. 11. 2; 4. 12.
2; 4. 13. 2; Gopî. 4.

Chhâ. 2. 24. 6. एतास्म्यत्र यजमानः पर-
स्तादायुषः 10, 15.

3. 16. 6. इदं मे तृतीयसवनमायुर-
नुसन्तनुत

Bṛih. 2. 1. 10. एवमुपास्ते सर्वं हैवास्मि-
ल्लोक आयुरेति 12.

4. 4. 16. आयुर्होपास्ते ऽमृतम्

6. 4. 14. सर्वमायुरिर्यादिति 15—18.

Tait. 2. 3. 1. प्राणो हि भूतानामायुः
(bis).

— सर्वमेव ते आयुर्यन्ति ये
प्राणं ब्रह्मोपास्ते

Maitri. 5. 1. विश्वभुग्विश्वमायुस्त्वम्

Mahânâr. 4. 2. शतमायुर्विवर्द्धति

12. 3. किं तत्सत्यमन्नमायुः

Nrip. 1. 1. व्यशेम देवहितं यदायुः
2. 4; Nrisut. 1.

3. *vide* ऐश्वर्यवन्त

3. 1. तामिहायुषे शरणं प्रपद्ये

Śiras. 1. आयुरायुषा . . तर्पयामि

Brahma. 1. देवानामायुः

Prâṇâg. 1. या त आयुरूपहारान्

Piṇḍa. 7. दीर्घमायुः प्रजायते

Nâr. 4. सर्वमायुरप्येति

Skanda. 9. तथा मे स्वस्तिरायुषि

Râmap. 82. आयुरारोग्यवर्द्धनम्

Gîtâ. 17. 8. *vide* विवर्द्धन

आर

Kaush. 1. 3. एतस्य ब्रह्मलोकस्यारो हृदः

4. स आगच्छत्यारं हृदम्

आरण्य

Chhâ. 2. 9. 7. तदस्यारण्या अन्वायत्ताः

आरण्यक

Aruṇeya. 2. सर्वेषु वेदेष्वारण्यकमाव-
र्त्तयेत्

आरभ

Śwet. 6. 3. आरभ्य कर्माणि गुणान्वि-
तानि

Maitri. 7. 9. नारम्भणीयेति

Gîtâ. 3. 7. नियम्यारभते ऽर्जुन

18. 25. मोहादारभ्यते कर्म

आरम्भ

Gîtâ. 14. 12. लोभः प्रवृत्तिरारम्भः क-
र्मणाम्

आराग्रमात्र

Śwet. 5. 8. आराग्रमात्रो ह्यवरो ऽपि
दृष्टः

आराध

Gopî. 5. कृष्णमाराधयामासुः

Râmap. 91. आराधयेद्वाघवं चन्दनाम्

आराधन

Gîtâ. 7. 22. तस्याराधनमीहते

आराम

Bṛih. 4. 3. 14. आराममस्य पश्यन्ति

आरुणि

Kaush. 1. 1. गार्ग्यायणिर्यक्ष्यमाण आ-
रुणि वज्रे

Chhâ. 3. 11. 4. उद्दालकायारुण्ये

5. 11. 2. उद्दालको वै . . अयमा-
रुणिः

5. 17. 1. उद्दालकमारुणिम्

6. 8. 1. उद्दालको ह्यारुणिः

Bṛih. 3. 6. 1. उद्दालक आरुणिः 23 ; 6.
3. 7 ; 6. 4. 4.

Kātha. 1. 11. औद्दालकिरारुणिः
Mahānār. 22. 1. प्राजापत्यो हारुणिः सुपर्णेयः
Aruṇeya. 1. आरुणिः प्रजापतेर्लोकं ज-

गाम
6. vide प्रभृति
Mukti. 1. 31. श्वेताश्वो हंस आरुणिः
1. vide जाबालि

आरुणेय

Chhā. 5. 3. 1. श्वेतकैतुर्हारुणेयः 6. 1. 1;
Bṛih. 6. 2. 1.

आरुद्

Mahānār. 5. 12. रजो भूमिस्त्वमरोदयस्व

आरुध्

auśh. 2. 2. वाक्परस्ताच्चक्षुरारुधते च-
क्षुः परस्ताच्छ्रोत्रमारुधते
&c.

आरुरुक्षु

1. 6. 3. आरुरुक्षोर्मुनेर्योगम्

आरुह्

auśh. 1. 5. पादेनैवाम आरोहति
Ītri. 6. 29. अनया ब्रह्मविद्यया .. ब्र-
ह्मणः पन्थानमारुढाः

Mahānār. 5. 3. नाकस्य पृष्ठमारुह्य
Śna. 6. 1. स तूष्णीं रथमारुह्य प्रव-
त्राज

Īsut. 1. तस्मिन्निदं सर्वं त्रिशरीर-
मारोप्य
2. ओङ्कारं रथमारुह्य
4. तं जानन्नम आरोह

आरोग्य

2. 13. लघुत्वमारोग्यमलोलुपत्वम्
5. बरुमारोग्यविवर्द्धनम्

Rāmāp. 82. आयुरारोग्यवर्द्धनम्
Gītā. 17. 8. vide विवर्द्धन

आर्जव

Chhā. 3. 17. 4. यत्तपोदानमार्जवमहिंसा
Gītā. 13. 7. अहिंसा क्षान्तिरार्जवम्
16. 1. स्वाध्यायस्तप आर्जवम्
17. 14. शौचमार्जवम्
18. 42. क्षान्तिरार्जवमेव च

आर्जीकीया

Mahānār 5. 4. आर्जीकीये शृणुह्या द्रुषो-
मया

आर्त्त

Kaush. 3. 3. यत्रैतत्पुरुष आर्त्तो मरिष्यन्
Bṛih. 3. 4. 2. अतो ज्येदार्त्तम् 3. 5. 1;
3. 7. 23.

Gītā. 7. 16. आर्त्तो जिज्ञासुरर्थार्थी

आर्त्तभाग

Bṛih. 3. 2. 1. जारत्कारव आर्त्तभागः 13.
13. आहर सोम्य हस्तमार्त्तभाग

आर्त्तभागीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 2. वार्काङ्गीपुत्र आर्त्तभागी-
पुत्रात्
— आर्त्तभागीपुत्रः शौङ्गीपुत्रात्

आर्त्तव

Kaush. 1. 2. ऋतुरस्म्यार्त्तवो ऽस्मि 1. 6.
Bṛih. 6. 4. 13. यस्य जायामार्त्तवं विन्देत्

आर्त्तिह

Mukti. 2. 72. मम रूपमीदृशं भजस्व
.. आर्त्तिहम्

आर्त्विज्य

Chhā. 1. 10. 6. स मा सर्वैरार्त्विज्यैर्वृणीतेति
1. 11. 2. भगवन्तं वा अहमेभिः सर्वै-
रार्त्विज्यैः पर्य्येशिषम्

Chhā. 1. 11. 3. भगवांस्त्वेव मे सर्वैरात्वि-
ज्यैरिति

Bṛih. 1. 3. 25. आर्त्विज्यं करिष्यन्वाचि
स्वरमिच्छेत् तथा वाचा
.. आर्त्विज्यं कुर्यात्

आर्द्र

Bṛih. 1. 4. 6. यत्किञ्चेदमार्द्रं तद्रेतसो
ऽसृजत

6. 3. 4. आर्द्रं सन्दीपमसि

Mahānār. 5. 10. आर्द्रं ज्वलति ज्योतिरह-
मस्मि

आर्द्रैधाभि

Bṛih. 2. 4. 10. यथार्द्रैधाभेरभ्याहितात्

4. 5. 11. यथार्द्रैधाभेरभ्याहितस्य
Maitri. 6. 32.

आर्षभ

Bṛih. 6. 4. 18. औक्षेण वार्षभेण वा

आर्षेय

Chhā. 1. 3. 9. यदार्षेयं तमृषिं .. उपधा-
वेत्

आल्प

Chhā. 4. 2. 5. अनेनैव मुखेनालापयिष्य-
था इति

आलम्

Bṛih. 1. 2. 7. तं .. आत्मन आलभत
— प्रोक्षितं प्राजापत्यमालभन्ते

आलम्ब

Tait. 1. 8. 1. य एष स्तन इवालंबते

Mahānār. 11. 9. लंबत्याकोशसन्निभम्
Mahā. 3.

आलम्ब

Maitri. 7. 11. ब्रह्मधीयालम्बं वा

आलम्बन

Kātha. 2. 17. एतदालंबनं श्रेष्ठमेतदालं-
बनं परमेतदालंबनं ज्ञात्वा
ब्रह्मलोके महीयते

आलम्बायनीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 2. साङ्गुतीपुत्र आलंबायनी-
पुत्रात्

— आलंबायनीपुत्र आलंबीपु-
त्रात्

आलम्बीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 1. कौशिकीपुत्र आलंबीपु-
त्राच्च वैयाघ्रपदीपुत्राच्च

2. आलंबायनीपुत्र आलंबीपु-
त्रात्

— आलंबीपुत्रो जायन्तीपुत्रात्

आलय

Brahma. 1. याति स्वमालयम्

आलस्य

Amṛita.

27. भयं क्रोधमथालस्यम्

Yogaśi.

8. आलस्याच्च प्रमादतः

Hansa.

2. आमेय्यां निद्रालस्यादयो
भवन्ति

Gītā.

14. 8. प्रमादालस्यनिद्राभिः

18. 39. निद्रालस्यप्रमादोत्थम

आलिख

Rāmap.

58. त्रिरेखापुटमालिख्य

59. तन्मध्ये बीजमालिख्य

दधः साध्यमालिखेत्

61. तदग्रे जंगमालिखेत्

63. वर्गाष्टकमथालिखेत्

71. एवं मण्डलमालिख्य

आलिप्

Vāsu.

1. ममाङ्गे प्रतिदिनमालि-
पीभिः प्रक्षालनात्

āsu.	3. गोपीचन्दनमालिप्य आलोक्	Ramap.	90. देवमावाहयेच्च आवा
aitri.	6. 28. आवृत्तचक्रमिव संसारच- क्रमालोकयति	Mahānār. 22.	1. सत्येन वायुरावाति आवाहन
lukti.	2. 17. सम्यगालोकनात्सत्थात् आवरणच्युति	Parama.	3. नावाहनं न विसर्जनम् आविक्षिप्
āuda.	4. 97. किमुतावरणच्युतिः आवर्त्तन	Kaush.	4. 19. तत उ हैनं यष्ट्याविविक्षेप आविरस्
aitri.	1. 4. असकृदिहावर्त्तनं दृश्यते आवस्	Maitri.	6. 27. आविःसन्नभासि निहितम् आविर्भाव
hā. 5. 10.	9. गुरोस्तल्पमावसन्	Chhā. 7. 26.	1. आत्मत आविर्भावतिरोभा- वौ
da.	14. ओषितः सह देवत्वम् आवसथ	Sarvop.	3. आविर्भावतिरोभाषज्ञाता — आविर्भावतिरोभावहीनः आविर्भू
t.	3. 12. तस्य त्रय आवसथास्त्रयः स्वप्नाः — अयमावसथः (ter).	Maitri.	6. 28. आविर्भूते ऽन्तराकाशे
hā. 4. 1. 1.	1. सह सर्वत आवसथान् मापयान्चक्रे	Gopi.	5. तत उपनिषदः भुतय आ- विर्भवुः — सगुणं ब्रह्म . वस्तुदेवसङ्ग- न्याविर्भविष्यति
ih. 4. 3. 37.	अन्नैः पानैरावसथैः आवसथ्य		आविश्
āśru.	1. सभ्यावसथ्ययोश्च आवह्	Brih. 1. 5. 17.	प्राणैः सह पुत्रमाविशति — एनमेते दैवाः प्राणा अमृता आविशन्ति
it. 1. 4. 1.	आवहन्ती वितन्वाना		18. दैवी वागाविशति
	2. ततो मे भ्रियमावह		19. दैवं मन आविशति
	1. 5. 3. सर्वे ऽस्मै देवा बलिमावह- न्ति		20. दैवः प्राण आविशति
ānār.	2. 8. पशून्ध मल्लमावह जीवनं च		2. 5. 18. पुरः पुरुष आविशन्
	9. 11. अनुष्वधमावह मादयस्व	Kātha.	1. 1. कुमारं सन्तं भ्रष्टाविवेश
	15. 1. गायत्रीमावाहयामि सावि- त्रीमावाहयामि सरस्वती- मावाहयामि	Śwet.	2. 17. यो विश्वं भुवनमाविवेश
sa.	3. यन्मन्युर्जायामावह	Maitri.	6. 24. अथाविष्टं भित्त्वा अमेर्यदीप्यमाविष्टम् हो देवो भुवनान्याविवेश
	Kāthaśru. 4.		

- Mund. 1. 2. 10. इमं लोकं हीनतरं चाविशन्ति
3. 2. 5. युक्तात्मानः सर्वमेवाविश-
न्ति
Mahānār. 7. 5. छन्दोभ्यः छन्दांस्याविवेश
9. 4. य आविवेश भुवनानि वि-
श्व Nrip. 2. 4.
10. 1. महो देवो मर्त्यानाविवेश
15. 9. शिवोमाविशाप्रदाहाय
(5 times).
16. 2. रुद्र ओमाविशान्तकः
Praśna. 4. 11. स सर्वज्ञः सर्वमेवाविवेश
Śiras. 6. ओषधीर्वीरुध आविवेश
(bis).
Gītā. 1. 28. कृपया परयाविष्टः
2. 1. तं तथा कृपयाविष्टम्
8. 10. भुवोर्मध्ये प्राणमावेक्ष्य स-
म्यक्
12. 2. मय्यावेक्ष्य मनः
15. 13. गामावेक्ष्य च
17. यो लोकत्रयमावेक्ष्य
आविष्कृ
Bṛih. 2. 5. 16. दंस उग्रमाविष्कृणोमि
Maitri. 6. 22. शब्देनैवाशब्दमाविष्क्रियते
34. आविष्कृतमेतेनास्य यज्ञम्
आविस्
Mund. 2. 2. 1. आविः सन्निहितं गुहाचरम्
आवृ
Chhā. 5. 9. 1. स उल्हावृतो गर्भः
Bṛih. 1. 2. 1. मृत्युनैवेदमावृतमासीदश-
नायया
4. 4. 11. लोका अन्धेन तमसावृताः
Isā. 3.
Śwet. 3. 16. सर्वमावृत्य तिष्ठति Gītā.
13. 12.
6. 2. येनावृतं नित्यमिदं हि सर्वम्
Mahānār. 1. 3. येनावृतं खं च दिवं मही च

- Gauḍa. 4. 82. सुखमाप्रियते नित्यम्
83. चलस्थिरोभयाभावैरावृणो-
त्येव बालिशः
Prāṇāg. 2. पञ्चवायुभिरावृतः
Rāmāp. 55. सुमन्त्रैरेभिरावृतः
56. दशभिस्त्वेभिरावृतः
Gītā. 3. 38. धूमेनाप्रियते वह्निः
— यथोल्बेनावृतो गर्भस्तथा ते-
नेदमावृतम्
30. आवृतं ज्ञानमेतेन
40. ज्ञानमावृत्य देहिनम्
5. 15. अज्ञानेनावृतं ज्ञानम्
14. 9. ज्ञानमावृत्य तु तमः
18. 32. मन्यते तमसावृता
48. धूमेनाग्निरिवावृताः
आवृज्
Bṛih. 6. 4. 3. आस्य स्त्रियः सुकृतं वृज्जे
1. आवृत्
Kaush. 2. 8. इत्यैन्द्रीमावृतमावर्ते
9. इति दैवीमावृतमावर्ते
Chhā. 2. 2. 2. अथावृत्तेषु
3. कल्पन्ते हास्मै लोका ऊर्ध्वा-
श्चावृत्ताश्च
4. 4. 5. नासहस्रेणावर्त्तयेति
4. 15. 6. इमं मानवमावर्त्त नावर्त्तने
4. 17. 9. यतो यत आवर्त्तते तत्
च्छति
5. 3. 2. वेत्थ यथा पुनरावर्त्तने
8. 15. 1. न च पुनरावर्त्तते Vāsu.
Maitri. 2. 5. अत्रुद्धिपूर्वमिहैवावर्त्तते
न
Praśna. 1. 9. त एव पुनरावर्त्तने
10. एतस्मान्न पुनरावर्त्तने
5. 4. सोमलोके विभूतिमनु-
पुनरावर्त्तते
Śiras. 6. स एवेदमावरीवर्त्त भूम्

Sikhā.

1. सकृदावर्त्तय्यः

Iarabha.

2. शुक्रशोणितसंयोगादावर्त्त-
ते गर्भः

Iogaśi.

8. यदि त्रिकालमावर्त्तयेत्

Kāthasāru.

2. प्रदक्षिणमावृत्य

4. सच्यस्यामीन पुनरावर्त्त-
येत्

Arūṇeya.

2. सर्वेषु वेदेष्वारण्यकमावर्त्त-
येत्

— उपनिषदमावर्त्तयेत्

Kālag.

2. न स पुनरावर्त्तते

Atmapra. 1.

Jitā.

8. 26. अन्ययावर्त्तते पुनः

2. आवृत्

Kaush.

2. 4. एतयैवावृता . . जुहोति

7. एतयैवावृता मध्ये सन्तम्

— एतयैवावृतास्तं यन्तम्

— एतयैवावृतादित्यमुपतिष्ठते

8. पश्चाच्चंद्रमसं दृश्यमानमुप-
तिष्ठेतैतयैवावृता— इत्यैन्द्रीमावृतमावर्त आदि-
त्यस्यावृतमन्वावर्ते9. पुरस्ताच्चंद्रमसं दृश्यमानमु-
पतिष्ठेतैतयैवावृता— इति दैवीमावृतमावर्त आ-
दित्यस्यावृतमन्वावर्ते

ih. 6. 3. 1. आवृताज्यं संस्कृत्य

6. 4. 19. स्थालीपाकावृताज्यं चेष्टि-
त्वा

आवृत्तचक्र

Mitr.

6. 28. आवृत्तचक्रमिव संसारच-
क्रमालोकयति

आवृत्तचक्षुस्

tha.

4. 1. आवृत्तचक्षुरमृतत्वमिच्छन्

Mitr.

6. 1. तन्निष्ठा आवृत्तचक्षुः

आवृत्ति

Gītā.

8. 23. आवृत्तिं चैव योगिनः

आवृह

Bṛih.

3. 9. 28. यत्समूलमावृहेयुर्वक्षम्

आवे

Kaush.

1. 3. पुष्पाण्यादायावयतो वै च
जगानि

Bṛih.

3. 6. 1. यदिदं सर्वमप्स्योतं च प्रो-
तं च कस्मिन्नु खल्वाप
ओताश्च प्रोताश्च— कस्मिन्नु खलु वायुरोतश्च
प्रोतश्च (similarly nine
times more).3. 8. 3. कस्मिन्स्तदोतं च प्रोतं चे-
ति 6.4. आकाशे तदोतं च प्रोतं चे-
ति 7.7. कस्मिन्नु खल्वाकाश ओ-
तश्च प्रोतश्चेति11. एतस्मिन्नु खल्वक्षरे . . आ-
काश ओतश्च प्रोतश्चेति

Maitri.

6. 3. एताभिः सर्वमिदमोतं प्रोतम्
7. 7. अस्मिन्नोता इमाः प्रजाः

Mund.

2. 2. 5. यस्मिन् ब्रूयः पृथिवी चा-
न्तरिक्षमोतम्

3. 1. 9. प्राणैश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानाम्

Mahānār.

2. 3. स ओतः प्रोतश्च विभुः प्र-
जासु

Nṛip.

2. 4. स्नेहो यथा पललपिण्डमोतं
प्रोतमनुप्राप्तं व्यतिषक्तः

Nṛisut.

1. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्पैः
2 (ter).

2. ओतो ह्ययमात्मा

3. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्प-
पा (twice more with क-
पम्)

Nṛisut.

8. ओतथ प्रोतथ ह्ययमात्मा सिंहः

— अयं हि सर्वमेवौतः

(a variant is सर्वं नैवौतः)

— अयं श्रोत इव

— ओतथ प्रोतथैष ओङ्कारः

— न ह्ययमोतो नानुज्ञाता

(bis).

9. ओतमोतेन जानीयादनुज्ञा-
तारमात्तरम्

Śiras.

4. शान्तरूपमोतप्रोतमनुप्राप्तः

6. यस्मिन्निदं सर्वमोतप्रोतम्

Brahma. 2.

आवेशितचेतस्

Gītā.

12. 7. मय्यावेशितचेतसाम्

आव्रज

Kaush.

4. 1. स हाजातशत्रुं कादयमा-
व्रज्य

Bṛih. 4. 1. 1. याज्ञवल्क्य आवव्राज

Nṛisut.

9. उपद्रष्टारमाव्रजेत्

आशंस

Bṛih. 1. 4. 14. अबलीयान् बलीयांसमाशं-
सते धर्मेण

आशय

Gītā.

15. 8. वायुर्गन्धानिवाशयात्

आशा

Chhā. 2. 22. 2. आशां मनुष्येभ्यः (आगा-
यानि)7. 14. 1. आशा वाव स्मराद्भूयस्या-
शोदो वै स्मरो मन्त्रानधीते

— आशामुपास्वेति

2. स य आशां ब्रह्मेत्युपास्त
आशयास्य सर्वे कामाः
समृध्यन्ति

— प्रावदाशाया गतम्

Chhā.

7. 14. 2. अस्ति भगव आशाया भूय
इत्याशाया वाव भूयोऽस्ति

7. 15. 1. प्राणो वा आशाया भूयान्

7. 26. 1. आत्मत आशा

Bṛih.

1. 3. 28. न हैवालोक्यताया आशासि

2. 4. 2. अमृतत्वस्य तु नाशासि
वित्तेन 4. 5. 3.

6. 4. 12. आशापराकाशौ त आदे

Kaṭha.

1. 8. आशाप्रतीक्षे सङ्गतं सूनृतां च

Prāṇāg.

4. आशा रशना

Rāmāp.

89. आशाव्याशास्वपि

आशापाशशत

Gītā.

16. 12. आशापाशशतैर्बद्धाः

आशाम्बर

Parama.

3. भाशांबरो ननमस्कारः

आशाविद्

Rāmāp.

42. आशाविदो ऽधुना

आशिष्ठ (आशु)

Tait.

2. 8. 1. आशिष्ठो वृद्धिष्ठो बलिष्ठ

आशिस

Chhā.

1. 3. 8. अथ खल्वाशीः समृद्धिः

7. 14. 2. अमोघा हास्याशिषो भ
वन्ति

आशु

Nīla.

21. जम्भयाश्चरुन्धति

Rāmāp.

34. आश्चरिमारणं कुरु

40. सप्ततालान् विभियाशु

43. आश्वाशु गच्छत

Rāmāp.

4. आशु मुक्ताः सन्तु

Mukti.

2. 4. तत्क्रमेणाशु तेनैव

17. आचराशु महाकपे

38. शोषयाशु यथा शोषर्षो

58 भवत्याशु ... विगतेतरा

सनः

- Hitā. 2. 65. प्रसन्नचेतसो ह्याशु
आशेद
 Chhā. 7. 14. 1. आशेदो वै स्मरो मन्त्रान-
 धीते
आश्वर्य
 Katha. 2. 7. आश्वर्यो वक्ता . . आश्वर्यो
 ज्ञाता
 Hitā. 2. 29. आश्वर्यवत्पश्यति कश्चि-
 देनमाश्वर्यवद्ददति तथैव
 चान्यः
 — आश्वर्यवच्चैनमन्यः शृणोति
 11. 6. पश्याश्वर्याणि भारत
आश्वर्यरूप
 risut. 9. यूयमाश्वर्यरूपा इति न चेति
आश्रम
 nitri. 4. 3. आश्रमेऽप्येवानवस्थः
 auda. 2. 27. आश्रमा इति तद्विदः
 3. 16. आश्रमास्त्रिविधाः
 śrama. 1. चत्वार आश्रमाः षोडश-
 भेदा भवन्ति
आश्रमपार
 yāsa. 1. स्वस्थो वाश्रमपारं गच्छेयम्
आश्रमिन्
 Nitri. 4. 3. न स्वधर्मातिक्रमेणाश्रमी भ-
 वति
 yāsa. 2. अनुज्ञात उच्यते गुरुणाश्रमी
आश्रय
 wet. 2. 10. शब्दजलाभयादिभिः
 — गुहानिवाताश्रयेण
 Nitri. 6. 27. प्रणश्यति चित्तं तथाश्रयेण
 सह
 35. अर्चिषो वै यशस आश्रय-
 वशान्
 vop. 2. सख्यद्वयमुदयाश्रयः
 26

आश्रि

- Maitri. 6. 1. एषो जन्तरे हृत्पुष्कर एवा-
 श्रितः 2.
 18. यथा पर्वतमादीप्तं नाभय-
 न्ति मृगश्चिजास्तद्वद्ब्रह्मवि-
 दो दोषा नाभयन्ति
 Kaivalya. 24. अविमुक्तमाश्रितो भवत्य-
 त्याश्रमी
 Kshur. 12. योगमाश्रित्य नित्यशः
 Mahā. 2. तान्यङ्गेष्वाश्रितानि
 Brahma. 1. यथा खं श्येनमाश्रित्य
 Amrit. 34. उदानः कण्डमाश्रितः
 Rāmota. 2. सो ज्विमुक्तमाश्रितो भवति
 Gitā. 1. 36. पापमेवाश्रयेदस्मान्
 7. 15. आसुरं भावमाश्रिताः
 29. मामाश्रित्य यतन्ति ये
 9. 11. मानुषीं तनुमाश्रितम्
 13. दैवीं प्रकृतिमाश्रिताः
 12. 11. मद्योगमाश्रितः
 15. 14. प्राणिनां देहमाश्रितः
 16. 10. काममाश्रित्य दुष्पूरम्
 18. 59. यदहंकारमाश्रित्य

आश्रु

- Chhā. 1. 1. 9. ओमित्याभावयति
 Tait. 1. 8. 1. ओभावयेत्याभावयन्ति

आश्रिष

- Maitri. 7. 8. अधःस्तंबेनाश्रिष्यन्ति

आश्वतराश्रि

- Chhā. 5. 11. 1. बुडिल आश्वतराश्रिः
 5. 16. 1. बुडिलमाश्वतराश्रिम्
 Brih. 5. 14. 8.

आश्वत्य

- Aruṇeya. 5. पालाशं वैत्वमाश्वत्यं दण्डम्
 (so Nārāyaṇa only).

आश्वलायन

Praśna. 1. 1. कौसल्या आश्वलायनः ३. १.

Kaivalya. 1. अथाश्वलायनो भगवन्तं पर-
मेष्ठिनं परिसमेत्य

आश्वस्

Gītā. 11. 50. आश्वसयामास च भीतमेनम्

आस्

Kaush. 1. 5. तस्मिन् ब्रह्मास्ते
2. 15. अपि वास्मा आसीनाया-Chhā. 1. 10. 11. ते ह समारतास्तूष्णीमासां-
चक्रिरे

4. 2. 3. अयं ग्रामो यस्मिन्नास्ते

7. 13. 1. यद्यपि बहव आसीरन्

8. 6. 4. तमभित आसीना आहुः

Bṛih. 2. 2. 3. तस्यासत ऋषयः सप्त तीरे
(bis).

2. 4. 4. एह्यास्व व्याख्यास्यामि ते

4. 1. 1. जनको वैदेह आसाञ्चक्रे

4. 3. 2. आदित्येनैवायं ज्योतिषास्ते
(similarly in 3—6).

6. 3. 6. जघनेनाग्निमासीनः

Tait. 3. 10. 5. एतत्साम गायन्नास्ते

Kātha. 2. 21. आसीनो दूरं व्रजति

5. 3. मध्ये वामनमासीनं . . उपा-
सते

Nṛip. 5. 2. तस्य पुरस्ताद्वसव आसते

Nṛisut. 9. मृढ इव व्यवहरन्नास्ते मा-
ययैव

Mukti. 2. 64. य आस्ते कपिशार्दूल

Gītā. 2. 54. किमासीत व्रजेत किम्

61. युक्त आसीत मत्परः

6. 14.

3. 6. य आस्ते मनसा स्मरन्

5. 13. आस्ते सुखं वशी

Gītā. 9. 9. उदासीनवदासीनम्

14. 23. उदासीनवदासीनः

आसक्तचेतस्

Gītā. 12. 5. अव्यक्तासक्तचेतसाम्

आसक्तमनस्

Gītā. 7. 1. मय्यासक्तमनाः पार्थ

आसक्तिपूरित

Mahānār. 24. 1. आसक्तिपूरितं जारयिष्य

आसद्

Kaush. 1. 1. पितरमासाद्य पप्रच्छ

Gītā. 9. 20. ते पुण्यमासाद्य दुरेन्द्रो
कम्

आसन्

Maitri. 6. 36. आस्यवशिष्टैरन्नपानैश्च

आसन

Bṛih. 6. 2. 4. तस्मा आसनमाहृत्य

Tait. 1. 11. 3. तेषां त्वयासनेन प्रशंसितं
व्यम्

Kshur. 2. तत्रासनमवस्थितः

Yogaśi. 2. आसनं पद्मकं बद्धा

Aruṇeya. 5. आसनशयनादिकं भूमौ
(2 MSS. read आसनश-
यनाभ्याम्).

Āśrama. 4. vide धारिन्

— vide यज्ञोपवीत

Rāmop. 85. पद्माद्यासनस्थः

Gita. 6. 11. स्थिरमासनमात्मनः

12. उपविश्यासने

11. 42. विहारशय्यासनभोजनेषु

आसन्दी

Kaush. 1. 3. विचक्षणासन्दी

5. स आगच्छति विनश्य-
मासन्दीम्

आसन्य

Brih. 1. 3. 7. इममासन्यं प्राणमूचुः

आसहस्रसंवत्सरान्त

Latrī. 6. 36. प्राजापत्यमासहस्रसंवत्स-
रान्तक्रतुना

आसिच्

Brih. 6. 4. 21. आसिञ्चतु प्रजापतिः

atha. 4. 15. यथोदकं शुद्धे शुद्धमासि-
क्तम्

आसु (अभिषवे)

Chhā. 5. 12. 1. तस्मात्तव सुतं प्रसुतमासुतं
कुले दृश्यते

आसुर

Chhā. 8. 8. 5. अयजमानमाहुरासुरो व-
तेति

isut. 6. तान् हासुरः पाप्मा परिज-
यास

— एनमासुरं पाप्मानं परिज-
सामः

— तेभ्यो हासावासुरः पाप्मा
.. ज्योतिर्भवत्

— तस्य हासावासुरः पाप्मा
.. ज्योतिर्भवति

nap. 35. तदा रावण आसुरः

ā. 7. 15. आसुरं भावमाश्रिताः

9. 12. राक्षसीमासुरीं चैव

16. 4. अभिजातस्य .. सम्पदमा-
सुरीम्

5. निबन्धायासुरी मता

6. दैव आसुर एव च

— आसुरं पार्थ मे शृणु

7. जना न विदुरासुराः

19. आसुरीष्वेव योनिषु

20. आसुरीं योनिमापन्नः

आसुरनिश्चय

Gitā. 17. 6. तान्विद्वांसुरनिश्चयान्

आसुरायण

Brih. 2. 6. 3. जातूकर्ण्य आसुरायणाच्च
यास्काच्च 4. 6. 3.

— आसुरायणस्त्रैवणेः 4. 6. 3.

6. 5. 2. प्राश्रीपुत्र आसुरायणात्

— आसुरायण आसुरेः

आसुरि

Brih. 2. 6. 3. औपजन्धनिरासुरेः
4. 6. 3.

— आसुरिर्भारद्वाजात्

4. 6. 3.

6. 5. 2. आसुरायण आसुरेः

3. आसुरिर्याज्ञवल्क्यात्

आसुरिवासिन्

Brih. 6. 5. 2. साञ्जीवीपुत्रः प्राश्रीपुत्रः
दासुरिवासिनः

आसू (प्रेरणे)

Mahānār. 9. 7. यद्भद्रं तन्न आसूव
17. 7.

आसृप्

Chhā. 1. 12. 4. बहिष्पवमानेन संरब्धाः स-
र्पन्तीत्येवमाससृपुः

आस्ताव

Chhā. 1. 10. 8. उद्गातृनास्तावे स्तोम्यमाणा-
नुपोपविवेश

आस्तिक्य

Gitā. 18. 42. ज्ञानं विज्ञानमास्तिक्यम्

आस्था

Śwet. 2. 5. आ ये धामानि दिव्यानि
तस्थुः

- Maitri. 1. 2. स परमं तप आस्थाय
4. 2. मर्त्ये जन्या इवास्थिताः
Kaivalya. 12. शरीरमास्थाय करोति सर्वम्
Kshur. 2. निःशब्दं देशमास्थाय
21. निःशब्दं देशमास्थितः
Śikhā. 2. तत्राधिकं क्षणमेकमास्थाय
Brahma. 2. योगमुत्तममास्थितः
Nyāsa. 5. वृषणापानयोर्मध्ये पाणी आ-
स्थाय
Gītā. 3. 20. कर्मणैव हि संसिद्धिमास्थि-
ताः
4. 42. योगमातिष्ठ
5. 4. एकमप्यास्थितः सम्यक्
6. 31. एकत्वमास्थितः
7. 18. आस्थितः स हि युक्तात्मा
20. तं तं नियममास्थाय
8. 12. आस्थितो योगधारणाम्

आस्य

- Chhā. 1. 2. 12. एतमु एवायास्यं मन्यन्त
आस्याद्यदयेते
5. 18. 2. आस्यमाहवनीयः
Bṛih. 1. 3. 8. अयमास्ये जन्तरिति सो
ज्यास्यः
Maitri. 6. 36. आस्यमाहवनीयमिति मत्वा

आसु

- Bṛih. 4. 2. 3. एताभिर्वा एतदासुवदासु-
वति

आस्वाद

- Gauḍa. 3. 45. नास्वादयेत् सुखं तत्र

आहन

- Bṛih. 3. 9. 28. तृष्णात् प्रैति रसो वृक्षादि-
वाहतात्
Maitri. 7. 11. मनः कायाभिमाहन्ति

आहरितपिङ्गल

- Mahānār. 20. 24. लक्षिष्ठ पुरुषाहरितपिङ्गल

आहव

- Rāmāp. 41. तं वालिनमथाहवे (नि
हत्य)
46. तमाहवे हत्वा
Gītā. 1. 31. हत्वा स्वजनमाहवे
आहवनीय
Chhā. 2. 24. 11. जघनेनाहवनीयस्य
4. 13. 1. अथ हैनमाहवनीयो ऽनु-
शास
4. 17. 6. आहवनीये जुहुयात्
5. 18. 2. आस्यमाहवनीयः
Maitri. 6. 5. गार्हपत्यो दक्षिणाग्निराह-
नीया इति मुखवत्येषा
34. द्यौराहवनीयः
36. आस्यमाहवनीयमिति न
त्वा

- Mahānār. 22. 1. आहवनीयः साम इव
लोको बृहत्

25. 1. यन्मुखं तदाहवनीयः

- Praśna. 4. 8. यद्गार्हपत्यात्पणीयते य
यनादाहवनीयः प्राणः

- Nṛip. 2. 1. रुद्रादित्या जगत्याहवनी-
यः Nṛisut. 3.

- Brahmav. 7. आहवनीयस्तथैव च

- Siras. 1. गार्हपत्यो दक्षिणाग्निराह-
नीयो ऽहम्

- Śikhā. 1. विष्णुरादित्या जगत्याह-
नीयः

- Garbha. 5. मुखे आहवनीयः

- Prānāg. 1. द्वे आहवनीये (जुहोति)
2. आहवनीयो भूत्वा मुखे
तिष्ठति

- Kaṭhaśru. 1. आहवनीये गार्हपत्ये
3. एवमाहवनीयम्

- Kālāg. 2. तृतीया रेखा सा. आ
नीयः

आहार

- abânâr. 11. 10. विभजंस्तिष्ठन्नाहारम्
arbha. 4. आहारा विविधा भुक्ताः
itâ. 17. 7. आहारस्त्वपि सर्वस्य
8. आहाराः सात्विकाग्निः
9. आहारा राजस्येष्टाः

आहारपरिमाण

- arbha. 5. अनियतं मूत्रपुरीषमाहार-
परिमाणात्

आहारशुद्धि

- hâ. 7. 26. 2. आहारशुद्धौ सत्वशुद्धिः

आहिताग्नि

- âsa. 1. अथाहिताग्निर्धियेत

आहुतिं

- ush. 2. 5. एते अनन्ते अमृते आहुती
— या अन्या आहुतयो ऽन्त-
वत्यः

- hâ. 5. 3. 3. पञ्चम्यामाहुतावापः पुरुष-
वचसो भवन्ति 5. 9. 1.

5. 4. 2. तस्या आहुतेः सोमो राजा
संभवति

5. 5. 2. तस्या आहुतेर्वर्षं संभवति

5. 6. 2. तस्या आहुतेरन्नं संभवति

5. 7. 2. तस्या आहुते रेतः संभवति

5. 8. 2. तस्या आहुतेर्गर्भः संभवति

5. 19. 1. यां प्रथमामाहुतिं जुहुयात्

1. 3. 1. 8. कति . . आहुतीर्होष्यति

6. 2. 2. यतिथ्यामाहुत्यां हुतायाम्

9. तस्या आहुत्यै सोमो राजा
संभवति

10. तस्या आहुत्यै वृष्टिः संभ-
वति

11. तस्या आहुत्या अन्नं संभ-
वति

- Brih. 6. 2. 12. तस्या आहुत्यै रेतः संभव-
ति

13. तस्या आहुत्यै पुरुषः संभ-
वति

14. तस्या आहुत्यै पुरुषो भा-
स्वरवर्णः संभवति

- Maitri. 6. 9. विशन्तु त्वामाहुतयश्च स-
र्वाः

37. अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यक्

- Mund. 1. 2. 2. तदाज्यभागावन्तरेणाहुतीः
प्रतिपादयेत्

5. यथाकालं चाहुतयो ह्या-
ददायन्

6. एष्टेहीति तमाहुतयः

- Mahânâr. 13. 5. प्रत्येवास्याहुतयस्तिष्ठन्ति

25. 1. याद्याहुतीराहुती
(so Nârâyana)

- Praśna. 4. 4. एतावाहुतीं समं नयतीति
स समानः

- Prâṇâg. 2. विश्वं तु त्वाहुतयः सर्वाः

- Nyâsa. 1. तस्यैषाहुतिर्दिव्या

आह

- Chhâ. 1. 2. 1. देवा उग्रीथमाजहः

1. 10. 5. अतिशेषान् जायाया आज-
हार

1. 12. 5. अन्नमिहाहरदक्षपते ऽन्नमि-
हाहराहरोमिति

4. 2. 5. आजहारैमाः शुद्ध

4. 4. 5. समिधं सोम्याहर

6. 12. 1. न्यमोधफलमत आहर

6. 13. 1. लवणमुदके ऽवाधा अङ्ग
तदाहर

- Brih. 3. 2. 13. आहर सोम्य हस्तम्

6. 2. 4. आसनमाहृत्योदकमाहार-
याज्जकार

- Tait. 1. 11. 1. आचार्याय मित्यं धनमाहृत्य

- Dhyāna. 16. तस्याहुर्वीजमाहृत्य
Nyāsa. 2. दारमाहृत्य सदृशम्
Kathāśru. 3. दारानाहृत्य पुत्रानुत्पाद्य
Āśrama. 2. प्रतिदिवसमाहृतोऽञ्जवृत्तिमु-
पयुञ्जानाः (2 MSS. read
आहृत्यो)

3. तदाहतोदुंबरबदरनीवार-
दयामाकैः

Jābāla.

4. यामादमिमाहृत्य

Vāsu.

1. विष्णुचन्दनं वैकुण्ठस्थाना-
दाहृत्य

आह्राद

- Chhā. 7. 11. 1. विबुद्धिराह्रादाश्वरन्ति

आह्राद

Gopī.

2. कश्चाह्रादः (bis).

आह्रादन

Gopī.

2. तासां चन्दनमाह्रादनम्

आहे

- Kaush. 2. 15. पिता पुत्रं प्रेष्यन्नाह्वयति

- Chhā. 7. 12. 1. आकाशेनाह्वयति

- Rāmāp. 38. आहूय शंसतां सर्वम्

42. हरीनाहूय सुग्रीवः

45. तानाहूयाथ वानरान्

Kaush.

4. 8. सर्वमायुरेति 16; Chhā.

11. 2; 2. 12. 2; 2. 1

2; 2. 14. 2; 2. 15.

2. 16. 2; 2. 17. 2;

18. 2; 2. 19. 2; 2. 2

2; 4. 11. 2; 4. 12. 2

4. 13. 2; Gopī. 4.

13. न पुरा कालात्सम्मोहमे

Chhā.

1. 2. 12. एतमु एवायास्यं मन्य

आस्याद्यदयते

1. 5. 1. ओमिति ह्येष स्वरन्नेति;

2. 23. 2. ब्रह्मसंस्थो ऽमृतत्वमेति

2. 24. 6. एतास्म्यत्र यजमानः प

स्तादायुषः 10, 15.

3. 17. 2. तदुपसदैरेति

3. स्तुतशब्दैरेव तदेति

4. 4. 5. न सत्यादगाः

4. 15. 5. षडुदङ्गेति मासान् 5. 10.

4. 16. 1. एष ह यन्निदं सर्वं पुनरिति

5. 9. 2. यत एवेतो यतः समुतः

5. 10. 3. षड्दक्षिणैति मासान्

8. 3. 3. एवंविद् स्वर्गं लोकमेति

8. 6. 6. तयोर्ध्वमायन्नमृतत्वमेति

Kātha. 6. 16.

Bṛih.

1. 2. 3. यत्र क्वचैति तदेव प्रति

ष्ठिति

1. 3. 10. न जनमियान्नान्तमियात्

1. 5. 15. प्रथिनागादित्येवाहुः

2. 1. 10. यन्तं पश्चाच्छब्दो ऽनूदेति

— सर्वं हैवास्मिंल्लोक आ

रेति 12.

2. 3. 1. हे वाव ब्रह्मणो ह्ये

स्थितं च यच्च

3. एतदमृतमेतद्यदेतत्त्यम्

— एतस्य यतः... एष ए

2. 5. 19. इन्द्रो मायाभिः ५

ईयते

इ

Kaush.

1. 4. तमित्रा संप्रतिविदो मज्ज-
न्ति

2. 14. स्वरीयुः .. स्वरेति

3. 1. इन्द्रः सत्यादेव नेयाय

2. सर्वमायुरस्मिंल्लोक एति

3. आबल्यमेत्य सम्मोहमेति

- rib. 8. 3. 1. पतञ्जलस्य काप्यस्य गृह-
नैम
3. 9. 5. इदं सर्वमाददाना यन्ति
4. 1. 3. वधाशङ्का भवति यां दिश-
मेति
4. 2. 1. महान्तमध्वानमेष्यन्
4. 3. 11. शुक्रमादाय पुनरेति स्थानम्
12. स ईयते ऽमृतो यत्र कामम्
13. उच्चावचमीयमानः
4. 4. 6. सह कर्मणैति लिङ्गं मनो
यत्र निषक्तम्
9. तेनैति ब्रह्मवित्पुण्यकृत्
5. 3. 1. एति स्वर्गं लोकं य एवं वेद
6. 2. 15. यान् षण्मासानुदङ्गादित्य
एति
16. यान् षण्मासान्दक्षिणादि-
त्य एति
6. 4. 14. सर्वमायुरियादिति 15-18.
it. 1. 4. 3. यथापः प्रवता यन्ति
2. 3. 1. सर्वमेव त आयुर्यन्ति ये
प्राणं ब्रह्मोपासते
tha. 1. 5. बहूनामेमि प्रथमो बहूना-
मेमि मध्यमः
17. इमां शान्तिमत्यन्तमेति
Śwet. 4. 11; Siras. 5.
4. 2. ते मृत्योर्योन्ति विततस्य
पाशम्
et. 1. 6. जुष्टस्तस्तेनामृतत्वमेति
2. 3. युक्त्वाय मनसा देवान्
सुवर्यतः
4. 14. ज्ञात्वा शिवं शान्तिमत्य-
न्तमेति
itri. 4. 6. अथ कृत्स्नक्षय एकत्वमेति
पुरुषस्य
6. 17. एकस्य हैकत्वमेति य एवं
वेद

- Maitri. 6. 21. ततो निरात्मकत्वमेति
22. अशब्दे निधनमेति
27. तद्भावमचिरेणैति
— अचिरेणैति भूमित्वम्
35. सैकधामेतः स्यात्
Mahānār. 20. 5. वृषेन्द्रः पुर एतु नः
22. 1. तपसा देवा देवतामभ्य
आयन्
Praśna. 4. 2. न विसृजते नेयायते
Kaivalya. 12. स एव जाग्रत् परितृप्तिमेति
13. तमोभिभूतः सुखरूपमेति
Gauda. 3. 20. मर्त्यतां कथमेष्यति
4. 6.
Nrip. 1. 7. ब्रह्मणः सायुज्यं सलोक-
तां यान्ति
Śiras. 1. देवा ह वै स्वर्गं लोकमायन्
Nila. 3. एष एत्यवीरहा रुद्रः
— वातीकारो ऽप्येतु ते
9. एषां हेड ईमहे
Hansa. 1. तं विदित्वा न मृत्युमेति
Kālāg. 2. शिवसायुज्यमेति
Jābāla. 5. तेनैति सञ्ज्ञासी ब्रह्मवित्
Mukti. 1. 50. स मामेति न संशयः
2. 34. शान्तिमेति न संशयः
38. यथा शोषमेति संसारपाद-
पः
Gītā. 4. 9. पुनर्जन्म नैति मामेति सो
ऽर्जुन
8. 6. तं तमेवैति कौन्तेय
7. मामेवैष्यस्यसंशयः
9. 34. मामेवैष्यसि युक्त्वामात्मा-
नम्
11. 55. स मामेति पाण्डव
18. 65. मामेवैष्यसि सत्यं ते प्र-
तिजाने
68. मामेवैष्यत्यसंशयः

इक्ष्वाकु

- Maitri. 2. 1. इक्ष्वाकुर्वशध्वज
Gītā. 4. 1. मनुर्इक्ष्वाकवे ऽब्रवीत्

इङ्ग

- Gītā. 6. 19. यथा दीपो निवातस्थो ने-
ङ्गते
14. 23. यो ऽवतिष्ठति नेङ्गते

इच्छा

- Amṛita. 29. इच्छयाप्नोति कैवल्यम्
Parama. 2. *vide* आदि
Mukti. 1. 29. विदेहमुक्ताविच्छा चेत्
Gītā. 7. 27. इच्छाद्वेषसमुत्थेन
13. 6. इच्छा द्वेषः सुखं दुःखम्

इच्छादि

- Sarvop. 2. मनआदिश्च प्राणादिश्च स-
त्त्वादिश्चेच्छादिश्च

इच्छामय

- Maitri. 6. 23. इच्छामयेन चैवेषुणा

इच्छामात्र

- Gaudā. 1. 8. इच्छामात्रं प्रभोः सृष्टिः

इच्छाशक्ति

- Kālāg. 2. द्वितीया रेखा सा . . इच्छा-
शक्तिः

इज्या

- Gītā. 11. 53. न दानेन न चेज्यया

इडा

- Kshur. 16. इडा रक्षतु वामेन
Prāṇāg. 3. शारीर्यज्ञस्य . . केडा
4. जिह्वेडा

इतरथा

- Jābāla. 4. यदि वेत्तरथा ब्रह्मचर्यादेव
प्रव्रजेत्

इतिहास

- Bṛih. 2. 4. 10. इतिहासः पुराणम् 4. 1.
4. 5. 11; Maitri. 6.
32, 33.

इतिहासपुराण

- Chhā. 3. 4. 1. इतिहासपुराणं पुष्पम्
2. एते ऽथर्वाङ्गिरस एतर्हि
हासपुराणमभ्यतपन्
7. 1. 2. अध्येमि . . इतिहासपुराण
4. नाम वै . . इतिहासपुराण
7. 2. 1. वाग्वै . . विज्ञापयति . .
तिहासपुराणम्
7. 7. 1. विज्ञानेन वै . . विज्ञानादि
. . इतिहासपुराणम्

- Siras. 7. इतिहासपुराणानां रुद्रा
शतसहस्राणि जप्तानि भ-
न्ति Mahā. 4,

इत्थंविद्

- Kaush. 1. 3. तमित्थंविदागच्छति
5. तमित्थंवित्पादेनैवाय अ-
रोहति

इत्था

- Kātha. 2. 25. क इत्था वेद यत्र सः

इत्या

- Kaush. 1. 7. केनेत्या इति पादाभ्यामि
2. 15. इत्यां मे त्वयि दधानीति
तेत्यां ते मयि दध इति पु-
3. 5. तयोरित्याः परस्तात्त्वयि
विहिता भूतमात्रा
6. प्रज्ञया पादौ समारुह्य
दाभ्यां सर्वा इत्या अग्र-
7. न हि प्रज्ञापेतौ पादादि-
कांचन प्रज्ञापयेयताम्
— नाबामेतामित्यां प्राज्ञा

Kaush. 3. 8. नेत्यां विजिज्ञासीतैतारं वि-
द्यात्

इत्स्वन् (!)

Chhâ. 4. 2. 3. हारेत्वा शूद्र तवैव सह
गोभिरस्तु

इट्

Chhâ. 3. 17. 7. आदित् प्रबस्य रेतसः

rih. 5. 4. 1. जित इन्द्रसावसत्

ait. 3. 10. 6. यो मा ददाति स इदेव मा ३
वाः

wet. 2. 4. वयुनाविदेक इत्

4. 8. य इत्तद्विदुस्त इमे समासते
Nrip. 4. 2 ; 5. 2.

22. सदमिच्चा हवामहे

rip. 2. 4. यो मा ददाति स इदेव मा-
वत्

lla. 6. यथा नः सर्वमिज्जगदय-
क्षमम्

इदंरूप

ib. 1. 4. 7. असौनामायमिदंरूपः (bis).

इदन्द्र

3. 14. तस्मादिदन्द्रो नामेदन्द्रो ह
वै नाम तमिदन्द्रं सन्त-
मिन्द्रमित्याचक्षते

इदम्मय

b. 4. 4. 5. इदम्मयो ऽदोमयः

इध्म

b. 6. 3. 13. औदुंबर इध्मः

ânâr. 25. 1. शारीरमिध्मः

इन्

ap. 70. द्वादशेनांश्च धातारम्

इन्दु

tri. 27. 6. 8. एष हि खल्वात्मा . . इन्दुः

Mahânâr. 6. 1. बृहत्सोमो वावृधे सुवान
इन्दुः

Râmâp. 56. इन्दीशधावनन्ताथ

72. vide आदि

इन्द्र

Ait. 3. 14. तमिदन्द्रं सन्तमिन्द्रमित्या-
चक्षते

5. 3. एष ब्रह्मैष इन्द्रः

Kaush. 1. 3. इन्द्रप्रजापती द्वारगोपौ 5.

2. 6. एष उ एवैतदिन्द्रस्यात्मा
भवति

11. इन्द्र भेषानि ब्रविणानि
धेहि

3. 1. इन्द्रस्य प्रियं धामोपजगाम
— तं हेन्द्र उवाच प्रतर्दन वरं
वृणीष्व

— तं हेन्द्र उवाच न वै वरो-
ऽवरस्मै वृणीते

— इन्द्रः सत्यादेव नेयाय स-
त्यं हीन्द्रः

2. एवमु हैतदिति हेन्द्र उवाच

4. 2. वायाविन्द्रो वैकुण्ठः

7. इन्द्रो वैकुण्ठो ऽपराजिता
सेनेति वा अहमेतमुपासे
Brih. 2. 1. 6.

20. स यावद्ध वा इन्द्र एतमा-
त्मानं न विजज्ञे

Kena.

24. अथेन्द्रमब्रुवन्मघवच्चेतद्वि-
जानीहि

27. यदभिर्वायुरिन्द्रस्ते ह्येनचे-
दिष्टं पस्पशुः

28. तस्माद्वा इन्द्रो ऽजितरामि-
वान्यान्देवान्

Chhâ. 2. 22. 1. श्लक्ष्णं बलवदिन्द्रस्य

3. सर्वे स्वरा इन्द्रस्यात्मानः

— इन्द्रं शरणं प्रपन्नो भूवम्

5. इन्द्रे बलं ददानीति

- Chhā. 3. 7. 1. यद् द्वितीयममृतं तद् रुद्रा
उपजीवन्तीन्ध्रेण मुखेन
3. रुद्राणामेवैको भूत्वेन्ध्रेणै-
व मुखेन
8. 7. 2 इन्द्रो ह्येव देवानामभिप्रव-
त्राज
8. 9. 1. इन्द्रो ऽप्राप्त्यैव देवानेतद्भयं
ददर्श

- Bṛih. 1. 4. 11. इन्द्रो वरुणः सोमो रुद्रः
1. 5. 12. स इन्द्रः स एषो ऽसपत्नः
2. 2. 2. यच्छुक्लं तेनेन्द्रः
2. 5. 19. इन्द्रो मायाभिः पुरुरूपः
3. 3. 2. तानिन्द्रः सुपर्णो भूत्वा वा-
यवे प्रायच्छत्
3. 9. 2. इन्द्रश्चैव प्रजापतिश्च
6. कतम इन्द्रः...स्तनयित्वुरे-
वेन्द्रः
4. 2. 2. एतमिन्धं सन्तमिन्द्र इ-
त्याचक्षते
6. 4. 22. यथा बौरिन्ध्रेण गर्भिणी
23. इन्द्रस्यार्यं व्रजः कृतः
— तमिन्द्र निर्जहि गर्भेण

- Tait. 1. 1. 1. शं न इन्द्रो बृहस्पतिः 1.
12. 1.
1. 4. 1. स मेन्द्रो मेधया स्पृणोतु
2. 8. 1. भीषास्मादभिधेन्द्रश्च मृत्यु-
र्धावति पञ्चमः
Nrip. 2. 4.
— शतं देवानामानन्दाः स ए-
क इन्द्रस्यानन्दः
— शतमिन्द्रस्यानन्दाः स ए-
को बृहस्पतेरानन्दः

Kātha. 6. 3. भयादिन्द्रश्च...धावति

- Maitri. 5. 1. त्वमिन्द्रस्त्वं निशाकरः
6. 8. एष हि खल्वात्मा...इन्द्रः
33. दिवमुत्क्षिप्त्वेन्द्राय प्राय-
च्छदसौ वा आदित्य इन्द्रः

- Maitri. 7. 2. इन्द्रजिह्वुपञ्चदशः
9. इन्द्रस्याभयाय
11. पुरुषधाक्षुषः...इन्द्रो ऽयम्
Mahānār. 2. 7. प्रियमिन्द्रस्य काम्यम्
4. 12. तन्मे इन्द्रो वरुणः...पुनत्
5. 1. नम इन्द्राय नमो वरुणा
7. 5. प्रोषाचोपनिषदिन्द्रः
10. 2. इन्द्र एकं...जजान
11. 13. स ब्रह्मा स शिवः सेन्द्रः
Kaivalya. 8.

16. 5. मेधां मे इन्द्रो ददातु
20. 3. त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्
...शूरमिन्द्रं व्ह्यामि...
पुरुहूतमिन्द्रं स्वस्ति न
मघवाधामिन्द्रः

4. यत इन्द्र भयामहे
5. वृषेन्द्रः पुर एतु नः
11. महाँ इन्द्रो वज्रबाहुः

- Praśna. 2. 9. इन्द्रस्त्वं प्राण तेजसा
Gāṇḍa. 3. 24. इन्द्रो मायाभिरित्यपि
Nrip. 1. 1. स्वास्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवा
Nṛisut. 1.

4. स इन्द्रः सो ऽभिः सो ऽश्वः
2. 4. इन्द्रो वरुणो मित्रो ऽयम्
देवाः

- Siras. 2. यो वै रुद्रः...यधेन्द्रः
4. ईशानमिन्द्र तस्थुषः
Śikhā. 2. ब्रह्माविष्णुरुद्रेन्द्राः सम्-
सूयन्ते

- Nāda. 15. षष्ठ्यामिन्द्रस्य सायुज्यम्
Aruneya. 4. इन्द्रस्य वज्रो ऽस्ति
Nār. 1. नारायणादिन्द्रो जायते
Gāruḍa. 1. बृहस्तेन इन्द्रायेन्द्रो भ-
द्राजाय

- हतमिन्द्रस्य वज्रेण
Krish. 10. शृंगमिन्द्रः सखा सुराः

इन्द्रगोप, गोपक

Bṛih. 2. 3. 6. यथेन्द्रगोपः
Amṛita. 36. इन्द्रगोपकसन्निभः

इन्द्रजाल

Maitri. 4. 2. इन्द्रजालमिव मायामयम्
7. 8. वृथातर्कदृष्टान्तकुहकेन्द्र-
जालैः
10. सत्यमिवानृतं पश्यन्तीन्द्र-
जालवत्

इन्द्रयुग्म

Shā. 5. 11. 1. इन्द्रयुग्मो भाल्लवयः
5. 14. 1. इन्द्रयुग्मं भाल्लवयम्
Maitri. 1. 4. vide आदि

इन्द्रयोनि

Mait. 1. 6. 1. अन्तरेण तालुके य एष
स्तन इवालंबते सेन्द्रयोनिः

इन्द्रलोक

ausb. 1. 3. स इन्द्रलोकं [आगच्छति]
Bṛih. 3. 6. 1. इन्द्रलोकेषु गार्गाति क-
स्मिन् खल्विन्द्रलोका
ओताथ प्रोताथेति

इन्द्रवज्र

Shur. 13. इन्द्रवज्र इति प्रोक्तः

इन्द्रसेना

ip 3. 1. यामिन्द्रसेनेत्युत आहुः

इन्द्रिय

ush. 2. 15. इन्द्रियैरिन्द्रियाणि संस्पृश्य
Sh. 3. 1. 3. इन्द्रियं वीर्यमन्नाद्यं रसो
ज्जग्यत 3. 2. 2 ; 3. 3.
2 ; 3. 4. 2 ; 3. 5. 2.
h. 6. 4. 5. पुनर्मायैस्त्रिन्द्रियं पुनस्तेजः
6. मयि तेज इन्द्रियं यशः

Bṛih. 6. 4. 7. इन्द्रियेण ते यशसा यश
आददे
8. इन्द्रियेण ते यशसा यश
आदधामि
10. इन्द्रियेण ते रेतसा रेत
आददे
11. इन्द्रियेण ते रेतसा रेत
आदधामि

Kātha. 3. 4. इन्द्रियाणि हयानाहुः
— आत्मेन्द्रियमनोयुक्तम्
5. तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि
6. तस्येन्द्रियाणि वश्यानि
10. इन्द्रियेभ्यः परा ह्यर्थाः
6. 6. इन्द्रियाणां पृथग्भावं...म-
त्वा
7. इन्द्रियेभ्यः परं मनः

Swet. 2. 8. हृदीन्द्रियाणि मनसा स-
न्निवेश्य

Maitri. 6. 21. इन्द्रियाणि संयोज्य महि-
मानं निरीक्षेत
25. एकत्वं प्राणमनसोरिन्द्रि-
याणां तथैव च
28. भूतेन्द्रियार्थानतिक्रम्य
31. किमात्मकानि वा एतानी-
न्द्रियाणि प्रचरन्ति

Praśna. 3. 9. इन्द्रियैर्मनसि सम्पद्यमानैः
6. 4. इन्द्रियं मनो ऽन्नम्

Kaivalya. 5. सकलेन्द्रियाणि निरुध्य
22. न जन्म देहेन्द्रियबुद्धिर-
स्ति

Nṛip. 1. 4. प्राणा वा इन्द्रियाणि पशुवः
Nṛisut. 9. भूतानीन्द्रियाणि . . सृष्टौ
Sikhā. 2. सर्वाणि चेन्द्रियाणि सहभू-
तानि

Mabā. 1. दशेन्द्रियाणि

Nyāsa. 4. वातयन्तीन्द्रियाणि

Kāthaśru. 4.

Pāramā. 3. इन्द्रियाणां गतिरुपरमते

Mukti. 2. 22. चक्षुरादीन्द्रियं स्वतः

41. निगृहीतेन्द्रियद्विषः

Gītā. 2. 8. उच्छोषणमिन्द्रियाणाम्

58. इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः

68.

60. इन्द्रियाणि प्रमाथीनि

61. वशे हि यस्येन्द्रियाणि

64. विषयानिन्द्रियैश्चरन्

67. इन्द्रियाणां हि चरताम्

3. 7. यस्त्विन्द्रियाणि मनसा
नियम्य

34. इन्द्रियस्येन्द्रियस्यार्थे

40. इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः

41. तस्मात्त्वमिन्द्रियाण्यादौ

42. इन्द्रियाणि पराण्याहुरि-
न्द्रियेभ्यः परं मनः

4. 26. भ्रान्तादीनीन्द्रियाणि

5. 9. इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेषु

11. केवलैरिन्द्रियैरपि

10. 22. इन्द्रियाणां मनश्चास्मि

13. 5. इन्द्रियाणि दशैकं च

15. 7. मनःषष्ठानीन्द्रियाणि

18. 33. मनःप्राणेन्द्रियक्रियाः

38. विषयेन्द्रियसंयोगात्

इन्द्रियकर्मन्

Maitri. 6. 10. एवं सर्वाणीन्द्रियकर्माणि

Gītā. 4. 27. सर्वाणीन्द्रियकर्माणि

इन्द्रियकृत

Aṅgīta. 7. तथेन्द्रियकृता दोषा दृश्य-
न्ते

Jābāla. 2. सर्वानिन्द्रियकृतान्दोषा-
न्वारयति (one MS. has
इन्द्रियपुरुषान्); Rāmōt.
4.

Jābāla.

2. सर्वानिन्द्रियकृतान्पापाणां

शयति (one MS. has

सर्वाणीन्द्रियकृतपापानि)

Rāmōt. 4.

इन्द्रियगोचर

Gītā. 13. 5. पञ्च चेन्द्रियगोचराः

इन्द्रियग्राम

Gītā. 6. 24. मनसैवेन्द्रियग्रामम्

12. 14. सन्नियम्येन्द्रियग्रामम्

इन्द्रियधारणा

Kāṭha. 6. 11. स्थिरामिन्द्रियधारणाम्

इन्द्रियनिग्रह

Skanda. 12. शौचमिन्द्रियनिग्रहः

इन्द्रियविल

Maitri. 6. 25. इन्द्रियविले ऽविवशः

इन्द्रियाग्नि

Gītā. 4. 26. इन्द्रियाग्निषु जुहुति

इन्द्रियान्तर

Gauḍa. 2. 15. विशेषस्त्विन्द्रियान्तरे

इन्द्रियाराम

Gītā. 3. 16. अवायुरिन्द्रियारामः

इन्द्रियार्थ

Maitri. 3. 5. अनिष्टेष्विन्द्रियार्थेषु हि

6. 8. बहिःकृत्वोन्द्रियार्थान्

10. इन्द्रियार्थान् पञ्च स्वा-
भवन्ति

— इन्द्रियार्थीस्तद्वशो न
शति

19. बहिः . . इन्द्रियार्थ-
निवेशयित्वा

34. इन्द्रियार्थविमूढस्य

Gītā. 2. 58. इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः

3. 6. इन्द्रियार्थान्विमूढात्मा

- ibā. 5. 9. इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेषु
6. 4. यदा हि नेन्द्रियार्थेषु
18. 8. इन्द्रियार्थेषु वैराग्यम्

इन्ध्

- faitri. 7. 7. इहो गमिरिव विश्वरूपः
ibā. 1. शिवर्त्तमानं तेजसैद्धम् (4
MSS. have तेजसैन्धं)

इन्ध

- rib. 4. 2. 2. इन्धो ह वै नामैषः .. त-
मिन्धं सन्तमिन्द्र इत्याव-
क्षते

- faitri. 6. 35. द्विधर्मो ऽन्धं तेजसेन्धम्

इन्धन

- ret. 1. 13. इन्धनयोनिगृह्यः

इभ

- aitri. 7. 6. vide आदि

इभ्य

- ibā. 1. 10. 2. स हेभ्यं कुल्माषान् खादन्तं
विभिक्षे

इभ्यग्राम

- ibā. 1. 10. 1. उषस्तिर्ह चाक्रायण इभ्य-
ग्रामे प्रव्राणक उवास

इरा

- ush. 1. 5. भीधेरा चापरौ (पादौ)

इला

- ib. 6. 4. 28. इलासि मैत्रावरुणी

इल्य

1. 3. इल्यो वृक्षः
5. स आगच्छतीत्यं वृक्षम्
1. इष् (इच्छायां)
7. 8. 1. पुत्रांश्च पशून्धेच्छेयेत्यथेच्छत
इमं च लोकममुं वेच्छेये-
त्यथेच्छते

- Chhā. 7. 14. 1. पुत्रांश्च पशून्धेच्छत इमं च
लोकममुं वेच्छते

8. 3. 2. यन्नान्यदिच्छन्न लभते
8. 7. 3. किमिच्छन्ताववास्तमिति
— तमिच्छन्ताववास्तमिति

8. 9. 2. किमिच्छन् पुनरागमः
Brih 1. 3. 25. वाधि स्वरमिच्छेत

1. 4. 3. स द्वितीयमैच्छत्
15. अग्रावेव देवेषु लोकमि-
च्छन्ते

16. यत्प्रजामिच्छते
— स्वाय लोकायारिष्टमि-
च्छेत्

- सर्वाणि भूतान्यरिष्टमि-
च्छन्ति

17. नेच्छन्नातो भूयो विन्देत्

4. 1. 1. पशूनिच्छन्नवन्तानिति
4. 4. 12. किमिच्छन् कस्य कामाय
22. एतमेव प्रव्राजिनो लोक-
मिच्छन्तः प्रव्रजन्ति

6. 2. 7. स वै गौतम तीर्थनेच्छासै
6. 4. 9. स यामिच्छेत्कामयेत मेति

10. यामिच्छेन्न गर्भं दधीतेति

11. यामिच्छेद्दधीतेति

12. एष्विच्छोन्नियस्य दारेण
नोपहासमिच्छेत्

14. य इच्छेत्पुत्रो मे शुक्लो जा-
येत

15. य इच्छेत्पुत्रो मे कपिलः
पिङ्गलो जायेत

16. य इच्छेत्पुत्रो मे श्यामो
लोहिताक्षो जायेत

17. य इच्छेद्दुहिता मे पण्डितो
जायेत

18. य इच्छेत्पुत्रो मे पण्डितः
.. जायेत

19. अन्यामिच्छ प्रफर्व्यं स
जायां पत्या सह

- Kaṭha.** 1. 23. स्वयं च जीव शरदो याव-
दिच्छसि
2. 15. यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्यं चरन्ति
Gītā. 8. 11.
16. यो यदिच्छति तस्य तत्
Maitri. 6. 4.
4. 1. अमृतत्वमिच्छन्
Maitri 3. 5. इष्टेष्वभिष्वङ्गः
6. 4. देवताभिध्यानमिच्छति
7. 8. वैदिकेषु परिस्थातुमिच्छ-
न्ति
Mahānār. 20. 1. बलिमिच्छन्तः
Gauḍa. 1. 11. कार्यकारणबद्धौ ताविष्येते
विश्वेतजसौ
3. 20. भजातस्य . . जातिमिच्छन्ति
4. 6.
4. 3. भूतस्य जातिमिच्छन्ति
10. जरामरणमिच्छन्तः
25. इष्यते युक्तिदर्शनात्
— इष्यते भूतदर्शनात्
37. तद्धेतुः स्वप्न इष्यते
— सज्जागरितमिष्यते
64. स्वप्नदृक्चित्तमिष्यते
66. जाग्रतश्चित्तमिष्यते
87. इयं लौकिकमिष्यते
— शुद्धं लौकिकमिष्यते
96. धर्मेषु ज्ञानमिष्यते
Nrip. 1. 3. यजुर्लक्ष्मीं स्त्रीशूद्राद्य ने-
च्छन्ति
Nṛisut. 6. देवा इममात्मानं ज्ञातुमै-
च्छन्
Brahmav. 13. योज्यः शान्तये सर्वमि-
च्छता
Brahmab. 3. मनसो मुक्तिरिष्यते
7. भावो नाभाव इष्यते
16. यदीच्छेच्छान्तिमाप्नुयात्
Nyāsa. 2. गुहां प्रवेष्टुमिच्छामि
Mukti. 1. 5. स्वद्रूपं ज्ञातुमिच्छामि
28. सैव सालोक्यसारूप्या
मीप्यमुक्तिरिष्यते
Gītā. 1. 35. एताव हन्तुमिच्छामि
3. 12. इष्टान् भोगान्हि वः
7. 21. अद्य यार्चितुमिच्छति
11. 3. द्रष्टुमिच्छामि ते रूपम्
7. यच्चान्यद्द्रष्टुमिच्छसि
31. विशातुमिच्छामि भवन्तः
46. इच्छामि त्वां द्रष्टुमहं तव
12. 9. मामिच्छामि धनञ्जय
17. 9. आहारा राजसस्येष्टाः
18. 1. तत्त्वमिच्छामि वेदितुम्
12. अनिष्टमिष्टं मिश्रं च
60. कर्तुं नेच्छसि यन्मोहात्
63. यथेच्छसि तथा कुरु
64. इष्टो ऽसि मे दृढमतिः
2. इष् (गतौ)
Kena. 1. केनेषितं पतति प्रेषितं न
— केनेषितां वाचमिमां वर्दा
Gauḍa. 4. 16. एषितव्यः क्रमस्त्वया
इष
Śiras. 5. शाश्वतं वै पुराणमिषम्
— रुद्रो हि . . इषं . . निबन्ध
इषीका
Kaṭha. 6. 17. प्रवृहेन्मुञ्जादिषीका
इषीकातूल
Chhā. 5. 24. 3. यथेषीकातूलमग्नौ श्रो
इषु
Śwet. 3. 6. यामिषुं . . हस्ते विभ
Nila. 1.
Maitri. 6. 28. अनभिमानमयेन चैवे
— इच्छामयेन चैवेपुणा
Nila. 4. उतो त इषवे नमः
7. या. त. इषुः शिवतमा

- lla. 13. याध ते हस्त इषवः
 15. अनेशनस्येषवः
 20. या इषवो यातुधानानाम्
 tla. 2. 4. इषुभिः प्रतियोत्स्यामि
 इषुधि
 lla. 16. अथो य इषुधिस्तवारे
 इष्टका
 apha. 1. 15. वा इष्टका यावतीर्वा यथा
 वा
 atri. 6. 33. तस्येमा इष्टकाः (ter).

इष्टकामदुह

3. 10. एष वो ऽस्त्विष्टकामधुक्

इष्टफल

- l. 4. 4. इष्टफलमेवोदानः

इष्टवियोग

- l. 1. 3. vide आध

इष्टविषय

- p. 2. इष्टविषये बुद्धिः सुखबुद्धिः

इष्टानिष्ट

- a. 1. इष्टानिष्टानि . . दशविधा भ-
 वन्ति

13. 9. इष्टानिष्टोपपत्तिषु

इष्टापूर्त्त

5. 10. 3. इष्टापूर्त्तं दत्तमित्युपासते
 1. 8. इष्टापूर्त्तं पुत्रपशुंश्च
 1. 2. 10. इष्टापूर्त्तं मन्यमाना वरिष्ठम्
 dar. 1. 6. इष्टापूर्त्तं बहुधा जातं जाय-
 मानम्
 a. 1. 9. ये ह वै तदिष्टापूर्त्तं कृतमि-
 त्युपासते
 aa. 1. एवमिष्टापूर्त्तः शुभाशुभैर्न
 सिध्यते

इष्टासुकृत

- Brih. 6. 4. 12. इष्टासुकृते त आददे

इष्टि

- Praśna. 1. 12. शुरु इष्टिं कुर्वन्ति
 Prāṇāg. 3. शारीर्यज्ञस्य . . का इष्टयः
 4. अहिंसा इष्टयः
 Nyāsa. 2. ब्राह्मीमिष्टिं यजेत्
 Kaṭhaśru. 1. वैश्वानरीमिष्टिं कुर्यात्
 Jābāla. 4. तद्वैके प्राजापत्यामेवेष्टिं
 कुर्वन्ति

इष्टियाजुक

- Brih. 1. 5. 2. तस्माद्वेष्टियाजुकः स्यात्

इहकार

- Chhā. 1. 13. 1. आत्मेहकारः

इहजन्मन्

- Kshur. 19. प्रभावादिहजन्मनि

इहलोक

- Gītā. 2. 5. भ्रयो भोक्तुं मैक्ष्यमपीह-
 लोके

ईकार

- Chhā. 1. 13. 1. अमिरीकारः

ईक्ष्

- Ait. 1. 1. स ईक्षत लोकास्तु सृजै
 3. स ईक्षतेमे नु लोकाः 3. 1.
 3. 11. स ईक्षत कथं न्विदं यज्ञे
 स्यात्
 — स ईक्षत कतरेण प्रपद्यै
 — स ईक्षत यदि वाचाभिष्वा-
 हतं . . अथ को ऽहमिति
 Kena. 14. त ऐक्षन्तास्माकमेवायं वि-
 जयः

Chhâ. 6. 2. 3. तदैक्षत बहु स्यां प्रजायेय
— तत्तेज ऐक्षत बहु स्याम्
4. आप ऐक्षन्त बहुचः स्याम

6. 3. 2. सेयं देवतैक्षत

Bṛih. 1. 2. 5. स ऐक्षत यदि वा इमम-
भिर्मस्ये

1. 4. 2. स हायमीक्षाञ्चक्रे

4. सो हेयमीक्षाञ्चक्रे

6. 4. 2. प्रजापतिरीक्षाञ्चक्रे हन्ता-
स्मै प्रतिष्ठां कल्पयानि

Kātha. 4. 1. कश्चिद्धीरः प्रत्यगात्मानमै-
क्षत्

Maitri. 7. 1. विवरेणेक्षन्ति 2—6.

Praśna. 5. 5. पुरिशयं पुरुषमीक्षते

6. 3. स ईक्षाञ्चक्रे कस्मिन्नहमु-
त्क्रान्त उत्क्रान्तो भविष्या-
मि

Gauḍa. 4. 66. जायचित्तेक्षणीयास्ते

Nṛisut. 6. त ऐक्षन्त हन्तैनमासुरं पा-
प्मानं परिप्रसामः

Rāmāp. 36. तद्व्याजेनेक्षितुं सीताम्

Gītā. 6. 29. ईक्षते योगयुक्तात्मा

18. 20. एकं भावमव्ययमीक्षते

ईक्षण

Gītā. 2. 1. अभुपूर्णाकुलेक्षणम्

1. ईड्

Kātha. 1. 17. ब्रह्मजज्ञं देवमीष्टं विदित्वा

4. 8. दिवे दिव ईष्टः... अग्निः

Śwet. 4. 11. ईशानं वरदं देवमीष्टम्

Sīras. 5.

6. 5. तं विश्वरूपं भवभूतमीष्टम्

7. विदाम देवं भुवनेशमीष्टम्

Mahānār. 6. 7. प्रत्नो हि कमीष्टः

Gītā. 11. 44. प्रसादये त्वामहमीशमी-
ष्टम्

2. ईड्

9. एषां हेड ईमहे

ईदृश, ईदृश

Nīla.

Chhâ. 4. 14. 2. इमे नूनमीदृशा अन्यादृश

Bṛih. 3. 5. 1. केन स्याद्येन स्यात्तेनेदृशः

Kātha. 1. 25. न हीदृशा लम्बनीयामनु

Maitri. 2. 3. कस्यैष खल्वीदृशो महि

4. अनेनेदृशोनानिष्टेन

Yogaśi. 4. ईदृशे तु शरीरे वा

Mukti. 2. 72. अनामगोवं मम रूपं
दृशम्

Gītā. 2. 32. लभन्ते युद्धमीदृशम्

6. 42. लोके जन्म यदीदृशम्

11. 49. दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृशमेत

ईम्

Bṛih. 2. 5. 16. प्र यदीमुवाचेति

Nrip. 3. 1. स ई पाहि य ऋजीपी

ईर्

Chhâ. 7. 4. 1. वाचमोरयति तामुनामी

यति 7. 5. 1.

Maitri. 2. 6. अनेन खल्वीरितः परिभ

तीदं शरीरम्

3. 3. एतानि गुणानि पुरुषेणै

तानि

5. 2. तत्परेणेरितं विषमत्वं ।

याति

— तद्रजः खल्वीरितं विषम

प्रयाति

— तत्सस्त्वमेवेरितं रसः स

स्रवत्

6. 35. अंशुधारय इवाणुवातो

Rāmāp. 74. मालामन्त्रो ऽधुनेरितः

(so MSS. and Weber, |

Nārāyaṇa has ०रिता).

Mukti. 1. 11. वेदाश्चत्वार ईरिताः

17. चतुर्धा मुक्तिरीरिता

ईरज

Āmap.

67. तत्सन्धिष्वीरजादीनाम्

ईरपुत्र

Āmap.

38. पूजितावीरपुत्रेण

ईर्म

h. 1. 2. 3. असौ चासौ चेर्मै

ईर्या

lāitri.

1. 3. *vide* आद्य

3. 5. व्यावृत्तत्वमीर्या

1. ईश

hāhā.

1. 6. 8. स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो
लोकास्तेषां चेष्टे देवकामा-
नां च

1. 7. 6. स एष ये चैतस्मादर्वाञ्चो
लोकास्तेषां चेष्टे मनुष्यका-
मानां च

9. एष ह्येव कामागानस्येष्टे

h. 1. 4. 10. तस्य ह न देवाश्च नाभूत्या
ईशते

ha. 1. 27. जीविष्यामो यावदीशिष्यसि

st. 1. 10. क्षरात्मानावीशते देव एकः

3. 1. ईशत ईशिनीभिः (bis), 2.

4. 13. य ईशे ऽस्य द्विपदश्चतुष्पदः

5. 1. विद्याविद्ये ईशते यस्तु सो
ऽन्यः

6. 2. तेनेशितं कर्म विवर्त्तते

17. य ईशे अस्य जगतः

hānār. 1. 10. न तस्येशे कश्चन तस्य
नाम महद्यशः

4. यः सर्वान्देवानीशते

5. य इमौल्लोकानीशत ईश-
नीभिः

2. न तत्र देवा ऋषयः पितर
ईशते

2. ईश, ईश

Isā.

1. ईशा वास्यमिदं सर्वम्

Śwet.

1. 8. व्यक्ताव्यक्तं भरते विश्व-
मीशः

9. द्वावजावीशनीशौ

3. 7. ईशं तं ज्ञात्वा अमृता भ-
वन्ति

20. पश्यति .. महिमानमीशम्
Mahānār. 8. 3.

4. 7. जुष्टं यदा पश्यत्यन्यमीशम्
Muṇḍ. 3. 1. 2.

5. 3. भूयः सृष्ट्वा पतयस्तथेशः

Maitri.

6. 18. यदा पश्यन् पश्यति .. ई-
शम्

Muṇḍ.

8. 1. 3. यदा पश्यः पश्यते .. ईशम्

Mahānār.

16. 3. ईशः सर्वस्य जगत्

Nṛisut.

9. जीवेशावाभासेन करोति

Kaivalya.

20. पुरातनोऽहं पुरुषो ऽहमीशः

Sikhā.

2. ईशा वा सर्वमिदं प्रयुक्तम्

Rāmap.

56. इन्दीशधात्रनन्ताश्च

Mukti.

1. 30. *vide* तित्तिरि

Gītā.

11. 15. ब्रह्माणमीशं कमलासनस्थम्

44. प्रसादये त्वामहमीशमीशम्

ईशान

Śwet.

6. 17. नान्यो हेतुर्विद्यत ईशनाय

ईशानी

Siras.

4. ईशानीभिर्जननीभिश्च शक्ति-
भिः (one MS. has ईशा°)

5. इमौल्लोकानीशत ईशानीभिः

ईशसंस्थ

Śwet.

6. 17. स तन्मयो ह्यमृत ईशसंस्थः

ईशान

Kaush.

2. 10. अमृतत्वस्येशाने मा त्वं पु-
त्र्यमघं निगाः

Bṛh.

1. 4. 11. पर्जन्यो यमो मृत्युरीशानः

Bṛih. 4. 4. 15. ईशानं भूतभव्यस्य Kāṭha.
4. 5.

22. सर्वस्येशानः सर्वस्याधिपतिः

5. 6. 1.

6. 3. 5. स हि राजेशानो अधिपतिः
स मां राजेशानो अधिपतिं
करोतु

Kāṭha. 4. 12. ईशानो भूतभव्यस्य 13.

Śwet. 3. 12. ईशानो ज्योतिरव्ययः

15. उतामृतत्वस्येशानः

17. सर्वस्य प्रभुमीशानम्

4. 11. ईशानं वरदं देवमीशम्

Siras. 5.

Maitri. 6. 8. एष हि खल्वात्मेशानः 7. 7.

7. 1. सर्वस्येशानः

Mahānār. 17. 5. ईशानः सर्वविद्यानाम्

Nṛip. 1. 6.

Gauḍa. 1. 10. ईशानः प्रभुरव्ययः

Nṛisut. 9. विष्णुरीशानो ब्रह्मा

Siras. 3. यो रुद्रः स ईशानो य ई-
शानः स भगवान्महेश्वरः

4. कस्मादुच्यते ईशानः

— ईशानमस्य जगतः स्वर्हृश-
मीशानमिन्द्र तस्थुषः

— तस्मादुच्यते ईशानः

Śikhā. 2. ध्येयमीशानं प्रध्यायन्ति

Mahā. 1. न ब्रह्मा न ईशानः

3. स ब्रह्मा स ईशानः

Prāṇāg. 1. तदीशानो अभयं कृणोतु
.. ईशानाय स्वाहा

Hamsa. 2. ईशाने ब्रव्यादाने

ईशानदेवत्य

Siras. 5. या सा तृतीया मात्रा ईशान-
देवत्या (one MS. has दे)

ईशावास्य

Mukti. 1. vide मुक्तिका

ईशितु

Śwet. 6. 9. न चेदिता नैव च तस्य ि
ङ्गम्

ईशिनी

Śwet. 3. 1. ईशत ईशिनीभिः (bia)

ईश्वर

Bṛih. 1. 4. 8. ईश्वरो ह तथैव स्यात्

6. 4. 14. अभ्यातामीश्वरो जग-
तवै 15-18.

Śwet. 6. 7. तमीश्वराणां परमं महेश्वर

Mahānār. 4. 8. ईश्वरीं सर्वभूतानाम्

17. 5. ईश्वरः सर्वभूतानाम्
Nṛip. 1. 6. Gītā. 1
60.

Gauḍa. 1. 28. प्रणवं हीश्वरं विद्यात्

Nṛip. 4. 3. यो वै नृसिंहः .. यश्चे-
स्तस्मै वै नमोनमः (5).

Nṛisut. 1. प्राज्ञ ईश्वरस्तृतीयः पादः
2. ईश्वरश्चतुरूपो मकारः
चतुरूपो ह्ययं मकारः

5. एष हि साक्ष्येष हीश्वरः
9. नियन्तेश्वरः सर्वाहंमानी
— सर्वगो ह्येष ईश्वरः

Brahmav. 7. ईश्वरः परमो देवः

Śikhā. 2. ईश्वरः शिव एव च

Chāl. 12. vide दयाव

Brahma. 2. स आदित्यश्च विष्णुश्चेश्वर

Kṛish. 22. यत्सृष्टमीश्वरेणासीत्

Rāmap. 84. ईश्वरेणापि दुर्गमम्

Rāmot. 5. यो ब्रह्मा विष्णुरीश्वर

Gītā. 4. 6. भूतानामीश्वरोऽपि

13. 28. समवस्थितमीश्वरम्

15. 8. यच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः

17. बिभर्च्यव्यय ईश्वरः

16. 14. ईश्वरोऽहमहं भोगी

ईश्वरयास

pisut.

1. ईश्वरयासस्तुरीयः
2. तुरीय ईश्वरयासः स्वराट्

ईश्वरभाव

idā.

18. 43. दानमीश्वरभावश्च

ईश्वरवत्

isut.

9. त्रिरूप ईश्वरवत्

ईह

nda.

4. 85. किमतः परमीहते

A.

7. 22. तस्याराधनमीहते

16. 12. ईहन्ते कामभोगार्थम्

उ

sut.

7. किमिदमेवमित्यु इत्येवाह

उकार

idā.

8. अकार उकारो मकारः
Nār. 5 ; Atmapra. 1.

10. उकारो द्वितीया मात्रा

da.

1. 23. उकारश्चापि तैजसम्

i.

2. 1. द्वितीयान्तरिक्षं स उकारः

Nrisut. 3 ; Śikhā 1.

ut.

2. हिरण्यगर्भश्चतूरूप उकार
एव चतूरूपो ह्ययमुकारः

3. उकारं विष्णुं हृदये

5. एष एवोकार उत्कृष्टतमार्थः

— तस्मादकारोकाराभ्याम्

7. उकारेण परमं सिंहमन्वि-
ष्य

— आत्मानं.. मकारेण ब्रह्म-
णा सन्दध्यादुकारेणावि-
चिकित्सन्

— एनं मकारार्थेन.. एकीकु-
र्यादुकारेणाविचिकित्सन्

Brahmav.

6. उकारः परिकीर्तितः

Nāda.

8. उकारश्चन्द्रसंकाशः

Yogat.

1. उकारस्तुत्तरः स्मृतः

Kālāg.

10. उकारेणैव भिद्यते

Vāsu.

2. द्वितीया रेखा सा.. उकारः

Rāmōt.

2. अकारोकारमकाराः

2. उकारो द्वितीयाक्षरो भवति

3. उकाराक्षरसम्भूतः

उकारपूर्वार्द्ध

Nrisut.

7. अकारं.. उकारपूर्वार्द्धमा-
कृष्य

उकाररूप

Nrisut.

2. स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभिर्ह-
काररूपैः

उक्तक्रम

Rāmāp.

81. उक्तक्रमास्तिखेत्

उक्तानुशासन

Bṛih.

4. 5. 15. उक्तानुशासनासि मैत्रेयि

उक्तोपनिषत्क

Bṛih.

4. 2. 1. अधीतवेद उक्तोपनिषत्कः

उक्थ

Kaush.

2. 6. उक्थं ब्रह्मेतिह स्माह शु-
ष्कभृंगारः

3. 3. तस्मादेतदेवोक्थमुपासी-
तेति

Chhā.

1. 7. 5. अक्षिणि पुरुषो दृश्यते
.. तदुक्थम्

Bṛih.

1. 6. 1. एतद्देशमुक्थम् 2, 3.

5. 13. 1. प्राणो वा उक्थं... उक्थस्य
सायुज्यं सलोकतां जयति
य एवं वेद

Maitri.

6. 36. सोमराज्यमुक्थेन

(should it not be उक्थे
न !)

Nrip. 2. 4. प्र नूनं ब्रह्मणस्पतिर्मन्त्रं व-
दत्युक्थयम् (3 MSS. read
उक्थयम्)

उक्थयिद्वि

Brih. 5. 13. 1. उद्धस्मादुक्थयिद्विरस्तिष्ठति

उक्थय

Nrip. 5. 8. स उक्थयेन यजते

उक्षसेन

Maitri. 1. 4. vide आदि

उग्र

Brih. 2. 5. 16. इंस उग्रमाविष्कृणोमि

4. 3. 37. उग्राः प्रत्येनसः स्रुतग्रामण्यः
38.

Śwet. 1. 5. पञ्चयोन्युग्रवक्राम्

Mahānār. 5. 2. यच्च उग्रात्प्रतिग्रहात्

6. 6. अग्निमुग्रं हुवेम

Nrip. 1. 4. उग्रं प्रथमस्याद्यम्

2. 3. उग्रं प्रथमं स्थानं जानीयात्

4. कस्मादुच्यते उग्रमिति

— मृगं न भीममुग्रहल्लुमुग्रम्

— तस्मादुच्यते उग्रमिति

Nrisut.

4. एष ह्येवोयः

5. एष एवोय एष हि व्याप्त-
तमः

— एष एवोय एष ह्येवोत्कृष्टः

— एतदेवोयमेतद्धि महावि-
भूति

6. उग्रमनुग्रं . . बुबुधिरे

Śiras.

1. उग्रं च बलिश्च पुरस्ताज्ज्यो-
तिः

Nila.

2. दिव उग्रो अवारुक्षत्

Gītā.

11. 20. दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदम्

30. भासस्तवोयाः प्रतपन्ति वि-
ष्णो

48 न तपोभिरुहैः

उग्रकर्मेन्

Gītā. 16. 9. प्रभवन्त्युग्रकर्माणः

उग्रत्व

Nrisut. 7. उपत्वाद्द्विरत्त्वान्महत्त्वा-
(bis).

उग्रपुत्र

Brih. 3. 8. 2. कारयो वा वैदेहो वोपपु-

उग्ररूप

Gītā. 11. 31. आख्याहि मे को भवार्
ग्ररूपः

उच्चर

Brih. 2. 1. 20. यथोर्णनाभिस्तन्तु नोच्चरेत्
4. 2. 3. येषा इदयादूर्ध्वो नाशु-

रति

4. 3. 5. यत्र वागुच्चरति

Maitri. 6. 32. तस्माद्वा . . सर्वे प्राणाः
सर्वाणि च भूतान्युच्चरति

Śiras. 4. यस्मादुच्चार्यमाण एव ।
times).

उच्चारितमात्र

Maitri. 7. 11. उच्चारितमात्र एव सर्वं
रीरं विद्योतयति

Śikhā. 1. सकृदुच्चारितमात्रः

उच्चावच

Brih. 2. 1. 18. उतेवोच्चावचं निगच्छति
4. 3. 13. स्वमान्त उच्चावचमी-
मानः

उच्चैःश्रवस्

Gītā. 10. 27. उच्चैःश्रवसमन्धानम्

उच्चैस्

Chhā. 1. 11. 7. सर्वाणि ह वा इमानि भू-
न्यादित्यमुच्चैः सन्त-
यन्ति

1. 12. सिहनादं विनयोच्चैः
उच्छ्रास्त्र
2. 1. उच्छ्रास्त्रं शास्त्रितं चेति
— तत्रोच्छ्रास्त्रमनर्थाय
उच्छिष्
3. 10. 3. उच्छिष्टं वै मे पीतं स्यादिति
4. न स्विदेते ऽप्युच्छिष्टा इति
5. 24 4. यद्यपि चण्डालाद्योच्छिष्टं
प्रयच्छेत्
6. 9. उच्छिष्टोच्छिष्टोपहतं यच्च
पापेन दत्तम्
14. 2. यदुच्छिष्टमभोज्यम्
Prāṇāg. 1.
2. नोच्छिष्टो नाशुचिर्भवेत्
rahma.
17. 10. उच्छिष्टमपि चामध्यम्
titā.
उच्छिष्टोपहत
6. 9. मनःपूतिमुच्छिष्टोपहतमि-
त्यनेन तत्पावयेत्
— उच्छिष्टोच्छिष्टोपहतं यच्च
पापेन दत्तम्
उच्छुष्
4. 3. 2. यदाप उच्छुष्यन्ति वायुमे-
वापियन्ति
उच्छेद
4. 57. उच्छेदस्तेन नास्ति वै
उच्छेदिन्
4. 59. नासौ नित्यो न चोच्छेदी
उच्छोषण
2. 8. यच्छोकमुच्छोषणमिन्द्रि-
याणाम्
उच्छुम्
2. 9. क्षीणे प्राणे नासिकयोच्छु-
सीत (two MSS. read
नासिकयोः श्सीत)

- Maitri. 7. 11. अनेनैव तदुद्ध्यत्युदयत्यु-
च्छसति
Śiras. 6. उच्छसिते तमो भवति
Amrita. 12. नोच्छसेक्षानुच्छसेत्
Yogat. 13. उच्छसन्निश्चसंस्तथा
उच्छ्रास
Maitri. 2. 2. उच्छ्रासाविष्टभनेन
Prašna. 4. 4. उच्छ्रासनिश्चासौ
उच्छि
Brih. 3. 2. 11. स उच्छ्रयत्याध्मायति
उज्जय
Brih. 3. 8. 2. उज्जयं धनुरधिज्यं कृत्वा
उज्ज्वल्
Brih. 3. 1. 8. या इता उज्ज्वलन्ति (bis).
Maitri. 6. 12. अग्निर्वा अग्नेनोज्ज्वलति
26. सर्पिस्तृणकाष्ठसंस्पर्शो-
ज्ज्वलति
— अप्राणाख्यः प्राणसंस्पर्शो-
ज्ज्वलति
— यदुज्ज्वलत्येतद्ब्रह्मणो रूपम्
उज्ज्वृत्ति
Āsrama. 2. उज्ज्वृत्तिमुपयुंजानाः
उत्
Chhā. 1. 3. 6. प्राण एवोत्प्राणेन वृत्तिष्ठति
7. यौरेवोत्
— आदित्य एवोत्
— सामवेद एवोत्
1. 6. 7. तस्योदिति नाम
2. 8. 2. यदुदिति स उज्जीयः
Brih. 1. 3. 23. प्राणो वा उत्
— उच्च गीथावेति स उज्जीयः
उत्
Chhā. 6. 1. 3. उत्त तमादेशमप्राक्ष्यः

उत्कट

- Gauḍa. 1. 19. आदिसामान्यमुत्कटम्
21. मानसामान्यमुत्कटम्

उत्कर्तृत्व

- Nṛisut. 7. उद्घृष्टत्वादुत्कर्तृत्वात्

उत्कर्ष

- Māṇḍā. 10. उत्कर्षादुभयत्वाद्वा
Nṛisut. 2.

- Gauḍa. 1. 20. उत्कर्षो दृश्यते स्फुटम्

उत्कृष्

- Māṇḍā. 10. उत्कर्षति ह वै ज्ञानसन्त-
तिम् Nṛisut. 2.

- Gauḍa. 3. 16. हीनमध्यमोत्कृष्टदृष्टयः

- Nṛisut. 5. आत्ममात्रं ह्येतदुत्कृष्टम्
— एष एवोप एष ह्येतदुत्कृष्टः
(so with each word of
the Mantra).

- Dhyān. 21. तथैवोत्कर्षयेद्वायुम्

- Gopī. 5. सर्वलोकोत्कृष्टसौन्दर्यक्री-
डाभोगाः

उत्कृष्टतम

- Nṛisut. 5. अयं . . ब्रह्मैव व्याप्ततम उ-
त्कृष्टतमः
— आप्ततममुत्कृष्टतमं चि-
न्मात्रम् (bis)

उत्कृष्टतमार्थ

- Nṛisut. 5. एष एवोकार उत्कृष्टत-
मार्थः

उत्कृष्टत्व

- Nṛisut. 7. उत्कृष्टत्वादुत्पादकत्वात्

उत्क्रम

- Ait. 4. 6. अस्माच्छरीरभेदादूर्ध्व उ-
त्क्रम्य

- Ait. 5. 4. एतेन प्रज्ञेनात्मनास्मा
कादुत्क्रम्य Atmapra.

- Kaush. 2. 14. देवता अहंभयसे वि-
माना अस्माच्छरीरादु-
क्रमुः

— देवताः प्राणे निःभयसं ।
दित्वा . . शरीरादुत्क्रम

— तथो एवैवंविद्वां . .
रीरादुत्क्रामति

3. 3. तमाहुरुदक्रमीचिन्तम्
— स यदास्माच्छरीरादुत्क्र-
मति सहैवैतैः सर्वैरुत्क्र-
मति

4. सह ह्येतावस्मिञ्छरीरे
सतः सहोत्क्रामतः

- Chhā. 1. 2. 9. एतमु एवान्ततो प्रवि-
त्क्रामति

5. 1. 7. यस्मिन् व उत्क्रान्ते Bri

6. 1. 7.

8. वागुत्क्राम Brih. 6. 1.

9. चक्षुर्होचक्राम Brih. 6. 1.

10. श्रोत्रं होचक्राम Brih.

1. 10.

11. मनो होचक्राम Brih.

1. 11.

12. प्राण उच्चिक्रमिष्यन् . .
त्क्रमीरिति

5. 14. 2. प्राणस्त उदक्रमिष्यत्

8. 6. 5. अस्माच्छरीरादुत्क्रामति

- Brih. 1. 2. 6. यशोवीर्यमुदक्रामत्
— तत्प्राणेषूत्क्रान्तेषु

1. 3. 19. यस्मात्क्रस्माच्चक्रात्प्राण
उत्क्रामति

3. 2. 11. उदस्मात्प्राणाः क्रामन्त-
हो नेति

3. 2. 13. तौ होक्क्रम्य मन्त्रयाञ्च-
क्राते
3. 9. 4. यदास्माच्छरीरान्मर्त्यादु-
त्क्रामन्ति
4. 3. 8. स उत्क्रामन् भ्रियमाणः
4. 4. 2. तमुत्क्रामन्तं प्राणोऽनूत्क्रा-
मति
6. न तस्य प्राणा उत्क्रामन्ति
Nṛisut. 5 (ter).
5. 5. 2. स यदोत्क्रमिष्यन् भवति
5. 9. 1; Maitri. 2. 6.
6. 1. 12. रेतो होचक्राम
13. अथ ह प्राण उत्क्रमिष्यन्
— ते होचुर्मा भगव उत्क्रमीः
tri. 2. 2. उच्छ्वासाविष्टंभनेनोर्ध्वमु-
त्क्रान्तः
6. य ऊर्ध्वमुत्क्रामत्येष वाव
स प्राणः
6. 21. तथा . . ऊर्ध्वमुत्क्रमेत्
22. अनेनोर्ध्वमुत्क्रान्तो ऽशब्दे
निधनमेति
— तन्तुनोर्ध्वमुत्क्रान्तः
— ओमित्यनेनोर्ध्वमुत्क्रान्तः
7. 11. नभासि प्रशाखयैवोत्क्रम्य
sua. 2. 4. अभिमानादूर्ध्वमुत्क्रामत इव
— तस्मिन्नुत्क्रामत्यथेतरे सर्व
एवोत्क्रामन्ते
— यथा मक्षिका मधुकररा-
जानमुत्क्रामन्तं सर्वा एवो-
त्क्रामन्ते
12. शिवां तां कुरु मोत्क्रमीः
3. 1. कथं प्रातिष्ठते केनोत्क्रमते
6. 3. कस्मिन्नहमुत्क्रान्त उत्क्रा-
न्तो भविष्यामि
bur. 22. निर्विशङ्कः खमुत्क्रमेत्
as. 4. प्राणानूर्ध्वमुत्क्रामयति

Śikhā.

Jābāla.

Gītā.

Maitri.

Chhā. 8.

Chhā. 7.

Maitri.

Amṛita.

Chhā. 3.

Bṛih. 5.

Kāṭha.

Maitri.

Mahānār.

Gauḍa.

1. प्राणान् . . ऊर्ध्वमुत्क्रामय-
तीत्योङ्कारः

1. अत्र हि जन्तोः प्राणेषूत्क्र-
ममाणेषु (प्राणैरुत्क्रममा-
णस्य is a variant);
Rāmot. 1.

15. 8. यच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः
10. उत्क्रामन्तं स्थितं वापि

उत्क्रम

6. 14. उत्क्रमेण सार्पाद्यं श्रविष्ठा-
र्द्धान्तं सौम्यम्

उत्क्रमण

6. 6. विष्वङ्मुन्या उत्क्रमणे भव-
न्ति Katha. 6. 16.

उत्क्रान्तप्राण

15. 3. यद्यप्येनानुत्क्रान्तप्राणाञ्छ-
लेन समासं व्यतिसन्दहेत्

उत्क्षिप्

6. 33. करैर्यजमानं . . उत्क्षिप्त्वा
(bis).
— आत्माविदुत्क्षिप्य ब्रह्मणे
प्रायच्छत्

11. उत्क्षिप्य वायुम्

उत्तम

13. 7. अनुत्तमेषूत्तमेषु लोकेषु
3. 17. 7. उद् . . अगन्म ज्योतिरुत्त-
मम्

8. 12. 3. स उत्तमः पुरुषः

5. 1. प्रथमोत्तमे अक्षरे सत्यम्

6. 7. मनसः सत्त्वमुत्तमं . . मह-
तो ऽव्यक्तमुत्तमम्

6. 19. अचिन्त्यं गुह्यमुत्तमम्

15. 5. उत्तमे शिखरे देवी

3. 47. अकथ्यं सुखमुत्तमम्

- Gauda. 3. 48. एतत्तदुत्तमं सत्यम् 4. 71.
4. 76. उत्तमाधममध्यमान्
Nrip. 1. 1. अनुष्टुप्त्तमा भवति
Brahma. 2. योगमुत्तममास्थितः
3. पवित्रं ज्ञानमुत्तमम्
Yogaśi. 1. सर्वज्ञानेषु चोत्तमाम्
Mukti. 2. 21. नास्त्युत्तमं पदम्
Gītā. 4. 3. रहस्यं ह्येतदुत्तमम्
6. 27. सुखमुत्तमम्
9. 2. पवित्रमिदमुत्तमम्
14. 1. ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमम्
15. 17. उत्तमः पुरुषस्त्वन्यः
18. अक्षरादपि चोत्तमः
18. 6. निश्चितं मतमुत्तमम्

उत्तमविद्

- Gītā. 14. 14. तदोत्तमविदां लोकान्

उत्तमांग

- Gītā. 11. 27. सन्दृश्यन्ते चूर्णितिरुत्तमाङ्गैः

उत्तमाशय

- Mukti. 2. 20. मुक्त एवोत्तमाशयः

उत्तमौजस्

- Gītā. 1. 6. उत्तमौजाश्च वीर्यवान्

उत्तम्भ

- Brih. 1. 3. 23. प्राणेन हीदं सर्वमुत्तम्भम्

1. उत्तर adj.

- Kaush. 2. 13. यदि . . पर्वतावभिप्रवर्तेया-
तां दक्षिणश्चोत्तरश्च

- Chhā. 3. 15. 1. द्यौरस्योत्तरं बिलम्

3. 17. 7. पश्यन्त उत्तरं देवं देवत्रा
सूर्यम्

- Brih. 2. 2. 2. द्यौरुत्तरया (वर्त्तन्यान्वा-
यत्तः)

- Tait. 1. 3. 4. उत्तरा हनुरुत्तररूपम्

2. 1. 1. अयमुत्तरः पक्षः

- Tait. 2. 2. 1. अपान उत्तरः पक्षः

2. 3. 1. सामोत्तरः पक्षः

2. 4. 1. सत्यमुत्तरः पक्षः

2. 5. 1. प्रमोद उत्तरः पक्षः

- Maitri. 2. 6. उत्तरं व्यानस्य रूपं च

4. 5. अथोत्तरं प्रभमनुवृत्ति

6. 10. उत्तरो विकारो ज्ञेयः
ज्ञस्य

7. 11. त्रिपाच्चरति चोत्तरे

- Praśna. 1. 9. तस्यायमे दक्षिणं चोत्तरं
10. उत्तरेण . . आदित्यमभि
यन्ते

- Nāda. 1. उकारस्तूत्तरः स्मृतः

2. अधर्मेश्चोत्तरं स्मृतम्

7. भानुमण्डलसङ्काशा
न्मात्रा तथोत्तरा

2. उत्तर

- Gītā. 6. 11. चेलाजिनकुशोत्तरम्

उत्तरतर

- Śwet. 3. 10. ततो यदुत्तरतरं तदहम्

उत्तरतस्

- Chhā. 3. 7. 4. उत्तरतो जस्तमेता 3. 8.

3. 9. 4. उत्तरत उदेता 3. 10.

7. 25. 1. स उत्तरतः . . अहमुत्तर

2. आत्मोत्तरतः

- Maitri. 7. 4. उत्तरत उद्यान्ति

- Nrip. 5. 2. विश्वेदेवा उत्तरतः

- Siras. 3. तस्योत्तरतः शिरः

- य उत्तरतः स ओङ्कारः

उत्तररूप

- Tait. 1. 3. 1. द्यौरुत्तररूपम्

2. आदित्य उत्तररूपम्

3. अन्तेवास्युत्तररूपम्

- पितोत्तररूपम्

4. उत्तरा हनुरुत्तररूपम्

उत्तरवेदि

g. 3. शारीरयज्ञस्य . . कोत्तरवे-
दि:

4. नासिकोत्तरवेदि:

उत्तराभिमुख

ta. 18. उत्तराभिमुखः स्थितः

उत्तरामुख

3. उत्तरामुखो भूत्वा

उत्तरायण

6. 30. मरुदुत्तरायणं गतः

8. 24. षण्मासा उत्तरायणम्

उत्तरारणि

1. 14. प्रणवं चोत्तरारणिम् Kai-
valya. 11; Brahma. 3;
Dhyāna. 20.

उत्तरार्द्ध

7. उत्तरार्द्धेन तं सिंहमाकृष्य

उत्तरासङ्ग

3. उत्तरासङ्गबिदण्डः

āru. 4. उत्तरासङ्गमेव च

उत्तरेण

2. 2. 11. ब्रह्म दक्षिणतश्चोत्तरेण

5. उत्तरेण येन देवा यान्ति

उत्तितीर्षु

6. ते देवा ज्योतिष उत्तिती-
र्षवः

उत्तीर्णविकृतिव

7. उद्गन्तकत्वादुत्तीर्णविकृ-
तित्वात्

उत्तु

27. भूमावुत्तारितं सर्वम्

उत्थ

Gītā. 18. 39. निद्रालस्यप्रमादोत्थम्

उत्था

Kaush. 3. 3. प्राण एव . . शरीरं परि-
गृह्योत्थापयति (bis).

Chhā. 1. 3. 6. प्राण एवोत्थाणेन ह्युत्तिष्ठति
2. 24. 6. इत्युक्तोत्तिष्ठति 10, 15.

7. 8. 1. उत्तिष्ठन् परिचरिता भवति

Bṛih. 1. 6. 1. अतो हि सर्वाणि नामान्यु-
त्तिष्ठन्ति

2. अतो हि सर्वाणि रूपाण्यु-
त्तिष्ठन्ति

3. अतो हि सर्वाणि कर्माण्यु-
त्तिष्ठन्ति

2. 1. 15. तं पाणावादायोत्तस्थौ
— स नोत्तस्थौ . . स होत्तस्थौ

5. 13. 1. प्राणो वा उक्तं प्राणो हीदं
सर्वमुत्थापयत्युद्वास्मादु-
प्यविद्धीरस्तिष्ठति

6. 4. 19. उत्तिष्ठतो विश्वावसो

Mahānār. 20. 24. उत्तिष्ठ पुरुषाहरितपिङ्गल

Kāṭha. 3. 14. उत्तिष्ठत जाग्रत

Maitri. 1. 2. उत्तिष्ठोत्तिष्ठ वरं वृणीष्व

Mahānār. 25. 1. यत्सञ्चरत्युपविशत्युत्तिष्ठ-
ते च स प्रवर्ग्यः

Nṛisut. 7. तदैतत्सर्वमस्माद्देवोत्तिष्ठति

Haṁsa. 1. आधाराद्वायुमुत्थाप्य

Āśrama. 3. उदुम्बराः प्रातरुत्थाप्य

Gītā. 2. 3. उत्तिष्ठ परन्तप

37. तस्मादुत्तिष्ठ कौन्तेय

4. 42. उत्तिष्ठ भारत

11. 12. भवेद्युगपदुत्थिता

33. तस्मात्त्वमुत्तिष्ठ यशो लभस्व

उत्थातु

Chhā. 7. 8. 1. यदा बली भवत्युत्थाता भ-
वति

उत्थापन

- Dhyāna. 16. पद्मस्योत्थापनं कृत्वा
उत्थापयितृत्वं
Nṛisut. 7. उत्पवेष्टृत्वादुत्थापयितृत्वा-
त्

उत्पट

- Bṛih. 3. 9. 28. त्वच एवास्य रुधिरं प्र-
स्यन्दि त्वच उत्पटः

उत्पत्

- Chhā. 6. 8. 3. शुद्धमुत्पत्तितं विजाबीहि 5.

उत्पत्ति

- Maitri. 6. 37. अस्माद्धूतानामुत्पत्तिः
Praśna. 3. 12. उत्पत्तिमायति स्थावम्
Gauḍa. 2. 32. न निरोधो न चोत्पत्तिः
Brahmab. 10.
8. 1. प्रागुत्पत्तेरजं सर्वम्
14. प्रागुत्पत्तेः प्रकीर्त्तितम्
Brahmav. 1. यत्रोत्पत्तिं लयं चैव
Sarvop. 3. उत्पत्तिविनाशरहितम्
Rāmōt. 3. उत्पत्तिस्थितिसंहारकारिणी
Mukti. 2. 24. चिच्चस्योत्पत्तिपरमां वास-
नाम्

उत्पथवारकत्वं

- Nṛisut. 7. उत्पथवारकत्वादुद्गासक-
त्वात्

उत्पद्

- Kātha. 6. 6. इन्द्रियाणां . . पृथगुत्पद्य-
मानानाम्
Praśna. 1. 4. स मिथुनमुत्पादयते रथि
च प्राणं च
15. ते मिथुनमुत्पादयन्ते
Gauḍa. 4. 17. फलोदुत्पद्यमानः सन्
— फलमुत्पादयिष्यति

- Nṛisut. 9. स्वाव्यतिरिक्तान् व
स्वबीजानुत्पाद्य
Amṛita. 28. स्वयमुत्पद्यते ज्ञानम्
Kāthaśru. 3. दारानादित्य पुत्रानुत्पा
Rāmāp. 24. उत्पन्नं सीतया भाति
उत्पलनाल

- Amṛita. 13. वक्त्रेणोत्पलनालेन
Dhyāna. 21. यथैवोत्पलनालेन

उत्पाटिका

- Bṛih. 3. 9. 28. त्वगस्योत्पाटिका बहि

उत्पाद

- Gauḍa. 4. 38. उत्पादस्याप्रसिद्धत्वात्
उत्पादकत्वं

- Nṛisut. 7. उत्कृष्टत्वादुत्पादकत्वात्
उत्पवेष्टृत्वं

- Nṛisut. 7. उत्पवेष्टृत्वादुत्थापयितृ-
त्वं

- Gauḍa. 1. 20. तैजसस्योत्वविज्ञाने

उत्सद्

- Gītā. 1. 43. उत्साद्यन्ते जातिधर्माः
3. 24. उत्तीदेयुरिमे लोकाः

उत्सन्नकुलधर्म

- Gītā. 1. 44. उत्सन्नकुलधर्माणां मनुष्य-
णाम्

उत्सन्नाग्नि

- Jābāla. 4. उत्सन्नाग्निरनग्निर्लोका

उत्सर्ग

- Gauḍa. 3. 38. ग्रहो न तत्र नोत्सर्गः
Garbha. 1. अपानमुत्सर्गं

उत्सादन

- Gītā. 17. 19. परस्वोत्सादनार्थम्

उत्साह

18. 26. धृत्युत्साहसमन्वितः

उत्सृज्

4. 3. 35. यथा नः सुसमाहितमुत्सर्ज-
णायादेवमेवायं शारीर
आत्मा . उत्सर्जन्याति

i. 6. 11. प्राणांश्चोत्सृजति

la. 1. उत्कावचान्यथोत्सृजेत

3. रथमुत्सृज्य गच्छति

na. 3. पुष्पफलमुत्सृजन्तः

i. 2. 46. चेतसो दीपमुत्सृज्य

9. 19. वर्षं निगृह्णाम्युत्सृजामि च

16. 23. यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य

17. 1. ये शास्त्रविधिमुत्सृज्य

उत्सेक

i. 3. 41. उत्सेकं उदधेर्यद्वत्

उत्सृष्ट

i. 6. 7. चेता मन्ता गन्तोत्सृष्टा

उदक

i. 2. 7. उदकमानीय

1. 4. 3. यथा मत्स्यमुदके परिप-
श्येत्2. 22. 2. तृणोदकं पशुभ्यः (आगा-
यानि)

3. 19. 2. यद्वास्तैयमुदकं स समुद्रः

4. 15. 1. यद्यप्यास्मिन् सर्पिर्वोदकं वा
सिञ्चन्ति3. 13. 1. लवणमेतदुदके ज्वधाय
— यद्वा लवणमुदके ज्वधाः4. 12. सैन्धवखिल्य उदके प्रास्त
उदकमेवानुविलीयेत

2. 4. उदकमाहारयाञ्चकार

4. 6. यशुदक आत्मानं परिप-
श्येत्

Katha. 1. 7. हर वैवस्वतोदकम्

4. 14. यथोदकं दुर्गे वृष्टम्

15. यथोदकं शुद्धे शुद्धमा-
सिक्तम्Maitri. 6. 4. आकाशवाय्वग्न्युदकभू-
म्यादयः

Nrip. 5. 5. स उदकं स्तंभयति

Gītā. 1. 42. लुपिण्डोदकक्रियाः

उदकुम्भ

Kaush. 2. 15. उदकुम्भं सपात्रमुपनिधाय

उदक्प्रवण

Chhā. 4. 17. 9. एष ह वा उदक्प्रवणो यज्ञः

उदगयन

Brih. 6. 3. 1. उदगयन आपूर्यमाणपक्षस्य
पुण्याहेMahānār. 25. 1. य एवं विद्वानुदगयने प्र-
मीयते

उदङ्कः

Brih. 4. 1. 3. उदङ्कः शौल्वायनः

उदङ्मुख

Chhā. 2. 24. 3. उदङ्मुख उपविश्य 7, 11.

उदज्

Brih. 3. 1. 2. स एता गा उदजताम्
— एताः सौम्योदज

3. 7. 1. ब्रह्मगवीरुदजसे

1. उदञ्च

Brih. 5. 1. 1. पूर्णात्पूर्णमुदच्यते Mukta
1.

2. उदञ्च

Chhā. 3. 4. 1. ये ज्योदन्तो रश्मयस्ता
एवास्त्योदीच्यो मधुनाद्यः

3. 13. 4. उदङ् सुषिः स समानः

3. 15. 2. सुभूता नामोदीची

- Chhā. 4. 5. 2. उदीची दिक् कला
 4. 15. 5. षडुदङ्गेति मासान् 5.10.1.
 6. 14. 1. उदङ् वाधराङ् वा प्रध्मा-
 यीत
 Brih. 1. 2. 3. दक्षिणा चोदीची च पार्थे
 3. 9. 28. किंदेवतो ऽस्यामुदीच्यां दि-
 द्यासि
 4. 2. 4. उदीची दिगुदञ्चः प्राणाः
 6. 2. 15. यान् षण्मासानुदङ्गादित्य ए-
 ति

- Maitri. 6. 17. प्रतीच्यनन्त उदीच्यनन्तः
 Prasna. 1. 6. यदुदीचीं . . प्रकाशयति
 Śiras. 1. दक्षिणां च उदञ्चो ऽहम्
 4. उदञ्चः प्राञ्चो ऽभिब्रजन्त्ये-
 के

- Kaṭhaśru. 1. प्राचीमुदीचीं वा दिशम्
 Rāmāp. 50. उदरदक्षिणयोः स्वस्य

उदधि

- Gauḍa. 3. 41. उत्सेक उदधेर्यद्वत्
 Krish. 19. भद्रभाण्डोदधिर्गृहे

उदन्

- Brih. 3. 4. 1. य उदानेनोदानिति स
 आत्मा सर्वान्तरः

उदन्या

- Chhā. 6. 8. 5. तत्तेज आचष्ट उदन्येति

उदपात्र

- Kaush. 2. 7. त्रिः प्रसिच्योदपात्रम्
 Brih. 6. 4. 19. उदपात्रं पूरयित्वा
 Kaṭhaśru. 1. कार्यं निर्वर्त्तयन्नुदपात्रे

उदपान

- Chhā. 1. 10. 4. कामो म उदपानमिति
 Gitā. 2. 46. यावानर्थ उदपाने

उदय

- Chhā. 2. 9. 2. तस्य यत्पुरोदयात्स हिंकारः

- Chhā. 3. 19. 3. तस्योदयं प्रति . . घोषा च
 लवो ऽनूत्तिष्ठन्ति
 Katha. 6. 6. इन्द्रियाणां . . उदयास्तम
 Nāda. 17. ज्योतिषामुदयो यतः
 Mukti. 2. 8. याति यदा ते वासनोदः

उदर

- Brih. 1. 1. 1. अन्तरिक्षमुदरम् 1. 2.
 Maitri. 6. 26. उदरे ऽग्नौ जुहोति
 Mahānār. 14. 3. पापमकार्ष . . उदरेण
 Gauḍa. 3. 12. पृथिव्यामुदरे चैव
 Garbha. 5. उदरे गार्हपत्यः

उदरपात्र

- Kaṭhaśru. 4. लघुमुण्डो ऽसूत्रोदरपात्र
 कस्मात् (so most MS
 but Nārāyaṇa पात्र
 Aruṇeya. 5. उदरपात्रं पाणिपात्रं वा
 Jābāla. 6. मैक्षमाचरन्नुदरपात्रेण

उदरशाण्डिल्य

- Chhā. 1. 9. 3. तं हैतमतिधन्वा शौनका
 दरशाण्डिल्यायोक्तोवा

उदरस्थ

- Maitri. 6. 17. उदरस्थो ज्यवा यः पक्व
 चम्

उदराग्नि

- Aruṇeya. 2. लौकिकामीनुदराग्नी तम
 रोपयेत्

उदशराव

- Chhā. 8. 8. 1. उदशराव आत्मानमवेक्षे
 — उदशरावे ऽवेक्षाम्ब्रान्ते,
 2. उदशरावे ऽवेक्षामिति

उदहार

- Nilā. 10. अदृशन्नुत त्वोदहार्यः

उदाकृ

- Brih. 3. 1. 2. ता ह्युदाचकार

उद्दान

- Chhā. 3. 13. 5. ऊर्ध्वः द्युषिः स उद्दानः
 5. 23. 1. तां जुह्यादुद्दानाय स्वाहे-
 ल्युद्दानस्तृप्यति
 2. उद्दाने तृप्यति वायुस्तृप्यति
 Brih. 1. 5. 3. प्राणो ज्ञानो व्यान उद्दानः
 Tait. 1. 7. 1.
 3. 4. 1. य उद्दानेनोद्दानिति स त
 आत्मा सर्वान्तरः
 3. 9. 26. कस्मिन्नु व्यानः.. उद्दान
 इति कस्मिन्नुद्दानः
 Maitri. 2. 6. प्राणो ज्ञानः समान उद्दानो
 व्यानः
 — एतेषामन्तरा प्रसूतिरेवो-
 दानस्य
 — पीताशितमुद्गिरिति निगिर-
 तीति वैष वाव स उद्दानः
 6. 9. प्राणाय स्वाहा.. उद्दानाय
 स्वाहा
 33. प्राणो ज्ञानो व्यानः समान
 उद्दानः
 JāhAñr. 15. 8. उद्दाने निविष्टो ज्ञमृतं जुहो-
 मि 9.
 16. 1. उद्दाने निविष्टायामृतं हुतमु-
 दानमन्नेनाप्यायस्व
 rāśna. 3. 7. एकयोर्ध्व उद्दानः.. नयति
 9. तेजो ह वै उद्दानः
 4. 4. इष्टफलमेवोद्दानः
 ānāg. 1. सर्वोभिरुद्दाने
 4. उद्दान उद्गाता
 upīta. 34. उद्दानः कण्ठमाश्रितः
 37. आपाण्डुर उद्दानस्तु
 āhāru. 1. प्राणापानव्यानोद्दानसमानान्

उद्दारा

7. 18. उद्दाराः सर्वे एवैते

उद्दास्

- Nrisut. 6. त्रयो देवा उद्दासते
 Chāl. 8. उद्दासीनं ध्रुवं हंसम्
 Gītā. 6. 9. सुहृन्मित्रार्युद्दासीनमध्य-
 स्थद्वेष्ट्यबन्धुषु
 9. 9. उद्दासीनवद्दासीनम्
 12. 16. उद्दासीनो गतव्यथः
 14. 23. उद्दासीनवद्दासीनः

उद्दाह

- Chhā. 6. 4. 5. न नो ज्य कश्चनाभुतममत-
 मविज्ञातमुदाहरिष्यति
 Brih. 6. 2. 3. इति ह प्रतीकान्युद्दाजहार
 Maitri. 6. 30. अत्रोदाहरन्ति (bis), 31,
 35, 36, 37, 38 (bia);
 7. 11.
 Gauda. 4. 38. अजं सर्वमुदाहृतम्
 Krish. 6. माया त्रेधा बुदाहता
 Gītā. 13. 6. सविकारमुदाहृतम्
 15. 17. परमात्मेत्युदाहृतः
 17. 19. तत्तामसमुदाहृतम् 22; 18.
 22, 25.
 24. तस्मादोमित्युदाहृत्य
 18. 24. तद्वाजसमुदाहृतम्

उद्दि

- Kaush. 2. 7. कौषीतकिरुच्यंतमादित्यमु-
 पतिष्ठते
 Chhā. 1. 3. 1. उद्यन्वा एष प्रजाभ्य उद्गा-
 यति । उद्यन्तमोभयमप-
 हन्ति
 1. 6. 7. स एष सर्वेभ्यः पाप्मभ्य
 उदितः
 — उदेति ह वै सर्वेभ्यः पाप्म-
 भ्यो य एवं वेद
 2. 9. 3. यत्पथमोदिते स प्रस्तावः
 2. 14. 1. उद्यन्धिकार उदितः प्रस्तावः

Chhā. 3. 6. 2. एतस्माद्गुपादुयन्ति 3. 7.
2; 3. 8. 2; 3. 9. 2; 3.
10. 2.

3. एतस्माद्गुपादुदेति 3. 7. 3;
3. 8. 3; 3. 9. 3; 3. 10.
3.

4. यावदादित्यः पुरस्तादुदेता
3. 7. 4.

3. 8. 4. यावदादित्यो दक्षिणत उ-
देता

3. 9. 4. यावदादित्यः पश्चादुदेता

3. 10. 4. यावदादित्य उत्तरत उदेता

3. 11. 1. नैवोदेता नास्तमेता
2. न निम्नोच नोदियाय
3. न ह वा अस्मा उदेति

3. 16. 2. उदैव तत एति 4, 6.

Bṛih. 1. 1. 1. उद्यन्तु पूर्वार्द्धः

1. 5. 23. यतश्चोदेति सूर्यः
— प्राणाद्वा एष उदेति

Tait. 2. 8. 1. भीषोदेति सूर्यः Nṛip. 2. 4.

Kaṭha. 4. 9. यतश्चोदेति सूर्यः

Maitri. 2. 6. खानीमानि भिस्त्वोदितः

6. 8. प्राणः प्रजानामुदयत्येष
सूर्यः Praśna. 1. 8.

35. एतद्यदादित्यस्य मध्ये उ-
दित्वा मयूखे भवतः

7. 1. पुरस्तादुयन्ति

2. दक्षिणत उयन्ति

3. पश्चादुयन्ति

4. उत्तरत उयन्ति

5. ऊर्ध्वो उयन्ति

6. अधस्तादुयन्ति

11. अनेनैव तदुद्यत्युदयत्यु-
च्छसति

Praśna. 1. 6. आदित्य उदयन्यत्पार्श्वी
विशं प्रविशति

Praśna. 1. 7. स एष वैश्वानरो विश्व
रूपः प्राणो अभिरुदयते

3. 8. आदित्यो ह वै बाह्यः प्राण
उदयति

4. 2. ताः पुनः पुनरुदयतः प्रचर-
न्ति

Gauḍa. 3. 3. आत्मा शाकाशवज्जीवैर्ध
टाकाशैरिवोदितः

Nṛip. 1. 1. वाचैव प्रयन्ति वाचैवोयानि

Mukti. 2. 30. अमनस्ता तदोदेति

उदीक्ष्

Bṛih. 6. 2. 1. तमुदीक्ष्याभ्युवाद

Maitri. 1. 2. आदित्यमुदीक्षमाणः

उदीर्

Kaush. 2. 12. तस्मादेव पुनरुदीरते 13.

उदुंबर

Bṛih. 4. 3. 36. यथाम्रं वोदुंबरं वा

Āsrama. 3. वैश्वानरा उदुंबरा बालवि-
ल्याः केनपाश्च

— उदुंबराः प्रातरुत्थाय (on
MS. has औदुंबराः)

— तदाह तोदुंबरवदरनीवार-
श्यामाकैः

उदृ

Mahānār. 9. 12. समुद्रादूर्ध्वमधुमां उदरान्

उदे

Chhā. 3. 11. 1. तत ऊर्ध्व उदेत्य

5. 3. 6. स ह प्रातः सभाग उदेया

उदोदन

Bṛih. 6. 4. 16. उदोदनं पाचयित्वा

उदन्तृ

Maitri. 6. 31. उदन्ता जैतेषामिह कः
— आत्मा जैषामुदन्ता

उद्गमः

Chhā. 3. 17. 7. उद्...अगन्म ज्योतिरु-
समम्

Mukti. 2. 52. यावन्नापान उद्गतः

उद्गातृ

Kaash. 2. 6. ऋद्धये साममयमुद्गाता
(प्रवयति)

Chhā. 1. 2. 13. स ह नैमिषीयानामुद्गाता
बभूव

1. 6. 8. तस्मात्वेवोद्गातैतस्य हि
गाता

1. 7. 8. एवंविदुद्गाता ब्रूयात्

1. 10. 8. उद्गातृनास्तावे स्तोप्यमाणा-
नुपोपविवेश

10. एवमुद्गातारमुवाच
— उद्गातर्या देवतोद्गीथमन्वा-
यत्ता 1. 11. 6.

1. 11. 6. अथ हैनमुद्गातोपससाद

4. 16. 2. वाचा होताध्वर्युर्दुद्गाता

1. 3. 2. अनेन वै न उद्गात्रात्येष्य-
न्तीति 3—7.

28. स एष एवंविदुद्गाता

3. 1. 5. उद्गात्रत्विजा वायुना प्राणेन
प्राणो वै यज्ञस्योद्गाता

— स वायुः स उद्गाता

10. कत्ययमथोद्गाता. . स्तोत्रि-
याः स्तोप्यति

āmār. 25. 1. प्राण उद्गाता

ṇāg. 3. शारीरयज्ञस्य. . क उद्गाता

4. उदान उद्गाता

उद्गीथ

ṇāh. 1. 5. उद्गीथ उपधीः

ṇāh. 1. 1. 1. ओमित्येतदक्षरमुद्गीथमु-
पासीत

2. स एष उद्गीथो रसः

Chhā. 1. 1. 3. परमः परादृष्टो ऽष्टमो य-
दुद्गीथः

4. कतमः कतम उद्गीथः

5. ओमित्येतदक्षरमुद्गीथः

7. य एतदेवं विद्वानक्षरमुद्गी-
थमुपास्ते 8; 1. 2. 14.

1. 2. 1. देवा उद्गीथमाजहः

2. ते ह नासिक्यं प्राणमुद्गीथ-
मुपासाञ्चक्रिरे (similarly
in 3, 4, 5, 6, 7).

10. तं हांगिरा उद्गीथमुपासा-
ञ्चक्रे (similarly in 11,
12).

1. 3. 1. य एवासौ तपति तमुद्गीथ-
मुपासीत

2. तस्माद्वा एतन्मिममुं चो-
द्गीथमुपासीत

3. व्यानमेवोद्गीथमुपासीत 5.

4. यत्साम स उद्गीथः

6. अथ खलूद्गीथाक्षराण्युपा-
सीतोद्गीथ इति

7. य एतान्येवं विद्वानुद्गीथा-
क्षराण्युपास्त उद्गीथ इति

1. 5. 1. य उद्गीथः स प्रणवो यः
प्रणवः स उद्गीथ इत्यसौ
वा आदित्य उद्गीथः Mai-
tri. 6. 4.

3. मुख्यः प्राणस्तमुद्गीथमुपा-
सीत

5. य उद्गीथः स प्रणवो यः
प्रणवः स उद्गीथः

1. 6. 7. तस्यर्क् च साम च गेष्णी
तस्मादुद्गीथः

1. 8. 1. त्रयो होद्गीथे कुशला बभूवुः
— उद्गीथे वै कुशलाः स्तो
हन्तोद्गीथे कथां वदामः

1. 9. 2. स एष परोवरीयानुद्गीथः

Chhā. 1. 9. 2. परोवरीयांसमुद्गीथमुपास्ते

3. यावत्त एनं प्रजायामुद्गीथं
वेदिष्यन्ते

1. 10. 10. देवतोद्गीथमन्वायत्ता

1. 11. 6, 7.

1. 12. 1. अथातः शौव उद्गीथः

2. 2. 1. अन्तरिक्षमुद्गीथः 2.

2. 3. 1. वर्षति स उद्गीथः 2. 15. 1.

2. 4. 1. याः प्राच्यः स्यन्दन्ते स उ-
द्गीथः

2. 5. 1. वर्षा उद्गीथः 2. 16. 1.

2. 6. 1. गाव उद्गीथः 2. 18. 1.

2. 7. 1. चक्षुरुद्गीथः 2. 11. 1.

2. 8. 2. यदुदिति स उद्गीथः

2. 9. 5. यत्संप्रति मध्यन्दिने स उ-
द्गीथः

2. 10. 3. उद्गीथ इति त्र्यक्षरम्

2. 12. 1. ज्वलति स उद्गीथः

2. 13. 1. खिया सह शेते स उद्गीथः

2. 14. 1. मध्यन्दिन उद्गीथः

2. 17. 1. यौरुद्गीथः

2. 19. 1. मांसमुद्गीथः

2. 20. 1. आदित्य उद्गीथः

2. 21. 1. अभिर्वायुरादित्यः स उ-
द्गीथः

2. 22. 1. अमेरुद्गीथः

Brih. 1. 3. 1. अक्षुरान्यज्ञ उद्गीथेनात्ययाम

23. एष उ वा उद्गीथः

— उच्च गीया चेति स उद्गीथः

6. 3. 1. उद्गीथमसि

Maitri. 6. 4. उद्गीथं प्रणवाख्यं प्रणेतारम्

37. स उद्गीथं वर्षति

उद्गीथभाजिन

Chhā. 2. 9. 5. उद्गीथभाजिनो ह्येतस्य साधः

उद्गी

Maitri. 2. 6. 6. वो ज्यं पीताशितमाशिरति

विशिरति

उद्गी

Chhā. 1. 1. 1. ओमिस्युद्गीयति 9; 1. 4. 1

1. 8. 1. उद्गीन्वा एष प्रजाभ्य उद्गी-
यति

4. अप्राणघ्नपानस्युद्गीयति

1. 10. 10. तां चेदविद्मानुद्गीयसि 1
11. 6.

1. 11. 7. तां चेदविद्मानुद्गीयस्यः

Brih. 1. 3. 2. त्वं न उद्गीयेति तथेति तेभ्य
... उद्गीयत् 3—7.

24. यदितः ... अन्येनोद्गीयत्
— प्राणेन चोद्गीयत्

6. 3. 4. उद्गीथमस्युद्गीयमानमसि

Śwet. 1. 7. उद्गीतमेतत्परमं तु ब्रह्म
उद्गह

Chhā. 2. 3. 2. उद्गह्नाति तन्निधनम् 2. 1
1.

Nrip. 2. 4. सर्वाणि भूतान्युद्गह्नाति..
उद्गह्यत उद्गह्यते

उद्गहण

Brih. 2. 4. 12. न हास्योद्गहणायेव स्यात्

उद्गासकत्व

Nrisut. 7. उत्पथवारकत्वादुद्गासकत्व

उद्गालक

Chhā. 3. 11. 4. उद्गालकायारुण्ये

5. 11. 2. उद्गालको वै ... अयमारु

5. 17. 1. उद्गालकमारुणिम्

6. 8. 1. उद्गालको हारुणिः

Brih. 3. 7. 1. उद्गालक आरुणिः 23;
3. 7; 6. 4. 4.

6. 5. 3. याज्ञवल्क्य उद्गालकात्
— उद्गालको ऋणात्

उद्गालकायन

Brih. 4. 6. 2. माग्वायण उद्गालकायन

— उद्गालकायनो जाबालकायन

उद्दिष्ट

Maitri. 7. 9. तथा शिवमशिवमित्युहि-
शान्त्यशिवं शिवमिति

Gītā. 17. 21. फलमुद्दिष्टं वा पुनः

उद्दीप

Mahānār. 2. 8. उद्दीप्यस्व जातवेदः

उद्देशतस्

Rāmāp. 58. एवमुद्देशतः प्रोक्तम्

Gītā. 10. 40. एष तूद्देशतः प्रोक्तः

उद्दृष्टत्व

Nṛisut. 7. उद्दृष्टत्वादुत्कर्तृत्वात्

उद्भूतत्व

Maitri. 3. 5. उद्भूतत्वमसमत्वमिति ता-
मसानि

उद्भरण

Maitri. 6. 30. परमं वै शेषधेरिव परस्यो-
द्भरणम्

उद्भव

Ṛish. 17. सत्याकूरो दमोद्भवः

उद्भूलन

Asu. 4. अभिहोत्रभस्मना .. उद्भूल-
नं कुर्यात् (one MS. has
उद्भूलनम्)

उद्भू

ib. 6. 4. 19. उद्भूत्य प्राभाति

itri. 1. 4. उद्भूतमर्हसि

6. 26. अप्स्वचारिणः .. उद्भूत्य

— इमान् प्राणान् .. उद्भूत्य

Mahānār. 4. 5. उद्भूतासि वराहेण

ama. 2. उद्भूतपरिपूतामिरजिः कार्यं
कुर्वन्तः

Na. 4. उद्भूत्य प्राभीयात् साज्यं
हविर्नामयम्

Vāsu.

2. गोपीचन्दनं नमस्कृत्योद्भू-
त्य

Gītā.

6. 5. उद्भूरेवात्मनात्मानम्

उद्भूध्य

Maitri.

7. 11. अनेनैव तदुद्भूत्युदयत्यु-
च्छसति

उद्भव

Śwet.

3. 1. य एवैक उद्भवे संभवे च
4. यो देवानां प्रभवश्चोद्भव-
श्च 4. 12.

Piṇḍa.

4. मांसत्वं कृशोणितोद्भवः

Vāsu.

1. वैकुण्ठस्थानोद्भवम्

Gītā.

10. 34. उद्भवश्च भविष्यताम्

उद्भा

Nṛisut.

4. नृसिंहः स्वयमुद्भू

उद्भिज्ज

Ait.

5. 3. भण्डजानि च जाठजानि च
स्वेदजानि चोद्भिज्जानि च

Chhā. 6.

3. 1. आण्डजं जीवजमुद्भिज्ज-
मिति

उद्भू

Maitri.

1. 4. उद्भूतमध्वंसिनः
3. 4. शरीरमिदं मैथुनादेवोद्भूतम्
5. 2. अपरिमितधावोद्भूतः

Gopī.

5. कृष्णगोपीरतोद्भूतम्

उद्भूतत्व

Maitri.

5. 2. उद्भूतत्वाद्भूतम्

उद्भान्तकत्व

Nṛisut.

7. उद्भान्तकत्वादुत्तीर्णविक्षति-
त्वात्

उद्भाम्

Bṛih. 6.

3. 5. अथैनमुद्यच्छति

Kātha.

6. 2. महद्भवं वक्षमुद्यतम्

Gītā. 1. 20. धनुरद्यम्य पाण्डवः

45. हन्तुं स्वजनमुद्यताः

उद्या

Bṛih. 2. 4. 1. उद्यास्यन्वा अरे ज्हमस्मा-
त्स्थानादस्मि

उद्युज्

Mukti. 2. 47. विमूढाः कर्तुमुद्युक्ताः

उदुध्

Bṛih. 4. 3. 33. सर्वेभ्यो माऽन्तेभ्य उदरै-
त्सीत्

उद्रेक

Rāmāp. 2. स्वोद्रेकतो ऽथवा

उदुर्ग

Kaush. 2. 7. उदुर्गो ऽसि पाप्मानं म उदृ-
द्धि

उदुर्त्मन्

Maitri. 6. 30. न ह्यत्रोदुर्त्मना गतिः

उदुह्

Kaush. 3. 5. वागेवास्या एकमङ्गमुदु-
ल्हम् (similarly 9 times
more ; another reading
is उदुडम्)

उद्वा

Chhā. 4. 3. 1. यदा वा अभिरुद्वायति वा-
युमेवाप्येति

उद्विज्

Gītā. 5. 20. नोद्विजेत्याप्य चाप्रियम्

12. 15. यस्माद्विजते लोको लो-
काद्विजते च यः

उदृज्

Kaush. 2. 7. उदृर्गो ऽसि पाप्मानं म उ-

द्धि

उदृत्

Bṛih. 2. 1. 5. नास्यास्मासोकात्पजोहन्

उद्वेग

Parama. 3. दुःखे नोद्वेगः (so MSS.)

Gītā. 12. 15. हर्षामर्षभयोद्वेगैः

उद्वृज्

Chhā. 1. 12. 1. स्वाध्यायमुद्वृज्वाज

उन्नम्

Śwet. 2. 8. त्रिरुन्नतं स्थाप्य समं शरीर

Kshur. 4. किञ्चिदुद्वृज्यमुन्नतम्

उन्नी

Kaush. 3. 8. यमेभ्यो लोकेभ्य उन्नी

Kāṭha. 5. 3. ऊर्ध्वं प्राणमुन्नयति

Praśna. 5. 4. अन्तरिक्षं यजुर्भिरुन्नीयते
5. स सामभिरुन्नीयते वा
लोकम्

उन्मत्तक

Āśrama. 3. फेनपा उन्मत्तकाः (2 MS
read उन्मादकाः and 0
उन्मदकाः)

उन्मद्

Nṛisut. 6. उन्मत्ता इव परिवर्त्तमा

Āśrama. 4. अनुमत्ता उन्मत्तवदाच-
न्तः

Jābāla. 6. अनुमत्ता उन्मत्तवदा-
रन्तः

Mukti. 2. 47. नागेन्द्रमुन्मत्तम्

उन्मनन

Hamsa. 2. तदा तुर्यातीतमुन्मननम्
पोपसंहारमित्यभिधीयते
(6 MSS. have उन्मना
and one reads उन्मना)

उन्मनीभाव

brahmab.

4. यदा यात्युन्मनीभावम्

उन्मिष

jñā.

5. 9. उन्मिषन्निमिषन्नापि

उन्मी

bhā. 8.

6. 5. स ओमिति वा होद्वा मी-
यते

उन्मुक्त

labhānār. 20.

13. उन्मुक्तो वरुणस्य पाशः

उप

bhā. 2.

8. 2. यदुपेति स उपद्रवः

उपकरणवन्त

pñ. 2.

4. 2. यथैवोपकरणवतां जीवितम्
4. 5. 3.

उपकोसल

bhā. 4. 10.

1. उपकोसलः कामलायनः

4. 14.

1. उपकोसलैषा . . अस्मद्विद्या
— आचार्यो ऽभ्युवादोपकोस-
ला रे इति

उपगम्

ush.

3. 1. इन्द्रस्य प्रियं धामोपजगाम

ih. 2.

1. 8. प्रतिरूपं हैवैनमुपगच्छति

itri.

6. 24. अतो ऽविशेषविज्ञानं वि-
शेषमुपगच्छति

rama.

1. इति नारदो भगवन्तमुपग-
म्योवाच

उपगै

labh.

7. या देवैरुपगीयते

उपग्रह

tri.

6. 31. स्वर्गैर्लिङ्गैरुपग्रहः

उपघात

Brih. 6.

4. 19. स्थालीपाकस्योपघातं जुहो-
ति

24. पृषदाज्यस्योपघातं जुहोति

उपचार

Gauda.

3. 36. नोपचारः कथञ्चन

Parama.

1. लोकस्योपचाराय (soMSS.)

उपचारिन्

Maitri.

6. 30. यथावदुपचारी

उपजन

Kaush.

1. 2. स जाय उपजायमानः

Gītā.

2. 62. संगस्तेषूपजायते

65. हानिरस्योपजायते

14. 2. सर्वे ऽपि नोपजायन्ते

11. प्रकाश उपजायते

उपजन

Chhā. 8. 12.

3. नोपजनं स्मरन्निदं शरीरम्

उपजीव

Chhā. 3.

6. 1. यत्थयमममृतं तद्वत्सव उप-
जीवन्ति (similarly 4
times more).

8. 1. 5. तं तमेवोपजीवन्ति

Brih. 1.

4. 16. आपिपीलिकाभ्य उपजीवन्ति

1. 5.

1. स ऊर्जमुपजीवति 2.

2. पयो ह्यमे मनुष्याश्च पशवः
ओपजीवन्ति

4. 3.

32. एतस्यैवानन्दस्यान्यानि भू-
तानि मात्रामुपजीवन्ति

5. 8.

1. द्वौ स्तनौ देवा उपजीवन्ति

Maitri.

7. 10. तदिमे मूढा उपजीवन्ति

— यद्वैदेष्टं तद्विद्वांस उप-
जीवन्ति

Mahānār. 11.

2. पुरुषस्तद्विधमुपजीवति

Mahā. 3 (reads पुरुषम्)

Mahānār. 22. 1. स्नेहे दातारं सर्वभूतान्यु-
पजीवन्ति

उपतप

Chhā. 3. 16. 2. तं चेदेतस्मिन्वयसि कि-
ञ्चिदुपतपेत् 4, 6.

7. किं म एतदुपतपसि

Brih. 4. 3. 6. उपतपता वाणिमानं नि-
गच्छति

Nyāsa. 4. नात्यर्थं . . शरीरमुपतापयेत्
Kāṭhaśru. 4.

उपतापिन्

Chhā. 6. 15. 1. पुरुषः . . उपतापिनं ज्ञातयः
पर्युपासते

8. 4. 2. उपतापी सन्ननुपतापी भवति

1. उपदिश

Gauḍa. 3. 16. उपासनोपदिष्टेयम्

Nrip. 2. 2. अक्षराणां न्यासमुपदिश-
न्ति ब्रह्मवादिनः

5. 1. मोक्षद्वारं यद्योगिन उपदि-
शन्ति

Nrisut. 9. ओङ्कारमात्मानमुपदिश

Gopī. 5. ताक्षोपादिशत्

Rāmōt. 4. उपदेक्ष्यसि मन्मन्त्रम्

Mukti. 1. 24. गुरूपदिष्टमार्गेण
45. मयोपदिष्टं शिष्याय तुभ्यम्

50. यथावदुपदिश्यते

2. 66. किमन्यदुपदिश्यते

Gītā. 4. 34. उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानम्

2. उपदिश

Maitri. 6. 2. चतस्रो दिशश्चतस्र उपदि-
शः

उपदेश

Tait. 1. 11. 4. एष आदेश एष उपदेशः

Gauḍa. 1. 18. उपदेशादयं वादः

Mukti. 1. 16. काश्यां तारोपदेशतः

उपदेष्टु

Nrip. 5. 2. सर्वेषां मन्त्राणामुपदेष्टु
भवति

उपद्रव

Chhā. 2. 8. 2. यदुपेति स उपद्रवः

2. 9. 7. यदूर्ध्वमपराङ्मात्रागस्तमय
त्स उपद्रवः

2. 10. 3. उपद्रव इति चतुरक्षरम्

उपद्रवभाजिन

Chhā. 2. 9. 7. उपद्रवभाजिनो ज्ञेतस्य
साधः

उपद्रष्टु

Nrisut. 9. उपद्रष्टानुमन्तैष आत्मा
— उपद्रष्टारमात्रजेत्

Gītā. 13. 22. उपद्रष्टानुमन्ता च

उपदु

Chhā. 2. 9. 7. ते पुरुषं दृष्ट्वा कसं श्रद्धां
त्युपद्रवन्ति

उपधा

Prānāg. 2. अमृततय त्वोपधामि
Sarvop. 3. कूटस्थायुपहितभेदानाम्

MSS. have उपरहित

उपधाव

Chhā. 1. 3. 8. येन साम्ना स्तोष्यन् स्य
तत् सामोपधावेत् (sim-
larly in 9, 10, 11).

Nrip. 2. 1. ते प्रजापतिसुपाधावन्

उपधु

Gītā. 7. 6. एतद्योनीनि भूतानि . . उप-
धाय

9. 6. तथा सर्वाणि भूतानि प्रत्य-
क्षीयुः उपधारय

उपनिषद्

- Chhā. 1. 4. एनं क्षपवो धर्मा आ च
गच्छेयुरप च नमेयुः
Nrip. 1. 1. उपैनं तदुपनिषद् यत्कामो
भवति (2 MSS. read उ-
पनिषद् and Nārāyaṇa
explains thus: उप एनं
तत् उ पनं इति पदच्छेदः पनं
पञ्च छान्दसो वर्णलोपः)

उपनिषद्

- Aruṇeya. 4. सोपनिषदादूर्ध्वमेतानि प्राग्वा
त्यजेत्
Śrama. 1. उपनिषदादूर्ध्वं विराजम्

उपनिषद्

- Laush. 2. 15. उदकुंभं सपात्रमुपनिषद्
Chhā. 1. 10. 2. ये न इम उपनिहिता इति

उपनिषद्

- Chhā. 4. 7. 2. तं हंस उपनिषत्प्राग्वाद्
4. 8. 2. तं मद्गुरुपनिषत्प्राग्वाद्

उपनिषद्

- Chhā. 3. 19. 4. साधवो घोषा आ च गच्छे
बुरूप च निषेदेरन्

उपनिषद्

- Chhā. 1. 4. 11. ब्रह्मैवान्त उपनिषद् यति स्वां
योनिम्

उपनिषद्, षद्

- Laush. 2. 1. य एवं वेद तस्योपनिषद्
याचेदिति 2. 2.
Śra. 32. उपनिषद् भो ब्रूहीत्युक्ता त
उपनिषद् ब्राह्मी वाव त
उपनिषद् मद्गुरुमेति
Chhā. 1. 10. कश्चिद् करोति भद्रयोप-
निषद्

- Chhā. I. 13. 4. अज्ञादो भवति य एतामेव
सांक्षामुपनिषद् वेद
8. 8. 4. तेभ्यो हैतामुपनिषद् प्रोवाच
5. अक्षराणां शेषोपनिषद्
Brih. 2. 1. 20. तस्योपनिषस्तस्यस्य सत्य-
मिति Maitri. 6. 32.
2. 4. 10. उपनिषद् श्लोकाः सूत्राणि
4. 1. 2; 4. 5. 11; Maitri.
6. 32.
4. 2. 1. एताभिरुपनिषद्भिः समाहि-
तात्मासि
5. 5. 3. तस्योपनिषद्हरिति
4. तस्योपनिषद्हरमिति
Tait. 1. 3. 1. संहिताया उपनिषद् व्या-
ख्यास्यामः
2. 9. 1. इत्युपनिषद् Mahānār. 12.
3; 24. 1; 25. 1; Skanda.
16; Rām. 3; Mukti. 1.
3 10. 6. य एवं वेदेत्युपनिषद् Mahā-
nār. 21. 2; Nrip. 2. 4;
3. 1; Gopī. 2.
Śwet. 1. 16. तद्गुरुपनिषत्परम् Brah-
ma. 3.
5. 6. तद्देवगुरुपनिषत्तु गृहम्
Mahānār. 7. 5. प्रोवाचोपनिषदिन्द्रो ज्येष्ठः
Aruṇeya. 2. उपनिषद्मावर्त्तयेत्
5. एतदुपनिषद् विन्यसेत् ख-
ल्वेतदुपनिषद् विद्वान्
Nār. 3. एतद्देवगुरुपनिषद्
— यो ह वै नारायणस्योपनि-
षद्मधीते
Kālāg. 2. ओ सत्यमित्युपनिषद्
Mukti. 2. 78.
Gopī. 5. तत् उपनिषद् भुतय आवि-
र्बभूवुः
— सरहस्योपनिषद्ज्ञानं
Krish. 15. ऋचोपनिषद्स्ता वै

- Atmapra. 1. आत्मप्रबोधोपनिषदं मुहूर्त्त-
मुपासित्वा
Mukti. 1. 10. तात्तूपनिषदः काः स्युः
11. तात्तूपनिषदस्तथा
14. एकैकोपनिषन्मता
1. दशसंख्यकानामुपनिषदाम्
— एकोनविंशतिसंख्यकाना-
मुपनिषदाम्
— द्वात्रिंशत्संख्यकानामुपनि-
षदाम्
— षोडशसंख्यकानामुपनिष-
दाम्
— एकत्रिंशत्संख्यकानामुप-
निषदाम्
— अष्टोत्तरशतोपनिषदम्

उपनिष्क्रम्

- Kaush. 2. 15. अथ दक्षिणावृद्धुपनिष्क्रामति

1. उपनी

- Kaush. 4. 19. प्रतिलोमरूपमेव तन्मन्ये
यत् क्षत्रियो ब्राह्मणमुप-
नयेत

- Chhâ. 4. 4. 5. उप त्वा नेव्ये. . तमुपनीय

- Praśna. 5. 3. तमृचो मनुष्यलोकमुपन-
यन्ते

- Nrip. 5. 10. अनुपनीतशतमेकमेकेनोप-
नीतेन तत्समम्
— उपनीतशतमेकम्

- Śiras. 7. अनुपनीत उपनीतो भवति
Mahâ. 4.

2. उपनी (✓ इ)

- Brih. 4. 3. 5. यत्र वागुच्चरत्युपैव तत्र
न्येति

उपपत्ति

- Gauḍa. 3. 10. नोपपत्तिर्हि विद्यते

- Gîtâ. 13. 2. इष्टानिष्टोपपत्तिषु

उपपद्

- Gauḍa. 4. 53. इव्यत्वंमन्यभावो वा ध-
र्मीणां नोपपद्यते

- Mukti. 1. 52. ब्रह्मचर्योपपन्नम्

- Gîtâ. 2. 3. नैतत्त्वय्युपपद्यते

32. यदृच्छया चोपपन्नम्

6. 39. त्वदन्यः . . छेत्ता न सुप-
द्यते

13. 18. मद्भावाद्योपपद्यते

18. 7. सञ्ज्ञासः . . नोपपद्यते

उपपातक

- Nâr. 5. पञ्चमहापातकोपपातकेभ्य
प्रमुच्यते (some MSS.
read 'पातकात्')

- Kâlâg. 2. समस्तमहापातकोपपात-
केभ्यः

उपप्रे

- Kena. 19. तदुपप्रेयाय सर्वजवेन 28

उपवर्हण

- Kaush. 1. 5. श्रीरुपवर्हणम्

उपभुज्

- Chhâ. 4. 11. 2. उप वयं तं भुञ्जामः 4. 11
2; 4. 13. 2.

उपभोक्तृ

- Śwet. 5. 7. कृतस्य तस्यैव स चोपभं-
क्ता (one MS. has रसं
for स चो').

उपभोग

- Maitri. 7. 11. सत्यानृतोपभोगार्थः
Parama. 1. स्वशरीरस्योपभोगार्थाय

उपमय्

- Chhâ. 5. 2. 4. तस्यैव धस्य मन्यं इति
नोपपन्नम्

उपमन्त्र

- ausb. 2. 1. त एवैनमुपमन्त्रयन्ते 2.
— अन्नदास्त्वैवैनमुपमन्त्रय-
न्ते 2.

- hbā. 2. 13. 1. उपमन्त्रयते स हिंकारः
5. 8. 1. यदुपमन्त्रयते स धूमः
rih. 6. 2. 3. एनं वसत्योपमन्त्रयाञ्चक्रे
6. 4. 6. यशस्विनीमभिक्रम्योपम-
न्त्रयेत

उपमन्थनी

- rih. 6. 3. 13. औदुम्बर्या उपमन्थन्यौ

उपमा

- Maitri. 6. 22. सप्तविधेयं तस्योपमा
ġitā. 6. 19. सोपमा स्मृता

उपमास

- Kaush. 1. 2. द्वादशत्रयोदशोपमासः
(another reading is)
०शो मासः)

उपयम्

- h. 1. 5. 21. मृत्युः भ्रमो भूत्वोपयेमे

उपया

- hānār. 20. 8. उपयाम गृहीतो ऽसि 24. 1.
(so Nārāyaṇa in both
cases).

24. 1. भूयो न मृत्युमुपयाहि
ahma. 1. यथा कुमारो निष्काम आ-
नन्दमुपयाति

- ia. 10. 10. येन मामुपयान्ति ते

उपयुज्

- rama. 2. कृषिगौरक्षवाणिज्यमगार्ह-
तमुपयुज्जानाः
— उज्ज्वलवृत्तिमुपयुज्जानाः

उपयोग

6. 36. अन्नार्ण्डोपयोगात्

उपर

- Praśna. 1. 11. इमे अन्य उपरे विचक्षणं
.. आहुरर्पितम्

उपरम्

- Bṛih. 3. 1. 10. ततो होताश्चल उपरराम
3. 2. 13. ततो ह जारत्कारव आर्त्त-
भाग उपरराम
3. 3. 2. ततो ह भुज्युर्लक्ष्यानिरुपर
राम
3. 4. 2. ततो होषस्तथाक्रायण उप-
रराम
3. 5. 1. ततो ह कहोलः कौषीतकेय
उपरराम
3. 6. 1. ततो ह गार्गी वाचक्रव्युप-
रराम
3. 7. 23. ततो होद्वालक आरुणिरुप-
रराम
3. 8. 12. ततो ह वाचक्रव्युपरराम
4. 4. 23. शान्तो दान्त उपरतः

- Nṛisut. 6. शान्ता दान्ता उपरताः
Parama. 3. इन्द्रियाणां गतिरुपरमते

- Ġitā. 2. 34. भयाद्रणादुपरतम्
6. 20. यत्रोपरमते चित्तम्
25. शनैः शनैरुपरमेत्

उपरम

- ġarvop. 1. चतुर्दशकरणोपरमात्

उपरि

- Chhā. 8. 3. 2. उपर्युपरि सञ्चरन्तो न वि-
न्देयुः

- Bṛih. 5. 14. 3. एष रज उपर्युपरि तपति
Maitri. 4. 6. अतस्ताभिः सहैवोपर्युपरि
लोकेषु चरति

- Mahānār. 11. 8. नाभ्यामुपरि तिष्ठति

- Brahmav. 10. शिखा च दीपसङ्काशा य-
स्मिन्नुपरि वर्त्तते

- Brahmav. 10. ब्रह्मवस्योपरि स्थिता
Kshur. 12. पादस्योपरि मर्मज्य
Dhyān. 15. उपर्युपरि चिन्तयेत्
Rāmap. 88. उपर्युपर्युपर्युपरि चिन्तयेत्

उपरिष्ठात्

- Kaush. 2. 15. एत्य पुत्र उपरिष्ठादभिनि-
पद्यते
Chhā. 5. 2. 2. पुरस्तादोपरिष्ठाद्विनिःपरि-
दधाति
7. 25. 1. स उपरिष्ठात् . अहमुपरि-
ष्ठात्
2. आत्मोपरिष्ठात्
Maitri. 6. 9. अङ्गिर्भूय एवोपरिष्ठात्परि-
दधाति
Mahānār. 24. 1. तपसोपरिष्ठाज्ज्ञात्वा तम्
Nār. 4. नारायणायेत्युपरिष्ठात्

उपरिस्थ

- Maitri. 2. 4. यो ह खलु वावोपरिस्थः
भूयते

उपरुध्

- Chhā. 4. 6. 1. गा उपरुध्य 4. 7. 1; 4.
8. 1.

- Kātha. 1. 21. मा मोपरौत्सीः

उपलक्ष्

- Yogaśi. 4. मतिमानुपलक्षयेत्

उपलब्धि

- Maitri. 6. 10. एवं प्रधानस्य व्यक्ततां गत-
स्योपलब्धिर्भवति
14. न विना प्रमाणेन प्रमेयस्यो-
पलब्धिः

- Gauḍa. 4. 24. संज्ञेशस्योपलब्धेऽथ

उपलब्ध्

- Nṛisut. 9. अधिकारो मुपलब्धा सर्वत्र

उपलम्भ

- Kātha. 6. 12. अन्यत्र कथं तदुपलभ्यते
13. अस्तीत्येवोपलब्धव्यः
— अस्तीत्येवोपलब्धस्य
Maitri. 4. 4. विद्याया तपसा चिन्तया
चोपलभ्यते ब्रह्म
6. 8. स्वाञ्शरीरादुपलभेतैतन्म
Gauḍa. 3. 31. अमनीभावेऽतैतं नैवोपलभ्यते
Siras. 4. तिर्यगूर्ध्वमधस्ताच्चास्यान्तो
नोपलभ्यते
— द्रुतमस्य रूपमुपलभ्यते
Sarvop. 1. शब्दादीन् विषयान् स्मृ-
लान् यदोपलभते
— वासनामयान् शब्दादीन्
यदोपलभते
3. अविशिष्टतयोपलभ्यमानः
Gītā. 15. 3. न रूपमस्येह तथोपलभ्यते

उपलम्भ

- Gauḍa. 4. 42. उपलम्भात् समाचारात् ॥
(bis).
43. उपलम्भाद्वियन्ति ये
90. उपलम्भस्त्रिषु स्मृतः

उपलिप्

- Śwet. 2. 14. यथैव विंशं मृदयोपलिप्तम्
Gītā. 18. 32. आकाशं नोपलियते
— तथात्मा नोपलियते

उपवर्ण्

- Gauḍa. 4. 14. कथं तैरुपवर्ण्यते

उपवस्

- Mund. 1. 2. 11. तपःश्रद्धे ये मुपवसन्त-
रण्के

उपवादिन्

- Chhā. 7. 6. 1. अल्पः कलहिनः सि
उपवादिनः

उपविश

- Kaush. 2. 1. न्यामं भिक्षित्वा ऽलम्बोप-
विशेत् 2.
Chhâ. 2. 24. 3. उदङ्मुख उपविश्य 7, 11.
Mahânâr. 25. 1. यत्सञ्चरत्युपविशत्युत्तिष्ठ-
ते च स प्रवर्ग्यः
Mukti. 2. 43. उपविश्योपविश्य
Gitâ. 1. 47. रथोपस्थ उपविशत्
6. 12. उपविश्यासने

उपवेशि

- B.ih. 6. 5. 3. अरुण उपवेशेः
— उपवेशिः कुश्रेः

उपव्याख्यान

- Chhâ. I. 1. 1. तस्योपव्याख्यानम्
1. 4. 1; 3. 19. 1; Mâp-
dû. 1; Nrip. 4. 1; Nrisut.
1; Râmot. 3.
10. इति खल्वेतस्याक्षरस्योप-
व्याख्यानं भवति

उपव्ये

- Brahma. 3. उपवीतं च तन्मयम्
Arupeya. 2. उपवीतं शिखां.. विसृजेत्
4. पितरं पुत्रमध्युपवीतम्

उपशम्

- Chhâ. 2. 12. 1. उपशाम्यति स निधनम्
Maitri. 6. 34. स्वयोना उपशाम्यते (bis.)
— स्वयोना उपशान्तस्य म-
नसः

उपशम

- Uda. 1. 29. इतस्योपशमः शिवः
Mukti. 2. 30. परमोपशमप्रदा
87. संकल्पोपशमे न तत्

उपशान्ततेजस्

- Brahma. 8. 9. तेजो ह वै उदानस्तस्मादु-
पशान्ततेजाः

उपश्रि

- Chhâ. 6. 8. 2. बन्धनमेवोपश्रयते
— प्राणमेवोपश्रयते

उपश्री

- Kaush. 1. 5. उद्रीथ उपश्रीः

उपश्रु

- Chhâ. 3. 13. 8. नदथुरिवामेरिव ऽवलत उ-
पश्रुणोति
4. 1. 5. तदु ह जानश्रुतिः पौत्राय-
ण उपशुश्राव

- Mahânâr. 9. 13. उप ब्रह्मा शृणवच्छस्यमानम्

उपसंश्लिष्टत्वं

- Maitri. 3. 3. अभिभूयत्ययं भूतात्मेपसं-
श्लिष्टत्वात्

उपसंह

- Brih. 4. 4. 3. आत्मानमुपसंहरति (bis).
Nrip. 2. 2. अनुशुभा सर्वमुपसंहतम्

उपसंक्रम

- Tait. 2. 8. 1. एतमन्नमयमात्मानमुपसं-
क्रामति
— प्राणमयमात्मानमुपसंक्रा-
मति
— मनोमयमात्मानमुपसंक्रा-
मति
— विज्ञानमयमात्मानमुपसं-
क्रामति
— आनन्दमयमात्मानमुपसं-
क्रामति
3. 10. 5. एतमन्नमयमात्मानमुपसं-
क्रम्य, &c., as above.

उपसङ्गम्

- Mukti. 1. सङ्गं विधिवदुपसङ्गम्
Gitâ. 1. 2. आचार्यमुपसङ्गम्

उपसृ

Chhâ. 7. 8. 1. परिचरुपसत्ता भवति

1. उपसद्

Chhâ. 1. 11. 4. अथ हैनं प्रस्तोतोपससाद
6. अथ हैनमुद्रातोपससाद
8. अथ हैनं प्रतिहर्तोपससाद

6. 7. 2. अथ हैनमुपससाद 4.

6. 18. 1. मा प्रातरुपसीदथाः

2. अभिप्रास्यैनदथ मोपसीदथाः

7. 1. 1. उपससाद सनत्कुमारं ना-
रदः

— यद्वेत्य तेन मोपसीद

7. 8. 1. उपसीदन्द्रष्टा भवति

Mund. 1. 1. 3. अङ्गिरसं विधिवदुपसन्नः

1. 2. 13. तस्मै स विद्वानुपसन्नाय

Praśna. 1. 1. भगवन्तं पिप्पलादमुपसन्नाः

Mukti. 1. 52. अस्मा इमामुपसन्नाय

2. उपसद्

Mahânâr. 25. 1. यद्रमते तदुपसदः

उपसद्

Chhâ. 3. 17. 2. तदुपसदैरेति

उपसदी

Brih. 6. 4. 24. अत्योपसद्यां मा छैत्सीत्
प्रजया च पशुभिः

उपसद्गतिन्

Brih. 6. 3. 1. द्वादशाहमुपसद्गती भूत्वा

उपसमाधाय

Kaush. 2. 3. अग्निमुपसमाधाय 15 ;
Brih. 6. 3. 1; Nyâsa. 1.

Chhâ. 4. 6. 1. तत्राग्निमुपसमाधाय 4. 7.
1 ; 4. 8. 1.

6. 7. 5. तं तृणैरुपसमाधाय प्रज्वा-
लयेत्

Chhâ. 6. 7. 6. साक्षेनोपसमाहिता प्राज्वा-
लीत्

Brih. 6. 4. 12. आमपात्रे अग्निमुपसमाधाय
24. जाने अग्निमुपसमाधाय

उपसमि

Chhâ. 1. 12. 3. इहैव मा प्रातरुपसमीयात्

उपसमे

Chhâ. 1. 12. 2. अन्ये श्वान उपसमेत्योचुः
Jâbâla. 4. अथ ह जनको वैदेहो याज्ञ-
वल्क्यमुपसमेत्योवाच

उपसम्पद्

Chhâ. 6. 14. 2. गान्धारानेवोपसम्पद्येत
8. 3. 4. परं ज्योतिरुपसम्पद्य
12. 2, 3; Maitri. 2.

उपसरण

Chhâ. 1. 3. 8. उपसरणानीत्युपासीत

उपसिच्

Brih. 6. 3. 13. तान् पिष्टान् दधानि मधुं
घृत उपसिञ्चति

उपसृ

Chhâ. 1. 3. 12. आत्मानमन्तत उपसृत्य
स्तुवीत

Tait. 3. 1. 1. वरुणं पितरमुपससार
3. 2. 1; 3. 3. 1; 3. 4.
3. 5. 1.

Mahânâr. 22. 1. प्रजापतिं पितरमुपससा

उपसृज्

Brih. 1. 3. 6. एता देवताः पाप्ममिरुपा
जन्

उपसृप्

Mahânâr. 22. 1. लोके धर्मिष्ठं प्रजा उपसर्षी

उपसेचन

Kâtha. 2. 25. मृशुर्वस्योपसेचनम्

उपसेव्

- Chhā. 2. 22. 1. तान् सर्वानेवोपसेवेत
Gitā. 15. 9. विषयानुपसेवते

उपस्तरणम्

- Caush. 1. 5. सोमांशव उपस्तरणम्

उपस्थ

- Caush. 1. 7. केनानन्दं रतिं प्रजातिमित्यु-
पस्थेनेति
3. 5. उपस्थ एवास्या एकमंगमु-
दूल्हम्
6. प्रज्ञयोपस्थं समारुह्योपस्थे-
नानन्दं रतिं प्रजातिमा-
प्नोति
7. न हि प्रज्ञापेत उपस्थ आनं-
दं न रतिं न प्रजातिं कांचन
प्रज्ञापयेत्

- Chhā 5. 8. 1. तस्या उपस्थ एव समित्
Brih. 6. 2. 13.

- Brih. 2. 4. 11. सर्वेषामानन्दानामुपस्थ ए-
कायनम् 4. 5. 12.

6. 4. 3. तस्या वेदिरुपस्थः

9. उपस्थमस्या अभिमृदय

- ait. 3. 10. 3. प्रजातिरमृतमानन्द इत्यु-
पस्थे

- āsna. 4. 8. उपस्थश्चानन्दयितव्यं च
urbha. 1. उपस्थ आनन्दने

उपस्था

- Caush. 2. 7. कौषीतकिरुच्यंतमादित्यमु-
पतिष्ठते
— एवं विद्वानेत्यैवावृतादि-
त्यमुपतिष्ठते
8. प्रधाद्येन्द्रमसं दृश्यमानमुप-
तिष्ठेत
9. पुरस्ताद्येन्द्रमसं दृश्यमानमु-
पतिष्ठेत

- Brih. 2. 2. 2. तमेताः सप्ताक्षितय उपति-
ष्ठन्ते

5. 14. 7. न ह्येवास्मै स काम ऋ-
ध्यते यस्मा एवमुपतिष्ठते

6. 3. 6. प्रातरादित्यमुपतिष्ठते

- Maitri. 6. 37. अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यगा-
दित्यमुपतिष्ठते

- Chāḷ. 20. पितृणां चोपतिष्ठते

- Nyāsa. 1. प्रेतस्य मन्त्रैः संस्कारोप-
तिष्ठते
— तैरेवोपतिष्ठते

उपस्थानम्

- Brih. 5. 14. 7. तस्या उपस्थानम्

उपस्पर्शनम्

- Kaṭhaśru. 1. कथं वास्योपस्पर्शनम् (bis).

उपस्पृश

- Brih. 1. 5. 3. पृष्ठत उपस्पृष्टो मनसा वि-
जानाति

- Prānāg. 2. उपस्पृश्य पुनरादाय पुनरु-
पस्पृशेत्

उपस्मृ

- Kena. 30. अनेन चैतदुपस्मरत्यभीक्ष्णं
संकल्पः

उपहृत्

- Nip. 2. 4. मृगं न भीममुपहृत्तुमुद्यम्

उपहन्

- Brih. 6. 4. 7. यष्ट्या वा पाणिना वोपहत्य
13. नैनां वृषलो न वृषल्युप-
हन्त्यात्

- Gitā. 1. 38. लोभोपहतचेतसः
2. 7. कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः
3. 24. उपहन्त्यामिमाः प्रजाः

उपहार

- Nrisut. 3. सम्पूज्योपहारैश्चतुर्था

Mukti. 1. उपहारपाणयः

उपहास

Brih. 6. 4. 12. एवंविच्छेत्रियस्य दारेण
नोपहासमिच्छेत्

उपहितत्व

Sarov. 2. उपहितत्वाज्जीव इत्युच्यते

उपहु

Gitā. 4. 25. यज्ञेनैवोपजुहति

उपहृ

Prāṇāg. 1. या त आयुरुपहरात्
(=उपहरेत् Nārāyaṇa).

उपहे

Mahānār. 4. 8. तामिहोपह्वये भ्रियम्

उपांशु

Maitri. 2. 6. उपांशुरन्तर्याममभिभवत्य-
न्तर्याम उपांशु च

Mahānār. 9. 12. उपांशुना सममृतत्वमानद्

उपाकरण

Chhā. 2. 24. 3. पुरा प्रातरनुवाकस्योपाक-
रणात्7. पुरा माध्यन्दिनस्य सवन-
स्योपाकरणात्8. पुरा तृतीयसवनस्योपाक-
रणात्

उपाकृ

Chhā. 4. 16. 2. यत्रोपाकृते प्रातरनुवाके 4.

Brih. 4. 5. 1. अन्यद्वृत्तमुपाकरिष्यन्

उपाख्यान

Kātha. 3. 16. नाविकेतमुपाख्यानम्

Maitri. 1. 1. तस्योपाख्यानम्

8. 2. अस्योपाख्यानम् 6. 10.

उपागम्

Maitri. 6. 30. अध्यवसायात्मबन्धमुपा-
गतः

उपादा

Brih. 4. 4. 4. पेशसो मात्रामुपादाय

उपाधि

Tejo. 7. उपाधिरहितं स्थानम्

Sarov. 3. सर्वोपाधिविनिर्मुक्तः

Mukti. 1. उपाधिविनिर्मुक्तघटाकाश-
वत् 2.

उपानह

Nyāsa. 4. त्रिविष्टपमुपानहौ (3 MSS.
have त्रिविष्टपमनामयम्);
Kāthāśru. 4.

उपाप्

Tait. 1. 8. 1. ब्रह्मोपाप्नुवानीति ब्रह्मैवो-
प्नोति

उपाभिगद

Kaush. 2. 15. यद्यु वा उपाभिगदः स्या
समासेनैव ब्रूयात्

उपाय

Mund. 3. 2. 4. एतैरुपायैर्यतते यस्तु वि-
द्वान्Gaudā. 3. 15. उपायः सो ऽवताराय
42. उपायेन निगृहीयात्Hansa. 1. ब्रह्मविद्याप्रबोधो हि केनो-
पायेन जायतेMukti. 1. 26. केनोपायेन सिध्यति
2. 38. उपाय एक एवास्ति

Gitā. 6. 86. शक्यो ऽवाप्तुमुपायतः

उपायनकीर्त्ति

Brih. 6. 2. 7. स होपायनकीर्त्त्या उवा

उपालम्भ

- Chhā. 2. 22. 3. तं यदि स्वरेषूपालभेत
4. यद्येनमूष्मत्सूपालभेत
— यद्येनं स्पर्शेषूपालभेत

उपावसृप्

- Brh. 4. 2 1. कूर्चादुपावसर्पन्

उपाश्रि

- Sāthā. 5. 5. यस्मिन्नेतावुपाश्रितौ
Jitā. 4. 10. मामुपाश्रिताः
14. 2. इदं ज्ञानमुपाश्रित्य
16. 11. चिन्तां . . प्रलयान्तामुपाश्रि-
ताः
18. 57. बुद्धियोगमुपाश्रित्य

उपास

- lit. 5. 1. को ऽयमात्मेति वयमुपा-
स्महे
Sāush. 2. 6. तदृगित्युपासीत (similarly
5 times more).
3. 2. मामायुरमृतमित्युपास्व
— स यो मामायुरमृतमित्यु-
पास्ते
3. तस्मादेतदेवोक्तमुपासीत
4. 3. तमेवाहमुपासे (16 times).
— अहमेतमुपासे (16 times).
— स यो हैतमेवमुपास्ते (16
times).
ena. 4. तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं य-
दिदमुपासते 5, 6, 7, 8.
31. तद्वनमित्युपासितव्यम्
Chhā. 1. 1. 1. ओमित्येतदक्षरमुद्गीथमुपा-
सीत
7. अक्षरमुद्गीथमुपास्ते 8.
1 2 2. ते ह नासिकयं प्राणमुद्गीथ-
मुपासाञ्चक्रिरे (similarly
in 8, 4, 5, 6, 7).

- Chhā. 1. 2. 10. तं हांगिरा उद्गीथमुपासन्-
चक्रे (similarly in 11.
12).

14. य एतदेवं विद्वानक्षरमुद्गीथ-
मुपास्ते

1. 3. 1. य एवासौ तपति तमुद्गी-
थमुपासीत

2. तस्माद्वा एतमिमममुं चोद्गी-
थमुपासीत

3. व्यानमेवोद्गीथमुपासीत 5.

6. अथ खलूद्गीथाक्षराण्युपा-
सीत

7. य एतान्येवं विद्वानुद्गीथा-
क्षराण्युपास्ते

8. उपसरणानीत्युपासीत

1. 4. 1. ओमित्येतदक्षरमुपासीत

1. 5. 3. प्राणस्तमुद्गीथमुपासीत

1. 9. 2. परोवरीयांसमुद्गीथमुपास्ते
4. य एतमेवं विद्वानुपास्ते

2. 1. 4. य एतदेवं विद्वान् साधु
सामेत्युपास्ते

2. 2. 1. पञ्चविधं सामोपासीत 3. 1;
4. 1; 5. 1; 6. 1.

3. पञ्चविधं सामोपास्ते 3. 2;
4. 2; 5. 2; 6. 2.

2. 7. 1. पञ्चविधं परोवरीयः सामो-
पासीत

2. पञ्चविधं परोवरीयः सामो-
पास्ते

2. 8. 1. सप्तविधं सामोपासीत 9. 1;
10. 1.

3. सप्तविधं सामोपास्ते 9. 8;
10. 6.

2. 21. 4. सर्वमस्मीत्युपासीत तद्वतम्

3. 13. 1. तत्तेजो ऽन्नाद्यमित्युपासीत

2. भीक्षु यश्चेत्युपासीत

3. ब्रह्मवर्चसमन्नाद्यमित्युपा-
सीत

- Chhā. 3. 13. 4. कीर्तिश्च श्रुष्टिश्चेत्युपासीत
 5. औजश्च महश्चेत्युपासीत
 8. दृष्टं च भुतं चेत्युपासीत
3. 14. 1. शान्त उपासीत
3. 18. 1. मनो ब्रह्मेत्युपासीत
3. 19. 4. आदित्यं ब्रह्मेत्युपास्ते
4. 2. 2. अनु म एतां देवतां शाधि
 यां देवतामुपास्ते
4. 3. 7. वयं ब्रह्मचारिन्नेदमुपास्महे
4. 5. 3. चतुष्कलं पादं ब्रह्मणः प्र-
 काशवानित्युपास्ते
4. 6. 4. . . अनन्तवानित्युपास्ते
4. 7. 4. . . . ज्योतिष्मानित्युपास्ते
4. 8. 4. . . आयतनवानित्युपास्ते
4. 11. 2. स य एतमेवं विद्वानुपास्ते
 4. 12. 2; 4. 13. 2.
5. 10. 1. अरण्ये श्रद्धातप इत्युपा-
 सते
3. ग्राम इष्टापूर्ते दत्तमित्यु-
 पासते
5. 12. 1. कं त्वमात्मानमुपास्ते 5.
 13. 1; 5. 14. 1; 5. 15.
 1; 5. 16. 1; 5. 17. 1.
- एष वै ह्युतेजा आत्मा वै-
 श्वानरो यं त्वमात्मानमुपा-
 स्ते (similarly 5 times
 more).
2. भवत्यस्य ब्रह्मवर्चसं कुले
 य एतमेवमात्मनं वैश्वानर-
 मुपास्ते 5. 13. 2; 5. 14.
 2; 5. 15. 2; 5. 16. 2;
 5. 17. 2.
5. 18. 1. प्रादेशमात्रमभिविमानमा-
 त्मानमुपास्ते
5. 24. 5. एवं सर्वाणि भूतान्यभिहो-
 त्रमुपासते
7. 1. 4. नामैवैतन्नामोपास्व

- Chhā. 7. 1. 5. यो नाम ब्रह्मेत्युपास्ते (bis)
7. 2. 1. वाचमुपास्व
2. यो वाचं ब्रह्मेत्युपास्ते
 (bis).
7. 3. 1. मन उपास्व (similarly
 down to section 14).
2. यो मनो ब्रह्मेत्युपास्ते (and
 similarly in each section
 down to 14th).
8. 12. 6. ब्रह्मलोके . . देवा आत्मान-
 मुपासते
- Brih. 1. 4. 7. यो ऽत एकैकमुपास्ते न
 वेद
 — आत्मेत्येवोपासीत
8. आत्मानमेव प्रियमुपासीत
 — आत्मानमेव प्रियमुपास्ते
10. यो ऽन्यां देवतामुपास्ते
11. ब्राह्मणः क्षत्रियमथस्तादुपा-
 स्ते राजसूये
15. आत्मानमेव लोकमुपासी-
 त स य आत्मानमेव लोक
 मुपास्ते
1. 5. 2. एतदुपास्ते न स पाप्मनो
 व्यावर्त्तते
13. यो हैतानन्तवत उपास्ते
 — यो हैताननन्तानुपास्ते
2. 1. 2. आदित्ये पुरुष एतं . . ब्रह्मो
 पास्ते
 — अतिष्ठाः . . राजेति . . एत
 मुपास्ते
 — एवमुपास्ते ऽतिष्ठाः . . भव
 ति
3. चन्द्रे पुरुष एतं . . ब्रह्मो-
 पास्ते
 — सोमो राजेति . . एतमुपा-
 स्ते
 — एवमुपास्ते ऽहरहर्ह
 प्रसूतो भवति

2. 1. 4. विद्युति पुरुष एतं . . ब्रह्मो-
पासे
— तेजस्वीति . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते तेजस्वी ह भ-
वति
5. आकाशे पुरुष एतं . . ब्रह्मो-
पासे
— पूर्णमप्रवर्तीति . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते पूर्यते प्रजया
6. वायौ पुरुष एतं . . ब्रह्मोपासे
— इन्द्रो वैकुण्ठः . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते जिष्णुर्ह . . भ-
वति
7. अग्नौ पुरुष एतं . . ब्रह्मोपासे
— विषासहिरिति . . एतमुपा-
से
— एवमुपास्ते विषासहिर्ह भ-
वति
8. अप्सु पुरुष एतं . . ब्रह्मो-
पासे
— प्रतिरूप इति . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते प्रतिरूपं हैवैन-
मुपगच्छति
9. आदर्शे पुरुष एतं . . ब्रह्मो-
पासे
— रोचिष्णुरिति . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते रोचिष्णुर्ह भ-
वति
10. यन्तं पञ्चाच्छब्दोऽनूदेत्येतं
. . ब्रह्मोपासे
— अक्षरिति . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते सर्व . . आयुरे-
ति 12.
11. दिक्षु पुरुष एतं . . ब्रह्मोपासे
— द्वितीयोऽनपग इति . . एत-
मुपासे
— एवमुपास्ते द्वितीयवान् ह
भवति

- Brih. 2. 1. 12. छायायः पुरुष एतं . . ब्र-
ह्मोपासे
— मृत्युरिति वा अहमेतमुपासे
13. आत्मनि पुरुष एतं . . ब्रह्मो-
पासे
— आत्मन्वीति . . एतमुपासे
— एवमुपास्त आत्मन्वीह भ-
वति
4. 1. 2. प्रज्ञेत्येनदुपासीत
— देवो भूत्वा देवानप्येति य
एवं विज्ञानेतदुपास्ते 3-7.
3. प्रियमित्येनदुपासीत
4. सत्यमित्येनदुपासीत
5. अनन्त इत्येनदुपासीत
6. आनन्द इत्येनदुपासीत
7. स्थितिरित्येनदुपासीत
4. 4. 10. ये ज्विद्यामुपासते Isā. 9.
16. आयुर्होपासते ऽमृतम्
5. 5. 1. ते देवाः सत्यमेवोपासते
5. 8. 1. वाचं धेनुमुपासीत
6. 2. 15. ये चामी अरण्ये भद्रां सत्य-
मुपासते
6. 4. 2. तां सृष्ट्वा उपास्त तस्मात्
स्त्रियमध उपासीत
Isā. 12. ये ऽसंभूतिमुपासते
Tait. 1. 6. 2. इति प्राचीनयोग्योपास्व
1. 11. 2. यान्यस्माकं सुचरितावि
तानि त्वयोपास्यानि नो
इतराणि
4. एवमुपासितव्यमेवमु चैत-
दुपास्यम्
2. 2. 1. ये ऽसं ब्रह्मोपासते
2. 3. 1. ये प्राणं ब्रह्मोपासते
2. 5. 1. विज्ञानं . . ब्रह्मज्येष्ठमुपासते
3. 10. 3. तत्पतिष्ठेत्युपासीत . . तन्मह
इत्युपासीत . . तन्मन इ-
त्युपासीत

- Tait. 3. 10. 4. तन्नम इत्युपासीत . . तद्ब्रह्मेत्युपासीत . . तद्ब्रह्मणः परिमर इत्युपासीत
- Katha. 5. 3. विश्वे देवा उपासते
- Swet. 6. 5. देवं स्वचित्तस्थमुपास्य
- Maitri. 4. 4. अनेन त्रिकेण ब्रह्मोपास्ते
6. 2. एता उपासीतोमित्येतदक्षरेण
4. ओमित्यनेनैतदुपासीता जसम्
6. एतस्माद्भूर्भुवःस्वरित्युपासीतानेन हि प्रजापतिः . . उपासीतो भवति
- तस्मादेषोपासीत (MM. proposes एतां for एषा).
12. भन्नमात्मेत्युपासीत
14. यः कालं ब्रह्मेत्युपासीत
16. कालसंज्ञमादित्यमुपासीत
23. सर्वापरत्वाय तदेता उपासीत
37. तस्मादोमित्यनेनैतदुपासीत 7. 11.
- Mund. 3. 2. 1. उपासते पुरुषं ये ह्यकामाः
- Mahānār. 8. 1. ब्रह्मेतदुपास्यैतत्तपः
10. 7. तस्मिन्यदन्तस्तदुपासितव्यम्
- Praśna. 1. 9. इष्टापूर्ते कृतमित्युपासते
- Nrip. 2. 4. विश्व उपासते प्रशिषं यस्य देवाः
5. तदेतदुपासीत
- Siras. 5. एतां वृत्तिमुपासीनाः (5 MSS. have उपासीत).
- Nyāsa. 4. एतां वृत्तिमुपासन्तः (so 4 MSS.; one has सेत).
- Kaṭhaśru. 4. एतां वृत्तिमुपासन्तः (so 4 MSS.; one has सेत).
- Ātmāpra. 1. आत्मप्रबोधोपनिषदं मुहूर्त्तमुपासित्वा

Jābāla.

Gopī.

Rāmōt.

Gitā.

Rāmap.

Kaush.

Chhā. 2.

Gauḍa.

Parama.

Mukti.

Gauḍa.

Mund. 2.

Kansh.

2. सौ ऽविमुक्त उपास्यः (bis) Rāmōt. 4.

— एतद्वै सन्धि सन्ध्यां ब्रह्म विद उपासते Rāmōt. 4

4. तद्ब्रह्मेतदुपासितव्यम्

5. गोपीचन्दनलिप्ताङ्गं पुरुषं य उपासते

— सन्मुखास्तानुपासते

2. इत्युपासितव्यम्

— तदेवोपास्यमिति ज्ञेयम्

9. 14. नित्ययुक्ता उपासते 12. 2.

15. यजन्तो मामुपासते

12. 6. मां ध्यायन्त उपासते

13. 25. श्रुत्वान्येभ्य उपासते

उपासक

7. उपासकानां कार्यार्थम्

उपासन, ंना

2. 7. कौषीतकेलीण्युपासनानि भवन्ति

1. 1. समस्तस्य खलु सान्न उपासनं साधु

3. 16. उपासनेपदिष्टेयम्

3. न ध्यानं नोपासनं च

1. 25. मदुपासनया भवेत्

1. न कर्मसांख्ययोगोपासनादिभिः

उपासनाश्रित

3. 1. उपासनाश्रितो धर्मः

उपासा

2. 2. 3. शरं ह्युपासनिशितं न न्यीयत

उपे

1. 1. उपायानीति 4. 19.

— यो न मानमुपागाः

4. तस्य प्रिया ज्ञातव्यः तमुपयान्ति

Chhâ. 2. 1., 2. साक्षैर्नमुपागादिति साधुनै-
नमुपागात्

— असाक्षैर्नमुपागादित्यसाधु-
नैर्नमुपागादिति

4. 4. 3. उपेयां भगवन्तमिति

6. 1. 2. स ह द्वादशवर्ष उपेत्य

Brih. 2. 1. 14. उप त्वायानीति

15. प्रतिलोमं वै तद्यद् ब्राह्मणः
क्षत्रियमुपेयात्

6. 2. 7. उपैम्यहं भवन्तमिति वाचा
ह स्म वै पूर्वं उपयन्ति

Kātha. 1. 28. अजीर्यताममृतानामुपेत्य

Maitri. 1. 2. वैराग्यमुपेतो ऽरण्यं निर्ज-
गाम

3. 3. नानात्वमुपैति (bis).

4. 1. आत्मन्नेव सायुज्यमुपैति 4.

6. 9. अन्नत्वं न पुनरुपैति

14. प्रमेयो ऽपि प्रमाणात् पृथ-
क्त्वादुपैति

Wund. 3. 1. 3. परमं साम्यमुपैति

3. 2. 8. परात्परं पुरुषमुपैति दि-
व्यम्

Prāsna. 1. 2. कबन्धी कात्यायन उपेत्य
पप्रच्छ

6. 1. मामुपेत्यैतं प्रश्नमपृच्छत

Brahma. 1. परं ब्रह्मधाम क्षेत्रज्ञमुपैति

Lyāsa. 2. दीक्षामुपेयात् Kāthaśru. 4.

Itā. 6. 27. उपैति शान्तरजसम्

37. अयतिः भद्रयोपेतः

8. 10. स तं परं पुरुषमुपैति दिव्यम्

15. मामुपेत्य पुनर्जन्म . . नामु-
बन्ति

16. मामुपेत्य तु कौन्तेय

28. योगी परं स्थानमुपैति चाद्यम्

9. 28. विमुक्तो मामुपैष्यसि

12. 2. भद्रया परयोपेतः

उपेक्ष

Nrisut.

7. स यदैतत् सर्वमुपेक्षते

उपोत्था

Brih. 3. 8. 2. द्वौ बाणवन्तौ . . हस्ते कृ-
त्वोपोत्तिष्ठेदेवमेवाहं त्वां
द्वाभ्यां प्रभाभ्यामुपोदस्याम्

उपोद्गह

Chhâ. 4. 2. 5. तस्या ह मुखमुपोद्गहन्

उपोपविश

Chhâ. 1. 10. 8. उद्गातुनास्तावे स्तोष्यमा-
णानुपोपविवेश

4. 1. 8. सोऽधस्ताच्छकटस्य पामानं
कषमाणमुपोपविवेश

4. 6. 1. पश्चादग्नेः प्राडुपोपविवेश
4. 7. 1; 4. 8. 1.

उभ

Kaush. 1. 1. एष्टुभौ गमिष्यावः

2. 13. यदि ह वा एवंविद्वांसमु-
भौ पर्वतावभिप्रवर्तेयाताम्

Chhâ. 1. 1. 10. तेनोभौ कुरुतः

1. 7. 7. उभौ स गायति

4. 16. 4. उभे एव वर्त्तनी संस्कुर्वन्ति

5. रथो वोभाभ्यां चक्राभ्यां
वर्त्तमानः

7. 12. 1. सूर्याचन्द्रमसावुभौ
8. 1. 3.

8. 1. 3. उभे अस्मिन् द्वावापृथिवी
. . उभावभिश्च वायुश्च

8. 3. 5. यद्यं तेनोभे यच्छति यद्वेनो-
भे यच्छति तस्माद्यम्

8. 6. 2. महापथ आतत उभौ यामी
गच्छति . . आदित्यस्य र-
हमय उभौ लोकी गच्छन्ति

8. 8. 4. उभौ लोकाववाप्नोति

Bṛih. 3. 5. 1. उभे ह्येते एषणे एव भवतः
4. 4. 22.

4. 3. 7. उभौ लोकावनुसञ्चरति
9. उभे स्थाने पश्यति
18. उभे कूले ऽनुसञ्चरति..
उभावन्तावनुसञ्चरति

4. 4. 22. उभे उ हैवैष एते तरति
Tait. 2. 9. 1. उभे ह्येवैष एते आत्मानं
स्पृणुते य एवं वेद

Kaṭha. 1. 12. उभे तीर्त्वाशनायापिपासे
2. 1. उभे नानार्थे पुरुषं सिनीतः
19. उभौ तौ न विजानीतः
Gītā. 2. 19.

25. उभे भवत ओदनम्

4. 4. उभौ येनानुपश्यति

6. 13. तत्त्वभावेन चोभयोः

Maitri. 7. 11. तेजस्तत्.. उभयोस्तयोः

Mahānār. 1. 9. स आपः प्रदुषे उभे इमे
अन्तरिक्षमथो ह्रुवः

16. 5. मेधां मे अधिनावुभावाध-
त्ताम्

Praśna. 3. 7. उभाभ्यामेव मनुष्यलोकं
(नयति)

Gauḍa. 1. 13. उभयोः प्राज्ञतुर्ययोः
2. 11. उभयोरपि.. स्थानयोः
4. 67. उभे ह्यन्योन्यदृश्ये ते

Garbha. 3. उभयोर्वीजतुल्यत्वाच्चपुंस-
कम्

Nīla. 12. उभाभ्यां.. बाहुभ्याम्
13. उभयो राज्ञोर्ज्यौम्

Haṁsa. 2. अग्निश्चोभे पार्श्वे भवतः

Mukti. 2. 67. उभयोरन्तरं ज्ञात्वा

Gītā. 1. 21. सेनयोरुभयोर्मध्ये 24; 2. 10.

27. सेनयोरुभयोरपि

2. 16. उभयोरपि दृष्टो ऽन्तः

50. उभे सुकृतदुष्कृते

5. 2. निःश्रेयसकरावुभौ

Gītā. 5. 4. उभयोर्विन्दते फलम्
13. 19. अनादी उभावपि

उभय

Chhā. 1. 2. 1. उभये प्राजापत्याः
2. तस्मात्तेनोभयं जिघ्रति
(similarly in 3-6).

3. 18. 1. इत्युभयमादिष्टम् 2.

8. 7. 2. तद्धोभये देवासुरा अनुवृ-
बुधिरे

Bṛih. 1. 4. 6. तस्मादेतदुभयमलोकम-
न्तरतः

14. एतदेवैतदुभयं भवति

4. 1. 1. उभयमेव सम्राडिति होवाच

4. 3. 9. उभयान् पाप्मन आनन्दा-
श्च पश्यति

Isā. 11. यस्तद्वेदोभयं सह 14; Mai-
tri. 7. 9.

Śwet. 1. 13. तद्धोभयं वै प्रणवेन देहे

Maitri. 6. 9. एष उभयात्मैवैवित्

Gauḍa. 1. 5. वेदैतदुभयं यस्तु

4. 67. लक्षणाश्चान्यमुभयम्

Haṁsa. 2. शिष्टोभयपार्श्वे भवतः

Rāmāp. 13. सोभयस्यास्य देवस्य

उभयतस्

Bṛih. 5. 5. 1. एतदनुत्तमुभयतः सत्येन परि-
गृहीतम्

Nṛip. 2. 2. प्रत्यक्षरमुभयत ओङ्कारं
भवति

उभयतःप्रज्ञ

Māṇḍū. 7. नान्तःप्रज्ञं न बहिःप्रज्ञं नो
भयतःप्रज्ञम् Rāmāp. 3.

Nṛip. 4. 1. न बहिःप्रज्ञं नान्तःप्रज्ञं नो
भयतःप्रज्ञम्

Nṛisut. 1. न स्थूलप्रज्ञं न सूक्ष्मप्रज्ञं नो
भयतःप्रज्ञम्

उभयत्व

Māṇḍā. 10. उत्कर्षादुभयत्वाद्वा
Nṛisut. 2.

Gauḍa. 1. 20. स्यादुभयत्वं तथाविधम्

उभयथा

Gauḍa. 3. 18. तेषामुभयथा द्वैतम्

उभयपद

Chhā. 4. 16. 5. स यथोभयपाद् घनम्

उभयविभ्रष्ट

Gītā. 6. 38. कच्चिन्नोभयविभ्रष्टः

उभयोष्ठवर्जित

Amṛita. 24. भरेफजातमुभयोष्ठवर्जितम्

उमा

Keṇa. 25. उमां हैमवतीम्

उमापति

Mahānār. 13. 4. उमापतये नमोनमः

Nṛip. 1. 6. उमापतिं पशुपतिम्

उमासहाय

Kaivalya. 7. उमासहायं परमेश्वरं प्रभुम्

उरग

Maitri. 1. 4. vide आदि

7. 6. Ditto.

8. Ditto.

Itā. 11. 15. उरगांश्च दिव्यान्

उरस्

Chhā. 5. 18. 2. उर एव वेदिः

Bṛih. 1. 2. 3. इयमुरः

Maitri. 7. 11. मारुतसूरसि चरन्

Mahānār. 25. 1. उरो वेदिः

Chur. 4. उरोमुखकटिधीवम्

उरु

Nṛip. 2. 4. यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणे-
ष्वधि

उरुक्रम

Tait. 1. 1. 1. शं नो विष्णुरुक्रमः
1. 12. 1.

उरुगाय

Kaṭha. 2. 11. स्तोममहदुरुगायम्

उरुगायवन्त

Chhā. 7. 12. 2. लोकान्. . असंवाधानुरु-
गायवतो ऽभिसिध्यति

उर्वी

Mahānār. 6. 4. पृथ्वी बहुला न उर्वी
13. 7. उर्वी पृथ्वी बहुला विश्वा

उलूलु

Chhā. 3. 19. 3. घोषा उलूलवो ऽनूदतिष्ठन्
— घोषा उलूलवो ऽनूत्तिष्ठन्ति

उल्का

Amṛita. 1. उल्कावज्जान्यथोत्सृजेत्
(so Nārāyaṇa, but 2
MSS. उल्कावत्ता°)

उल्व

Chhā. 3. 19. 2. यदुल्वं स मेघो नीहारः

5. 9. 1. स उल्ववृतो गर्भः

Gītā. 3. 38. यथोल्वेनावृतो गर्भः

उशनस्

Gītā. 10. 37. कवीनामुशनाः कविः

उशीनर

Kaush. 4. 1. सो ऽक्सदुशीनरेषु

उष्

Bṛih. 1. 4. 1. सर्वान्पाम्न औषत्
— औषति ह वै स तम्

उपसं

- Bṛih. 1. 1. 1. उषा वा अश्वस्य मेध्यस्य शिरः
6. 3. 6. मधु नक्तमुतोषसः Mahā-
nār 9. 9; 17. 7.

उषस्त, उषस्ति

- Chhā. 1. 10. 1. उषस्तिर्ह चाक्रायणः
1. 11. 1. उषस्तिरस्मि चाक्रायणः
Bṛih. 3. 4. 1. उषस्तश्चाक्रायणः 2.

उष्ण

- Chhā. 1. 3. 2. उष्णो ऽयमुष्णो ऽसौ
Garbha. 1. यदुष्णं तत्तेजः
Parama. 2. न शीतं न चोष्णम्

उष्णिमन्

- Chhā. 3. 13. 7. उष्णिमानं संस्पर्शेन विजा-
नाति

उष्मप

- Gitā. 11. 22. विधे ऽश्विनौ मस्तश्चोष्म-
पाश्च

उकार

- Chhā. 1. 13. 2. आदित्य उकारः

उति

- Mahānār. 20. 4. मघवञ्छन्धि तव तन्न उ-
तिभिः
6. ऊर्ध्वं ऊ षु ण ऊतयेतिष्ठा

ऊरु

- Bṛih. 6. 4. 21. अथास्या ऊरु विहापयति
Kshur. 7. हे जानुनि तयोरुभ्याम्
14: ऊरोर्मध्ये तु संस्थाप्य

ऊरुच्छिन्न

- Kaush. 3. 3. जीवत्यूरुच्छिन्न इत्येवं हि
पश्यामः

ऊर्ज

- Bṛih. 1. 5. 1. स ऊर्जमुपजीवति 2.
Siras. 5. ऊर्जेन पशवो ऽनुनामयन्तं
मृत्युपाशान्
— शाश्वतेन वै पुराणेन..
ऊर्जेन
Prānāg. 1. ऊर्जं नो धेहि

ऊर्जित

- Gitā. 10. 41. श्रीमदूर्जितमेव वा

ऊर्जस्वन्त

- Maitri. 6. 24. आदित्यवर्णमूर्जस्वन्तं ब्रह्म
Mahānār. 16. 7. ऊर्जस्वती पयसा पिब
माना

ऊर्जनाभ

- Swet. 6. 10. यस्तूर्जनाभ इव तन्तुभिः
(2 MSS. have तन्तुना-
भः)

ऊर्जनाभि

- Bṛih. 2. 1. 20. यथोर्जनाभिस्तन्तुनोच्चरेत्
Maitri. 6. 22. यथोर्जनाभिस्तन्तुनोर्ध्वमु-
त्क्रान्तः

- Munḍ. 1. 1. 7. यथोर्जनाभिः सृजते गृह्णते
Brahma. 3. ऊर्जनाभिर्यथा तन्तून्

ऊर्जनाभी

- Kshur. 9. ऊर्जनाभीव तन्तुना

ऊर्ध्व

- Ait. 4. 6. शरीरभेदादूर्ध्वं उक्ता
Chhā. 1. 4. 3. ऊर्ध्वा ऋचः साप्तो वा
2. 2. 1. इत्यूर्ध्वेषु

- Chhā. 2. 2. 3. कल्पन्ते हास्मै लोका ऊर्ध्वा-
धावृत्ताश्च
2. 9. 6. यदूर्ध्वं मध्यन्दिनात्प्रागप-
राह्णात्स प्रतिहारः
7. यदूर्ध्वमपराह्णात्प्रागस्तमया-
त्स उपद्रवः
3. 5. 1. ये ऽस्योर्द्धा रश्मयस्ता एवा-
स्योर्द्धा मधुनाडयः
3. 10. 4. द्विस्तावदूर्ध्वमुदेता
3. 11. 1. तत ऊर्ध्वं उदेत्य नैवोदेता
नास्तमेता
3. 13. 5. ऊर्ध्वः सुषिः स उदानः
6. 6. 1. यो ऽणिमा स ऊर्ध्वः समु-
दीषति 2, 3, 4.
7. 1. 1. ततस्त ऊर्ध्वं वक्ष्यामि
7. 11. 1. ऊर्ध्वाभिश्च तिरश्चीभिश्च
विशुद्धिः
8. 6. 5. रश्मिभिरूर्ध्वं आक्रमते
6. तयोर्ध्वमायन्नमृतत्वमेति
Katha. 6. 16.
Brih. 3. 8. 3. यदूर्ध्वं... दिवः 4, 6, 7.
2. 3. येषा इदयादूर्ध्वा नाडयुञ्ज-
रति
4. ऊर्ध्वा दिगूर्ध्वाः प्राणाः
4. 3. 14. अत ऊर्ध्वं विमोक्षाय ब्रूहि
15, 16, 33.
4. 4. 8. इत ऊर्ध्वा विमुक्ताः
5. 10. 1. तेन स ऊर्ध्व आक्रमते
(ter).
Katha. 5. 3. ऊर्ध्वं प्राणमुञ्जयति
Śvet. 4. 19. नैनमूर्ध्वं... परिजगमत्
Mahānār. 1. 10.
5. 4. सर्वा दिश ऊर्ध्वमधश्च ति-
र्यक्
Maitri. 2. 2. उच्छ्वासाविष्टभनेनोर्ध्वमु-
त्क्रान्तः
6. य ऊर्ध्वमुत्क्रामत्येष वाव
स प्राणः

- Maitri. 3. 1. अवाच्योर्ध्वा वा गतिः
2 (bis).
6. 17. ऊर्ध्वं चावाङ् च सर्वतो
ऽनन्तः
— तिर्यग्वावाङ् वोर्ध्वं वा
21. तथा... ऊर्ध्वमुत्क्रमेत्
22. अनेनोर्ध्वमुत्क्रान्तो ऽशब्दे
निधनमेति
— तन्तुनोर्ध्वमुत्क्रान्तः
— ओमित्यनेनोर्ध्वमुत्क्रान्तः
30. ऊर्ध्वेन विनिर्गतः
— ऊर्ध्वमेकः स्थितस्तेषाम्
— ऊर्ध्वमेव व्यवस्थितम्
7. 5. ऊर्ध्वा उच्यन्ति
Muṇḍ. 2. 2. 11. अधश्चोर्ध्वं च प्रसृतम्
Mahānār. 11. 11. अणीयोर्ध्वा व्यवस्थिता
Mahā. 3; Vāsu. 3.
20. 6. ऊर्ध्वं ऊ बुण ऊतये तिष्ठा
— ऊर्ध्वो वाजस्य सनिता
Praśna. 1. 6. यदूर्ध्वं... प्रकाशयति
2. 4. ऊर्ध्वमुत्क्रामत इव
3. 7. एकयोर्ध्वं उदानः... नयति
Śiras. 1. अधश्चोर्ध्वश्चाहम्
4. प्राणानूर्ध्वमुत्क्रामयति
— तिर्यगूर्ध्वमधस्ताच्चास्यान्तो
नोपलभ्यते
6. येन रुद्रेण जगदूर्ध्वं धारितम्
— मस्तिष्कादूर्ध्वः प्रैरयत्
Śikhā. 1. प्राणान्... ऊर्ध्वमुत्क्रामय-
तीत्योङ्कारः
Amṛita. 21. नातिमूर्ध्वमतिक्रमः
22. तिर्यगूर्ध्वमधो वृष्टिं विनि-
धाय
Nyāsa. 5. ऊर्ध्वं प्रपद्यते देहात्
Kāṭhaśru. 3. अत ऊर्ध्वमनशनम्
Aruṇeya. 2. अत ऊर्ध्वममंत्रवदाचरेत्
4. उपनयनादूर्ध्वं... प्राग्वा

Aruṇeya. 4. ऊर्ध्वं वैणवं दण्डं . परि-
ग्रहेत्

Nār. 2. ऊर्ध्वं च नारायणः

Āsrama. 1. उपनयनादूर्ध्वं त्रिरात्रम्

Vāsu. 2. पुण्ड्राख्य ऊर्ध्वाः

3. ऊर्ध्वं पद्मवाप्नोति

Rāmāp. 59. द्वितीयान्तं च तस्योर्ध्वम्

85. पीठाधरोर्ध्वम्

Mukti. 2. 74. पुरस्तिरश्चोर्ध्वमधश्च

Gitā. 12. 8. अत ऊर्ध्वं न संशयः

14. 18. ऊर्ध्वं गच्छन्ति सत्त्वस्थाः

15. 1. अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्य
शाखाः

ऊर्ध्वक

Nyāsa. 3. ऊर्ध्वको बाहुर्विमुक्तमार्गः

(Nārāyaṇa reads ऊर्ध्व-
गोपायुः and gives this
as variant.)

ऊर्ध्वग

Maitri. 6. 21. ऊर्ध्वगा नाडी सुषुम्नाख्या

ऊर्ध्वगमन

Aruṇeya. 2. ऊर्ध्वगमनं विसृजेत्

ऊर्ध्वगोपायु

Nyāsa. 3. ऊर्ध्वगोपायुर्विमुक्तमार्गः

(so Nārāyaṇa with ऊर्ध्व-
को बाहुः as variant) ;
Kāṭhaśru. 4.

ऊर्ध्वचतुष्कवन्त

Vāsu. 3. यतिरूर्ध्वचतुष्कवान्

ऊर्ध्वदण्डिन्

Vāsu. 3. ऊर्ध्वदण्ड्यूर्ध्वरेताः

ऊर्ध्वद्वार

Amṛita. 26. ऊर्ध्वद्वारमतः परम्

ऊर्ध्वनाल

Dhyāna.

14. ऊर्ध्वनालमधोमुखम्

Yogaṭ.

9. ऊर्ध्वनालमधोबिन्दुम्

ऊर्ध्वपवित्र

Tait. 1. 10. 1. ऊर्ध्वपवित्रो वाजिनीव
स्वमृतमस्मि

ऊर्ध्वपुण्ड्र

Vāsu.

2. एकमूर्ध्वपुण्ड्रं वा धारयेत्

3. हृदयस्थोर्ध्वपुण्ड्रमध्ये

— ऊर्ध्वपुण्ड्रं विधीयते

ऊर्ध्वपुण्ड्रत्रय

Vāsu.

2. एते सर्वे प्रणवमयोर्ध्वपुण्ड्र-
त्रयात्मकाः

ऊर्ध्वपुण्ड्रविधि

Vāsu.

1. ऊर्ध्वपुण्ड्रविधिः . मे वृही-
ति

ऊर्ध्वपुण्ड्रिन्

Vāsu.

3. ऊर्ध्वपुण्ड्रचूर्ध्वयोगवित्

ऊर्ध्वपूर्ण

Mukti.

2. 56. ऊर्ध्वपूर्णमधःपूर्णम्

ऊर्ध्वबाहु

Maitri.

1. 2. ऊर्ध्वबाहुस्तिष्ठति

Sīras.

1. ते देवा ऊर्ध्वबाहवो रुद्रं
स्तुवन्ति

ऊर्ध्वबुध

Bṛih. 2.

2. 3. अर्वाग्बिलधमस ऊर्ध्वबुध
(ter).

ऊर्ध्वभाज्

Maitri.

4. 3. अनेनोर्ध्वभागभवति

ऊर्ध्वमूल

Kāṭha.

6. 1. ऊर्ध्वमूलो ज्वाकशाखः

Maitri.

6. 4. ऊर्ध्वमूलं त्रिपाङ्गुलम्

- Gītā. 15. 1. ऊर्ध्वमूलमधःशाखम्
ऊर्ध्वयोगविद्
Vāsu. 8. ऊर्ध्वपुण्ड्रचूर्ध्वयोगविन्
ऊर्ध्वरेत, तस्
Maitri. 2. 3. ऊर्ध्वरेतसो वालखिल्याः
4. गुणेष्विवोर्ध्वरेतसः
4. 1. ऊर्ध्वरेतसो जतिविस्मिताः
Mahānār. 12. 1. ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षम् Nrip.
1. 6.
Vāsu. 3. ऊर्ध्वदण्डचूर्ध्वरेताः
ऊर्ध्ववायु
Yogat. 14. ऊर्ध्ववायुविमोक्षणे
ऊर्ध्वोच्छ्रासिन्
Bṛih. 4. 3. 35. यत्रैतदूर्ध्वोच्छ्रासी भवति
38.
ऊर्मि
Śwet. 1. 5. पञ्चप्रोणोर्मिम्
Maitri. 4. 2. महानदीधूमय इव
Mahānār. 9. 12. समुद्रादूर्मिर्मधुमाँ उदारत्
Rāmāp. 63. विलिखेदूर्मिसंख्यया
ऊवध्य
Bṛih. 1. 1. 1. ऊवध्यं सिकताः
ऊष्मन्
Chhā. 2. 22. 3. सर्व ऊष्माणः प्रजापतेरात्मा-
नः
4. यथैनमूष्मसुपालभेत
5. सर्व ऊष्माणो ज्यस्ता अनि-
स्ता विवृत्ता वक्तव्याः
ऊहन
Amṛita. 16. आगमस्याविरोधेन ऊहनम्

ऋ

- Kaush. 3. 8. तद्यथा रथस्यारेषु नेमिर्-
र्षितो नाभावरः अर्पिता
एवमेवैता भूतमात्राः प्रज्ञा-
मात्रास्वर्पिताः प्रज्ञामात्राः
प्राणे अर्पिताः
Chhā. 1. 2. 7. तं हासुरा ऋत्वा विदूर्ध्व-
सूर्ययादमानमाखणमृत्वा
विध्वंसेत
8. यथादमानमाखणमृत्वा वि-
ध्वंसेत
4. 1. 7. यत्रारे ब्राह्मणस्यान्वेषणा
तदेनमृच्छेति
Bṛih. 1. 3. 7. यथादमानमृत्वा लोष्टो वि-
ध्वंसेत
1. 4. 11. स्वां स योनिमृच्छति
Kātha. 4. 9. तं देवाः सर्वे अर्पिताः
Swet. 1. 16. क्षीरे सर्पिरिवापितम्
Brahma. 3 (MSS. have
अन्वितम्)
Maitri. 6. 4. प्रस्तुता अर्चिता अर्पिता भ-
वन्ति
Praśna. 1. 11. समचक्रे षडर आहुरर्पितम्
Dhyāna. 9. पुष्पे गन्धमिवापितम्
Kṛish. 3. शश्वत्स्पर्शापिते ज्स्माकम्
Gītā. 2. 72. ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति
5. 29. ज्ञात्वा मां शान्तिमृच्छति

ऋक्ष

- Maitri. 6. 16. vide आदि
ऋग्यजुःसामाथर्वरूप
Nrip. 1. 4. ऋग्यजुःसामाथर्वरूपः सूर्यः
ऋग्वेद
Chhā. 1. 3. 7. ऋग्वेदस्थम्
3. 1. 2. ऋग्वेद एव पुष्पम्
3. एता ऋच एतमुग्वेदमभ्य-
तपन्

- Chhā. 3. 15. 7. ऋग्वेदं प्रपद्ये
 7. 1. 2. ऋग्वेदं भगवो ऽध्येमि
 4. नाम वा ऋग्वेदः
 7. 2. 1. वाग्वा ऋग्वेदं विज्ञापयति
 7. 7. 1. विज्ञानेन वा ऋग्वेदं विज्ञा-
 नाति

- Brih. 1. 5. 5. वागेवर्गेदः
 2. 4. 10. ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदः
 4. 1. 2 ; 4. 5. 11; Mai-
 tri. 6. 32 ; Muṇḍ. 1.
 1. 5.

- Nṛip. 2. 1. सऋग्भिः ऋग्वेदः Nṛisut.
 8 ; Sikkhā. 1.

- Brahmav. 5. ऋग्वेदो गार्हपत्यश्च
 Mahā. 3. गायत्रं छन्द ऋग्वेदः
 Kālāg. 2. प्रथमा रेखा सा . . ऋग्वेदः
 Mukti. 1. 11. ऋग्वेदादिविभागेन
 1. 12. ऋग्वेदस्य तु शाखाः स्युः
 1. ऋग्वेदगतानां . . उपनिष-
 दाम्

ऋङ्गय

- Kaush. 2. 6. यजुर्मयं ऋङ्गयं. ऋङ्गये
 साममयं (प्रवयति)
 Nṛip. 5. 2. ऋङ्गयं यजुर्मयं साममयम्

ऋङ्गुर्ति

- Kaush. 1. 7. सामशिरा असावृङ्गुर्तिः

ऋच्

- Kaush. 1. 5. ऋचश्च सामानि च प्राचीना-
 तानानि
 2. 6. तद्गित्युपासीत
 8. एतास्तिष्ठा ऋचो जपित्वा
 Chhā. 1. 1. 2. वाच ऋचस ऋचः साम रसः
 4. कतमा कतमर्क
 5. वागेवर्क प्राणः साम
 — वाक् च प्राणश्चर्क च साम च

- Chhā. 1. 3. 4. या वाक् सर्क तस्मादग्ना-
 णन्नपानमृचमभिव्याहर-
 ति यर्क तत्साम
 9. यस्यामृचि तामृचं . . उप-
 धावेत्

1. 4. 3. तानु तत्र मृत्युः . . पर्यप-
 द्यदृचि सामि यजुषि
 — ते तु विच्वोर्द्धा ऋचः सामो
 यजुषः
 4. यदा वा ऋचमाग्रात्योमि-
 त्येवातिस्वरति

1. 6. 1. इयमेवर्गभिः साम
 — तदेतदेतस्यामृच्यध्यूहं साम
 तस्मादृच्यध्यूहं साम गी-
 यते 2, 3, 4, 5.
 2. अन्तरिक्षमेवर्क
 3. द्यौरिवर्क
 4. नक्षत्राण्येवर्क
 5. यदेतदादित्यस्य शुक्रं भा
 सैवर्क
 8. तस्यर्क च साम च गेणौ

1. 7. 1. वागेवर्क
 2. चक्षुरेवर्क
 3. श्रोत्रमेवर्क
 4. यदेतदक्षः शुक्रं भाः सैव
 5. य एषो ऽन्तरिक्षिणि पुरा
 दृश्यते सैवर्क

3. 1. 2. ऋच एव मधुकृतः
 3. एता ऋच एतमृचप्रेदमभ्य-
 पन्

3. 12. 5. तदेतदृचाभ्यनूक्तम्
 3. 17. 6. तत्रैते द्वे ऋचौ भवतः
 4. 17. 2. अमेर्कचः
 3. भूरित्युग्म्यः
 4. तद्यद्युक्तो रिव्येत . . ऋ-
 चामेव तद्वसेनर्चा वीर्यं
 णर्चा यज्ञस्य विरिटं
 दधाति

- Chhā. 5. 2. 7. एतयर्चा पच्छ आचामति
6. 7. 2. ऋचः सोम्य यजूंषि सामा-
नीति
Brih. 1. 2. 5. ऋचो यजूंषि सामानि 5.
14. 2; Prasna. 2. 6.
3. 1. 7. कतिभिः... ऋग्भिः... करि-
ष्यति
4. 4. 23. तदेतदृचाभ्युक्तम् Mund. 3
2. 10; Prasna. 1. 7;
Nrip. 4. 2; 5. 2, 10;
Mukti. 1. 51; 2. 77.
6. 4. 20. सामाहमस्मि ऋक्त्वम्
Tait. 1. 5. 2. भूरिति वा ऋचः
2. 3. 1. ऋग्दक्षिणः पक्षः
Śwet. 4. 8. ऋचो अक्षरे परमे व्योमन्
Nrip. 4. 2; 5. 2.
— यस्तन्न वेद किमृचा करि-
ष्यति Nrip. 4. 2; 5. 2.
Maitri. 6. 5. ऋग्यजुः सामेति विज्ञानव-
त्येषा
33. ऋग्यजुःसामाथर्वाङ्गिरसः
Mahā. 2; Śiras. 4.
Mund. 2. 1. 6. तस्मादृचः साम यजूंषि
Mahānār. 12. 1. तत्र ता ऋचस्तदृचा मण्डलं
स ऋचां लोकः
22. 1. गार्हपत्यमृक् पृथिवी रथ-
न्तरम्
śna. 5. 3. तमृचो मनुष्यलोकमुपनय-
न्ते
7. ऋग्भिरेतं... अन्वेति
1. 1. 2. ऋग्यजुःसामाथर्वाङ्गः
2. 1. स ऋग्भिः ऋग्वेदः Nrisut.
3; Sikhā. 1.
4. 2. न ह वा एतस्य ऋचा...
अर्यो अस्ति यः सावित्रीं वेद
9. स ऋचो ऽधीते
1. ऋगहं यजुरहम्

- Vāsu. 2. एताभिर्ऋग्भिः... त्रिवारम-
भिर्मन्त्र्य
Krish. 9. गोप्यो गाव ऋचस्तस्य
15. ऋचोपनिषदस्ता वै ब्रह्मरूपा
ऋचः स्त्रियः
Rāmap. 94. इमा ऋचः सर्वकामार्थदाश्च
Mukti. 1. 14. तासामेकामृचं यस्तु पठते
Gītā. 9. 17. ऋक् साम यजुरेव च

ऋच

- Mukti. 1. 40. vide मुक्तिका

ऋजीषिन्

- Kaush. 2. 11. अस्मै प्रयन्धि मघवन्नृजी-
षिन्
Nrip. 3. 1. स ईपाहि य ऋजीषी तरुत्रः

ऋजु

- Gauḍa. 4. 47. ऋजुवक्रादिकाभासम्

ऋत

- Tait. 1. 1. 1. ऋतं वदिष्यामि
1. 9. 1. ऋतं च स्वाध्यायप्रवचने च
1. 12. 1. ऋतमवादिषम्
2. 4. 1. ऋतं दक्षिणः पक्षः
3. 10. 6. अहमस्मि प्रथमजा ऋता इ
स्य Nrip. 2. 4.
Kātha. 3. 1. ऋतं पिबन्तौ सुकृतस्य लोके
5. 2. अग्निजा ऋतं बृहत्
Mahānār. 9. 3; 17. 8;
Nrip 3. 1.
Mahānār. 1. 6. तदेवर्त्तं तदु सत्यमाहुः
2. 6. ऋतस्य तन्तुं विततं विवृत्य
7. प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्य
5. 5. ऋतं च सत्यं चाभीक्षात्प-
सो ऽध्यजायत
8. 1. ऋतं तपः सत्यं तपः
12. 1. ऋतं सत्यं परं ब्रह्म Nrip.
1. 6.

Siras. 6. पृथिवी द्विधा त्रिधर्त्ता धा-
रिता

Gītā. 10. 14. सर्वमेतदृतं मन्ये

ऋतजा

Kāṭha. 5. 2. अञ्जा गोजा ऋतजाः
Mahānār. 9. 3 ; 17. 8 ;
Nrip. 3. 1.

ऋतभुज्

Maitri. 2. 7. ऋतभुक् . अवस्थिता इति

ऋतय्

Bṛih. 2. 5. 17. स वां मधु प्रावोचदृवायन्
6. 3. 6. मधु वावा ऋतायते . . क्षर-
न्ति Mahānār. 9. 8 ; 17.
7.

ऋतसद्

Kāṭha. 5. 2. नृषद्वरसदृतसत्
Mahānār. 9. 3 ; 17. 8 ;
Nrip. 3. 1.

ऋतु

Kaush. 1. 2. विचक्षणदृतवो रेत आभृ-
तम्
— तन्म ऋतवो ऽमृत्यव आ-
भरध्वम्
— ऋतुरस्म्यार्तवो ऽस्मि 6.

Chhā. 2. 5. 1. ऋतुषु पञ्चविधं सामोपा-
सीत
2. कल्पन्ते हास्मा ऋतव ऋ-
तुमान् भवति य एतदेवं
विद्वानुतुषु पञ्चविधं सा-
मोपास्ते

2. 16. 1. एतद्वैराजमृतुषु प्रोतम् 2.
2. ऋतुन्न निन्देत्तद्वृतम्

Bṛih. 1. 1. 1. ऋतवो ऽङ्गानि
3. 8. 9. अर्द्धमासा मासा ऋतवः
Mahānār. 1. 9.

Swet. 4. 4. ऋतवः समुद्राः

Mahānār. 25. 1. य ऋतवस्ते पशुबन्धाः

Nrip. 5. 1. षड् वा ऋतव ऋतुभिः
सम्मितं भवति

Gītā. 10. 35. ऋतूनां कुष्ठमाकरः

ऋतुकाल

Garbha. 3. ऋतुकाले प्रयोगात्

Āśrama. 1. ऋतुकालाभिगामी

ऋतुमन्त्

Chhā. 2. 5. 2. ऋतुमान् भवति

ऋते

Ait. 3. 11. स ईक्षत कथं न्विदं मद्वे
स्यात्

Chhā. 5. 1. 8. कथमशकतर्त्ते मज्जीवि
तुमिति 9, 10, 11.

Bṛih. 5. 12. 1. पूयति वा अन्नमृते प्राणा
— शुष्यति वै प्राण ऋते ज्ञा

6. 1. 8. कथमशकत मद्वे जीवि
मिति 9—12.

13. न वै शक्यामस्त्वद्वेते जीवि
तुम्

Sarvop. 2. भूतात्मज्ञानादृते

Mukti. 2. 21. सन्न्यक्तवासनान्मौनादृते

Gītā. 11. 32. ऋते ऽपि त्वां न भविष्या
सर्वे

ऋत्विज्

Chhā. 4. 17. 10. मानवो ब्रह्मैवैक ऋत्वि-
रुन्नाभिरक्षत्येवंविद्ध
ब्रह्मा यज्ञं . . सर्वार्था
जो ऽभिरक्षति

5. 11. 5. यावदेकैकस्मा ऋत्वि-
धनं दास्यामि

Bṛih. 3. 1. 3. होत्रर्त्विजाभिना वावा

4. अध्वर्युणर्त्विजा चक्षुषा
स्थेय

- Bṛih. 3. 1. 5. उज्ञाऋत्विजा वायुना प्राणेन
6. ब्रह्मणाऋत्विजा मनसा चन्द्रेण
Prāṇāg. 3. शारीरयज्ञस्य . . के ऋत्वि-
जः
Kāṭhāsru. 1. ये चास्य ऋत्विजस्तान् . .
वृणीत्वा
—यजमानस्याज्ञानृत्विजः . .
समारोप्य

ऋत्विज

- Jābāla. 4. अयं ते योनिर्ऋत्विजः
ऋध्
Bṛih. 5. 14. 7. न हैवासमै स काम ऋध्यते
Gītā. 2. 8. अवाप्य भूमावसपत्नमृडम्

ऋभु

- Jābāla. 6. *vide* प्रभृति
ऋष्
Iśā. 4. नैनहेवा आपुवन् पूर्वमर्षत्
(2. MSS. have अर्षत्)

ऋषभ

- Chhā 4. 5. 1. एनमृषभो ऽभ्युवाद
Bṛih. 1. 4. 4. सा गौरभवदृषभ इतरः
5. 8. 1. प्राण ऋषभो मनो वत्सः
Tait. 1. 4. 1. य*छन्दसामृषभः
Mahānār. 7. 5.
Nṛisut. 4. संयोज्य शृङ्गेऋषभस्य
Garbha. 1. *vide* निषाद

ऋषि

- Ait. 2. 4. तदुक्तमृषिणा
Kaush. 1. 7. स ब्रह्मेति विज्ञेय ऋषिः
Chhā. 1. 3. 9. यदार्थेयं तमृषिं . . उपधा-
वेत्
Bṛih. 1. 4. 10. तथर्षिणां तथा मनुष्याणाम्
— तद्वैतत्पश्यन्मृषिर्वाग्मदेवः
16. यद्वन्मृते तेनर्षिणाम्

- Bṛih. 2. 2. 3. तस्यासत् ऋषयः सप्त तीरे
(bis).
— प्राणा वा ऋषयः
2. 5. 16. तदेतदृषिः पश्यन्नवोचत्
17, 18, 19.
6. 2. 2. अपि हि न ऋषेर्वचः श्रुतम्
Tait. 1. 7. 1. एतदधिधिधाय ऋषिरवोचत्
Śwet. 5. 2. ऋषिं प्रसूतं कपिलं यस्तममे
6. ये पूर्वं देवा ऋषयश्च तद्विदुः
Mund. 3. 1. 6. येनाक्रमन्त्यृषयो ह्याप्रका-
माः
3. 2. 5. सम्प्राप्यैनमृषयो ज्ञानतृप्ताः
11. एतत्सत्यमृषिरङ्गिराः पुरो-
वाच

- Mahānār. 5. 12. पुनन्तु ऋषयः
7. 5. इन्द्राय ऋषिभ्यो नमः
9. 1. ऋषिर्विप्राणाम् 17. 8.
16. 4. त्वया जुष्ट ऋषिर्भवतु
22. 1. तपसऋषयः सुवरन्वविन्दन्
23. 1. मानसा ऋषयः प्रजा असृ-
जन्त

- Praśna. 1. 2. तान् ह स ऋषिरुवाच
9. ऋषयः प्रजाकामाः
12. एते ऋषयः शुक्र इष्टिं कुर्व-
न्ति
2. 8. ऋषीणां चरितं सत्यम्
Nṛip. 1. 2. किं छन्दः क ऋषिरिति
3. 1. तदेतदृषिणोक्तं निदर्शनम्
(bis).

- Sivas. 4. ऋषिभिर्नान्यैर्भक्तैः
5. येन देवा यान्ति येन पित-
रो येन ऋषयः
Mahā. 3. ऋषिं विधेध्वरं देवं (4
MSS. have ऋषिं कविं
and omit देवम्)
Brahma. 2. न तत्र देवा ऋषयः पितर
ईशते

Kāṭhaśru.	1. तदयेतदृषिणोक्तम्
Piṇḍa.	1. देवता ऋषयः सर्वे
Hārīsa.	2. अथ हंस ऋषिः
Nār.	1. नारायणात् . सर्वे ऋषयः
	2. सर्वे ऋषयो ऽपि नारायणः
Rāmāp.	35. स्तुवन्त्येवं हि ऋषयः
	82. प्रागुक्तमृषिसेवितम्
Gītā.	5. 25. ऋषयः क्षीणकल्मषाः
	10. 13. आहुस्त्वा मृषयः सर्वे
	11. 15. ऋषींश्च सर्वानुरगांश्च दि-
	व्यान्
	13. 4. ऋषिभिर्बहुधा गीतम्
	ऋषिसंघ
Śwet.	6. 21. प्रोवाच सम्यगृषिसंघजुष्टम्

लट्

Rāmāp.	68. इं सं भूं वं लं शूं जूं च
--------	-------------------------------

ए

Kaush.	1. 1. एहोभौ गमिष्यावः
	— एहि व्येव त्वा जपयिष्या-
	मि 4. 19.
	2. 11. अथ प्रोष्यायन् पुत्रस्य मू-
	र्धानमभिजिघ्रेत्
	15. एत्य पुत्र उपरिष्ठादभिनि-
	पद्यते
	3. 3. आबल्यमेत्य सम्मोहमेति
	4. 19. कुत एतदागादिति
	2. 1. 16.
	— यत एतदागादिति
Chhā.	1. 10. 7. यज्ञं विततमेयाय
	4. 4. 3. गीतममेत्योवाच

Chhā.	5. 1. 7. प्रजापतिं पितरमेत्योचुः
	5. 3. 1. पञ्चालानां समितिमेयाय
	4. स हायस्तः पितुरर्द्धमेयाय
	6. राज्ञो ऽर्द्धमेयाय
	5. 14. 1. त्वां पृथग्बलय आययन्ति
	6. 1. 2. अनुचानमानी स्तब्ध ए-
	याय
	8. 6. 6. तयोर्ध्वमायन्नमृतत्वमेति
	Kāṭha. 6. 16.
	8. 9. 2. स समित्पाणिः पुनरेयाय
	8. 10. 3; 8. 11. 2.
Bṛih.	2. 4. 4. एषास्व व्याख्यास्यामि ते
	4. 4. 6. पुनरैत्यस्मै लोकाय कर्मणः
	5. 14. 4. यदिदानीं द्वौ विवदमाना-
	वेयाताम्
	6. 2. 15. पुरुषो मानस एत्य
	6. 3. 6. यथेतमेत्य
	6. 4. 5. पुनर्ममैत्विन्निद्रयं पुनस्तेजः
	20. तावेहि संरभावहै सह
Tait.	1. 4. 2. आमायन्तु ब्रह्मचारिणः
	3. एवं मां ब्रह्मचारिणो धात
	रायन्तु सर्वतः
Kāṭha.	1. 17. त्रिभिरेत्य सन्धिम्
	2. 2. श्रेयश्च प्रेयश्च मनुष्यमेतः
Maitri.	7. 11. हृदयादायती तावत् . म
	रणी
Mund.	1. 2. 6. एषेहीति तमाहुतयः
Mahānār.	16. 4. आगाद्विश्वाची भद्रा
	एक
Ait.	1. 1. आत्मा वा इदमेक एव
	आसीत्
Kaush.	2. 3. एतेषामेकस्मिन्पर्वणि 4.
	9. ब्राह्मणस्त एकं मुखम्
	— राजा त एकं मुखम्
	— इयेनस्त एकं मुखम्
	— अग्निष्ट एकं मुखम्

- Kaush. 3. 2. एक आहुरेकभूर्य वै प्राणा
गच्छन्ति
4. प्रशायै सर्वाणि भूतान्येकं
भवन्ति
5. वागेवास्या एकमङ्गमुदूहम्
(similarly 9 times more).
Chhā. 1. 5. 2. तस्मान्ममत्वमेकोऽसीति 4
2. 10. 2. तत इहैकं तत्समम्
3. 6. 3. वसुनामेवैको भूत्वा (simi-
larly 4 times more).
4. 3. 6. महात्मनश्चतुरो देव एकः कः
स जगार
4. 16. 3. रथो वैकेन चक्रेण वर्त्तमानः
4. 17. 10. मानवो ब्रह्मैवैक ऋत्विक्
5. 3. 5. तेषां नैकञ्चनाशकं विवक्तु-
मिति
— अहमेषां नैकञ्चन वेद
6. 1. 4. यथा सोम्यैकेन मृत्पिण्डेन
5. यथा सोम्यैकेन लोहमणिना
6. यथा सोम्यैकेन नखनिकृ-
न्तनेन
6. 2. 1. एकमेवाद्वितीयम् 2.
— एक आहुरसदेवेदमम आ-
सीत्
6. 7. 3. एको ऽङ्गारः खयोतमात्रः
— एका कलातिशिष्टा स्यात्
5. एकमङ्गारं खयोतमात्रम्
6. 11. 2. अस्य यदेकां शाखां जी-
वो जहाति
6. 12. 1. आसामङ्गैकां भिन्धि
7. 4. 1. नास्मि मन्वा एकं भवन्ति
7. 5. 1.
7. 8. 1. शतं विज्ञानवतामेको बल-
वानाकम्पयते
7. 26. 2. दश चैकं च
8. 6. 6. शतं चैका च हृदयस्य ना-
ड्यस्तासां मूर्धनमभिनिः-
सृत्तैका Katha. 6. 16.

- Brih. 1. 2. 7. एकैव देवता भवति मृत्यु-
रेव
— एतासां देवतानामेको भवति
1. 3. 27. अन्न इत्यु हैक आहुः
1. 4. 7. अन्नं ह्येते सर्वे एकं भवन्ति
10. एकस्मिन्नेव पशावादीय-
माने
11. बद्धं वा इदमप्य आसीदेक-
मेव तदेकं सन्न व्यभवत्
17. आत्मैवेदमप्य आसीदेक एव
1. 5. 1. एकमस्य साधारणम् 2.
— पशुभ्य एकं प्रायच्छत् 2.
23. तस्मादेकमेव व्रतं चरेत्
1. 6. 3. एतच्चयं सदेकमयमात्मा-
त्मो एकः सन्नेतच्चयम्
3. 1. 9. एकयेति कतमा सैकेति
3. 9. 1. कत्येव देवाः... एक इति
9. यदयमेक इवैव पवते
— कतम एको देव इति प्रा-
ण इति
4. 3. 32. सलिल एको द्रष्टा ज्ञैतो
भवति
33. स एकः पितृणां जितलोका-
नामानन्दः (similarly 5
times more).
5. 3. 1. इ इत्येकमक्षरं... इ इत्ये-
कमक्षरं... यमित्येकमक्ष-
रम्
5. 5. 1. स इत्येकमक्षरं तीत्येकम-
क्षरं यमित्येकमक्षरम्
3. एकं शिर एकमेतदक्षरम् 4.
5. 12. 1. अन्नं ब्रह्मेत्येक आहुः... प्रा-
णो ब्रह्मेत्येक आहुः
5. 14. 1. अष्टाक्षरं ह वा एकं गायत्र्यै
पदम् 2, 3.
5. एको सावित्रीमनुष्टुभमन्वाहुः
— न हैव तत्रायत्र्या एकञ्चन
पदं प्रति

- Brih. 6. 2. 2. नाहमत एकञ्चन वेदेति
3. ततो नैकञ्चन वेदेति
Isā. 4. अनेजदेकं मनसो जवीयः
Tait. 2. 8. 1. स एको मानुष आनन्दः
— स एको मनुष्यगन्धर्वाणा-
मानन्दः
— स एको देवगन्धर्वाणामा-
नन्दः
— स एकः पितॄणां . . आनन्दः
— स एक आजानजानां देवा-
नामानन्दः
— स एकः कर्मदेवानामानन्दः
— स एको देवानामानन्दः
— स एक इन्द्रस्यानन्दः
— स एको बृहस्पतेरानन्दः
— स एकः प्रजापतेरानन्दः
— स एको ब्रह्मण आनन्दः
— स यश्चायं पुरुषे यश्चासावा-
दित्ये स एकः 3. 10. 4.
Kāṭha. 1. 20. अस्तीत्येके नायमस्तीति चै-
के
5. 9. अभिर्यथैको भुवनं प्रविष्टः
— एकस्तथा सर्वभूतान्तरा-
त्मा 10, 11.
10. वायुर्यथैको भुवनं प्रविष्टः
12. एको वशी . . एकं रूपं ब-
हुधा यः करोति
13. एको बहूनां यो विदधाति
कामान् Śwet. 6. 13.
wet. 1. 3. यः कारणानि . . अधिति-
ष्ठत्येकः
9. अजा हेका भोक्तृभोगार्थ-
युक्ता
10. क्षरात्मानावीशते देव एकः
2. 4. वयुनाविदेक इत्
14. एकः कृतार्थो भवते वीत-
शोकः

Śwet.

8. 1. य एको जालवानीशते
— य एवैक उद्भवे संभवे च
2. एको हि रुद्रो न द्वितीयाय
तस्थुः
3. यावाभूमी जनयन्देव एकः
Mahānār. 2. 2 (Nārā-
yaṇa has पृथिवी)
7. विश्वस्यैकं परिवेष्टितारम्
4. 14, 16 ; 5. 13.
9. वृक्ष इव स्तब्धो दिवि ति-
ष्ठत्येकः Mahānār. 10. 4.
4. 1. य एको ज्वर्णः . . वर्णान-
भेकान् . . दधाति
5. अजामेकां . . अजो हेको
जुषमाणः Mahānār. 9. 2.
11. यो योनिं योनिमधितिष्ठत्ये-
कः 5. 2 ; Śiras. 5.
5. 4. योनिस्त्वभावानधितिष्ठत्ये-
कः
5. सर्वमेतद्विश्वमधितिष्ठत्येक
6. 1. स्वभावमेके कवयो वदन्ति
3. एकेन ह्यभ्यां त्रिभिरष्टभि
10. देव एकः समावृणोति
11. एको देवः सर्वभूतेषु गृहः
Brahma. 3.
12. एको वशी . . एकं बीजम्
15. एको हंसो भुवनस्यास-
मध्ये
Maitri. 2. 6. प्रजापतिर्वा एको ज्ये ङी
ष्ठत् स नारमतैकः
— स एको नाशकत्
4. 5. एके ज्यन्मभिधायन्त्ये
ज्यन्म्
5. 2. तमो वा इदमग्र आसीदेक
— स वा एष एकस्त्रिधा भू
6. 4. एको ज्यत्थनामैतद्ब्रह्म
— एको ज्यस्य संबोधयिता

- aitri. 6. 8. ज्योतिरेकं तपन्तम्
Praśna. 1. 8.
16. आदित्यो ब्रह्मेत्येके
17. एको जनन्तः प्रागनन्तः
— एष कृत्स्नक्षय एको जा-
गर्त्ति
— यश्चैषो ऽग्नौ यथायं हृदये
.. स एष एकः 7. 7.
— एकस्यैकत्वमेति य एवं वेद
30. अवैका आहुः
— ऊर्ध्वमेकः स्थितस्तेषाम्
31. अपां यः शिवतमो रस इ-
त्येके
— वाक् श्रोत्रं .. प्राण इत्येके
— बुद्धिर्धृतिः स्मृतिः प्रज्ञान-
मित्येके
36. शान्तमेकं समृद्धं चैकम्
7. 11. एका द्विधा सती
Mund. 1. 2. 5 यत्र देवानां पतिरेको ऽधि-
वासः
2. 2. 5. तमेवैकं जानथ आत्मानम्
Mahānār. 1. 5. एकमव्यक्तमनन्तरूपम्
2. 3. यस्मिन्निदं सं च वि चैकम्
10. 2. इन्द्र एकं सूर्य एकं जजान
वेनादेकं स्वधया निष्टतक्षुः
5. त्यागेनैके अमृतत्वमानशुः
Kaivalya. 2.
Praśna. 3. 7. एकयोर्ध्व उदानः पुण्येन
पुण्यं लोकं नयति
aivalya. 6. आदिमध्यान्ताविहीनमेकम्
auda. 1. 1. एक एव त्रिधा स्थितः
2. 5. एकमाहुर्मनीषिणः
26. पञ्चविंशक इत्येके
3. 5. यथैकस्मिन् षटाकाशे
trip. 1. 1. स प्रजापतिरेकः पुष्करपर्णे
समभवत्
2. 4. एकः पुरस्ताद्य इदं बभूव

- Nrip... 5. 10. अनुपनीतशतमेकमेकेनोप-
नीतेन तत्समम्
— उपनीतशतमेकमेकेन गृह-
स्थेन तत्समम्
— गृहस्थशतमेकमेकेन वान-
प्रस्थेन तत्समम्
— वानप्रस्थशतमेकमेकेन य-
तिना तत्समम्
— रुद्रजापकशतमेकमेकेना-
थर्वशिरःशिखाध्यायिकेन
तत्समम्
— अथर्वशिरःशिखाध्यायिक-
शतमेकमेकेन मन्त्रराज-
जापकेन तत्समम्
Nrisut. 1. तदेकमजरममृतमभयम्
8. एकमेव तद्भवति (4 times).
9. अनेकवटशक्तिरेकैव
— यथावटबीजसामान्यमेकम्
— एक एव साक्षी स्वप्रकाशः
Kshur. 18. सुषुम्णैका न छिद्यते
Chāl. 6. एकस्तु पिबते देवः
14. तं पङ्क्तिशकमित्येके
Siras. 16. तमेकमेव पश्यन्ति
1. अहमेकः प्रथममासीत्
3. यत्परं ब्रह्म स एको य
एकः स रुद्रः
4. कस्मादुच्यते एकः
— तीर्थमेके व्रजन्ति तीर्थमेके
— प्राञ्चो ऽभिप्रजन्त्येके
— साकं स एको भूतश्चरति
प्रजानाम्
— तस्मादुच्यते एकः
5. एको ह देवः प्रदिशो ऽनु
सर्वाः
— एको रुद्रो न द्वितीयाय
तस्थौ
Sikhā. 2. तत्राधिकं क्षणमेकमास्थाय
— शिव एको ध्येयः शिवङ्करः

Mahā.	1. एको ह वै नारायण आसीत् — पुरुषाश्चतुर्दशाजायन्त एका कन्या	Gopī.	5. परब्रह्मानन्दैकरूपम्
Brahma.	1. एकेन तन्तुना जालं विक्षिपति 2. एकमेव परं ब्रह्म विभाति 3. एको मनीषी . . एकं सन्तम्	Rāmōt.	3. ब्रह्मानन्दैकविग्रहः 5. पूर्णानन्दैकविज्ञानम्
Prāṇāg.	1. तूष्णीमेकामेकऋषौ जुहोति . . एकां दक्षिणाम्रावेकां गार्हपत्ये एकां सर्वप्रायश्चित्तीये 4. एकेन जन्मना जन्तुर्मोक्षं च प्राप्नुयात्	Mukti.	1. 14. तासामेकामृचं यस्तु पठते 15. मुक्तिरेकेति चाक्षरे 18. कैवल्यमुक्तिरेकैव 26. माण्डूक्यमेकमेत्रालम् 2. 25. दृढाभ्यस्तपदर्थिकभावनात् 27. एकस्मिंश्च तयोः क्षीणे 38. उपाय एक एवास्ति 40. एकतत्त्वदृढाभ्यासात् 48. एकं प्राणपरिस्पन्दः 73. सकृद्विभातं त्वजमेकमक्षरम्
Brahmab.	11. एक एवात्मा मन्तव्यः 12. एक एव हि भूतात्मा 15. एकमेवानुपश्यति	Gītā.	2. 41. एकेह कुरुनन्दन 3. 2. तदेकं वद निश्चित्य 5. 1. यच्छ्रेय एतयोरेकम् 4. एकमन्यास्थितः सम्यक् 5. एकं सांख्यं च योगं च 8. 26. एकया यात्यनावृत्तिम् 10. 25. गिरामस्येकमक्षरम् 11. 20. व्याप्तं त्वयैकेन दिशश्च सर्वाः 42. एको ऽथवाप्यच्युत तत्समक्षम्
Amṛita.	19. एकेन मारुतमाकृष्य 20. ओमित्येकेन रेचयेत् 33. लक्ष्मैको ऽपि निश्वासः		13. 5. इन्द्रियाणि दशैकं च 33. यथाप्रकाशयत्येकः . . रविः 18. 3. इत्येके . . प्राहुर्मनीषिणः 20. एकं भावं . . ईक्षते 22. एकस्मिन् कार्ये सक्तम् 66. मामेकं शरणं ब्रज
Kaṭhaśru.	3. भस्ममुष्टिं पिबेदित्येके 4. भिक्षाशी न दद्याल्लवैकं धारयेत्		एकऋषि, एकर्षि
Pinda.	3. दिनमेकं तु वायुगः		
Parama.	1. यद्येको ऽपि भवति 2. तयोर्भेद एक एव विभक्तः 3. पूर्णानन्दैकरूपरसबोधः	Bṛih. 2.	6. 3. प्रत्वंसन एकऋषेरेकऋषिर्विप्रचित्तेः 4. 6. 3.
Nār.	2. नित्यो देव एको नारायणः — शुद्धो देव एको नारायणः 5. सर्वभूतस्थमेकं नारायणम् Atmapra. 1.		5. 15. 1. पूषन्नेकर्षे यम सूर्य Iśā. 16.
Jābāla.	4. तद्वैके प्राजापत्यामेवेष्टिं कुर्वन्ति	Mund. 3.	2. 10. स्वयं जुहुते एकर्षिम्
Vāsu.	2. एकमूर्ध्वपुण्ड्रं वा धारयेत् 3. एको विष्णुरनेकेषु	Praśna.	2. 11. ब्राह्मस्त्वैव प्राणैकऋषिः
Gopī.	2. ब्रह्मानन्दैकरूपम् 5. चिह्नानन्दैकरूपम्		

- Nrip. 2. 1. विराडेकऋषिः Nrisut. 3.
 Sīkhā. 1. विराडेकऋषिरङ्गिराः (so
 some MSS.)
 Prānāg. 1. तूष्णीमेकामेकऋषौ जुहोति
 2. एकऋषिर्भूत्वा भूर्धनि तिष्ठति

एकतर

- Prasna. 5. 2. एतेनैवायतनेनैकतरमन्वेति

एकता, एकत्व

- Chhā. 6. 9. 1. एकतां रसं गमयन्ति
 Bṛih. 1. 5. 17. तस्य सर्वस्य ब्रह्मेत्येकता
 — तेषां सर्वेषां यज्ञ इत्येकता
 — तेषां सर्वेषां लोक इत्येकता
 Isā. 7. कः शोक एकत्वमनुपश्यतः
 Maitri. 4. 6. कृत्स्नक्षय एकत्वमेति पुरु-
 षस्य
 6. 17. एकस्य हैकत्वमेति य एवं
 वेद
 25. एकत्वं प्राणमनसोः
 Śiras. 5. रुद्रमेकत्वमाहुः (bis)
 Brahmag. 15. भिन्ने तमसि चैकत्वम्
 Parama. 2. परमात्मात्मनोरेकत्वज्ञानेन
 Gitā. 6. 31. एकत्वमास्थितः
 9. 15. एकत्वेन पृथक्त्वेन

एकत्रिंशक

- Gauḍa. 2. 26. एकत्रिंशक इत्याहुः

एकत्रिंशत्

- Bṛih. 3. 9. 2. अष्टौ वसव एकादश रुद्रा
 द्वादशादित्यास्त एकत्रिं-
 शत्

एकत्रिंशत्संख्याक

- Mukti. 1. एकत्रिंशत्संख्याकानामुप-
 निषदात्

एकदण्डधर

- Aspama. 4. इंसा एकदण्डधराः

एकदण्डिन्

- Brahma. 3. सा सन्ध्या द्वेकदण्डिनाम्
 Parama. 3. एकदण्डी स उच्यते
 Gopī. 5. एकदण्डी त्रिदण्डी वा

एकधन

- Kaush. 2. 3. अथात एकधनावरोधनम्
 — यदेकधनमभिध्यायात्

एकधा

- Kaush. 3. 3. अस्मिन्प्राण एवैकधा भ-
 वति (bis); 4. 20.
 Chhā. 7. 26. 2. स एकधा भवति
 Bṛih. 4. 4. 20. एकधैवानुब्रष्टव्यमेतत्
 Brahmag. 12. एकधा बहुधा चैव
 Nār. 5. तानेकधा समभवत्तदोमिति
 Vāsu. 2. तदेतदोमित्येकधा समभवत्

एकधाभूय

- Bṛih. 5. 12. 1. एकधाभूय भूत्वा (bis)

एकधामन्

- Maitri. 6. 35. सैकधामेतः स्यात्

एकनीड

- Mahānār. 2. 3. यत्र विश्वं भवत्येकनीडम्

एकनेमि

- Śwet. 1. 4. तमेकनेमिं त्रिवृतं षोडशा-
 न्तम्

एकपद

- Chhā. 4. 16. 3. स यथैकपाद् व्रजन्
 Bṛih. 4. 1. 2. एकपाद्वा एतत्सन्नाडिति
 3—7.

5. 14. 7. गायत्र्यस्येकपदी
 Maitri. 7. 11. त्रिष्वेकपादरेद्वय

एकपाश

- Śwet. 1. 4. विश्वरूपैकपाशम्

एकपुण्डरीक

- rih. 6. 3. 6. दिशामेकपुण्डरीकमस्यहं
मनुष्याणामेकपुण्डरीकं
भूयासम्

एकबिन्दु

- lauḍa. 3. 41. कुशायेणैकबिन्दुना

एकभक्ति

- ḡitā. 7. 17. एकभक्तिर्विशिष्यते

एकभूय

- Kaush. 3. 2. तद्वैक आहुरेकभूयं वै प्रा-
णा गच्छन्ति
— एकभूयं वै प्राणा भूत्वा

एकमात्र

- Praśna. 5. 3. यथेकमात्रमभिधायीत
Amṛita. 31. एकमात्रस्तथाकाशः

एकमूर्ध्नु

- Śiras. 6. सहस्रपादेकमूर्ध्ना व्याप्तम्

एकमोह

- Śwet. 1. 4. द्विनिमित्तैकमोहम्

एकरस

- Nṛisut. 2. छुविभातमेकरसमेव
5. सच्चिदानन्दमात्रमेकरसम्
(bis).
8. एकरसो ऽव्यवहार्यः केनचन
śāmot. 5. अखण्डैकरसः (So MSS. ;
editions read 'रसात्मा')
— सच्चिदानन्दद्वैतैकरसात्मा
(47)

एकरात्र

- Jarbha. 3. एकरात्रोषितं कललं भवति
Kāthaśru. 1. नामे एकरात्रं . वसेत्

Āsrama.

4. दामैकरात्रवासिनः
— एकरात्रद्विरात्रकृच्छ्रां
यणादि चरन्तः

एकल

- Chhā. 3. 11. 1. एकल एव मध्येस्थाता
Nṛisut. 4. नृसिंह एवैकलः
8. अद्वयो ह्ययमात्मैकलः

एकवर्णता

- Brahmab. 19. क्षीरस्याप्येकवर्णता

एकविंश

- Chhā. 2. 10. 5. एकविंशो वा इतो ऽसा-
दित्यः
Maitri. 7. 4. अनुष्टुबेकविंशः . उत्तर
उच्यन्ति

एकविंशति

- Chhā. 2. 10. 5. एकविंशत्यादित्यमात्रो
Mukti. 1. 12. एकविंशतिसंख्यया
Hansa. 2. अहोरात्रयोरेकविंशति-
हस्त्राणि

एकशत

- Chhā. 8. 11. 3. तान्येकशतं सम्पेदुः
— एकशतं ह वै वर्षाणि .
ब्रह्मचर्यमुवाच
Praśna. 3. 6. अत्रैतदेकशतं नाडीनाम्

एकशफ

- Bṛih. 1. 4. 4. तत एकशफमजायत

एकसभ

- Bṛih. 6. 3. 4. एकसभमसि

एकस्तंभ

- Yogaśi. 4. एकस्तंभे नवद्वारे

एकस्थ

- Gītā. 11. 7. इहैकस्थं जगत्कुत्सन्म्
13. तत्रैकस्थं जगत्कुत्सन्म्
13. 30. एकस्थमनुपश्यति

एकहंस

- Bṛih. 4. 3. 11. हिरण्मयः पुरुष एकहंसः 12.

एकांश

- Gītā. 10. 42. विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकां-
शेन

एकाकिन्

- Bṛih. 1. 4. 2. तस्मादेकाकी बिभेति
3. तस्मादेकाकी न रमते
17. तस्मादप्येतर्हेकाकी काम-
यते जाया मे स्यात्
Garbha. 4. एकाकी तेन दृष्टेऽहम्
Mahā. 1. स एकाकी नर एव
Aruṇeya. 3. अष्टौ मासानेकाकी यति-
श्चरेत्
Gītā. 6. 10. एकाकी यतचित्तात्मा

1. एकाक्षर adj.

- Nṛip. 5. 2. यदक्षरं नारसिंहमेकाक्षरं
तद्वदति
Brahmav. 3. ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म Amṛit.
20; Gītā 8. 13.
Mukti. 1. 36. अव्यक्तैकाक्षरं पूर्णं
1. vide सरस्वतीरहस्य

2. एकाक्षर

- Garbha. 3. तदेकाक्षरं ज्ञात्वा
Nār. 4. ओमित्येकाक्षरम्

एकाग्र

- Maitri. 6. 27. तदेकाग्रैवमन्तर्हृदयाका-
शं विनुदन्ति
Gītā 6. 12. तत्रैकाग्रं मनः कृत्वा
18. 72. एकाग्रं चेतसा

एकाग्रभक्ति

- Vāsu. 3. नित्यमेकाग्रभक्तिस्तु

एकाग्रमनस्

- Vāsu. 3. एकाग्रमनसा यो मां ध्या-
यते

एकात्मप्रत्ययसार

- Māṇḍā. 7. एकात्मप्रत्ययसारं प्रपञ्चो-
पशमम् Nṛip. 4. 1;
Nṛisut. 1; Rāmōt. 3.

एकादश

- Bṛih. 3. 9. 4. आत्मैकादशः
Nṛip. 2. 3. अष्टमित्येकादशं स्थानं जा-
नीयात्
Mahā. 1. मन एकादशम्
Nāda. 11. एकादशी भवेन्मौनी
16. एकादश्यां तपोलोकम्

एकादशद्वार

- Kātha. 5. 1. पुरमेकादशद्वारमजस्य

एकादशधा

- Maitri. 5. 2. अष्टधैकादशधा द्वादशधा

एकादशान्

- Chhā. 7. 26. 2. पुनश्चैकादश स्मृतः
Bṛih. 3. 9. 2. एकादश रुद्राः
Nār. 1. नारायणादेकादश रुद्राः
Rāmāp. 69. एकादश रुद्रांश्च तत्र वै
Rāmōt. 5. यो वै श्रीरामः... ये चैका-
दश रुद्राः (33)

एकादशपद

- Nṛip. 2. 3. एकादशपदानुष्टुप् भवति

एकादशात्मन्

- Nṛisut. 4. एकादशात्मानमात्म्यायम्

एकान्त

- Skanda. 13. एकान्ते हैतवर्जिते

एकान्तम्

Gītā. 6. 16. न चैकान्तमनभतः

एकान्तिक (?)

Skanda. 13. वसेदेकान्तिको भूत्वा

एकायन

Chhā. 7. 1. 2. अध्येमि..एकायनम्
 4. नाम वै..एकायनम्
 7. 2. 1. वाग्वै..विज्ञापयति.. ए-
 कायनम्
 7. 5. 2. चित्तं द्वैषामेकायनम्
 7. 7. 1. विज्ञानेन वै.. विज्ञानाति
 ..एकायनम्

Bṛih. 2. 4. 11. सर्वासामपां समुद्र एकाय-
 नम्
 (similarly 12 times
 more); 4. 5. 12. (simi-
 larly 12 times more).

एकार

Chhā. 1. 13. 2. निहव एकारः

एकीकृ

Maitri. 6. 18. परे ऽव्यये सर्वमेकीकरोति
 Gauda. 3. 45. एकीकुर्यात् प्रयत्नतः
 Nṛisut. 1. आत्मानमोमिति ब्रह्मणैकी-
 कृत्य
 — ब्रह्म चात्मना ओमित्ये-
 कीकृत्य
 2. चतुष्पादं मात्राभिरोङ्का-
 रेण चैकीकुर्यात्
 4. आत्मानमादाय..ब्रह्मणैकी-
 कुर्यात् Rāmōt. 3.
 7. तं सिंहं..मकारार्थेनानेना-
 त्मनैकीकुर्यात्
 — एनं मकारार्थेन परेण ब्र-
 ह्मणैकीकुर्यात्

एकीभू

Bṛih. 4. 4. 2. एकीभवति न पश्यतीत्याहुः
 (similarly 7 times more).
 Muṇḍ. 3. 2. 7. परे ऽव्यये सर्व एकीभव-
 न्ति
 Prasna. 4. 2. सर्वा एतस्मिंस्तेजोमण्डल
 एकीभवन्ति
 — तत्सर्वं परे देवे मनस्येकी-
 भवति
 Māndū. 5. सुषुप्तस्थान एकीभूतः
 Nṛip. 4. 1; Nṛisut. 1;
 Rāmōt. 3.

एकैक

Kaush. 3. 2. एकैकमेतानि सर्वाणि प्र-
 ज्ञापयन्ति
 Chhā. 5. 11. 5. यावदेकैकस्मा ऋत्विजे
 6. 3. 3. त्रिवृतं त्रिवृतमेकैकाम् 4.
 4. त्रिवृत्त्रिवृदेकैका भवति
 6. 4. 7; 6. 8. 6.
 Bṛih. 1. 4. 6. अमुं यजामुं यजेत्येकैकं
 देवम्
 7. एकैकमुपास्ते न स वेदा-
 कृत्स्नो द्वेषो ऽत एकैकेन
 भवति
 10. एकैकः पुरुषो देवान् भुनक्ति
 17. यावद्..एकैकं न प्राप्नोति
 3. 1. 1. दश दश पादा एकैकस्य
 शुङ्गयोः
 Śwet. 5. 3. एकैकं जालं बहुधा विदु-
 र्वन्
 Maitri. 6. 14. तत्रैकैकमात्मनो नवांशं
 सचारकाविधम्
 Prasna. 3. 6. तासां शतं शतमेकैकस्याम्
 Nṛisut. 1. तुरीयावसितत्वादेकैकस्य
 Mukti. 1. 14. एकैकस्यास्तु शाखाया ए-
 कैकोपनिषन्मता

एकैकशस्

Mukti. 2. 12. एकैकशो निषेव्यन्ते

एकोत्तर

Kshur. 15. एकोत्तरं नाडिशतम्

एकोनविंशतिमुख

Māṇḍū. 3. सप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः

4; Nrip. 4. 1; Nṛisut.
1; Rāmōt. 3.

एकोनविंशतिसंख्यक

Mukti. 1. एकोनविंशतिसंख्यकाना-
मुपनिषदाम्

एज्

Bṛih. 6. 2. 2. ताभ्यामिदं विश्वमेजत्समे-
ति

6. 4. 23. एवा ते गर्भ एजतु

Isā. 5. तदेजति तन्नैजति

Kāṭha. 6. 2. सर्व प्राण एजति निःसृतम्

Munḍ. 2. 2. 1. एजत्प्राणसिमिषच्च यत्

Mahānār. 19. 2. यदेजति जगति

एतदात्मन्

Maitri. 6. 3. स वा एष ओमित्येतदा-
त्माभवत्

एतदुपनिषद्

Chhā. 8. 4. यतर एतदुपनिषदो भवि-
ष्यन्ति

एतद्योनि

7. 6. एतद्योनीनि भूतानि

एतद्विध

1. 4. एतद्विधे ऽस्मिञ्छरीरे किं
कामोपभोगैः2. 3. एतद्विधं चेतनवत् प्रति-
ष्ठापितम् 4, 5.

एतन्मय

Bṛih. 1. 5. 3. एतन्मयो वा अयमात्मा

एतर्हि

Chhā. 6. 7. 3. एतर्हि वेदान्नानुभवसि

6. एतर्हि वेदाननुभवसि

Bṛih. 1. 4. 17. एतर्हेकाकी कामयते

एतृ

Kaush. 3. 8. नेत्यां विजिज्ञासीतैतारं
विद्यात्

Bṛih. 1. 3. 18. श्रेष्ठः पुर एता भवति

Maitri. 4. 4. स ब्रह्मणः पर एता भवति

एध्

Bṛih. 6. 4. 24. एधमानः स्वे गृहे

एधस्

Gītā. 4. 37. यथैधांसि समिद्धो ऽग्निः

एनस्

Bṛih. 5. 15. 1. युयोध्यस्मञ्जुहुराणेनः

Isā. 18.

Mahānār. 7. 4. पाहि नो अग्न एनसे

18. 1. देवकृतस्यैनसो ऽवयजनम-
सि— मनुष्यकृतस्यैनसो ऽवय-
जनम्

— पितृकृतस्यैनसो ऽवयजनम्

— आत्मकृतस्यैनसो ऽवय-
जनम्

— अन्यकृतस्यैनसो ऽवयजनम्

— यद्विधा च नक्तं चैनश्चकृम

— यद्विद्वांसश्चाविद्वांसश्चैनश्च-
कृम— यच्चाहमेनो विद्वांसश्चाविद्वां-
सश्चैनश्चकृम— यत्स्वपन्तश्च जाग्रतश्चैनश्च-
कृम

Mahānār. 18. 1. यत्सुषुप्रथ जायतश्चैनश्चकुम्
— एनस एनसो ज्वयजनमसि

एर

Kaush. 1. 2. मा पुंसि कर्तयेरयध्वम्
एलापत्रक

Gārūḍa. 2. यथेलापत्रकदूतस्त्वं यदि
वैलापत्रकः स्वयम्

एवंभूत

Rāmap. 92. एवंभूतं जगदाधारभूतम्
एवंरूप

Gītā. 11. 48. एवंरूपः शक्य अहं नृलो-
के ब्रह्मम्

एवंविद्

Chhā. 1. 2. 8. य एवंविदि पापं कामयते

1. 7. 8. एवंविदुद्राता नृयात्

4. 14. 3. एवंविदि पापं कर्म न शिष्यते

4. 17. 8. यत्रैवंविद्ब्रह्मा भवति 9.

9. एवंविदं ह वा एषा ब्रह्मा-
णमनु गाथा

10. एवंविद् वै ब्रह्मा यज्ञं..
अभिरक्षति तस्मादेवंवि-
दमेव ब्रह्माणं कुर्वति

5. 2. 1. न ह वा एवंविदि किञ्चना-
नञं भवति

5. 24. 4. एवंविद्यापि चण्डालायो-
च्छिष्टं प्रयच्छेत्

8. 3. 3. एवंविदस्वर्गं लोकमेति 5.

Bṛih. 1. 3. 18. य एवंविदं स्वेषु प्रतिप्रति-
र्बुभूषति

28. स एष एवंविदुद्राता

1. 4. 16. एवंविदे.. अरिष्टिभिच्छन्ति

1. 5. 15. यो ज्यमेवंवित्सुरूपः

17. यदेवंविदस्माल्लोकाल्येति

20. एवंविदस्वेषां भूतानामात्मा
भवति

Bṛih. 1. 5. 20. एवंविदं सर्वाणि भूतान्
वन्ति

21. य उ हैवंविदा स्पर्दते

4. 3. 37. एवं हैवंविदं.. प्रतिकल्पः

4. 4. 23. एवंविच्छान्तो दान्तः

5. 14. 5. यदि ह वा अप्येवंविद्ब्रह्मिव
प्रतिगृह्णाति

8. एवं हैवंविद्यापि बह्वि
पापं कुरुते

6. 4. 12. एवंविच्छ्रोत्रियस्य दारेण
नोपहासमिच्छेदुत श्वेवंवि-
त्परो भवति

28. य एवंविदो ब्राह्मणस्य पु-
त्रो जायते

Tait. 2. 8. 1. स य एवंविदस्माल्लोका-
त्येत्य 3. 10. 5.

Kaṭha. 6. 18. अन्यो ज्येवं यो विदध्या
त्ममेव

Maitri. 6. 9. एष उभयात्मैवंवित्
10. अभिनैवात्ममत्येवंवित्
35. यो हैवंविदस् सवित्

Nṛisut. 6. एवंवित्.. परमेव ब्रह्म-
वति

एवंविदं

Aitareya. 4. 6. स एवंविद्वान्.. अमृतः
समभवत्.

Kaush. 2. 7. एवंविद्वानेत्यैवानुतादित्य-
मुपतिष्ठते

13. यदि ह वा एवंविद्वान्समु-
पतिष्ठतावभिप्रवर्त्तयताम्

14. एवंविद्वान् प्राणे निःश्रेय-
सं विदित्वा

4. 20. एवंविद्वान् सर्वान् पापान्
उपहृत्य

Bṛih. 1. 2. 3. तदेव प्रतितिष्ठत्येवंविद्वान्

1. 5. 2. तदहः पुनर्मृत्युमपजयते
एवंविद्वान्

rih. 4. 1. 2. देवो भूत्वा देवानप्येति य
एवंविद्धानेतदुपास्ते 3-7.

5. 12. 1. किंस्विदेवैवंविदुषे साधु
कुर्याम्

6. 4. 3. य एवंविद्धानधोपहासं चरति

6. 4. 12. यमेवंविद्धान् ब्राह्मणः शपति

aṭha. 1. 18. य एवंविद्वांश्चिनुते नाचिके-
तम्

aitri. 4. 4. य एवंविद्धाननेन त्रिकेण ब्र-
ह्मोपास्ते

ahānār. 25. 1. तस्यैवंविदुषो यज्ञस्यात्मा
यजमानः

asna. 3. 11. य एवंविद्धान् प्राणं वेद

uda. 4. 86. एवंविद्वाञ्छमं ब्रजेत्

aṭhaśru. 1. य एवंविद्धानेतेनात्मानं स-
न्धत्ते

pt. 1. य एवंविद्धानेतदाख्यापयेत्

3. य एवंविद्धान् गोपीचन्दनं
धारयेत्

4. य एवंविद्धान् यतिहस्ते द-
द्यात्

एवंविध

ā. 11. 53. शक्य एवंविधो ब्रह्म

54. अहमेवंविधो ऽर्जुन

एषणा

b. 3. 5. 1. उभे ह्येते एषणे एव भवतः

4. 4. 22.

ऐकान्तिक

14. 27. सुखस्यैकान्तिकस्य च

ऐक्य

1. ऐक्यादानन्दभोगाच्च

8. गुणैरैक्यं सम्प्राप्य

18. नमस्त्यैक्यं प्रवदेत्

ऐक्षाक

Maitri. 1. 2. दुःशक्यमेतत् प्रभमैक्षाक

ऐतदात्म्य

Chhā. 6. 8. 7. ऐतदात्म्यमिदं सर्वम्

6. 9. 4; 6. 10. 3; 6. 11.

3; 6. 12. 3; 6. 13. 3;

6. 14. 3; 6. 15. 3; 6.

16. 3.

ऐतरेय

Chhā. 3. 16. 7. महिदास ऐतरेयः

Mukti. 1. 30. ऐतरेयं च छान्दोग्यम्

1. vide बह्वच

ऐन्द्र

Kaush. 2. 8. इत्यैन्द्रीमावृतमावर्ते

Nāda. 10. षष्ठी चैन्द्री विधीयते

ऐरंमदीय

Chhā. 8. 5. 3. तदैरंमदीयं सरः

ऐरावत

Gītā. 10. 27. ऐरावतं गजेन्द्राणाम्

ऐशान

Śiras. 5. स गच्छेदैशानं पदम्

ऐश्वर

Chāl. 2. भिन्ने तमासि चैश्वरे

Gītā. 9. 5. पश्य मे योगमैश्वरम् 11.8.

11. 3. ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम

9. परमं रूपमैश्वरम्

ऐश्वर्य

Kaush. 2. 15. स यथगदः स्यात्पुत्रस्यैश्वर्यं
पिता वसेत्

Śikhā. 2. करणं सर्वमैश्वर्यं सम्पन्नम्

Mahā. 2. विभ्रतः मन ऐश्वर्यम्

Rāmap. 5. ऐश्वर्यं यस्य पूजनात्

34. त्वमैश्वर्यं दापयाथ

ऐश्वर्यवन्त

- Nrip. 1. 3. आयुर्यशःकीर्त्तिज्ञानैश्वर्य-
वान् भवति
ऐष्टिक
Kaush. 2. 6. एतदैष्टिकं कर्ममयमात्मा-
नमध्वर्युः संस्क्रोति

ओकस्

- Nrip. 2. 4. यस्मिन् .. देवा ओकांसि
चक्रिरे

ओगीयस्

- Bṛih. 5. 14. 4. तस्मादाहुर्वलं सत्यादोगीयः

ओघ

- Mukti. 1. 21. निर्धूताशेषपापौघः
45. सर्वाघौघनिवृत्तनम्

ओङ्कार

- Chhā. 2. 23. 4. तेभ्यो ऽभितमेभ्य ओङ्कारः
संप्रास्तवत्
— ओङ्कारेण सर्वा वाक् सन्तृ-
ण्णा ओङ्कार एवेदं सर्वम्

- Maitri. 6. 21. vide युज्
23. यो ऽसौ परापरो देवा ओ-
ङ्कारो नाम नामतः
25. एवं प्राणमथोङ्कारं .. युन-
क्ति

- Praśna. 5. 1. स यः .. प्रायणान्तमोङ्कार-
मभिधायीत
2. एतद्दे .. परं चापरं च ब्रह्म
यदोङ्कारः
7. तमोङ्कारेणैवायतनेनान्वेति
विद्वान्

- Māṇḍū. 1. भूतं भवद्भविष्यदिति सर्व-

- मोङ्कार एव Nrip. 4. 1
Nrisut. 1; Rāmōt. 1

Māṇḍū.

1. यद्यन्यत्तिकालातीतं तद-
व्योङ्कार एव Nrip. 4. 1;
Nrisut. 1; Rāmōt. 3.
8. सो ऽयमात्माध्यक्षरमो-
ङ्कारो ऽधिमात्रम्
12. शिवो ऽहैत एवमोङ्कार आ-
त्मैव Nrisut. 2.

Gauḍa.

1. 24. ओङ्कारं पादशो विद्यात्
— ओङ्कारं पादशो ज्ञात्वा
28. सर्वव्यापिनमोङ्कारं मत्वा
29. ओङ्कारो विदितो येन

Nrip.

2. 1. सा सोमलोक ओङ्कारः
Nrisut. 3.
2. प्रत्यक्षरमुभयत ओङ्कारो
भवति
4. 3. यो वै नृसिंहः .. यश्चोङ्कार-
स्तस्मै वै नमोनमः (11)

Nrisut.

1. इममात्मानमोङ्कारं नो व्या-
चक्ष्व
2. मात्राभिरोङ्कारेण चैकीकु-
र्यात्
— चतुरूप ओङ्कार एव चतु-
रूपो ह्ययमोङ्कारः
3. ओङ्कारं सर्वेश्वरं द्वादशानं
4. परमं ब्रह्मोङ्कारम् (ter).
— ब्रह्मण्येवानुष्टुभं सन्दध-
दोङ्कार इति
6. ओङ्कारे परे ब्रह्मणि पर्य-
सितः
8. ओतश्च प्रोतश्चैव ओङ्कार-
— वाग्वा ओङ्कारो वागो
सर्वम्
— चिन्मयो ह्ययमोङ्कारः
(times).
— अनुज्ञाता ह्ययमोङ्कारः

[risut.

8. वाग्वा ओङ्कारो वागेवेदं
सर्वमनुजानाति
— अनुसैकरसो ह्ययमोङ्कारः
— वाग्वा ओङ्कारो वागेव ह्य
नुजानाति
— अविकल्पो ह्ययमोङ्कारः

Brahmav.

9. ओङ्कारमात्मानमुपदिश
13. ओङ्कारस्तु तथा योज्यः

Siras.

3. य उत्तरतः स ओङ्कारो य
ओङ्कारः स प्रणवः
4. कस्मादुच्यते ओङ्कारः
— तस्मादुच्यते ओङ्कारः
6. वायोरोङ्कार ओङ्कारात्
सावित्री

Śikhā.

1. स एष होङ्कारश्चतुष्पादः
— प्राणान् . . ऊर्ध्वमुक्तामय-
तील्योङ्कारः

Prāṇag.

4. ओङ्कारो यूपः

Nāda.

8. एष ओङ्कार आख्यातः

Amṛita.

2. ओङ्कारं रथमारुह्य

Yogaśi.

3. ओङ्कारं तत्र चिन्तयेत्

Kathasru.

2. त्वं वषट्कारस्त्वमोङ्कारः
— अहं वषट्कारो ऽहमोङ्कारः

Lauśa.

2. ओङ्कारः शिरः

Jopī.

5. तत ओङ्कारमपश्यत्

Rāmap.

31. ओङ्काराय नमोनमः

Rāmot.

5. यो वै श्रीरामः . . यश्चो-
ङ्कारः (39)

Jitā.

9. 17. वेद्यं पवित्रमोङ्कारः

ओङ्कारगत

Śikhā.

2. कृत्स्नमोङ्कारगतं च

ओङ्कारप्लव

-itri.

6. 28. ओङ्कारप्लवेन . . पारं तीर्त्वा

ओङ्काररूप

isut.

2. ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्पैरो-
ङ्काररूपैः

ओङ्काराय

Nṛisut.

6. त एतमेवोङ्काराप्रविद्योतं . .
बुबुधिरे
— इममेवोङ्काराप्रविद्योतं
. . जानीयात्
— इममेवोङ्काराप्रविद्योतं . .
अन्विष्य

ओजस्

Chhā. 3. 13.

5. एतदोजश्च महश्चेत्युपासीत

Mahānār. 12.

3. आदित्यो वै तेज ओजोबलम्

15.

1. ओजो ऽसि सहो ऽसि बल-
मसि

Arṇeya.

4. ओजः सखा यो ऽसि

Gītā.

15. 13. धारयाम्यहमोजसा

ओजस्विन्

Chhā. 3. 13.

5. ओजस्वी महस्वान् भवति

ओतत्व

Nṛisut.

2. ओतत्वादनुज्ञातृत्वात्

ओदन

Kāṭha.

2. 25. यस्य ब्रह्म च क्षत्रं च उभे
भवत ओदनम्

ओम्

Chhā. 1. 1.

1. ओमित्येतदक्षरमुग्रीथमुपा-
सीत

— ओमित्युद्गायति

5. ओमित्येतदक्षरमुग्रीथः

6. एतन्मिथुनमोमित्येतदास्मि-
न्क्षरे संसृज्यते

8. यद्धि किंचानुजानात्योमि-
त्येव तदाह

9. ओमित्याश्रावयत्योमिति
शंसत्योमित्युद्गायति

1. 4. 1. ओमित्येतदक्षरमुपासीत

— ओमिति बुद्ध्यति

- Chhā. 1. 4. 4. यदा वा ऋचमाशेत्योमि-
त्येवातिस्वरति
1. 5. 1. ओमिति शेष स्वरन्नेति 3.
1. 12. 5. ओमदामो पियाम...अक्ष-
मिहाहराहरोम्
8. 6. 5. स ओमिति वा होहामीयते
Bṛih. 3. 9. 1. ओमिति होवाच (7 times);
5. 2. 1, 2, 3; 6. 2. 1.
5. 1. 1. ओं खं ब्रह्म
5. 15. 1. ओं क्रतो स्मर कृतं स्मर
Isā. 17.
Tait. 1. 8. 1. ओमिति ब्रह्म
✓ — ओमितीदं सर्वम्
— ओमित्येतदनुकृतिर्ह स्म
वा अप्योभ्रावयेत्याभ्राव-
यन्ति
— ओमिति सामानि गायन्ति
— ओं शोमिति शखाणि शंस-
न्ति
— ओमित्यध्वर्युः प्रतिगरं प्र-
तिगृणाति
— ओमिति ब्रह्मा प्रसीति
— ओमित्यग्निहोत्रमनुजानाति
— ओमिति ब्राह्मणः प्रवक्ष्य-
न्नाह
Kathā. 2. 15. तत्ते पदं सङ्गृहेण ब्रवीम्यो-
मित्येतत्
Maitri. 4. 4. ओं ब्रह्मणो महिमा
6. 2. एता उपासीतोमित्येतदक्ष-
रेण
3. स वा एष ओमित्येतदात्मा-
भवत्
— ओमिति तिस्रो मात्राः
— एतद्वा आदित्य ओमित्येवं
ध्यायत
4. एतस्यैतत्तेजो यदसा आ-
दित्य ओमित्येतदक्षरस्य
धैतत्
- Maitri. 6. 4. तस्मादोमित्यनेनैतदुपासीत
87; 7. 11.
5. स्वनवत्येषास्य तनूर्या ओ-
मिति
— इत्यत ओमित्युक्तेनैताः प्र-
स्तुताः
— एतद्वै सत्यकाम परं चापरं
च ब्रह्म यदोम् (cf. Pra-
śna. 5. 2.)
22. तत्रा ओमिति शब्दः
— ओमित्यनेनोर्ध्वमुत्क्रान्तः
23. यः शब्दस्तदोमित्येतदक्षर
24. धनुः शरीरमोमित्येतच्छर
26. प्राणानोमित्यनेनोद्दृत्य
35. ओमापो ज्योती रसो ऽमृ-
तं ब्रह्म
— भूर्भुवःस्वरोम् Mahānār.
13. 1; Śiras, 6; Prāṇag.
9. 1.
7. 11. एतद्वाच तत्स्वरूपं.. यदो-
मित्येतदक्षरम्
Mund. 2. 2. 6. ओमित्येवं ध्यायथ आ-
त्मानम्
Mahānār. 13. 1. घृणिः सूर्य आदित्य ओम
15. 9. शिवोमाविशाप्रदाहाय (3
times).
16. 2. रुद्रोमाविशान्तकः
17. 5. सदाशिवोम्
24. 1. ओमित्यात्मानं युञ्जीत
Praśna. 5. 5. त्रिमात्रेणैवोमित्येतेनैवाक्ष-
रेण
Māṇḍā. 1. ओमित्येतदक्षरमिदं सर्वं
Nṛip, 2. 2; 4. 1;
Nṛisut. 1: Rāmot. 8
Nṛisut. 1. एतमात्मानमोमिति ब्रह्म
नैकीकृत्य ब्रह्म चात्म
ओमित्येकीकृत्य
— तदेकमजरममृतमभयमो-
मित्यनुभूय

risut.

1. संहरेदोमिति
4. ओमिति संहत्य
- ओमिति सहरन्
8. एवं नैवमिति पृष्ट ओमि-
त्येवाह
- ओमिति ह्यनुजानाति
- ओमिति ह्येवानुजानाति
9. तदेतदात्मानमोमित्यपश्य-
न्तः पश्यत
- अत्र ह्येव न विचिकित्स्य-
मित्यो सत्यम्
- ओमित्यनुजानीध्वम्

brahmav.

3. ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म
Amṛit. 20; Gītā. 8. 13.

śiras.

7. ओ सत्यमो सत्यम्

śikhā.

1. ओमित्येतदक्षरमादौ प्रयु-
क्तं ध्यानं ध्यायितव्यम्
- ओमित्येतदक्षरस्य पादा-
धत्वारः
- ओमोमोमिति त्रिरुक्तः

Mahā.

3. ओ जनदिति व्याहृत्या

Amṛita.

20. ओमित्येकेन रेचयेत्

Īrṁsa.

2. ओ वेदप्रवचनम्

Nyāsa.

1. ओ चित्सखायम्

Arūṇeya.

5. ओ हि ओ हि ओ हित्ये-
तदुपनिषदं विन्यसेत्
(one MS. has. ओ ह्रीं
ओ ह्रीं ओ ह्रीं विन्यसेत्)

Nār.

4. ओमित्येतदमे व्याहरेत्
- ओमित्येकाक्षरम्
5. ओ नमो नारायणाय
Atmapra. 1.

Kālāg.

- तानेकधा समभवत्तदोमिति
- अकारं परं ब्रह्म ओम्
2. ओ सत्यमित्युपनिषत्
Mukti. 2. 78.

Ātmapra.

1. इत्यक्षरं प्रणवं तदेतदोमिति

Yāsu.

2. तदेतदोमित्येकधा समभवत्

Rāmap.

14. जीवत्वेनेदमो यस्य

65. तथो नमो भगवते वासु-
देवाय

Rāmōt.

3. अहमो तत्सद्यत्परं ब्रह्म
— ओ तद्रामभद्रः परं ज्योती
रसोऽहम्

Mukti.

2. 78. तदेव चाहं सकलं विमुक्त
ओम्

Gītā.

17. 23. ओ तत्सदिति निर्देशो ब्र-
ह्मणः
24. तस्मादोमित्युदाहृत्य

ओतद्ब्रह्मात्मक

Rāmōt.

2. ओतद्ब्रह्मात्मकाः सच्चिदा-
नन्दाख्याः (so Nārāyaṇa).

ओषधि

Chhā.

1. 2. अपामोषधयो रस ओ-
षधीनां पुरुषो रसः

Bṛih.

1. 1. ओषधयश्च वनस्पतयश्च
लोमानि
3. 2. 13. ओषधीर्लोमानि (अपियन्ति)

6.

3. 6. माध्वीनः सन्त्वोषधीः
Mahānār 9. 8; 17. 7.

6.

4. 1. अपामोषधय ओषधीनां पु-
ष्पाणि
5. यदोषधीरप्यस्यदपः

Tait.

1. 7. 1. आप ओषधयो वनस्पतयः
2. 1. 1. पृथिव्या ओषधये ओषधी-
भ्यो ऽन्नम्

Śwet

2. 17. य ओषधीषु यो वनस्पतीषु

Mund.

1. 7. यथा पृथिव्यामोषधयः स-
म्भवन्ति

2.

1. 5. ओषधयः पृथिव्याम्
9. अतश्च सर्वा ओषधयः
Mahānār. 8. 5 (विश्वा)

Mahānār.

1. 4. यत ओषधीभिः पुरुषान्प-
शूश्च

Mahānār. 4. 13. सुमित्रिया न आप ओषधयः

सन्तु

Nrip. 1. 4. य ओषधीनां प्रभवति ता-
रापतिः सोमः

Śiras. 6. य ओषधीर्वरिध आविवेश
— यो रुद्र ओषधीर्वरिध आ-
विवेश

— यो रुद्र ओषधीषु

Prāṇāg. 1. या ओषधयः सोमराज्ञीः
(bis).

— मा ते वधाम्योषधे

Nīla. 21. कल्माषपुच्छमोषध जम्भय

Gītā. 15. 13. पुष्णामि चौषधीः सर्वाः

ओषधिवनस्पति

Ait. 1. 4. लोमभ्य ओषधिवनस्पतयः

2. 4. ओषधिवनस्पतयो लोमानि
भृत्वा

Chhā. 5. 10. 6. ते . . ओषधिवनस्पतय इति
जायन्ते

Mahānār. 19. 2. ओषधिवनस्पतिभ्यः स्वाहा

23. 1. पर्जन्येनौषधिवनस्पतयः प्र-
जायन्त ओषधिवनस्पति-
भिरन्नं भवति

Āśrama. 3. अकृष्टपन्नौषधिवनस्पतिभिः

ओषधिसंभार

Nyāsa. 1. ओषधिसंभारान् संभृत्य
(3. MSS. have विधिव-
त्संभारान् and 2 others
omit वत्)

ओष्ठ

Garbha. 5. षोडश पार्श्वदन्तौष्ठपटलानि

Prāṇāg. 4. दन्तौष्ठौ सूक्तवाकः

औक्ष्ण

Bṛih. 6. 4. 18. औक्ष्णेन वार्षभेण वा

औदुम्बर

Bṛih. 6. 3. 1. औदुम्बरे कंसे चमसे वा

13. चतुरौदुम्बरो भवति

— औदुम्बरः सुवः

— औदुम्बरश्चमसः

— औदुम्बर इध्मः

— औदुम्बर्या उपमन्थन्यौ

Aruṇeya. 5. पालाशं बैल्यमौदुम्बरं द-
ण्डम् (so 2 MSS).

औहालकि

Kātha. 1. 11. औहालकिरारुणिः

औपजन्धानि

Bṛih. 2. 6. 3. त्रैवणिरौपजन्धानेः

4. 6. 3.

— औपजन्धानिरासुरेः

4. 6. 3.

औपनिषद

Bṛih. 3. 9. 26. तं त्वौपनिषदं पुरुषं पृच्छा
मि

Mund. 2. 2. 3. धनुर्गृहीत्वौपनिषदं महा
स्वम्

Nṛisut. 9. अमायम्यौपनिषदमेव

औपमन्यव

Chhā. 5. 11. 1. प्राचीनशाल औपमन्यवः

5. 12. 1. औपमन्यव कं त्वमात्मा-
नमुपास्ते

औपल

Nrip. 3. 1. पाहि . . औपलामं बिकाम्

औपस्वतीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 1. पाराशरीपुत्र औपस्वतीपु-
त्रात्

— औपस्वतीपुत्रः पाराशरी
पुत्रात्

औषाधिक

Sarvop.

4. त्वंपदार्थादौषाधिकात्तत्प-
दार्थादौषाधिकाद्विलक्षणः

औषध

Maitri.

6. 36. *vide* आदि

Kathāśru.

1. औषधवत् प्राप्तीयात्

Aruneṣya.

4. औषधवदशनमाचरेत्

Gītā.

9. 16. स्वधाहमहमौषधम्

औष्ण्य

Maitri.

2. 6. एतयोरन्तरा देवौष्ण्यं प्रा-
सुवद्यदौष्ण्यं स पुरुषः

6. 27. ब्रह्मणो वावैतत्तेजः . . यच्छ
रीरस्यौष्ण्यम्

31. अग्नेर्यदौष्ण्यमाविष्टम्

7. 11. एतत् समीरणे प्रकाशप्रक्षे-
पकौष्ण्यस्थानीयम्

- घृतस्य चैष्ण्यमिव

औहोइकार

- Chhā. 1. 13. 2. विश्वे देवा औहोइकारः

क

Chhā.

4. 10. 5. कं ब्रह्म खं ब्रह्मेति
— कं च खं च न विजानामि
— यद्वाव कं तदेव खं यदेव
खं तदेव कमिति

Brih.

1. 2. 1. अर्चते वै मे कमभूत्
— कं ह वा अस्मै भवति

Śwet.

4. 13. कस्मै देवाय हविषा विधेम
Nrip. 2. 4.

1. कंस

Chhā.

5. 2. 8. निर्णिज्य कंसं चमसं वा

Brih.

6. 3. 1. औदुबरे कंसे चमसे वा

Brih. 6.

4. 13. त्र्यहं कंसे न पिबेत्
24. कंसे पृषदाज्यं सचीय

2. कंस

Krish.

17. कलिः स कंसभूपतिः

कक्ष

Chhā. 2.

9. 7. ते पुरुषं दृष्ट्वा कक्षं श्वभ्र-
मित्युपब्रवन्ति

कक्षोपस्थलोमन्

Nyāsa.

3. कक्षोपस्थलोमानि वर्जयेत्
(so 2 MSS. and Nā-
rāyaṇa.); Kathāśru. 4
(लोमान्)

कक्ष्य

Brih. 2.

5. 17. सवां मधु प्रावोचत् . . क-
क्ष्यम्

कच्चिद्

Gītā.

6. 38. कच्चिन्नोभयविभ्रष्टः

18. 72. कच्चिदेतच्छ्रुतं पार्थ

- कच्चिदज्ञानसम्मोहः प्रनष्ट-
स्ते

कटि

Kshur.

4. उरोमुखकटिग्रिवम्

Garbha.

3. गुल्फजठरकटिप्रदेशः

कटिदेश

Nāda.

3. स्वर्लोकः कटिदेशे तु

कटु

Garbha.

1. *vide* रस

Gītā.

17. 9. *vide* विदाहिन्

कठ

Mukti.

1. 30. *vide* तित्तिरि

37. त्रिपुरा कठभावना

कठस्त्र

Mukti.

1. *vide* सरस्वतीरहस्य

कठवल्ली

Mukti.

1. vide सरस्वतीरहस्य

कठिन

Garbha.

1. तत्र यत्कठिनं सा पृथिवी

3. मासाभ्यन्तरे कठिनम्

कण्ठ

Nrip.

5. 2. कण्ठे बाहौ वा शिखायां वा
बध्नीयात्

Kshur.

11. तज्जिच्चा कण्ठमायाति

Brahma.

2. नाभिर्हृदयं कण्ठं मूर्द्धा

3. कण्ठे स्वप्नं विनिर्दिशेत्

Amrita.

34 उदानः कण्ठमाश्रितः

Piṇḍa.

6. हृत्कण्ठं तालु जायते

Vāsu.

2. ललाटकण्ठहृदयबाहुमूलेषु

कण्ठदेश

Maitri.

7. 11. हिरणुः कण्ठदेशे

Nāda.

4. कण्ठदेशे तपस्ततः

कण्ठान्तर

Kshur.

15. ततः कण्ठान्तरे योगी

कतम

Chhā. 1.

1. 4. कतमा कतमर्कतमत्कतम-
त्साम कतमः कतम उग्रीथः

1. 11. 4. कतमा सा देवतेति 6, 8.

8. 7. 4. यथायमादर्शे कतम एषः

Brih. 3.

1. 7. कतमास्तास्तिष्ठ इति 8, 10.

9. कतमा सैकेति

10. कतमास्ता या अध्यात्म-
मिति8. 2. 1. ये ते ऋष्टौ महा अष्टावति-
महाः कतमे ते8. 4. 1. कतमो याज्ञवल्क्य सर्वा-
न्तरः 2; 3. 5. 1.

8. 9. 1. कतमे ते त्रयश्च त्री च शता

2. कतमे ते त्रयस्त्रिंशदिति

Brih. 3. 9.

3. कतमे वसव इति

4. कतमे रुद्रा इति

5. कतम आदित्या इति

6. कतम इन्द्रः कतमः प्रजा-
पतिरिति .. कतमः स्तन-
यिलुरिति .. कतमो यज्ञ
इति

7. कतमे षडिति

8. कतमे ते त्रयो देवा इति ..
कतमौ तौ द्वौ देवाविति
.. कतमो ज्येष्ठ इति

9. कतम एको देव इति

4. 3. 7. कतम आत्मेति Maitri. 6. 31.

6. 2. 3. कतमे त इतीम इति

Maitri.

2. 1. यः कतमो भगवा इति

3. 2. कतम एष इति

4. 5. भेषः कतमो यः सो ऽस्मा-
कं ब्रूहि

Mahānār.

12. 3. कतमः स्वयम्भूः

13. 7. कतमा का या सा सत्ये-
त्यमृता

23. 1. ब्रह्मा विश्वः कतमः

Prašna.

5. 1. कतमं वाव स तेन लोकं
जयति

Jābāla.

2. कतमं चास्य स्थानं भवति
(but Nārāyaṇa and 2
MSS. of text. कतमत्);
Rāmōt. 4.

कतर

Ait.

3. 11. स ईक्षत कतरेण प्रपद्ये

5. 1. कतरः स आत्मा

Chhā. 5.

10. 8. एतयोः पथोर्न कतरेणच

Prašna.

2. 1. कतर एतत् प्रकाशयन्ते

4. 1. कतर एष देवः स्वप्नात्
पश्यति

Gauḍa.

4. 18. कतरत्पूर्वनिष्पन्नम्

Gītā

2. 6. नवैताद्विंशः कतरसो गरी

कतिविध

- Mukti. 1. 10. राम वेदाः कतिविधाः
कथं
Swet. 6. 23. तस्यैते कथिता द्यर्थाः
Maitri. 2. 3. राजन् . . अहं ते कथयि-
ष्यामि
Togasi. 9. संक्षेपात् कथितं मया
Iamasa. 1. पार्वत्या कथितं तत्त्वम्
Prama. 3. स यतिः कथ्यते (MSS)
Ramap. 9. अष्टादशामी कथिताः
Gita. 2. 34. अकीर्ति . . कथयिष्यन्ति
ते ऽव्ययाम्
10. 9. कथयन्तश्च मां नित्यम्
18. भूयः कथय
19. हन्त ते कथयिष्यामि
18. 75. कृष्णात्साक्षात्कथयतः स्व-
यम्

कथा

- Chhā. 1. 8. 1. हन्तोद्गीथे कथां वदामः
Mukti. 2. 63. बहुशास्त्रकथाकन्धारोम-
न्येन वृथैव किम्

कदर्थ

- Chhā. 5. 11. 5. जेनपदे न कदर्यो न मद्यपः

कदलीगर्भ

- Maitri. 4. 2. कदलीगर्भ इवासारम्

कदलीपुष्प

- Dhyāna. 14. कदलीपुष्पसङ्काशम्

कदाचन, कदाचित्

- Chhā. 8. 11. 2. न निम्लोच नोदियाय क-
दाचन
Mahānār. 21. . 2. सत्येन न सुवर्गाहोका-
व्ययन्ते कदाचन

- Maitri. 6. 28. पुत्रदारकुटुम्बेषु सक्तस्य न
कदाचन
Nṛisut. 9. न हीदं सर्वं कदाचित्
Amṛita. 24. यदक्षरं न क्षरते कदाचित्
Prāṇag. 2. न भवेदहं कदाचन
Dhyāna. 3. नान्यो भेदः कदाचन
Gītā. 2. 20. न जायते म्रियते वा कदा-
चित्
47. मा फलेषु कदाचन
18. 67. नाभक्ताय कदाचन

कटु

- Maitri. 6. 30. कटुनीलाः

कटुद्र

- Mahānār. 13. 3. कटुद्राय प्रचेतसे

कनिष्ठिका

- Prāṇag. 1. कनिष्ठिकयाङ्गुल्या अङ्गु-
ष्ठेन च

कनीनका

- Bṛih. 2. 2. या कनीनका तयादित्यः

कनीयस्

- Kaush. 3. 28. नो एवासाधुना कनीयान्
Bṛih. 4. 4. 22.

- Chhā. 7. 10. 1. अन्नं कनीयो भविष्यति

- Bṛih. 1. 2. 5. कनीयो ऽन्नं करिष्ये

4. 4. 23. न वर्द्धते कर्मणा नो कनी-
यान्

कन्या

- Nyāsa. 3. शीतोपघातिनीं कन्याम्
Kathāśru. 4.

- Āsrama. 4. कन्याकौपीनवाससः

- Mukti. 2. 63. बहुशास्त्रकथाकन्धारोम-
न्येन

कन्दर

- Jābāla. 6. vide स्थण्डिल

कन्दर्प

Gītā. 10. 28 प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः

कन्यकुमारी

Mahānār. 3. 12. कन्यकुमार्यै धीमहि (2
MSS. read 'मारि)

कन्या

Mahā. 1. पुरुषाश्चतुर्दशाजायन्त ए-
का कन्या

कपाल

Tait. 1. 6. 1. व्यपोष्य शीर्षिकपाले
Garbha. 5. शिरः कपालं केशा दर्भाः

कपालसम्पुट

Yogaśi. 7. कपालसम्पुटं भित्त्वा

कपालाष्टक

Brahma. 1. यथैवैष कपालाष्टकं सन्न-
यति

कपि

Mukti. 1. 18. मन्नामभजनात्कपे
2. 5. जेतव्यो भवता कपे

कपिध्वज

Gītā. 1. 20. अथ... दृष्ट्वा... कपिध्वजः

1. कपिल

Bṛih. 6. 4. 15. पुत्रो मे कपिलः पिङ्गलो
जायेत

Śwet. 5. 2. ऋषिं प्रसूतं कपिलं यस्त-
मग्रे

Maitri. 6. 30. कपिला मृदुलोहिताः
Śiras. 5. ईशानदेवत्या कपिला वर्णेन
Garbha. 2. धूम्रः पीतः कपिलः पाण्डुरः

2. कपिल

Gītā. 10. 26. सिद्धानां कपिलो मुनिः

कपिशार्दूल

Mukti. 2. 64. य अस्ते कपिशार्दूल

कपिश्रेष्ठ

Mukti. 2. 58. भवत्याशु कपिश्रेष्ठ

कपीन्द्र

Rāmāp. 40. तेन हृष्टः कपीन्द्रो ऽसौ

कपीश्वर

Rāmāp. 38. कपीश्वरमाहूय शंसताम्

कपूय

Chhā. 5. 10. 7. कपूयचरणाः... कपूयां यो-
निमापद्येरन्

कपूयचरण

Chhā. 5. 10. 7. vide कपूय

कप्यास

Chhā. 1. 6. 7. तस्य यथा कप्यासं पुण्ड-
रीकमेवमक्षिणी

कफ

Maitri. 1. 3. vide संघात

3. 4. vide वसा

Garbha. 5. पित्तप्रस्थं कफस्याढकम्

कबन्ध

Bṛih. 3. 7. 1. कबन्ध आथर्वणः

Rāmāp. 37. असुरं हत्वा कबन्धम्

कबन्धिन

Praśna. 1. 1. कबन्धी कात्यायनः 3.

1. कम्

Chhā. 1. 2. 8. य एवंविदि पापं कामयते
5. 2. 9. यदा कर्मसु काम्येषु स्त्रियं
स्वप्नेषु पश्यति

8. 2. 10. यं कामं कामयते सो ऽयं
सङ्कल्पादेव समुत्तिष्ठति

- trib. 1. 2. 4. सो ऽकामयत द्वितीयो म
आत्मा जायेत
6. सो ऽकामयत भूयसा यज्ञेन
भूयो यजेय
7. सो ऽकामयत मेध्यं म इदं
स्यात्
1. 3. 28. तेषु वरं वृणीत यं कामं
कामयेत
— यं कामं कामयते तमागायति
1. 4. 15. आत्मनो यद्यत्कामयते तत्तत्
सृजते
17. सो ऽकामयत जाया मे स्यात्
— एकाकी कामयते जाया मे
स्यात्
3. 2. 7. मनसा हि कामान्कामयते
3. 9. 27. यो वः कामयते (bis).
4. 3. 19. यत्र सुप्तो न कञ्चन कामं
कामयते Māṇḍā. 5. Nṛip.
4. 1; Nṛisut. 1; Ra-
mot. 3.
4. 4. 6. इति नु कामयमानो ऽथा-
कामयमानः
22. प्रजां न कामयन्ते
6. 1. 4. सं हास्यै पद्यते यं कामं
कामयते (bis).
6. 3. 1. स यः कामयेत महत्प्राप्तुयाम्
6. 4. 9. स यामिच्छेत्कामयेत मेति
Tait. 2. 6. 1. सो ऽकामयत बहु स्याम्
Mund. 3. 1. 10. विशुद्धसत्त्वः कामयते यां-
श्च कामान्
3. 2. 2. कामान् यः कामयते मन्य-
मानः
Mahānār. 2. 7. प्रियमिन्द्रस्य काम्यम्
Nār. 1. पुरुषो ह वै नारायणो ऽका-
मयत
Gītā. 18. 2. काम्यानां कर्मणां न्यासम्

2. कम्

- Mahānār. 6. 7. प्रत्नो हि कमीद्यः
Vāsu. 2. विष्णोर्नु कमिति मईयेत्
कमण्डलु
Parama. 1. न दण्डं न कमण्डलुं न शि-
खाम् (The words न क-
मण्डलुं are only in one
of the MSS.)
Āsrama. 4. vide धारिन्
— शिष्यकमण्डलुहस्ताः
— vide यज्ञोपवीत
Jābāla. 6. विदण्डं कमण्डलुं शिष्यम्
कमण्डलुधर
Mahānār. 3. 18. कमण्डलुधराय धीमाहि
कमलधारिन्
Rāmap. 27. श्लिष्टः कमलधारिण्या
कमलपत्राक्ष
Gītā. 11. 2. त्वत्तः कमलपत्राक्ष
कमलासन
Dhyāna. 12. चिन्तयेत् कमलासनम्
Kṛish. 9. यष्टिका कमलासनः
कमलासनस्थ
Gītā. 11. 15. ब्रह्मणमीशं कमलासनस्थम्
कम्प
Praśna. 5. 6. न कम्पते शः
Hansa. 2. चतुर्थे कम्पते शिरः
कम्बलाश्वतर
Gāruḍa. 2. यदि कंबलाश्वतरदूतस्त्वं
यदि वा कंबलाश्वतरः स्व-
यम्
कर
Maitri. 6. 33. करैर्यजमानमन्तरिक्षमु-
त्तिष्ठन्वा

- Maitri. 6. 38. करैर्यजमानं दिवमुत्तिप्त्वा
— करैर्यजमानस्यात्माविदे ऽव-
दानं करोति

करण

- Śwet. 6. 8. न तस्य कार्यं करणं च
विद्यते
Maitri. 3. 8. करणैः कारयितान्तः पुरुषः
Śikhā. 2. करणं सर्वमैश्वर्यं सम्पन्नम्
Sarvop. 1. चतुर्भिः करणैः 2.
Gītā. 18. 14. करणं च पृथग्विधम्
18. करणं कर्म कर्तेति

करणाधिपाधिप

- Śwet. 6. 9. स कारणं करणाधिपाधिपः
करन्यास
Hansa. 2. हृदयाद्यङ्गन्यासकरन्या-
सौ भवतः

कराली

- Mund. 1. 2. 4. काली कराली च
करीषिन्
Mahānār. 4. 8. नित्यपुष्टां करीषिणीम्

करुण

- Gītā. 12. 13. मैत्रः करुण एव च

कर्कटक

- Brahma. 1. खगः कर्कटकः पुष्करः
कर्कोटक
Gārūḍa. 2. यदि कर्कोटकदूतस्त्वं यदि
वा कर्कोटकः स्वयम्
1. कर्ण
Ait. 1. 4. कर्णौ निरभिद्येतां कर्णाभ्यां
श्रोत्रम्
2. 4. दिशः श्रोत्रं भूत्वा कर्णौ प्रा-
विशन्

- Kaush. 2. 11. अथास्य दक्षिणे कर्णे जपति
Chhā. 3. 13. 8. यत्रैतत्कर्णावपिगृह्य निनद-
मिव . उपशृणोति

- Bṛih. 5. 9. 1. तस्यैष घोषो भवति यमे-
तत्कर्णावपिधाय शृणोति
Maitri. 2. 6.

6. 4. 25. अथास्य दक्षिणं कर्णमभि-
निधाय

- Tait. 1. 4. 1. कर्णाभ्यां भूरि विश्रुवम्
Mahānār. 7. 6. कर्णयोः श्रुतं मा च्योद्वम्
Nṛip. 1. 1. भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम दे-
वाः 2. 4 ; Nṛisut. 1.

- Rāmot. 4. मुखोर्दक्षिणे कर्णे

- Mukti. 1. 21. जन्तोर्दक्षिणकर्णे तु
1. भद्रं कर्णेभिरिति शान्तिः
2. कर्ण

- Gītā. 1. 8. भवान्भोग्मश्च कर्णश्च
11. 34. कर्णं तथान्यानपि योध-
वीरान्

कर्णिका

- Hansa. 2. कर्णिकायां स्वप्नम्
कर्त्त

- Mahānār. 8. 2. यथासिधारां कर्त्ते ऽवहि-
तामवक्रामेद्यशु वेह वेह वा
विह्वलिष्यामि कर्त्तं पति-
ष्यामि

कर्त्तृ

- Kaush. 1. 2. तन्मा पुंसि कर्त्तर्यैरयध्वं
पुंसा कर्त्ता मातरि मा
निषिच
3. 8. न कर्म विजिज्ञासीत क-
र्त्तारं विद्यात्
4. 19. यो वै बालाक एतेषां पुरु-
षाणां कर्त्ता

- Chhā. 6. 16. 1. स यदि तस्य कर्त्ता भवति
7. 8. 1. उपसीदन् . . कर्त्ता भवति
7. 9. 1. अन्नस्याये . . कर्त्ता भवति
3. 4. 3. 10. स्रवन्त्यः सृजते स हि कर्त्ता
4. 4. 13. स विश्वकृत्स हि सर्वस्य
कर्त्ता
Maitri. 2. 7. अनवस्थो ऽसति कर्त्ता ऽक-
र्त्तैवावस्थः
3. 3. यः कर्त्ता सो ऽयं वै भूता-
त्मा
— कर्त्तृभिर्हन्यमानः
6. 7. आनन्दयिता कर्त्ता वक्ता
10. अस्य कर्त्ता प्रधानः
18. यदा पश्यन् पश्यति रुक्म-
वर्णं कर्त्तारम्
Mund. 1. 1. 1. विश्वस्य कर्त्ता
3. 1. 3. यदा पश्यः पश्यते रुक्म-
वर्णं कर्त्तारम्
Mahānār. 18. 2. कामः कर्त्ता कामः कार-
यिता
3. मन्युः कर्त्ता मन्युः कार-
यिता
Praśna. 4. 9. एष हि . . मन्ता बोद्धा कर्त्ता
Sarvop. 1. कर्त्ता जीवः क्षेत्रज्ञः . . क-
थम्
2. सुखदुःखबुद्ध्याश्रयो देहा-
न्तः कर्त्ता
Rāmāp. 12. क्रियाकारणकर्तृणां (vide
क्रिया)
Gitā. 3. 24. संकरस्य च कर्त्ता स्याम्
27. कर्त्ताहमिति मन्यते
4. 13. तस्य कर्त्तारमपि माम्
14. 19. नान्यं गुणेभ्यः कर्त्तारम्
18. 14. अधिष्ठानं तथा कर्त्ता
16. कर्त्तारमात्मानं केवलम्
18. करणं कर्म कर्त्तैति
19. ज्ञानं कर्म च कर्त्ता च

- Gitā. 18. 26. कर्त्ता सात्त्विक उच्यते
27. हर्षशोकान्वितः कर्त्ता
28. कर्त्ता तामस उच्यते
कर्तृत्व
Mukti. 2. कर्तृत्वभोक्तृत्वद्वयदुःखा-
दिलक्षणः
— कर्तृत्वादुःखनिवृत्तिशारा
Gitā. 5. 14. न कर्तृत्वं न कर्माणि
13. 20. कार्यकारणकर्तृत्वे
कर्मकृत
Mahānār. 4. 7. वाचा कृतं कर्मकृतम्
कर्मक्षय
Śwet. 6. 4. कर्मक्षये याति स तत्त्वतो
ऽन्यः
कर्मचारिन्
Nāda. 6. न बध्यते कर्मचारी
कर्मचित
Mund. 1. 2. 12. परीक्ष्य लोकान् कर्मचि-
तान्
कर्मचोदना
Gitā. 18. 18. त्रिविधा कर्मचोदना
कर्मज
Gitā. 2. 51. कर्मजं बुद्धियुक्ता हि
4. 12. सिद्धिर्भवति कर्मजा
32. कर्मजान्विद्धि तान्सर्वान्
कर्मजित
Chhā. 8. 1. 6. यथेह कर्मजितो लोकः
क्षीयते
कर्मण्य
Nrip. 2. 4. यतो वीरः कर्मण्यः दृढक्षः
Śiras. 7. शुचिः पूतः कर्मण्यो भ-
वति

कर्मदेव

- Brih. 4. 3. 33. एकः कर्मदेवानामानन्दः
Tait. 2. 8. 1.
— शतं कर्मदेवानामानन्दाः
Tait. 2. 8. 1.

कर्मन्

- Ait. 4. 4. 4. अयमात्मा पुण्येभ्यः कर्म-
भ्यः प्रातिधीयते
Kaush. 1. 7. केन कर्माणीति हस्ताभ्या-
मिति
2. 15. कर्माणि मे त्वयि दधानीति
पिता कर्माणि ते मयि
दध इति पुत्रः
3. 1. यो मां वेद न ह वै तस्य
केनचन कर्मणा लोको मी-
यते
5. तयोः कर्म परस्तात्प्रति-
विहिता भूतमात्रा
6. प्रज्ञया हस्तौ समारुह्य हस्ता-
भ्यां सर्वाणि कर्माण्या-
मोति
7. न हि प्रज्ञापेतौ हस्तौ कर्म
किंचन प्रज्ञापयेयाताम्
— नावामेतत्कर्म प्राज्ञासिष्व
8. न कर्म विजिज्ञासीत कर्त्तारं
विद्यात्
— न साधुना कर्मणा भूयान्
Brih. 4. 4. 22.
— एष खेव साधु कर्म कारयति
— एष उ एवासाधु कर्म कार-
यति
4. 19. यस्य वै तत्कर्म स वै वे-
दितव्यः
Kena. 33. तस्यै तपो दमः कर्मेति प्र-
तिष्ठा
Chhā. 1. 3. 5. यान्यन्यानि वीर्यवन्ति क-
र्माणि

- Chhā. 4. 14. 3. एवंविदि पापं कर्म न श्लिष्यते
5. 2. 8. समृद्धं कर्मेति विद्यात्
9. यदा कर्मसु काम्येषु स्त्रियं
स्वमेषु परयति
7. 3. 1. कर्माणि कुर्वीत्येत्थ कुरुते
7. 4. 1. मन्त्रेषु कर्माणि
2. मन्त्राणां संकृष्टे कर्माणि
सङ्कल्पन्ते कर्मणां संकृष्टे
लोकः सङ्कल्पते
7. 14. 1. आशेद्धो वै स्मरः... कर्मा-
णि कुरुते
7. 26. 1. आत्मतः कर्माणि
Brih. 1. 4. 15. अन्यद्वा कर्माकृतम्
— महत्पुण्यं कर्म करोति
— न हास्य कर्म क्षीयते
17. अथ कर्म कुर्वीय (bis).
— आत्मैवास्य कर्मात्मना हि
कर्म करोति
1. 5. 2. कर्मभिर्यद्वैतस्य कुर्यात् क्षी-
येत ह
16. मनुष्यलोकः पुत्रेणैव जयते
नान्येन कर्मणा
— कर्मणा पितृलोकः
21. प्रजापतिर्ह कर्माणि ससृजे
— एवमन्यानि कर्माणि यथा-
कर्म
1. 6. 1. त्रयं वा इदं नाम रूपं कर्म
— कर्मणामात्मेत्येतदेष्टुमुक्थ-
मतो हि सर्वाणि कर्माण्यु-
त्तिष्ठन्ति
— एतद्धि सर्वैः कर्मभिः समम्
— एतदेष्टां ब्रह्मातद्धि सर्वाणि
कर्माणि विभर्ति
2. 4. 11. सर्वेषां कर्मणां हस्तावेका-
यनम् 4. 5. 12.
3. 2. 8. स कर्मणातिमाहेन गृहीतो
हस्ताभ्यां हि कर्म करोति

11. 8. 2. 13. तौ ह यदुचतुः कर्म हैव तदुचतुः
 — यत् प्रशशंसतुः कर्म हैव तत्प्रशशंसतुः
 — पुण्यो वै पुण्येन कर्मणा भवति 4. 4. 5 (omits वै)
 4. 3. 2. पत्ययते कर्म कुरुते 3—6.
 33. ये कर्मणा देवत्वमभिसम्पद्यन्ते
 4. 4. 2. तं विद्याकर्मणी समन्वारभेते
 5. यत्कृतुर्भवति तत्कर्म कुरुते यत्कर्म कुरुते तदभिसम्पद्यते
 6. तदेव सक्तः सह कर्मणैति
 — प्राप्यान्तं कर्मणस्तस्य
 — पुनरैत्यस्मै लोकाय कर्मणः
 23. न वर्द्धते कर्मणा नो कनीयान्
 — न लिप्यते कर्मणा पापकेन
 6. 4. 24. यत्कर्मणात्यरीरिचम्
 2. कुर्वन्नेवेह कर्माणि
 — न कर्म लिप्यते नरे
 11. 2. यान्यनवद्यानि कर्माणि तानि सेवितव्यानि
 3. यदि ते कर्मविचिकित्सा
 2. 5. 1. विज्ञानं . . कर्माणि तनुते ऽपि च
 2. 8. 1. ये कर्मणा देवानपियन्ति
 3. 10. 2. कर्मेति हस्तयोः
 6. 2. तेनेशितं कर्म विवर्त्तते ह
 8. तत्कर्म कृत्वा विनिवृत्य भूयः
 4. आरभ्य कर्माणि गुणान्वितानि
 6. 7. कार्यकारणकर्मनिर्मुक्तम्
 20. इष्टि कर्म शुभाशुभम् 34.

- Mund. 1. 1. 8. कर्मसु चामृतम् (अभिजायते)
 1. 2. 1. मन्त्रेषु कर्माणि . . अपश्यन्
 7. उक्तमवरं येषु कर्म
 2. 1. 10. कर्म तपो ब्रह्म परामृतम्
 2. 2. 8. क्षीयन्ते चास्य कर्माणि
 3. 1. 8. नान्यैर्देवैस्तपसा कर्मणा वा
 3. 2. 7. कर्माणि विज्ञानमयश्च आत्मा
 Mahānār. 4. 12. कर्मणा वा दुष्कृतं कृतम् 19.1.
 8. 2. एवं पुण्यस्य कर्मणो दूराद्ब्रन्धो वाति
 10. 5. न कर्मणा न प्रजया धनेन
 Kaivalya. 2.
 Praśna. 6. 4. वीर्थं तपो मन्वाः कर्म
 Nṛip. 1. 1. तत् कर्मणा करोति
 Kshur. 23. सर्वाणि कर्माणि . . दग्ध्वा
 Garbha. 3. शुभाशुभं च कर्म विन्दति 5.
 4. यन्मया . . कृतं कर्म शुभाशुभम्
 — नच कर्म शुभाशुभं विन्दति
 Kaivalya. 14. जन्मान्तरकर्मयोगात्
 Brahma. 3. कर्मण्यधिकृता ये
 Nīla. 23. कर्मणि कर्मणि
 Jābāla. 6. अशुभकर्मनिर्मूलनपरः
 Sarvop. 2. पुण्यपापकर्मानुसारी
 Aruṇeya. 1. केन . . कर्माण्यशेषतो वि-
 सृजामि
 4. कर्म कलत्रं चान्यदपीह
 7. कर्मनाशे सदाशिवः
 Skanda. 73. ग्रहमारणकर्मणि
 Rāmāp. 1. न कर्म सांख्ययोगोपासना-
 Mukti. दिभिः
 2. 19. समाधिमथ कर्माणि
 20. तस्यार्थो ऽस्ति न कर्मभिः
 Gītā. 2. 47. कर्मण्येवाधिकारस्ते
 48. योगस्थः कुरु कर्माणि
 49. दूरेण खरं कर्म

Gītā.

2. 50. योगः कर्मसु कौशलम्
 3. 1. ज्यायसी चेत्कर्मणस्ते
 — तत्किं कर्मणि घोरे
 4. न कर्मणामनारम्भात्
 5. कार्यते ह्यवशः कर्म
 8. नियतं कुरु कर्म त्वं कर्म
 ज्यायो ह्यकर्मणः
 9. यज्ञार्थात्कर्मणोऽन्यत्र
 — तदर्थं कर्म कौन्तेय... स-
 माचर
 15. कर्म ब्रह्मोद्भवं विद्धि
 19. कार्यं कर्म समाचर
 — असक्तो ह्याचरन्कर्म
 20. कर्मणैव हि संसिद्धिम्
 22. वर्त्त एव च कर्मणि
 23. यदि ह्यहं न वर्त्तेयं जातु
 कर्मणि
 24. न कुर्यां कर्म चेदहम्
 25. सक्ताः कर्मण्यविद्वांसः
 27. क्रियमाणानि... कर्माणि
 सर्वशः
 30. मयि सर्वाणि कर्माणि स-
 न्यस्य
 31. मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः
 4. 9. जन्म कर्म च मे दिव्यम्
 12. कांक्षन्तः कर्मणां सिद्धिम्
 14. न मां कर्माणि लिम्पन्ति
 — कर्मभिर्न स बध्यते
 15. एवैशात्वा कृतं कर्म
 — कुरु कर्मैव तस्मात्
 16. किं कर्म किमकर्मेति
 — तत्ते कर्म प्रवक्ष्यामि
 17. कर्मणो ह्यपि बोद्धव्यम्
 — गहना कर्मणो गतिः
 18. कर्मण्यकर्म यः पश्येद-
 कर्मणि च कर्म यः
 20. कर्मण्यभिप्रवृत्तोऽपि

Gītā.

4. 21. शरीरं केवलं कर्म
 23. यज्ञायाचरतः कर्म
 33. सर्वं कर्माखिलं तदर्थं
 41. आत्मवन्तं न कर्माणि
 बध्नन्ति
 5. 1. सन्न्यासं कर्मणां कृष्ण
 10. ब्रह्मण्याधाय कर्माणि
 11. योगिनः कर्म कुर्वन्ति
 14. न कर्तृत्वं न कर्माणि
 6. 1. कार्यं कर्म करोति यः
 3. कर्म कारणमुच्यते
 4. न कर्मस्वनुषज्जते
 17. युक्तचेष्टस्य कर्मसु
 7. 29. अध्यात्मं कर्म चाखिलम्
 8. 1. किं कर्म पुरुषोत्तम
 9. 9. न च मां तानि कर्माणि निब-
 ध्नन्ति
 — असक्तं तेषु कर्मसु
 12. 6. ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि
 सन्न्यस्य
 10. मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्
 13. 29. प्रकृत्यैव तु कर्माणि क्रिय-
 माणानि
 14. 9. रजः कर्मणि भारत
 12. लोभः प्रवृत्तिरारम्भः का-
 णाम्
 16. कर्मणः सुकृतस्याहुः
 16. 24. कर्म कर्तुमिहार्हसि
 17. 26. प्रशस्ते कर्मणि तथा
 27. कर्म चैव तदर्थयिम्
 18. 2. काम्यानां कर्मणां न्यास
 3. त्याज्यं दोषवत्... कर्म
 — यज्ञदानतपःकर्म 5.
 6. एतान्यपि तु कर्माणि
 7. नियतस्य तु... कर्मणः
 8. दुःखमित्येव यत्कर्म
 9. यत्कर्म नियतं क्रियतेऽ

- ita. 18. 10. न द्वेष्ट्यकुशलं कर्म
 11. नहि देहभूता शक्यं त्यक्तुं
 कर्माण्यशेषतः
 12. त्रिविधं कर्मणः फलम्
 15. यत्कर्म प्रारभते नरः
 18. करणं कर्म कर्त्तेति
 19. ज्ञानं कर्म च कर्त्ता च
 23. अफलप्रेप्सुना कर्म यत्
 24. यत्तु कामेप्सुना कर्म
 25. मोहादारभ्यते कर्म
 41. कर्माणि प्रविभक्तानि
 43. क्षात्रं कर्म स्वभावजम्
 44. परिचर्यात्मकं कर्म
 45. स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः
 47. स्वभावनियतं कर्म कुर्वन्
 48. सहजं कर्म कौन्तेय
 60. निबद्धः स्वेन कर्मणा

कर्मनामन्

1. 1. 4. 7. तान्यस्यैतानि कर्मनामान्ये-
 व

कर्मफल

- itri. 2. 7. सितासितैः कर्मफलैरभि-
 भूत इव
 3. 1. सितासितैः कर्मफलैरभिभू-
 यमानः 2.

- hānār. 6. 3. कर्मफलेषु जुष्टम्
 ā. 4. 14. न मे कर्मफले स्पृहा
 5. 12. युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा
 6. 1. अनाश्रितः कर्मफलम्

कर्मफलत्याग

12. 11. सर्वकर्मफलत्यागम्
 18. 2.
 12. ध्यानात्कर्मफलत्यागः

कर्मफलत्यागिन्

18. 11. यस्तु कर्मफलत्यागी

कर्मफलप्रेप्सु

- Gītā. 18. 27. रागी कर्मफलप्रेप्सुः

कर्मफलसंयोग

- Gītā. 5. 14. न कर्मफलसंयोगम्

कर्मफलहेतु

- Gītā. 2. 47. मा कर्मफलेहेतुर्भूः

कर्मफलासङ्ग

- Gītā. 4. 20. त्यक्त्वा कर्मफलासङ्गम्

कर्मबन्ध

- Gītā. 2. 39. कर्मबन्धं प्रहास्यसि

1. कर्मबन्धन

- Gītā. 3. 9. लोको ज्यं कर्मबन्धनः

2. कर्मबन्धन

- Gītā. 9. 28. मोक्ष्यसे कर्मबन्धनैः

कर्ममय

- Kaush. 2. 5. ताः कर्ममय्यो हि भवन्ति
 6. एतदैष्टिकं कर्ममयमात्मा-
 नमध्वर्युः संस्करोति

कर्मयोग

- Gītā. 3. 3. कर्मयोगेन योगिनाम्
 7. कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगम्
 5. 2. सञ्यासः कर्मयोगश्च
 — कर्मयोगो विशिष्यते
 13. 24. कर्मयोगेन चापरे

कर्मवशानुग

- Maitri. 6. 34. अनृताः कर्मवशानुगाः

कर्मसङ्ग

- Gītā. 14. 7. तन्निबध्नाति... कर्मसङ्गेन

कर्मसङ्गिन्

- Gītā. 3. 26. अज्ञानां कर्मसङ्गिनाम्

14. 15. कर्मसङ्गिषु जायते

कर्मसंग्रह

- Gītā. 18. 18. त्रिविधः कर्मसंग्रहः
कर्मसंज्ञित
- Gītā. 8. 3. विसर्गः कर्मसंज्ञितः
कर्मसंज्ञास
- Gītā. 5. 2. तयोस्तु कर्मसंज्ञासात्
कर्मसमुद्भव
- Gītā. 3. 14. यज्ञः कर्मसमुद्भवः
कर्मसिद्धि
- Maitri. 4. 3. नातपस्कस्यात्मज्ञाने ऽधि-
गमः कर्मसिद्धिर्वा
कर्मातिशेष
- Chhā. 8. 15. 1. गुरोः कर्मातिशेषेण
कर्माध्यक्ष
- Śwet. 6. 11. कर्माध्यक्षः सर्वभूताधिवासः
Brahma. 3.
कर्मानुग
- Śwet. 5. 11. कर्मानुगानि . . रूपाणि
कर्मानुबन्धिन्
- Gītā. 15. 2. कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोके
कर्मिन्
- Mund. 1. 2. 9. यत्कर्मिणो न प्रवेदयन्ति
रागान्
- Gītā. 6. 46. कर्मिभ्यश्चाधिको योगी
कर्मेन्द्रिय
- Maitri. 2. 6. कर्मेन्द्रियाण्यस्य हयाः
Garbha. 5. कर्मेन्द्रियाणि हवीषि
Prāṇāg. 4.
- Gītā. 3. 6. कर्मेन्द्रियाणि संयम्य
7. कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगम्
कर्मापभोग
- Maitri. 6. 80. इह कर्मापभोगाय तैः संस-
रति

कल्

- Gītā. 10. 30. कालः कलयतामहम्
कल
- Chhā. 5. 1. 8. यथा कला अवदन्तः
Bṛih. 6. 1. 8.
कलत्र
- Aruneya. 4. कर्म कलत्रं चान्यदपीह
Parama. 1. स्वपुत्रमित्रकलत्रबन्धा-
दीन्
कलल
- Garbha. 3. एकरात्रोषितं कललं भवति
कलविकरण
- MaLānār. 17. 2. कलविकरणाय नमः
कलहिन्
- Chhā. 7. 6. 1. ये ऽल्पाः कलहिनः पिशुना
कला
- Chhā. 4. 5. 2. प्राची दिक् कला प्रतीची
दिक् कला &c.
4. 6. 3. पृथिवी कलान्तरिक्षं कत
&c.
4. 7. 3. अग्निः कला सूर्यः कला &
4. 8. 3. प्राणः कला चक्षुः कला &
6. 7. 3. ते षोडशानां कलानां
का कलातिशिष्टा 6.
- Bṛih. 1. 5. 14. तस्य रात्रय एव पञ्चद-
श कला ध्रुवैवास्य षोड-
श कला
— एतया षोडश्या कलया
15. विसृतेष्वेव पञ्चदश क
आत्मैवास्य षोडशी क
- Maitri. 6. 14. यावत्स्यो वै कालस्य क
Mund. 3. 2. 7. मताः कलाः पञ्चदश
छाः
MaLānār. 1. 8. कलत्र मुद्गराः काश

- rasna. 6. 6. कला यस्मिन् प्रतिष्ठिताः
ipda. 4. कलानां तस्य संभवः
(some MSS. गलानां)
āmap. 89. कलापारतत्त्वे
कलात्रयानन
āda. 8. कलात्रयानना वापि तासां
मात्रा
कलासर्गकर
wet. 5. 14. कलासर्गकरं देवं ये विदुः
कलासूक्ष्म
ejo. 5. व्योमरूपं कलासूक्ष्मम्
कलि
rip. 1. 5. कलौ नान्येषां भवति
rish. 17 कलिः स कंसभूपतिः
nkti. 1. 40. vide मुक्तिका
कलिकाल
rish. 11. कलिकालस्तिरस्कृतः
कलिल
vet. 4. 14. सूक्ष्मातिसूक्ष्मं कलिलं
मध्ये
5. 18. अनाद्यनन्तं कलिलस्य मध्ये
कलिसन्तरण
nkti. 1. vide सरस्वतीहरस्य
कलुषीकृत
aitri. 3. 2. कलुषीकृतश्चास्थिरः 6. 30.
कलेवर
ida. 19. शनैर्मुञ्चेत् कलेवरम्
ā. 8. 5. मुक्त्वा कलेवरम्
3. त्यजत्यन्ते कलेवरम्
कल्प
ip. 1. 1. 5. शिक्षा कल्पो व्याकरणम्
ip. 37. 5. 9. स कल्पानधीते

कल्पक्षय

- Gītā. 9. 7. कल्पक्षये पुनस्तानि
कल्पतरु
Rāmap. 30. कल्पतरौ स्थितम्
कल्पता
Mahānār. 1. 9. संवत्सरश्च कल्पताम्
(= समर्थतां गतः Nār.)
कल्पना
Rāmap. 7. रूपकल्पना
8. पुण्यंगात्वादिकल्पना
9. वर्णवाहनकल्पना
10. शक्तिसेनाकल्पना
— सेनादिकल्पना
13. यन्त्रकल्पना
कल्पादि
Gītā. 9. 7. कल्पादौ विसृजाम्यहम्
कल्पितसंवृति
Gauda. 4. 73. यो ऽस्ति कल्पितसंवृत्या
74. अजः कल्पितसंवृत्या
कल्माषपुच्छ
Nila. 21. कल्माषपुच्छमोषधे जम्भय
कल्याण
Brih. 1. 3. 2. यत्कल्याणं वदति तदात्मने
3. यत्कल्याणं जिघ्रति तदा-
त्मने
4. यत्कल्याणं पश्यति तदा-
त्मने
5. यत्कल्याणं शृणोति तदा-
त्मने
6. यत्कल्याणं सङ्कल्पयति
तदात्मने
4. 4. 22. धेतः कल्याणमकरधम्
Nrip. 2. 4. शोभमानः कल्याणः (bis).

कल्याणकृत

Gītā. 6. 40. नहि कल्याणकृत्कथित्

कल्याणतम

Bṛih. 5. 15. 1. यत्ते रूपं कल्याणतमं तत्ते
पश्यामि Isā. 16.

कल्याणतर

Bṛih. 4. 4. 4. नवतरं कल्याणतरं रूपम्
(bis).

कवच

Nṛip. 2. 2. ओं कवचाय हुम्

कवि

Isā. 8. कविर्मनीषी परिभूः
Kātha. 3. 14. दुर्गं पथस्तत्कवयो वदन्ति
Śwet. 6. 1. स्वभावमेके कवयो वदन्ति
Maitri. 2. 7. स वा एष आत्मेहोशन्ति
कवयः

Muṇḍ. 1. 2. 1. मन्त्रेषु कर्माणि कवयो या-
न्यपश्यन्

Mahānār. 1. 3. यदन्तः समुद्रे कवयो व-
दन्ति
6. तदेव ब्रह्म परमं कवीनाम्
9. 1. पदवीः कवीनाम् 17. 8.
11. 7. अनन्तमव्ययं कविम्
10. अक्षयः कविः

Prasna. 5. 7. स सामभिर्यत्तत्कवयो वे-
दयन्ते

Nṛip. 1. 1. इदिप्रतीप्य कवयो मनीषा
Gītā. 4. 16. कवयो ज्यत्र मोहिताः
8. 9. कविं पुराणमनुशासितारम्
10. 37. कवीनामुशनाः कविः
18. 2. सञ्ज्ञासं कवयो विदुः

कदमल

Gītā. 2. 2. कुतस्त्वा कदमलमिदम्

कश्यप

Bṛih. 2. 2. 4. इमावेव वसिष्ठकश्यपाव-
यमेव वसिष्ठो ज्यं कश्यपः

6. 5. 3. असितो वार्षगणो हरितात्
कश्यपात्

— हरितः कश्यपः शिल्पात्
कश्यपात्

— शिल्पः कश्यपः कश्यपा-
नैधुवेः

— कश्यपो नैधुविर्वाचः

Krish. 20. कश्यपोलूखलः ख्यातः

कष

Chhā. 4. 1. 8. पामानं कषमाणमुपोपाविशे

कषाय

Garbha. 1. vide रस

कषायकुण्डलिन

Maitri. 7. 8. वृथा कषायकुण्डलिनः

कहोल

Bṛih. 3. 5. 1. कहोलः कौषीतकेयः

कांस्य

Maitri. 6. 22. नद्यः किङ्किणी कांस्यम्

कांस्यघण्टा

Brahmav. 13. कांस्यघण्टानिनादस्तु

काक्षसेनि

Chhā. 4. 3. 5. अभिप्रतारिणं च काक्षसेनि

काक्ष

Gītā. 1. 32. न काक्षे विजयं कृष्ण
33. येषामर्थे काक्षितं नो
ज्वम्

4. 12. काक्षन्तः कर्मणां सिद्धिं
5. 3. यो न ह्येष्टि न काक्षति
12. 17. न शोचति न काक्षति

84.

14. 23. न निवृत्तानि काक्षति

काञ्चन

hyāna. 7. पाषाणेष्विव काञ्चनम्
Yogat. 8.

śrama. 4. समलोष्टाश्मकाञ्चनाः

काञ्चनाद्रि

lopi. 5. काञ्चनाद्रिसमं फलम्

काण्ड

lahânâr. 4. 3. काण्डात्काण्डात्परोहन्ती

काण्वीपुत्र

brih. 6. 5. 1. वैयाघ्रपदीपुत्रः काण्वीपु-
त्राच्च कापीपुत्राच्च

कात्यायन

raśna. 1. 1. कबन्धी कात्यायनः 3.

कात्यायनी

brih. 2. 4. 1. ते ऽनया कात्यायन्यान्तं
करवाणीति 4. 5. 2.

4. 5. 1. मैत्रेयी च कात्यायनी च
— स्त्रीप्रश्नैव तर्हि कात्यायनी

lahânâr. 3. 12. कात्यायन्यै विद्महे

कात्यायनीपुत्र

brih. 6. 5. 1. पौतिमाषीपुत्रः कात्यायनी-
पुत्रात्

— कात्यायनीपुत्रो गौतमीपु-
त्रात्

— पाराशरीपुत्रः कात्याय-
नीपुत्रात्

— कात्यायनीपुत्रः कौशिकी-
पुत्रात्

कानीयस

ih. 1. 8. 1. ततः कानीयसा एव देवाः

कापालिन्

17. 8. कृथा... कापालिनः

कापीपुत्र

Brh. 6. 5. 1. वैयाघ्रपदीपुत्रः काण्वीपु-
त्राच्च कापीपुत्राच्च

2. कापीपुत्र आत्रेयीपुत्रात्

कापेय

Chhâ. 4. 3. 5. शौनकं च कापेयम्
6. तं कापेय नाभिपश्यन्ति
7. शौनकः कापेयः

काप्य

Brh. 2. 6. 3. शाण्डिल्यः कैशोर्यात्का-
प्यात् 4. 6. 3.

— कैशोर्यः काप्यः कुमारहा-
रितात् 4. 6. 3.

3. 3. 1. पतञ्जलस्य काप्यस्य
3. 7. 1.

3. 7. 1. पतञ्जलं काप्यम् (ter).
— पतञ्जलः काप्यः (bis).
— वेत्थ नु त्वं काप्य (bis).

काम

Ait. 4. 6. स्वर्गे लोके सर्वान् कामा-
नाम्वा 5. 4 ; Atmapra. 1.

5. 2. क्रतुरद्धः कामो वश इति

Kaush. 1. 7. केन धियो विज्ञातव्यं का-
मानिति

2. 15. स्वर्गान् लोकान् कामाना-
मुहि

3. 5. तस्य धीः कामाः परस्तात्प्र-
तिविहिता भूतमात्रा

Chhâ. 1. 1. 6. आपयतो वै तावन्व्योन्यस्य
कामम्

7. आपयिता ह वै कामानां
भवति

8. समर्द्धयिता ह वै कामानां
भवति

I. 2. 13. सह स्मैभ्यः कामानागायति

Ohhā. 1. 2. 14. आगता ह वै कामानां भवति

1. 3. 12. स्तुवीत कामं ध्यायन्

— अभ्याशो ह यदस्मै स कामः
समृद्धेत यत्कामः स्तुवीत

1. 7. 9. कं ते काममागायानि

1. 10. 4. कामो म उदपानमिति

8. 19. 3. सर्वाणि च भूतानि सर्वे च कामाः (bis).

4. 9. 2. भगवांस्त्वेव मे कामे ब्रूयात्

4. 10. 3. बहव इमे ऽस्मिन्पुरुषे कामा नानाव्यायाः

5. 1. 4. सं हास्मै कामाः पश्यन्ते

7. 10. 2. आप्नोति सर्वान् कामान्

7. 14. 2. अस्य सर्वे कामाः समृध्यन्ति

8. 1. 4. सर्वे च कामाः

5. अस्मिन् कामाः समाहिताः

6. व्रजन्त्येतांश्च सत्यान् कामान्

8. 2. 10. यं कामं कामयते

8. 3. 1. इमे सत्याः कामा अनृतापिधानाः 2.

8. 7. 1. आप्नोति सर्वांश्च कामान्
2, 3; 8. 12. 6.

8. 12. 5. एतान् कामान् पश्यन् रमते

6. सर्वे च लोका आत्ताः सर्वे च कामाः

Bṛih. 1. 3. 28. वरं वृणीत यं कामं कामयेत

— यं कामं कामयते तमागायति

1. 4. 17. एतावान्वै कामः

1. 5. 3. कामः सङ्कल्पो विचिकित्सा Maitri. 6. 30.

2. 4. 5. न वा अरे पत्युः कामाय पतिः प्रियो भवत्यात्मनस्तु

कामाय पतिः प्रियो भवति (similarly 9 times more); 4. 5. 6 (similarly 11 times more).

Bṛih. 3. 2. 7. स कामेनातिग्राहेण गृहीतो मनसा हि कामान्कामयते

3. 9. 11. काम एव यस्यायतनम्

4. 1. 3. प्राणस्य वै कामाय

4. 3. 19. यत्र सुप्तो न कञ्चन कामं कामयते Māṇḍā. 5. Nṛp. 4. 1; Nṛisut 1 Rāmot. 3.

4. 4. 7. यदा सर्वे प्रमुच्यन्ते कामाः
Kāṭha. 6. 14.

12. किमिच्छन् कस्य कामाय

5. 14. 7. असावस्मै कामो मा समर्द्धि... न हैवास्मै स कामं ऋध्यते

6. 1. 4. सं हास्मै पश्यते यं कामं कामयते (bis).

6. 3. 1. यावन्तो देवाः... प्राप्तिं पुरुषस्य कामान्
— ते मा तृप्ताः सर्वैः कामैस्तेष्वयन्तु

Tait. 2. 1. 1. सो ऽभुते सर्वान् कामान्

2. 5. 1. सर्वान् कामान् समभुते

3. 10. 4. तन्नम हत्युपासीत नम्यन् ऽस्मै कामाः

Kāṭha. 1. 24. कामानां त्वा काममां करोमि

25. ये ये कामा दुर्लभाः... सर्वान् कामांश्छन्दतः प्राप्य स्व

2. 3. म्रियान् प्रियरूपांश्च कामान्... अत्यक्षाक्षीः

- Kathā.** 2. 4. न त्वा कामा बहवो ऽलो-
लुपन्त Maitri. 7. 9 (लो-
लुपन्ते)
11. कामस्याग्निं जगतः प्रतिष्ठाम्
4. 2. पराचः कामाननुयन्ति बालाः
5. 8. कामं कामं . . निर्भिमाणः
13. एको बहूनां यो विदधाति
कामान् Swet. 6. 13.
- Maitri.** 1. 2. अन्यान् कामान् वृणीष्व
3. *vide* आद्य
6. 30. अत्र हि सर्वे कामाः समा-
हिताः 35, 38.
38. काममभिधायमानः
- Mund. 3.** 1. 10. कामयते यांश्च कामान्...
जयते तांश्च कामान्
3. 2. 2. कामान् यः कामयते...स
कामभिर्जायते तत्र तत्र
(Nārāyaṇa explains
कर्मभिः)
✓ — इहैव सर्वे प्राविलीयन्ति
कामाः
- Mahānār.** 18. 2. कामो ऽकार्षीन्नाहं करोमि
कामः करोति कामः कर्त्ता
कामः कारयिता एतत्ते
काम कामाय स्वाहा
19. 2. कामाय स्वाहा
25. 1. काम आज्यम्
- Praśna.** 2. 10. कामायासं भविष्यतीति
Māṇḍū. 9. आप्नोति ह वै सर्वान् का-
मान् . . य एवं वेद
- Gauḍa.** 3. 42. यथा कामो लयस्तथा
Nrip. 1. 1. तस्यान्तर्मनसि कामः सम-
वर्त्तत
— कामस्तदपे समवर्त्तत
Kahur. 25. यदा कामात् स मुच्यते
(not in most MSS.)
Pratig. 4. कामः पशुः
- Tejo.** 12. कामं क्रोधं च कित्त्विवम्
Nyāsa. 2. त्यक्त्वा कामान् सञ्जयस्यति
Parama. 2 *vide* आदि
✓ — सर्वान् कामान् परित्यज्य
✓ 3. सर्वे कामा मनोगता व्या-
वर्त्तन्ते (सर्वान् कामाना-
त्मनो गतान् व्यावर्त्तैरन्
MSS.)
- Aruṇeya.** 3. *vide* आदि
Nār. 4. स सर्वान् कामानवाप्नोति
Gītā. 2. 55. प्रजहाति यदा कामान्
62. संगत्सञ्जायते कामः का-
मात्क्रोधो ऽभिजायते
✓ 70. तद्वत्कामा यं प्रविशन्ति सर्वे
✓ 71. विहाय कामान् यः सर्वान्
3. 37. काम एष क्रोध एष
6. 24. संकल्पप्रभवान् कामान्
7. 11. कामरागविवर्जितम्
— कामो ऽस्मि भरतर्षभ
20. कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञानाः
22. लभते च ततः कामान्
16. 10. काममाश्रित्य दुष्पूरम्
18. कामं क्रोधं च संश्रिताः
21. कामः क्रोधस्तथा लोभः
17. 5. कामरागबलान्विताः
18. 34. यया तु धर्मकामार्थान्
53. कामं क्रोधं परिग्रहम्
कामकाम
Gītā. 9. 21. गतागते कामकामा लभन्ते
कामकामिन्
Gītā. 2. 70. स शान्तिमाप्नोति न काम-
कामी
कामकार
Gītā. 5. 12. अयुक्तः कामकारेण
कामकारतस्
Gītā. 16. 23. वर्त्तते कामकारतः

कामक्रोधपरायण

Gītā. 16. 12. कामक्रोधपरायणाः

कामक्रोधवियुक्त

Gītā. 5. 26. कामक्रोधवियुक्तानाम्

कामक्रोधोद्भव

Gītā. 5. 23. कामक्रोधोद्भव वेगम्

कामचार

Chhā. 7. 25. 2. सर्वेषु लोकेषु कामचारो
भवति 8. 1. 6; 8. 4. 3;
8. 5. 4.

कामद

Gopī. 5. कामदं मोक्षदं चैव

कामदुह

Gītā. 10. 28. धेनूनामस्मि कामधुक्

कामपूरण

Mukti. 1. 47. याचतः कामपूरणम्

कामप्रश्न

Bṛih. 4. 3. 1. स ह कामप्रश्नमेव वद्रे

कामभाज्

Kathā. 1. 24. कामानां त्वा कामभाजं
करोमि

कामभोग

Gauḍa. 3. 42. विक्षिप्तं कामभोगयोः
43. कामभोगान्निवर्त्तयेत्

Gītā. 16. 16. प्रसक्ताः कामभोगेषु

कामम्

Chhā. 6. 7. 1. काममपः पिब

Bṛih. 6. 4. 7. काममेनामवक्रीणीयात्
— काममेनां यष्ट्या वा पाणि-
ना बोधयत्य

काममय

Bṛih. 3. 9. 11. य एवायं काममयः पुरुषः

Bṛih. 4. 4. 5. कामममोऽकाममयः

— काममय एवायं पुरुष इति

काममालिनी

Mahānār. 3. 14. काममालिन्यै धीमहि

कामरूप

Rāmāp. 90. कामरूपाय रामाय

Gītā. 3. 39. कामरूपेण कौन्तेय

43. कामरूपं दुरासदम्

कामरूपिन्

Tait. 3. 10. 5. कामाक्षी कामरूपी

कामलायन

Chhā. 4. 10. 1. उपकोसलः कामलायनः

कामविवर्जित

Maitri. 6. 34. शुद्धं कामविवर्जितम्
Brahmab. 1

कामसङ्कल्प

Brahmab. 1. अशुद्धं कामसङ्कल्पम्

Gītā. 4. 19. कामसङ्कल्पवर्जिताः

कामसम्पर्क

Maitri. 6. 34. अशुद्धं कामसम्पर्कात्

कामहेतुक

Gītā. 16. 8. किमन्यत्कामहेतुकम्

कामागान

Chhā. 1. 7. 9. एष ह्येव कामागानस्येष्टे

कामात्मन्

Gītā. 2. 43. कामात्मानः स्वर्गपराः

कामान्निन्

Tait. 3. 10. 5. कामाक्षी कामरूपी

कामिका (=त)

Rāmāp. 74. मेदध कामिका
78. कामिका कामिकाश्चतुष्का

कामिकापञ्चम

Rāmap.

78. कामिकापञ्चमो लान्तः

कामिन

Maitri.

6. 10. यद्वच्च काश्चिच्छून्यागारे का-
मिन्यः प्रविष्टाः स्पृशति

कामेप्सु

Gītā.

18. 24. यत्तु कामेप्सुना कर्म

कामोपभोग

Maitri.

1. 3. अस्मिञ्छरीरे किं कामोप-
भोगैः (bis).

4. अस्मिन्त्संसारे किं कामो-
पभोगैः

Gītā.

16. 11. कामोपभोगपरमाः

काय

Gauḍa.

4. 33. कायस्यान्तर्निर्दर्शनात्
36. स्वप्ने चावस्तुकः कायः
— यथा कायस्तथा सर्वम्

Brahma.

3. वाक्कायकेशवर्जिता

Gītā.

5. 11. कायेन मनसा बुद्ध्या
6. 13. समं कायशिरोध्रीवम्
11. 44. तस्मात्त्वणम्य प्रणिधाय
कायम्
18. 8. कायकेशभयान्यजेत्

कायाभि

Maitri.

7. 11. मनः कायाभिमाहन्ति

कारक

Garbha.

4. अशुभक्षयकारकम् (ter).

Gītā.

1. 48. वर्णसंकरकारकैः

कारण

Śwet.

1. 1. किं कारणं ब्रह्म
8. यः कारणानि .. अधिति-
ष्ठति

6. 9. स कारणं करणाधिपाधिपः

Śwet.

6. 13. तत्कारणं सांख्ययोगाधि-
गम्यम्

Maitri.

6. 7. कार्यकारणकर्मनिर्मुक्तम्
34. मन एव .. कारणं बन्ध-
मोक्षयोः Brahmap. 2.

Gauḍa.

3. 25. कारणं प्रतिषिध्यते
4. 11. कारणं यस्य वै कार्यं का-
रणं तस्य जायते

12. कारणाद्यन्तर्न्यत्वम्
— कारणं ते कथं ध्रुवम्

Chāḷ.

19. कारणैर्व्यञ्जयेद्बुधः

Gopī.

1. ब्रह्मानन्दकारणम्

Rāmap.

12. क्रियाकारणकर्तृणाम्
(vide क्रिया)

Mukti.

2. 22. वासनामात्रकारणम्
25. जन्मजरामरणकारणम्
66. विरागकारणं तस्य
75. न कारणं कार्यम्

Gītā.

3. 13. ये पञ्चन्त्यात्मकारणात्

6. 3. कर्म कारणमुच्यते
— शमः कारणमुच्यते

13. 20. कार्यकारणकर्तृत्वे

21. कारणं गुणसंगो ऽस्य

18. 13. पञ्चेमानि .. कारणानि

कारणत्व

Rāmap.

15. कारणत्वेन चिच्छक्त्या

कारणबद्ध

Gauḍa.

1. 11. प्राज्ञः कारणबद्धस्तु

कारणरूप

Nār.

5. कारणरूपमकारं परं ब्रह्म
Atmapra. 1.

Atmapra.

1. तस्मात्कारणरूपं बोधस्व-
रूपम्

कारयितृ

Maitri.

3. 2. भगवन्तं कारयितारं नाप-
श्यत्

Maitri. 8. 3. करणैः कारयितान्तःपुरुषः

Mahānār. 18. 2. कामः कर्त्ता कामः कार-
यिता

3. मन्युः कर्त्ता मन्युः कार-
यिता

कारिन्

Gopī. 2. जगत्सृष्टिस्थित्यन्तकारिण्यः

Rāmōt. 3. जगदाकारकारिणी
— उत्पत्तिस्थितिसंहारकारि-
णी

कारुण्य

Skanda. 1. तव कारुण्यलेशतः

कार्तिकी

Āśrama. 3. कार्तिक्यां पौर्णमास्याम्

कार्पण्य

Maitri. 3. 5. कार्पण्यं क्रोधः... इति ता-
मसानि

Gītā. 2. 7. कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः

कार्यकारणताभाव

Gauḍa. 4. 52. कार्यकारणताभावाद्यतो
ऽचिन्त्याः सदैव ते

कार्यकारणबद्ध

Gauḍa. 1. 11. कार्यकारणबद्धौ तौ

कार्शकेयीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 2. वैद्वभतीपुत्रः कार्शकेयीपु-
त्रात्

— कार्शकेयीपुत्रः प्राचीनयो-
गीपुत्रात्

कार्णायस

Chhā. 6. 1. 6. एकेन नखनिकृन्तेन सर्वं
कार्णायसं विज्ञातम्

काल

Kaush. 4. 18. न पुरा कालात्सम्भवेति

Kaush. 4. 14. न पुरा कालात् प्रैति

Chhā. 2. 13. 1. कालं गच्छति तन्निपद्यते

Bṛih. 1. 2. 4. तमेतावन्तं कालमाविभः
— तमेतावन्तः कालस्य परस्ता-
दसृजत

2. 1. 10. नैनं पुरा कालात्पाणो जहाति

12. नैनं पुरा कालान्मृत्युराग-
च्छति

Śwet.

1. 2. कालः स्वभावो नियतिः

4. 15. स एव काले भुवनस्य गोप्ता

6. 1. कालं तथान्ये परिमुह्यमानाः

3. कालेन चैवात्मगुणैश्च

6. वृक्षकालाकृतिभिः परः

Maitri.

4. 5. कालो यः प्राणः

6. 14. अक्षं... सर्वस्य योनिः का-
लश्चाक्षस्य सूर्यो योनिः
कालस्य

— निमेषादिकालात्

— अनेनैव प्रतीयते हि कालः

— यावत्स्यो वै कालस्य कलः

— यः कालं ब्रह्मेत्युपासीत

कालस्तस्यातिदूरमपसरति

— कालात्स्रवन्ति भूतानि का-

लाङ्गि प्रयान्ति च

— काले चास्तं नियच्छन्ति

कालो मूर्त्तिरमूर्त्तिमान्

15. हे वाव ब्रह्मणो रूपे काल-

श्चाकालश्च

— य आदित्यायः स कालः

— तस्मात्संवत्सरो वै... का-

लः

— कालः पचति भूतानि... म-

हात्मनि

— अस्मिन्सु पच्यते कालः

16. विप्रह्वानेष कालः

Mahānār. 11. 14. अहमेव कालो नाहं कालत्वं

17. 2. कालाय नमः

Kaivalya. 8. स कालो ऽग्निः स चन्द्रमाः

Gauḍa. 1. 8. कालास्मृतिं भूतानाम्

2. 2. अदीर्घत्वाच्च कालस्य

24. काल इति कालविद्ः

4. 34. कालस्यानियमाद्गतौ

Nrip. 4. 3. यो वै नृसिंहः... यथ का-
लस्तस्मै वै नमोनमः 22.

Brahmav. 3. स्थानं कालं लयं तथा

Chā. 2. भूतसम्मोहने काले

12. कालः प्राणश्च भगवान्

Śiras. 2. यो वै रुद्रः... यथ कालः

6. अक्षरात्सञ्जायते कालः

कालाद्यापक उच्यते

(for कालात् one MS.
has कालः)

Amṛita. 23. कालतो नियतः स्मृतः

Sarvop. 3. नामदेशकालवस्तुनिमित्तेषु

4. देशकालनिमित्तेषु

Hansa. 2. बाहू कालश्च

Nār. 2. कालश्च नारायणः

Vāu. 2. त्रयः कालास्तिस्रो ऽवस्थाः

Krish. 25. शरः कालो ऽस्तुभोजनः

Rāmap. 80. नारायणात्मकः कालः

Mukti. 1. 43. ततः कालवशादेव

Gitā. 4. 2. स कालेनेह महता

38. कालेनात्मनि विन्दति

8. 7. तस्मात्सर्वेषु कालेषु

23. यश्च काले त्वनावृत्तिम्

— तं कालं वक्ष्यामि भरतर्षभ

27. तस्मात्सर्वेषु कालेषु

10. 80. कालः कलयतामहम्

33. अहमेवाक्षयः कालः

11. 32. कालो ऽस्मि लोकक्षयकृत्

17. 20. देशे काले च पात्रे च

कालकर्णी

vide ३३: कालकर्णी

कालकाञ्च

Kaush. 3. 1. अतृणं... पृथिव्यां काल-
काञ्चान्

कालकाल

Śwet. 6. 2. शः कालकालो गुणी 16.

कालचिन्तक

Gauḍa. 1. 8. मन्यन्ते कालचिन्तकाः

कालवन्त

Maitri. 6. 5. भूतं मय्यं भविष्यदिति
कालवत्येषा

कालविद्

Gauḍa. 2. 24. काल इति कालविद्ः

कालसंज्ञ

Maitri. 6. 16. कालसंज्ञमादित्यमुपासीत

कालसात्कृ

Mukti. 2. 76. स्वदेहे कालसात्कृते

कालाख्य

Maitri. 6. 2. कालाख्यो ऽदृश्यः

कालाग्निरुद्र

Kālāg. 1. कालाग्निरुद्रं भगवन्तं सन-
कुमारः पप्रच्छ

2. इत्याह भगवान् कालाग्नि-
रुद्रः

Mukti. 1. 32. कालाग्निरुद्रमैत्रेयी

1. vide सरस्वतीरहस्य

कालाग्निसूर्य

Nṛisut. 2. यथेदं सर्वमन्तकाले का-
लाग्निसूर्यो ऽस्मैः

कालात्मयुक्त

Śwet. 1. 3. यः कारणानि निखिलानि
तानि कालात्मयुक्तान्यधि-
तिष्ठति

कालानल

Gītā. 11. 25. कालानलसन्निभानि

कालिक

Gārūḍa. 2. यदि कालिकदूतस्त्वं यदि
वा कालिकः स्वयम्

कालिका

Kṛish. 24. गदा च कालिका साक्षात्
काली

Mund. 1. 2. 4. काली कराली च

कावपेय

Bṛih. 6. 5. 4. यज्ञवचा राजस्तंवायनस्तु-
रात्कावपेयात्
— तुरः कावपेयः प्रजापतेः

काशिराज

Gītā. 1. 5. काशिराजश्च वीर्यवान्
काशिविदेहKaush. 4. 1. सो ज्वसत् . काशिविदेहेषु
काशीMukti. 1. 16. काश्यां तारोपदेशतः
19. काश्यां तु ब्रह्मनाले ऽस्मिन्
20. यत्रकुत्रापि वा काश्याम्
काश्यKaush. 4. 1. भजातशत्रुं काश्यम्
Bṛih. 2. 1. 1.

Bṛih. 3. 8. 2. काश्यो वा वैदेहो वोमपुत्रः

Gītā. 1. 17. काश्यश्च परमेष्वासः

काश्यप

Mahānār. 4. 5. तेन या ब्रह्मदत्तासि काश्य-
पेनाभिमन्त्रिता

काषायण

Bṛih. 4. 6. 2. सौकरायणः काषायणात्
— काषायणः सायकायनान्

काषायवासस्

Nyāsa. 3. काषायवासाः कक्षोपस्थ-
लोमानि वर्जयेत्Kāṭhaśru. 4. काषायवासाः कक्षोपस्थ-
लोमान् वर्जयेत् (MSS.
vary considerably.)

काषायवेष

Āśrama. 4. vide धारिन्

काष्ठ

Maitri. 6. 26. तृणकाष्ठसंस्पर्शेन

Amṛita. 14. काष्ठवत् पश्यते देहम्

Hansa. 1. यथा ह्यग्निः काष्ठेषु

Gārūḍa. 3. तृणेन मोक्षयति काष्ठेन
मोक्षयति

Vāsu. 3. तैलं तिलेषु काष्ठेषु बद्धिः

काष्ठदण्ड

Parama. 3. काष्ठदण्डो धृतो येन
काष्ठा

Bṛih. 6. 4. 28. परमां वत काष्ठां प्रापत्

Kāṭha. 3. 11. सा काष्ठा सा परा गतिः

Mahānār. 1. 8. कला मुहूर्त्ताः काष्ठाश्च

किंकिणी

Maitri. 6. 22. नद्यः किङ्किणी कांस्यम्

किंगोत्र

Chhā. 4. 4. 1. किंगोत्रो ऽहमस्मि

4. किंगोत्रो नु सोम्यासि

किंज्योतिस्

Bṛih. 4. 3. 2. किंज्योतिरयं पुरुषः 3—6

किनाट

Bṛih. 3. 9. 28. किनाटं कावतस्त्विहम्

किंदेवत

Bṛih. 3. 9. 20. किंदेवतो ऽस्यां प्राच्यां दि-
व्यसि

- Bṛih. 3. 9. 21. किं देवतो ज्ञ्यां दक्षिणायां दिश्यसि
22. किं देवतो ज्ञ्यां प्रतीच्यां दिश्यसि
23. किं देवतो ज्ञ्यामुदीच्यां दिश्यसि
24. किं देवतो ज्ञ्यां ध्रुवायां दिश्यसि

किन्नामधेय

- Prāṇāg. 2. चत्वारो ऽग्नयस्ते किन्नामधेयाः

किमर्थम्

- Bṛih. 4. 1. 1. किमर्थमचारीः

किमाचार

- Gītā. 14. 21. किमाचारः कथं च

किमात्मक

- Maitri. 6. 31. किमात्मकानि वा एतानीन्द्रियाणि प्रचरन्ति

किम्मय

- Maitri. 6. 2. कः पुष्करः किम्मयो वेति

1. किरीटिन्

- Gītā. 11. 17. किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च
46. किरीटिनं गदिनं चक्रहस्तम्

2. किरीटिन्

- Gītā. 11. 35. कृताञ्जलिर्वेपमानः किरीटी

किल्बिष

- Mahānār. 22. 1. दमेन दान्ताः किल्बिषमबधुन्वन्ति

- Amṛita. 8. भारणाभिश्च किल्बिषम् (दहेत्)

किल्बिषं च क्षयं नीत्वा

- Tejo. 12. कामं क्रोधं च किल्बिषम्

- Yogaśi. 10. कदा नाभाति किल्बिषम्

- Gītā. 4. 21. नामोति किल्बिषम् 18. 47.

कीट

- Kaush. 1. 2. कीटो वा पतङ्गो वा Chhā. 6. 9. 3; 6. 10. 2.

- Chhā. 7. 2. 1. आकीटपतङ्गपिपीलिकम् 7. 7. 1; 7. 8. 1; 7. 10. 1.

- Bṛih. 6. 1. 14. आकीटपतङ्गेभ्यः
6. 2. 16. ते कीटाः पतङ्गा यदिदं दन्दशूकम्

- Rāmōt. 4. कृमिकीटादयः

- Mukti. 1. 24. भ्रमरकीटवत्

कीर्त्ति

- Kaush. 2. 15. यशो ब्रह्मवर्चसं कीर्त्तिस्त्वा जुषतामिति

- Chhā. 2. 11. 2. महान् कीर्त्या 12. 2; 13. 2; 14. 2; 15. 2; 16. 2; 17. 2; 18. 2; 19. 2; 20. 2; Tait. 3. 6. 1; 3. 7. 1; 3. 8. 1; 3. 9. 1.

3. 13. 4. एतत्कीर्त्तिश्च व्युष्टिश्चेत्युपासीत

3. 18. 3. भाति च तपति च कीर्त्या यशसा . . य एवं वेद 4, 5, 6.

- Bṛih. 1. 4. 7. कीर्त्तिं श्लोकं विन्दते य एवं वेद

- Tait. 1. 10. 1. कीर्त्तिः पृष्ठं गिरेरिव

- Nṛip. 1. 3. vide ऐश्वर्यवन्त

- Gītā. 2. 33. ततः स्वधर्मं कीर्त्तिं च

10. 31. कीर्त्तिः श्रीर्वाक्च नारीणाम्

कीर्त्तिमन्त

- Chhā. 3. 13. 4. कीर्त्तिमान् व्युष्टिमान् भवति

कील

- Rāmāp. 22. कीलो मध्ये ऽविनाभाव्यः

कीलक

- Hansa. 2. सो ऽहमिति कीलकम्
कुङ्कुम
Vāsu. 1. चन्दनं कुङ्कुमादिसहितम्
Gopl. 5. केलिकुङ्कुमसंभवम्
— कुङ्कुमं.. जलक्रीडासु सं-
भृतम्
— कृष्णगोपीजलक्रीडाकुङ्कुम-
म्

कुचर

- Nrip. 2. 4. मृगो न भीमः कुचरो गि-
रिष्ठाः

कुटीचर

- Aruṇeya. 2. कुटीचरो ब्रह्मचारी
(so 4 MSS; 2 read कु-
टीचकः)
Āsrama. 4. कुटीचरा बहूदका हंसाः
परमहंसाश्च (1 MS. has
कुटीचकाः)
— कुटीचराः स्वपुत्रगृहेषु मि-
क्षाचर्यं चरन्तः (2 MSS.
have कुटीचकाः)

कुटुम्ब

- Chhā 8. 15. 1. कुटुम्बे शुची देशे स्वाध्या-
यमधीयानः
Maitri. 6. 28. पुत्रदारकुटुम्बेषु सक्तस्य
Aruṇeya. 2. कुटुम्बं विसृजेत्

कुडव

- Garbha. 5. शुक्रकुडवम्

कुणप

- Parama. 2. स्ववपुः कुणपमिव दृश्यते

कुण्डलिन्

- Rāmap. 25. विशुजः कुण्डली रत्नमाली

कुण्डली

- Mukti. 1. 38. इदं कुण्डली भस्म

कुण्डिका

- Nyāsa. 4. कुण्डिकां चमसं शिष्यम्
Kāthāśru. 4.
Mukti. 1. 36. सूर्याक्षय्यात्मकुण्डिका
1. vide जाबलि

कुन्तिभोज

- Gītā. 1. 5. पुत्रजित्कुन्तिभोजश्च

कुन्तीपुत्र

- Gītā. 1. 16. कुन्तीपुत्रो युधिष्ठिरः

कुब्ज

- Garbha. 3. अन्धाः खञ्जाः कुञ्जा वा-
मनकाः

कुमार; ँरी

- Ait. 4. 3. कुमारं जन्मनो ऽग्रे ऽधि-
भावयति
Chhā. 5. 3. 1. कुमारानु त्वाशिष्यता
6. यामेव कुमारस्यान्ते वाच-
मभावथाः Brih. 6. 2. 5
(तु for एव)
Brih. 1. 5. 2. कुमारं जातं घृतं वैवाप्रे प्र-
तिलेहयन्ति
2. 1. 19. यथा कुमारो वा महाराजो
वा
6. 2. 1. तमुदीक्ष्याभ्युवाद कुमारः
इति
3. अनादृत्य वसति कुमारः
प्रदुद्राव
Kāthā. 1. 2. तं ह कुमारं सन्तम्
Śwet. 4. 3. स्वं कुमार उत वा कुमारी
Prašna. 6. 1. तमहं कुमारमब्रुवम्
Brahma. 1. यथा कुमारी निष्काम आ-
नन्दमुपवाति

24. नमः कुमाराय शत्रवे
कुमारक
 3. ध्येयमानः कुमारकः
 6. असंख्याताः कुमारकाः
कुमारहारित
 6. 3. कैशोर्यः काप्यः कुमारहा-
 रितात् 4. 6. 3.
 — कुमारहारितो गालवात्
 4. 6. 3.
 6. 4. 4. तद्विद्वान् कुमारहारित
 आह

कुम्भक

9. रेचकपूरककुम्भकाः
 13. कुम्भकस्येति लक्षणम्
 12. कुम्भकेन इति स्थाने
 18. निर्वाणं कुम्भकं विदुः
 2. 52. बहिष्ठं कुम्भकं विदुः

कुम्भकावस्था

2. 51. तावत्सा कुम्भकावस्था

कुरु

1. 10. 1. मटचीहतेषु कुरुषु
 4. 17. 10. कुरुन्श्चाभिरक्षति
 1. 25. समवेतान् कुरुन्

कुरुक्षेत्र

1. कुरुक्षेत्रं देवानां देवयजनम्
 (ter); Rāmōt. 1 (ter).

1. 1. धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे

कुरुद्वय

60. कुरुद्वयं च तत्पार्थ

कुरुनन्दन

2. 41. एकेह कुरुनन्दन
 6. 43. संसिद्धी कुरुनन्दन
 14. 18. तच्चक्षि . . विवृद्धे कुरुनन्दन

कुरुपञ्चाल

4. 1. सो ऽवसत्कुरुपञ्चालेषु
 3. 1. 1. कुरुपञ्चालानां ब्राह्मणाः
 3. 9. 19. यदिदं कुरुपञ्चालानां ब्रा-
 ह्मणानत्यवादीः

कुरुप्रवीर

11. 48. त्वदन्येन कुरुप्रवीर

कुरुवृद्ध

1. 12. कुरुवृद्धः पितामहः

कुरुश्रेष्ठ

10. 19. प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ

कुरुसत्तम

4. 31. कुतो ऽन्यः कुरुसत्तम

कुल

3. 13. 6. अस्य कुले वीरो जायते
 5. 12. 1. तव सुतं प्रसूतमासुतं कुले
 हरयते
 2. भवत्यस्य ब्रह्मवर्चसं कुले
 5. 13. 2; 5. 14. 2; 5.
 15. 2; 5. 16. 2; 5. 17. 2.
 5. 13. 1. तव बहु विश्वरूपं कुले ह-
 रयते

1. 5. 21. तेन ह वाव तत्कुलमाचक्षते
 यस्मिन् कुले भवति य एवं
 वेद

3. 2 9. नास्याब्रह्मवित्कुले भवति
 Māṇḍā. 10.

5. पुनात्यादशमं कुलम्

- Rāmāp. 1. रघोः कुले ऽखिलं राति

- Gītā. 1. 40. धर्मे नृष्टे कुलं कृत्स्नम्

42. कुलमानां कुलस्य च

6. 42. कुले भवति धीमताम्

कुलक्षय

- Gītā. 1. 40. कुलक्षये प्रणश्यन्ति

कुलक्षयकृत्

Gītā. 1. 38. कुलक्षयकृतं दोषम् 39.

कुलघ्न

Gītā. 1. 42. कुलग्नां कुलस्य च
43. दोषैरेतैः कुलग्नानाम्

कुलधर्म

Gītā. 1. 40. कुलधर्माः सनातनाः
43. कुलधर्माश्च शाश्वताः

कुलस्त्री

Gītā. 1. 41. प्रदुष्यन्ति कुलस्त्रियः

कुलाय

Kaush. 4. 20. विश्वम्भरकुलाये Brih.
1. 4. 7.Brih. 4. 3. 12. प्राणेन रक्षन्नवरं कुलायं
बहिः कुलायादमृतश्चरि-
त्वा

कुलालशाला

Jābāla. 6. vido स्थण्डिल

कुलिक

Gārūḍa. 2. यदि कुलिकदूतस्त्वं यदि
वा कुलिकः स्वयम्
(5 MSS. omit.)

कुलीन

Chhā. 6. 1. 1. न वै सोम्यास्मत्कुलीनः &c.
Mukti. 1. 49. कुलीनाय ह्यमेधसे

कुल्माष

Chhā. 1. 10. 2. स हेभ्यं कुल्माषान् खादन्तं
बिभिक्षे
7. तं जायोवाच हन्त ये त इम
एष कुल्माषा इति

कुवलयपीड

Kṛish. 16. दर्पः कुवलयपीडः

कुवल्याश्व

Maitri. 1. 4. vido भादि

कुविद्

Mahānār. 9. 5. वसोः कुविद्वनाति नः

कुश

Gītā. 6. 11. चेलाजिनकुशोत्तरम्

कुशल

Chhā. 1. 8. 1. त्रयो होत्रीये कुशला व-
भूवः
— उद्गीथे वै कुशलाः स्मः4. 10. 2. तप्तो ब्रह्मचारी कुशलमग्नी-
न् परिचचारीत्
4. तप्तो ब्रह्मचारी कुशलं नः
परिचचारीत्

Tait. 1. 11. 1. कुशलाश्च प्रमादितव्यम्

Kāthā. 2. 7. कुशलोऽस्य लब्धा
— आश्चर्यो ज्ञाता कुशलानु-
शिष्टः

Gītā. 18. 10. कुशले नानुषज्जते

कुशाग्र

Gauḍa. 3. 41. कुशाग्रेणैकविन्दुना

कुश्रि

Brih. 6. 5. 3. उपवेशिः कुश्रिः
— कुश्रिर्वाजभवसः
4. वात्स्यः कुश्रिः
— कुश्रिर्यशवचसो राजस्तंभा
यनात्

कुष्टान्न

Mahānār. 19. 1. कुष्टान्नं पतितान्नं भुक्त्वा

कुसीद

Mahānār. 20. 12. शमलं कुसीदम्

कुसुमाकर

Gītā. 10. 35. कुसुमाकरः

कुहक

Maitri. 7. 8. वृथातर्कदृष्टान्तकुहकेन्द्र-
जालैः

— नैराख्यवादकुहकैः

Krish. 12. दुर्वोधं कुहकं तस्य

कूट

Rāmap. 72. vide भादि

कूटस्थ

Sarvop. 1. कूटस्थो जन्तर्यामी कथम्

3. तदा कूटस्थ इत्युच्यते

— कूटस्थायुपहितभेदानाम्

Gītā. 6. 8. कूटस्थो विजितेन्द्रियः

12. 3. कूटस्थमचलं ध्रुवम्

15. 16. कूटस्थो ज्ञर उच्यते

कूपचक्रघट

Yogat. 5. एवं संसारचक्रेण कूपचक्र-
घटा इव

कूपभूत

Dhyāna. 22. कूपभूतं तु पङ्कजम्

कूर्च

Bṛih. 4. 2. 1. जनको ह वैदेहः कूर्चादु-
पावसर्पन्

कूर्म

Kshur. 3. कूर्मोऽङ्गानीव संहृत्य

Yogat. 12. कूर्मवत् पाणिपादाभ्याम्

Rāmap. 86. कूर्मनागौ

Rāmot. 5. मत्स्यकूर्मादावताराः (10)

Gītā. 2. 58. कूर्मोऽङ्गानीव सर्वशः

कूले

Bṛih. 4. 3. 18. यथा महामत्स्य उभे कूले
जुसञ्चरति

1. कू (करणे)

Ait. 2. 5. 5. प्रताड् भागिन्यौ करोमि

Kaush. 2. 7. यज्ञोपवीतं कृत्वा

— यदहोरात्राभ्यां पापमक-
रोत्

— यदहोरात्राभ्यां पापं करोति

9. तेन मुखेन मामन्नादं कुरु
(5 times)

3. 1. नास्य पापं चक्षुषो मुखा-
न्नीलं वेतीति

8. एष ह्येव साधु कर्म कार-
यति

— एष उ एवासाधु कर्म कार-
यति

Chhā. 1. 1. 10. तेनोभौ कुरुतो यश्चेतदेवं
वेद यश्च न वेद

— यदेव विद्याया करोति

1. 3. 5. अप्राणघ्ननपानस्तानि करोति

2. 24. 2. स यस्तं न विद्यात्कथं कु-
र्यादय विद्वान् कुर्यात्

3. 14. 1. स क्रतुं कुर्वीत

4. 1. 4. यत्किञ्च प्रजाः साधु कुर्व-
न्ति 4. 1. 6.

4. 15. 5. यदु चैवास्मिञ्छब्दं कुर्व-
न्ति यदि च न

4. 17. 10. एवंविदमेव ब्रह्माणं कुर्वीत

5. 3. 6. तस्मै ह प्राप्तायार्हाञ्चकार

5. 8. 1. यदन्तः करोति ते ज्ञाराः
Bṛih. 6. 2. 13.

5. 11. 1. समेत्य मीमांसां चक्रुः

5. पृथगर्हाणि कारयाञ्चकार

6. 3. 3. तासां त्रिवृतं त्रिवृतमैकां
करवाणि

4. तासां त्रिवृतं त्रिवृतमैक-
कामकरोत्

6. 13. 1. स ह तथा चकार

2. तद्व तथा चकार

6. 16. 1. स्तेयमकार्षीत् (र्षीः in
one MS.)

Chhā. 6. 16. 1. अनृतमात्मानं कुरुते

2. सत्यमात्मानं कुरुते

7. 3. 1. कर्माणि कुर्वीत्येव कुरुते

7. 14. 1. आशोद्धो वै स्मरो मन्त्रा-
नधीते कर्माणि कुरुते

7. 21. 1. यदा वै करोत्यथ निस्ति-
ष्ठति... कृत्वैव निस्तिष्ठति

7. 22. 1. यदा वै सुखं लभते ऽथ
करोति नासुखं लब्ध्वा
करोति सुखमेव लब्ध्वा
करोति

Brih. 1. 2. 1. तन्मनो ऽकुरुत

4. स भाणकरोत्

5. कनीयो ऽन्नं करिष्ये

1. 3. 25. आर्त्विज्यं करिष्यन्
— आर्त्विज्यं कुर्यात्

28. अमृतं मा कुरु (bis).

1. 4. 15. महत्पुण्यं कर्म करोति
17. अथ कर्म कुर्वीय (bis).
— आत्मना हि कर्म करोति

1. 5. 1. त्रीण्यात्मने ऽकुरुत 3.
2. यद्वैतन्न कुर्यात् क्षीयेत ह
3. मनो वाचं प्राणं तान्यात्म-
ने ऽकुरुत

23. तं देवाश्चक्रिरे धर्मम्

— तदेवाप्यथ कुर्वन्ति

2. 4. 1. ते जनया कात्यायन्यान्तं
करवाणीति 4. 5. 2.

2. 4. 3. किमहं तेन कुर्याम् 4. 5. 4.

2. 5. 18. पुरश्चक्रे द्विपदः पुरश्चक्रे
चतुष्पदः

3. 1. 2. नमो वयं ब्रह्मिष्ठाय कुर्मः
7. कतिभिः... ऋग्भिः... क-
रिष्यति

3. 2. 8. हस्ताभ्यां हि कर्म करोति

3. 8. 2. उज्ज्यं धनुरधिज्यं कृत्वा
— द्वौ बाणवन्तौ... हस्ते कृत्वा

Brih. 3. 9. 18. स्वां स्विदिमे ब्राह्मणा अ-

ङ्गारावक्षयणमक्रता इति

28. मज्जा मज्जोपमा कृता

4. 3. 2. पल्ययते कर्म कुरुते 3-6.

13. रूपाणि देवः कुरुते बहूनि

4. 4. 4. नवतरं कल्याणतरं रूपं कु-
रुते

5. यत्कतुर्भवति तत्कर्म कु-
रुते यत्कर्म कुरुते तदभि-
संपद्यते

6. यत्किञ्चेह करोत्ययम्

21. प्रज्ञां कुर्वीत ब्राह्मणः

22. किं प्रजया करिष्यामः

— पापमकरवं... कल्याणम-
करवम्

5. 12. 1. एवंविदुषे साधु कुर्यां कि-
मेवास्मा असाधु कुर्याम्

5. 14. 5. न तथा कुर्याद्वायवीमेव
सावित्रीमनुब्रूयात्

8. एवंविद्यद्यपि बह्वि पापं
कुरुते

5. 15. 1. ओं क्रतो स्मर कृतं स्मर क्र-
तो स्मर कृतं स्मर 16. 17.

6. 1. 13. तस्यो मे बलिं कुरुतेति

14. एतमेव तदनमनमं कुर्वन्तो
मन्यन्ते

6. 2. 2. यत्कृत्वा देवयानं वा प-
न्थानं प्रतिपद्यन्ते

4. अस्मा अर्घ्यं चकार

6. 3. 5. स मां राजेशानो ऽधिपतिं
करोतु

6. 4. 23. इन्द्रस्यायं व्रजः कृतः

24. यद्वा न्यूनमिहाकरं... तत्
...स्विष्टं सुहुतं करोतु नः

26. अथास्य नाम करोति

27. तन्निह धातवे करिति

28. वीरवती भव यास्मान्
वीरवतो ऽकरत्

Isa.

Tait.

2. कुर्वन्नेवेह कर्मणि
1. 4. 2. कुर्वाणाचीरमात्मनो वासां-
सि

2. 1. 1. सह वीर्यं करवावहै
3. 1. 1.

2. 7. 1. तदात्मानं स्वयमकुरुत
— यदा हेवैष एतस्मिन्नुदरम-
न्तरं कुरुते

2. 9. 1. किमहं साधु नाकरवं कि-
महं पापमकरवम्

3. 9. 1. अन्नं बहु कुर्वति तद्व्रतम्

Kathā. 1. 5. किं स्वियमस्य कर्तव्यं
यन्मयाद्य करिष्यति
7. तस्यैतां शान्तिं कुर्वन्ति
24. कामानां त्वां कामभाजं
करोमि

5. 12. एकं रूपं बहुधा यः करोति

Śwet. 1. 14. स्वदेहमरणि कृत्वा
Dhyāna. 20.

2. 3. बृहज्ज्योतिः करिष्यतः

7. तत्र योनिं कृण्वसे

3. 6. शिवां गिरित्र तां कुरु

4. 8. यस्तच्च वेद किमृचा करि-
ष्यति Nrip. 4. 2; 5. 2.

5. 3. सर्वाधिपत्यं कुरुते महात्मा
7. कृतस्य तस्यैव स चोपभो-
क्ता

6. 3. तत्कर्म कृत्वा विनिवृत्य
भूयः (so MSS.)

8. न तस्य कार्यं करणं च वि-
द्यते

12. एकं बीजं बहुधा यः करोति

Maitri.

2. 6. स वायुरिवात्मानं कृत्वा

3. 2. कृतस्यानुफलैरभिभूयमानः

6. 7. कार्यकारणकर्मनिर्मुक्तम्

8. बहिः कृत्वेन्द्रियार्थान्

9. अनेनैव चतुर्दशविधस्य मा-
र्गस्य व्याख्या कृता भवति

Maitri.

6. 33. यजमानस्य . . अवदामं कं-
रोति

34. मनः कृत्वा सुनिश्चलम्

Mund. 1. 2. 12. नास्त्यकृतः कृतेन

Mahānār. 4. 6. यन्मया दुष्कृतं कृतम्

7. वाचा कृतं कर्मकृतम्

12. कर्मणा वा दुष्कृतं कृतम्

19. 1.

13. 6. कृणुष्व पाज इति पञ्च

14. 3. यदह्ना पापमकार्षम्

4. यद्वाच्या पापमकार्षम्

18. 1. यद्विवा च नक्तं चैनश्चकृम

— यद्विद्वांसश्चाविद्वांसश्चैनश्च-
कृम

— यच्चाहमेनो विद्वांसश्चावि-
द्वांसश्चैनश्चकृम

— यत्स्वपन्तश्च जाग्रतश्चैनश्च-
कृम

— यत्सुषुप्तश्च जाग्रतश्चैनश्चकृम

2. कामो ऽकार्षन्नाहं करो-
मि कामः करोति

3. मन्युरकार्षन्नाहं करोमि
मन्युः करोति

20. 2. अभयं कृणुहि विश्वतो नः

4. यत इन्द्र भयामहे ततो
नो अभयं कृधि

11. स्वस्ति नो मघवा करोतु

Praśna.

1. 4. एतौ मे बहुधा प्रजाः करि-
ष्यतः

9. इष्टापूर्ते कृतमित्युपासते

12. एते ऋषयः शुक्र इष्टिं कुर्व-
न्तीतर इतरस्मिन्

2. 12. शिवां तां कुरु मोक्षमीः

Kaivalya.

11. आत्मानमरणि कृत्वा
Brahma. 3.

12. शरीरमास्थाय करोति स-
र्वम्

Jānda.	3. 6. रूपकार्यसमाख्याध	Amṛita.	31. सिद्धिं कृत्वा तु मनसा
	4. 11. कारणं यस्य वै कार्यम्		चिन्तयेत्
	12. अतः कार्यमजं यदि	Dhyāna.	16. पद्मस्योत्थापनं कृत्वा
	— जायमानाद्धि वै कार्यात्		22. अर्द्धमात्रां रज्जुं कृत्वा
Nṛip.	1. 1. तत् कर्मणा करोति	Yogaśi.	2. कुर्यान्नासाग्रदृष्टिं च
	5. तेनैव शरीरेण देवतादर्शनं		3. हत्कृत्वा परमेष्ठिनम्
	करोति	Nyāsa.	1. पितृभ्यः भ्रातृतर्पणं कृत्वा
	2. 4. यस्मिन् ... देवा ओकां-	Kathāśru.	1. य आत्मानं क्रियाभिः सु-
	सि चक्रिरे		गुप्तं करोति
	5. 2. अनुष्टुभा होमं कुर्यात्		— वैश्वानरीमिष्टिं कुर्यात्
Nṛisut.	2. मात्रामात्राः प्रतिमात्राः कु-		— पाणिपात्रेणाशनं कुर्यात्
	र्यात्		— कार्यं निर्वर्त्तयन्नुदपात्रे
	— इदं सर्वं स्वात्मानमेव क-	Sarvop.	1. तमभिमानं कारयति या
	रोति		साविद्या
	3. मात्रामात्राः प्रतिमात्राः कृ-		2. सङ्कल्पादिधर्मान् यदा क-
	त्वा		रोति
	9. जीवेशावाभासेन करोति		— अप्राप्तशरीरसंयोगमिव कु-
Kshur.	6. स्थिरमात्रादृढं कृत्वा		र्वाणः
	— हे तु गुल्फे तु कुर्वति	Hansa.	2. एवं कृत्वा हृदये ऽष्टदले
Śiras.	8. कृतमकृतं परमपरम्		हंसात्मानं ध्यायेत्
Garbha.	4. यन्मया . . कृतं कर्म शु-	Aruṇeya.	4. सन्न्यस्तं मया सन्न्यस्तं मया
	भाशुभम्		सन्न्यस्तं मयेति त्रिः कृत्वा
	5. दर्शनार्थी रूपाणां दर्शनं		— इत्यनेन मंत्रेण कृत्वा
	करोति	Nār.	3. रुद्रं स सारथिं कृत्वा
Brahma.	2. सशिखं वपनं कृत्वा	Kālāg.	2. त्रिपुण्ड्रं भस्मना करोति
	3. एकं सन्तं बहुधा यः क-	Āsrama.	2. उद्धृतपरिपूताभिरङ्गिः कार्यं
	रोति		कुर्वन्तः
Prāṇāg.	1. तदीशानो अभयं कृणोतु		3. अभिपरिचरणं कृत्वा (4
Nīla.	5. शिवां गिरित्र तां कृणु		times).
	11. तेभ्यो ऽहमकरं नमः		— वृत्त्युपार्जनं कृत्वा
	12. उभाभ्यामकरं नमः	Jābāla.	4. एके प्राजापत्यामेवेष्टिं कु-
	19. येषामप्यु सदस्कृतम्		र्वन्ति
Brahmab.	3. निर्विषयं . . मनः कार्यम्		— तदु तथा न कुर्यादामेयीमेव
Amṛita.	2. विष्णुं कृत्वा तु सारथिम्		कुर्यात्
	11. शून्यं कृत्वा निरात्मकम्		4. प्राणमेवैतया करोति
	13. वायुं कृत्वा निराभयम्		— वैश्वानवीमेव कुर्यात्
	17. कृत्वा मनोमयीं रक्षाम्		७. ब्रह्मासेन देहत्यागं करोति
	20. कुर्यादात्ममलच्युतिम्		

- Vasu. 4. अभिहोत्रभस्मना .. उज्जु-
लनं कुर्यात्
- Gopi. 5. जपदानादि यत्कृतम्
— नत्र कार्या विचारणा
- Krish. 2. गोपात्रः स्त्रीश्च नो कुरु
4. अंगसंगं करिष्यामि भव-
द्वाक्यं करोम्यहम्
13. रुद्रो येन कृतो वंशः
19. दुग्धोदधिः कृतस्तेन
- Rāmap. 4. प्रभाहीनास्तथा कृत्वा
7. उपासकानां कार्यार्थम्
30. स्तुतिं चक्रुश्च जगतः प्रतिम्
34. आश्रितमारणं कुरु
46. युद्धमकारयत्
47. अंकस्थितां कृत्वा
85. हारपूजां कृत्वा
86. (मध्यपद्मार्चनं च) कृत्वा
- Mukti. 1. भवणमनननिदिध्यासना-
नि निरन्तर्येण कृत्वा
— वेदान्तभवणादि कृत्वा
2. 19. मा करोतु करोतु वा
23. तद्वत्कार्येषु धीरधीः
26. क्रियते चित्तबीजस्य
47. विमूढाः कर्तुमुशुक्ताः
75. न कारणं कार्यम्
- Gītā. 1. 1. किमकुर्वत सञ्जय
45. महत्पापं कर्तुं व्यवसिता
वयम्
2. 17. न कश्चित्कर्तुमर्हति
33. संग्रामं न करिष्यसि
38. सुखदुःखे समे कृत्वा
48. योगस्थः कुरु कर्माणि
3. 5. कार्यते ह्यवशः कर्म
8. नियतं कुरु कर्म त्वम्
17. तस्य कार्यं न विद्यते
18. नैव तस्य कृतेनार्थः
19. कार्यं कर्म समाचर

Gītā.

3. 20. सम्पश्यन्कर्तुमर्हसि
21. स यत्प्रमाणं कुरुते
22. न मे पार्थास्ति कर्त्तव्यम्
24. न कुर्या कर्म चेदहम्
25. यथा कुर्वन्ति भारत
— कुर्याद्विश्वस्तथासक्तः
27. प्रकृतेः क्रियमाणानि गुणैः
कर्माणि
33. निग्रहः किं करिष्यति
4. 15. एवं ज्ञात्वा कृतं कर्म
— कुरु कर्मैव तस्मात्त्वं पूर्वैः
पूर्वेतरं कृतम्
20. नैव किञ्चित्करोति सः
21. शरीरं केवलं कर्म कुर्वन्
22. कृत्वापि न निबध्यते
5. 7. कुर्वन्नपि न लिप्यते
8. नैव किञ्चित्करोमीति
10. संगं त्यक्त्वा करोति यः
11. योगिनः कर्म कुर्वन्ति
13. नैव कुर्वन्न कारयन्
27. स्पर्शान्कृत्वा बहिर्बाष्णान्
— प्राणापानौ समौ कृत्वा
6. 1. कार्यं कर्म करोति यः
12. तत्रैकाग्रं मनः कृत्वा
25. आत्मसंस्थं मनः कृत्वा
9. 2. सुखं कर्तुमव्ययम्
27. यत्करोषि यदश्नासि
— तत्कुरुष्व मदर्पणम्
12. 10. मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्
11. अथैतदप्यशक्तो ऽसि क-
र्तुम्
— सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु
13. 20. कार्यकारणकर्तृत्वे
29. प्रकृत्यैव तु कर्माणि क्रि-
माणानि
31. न करोति न लिप्यते
16. 24. कार्यकारणव्यवस्थितौ

- Gītā. 16. 24. कर्म कर्तुमिहार्हसि
 17. 18. दम्भेन चैव यत् क्रियते
 19. यत्पीडया क्रियते तपः
 25. क्रियन्ते मोक्षकांक्षिभिः
 28. तपस्तप्तं कृतं च यत्
 18. 5. न त्याज्यं कार्यमेव तत्
 6. कर्त्तव्यानीति मे...तमम्
 8. स कृत्वा राजसं त्यागम्
 9. कार्यमित्येव यत्कर्म नि-
 यतं क्रियते ऽर्जुन
 22. एकस्मिन् कार्ये सक्तमहै-
 तुकम्
 23. अरागद्वेषतः कृतम्
 24. क्रियते बहुलायासम्
 30. कार्याकार्ये भयाभये
 31. कार्यं चाकार्यमेव च
 47. स्वभावनियतं कर्म कुर्वन्
 56. सर्वकर्माण्यपि सदा कुर्वाणः
 60. कर्तुं नेच्छसि यन्मोहात्क-
 रित्व्यस्यवशो ऽपि तत्
 63. यथेच्छसि तथा कुरु
 68. भक्तिं मयि परां कृत्वा
 73. करिष्ये वचनं तव

2. कृ (हिंसायां)

- Sīras. 3. किं नूनमस्मान् कृणवदरा-
 विः

कृकलास

- Bṛih. 1. 5. 14. प्राणं न विच्छिन्यादपि कृ-
 कलासस्य

कृच्छ्रचान्द्रायण

- Āśrama. 4. एकरात्रद्विरात्रकृच्छ्रचान्द्रा-
 यणादि चरन्तः

कृच्छ्रीभू

- Chhā. 5. 3. 7. स ह कृच्छ्रीबभूव

कृत्

- Kshur. 12. तद्रूपं नाम कृन्तयेत्

कृत

- Chhā. 4. 3. 8. एते पञ्चान्ये पञ्चान्ये दश
 सन्तस्तत्कृतं तस्मात्सर्वा-
 स्त्रिदश्वन्मेव दश कृतम्

कृतक

- Gauḍa. 3. 22. कृतकेनामृतः 4. 8.

कृतकर्मनाश

- Śwet. 6. 4. तेषामभावे कृतकर्मनाशः

कृतकृत्य

- Āit. 4. 4. अस्यायमितर आत्मा कृत-
 कृत्यः...प्रैति

- Maitri. 2. 1. शीघ्रमात्मज्ञः कृतकृत्यः
 6. 30. कृतकृत्यो मरुदुत्तरायणं
 गतः

- Parama. 3. इति कृतकृत्यो भवति
 Kṛish. 4. कृतकृत्याधुना वयम्

- Gītā. 15. 20. कृतकृत्यश्च भारत

कृतघ्न

- Gopī. 5. ब्रह्महन्ता कृतघ्नश्च
 Mukti. 1. 48. नास्तिकाय कृतघ्नाय

कृतनिश्चय

- Gītā. 2. 37. युद्धाय कृतनिश्चयः

कृतपिण्ड

- Piṇḍa. 6. षष्ठेन कृतपिण्डेन

कृतपुरश्चरण

- Nrip. 1. 7. स कृतपुरश्चरणो ऽपि म-
 हाविष्णुर्भवति

कृताकृत

- Bṛih. 4. 4. 22. नैनं कृताकृते तपतः
 Kāṭha. 2. 14. अन्यत्रास्मात्कृताकृतात्

कृताञ्जलि

- Gītā. 11. 14. कृताञ्जलिरभाषत
35. कृताञ्जलिवैपमानः किरी-
टी

कृतात्मन्

- Chhā. 8. 13. 1. कृतात्मा ब्रह्मलोकमभिसं-
भवामि
Mund. 3. 2. 2. पर्याप्तकामस्य कृतात्मनस्तु
5. कृतात्मानो वीतरागाः प्र-
शान्ताः

कृतान्त

- Gītā. 18. 13. सांख्ये कृतान्ते प्रोक्तानि

कृताय

- Chhā. 4. 1. 4. यथा कृतायविजिताय 6.

कृतार्थ

- Śwet. 2. 14. एकः कृतार्थो भवते वीत-
शोकः
Mund. 1. 2. 9. वयं कृतार्था इत्यभिमन्य-
न्ति बालाः

कृति

- Chhā. 7. 21. 1. कृतिस्त्वेव विजिज्ञासित-
व्येति कृति भगवो विजि-
ज्ञासे

कृते

- Gītā. 1. 35. किञ्चु महीकृते

कृत्याकृत्य

- Kaivalya. 24. कृत्याकृत्यात् पूतो भवति

कृत्स्न

- Brih. 4. 5. 13. कृत्स्नो रसघन एव
— कृत्स्नः प्रज्ञानघन एव
Kātha. 6. 18. योगविधिं च कृत्स्नम्
Gaudā. 4. 84. प्राप्य सर्वज्ञतां कृत्स्नाम्

Siras.

Sikhā.

Mukti.

Gītā.

2. यो वै रुद्रः.. यच्च कृत्स्नम्

2. कृत्स्नमोङ्कारगतं च

2. 50. विलाप्य विकृतिं कृत्स्नाम्

1. 40. धर्मे नष्टे कुलं कृत्स्नम्

7. 6. अहं कृत्स्नस्य जगतः

29. ते ब्रह्म तद्विदुः कृत्स्नम्

9. 7. भूतयाममिमं कृत्स्नम्

10. 42. विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नम्

11. 7. इहैकस्थं जगत्कृत्स्नम्

13. तत्रैकस्थं जगत्कृत्स्नम्

13. 33. यथा प्रकाशयति.. कृत्स्नं

लोकम्

— क्षेत्रं क्षेत्री तथा कृत्स्नं

प्रकाशयति

18. 22 यत्तु कृत्स्नवदेकस्मिन्

कृत्स्नकर्मकृत्

Gītā.

4. 18. स युक्तः कृत्स्नकर्मकृत्

कृत्स्नक्षय

Maitri.

4. 6. कृत्स्नक्षय एकत्वमेति पु-
रुषस्य6. 17. एष कृत्स्नक्षय एको जा-
गर्ति

कृत्स्नता

Brih. 1.

4. 17. तस्यो कृत्स्नता

कृत्स्नविद्

Gītā.

3. 29. कृत्स्नविज्ञ विचालयेत्

कृप

Gītā.

1. 8. कृपश्च समितिञ्जयः

कृपण

Brih. 3.

8. 10. अक्षरं .. अविदित्वास्मा-
ल्लोकाद्यैति स कृपणः

Gaudā.

3. 1. तेनासौ कृपणः स्मृतः

4. 94. तस्मान्ने कृपणाः स्मृताः

Gītā.

2. 48. कृपणाः फलहेतवः

कृपा

- Krish. 21. कृपार्थे सर्वभूतानाम्
Mukti. 1. 6. कृपया वद मे राम
10. कृपया वद तत्त्वतः
Gītā. 1. 28. कृपया परयाविष्टः
2. 1. तं तथा कृपयाविष्टम्

कृमि

- Bṛih. 6. 1. 14. यदिदं किञ्चाश्वभ्य आकृ-
मिभ्यः
Rāmōt. 4. कृमिकीटादयः

कृश्

- Gītā. 17. 6. कर्षयन्तः शरीरस्यं भूत-
मामम् (another reading
is कर्षयन्तः)

कृश

- Chhā. 4. 4. 5. कृशानामबलानां चतुःश-
ता गा निराकृत्य

कृशीभू

- Kaṭhaśru. 1. कृशीभूत्वा ग्रामे एकरात्रं
.. वसेत्

कृष्

- Dhyāna. 22. कर्षयेन्नालमार्गेण
Gītā. 15. 7. इन्द्रियाणि प्रकृतिस्थानि
कर्षति

कृषि

- Āśrama. 2. कृषिगोरक्षवाणिज्यम्
Gītā. 18. 44. कृषिगोरक्षवाणिज्यम्

1. कृष्ण

- Kaush. 4. 19. शुक्रस्य कृष्णस्य पीतस्य
Chhā. 3. 3. 8. एतदादित्यस्य कृष्णं रूपम्
6. 4. 1. यत्कृष्ण तदन्नस्य 2, 3, 4.
6. यदु कृष्णमिवाभूदित्यन्नस्य
रूपम्

- Bṛih. 2. 2. 2. यत्कृष्णं तेनामिः
Śwet. 4. 5. लोहितशुक्रकृष्णाम् Mahā-
nār. 9. 2.
Mahānār. 19. 1. तिलाः कृष्णास्तिलाः श्वेताः
Kshur. 8. कृष्णास्तान्नविलोहिताः
Siras. 2. यो वै रुद्रः.. यच्च कृष्णम्
5. विष्णुदेवत्या कृष्णा वर्णेन
Sikhā. 1. तृतीया कृष्णा विष्णुमती
विष्णुदेवत्या
Garbha. 2. शुक्रो रक्तः कृष्णो धूम्रः
Gītā. 8. 25. धूमो रात्रिस्तथा कृष्णः
26. शुक्रकृष्णे गती श्वेते

2. कृष्ण

- Chhā. 3. 17. 6. कृष्णाय देवकीपुत्राय
Mahānār. 4. 5. कृष्णेन शतबाहुना
Vāsu. 2. कृष्णादिपञ्चनामभिः
Gopī. 5. कृष्णगोपीरतोद्भूतम्
— कृष्णगोपीनां जलक्रीडासु
— कृष्णगोपीजलक्रीडाकुङ्कु-
मम्
— तत्र भवत्यः.. कृष्णं भजि-
ष्यथ
— कृष्णमाराधयामासुः
Krish. 8. वेदार्थः कृष्णरामयोः
14. कृष्णो ब्रह्मैव शाश्वतम्
Mukti. 1. 39. गोपालतपनं कृष्णम्
1. vide गारुड
Gītā. 1. 28. दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण
32. न कांक्षे विजयं कृष्ण
42. अधर्माभिभवात्कृष्ण
5. 1. सङ्क्रासं कर्मणां कृष्ण
6. 34. चञ्चलं हि मनः कृष्ण
87. कां गतिं कृष्ण गच्छति
39. एतं मे संशयं कृष्ण
11. 85. नमस्कृत्वा भूय एवा
कृष्णम्

- Gītā. 11. 41. हे कृष्ण हे यादव हे सखे-
ति
17. 1. तेषां निष्ठा तु का कृष्ण
18. 75. योगेश्वरात्कृष्णात्
78. यत्र योगेश्वरः कृष्णः

कृष्णपक्ष

- Prasna. 1. 12. तस्य कृष्णपक्ष एव रयिः

कृष्णपिङ्गल

- Mahānār. 12. 1. पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्
Nrip. 1. 6. कृष्णपिङ्गलमूर्ध्वरेतम्

कृष्णयजुर्वेद

- Mukti. 1. कृष्णयजुर्वेदगतानां . . उप-
निषदाम्

कृष्णवर्त्मन्

- Maitri. 6. 35. जटाभिरूपा इव कृष्णवर्त्मनः

कृष्णाख्य

- Gopī. 2. कृष्णाख्यं परं धाम

कृष्णायस

- Chhā. 6. 1. 6. कृष्णायसमित्येव सत्यम्

कृत्

- Maitri. 6. 29. एतद्गुह्यतमं नापुत्राय नाशि-
व्याय नाशान्ताय कीर्त्तयेत्
Jāda. 4. 72. असङ्गं तेन कीर्त्तितम् 96.
Gītā. 9. 14. सततं कीर्त्तयन्तो माम्

कृप्

- Chhā. 2. 2. 3. कल्पन्ते हास्मै लोका ऊ-
र्ध्वाश्वावृत्ताश्च
2. 5. 2. कल्पन्ते हास्मा ऋतवः
Bṛh. 5. 13. 8. सत्यञ्चि हास्मै सर्वाणि भू-
क्षानि श्रेष्ठघाय कल्पन्ते
6. 4. 2. अस्मै प्रतिष्ठां कल्पयानि

- Bṛh. 6. 4. 5. धिष्ण्या यथास्थानं कल्प-
न्ताम्

21. विष्णुर्योनिं कल्पयतु

- Kaṭha. 3. 17. तदानन्त्याय कल्पते
6. 4. ततः सर्गेषु लोकेषु शरीर-
त्वाय कल्पते

- Śwet. 5. 9. शतधा कल्पितस्य च भागः
— स चानन्त्याय कल्पते

- Maitri. 6. 17. न ह्यस्य प्राच्यादिदिशः क-
ल्पन्ते

- Mahānār. 5. 7. सूर्याचन्द्रमसौ यथापूर्वम-
कल्पयत्

- Kaivalya. 13. स्वमायया कल्पितविश्वलो-
के . . विलीने

- Gauḍa. 1. 18. कल्पितो यदि केनचित्
2. 9. अन्तश्चेतसा कल्पितं त्व-
सत् 10.

12. कल्पयत्यात्मनात्मानम्

13. एवं कल्पयते प्रभुः

14. कल्पिता एव ते सर्वे 15.

16. जीवं कल्पयते पूर्वम्

30. कल्पयेत्सो ऽविशङ्कितः

33. अहयेन च कल्पितः

4. 92. सो ऽमृतत्वाय कल्पते
Brahmav. 14; Gītā. 2. 15.

- Nrip. 5. 2. दक्षिणार्थं तावत्कल्पते

- Sīras. 6. इमा विश्वा भुवनानि चाकृ-
पे (bis.)

- Nyāsa. 1. अमृतत्वाय कल्पताम्
(4 MSS. read कल्पते)

- Rāmāp. 10. कल्पितस्य शरीरस्य

- Gītā. 14. 26. ब्रह्मभूयाय कल्पते 18. 53

केतु

- Maitri. 7. 6. vide आदि

केन

- Mukti. 1. 30. ईशकेन कठप्रभमुण्डमाण्डू-
क्यतिभिः

1. vide जाबालि

केलि

Gopī.

5. केलिकुङ्कुमसंभवम्

केवल

Śvet.

1. 11. केवल आप्रकामः
4. 18. शिव एव केवलः
6. 11. साक्षी चेता केवलो निर्गु-
णश्च Brahma. 3.

Nāda.

20. विमलः केवलः प्रभुः

Sarvop.

4. आकाशवत् सूक्ष्मः केवलः

Skanda.

6. स जीवः केवलः शिवः 10.

Gītā.

4. 21. शारीरं केवलं कर्म
5. 10. केवलैरिन्द्रियैरपि
18. 16. कर्त्तारमात्मानं केवलम्

केवलत्व

Maitri.

6. 21. केवलत्वं लभता इति

केवलरूप

Mukti.

2. 64. स्वयं केवलरूपतः

केश

Kaush.

4. 19. तद्यथा सहस्रधा केशो वि-
पाटितः

Bṛih. 3.

2. 13. वनस्पतीन्केशाः (अपिय-
न्ति)

4. 2. 3. यथा केशः सहस्रधा भिन्नः

4. 3. 20.

Mund. 1.

1. 7. यथा सतः पुरुषात्केशलो-
मानि

Garbha.

5. शिरः कपालं केशा दर्भाः

Prāṇāg.

4. केशा दर्भाः

Kāṭhaśru.

1. सशिखान् केशाप्सिकृत्य
2, 3.

3. केशश्मश्रुलोमनखानि

केशधारिन्

Brahma.

3. नेतरे केशधारिणः (one
MS. has इतरे)

केशव

Vāsu.

2. केशवादिद्वादशनामभिः

Skanda.

10. शिवकेशवयोस्तथा

Gītā.

1. 31. विपरीतानि केशव
2. 54. समाधिस्थस्य केशव
3. 1. मां नियोजयसि केशव
10. 14. यन्मां वदसि केशव
11. 35. एतच्छ्रुत्वा वचनं केशवस्य
18. 76. केशवार्जुनयोः

केशान्त

Tait. 1.

6. 1. यत्रासौ केशान्तो विवर्त्तते

केशिनिषूदन

Gītā.

18. 1. पृथक् केशिनिषूदन

केसर

Hansa.

2. केसरे जाग्रदवस्था

Rāmap.

63. केसरेष्वष्टपत्रेषु
64. लिखेत्तत्केसरे रामम्
66. आदिक्षान्तान् केसरेषु
— विलिखेत्केसरे ह्रियम्

कैकेय

Chhā. 5. 11.

4. अश्वपतिर्वै... कैकेयः

कैवल्य

Kaivalya.

24. एवं विदित्वैनं कैवल्यं फ
लमश्नुते

Amṛita.

29. इच्छयाप्नोति कैवल्यम्

Mukti.

1. 18. कैवल्यमुक्तिरेकैव
26. इयं कैवल्यमुक्तिस्तु
31. ब्रह्मकैवल्यजाबालश्चेताश्च
1. vide सरस्वतीरहस्य
— विदेहमुक्तिः सैव कैवल्य
मुक्तिः
— कैवल्यमुक्तिर्ज्ञानमात्रेणो-
क्ता
— तेन सह कैवल्यं लभनं

कैशोर्य

- Bṛih. 2. 6. 3. शाण्डिल्यः कैशोर्यास्का-
प्यात् 4. 6. 3.
— कैशोर्यः काप्यः कुमारहा-
रितात् 4. 6. 3.

कोटर

- Jābāla. 6. *vide* स्थण्डिल

कोटि, कोटी

- Gauḍa. 4. 84. कोट्यश्चतस्रो एतास्तु
Garbha. 5. अर्द्धचतस्रो रोमाणि कोट्यः
Hama. 2. भानुकोटिप्रतीकाशः

कोटिगुण

- Gopī. 5. ततः कोटिगुणं पुण्यम्

कोणत्रय

- Rāmap. 28. तदा कोणत्रयं भवेत्

कोणपार्श्व

- Rāmap. 61. कोणपार्श्वे रमामाये

कोणायान्तर

- Rāmap. 62. क्रोधं कोणायान्तरेषु

कोल

- Ḍhā. 7. 3. 1. द्वे वा कोले द्वौ वाक्षौ

कोश

- Ḍhā. 3. 15. 1. अन्तरिक्षोदरः कोशः
— स एष कोशो वसुधानः
3. अरिष्टं कोशं प्रपद्ये ऽमुना-
मुनामुना

- ait. 1. 4. 1. ब्रह्मणः कोशो ऽसि मेधया
पिहितः

- aitri. 3. 4. आमयैर्बहुभिः परिपूर्णं को-
श इव वसुना

- und 2. 6. 27. दद्याकाशमयं कोशम्

- und 2. 2. 9. हिरण्यमये परे कोशे

- und 2. 3. 11. रसादयो हि ये कोशाः

Nṛisut.

- Mahānār. 11. 9. लम्बस्या कोशसन्निभम्
Mahā. 3 (but Saṅkar-
ānanda reads कोशव-
दिदम्)

Sarvop.

2. षण्णां कोशानां समूहो

ऽन्नमयः कोशः

— अन्नमये कोशे

— प्राणमयः कोशः

— मनोमयः कोशः

— विज्ञानमयः कोशः

— आनन्दमयः कोशः

कोशचतुष्टय

Sarvop.

2. एतत्कोशचतुष्टयम्

कोशत्रय

Sarvop.

2. एतत्कोशत्रयसंयुक्तः

कोशद्वय

Sarvop.

2. एतत्कोशद्वयसंयुक्तः

कोशलजा

Rāmap.

27. पुष्टः कोशलजात्मजः

कोष्ठाग्नि

Garbha.

5. ज्ञानाग्निर्दर्शनाग्निः कोष्ठाग्निः
— कोष्ठाग्निर्नामाशितपीतलेह्य-
चोष्यं पचतीति

Prānāg.

2. कोष्ठाग्निर्नामाशितपीतलीह-
खादितानि सम्यक् अपचि-
त्वा

कौण्डिन्य

Bṛih. 2. 6.

1. कौशिकः कौण्डिन्यात्
4. 6. 1.

— कौण्डिन्यः शाण्डिल्यात्
4. 6. 1.

कौत्स

Bṛih. 6. 5.

4. माण्डव्यः कौत्सात्
— कौत्सो माहित्येः

कौत्सायन

Maitri. 5. 1. अथ ययेयं कौत्सायनी
स्तुतिः
कौन्तेय

- Gītā. 1. 27. तान् समीक्ष्य स कौन्तेयः
2. 14. मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय
37. तस्मादुत्तिष्ठ कौन्तेय
60. यततो ह्यपि कौन्तेय
3. 9. तदर्थं कर्म कौन्तेय
39. कामरूपेण कौन्तेय
5. 22. आद्यन्तवन्तः कौन्तेय
6. 35. अभ्यासेन तु कौन्तेय
7. 8. रसो जहमप्सु कौन्तेय
8. 6. तं तमेवैति कौन्तेय
16. मामुपेत्य तु कौन्तेय
9. 7. सर्वभूतानि कौन्तेय
10. हेतुनानेन कौन्तेय
23. ते अपि मामेव कौन्तेय
27. यत्तपस्यसि कौन्तेय
31. कौन्तेय प्रतिजानीहि
13. 1. इदं शरीरं कौन्तेय
31. शरीरस्थोऽपि कौन्तेय
14. 4. सर्वयोनिषु कौन्तेय
7. तन्निबध्नाति कौन्तेय
16. 20. मामप्राप्यैव कौन्तेय
22. एतैर्विमुक्तः कौन्तेय
18. 48. सहजं कर्म कौन्तेय
50. समासेनैव कौन्तेय
60. स्वभावजेन कौन्तेय

कौपीन

- Nyāsa. 3. कौपीनाच्छादनं तथा
Kāṭhāśru 4.
Parama. 1. कौपीनं दण्डमाच्छादनं च
... परिग्रहेत्
Aruṇeya. 1. दण्डमाच्छादनं च कौपीनं
च परिग्रहेत्

Aruṇeya. 4. वैणवं दण्डं कौपीनं परि-
ग्रहेत्

Āsrama. 4. vidā धारिन्
— कन्याकौपीनवाससः
कौमार

Maitri. 6. 10. कौमारं यौवनं जरा Gītā
2. 13.

कौरव्यायणीपुत्र

Bṛih. 5. 1. 1. इति ह स्माह कौरव्यायणी-
पुत्रः

कौशल

Gītā. 2. 50. योगः कर्मसु कौशलम्
कौशिक

Bṛih. 2. 6. 1. गौपवनः कौशिकात्
4. 6. 1.
— कौशिकः कौण्डिन्यात्
4. 6. 1.
— शाण्डिल्यः कौशिकाच्च गौ-
तमाच्च 4. 6. 1.

कौशिकायनि

Bṛih. 2. 6. 2. वैजवापायनः कौशिकायनेः
— कौशिकायनिवृत्तकौशिकात्
4. 6. 2.

4. 6. 2. सायकायनः कौशिकायने

कौशिकीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 1. कात्यायनीपुत्रः कौशिकी-
पुत्रात्
— कौशिकीपुत्र आलंबीपुत्राच्च
वैयाघ्रपदीपुत्राच्च

कौषीतकि

Kaush. 2. 1. प्राणो ब्रह्मोति ह स्माह कौ-
षीतकिः

7. सर्वजितः कौषीतकेः
— सर्वजित् स्म कौषीतकिः

Chhā. 1. 5. 2. कौषीतकिः पुत्रमुवाच ॥

कौषीतकी

- Mukti. 1. 32. मैत्रायणी कौषीतकी
1. *vide* बहुच

कौषीतकेय

- Brih. 3. 5. 1. कहोलः कौषीतकेयः

कौसल्य

- Praśna. 1. 1. कौसल्यश्चाश्वलायनः 3. 1.
6. 1. हिरण्यनाभः कौसल्यो राज-
पुत्रः

क्रतु

- Ait. 5. 2. क्रतुरष्टः कामो वश इति
Chhā. 3. 14. 1. स क्रतुं कुर्वीत
Brih. 5. 15. 1. ओं क्रतो स्मर कृतं स्मर
क्रतो स्मर Isā. 17.

- Kātha. 2. 11. क्रतोरनन्त्यमभयस्य पारम्
Śvet. 4. 9. छन्दांसि यज्ञाः क्रतवो व्रता-
नि

- Maitri. 2. 3. क्रतुं प्रजापतिमब्रुवन्
6. 36. आसहस्रसंवत्सरान्तक्रतुना

- Āṇḍ. 2. 1. 6. क्रतवो दक्षिणाश्च
śāhānār. 22. 1. अभिहोत्रं . . यज्ञक्रतूनां प्रा-
यणम्

- Ṛip. 5. 8. स सर्वैः क्रतुभिर्यजते
Ṛig. 7. तेन सर्वैः क्रतुभिरिष्टं भवति
Mahā. 4.

- Itā. 9. 16. अहं क्रतुरहं यज्ञः

क्रतुमय

- Chhā. 3. 14. 1. अथ खलु क्रतुमयः पुरुषः

क्रतुशत

- Chhā. 2. क्रतुशतस्यापि फलमवाप्नोति

क्रम

- śāhānār. 6. 1. अक्रान्त्समुद्रः प्रथमे विध-
मन्

- Gauḍa. 4. 96. यतो न क्रमते ज्ञानम्
99. क्रमते नहि बुद्धस्य ज्ञानम्
क्रम

- Maitri. 6. 14. मघाषां भविष्यार्द्धमाभेयं
क्रमेण

- Gauḍa. 4. 16. एषितव्यः क्रमस्त्वया
89. क्रमेण विदिते स्वयम्

- Garbha. 2. प्राजापत्यात् क्रमात्
Amṛita. 28. नित्यमभ्यस्यतः क्रमात्

- Kāthaśru. 1. यो वा एवं क्रमेण सङ्ग-
सति

- Vāsu. 3. क्रमादेवं स्वमात्मानं भाव-
येत्

- Rāmāp. 23. एष साधारणः क्रमः
88. मध्ये क्रमादर्कविध्वमिते-
जांसि
— वृत्तत्रयं . . क्रमाद्भावयेच्च

- Mukti. 1. 29. तासां क्रमं सशान्तिं च
2. 4. तत्क्रमेणाद्यु तेनैव
26. बीजाङ्कुरक्रमः
50. संभवव्यत्ययक्रमात्

क्रमकोप

- Gauḍa. 4. 19. क्रमकोपो ज्यवा पुनः

क्रमशस्

- Amṛita. 21. क्रमशो मन्त्र निर्दिशेत्
(so MSS; मन्त्र = मन्त्रं
Nārāyaṇa).

क्रिया

- Praśna. 5. 6. क्रियाद्यु . . सम्यक् प्रयुक्ता-
सु न कम्पते ज्ञः

- Chāṭ. 7. ध्यानक्रियाभ्यां . . भुङ्क्ते

- Kāthaśru. 1. य आत्मानं क्रियाभिः सुगुप्तं
करोति

- Aśrama. 2. शतसंवत्सराभिः क्रियाभि-
र्यजन्तः (4 times).

3. पञ्चमहायज्ञक्रियाम्

Rāmap. 12. क्रियाकारणकर्तृणाम्
(so 4 MSS.; but one
MS. and Weber have
क्रियाकर्मेज्य°)

Gītā. 1. 42. तुल्यपिण्डोदकक्रियाः
11. 48. न च क्रियाभिर्न तपोभिरुधैः
17. 24. यज्ञदानतपःक्रियाः
25. यज्ञतपःक्रियाः
— दानक्रियाश्च विविधाः
18. 33. मनःप्राणोन्मियक्रियाः

क्रियागुण

Śwet. 5. 12. क्रियागुणैरात्मगुणैश्च तेषाम्
क्रियाङ्ग

Brahma. 3. क्रियाङ्गं तद्धि वै स्मृतम्

क्रियाज्ञानात्मन्

Nṛisut. 9. सर्वगो ह्येष ईश्वरः क्रिया-
ज्ञानात्मा

क्रियावन्त

Mund. 3. 1. 4. आत्मक्रीड आत्मरतिः
क्रियावान्
3. 2. 10. क्रियावन्तः श्रोत्रिया ब्रह्म-
निष्ठाः

क्रियाविशेषबहुल

Gītā. 2. 43. क्रियाविशेषबहुलाम्

क्रियाशक्ति

Kālāg. 2. प्रथमा रेखा सा...क्रिया-
शक्तिः

क्रीड

Chhā. 8. 12. 3. जक्षन् क्रीडन् रममाणः
Kaivalya. 14. प्रबुद्धः पुरत्रये क्रीडति
Kṛish. 9. वने वृन्दावने क्रीडन्
19. क्रीडते बालको भूत्वा

क्रीडा

Maitri. 5. 1. विश्वक्रीडारतिप्रभुः

Gandā. 1. 9. क्रीडासमिति चापरे
Hamsā. 2. वारुण्यां क्रीडा

क्रीडाभोग

Gopī. 5. सर्वलोकोत्कृष्टसौन्दर्यक्री-
डाभोगाः

क्रुध

Bṛih. 3. 1. 2. ते ह ब्राह्मणाधुक्रुधः

क्रूर

Mahānār. 5. 1. यदपां क्रूरं यदमेध्यम्
Hamsa. 2. याम्ये क्रूरे मतिः
Gītā. 16. 19. तानहं द्विषतः क्रूरान्

क्रोध

Maitri. 1. 3. vide आद्य
3. 5. कार्पण्यं क्रोधः... इति ता
मसानि
6. 38. न क्रोधान् स्तुन्वानः (;
प्रदांसन् क्रोधम् MS.)
Śiras. 5. यस्मिन् क्रोधं या च तृण
क्षमां च... हित्वा

Amṛita. 27. भयं क्रोधमथालस्यम्
Tejo. 12. कामं क्रोधं च कित्विष
Parama. 2. vide आदि
Aruṇeya. 3. vide आदि
Kṛish. 11. लोभक्रोधादयो द्वैत्याः
Ramap. 62. क्रोधं कोणामान्तरेषु
Gītā. 2. 62. कामात्क्रोधो ऽभिजायते
63. क्रोधाद्भवति सम्मोहः
3. 37. काम एष क्रोध एष
16. 4. क्रोधः पारुष्यमेव च
18. कामं क्रोधं च संश्रिताः
21. कामः क्रोधस्तथा लोभः
Gītā. 18. 53. कामं क्रोधं परिग्रहम्

क्रोधज्य

Maitri. 6. 28. क्रोधज्यं... धनुर्गृहीत्वा

क्रोधमय

Bṛih. 4. 4. 5. क्रोधमयो ऽक्रोधमयः

क्रोधरूपिन्

Rāmāp. 45. तदा रामः क्रोधरूपी

क्रोधिनी (=र)

Rāmāp. 76. क्षुधा क्रोधिनीमोघा च

क्रौञ्च

Chhā. 2. 22. 1. क्रौञ्चं बृहस्पतेः

क्रौञ्चिकीपुत्र

Bṛih. 6. 5. 2. भालुकीपुत्रः क्रौञ्चिकीपु-
त्राभ्याम्— क्रौञ्चिकीपुत्रौ वैदृभतीपु-
त्रात्

ऋद्

Śiras. 4. ऋन्दते क्लामयति च (two
MSS. read क्लामयते)

ऋम्

Śiras. 4. vide ऋद्

ऋिद्

Gītā. 2. 23. न चैनं ऋेदयन्त्यापः

ऋीव

Bṛih. 6. 1. 12. यथा ऋीवा अप्रजायमाना
रेतसा

Nṛisut. 6. मुग्धाः ऋीवा मुकाः

ऋेश

Śwet. 1. 11. क्षीणैः ऋेशैः

Brahma. 3. वाक्कायऋेशवर्जिता

Mukti. 2. ऋेशरूपत्वात्

Gītā. 12. 5. ऋेशो ऽधिकतरस्तेषाम्

18. 8. कायऋेशभयात्

ऋेव्य

Gītā. 2. 3. ऋेव्यं मास्म गमः पार्थ

क्लोमन्

Bṛih. 1. 1. 1. यकृच्च क्लोमानश्च पर्वताः

क्वधःस्थ

Kāṭha. 1. 28. जीर्यन्मर्त्यः क्वधःस्थः

क्षण

Śikhā. 2. तत्राधिकं क्षणमेकमा-
स्थाय

Kṛish. 13. त्रेषां ज्ञानं दत्तं क्षणात्

Rāmāp. 83. प्रामुष्यन्ति क्षणात्सम्यक्

Gītā. 3. 5. नहि कश्चित्क्षणमापि

क्षणवेष

Maitri. 4. 2. नट इव क्षणवेषम्

क्षणितु

Bṛih. 5. 13. 4. त्रायते हैनं प्राणः क्षणितोः

क्षत्

Chhā. 4. 1. 5. स ह सञ्जिहान एव क्षत्ता-
रमुवाच7. स ह क्षत्तान्विष्य नाविद-
मिति प्रत्येयाय8. स ह क्षत्ताविदमिति प्रत्ये-
याय

क्षत्र

Chhā. 5. 3. 7. सर्वेषु लोकेषु क्षत्रस्यैव प्र-
शासनमभूत्Bṛih. 1. 4. 11. तच्छ्रेयो रूपमत्यसृजत क्ष-
त्रम्

— यान्येतानि देवत्रा क्षत्राणि

— क्षत्रात्परं नास्ति

— क्षत्र एव तद्यशो दधाति

— सैषा क्षत्रस्य योनिर्यद्वृक्ष

14. क्षत्रस्य क्षत्रं यद्वर्मः

15. तदेतद्वृक्ष क्षत्रं विद् शूद्रः

2. 4. 5. न वा अरे क्षत्रस्य कामाय

क्षत्रं प्रियं भवत्यात्मनस्तु
कामाय क्षत्रं प्रियं भवति
4. 5. 6.

ih. 2. 4. 6. क्षत्रं तं परादायोऽन्यत्रा-
त्मनः क्षत्रं वेद 4. 5. 7.

— इदं क्षत्रं... इदं सर्वं यद-
यमात्मा 4. 5. 7.

5. 18. 4. प्राणो वै क्षत्रं प्राणो हि वै
क्षत्रम्

— प्र क्षत्रमत्रमाप्नोति क्षत्रस्य
सायुज्यं सलोकतां जय-
ति य एवं वेद

6. 3. 3. क्षत्राय स्वाहा
tha. 2. 25. यस्य ब्रह्म च क्षत्रं च उभे
भवत ओदनम्
asna. 2. 6. यज्ञः क्षत्रं ब्रह्म च

क्षत्रविद्या

tha. 7. 1. 2. अध्येमि... क्षत्रविद्याम्
4. नाम वै... क्षत्रविद्या
7. 2. 1. वाग्वै... विज्ञापयति...
क्षत्रविद्याम्
7. 7. 1. विज्ञानेन वै... विजानाति
... क्षत्रविद्याम्

क्षत्रिय

ush. 4. 19. प्रतिलोमरूपमेव तन्मन्ये
यत् क्षत्रियो ब्राह्मणमुपन-
येत

ih. 1. 4. 11. ब्राह्मणः क्षत्रियमधस्तादुपा-
स्ते

15. क्षत्रियेण क्षत्रियः (अभवत्)
2. 1. 15. प्रतिलोमं वै तद्यद् ब्राह्मणः
क्षत्रियमुपेयात्

ta. 2. 31. श्रेयोऽन्यत्क्षत्रियस्य न वि-
द्यते

32. सुखिनः क्षत्रियाः पार्थ
18. 41. ब्राह्मणक्षत्रियविशाम्

क्षत्रिययोनि

Chhā. 5. 10. 7. ब्राह्मणयोनिं वा क्षत्रिय-
योनिं वा वैश्ययोनिं वा

क्षम्

Maitri. 7. 6. भान्तः क्षान्तः शान्तः
Mahānār. 6. 6. क्षामहेवो अतिदुरितात्ययि
Gītā. 11. 42. तत्क्षामये त्वामहमप्रमेयम्

क्षमा

Siras. 5. क्षमां हित्वा हेतुजालस्य
मूलम् (bis).
— क्रोधं या च तृष्णां क्षमां च
... हित्वा

Gītā. 10. 4. क्षमा सत्यं दमः शमः
34. स्मृतिर्मेधा धृतिः क्षमा
16. 3. तेजः क्षमा धृतिः शौचम्

क्षमिन्

Gītā. 12. 13. समदुःखसुखः क्षमी

क्षय

Maitri. 7. 9. असुरेभ्यः क्षयाय
Garbha. 4. अशुभक्षयकारकम् (ter).
Brahmab. 5. यावद्दृदि गतं क्षयम्
Amṛita. 8. कित्त्वर्षं च क्षयं नीत्वा
Mukti. 1. 43. प्रारब्धक्षयपर्यन्तम्

— प्रारब्धे तु क्षयं गते

1. प्रारब्धक्षयात् 2.
2. सर्ववासनाक्षयात्
2. 10. वासनाक्षयविज्ञानमनो-
नाशाः

Gītā. 16. 9. क्षयाय जगतो ऽहिताः
18. 25. अनुबन्धं क्षयं हिंसाम्

क्षयिष्णु

Maitri. 1. 4. सर्वं वेदं क्षयिष्णु पश्यामः

क्षय्यलोक

Chhā. 7. 25. 2. ते क्षय्यलोका भवन्ति

क्षर

Brih. 6. 3. 6. क्षरायते मधु क्षरन्ति
सिन्धवः Mahânâr. 9. 8;
17. 7.

Mahânâr. 13. 1. मधु क्षरन्ति तद्ब्रह्म 15. 3.
Sîras. 6. मधु क्षरन्ति यद्ब्रुवम्

Amrita. 24. यदक्षरं न क्षरते कदाचित्

क्षर

Swet. 1. 8. संयुक्तमेतत् क्षरमक्षरं च
10. क्षरं प्रधानं . . क्षरात्मनावी-
शते देवः

5. 1. क्षरं त्वविद्याद्यमृतं तु विद्या
Sîras. 1. अक्षरमहं क्षरमहम्

Garbha. 3. क्षराक्षरं मोक्षं चिन्तयति

Gîtâ. 8. 4. अधिभूतं क्षरो भावः

15. 16. क्षरश्चाक्षर एव च

— क्षरः सर्वाणि भूतानि

18. यस्मात्क्षरमतीतो ऽहम्

क्षान

Itâ. 19. 43. क्षात्रं कर्म स्वभावजम्

क्षान्त (= क्ष + अन्त)

Râmap. 66. आदिक्षान्तान्

क्षान्ति

Jaundâ. 4. 92. यस्त्यैवं भवति क्षान्तिः

Prânâg. 4. स्मृतिर्दया क्षान्तिरहिंसा प-
त्नीसंयाजाः

Gîtâ. 13. 7. अहिंसा क्षान्तिरार्जवम्

18. 42. क्षान्तिरार्जवमेव च

1. क्षि (क्षये)

Chhâ. 4. 11. 2. नास्यावरपुरुषाः क्षीयन्ते
4. 12. 2; 4. 13. 2.

8. 1. 6. कर्मजितो लोकः क्षीयते
पुण्यजितो लोकः क्षी-
यते

Brih. 1. 4. 15. तद्वत्स्यान्ततः क्षीयत एव
— न हस्य कर्म क्षीयते

1. 5. 1. कस्मात्क्षानि न क्षीयन्ते
ऽद्यमानानि सर्वदा 2.

2. यद्वैतन्न कुर्यात् क्षीयते ह

2. 1. 3. नास्यान्नं क्षीयते 2. 2. 2.

Swet. 1. 11. क्षीणैः क्लेशैर्जन्ममृत्युप्रहाणिः

2. 9. क्षीणे प्राणे नासिकयोच्छ्र-
सीत

Mund. 2. 2. 8. क्षीयन्ते चास्य कर्माणि

Gaudâ. 1. 15. विपर्यासे तयोः क्षीणे

4. 55. क्षीणे हेतुफलावेशे 56.

Brahmab. 16. यस्मिन् क्षीणे यदक्षरम्

Dhyâna. 4. सुशब्दं चाक्षरे क्षीणे

Mukti. 2. 14. न क्षीयते क्वचित्

27. एकस्मिन्ध तयोः क्षीणे

41. क्षीयन्ते भोगवासनाः

Gîtâ. 9. 21. क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं वि-
शान्ति

2. क्षि (निवासे)

Nrip. 2. 4. क्षियन्ति भुवनानि विश्वा

क्षिप्

Chhâ. 8. 6. 5. स यावत् क्षिप्येन्मनस्ताव-
दादित्यं गच्छति

Swet. 2. 7. नहि ते पूर्वमक्षिपत्

Râmap. 39. यो रामस्तमचिक्षिपत्

Gîtâ. 16. 19. क्षिपाम्यजस्रमशुभान्

क्षिप्रम्

Mukti. 2. 27. क्षिप्रं द्वे अपि नश्यतः

Gîtâ. 4. 12. क्षिप्रं हि मानुषे लोके

9. 31. क्षिप्रं भवति धर्मात्मा

क्षीणकल्मष

Gîtâ. 5. 25. ऋषयः क्षीणकल्मषाः

क्षीणदोष

Mund. 3. 1. 5. वं पश्यन्ति यतयः क्षीणदोषाः

क्षीणलोक

fund. 1. 2. 9. क्षीणलोकाध्यवन्ते

क्षीर

Swet. 1. 16. क्षीरे सर्पिर्निवार्षितम्

Brahma. 3.

Brahmab. 19. क्षीरस्याप्येकवर्णता
— क्षीरवत्पश्यते ज्ञानम्

Vasu. 3. क्षीरे घृतं यथा

क्षीरोदार्णवशायिन

Nrip. 1. 5. क्षीरोदार्णवशायिनं नृके-
सरिम्

क्षीरौदन

Brih. 6. 4. 14. क्षीरौदनं पात्रयित्वा

क्षुत्पिपास

Tejo. 13. शीतोष्णं क्षुत्पिपासं च

क्षुद्र

Ait. 5. 3. इमानि च क्षुद्रमिभ्राणीव

Chhâ. 5. 10. 8. क्षुद्राण्यसकृदावर्त्तानि भू-
तानिBrih. 2. 1. 20. यथाग्नेः क्षुद्रा विस्फुलिङ्गा
व्युच्चरन्ति

Gîtâ. 2. 3. क्षुद्रं हृदयदौर्बल्यम्

1. क्षुध्

Chhâ. 5. 24. 5. यथेह क्षुधिता बाला मातरं
पर्युपासते

2. क्षुध्

Maitri. 1. 3. vide आद्य

3. 5. क्षुत् पिपासा .. इति ताम-
सानि

क्षुधा

Râmap. 76. क्षुधा क्रोधिन्यमोषा च

क्षुभ्

Chhâ. 3. 5. 3. एतदादित्यस्य मध्ये क्षोभ
इव

क्षुर

Kaush. 4. 20. यथा क्षुरः क्षुरधाने ज्वो
हितःBrih. 1. 4. 7. यथा क्षुरः क्षुरधाने ज्वहति
3. 3. 2. यावती क्षुरस्य धाराKathâ. 3. 14. क्षुरस्य धारा निशिता क्षुर
त्ययाKshur. 11. मनसस्तु क्षुरं गृह्य
18. क्षुरेणानलवर्चस्य

क्षुरधान

Kaush. 4. 20. vide क्षुर

Brih. 1. 4. 7. vide क्षुर

क्षुरि, क्षुरिका

Kshur. 1. क्षुरिकां सम्प्रवक्ष्यामि

Mukti. 1. 32. सुबालक्षुरिमन्त्रिका

1. vide सरस्वतीरहस्य

क्षेत्र

Chhâ. 7. 24. 2. क्षेत्राण्ययतनानीति

Swet. 5. 3. यस्मिन् क्षेत्रे संहर्त्येष देव

Nrip. 5. 1. क्षेत्रं क्षेत्रं वा मायैषा सम्प्र
द्यतेNrisut. 9. परिपूर्णानि क्षेत्राणि दर्श
यित्वा

Râmot. 4. मणिकण्ठी वा मत्सेत्रे व

— क्षेत्रे ज्ञ तव देवेश

— अविमुक्ते तव क्षेत्रे

— क्षेत्रे जस्मिन्यो ज्वयेत्

Gîtâ. 13. 1. क्षेत्रमित्यभिधीयते

2. क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानम्

3. तत्क्षेत्रं यच्च यादृक् च

6. एतत्क्षेत्रं .. उदाहृतम्

13. 18. इति क्षेत्रं तथा ज्ञानम्
 26. क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात्
 33. क्षेत्रं क्षेत्री तथा कृत्स्नम्
 34. क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवमन्तरम्

क्षेत्रज्ञ

- wet. 6. 16. प्रधानक्षेत्रज्ञपतिः
 atri. 2. 5. चेतामात्रः प्रतिपुरुषः क्षेत्रज्ञः
 5. 2.
 hāl. 19. क्षेत्रज्ञाधिष्ठितम्
 brahma. 1. परं ब्रह्मधाम क्षेत्रज्ञमुपैति
 arvop. 1. कर्त्ता जीवः क्षेत्रज्ञः.. क-
 थम्
 2. तत्र यत् प्रकाशते चैतन्यं
 स क्षेत्रज्ञ इत्युच्यते
 itā. 13. 1. तं प्राहुः क्षेत्रज्ञमिति तद्विदः
 2. क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धि
 — क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानम्
 26. क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात्
 34. क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवमन्तरम्

क्षेत्रपाल

- 3āmap. 87. विघ्नदुर्गा क्षेत्रपालं च वाणीम्

क्षेत्रभाग

- Chhā. 8. 1. 5. यं जनपदं यं क्षेत्रभागम्

क्षेत्रिन्

- Gitā. 13. 33. क्षेत्रं क्षेत्री.. प्रकाशयति

क्षेम

- Itat. 3. 10. 2. क्षेम इति वाचि

क्षेमतर

- Itā. 1. 46. तन्मे क्षेमतरं भवेत्

क्ष्वेल

- 3āmap. 77. क्ष्वेलः प्रीतिश्च सामरा

ख

- Chhā. 4. 10. 5. कं ब्रह्म खं ब्रह्मेति
 — कं च तु खं च न विजानामि
 — यद्वाव कं तदेव खं यदेव
 खं तदेव कमिति

- Brih. 5. 1. 1. खं ब्रह्म खं पुराणं वायुरं
 खम्

5. 10. 1. यथा रथचक्रस्य खम्
 — यथा लम्बरस्य खम्
 — यथा दुन्दुभेः खम्

- Kāthā. 4. 1. पराञ्चि खानि व्यतृणत्
 Śwet. 2. 12. पृथ्याप्यते जोनिलखे 6. 2.
 (खानि)

- Maitri. 2. 6. खानीमानि भित्त्वोदितः
 6. 36. यच्छान्तं तस्याधारं खम्
 7. 11. नभसः खे जन्तभृतस्य
 (bis).

- Mund. 2. 1. 3. खं वायुर्ज्योतिरापः पृथिवी
 Prasna. 6. 4; Kaivalya.
 15; Nār. 1.

- Mahānār. 1. 3. येनावृतं खं च दिवं मही च
 Gauda. 3. 11. खं यथा सम्प्रकाशितः
 4. 28. खे वै पश्यन्ति ते पदम्

- Kshur. 22. निर्विशङ्कः खमुत्क्रमेत्
 Śiras. 5. अव्यक्तीभूता खं विचरति

- Brahma. 1. यथा खं श्येनमाभित्य

- Krish. 23. छत्रं च खं च संविद्धि

- Gitā. 7. 4. खं मनो बुद्धिरेव च
 8. शब्दः खे पौरुषं नृषु

खखोलक

- Mahānār. 20. 23. खखोलकाय स्वाहा

खग

- Brahma. 1. खगः कर्कटकः पुष्करः

- Krish. 16. गर्वो रक्षः खगो बकः

खचर

- Maitri. 3. 2. जालेनेव खचरः 6. 30:

खज

- Maitri. 7. 11. खजामियोगाद्दि सम्प्रयु-
क्तम्

खञ्ज

- Garbha. 3. अन्धाः खञ्जाः कुञ्जाः

खङ्गरूप

- Krish. 20. खङ्गरूपो महेश्वरः

खण्ड

- Gopi. 5. गोपीचन्दनखण्डं तु

खद्योत

- Swet. 2. 11. खद्योतविद्युस्फटिकशशी-
नाम्

खद्योतमात्र

- Chhā. 6. 7. 3. एको ऽङ्गारः खद्योतमात्रः
5. एकमङ्गारं खद्योतमात्रम्

खलकुल

- Brih. 6. 3. 13. खल्वाथ खलकुलाथ

खल्व

- Brih. 6. 3. 13. vide खलकुल

खाद्

- Chhā. 1. 10. 2. कुल्माषान् खादन्तं विभिक्षे
4. न वा अजीविष्यमिमानखा-
दन्निति
5. स ह खादित्वातिशेषान्
जायाया आजहार
7. तान् खादित्वामुं यज्ञं वित-
तमेयाय

Prāṇag.

2. अशितपीतलीढखादितानि

खिद्

Nyāsa.

2. ब्रह्मचर्याश्रमे खिन्नः

खेदन

Hansa.

2. नृतीये खेदनं याति

ख्या

- Gauḍa. 4. 4. अजार्तिं ख्यापयन्ति ते
5. ख्याप्यमानामजातिम्
Amṛita. 32. एष प्राण इति ख्यातः
Kṛish. 20. कश्यपोलूखलः ख्यातः
Rāmāp. 36. स रावण इति ख्यातः

ग

- Maitri. 6. 7. ग इति गच्छन्त्यस्मिन्

गगन

- Mahānār. 10. 7. तत्रापि दहं गगनं विशोकः
Gauḍa. 3. 8. गगनं मलिनं मलैः

गगनोपम

- Gauḍa. 4. 1. धर्मान् यो गगनोपमान्
Mukti. 2. 78. दृशिस्वरूपं गगनोपमं परम्

गङ्गा

- Mahānār. 5. 4. इमं मे गङ्गे यमुने . . स्तो-
सत्त

- Vāsu. 2. इमं मे गङ्गे इति जलमादा

- Gopi. 5. न गङ्गाया समं तीर्थम्

- Rāmāp. 4. गङ्गायां वा तटे पुनः

गजेन्द्र

- Gītā. 10. 27. ऐरावतं गजेन्द्राणाम्

गण

- Brih. 2. 1. 11. नास्माद्वर्णाभिद्यते

- Maitri. 1. 4. vide आदि

7. 8. ditto.

- Nrip. 1. 2. यक्षगन्धर्वाप्सरोगणैः

- Mukti. 1. 2. सनकाद्यैर्मुनिगणैः

88. रुद्राक्षगणदर्शनम्

गणपति

- Mukti. 1. vide गारुड

गणशस्त्र

Bṛih. 1. 4. 12. गणश आख्यायन्ते

गणाधिपत्य

Śiras. 7. द्वितीयं जप्त्वा गणाधिपत्य-
मवाप्नोति

गणान्न

Mahānār. 19. 1. गणान्नं गणिकान्नम्

गणिकान्न

Mahānār. 19. 1. *vide* गणान्न

गतक्षय

Maitri. 6. 34. इदि यावद्गतक्षयम्

गतरस

Gitā. 17. 10. यातयामं गतरसम्

गतव्यथ

Mukti. 2. 19. यस्तिष्ठति गतव्यथः

Gitā. 12. 16. उदासीनो गतव्यथः

गतश्री

Mahānār. 16. 4. गतश्रीरुत त्वया

गतसङ्ग

Gitā. 4. 23. गतसंगस्य युक्तस्य

गतसन्देह

Gitā. 18. 73. स्थितो ऽस्मि गतसन्देहः

गतागत

Gitā. 9. 21. गतागतं कामकामा लभन्ते

गतासु

Gitā. 2. 11. गतासुनगतासुंश्च

गति

Chhā. 1. 8. 4. का साम्नो गतिरिति

— स्वरस्य का गतिः

— प्राणस्य का गतिः

— अन्नस्य का गतिः

Chhā. 1. 8. 5. अपां का गतिः

— अमुष्य लोकस्य का गतिः 7.

7. अस्य लोकस्य का गतिः

1. 9. 1.

4. 14. 1. आचार्यस्तु ते गतिं वक्ता

Bṛih. 4. 3. 32. एषास्य परमा गतिः

Tait. 3. 10. 2. गतिरिति पादयोः

Kātha 2. 8. अनन्ययोक्ते गतिरत्र नास्ति

3. 11. सा काष्ठा सा परा गतिः

6. 10. तामाहुः परमां गतिम् Maitri. 6. 30; Gitā. 8. 21.

Maitri. 1. 4. भगवंस्त्वं नो गतिः

3. 1. अवाच्योर्ध्वा वा गतिः
2 (bis).4. 1. अस्माकं गतिरन्या न वि-
द्यते6. 1. बहिरात्मक्या गत्यान्तरा-
त्मनो ऽनुमीयते गतिः— अन्तरात्मक्या गत्या बहि-
रात्मनो ऽनुमीयते गतिः

7. भाभिर्गतिरस्य हीति भर्गः

22. अथाहैषा गतिः

24. सा गतिलोक एव सः

30. न ह्यत्रोद्धर्त्मना गतिः

— तेन यान्ति परां गतिम्

Mahānār. 4. 7. गच्छामि परमां गतिम्

Gauḍa. 1. 23. नामात्रे विद्यते गतिः

3. 9. गत्यगमनयोरपि

4. 34. कालस्यानियमाद्गतौ

Nyāsa. 5. एषा गतिर्गतिमताम् (4
MSS. have मतिर्मतिमतः)

— ये प्राप्य परमां गतिम्

Parama. 3. इन्द्रियाणां गतिरुपरमते

Gitā. 4. 17. गहना कर्मणो गतिः

29. प्राणापानगती रुद्धा

6. 37. कां गतिं कृण्वन् गच्छति

45. ततो याति परां गतिम्

13. 28; 16. 22.

- Gītā. 7. 18. मामेवानुत्तमां गतिम्
8. 13. स याति परमां गतिम्
26. शुक्लकृष्णे गती ह्येते
9. 18. गतिर्भर्त्ता प्रभुः साक्षी
32. ते ऽपि यान्ति परां गतिम्
12. 5. अव्यक्ता हि गतिः
16. 20. ततो यान्त्यधमां गतिम्
23. न सुखं न परां गतिम्

गतिमन्तु

- Nyāsa. 5. एषा गतिर्गतिमताम् (4
MSS. have मतिर्मतिमतः)

गतिविस्तार

- Haimsa. 1. हंसस्य गतिविस्तारम्

गद्

- Maitri. 1. 2. राजेमां गाथां जगाद

गदा

- Krish. 24. गदा च कालिका साक्षात्
Rāmāp. 92. गदारिशंखाब्जधरम्
93. शंखचक्रे गदाब्जे
Rāmōt. 5. एतया गदया नमस्करोति
(one MS. has गाथया)

गदिन्

- Gītā. 11. 17. किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च
46. किरीटिनं गदिनं चक्रहस्तम्

गन्तृ

- Maitri. 6. 7. चेता मन्ता गन्तोत्सृष्टा

गन्ध

- Ait. 5. 1. येन वा गन्धानाजिघ्रति
Kaush. 1. 7. केन गन्धानिति घ्राणेनेति
3. 4. अस्मिन् सर्वे गन्धा अभि-
विमृज्यन्ते घ्राणेन सर्वान्
गन्धानामोति

- Kaush. 3. 5. तस्य गन्धः परस्तात्प्रतिवि-
हिता भूतमात्रा
6. प्रज्ञया प्राणं समारुह्य प्राणेन
सर्वान् गन्धानामोति
7. न हि प्रज्ञापेतः प्राणो गन्धं
कञ्चन प्रज्ञापयेत्
— नाहमेतं गन्धं प्राज्ञासिषम्
8. न गन्धं विजिज्ञासीत व्रातारं
विद्यात्

- Chhā. 8. 12. 4. गन्धाय घ्राणम्

- Bṛih. 2. 4. 11. सर्वेषां गन्धानां नासिके ए-
कायनम् 4. 5. 12.

3. 2. 2. अपानेन हि गन्धान् जिघ्रति

- Kātha. 4. 3. येन . . गन्धं . . एतेनैव वि-
जानाति

- Śwet. 2. 13. गन्धः शुभो मूत्रपुरीषमल्पम्

- Mahānār. 8. 2. दूराद्गन्धो वाति (bis).

- Dhyāna. 7. पुष्पमध्ये यथा गन्धम्
Yogat. 8.

9. पुष्पे गन्धमिवार्पितम्

- Nyāsa. 5. नासिके न गन्धाय

- Sarvop. 2. शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाः

- Parama. 2. न गन्धं न च मनो ऽपि

- Vāsu. 3. यथा गन्धः पुष्पेषु

- Mukti. 2. 66. स्वदेहाशुचिगन्धेन

- Gītā. 7. 9. पुण्यो गन्धः पृथिव्याम्

15. 8. वायुर्गन्धानिवाशयात्

गन्धद्वार

- Mahānār. 4. 8. गन्धद्वारां दुराधर्षाम्

गन्धमाल्य

- Chhā. 8. 2. 6. गन्धमाल्ये समुत्तिष्ठतः

गन्धमाल्यलोक

- Chhā. 8. 2. 6. गन्धमाल्यलोकेन सम्पन्नो
महीयते

गन्धमाल्यलोककाम

Chhá. 8. 2. 6. यदि गन्धमाल्यलोककामो भवति

गन्धरसादिज्ञान

Garbha. 3. बुद्धिर्गन्धरसादिज्ञाना गन्धर्व

Chhá. 2. 21. 1. सर्पा गन्धर्वाः पितरः

Brih. 1. 1. 2. वाजी गन्धर्वान्

Maitri. 1. 14. *vide* आदि

Mahānār. 2. 4. प्र तद्गोत्रे . . गन्धर्वः

13. 7. अदिदिदेवा गन्धर्वा मनुष्याः

16. 6. गन्धर्वेषु च यन्मनः

Nāda. 13. गन्धर्वस्तु चतुर्थकाम्

Nrip. 1. 2. यक्षगन्धर्वाप्सरोगणैः

Gītā. 10. 26. गन्धर्वाणां चित्ररथः

11. 22. गन्धर्वयक्षासुरसिद्धसंघाः

गन्धर्वगृहीत

Brih. 3. 3. 1. तस्यासीद्गृहिता गन्धर्वगृहीता

3. 7. 1. तस्यासीद्गार्ग्या गन्धर्वगृहीता

गन्धर्वनगर

Gauda. 2. 31. गन्धर्वनगरं यथा

गन्धर्वलोक

Brih. 3. 6. 1. गन्धर्वलोकेषु गार्गीति कस्मिन्नु खलु गन्धर्वलोक आओताश्च प्रोताश्चेति

4. 3. 33. स एको गन्धर्वलोक आनन्दः

— ये शतं गन्धर्वलोक आनन्दाः

ātha. 6. 5. यथाष्टु . . तथा गन्धर्वलोके

गन्धवन्त

opt. 4. पञ्चभूतेषु गन्धवतीयं पृथिव्यासीत्

गन्धार

Chhá. 6. 14. 1. पुरुषं गन्धारोभ्यो जमिन् क्षमानीय

2. एतां दिशं गन्धाराः
— गन्धारानेवोपसम्पद्येत

गभीर

Maitri. 7. 1. गभीरो गुप्तः

गम्

Ait. 4. 2. तत् स्त्रिया आत्मभूयं गच्छति यथा स्वमङ्गलम्
— सास्यैतमात्मानमत्र गतं भावयति

Kaush. 1. 1. एह्यभौ गमिष्यावः
2. चन्द्रमसमेव ते सर्वे गच्छन्ति

2. 4. संस्पर्शं जिगमिषेत्
12. आदित्यमेव तेजो गच्छति
— चन्द्रमसमेव तेजो गच्छति
— विद्युतमेव तेजो गच्छति
— दिश एव तेजो गच्छति
13. चक्षुरेव तेजो गच्छति
— श्रोत्रमेव तेजो गच्छति
— मन एव तेजो गच्छति
— प्राणमेव तेजो गच्छति
14. स तद्गच्छति यत्रैते देवाः

3. 2. एक आहुरेकभूयं वै प्राणा गच्छन्ति

Kena. 3. न तत्र चक्षुर्गच्छति न वाग् गच्छति नो मनः

30. यदेतद्गच्छतीव च मनः

Chhá. 2. 13. 1. कालं गच्छति तन्निधनं पारं गच्छति तन्निधनम्

2. 20. 2. देवतानां सलोकतां सार्ष्टितां सायुज्यं गच्छति

4. 15. 1. वर्त्मनी एव गच्छति

6. स एतान् ब्रह्म गमयति
5. 10. 2.

- Chhā. 4. 17. 9. यतो यत आवर्त्तते तत्तद्-
च्छति
5. 2. 4. यदि महाज्जिगमिषेत्
6. स मा ज्यैष्ठ्यं श्रैष्ठ्यं रा-
ज्यमाधिपत्यं गमयतु
5. 3. 7. इयं न प्राक् त्वत्तः पुरा
विद्या ब्राह्मणान् गच्छति
6. 9. 1. एकतां रसं गमयन्ति
7. 1. 5. यावन्नासो गतं तत्रास्य य-
थाकामचारो भवति
7. 2. 2. यावद्ब्रह्मो गतं तत्र &c.
(similar y in each sec-
tion down to 14th.)
8. 3. 2. सर्वं तदत्र गत्वा विन्दते
— सर्वाः प्रजा अहरहर्गच्छन्त्यः
8. 6. 2. महापथ आतत उभौ मामौ
गच्छति . . आदित्यस्य र-
श्मय उभौ लोकौ गच्छन्ति
5. यावत् क्षिप्येन्मनस्तावदा-
दित्यं गच्छति
8. 8. 4. विरोचनो ऽक्षुरान् जगाम
- Brih. 1. 3. 10. यत्रासां दिशामन्तस्तद्गम-
यान्चकार
28. असतो मा सद्गमय तमसो
मा ज्योतिर्गमय मृत्योर्मा-
मृतं गमय
— मृत्योर्मा मृतं गमय (ter).
1. 4. 11. यद्यपि राजा परमतां गच्छति
1. 5. 1. स देवानपि गच्छति 2.
20. पुण्यमेवामुं गच्छति न ह वै
देवान् पापं गच्छति
2. 1. 19. अतिव्रीमानन्दस्य गत्वा
3. 3. 2. अगच्छन्वै ते यत्राश्वमेध-
याजिनो गच्छन्तीति क
न्वश्वमेधयाजिनो गच्छ-
न्तीति
— तत्रागमयद्यत्राश्वमेधयाजि-
नो ऽभवन्

- Brih. 4. 1. 5. यां कां च दिशो गच्छति
नैवास्या अन्तं गच्छति . .
4. 2. 1. इतो विमुच्यमानः क्व गमि-
ष्यसीति नाहं . . वेद यत्र
गमिष्यामि . . वक्ष्यामि
यत्र गमिष्यासि
4. अभयं त्वा गच्छताद्याज्ञव-
ल्क्य.
4. 3. 1. जनकं ह वैदेहं याज्ञव-
ल्क्यो जगाम
4. 4. 3. तृणस्यान्तं गत्वा
— अविद्यां गमयित्वा 4.
5. 12. 1. परमतां गच्छतः . . परमतां
गच्छति
6. 1. 6. प्राणा अहंभ्रयसे विवदमा-
ना ब्रह्म जग्मुः
6. 2. 4. भवानेव गच्छत्विति
15. ब्रह्मलोकान् गमयति
- Tait. 2. 6. 1. उताविद्वानमुं लोकं प्रेत्य
कश्चन गच्छती ३
2. 7. 1. अथ सो ऽभयं गतो भवति
- Kaṭha. 1. 3. तान् स गच्छति ता ददत्
4. 11. मृत्योः स मृत्युं गच्छति
6. 8. अमृतत्वं च गच्छति Nrip.
3. 1; 4. 3; Atmapra.
1 (ter); Rāmōt. 2, 5.
- Maitri. 6. 7. ग इति गच्छन्त्यास्मिन्
8. अरण्यं गत्वा . . उपलभे-
नम्
10. प्रधानस्य व्यक्तां गतस्य
24. एनं ब्रह्मामृतत्वं गच्छति
30. अनेनास्य तमसः पारं गमि-
ष्यति
— मरुदुत्तरायणं गतः
37. एषाभी हुतमादित्यं गमयति
— यज्ञविरमौ हूयते तदादि-
त्यं गमयति
38. अतः परमतां गच्छति

Muṇḍ. 3.	2. 7. गताः कलाः पञ्चदश प्रतिष्ठाः	Śiras.	3. अगन्म ज्योतिरविदाम देवान्
Mahānār.	4. 7. गच्छामि परमां गतिम्		5. स गच्छेद्ब्रह्म पदम्
	5. 3. गच्छेद्ब्रह्मसलोकताम्		— स गच्छेद्द्वैष्णवं पदम्
15.	5. गच्छ देवि यथासुखम्		— स गच्छेदैशानं पदम्
21.	2. यशेन हि देवा दिवं गताः		— स गच्छेत्पद्मनामकम्
	23. 1.		
	22. 1. दमेन ब्रह्मचारिणः सुवर- गच्छन्	Garbha.	4. गतास्ते फलभोगिनः
	25. 1. देवानामेव महिमानं गत्वा- दित्यस्य सायुज्यं गच्छति	Mahā.	4. जाप्येनामृतत्वं च गच्छति
	— पितृणामेव महिमानं गत्वा चन्द्रमसः सायुज्यं गच्छति	Brahma.	1. भूयस्तेनैव स्वप्राय गच्छति जलौकावत्
Praśna.	4. 4. स एनं यजमानमहरहर्ब्रह्म गमयति	Brahmab.	3. स्वप्ने . . गच्छत्यागच्छते पुनः
	8. पादौ च गन्तव्यं च	Amṛita.	4. यावद्दुदि गतं क्षयम्
Kaivalya.	7. मुनिर्गच्छति भूतयोनिम्		3. तावद्ब्रथेन गन्तव्यम्
Gauḍa.	2. 2. गत्वा देशान्न पश्यति		— रथमुत्सृज्य गच्छति
	8. तानयं प्रेक्षते गत्वा	Yogaśi.	4. पदं सूक्ष्मं च गच्छति
	3. 2. अजाति समतां गतम् 38.	Nyāsa.	25. प्राणस्तेन हि गच्छति
	22. स्वभावेनामृतो यस्य भा- वो गच्छति मर्त्यताम् 4. 8 (has धर्मः for भावः)		8. स गच्छेत् परमं पदम्
	4. 34. न युक्तं दर्शनं गत्वा का- लस्यानियमाद्रतौ	Kathāśru.	1. आश्रमपारं गच्छेयम्
Nṛp.	1. 2. यो जानीते सो ऽमृतत्वं च गच्छति 3 (bis), 4 (bis), 5 (bis), 6 (ter), 7 (ter); 2. 3 (ter); 4. 1.	Pinḍa.	— अरण्ये गत्वा . . ब्राह्मेष्टिं निर्वपेत्
	3. स मृतो ऽधो गच्छति		— यज्ञयज्ञं गच्छ
	— आचार्यस्तेनैव मृतो ऽधो गच्छति	Sarvop.	2. वनं गच्छति संयतः
	7. येनासावमृतीभूत्वा सो ऽमृ- तत्वं च गच्छति	Hamsa.	2. देवानां सार्ष्टितां सालोक्य- तां सायुज्यतां गच्छति
	2. 4. सर्वतो गच्छति	Aruṇeya.	3. वीराध्वानं महाप्रस्थानं वृद्धाश्रमं वा गच्छेत्
	5. 10. यत्र गत्वा न निवर्त्तन्ते योगिनः	Nār.	2. देहे गते पञ्चसु पञ्चधा — हंसस्त्यक्त्वा गतो देहम्
shur.	5. भूत्वा तत्र गतः प्राणः	Atmapra.	2. तद्गतविशेषाविशेषज्ञः 1. मणिपूरकं च गत्वा
			1. आरुणिः . . प्रजापतेर्लोकां जगाम तं गत्वोवाच
			3. ब्रह्मत्वं च गत्वामृतत्वं च गच्छति
			5. वैकुण्ठभुवनं गमिष्यति
			1. वैकुण्ठं भगवद्भोक्तं गमिष्य- ति (a variant is गमयि°)

- Jābāla. 1. यत्र क्वचन गच्छति तदेव
मन्येत Rāmōt. 1.
4. प्राणं गच्छ स्वाहा
- Rāmāp. 37. शबरीं गत्वा
41. जगामागर्जदनुजः
43. आश्वासु गच्छत
47. स्वपुरं तैर्जगाम सः
- Mukti. 1. 43. प्रारब्धे तु क्षयं गते
1. ऋग्वेदगतानां . . उपनिष-
दाम्
— शुक्लयजुर्वेदगतानाम्
— कृष्णयजुर्वेदगतानाम्
— सामवेदगतानाम्
— अथर्ववेदगतानाम्
- Gītā. 2. 29. चित्तं गच्छत्यचित्तताम्
2. 3. क्लैव्यं मास्म गमः पार्थ
52. तदा गन्तासि निर्वेदम्
4. 24. ब्रह्मैव तेन गन्तव्यम्
5. 5. तद्योगैरपि गम्यते
8. अभ्यन् गच्छन्
17. गच्छन्त्यपुनरावृत्तिम्
6. 37. कां गतिं कृष्ण गच्छति
40. दुर्गतिं तात गच्छति
8. 15. संसिद्धिं परमां गताः
24. तत्र प्रयाता गच्छन्ति ब्रह्म
11. 51. सचेताः प्रकृतिं गतः
14. 1. परां सिद्धिमितो गवः
15. रजसि प्रलयं गत्वा
18. ऊर्ध्वं गच्छन्ति सच्चस्थाः
— अधो गच्छन्ति तामसाः
15. 4. यस्मिन्गता न निवर्त्तन्ति
भूयः
5. गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं
तत्
6. यद्वत्त्वा न निवर्त्तन्ते
18. 62. तमेव शरणं गच्छ

- Harisa. 2. वायव्ये गमनादौ बुद्धिः
गय
- Bṛih. 5. 14. 4. एषा गयांस्तत्रे प्राणा वै गयाः
— तद्यत्रयांस्तत्रे तस्माद्वायव्ये
गरीयस्
- Gītā. 2. 6. न चैतद्विद्मः कतरन्नो गरी-
यः
11. 37. गरीयसे ब्रह्मणो ज्यादि-
कर्त्त
43. त्वमस्य पूज्यश्च गुरुर्गरी-
यान्
- गरुड
- Mahānār. 3. 15. तन्नो गरुडः प्रचोदयात्
Krish. 26. गरुडो वटभाण्डीरः
- गरुडध्वज
- Atmapra. 1. ब्रह्मण्यो गरुडध्वजः
गर्ज
- Rāmāp. 41. जगामागर्जदनुजः
गर्त्त
- Bṛih. 4. 3. 20. गर्त्तमिव पतति
Mukti. 1. 48. शास्त्रगर्त्तेषु मुह्यते
- गर्त्तसद
- Nṛip. 2. 4. स्तुहि श्रुतं गर्त्तसदं युवानम्
- गर्हभ, गर्हभी
- Bṛih. 1. 4. 4. गर्हभीतरा गर्हभ इतरः
Nīla. 25. गर्हभावभितःसरौ
- गर्हभीविपीत
- Bṛih. 4. 1. 5. गर्हभीविपीतो भारद्वाजः
गर्भ
- Ait. 4. 1. पुरुषे ह वा अयमादितो
गर्भो भवति

- Ait. 4. 3. तं स्त्री गर्भं विभर्त्सि
5. गर्भे नु सन्नन्वेषामवेदमहं
देवानां जनिमानि
— गर्भ एवैतच्छयानो वामदेवः
- Chhā. 2. 9. 6. तदस्य गर्भा अन्वायत्ताः
5. 8. 2. तस्या आहुतेर्गर्भः संभवति
5. 9. 1. गर्भो दश वा मासानन्तः
शयित्वा
- Brih. 6. 4. 10. यामिच्छेन्न गर्भं दधीत
21. धाता गर्भं दधातु ते
— गर्भं धेहि सिनीवालि गर्भं
धेहि पृथुष्टुके
— गर्भं ते अश्विनौ देवावाध-
त्ताम्
22. तं ते गर्भं हवामहे दशमे
मासि सूतवे
— वायुर्दिशां यथा गर्भ एव
गर्भं दधामि ते ऽसौ
23. एवा ते गर्भं एजतु
— तमिन्द्र निर्जहि गर्भेण
- Katha. 4. 8. गर्भ इव सुभृतो गर्भिणीभिः
Swet. 2. 16. पूर्वो हि जातः स उ गर्भे
अन्तः Mahānār. 2. 1 ;
Siras. 5.
- Mahānār. 1. 1. प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः
Praśna. 2. 7. प्रजापतिश्चरसि गर्भे
Siras. 4. vide महाभय
Garbha. 2. शुक्रशोणितसंयोगादावर्त्त-
ते गर्भः
Rāmōt. 2. vide महद्भय
Mukti. 1. 31. गर्भो नारायणो हंसः
1. vide सरस्वतीरहस्य
Gītā. 3. 38. यथोत्वेनावृतो गर्भः
14. 8. तस्मिन् गर्भं दधाम्यहम्
गर्भवास
2. एतास्मदीत्य द्विजो गर्भवा-
सान्मुच्यते
2. गर्भवासंमयाद्गीतः

गर्भिन्

- Brih. 6. 4. 11. इति गर्भिण्येव भवति
22. यथा सौरिन्ध्रेण गर्भिणी
Kātha. 4. 8. गर्भ इव सुभृतो गर्भिणीभिः
गर्व
Parama. 2. vide आदि
Krish. 16. गर्वो रक्षः खगो बकः

गहन

- Brih. 4. 4. 13. अस्मिन्सन्देहे गहने प्रविष्टः
Maitri. 7. 1. अनवद्यो घनो गहनः
Gītā. 4. 17. गहना कर्मणो गतिः

गह्वरेष्ठ

- Kātha. 2. 12. गुहाहितं गह्वरेष्ठं पुराणम्

गाण्डीव

- Gītā. 1. 30. गाण्डीवं संसते हस्तात्

गातृ

- Chhā. 1. 6. 8. तस्मात्त्वेवोद्गातैतस्य हि
गाता

गात्र

- Amṛita. 12. नैव गात्राणि चालयेत्
Hauisa. 2. प्रथमे चिञ्चिणी गात्रम्
Gītā. 1. 29. सीदन्ति मम गात्राणि

गात्रकम्प

- Yogaśi. 1. गात्रकम्पो ऽभिजायते

गात्रभञ्जन

- Hauisa. 2. द्वितीये गात्रभञ्जनम्

गाथा

- Chhā. 4. 17. 9. एषा ब्रह्माणमनु गाथा
Maitri. 1. 2. राजेमां गाथां जगाद
Nrip. 5. 9. स गाथा अधीते

गान्धर्व

- Brih. 4. 4. 4. पित्र्यं वा गान्धर्वं वा

गान्धार

Garbha.

1. *vide* निषाद

गायत्र

Chhā. 2. 11.

1. एतद्गायत्रं प्राणेषु प्रोतम्
2. स य एवमेतद्गायत्रं प्राणेषु प्रोतं वेद प्राणी भवति

3. 16.

1. गायत्रं प्रातःस्वनम्

Maitri.

7. 1. अग्निर्गायत्रं त्रिवृद्धयन्तरं
...पुरस्तादुद्यन्ति

Mahā.

3. गायत्रं छन्दः ऋग्वेदः

Āsrama.

1. गायत्रो ब्राह्मणः प्राजापत्यो बृहन्
— त्रिरात्रमक्षरलवणाशी गायत्रीमन्त्रे स गायत्रः

गायत्री

Chhā. 3. 12.

1. गायत्री वा इदं सर्वं भूतं यदिदं किञ्च वाग्वै गायत्री

2. या वै सा गायत्रीयं वाव सा येयं पृथिवी

5. सैषा चतुष्पदा षड्विधा गायत्री

3. 16.

1. चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री

Bṛih. 5. 14.

1. अष्टाक्षरं ह वा एकं गायत्र्यै पदम् 2, 3.

4. सैषा गायत्र्येतस्मिंस्तुरीये
...प्रतिष्ठिता

— एवमेषा गायत्र्यध्यात्मं प्रतिष्ठिता

— तद्यद्गायत्रे तस्माद्गायत्री

5. गायत्रीमेव सावित्रीमनुव्रूयात्

— हैव तद्गायत्र्या एकञ्चन पदं प्राति

7. गायत्र्यस्येकपदी द्विपदी

Mahānār. 13.

7. सावित्री गायत्री जगती

Mahānār. 15.

1. गायत्री छन्दसां माता

— गायत्रीमावाहयामि

Nrip.

2. 1. ब्रह्मा वसवो गायत्री गार्ह-
पत्यः Nisut. 3; Sikhā 1.

4. 2. अथ सावित्री गायत्री

— गायत्री वा इदं सर्वम्

5. 1. अष्टाक्षरा वै गायत्री

— गायत्र्या सम्मितं भवति

Siras.

1. सावित्र्यहं गायत्र्यहम्

6. सावित्र्या गायत्री गायत्र्या लोका भवन्ति

7. गायत्र्याः षष्टिसहस्राणि जपानि भवन्ति Mahā. 4

Amrita.

10. सव्याहतिं सप्रणवां गायत्रीम्

Aruṇeya.

2. गायत्रीं च स्ववाचासौ स-
मारोपयेत्

Gopī.

5. ततो व्याहृतीस्ततो गायत्रीं
गायत्र्या वेदाः

Gitā.

10. 35. गायत्री छन्दसामहम्

गायत्रीमन्त्र

Āsrama.

1. त्रिरात्रमक्षरलवणाशी गायत्रीमन्त्रे (?) स गायत्रः
(one MS. has 'मन्त्री')

गायत्रीविद्

Bṛih. 5. 14.

8. यन्तु हो तद्गायत्रीविदब्रूया

गारुड

Mukti.

1. 39. दत्तात्रेयं च गारुडम्

1. प्रभमुण्डकमाण्डूक्याथर्व-
शिरोथर्वशिखाबृहज्जावा
लनृसिंहतापनीनारदपरि-
ब्राजकसीताशरभमहाना-
रायणरामरहस्यरामताप-
नीशाण्डिल्यपरमहंसपरि-
ब्राजकोत्तपूर्णसूर्यात्मण-
शुक्लपरब्रह्मत्रिपुरातपन-

देवीभावनाभस्मजाबालग-
णपतिमहावाक्यगोपालत-
पनकृष्णहयग्रीवदत्तात्रेय-
गारुडानाम्

गार्गी

- Bṛh. 3. 6. 1. गार्गी वाचक्रवी (bis).
— कस्मिन्नु खल्वाप ओताश्च
प्रोताश्चेति वायौ गार्गीति
(similarly 9 times
more).
— गार्गी मातिप्राक्षीः (bis).
3. 8. 1. पृच्छ गार्गीति 2, 5.
4. यदध्वं गार्गी दिवः 7.
8. एतद्वै तदक्षरं गार्गी
9. अक्षरस्य प्रशासने गार्गी
(4 times).
10. एतदक्षरं गार्ग्यविदित्वा
11. एतदक्षरं गार्ग्यदृष्टं ब्रष्टु
— अक्षरे गार्ग्याकाश ओतः

गार्ग्य

- Kaush. 4. 1. गार्ग्यो बालाकिः
Bṛh. 2. 1. 1. दृप्तबालाकिर्ह . . गार्ग्यः
2. स होवाच गार्ग्यः . . 3—13.
13. स ह तूष्णीमास गार्ग्यः
16. तदु ह न मेने गार्ग्यः
4. 6. 2. आग्निवेद्यो गार्ग्यात्
— गार्ग्यो गार्ग्यात्
— गार्ग्यो गौतमात्
Praśna. 1. 1. सौर्यायणी च गार्ग्यः
4. 1.
4. 2. यथा गार्ग्य मरीचयो ऽर्क-
स्य

गार्ग्यायण

- Bṛh. 4. 6. 2. पाराशर्यायणो गार्ग्यायणात्
— गार्ग्यायण उद्दालकायनात्

गार्ग्यायणि

- Kaush. 1. 1. चित्रो ह वै गार्ग्यायणिः
(MSS. णिः)
— चित्रं गार्ग्यायणिम् (MSS.
णिः)

गार्हपत्य

- Chhā. 2. 24. 3. जघनेन गार्हपत्यस्य
4. 11. 1. एनं गार्हपत्यो ऽनुशशास
4. 17. 4. भूः स्वाहेति गार्हपत्ये जुह-
यात्
5. 18. 2. हृदयं गार्हपत्यः
Maitri. 6. 5. गार्हपत्यो दक्षिणामिराहव-
नीया इति मुखवत्येषा
34. पृथिवी गार्हपत्यः
Mahânār. 22. 1. गार्हपत्यमृक् पृथिवी रथ-
न्तरम्
Praśna. 4. 3. गार्हपत्यो ह वा एषो ऽपानः
— यद्गार्हपत्यात्प्रणीयते प्रणय-
नादाहवनीयः प्राणः
Nṛip. 2. 1. ब्रह्मा वसवो गायत्री गार्ह-
पत्यः Nṛisut. 3; Śikhā. 1.
Brahmav. 5. ऋग्वेदो गार्हपत्यश्च
Siras. 1. गार्हपत्यो दक्षिणामिराहव-
नीयो ऽहम्
Garbha. 5. उदरे गार्हपत्यः
Prāṇāg. 1. एकां गार्हपत्ये (जुहोति)
2. गार्हपत्यो भूत्वा नाभ्यां ति-
ष्ठति
Kāṭhāśru. 1. आहवनीये गार्हपत्ये
3. इत्येवं गार्हपत्यम्
Kālāg. 2. प्रथमा रेखा सा गार्हपत्यः

गालव

- Bṛh. 2. 6. 3. कुमारहारितो गालवात्
4. 6. 3.
— गालवो विदर्भाकौण्डिन्यात्
4. 6. 3.

गाह्

Gāṇḍā. 4. 95. तच्च लोको न गाहते

गिर

Chhā. 1. 3. 6. वाग्गीर्वाचो ह गिर इत्या-
चक्षते

Maitri. 6. 34. न शक्यते वर्णयितुं गिरा

Rāmāp. 62. लिख्य मन्त्र्यभितो गिरम्

Gītā. 10. 25. गिरामस्येकमक्षरम्

गिरि

Tait. 1. 10. 1. कीर्त्तिः पृष्ठं गिरेरिव

Mund. 2. 1. 9. अतः समुद्रा गिरयश्च सर्वे
Mahānār. 8. 5.

गिरिकुहर

Jābāla. 6. *vide* स्थण्डिल

गिरित्र

Śwet. 3. 6. शिवां गिरित्र तां कुरु
Nīla. 5 (कृणु)

गिरिश

Nīla. 6. त्वा गिरिशच्छावदामसि

गिरिशन्त

Śwet. 3. 5. तथा नः...गिरिशन्ताभि-
चाकशीहि

6. यामिषुं गिरिशन्त हस्ते
विर्भाषि Nīla. 5 (4 MSS.
have गिरिशन्तं)

Nīla. 8. तथा नस्तन्वा...गिरिश-
न्ताभिचाकशत् (four
MSS. have गिरिशं त्वा°)

गिरिष्ठा

Nrip. 2. 4. मृगो न भीमः कुचरो गि-
रिष्ठाः

गी

Chhā. 1. 3. 6. वाग्गीर्वाचो ह गिर इत्या-
चक्षते

Chhā. 1. 3. 7. अन्तरिक्षं गीः

— वायुर्गीः

— यजुर्वेदो गीः

गीतवादित्र

Chhā. 8. 2. 8. गीतवादित्रे समुत्तिष्ठतः

गीतवादित्रलोक

Chhā. 8. 2. 8. गीतवादित्रलोकेन सम्पन्नो
महायते

गीतवादित्रलोककाम

Chhā. 8. 2. 8. यदि गीतवादित्रलोककामो
भवति

गीथा

Bṛih. 1. 3. 23. वागेव गीथोच्च गीथाचेति
स उद्गीथः

गुडाकेश

Gītā. 1. 24. एवमुक्तः...गुडाकेशेन
2. 9. गुडाकेशः परन्तपः
10. 20. अहमात्मा गुडाकेश
11. 7. मम देहे गुडाकेश

गुण

Śwet. 5. 5. गुणांश्च सर्वान् विनियोज-
येद्यः

8. बुद्धेर्गुणेनात्मगुणेन चैव

Maitri. 2. 4. गुणेष्विवोर्ध्वरेतसः

3. 2. एषो ऽभिभूतः प्राकृतैर्गुणैः

3. भूतात्मा...गुणैर्हन्यमानः

— एतानि गुणानि पुरुषेणेति
तानि

6. 30. गुणः...अध्यवसायात्मक-
न्धमुपागतः

Gāṇḍā. 2. 20. गुणा इति गुणविदः

Nṛisut. 3. गुणैरेक्यं सम्पाद्य

Yogat. 6. त्रयो ऽमयो गुणास्त्रीणि

- Rāmap. 15. रजःसत्त्वतमोगुणैः
Mukti. 2. 13. विसच्छेदाहुणा इव
34. मैत्रादिभिर्गुणैर्युक्तम्
Gitā. 3. 5. प्रकृतिजैर्गुणैः
27. प्रकृतेः क्रियमाणानि गुणैः
कर्माणि
28. गुणा गुणेषु वर्तन्ते
13. 19. विकारांश्च गुणांश्चैव
21. भुङ्क्ते प्रकृतिजान् गुणान्
23. य एवं वेत्ति . . गुणैः सह
14. 5. गुणाः प्रकृतिसम्भवाः
19. नान्यं गुणेभ्यः कर्त्तारम्
— गुणेभ्यश्च परं वेत्ति
20. गुणानेतानतीत्य त्रीन्
21. कैर्लिङ्गैस्त्रीन्गुणानेतानतीतो
भवति
— त्रीन्गुणानतिवर्त्तते
23. गुणैर्यो न विचाल्यते
— गुणा वर्त्तन्त इत्येव
26. स गुणान्समतीत्यैतान्
18. 40. प्रकृतिजैः . . त्रिभिर्गुणैः
41. स्वभावप्रभवैर्गुणैः

गुणकर्मन्

- Gitā. 3. 29. सज्जन्ते गुणकर्मसु
गुणकर्मविभाग
Gitā. 3. 28. तत्त्ववित्तु . . गुणकर्मविभा-
गयोः
4. 13. गुणकर्मविभागशः

गुणगह्वर

- Chāḍ. 2. निर्गुणं गुणगह्वरे (so all
the MSS.)

गुणतस्

- Gitā. 18. 29. गुणतस्त्रिविधं शृणु

गुणप्रवृद्ध

- Gitā. 15. 2. गुणप्रवृद्धा विषयप्रवालाः

गुणभिन्न

- Nṛisut. 9. स्वयं गुणभिन्नाङ्कुरेष्वापि
गुणभिन्ना (so all the
MSS. but printed text
गुणा०).

गुणभुज्

- Maitri. 7. 1. भास्वरो गुणभुक्

गुणभेदतस्

- Gitā. 18. 19. त्रिधैव गुणभेदतः

गुणभोक्तृ

- Gitā. 13. 14. निर्गुणं गुणभोक्तृ च

गुणमय

- Mukti. 2. 7. गुणमयेन पटेनात्मानमन्त-
र्धाय

- Gitā. 7. 13. त्रिभिर्गुणमयैर्भविः

14. दैवी शेषा गुणमयी

गुणर्द्ध

- Nṛisut. 4. स्वस्तुतान् गुणर्द्धान्
(Nārāyaṇa explains
गुणाद्यान्)

गुणवन्त

- Mukti. 1. गुणवन्तमकुटिलम्

गुणविद्

- Gauḍa. 2. 20. गुणा इति गुणविदः

गुणसंख्यान

- Gitā. 18. 19. प्रोच्यते गुणसंख्याने

गुणसङ्ग

- Gitā. 13. 21. कारणं गुणसंगो ऽस्य

गुणसम्भूढ

- Gitā. 3. 29. प्रकृतेर्गुणसम्भूढः

गुणातीत

- Nāda. 18. अतीन्द्रियं गुणातीतम्

- Gitā. 14. १५. गुणातीतम् च तत्त्वज्ञाने

गुणान्त

- Râmāp. 81. गुणान्तः सगुणः स्वयम्
गुणान्वय
Śwet. 5. 7. गुणान्वयो यः फलकर्मकर्त्ता
गुणान्वित
Śwet. 6. 4. आरभ्य कर्माणि गुणान्वि-
तानि
Gītā. 15. 10. भुञ्जानं वा गुणान्वितम्
गुणाभास
Śwet. 3. 17. सर्वेन्द्रियगुणाभासम्
Gītā. 13. 14.
गुणिन्
Śwet. 6. 2. ज्ञः कालकालो गुणी 16.
गुणेश
Śwet. 6. 16. प्रधानक्षेत्रज्ञपतिर्गुणेशः
गुणौघ
Maitri. 3. 2. गुणौघैरुद्यमानः 6. 30.
गुद
Bṛih. 1. 1. 1. सिन्धवो गुदाः
Kshur. 7. गुदे शिश्रे त्रयस्त्रयः
Amṛita. 34. अपानस्तु पुनर्गुदे
Haimsa. 1. गुदमवष्टभ्य
गुप्
Chhā. 5. 10. 8. तस्माज्जुगुप्सेत्
Bṛih. 3. 1. 9. कतिभिः... यज्ञं... देवता-
भिर्गोपायति
Tait. 1. 4. 1. श्रुतं मे गोपाय
Maitri. 7. 1. गभीरो गुप्तः
Mahānār. 8. 2. एवमनृतादात्मानं जुगुप्सेत्
Śiras. 6. नव दिवो देवजनेन गुप्ताः
Aruṇeya. 4. सखा मा गोपाय
Mukti. 1. 51. गोपाय मा शेवधिष्ठे जहम-
स्मि

1. गुरु

- Gītā. 6. 22. न दुःखेन गुरुणापि वि-
चाल्यते
2. गुरु
Chhā. 5. 10. 9. गुरोस्तल्पमावसन्
8. 15. 1. गुप्तेः कर्मातिशेषेण
Śwet. 6. 23. यथा देवे तथा गुरौ
Mund. 1. 2. 12. गुरुमेवाभिगच्छेत्
Nṛip. 5. 2. स गुरुर्भवति
— एतद्रक्षोघ्नं मृत्युतारकं
गुरुणा लब्धम् (2 MSS.
read गुरुतः)
Nyāsa. 2. अनुज्ञात उच्यते गुरुणा-
श्रमी
Kathāśru. 3. तस्य सञ्ज्ञासो गुरुभिरनु-
ज्ञातस्य बान्धवैश्च
— तैजसानि गुरवे दद्यात्
Āśrama. 1. आप्रायणाद्गुरोरपरित्यागी
Mukti. 1. 24. गुरूपदिष्टमार्गेण
2. 31. गुरुशास्त्रप्रमाणैस्तु
Gītā. 2. 5. गुरुनहत्वा हि महानुभावा-
न्
— हत्वार्थकामांस्तु गुरुन्
11. 43. त्वमस्य पूज्यश्च गुरुर्गरीयान्
17. 14. देवद्विजगुरुप्राज्ञपूजनम्

गुरुकुल

- Āśrama. 1. चतुर्विंशतिवर्षाणि गुरुकु-
लवासी

गुरुतल्पग

- Mahānār. 5. 11. भूणहा गुरुतल्पगः
19. 1. ब्रह्महा गुरुतल्पगः
Gopī. 5. गोप्यश्च गुरुतल्पगः

गुरुभक्त

- Haimsa. 1. शान्ताय दान्ताय गुरुभक्ताय

गुरुभक्ति

1. 48. गुरुभक्तिविहीनाय दातव्यं
न कदाचन

गुरुमानार्थमानस

4. अगम्यगम्यकर्त्ता च गुरु-
मानार्थमानसः

गुरुशुश्रूषण

2. गुरुशुश्रूषणे रतः (4 MSS.
have णपरः)

गुर्वागम

6. 28. चतुर्जालं ब्रह्मकोशं प्रणुदेह-
वर्गमेन

गुल्फ

6. द्वे तु गुल्फे तु कुर्वीत
3. गुल्फजठरकटिप्रदेशः

गूढ

1. गुह्या एवादेशा मधुकृतः
2. एते गुह्या आदेशा एतद्ब्र-
ह्माभ्यतपन्
4. 26. तद्गुह्यमेव नाम भवति
1. 29. यो ज्यं वरो गूढमनुप्रविष्टः
2. 12. तं दुर्दर्शं गूढमनुप्रविष्टम्
3. 17. य इमं परमं गुह्यं आवयेत्
5. 6. गुह्यं ब्रह्म सनातनम्
3. 7. यथानिकायं सर्वभूतेषु गूढम्
4. 15. विश्वाधिपः सर्वभूतेषु गूढः
16. ज्ञात्वा शिवं सर्वभूतेषु गूढ-
म्
5. 1. विद्याविद्ये निहिते यत्र गूढे
6. तद्देव गुह्योपनिषत्सु गूढम्
6. 11. एको देवः सर्वभूतेषु गूढः
Brahma. 3.
22. वेदान्ते परमं गुह्यं पुराक-
ल्पे प्रचोदितम्

- Maitri. 6. 19. अचिन्त्यं गुह्यमुत्तमम्
28. अनन्तः परमो गुह्यः
34. गुह्यमेतत्सनातनम्

- Mahânâr. 9. 12. घृतस्य नाम गुह्यं यदस्ति
10. 2. विधाहितं पणिभिर्गुह्यमा-
नम्

24. 1. एतद्वै . . देवानां गुह्यम्

- Sîras. 1. गुह्यो ऽहमरण्यो ऽहम्

- Tejo. 5. परं गुह्यमिदं स्थानम्

- Harîsa. 1. अनाख्येयमिदं गुह्यम्

- Mukti. 1. 46. गुह्यमष्टोत्तरं शतम्

- Gitâ. 10. 38. मौनं चैवास्मि गुह्यानाम्

11. 1. परं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितम्

18. 63. गुह्याद्गुह्यतरम्

- 68 य इदं परमं गुह्यम्

75. श्रुतवानेतद्गुह्यमहं परम्

गुहा

- Tait. 2. 1. 1. निहितं गुहायां परमे व्योमन्

- Kâtha. 1. 14. विद्धि त्वमेनं निहितं गुहा-
याम्

2. 20. आत्मास्य जन्तोर्निहितं गु-
हायाम्

3. 1. गुहां प्राविष्टौ परमे परार्द्धे

4. 6. गुहां प्राविश्य तिष्ठन्तिम्

7. गुहां प्राविश्य तिष्ठन्तीम्

- Śwet. 2. 10. गुहानिवाताश्रयेण

3. 20. आत्मा गुहायां निहितो
ऽस्य जन्तोः Mahânâr. 8.3.

- Maitri. 2. 6. एष पञ्चधात्मानं विभज्य
निहितो गुहायाम्

6. 4. पुनः पञ्चधा ज्ञेयं निहितं
गुहायाम्

- Mupd. 2. 1. 10. एतद्यो वेद निहितं गुहायाम्

3. 1. 7. पश्यत्स्वहैव निहितं गुहा-
याम्

- Mahânâr. 2. 4. अमृतं . . निहितं गुहासु
— त्रीणि पदा निहिता गुहासु

Mahânâr. 10. 5. परेण नाकं निहितं गुहा-
याम् Kaivalya 3.

15. 6. अन्तश्चरसि भूतेषु गुहाया-
म् Prânâg. 1.

Nyâsa. 2. गुहां प्रवेष्टुमिच्छामि

गुहाग्रन्थि

Mund. 3. 2. 9. गुहाग्रन्थिभ्यो विमुक्तो
ऽमृतो भवति

गुहाचर

Mund. 2. 2. 1. आविः सन्निहितं गुहाचरं
नाम महत्पदम्

गुहाशय

Mund. 2. 1. 8. गुहाशया निहिताः
Mahânâr. 8. 4.

Kaivalya. 23. गुहाशयं निष्कलमद्वितीय-
म्

गुहाहित

Kaṭha. 2. 12. गुहाहितं गह्वरेष्ठं पुराणम्

गुह्यतम

Maitri. 5. 1. नमो गुह्यतमाय च
6. 29. एतद्गुह्यतमं नापुत्राय . . की-
र्त्तयेत्

Gītā. 9. 1. इदं तु ते गुह्यतमं प्रवक्ष्या-
मि

15. 20. इति गुह्यतमं शास्त्रम्

18. 64. सर्वगुह्यतमं भूयः

गुह्यतर

Gītā. 18. 63. गुह्याद्गुह्यतरम्

गूढविज्ञान

Hamsa. 2. सप्तमे गूढविज्ञानम्

गूढात्मन्

Kaṭha. 3. 12. एष सर्वेषु भूतेषु गूढात्मा
न प्रकाशते *

गृध्

Isā.

1. मा गृधः कस्यस्विद्धनम्

गृध्र

Mahânâr. 9. 1. इयेनो गृध्राणाम् 17. 8

गृह

Bṛih. 1. 4. 16. यदस्य गृहेषु श्रापदा वयांसि

3. 3. 1. पतञ्चलस्य काप्यस्य गृहा
नैम

3. 7. 1. पतञ्चलस्य काप्यस्य गृहे

6. 4. 24. एधमानः स्वे गृहे

Kaṭha. 1. 7. वैश्वानरः प्रविशत्यतिथिर्ना
ह्यणो गृहान्

8. यस्यानश्रन् वसति ब्राह्मणे
गृहे

9. अवात्सीर्गृहे मे ऽनश्रन्

Mahânâr. 22. 1. गृहाणां निष्कृतिः

Jābāla. 4. ब्रह्मचर्योदेव प्रव्रजेद्बृहद्वा
वनाद्वा

Kṛish. 19. भग्नभाण्डोदधिर्गृहे

Rāmāp. 41. वालिनो वेगतो गृहात्

Gītā 13. 9. पुत्रदारगृहादिषु

गृहगोधा

Gāruḍa. 2. गोधानां गृहगोधानाम्

गृहस्थ

Nṛip. 5. 10. उपनीतशतमेकमेकेन गृ-
हस्थेन तत्समम्

— गृहस्थशतमेकम्

Aruṇeya. 2. गृहस्थो ब्रह्मचारी वानप्र-
स्थो वा

Kālāg. 2. ब्रह्मचारी गृहस्थो वानप्र-
स्थो यतिर्वा

Aśrama. 2. गृहस्था अपि चतुर्विधाः

Vāsu. 2. गृहस्थो ललाटादिद्वादश
स्थलेषु . . धारयेत्

गृहिन्

Jabāla.

4. ब्रह्मचर्यं समाप्य गृही भवेत्
— गृही भूत्वा वनी भवेत्

गृह्या

Mahānār. 19. 2. गृह्याभ्यः स्वाहा

1. गृ (नगरणे)

Chhā. 4. 3. 6. महात्मनश्चतुरो देव एकः
कः स जगार

2. गृ (शब्दे)

Mahānār. 6. 5. अग्ने अत्रिवन्नमसा गृणानः
Gitā. 11. 21. केचिद्गीताः प्राञ्जलयो गृ-
णन्ति

गेष्ण

Chhā. 1. 6. 8. तस्यर्क् च साम च गेष्णी
1. 7. 5. यावमुष्य गेष्णी तौ गेष्णी

गेह

Gitā. 6. 41. शुचीनां श्रीमतां गेहे

गेहिनी

Krish. 5. यशोदा मुक्तिगेहिनी
गै

Chhā. 1. 3. 4. अप्राणन्नपानन् साम गा-
यति

1. 6. 1. तस्माद्ध्ययूढं साम गीयते
2, 3, 4, 5; 1. 7. 1, 2, 3.

1. 7. 6. तद्य इमे वीणायां गायन्त्ये-
तं ते गायन्ति

7. य एतदेवं विद्वान् साम गाय-
त्युभौ स गायति

9. य एतदेवं विद्वान् साम गा-
यति

1. 11. 7. आदित्यमुच्चैः सन्तं गायन्ति

3. 12. 1. वाग्वा इदं सर्वं भूतं गायति

3. 1. 3. 27. वाचि खल्वेष एतत्प्राणः
प्रतिष्ठितो गीयते

Tait. 1. 8. 1. ओमिति सामानि गायन्ति

3. 10. 5. एतत्साम गायन्नास्ते

Brahmay. 14. तत्परं ब्रह्म गीयते

Chhā. 9. सप्तैवैते च गीयते

Rāmāp. 19. आत्मा रामेति गीयते

Gitā. 13. 4. ऋषिभिर्बहुधा गीतम्

गो

Ait. 2. 2. ताभ्यो गामानयत्

5. 3. अश्वा गावः पुरुषा हस्तिनः

Kaush. 2. 11. गवां त्वा हिंकारेणाभिहिं-
करोमि

Chhā. 2. 6. 1. गाव उद्गीथः 2. 18. 1.

4. 2. 1. षट् शतानि गवाम् 2.

3. सहस्रं गवाम् 4.

— हरेत्वा शुद्धं तवैव सह
गोभिरस्तु

4. 4. 5. चतुःशता गा निराकृत्य

4. 6. 1. स ह शोभते गा अभिप्रस्था-
पयाञ्चकार 4. 7. 1; 4.
8. 1.

— गा उपरुध्य 4.7.1; 4.8.1.

Bṛih. 1. 4. 4. सा गौरभवत्

— ततो गावो ऽजायन्त

3. 1. 1. गवां सहस्रमवरुध

2. स एता गा उदजताम्

3. 4. 2. असौ गौरसावश्चः

6. 3. 6. माध्वीर्गोवो भवन्तु नः

Mahānār. 9. 10; 17. 7.

Tait. 1. 4. 2. वासांसि मम गावश्च

Śwet. 4. 22. मा नो गोषु. . रीरिषः

Mahānār. 2. 9. मा नो हिंसीत्. . गामश्चम्

10. 2. गवि देवासो घृतमन्ववि-
न्दन्

Nṛip. 3. 1. पाहि... गाम्

Chhā. 5. गौरनादवती सा तु

Śiras. 1. गौरहं गौर्यहम्

— गां गोभिः [तर्पयामि]

- Brahmab. 19. गवामन्तेकवर्णानाम्
— तिङ्गिनस्तु गवां यथा
Krish. 9. गोप्यो गाव कचस्तस्य
Gītā. 5. 18. ब्राह्मणे गवि हस्तिनि
15. 13. गामाविश्य च

गोअश्व

- Chhā. 7. 24. 2. गोअश्वमिह महिमेत्याचक्ष-
ते
Bṛih. 6. 2. 7. गोअश्वानां दासीनाम्

गोकाम

- Bṛih. 3. 1. 2. गोकामा एव वयं स्मः

गोकुल

- Gopī. 5. गोकुले धर्मसङ्कुले

गोकुलवन

- Krish. 10. गोकुलवनं वैकुण्ठम्

गोक्षीरस्फटिकप्रभ

- Amṛita. 37. समानस्तस्य मध्ये तु गो-
क्षीरस्फटिकप्रभः

गोघ्न

- Gopī. 5. गोघ्नश्च गुरुतल्पगः

गोचर

- Kaṭha. 3. 4. विषयांस्तेषु गोचरान्
Amṛita. 32. बाह्यप्राणः स गोचरः

गोजा

- Kaṭha. 5. 2. अञ्जा गोजा ऋतजाः
Mahānār. 9. 3; 17. 8.
Nṛip. 3. 1.

गोतम

- Bṛih. 2. 2. 4. इमावेव गोतमभरद्वाजाव-
यमेव गोतमः

गोधा

- Gāruḍa. 2. गोधानां गृहगोधानाम्

गोधूम

- Bṛih. 6. 3. 13. गोधूमाश्च मसूराश्च

गोनाय

- Chhā. 6. 8. 3. गोनायो ऽश्वनायः 5.

गोप

- Nīla. 10. उत त्वा गोपा अदृशन्
Krish. 2. गोपान्नः स्त्रीश्च नो कुरु
9. गोपगोपीछुरैः सह

गोपरूप

- Krish. 11. गोपरूपो हरिः साक्षात्

गोपा

- Chhā. 4. 3. 6. भुवनस्य गोपाः Nṛip. 2. 4.
Śwet. 3. 2. संसृज्य विश्वा भुवनानि
गोपाः

- Mahānār. 20. 14. विष्णुर्गोपा अदाभ्यः

गोपालतपन

- Mukti. 1. 39. गोपालतपनं कृष्णम्
1. vide गारुड

गोपिका

- Gopī. 1. गोपिका नाम संरक्षणी
(Nārāyaṇa gives this as
variant; see गोपी)

5. गोपिकास्वरूपैः
— गोपिक्ताः श्रुतयो ऽभवन्

गोपी

- Vāsu. 1. प्रतिदिनमालिप्तं गोपीभिः
प्रक्षालनात्
Gopī. 1. गोपी का नाम । संरक्षणी
(so Nār. and 3 MSS.)
2. गोप्ये नाम विष्णुपत्न्यः स्युः
— काश्च विष्णुपत्न्यो गोप्यो
नामः

Gopī.

3. गोपीत्यय उच्यताम्
— गोपीत्यक्षरद्वयम्
5. चन्दनं चापि गोपीनाम्
— कृष्णगोपीरतोद्भूतम्
— कृष्णगोपीनां जलक्रीडासु
— कृष्णगोपीजलक्रीडाकुङ्कुमं

Krish.

9. गोपगोपीसुरैः सह
— गोप्यो गाव ऋचस्तस्य

गोपीचन्दन

Vāsu.

1. गोपीचन्दनमाख्याताम्
2. गोपीचन्दनं नमस्कृत्वोद्धृत्य
— गोपीचन्दन पापघ्न
3. गोपीचन्दनमालिप्य
— गोपीचन्दनधारणात्
Gopī. 5 (bis).
— गोपीचन्दनवारिभ्याम्
— यो गोपीचन्दनाभावे

4. एवं विधिना गोपीचन्दनं
यो धारयेत्

Gopī.

1. गोपीचन्दनमृत्तिकाया नि-
रुक्त्या
2. गोपीचन्दनसंसक्तमानुषा-
णाम्
3. य एवंविद्वां गोपीचन्दनं
धारयेत्
5. गोपीचन्दनपङ्केन
— गोपीचन्दनमायुष्यम्
— गोपीचन्दनदानस्य
— न शुद्धिर्गोपीचन्दनात्
— गोपीचन्दनमण्डनम्
— पापघ्न गोपीचन्दनम्
— गोपीचन्दनमित्युक्तं द्वारव-
त्यां सुरेश्वरैः
— गोपीचन्दनखण्डं तु
— एतत्संभोगसंभूतं चन्दनं
गोपीचन्दनम्

गोपीचन्दनलिप्ताङ्ग

Vāsu.

3. गोपीचन्दनलिप्ताङ्गो देह-
स्थानि च तस्य यः

Gopī.

5. गोपीचन्दनलिप्ताङ्गो यं यं
पश्यति
— गोपीचन्दनलिप्ताङ्गो म्रियते
यत्र कुत्रचित्
— गोपीचन्दनलिप्ताङ्गं पुरुषं
य उपासते
— गोपीचन्दनलिप्ताङ्गः पुरुषो
येन पूज्यते
— गोपीचन्दनलिप्ताङ्गः साक्षा-
द्विष्णुमयो भवेत्
— गोपीचन्दनलिप्ताङ्गो व्रतं
यस्तु समाचरेत्
— गोपीचन्दनलिप्ताङ्गैर्जपदा-
नादि यत्कृतम्

गोमृ

Kaush.

2. 1. चक्षुर्गोमृ
— यश्चक्षुर्गोमृ गोमृमान् भवति

Śwet.

4. 15. स एव काले भुवनस्य गोम्रा
6. 17. ज्ञः सर्वगो भुवनस्यास्य
गोम्रा

Mund. 1.

1. 1. विश्वस्य कर्त्ता भुवनस्य
गोम्रा

Mahānār.

5. 9. एष सर्वस्य भूतस्य भव्ये
भुवनस्य गोम्रा

Śiras.

4. संसृज्य विश्वा भुवनानि गोम्रा

Krish.

21. गोम्रां धर्ममात्मजम्

गोमृमन्त्र

Kaush.

2. 1. यश्चक्षुर्गोमृ गोमृमान् भवति

गोमुख

Gītā.

1. 13. पणवानकगोमुखाः

गोरक्ष

Āśrama.

2. कृषिगोरक्षवाणिज्यम्

गोरक्ष

Gītā. 18. 44. कृषिगोरक्षयवाणिज्यम्

गोविन्द

Vāsu. 2. गोविन्द पुण्डरीकाक्ष

Gītā. 1. 32. किं नो राज्येन गोविन्द

2. 9. न योत्स्य इति गोविन्दम्

गोश्रुति

Chhā. 5. 2. 3. गोश्रुतये वैयाघ्रपद्याय

गोस्तेय

Mahānār. 19. 1. गोस्तेयं सुरापानम्

गौण

Gauḍa. 3. 14. भविष्यद्वृत्त्या गौणं तत्

गौतम

Kaush. 1. 1. गौतमस्य पुत्र
— ब्रह्मार्हो ऽसि गौतम

Chhā. 4. 4. 3. हारिद्रुमतं गौतममेत्य

5. 3. 6. गौतमो राज्ञो ऽर्द्धमेयाय
— भगवन् गौतम . . वरं वृणी-
थाः

7. यथा मा त्वं गौतमावदः

5. 4. 1. असौ वाव लोको गौतमाभिः

(similarly four times
more).5. 17. 1. गौतम कं त्वमात्मानमुपा-
स्तेBrih. 2. 6. 1. शाण्डिल्यः कौशिकाश्च गौ-
तमाश्च 4. 6. 1.2. गौतम आम्रिवेश्यात्
4. 6. 2.

— आनभिमुतो गौतमात्

— गौतमः सैतवप्राचीनयोग्या-
भ्याम्— भारद्वाजो भारद्वाजाश्च गौ-
तमाश्च

— गौतमो भारद्वाजात्

Brih. 2. 6. 3. माण्डिगौतमात् 4. 6. 3.

— गौतमो वात्स्यात् 4. 6. 3.

3. 7. 1. वेद वा अहं गौतम तत्सूत्रम्
2. वायुर्वै गौतम तत्सूत्रम्

4. 6. 2. गार्ग्यो गौतमात्

— गौतमः सैतवात्

3. गौतमो गौतमात्

6. 2. 4. स आजगाम गौतमः

— वरं भगवते गौतमाय दद्याः

6. दैवेषु वै गौतम तद्वरेषु

7. स वै गौतम तीर्थेनेच्छासै

8 तथा नस्त्वं गौतम मापराधाः

9. असौ वै लोको ऽग्निर्गौतम

(similarly in 10-13).

Katha. 1. 10. वीतमन्युर्गौतमो माभि

4. 15. एवं मुनेर्विजानत आत्मा
भवति गौतम5. 6. यथा च मरणं प्राप्य आत्मा
भवति गौतमHansa. 1. गौतम उवाच
— शृणु गौतम तन्मम

गौतमीपुत्र

Brih. 6. 5. 1. कात्यायनीपुत्रो गौतमीपु-
त्रात्— गौतमीपुत्रो भारद्वाजीपुत्रा-
त् 2.

2. आत्रेयीपुत्रो गौतमीपुत्रात्

गौपवन

Brih. 2. 6. 1. पैतिमाष्यो गौपवनात् (bis);
4. 6. 1 (bis).— गौपवनः पैतिमाष्यात्
4. 6. 1.— गौपवनः कौशिकात्
4. 6. 1.

गौर

Mahānār. 9. 13. चतुःशृङ्गो ऽवमीश्वर एतत्

गौरी

- ahânâr. 3. 14. तन्नो गौरी प्रचोदयात्
rip. 4. 3. यो वै नृसिंहः... या गौरी
तस्मै वै नमोनमः (8)
ras. 1. गौरहं गौर्यहम्
anot. 5. यो वै श्रीरामः... या गौरी
(24)

गौष्पत्य

- ir. 4. विन्दते . . गौष्पत्यम् (गौष-
त्यं is a variant).
pfi. 4. ततः प्राजापत्यं . . गौष्पत्यं च

ग्रन्थ

- ahmab. 18. ग्रन्थमभ्यस्य मेधावी
— त्यजेद्ग्रन्थमशेषतः
jo. 18. न मुक्तिग्रन्थसञ्चयम्

ग्रन्थविस्तर

- aitri. 6. 34. शेषान्ये ग्रन्थविस्तराः
ahmab. 5. अतो ऽन्यो ग्रन्थविस्तरः

ग्रन्थि

- thâ. 7. 26. 2. स्मृतिलम्बे सर्वग्रन्थीनां वि-
प्रमोक्षः
atha. 6. 15. यदा सर्वे प्रभियन्ते हृदय-
स्येह ग्रन्थयः
und. 2. 2. 8. भिद्यते हृदयग्रन्थिः
ahânâr. 16. 2. प्राणानां ग्रन्थिरसि

ग्रस्

- isut. 3. तुरीयेणानुचिन्तयन् ग्रसेत्
— ओतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपं
चिन्तयन् ग्रसेत् (bis).
4. तानग्रसत् स्वयम्
ras. 3. वायव्यं वायव्येन ग्रसति
â. 11. 30. लेलिहसे ग्रसमानः

ग्रसिष्णु

- â. 18. 16. ग्रसिष्णु प्रभविष्णु च

ग्रह

- Ait. 2. 5. यस्यै कस्यै च देवतायै
हविर्गृह्यते
3. 3. तद्वाचाजिघृक्षत्तद्वाशक्रोद्वा-
चा ग्रहीतुं स यदैनद्वाचा-
ग्रहैष्यत् (similarly in
4-9).

10. तदपानेनाजिघृक्षत्तदावयत्

- Kaush. 2. 11. नामास्य गृह्णाति
Brih. 2. 1. 17. तानि यदा गृह्णाति
— तद्गृहीत एव प्राणो भवति
गृहीता वागृहीतं चक्षु-
गृहीतं श्रोत्रं गृहीतं मनः

18. जानपदान् गृहीत्वा . .
प्राणान् गृहीत्वा

2. 4. 7. दुन्दुभेस्तु ग्रहणेन . . शब्दो
गृहीतः 4. 5. 8.
8. शंखस्य तु ग्रहणेन . . शब्दो
गृहीतः 4. 5. 9.
9. वीणायै तु ग्रहणेन . . शब्दो
गृहीतः 4. 5. 10.

3. 2. 2. सो ऽपानेनातिग्रहणेन गृहीतः
(similarly 7 times more).

3. 9. 26. अगृह्यो न हि गृह्यते
4. 2. 4; 4. 4.22; 4.5.15.

Katha. 1. 16. सृङ्गां चेमामनेकरूपां गृ-
हाण

Swet. 1. 13. इन्धनयोनिगृह्यः
15. एवमात्मात्मनि गृह्यते ऽसौ
Brahma. 3.

Maitri. 4. 2. पाप्मना गृहीत इव भ्राश्य-
माणम्

6. 28. धृतिदण्डं धनुर्गृहीत्वा
— प्रलोभदण्डं धनुर्गृहीत्वा

34. यजमानो हविर्गृहीत्वा
— स्वयं तदन्तःकरणेन गृह्यते

Mund. 1. 1. 7. यथोर्णनाभिः सृजते गृह्यते च

Mund. 2.	2. 3. धनुर्मृहीत्वौपनिषदं महास्वम्	Brih. 3.	2. 8. वान्यै ग्रहः (similarly times more).
	3. 1. 8. न चक्षुषा गृह्यते नापि वाचा		
Mahānār.	20. 7. उपयाम गृहीतो जसि 24. 1.	Maitri.	1. 4. <i>vide</i> आदि
Gauḍa.	1. 15. अन्यथा गृह्यतः स्वमः		6. 16. ditto.
	2. 9. वहिष्येतोगृहीतम् 10.		7. 8. ditto.
	4. 21. कथं पूर्वं न गृह्यते	Gauḍa.	3. 38. ग्रहो न तत्र नोत्सर्गः
	35. गृहीतं चापि यत्किञ्चित्		4. 82. यस्य कस्य च धर्मस्य ग्रहेण भगवानसौ (MSS read यस्य धर्मस्य ग्रहं भगवानपि सोऽभ्युते)
	67. तन्मतेनैव गृह्यते		84. ग्रहैर्यासां सदा वृतः
Kshur.	11. मनस्तु क्षुरं गृह्य	Nrip.	4. 3. यो वै नृसिंहः... ये चाष्टौ ग्रहास्तस्मै वै नमोनमः (20)
Śiras.	3. ग्राह्यमग्रायेण... ससति		5. 5. स सर्वान् ग्रहान् स्तंभयति
Prānāg.	2. सव्ये पाणावपो गृहीत्वा		7. स ग्रहानाकर्षयति
Amṛita.	12. एवं वायुर्ग्रहीतव्यः 13.	Śiras.	2. यो वै रुद्रः... ये चाष्टौ ग्रहाः
Tejo.	7. स्वभावभावनाग्राह्यम्	Rāmāp.	73. ग्रहमारणकर्मणि
	14. तद्ग्राह्यं ब्रह्म तत्परम्	Rāmōt.	5. यो वै श्रीरामः... ये च नवग्रहाः (30)
Piṇḍa.	1. कथं गृह्यन्त्यचेतसः		ग्रहण
Parama.	3. हिरण्यं रसेन ग्राह्यम्	Brih. 2.	4. 7. न बाष्पाञ्छब्दाञ्छकुयाद्ग्रहणाय 8, 9; 4. 5. 8, 9, 10.
	— न दृष्टं च न स्पृष्टं च न ग्राह्यं च		— दुन्दुभेस्तु ग्रहणेन 4. 5. 8.
Gāruḍa.	3. अष्टौ ब्राह्मणान् ग्राहयित्वा		8. शंखस्य तु ग्रहणेन 4. 5. 9.
	— शतं ब्राह्मणान् ग्राहयित्वा		9. वीणायै तु ग्रहणेन 4. 5. 10.
	— सहस्रं ब्राह्मणान् ग्राहयित्वा	Gauḍa.	4. 87. ग्रहणाज्जागरितवत्
Krish.	1. गृह्यन्ते नैव भूतले	Śiras.	5. मुनयो ज्वाग्वदन्ति न तस्य ग्रहणम्
	3. गृह्यन्ते स्वतारान्वयम्		ग्रहणग्राहकाभास
Mukti.	1. 42. गृहीत्वाष्टोत्तरशतम्	Gauḍa.	4. 47. ग्रहणग्राहकाभासं विज्ञानं स्पन्दितं यथा
	2. 69. गृहाणामलवासनाः		ग्रहीतृ
Gītā.	2. 22. नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि	Śwet.	3. 19. अपाणिपादो जवनो ग्रहीता
	5. 9. प्रलपन्विस्मृजन् गृह्यन्		ग्राम
	6. 35. वैराग्येण च गृह्यते	Kaush.	2. 1. यथा ग्रामं भिक्षित्वा 2. 2.
	15. 8. गृहीत्वैतानि संयाति		
	16. 10. मोहाद्गृहीत्वासद्ग्राहान्		
	ग्रह		
Ait.	3. 10. स एषो ज्ञस्य ग्रहो यज्ञायुः		
Brih. 3.	2. 1. कति ग्रहाः कत्यतिग्रहाः		
	— अष्टौ ग्रहा अष्टावतिग्रहाः (bis) ; 9.		
	2. ग्रहो वै ग्रहः		

- Chhā. 4. 2. 4. अयं ग्रामो यस्मिन्नास्ते
5. 10. 3. य इमे ग्राम इष्टापूर्ते दत्त-
मित्युपासते
6. 14. 2. स ग्रामाङ्गमं पृच्छन्
8. 6. 2. महापथ आतत उभौ ग्रामौ
गच्छति
raśna. 3. 4. एतान् ग्रामानेतान् ग्रामान-
धितिष्ठस्वेति
athasra. 1. ग्रामे एकरात्रं . . ग्रामे वा
नगरे वापि वसेत्
runeya. 5. भिक्षार्थं ग्रामं प्रविशन्ति
śrama. 4. ग्रामैकरात्रवासिनः
ābāla. 4. ग्रामादग्निमाहृत्य

ग्रामणी

- grih. 4. 3. 37. उग्रः प्रत्येनसः सूतग्रामण्यः
38.

ग्रामबहिष्कृत

- śrama. 3. अकृष्टपच्यौषधिवनस्पतिभि-
र्ग्रामबहिष्कृताभिः

ग्राम्य

- grih. 6. 3. 13. दश ग्राम्याणि धान्यानि भ-
वन्ति

ग्राम्यकाम

- yāsa. 2. ग्राम्यकामान् विसृज्य च

ग्रावन्

- grih. 6. 4. 2. स एतं ग्रावन् ग्रावाणमात्म-
न एव समुदपारयत्

ग्रासांबुवृष्टि

- ket. 5. 11. ग्रासांबुवृष्ट्या चात्मविवृ-
द्धिजन्म

ग्राह्यग्राहकवत्

- gauda. 4. 72. ग्राह्यग्राहकवद्भयम्

ग्राह्याभाव

- gauda. 3. 32. ग्राह्याभावे तदग्रहम्

ग्रीवा

- Kshur. 4. उरोमुखकटिग्रीवम्
Prāṇāg. 4. ग्रीवा धारापोता
Kaivalya. 4. समग्रीवशिरःशरीरः
Gītā. 6. 13. समं कायशिरोग्रीवम्

ग्रीष्म

- Chhā. 2. 5. 1. ग्रीष्मः प्रस्तावः 2. 16. 1.
Maitri. 6. 33. वसन्तो ग्रीष्मो वर्षाः शर-
द्धेमन्तः

7. 2. ग्रीष्मो व्यानः सोमो रुद्रा
दक्षिणत उद्यान्ति

ग्लानि

- Gītā. 4. 7. ग्लानिर्भवति भारत

ग्लाव

- Chhā. 1. 12. 1. वक्रो दातृभ्यो ग्लावो वा
मैत्रेयः 3.

घट

- Gauḍa. 3. 3. घटादिवच्च संचातैः
4. घटादिषु प्रलीनेषु
Brahmab. 13. लीयमाने घटे यथा
— घटो लीयेत नाकाशम्
14. घटवद्विविधाकारम्
Yogat. 13. घटमध्ये यथा दीपम्

घटश्रोत्र

- Rāmap. 46 घटश्रोत्रसहस्राक्षजिह्वाम्
घटसम्भृत

- Brahmab. 13. घटसम्भृतमाकाशम्

घटाकाश

- Gauḍa. 3. 3. जीवैर्घटाकाशैरिव
4. घटाकाशादयो यथा
5. यथैकस्मिन् घटाकाशे
7. नाकाशस्य घटाकाशः

Mukti. 1. उपाधिविनिर्मुक्तघटाकाश-
वत् 2.

घटोपम

Brahmab. 13. तद्वज्जीवो घटोपमः

घण्टानाद

Haṁsa. 2. घण्टानादस्तृतीयः

घन

Maitri. 7. 1. अनवद्यो घनो गहनः

Mukti. 2. 62. घनाहंकारशालिनी

घनप्रज्ञ

Gauḍa. 1. 1. घनप्रज्ञस्तथा प्राज्ञः

घृणि

Mahānâr. 13. 1. घृणिः सूर्य आदित्यः

Nṛip. 4. 2. घृणिरिति द्वे अक्षरे

घृत

Bṛih. 1. 5. 2. कुमारं जातं घृतं वैवाये
प्रतिलेहयन्ति

6. 3. 1. तां त्वा घृतस्य धारया यजे
13. दधानि मधुनि घृत उपसि-
ञ्चति

6. 4. 25. दधि मधु घृतं सन्नीय

Śwet. 4. 16. घृतात्परं मण्डमिवातिसू-
क्ष्मम्

Maitri. 6. 27. अस्थैतद्वृतम्

7. 11. घृतस्य चौण्यमिव

Mahānâr. 9. 11. घृतं मिमिक्षिरे घृतमस्य
योनिर्घृते भित्तो घृतम्बस्य
धाम

12. घृतस्य नाम गुह्यं यदस्ति

13. वर्यं नाम प्रब्रवामा घृतस्य

10. 2. गवि देवासो घृतमन्ववि-
न्दन्

Brahmab. 20. घृतमिष पयसि निगूढम्

Dhyāna. 7. पयोमध्ये यथा घृतम्

Vāsu.

3. क्षीरे घृतं यथा

घृतकौशिक

Bṛih. 2. 6. 3. कौशिकायनिर्घृतकौशिक
त् 4. 6. 3.

-- घृतकौशिकः पाराशर्या
णात् 4. 6. 3.

1. घोर

Mahānâr. 17. 3. अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो वं
घोरतरभ्यः

Parama. 3. स याति नरकान् घोरम्
Nâr. 3. सर्वेभ्यो घोरेभ्यो विमु-
भवति

Gitâ. 3. 1. तत्किं कर्मणि घोरे
11. 49. दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृङ्गमेद
17. 5. अशास्त्रविहितं घोरम्

2. घोर

Chhâ. 3. 17. 6. घोर आङ्गिरसः

घोरतर

Mahānâr. 17. 3. अघोरेभ्यो ऽथ घोरे
घोर घोरतरभ्यः

घोरसन्न्यासिक

Āśrama. 2. यायावरा घोरसन्न्यासि
काश्च

-- घोरसन्न्यासिका उद्धृतप
पुताभिरङ्गिः कार्यं कुर्व

घोष

Chhâ. 3. 19. 3. घोषा उत्तूलवो जूदति
— घोषा उत्तूलवो जून्तिष्टा
4. आभ्याशो ह यदेन सा

घोषा आ च गच्छेयुः
Bṛih. 5. 9. 1. तस्यैष घोषो भवति..
घोषं शृणोति Maitri.

Gitâ. 1. 19. स घोषो धार्तराष्ट्रानाम

घोषवन्त्

Chhā. 2. 22. 5. सर्वे स्वरा घोषवन्तो बल-
वन्तो वक्तव्याः

घोषिन्

Nāda. 9. घोषिणी प्रथमा मात्रा

घ्रा

Chhā. 1. 2. 2. तस्मात्तेनोभयं जिघ्रति सुर-
भि च दुर्गन्धि च

8. 12. 1. यो वेदेदं जिघ्राणीति स
आत्मा

Bṛih. 1. 3. 3. यत्कल्याणं जिघ्रति तदात्मने
— यदेवेदमप्रतिरूपं जिघ्रति

2. 4. 14. इतर इतरं जिघ्रति 4. 5. 15.
— केन कं जिघ्रेत् 4. 5. 15.

3. 2. 2. अपानेन हि गन्धान् जिघ्रति

4. 3. 24. यद्वै तन्न जिघ्रति जिघ्रन्वै
तन्न जिघ्रति

— न तु . . ततोऽन्यद्विभक्तं य-
ज्जिघ्रेत्

31. तत्रान्योऽन्यज्जिघ्रेत्

4. 4. 2. एकीभवति न जिघ्रति

Maitri. 6. 7. यत्र द्वैतीभूतविज्ञानं तत्र . .
जिघ्रति

Praśna. 4. 2. न जिघ्रति न रसयते

8. घ्राणं च घ्रातव्यं च

Ītā. 5. 8. स्पृशन् जिघ्रन्

घ्राण

kaush. 1. 7. केन गन्धानिति घ्राणेनेति
(so MSS.)

3. 4. घ्राण एवास्मिन् सर्वे गन्धा
अभिविस्पृज्यन्ते घ्राणेन स-
र्वान् गन्धानामोति

Chhā. 8. 12. 4. गन्धाव घ्राणम्

Praśna. 4. 8. घ्राणं च घ्रातव्यं च

Arbha. 1. नासिका घ्राणे

Jābāla.

2. भुवोर्घ्राणस्य च यः सन्धिः
Rāmōt. 4.

Gītā.

15. 9. रसनं घ्राणमेव च

घ्राति

Bṛih. 4. 3. 24. न हि घ्रातुर्घ्रातिर्विपरिलोपः

घ्रातृ

Kaush. 3. 8. न गन्धं विजिज्ञासीत घ्रा-
तारं विद्यात्

Bṛih. 4. 3. 24. न हि घ्रातुर्घ्रातिर्विपरिलोपः

Maitri. 6. 7. घ्राता द्रष्टा श्रोता स्पृशति च
11. घ्राता भवति द्रष्टा भवति

Praśna. 4. 9. एष हि . . घ्राता रसयिता

चक्र

Chhā. 1. 16. 3. रथो वैकेन चक्रेण वर्त्त-
मानः

5. रथो वोभाभ्यां चक्राभ्यां
वर्त्तमानः

Maitri. 2. 6. अनेन खल्वीरितः परिभ्र-
मतीदं शरीरं चक्रमिव
मृत्यवेन

3. 3. एतानि गुणानि पुरुषेणे-
रितानि चक्रमिव मृत्यवेन

Nrip.

5. 1. महाचक्रं नाम चक्रं नो ब्रूहि
— अष्टारमष्टपत्रं चक्रं भवति
— द्वादशारं द्वादशपत्रं चक्रम्
— षोडशारं षोडशपत्रं चक्रम्
— द्वात्रिंशदारं द्वात्रिंशत्पत्रं च-
क्रम्

2. तदेव चक्रं सुदर्शनं महाच-
क्रम्

Krish.

22. तच्चक्रं ब्रह्मरूपधृक्

Rāmāp.

93. शङ्खचक्रे गदाब्जे

Gītā.

3. 16. एवं प्रवर्त्तितं चक्रम्

चक्रक

Maitri. 6. 22. किंकिणी कांस्यं चक्रकम्

चक्रतीर्थ

Vāsu. 1. चक्रतीर्थान्तःस्थितम्

चक्ररूप

Vāsu. 3. अस्थीनि चक्ररूपाणि भवन्ति

चक्रवर्त्तिन्

Maitri. 1. 4. महाधनुर्धराश्चक्रवर्त्तिनः

चक्रसमायुक्त

Vāsu. 1. चक्रसमायुक्तं पीतवर्णम्

चक्रहस्त

Gītā. 11. 46. किरीटिनं गदिनं चक्रहस्तम्

चक्राकार

Gopī. 5. चक्राकारं सुलक्षणम्

चक्राङ्कित

Vāsu. 2. चक्राङ्कितं नमस्तुभ्यम्

चक्रिन्

Gītā. 11. 17. किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च

चक्षु

Mukti. 1. 15. मुक्तिरेकेति चक्षिरे

चक्षुःश्रोत्र

Praśna. 3. 5. चक्षुःश्रोत्रे मुखनासिकाभ्यां प्राणः स्वयं प्रातिष्ठते

चक्षुपीडन

Śwet. 2. 10. मनोनुकूले न तु चक्षुपीडने

चक्षुरपेत

Kaush. 3. 3. जीवति चक्षुरपेतो ऽन्धान् हि पश्यामः

चक्षुरायत्त

Maitri. 6. 6. चक्षुरायत्ता हि पुरुषस्य महती मात्रा

चक्षुर्मय

Bṛih. 4. 4. 5. चक्षुर्मयः श्रोत्रमयः

चक्षुष्पाति

Tait. 1. 6. 2. वाक्पतिश्चक्षुष्पातिः

चक्षुष्य

Chhā. 3. 13. 8. चक्षुष्यः श्रुतो भवति य एवं वेद

चक्षुस्

Ait. 1. 4. अक्षिभ्यां चक्षुश्चक्षुष आदित्यः

2. 4. आदित्यश्चक्षुर्भूत्वाक्षिणी प्रा विशत्

3. 5. तच्चक्षुषाजिघृक्षत्तन्नाशक्रो चक्षुषा ग्रहीतुं स यदैनच्चक्षुषामहैव्यत्

11. यदि चक्षुषा दृष्टं . . कोऽमिति

Kaush. 1. 7. केन रूपाणीति चक्षुषेति

2. 1. चक्षुर्गोप्तृ — यश्चक्षुर्गोप्तृ [वेद] गोप्तृमान् भवति

2. वाक् परस्ताच्चक्षुराहंयते चक्षुः परस्ताच्छ्रोत्रमारुह्य

3. चक्षुर्नाम देवतावरोधिनी

4. चक्षुस्ते मयि जुहोमि

13. तस्य चक्षुरेव तेजो गच्छा — एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यश्चक्षुषा पश्यति

14. अथैनश्चक्षुः प्रविवेश — तद्वाचा वदश्चक्षुषा पश्य (ter).

- Kaush. 2. 15. चक्षुर्मे स्वयि दधानीति पि-
ता चक्षुस्ते मयि दध इति
पुत्रः
3. 2. चक्षुषा रूपं भ्रोत्रेण शब्दम्
— चक्षुः पश्यत्सर्वे प्राणा अनु-
पश्यन्ति
3. चक्षुः सर्वे रूपैः सहाप्येति
(bis) ; 4. 20.
4. चक्षुरेवास्मिन्त्सर्वाणि रूपा-
ण्यभिविस्तृज्यन्ते चक्षुषा
सर्वाणि रूपाण्याप्नोति
5. चक्षुरेवास्या एकमंगमुद-
ल्हम्
6. प्रज्ञया चक्षुः समारुह्य च-
क्षुषा सर्वाणि रूपाण्याप्नोति
7. न हि प्रज्ञापेतं चक्षुरूपं किं-
चन प्रज्ञापयेत्
Kena. 1. चक्षुः भ्रोत्रं क उ देवो युनक्ति
2. चक्षुषश्चक्षुः
3. न तत्र चक्षुर्गच्छति
6. यच्चक्षुषा न पश्यति येन
चक्षुषि पश्यति
Chhā. 1. 2. 4. अथ ह चक्षुरुक्षीयमुपासां-
चक्रिरे
1. 7. 2. चक्षुरेवर्क... चक्षुरेव सा
2. 7. 1. चक्षुरुक्षीयः 11. 1.
3. 13. 1. स प्राणस्तच्चक्षुः स आदित्यः
3. 18. 2. चक्षुः पादः
5. चक्षुरेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः
4. 3. 3. प्राणं चक्षुः [अप्येति]
4. 8. 3. प्राणः कला चक्षुः कला
5. 1. 3. चक्षुर्वाच प्रतिष्ठा
8. पश्यन्तश्चक्षुषा 10, 11 ;
Brih. 6. 1. 8, 10-12.
9. चक्षुर्होचक्राम... पविवेश ह
चक्षुः Brih. 6. 1. 9.
13. चक्षुर्वाच यदहं प्रतिष्ठास्मि
15. न वै वाचो न चक्षुषि

- Chhā. 5. 7. 1. चक्षुरङ्गाराः
Brih. 6. 2. 12.
5. 13. 2. चक्षुद्वेतात्मनः
5. 18. 2. चक्षुर्विभ्ररूपः
5. 19. 1. चक्षुस्तृप्यति चक्षुषि तृप्य-
त्यादित्यस्तृप्यति
8. 12. 4. आकाशमनुविषण्णं चक्षुः
— दर्शनाय चक्षुः
5. मनो ऽस्य दैवं चक्षुः स वा
एष एतेन दैवेन चक्षुषा
Brih. 1. 1. 1. सूर्यश्चक्षुः
1. 3. 4. चक्षुरुचुस्त्वं न उद्गायेति
— चक्षुरुदगायत्
— यश्चक्षुषि भोगस्तं देवेभ्य आ
गायत्
14. अथ चक्षुरत्यवहत्
1. 4. 7. पश्यंश्चक्षुः
17. चक्षुर्मानुषं वित्तं चक्षुषा
हि तद्विन्दते
1. 5. 21. ब्रह्म्याभ्यहमिति चक्षुः
— भ्राम्यति चक्षुः
1. 6. 2. अथ रूपाणां चक्षुरित्येतदे-
षामुक्तम्
2. 1. 17. गृहीतं चक्षुः
2. 3. 4. सत एष रसो यच्चक्षुः
2. 4. 11. सर्वेषां रूपाणां चक्षुरेकाय-
नम् 4. 5. 12.
3. 1. 4. अध्वर्युणार्तिवजा चक्षुषादि-
त्येन चक्षुर्वै यज्ञस्याध्वर्युः
— चक्षुः सो ऽसावादित्यः
3. 2. 5. चक्षुर्वै महः... चक्षुषा हि
रूपाणि पश्यति
13. चक्षुरादित्यं [अप्येति]
3. 7. 18. यश्चक्षुषि तिष्ठश्चक्षुषो ऽन्तरो
यं चक्षुर्न वेद यस्य चक्षुः
शरीरं यश्चक्षुरन्तरो यम-
यति

- Brîh. 3. 9. 12. चक्षुर्लोकः 15.
 20. कस्मिन्नु चक्षुः प्रतिष्ठितमिति
 रूपेष्विति चक्षुषा हि रूपा-
 णि पश्यति
 4. 1. 4. चक्षुर्वै ब्रह्म (bis).
 — चक्षुरेवायतनम्
 — का सत्यता.. चक्षुरेष..
 चक्षुषा वै &c.
 — चक्षुर्वै.. परमं ब्रह्म नैनं
 चक्षुर्जहाति
 4. 4. 2. चक्षुषो वा मूर्ध्नो वा
 18. उत चक्षुषश्चक्षुः [ये विदुः]
 5. 14. 4. चक्षुर्वै सत्यं चक्षुर्हि वै
 सत्यम्
 6. 1. 3. चक्षुर्वै प्रतिष्ठा चक्षुषा हि
 समे च दुर्गे च प्रतिष्ठति
 9. अपश्यन्तश्चक्षुषा
 14. यद्वा अहं प्रतिष्ठास्मि त्वं
 तत्प्रतिष्ठो ऽसीति चक्षुः
 6. 3. 2. चक्षुषे स्वाहा सम्पदे स्वाहा
 Tait. 1. 7. 1. चक्षुः श्रोत्रं मनो वाक्त्वक्
 3. 1. 1. अन्नं प्राणं चक्षुः श्रोत्रं म-
 नो वाचमिति
 Katha. 5. 11. सूर्यो यथा सर्वलोकस्य चक्षुः
 6. 9. न चक्षुषा पश्यति कश्चनैनम्
 Svet. 4. 20; Mahânâr
 1. 11.
 12. प्राप्तुं शक्यो न चक्षुषा
 Maitri. 6. 6. आदित्यश्चक्षुः
 — चक्षुषा ह्ययं मात्राश्चरति
 — सत्यं वै चक्षुः
 31. वाक् श्रोत्रं चक्षुर्मनः प्राणः
 7. 11. चक्षुष्यास्मिन् प्रतिष्ठिता
 Mund. 2. 1. 4. चक्षुषी चन्द्रसूर्यौ
 3. 1. 8. न चक्षुषा गृह्यते नापि वाचा
 Mahânâr. 12. 3. बलं यशश्चक्षुः श्रोत्रम्
 25. 1. चक्षुरध्वर्युः

- Praśna. 2. 2. वाङ्मनश्चक्षुः श्रोत्रं च 4.
 12. या श्रोत्रे या च चक्षुषि
 4. 8. चक्षुश्च द्रष्टव्यं च
 Nrip. 5. 10. दिवीव चक्षुराततम्
 Aruṇeya. 5; Vāsu. 4
 Skanda. 15; Mukti
 2; 77.
 Nrisut. 2. चक्षुषो द्रष्टा.. चक्षुषः साक्षं
 Siras. 5. सर्वं ह वा इदं भस्म म
 एतानि चक्षुषि
 7. आचक्षुषः पक्षि पुनरिति
 Mahā. 4.
 Garbha. 1. चक्षुषी रूपे
 Prâṇâg. 4. चक्षुषी आज्यभागौ
 Nâda. 2. धर्मश्च दक्षिणं चक्षुः
 Gârûḍa. 3. चक्षुषा मोक्षयति
 Kâlâg. 1. आललाटादाचक्षुषश्च
 Gopî. 5. यं यं पश्यति चक्षुषा
 Mukti. 2. 22. चक्षुरादीन्त्रियं स्वतः
 Gîtâ. 5. 27. चक्षुश्चैवान्तरे भुवोः
 11. 8. दिव्यं ददामि ते चक्षुः
 15. 9. श्रोत्रं चक्षुः स्पर्शनं च
 चञ्चल
 Maitri. 3. 2. कलुषीकृतश्चास्थिरश्चञ्चल
 6. 20
 Gîtâ. 6. 26. मनश्चञ्चलमास्थिरम्
 34. चञ्चलं हि मनः कृष्ण
 चञ्चलत्व
 Gîtâ. 6. 33. एतस्याहं न पश्यामि चञ्च-
 लत्वात्
 चण्डाल
 Chhâ. 5. 24. 4. यद्यपि चण्डालायोच्छिष्टं प्र-
 यच्छेत्
 चण्डालयोनि
 Chhâ. 5. 10. 7. सुकरयोनिं वा चण्डालयो-
 निं वा

चतुःशत

- Chhā. 4. 4. 5. कृशानामवलानां चतुःशता-
गा निराकृत्य

चतुःशिरस्

- Sikhā. 1. ओङ्कारश्चतुष्पादश्चतुःशिराः

चतुःशृङ्ग

- Mahānār. 9. 13. चतुःशृङ्गो ज्वमीक्षीर एतत्

चतुःसप्तात्मन्

- Nrisut. 3. चतुःसप्तात्मानं चतुरात्मा-
नम् (ter).

चतुर

- Chhā 4. 3. 6. महात्मनश्चतुरो देव एकः
कः स जगार

5. 10. 9. एते पतन्ति चत्वारः

- Bṛih. 5. 8. 1. तस्याश्चत्वारः स्तनाः

6. 3. 13. चतुरौदुंबरो भवति

- Tait. 1. 5. 3. एताश्चतस्रश्चतुर्धा चतस्रश्च-
तस्रो व्याहतयः

- Maitri. 6. 2. चतस्रो दिशश्चतस्र उपदिशः
7. 11. भेदाश्चैते ऽस्य चत्वारः

- Mahānār. 10. 1. चत्वारि भृंगा त्रयो अस्य
त्वादाः

- Gauḍa. 4. 7. 84. कोद्यश्चतस्र एतास्तु

- Nrip. 1. 2. चत्वारो वेदाः साङ्गाः स-
शाखाश्चत्वारः पादा भव-
न्ति

2. 2. चत्वारः पादाश्चत्वार्यङ्गानि
भवन्ति

4. 3. यो वै नृसिंहः... याश्चतस्रो
ऽर्द्धमात्रास्तस्मै वै नमो
नमः (12).

- Kshur. 14. चतुरभ्यासयोगेन

- Sikhā. 1. पादाश्चत्वारो देवाश्चत्वारो
वेदाश्चत्वारः

Brahma.

Prāṇāg.

Amrita.

Nyāsa.

Kāṭhaśru.

Sarvop.

Āsrama.

Rāmāp.

Rāmōt.

Mukti.

Gītā.

2. पुरुषस्य चत्वारि स्थानानि

2. चत्वारो ऽमयः किन्नामधेयाः

29. चतुर्भिः पश्यते देवान्

1. चतुर्भिर्नुवाकैः

1. चतुर्षु वर्णेषु मैक्षचर्यं चरेत्

— चतुरो मासान् वार्षिकान्
... वसेत्

1. चतुर्भिः करणैः 2.

1. अथातश्चत्वार आश्रमाः

8. द्विचत्वारि षडष्टासाम्

5. यो वै श्रीरामः... याश्चत-
स्रो ऽर्द्धमात्राः (40)

1. 11. वेदाश्चत्वार ईरिताः

2. 65. अधीत्य चतुरो वेदान्

10. 6. चत्वारो मनवस्तथा

चतुरक्षर

- Chhā. 2. 10. 2. प्रतिहार इति चतुरक्षरम्

3. उपद्रव इति चतुरक्षरम्

चतुरशीतिधा

- Maitri. 3. 3. चतुरशीतिधा परिणतम्

चतुराकृति

- Prāṇāg. 2. दर्शनाभिर्नाम चतुराकृतिः

चतुरात्मन्

Nrisut.

1. स्थूलभुक् चतुरात्मा

— सूक्ष्मभुक् चतुरात्मा

— चेतोमुखश्चतुरात्मा

— अथ चतुर्थश्चतुरात्मा

2. जागरितस्थानश्चतुरात्मा
विश्वः

— स्वप्नस्थानश्चतुरात्मा तैजसः

— सुषुप्नस्थानश्चतुरात्मा प्राज्ञः

— स्वप्रकृतश्चतुरात्मा

3. तुरीयं चतुरात्मानमन्विष्य

— भवति च सर्वेषु पादेषु च-
तुरात्मा (4 times).

- Nrisut. 3. अमृतमयश्चतुरात्मा सर्व-
मयश्चतुरात्मा
— चतुःसप्तात्मानं चतुरात्मा-
नम् (ter).
— सप्तात्मानं चतुरात्मानम्
(5 times).

चतुर्जाल

- Maitri. 3. 3. चतुर्जालं चतुर्दशविधम्
6. 28. चतुर्जालं ब्रह्मकोशं प्रणुदेत्
88. चतुर्जालं ब्रह्मकोशं भिन्देत्

चतुर्थ

- Chhā. 3. 9. 1. यच्चतुर्थममृतं तन्मरुत उप-
जीवन्ति सोमेन मुखेन
3. 18. 3. वागेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः
(similarly in 4, 5, 6).
5. 22. 1. अथ यां चतुर्थी जुहुयात्
7. 1. 2. अथोमि . . आथर्वणं चतुर्थम्
4. नाम वै . . आथर्वणश्चतुर्थः
7. 2. 1. वाग्वै . . विज्ञापयति . . आ-
थर्वणं चतुर्थम्
7. 7. 1. विज्ञानेन वै . . विजानाति
. . आथर्वणं चतुर्थम्
Brih. 5. 14. 3. यद्वै चतुर्थं तत्तुरीयम्
Tait. 1. 5. 1. चतुर्थी प्रवेदयते मह इति
Māṇḍū. 7. शान्तं शिवमद्वैतं चतुर्थम्

- Nrisut. 1 (शिवं शान्तं)
12. अमात्रश्चतुर्थः Nrisut. 2.

- Nrip. 1. 2. तत्सामश्चतुर्थं पादं जानी-
यात् 4.
4. मृत्युं चतुर्थस्याद्यं साम जा-
नीयात्
5. मृत्युं चतुर्थस्यार्द्धान्त्यं साम
जानीयात्
7. म्यहं चतुर्थस्यान्त्यम्
2. 1. यावसाने ऽस्य चतुर्थ्यर्द्धमा-
त्रा Nrisut. 3 ; Sikkhā. 1.

- Nrip. 2. 1. सा सामश्चतुर्थः पादो भवे
ति
2. चतुर्थं चतुर्थेन [युज्यते]
3. ज्वलन्तं चतुर्थं [स्था-
जानीयात्]
4. 1. शिवमद्वैतं चतुर्थं मन्यन्
Rāmōt. 3.

- Nrisut. 1. अथ चतुर्थश्चतुरात्मा
3. चतुर्थ्योतानुज्ञात्रनुज्ञावि-
कल्परूपा
— सा चतुर्थः पादो भवति

- Sikkhā. 1 चतुर्थी विशुन्मती सर्ववप
— चतुर्थ्यर्द्धमात्रा स्थूलहृत्
दीर्घप्लुतः
— चतुर्थः शान्तात्मा प्लुत
योगे

- Garbha. 3. चतुर्थे गुल्फजठरकटिप्रदेशे
Nāda. 9. चतुर्थी वायुवेगिनी
Piṇḍa. 5. चतुर्थेन तु पिण्डेन
Hamsa. 2. शङ्खनादश्चतुर्थः
— चतुर्थे कम्पते शिरः
Rāmāp. 19. तादात्मिका या चतुर्थी
Rāmōt. 2. अर्द्धमात्रश्चतुर्थाक्षरो भवति

चतुर्थक

- Nāda. 13. गन्धर्वस्तु चतुर्थिकाम्

चतुर्थपाद

- Nrisut. 3. तथा . . अन्विष्य चतुर्थं
देन च

चतुर्थान्तार्द्ध

- Nrip. 1. 6. नमा चतुर्थान्तार्द्धस्याद्यम्

चतुर्दश

- Mahā. 1. प्राणाश्चतुर्दश आत्मा

चतुर्दशकरण

- Sarvop. 1. मनआदिचतुर्दशकरणैः
— चतुर्दशकरणोपरमात्

चतुर्दशन्

Māhā.

1. पुरुषाश्चतुर्दशाजायन्ते

चतुर्दशलोक

Gopi.

5. चतुर्दशलोकानसृजत

चतुर्दशवायु

Sarvop.

2. प्राणादिचतुर्दशवायुभेदाः

चतुर्दशविध

Maitri.

3. 3. चतुर्जालं चतुर्दशविधम्
6. 10. अनेनैव चतुर्दशविधस्य मा-
गस्य व्याख्या कृता

चतुर्धा

Pait. 1.

5. 3. एताश्चतस्रश्चतुर्धा
3. अथानन्दा मृतेनैनांश्चतुर्धा
सम्पूज्य

Nṛisut.

— सम्पूज्योपहरिश्चतुर्धा

Śikhā.

2. प्रणवश्चतुर्धावस्थितः

Mukti.

1. 17. चतुर्धा मुक्तिरीरिता

चतुर्भुज

Dhyāna.

11. चतुर्भुजं महावीरम्

Ītā.

11. 46. तेनैव रूपेण चतुर्भुजेन

चतुर्मात्र

Amṛita.

80. चतुर्मात्राणि वारुणः

चतुर्मुख

Mahānār.

3. 18. चतुर्मुखाय विज्ञहे

Mahā.

3. तत्र ब्रह्मा चतुर्मुखो ज्जायत

चतुर्वक्त्र

Dhyāna.

12. चतुर्वक्त्रं पितामहम्

चतुर्वर्ग

Gopi.

5. चतुर्वर्गफलप्रदम्

चतुर्विंशति

Chhā.

3. 16. 1. तस्य यानि चतुर्विंशतिव-
र्षाणि

Āsrama.

1. अथवा चतुर्विंशतिवर्षाणि

गुरुकुलवासी

चतुर्विंशतिवर्ष

Chhā. 6.

1. 2. चतुर्विंशतिवर्षः... एयाय

चतुर्विंशतिसंख्याक

Chāl.

15. चतुर्विंशतिसंख्याकमन्य-
क्तम्

चतुर्विंशत्यक्षर

Chhā. 3.

16. 1. चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री

Nrip.

1. 3. चतुर्विंशत्यक्षरा महालक्ष्मी-
र्यजुः4. 2. महालक्ष्मीर्यजुर्गायत्री चतु-
र्विंशदक्षरा

चतुर्विध

Āsrama.

1. ब्रह्मचारिणश्चतुर्विधा भव-
न्ति2. गृहस्था अपि चतुर्विधा भ-
वन्ति3. वानप्रस्था अपि चतुर्विधा
भवन्ति4. परिव्राजका अपि चतुर्विधा
भवन्ति

Mukti.

1. 25. चतुर्विधा तु या मुक्तिः

Gītā.

7. 16. चतुर्विधा भजन्ते माम्

15. 14. पञ्चाम्यज्ञं चतुर्विधम्

चतुर्विधाहारमय

Garbha.

1. चतुर्विधाहारमयं शरीरम्

चतुश्चत्वारिंशत्

Chhā. 3.

16. 3. चतुश्चत्वारिंशद्वर्षाणि

चतुश्चत्वारिंशदक्षर

Chhā. 3.

16. 8. चतुश्चत्वारिंशदक्षरा त्रिष्टुप्

चतुष्कपाल

Garbha.

5. चतुष्कपालं शिरः

चतुष्कल

- Chhâ. 4. 5. 2. एष वै सोम्य चतुष्कलः पा-
दो ब्रह्मणः 4. 6. 3; 4. 7.
3; 4. 8. 3.
3. य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं
पादं ब्रह्मणः . . उपास्ते
4. 6. 4; 4. 7. 4; 4. 8. 4.

चतुष्टय

- Râmot. 5. अन्तःकरणचतुष्टयात्मा
(12).
Mukti. 1. साधनचतुष्टयसम्पन्नाः

चतुष्पद, चतुष्पद, चतुष्पाद

- Chhâ. 3. 12. 5. सैषा चतुष्पदा षड्विधा गा-
यत्री
3. 18. 2. तदेतच्चतुष्पाद्ब्रह्म
Brih. 2. 5. 18. पुरश्चक्रे चतुष्पदः
5. 14. 7. गायत्र्यस्येकपदी द्विपदी त्रि-
पदी चतुष्पदी

- Śwet. 4. 13. य ईंशे ऽस्य द्विपदश्चतुष्पदः
Māṇḍū. 2. सो ऽयमात्मा चतुष्पात्
Nṛip. 4. 1; Nṛisut. 1;
Ramot. 3

- Nṛisut. 2. अजयैनं चतुष्पादं मात्राभि-
रोङ्गरेण त्रैकीकुर्यात्

- Śikhâ. 1. चतुष्पादे तदक्षरं परं ब्रह्म
— ओङ्कारश्चतुष्पादश्चतुःशिराः

- Brahma. 2. तत्र चतुष्पादं ब्रह्म विभाति
Prāṇâg. 1. द्विपदे चतुष्पदे

चतुरूप

- Nṛisut. 2. वैश्वानरश्चतुरूपो ऽकार एव
चतुरूपो ह्ययमकारः
— हिरण्यगर्भश्चतुरूप उकार
एव चतुरूपो ह्ययमुकारः
— ईश्वरश्चतुरूपो मकार एव

चतुरूपो ह्ययं मकारः

Nṛisut.

2. चतुरूप ओङ्कार एव चतु-
रूपो ह्ययमोङ्कारः

चन

Kaush.

3. 1. तस्य मे तत्र न लोम चना
मीयत

Brih. 1.

4. 10. तस्य ह न देवाश्चनाभूत्य
ईंशते

17. नेच्छंश्चनातो भूयो विन्देत्

चन्दन

Vâsu.

1. चन्दनं कुंकुमादिसहितम्

Gopî.

1. चन्दनं तुष्टिकारणं च

2. तासां चन्दनमाह्लादनम्

3. चन्दनं तु ततः पश्चात्

- चन्दनं तु त्रियक्षरम्

4. अस्य चन्दनस्य वैभवम्

5. चन्दनं चापि गोपीनाम्

- चन्दनैर्युतम्

- एतत्संभोगसंभूतं चन्दनम्

Râmap.

91. आराधयेद्वाघवं चन्दनाद्यैः

चन्द्र

Chhâ. 4.

3. 1. यदा चन्द्रो ऽस्तमेति वायु
मेवाप्येति

4. 7. 3. सूर्यः कला चन्द्रः कला

6. 4. 3. अपागाच्चन्द्राच्चन्द्रत्वम्

8. 13. 1. चन्द्र इव राहोर्मुखात्पुच्छ

Brih. 1.

3. 16. असौ चन्द्रः परेण मृत्युम्
तिक्रान्तो भाति

1. 5. 13. ज्योतीरूपमसौ चन्द्रः

- तावानसौ चन्द्रः

2. 1. 3. चन्द्रे पुरुष एतं . . ब्रह्मोपाते

2. 5. 7. चन्द्रः सर्वेषां मध्वस्य चन्द्र
स्य सर्वाणि . . मधु

- चन्द्रे . . अमृतमयः पुरुष

3. 1. 6. ब्रह्मणर्विजा मनसा चन्द्रे

- यदिदं मनः सो ऽसौ चन्द्र

- Bṛih. 3. 2. 13. मनश्चन्द्रं [अप्येति]
6. 2. 16. पितृलोकाच्चन्द्रं ते चन्द्रं
प्राप्यान्न भवन्ति *

- faitri. 6. 16. *vide* आदि
Mund. 2. 1. 4. चक्षुषी चन्द्रसूर्यौ
Jhyāna. 15. तत्रार्कचन्द्रवह्निनाम्
16. चन्द्रमिसूर्ययोः (sic).
Āmap. 24. चन्द्रश्चन्द्रिकया यथा
Āmot. 2. चन्द्राय नमो भद्राय नमः

चन्द्रतारक

- Bṛih. 3. 7. 11. यश्चन्द्रतारके तिष्ठश्चन्द्रता-
रकादन्तरो यं चन्द्रतारकं
न वेद यस्य चन्द्रतारकं
शरीरं यश्चन्द्रतारकमन्तरो
यमयति
ātha. 5. 15. न तत्र सूर्यो भाति न चन्द्र-
तारकम् Swet. 6. 14;
Mund. 2. 2. 10.

चन्द्रत्व

- hhā. 6. 4. 3. अगागाच्चन्द्राच्चन्द्रत्वम्

चन्द्रमस्

- it. 1. 4. हृदयान्मनो मनसश्चन्द्रमाः
2. 4. चन्द्रमा मनो भूत्वा हृदयं
प्राविशत्
aush. 1. 2. चन्द्रमसमेव ते सर्वे गच्छति
— स्वर्गस्य लोकस्य द्वारं य-
च्चन्द्रमाः
2. 8. पश्चाच्चन्द्रमसं दृश्यमानमु-
पतिष्ठेत्
— यन्मे सुसीमं हृदयं दिवि
चन्द्रमसि श्रितम्
9. पुरस्ताच्चन्द्रमसं दृश्यमान-
मुपतिष्ठेत्
12. तस्य चन्द्रमसमेव तेजो
गच्छति
— एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यच्चन्द्र-
मा दृश्यते

- Kaush. 4. 2. चन्द्रमस्यसम्
4. य एवैष चन्द्रमसि पुरुष-
स्तमेवाहमुपासे

- Chhā. 1. 6. 4. चन्द्रमाः साम.. चन्द्रमा
अमः

1. 13. 1. चन्द्रमा अथकारः

2. 20. 1. चन्द्रमा निधनम्

3. 13. 2. तच्छ्रोत्रं स चन्द्रमाः

4. 12. 1. आपो दिशो नक्षत्राणि च-
न्द्रमा इति य एष चन्द्र-
मसि पुरुषो दृश्यते

4. 15. 5. आदित्याच्चन्द्रमसं चन्द्रम-
सो विशुतम् 5. 10. 2.

5. 4. 1. चन्द्रमा अङ्गाराः Bṛih
6. 2. 11.

5. 10. 4. आकाशाच्चन्द्रमसम्

5. 20. 2. चन्द्रमास्तृप्यति चन्द्रमसि
तृप्यति दिशस्तृप्यन्ति
— यत्किञ्च दिशश्च चन्द्रमा-
श्चाधितिष्ठन्ति

6. 4. 3. यच्चन्द्रमसो रोहितं रूपम्

- Bṛih. 1. 3. 16. तद्यदा मृत्युमत्यमुच्यत स
चन्द्रमा अभवत्

1. 5. 20. अङ्गश्चैतं चन्द्रमसश्च

22. भास्याभ्यहमिति चन्द्रमाः

3. 9. 3. चन्द्रमाश्च नक्षत्राणि च

4. 3. 3. चन्द्रमा एवास्य ज्योतिः...
चन्द्रमसैवायं ज्योतिषास्ते

4. चन्द्रमस्यस्तमिते 5, 6.

5. 10. 1. स चन्द्रमसमागच्छति

- Thit. 1. 5. 2. मह इति चन्द्रमाश्चन्द्रमसा
वाव सर्वाणि ज्योतीर्षि म-
हीयन्ते

1. 7. 1. आदित्यश्चन्द्रमा नक्षत्राणि

- Swet. 4. 2. तद्वायुस्तदु चन्द्रमाः

- Maitri. 6. 5. अन्नमापश्चन्द्रमा इत्याप्या-
यनवत्येषा

- Maitri. 7. 5. अंगिरसश्चन्द्रमा ऊर्ध्वाः
 Mahānār. 1. 7. तत्त्वैर्यस्तदु चन्द्रमाः
 24. 1. द्युम्नोदास्त्वमसि चन्द्रमसः
 25. 1. चन्द्रमसः सायुज्यं गच्छति
 Praśna. 1. 5. रयिरेव चन्द्रमाः
 Kaivalya. 8. स कालो ऽग्निः स चन्द्रमाः
 Nṛip. 5. 10. यत्र न चन्द्रमास्तपति
 Gītā. 15. 12. यच्चन्द्रमसि यच्चाग्नौ

चन्द्रलोक

- Bṛih. 3. 6. 1. चन्द्रलोकेषु गार्गीति कस्मि-
 न्नु खलु चन्द्रलोका ओताश्च
 प्रोताश्चेति

चन्द्रसङ्काश

- Brahmav. 9. उकारश्चन्द्रसङ्काशः

चन्द्रिका

- Rāmāp. 24. चन्द्रश्चन्द्रिकया यथा

चमर

- Krish. 22. चमरो धर्मसंज्ञकः (see
 latter word).

चमस

- Chhā. 5. 2. 8. निर्णिज्य कंसं चमसं वा
 Bṛih. 2. 2. 3. अर्वाग्विलश्चमसः (ter).
 6. 3. 1. औदुंबरे कंसे चमसे वा
 13. औदुंबरश्चमसः
 Nyāsa. 4. कुण्डिकां चमसं शिष्यम्
 Kāṭhāśru. 4.

चमू

- Gītā. 1. 3. पश्येतां.. महतीं चमूम्

चयन

- Maitri. 1. 1. ब्रह्मयज्ञो वा एष यत्पूर्वेषां
 चयनम्

चर

- Kaush. 4. 15. पुरुषः क्षमः स्वप्रया चरति

- Chhā. 3. 17. 3. यन्मैथुनं चरति
 4. 4. 2. बह्वहं चरन्ती परिचारिण
 5. 11. 6. येन हैवार्थेन पुरुषश्चेत्
 7. 11. 1. विशुद्धिराहादाश्चरन्ति
 8. 10. 1. स्वप्ने महीयमानश्चरत्
 आत्मा

- Bṛih. 1. 2. 1. सो ऽर्चन्नचरत्
 1. 5. 23. तस्मादेकमेव व्रतं चरेत्
 — यशु चरेत्समापिपयिष्येत्
 2. 1. 18. स यन्नैतत्स्वप्रया चरति
 3. 5. 1. भिक्षाचर्यं चरन्ति 4. 4.
 4. 1. 1. किमर्थमचारीः
 4. 3. 12. बहिः कुलायादमृतश्चरि
 15. सम्प्रसादे रत्वा चरित्वा
 16. स्वप्ने रत्वा चरित्वा
 17. बुद्धान्ते रत्वा चरित्वा
 34. स्वप्नान्ते रत्वा चरित्वा
 6. 4. 3. अधोपहासं चरति
 4. अधोपहासं चरन्ति

- Tait. 1. 11. 1. सत्यं वद धर्मं चर
 Kāṭhā. 2. 15. यद्विच्छन्तो ब्रह्मचर्यं
 न्ति Gītā. 8. 11.

- Maitri. 2. 7. प्रति शरीरेषु चरति
 4. 6. ताभिः सहैवोपर्युपरि
 केषु चरति
 5. 2. भूतेषु चरन्ति प्रविष्टः
 6. 6. चक्षुषा ह्ययं मात्राश्चरति
 — अक्षिण्यवस्थितो हि पु
 सर्वार्थेषु चरति
 14. तावतीषु चरत्यसौ
 7. 11. मारुतस्तूरसि चरन्
 — त्रिज्वेकपाद्येद्ब्रह्म त्रि
 रति चोत्तरे

- Mund. 1. 2. 5. एतेषु यश्चरते भ्राजमानः
 11. भैक्षचर्या चरन्तः
 2. 1. 8. सप्त इमे लोका येषु च
 माणाः Mahānār. 8.

- lapd. 2. 2. 6. स एषो ऽन्तश्चरति
 [ahânâr. 1. 1. प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः
 15. 6. अन्तश्चरसि भूतेषु Prâpâg.
 1.
 raśna. 1. 15. ये ह तत्प्रजापतिव्रतं चरन्ति
 2. 7. प्रजापतिश्चरसि गर्भे
 8. ऋषीणां चरितं सत्यम्
 2. त्वमन्तरिक्षे चरसि
 3. 6. आसु व्यानश्चरति
 andâ. 4. 65. चरन् जागरिते जामत्
 iras. 4. साकं स एको भूतश्चरति
 प्रजानाम्
 rahmab. 21. चरेद्ब्रह्मिमतः परम्
 yâsa. 2. चरेत् वनमार्गेण
 3. अनिकेतश्चरेत् Kâṭhaśru.
 4.
 aṭhaśru. 1. चतुर्थं वर्णेषु भिक्षार्थं चरेत्
 runeyu. 3. अष्टौ मासानेकाकी यतिश्च-
 रेद् द्वावेव वा चरेत्
 śrama. 1. वेदब्रह्मचर्यं चरेत्
 4. स्वपुत्रगृहेषु भिक्षार्थं चर-
 न्तः
 — साधुवृत्तेषु ब्राह्मणकुलेषु
 भिक्षार्थं चरन्तः
 — एकरात्रद्विरात्रकृच्छ्रा-
 न्द्रायणादि चरन्तः
 — यथोपपन्नचातुर्वर्ण्यभिक्षाच-
 र्त्रं चरन्तः
 rama. 2. vide आच्छादन
 ś. 2. 64. विषयानिन्द्रियैश्चरन्
 67. इन्द्रियाणां हि चरताम्
 71. पुमांश्चरति निःस्पृहः
 3. 36. पापं चरति पुरुषः

चर

- et. 3. 13. स्थावरस्य चरस्य च
 ś. 13. 15. अचरं चरमेव च

चरक

- Bṛih. 3. 3. 1. मन्त्रेषु चरकाः पर्यव्रजाम
 चरण

- Maitri. 1. 2. शिरसास्य चरणावभिमृश-
 मानः

- Hansa. 2. रुद्राणी चरणौ

चराचर

- Mahânâr. 1. 4. विवेश भूतानि चराचराणि
 Râmâp. 16. जगदेतच्चराचरम्
 Gîtâ. 10. 39. भूतं चराचरम्
 11. 43. पितासि लोकस्य चराच-
 रस्य

चरितब्रह्मचर्य

- Kaṭhaśru. 3. ब्रह्मचारी.. चरितब्रह्मचर्यः

चरित्र

- Râmâp. 4. धर्ममार्गं चरित्रेण

चरु

- Kaṭhaśru. 3. प्रजापतये च पाजापत्यं
 चरुम्

चर्मन्

- Chhâ. 4. 17. 7. लोहेन दासं चर्मणा
 5. 2. 8. चर्मणि वा स्थण्डिले वा
 Tait. 1. 7. 1. चर्म मांसं स्नावास्थि मज्जा
 Śwet. 6. 20. यदा चर्मवदास्नाशं वैश्वयि-
 प्यन्ति

- Maitri. 1. 3. अस्थिचर्मस्नायु.. संघाते
 3. 4. चर्मणावनद्धम्

- Āśrama. 3. चीरचर्मवन्कलपरिवृताः

चर्माधिषवण

- Bṛih. 6. 4. 3. चर्माधिषवणं.. तौ मुष्कौ

चल

- Gauḍa. 3. 44. शमप्राप्तं न चालयेत्
 4. 61. चित्तं चलति मायया (bis).

- Amṛita. 12. नैव गात्राणि चालयेत्
Mukti. 2. 7. अशुभाच्चालितं याति
49. प्राणस्पन्देन चाल्यते
Gītā. 6. 21. यत्र न . . चलति तत्त्वतः
चल
Gītā. 6. 35. मनो दुर्निग्रहं चलम्
17. 18. रोजसं चलमधुवम्
चलत्व
Maitri. 3. 5. चलत्वं व्यमत्वं जिगीषा
चलस्थिरोभयाभाव
Gauḍa. 4. 83. चलस्थिरोभयाभावैरावृणो-
त्येव बालिशः (MSS.
read सै for वै).
चलाचलनिकेत
Gauḍa. 2. 37. चलाचलनिकेतश्च यतिः
चलितमानस
Gītā. 6. 37. योगाचलितमानसः
चलाभास
Gauḍa. 4. 45. जात्याभासं चलाभासम्
चाक्रायण
Chhā. 1. 10. 1. उपस्तिर्ह चाक्रायणः
1. 11. 1. उपस्तिरस्मि चाक्रायणः
Bṛih. 3. 4. 1. उपस्तथाक्रायणः 2.
चाक्षुष
Kaush. 1. 3. प्रतिरूपा च चाक्षुषी
Chhā. 8. 12. 4. स चाक्षुषः पुरुषः
Bṛih. 2. 5. 5. अयमध्यात्मं चाक्षुषः . .
पुरुषः
4. 4. 1. यत्रैष चाक्षुषः पुरुषः पराङ्
पर्यवर्त्तते
Kātha. 5. 11. न लिप्यते चाक्षुषैर्बाह्यदोषैः
Maitri. 7. 11. पुरुषश्चाक्षुषो यो ऽयम्
— चाक्षुषः स्वप्रचारी च
Praśna. 3. 8. चाक्षुषं प्राणमनुगृह्णानः

चाट

- Maitri. 7. 8. vide रङ्गावतारिन्
चाणूरमल्ल
Krish. 15. द्वेषश्चाणूरमल्लो ऽयम्
चाण्डाल
Bṛih. 4. 3. 22. चाण्डालो ऽचाण्डालः
Brahma. 2. तत्र . . चाण्डालो न चा
लः
चातुर्मास्य
Mahānār. 25. 1. ये अर्द्धमासाश्च मासाश्च
चातुर्मास्यानि
चातुर्वर्ण्य
Āśrama. 4. यथोपपन्नचातुर्वर्ण्यमैशा
र्थं चरन्तः
Gītā. 4. 13. चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टम्
चान्द्रमस
Praśna. 1. 9. चान्द्रमसमेव लोकमभि
यन्ते
Gītā. 8. 25. तत्र चान्द्रमसं ज्योतिः
चाप
Gītā. 1. 47. विसृज्य सशरं चापम्
चि
Kātha. 1. 18. य एवं विद्वांश्चिनुते न
केतम्
2. 10. ततो मया नाचिकेता
जग्निः
Maitri. 1. 1. यजमानश्चित्त्वैतानग्नीन्
3. 4. शरीरं . . अस्थिभिश्चि
6. 34. तस्मादग्निः . . चेतव्यः
Muṇḍ. 1. 1. 8. तपसा चीयते ब्रह्म
चिकीर्षु
Gītā. 1. 23. युद्धे प्रियचिकीर्षवः
3. 25. चिकीर्षुर्लोकसंग्रहम्

विच्छक्ति

Rāmap. 15. कारणत्वेन विच्छक्त्या

चिञ्चिणी

Haṁsa. 2. चिञ्चिणीति द्वितीयम्
— प्रथमे चिञ्चिणी गात्रम्

चिणी

Haṁsa. 2. चिणीति प्रथमम्

1. चित्

Kaush. 3. 3. उदक्रमीच्चित्तम्

Chhā. 7. 5. 1. चित्तं वाव संकल्पाद्भूयः

— यदा वै चेतयते

2. तानि चित्ते प्रतिष्ठितानि

— चित्तं . . एकायनं चित्तमा-
त्मा चित्तं प्रतिष्ठा चित्त-
मुपास्व

3. यश्चित्तं ब्रह्मेत्युपास्ते चि-
त्तान्वै स लोकान् . .
अभिसिध्यति

— यावच्चित्तस्य गतम्

— अस्ति भगवश्चित्ताद्भूय इति
चित्ताद्वाव भूयो अस्ति

7. 6. 1. ध्यानं वाव चित्ताद्भूयः

7. 26. 1. आत्मतश्चित्तम्

Maitri. 6. 19. तत्र चित्तं निधयेत

20. चित्तस्य हि प्रसादेन हन्ति
कर्म 34.

27. प्रणश्यति चित्तं तथाभ्रयेण
सह

34. तथा वृत्तिक्षयाच्चित्तम्

— चित्तमेव हि संसारम्

— समासक्तं यथा चित्तम्

Mond. 3. 1. 9. प्राणैश्चित्तं सर्वमोतं प्रजा-
नाम्

Mahānār. 23. 1. शान्त्या चित्तं चित्तेन स्मृ-
तिः

Praśna.

4. 8. चित्तं च चेतयितव्यं च

Gauḍa.

2. 25. चित्तमिति चित्तविदः

3. 44. लये संबोधयेच्चित्तम्

45. निश्चलं निश्चरच्चित्तम्

46. यदा न लीयते चित्तम्

4. 26. चित्तं न संस्पृशत्यर्थम्

27. निमित्तं न सदा चित्तं सं-
स्पृशति

28. तस्मान्न जायते चित्तम्

46. एवं न जायते चित्तम्

54. चित्तं वापि न धर्मजम्

61. चित्तं चलति मायया (bis).

62. अद्वयं च द्वयाभासं चित्तम्

66. जाग्रच्चित्तेक्षणीयास्ते

— जाग्रतश्चित्तमिष्यते

72. चित्तं निर्विषयं नित्यम्

76. तदा न जायते चित्तम्

77. अनिमित्तस्य चित्तस्य

Prāṇāg.

4. होता चित्तम्

Parama.

1. यच्चित्तं तत्सदा मय्येवाव-
तिष्ठते

Mukti.

2. 7. लालयेच्चित्तबालकम्

24. चित्तस्योत्पत्तिपरमाम्

25. अतिचञ्चलं चित्तं सञ्जायते

27. द्वे बीजे चित्तवृक्षस्य 48.

29. चित्तं गच्छत्यचित्तताम्

54. प्रशान्तवृत्तिकं चित्तम्

Gītā.

6. 18. यदा विनियतं चित्तम्

20. यत्रोपरमते चित्तम्

12. 9. अथ चित्तं समाधातुम्

2. चित्

Kaivalya.

21. न चास्ति वेत्ता मम चित्स-
दाहम्

Nrisut.

7. चिद्दीदं सर्वं प्रकाशते प्रका-
शते चेति

— चिदानन्दावप्यवचनेनैवानु-
भवम्

- Nṛisut. 8. चिद्धीदं सर्वं निरात्मकमा-
त्मसात्करोति
— चिदेव ह्यनुज्ञा (so 6 MSS.)
Nyāsa. 1. ओं चित्सखायम्
Skanda. 4. चिञ्जडानां तु यो द्रष्टा
Rāmap. 27. सर्वालंकृतया चिता

चिति

- Maitri. 6. 33. सेयं प्रजापतेः प्रथमा चितिः
— इदमन्तरिक्षं प्रजापतेर्द्विती-
या चितिः
— सैषा द्यौः प्रजापतेस्तृतीया
चितिः

चित्तकाल

- Gauḍa. 2. 14. चित्तकाला हि ये ऽन्तस्तु

चित्तज

- Gauḍa. 4. 54. एवं न चित्तजा धर्माः

चित्तजय

- Mukti. 2. 45. पुष्टाः सन्ति चित्तजये

चित्तदर्प

- Mukti. 2. 41. प्रक्षीणाचित्तदर्पस्य

चित्तदृश्य

- Gauḍa. 4. 28. चित्तदृश्यं न जायते
36. चित्तदृश्यमवस्तुकम्
77. चित्तदृश्यं हि तद्यतः

चित्तधर्म

- Mukti. 2. पुरुषस्य ... चित्तधर्मः

चित्तनाश

- Mukti. 2. 32. द्विविधश्चित्तनाशो ऽस्ति
34. चित्तनाशाभिधानम्

चित्तबीज

- Mukti. 2. 26. क्रियते चित्तबीजस्य

चित्तमध्यस्थ

- Maitri. 6. 19. अचित्तं चित्तमध्यस्थम्

चित्तवन्त

- Chhā. 7. 5. 2. यद्यल्पविश्वित्तवान् भवति

चित्तविद्

- Gauḍa. 2. 25. चित्तमिति चित्तविदः

चित्तवृत्ति

- Tejo. 8. चित्तवृत्तिविनिर्मुक्तम्

चित्तात्मन्

- Chhā. 7. 5. 2. चित्तैकायनानि चित्तात्मानि

चित्तैकायन

- Chhā. 7. 5. 2. vīde चित्तात्मन्

चित्प्रकाश

- Vāsu. 3. चित्प्रकाशं निरञ्जनम्

1. चित्र

- Mahānār. 13. 2. विश्वं भूतं भव्यं भुवनं चित्रम्
16. 4. त्वया जुष्टाश्चित्रं विन्दते वयुः
Nṛisut. 9. सैषा चित्रा सुदृढा बहद्गुरा

2. चित्र

- Kaush. 1. 1. चित्रो ह वै गार्ग्यायणिः
— चित्रं गार्ग्यायणिम्

चित्रतर

- Maitri. 6. 17. अग्नौ चाधूमके यज्ज्योति-
श्चित्रतरम्

चित्रभित्ति

- Maitri. 4. 2. चित्रभित्तिरिव मिथ्यामनो-
रमम्

चित्ररथ

- Gītā. 10. 26. गन्धर्वाणां चित्ररथः

चिदात्मक

- Rāmot. 3. रामचन्द्रश्चिदात्मकः सो
ऽहम्

- Mukti. 2. 55. बुद्धिशून्यं चिदात्मकम्

- चिदात्मन्**
 Rāmap. 6. नित्यानन्दे चिदात्मनि
चिदानन्द
 Kaivalya. 6. चिदानन्दमरूपमद्भुतम्
 Mukti. 2. 51. चिदानन्दं विचिन्तय
चिदेकरस
 Nṛisut. 1. चिदेकरसो ह्ययमात्मा
 — चिदेकरसो हि
चिद्वन
 Nṛisut. 8. सद्ब्रह्मोऽयं चिद्वनः
 — अतश्चिद्वन एव
 Gopī. 5. चिद्वनानन्दैकरूपम्
चिद्रूप
 Nṛisut. 2. अनुज्ञेकरसो ह्ययमात्मा
 चिद्रूप एव
 — अविकल्पो ह्ययमात्मा..
 चिद्रूपः
 9. एष आत्मा सिंहश्चिद्रूप एव
चिद्रूपत्व
 Nṛisut. 2. तुरीयत्वाच्चिद्रूपत्वाद्वा
चिन्त
 Katha. 2. 8. बहुधा चिन्त्यमानः
 Svet. 1. 2. कालः स्वभावो नियतिर्यद्-
 च्छा भूतानि योनिः पुरुष
 इति चिन्त्यम्
 6. 2. पृथग्याप्यतेजोनिलखानि चि-
 न्त्यम्
 Maitri. 4. 4. यः सुयुक्तो ऽजस्तं चिन्तय-
 ति
 6. 7. यो ऽस्य भर्गाख्यस्तं चिन्त-
 यामि
 20. निरात्मकत्वादसंख्यो ऽयो-
 निश्चिन्त्यः

- Gauḍa. 1. 24. न किञ्चिदपि चिन्तयेत्
 Gītā. 6. 25.
 Nṛisut. 3. ओतानुज्ञानुज्ञाविकल्परू-
 पं चिन्तयन् (bis).
 Brahmap. 14. ध्रुवं हि चिन्तयेद्ब्रह्म
 Garbha. 3. क्षराक्षरं मोक्षं चिन्तयति
 Brahmap. 6. नैव चिन्त्यं न चाचिन्त्यम्-
 चिन्त्यं चिन्त्यमेव च
 Amṛita. 5. चिन्तयेदात्मनो रदमीन्
 8. रुचिरं चैव चिन्तयेत्
 31. अर्धमात्रं च चिन्तयेत्
 — चिन्तयेदात्मनात्मनि
 Dhyāna. 12. चिन्तयेत् कमलासनम्
 15. उपर्युपरि चिन्तयेत्
 Yogasī. 3. ओङ्कारं तत्र चिन्तयेत्
 Vāsu. 3. हृदये चिन्तयेद्भरिम्
 (some MSS have चि-
 द्रविं for चिन्तयेत्)
 Gītā. 9. 22. अनन्याश्चिन्तयन्तो माम्
 10. 17. चिन्त्यो ऽसि भगवन्मया
चिन्ता
 Maitri. 4. 4. विद्यया तपसा चिन्तया चो-
 पलभ्यते ब्रह्म
 Gauḍa. 3. 38. चिन्ता यत्र न विद्यते
 Gītā. 16. 11. चिन्तामपरिमेयां च
चिन्मय
 Nṛisut. 8. चिन्मयो ह्ययमोङ्कारश्चिन्म-
 यमिदं सर्वम्
 — चिन्मयो ह्ययमोङ्कारः (ter)
 Rāmap. 1. चिन्मये ऽस्मिन्महाविष्णौ
 7. चिन्मयस्याद्वितीयस्य
 49. चिन्मयः परमेश्वरः
चिन्मात्र
 Kaivalya. 18. चिन्मात्रो ऽहं सदाशिवः
 Nṛisut. 5. उत्कृष्टतमं चिन्मात्रम् (bis)
 9. सदानन्दचिन्मात्रमात्मैव

- Sarvop. 3. विज्ञानचिन्मात्रस्वभावः
Mukti. 2. 18. मयि चिन्मात्रविग्रहे
51. परिशिष्टं च चिन्मात्रम्
70. चिन्मात्रवासनः

चिर

- Chhâ. 5. 3. 7. चिरं वसेत्याज्ञापयाञ्च-
कार
6. 14. 2. तावदेव चिरं यावच्च वि-
मोक्षये
Maitri. 7. 10. अतश्चिरं ध्यात्वामन्यत
Mukti. 2. 12. निषेव्यन्ते यद्येते चिरम-
प्यलम्

चिरजीविका

- Kaṭhâ. 1. 24. वृणीष्व वित्तं चिरजीवि-
कां च

चिरलोकलोक

- Tait. 2. 8. 1. पितृणां चिरलोकलोकाना-
म् (bis)

चिराभ्यस्त

- Mukti. 2. 10. समकालं चिराभ्यस्ताः
13. त्रिभिरेतैश्चिराभ्यस्तैः

चिराभ्यास

- Mukti. 2. 14. चिराभ्यासयोमेन विना

चीर

- Āsrama. 3. चीरचर्मवल्कलपरिवृताः

चीर्ण

- Mund. 3. 2. 10. शिरोव्रतं विधिवद्यैस्तु ची-
र्णम्

चुद्

- Gauḍa. 3. 15. दृष्टिर्या चोदितान्यथा

चूडा

- Mukti. 1. 34. चूडानिर्वाणमण्डलम्

चूर्णहस्त

- Kaush. 1. 4. शतं चूर्णहस्ताः

चूर्णित

- Gītā. 11. 27. सन्दूदयन्ते चूर्णितैरुत्तमा-
ङ्गैः

चूल

- Brih. 6. 3. 9. चूलाय भागवित्तये
10. चूलो भागवित्तिः

चूष्

- Garbha. 5. अशितपीतलेह्यचोष्यं पच-
तीति

चेकितान

- Gītā. 1. 5. धृष्टकेतुश्चेकितानः

चेतन

- Kaṭhâ. 5. 13. नित्यो नित्यानां चेतनश्चेत-
नानां Śwet. 6. 13.

- Maitri. 2. 5. चेतनेनेदं शरीरं चेतनघन
प्रतिष्ठापितम्

- Brahma. 2. धारयेद्यः स चेतनः

चेतनवन्त्

- Maitri. 2. 3. चेतनवत् प्रतिष्ठापितम्
4, 5, 6.

6. 5. बुद्धिर्मनोऽहङ्कारा इति चे-
तनवत्येषा

चेतना

- Gītā. 10. 22. भूतानामस्मि चेतना
13. 6. संघातश्चेतना धृतिः

चेतस्

- Maitri. 6. 34. समाधिनिर्दीतमलस्य
तसः

- Mund. 2. 2. 3. आयस्य तद्भावगतेन चेत-
3. 1. 9. एषो ऽणुरात्मा चेतसा वे-
दितव्यः

Gauḍa. 1. 25. युञ्जीत-प्रणवे चेतः
Garbhā. 3. पञ्चात्मिका चेतसा बुद्धिर्ग-
न्धरसादिज्ञाना (2 MSS.
read तेजसा)

Mukfi. 2. 18. चेतः शममायाति दीपवत्
46. चेतसो दीपमुत्सृज्य
47. हठाच्चेतसो जयम्

Gitā. 1. 38. लोभोपहतचेतसः
2. 7. धर्मसम्बुद्धचेताः
8. 8. चेतसानन्यगामिना
18. 57. चेतसा सर्वकर्माणि मयि
सञ्चस्य
72. एकाभेण चेतसा

चेतामात्र

Maitri. 2. 5. चेतामात्रः प्रतिपुरुषः क्षेत्रज्ञः
5. 2.

6. 17. एतस्मादाकाशदिष्वखल्विदं
चेतामात्रं बोधयति
चेतृ

Śvet. 6. 11. साक्षी चेता केवलो निर्गुणश्च
Brahma. 3.

Maitri. 6. 7. चेता मन्ता गन्तोत्सृष्टा
10. पुरुषश्चेता प्रधानान्तःस्थः

चेतोंशु

Gauḍa. 1. 6. सर्वं जनयति प्राणश्चेतोंशु-
न्पुरुषः पृथक्

चेतोमुख

Māṇḍā. 5. आनन्दमुक् चेतोमुखः
Nrip. 4. 1; Nrisut 1.
(vide अज्ञानमुञ्ज.); Rā-
mot. 3.

चेल

Gitā. 6. 11. चेलजिनकुशोत्तरम्

चेष्ट

Bṛih. 6. 4. 19. स्थालीपाकावृताज्यं चेष्टि-
त्वां

Mahānār. 19. 2. यदेजति जगति यच्च चेष्टति
Gitā. 3. 33. सदृशं चेष्टते स्वस्याः प्रकृतेः
चेष्टा

Gitā. 18. 14. विविधाश्च पृथक् चेष्टाः
चैकितानेय

Bṛih. 1. 3. 24. ब्रह्मदत्तश्चैकितानेयः
चैकितायन

Chhā. 1. 8. 1. चैकितायनो दाल्भ्यः
3. चैकितायनं दाल्भ्यम्
चैतन्य

Maitri. 6. 10. भोक्तृत्वाच्चैतन्यं प्रसिद्धं
तस्य

38. स्वतन्त्रं चैतन्यं . . पश्यति

Brahma. 2. हृदि चैतन्ये तिष्ठति

Sarvop. 2. भावरहितं . . चैतन्यं . . त-
त्तुरीयं चैतन्यम्
— तत्र यत्प्रकाशते चैतन्यम्
3. उत्पत्तिविनाशरहितं चैत-
न्यम्

4. पूर्वं व्यापकं चैतन्यम्

— आनन्दो नाम सुखचैतन्य-
स्वरूपः

चैतन्यदीप्त

Nrisut. 9. सैषा . . चैतन्यदीप्ता

चौर

Mahānār. 19. 1. चौरस्यान्नं नवभ्रातृम्
च्यु

Muṇḍ. 1. 2. 9. क्षीणलोकाध्यवन्ते

Mahānār. 7. 6. कर्णयोः श्रुतं मा च्योदुम्
21. 2. सत्येन न सुवर्गलोकाध्य-
वन्ते

Gauḍa. 4. 10. च्यवन्ते तन्मनीषया

Gitā. 9. 24. अतश्च्यवन्ति ते

छत्त

Krish. 23. छत्तं तु खं च संविदि

छद्

Chhā. 1. 4. 2. ते छन्दोभिरच्छादयन्त्यदे-
भिरच्छादयंस्तच्छन्दसां छ-
न्दस्त्वम्

Brih. 1. 6. 3. एतदमृतं सत्येन छन्नम्
— ताभ्यामयं प्राणदछन्नः

छन्दतस्

Kātha. 1. 25. सर्वान् कामांश्छन्दतः प्रा-
र्ययस्व

छन्दस्

Chhā. 1. 3. 10. येन छन्दसा स्तोष्यन् स्या-
त्तच्छन्द उपधावेत्

1. 4. 2. ते छन्दोभिरच्छादयन्त्यदे-
भिरच्छादयंस्तच्छन्दसां छ-
न्दस्त्वम्

Brih. 1. 2. 5. ऋचो यजुषि सामानि छ-
न्दांसि

Tait. 1. 4. 1. यदछन्दसामृषभः... छन्दो-
भ्यो ऽध्यमृतात्संबभूव

Śwet. 4. 9. छन्दांसि यज्ञाः क्रतवो व्र-
तानि

Mund. 1. 1. 5. निरुक्तं छन्दो ज्योतिषम्

Mahānār. 7. 5. यश्छन्दसामृषभो विश्वरूप-
श्छन्दोभ्यश्छन्दांस्याविवेश
— भूर्भुवः सुवश्छन्द ओम्

14. 1. छन्दांस्यापः

15. 1. गायत्री छन्दसां माता

20. 9. छन्दोभिरिमौल्लोकाननपज-
य्यमभ्यजयन्

Nrip. 1. 1. परमा वा एषा छन्दसां
यदनुष्टुप्

2. किं छन्दः क ऋषिरिति

5. 1. छन्दांसि वै पत्राणि

Siras.

Mahā.

1. छन्दो ऽहं सत्यो ऽहम्
2. सर्वाणि छन्दांसि तान्यग्ने
प्वाभितानि

3. गायत्रं छन्द ऋग्वेदः

— त्रैष्टुभं छन्दो यजुर्वेदः

— जागतं छन्दः सामवेदः

— आनुष्टुभं छन्दो ऽथर्ववेदः

Hansa.

Nār.

2. अव्यक्तगायत्री छन्दः

1. नारायणात्... सर्वाणि
छन्दांसि

Vāsu.

2. तिष्ठो व्याहृतयस्त्रीणि छन्द-
सि

Gītā.

10. 35. गायत्रीछन्दसामहम्

13. 4. छन्दोभिर्विविधैः पृथक्

15. 1. छन्दांसि यस्य पर्णानि

छन्दस्त्व

Chhā. 1. 4. 2. यदेभिरच्छादयंस्तच्छन्द-
सं छन्दस्त्वम्

छलय

Gītā. 10. 36. द्यूतं छलयतामस्मि

छान्दोग्य

Mukti. 1. 30. ऐतरेयं च छान्दोग्यम्
1. vide जाबालि

छाया

Kaush. 4. 2. छायायां द्वितीयः

12. छायायां पुरुषस्तमेवाह
पासे

Kātha. 3. 1. छायातपौ ब्रह्मविदो वदन्ति
6. 5. छायातपयोरिव ब्रह्मलोके

Praśna. 3. 3. यथैषा पुरुषे छाया

Nrip. 2. 4. यस्य छायामृतम्

Dhyāna. 10. छाया तस्यैव निष्कला

छायामय

Brih. 2. 1. 12. छायामयः पुरुष एतं...
द्वोपासे

Bṛih. 3. 9. 14. य एषायं छायामयः पुरुषः
स एषः

छिद्

Kaush. 2. 11. मा छेत्या मा व्यथिष्ठाः

Bṛih. 2. 1. 11. नास्माद्गणदिष्ठयते

6. 4. 24. अस्थोपसथां मा छैत्सीत्
प्रजया च पशुभिश्च

Śwet. 4. 15. तमेवं ज्ञात्वा मृत्युपाशां-
दिष्ठनत्ति

Maitri. 6. 38. अतः सम्मोहं छित्त्वा

Mund. 2. 2. 8. छिद्यन्ते सर्वसंशयाः

Kshur. 14. छिन्देदनमिशङ्कितः
(5 MSS. read छिन्द्येत्)
18. छिद्यन्ते ध्यानयोगेन सुषुम्णै-
का न छिद्यते (3 MSS.
have मिद्यते at the end).

19. छिन्देन्नाडीशतं धीरः
(4 MSS. have छिन्द्येत्)

22. पाशं छित्त्वा यथा हंसः

24. छित्त्वा तन्तुं न बध्यते 25.

Kaṭhaśru. 2. प्रजां विद्यां छिन्यात्

Gītā. 2. 23. नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि

4. 42. छित्त्वा न संशयम्

6. 39. छेत्तुमर्हस्यशेषतः

15. 3. असंगशस्त्रेण वृद्धेन छित्त्वा

छिन्नद्वैध

Gītā. 5. 25. छिन्नद्वैधा यतात्मानः

छिन्नपाश

Kaṭh. 22. छिन्नपाशस्तथा जीवः

छिन्नसंशय

Dhyāna. 5. स योगी छिन्नसंशयः

Gītā. 18. 10. मेधावी छिन्नसंशयः

छिन्नाभ

Itā. 6. 38. छिन्नाभमिव नश्यति

छेत्

Gītā. 6. 39. छेत्ता न ह्युपपद्यते

छेद

Mukti. 2. 13. विसच्छेदाहुणा इव

जक्ष

Chhā. 3. 17. 3. अथ यद्धसति यज्जक्षति

8. 12. 3. स तत्र पर्येति जक्षन् क्रीडन्

Bṛih. 4. 3. 13. जक्षदुतेवापि भयानि पश्यन्

6. 1. 14. न ह वा अस्यानन्नं जग्धं
भवति

जग (!)

Kaush. 1. 3. पुष्पाण्यादायावयतो वै च
जगानि

1. जगत् adj.

Isā. 1. यत्किञ्च जगत्यां जगत्

Mahānār. 16. 7. हिरण्यवर्णा जगती

Śiras. 4. ईशानमस्य जगतः स्वर्दृशम्

Vāsu. 3. यच्च किञ्चिज्जगत्सर्वम्

2. जगत्, जगती

Chhā. 3. 16. 5. अष्टाचत्वारिंशदक्षरा जगती

Isā. 1. ईशा वास्यमिदं सर्वं य-
त्किञ्च जगत्यां जगत्

Kaṭha. 2. 11. कामस्याग्निं जगतः प्रतिष्ठाम्

6. 2. यदिदं किञ्च जगत्सर्वम्

Śwet. 3. 6. मा हिंसीः पुरुषं जगत्

4. 10. तस्यावयवभूतैस्तु व्याप्तं स-
र्वमिदं जगत्

6. 17. य ईशे अस्य जगतो नित्य-
मेव

Maitri. 6. 10. सुखदुःखमोहसंशं . . इदं
जगत्

Maitri.	7. 3. मरुतो जगती.. पश्चादुद्य- न्ति	Gītā.	9. 17. पिताहमस्य जगतः
Mahānār.	1. 4. यतः प्रसूता जगतः प्रसूती 2. 9. गामश्वं पुरुषं जगत् 11. 6. यच्च किञ्चिज्जगत्यास्मिन् 13. 7. सावित्री गायत्री जगती 16. 3. ईशः सर्वस्य जगतः 19. 2. यदेजति जगति 22. 1. धर्मो विश्वस्य जगतः प्रतिष्ठा 23. 1. सर्वैः सर्वमिदं जगत्	10. 42. विष्टभ्याहमिदं.. स्थितो जगत् 11. 7. इहैकस्थं जगत्कृत्स्नम् 13. तत्रैकस्थं जगत्कृत्स्नम् 30. तेजोभिरापूर्य जगत्समग्र 36. जगत्प्रहव्यत्यनुरज्यते च 15. 12. जगद्भासयते अखिलम् 16. 18. जगदाद्वरनीश्वरम् 9. क्षयाय जगतो ऽहिताः	
Praśna.	5. 3. तूर्णमेव जगत्यामभिसम्प- द्यते	जगत्पति	
Nrip.	2. 1. रुद्रादित्या जगत्याहवनी- यः Nrisut. 3. 5. 1. द्वादशाक्षरा वै जषनी — जगत्या सम्मितं भवति 9. एषाविद्या जगत्सर्वम् Nrisut. Śiras.	Gītā.	10. 15. देवदेव जगत्पते
Śikhā.	1. विष्णुरादित्या जगत्याहव- नीयः Nila.	Rāmap.	18. जगत्प्राणायात्मने ऽस्मै
Gopt.	6. यथा नः सर्वमिज्जगदय- क्षमम् 2. जगत्सृष्टिस्थित्यन्तकारि- ण्यः Krish.	Rāmot.	3. जगदाकारकारिणी (so MSS. ; but print editions 'नन्ददायिनी')
Rāmap.	12. मायया मोहितं जगत् 13. तस्य माया जगत्कथम् 16. जगदेतच्चराचरम् 24. अग्नीषोमात्मकं जगत् 30. स्तुतिं चक्रुश्च जगतः पतिम् Gītā.	जगदाधारभूत	
	7. 5. ययेदं धार्यते जगत् 6. अहं कृत्स्नस्य जगतः 13. एभिः सर्वमिदं जगत् 8. 26. जगतः शाश्वते मते 9. 4. मया ततमिदं सर्वं जगत् 10. जगद्विपरिवर्त्तते	Rāmap.	92. एवंभूतं जगदाधारभूतम्
		जगद्धित	
		Nrip.	2. 4. जगद्धितं वा एतद्रूपमह भवति
		Śirās.	3. जगद्धितं वा एतदक्षरम्
		जगद्बीज	
		Krish.	25. अञ्जकाण्डं जगद्बीजम्
		जगदोनि	
		Rāmap.	26. प्रकृत्या परमेश्वर्या जग न्या
		जगन्निवास	
		Gītā.	11. 25. प्रसीद देवेश जगन्नि 45. 37. अनन्त देवेश जगन्नि

जग्धतृण

Katha. 1. 3. पीतोदका जग्धतृणाः

जघनार्द्ध

Brih. 1. 1. 1. निमोचन् जघनार्द्धः

जघनेन

Chhā. 2. 24. 3. जघनेन गार्हपत्यस्य

7. जघनेनाग्नीध्रीयस्य

11. जघनेनाहवनीयस्य

Brih. 6. 3. 6. जघनेनाग्निं . . संविशति

— जघनेनाग्निमासीनः

जघन्यगुणवृत्तिस्थ

Gitā. 14. 18. जघन्यगुणवृत्तिस्था अधो
गच्छन्ति तामसाः

जङ्गम

Ait. 5. 3. जङ्गमं च पतत्रि च यच्च
स्थावरम्hāl. 17. यस्मिन् सर्वमिदं . . स्थाव-
रजङ्गमम्

Arūṇa. 2. स्थावराणां जङ्गमानाम्

āsu. 3. जङ्गमस्यावरेषु च

āmot. 5. यत्स्थावरजङ्गमात्मकम्

itā. 13. 26. सत्त्वं स्थावरजङ्गमम्

जंघा

shur. 6. जंघे चैव त्रयस्त्रयः

जट

latri. 7. 8. vide रङ्गावतारिन्

जटाधर

śrama. 3. बालखिल्या जटाधराः

āmap. 25. पीतव्रासा जटाधरः

जटाभिरूप

aitri. 6. 35. जटाभिरूपा इव कृष्णवर्त्म-

.. नः

जठर

Garbha. 3. गुल्फजठरकटिप्रदेशः

जड

Nṛisut. 9. तदेतज्जडं मोहात्मकम्

Skanda. 3. व्यतिरिक्तं जडं सर्वम्

4. विज्जडानां तु यो ब्रह्मा

जडभरत

Jābāla. 6. vide प्रभृति

जडवत्

Gauḍa. 2. 36. जडवद्भोकमाचरेत्

जन्

Ait. 3. 2. ताभ्यो ऽभितप्ताभ्यो मूर्त्तिर-
जायत या वै सा मूर्त्तिर-
जायतान्नं वै तत्

13. स जातो भूतान्यभिव्यैक्षत्

4. 1. अथैतज्जनयति तदस्य प्रथ-
मं जन्म

4. इतः प्रयत्नेन पुनर्जायते

Chhā. 2. 3. 1. मेघो जायते स प्रस्तावः

2. 15. 1.

2. 12. 1. धूमो जायते स प्रस्तावः

3. 1. 3. रसो ऽजायत 3. 2. 2; 3.
3. 2; 3. 4. 2; 3. 5. 2.

3. 13. 6. अस्य कुले वीरो जायते

3. 19. 3. यत्तदजायत सो ऽसावादि-
त्यस्तं जायमानं. &c.

5. 2. 3. जायेरन्नेवास्मिञ्छाखाः

5. 9. 1. गर्भो दश वा मासान्तः
शयित्वा . . जायते

2. स जातो यावदायुषं जीवति

5. 10. 6. तिलमाषा इति जायन्ते

8. जायस्व भ्रियस्वेति

6. 2. 1. तस्मादसतः सज्जायेत

— कथमसतः सज्जायेतेति

7. 12. 1. आकाशे जायते

- Brih. 1. 2. 1. तस्यार्चत आपो ऽजायन्त
4. द्वितीयो म आत्मा जायेत
— तं जातमभिव्याददात्
1. 4. 3. ततो मनुष्या अजायन्त
4. कथं नु मात्मन एव जनायि-
त्वा संभवति
— ततो गावो ऽजायन्त
— तत एकशफमजायत
— ततो ऽजावयो ऽजायन्त
1. 5. 1. सप्ताक्षानि मेधया तपसा-
जनयत् 2.
2. मेधया हि तपसाजनयत्पि-
ता
— कुमारं जातं घृतं वैवाधे
प्रतिलेहयन्ति
— वस्सं जातमाहुर्तृणाद इति
— इदमन्नं पुनः पुनर्जनयते
— इदमन्नं धिया धिया जनयते
12. ततः प्राणो ऽजायत
14. ततः प्रातर्जायते
2. 1. 8. अथो प्रतिरूपोऽस्माज्जायते
3. 9. 22. तस्मादपि प्रतिरूपं जातमाहुः
28. जात एव न जायते को न्वे-
नं जनयेत्पुनः
4. 1. 6. तस्यां प्रतिरूपः पुत्रो जायते
4. 3. 8. अयं पुरुषो जायमानः
6. 2. 16. ततो योषामौ जायन्ते
6. 3. 7. जायेरञ्छाखाः प्ररोहेयुः
पलाशानि 8—12.
6. 4. 14. पुत्रो मे शुक्रो जायेत
— ईश्वरौ जनयितव्यौ 15—18.
15. पुत्रो मे कपिलः पिङ्गलो
जायेत
16. पुत्रो मे श्यामो लोहिताक्षो
जायेत
17. दुहिता मे पण्डिता जायेत
18. पुत्रो मे पण्डितः... जायेत

- Brih. 6. 4. 24. जाते ऽभिमुपसमाधाय
28. वीरमजीजनत्सा त्वम्
— य एवविदो ब्राह्मणस्य
पुत्रो जायते
- Tait. 2. 2. 1. अन्नाद्भूतानि जायन्ते ज
तान्यन्नेन वर्द्धन्ते Maith
6. 12.
2. 7. 1. ततो वै सदजायत
3. 1. 1. यतो वा इमानि भूता
जायन्ते येन जातानि ज
वन्ति
3. 2. 1. अन्नात्... जायन्ते ऽने
जातानि जीवन्ति
3. 3. 1. प्राणात्... जायन्ते प्राणे
जातानि जीवन्ति
3. 4. 1. मनसः... जायन्ते मन
जातानि जीवन्ति
3. 5. 1. विशानात्... जायन्ते
ज्ञानेन जातानि जीवन्ति
3. 6. 1. आनन्दात्... जायन्त
नन्देन जातानि जीवन्ति
- Kātha. 2. 18. न जायते भ्रियते वा
Gītā. 2. 20.
3. 8. यस्माद्भूयो न जायते
4. 6. यः पूर्वं तपसो जातम
पूर्वमजायत
- Śwet. 1. 1. कुतः स्म जाता जीव
केन
2. 16. पूर्वो हि जातः स उ गे
अन्तः स एव जातः स
जानिष्यमाणः Śiras.
3. 8. द्वावाभूमौ जनयन्देव
Mahānār. 2. 2 (पृथि
4. हिरण्यगर्भं जनयामास पृ
4. 3. त्वं जातो भवसि विश
मुखः
4. यतो जातानि भुवनानि
विभ्रा

- Swet. 4. 12. हिरण्यगर्भं पश्यत जायमानम् Mahânâr. 10. 3.
5. 2. जायमानं च पश्येत्
- Maitri. 6. 9. विश्वं त्वया धार्यते जायमानम् Prânâg. 2.
15. संवत्सरेणेह वै जाता विवर्धन्ते
37. आदित्याज्जायते वृष्टिः
7. 11. मन्द्रं जनयति स्वरम्
- fund.1. 1. 9. तस्मादेतद्ब्रह्म नामरूपमन्नं च जायते
2. 1. 3. एतस्माज्जायते प्राणः Kaivalya. 15.
2. 2. 6. बहुधा जायमानः
3. 2. 2. स कामभिर्जायते तत्र तत्र
- Mahânâr. 1. 6. बहुधा जातं जायमानम् 13. 2.
2. 1. पूर्वं हि जातः स उ गर्भे अन्तः स विजायमानः स जनिष्यमाणः
5. 5. ऋतं च सत्यं चाभीक्षा-त्तपसो ऽध्यजायत ततो राज्यजायत
6. 1. जनयन्प्रजा भुवनस्य राजा
9. 2. बर्ही प्रजां जनयन्तीं सरूपाम्
4. यस्मान्न जातः परो ऽन्यो ऽस्ति Nrip. 2. 4.
10. 2. इन्द्र एकं सूर्य एकं जजान
- isua. 3. 1. कुत एष प्राणो जायते
3. आत्मन एष प्राणो जायते
- ivalya. 14. ततस्तु जातं सकलं विचित्रम्
19. मध्येष सकलं जातम्
- adā. 1. 6. सर्वं जनयति प्राणः
3. 1. जाते ब्रह्मणि वर्त्तते
2. यथा न जायते किञ्चिज्जा-मानं समन्ततः

- Gauḍa. 3. 24. बहुधा मायया जायते
25. को न्वेन जनयेत्
27. तत्त्वतो जायते यस्य जा-तं तस्य हि जायते
28. बन्ध्यापुत्रो न तत्त्वेन मा-यया वापि जायते
43. जातं नैव तु पश्यति
48. न कश्चिज्जायते जीवः 4. 71.
- एतत्तदुत्तमं सत्यं यत्र कि-ञ्चिन्न जायते 4. 71.
4. 4. भूतं न जायते किञ्चिद्भूतं नैव जायते
11. कारणं तस्य जायते — जायमानं कथमजम्
12. जायमानादि वै कार्यात्
13. अजाइ जायते यस्य — जाताश्च जायमानस्य
21. जायमानादि वै धर्मात्
22. स्वतो वा परतो वापि न किञ्चिद्भूतं जायते — सदसत्सदसद्वापि न कि-ञ्चिद्भूतं जायते
23. हेतुर्न जायते ज्ञादेः
28. तस्मान्न जायते चित्तं चित्तदृश्यं न जायते
29. अजातं जायते यस्मात्
40. एवं न जायते चित्तम्
57. संवृत्या जायते सर्वम्
58. धर्मा य इति जायन्ते जा-यन्ते ते न तत्त्वतः
59. जायते तन्मयो ऽङ्गुरः
68. जायतेन्नियतेऽपि च 69, 70.
74. संवृत्या जायते तु सः
75. निर्निमित्तो न जायते
76. तदा न जायते चित्तम्
97. अणुमात्रेऽपि वैधर्म्ये जाय-माने ऽविपश्चितः

Nrip.	1. 1. अनुष्टुभो वा इमानि भूतानि जायन्ते अनुष्टुभा जातानि जीवन्ति	Mukti.	1. 9. बेदा जाताः सुविस्तराः 18. सहस्रसंख्यया जाताः 2. <i>vide</i> समाधि
	2. 4. यतो वीरः... जायते देव-कामः	Gītā.	2. 2. ज्ञानं यथावन्नैव जायते 1. 29. रोमहर्षश्च जायते 41. जायते वर्षसंकरः
	3. 1. आकाशादेव जायन्ते आकाशादेव जातानि जीवन्ति		2. 27. जातस्य हि ध्रुवो मृत्युः 3. 26 न बुद्धिभेदं जनयेत् 10. 6. मद्भावा मानसा जाताः 14. 12. रजस्येतानि जायन्ते 13. तमस्येतानि जायन्ते 15. कर्मसंगेषु जायते — मूढयोनिसु जायते
Kshur.	1. न पुनर्जन्म योगयुक्तस्य जायते		1. जन
Chūl.	18. व्यक्तां भूयो जायन्ते	Kaush.	4. 1. जनको जनक इति वा जना धावन्तीति Brih. 2. 1. 1 (omits उ)
Garbha.	2. यथा देवदत्तस्य द्रव्यादि-विषया जायन्ते 4. जातश्चाहं मृतश्चैव — मृतश्चाहं पुनर्जातो जातश्चाहं पुनर्भूतः	Brih.	1. 3. 10. तस्मान्न जनमियात् 4. 4. 11. अविद्वांसो ऽबुधो जनाः 17. यस्मिन्पञ्च पञ्च जनाः 6. 1. 5. आयतनं स्वानां भवत्या तनं जनानाम् (bis).
	1. नास्य प्रजा नसंवत्सरा जायन्ते 2. व्यक्षः शूलपाणिः पुरुषो ऽजायत 3. तत्र ब्रह्मा चतुर्मुखो ऽजायत 3. यस्मिन् जाते भगे पूर्णे	Isā.	3. ये के चात्मह्नो जनाः
Yogat.	1. यथा मेदोवृद्धिर्न जायते	Tait.	1. 4. 3. यशो जने ऽसानि
Kathāśru.	6. इत्कण्ठं तालु जायते	Kāthā.	1. 19. एतमग्निं तवैव प्रवक्ष्या जनासः 6. 17. सदा जनानां हृदये सति विष्टः Śwet. 3. 13; 4.
Pinda.	1. ब्रह्मविद्याप्रबोधो हि केनोपायेन जायते	Śwet.	2. 16. प्रत्यङ् जनास्तिष्ठति 3. Śiras 5 (bis).
Hamśa.	2. नादो दशविधो जायते 1. नारायणात्प्राणो जायते — नारायणाद्ब्रह्मा जायते — नारायणाद्बुद्धो जायते नारायणात्पतिर्जायते — नारायणादिन्द्रो जायते 4. यतो जातो अरोचथाः 4. पापबुद्धिस्तस्य न जायते 4. पीतवर्णा मृदो जायन्ते लोकानुप्रहार्थम्	Gauḍa.	1. 29. स मुनिर्नेतरो जनः 2. जनासः पश्यतेमम् 23. वदन्ति विबुधा जनाः 84. न देयं प्राकृते जने 3. 21. तत्तदेवेतरो जनः 7. 16. जनाः सुकृतिनो ऽर्जुन 28. जनानां पुण्यकर्मणाम्
Nār.	1. जाते दशरथे हरो 17. जातान्याभ्यां भुवनानि द्विसप्त	Nīla.	
Jābāla.		Krish.	
Vāsu.		Rāmap.	
Gopī.		Gītā.	
Rāmap.			

- Gītā. 8. 17. अहोरात्रविदो जनाः
24. ब्रह्मविदो जनाः
9. 22. ये जनाः पर्युपासते
16. 7. जना न विदुरासुराः
17. 4. यजन्ते तामसा जनाः
5. तप्यन्ते ये तपो जनाः

2. जन

- Chhā. 5. 11. 1. जनः शार्कराक्ष्यः
5. 15. 1. अथ होवाच जनम्

जनक

- Kaush. 4. 1. जनको जनक इति वा उ
जना धावन्ति Brih. 2. 1.
1 (omits उ)
Brah. 3. 1. 1. जनको वैदेहः
4. 1. 1—7; 4. 2. 1; 4. 4.
7; 5. 14. 8; Jābāla. 4.

— जनकस्य वैदेहस्य, 2.

4. 2. 4. अभयं वै जनकं प्राप्नोति
4. 3. 1. जनकं ह वैदेहम्
— जनकश्च वैदेहः

- Gītā. 3. 20. आस्थिता जनकादयः

जनकात्मजा

- Āmap. 47. जनकात्मजामादाय

जनत्

- śāhā. 3. ओ जनदिति व्याहृत्या
(Sāṅkarānanda reads
जन इति व्याहृत्या)

जननी

- iras. 4. ईशानीभिर्जननीभिश्च शक्ति-
भिः
ogat. 4. या भार्या जननी हि सा

जनपद

- bhā. 5. 11. 5. न मे स्तेनो जनपदे
8. 1. 5. यं जनपदं यं क्षेत्रभागम्
47

- Brih. 2. 1. 18. स्वे जनपदे यथाकामं परि-
वर्त्तते

जनलोक

- Nrip. 5. 6. स जनलोकं जयति
Nāda. 4. जनलोकस्तु हृदये
Aruṇeya. 1. vide तपोलोक

जनस्

- Mahānār. 15. 2. ओ जनः
3. भूर्भुवःसुवर्महर्जनस्तपःस-
त्यम्

जनसंसद्

- Gītā. 13. 10. अरतिर्जनसंसदि

जनाधिप

- Gītā. 2. 12. न त्वं नेमे जनाधिपाः

जनार्दन

- Gītā. 1. 36. का प्रीतिः स्याज्जनार्दन
39. प्रपद्यद्विर्जनार्दन
44. मनुष्याणां जनार्दन
3. 1. मता बुद्धिर्जनार्दन
10. 18. विभूतिं च जनार्दन
11. 51. रूपं तव सौम्यं जनार्दन

जनिनृ

- Chhā. 4. 3. 7. जनिता प्रजानाम्
Śvet. 6. 9. न चास्य कश्चिज्जनिता
Mahānār. 2. 5. स नो बन्धुर्जनिता
Chūl. 5. जनित्री भूतभाविनी

जनिमन्

- Ait. 4. 5. अवेदमहं देवानां जनिमा-
नि विश्वा

जन्तु

- Kāṭha. 2. 20. आत्मास्य जन्तोर्निहितो गु-
हायाम्
6. 8. यं ज्ञात्वा मुच्यते जन्तुः

- Śwet. 3. 20. आत्मा गुहायां निहितो ऽस्य
जन्तोः Mahānār. 8. 3.
Maitri. 6. 34. समासक्तं यथा चित्तं जन्तोः
Garbha. 4. जन्तुभिश्च समन्वितः
Prāṇāg. 4. जन्तुमौक्षं च प्राप्नुयात्
Yogaśi. 8. अथ न ध्यापयेज्जन्तुः
Jābāla. 1. अत्र हि जन्तोः प्राणेषूक्त-
ममाणेषु Rāmōt. 1.
Nyāsa. 3. जन्तुसंरक्षणार्थम् Kātha-
śru. 4.
Rāmōt. 4. देहि तज्जन्तोर्मुक्तिम्
Mukti. 1. 21. जन्तोर्दक्षिणकर्णे तु
2. 2. लोकवासनया जन्तोः
Gītā. 5. 15. तेन मुञ्चन्ति जन्तवः

जन्मकर्मफल

- Gītā. 2. 43. जन्मकर्मफलप्रदाम्

जन्मन्

- Ait. 4. 1. तदस्य प्रथमं जन्म
3. कुमारं जन्मनो ऽपे ऽधि-
भावयति
— तदस्य द्वितीयं जन्म
4. तदस्य तृतीयं जन्म
Kaivalya. 22. न जन्म देहेन्द्रियबुद्धिर-
स्ति
Gaṇḍa. 3. 27. सतो हि मायया जन्म यु-
ज्यते न तु तत्त्वतः
28. असतो मायया जन्म तत्त्व-
तो नैव युज्यते
4. 15. तथा जन्म भवेत्तेषां पुत्रा-
ज्जन्म पितुर्यथा
58. जन्म मायोपमं तेषाम्
Śiras. 4. vide महाभय
Garbha. 4. जन्म जन्म पुनः पुनः
— न स्मरति जन्ममरणानि
Prāṇāg. 4. एकेन जन्मना जन्तुमौक्षं च
प्राप्नुयात्

- Yogat. 5. भ्रमन्तो यानि जन्मानि
Nār. 5. जन्मसंसारबन्धनात्
Atmapra 1.
Rāmōt. 2. vide महद्भय
Mukti. 2. 25. जन्मजरामरणकारणम्
Gītā. 2. 27. ध्रुवं जन्म मृतस्य च
4. 4. अपरं भवतो जन्म
जन्म विवस्वतः
5. बहूनि मे व्यतीतानि जन्मा
9. जन्म कर्म च मे दिव्या
6. 42. लोके जन्म यदीदृशम्
7. 19. बहूनां जन्मनामन्ते
13. 8. जन्ममृत्युजराव्याधिदुः-
दोषानुदर्शनम्
21. सदसद्योनिजन्मसु
14. 20. जन्ममृत्युजरादुःखैः
16. 20. मूढा जन्मनि जन्मनि

जन्मनिरोध

- Śwet. 3. 21. जन्मनिरोधं प्रवदन्ति यस्मै
जन्मबन्ध

- Gītā. 2. 51. जन्मबन्धविनिर्मुक्ताः
जन्ममरण

- Garbha. 4. तदा न स्मरति जन्ममर-
णानि

- Gītā. 7. 29. जन्ममरणमोक्षाय
जन्ममृत्यु

- Kāṭha. 1. 17. त्रिकर्मकृत्तरति जन्ममृत्यु
Śwet. 1. 11. जन्ममृत्युप्रहाणिः

जन्मविनाशिन

- Mukti. 2. 61. शुद्धा जन्मविनाशिनी
जन्महेतु

- Mukti. 2. 61. मलिना जन्महेतुः स्यात्

जन्मान्तर

- Yogaśi. 10. जन्मान्तरसहस्रेषु

- Caivalya. 14. जन्मान्तरकर्मयोगात्
Mukti. 2. 14. जन्मान्तरशताभ्यस्ता
जन्मान्तरित
Rāmōt. 4. स जन्मान्तरितान्दोषान्ना-
शयति
जप
Caush. 2. 8. एतास्तिष्ठ ऋचो जपित्वा
11. अथास्य दक्षिणे कर्णे जपति
Chhā. 5. 2. 6. जपत्यमो नामास्यमा हि
ते सर्वमिदम्
Brih. 1. 3. 28. यत्र प्रस्तुयात्तदेतानि जपेत्
6. 3. 6. जपेनामिमासीनो वंशं
जपति
6. 4. 9. जपेदङ्गादङ्गात्संभवसि
Caivalya. 24. सर्वदा सकृद्वा जपेत्
Nrip. 1. 7. तस्मादिदं साम मध्यगं ज-
पति
Siras. 7. गायत्र्याः षष्टिसहस्राणि
जपानि भवन्ति Mahā. 4.
— इतिहासपुराणानां रुद्राणां
शतसहस्राणि जपानि भ-
वन्ति Mahā. 4.
— प्रणवानामयुतं जपं भवति
Mahā. 3.
— अथर्वशिखः सकृज्जप्यैव
.. द्वितीयं जप्त्वा .. तृतीयं
जप्त्वा
ahā. 4. जाप्येनामृतत्वं च गच्छति
rāg. 2. हृदयमन्वालय जपेत्
mrta. 17. जप्त्वा चैवाथ मण्डलम्
yāsa. 3. अध्यात्ममन्त्रान् जपन्
athāśru. 4. अध्यात्ममन्त्रान् जपेत्
bāla. 3. किं जाप्येनामृतत्वं ब्रूहि
(4 MSS. read जाप्येन)
lmap. 11. जपव्यो मन्त्रिणा
lomot. 4. श्रीरामचन्द्रस्य मनुं जजाप
ukti. 2. 21. न समाधानजाप्याभ्याम्

जप

- Nrip. 1. 5. मुमुक्षुर्भवति जपात्
Gopī. 5. जपदानादि यत्कृतम्
Rāmāp. 91. तस्मै जपादींश्च सम्यक् स-
मर्प्य
Rāmōt. 4. जपहोमार्चनादिभिः
जपकोटि
Hamsa. 2. स एव जपकोट्यां नादम-
नुभवति (so MSS.)
जपयज्ञ
Gitā. 10. 25. यज्ञानां जपयज्ञो ऽस्मि
जवाला
Chhā. 4. 1. जवालां मातरममंत्रयाञ्चक्रे
2. जवाला तु नामाहमस्मि 4.
जमदग्नि
Brih. 2. 2. 4. इमावेव विश्वामित्रजमद-
ग्नी .. अयं जमदग्निः
जम्भ
Nīla. 21. कल्माषपुच्छमोषधे जम्भय
जय
Chhā. 2. 10. 6. आप्रोतीहादित्यस्य जयम्
— परो हास्यादित्यस्य जया-
ज्जयो भवति
Mukti. 2. 47. हठाच्चेतसो जयम्
Gitā. 2. 38. लाभालाभौ जयाजयौ
10. 36. जयो ऽस्मि व्यवसायो ऽस्मि
जयद्रथ
Gitā. 11. 34. द्रोणं च भीष्मं च जयद्रथं च
जयन्तक
Rāmāp. 54. ततो धृष्टिर्जयन्तकः
जरा
Chhā. 8. 1. 4. यदेनज्जरा वामोति
5. नास्य जरयैतज्जीर्यति

- Chhā. 8. 4. 1. न जरा न मृत्युर्न शोकः
 Brih. 3. 5. 1. यः.. जरां मृत्युमत्येति
 4. 3. 36. यत्रायमणिमानं न्येति ज-
 रया

- Kātha. 1. 12. न जरया विभेति
 Swet. 2. 12. न तस्य रोगो न जरा न मृत्युः
 Maitri. 1. 3. *vide* आद्य
 3. 5. जरा शोकः.. इति ताम-
 सानि

6. 10. कौमारं यौवनं जरा

Gītā. 2. 13.

- Siras. 4. *vide* महाभय
 Rāmōt. 2. *vide* महद्भय
 Mukti. 2. 25. जन्मजरामरणकारणम्
 Gītā. 13. 8. जन्ममृत्युजराव्याधिदुःख-
 दोषानुदर्शनम्
 14. 20. जन्ममृत्युजरादुःखैः

जराप्रणुदन्

- Prāṇāg. 2. शारीरो अग्निर्नाम जराप्रणुदा

जरामरण

- Gauda. 4. 10. जरामरणनिर्मुक्ताः सर्वे ध-
 र्माः स्वभावतः

— जरामरणमिच्छन्तः

- Siras. 4. *vide* महाभय

जरामर्य

- Mahānār. 25. 1. एतद्वै जरामर्यमभिहोत्रं
 सत्रम्

जरामृत्यु

- Mund. 1. 2. 7. जरामृत्युं ते पुनरेवापिय-
 न्ति

जरायु

- Chhā. 3. 19. 2. यज्जरायु ते पर्वताः

- Brih. 6. 4. 23. सहावैतु जरायुणा

जरित्

- Nrip. 2. 4. मृडा जरित्रे सिंह स्तवानः
 जल

- Swet. 2. 10. शब्दजलाभयादिभिः
 5. जलमिति भस्म
 Siras. 2. इमं मे गङ्गा इति जलमा-
 दाय

जलक्रीडा

- Gopi. 5. जलक्रीडासु संभृतम्
 — कृष्णगोपीजलक्रीडाकुङ्कु-
 मम्

जलचन्द्र

- Brahmab. 12. दृश्यते जलचन्द्रवत्

जलतीर

- Kāthāśru. 1. जलतीरे निकेतनं हि

जलपवित्र

- Asrama. 4. *vide* धारिन्
 — *vide* यज्ञोपवीत
 Jābāla. 6. पात्रं जलपवित्रम्

जलाषभेज (?)

- Nilā. 3. एष एत्यवीरहा रुद्रो जला-
 षभेजः (4 MSS. have
 °जीः and one °जी. Nārā-
 yana explains जलास°)

जलौका

- Brahma. 1. भूयस्तेनैव स्वप्नाय गच्छति
 जलौकावत्
 — यथा जलौकाग्रमग्नं नयति

जव

- Kena. 19. तदुपमेयाय सर्वजवेन 28

जवन

- Swet. 3. 19. अपाणिपादो जवनो ग्रहीत

जवस्

Ait. 4. 5. इयेनो जवसा निरदीयम्

जवीयस्

Isā. 4. अनेजदेकं मनसो जवीयः

जागत

Jhhā. 3. 16. 5. जागतं तृतीयसवनम्

Mahā. 3. जागतं छन्दः सामवेदः

जागरण

Sarpop. 1. तदात्मनो जागरणम्

जागरितदेश

Brih. 4. 3. 14. अथो खल्वाहुर्जागरितदेश
एवास्यैषः

जागरितवत्

Gauda. 4. 37. ग्रहणाज्जागरितवत्

जागरितस्थान

Māṇḍh. 3. जागरितस्थानो बहिःप्रज्ञः
Nrip. 4. 1 ; Rāmōt. 3.

9. जागरितस्थानो वैश्वानरः

Nripūt. 1. जागरितस्थानः स्थूलप्रज्ञः
2. जागरितस्थानश्चतुरात्मा

जागरितान्त

Sātha. 4. 4. स्वप्नान्तं जागरितान्तं च

जागृ

Kaush. 2. 5. जाग्रच्च स्वप्नश्च सन्ततं जु-
होतिBrih. 4. 3. 14. यानि ह्येव जाग्रत्पश्यति
20. यदेव जाग्रद्भयं पश्यति6. 4. 4. क्षमस्य वा जाग्रतो वा रेतः
स्कन्दति

Sātha. 3. 14. उत्तिष्ठत जाग्रत

4. 8. जागृवद्भिर्हविष्मद्भिर्मनुष्ये-
भिः

5. 8. य एष क्षमेषु जागर्ति

Maitri. 6. 17. एष कृत्स्नक्षय एको जा-
गर्तिMahānār. 18. 1. यत्स्वपन्तश्च जाग्रतश्चैनश्च-
कृम

— यत्सुषुप्तश्च जाग्रतश्चैनश्चकृम

Prašna. 4. 1. कान्यस्मिन् जाग्रति
3. प्राणामय एवैतस्मिन् पुरे
जाग्रतिKaivalya. 12. स एव जाग्रत् परितृप्तिमेति
17. जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यादिप्रपञ्चम्Gauda. 2. 4. तथा जागरिते स्मृतम्
5. स्वप्नजागरिते स्थाने3. 29. तथा जाग्रद्वयाभासं स्पन्दते
मायया मनः

30. तथा जाग्रन्न संशयः 4. 62.

4. 37. सज्जागरितमिष्यते

39. असज्जागरिते दृष्ट्वा

41. विपर्यासाद्यथा जाग्रत्

61. तथा जाग्रद्वयाभासं चित्तं
चलति मायया

65. चरन् जागरिते जाग्रत्

66. जाग्रतश्चित्तमिष्यते

— जाग्रच्चित्तेक्षणीयास्ते

Nrip. 5. 10. तद्विप्रासः . . जागृवांसः

समिन्धते Aruṇeya. 5 ;

Vāsu. 4 ; Skanda. 15 ;

Mukti. 2. 78.

Nripūt. 2. जाग्रत्यस्वप्नसुषुप्तम्

Brahma.

1. स जाग्रदभिधीयते

— यत्र जाग्रति शुभाशुभम-
निरुक्तमस्य देवस्य

2. जागरितं स्वप्नं सुषुप्तं तुरीयम्

— जागरिते ब्रह्मा

— सो ऽभिर्जाग्रत्

3. जाग्रत् स्वप्ने तथा जीवो

गच्छत्यागच्छते पुनः

— नेत्रस्थं जाग्रतं विद्यात्

Brahmab. 11. जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु

Sarovop.

1. जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तं तुरीयं च
कथम्

Gitā.

2. 69. तस्यां जागर्त्सि संयमी
— यस्यां जाग्रति भूतानि
6. 16. जाग्रतो नैव चाजुन

जाग्रदवस्था

Haimsa.

2. केसरे जाग्रदवस्था

जाग्रदृत्ति

Gauda.

2. 10. जाग्रदृत्तावपि

जाठर

Maitri.

6. 34. पवमानपावकशुचिसंघातो
हि जाठरः

जातपुत्र

Kaush.

2. 8. इति नु जातपुत्रस्याथाजात-
पुत्रस्य

जातमात्र

Garbha.

4. जातमात्रस्तु वैष्णवेन वायु-
ना संस्पृष्टः

जातरूप

Brih. 6.

4. 25. अनन्तहितेन जातरूपेण प्रा-
शयति

Śiras.

5. विश्वं देवं जातरूपं वरेण्यम्

जातवेदस्

Kena.

16. जातवेद एतद्विजानीहि
17. जातवेदा वा अहमस्मीति

Brih. 6.

3. 1. यावन्तो देवास्त्वयि जात-
वेदस्तिर्यञ्चः

Kātha.

4. 8. अरण्योर्निहितो जातवेदाः

Maitri.

6. 8. विश्वरूपं हरिणं जातवेदस-
म् Praśna. 1. 8.

2. 8. उहीष्यस्व जातवेदः

9. मा नो हिंसीज्जातवेदः

6. 2. जातवेदसे सुनवाम सोमम्

5. विश्वानि नो दुर्गहा जातवेदः

जाति

Gauda.

3. 3. जातवेतस्मिदर्शनम्
20. अजातस्यैव भावस्य जाति-
मिच्छन्ति
4. 3. भूतस्य जातिमिच्छन्ति
6. अजातस्यैव धर्मस्य जाति-
मिच्छन्ति
28. तस्य पश्यन्ति ये जातिम्
42. जातिस्तु देशिता बुद्धैः

जातिदोष

Gauda.

4. 43. जातिदोषा न सेत्स्यान्ति

जातिधर्म

Gitā.

1. 43. उत्साद्यन्ते जातिधर्माः

जातीपुष्प

Kshur.

19. जातीपुष्पसमायोगैः

जातु

Brih. 3.

8. 1. न वै जातु युष्माकमि-
मं कश्चिद्ब्रह्मोद्यं जेता 12.

Gitā.

2. 12. न त्वेवाहं जातु नासम्
3. 5. न हि कश्चित् जातु ति-
ष्ठत्यकर्मकृत्
23. यदि ह्यहं न वर्तेयं जातु

जातूकर्ण्य

Brih. 2.

6. 3. पाराशर्यो जातूकर्ण्यत्
4. 6. 3.
— जातूकर्ण्य आसुरायणाच्च
यास्काश्च 4. 6. 3.

जात्याभास

Gauda.

4. 45. जात्याभासं चलाभासम्

जानकि

Brih. 6.

3. 10. जानक्य आयस्थूणाय
11. जानकिरायस्थूणः

जानकी

Rāmōt.

5. यो वै श्रीरामः... या जानकी (25)

जानकीदेहभूष

Rāmap.

32. जानकीदेहभूषाय

जानपद

Bṛih. 2.

5. 71. महाराजो जानपदान् गृहीत्वा

जानभृति

Chhā. 4.

1. 1. जानभृतिः पौत्रायणः
5; 4. 2. 1, 3.
2. जानभृतेः पौत्रायणस्य

जानु

Kaush.

2. 3. दक्षिणं जान्वाच्य

Kshur.

7. द्वे जानुनि तथोरुभ्याम्

Nāda.

3. भुवोलोकेस्तु जानुनोः

जाबाल

Chhā. 4.

4. 1. सत्यकामो जाबालः 2, 4;
5. 2. 3; Bṛih. 4. 1. 6;
6. 3. 12.

4. 10. 1. सत्यकामे जाबाले

Bṛih. 4.

1. 6. तथा तज्जाबालो ऽब्रवीत्

6. 3. 11. सत्यकामाय जाबालाय

Mukti.

1. 31. ब्रह्मकैवल्यजाबालश्चेताश्चः

1. *vide* मुक्तिका

- *vide* गारुड

जाबालदर्शन

Mukti.

1. *vide* जाबालि

जाबालायन

Bṛih. 4.

6. 2. उद्दालकायनो जाबालायनात्

- जाबालायनो माध्यन्दिना-

ः समान्

जाबालि

Mukti.

1. 40. *vide* मुक्तिका

1. केनछान्दोग्यारुणिमैत्राय-
णीमैत्रेयीवअस्तुचिकयोग-
चूडामणिवासुदेवमहत्स-
त्रयासाव्यक्तकुण्डिकासा-
वित्रीरुद्राक्षजाबालदर्शन-
जाबालीनाम्

जाम्बवन्त

Rāmap.

54. जाम्बवन्तं च तैर्युक्तः

जायन्तीपुत्र

Bṛih. 6.

5. 2. आलंवीपुत्रो जायन्तीपुत्रात्
— जायन्तीपुत्रो माण्डूकाय-
नीपुत्रात्

जाया

Kaush.

2. 10. अथ संवेदयन् जायायै ह-
दयमभिमृशेत्

Chhā. 1.

10. 1. आटिक्या सह जायया
5. स ह खादित्वातिशेषान्

- जायाया आजहार

7. तं जायोवाच हन्त ये त
इम एव कुल्माषा इति

4. 2. 4. इयं जाया ऽयं यामः

4. 10. 2. तं जायोवाच तप्तो ब्रह्मचारी

Bṛih. 1.

4. 17. जाया मे स्यात् (bis).

- वाग्जाया

2. 4. 5. न वा अरे जायायै कामाय
जाया प्रिया भवत्यात्मन-
स्तु कामाय जाया प्रिया
भवति 4. 5. 6.

6. 4. 12. यस्य जायायै जारः स्यात्

13. यस्य जायामार्त्तं विन्देत्

19. अन्यामिच्छ प्रफर्व्यं सं जा-
यां पत्या सह

Maitri. 7. 11. अस्य जायेयं सव्ये चाक्षि-
ण्यवस्थिता

Nyāsa. 2. यन्मन्युर्जायामावहत्
Kāṭhaśru. 4.

जार

Bṛih. 6. 4. 12. यस्य जायायै जारः स्यात्

जारत्कारव

Bṛih. 3. 2. 1. जारत्कारव आर्त्तभागः 13.

जारुज

Ait. 5. 3. अण्डजानि च जारुजानि च

जाल

Śwet. 5. 3. एकैकं जालं बहुधा विकुर्वन्

Maitri. 3. 2. जालेनेव खचरः 6. 30.

Brahma. 1. एकेन तन्तुना जालं विक्षि-
पति

जालक

Bṛih. 4. 2. 3. यदेतदन्तर्हृदये जालकमिव

जालवन्त

Śwet. 3. 1. य एको जालवानीशते

जाह्नवी

Gītā. 10. 31. स्रोतसामस्मि जाह्नवी

जि

Kaush. 1. 7. तां जिति जयति

Chhā. 1. 9. 2. परोवरीयसो ह लोकान्
जयति 2. 7. 2.

2. 10. 5. द्वाविंशेन परमादित्याज्ज-
यति

4. 5. 3. प्रकाशवतो ह लोकाञ्जय-
ति

4. 6. 4. अनन्तवतो ह लोकाञ्ज-
यति

4. 7. 4. ज्योतिष्मतो ह लोकाञ्ज-
यति

Chhā. 4. 8. 4. आयतनवतो ह लोकाञ्ज-
यति

8. 8. 5. अमुं लोकं जेष्यन्तो मन्य-
न्ते

Bṛih. 1. 5. 13. अन्तवन्तं स लोकं जयति

— अनन्तं स लोकं जयति

15. यद्यपि सर्वज्यानि जीयते

16. मनुष्यलोकः पुत्रेणैव जय्यो
नान्येन कर्मणा

23. सायुज्यं सलोकतां जयति
5. 13. 1-4.

3. 1. 7. किं ताभिर्जयतीति 8, 10.

8. देवलोकमेव.. जयति..

पितृलोकमेव.. जयति..

मनुष्यलोकमेव.. जयति

3. 1. 9. अनन्तमेव स तेन लोकं
जयति 3. 2. 12.

10. पृथिवीलोकमेव पुरो शु-
वाक्यया जयति

3. 8. 1. न वै जातु युष्माकमिमं क-
श्चिद्ब्रह्मोद्यं जेता 12.

5. 4. 1. जयतीमाँल्लोकान् जित इ-
व सावसत्

5. 11. 1. परमं हैव लोकं जयति य
एवं वेद (ter).

5. 14. 1. स यावदेषु त्रिषु लोकेषु
तावद्ध जयति

2. स यावतीयं त्रयी विद्या
तावद्ध जयति

3. स यावदिदं प्राणि तावद्ध
जयति

6. 2. 16. ये यज्ञेन दानेन तपसा लो-
काञ्जयन्ति

Mund. 3. 1. 6. सत्यमेव जयते नानृतम्

10. तं तं लोकं जयते तांश्च
कामान्

Praśna. 5. 1. कतमं वाव स तेन लोकं ज-
यति

Nrip. 1. 3. स श्रीलोकान् जयति
2. 1. तेन वै सर्वे मृत्युमजयन्
— स मृत्युं जयति
5. 6. स भूलोकं जयति
— स भुवर्लोकं जयति
— स स्वर्लोकं जयति
— स महर्लोकं जयति
— स जनलोकं जयति
— स तपोलोकं जयति
— स सत्यलोकं जयति
— स सर्वलोकं जयति

Sikhā. 2. विष्णुः सर्वान् जयति
Gopī. 2. कृष्णारूढं परं धामाजयन्

Mukti. 2. 5. जेतव्यो भवता कपे
42. जयेदादौ स्वकं मनः
43. न शक्यते मनो जेतुम्

Gītā. 2. 6. यद्वा जयेम यदि वा नो
जयेयुः
37. जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम्
5. 19. इहैव तैर्जितः सर्गः
6. 6. येनात्मैवात्मना जितः
10. 38. नीतिरस्मि जिगीषताम्
11. 33. जित्वा शत्रुन् भुङ्क्ते राज्यम्
34. युध्यस्व जेतासि रणे सप-
त्नान्

जिगीषा

Maitri. 3. 5. जिगीषार्थोपार्जनम्

जिज्ञासु

Gītā. 6. 44. जिज्ञासुरपि योगस्य
7. 16. भाषो जिज्ञासुरर्थार्थी

जितक्रोध

Tejo. 3. जिताहारो जितक्रोधः

जितलोक

Brih. 4. 3. 33. पितृणां जितलोकानाम्
(bis).

जितसङ्ग

Tejo. 3. जितसङ्गो जितेन्द्रियः

जितसङ्गदोष

Gītā. 15. 5. निर्मानमोहा जितसङ्गदोषाः

जितात्मन्

Gītā. 6. 7. जितात्मनः प्रशान्तस्य
18. 49. जितात्मा विगतस्पृहः

जिताहार

Tejo. 3. जिताहारो जितक्रोधः

जिति

Kaush. 1. 7. सा या ब्रह्मणो जितिर्या
व्यष्टिस्तां जितिं जयति

जितेन्द्रिय

Tejo. 3. जितसङ्गो जितेन्द्रियः
Gopī. 5. मिताहारो जितेन्द्रियः
Gītā. 5. 7. विजितात्मा जितेन्द्रियः

जित्वन्

Brih. 4. 1. 2. जित्वा शैलिनिः

जिष्णु

Kaush. 4. 7. एवमुपास्ते जिष्णुः... भव-
ति Brih. 2. 1. 6.

जिह्वा

Praśna. 1. 16. न येषु जिह्वमनृतं न मा-
या च

जिह्वा

Kaush. 1. 7. केनास्तरसानिति जिह्वेति
3. 5. जिह्वेवास्या एकमङ्गमुदूल्ह-
म्

Kaush. 3. 6. प्रज्ञया जिह्वां समारुह्य जिह्या सर्वानक्षरसानामोति
7. न हि प्रज्ञापेता जिह्वाक्षरसं
कंचन प्रज्ञापयेत्

Chhā. 5. 7. 1. जिह्वार्चिः

Bṛih. 2. 4. 11. सर्वेषां रसानां जिह्वैका-
यनम् 4. 5. 12.

3. 2. 4. जिह्वा वै ग्रहः
— जिह्वया हि रसान्विजा-
नानि

Tait. 1. 3. 4. जिह्वा सन्धानम्

1. 4. 1. जिह्वा मे मधुमत्तमा

Mund. 1. 2. 4. लेलायमाना इति सप्त
जिह्वाः

Mahānār. 8. 4. सप्तार्चिषः सप्तभिः सप्त
जिह्वाः

9. 12. जिह्वा देवानाम्

11. 14. जिह्वा मे मधुवादिनी

Garbha. 1. जिह्वा रसने

5. द्वादश पला जिह्वा

Prāṇāg. 4. जिह्वेडा

Nyāsa. 5. सन्दश्य दशनैर्जिह्वाम्

जिह्वाग्रदेशः

Maitri. 7. 11. जिह्वाग्रदेशे व्यणुकं च विद्धि

जिह्वावन्तः

Bṛih. 6. 5. 3. वाजभवा जिह्वावतो वा-
ध्योऽगात्

— जिह्वावान् वाध्योऽगो असि-
ताह्वार्षगणात्

जीवः

Kaush. 2. 11. स जीवः शरदः शतमिति
(bis).

— शतं शरद आयुषो जीवस्व

3. 3. जीवति वागपेता मूकान् हि
पश्यामः (similarly five
times more).

Chhā. 1. 10. 4. न वा अजीविष्यमिष्मन्
खादन्मिति

1. 11. 9. अक्षमेव प्रतिहरमाणानि
जीवन्ति

2. 11. 2. ज्योग् जीवति 12. 2; 13.
2; 14. 2; 15. 2; 16. 2;
17. 2; 18. 2; 19. 2;
20. 2; 4. 11. 2; 4. 12.
2; 4. 13. 2.

3. 16. 7 स ह षोडशं वर्षशतमजी-
वन्

5. 1. 8. कथमशकतर्त्ते मज्जीवितु-
मिति 9, 10, 11.

5. 9. 2. स जातो यावदायुषं जीवति

6. 11. 1 जीवन् स्ववेत् (ter)

7. 9. 2. यशु ह जीवेत्

Bṛih. 1. 5. 15. आत्मना चेज्जीवति

3. 9. 28. जीवतस्तत्त्वजायते

6. 1. 8. कथमशकत मृते जीवि-
तुम् 9—12.

— एवमजीविष्मेति 9—12.

13. न वै शरदयामस्त्वृते जी-
वितुमिति

6. 2. 13. स जीवति यावज्जीवति
2. जिजीविषेच्छतं समाः

13.

Tait. 2. 1. 1. अथो अत्रेनैव जीवन्ति
Maitri. 6. 11 (अतो)

3. 1. 1. येन जातानि जीवन्ति

3. 2. 1. अत्रेन जातानि जीवन्ति

3. 3. 1. प्राणेन जातानि जीवन्ति

3. 4. 1. मनसा जातानि जीवन्ति

3. 5. 1. विज्ञानेन जातानि जीवन्ति

3. 6. 1. आनन्देन जातानि जीवन्ति

Kātha. 1. 23. स्वयं च जीवः शरदो वा
वदिच्छसि

27. जीविष्यामो यावदीशिष्य-
सि स्वम्

- Katha. 5. 5. न प्राप्तेन नापानेन मर्त्यो जी-
वति कश्चन
— इतरेण तु जीवन्ति
- Swet. 1. 1. कुतः स्म जाता जीवाम केन
Mahânār. 4. 6. जीवामि शरदः शतम्
Nrip. 1. 1. अनुष्टुभा जातानि जीवन्ति
3. 1. आकाशादेव जातानि जी-
वन्ति
- Nīla. 7. तथा नो मृड जीवसे
Rāmōt. 4. जीवन्तो मन्त्रसिद्धाः स्युः
Gītā. 2. 6. यानेव हत्वा न जिजीवि-
षामः
3. 16. मोघं पार्थ स जीवति
- जीव**
- Chhā. 6. 3. 2. अनेन जीवेनात्मनानुप्रवि-
श्य 3.
6. 11. 1. जीवेनात्मनानुप्रभुतः
2. यदेकां शाखां जीवो जहाति
3. न जीवो म्रियते
8. 3. 2. ये चास्येह जीवा ये च प्रे-
ताः
- Katha. 4. 5. आत्मानं जीवमन्तिक्रात्
Swet. 5. 9. जीवः स विज्ञेयः
Maitri. 6. 19. प्राणसंज्ञको जीवः
Mahânār. 1. 4. तोयेन जीवान्विससर्ज भू-
म्याम्
12. 3. किं तत्सत्यमन्नमायुरमृतो
जीवो विश्वः
- Kaivalya. 13. स्वप्ने स जीवः सुगदुःखभो-
क्ता
14. स एव जीवः स्वपिति
— यश्च जीवस्ततस्तु जातं स-
कलं विचित्रम्
- Gauḍa. 1. 16. यदा जीवः प्रबुध्यते
2. 16. जीवं कल्पयते पूर्वम्
3. 3. जीवैर्घटाकाशैरिव
4. तद्वज्जीवा इह्यत्मनि
- Gauḍa. 3. 5. तद्वज्जीवाः सुखादिभिः
6. तद्वज्जीवेषु निर्णयः
7. नैवात्मनः सदा जीवः
11. तेषामात्मा परो जीवः
13. जीवात्मनोरनन्यत्वम्
14. जीवात्मनोः पृथक्त्वम्
48. न कश्चिज्जायते जीवः
4. 71.
4. 63. जीवान्पश्यति यान् सदा
65.
68. यथा स्वप्नमयो जीवः
— तथा जीवा अमी सर्वे
69, 70.
69. यथा मायामयो जीवः
70. यथा निर्मितको जीवः
- Nrip. 4. 3. यो वै नृसिंहः... यश्च जी-
वस्तस्मै वै नमोनमः (30)
- Nrisut. 9. जीवेशावाभासेन करोति
(Nārāyaṇa and one MS.
read अभासेन)
9. अभिमन्ता जीवः
— सर्वे जीवाः सर्वमयाः
- Kshur. 22. छिन्नपाशस्तथा जीवः
Garbhā. 3. सप्ते जीवेन संयुक्तः
Brahma. 2. स पुरुषः स प्राणः स जीवः
3. ज्ञातृ स्वप्ने तथा जीवो ग-
च्छति
— आनन्दमेतज्जीवस्य
- Brahmab. 13. तद्वज्जीवो घटोपमः
Sarvop. 1. कर्त्ता जीवः क्षेत्रज्ञः... क-
थम्
2. उपहितत्वाज्जीव इत्युच्यते
- Skanda. 6. जीवः शिवः शिवो जीवः
स जीवः केवलः शिवः
7. एवं बद्धस्तथा जीवः
— पाशबद्धस्तथा जीवः
10. स जीवः केवलः शिवः

जीवधन

Praśna. 5. 5. एतस्माज्जीवधनात्परात्परं
पुरिशायं पुरुषमीक्षते

जीवज

Chhā. 6. 3. 1. आण्डजं जीवजमुद्भिज्जम्

जीवत्व

Rāmap. 14. जीवत्वेनेदमो यस्य

जीवन

Chhā. 1. 9. 3. परोवरीयो हैभ्यस्तावद-
स्मिँल्लोके जीवनं भविष्यति

4. परोवरीय एव हास्यास्मिँ-
ल्लोके जीवनं भवति

Mahānār. 2. 8. पशूंश्च मह्यमावह जीवनं च

Gītā. 7. 9. जीवनं सर्वभूतेषु

जीवन्मुक्त

Mukti. 1. 43. जीवन्मुक्ता भवन्ति ते

2. 33. जीवन्मुक्तः सरूपः स्यात्

35. जीवन्मुक्तस्य तन्मनः
— मनोनाशो जीवन्मुक्तस्य
विद्यते

76. जीवन्मुक्तपदं त्यक्त्वा

जीवन्मुक्ति

Mukti. 2. केयं जीवन्मुक्तिः
— तन्निरोधनं जीवन्मुक्तिः
— जीवन्मुक्तिविदेहमुक्तयोः
— जीवन्मुक्त्यादिलाभः

जीवभूत

Gītā. 7. 5. जीवभूतां महाबाहो

15. 7. जीवभूतः सनातनः

जीवल

Prānāg. 1. जीवलां नधारिषाम्

जीवलोके

Gītā. 15. 7. ममैवांशो जीवलोके

जीववाचिन्

Rāmap. 19. जीववाचि नमो नाम

जीवात्मन्

Rāmot. 5. यो वै श्रीरामः... यो जी-
वात्मा (7)

जीवापेत

Chhā. 6. 11. 3. जीवापेतं वाच किलेदं वि-
यते

जीवित

Bṛih. 2. 4. 2. यथैवोपकरणवतां जीवितं
तथैव ते जीवितं स्यात्
4. 5. 3.

Kāṭha. 1. 26. सर्वं जीवितमल्पमेव
28. अतिदीर्घं जीविते को रमेत

Gītā. 1. 32. किं भोगैर्जीवितेन वा

जीवितुकाम

Gāruda. 1. भारद्वाजो जीवितुकामेभ्यः
शिव्येभ्यः प्रायच्छत्

जुष

Kaush. 2. 15. यशो ब्रह्मवर्चसं कीर्त्तिस्त्वा
जुषतामिति

Śwet. 1. 6. जुष्टस्तस्तेनामृतत्वमेति
2. 7. जुषेत ब्रह्म पूज्यम्
4. 5. अजो ह्येको जुषमाणोऽनुशे
ते Mahānār. 9. 2.
7. जुष्टं यदा पश्यत्यन्यमीश

6. 21. ऋषिसंघजुष्टम्

Mahānār. 6. 3. कर्मफलेषु जुष्टाम्

15. 1. इदं ब्रह्म जुषस्व नः

16. 4. मेधा देवी जुषमाणा
— त्वया जुष्टा जुषमाणा तु
क्तान्

— त्वया जुष्ट ऋषिर्भवतु

hânâr. 16. 4. स्वया जुष्टश्चित्रं विन्दते
बद्ध सा नो जुषस्व ब्रवि-
णेन मेधे

6. सा मां मेधा . . जुषताम् 7.

isâ. 3. 26. जोषयेत्सर्वकर्माणि

जुहुराज

ih. 5. 15. 1. युयोध्यस्मज्जुहुराजमेनः
Isâ. 18.

जुहू

hâ. 3. 15. 2. प्राची दिग् जुहूर्नाम

जूति

t. 5. 2. मनीषा जूतिः स्मृतिः संक-
ल्पः

जृम्

map. 68. हं हं भूं वृं लं शृं जृं च

जृम्भण

anda. 2. अन्तःकरणजृम्भणात्

जू

ush. 1. 3. न वा अयं जरयिष्यति (?)

hâ. 3. 15. 1. अन्तरिक्षोदरः कोशो भू-
मिबुध्नो न जीर्यति

8. 1. 5. नास्य जरयैतज्जीर्यति

atha. 1. 26. सर्वेन्द्रियाणां जरयन्ति ते-
जः

28. जीर्यन्मर्त्यः कथस्थः

vet. 4. 3. त्वं जीर्णो वृण्डेन वञ्चसि

ahânâr. 24. 1. आसक्तिपूरितं जारयिष्ठाः

tâ. 2. 22. वासांसि जीर्णानि यथा
विहाय

— तथा शरीराणि विहाय
जीर्णानि

जेतृ

map. 26. प्रसन्नवदनो जेतृ

जैवलि

Chhâ. 1. 8. 1. प्रवाहणो जैवलिः 2, 8; 5.
8. 1.

Brih. 6. 2. 1. जैवलिं प्रवाहणम्
4. प्रवाहणस्य जैवलेः

ज्ञ

Swet. 1. 9. ज्ञाज्ञौ ह्यवजावीशनीशौ
6. 2. ज्ञः कालकालो गुणी 16.
17. ज्ञः सर्वगो भुवनस्यास्य गोप्ता

Praśna. 5. 6. न कम्पते ज्ञः

Nrisut. 8. ज्ञो ऽमृतो हृतसंविक्कः

Sarvop. 2. तद्वतविशेषाविशेषज्ञः

(MSS. have ज्ञानं for ज्ञः)

Mukti. 2. 89. ज्ञमनो नाशमभ्येति मनो
ज्ञस्य हि शृङ्खला

ज्ञा

Chhâ. 2. 13. 1. ज्ञपयते स प्रस्तावः

5. 2. 9. समृद्धिं तत्र जानीयात्

6. 15. 1. जानासि मां जानासि मा-
मिति 8. 6. 4.

— यावन्न वाङ्मनसि सम्पद्यते
. . तावज्जानाति

2. अथ न जानाति

8. 6. 4. यावदस्माच्छरीरादनुक्ता-
न्तो भवति तावज्जानाति

8. 12. 6. यस्तमात्मानमनुविद्य जाना-
ति

Brih. 1. 5. 21. तानि ज्ञातुं दधिरे

3. 9. 20. हृदयेन हि रूपाणि जानाति

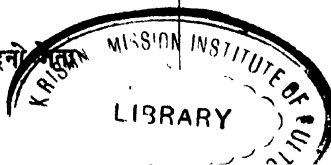
21. हृदयेन हि भ्रष्टां जानाति

23. हृदयेन हि सत्यं जानाति

6. 2. 3. तथा नस्त्वं तात जानीथाः

Kātha. 2. 4. अविद्या या च विद्येति
ज्ञाता Maitri. 7. 9.

10. जानाम्यहं शेषधिरित्यनि-
त्यम्

Katba. 2. 16. एतज्ज्ञेयक्षरं ज्ञात्वा Maitri.

6. 4.

17. एतदालंबनं ज्ञात्वा

21. कस्तं मदामदं देवं मदन्यो
ज्ञातुमर्हति

6. 8. यं ज्ञात्वा मुच्यते जन्तुः

Śwet. 1. 8. ज्ञात्वा देवं मुच्यते सर्वपाशैः
2. 15; 4. 16; 5. 13; 6. 13.

11. ज्ञात्वा देवं सर्वपाशापहानिः

12. एतज्ज्ञेयं नित्यमेवात्मसं-
स्थम्

3. 7. ईशं तं ज्ञात्वा अमृता भवन्ति

4. 14. ज्ञात्वा शिवं शान्तिमत्य-
न्तमेति

15. तमेवं ज्ञात्वा मृत्युपाशांश्छि-
नत्ति

16. ज्ञात्वा शिवं सर्वभूतेषु गूढम्

6. 6. ज्ञात्वात्मस्थममृतम्

Maitri. 6. 4. पुनः पञ्चधा ज्ञेयम्

7. सर्वमात्मा जानीतेति

8. एष वा जिज्ञासितव्यः

7. 8. लोको न जानाति वेदवि-
द्यान्तरं तु यत्

Mund. 2. 1. एतज्ज्ञानथ सदसद्वरेण्यम्
5. तमेवैकं जानथ आत्मानम्

Mahānār. 24. 1. स भूतं स च भव्यं जिज्ञास
— ज्ञात्वा तमेव मनसा

Kaivalya. 9. ज्ञात्वा तं मृत्युमत्येति

17. तद्ब्रह्माहमिति ज्ञात्वा

Gauḍa. 1. 15. निद्रातत्त्वमजानतः

18. ज्ञाते द्वैतं न विद्यते

24. ओङ्कारं पादशो ज्ञात्वा

27. एवं हि प्रणवं ज्ञात्वा

3. 33. ब्रह्म ज्ञेयमजं नित्यम्

47. अजमजेन ज्ञेयेन सर्वज्ञम्

4. 88. ज्ञानं ज्ञेयं च विज्ञेयम्

89. ज्ञाने च त्रिविधे ज्ञेये

Gauḍa. 4. 90. द्वैयज्ञेयाव्यपाक्यानि

91. प्रकृत्याकाशवज्ज्ञेयाः

Nrip. 1. 2. तत्साक्षः प्रथमं पादं जा-
यात् 4.

— तत्साक्षो द्वितीयं पादं जा-
यात् 4.

— तत्साक्षस्तृतीयं पादं जा-
यात् 4.

— तत्साक्षश्चतुर्थं पादं जा-
यात् 4.

— यो जानीते सो ऽमृतत्वं
गच्छति 3 (bis), 4 (bi-
5 (bis), 6 (3 time
7 (3 times); 4. 1.

3. तस्मादिदं साङ्गं साम जा-
यात् 5, 6, 7.

— द्वात्रिंशदक्षरं साम जा-
यात्

प्रणवं यदि जानीयात्
शुद्धः

4. मृत्युं चतुर्थस्याद्यं साम
नीयात्

5. नृकेसरि . . परमं पदं
जानीयात्

— मृत्युं चतुर्थस्यार्दान्त्यं
म जानीयात्

— इदं साम येन केनचिद-
यमुत्वेन यो जानीते

— यो जानीते स मुमुक्षुर्भ-
वति

6. यो यजुर्वेदवाच्यस्तं
जानीयात्

— नमा चतुर्थान्ताईस्य
साम जानीयात्

7. म्यहं चतुर्थस्यान्त्यं
जानीयात्

— अस्मिन्नि ब्रह्मण्यानुष्ठुमं ज-
नीयात्

- ip. 2. 3. उर्यं प्रथमं स्थानं जानीयात्
— अहमित्येकादशं स्थानं जा-
नीयात्
— सर्वमिदमानुष्टुभं जानीयात्
4. 1. प्रणवं सावित्रीं . . अङ्गानि
जानीयात्
5. तस्मादात्मानमेवैवं जानी-
यात् (bis).
— परमेव ब्रह्म मकारेण जा-
नीयात्
6. आत्मानं ज्ञातुमैच्छन्
— आत्मानं नृसिंहानुष्टुभैव जा-
नीयात्
— आत्मप्रकाशं शून्यं जानन्तः
9. अविषयज्ञानत्वाज्ज्ञानञ्चैव
ह्यत्र न विजानाति
— ज्ञातो वैष विज्ञातः
— ज्ञातो ज्ञातश्चेति होतुः
— ओतमोतेन जानीयादनुज्ञा-
तारमान्तरम्
9. तिष्ठो मात्रास्तथा ज्ञेयाः
10. अर्द्धमात्रा तथा ज्ञेया
7. स सर्वदेवैर्ज्ञातो भवति
Mahā. 4; Kālāg. 2.
3. तदेकाक्षरं ज्ञात्वा
3. यं ज्ञात्वा मुच्यते बुधः
8. तद्ब्रह्माहमिति ज्ञात्वा
9. ज्ञात्वा च परमं शिवम्
14. तद्ब्रह्मं न च जानाति स
जानाति च नित्यशः
6. तज्ज्ञेयं च निरञ्जनम्
Yogat. 14
2. मे तद्ब्रह्म ज्ञास्यथ
3. ज्ञानुज्ञानज्ञेयानाम्
1. मतं ज्ञात्वा पिनाकिनः
8. इदमन्तरं ज्ञात्वा स परम-
हंसः

Jābāla.

Vāsu.

Rāmot.

Mukti.

Gītā.

3. एतैर्ह वा अमृतो भवति कथं
जानीयाम् (so 4 MSS.)
4. तं जानन्नभ आरोह
3. भक्त्या जानाति वाथ यः
2. तदेवोपास्यमिति ज्ञेयम्
3. सा सीता भवति ज्ञेया
1. 5. त्वद्रूपं ज्ञातुमिच्छामि
2. 65. ब्रह्मतत्त्वं न जानाति
67. उभयोरन्तरं ज्ञात्वा
1. 38. कथं न ज्ञेयमस्माभिः
4. 15. एवं ज्ञात्वा कृतं कर्म
16. यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसे ऽशुभात्
9. 1.
32. एवं ज्ञात्वा विमोक्ष्यसे
35. यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहमेव
यास्यसि
5. 3. ज्ञेयः स नित्यसञ्ज्ञासी
29. ज्ञात्वा मां शान्तिमृच्छति
7. 1. यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु
2. यज्ज्ञात्वा नेह भूयो ऽन्य-
ज्ज्ञातव्यमवशिष्यते
8. 2. ज्ञेयो ऽसि नियतात्मभिः
27. नेते सृती पार्थ जानन्
9. 13. ज्ञात्वा भूतादिमव्ययम्
11. 25. दिशो न जाने न लभे च
शर्म
54. ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन
13. 12. ज्ञेयं यत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञा-
त्वामृतमश्नुते
16. भूतभर्तुं च तज्ज्ञेयम्
17. ज्ञानं ज्ञेयं ज्ञानगम्यम्
18. ज्ञेयं चोक्तं समासतः
14. 1. यज्ज्ञात्वा मुनयः सर्वे
15. 19. जानाति पुरुषोत्तमम्
16. 24. ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तम्
18. 18. ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता
55. ततो मां तत्त्वतो ज्ञात्वा

ज्ञाति

Kaush. 1. 4. तस्य प्रिया ज्ञातयः सुकृतमु-
पयन्ति

Chhâ. 6. 15. 1. पुरुषं . उपतापिनं ज्ञातयः
पर्युपासते

8. 12. 3. रममाणः स्त्रीभिर्वा...ज्ञा-
तिभिर्वा

ज्ञातृ

Chhâ. 8. 5. 1. ब्रह्मचर्येण ह्येष यो ज्ञाता तं
विन्दते

Kātha. 2. 7. आश्चर्यो ज्ञाता कुशलानु-
शिष्टः

Sarvop. 3. ज्ञातृज्ञानशेयानामाविर्भाव-
तिरोभावज्ञाता

ज्ञान

Tait. 2. 1. 1. सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म

Kātha. 3. 13. तद्यच्छेज्ज्ञान आत्मनि
— ज्ञानमात्मनि महति निय-
च्छेत्

6. 10. यदा पञ्चावतिष्ठन्ते ज्ञानानि
Maitri. 6. 30.

Śwet. 5. 2. यस्तमग्रे ज्ञानैर्बिभर्त्ति

Mātri. 6. 34. एतज्ज्ञानं च मोक्षं च

Kaivalya. 11. ज्ञाननिर्मथनाभ्यासात्
24. अनेन ज्ञानमाप्नोति संसारा-
णवनाशनम्

Gauḍa. 3. 33. अकल्पकमजं ज्ञानम्
38. आत्मसंस्थं तदा ज्ञानम्

4. 1. ज्ञानेनाकाशकल्पेन
88. ज्ञानं ज्ञेयं च विज्ञेयम्
89. ज्ञाने च त्रिविधे ज्ञेये
96. धर्मेषु ज्ञानमिष्यते
— यतो न क्रमते ज्ञानम्
99. क्रमते नहि बुद्धस्य ज्ञानम्
— सर्वे धर्मास्तथा ज्ञानम्

Nrip. 1. 3. vido ऐश्वर्यवन्तः

Siras.

Sikhā.

Garbha.

Brahma.

Brahmab.

Sarvop.

Parama.

Jābāla.

Vāsu.

Krish.

Skanda.

Mukti.

Gītā.

4. भक्ता ज्ञानेन भजति

2. सर्वज्ञमयोनध्यानानाम्

3. सर्वलक्षणज्ञानसम्पूर्णः

3. ज्ञानमेव परं तेषां पूर्णं
ज्ञानमुत्तमम्

5. एतज्ज्ञानं च ध्यानं च

18. ज्ञानविज्ञानतत्त्वतः

19. क्षीरवत्पश्यते . ज्ञानम्

28. स्वयमुत्पद्यते ज्ञानम्

2. भूतात्मज्ञानादृते

3. ज्ञातृज्ञानशेयानाम्

— सत्यं ज्ञानमनन्तमान-
ब्रह्म

— ज्ञानमित्युत्पत्तिविनाश
हितं चैतन्यं ज्ञानमित्य
धीयते

2. परमात्मात्मनोरेकत्वज्ञाने

3. ज्ञाने स्थिरस्थः

2. सो ऽविमुक्तं ज्ञानमाचष्टे
वै तदेवं वेद Rāmōt. 4.

3. इत्येतन्निश्चितं ज्ञानम्

4. सम्यग् ज्ञानं लब्ध्वा

13. बलं ज्ञानं सुपाणं वै ते
ज्ञानं हतं क्षणात्

11. अभेददर्शनं ज्ञानम्

1. 27. तथाप्यसिद्धं चेज्ज्ञानम्
— ज्ञानं लब्ध्वाचिरादेव

2. 2. ज्ञानं यथावन्नैव जायते

3. 39. आवृतं ज्ञानमेतेन

40. ज्ञानमावृत्य देहिनम्

41. ज्ञानविज्ञाननाशनम्

4. 33. ज्ञाने परिसमाप्यते

34 उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानम्

38. नहि ज्ञानेन सदृशम्

39. अज्ञावाँलभते ज्ञानम्

— ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिं
5. 15. अज्ञानेनावृतं ज्ञानम्

- Gitā. 5. 16. ज्ञानेन तु तदज्ञानम्
— तेषामादित्यवज्ज्ञानम्
6. 8. ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा
7. 2. ज्ञानं ते जहं सविज्ञानम्
9. 1. ज्ञानं विज्ञानसहितम्
10. 4. बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः
38. ज्ञानं ज्ञानवतामहम्
42. किं ज्ञानेन तवार्जुन
12. 12. भ्रैयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्वानं विशिष्यते
13. 2. क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं मम
11. एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तम्
17. ज्ञानं श्रेयं ज्ञानगम्यम्
18. इति क्षेत्रं तथा ज्ञानम्
14. 1. ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमम्
2. इदं ज्ञानमुपाश्रित्य
9. ज्ञानमावृत्य तु तमः
11. ज्ञानं यदा तदा विद्यात्
17. सत्त्वात्सञ्जायते ज्ञानम्
15. 15. मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च
16. 1. ज्ञानयोगव्यवस्थितिः
18. 18. ज्ञानं श्रेयं परिज्ञाता
19. ज्ञानं कर्म च कर्त्ता च
20. तज्ज्ञानं विद्धि सात्त्विकम्
21. पृथक्त्वेन तु यज्ज्ञानम्
- तज्ज्ञानं विद्धि राजसम्
42. ज्ञानं विज्ञानमास्तिक्यम्
50. निष्ठा ज्ञानस्य या परा
63. इति ते ज्ञानमाख्यातम्

ज्ञानगम्य

13. 17. ज्ञानं श्रेयं ज्ञानगम्यम्

1. ज्ञानचक्षुस् adj.

16. पश्यन्तो ज्ञानचक्षुषः

15. 10. पश्यन्ति ज्ञानचक्षुषः

2. ज्ञानचक्षुस्

- Gitā. 13. 34. ज्ञानचक्षुषा... ये विदुः

ज्ञानतस्

- Mukti. 1. 46. ज्ञानतो ज्ञानतो वापि

ज्ञानतपस्

- Gitā. 4. 10. बहवो ज्ञानतपसा पूताः

ज्ञानतृप्

- Mund.3. 2. 5. सम्प्राप्यैनमृषयो ज्ञानतृप्ताः

ज्ञानदण्ड

- Parama. 3. ज्ञानदण्डो धृतो येन

ज्ञानदीप

- Gitā. 10. 11. ज्ञानदीपेन भास्वता

ज्ञानदीपित

- Gitā. 4. 27. आत्मसंयमयोगाग्नौ...
ज्ञानदीपिते

ज्ञाननिर्धूतकल्मष

- Gitā. 5. 17. ज्ञाननिर्धूतकल्मषाः

ज्ञाननिष्ठ

- Brahma. 3. ज्ञानशिखिनो ज्ञाननिष्ठाः

ज्ञाननेत्र

- Brahmab. 21. ज्ञाननेत्रं समादाय

ज्ञानप्रसाद

- Mund.3. 1. 8. ज्ञानप्रसादेन विशुद्धसत्त्वः

ज्ञानप्लव

- Gitā. 4. 36. सर्वं ज्ञानप्लवेनैव

ज्ञानबलक्रिय

- Śwet. 6. 8. स्वाभाविकी ज्ञानबलक्रिया
च

ज्ञानमय

- Mund.1. 1. 9. यस्य ज्ञानमयं तपः Nyāsa.1.

- Brahma. 3. यस्य ज्ञानमयी शिखा
— शिखा ज्ञानमयी यस्य
- Rāmap. 49. मुद्रां ज्ञानमयीं याम्ये
ज्ञानमात्र
- Mukti. 1. कैवल्यमुक्तिज्ञानमात्रेणोक्ता
ज्ञानमार्ग
- Rāmap. 4. ज्ञानमार्गं च नामतः
ज्ञानयज्ञ
- Gītā. 4. 33. श्रेयान्ब्रह्ममयाद्यज्ञज्ञान-
यज्ञः परन्तप
9. 15. ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये
18. 70. ज्ञानयज्ञेन तेनाहमिष्टः
ज्ञानयज्ञोपवीतिन्
- Brahma. 3. सूत्रमन्तर्गतं येषां ज्ञानय-
ज्ञोपवीतिनाम्
— ज्ञानशिखिनो ज्ञाननिष्ठा
ज्ञानयज्ञोपवीतिनः
ज्ञानयोग
- Gītā. 3. 3. ज्ञानयोगेन सांख्यानाम्
ज्ञानवन्त
- Chhā. 7. 2. विज्ञानवतो वै स लोकान्
ज्ञानवतो ऽभिसिध्यति
- Nrip. 3. 1. यदि प्लुता भवति ज्ञानवान्
भवति
- Gītā. 3. 33. सदृशं चेष्टते स्वस्याः प्रकृ-
तेर्ज्ञानवानपि
7. 19. ज्ञानवान्मां प्रपद्यते
10. 38. ज्ञानं ज्ञानवतामहम्
ज्ञानवर्जित
- Parama. 3. सर्वाशी ज्ञानवर्जितः
ज्ञानविग्रह
- Skanda. 4. सो ऽच्युतो ज्ञानविग्रहः
ज्ञानवैराग्यद
- Mukti. 1. 41. ज्ञानवैराग्यदं पुंसाम्

- ज्ञानशक्ति
- Kālāg. 2. तृतीया रेखा सा...ज्ञान
शक्तिः
- ज्ञानशिखिन्
- Brahma. 3. ज्ञानशिखिनो ज्ञाननिष्ठाः
ज्ञानसङ्ग
- Gītā. 14. 6. ज्ञानसंगेन चानघ
ज्ञानसञ्छिन्नसंशय
- Gītā. 4. 41. ज्ञानसञ्छिन्नसंशयम्
ज्ञानसन्तति
- Māndū. 10. उत्कर्षति ह वै ज्ञानसन्त-
तिम् Nrisut. 2.
- ज्ञानाग्नि
- Garbha. 5. ज्ञानाग्निर्दर्शनाग्निः कोष्ठाग्नि-
— ज्ञानाग्निः शुभाशुभं च क-
विन्दति
- Gītā. 4. 19. ज्ञानाग्निदग्धकर्माणम्
37. ज्ञानाग्निः सर्वकर्माणि
ज्ञानात्मन्
- Rāmap. 89. ज्ञानात्मानं चार्चयेत्
Rāmot. 5. यो वै श्रीरामः... यो ज्ञान-
त्मा (46)
- ज्ञानालोक
- Gauḍa. 3. 85. तदेव निर्भयं ब्रह्म ज्ञान-
लोकं समन्ततः
ज्ञानावस्थितचेतस्
- Gītā. 4. 23. गतसंगस्य युक्तस्य ज्ञान-
वस्थितचेतसः
ज्ञानासि
- Gītā. 4. 42. इत्थं ज्ञानासिनात्मनः
ज्ञानिन्
- Parama. 3. स एव योगी च स एव ज्ञ-
नी च

3. 39. ज्ञानिनो नित्यवैरिणा
4. 34. ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः
6. 46. ज्ञानिभ्यो ऽपि मतो ऽधिकः
7. 16. ज्ञानी च भरतर्षभ
17. तेषां ज्ञानी नित्ययुक्तः
— प्रियो हि ज्ञानिनो ऽत्यर्थम-
हम्
18. ज्ञानी त्वात्मैव मे मतम्
ज्ञानोपसर्ग

7. 8. इदानीं ज्ञानोपसर्गा राजन्
ज्ञेयाभिन्न

3. 38. अकल्पकमजं ज्ञानं ज्ञेया-
भिन्नं प्रचक्षते
4. 1. ज्ञानेन . . ज्ञेयाभिन्नेन
1. ज्या

3. 20. एनं घ्नन्तीव जिनन्तीव
2. ज्या

13. प्रमुञ्च धन्वनः . . ज्याम्
ज्यानि

5. 15. यद्यपि सर्वज्यानिं जीयते
ज्यायस्

1. 9. 1. आकाशो ह्येवैभ्यो ज्यायान्
2. 21. 3. यानि पंचधा त्रीणि तेभ्यो
न ज्यायः परमन्यदस्ति
3. 12. 6. ततो ज्यायांश्च पुरुषः
3. 14. 3. ज्यायान्पृथिव्या ज्यायान-
न्तरिक्षाज्ज्यायान्दिवो ज्या-
यानेभ्यो लोकेभ्यः

3. 9. यस्मात्प्राणीयो न ज्यायोस्ति
कथित् Mahânâr. 10. 4.
3. 1. ज्यायसी चेत्कर्मणस्ते
8. कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः

ज्यायस्

1. 3. 1. ज्यायसा असुराः

ज्येय

- Kena. 34. अनन्ते स्वर्गे लोके ज्येये
प्रतिष्ठिते

ज्येष्ठ

- Chhâ. 3. 11. 4. ज्येष्ठाय पुत्राय पिता ब्रह्म
प्रोवाच
5. ज्येष्ठाय पुत्राय पिता ब्रह्म
प्रब्रूयात्

5. 1. 1. यो ह वै ज्येष्ठं च भ्रेष्ठं च
वेद ज्येष्ठश्च . . भवति प्राणो
वाव ज्येष्ठः Brih. 6. 1. 1.
(वै for वाव)

5. 2. 4. ज्येष्ठाय भ्रेष्ठाय स्वाहा
6. ज्येष्ठः भ्रेष्ठो राजाधिपतिः

- Brih. 6. 1. 1. ज्येष्ठश्च भ्रेष्ठश्च स्वानां भव-
ति . . य एवं वेद

6. 3. 2. ज्येष्ठाय स्वाहा भ्रेष्ठाय
स्वाहा

- Tait. 2. 2. 1. अन्नं हि भूतानां ज्येष्ठम् (bis)
2. 5. 1. विज्ञानं देवाः सर्वे ब्रह्म ज्ये-
ष्ठमुपासते

- Maitri. 6. 13. अन्नं ज्येष्ठमन्नं मिषक्
Mahânâr. 7. 5. प्रोवाचोपनिषदिन्द्रो ज्येष्ठः
17. 2. ज्येष्ठाय नमः

- Śiras. 1. ज्येष्ठोहं भ्रेष्ठोहं वरिष्ठोहम्
ज्येष्ठपुत्र

- Mund. 1. 1. 1. अथर्वाय ज्येष्ठपुत्राय
ज्येष्ठच

- Chhâ. 5. 2. 6. स मा ज्यैष्ठ्यं . . गमयतु
ज्योक्

- Chhâ. 2. 11. 2. ज्योक् जीवति 12. 2; 13.
2; 14. 2; 15. 2; 16. 2;
17. 2; 18. 2; 19. 2; 20-
2; 4. 11. 2; 4. 12. 2;
4. 13. 2.

ज्योतिःस्वरूपिन्

Rāmot.

5. परं ज्योतिःस्वरूपिणम्

ज्योतिर्मय

Mund. 3.

1 5. अन्तः शरीरे ज्योतिर्मयः

Rāmap.

14. स्वभूज्योतिर्मयः

ज्योतिर्वर्जित

Brahma.

2. ज्योतिर्वर्जितं न

ज्योतिष

Mund. 1.

1. 5. निरुक्तं छन्दो ज्योतिषम्

ज्योतिष्काम

Brahma.

1. ज्योतिष्कामो ज्योतिरान-
न्दयते

ज्योतिष्कृत्

Mahānār.

20. 7. ज्योतिष्कृदसि सूर्य

ज्योतिष्टोम

Mukti.

2. यथा.. ज्योतिष्टोमेन स्वर्गम्

ज्योतिष्मन्त्

Chhā. 4.

7. 3. एष वै सोम्य चतुष्कलः
पादो ब्रह्मणो ज्योतिष्मा-
न्नाम4. चतुष्कलं पादं ब्रह्मणो ज्यो-
तिष्मानित्युपास्ते ज्योति-
ष्मानस्मिँल्लोके भवति ज्यो-
तिष्मतो ह लोकाञ्जयति

Vāsu.

2. त्रयो ऽग्नौ ज्योतिष्मन्तः

ज्योतिस्

Ait.

5. 3. पृथिवी वायुराकाश आ-
पो ज्योतीर्षीत्येतानि

Kaush.

4. 17. ज्योतिष आत्मेति वा अ-
हमेतमुपासे

Chhā. 3. 13.

7. यदतः परो दिवो ज्योति-
र्दृश्यते

Chhā. 3. 13. 7. यद्विदमास्मिन्नन्तः पुरुषे

ज्योतिः

3. 17. 7. उद्वर्ष तमसः परि ज्योति-
ष्यत्यन्तः... अगन्म ज्यो-

तिरुत्तमम्

3. 18. 3. सोममिना ज्योतिषा भाति
च तपति च (similarly in
4, 5, 6).

4. 1. 2. समं दिवा ज्योतिराततम्

8. 3. 4. परं ज्योतिरुपसम्पद्य 8. 12
2, 3. Maitri. 2. 2.

Bṛih. 1. 3. 28. तमसो मा ज्योतिर्गमय (bis)

— मृत्युर्वै तमो ज्योतिरमृतम्

3. 9. 10. मनो ज्योतिः 11-17.

4. 3. 2. आदित्येनैवायं ज्योतिषासं

3. चन्द्रमा एवास्य ज्योति

.. चन्द्रमसैवायं ज्योति

षास्ते (similarly in 4

5, 6).

9. स्वेन भासा स्वेन ज्योति

4. 4. 16. ज्योतिषां ज्योतिः... उप
सते

6 3. 4. अन्नमासि ज्योतिरासि

Tait. 1. 5. 2. सर्वाणि ज्योतीर्षि महीया

3. 8. 1. ज्योतिरन्नादमप्यु ज्योति
प्रतिष्ठितं ज्योतिष्यापः

3. 10. 3. ज्योतिरिति नक्षत्रेषु

Kātha. 4. 13. ज्योतिरिवाधूमकः

Swet. 2. 1. अग्नेर्ज्योतिर्निवाय्य

3. बृहज्ज्योतिः कारिष्यतः

3. 12. ईशानो ज्योतिरव्ययः

Maitri. 6. 3. यद्वद्वा तज्ज्योतिर्यज्यो
स आदित्यः

8. परायणं ज्योतिरेकं तपन

Praśna. 1. 8.

17. भूमौ चाधूमके यज्यो

विहतरम्

- Mañtri.** 6. 27. यज्ञस्य ज्योतिरिव सम्प-
द्यति
85. आपो ज्योती रसो ऽमृतं
ब्रह्म Śiras. 6; Prāṇāg.
1; Mahānār. 13. 1; 15.
2, 3.
- Mund.** 2. 1. 3. खं वायुर्ज्योतिरापः पृथिवी
Praśna. 6. 4; Kaivalya
15; Nār. 1.
2. 2. 9. तच्छुभ्रं ज्योतिषां ज्योतिः
- Mahānār.** 1. 1. शुक्लेण ज्योतीषि समनुप-
विष्टः
5. 10. आर्द्रं ज्वलति ज्योतिः...
ज्योतिर्ज्वलति
9. 4. ग्रीणि ज्योतीषि सचते Nrip.
2. 4.
11. 4. नारायणः परो ज्योतिः
14. 1. ज्योतीष्यापः
3. सत्ये ज्योतिषि जुहोमि
4. सूर्ये ज्योतिषि जुहोमि
20. 15. ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा
भूयासम् 16-21, 24, 25.
22. 1. सुवर्गस्य लोकस्य ज्योतिः
2. 9. सूर्यस्त्वं ज्योतिषां पतिः
6. सच्चिदानन्दघनं ज्योतिः
(bis).
— देवा ज्योतिष उत्तितीर्षवः
— तज्ज्योतिरस्य सर्वस्य पु-
रतः सुविभातम्
3. अगन्म ज्योतिरविदाम दे-
वान्
1. वेद एव परं ज्योतिः
— ज्योतिष्कामो ज्योतिरान-
न्दयते
2. इदि प्राणश्च ज्योतिश्च
17. ज्योतिषामुदयो यतः
4. बाधोर्ज्योतिर्ज्योतिष आपः

- Atmapra.** 1. यज्ञ ज्योतिरजसम्
Skanda. 5. स एव ज्योतिषां ज्योतिः
Rāmāp. 77. ज्योतिस्तीक्ष्णाभिसंयुक्ता
Rāmōt. 3. परं ज्योतीरसो जहम्
Mukti. 2. 63. ज्योतिरान्तरम्
Gītā. 8. 24. अभिर्ज्योतिरहः शुक्लः
25. तत्र चान्द्रमसं ज्योतिः
10. 21. ज्योतिषां रविरंशुमान्
13. 17. ज्योतिषामपि तज्ज्योतिः

ज्योतीरूप

- Brih.** 1. 5. 11. ज्योतीरूपमयमग्निः
12. ज्योतीरूपमसावादित्यः
13. ज्योतीरूपमसौ चन्द्रः

ज्वल

- Kaush.** 2. 12. एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यदग्नि-
ज्वलत्यथैतन्म्रियते यज्ञ
ज्वलति
3. 3. यथामेज्वलतः सर्वा दिशो
विष्फुलिगा विप्रतिष्ठेरन्
4. 20.

- Chhā.** 2. 12. 1. ज्वलति स उन्नीयः
3. 13. 8. नदयुरिवाग्नेरिव ज्वलतः
Brih. 1. 5. 22. ज्वलिष्याम्येवाहमित्यग्निः
6. 3. 4. ज्वलदसि पूर्णमसि
Mahānār. 5. 10. आर्द्रं ज्वलति ज्योतिरहम-
स्मि ज्योतिर्ज्वलति ब्रह्मा-
हमस्मि
6. 3. तामभिवर्णां तपसा ज्वल-
न्तीम्
Nrip. 1. 4. ज्वलं द्वितीयस्याद्यम्
5. तं स द्वितीयस्यादन्त्यम्
2. 3. ज्वलन्तं चतुर्थं (स्थानं जा-
नीयात्)
4. कस्मादुच्यते ज्वलन्तमिति
— स्वतेजसा ज्वलति ज्वाल-
यति ज्वाल्यते ज्वाल-
ते... ज्वलन्

- Nrip. 2. 4. तस्मादुच्यते ज्वलन्तमिति
 Nrip. 4. एष एव ज्वलन्
 5. एष एव ज्वलन्नेष हि
 व्याप्ततमः
 — एष एव ज्वलन्नेष हेवो-
 त्कृष्टः
 — एतदेव ज्वलन्नेतादे महा-
 विभूति
 6. ज्वलन्तमज्वलन्तं . . बुबु-
 धिरे
 Gītā. 11. 30. वदनैर्ज्वलद्भिः
 ज्वलत्स्व
 Nrip. 7. ज्वलत्त्वात् सर्वतो मुखत्वात्
 उज्वलन
 Gītā. 11. 29. यथा प्रदीपं ज्वलनं पतंगाः
 ज्वलनाभास
 Krish. 20. तस्यासौ ज्वलनाभासः
 ज्वलित्
 Nrip. 2. 4. ज्वलन् ज्वलिता
 ज्वालिनी (= व)
 Rāmap. 76. दीर्घा ज्वालिनी च

श्लेष

- Gītā. 10. 31. श्लेषाणां मकराश्चस्मि

पुण्य

- Chhā. 8. 5. 3. अरश्च ह वै पुण्यार्णवी ब्र-
 ह्मलोके
 4. अरं च पुण्यं चार्णवी ब्रह्मलोके

तक्षक

- Gāruda. 2. यदि तक्षकदूतस्त्वं यति
 वा तक्षकः स्वयम्

तज्जलान्

- Chhā 3. 14. 1. सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्ज-
 लान्

तट

- Rām. 4. गंगायां वा तटे पुनः

तड्

- Brahma. 1. यष्ट्यादिना ताड्यमानः

तडिदाभमात्र

- Nār. 5. तस्मात्तडिदाभमात्रम् (S
 Nārāyaṇa; other MSs
 तडिदाभास^०); Atmapra

तडिद्गर्भ

- Śwet. 4. 4. तडिद्गर्भं ऋतवः समुद्राः
 तण्डुल

- Skanda. 6. तुषाभावे न तण्डुलः
 ततम

- Ait. 3. 13. स एतमेव पुरुषं ब्रह्म त-
 ममपश्यत्

तत्क्रतु

- Bṛih. 4. 4. 5. स यथाकामो भवति त-
 तुर्भवति

तत्त्व

- Śwet. 6. 3. तत्त्वस्य तत्त्वेन समेत्य यो-
 गम्

- Maitri. 6. 24. ध्यानमन्तः परे तत्त्वे . . नि-
 धीयते

- Gāṇḍ. 2. 20. तत्त्वानीति च तद्विदः
 30. एषं यो वेद तत्त्वेन
 38. तत्त्वमाध्यात्मिकं दृष्ट्वा
 तत्त्वं दृष्ट्वा तु बाह्यतः

- Gauḍa. 2. 38. तत्त्वाद्भ्यश्च्युतो भवेत्
3. 28. बन्ध्यापुत्रो न तत्त्वेन मा-
यया वापि जायते
- Brahmab. 18. ज्ञानविज्ञानतत्त्वतः
Hansa. 1. पार्वत्या कथितं तत्त्वम्
- Mukti. 2. 40. एकतत्त्वदृढाभ्यासात्
Gitā. 6. 21. यन्न न . . चलति तत्त्वतः
9. 24 न तु मामभिजानन्ति तत्त्वेन
11. 54. ज्ञातुं ब्रष्टुं च तत्त्वेन
18. 1. सत्यासत्य . . तत्त्वमिच्छा-
मि वेदितुम्

तत्त्वज्ञान

- Gitā. 13. 11. तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम्
तत्त्वतस्
- Swet. 6. 4. कर्मक्षये याति स तत्त्वतो
ऽन्यः
- Mund. 1. 2. 13. प्रोवाच तां तत्त्वतो ब्रह्म-
विद्याम्
- Gauḍa. 3. 19. तत्त्वतो भिद्यमाने हि
27. सतो हि मायया जन्म यु-
ज्यते न तु तत्त्वतः
— तत्त्वतो जायते यस्य
28. असतो मायया जन्म तत्त्वतो
नैव युज्यते
4. 58. जायन्ते ते न तत्त्वतः
5. भुवि स्यादथ तत्त्वतः
45. न्यवेदयत तत्त्वतः
- Rāmap. 3. तत्त्वतः प्रवदन्ति ये
Rāmot. 3. तत्त्वतः प्रवदन्ति ये
Mukti. 1. 5. त्वद्रूपं ज्ञातुमिच्छामि तत्त्वतः
7. वदामि शृणु तत्त्वतः
10. कृपया वद तत्त्वतः
29. शृणु वक्ष्यामि तत्त्वतः
- Gitā. 4. 9. पर्व यो वेत्ति तत्त्वतः
7. 3. कश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वतः
10. 7. यो वेत्ति तत्त्वतः
18. 55. ब्रह्मान् यथास्मि तत्त्वतः
— सतो मां तत्त्वतो ज्ञात्वा

तत्त्वदर्शिनः

- Gitā. 2. 16. वृष्टो ऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वद-
र्शिभिः
4. 34. ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः
- Brahma. 2. योगवित्तत्त्वदर्शिवान्
- Jābāla. 6. तत्त्वब्रह्ममार्गे सम्यक्
सम्पन्नः

तत्त्वभाव

- Kātha. 6. 13. तत्त्वभावेन चोभयोः
— तत्त्वभावः प्रसीदति
- Swet. 1. 10. तस्याभिध्यानाद्योजनात्-
त्वभावात्

तत्त्वमार्ग

- Dhyāna. 2. तत्त्वमार्गे यथा दीपः (one
MS. omits); Yogat. 2.

तत्त्वयुक्त

- Tejo. 12. मुनीनां तत्त्वयुक्तं तु

तत्त्वयोगज्ञ

- Kshur. 21. निःसङ्गस्तत्त्वयोगज्ञः

तत्त्वविद्

- Maitri. 1. 2. त्वं तत्त्वविच्छुभ्रुमो वयम्
Gauḍa. 2. 34. इति तत्त्वविदो विदुः
Gitā. 3. 28. तत्त्वविदुः महाबाहो
5. 8. युक्तो मन्येत तत्त्ववित्

तत्त्वीभूत

- Gauḍa. 2. 38. तत्त्वीभूतस्तदारामः

तत्पद

- Mukti. 2. 30. भवान्ज्ञाततत्पदः

तत्त्वदार्थ

- Sarvop. 4. स तत्त्वदार्थः परमात्मा
— तत्त्वदार्थादौपाधिकाद्विल-
क्षणः
— तत्त्वदार्थस्यात्मेत्युच्यते
तत्पर

Śwet. 1. 7. लीना ब्रह्मणि तत्परा योनि-
मुक्ताः

Yogat. 11. पुरुषोत्तमतत्परः

Gītā. 4. 39. तत्परः संयतेन्द्रियः

तत्परायण

Gītā. 5. 17. तन्निष्ठास्तत्परायणाः

तत्प्रजाति

Bṛih. 6. 1. 14. यद्वा अहं प्रजातिरस्मि त्वं
तत्प्रजातिरसि

तत्प्रतिष्ठ

Bṛih. 6. 1. 14. यद्वा अहं प्रतिष्ठास्मि त्वं
तत्प्रतिष्ठो ऽसि

तत्सम

Śwet. 6. 8. न तत्समश्चाभ्यधिकश्च

Gauḍa. 3. 34. क्षुप्ते ज्यो न तत्समः

तत्सम्पद

Bṛih. 6. 1. 14. यद्वा अहं सम्पदस्मि त्वं
तत्सम्पदसि

तत्स्थ

Maitri. 6. 10. भोक्ता पुरुषः...तत्स्थो भुं-
क्ता इति

16. एष तत्स्थः सविताख्यः

तथाविध

Gauḍa. 1. 20. स्यादुभयत्वं तथाविधम्

तथास्मृति

Gauḍa. 2. 16. यथाविधस्तथास्मृतिः

तदर्थीय

Gītā. 17. 27. कर्मैव तदर्थीयम्

तदहम्

Bṛih. 1. 5. 2. यदहरेव जुहोति तदहः पुन-
र्मृत्युमुपजयति

Jābāla. 4. यदहरेव विरजेतदहरेव
प्रप्रजेत्

तदात्मक

Maitri. 6. 35. सैकधामेतः स्यात् तदात्म-
कश्च

तदात्मन्

Gītā. 5. 17. तद्बुद्धयस्तदात्मानः

तदाराम

Gauḍa. 2. 38. तत्स्वीभूतस्तदारामः

तद्ब्रह्म

Gauḍa. 2. 29. तद्ब्रह्मः समुपैति तम्

तद्दृश्य

Gauḍa. 4. 64. तथा तद्दृश्यमेवेदम् 66.

तद्बुद्धि

Gītā. 5. 17. तद्बुद्धयस्तदात्मानः

तद्भक्त

Nāda. 19. तद्भक्तस्तन्मनासक्तः

तद्भाव

Maitri. 6. 27. अतस्तद्भावमचिरेणैति

तद्बुध

Chhā. 5. 10. 6. यो रेतः सिञ्चति तद्
एव भवति

तद्बन

Kena. 81. तद् तद्बनं नाम तद्बनमिदं
पासितव्यम्

तद्विद्व

- Chhā 5. 1. 13. बद्धं वसिष्ठास्मि त्वं तद्वि-
सिद्धो ऽसि Brih. 6. 1.
14 (यद्वा)

तद्विद्व

- Kaush. 1. 2. तद्विदे ऽहं प्रतिताद्विदे ऽहम्
Brih. 3. 9. 28. परायणे तिष्ठमानस्य तद्विदः
Gauḍa. 2. 20. भूतानीति च तद्विदः
— तन्त्रानीति च तद्विदः
21. विषया इति च तद्विदः
— देवा इति च तद्विदः
22. यज्ञा इति च तद्विदः
— भोज्यमिति च तद्विदः
23. स्थूल इति च तद्विदः
— अमूर्त्त इति च तद्विदः
24. दिश इति च तद्विदः
— भुवनानीति च तद्विदः
25. बुद्धिरिति च तद्विदः
— धर्माधर्मी च तद्विदः
27. आश्रमा इति तद्विदः
28. लय इति च तद्विदः
Itā. 13. 1. तं प्राहुः क्षेत्रज्ञमिति च
तद्विदः

तद्विद्वंस

- aush. 2. 8. मन्ये ऽहं मां तद्विद्वान्सम्
Chā. 3. 16. 7. तद्विद्वानाह महिदास ऐत-
रेयः
6. 4. 5. एतद्ध स्म वै तद्विद्वान्स आहुः
Bih. 6. 1. 14. तद्विद्वान्सः भोज्रियाः
6. 4. 4. तद्विद्वानुहालक आरुणिः
— तद्विद्वान्नाको मौद्गल्यः
— तद्विद्वान् कुमारहारितः
rahmab. 16. तद्विद्वानक्षरं ध्यायेत्
तन्
ih. 4. 4. 4. नवतरं कल्याणतरं रूपं
तनुते

- Tait. 2. 5. 1. विज्ञानं यज्ञं तनुते कर्माणि
तनुते ऽपि च
Śwet. 2. 1. तन्त्राय सविता धियः
Mahānār. 22. 1. लोके साधुप्रजावांस्तन्तुं त-
न्वानः
Chāl. 4. तन्यते प्रेरिता पुनः
Gītā. 2. 17. येन सर्वमिदं ततम् 8. 22;
18. 46.
9. 4. मया ततमिदं सर्वम्
11. 38. त्वया ततं विश्वमनन्तरूपं
तनय
Śwet. 4. 22. मा नस्तोके तनये . . री-
रिषः
Mahānār. 6. 4. भवा तोकाय तनयाय
शंयोः
1. तनु adj.
Mahānār. 11. 12. नीवारशूकवत्तन्वी Vāsu 3
Kshur. 9. अतिसूक्ष्मां च तन्वीं च
Hansa. 2. तनु सूक्ष्म प्रचोदयात् (so 5
MSS. ; two तन्नः सूक्ष्मः
2. तनु, तनू
Kāṭha. 2. 23. तस्यैष आत्मा विवृणुते तनूं
स्वाम् Muṇḍ. 3. 2. 3.
Śwet. 3. 5. या ते रुद्र शिवा तनूः...
तया नस्तनुवा शन्तमया
Nila. 8 (तन्वा)
5. 14. ते जहृस्तनुम्
Maitrī. 4. 6. ब्रह्मणो वावैता अध्यास्त-
नवः
— या वास्या अध्यास्तनवस्ता
अभिध्यायेत्
5. 2. इत्यस्य प्रागुक्ता एतास्त-
नवः
6. 5. स्वनवत्येषास्य तनूर्या ओ-
मिति
6. एषैवास्य प्रजापतेः स्थविष्ठा
तनूः

- Maitri. 6. 6. एषा वै प्रजापतेर्विश्वभृत्तनुः
13. विश्वभृद्वै नमिषा तनूर्भग-
वतो विष्णोः

Mahânâr. 6. 5. अविता तनूनाम्

7. स्वां चाग्ने तन्वं पिप्रयस्व

Praśna. 2. 12. या ते तनूर्वाचि प्रतिष्ठिता

Nrip. 1. 1. स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनुभिः,
2. 4; Nṛisut. 1.

Garbha. 3. द्विधा तनुः स्यात्

Gitâ. 7. 21. यो यो यां यां तनुं भक्तः

9. 11. मानुषीं तनुमाश्रितम्

तनूपमा

Mahânâr. 11. 12. पीताभा स्यात्तनूपमा

तन्तु

Bṛih. 2. 1. 20. यथोर्णनामिस्तन्तुनोच्चरेत्

Swet. 6. 10. यस्तूर्णनाम इव तन्तुभिः

Maitri. 6. 22. यथोर्णनामिस्तन्तुनोर्ध्वमु-
त्क्रान्तः

Mahânâr. 2. 6. ऋतस्य तन्तुं विततं विवृत्य

22. 1. साधुप्रजावांस्तन्तुं तन्वानः

Kshur. 9. ऊर्णनाभीव तन्तुना

24. छिन्त्वा तन्तुं न बध्यते (bis).

Brahma. 1. एकेन तन्तुना जालं विक्षि-
पति

3. ऊर्णनाभिर्यथा तन्तून्

Sarvop. 4. तन्तुकार्येषु तन्तुरिव

तन्तुकार्य

Sarvop. 4. तन्तुकार्येष तन्तुरिव

तन्तुनाभ

Śwet. 6. 10. यस्तन्तुनाभ इव तन्तुभिः
(so Śaṅkarānanda; but
see ऊर्णनाभ)

तन्त्रीनाद

Harîsa.

2. पञ्चमस्तन्त्रीनादः

तन्त्रा

Maitri. 3. 5. निद्रा तन्त्रा .. इति तामसतति

तन्त्रीराघवेत्रिन्

Maitri. 6. 28. तृष्णेष्ट्याकुण्डली तन्त्रीरा
घवेत्री

तन्निष्ठ

Maitri. 6. 1. तन्निष्ठा आवृत्तचक्षुः

Gitâ. 5. 17. तन्निष्ठास्तत्परायणाः

तन्मनासक्त

Nâda. 19. तद्भक्तस्तन्मनासक्तः (so
MSS. and Nārāyaṇa).

तन्मनीषा

Gauḍa. 4. 10. च्यवन्ते तन्मनीषया

तन्मय

Swet. 5. 6. ते तन्मया अमृता वै बभूवुः

6. 17. स तन्मयो ह्यमृत ईशसं

Maitri. 6. 84. यच्चिस्तन्मयो भवति

Mund. 2. 2. 4. शरवत्तन्मयो भवेत्
Dhyâna. 19.

Gauḍa. 4. 39. स्वप्ने पश्यति तन्मयः
59. जायते तन्मयो ऽङ्कुरः

Nṛisut. 1. तन्मयं हि तदेवेति

Brahma. 3. उपवीतं च तन्मयम्

Râmap. 17. सीतरामौ तन्मयौ

तन्मात्र

Prâpâg. 4. तन्मात्राणि सदस्याः

तन्मुख

Gopî. 5. देवास्तन्मुखास्तानुपासां
(so one MS.; but all
rest सन्मुखाः)

तन्यतु

Bṛih. 2. 5. 16. तन्यतुर्न वृष्टिम्

तप

- bbā. 1. 3. 1. य एवासौ तपतितमुन्नीथ-
मुपासीत
2. 14. 2. तपन्तं न निन्देत्तद्वतम्
3. 18. 3. सो ऽग्निना ज्योतिषा भाति
च तपति च (similarly in
4, 5, 6.
— भाति च तपति च कीर्त्या
यशसा ब्रह्मवर्चसेन य एवं
वेद 4, 5, 6.
4. 10. 2. तपो ब्रह्मचारी कुशलमग्नीन्
परिचचारीत्
4. तपो ब्रह्मचारी कुशलं नः
परिचचारीत्
4. 17. 1. तप्यमानानां रसान् प्रावृ-
हत् 2.
3. तप्यमानाया रसान् प्रावृहत्
6. 16. 1. परशुमस्मै तपत
— परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति 2.
hīh. 1. 2. 2. तस्य भ्रान्तस्य तप्तस्य 6.
6. स तपो ज्ञप्यत Gopī 5.
7. एष वा अभ्यमेधो य एष
तपति
1. 3. 14. असावादित्यः परेण मृत्यु-
भतिक्रान्तस्तपति
1. 5. 22. तप्त्याम्यहमित्यादित्यः
2. 3. 2. सत एष रसो य एष तपति
3. 8. 9. यजते तपस्तप्यते बहूनि
वर्षसहस्राणि
4. 4. 22. नैनं कृताकृते तपतः
23. नैनं पाप्मा तपति सर्वं पा-
प्मानं तपति
5. 11. 1. एतौ परमं तपो यद्व्याहि-
तस्तप्यते
5. 14. 3. परोरजा य एष तपति 6.
— एष रज उपर्युपरि तपति
— भिया यशसा तपति यो
ऋषा एतदेवं पदं वेद

- Tait. 2. 6. 1. स तपोऽतप्यत स तपस्तप्त्वा
3. 1. 1; 3. 2. 1; 3. 3. 1;
3. 4. 1; 3. 5. 1; Praś-
na. 1. 4; Nrip. 1. 1.
2. 9. 1. तं ह वाच न तपति किम-
हं साधु नाकरवं किमहं
पापमकरम्
Katha. 6. 3. भयादस्याभिस्तपति भया-
त्तपति सूर्यः
Maitri. 6. 6. प्रजापतिस्तपस्तप्त्वा
8. य एष तपत्यग्निरिवाग्निना
पिहितः
— ज्योतिरेकं तपन्तम्
Prašna 1. 8.
12. तेनासौ तपति
17. अस्यैतद्वास्वरं रूपं यदमु-
ष्मिन्नादित्ये तपति
7. 1. तपन्ति वर्षन्ति क्षुवन्ति
2—6.
Mahānār. 1. 3. येनादित्यस्तपति तेजसा भ्रा-
जसा च
12. 2. आदित्यो वा एष एतन्म-
ण्डलं तपति
— सैषा ऋत्येव विद्या तपति
23. 1. याभिरादित्यस्तपति रश्मि-
भिः
Prašna. 2. 5. एषो ऽग्निस्तपत्येष सूर्यः
Nrip. 2. 4. तपन् वितपन् सन्तपन्
5. 10. यत्र सूर्यो न तपति
— यत्र न चन्द्रमास्तपति
Kathaśru. 1 यो नक्तेः स तप्यते तपः
Gitā. 9. 19. तपाम्यहम्
11. 19. स्वतेजसा विश्वमिदं तपन्तम्
17. 5. तप्यन्ते ये तपो जनाः
17. अद्वया परया तप्तं तपः
28. तपस्तप्तं कृतं च यत्
तपःप्रभाव
Śwet. 6. 21 तपःप्रभावादेवप्रसादाच्च

तपस

- Laush.** 1. 2. तेन सत्येन तेन तपसा ऋ-
तुपस्मि
- Uena.** 33. तस्यै तपो दमः कर्मेति
प्रतिष्ठा
- Uhhā.** 2. 23. 2. तप एव द्वितीयः
3. 17. 4. अथ यत्तपो दानम्
- Brih.** 1. 2. 6. स तपो ऽतप्यत Gopī. 5.
1. 5. 1. मेधया तपसाजनयाप्तिता
2.
3. 8. 10. तपस्तप्यते बहुनि वर्षसह-
स्राणि
4. 4. 22. यज्ञेन दानेन तपसा 6. 2. 16.
5. 11. 1. एतद्वै परमं तपः (ter).
- Tait.** 1. 9. 1. तपश्च स्वाध्यायप्रवचने च
— तप इति तपोनित्यः पौरु-
शिष्टिः
— स्वाध्यायप्रवचने एवेति ना-
को मौद्गल्यस्तद्वि तपः
2. 6. 1. स तपो ऽतप्यत स तपस्तप्त्वा
3. 1. 1; 3. 2. 1; 3. 3.
1; 3. 4. 1; 3. 5. 1; Pra-
śna. 1. 4; Nrip. 1. 1.
3. 2. 1. तपसा ब्रह्म विजिज्ञासस्व
तपो ब्रह्मेति 3. 3. 1; 3.
4. 1; 3. 5. 1.
- Katha.** 2. 15. तपोसि सर्वाणि च यद्वदन्ति
4. 6. यः पूर्वं तपसो जातम्
- Śwet.** 1. 15. सत्येनैतं तपसा यो ऽनुप-
श्यति Brahma. 3.
16. आत्मविद्यातपोमूलम्
Brahma. 3.
- Maitri.** 1. 2. स तत्र परमं तप आस्थाय
4. 3. तपसा प्राप्यते सत्त्वम्
4. यस्तपसापहतपाप्मा
— विद्याया तपसा चिन्तयावो-
पलभ्यते ब्रह्म
6. 6. प्रजापतिस्तपस्तप्त्वा

- Mund.** 1. 1. 8. तपसा चीयते ब्रह्म
9. यस्य ज्ञानमयं तपः
Nyāsa. 1.
1. 2. 11. तपःभेदे ये ह्युपवसन्त्यरप्ये
2. 1. 7. प्राणापानौ व्रीहियवौ तपश्च
10. कर्म तपो ब्रह्म परामृतम्
3. 1. 5. सत्येन लभ्यस्तपसा ह्येव
आत्मा
8. नान्यैर्देवैस्तपसा कर्मणा वा
3. 2. 4. तपसो वाप्यलिङ्गात्
Mahānār. 5. 5. ऋतं च सत्यं चाभीष्टात्तप-
सो ऽध्यजायत
6. 3. ताम्रिवर्णां तपसा ज्वर-
न्तीम्
8. 1. ऋतं तपः सत्यं तपः &c.
— ब्रह्मेतदुपास्यैतत्तपः
13. 1. अर्चयन्ति तपः सत्यम्
Siras. 6.
15. 3. भूर्भुवः सुषर्महर्जनस्तपः स-
त्यम्
21. 2. तप इति तपो नानशानत्यर्प-
यद्धि परं तपस्तदुर्ध्वं...त-
स्मात्तपसि रमन्ते
— तानि वा एतान्यवराणि त-
पोसि न्यास एवात्यरेक-
यत्
22. 1. तपसा देवा देवतामग्र आ-
यन्तस्तपसःश्रयः सुवरन्त्य-
विन्दन्तस्तपसा सपत्नान्यु-
दामारातीः &c.
23. 1. बलेन तपस्तपसा भद्रा
24. 1. तपसोपरिष्ठाज्ज्ञात्वा तम्
— तस्माच्छासमेषां तपसाम-
तिरिक्तमाहुः
25. 1. तपो ऽग्निः
Praśna. 1. 2. तपसा ब्रह्मचर्येण भद्रया
10; 5. 8.
15. येषां तपो ब्रह्मचर्यम्
6. 4. अस्माद्दीर्घं तपो मन्त्राः

Siras. 5. श्वाश्वतेन वै पुराणेन... त-
पस्य

- Mahā. 2. विभ्रत्... तपो वैराग्यम्
Nāda. 4. कण्ठदेशे तपस्ततः
Nyāsa. 5. संस्थाप्य हृदयं तपः
Kathaśru. 1. यो न ह्नेशः स तप्यते तपः
Gītā. 5. 29. भोक्तारं यज्ञतपसाम्
7. 9. तपश्चास्मि तपस्विषु
8. 28. वेदेषु यज्ञेषु तपःसु चैव
10. 5. तपो दानं यशो ज्यशः
11. 48. न च क्रियाभिर्न तपोमिरुचैः
53. नाहं वेदैर्न तपसा
16. 1. स्वाध्यायस्तप आर्जवम्
17. 5. तप्यन्ते ये तपो जनाः
7. यज्ञस्तपस्तथा दानम्
14. शारीरं तप उच्यते
15. बाङ्गयं तप उच्यते
16. तपो मानसमुच्यते
17. अद्वया परया तपं तपः
18. सत्कारमानपूजार्थं तपः
19. यत्पीडया क्रियते तपः
24. यज्ञदानतपःक्रियाः
25. यज्ञतपःक्रियाः
27. यज्ञे तपसि दाने च
28. तपस्तपं कृतं च यत्
18. 3. यज्ञदानतपःकर्म 5.
5. यज्ञो दानं तपश्चैव
42. शमो दमस्तपः शौचम्

तपस्य

Gītā. 9. 27. यत्तपस्यसि कौन्तेय

तपस्विन्

- Maitri. 4. 3. आभ्रमेज्वेवानवस्थस्तपस्वी
वेत्युच्यते
Gītā. 6. 46. तपस्विभ्यो अधिको योगी
7. 9. तपश्चास्मि तपस्विषु

तपोनित्य

Tait. 1. 9. 1. तपोनित्यः पौरुशिष्टिः

तपोयज्ञ

Gītā. 4. 28. द्रव्ययज्ञास्तपोयज्ञाः

तपोलोक

- Nrip. 5. 6. स तपोलोकं जयति
Nāda. 16. एकादश्यां तपोलोकम्
Aruneya. 1. भूर्लोकभुवर्लोकस्वलोकम-
हर्लोकजनलोकतपोलोकम्

1. तपोर्वी (?) adj.

Maitri. 6. 26. यथा तपोर्वि सर्पिः... उ-
ज्ज्वलति

2. तपोर्वी

Maitri. 6. 26. अतस्तपोर्वीव सः

तमस्

Chhā. 1. 3. 1. अपहन्ता ह वै भयस्य तम-
सो भवति
3. 17. 7. उद्वयं तमसः परि ज्योति-
स्पश्यन्तः

7. 26. 2. तमसः पारं दर्शयति

Bṛih. 1. 3. 28. तमसो मा ज्योतिर्गमय
(bis).

— मृत्युर्वै तमो ज्योतिरमृतम्

3. 7. 13. यस्तमसि तिष्ठस्तमसो ऽन्त-
रो यं तमो न वेद यस्य
तमः शरीरं यस्तमो ऽन्तरो
यमयाति

3. 9. 14. तम एव यस्यायतनम्

4. 4. 10. अन्धं तमः प्रविशन्ति... ततो
भूय इव ते तमः Iśā. 9. 12.

11. लोका अन्धेन तमसावृताः
Iśā. 3.

Śwet. 3. 8. आदित्यवर्णं तमसः परस्तात्
Gītā. 8. 9.

- Maitri. 2. 2. तमः प्रणुदत्येष आत्मा
5. 2. तमो वा इदमथ आसीदेकम्
6. 24. तमोलक्षणं भिच्वा तमः
— ब्रह्म तमसः परमपद्यत
28. रजस्तमोभ्यां विद्मस्य
30. अनेनास्य तमसः पारं गमि-
ष्यति
- Mund. 2. 2. 6. पाराय तमसः परस्तात्
- Mahânâr. 1. 5. विश्वं पुराणं तमसः पर-
स्तात्
- Kaivalya. 7. समस्तसाक्षिं तमसः पर-
स्तात्
- Nrisut. 2. तमसो ब्रह्मा . . तमसः साक्षी
— यथा तमः सविता
— निरस्ताखिलाविद्यातमोमोहः
9. सुविस्पष्टस्तमसः परस्तात्
2. भिन्ने तमसि चैधरे
- Châl. 2. भिन्ने तमसि चैधरे
- Sîras. 4. अव्यक्ते महति तमसि यो-
तयति
6. उच्छ्वसिते तमो भवति त-
मस आपः
- Nâda. 2. पादौ रजस्तमस्तस्य
- Brahmab. 15. भिन्ने तमसि चैकत्वम्
- Kâlâg. 2. तृतीया रेखा सा . . तमः
- Jâbâla. 4. सत्त्वं रजस्तमः
- Râmap. 15. रजःसत्त्वतमोगुणैः
88. रजः सत्त्वं तम इति Gitâ.
14. 5.
- Râmot. 8. निरस्ताविद्यातमोमोहः
- Mukti. 2. 46. विचिन्वन्ति तमोऽञ्जनैः
- Gitâ. 10. 11. अज्ञानजं तमः
13. 17. तमसः परमुच्यते
14. 8. तमस्त्वज्ञानजं विद्धि
9. ज्ञानमावृत्य तु तमः
10. रजस्तमश्चाभिभूय
— रजः सत्त्वं तमश्चैव तमः
सत्त्वं रजस्तथा

- Gitâ. 14. 13. तमस्येतानि जायन्ते
15. तथा प्रलीनस्तमसि
16. अज्ञानं तमसः फलम्
17. प्रमादमोहौ तमसो भवतः
17. 1. सत्त्वमाहो रजस्तमः
18. 32. मन्यन्ते तमसावृता

तमोद्वार

- Gitâ. 16. 22. तमोद्वारैस्त्रिभिः

तमोभय

- Chhâ. 1. 3. 1. उद्यंस्तमोभयमपहन्ति

तमोभिभूत

- Kaivalya. 13. तमोभिभूतः सुखरूपमेति

तमोरूप

- Nrisut. 9. माया च तमोरूपातुभूतेः

तमोलक्षण

- Maitri. 6. 24. तमोलक्षणं भिच्वा तमः

तरणि

- Mahânâr. 20. 7. तरणिर्विश्वदर्शितः

तरुत्र

- Nrip. 3. 1. स ई पाहि य ऋजीषी तरुः

तर्क

- Kaṭha. 2. 9. नैषा तर्केण मतिरापनेया

- Maitri. 6. 18. धारणा तर्कसमाधिः

20. ब्रह्म तर्केण पद्यति

7. 8. वृथातर्कदृष्टान्तकुहकेन्द्र-
जालैः

- Amṛita. 6. तर्कश्चैव समाधिश्च

16. आगमस्याविरोधेन ऊहं
तर्क उच्यते

तर्जनी

- Vâsu. 2. यतिस्तर्जनीया . . धारणे

तत्कारी

- Garuḍa. 2. ओं तत्कारीं मत्कारीम्
(so 3 MSS.; two others
तत्कारीं मत्कारीं; Weber
तत्कारीं सत्का०)

तर्याभिघातिन्

- Maitri. 7. 10. तर्याभिघातिनो ऽनृताभिर्श-
सिनः

तलातल

- Aruṇeya. 1. अतलपातालनितलवितलसु-
तलरसातलतलातलम्

तल्प

- Chhā. 5. 10. 9. गुरोस्तल्पमावसन्

तव्यस्

- Mahānār. 13. 3. मीळहुष्टमाय तव्यसे

तस्कर

- Maitri. 7. 8. प्राकाश्यभृता वै ते तस्कराः

तात

- Chhā. 4. 4. 2. नाहमेतद्देद तात यद्गोत्रस्त्व-
मासि

- Bṛih. 6. 2. 4. तथा नस्त्वं तात जानीथाः

- Katha. 1. 4. तात कस्मै मां दास्यसि

- Gītā. 6. 40. दुर्गतिं तात गच्छति

तादात्मक

- Rāmāp. 19. तादात्मिका या चतुर्थी

तादृग्रूप

- Mukti. 2. 59. तादृग्रूपो हि पुरुषः

तादृश

- Chhā. 5. 24. 1. अङ्गारानपोह्य भस्मनि जुहु-
यात्तादृक् तत्स्यात्

- Katha. 4. 15. तादृगेव भवति

तान्तान्त (=द)

- Rāmāp. 78. तान्तान्तो धान्त इत्यथ

तापनी

- Mukti. 1. 32. बृहज्जावालतापनी

तापस

- Bṛih. 4. 3. 22. तापसो ऽतापसः
Brahma. 2. तत्र . . तापसो न तापसः
Krish. 10. तापसास्तत्र ते द्रुमाः

तापिन्

- Gauḍa. 4. 99. धर्मेषु तापिनः

तापिनी (=ब)

- Rāmāp. 79. तापिनी दीर्घयुक्ता भूः
(MSS. read ताम०)

तामस

- Maitri. 3. 5. सम्मोहः . . असमत्वमिति
तामसानि

5. 2. अस्य तामसो ऽंशो ऽसौ
स . . यो ऽयं रुद्रः

- Krish. 5. सत्त्वरजसतामसी

6. तामसी दैत्यपक्षे तु

- Gītā. 7. 12. राजसास्तामसाश्च ये

14. 18. अधो गच्छन्ति तामसाः

17. 2. सात्त्विकी राजसी चैव ता-
मसी चेति

4. यजन्ते तामसा जनाः

13. तामसं परिचक्षते

19. तत्तामसमुदाहृतम् 22; 18.
22, 25, 39.

18. 7. तामसः परिकीर्तितः

28. कर्त्ता तामस उच्यते

32. बुद्धिः सा पार्थ तामसी

35. धृतिः सा पार्थ तामसी

तामसप्रिय

- Gītā. 17. 10. भोजनं तामसप्रियम्

ताम्र

- Kshur. 8. कृष्णास्ताम्रविलोहिताः

- Nila. 9. असौ यस्ताम्रो अरुणः

तार

iras. 3 ओ ऽनन्तस्तारं यत्तारं
तच्छुद्धम्

4. कस्मादुच्यते तारं . . तस्मा-
दुच्यते तारम्

lāmap. 74. तारो नतिश्च

Mukti. 1. 16. तारोपदेशतः

19. मत्तारमाप्नुयात्

21. मत्तारं समुपादिशत्

तारक

Maitri. 6. 7. तारकोऽक्षिणि वैष भर्गव्यः

Nrip. 1. 7. देहान्ते देवः परं ब्रह्म तारकं
व्याचष्टे

5. 2. तस्य मध्ये नाभ्यां तारकं
भवति

Jābāla. 1. रुद्रस्तारकं ब्रह्म व्याचष्टे
Rāmota. 1.

Rāmota. 2. किं तारकं किं तरतीति
— तारकं दीर्घानलं बिन्दुपू-
र्वकम् &c.

— तारकत्वात्तारको भवति

— तदेव तारकं ब्रह्म त्वं विद्धि

— तस्मादुच्यते तारकमिति

— य एतत्तारकं ब्राह्मणो नि-
त्यमधीते

5. यत्तारकं ब्रह्म (4)

तारकत्व

Rāmota. 2. तारकत्वात्तारको भवति

तारणात्त

Śikhā. 2. तारणात्तानि सर्वाणि

तारापति

Nrip. 1. 4. य ओषधीनां प्रभवति तारा-
पतिः सोमः

तारद्वय

Rāmota. 58. मध्ये तारद्वयं लिखेत्

तारसार

Mukti. 1. 38. vide अभिहोत्रक

1. vide मुक्तिका

तार्क्ष्य

Nrip. 1. 1. स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो ऽरिष्टनेमिः

Nrisut. 1.

ताल

Rāmota. 40. सप्ततालान् विभियानु

तालनाद

Hamsa. 2. षष्ठस्तालनादः

तालमात्रा

Amṛita. 23. तालमात्रा तथा योगः

तालवृन्तकर

Rāmota. 52. तदधस्तौ तालवृन्तकरौ

तालु, तालुका

Tait. 1. 6. 1. अन्तरेण तालुके य एष
स्तन इवालंबते

Maitri. 6. 20. तालुरसनाग्रनिपीडनात्

Prāṇāg. 4. तालुः शंयोर्वाकः

Pinda. 6. हृत्कण्ठं तालु जायते

Hamsa. 2. पञ्चमे स्रवते तालु

तालवध्यग्र

Maitri. 6. 21. तालवध्यग्रं परिवर्त्य

तालवन्तर्विच्छिन्न

Maitri. 6. 21. ऊर्ध्वगा नाडी . . तालवन्त
विच्छिन्ना

ति

Chhā. 8. 3. 5. यत्ति तन्मर्त्यम्

Bṛih. 5. 5. 1. तीत्येकमक्षरम्

तित्त

Garbha. 1. vide रस

तिग्मतेजस

Maitri. 2. 3. तिग्मतेजसा ऊर्ध्वरेतसः

तिज्

Gitā. 2. 14. तांस्तिविशस्व भारत

तित्तिरि

Mukti. 1. 30. ईशकेनकठप्रभमुण्डमा-
ण्डुक्यतित्तिरिः

तितिक्षु

Brih. 4. 4. 23. तितिक्षुः समाहितो भूत्वा

Nrisut. 6. तितिक्षवः समाहिताः

तिरश्चीन

Kaush. 1. 5. यजुंषि तिरश्चीनानि

तिरश्चीनवंश

Chhā. 3. 1. 1. तस्य द्यौरेव तिरश्चीनवंशः

तिरस्

Mukti. 2. 74. पुरस्तिरश्चोर्ध्वमधश्च

तिरस्कृ

Krish. 11. कलिकालस्तिरस्कृतः
(Nārāyaṇa explains अ-
तिरस्कृतः also).

तिरो ऽस्

Brih. 1. 4. 4. हन्त तिरो ऽसानीति

तिरोधा

Jena. 24. तदभ्यद्रवत्तस्मात्तिरोदधे

Brih. 1. 3. 28. नात्र तिरोहितमिवास्ति

तिरोभाव

Chhā. 7. 26. 1. आत्मत आविर्भावतिरोभा-
वौarvop. 3. आविर्भावतिरोभावज्ञाता
— आविर्भावतिरोभावहीनः

तिर्यञ्च

anah. 1. 5. शाकरैरवते तिरश्ची

Chhā. 7. 11. 1. तिरश्चीभिश्च विद्युज्जिराहा-
दाश्चरान्तिBrih. 6. 3. 1. यावन्तो देवास्त्वयि जात-
वेदस्तिर्यञ्चः

— या तिरश्ची निपद्यते

Swet. 4. 19. नैनमूर्ध्वं न तिर्यञ्चं न मध्ये
परिजग्रभत् Mahānār. 1.
10.5. 4. सर्वा दिश ऊर्ध्वमधश्च ति-
र्यक्Maitri. 6. 17. तिर्यग्वावाङ् वोर्ध्वं वा
Siras. 4. तिर्यगूर्ध्वमधस्ताच्चास्यान्तो
नोपलभ्यतेAmrita. 22. तिर्यगूर्ध्वमधो दृष्टिं विनि-
धाय

Kālāg. 1. तिर्यक् तिस्रो रेखाः प्रकुर्वीत

तिल

Chhā. 5. 10. 6. तिलमाषाः Brih. 6. 3. 13.

Swet. 1. 15. तिलेषु तैलम् Brahma. 3.

Mahānār. 19. 1. तिलाः कृष्णास्तिलाः श्वेता-
स्तिलाः सौम्या वशानुगाः

— तिलाः पुनन्तु मे पापम्

— तिलाः शान्तिं कुर्वन्तु (ter).

— तिलाः शमयन्तु

Dhyāna. 7. तिलमध्ये यथा तैलम्
Yogat. 8.

9. तिलानां तु यथा तैलम्

Hansa. 1. तिलेषु तैलमिव

Vāsu. 3. तैलं तिलेषु

Mukti. 1. 9. तिलेषु तैलवत्

तिलमात्र

Gopī. 5. तिलमात्रप्रदानेन
— तिलमात्रं प्रदाय

तिलौदन

Brih. 6. 4. 17. तिलौदनं पाचयित्वा

तीक्ष्ण

Kshur. 12. मनोहारेण तीक्ष्णेन

तीक्ष्णभृङ्ग

Mahānār. 3. 11. तीक्ष्णभृङ्गाय विप्रहे

तीक्ष्णा (=प)

Rāmāp. 77. ज्योतिस्तीक्ष्णाभिसंयुक्ता

तीर

Bṛih. 2. 2. 3. तस्यासत ऋषयः सप्त तीरे
(bis).

तीर्थ

Chhā. 8. 15. 1. अहिंसन्त्सर्वभूतान्यन्यत्र
तीर्थेभ्यः

Bṛih. 6. 2. 7. स वै गौतम तीर्थेनेच्छासि

Mahānār. 4. 11. तीर्थं मे देहि याचितः

Śiras. 4. तीर्थमेके व्रजन्ति तीर्थमेके

7. स सर्वेषु तीर्थेषु स्नातो भव-
ति Mahā. 4; Kālāg. 2;
Vāsu. 4.Aśrama. 4. नगरे तीर्थेषु पञ्चरात्रं वस-
न्तः

Gopī. 5. न गङ्गाया समं तीर्थम्

तीव्र

Mukti. 2. 58. भावितं तीव्रसंवेगात्

तुच्छ

Nṛisut. 9. मोहात्मकमनन्तं तुच्छम्

तुमुल

Gītā. 1. 13. स शब्दस्तुमुलो भवत्

19. स घोषः... तुमुलः

1. तुर

Chhā. 5. 2. 7. तुरं भगस्य धीमहि

2. तुर

Bṛih. 6. 5. 4. यज्ञवचा राजस्तंवायन-
स्तुराक्तावधेयात्

Bṛih. 6. 5. 4. तुरः कावधेयः प्रजापतेः

तुरीय, तुर्य

Bṛih. 5. 14. 3. अस्या एतदेव तुरीयं द-
र्शितं पदम् 6.

— यद्वै चतुर्थं तत्तुरीयम्

4. सैषा गायत्र्येतस्मिंस्तुरीये
दर्शिते पदे... प्रतिष्ठिता

7. नमस्ते तुरीयाय... पूज्याय

Maitri. 7. 11. तेभ्यस्तुर्यं महत्तरम्

Gauḍa. 1. 10. देवस्तुर्यो विभुः स्मृतः

11. द्वौ तौ तुर्ये न सिध्यतः

12. तुर्यं तत्सर्ववृक् सदा

13. उभयोः प्राज्ञतुर्ययोः

— सा च तुर्ये न विद्यते

14. न निद्रां नैव च स्वप्नं तुर्ये
पश्यन्ति

15. तुरीयं पदमभुते

Nṛisut. 1. ईश्वरमासस्तुरीयः

2. तुरीये उजाग्रतमस्वप्नमह-
धुपम्

— तुरीय ईश्वरमासः स्वरा

— मन्त्रराजेन तुरीयं विद्या

3. तथा तुरीयं चतुरात्मानम्
निबध्य

— तुरीयेणानुचिन्तयन्

4. नृसिंह एवैकल एष तुरीय

8. अथ तुरीयेणैतत्प्रोक्तं

Brahma. 2. जागरितं स्वप्नं सुषुप्तं तुरीयम्

— तुरीये परमक्षरम् (4 MSS
have तुरीयं)

3. तुरीयं भूर्ध्वं संस्थितम्

Sarvop. 1. जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तं तुरीयं

कथम्

2. तदा तत्तुरीयं चैतन्यमि-
च्छते

Hama. 2. पञ्चस्याने तुरीयम्

तुरीयत्व

Nṛisut.

2. तुरीयत्वाच्चिद्रूपत्वाद्वा

तुरीयातीत

Mukti.

1. 36. vide अक्षमालिका

1. vide मुक्तिका

तुरीयातुरीय

Nṛisut.

6. तुरीयातुरीयमात्मानम् (ter)

(some MSS. read तुरी-
यतुरीयं)

तुरीयावसितत्व

Nṛisut.

1. तुरीयावसितत्वादेकैकस्य

तुरीयोङ्काराग्रविद्योत

Nṛisut.

4. परमं ब्रह्मोङ्कारं तुरीयोङ्का-
राग्रविद्योतम् (ter).

तुर्याख्य

Maitri.

6. 19. प्राणो वै तुर्याख्ये धारयेत्
प्राणम्

तुर्यातीत

Haimsa.

2. तुर्यातीतमुन्मननमजपोपसं-
हारमित्याभिधीयते

तुलसी

Vāsu.

3. तुलसीमूलमृत्तिकां

तुल्य

Katha.

1. 22. नान्यो वरस्तुल्य एतस्य
कश्चित्

24. एतत्तुल्यं यदि मन्यसे वरम्

Gauda.

1. 13. द्वैतस्याग्रहणं तुल्यम्

22. त्रिषु धामसु यत्तुल्यम्

Gopi.

5. न तत्तुल्यं भवेद्भोक्ते

Gītā.

14. 25. मानापमानयोस्तुल्यस्तुल्यो
मित्रारिपक्षयोः

तुल्यनिन्दात्मसंस्तुति

Gītā.

14. 24. तुल्यप्रियाप्रियो धीरस्तुल्य-
निन्दात्मसंस्तुतिः

तुल्यनिन्दास्तुति

Gītā.

12. 19. तुल्यनिन्दास्तुतिर्मैत्री

तुल्यप्रियाप्रिय

Gītā.

14. 24. तुल्यप्रियाप्रियो धीरः

तुल्यविक्रम

Amṛita.

29. पञ्चभिस्तुल्यविक्रमः

तुष्

Katha.

1. 15. अथास्य मृत्युः पुनरेवाह
तुष्टः

Nyāsa.

4. स्तूयमानो न तुष्येत
Kathāśru. 4.

Gītā.

2. 55. आत्मन्येवात्मना तुष्टः

6. 20. पश्यन्नात्मनि तुष्यति

10. 9. तुष्यन्ति च रमन्ति च

तुष

Skanda.

6. तुषेण बद्धो ब्रीहिः स्यात्तु-
षाभावे न तण्डुलः

तुष्टि

Gītā.

10. 5. अहिंसा समता तुष्टिः

तुष्टिकारण

Gopi.

1. चन्दनं तुष्टिकारणं च
— किं तुष्टिकारणं ब्रह्मानन्द-
कारणं (some MSS. have
तुष्टिकारणं in both places).

तूर्णम्

Prašna.

5. 3. तूर्णमेव जगत्यामभिसम्पद्यते

तूष्णीम्

Kaush.

4. 19. तत उह बालाकिस्तूष्णीमास

Chhā.

1. 10. 11. तेह समारतास्तूष्णीमासा च-
क्रिरे

- Bṛih. 2. 1. 13. स ह तूष्णीमास गार्थः
 Prasna. 6. 1. स तूष्णीं रथमारुह्य प्रवव्राज
 Prānāg. 1. तूष्णीमेकामेककृषौ जुहोति
 Gītā. 2. 9. तूष्णीं बभूव ह

तृण

- Kaush. 2. 15. नवैस्तृणैरगारं संस्तीर्य
 Kena. 19. तस्मै तृणं निदधौ 23.
 Chhā. 2. 22. 2. तृणोदकं पशुभ्यः (आगा-
 यानि)
 6. 7. 5. तं तृणैरुपसमाधाय प्रज्वाल-
 येत्
 7. 2. 1. तृणवनस्पतीन् 7. 7. 1.
 7. 8. 1. तृणवनस्पतयः 7. 10. 1;
 Maitri. 1. 4.

- Bṛih. 4. 4. 3. यथा तृणजलायुका तृणस्या-
 न्तं गत्वा

- Maitri. 6. 26. तृणकाष्ठसंस्पर्शेन
 Gāruda. 3. तृणेन मोक्षयति काष्ठेन मो-
 क्षयति

तृणकूट

- Jābāla. 6. vide स्थण्डिल

तृणजलायुका

- Bṛih. 4. 4. 3. यथा तृणजलायुका तृणस्या-
 न्तं गत्वा

तृणोदक

- Bṛih. 1. 4. 16. यत्पशुभ्यस्तृणोदकं विन्दति

तृतीय

- Ait. 4. 4. तदस्य तृतीयं जन्म
 Chhā. 2. 23. 2. ब्रह्मचार्याचार्यकुलवासी
 तृतीयः
 3. 8. 1. यत्तृतीयममृतं तदादित्या
 उपजीवन्ति
 5. 10. 8. जायस्व त्रियस्वेत्येतत्तृतीयं
 स्थानम्
 5. 21. 1. अथ यां तृतीयां जुहुयात्

- Chhā. 6. 11. 2. तृतीयां जहात्यथ सा शुष्य-
 ति

8. 5. 3. तृतीयस्यामितो दिवि

- Bṛih. 1. 2. 3. आदित्यं तृतीयं वायुं तृती-
 यम्

3. 1. 7. शस्यैव तृतीया 10.

4. 3. 9. सन्ध्यं तृतीयं स्वप्नस्थानम्

5. 14. 6. तृतीयं पदमाप्नुयात्

- Kāṭha. 1. 4. द्वितीयं तृतीयं तं होवाच
 19. तृतीयं वरं नचिकेतो वृणी-
 ष्व

20. वराणामेष वरस्तृतीयः

- Śwet. 1. 11. तस्याभिधानान्तृतीयं . वि-
 श्वैश्वर्यम्

- Maitri. 6. 33. सैषा बौः प्रजापतेस्तृतीया
 चितिः

- Mahānār. 2. 5. तृतीये धामान्यथैरयन्त

- Māṇḍū. 5. प्राज्ञस्तृतीयः पादः Nrip.
 4. 1; Ramot. 3.

11. प्राज्ञो मकारस्तृतीया मात्रा

- Nrip. 1. 2. तत्सामस्तृतीयं पादं जानी-
 यात् 4.

4. नृसिं तृतीयस्याद्यम्

5. हं भी तृतीयस्यार्दान्त्यम्

7. भद्रं तृतीयस्यान्त्यम्

2. 1. सा तृतीयः पादो भवति
 Nrisut. 3.

- तृतीया बौः स मकारः
 Nrisut. 3; Sikkā. 1.

2. तृतीयं तृतीयेन (युज्यते)

3. महाविष्णुं तृतीयं (स्थानं
 जानीयात्)

- Nrisut. 1. प्राज्ञ ईश्वरस्तृतीयः पादः

3. तृतीया तृतीयस्य

- Śiras. 5. या सा तृतीया मात्रा ईशा
 नदेवत्या

7. तृतीयं जन्मैवमेवानुप्रवि-
 शति

- Sikhā. 1. तृतीया कृष्णा विष्णुमती
Vāda. 9. पतङ्गी च तृतीया स्यात्
13. विद्याधरस्तृतीयायाम्
Pinda. 5. तृतीयेन तु पिण्डेन
Hamsa. 2. घण्टानादस्तृतीयः
— तृतीये स्वेदनं याति
Kālāg. 2. यास्य तृतीया रेखा
Rāmap. 53. तृतीयं वायुसूनुं च
Rāmot. 2. मकारस्तृतीयाक्षरो भवति

तृतीयसवन

- Chhā. 2. 24. 1. आदित्यानां च विश्वेषां च
देवानां तृतीयसवनम्
11. पुरा तृतीयसवनस्योपाक-
रणात्
16. तस्मा आदित्याश्च विश्वे च
देवास्तृतीयसवनं संप्रय-
च्छन्ति
3. 16. 4. इदं मे माध्यन्दिनं सवनं
तृतीयसवनमनुसन्तनुत
5. यान्यष्टाचत्वारिंशद्वर्षाणि
तत्तृतीयसवनम्
— जागतं तृतीयसवनम्
6. इदं मे तृतीयसवनमायुरनु-
सन्तनुत
Kālāg. 2. तृतीया रेखा सा..तृतीय-
सवनम्

तृतीयान्ताद्ध

- Nrip. 1. 6. षणं तृतीयान्ताद्धस्याद्यम्
तृद्
Brih. 3. 9. 28. तस्मात्तदा तृष्णात्यैति रसः
तृप्
it. 3. 3. अभिव्याहृत्य हैवान्नमत्र-
प्यत् (similarly in
4-9).
Chhā. 3. 6. 1. एतदेवामृतं वृद्धा तृप्यन्ति
3. 7. 1; 3. 8. 1; 3. 9. 1;
3. 10. 1.

- Chhā. 3. 6. 3. एतदेवामृतं वृद्धा तृप्यति
3. 7. 3; 3. 8. 3; 3. 9.
3; 3. 10. 3.
5. 19. 1. प्राणाय स्वाहेति प्राणस्तृप्य-
ति (similarly 4 times
more).
2. प्राणे तृप्यति चक्षुस्तृप्यति
(similarly 19 times
more).
— तृप्यति प्रजया पशुभिरन्ना-
द्येन तेजसा ब्रह्मवर्चसेन
5. 20. 2; 5. 21. 2; 5.
22. 2; 5. 23. 2.

- Brih. 1. 3. 18. तेनैतास्तृप्यन्ति
6. 3. 1. ते मा तृप्ताः सर्वैः कामैस्तर्प-
यन्तु
Kathā. 1. 26. न विज्ञेन तर्पणीयो मनुष्यः
Maitri. 6. 23. तृप्तं स्थिरमचलममृतम् 7.3.
Gauḍa. 1. 4. स्थूलं तर्पयते विश्वम्
Śiras. 1. तर्पयामि स्वेन तेजसा
Mukti. 2. 75. सदैव तृप्तो ऽहमितीह भावय
Gītā. 6. 8. ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा

तृप्ति

- Chhā. 5. 19. 2. तस्यानु तृप्तिं तृप्यति प्रजया
5. 20. 2; 5. 21. 2; 5. 22.
2; 5. 23. 2.
Tait. 3. 10. 2. तृप्तिरिति वृष्टौ
Gauḍa. 1. 4. त्रिधा तृप्तिं निबोधत
Gītā. 10. 18. तृप्तिर्हि शृण्वतो नास्ति मे
ऽमृतम्

तृप्तिमन्त्र

- Chhā. 7. 10. 2. अपो ब्रह्मेत्युपास्ते..तृप्ति-
मान् भवति
तृष्णा
Śiras. 5. यस्मिन् क्रोधं या च तृष्णां
क्षमां च..हित्वा

तृष्णासङ्गसमुद्भव

Gītā. 14. 7. रजो रागात्मकं . . तृष्णास-
ङ्गसमुद्भवम्

तृष्णैर्ष्याकुण्डलिन

Maitri. 6. 28. सम्मोहमौली तृष्णैर्ष्याकु-
ण्डली

तृह

Kaush. 3. 1. दिवि प्रह्लादीयानतृणम्

तृ

Chhā. 7. 1. 3. तरति शोकमात्मवित्
— मा भगवाञ्छोकस्य पारं
तारयतु

8. 4. 1. नैनं सेतुमहोरात्रे तरतः
2. एतं सेतुं तीर्त्वा (bis).

Bṛih. 4. 3. 22. तीर्णो हि तदा सर्वाञ्छोकान्
4. 4. 22. एतमु हैवैते न तरतः

— उभे उ हैवैष एते तरति
23. नैनं पाप्मा तरति सर्वं पा-
प्मानं तरति

Isā. 11. अविद्याया मृत्युं तीर्त्वा
Maitri. 7. 9.

14. विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा
Kātha. 1. 12. उभे तीर्त्वाशनायापिपासे
17. तरति जन्ममृत्यु

3. 2. अभयं तितीर्षतां पारम्
Maitri. 6. 21. तीर्त्वा पारमपारेण पश्चा-
द्युञ्जीत

28. अन्तर्हृदयाकाशस्य पारं
तीर्त्वा

Muṇḍ. 3. 2. 9. तरति शोकं तरति पाप्मा-
नम्

Praśna. 6. 8. अविद्यायाः परं पारं तार-
यसि

Nṛip. 2. 1. सर्वे पाप्मानमतरन् संसारं
चातरन्

Nṛip.

2. 1. स पाप्मानं तरति 3. 1; 5.
4; Rāmōt. 2.

— स संसारं तरति Rāmōt. 2.

3. 1. स मृत्युं तरति 5. 4; Rām-
ōt. 2.

5. 4. स भूणहत्यां तरति Rāmōt.
2.

— स ब्रह्महत्यां तरति Rāmōt.
2.

— स वीरहत्यां तरति Rāmōt.
2.

— स सर्वहत्यां तरति Rāmōt.
2.

— स सर्वं तरति Rāmōt. 2.

Kshur.

Sīras.

22. संसारं तरते तदा

4. गर्भजन्मव्याधिजराकरण-
संसारमहाभयात्तारयति

Rāmap.

Rāmōt.

43. ततस्तार हनुमान्

2. किं तारकं किं तरतीति

Gītā.

7. 14. मायामेतां तरन्ति ते

18. 58. मत्पसादात्तरिष्यसि

तेजस्

Ait.

Kaush.

4. 1. सर्वेभ्योऽङ्गेभ्यस्तेजः संभूतः

1. 6. तेजो भूतस्य भूतस्य

2. 6. तत्तेज इत्युपासीत

11. तेजो वै पुत्र नामासि (वे
दो वै one MS.)

12. तस्यादित्यमेव तेजो गच्छ
ति

— चंद्रमसमेव तेजो गच्छति

— विद्युतमेव तेजो गच्छति

— दिश एव तेजो गच्छति

13. तस्य चक्षुरेव तेजो गच्छ

— श्रोत्रं . . मनः . . प्राणमेव

जो गच्छति

4. 2. अप्यु तेजः

10. तेजस आत्मेति वा . . १

मुपासे 18.

Kaush.	4. 10.	एतमुपास्ते तेजस आत्मा भवति	Brh. 3. 7. 14.	यस्तेजसि तिष्ठस्तेजसो जन्त-
Chhā. 3.	1. 3.	तेज इन्द्रियं वीर्यं वृद्धार्थं रसो ज्ञायत 3. 2. 2; 3. 3. 2; 3. 4. 2; 3. 5. 2.		रो यं तेजो न वेद यस्य तेजः शरीरं यस्तेजो जन्तरो य-
	3. 13.	1. तदेतत्तेजो ज्ञाद्यमित्युपासीत	4. 4. 7.	अयमशरीरो ज्मृतः प्राणो ब्रह्मैव तेज एव
	5. 19.	2. तृप्यति..तेजसा ब्रह्मवर्चसेन	5. 15. 1.	व्यूह रदमीन् समूह तेजः
	6. 2.	3. तस्तेजो ज्मृजत तस्तेज ऐक्ष-	Isā. 16.	
		त बहु स्याम्	6. 4. 5.	पुनर्माँमैत्विन्द्रियं पुनस्तेजः
		— तेजस एव तदध्यापो जायन्ते	Kātha. 1. 26.	सर्वेन्द्रियाणां जरयन्ति तेजः
	6. 4. 1.	तेजसस्तद्रूपम् 2, 3, 4, 6.	Śwet. 2. 12.	पृथ्याप्यतेजो निलखे
	6. 5. 3.	तेजो ज्ञातं त्रेधा विधीयते		6. 2. (खानि)
	6. 6. 4.	तेजसः सोम्याशयमानस्य	Maitri. 1. 2.	तेजसा निर्दहन्निव
	6. 8. 4.	तेजोमूलमन्विच्छ तेजसा ..सन्मूलमन्विच्छ 6.	6. 4.	एतस्यैतत्तेजो यदसा आ-
		5. तेज एव तत्पीतं नयते		दित्यः
		— तस्तेज आचष्ट उदन्या	27.	ब्रह्मणो वावैतत्तेजः.. यच्छ-
	6.	प्राणस्तेजसि तेजः परस्यां देवतायाम् 6. 15. 1, 2.		रीरस्यैष्यम्
	7. 2. 1.	अपश्च तेजश्च 7. 7. 1.		— तेजश्चैवाग्निसूर्ययोः
	7. 4. 2.	समकल्पतामापश्च तेजश्च	35.	नभसो जन्तर्गतस्य तेजसो
	7. 11. 1.	तेजो वा अज्ञो भूयः		ऽशमात्रम् (4 times).
		— तेज एव तत्पूर्वं दर्शयित्वा-		— द्विधर्मो जन्धं तेजसेन्धम्
		थापः सृजते तेज उपास्वेति (bis).	36.	तेजसः समृद्धौ
		2. यस्तेजो ब्रह्मेत्युपास्ते	37.	अपरिमितं तेजः 7. 11.
		— अस्ति भगवस्तेजसो भूय इति तेजसो वाव भूयो ज्स्तीति	38.	तेजोमध्ये स्थितं सत्त्वम्
	7. 12. 1.	आकाशो वाव तेजसो भू-	7. 11.	नभसः.. यत् परं तेजः
		यान्		— तेजस्तत्.. उभयोस्तयोः
	7. 26. 1.	आत्मतस्तेजः	Mahānār. 1. 3.	येनादित्यस्तपति तेजसा
	8. 6. 3.	तेजसा हि तदा सम्पन्नो भवति	12.	

- Nrisut. 3. तेजसा शरीरत्रयं संव्याप्य
— तत्तेज आत्मचैतन्यरूपं ब-
लमवष्टभ्य
- Chhl. 1. द्विवर्त्तमानं तेजसैद्धम्
- Siras. 1. आपो जहं तेजो जहम्
— तर्पयामि स्वेन तेजसा
2. यो वै रुद्रः . . यच्च तेजः
- Garbha. 1. पृथिव्यापस्तेजोवायुराका-
शम्
— का आपः किं तेजः
— यदुष्णं तत्तेजः
— तेजः प्रकाशने
- Mahā. 1. तेजो ह्यदशम्
3. तासु तेजो हिरण्मयमण्डम्
- Brahma. 2. बलमस्तु तेजः
- Rāmap. 23. तेजसा वह्निना समः
49. वामे तेजः प्रकाशनम्
88. अर्कविध्वमितेजांसि
- Mukti. 1. 83. तेजो नादो ध्यानं विद्या
- Gītā. 7. 9. तेजश्चास्मि विभावसौ
10. तेजस्तेजस्विनामहम् 10.36.
11. 30. तेजोभिरापूर्यं जगत्समग्रम्
15. 12. यदादित्यगतं तेजः
— तत्तेजो विद्धि मामकम्
16. 3. तेजः क्षमा धृतिः शौचम्
18. 43. शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्यम्
- तेजस्वन्त**
- Chhā. 7. 11. 2. तेजस्वतो लोकान् . . अभि-
सिध्यति
- तेजस्वितम्**
- Kaush. 2. 6. यथैतत् . . तेजस्वितम् . . भ-
वत्येवं हैव स . . तेजस्वि-
तमो भवति
- तेजस्विन्**
- Chhā. 2. 14. 2. तेजस्व्यन्नादो भवति
3. 13. 1.

- Chhā. 7. 11. 2. तेजस्वी है स तेजस्वतो लो-
कान् . . अभिसिध्यति
- Brih. 2. 1. 4. तेजस्वीति . . एतमुपासे
— एवमुपास्ते तेजस्वीह भवति
तेजस्विनी हास्य प्रजा भ-
वति
- Tait. 2. 1. 1. तेजस्वि नावधीतमस्तु
3. 1. 1; Katha. 6. 19.
- Gītā. 7. 10. तेजस्तेजस्विनामहम् 10.36.
- तेजोशसम्भव**
- Gītā. 10. 41. तत्तदेवावगच्छ त्वं मम ते-
जोशसम्भवम्
- तेजोदा**
- Mahānār. 24. 1. तेजोदास्त्वमस्यध्रेः
- तेजोबिन्दु**
- Tejo. 1. तेजोबिन्दुः परं ध्यानम्
(4 MSS., and Nārāya-
na, read तेज°)
- Mukti. 1. vide सरस्वतीरहस्य
- तेजोमण्डल**
- Praśna. 4. 2. एतस्मिंस्तेजोमण्डल एकी-
भवन्ति
- तेजोमय**
- Chhā. 6. 5. 4. तेजोमयी वाक् 6. 6. 5;
6. 7. 6.
- Brih. 2. 5. 1. तेजोमयो ऽमृतमयः पुरुषः
(28 times)
4. 4. 5. तेजोमयो ऽतेजोमयः
- Śwet. 2. 14. तेजोमयं भ्राजते तत्सुध्मा
तम्
- Gītā. 11. 47. तेजोमयं विश्वमनन्तमाद्यं
- तेजोमात्रा**
- Brih. 4. 4. 1. स एतास्तेजोमात्राः सम-
भ्याददानः
- Praśna. 4. 8. तेजश्च तेजोमात्रा च

तेजोरस

Brih. 1. 2. तेजोरसो निरवर्त्ततामिः

तेजोराशि

Ītā. 11. 17. तेजोराशि सर्वतो दीप्ति-
मन्तम्

तेजोवृष

Maitrī. 6. 34. मधुर्हसस्तेजोवृषः

तैजस

Brih. 2. 5. 8. तैजसस्तेजोमयो ऽमृतमयः
पुरुषः4. 4. 9. तेनैति ब्रह्मवित्पुण्यकृतैज-
सश्चMāṇḍū. 4. प्रविविक्तभुक् तैजसः Nrip.
4. 1; Rāmōt. 3.

10. स्वप्नस्थानस्तैजस उकारः

Janda. 1. 1. छन्तःप्रज्ञस्तु तैजसः

2. मनस्यन्तस्तु तैजसः

3. तैजसः प्रविविक्तभुक्

4. प्रविविक्तं तु तैजसम्

11. इष्येते विश्वतैजसौ

20. तैजसस्योत्वविज्ञानि

23. उकारश्चैव तैजसं (नयते)

Tait. 1. सूर्यभुक् चतुरात्मा तैजसः

2. स्वप्नस्थानश्चतुरात्मा तैजसः

Uhasru. 3. तैजसानि गुरवे दद्यात्

तैजसात्मक

mot. 3. शत्रुघ्नस्तैजसात्मकः

तैतिल

Jhur. 17. नाडीषु तैतिलम्

19. यथा वास्यन्ति तैतिलम्

(in both cases, one MS.

has वै for तै)

तैत्तिरीयक

Jūda. 3. 11. व्याख्यातास्तैत्तिरीयके

ukti. 1. vide सरस्वतीरहस्य

तैल

Śwet. 1. 15. तिलेषु तैलं दधिनीव सर्पिः

Brahma. 3.

Dhyāna. 7. तिलमध्ये यथा तैलम्

Yogat. 8.

9. तिलानां तु यथा तैलम्

Hansa. 1. तिलेषु तैलमिव

Vāsu. 3. तैलं तिलेषु काष्ठेषु वह्निः

Mukti. 1. 9. तिलेषु तैलवद्भेदे वेदान्तः

तैलधार

Dhyāna. 18. तैलधारमिवाच्छिद्यम्

तोक

Śwet. 4. 22. मा नस्तोके . . रीरिषः

Mahānār. 6. 4. भवा तोकाय तनयाय शंयोः

Kālāg. 1. मा नस्तोकेति समुद्धृत्य

तोय

Mahānār. 1. 4. तोयेन जीवान्विससर्ज भू-
म्याम्

Dhyāna. 21. तोयमाकर्षयेत् पुनः

Pūṇḍa. 3. अहं वसति तोयेषु

Gitā. 9. 26. पत्रं पुष्पं फलं तोयम्

त्मन्

Maitrī. 2. 6. सो त्मानमभिध्यात्वा
6. 7. आत्मनो त्मा नेतामृताख्यः

त्य

Kaush. 1. 6. यद्देवाश्च प्राणाश्च तत्त्यम्

Brih. 1. 3. 24. त्यस्य . . मूर्धनं विपातयतात्

2. 3. 1. हे वाव ब्रह्मणो रूपे . . सच्च
त्यं च

3. एतदमृतमेतद्यदेतत्त्यम् 5.

— एतस्य त्यस्यैष रसः . . त्य-
स्य ह्येष रसः 5.

3. 9. 9. स ब्रह्म त्यदित्याचक्षते

Tait. 2. 6. 1. सच्च त्यच्चाभवत्

त्यक्तजीवित

- Gitā. 1. 9. मदर्थे त्यक्तजीविताः
त्यक्तसर्वपरिग्रह
Gitā. 4. 21. निराशीर्यतचित्तात्मा त्य-
क्तसर्वपरिग्रहः

त्यज्

- Gitā. 1. तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः
Maitri. 1. 4. महतीं भ्रियं त्यक्त्वा
Brahma. 1. यत्परं नापरं त्यजति
2. बहिःसूत्रं त्यजेद्बुधः
— बहिःसूत्रं त्यजेद्विद्वान्
Aruneya. 3.
Brahmab. 18. त्यजेद्ब्रह्ममशेषतः
Amrita. 4. मात्रालिङ्गपदं त्यक्त्वा
Nyāsa. 2. त्यक्त्वा कामान् सन्न्यस्यति
— भोगास्त्यजति सुस्थितान्
Pinda. 2. हंसस्त्यक्त्वा गतो देहम्
Aruneya. 3. कामक्रोधलोभमोहदंभदर्पा-
सूयाममत्वाहंकारानृतादी-
न्यपि त्यजेत्
4. सोपनयनादूर्ध्वमेतानि प्रा-
ग्वा त्यजेत्
5. मेखलां यज्ञोपवीतं च त्य-
क्त्वा
Kālāg. 2. देहं त्यक्त्वा शिवसायुज्य-
मेति
Skanda. 11. त्यजेदज्ञाननिर्माल्यम्
Mukti. 2. 15. भोगेच्छां दूरतस्त्यक्त्वा
16. सम्यग्वासनया त्यक्तम्
32. शुभो ऽयसौ त्वया त्याज्यः
57. त्यक्तपूर्वापरविचारणम्
63. पुनर्जन्मांकुरं त्यक्त्वा
68. मोक्षार्थित्वमपि त्यज
69. त्यक्त्वा विषयवासनाः
Gitā. 1. 33. प्राणास्त्यक्त्वा धनानि च
2. 3. हृदयदैर्बल्यं त्यक्त्वा
48. संगं त्यक्त्वा धनंजय

Gitā.

2. 51. फलं त्यक्त्वा मनोषिणः
4. 9. त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति
20. त्यक्त्वा कर्मफलासंगम्
5. 10. संगं त्यक्त्वा करोति यः
11. संगं त्यक्त्वात्मशुद्धये
12. युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा
6. 24. त्यक्त्वा सर्वानशेषतः
8. 6. त्यजत्यन्ते कलेवरम्
13. यः प्रयाति त्यजन्देहम्
16. 21. तस्मादेतच्चर्यं त्यजेत्
18. 3. त्याज्यं दोषवादित्येके
— न त्याज्यमिति चापरे
5. न त्याज्यं कार्यमेव तत्
6. संगं त्यक्त्वा फलानि च
8. कायक्लेशभयाच्चयेत्
9. संगं त्यक्त्वा फलं चैव
11. नहि . . शक्यं त्यक्तुं का-
ण्यशेषतः
48. सदोषमपि न त्यजेत्
51. शब्दादीन्विषयास्त्यक्त्वा

त्याग

- Mahānār. 10. 5. त्यागेनैके अमृतत्वमाप्त-
Kaivalya. 2.
Prānāg. 4. त्यागो दक्षिणा
Parama. 8. त्यागो रागे
Skanda. 12. स्नानं मनोमलत्यागः
Gitā. 12. 12. त्यागाच्छान्तिरनन्तरम्
16. 2. त्यागः शान्तिरपैशुनम्
18. 1. त्यागस्य च हृषीकेश
2. सर्वकर्मफलत्यागं प्राहु-
रगम्
4. निश्चयं शृणु मे तत्र त्य-
—त्यागो हि . . त्रिविधः
8. स कृत्वा राजसं त्याग
9. स त्यागः सात्त्विको
त्यागफल
Gitā. 18. 8. नैव त्यागफलं लभेत्

त्यागिन

Īśrama.

4. त्रिदण्डकमण्डलुशिक्यपक्ष-
जलपवित्रपात्रपादुकासन-
शिखायज्ञोपवीतानां त्या-
गिनः

Gitā.

18. 10. त्यागी सत्त्वसमाविष्टः
11. यस्तु कर्मफलत्यागी स
त्यागी

त्रपु

Chhā. 4. 17.

7. रजतेन त्रपु त्रपुणा सीसम्
त्रय

Chhā. 3. 17.

6. अन्तवेलायामेतच्चयं प्रति-
पद्येत

Brih. 1. 6.

1. त्रयं वा इदं नाम रूपं कर्म
3. एतच्चयं सदेकमयमात्मात्मो
एकः सन्नेतच्चयम्

5.

2. 1. त्रयाः प्राजापत्याः प्रजापतौ
.. ब्रह्मचर्यमूषुः
3. एतच्चयं शिक्षेहमं दानं द-
याम्

Kaṭha.

1. 18. त्रिणाचिकेतस्त्रयमेतद्विदि-
त्वा

Śwet.

1. 7. तस्मिन्त्रयं सुप्रतिष्ठाक्षरं च
9. त्रयं यदा विन्दते ब्रह्मेतत्

Nṛisut.

1. त्रयमप्येतत् सुषुप्तं स्वप्नं मा-
यामात्रम्

— त्रयमत्रापि सुषुप्तं स्वप्नं
मायामात्रम्

Mukti.

2. 11. त्रयमेतत्समं यावत्
15. त्रयमेव समाश्रय

Gitā.

16. 21. तस्मादेतच्चयं त्यजेत्

त्रयस्त्रिंश

Brih. 3.

9. 2. इन्द्रश्चैव प्रजापतिश्च त्रय-
स्त्रिंशाविति

Maitri.

7. 6. त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ .. ऊर्ध्वा
उद्यन्ति

त्रयस्त्रिंशत्

Brih. 3.

9. 1. कत्येव देवाः .. त्रयस्त्रिंश-
दिति

2. महिमान एवैषामेते त्रयस्त्रिं-
शत्स्वेव देवा इति

— कतमे ते त्रयस्त्रिंशदिति

त्रयाक्षर

Yogat.

6. स्थिताः सर्वे त्रयाक्षरे

त्रयी

Jābāla.

4. मोक्षमंत्रस्त्रय्येव विदेत्
त्रयीधर्म

Gitā.

9. 21. एवं त्रयीधर्ममनुप्रपन्नाः

त्रयी विद्या

Kaush.

2. 6. स एष त्रय्यै विद्याया आत्मा

Chhā. 1.

1. 9. तेनेयं त्रयी विद्या वर्तते

1.

4. 2. देवा वै मृत्योर्विभ्यतस्त्रयीं
विद्यां प्राविशन्

2.

21. 1. त्रयी विद्या हिंकारः

2.

23. 3. तेभ्यो ऽभितप्तेभ्यस्त्रयी विद्या
संप्रास्तवत्

4.

17. 3. स एतां त्रयीं विद्यामभ्यत-
पत्

8.

- अस्यास्त्रय्या विद्याया वीर्येण

Brih. 5.

14. 2. स यावतीयं त्रयी विद्या
तावद्ध जयति

6.

- यावतीयं त्रयी विद्या य-
स्तावत्यतिगृहीयात्

Mahānār. 12.

2. सैषा त्रय्येव विद्या तपति

22.

1. अमयो वै त्रयी विद्या

त्रयोदश

Chhā. 1.

13. 3. अनिरुक्तस्त्रयोदशस्तोभ

Mahā.

1. अहङ्कारस्त्रयोदशः

त्रयोदशन्

Amṛita.

33. सहस्राणि त्रयोदश

त्रस्

Gauḍa.

4. 42. अजातेस्त्रसतां सदा
43. अजातेस्त्रसतां तेषाम्

त्राण

bbā. 8. 5. 2. सत आत्मनस्त्राणं विन्दते

त्राणन

lāmap. 12. मननाच्चाणनान्मन्त्रः

त्रातृ

lahānār. 20. 3. त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्र-
म्

त्रि

lit. 3. 12. तस्य त्रय आवसथास्त्रयः
स्वप्नोः

śaush. 2. 7. कौषीतकेस्त्रीण्युपासनानि
भवन्ति

8. एतास्तिस्त्र ऋचो जपित्वा

bbā. 1. 8. 1. त्रयो होद्दीथे कुशला बभूवुः

2. 10. 3. त्रिभिस्त्रिभिः समं भवति

2. 21. 1. त्रय इमे लोकाः स प्रस्तावः

3. यानि पञ्चधा त्रीणि तेभ्यो
न ज्यायः परमन्यदस्ति

2. 23. 1. त्रयो धर्मस्कन्धाः

4. 17. 2. स एतास्तिस्त्रो देवता अ-
भ्यतपत्

6. 3. 1. त्रीण्येव बीजानि भवन्ति

2. इमास्तिस्त्रो देवताः 3, 4;

6. 4. 7; 6. 8. 6.

6. 4. 1. त्रीणि रूपाणीत्येव सत्यम्
2, 3, 4.

8. 3. 5. त्रीण्यक्षराणि सतीर्यमिति

Bṛih. 1. 3. 22. सम एभिस्त्रिभिर्लोकैः

1. 5. 1. त्रीण्यात्मने ऽकुरुत 3.

4. त्रयो लोका एत एव

5. त्रयो वेदा एत एव

16. अथ त्रयो वाव लोकाः

3. 1. 7. तिसृभिरिति कतमास्तास्ति-
स्त्र इति

8. तिस्र इति कतमास्तास्तिस्त्रः

10.

Bṛih. 3. 9. 1. त्रयश्च त्री च शता त्रयश्च त्री
च सहस्रेति

— कत्येव देवाः... त्रय इति

8. कतमे ते त्रयो देवा इतीम

एव त्रयो लोकाः

5. 14. 1. स यावदेषु त्रिषु लोकेषु ता-
वद् जयति

6. य इमांस्त्रील्लोकान् पूर्णान्
प्रतिगृह्णीयात्

6. 4. 16. त्रीन् वेदाननुब्रवीत

Tait. 1. 5. 1. एतास्तिस्त्रो व्याहृतयः

Kātha. 1. 9. तिस्रो रात्रीर्यदेवास्तीर्गृहे मे
— तस्मात्प्रति त्रीन् वरान् वृ-
णीष्व

10. एतच्छयाणां प्रथमं वरं वृणे

17. त्रिभिरेत्य सन्धिम्

Swet. 6. 3. एकेन द्वाभ्यां त्रिभिरष्टभिर्वा

Maitri. 6. 3. ओमिति तिस्रो मात्राः

10. तिसृष्ववस्थास्वन्नत्वं भवति

7. 11. त्रिष्वेकपाच्चरेद्ब्रह्म

Mahānār. 2. 4. त्रीणि पदा निहिता गुहाषु

9. 4. त्रीणि ज्योतीषि सन्ते

Nrip. 2. 4.

10. 1. चत्वारि भृङ्गा त्रयो अस्य
पादाः

20. 14. त्रीणि पदा विचक्रमे

Prasna. 5. 6. तिस्रो मात्रा मृत्युमन्यः

Kaivalya. 18. त्रिषु धामसु यद्भोग्यम्
Gauḍa. 1. 5 (ज्यं)

Gauḍa. 1. 22. त्रिषु धामसु यत्तुल्यम्

4. 27. अध्वसु त्रिषु

90. उपलम्भस्त्रिषु स्मृतः

Nrip. 1. 3. स त्रील्लोकान् जयति

2. 2. अष्टाक्षरास्त्रयः पादा भवन्ति

4. यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्व
धि

4. 2. सूर्य इति त्रीण्यादित्य इति
त्रीणि

Nrisut.	3. विभक्तांस्त्रीनेवाविभक्तां- स्त्रीनेव . . सम्पूज्य
Brahmav.	6. त्रयो देवा उदासते 4. तत्र देवास्त्रयः प्रोक्ताः . . त्रयो ऽग्नयः — तिस्रो मात्रार्द्धमात्रा च 9. तिस्रो मात्रास्तथा ज्ञेयाः
Kshur.	6. जंघे चैव त्रयस्त्रयः 7. गुदे शिश्वे त्रयस्त्रयः
Siras.	3. तिस्रो मात्राः परस्तु सः
Garbha.	5. त्रीणि स्थानानि भवन्ति — अस्थीनि च ह वै त्रीणि श- तानि षष्टिश्च
Prāṇāg.	1. या ओषधयः सोमराज्ञी- रिति तिसृभिः 2. स्त्रियस्त्रिभिः
Amrita.	9. प्राणायामास्त्रयः प्रोक्ताः 28. त्रिभिर्मर्त्यैर्न संशयः
Lejo.	4. मुखानि त्रीणि विन्दन्ति
Yogat.	6. त्रयो लोकास्त्रयो वेदास्त्रयः सन्ध्यास्त्रयः सुराः — त्रयो ऽग्नयो गुणास्त्रीणि 7. त्रयाणामक्षरे प्रान्ते
Kālāg.	1. त्रिभिः . . तिस्रो रेखाः प्रकु- र्वीत
Abāla.	4. एतयैव त्रयो धातवः (one MS. has एत एव)
Āsu.	2. ब्रह्मादयस्त्रयो मूर्त्ययः — तिस्रो व्याहृतयस्त्रीणि छ- न्दांसि — त्रयो वेदास्त्रयः स्वरास्त्रयो ऽग्नयो ज्योतिष्मन्तः — त्रयः कालास्तिस्रो ऽवस्था- स्त्रय आत्मानः — पुण्ड्रास्त्रय ऊर्ध्वाः 4. त्रीणि पदेति मन्त्रैः 16. शक्तयस्त्रिभिः एव च

Mukti.	2. 13. त्रिभिरेतैश्चिराभ्यस्तैः
Gītā.	3. 22. त्रिषु लोकेषु किञ्चन 7. 12. त्रिभिर्गुणमयैर्भावैः 14. 20. गुणानेतानतीत्य त्रीन् 21. कैर्लिङ्गैस्त्रीन्गुणानेतानतीतो भवति — त्रीन्गुणानतिवर्त्तते 16. 22. तमोद्भूतैस्त्रिभिः 18. 40. एभिः . . त्रिभिर्गुणैः
Amrita.	त्रिंशत्पर्वान्हुलः प्राणः त्रिक
Maitri.	4. 4. अनेन त्रिकेण ब्रह्मोपास्ते त्रिकपाल
Kāṭhaśru.	3. वैष्णवं त्रिकपालम् त्रिकर्मकृत्
Kāṭha.	1. 17. त्रिकर्मकृत्तरति जन्ममृत्यू त्रिकाल
Śwet.	6. 5. परास्त्रिकालादकलो ऽपि दृ- ष्टः 8. यदि त्रिकालमावर्त्तत् त्रिकालातीत
Yogaśi.	1. यश्चान्यत्रिकालातीतं तद- प्योङ्कार एव Nrip. 4. 1 ; Nrisut. 1 ; Rāmōt. 3 .
Māṇḍū.	त्रिकोणग
Rāmāp.	50. स्यात्त्रिकोणगं (ॐ in Weber's edition.)
Rāmāp.	त्रिकोणरूप 29. एवं त्रिकोणरूपं स्यात् त्रिगुण
Śwet.	5. 7. विश्वरूपस्त्रिगुणस्त्रिवर्त्मा
Maitri.	6. 10. तस्मात् त्रिगुणं भोज्यम्

Maitri. 6. 10. त्रिगुणभेदपरिणामत्वात्
— पुरुषो ह्यव्यक्तमुखेन त्रिगुणं
भुङ्क्ता इति

Tejo. 6. अयम्बकं त्रिगुणं स्थानम्
त्रिणव

Maitri. 7. 5. त्रिणवत्रयस्त्रिदशौ . . ऊर्ध्वौ
उच्यन्ति

त्रिणाचिकेत

Kātha. 1. 17. त्रिणाचिकेतस्त्रिभिरेत्य स-
न्धिम्

18. त्रिणाचिकेतस्त्रयमेतद्विदि-
त्वा

3. 1. पञ्चामयो ये च त्रिणाचि-
केताः

त्रिदण्ड

Nyāsa. 3. उत्तरासङ्गस्त्रिदण्डः

Āsrama. 4. vide धारिन्

— vide यशोपवीत

Jābāla. 6. त्रिदण्डं कमण्डलुं शिष्यम्

त्रिदण्डिन्

Gopī. 5. एकदण्डी त्रिदण्डी वा

त्रिदिक्

Praśna. 2. 13. त्रिदिक् यत्पतिष्ठितम्

त्रिधा

Gbhā. 7. 26. 2. स एकधा भवति त्रिधा
भवति

Maitri. 5. 2. स वा एकस्त्रिधा भूतः

6. 38. द्वित्रिधा

Mahānār. 10. 1. त्रिधा बद्धो वृषभो रोरवीति

2. त्रिधा हितं पणिभिर्गुह्यमानम्

Gauḍa. 1. 1. एक एव त्रिधा स्थितः

2. त्रिधा देहे व्यवस्थितः

3. त्रिधा भोगं निबोधत

4. त्रिधा तृप्तिं निबोधत

Chāl.

Siras.

Kālāg.

Gitā.

Tejo.

Tejo.

Chhā. 3. 12.

Brih. 5. 14.

Maitri. 6.

Kālāg.

Mukti.

Mukti.

Dhyāna.

15. त्रिधा तु पञ्चधा तथा

3. द्विधा त्रिधा बद्धस्त्वम्

6. पृथिवी द्विधा त्रिधा धा-
रिता

1. त्रिधा चाललाटात्

18. 19. त्रिधैव गुणभेदतः

त्रिधातु

6. त्रिधातु रूपवर्जितम् (so 2
MSS. of text, and Nārā-
yaṇa; others read त्रि-
धातुं)

त्रिधामन्

4. त्रिधामा हंस उच्यते

त्रिपद, त्रिपाद

Chhā. 3. 12. 6. त्रिपादस्यामृतं दिवि

Brih. 5. 14. 7. त्र्ययस्येकपदी द्विपदी
त्रिपदी

Maitri. 6. 4. त्रिपदं व्यक्षरम्
— ऊर्ध्वमूलं त्रिपाद्वत्

7. 11. त्रिपाच्चरति चोत्तरे

त्रिपुण्ड्र

Kālāg. 1. अर्धाहि भगवन्त्रिपुण्ड्रं
धिसतस्त्वम्

2. इति त्रिपुण्ड्रं भस्मना व
रोति

त्रिपुरा

Mukti. 1. 37. त्रिपुरा कठभावन
1. vide बह्वृच

त्रिपुरातपन

Mukti. 1. 37. त्रिपुरातपनं देवी
1. vide गारुड

त्रिब्रह्मन्

17. त्रिब्रह्म च त्रिरक्षरम्

त्रिमल

Garbha. 1. तत् सप्रधातु त्रिमलं द्वियो-
निम्

त्रिमात्र

Prāśna. 5. 5. त्रिमात्रेणैवोमित्येतेनैवाक्ष-
रेण

Amṛita. 30. आग्नेयस्तु त्रिमात्राणि

Dhyāna. 17. त्रिमात्रं चार्द्धमात्रं च

Hainsa. 1. त्रिमात्रो ऽहमित्येव सर्वदा
ध्यायन्

त्रिमार्ग

Dhyāna. 17. त्रिस्थानं च त्रिमार्गं च

त्रिमार्गभेद

Swet. 1. 4. त्रिमार्गभेदं द्विनिमित्तैकमो-
हम्

त्रिरक्षर

Dhyāna. 17. त्रिब्रह्म च त्रिरक्षरम्

त्रिरात्र

Brih. 6. 4. 13. त्रिरात्रान्त भाष्यस्य

त्रिरात्रम्

Āśrama. 1. उपनयनादूर्ध्वं त्रिरात्रम्

त्रिरूप

Nṛisut. 9. त्रिरूप ईश्वरवत्

त्रिरेखापुट

Rāmāp. 58. त्रिरेखापुटमालिख्य

त्रिलोचन

Kaivalya. 7. त्रिलोचनं नीलकण्ठं प्रशा-
न्तम्

Dhyāna. 13. ललाटस्थं त्रिलोचनम्

त्रिवर्त्मन्

Swet. 5. 7. विश्वरूपस्त्रिगुणस्त्रिवर्त्मन्
(Nārāyaṇa reads त्रिवर्त्म)

त्रिवारम्

2. त्रिवारमभिर्मन्त्र्य

त्रिविध

Vāsu.

Swet.

Gauḍa.

Krish.

Gītā.

1. 12. सर्वप्रोक्तं त्रिविधं ब्रह्ममेतत्

3. 16. आश्रमास्त्रिविधाः

4. 89. ज्ञाने च त्रिविधे ज्ञेये

5. माया सा त्रिविधा प्रोक्ता

16. 21. त्रिविधं नरकस्येदं द्वारम्

17. 2. त्रिविधा भवति भद्रा

7. त्रिविधो भवति प्रियः

17. तपस्तत्त्रिविधम्

23. निर्देशः.. त्रिविधः स्मृतः

18. 4. त्यागो हि.. त्रिविधः सम्प्र-
कीर्तितः

12. त्रिविधं कर्मणः फलम्

18. त्रिविधा कर्मचोदना

— त्रिविधः कर्मसंग्रहः

29. गुणतस्त्रिविधं शृणु

36. सुखं त्विदानीं त्रिविधम्

त्रिविष्टप

4. त्रिविष्टपमुपानहौ
Kathāśru. 4.

त्रिवृत

Chhā. 6. 3. 3. तासां त्रिवृतं त्रिवृतमेकैकां
करवाणि

4. तासां त्रिवृतं त्रिवृतमेकै-
कामकरोत्

— त्रिवृत्त्रिवृदेकैका भवति
6. 4. 7; 6. 8. 6.

Swet.

Maitri.

1. 4. तमेकनेमिं त्रिवृतम्

7. 1. गायत्रं त्रिवृत्प्रथन्तरं.. पु-
रस्तादुथन्ति

त्रिवृतसूत्र

Brahma.

Arūṇeya.

2. त्रिवृतसूत्रं च यन्महत्

3. त्रिवृतसूत्रं त्यजेद्दिशन्
(vide बहिःसूत्र)

त्रिशक्ति

Kālāg. 1. ध्यायुषैष्यवकैस्त्रिशक्तिभिः

त्रिशकु

Tait. 1. 10. 1. इति त्रिशङ्कोर्वेदानुवचनम्

त्रिशरीर

Nrisut. 1. तस्मिन्निदं सर्वं त्रिशरीर-
मारोप्य
— एतं त्रिशरीरमात्मानं त्रि-
शरीरं परं ब्रह्मानुसन्ध्यात्

त्रिशिखी

Mukti. 1. 34. परित्राद् त्रिशिखी सीता

त्रिशिखीब्राह्मण

Mukti. 1. vide मुक्तिका

त्रिशिर्षन्

Kaush. 3. 1. त्रिशिर्षाणं त्वाष्ट्रमहनम्

त्रिष्टुभ्

Chhā. 3. 16. 3. चतुश्चत्वारिंशदक्षरा त्रिष्टुप्

Maitri. 7. 2. इन्द्रास्त्रिष्टुप् पञ्चदशः... द-
क्षिणत उच्यन्ति

Nrip. 2. 1. विष्णुरुद्रास्त्रिष्टुब्दक्षिणाग्निः
Nrisut. 3.

Śiras. 1. त्रिष्टुब्जगत्यनुष्टुप् चाहम्

Sikhā. 1. रुद्रो रुद्रास्त्रिष्टुब्दक्षिणाग्निः

त्रिस्

Kaush. 2. 7. त्रिः प्रसिच्योदपात्रम्
11. त्रिरस्य मूर्धानमभिजिघ्रेत्
— त्रिरस्य मूर्धानमभिर्हिक्ु-
र्यात्

Bṛih. 6. 4. 19. तेनैनां त्रिरभ्युक्षति
21. त्रिरेनामनुलोमामनुमार्ष्टि
25. वाग्वागिति त्रिः

Śwet. 2. 8. त्रिरुन्नतं स्थाप्य समं शरीरम्

Sikhā. 1. ओमोमोमिति त्रिरुक्तः

Anrita.

Haṁsa.

Aruṇeya.

Aruṇeya.

Mahānār. 17.

Maitri.

Chāl.

Dhyāna.

Yogaśi.

Mund. 1.

Chhā. 6.

Bṛih. 1.

Maitri.

10. त्रिः पठेदायतप्राणः

1. स्वाधिष्ठानं त्रिः प्रदक्षिणी-
कृत्य

4. सङ्ग्यस्तं मया सङ्ग्यस्तं म-
या सङ्ग्यस्तं मयेति त्रिःकृ-
त्वा

त्रिसन्ध्यादि

2. त्रिसन्ध्यादौ ज्ञानमाचरेत्

त्रिसुपर्ण

6. त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय
दद्यात्

— ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठ-
न्ति 7, 8.

7. य इमं त्रिसुपर्णमयाचितं
ब्राह्मणाय दद्यात् 8.

त्रिसूत्र

6. 35. त्रिसूत्रमणुमव्ययम्

1. त्रिसूत्रं मणिमव्ययम्

त्रिस्थान

17. त्रिस्थानं च त्रिमार्गं च

त्रिस्थूण

4. त्रिस्थूणे पञ्चदैवते

त्रेता

2. 1 तानि त्रेतायां बहुधा सन्त-
तानि

त्रेधा

5. 1. अक्षमशितं त्रेधा विधीयते

2. आपः पीतालेधा विधीयन्ते

3. तेजो जशितं त्रेधा विधीयते

3. स त्रेधात्मानं व्यकुर्वत्

Maitri. 6. 3.

— स एष प्राणलेधा विहितः

6. 37. अपरिमितं तेजस्तत् त्रेधा-
भिहितम्

Maitri. 7. 11. परं तेजस्वेधामिहितम्
Krish. 6. माया त्रेधा सुदाहता (Nâr-
Ayaṇa has त्रिधा)

त्रै

Chhā. 3. 12. 1. वाग्वा इदं सर्वं भूतं गाय-
ति च त्रायते च

Brih. 5. 13. 4. त्रायते हिनं प्राणः क्षणितोः
5. 14. 4. एषा गयास्तत्रे प्राणा वै ग-
यास्तत्प्राणास्तत्रे . . गयां-
स्तत्रे तस्माद्वायवी नाम
— यस्मा भन्वाह तस्य प्राणां-
त्त्रायते

Śiras. 4. गर्भजन्मव्याधिजिरामरण-
संसारमहाभयान्तरयति
त्रायते च

Itā. 2. 40. त्रायते महतो भयात्

त्रैगुण्यविषय

Itā. 2. 45. त्रैगुण्यविषया वेदाः

त्रैधातवी

Abāla. 4. त्रैधातवीमेव कुर्यात् (so
Sainkarānanda and 3
MSS. of the text; but
Nārāyaṇa. reads त्रैधात-
वीयामेव with 3 other
MSS. of text).

त्रैलोक्य

Āmot. 5. यो वै श्रीरामः . . यच्च त्रै-
लोक्यम् (26)

Itā. 1. 35. अपि त्रैलोक्यराज्यस्य हेतोः

त्रैवणि

rih. 2. 6. 3. आसुरायणस्तैवणेः 4. 6. 3.
— त्रैवणिरूपज्जन्धनेः 4. 6. 3.

त्रैविद्य adj.

Itā. 9. 20. त्रैविद्या मां सोमपाः पून-
पापाः

त्रैविध्य

Nrisut.

9. तस्मादात्मन एव त्रैविध्यम्

त्रैष्टुभ

Chhā. 3. 16. 3. त्रैष्टुभं माध्यन्दिनं सवनम्
Mahā. 3. त्रैष्टुभं छन्दो यजुर्वेदः

व्यक्ष

Mahā.

2. व्यक्षः शूलपाणिः पुरुषः
(Sainkarānanda reads
व्यक्षशूलपाणिपुरुषः)

व्यक्षर

Chhā. 2. 10.

1. हिंकार इति व्यक्षरं प्रस्ताव
इति व्यक्षरं तत्समम्
3. उद्गीथ इति व्यक्षरम्
— अक्षरमतिशिष्यते व्यक्षरं
तत्समम्

4. निधनमिति व्यक्षरम्

Brih. 5. 3.

1. एतत् व्यक्षरं हृदयमिति

5. 5.

1. एतत् व्यक्षरं सत्यमिति

Maitri. 6.

4. त्रिपदं व्यक्षरम्

Brahmav.

4. व्यक्षरस्य शिवस्य च

Atmapra.

1. इति व्यक्षरं प्रणवं तदेतदो-
मिति

Gopi.

3. चन्दनं तु त्रियक्षरम्

व्यणुक

Maitri.

7. 11. जिह्वापदेशे व्यणुकं च
विद्धि

व्यम्बक

Tejo.

6. व्यम्बकं त्रिगुणं स्थानम्

Kālāg.

1. व्यम्बकं यजामहे
— श्यायुषैर्यंबकैस्त्रिंशक्तिभिः

व्यस्त

Rāmap.

52. व्यस्तं पुनर्भवेत्

व्यहम्

Brih. 6. 4. 13. व्यहं कंसे न पिबेत्

ऽप्यायुष

Kālāg.

1. त्रिभिस्तयायैषैर्यन्त्रैर्वैश्वि-
क्तिभिः

त्वच्

Ait.

1. 4. त्वङ्निरभिद्यत त्वचो लो-
मानि
2. 4. ओषधिवनस्पतयो लोमानि
भूत्वा त्वचं प्राविशन्
3. 7. तत्त्वचाजिघृक्षत्तन्नाशक्तो-
र्यचा महीतुं स यद्वैनत्त्व-
चामहैष्यत्
11. यदि त्वचा स्पृष्टं . . को ऽहम्

Chhā

2. 19. 1. त्वक् प्रस्तावः

Bṛih.

2. 4. 11. सर्वेषां स्पर्शानां त्वगेकायनम्
4. 5. 12.

3. 2. 9. त्वचै महः . . त्वचा हि स्प-
शीन् वेदयते
3. 7. 21. यस्त्वचि तिष्ठंस्त्वचो ऽन्तरो
यं त्वङ् न वेद यस्य त्वक्
शरीरं यस्त्वचमन्तरो य-
मयति

3. 9. 28. त्वगस्योत्पाटिका बहिः
— त्वच एवास्य रुधिरं प्रस्प-
न्दि त्वच उत्पटः

Tait.

1. 7. 1. चक्षुः श्रोत्रं मनो वाक्त्वक्
Praśna. 4. 8. त्वक् च स्पर्शयितव्यं च
5. 5. यथा पादोदरस्त्वचा वि-
निर्मुच्यते

Garbha.

1. त्वक् स्पर्शं

Nyāsa.

5. न त्वचं न स्पर्शयेत्

Piṇḍa.

4. मांसत्वक्शोणितोद्भवः

Rāmāp.

77. सप्रतिष्ठा ह्यादिनी त्वक्

Gītā.

1. 30. त्वक् चैव परिदध्यते

त्वंपदार्थ

Sarvop.

3. तदा त्वंपदार्थः प्रत्यगात्मे-
त्युच्यते

Sarvop.

4. त्वंपदार्थादीपाधिकात् . .
विलक्षणः

त्वर

Gītā.

11. 27. वक्त्राणि ते त्वरमाणा वि-
शन्ति

त्वष्टृ

Bṛih.

6. 4. 21. त्वष्टा रूपाणि पिंशतु

Kaṭhaśru.

2. त्वं त्वष्टा त्वं प्रतिष्ठासि .
— अहं त्वष्टाहं प्रतिष्ठास्मि

त्वादृश्

Kātha.

1. 22. वक्ता चास्य त्वादृगन्योः
रुभ्यः

2. 9. त्वादृङ् नो भूयान्नचिकेत
प्रष्टा

त्वाष्ट्र

Kaush.

3. 1. विशीर्षाणं त्वाष्ट्रमहनम्

Bṛih.

2. 5. 17. त्वाष्ट्रं यद्विज्ञापि कश्यम्

2.

6. 3. अयास्य आङ्गिरस आभु

तेस्त्वाष्ट्रात् 4. 6. 3.

— आभूतिस्त्वाष्ट्रो विश्वरूपा

त्वाष्ट्रात् 4. 6. 3.

— विश्वरूपस्त्वाष्ट्रो ऽश्विभ्या

4. 6. 3.

थम्

Chhā.

1. 3. 6. अन्नं थमन्ने हीदं सर्वं सि
तम्

7. पृथिवी थं . . अभिस्थं . .
ग्वेदस्यम्

द

- rih. 5. 2. 1. तेभ्यो हैतदक्षरमुवाच द
इति 2, 3.
3. एषा दैवी वागनुवदति स्त-
नयितुर्देद इति
5. 3. 1. द इत्येकमक्षरम्

दंश

- ārṇḍa. 3. द्वादशवर्षं न तं दशान्ति
सर्पाः
— यावज्जीवं न तं दशान्ति
सर्पाः

दंश

- hhā. 6. 9. 3. दंशो वा मशको वा 6.10.2.
Maitri. 1. 4. यथेमे दंशमशकादयः

दंष्ट्राकराल

- itā. 11. 25. दंष्ट्राकरालानि च ते मुखानि
27. दंष्ट्राकरालानि भयानकानि

दंसस्

- rih. 2. 5. 16. दंस उयमाविष्कृणोमि

दक्ष

- āmap. 22. दक्षवामयोः स्तनयोः
itā. 12. 16. अनपेक्षः शुचिर्दक्षः

दक्षिण

- aush. 2. 3. दक्षिणं जान्वाध्य
8. इति दक्षिणं बाहुमन्वावर्त्तते
9.
11. अथास्य दक्षिणे कर्णे जपति
13. यदि . . पर्वतावभिवर्त्तयतां
दक्षिणश्चोत्तरश्च
4. 2. दक्षिणे अक्षिणि वाचः
17. दक्षिणे अक्षिणि पुरुषस्तमे-
बाहुमुपासे
hhā. 3. 2. 1. वे ऽस्य दक्षिणा रईमयस्ता
एवास्य दक्षिणा मधुनाद्यः

- Chhā. 3. 13. 2. दक्षिणः सुषिः स व्यानः
3. 15. 2. सहमाना नाम दक्षिणा
4. 5. 2. दक्षिणा दिक् कला
Brih. 1. 2. 3. दक्षिणा चोदीची च पार्श्वे
2. 3. 5. यो ऽयं दक्षिणे ऽक्षन्पुरुषः
4. 2. 2; 5. 5. 2, 4.
3. 9. 21. किं देवतो ऽस्यां दक्षिणायां
दिश्यसि
4. 2. 4. दक्षिणा दिग्दक्षिणे प्राणाः
6. 4. 25. अथास्य दक्षिणं कर्णमभि-
निधाय
Tait. 2. 1. 1. अयं दक्षिणः पक्षः
2. 2. 1. व्यानो दक्षिणः पक्षः
2. 3. 1. ऋग्दक्षिणः पक्षः
2. 4. 1. ऋतं दक्षिणः पक्षः
2. 5. 1. मोदो दक्षिणः पक्षः
Swet. 4. 21. यत्ते दक्षिणं मुखम्
Maitri. 7. 11. यो ऽयं दक्षिणे ऽक्षिण्यव-
स्थितः
Mahānār. 25. 1. दक्षिणा वाग्धोता
— यो दक्षिणे प्रमीयते
Prašna. 1. 6. दक्षिणां . . प्रकाशयति
9. तस्यायने दक्षिणं चोत्तरं च
— दक्षिणं प्रतिपद्यन्ते
Kshur. 16. पिङ्गला दक्षिणेन तु
Śiras. 4. दक्षिणाः प्रत्यन्धः . . अभि-
व्रजन्त्येके
Nāda. 1. अकारो दक्षिणः पक्षः
2. धर्मश्च दक्षिणं चक्षुः
Rāmap. 28. दक्षिणे लक्ष्मणेनाथ
50. उदग्दक्षिणयोः स्वस्य
Rāmōt. 4. मुमूर्षोर्दक्षिणे कर्णे
Mukti. 1. 21. जन्तोर्दक्षिणकर्णे तु
दक्षिणतस्
Chhā. 3. 7. 4. द्विस्तावदक्षिणत उदेता
3. 8. 4. यावदादित्यो दक्षिणत उ
देता

Chhā. 3. 9. 4. दक्षिणतो ऽस्तमेता 3. 10. 4.

7. 25. 1. स दक्षिणतः . . अहं दक्षिणतः

2. आत्मा दक्षिणतः

Bṛih. 3. 1. 9. ब्रह्मा यज्ञं दक्षिणतः . . गो-
पायति

Maitri. 6. 17. प्रागनन्तो दक्षिणतो ऽनन्तः

7. 2. दक्षिणत उच्यन्ति

Mund. 2. 2. 11. ब्रह्म दक्षिणतश्चोत्तरेण

Nṛip. 5. 2. रुद्रा दक्षिणतः

Sīras. 3. दक्षिणतः पादौ

दक्षिणहस्त

Prāṇāg. 4. दक्षिणहस्तः सुवः

1. दक्षिणा

Chhā. 3. 17. 4. ता अस्य दक्षिणाः

Bṛih. 3. 9. 21. कस्मिन्नु यज्ञः प्रतिष्ठित इति
दक्षिणायामिति कस्मिन्नु
दक्षिणा प्रतिष्ठिता

— यदा श्रद्धते ऽयं दक्षिणां
ददाति श्रद्धायां दक्षिणा
प्रतिष्ठिता

Kātha. 1. 2. दक्षिणास्तु नीयमानास्तु

Mund. 2. 1. 6. तस्मात् . . क्रतवो दक्षिणाश्च

Mahānār. 22. 1. यज्ञानां वरूयं दक्षिणा

Nṛip. 5. 2. दक्षिणार्थं तावत् कल्पते
— यां काञ्चिद्व्यात् सा दक्षि-
णा भवति

Prāṇāg. 3. शारीरयज्ञस्य . . का दक्षि-
णा

4. त्यागो दक्षिणा

Mukti. 1. 34. दक्षिणा शरभं स्कन्दम्

2. दक्षिणा adv.

Chhā. 5. 10. 3. यान् षड् दक्षिणैति मासा-
न्

Bṛih. 6. 2. 16. ग्रान् षण्मासान् दक्षिणादि-
त्य एति

दक्षिणाक्षिमुख

Gauda. 1. 2. दक्षिणाक्षिमुखे विश्वः

दक्षिणामि

Chhā. 4. 17. 5. दक्षिणामौ जुहुयात्

Maitri. 6. 5. गार्हपत्यो दक्षिणाग्निराहव-
नीया इति मुखवत्येषा

34. अन्तरिक्षं दक्षिणामिः

Nṛip. 2. 1. विष्णुरुद्राग्निदुष्टदक्षिणामिः
Nṛisut. 3.

Brahmav. 6. दक्षिणामिस्तथैव च

Sīras. 1. गार्हपत्यो दक्षिणाग्निराह-
वनीयो ऽहम्

Sikhā. 1. रुद्रोरुद्राग्निदुष्टदक्षिणामिः

Garbha. 5. इति दक्षिणामिः

Prāṇāg. 1. एकां दक्षिणामौ (जुहोति)

2. दक्षिणामिर्भूत्वा हृदये
तिष्ठति

Kāthasru. 3. इत्येवं दक्षिणामिम्

Kālāg. 2. द्वितीया रेखा सा च दक्षि-
णामिः

दक्षिणाञ्च

Sīras. 1. दक्षिणाञ्च उदञ्चो ऽहम्

दक्षिणामुख

Mahā. 3. दक्षिणामुखो भूत्वा

दक्षिणामूर्ति

Mukti. 1. vide सरस्वतीरहस्य

दक्षिणावृत्

Kaush. 2. 15. अथ दक्षिणावृत्पुन्यक्रामां

दग्धेन्धन

Swet. 6. 19. दग्धेन्धनमिवानलम्

दण्ड

Swet. 4. 3. त्वं जीर्णो दण्डेन वज्रजि

Parama. 1. कौपीनं दण्डमाच्छादनं
.. परिग्रहेत्

rama. 2. न दण्डं न कमण्डलुं न शि-
खाम्

rupeya. 1. दण्डमाच्छादनं च कौपीनं च
परिमहेत्

2. दण्डौल्लोकांश्च विसृजेत्

4. वैणवं दण्डं . परिमहेत्

5. पालाशं बैल्वमौदुंबरं दण्डम्

tā. 10. 38. दण्डो दमयतामस्मि

दत्तात्रेय

bāla. 6. vide प्रभृति

ukti. 1. 39. दत्तात्रेयं च गारुडम्

1. vide गारुड

ददापयितुं

ahânâr. 20. 24. देहि देहि ददापयिता

दधि

dhā. 5. 2. 4. दधिमधुनोरुपममध्य

6. 6. 1. दध्नः सोम्य मध्यमानस्य

ih. 6. 3. 13. तान् पिष्टान् दधनि . उप-
सिञ्चति

6. 4. 25. दधि मधु घृतं सन्नीय

vet. 1. 15. दधिनीव सर्पिः Brahma. 3.
(4 MSS. have दध°)

दध्यञ्च

ih. 2. 5. 16. दध्यङ्गुथर्वणः 17, 18, 19.

17. आथर्वणाय . . दधीचे

2. 6. 3. अधिनौ दधीच आथर्वणात्

4. 6. 3.

— दध्यङ्गुथर्वणो ऽथर्वणो दै-
वात् 4. 6. 3.

दध्योदन

ih. 6. 4. 15. दध्योदनं पाचयित्वा

दन्त

rbha. 5. षोडश पार्श्वदन्तौष्ठपटला-
नि

Prāṇag.

Mukti. 2. 42. दन्तैर्दन्तान्विचूर्ण्य च

दन्तिन्

Mahânâr. 3. 4. तन्नो दन्ती प्रचोदयात्

दन्दशूक

Bṛih. 6. 2. 16. ते कीटाः पतङ्गा यदिदं द-
न्दशूकम्

दध्न

Kena. 9. दध्नमेवापि नूनं त्वं वेत्थ ब्र-
ह्मणो रूपम्

दम्

Bṛih. 4. 4. 23. शान्तो दान्त उपरतः

5. 2. 1. दाम्यतेति न आत्येति

3. ददद इति दाम्यत दत्त दय-
ध्वमिति

Mahânâr. 22. 1. दमेन दान्ताः किल्बिषमव-
धून्वन्ति

Nṛisut.

6. शान्ता दान्ता उपरताः

Hamisa.

1. शान्ताय दान्ताय गुरुभ-
क्ताय

Gîtâ. 10. 30. दण्डो दमयतामस्मि

दम

Kena. 33. तस्यै तपो दमः कर्मेति प्र-
तिष्ठा

Bṛih. 5. 2. 3. एतच्चर्यं शिक्षेद्दमं दानं द-
यामिति

Tait. 1. 9. 1. दमश्च स्वाध्यायप्रवचने च

Mahânâr. 21. 2. दम इति नियतं ब्रह्मचा-
रिणस्तस्माद्दमे रमन्ते

22. 1. दमेन दान्ताः किल्बिषमव-
धून्वन्ति &c.

25. 1. दमः शमयिता

Gauḍa. 4. 36. दमः प्रकृतिदान्तत्वात्

Krish. 17. सत्याकूरो दमोद्धवः

Gîtâ. 10. 4. क्षमा सत्य दमः शमः

- Gītā. 16. 1. दानं दम्भश्च यज्ञश्च
18. 42. शमो दम्भस्तपः शौचम्
दमाय
Tait. 1. 4. 2. दमायन्तु ब्रह्मचारिणः
दम्भ
Parama. 2. *vide* आदि
Aruṇeya. 3. ditto.
Gītā. 16. 4. दम्भो दर्पो ऽभिमानश्च
10. दम्भमानमदान्विताः
17. दम्भेनाविधिपूर्वकम्
17. 5. दम्भाहंकारसंयुक्ताः
12. दम्भार्थमपि चैव यत्
18. तपो दम्भेन चैव यत्
दय्
Bṛih. 5. 2. 3. दयध्वमिति न आत्येति
— ददद इति दाम्यत दत्त द-
यध्वमिति
दया
Bṛih. 5. 2. 3. एतन्नयं शिक्षेहमं दानं द-
यामिति
Prāṇāg. 4. स्मृतिर्दया क्षान्तिरहिंसा प-
त्नीसंयाजाः
Krish. 16. दया सा रोहिणी माता
Gītā. 16. 2. दया भूतेष्वलोलत्वम्
दयासमुद्र
Mukti. 1. दयासमुद्रं सङ्गुरुम्
दर्प
Tejo. 12. लोभं मोहं भयं दर्पम्
Parama. 2. *vide* आदि
Aruṇeya. 3. ditto.
Krish. 16. दर्पः कुबलयापीडः
Gītā. 16. 4. दम्भो दर्पो ऽभिमानश्च
18. अहंकारं बलं दर्पम् 18. 53.
दर्भ
Garbha. 5. शिरः कपालं केशा दर्भाः

- Prāṇāg. 3. शास्त्रिणस्य... के दर्भाः
4. केशा दर्भाः
दर्वी
Bṛih. 3. 8. 9. दर्वी पितरो ऽन्वायताः
Mukti. 2. 65. दर्वी पाकरसं यथा
दर्श
Kathāśru. 3. यहर्शो तहर्शो
दर्शत
Bṛih. 5. 14. 3. अस्या एतदेव तुरीयं दर्शं
पदम् 6.
— दर्शतं पदमिति ददृश इ
4. सैषा गायत्र्येतस्मिंस्तुरीं
दर्शते पदे... प्रतिष्ठिता
7. नमस्ते तुरीयाय दर्शताय
पदाय
दर्शन
Chhā. 8. 3. 1. न तमिह दर्शनाय लभते
8. 12. 4. दर्शनाय चक्षुः
Bṛih. 2. 4. 5. आत्मनो वा अरे दर्शनेन
Gauḍa. 4. 25. इष्यते युक्तिदर्शनात्
33. भूतानां दर्शनं कुतः
34. न युक्तं दर्शनम्
36. अनस्य दर्शनात्
Garbha. 5. दर्शनाग्नी रूपाणां दर्शनं
करोति
Skanda. 11. अभेददर्शनं ज्ञानम्
Mukti. 1. 38. रुद्राक्षगणदर्शनम्
2. 64. दर्शनादर्शनं हित्वा
Gītā. 13. 11. तत्त्वज्ञानार्थदर्शनम्
दर्शनकांक्षिन्
Gītā. 11. 52. निरस्य दर्शनकांक्षिणः
दर्शनाग्नि
Garbha. 5. ज्ञानाग्निर्दर्शनाग्निः कोष्ठाग्निः
— दर्शनाग्नी रूपाणां दर्शनं
करोति
Prāṇāg. 2. दर्शनाग्निर्नाम चतुराङ्गतिः

दर्शपूर्णमास

Brih. 1. 5. 2. अथो आहुर्दर्शपूर्णमासाविति
 Mahânār. 25. 1. ये अहोरात्रे ते दर्शपूर्णमा-

सौ

दर्शित्व

fukti. 2. शरीरनाशदर्शित्वात्

दल

lāmap. 67. दलेषु द्वादशाक्षरम्

दलसंस्थ

Maṭtri. 6. 2. अस्येमाश्चतस्रो दिशश्चत-
 स उपदिशो दलसंस्थाः

दर्शन

Caush. 3. 8. ता वा एता दशैव भूत-
 मात्रा अधिप्रज्ञं दश प्र-
 ज्ञामात्रा अधिभूतम्
 bhā. 4. 3. 8. एते पञ्चान्ये पञ्चान्ये दश
 सन्तस्तत्कृतम्
 — सर्वास्तु दिक्ष्वन्नमेव दश
 कृतम्

5. 9. 1. गर्भो दश वा मासानन्तः
 शयित्वा

7. 9. 1. यद्यपि दशरात्रोर्नाश्रियात्

7. 26. 2. दश चैकं च

Brih. 2. 5. 19. युक्ता यस्य हरयः शता
 दश

— अयं वै दश च सहस्राणि

3. 1. 1. दश दश पादा एकैकस्याः
 शुक्रयोः

3. 9. 4. दशमे पुरुषे प्राणाः

6. 3. 13. दश मास्याणि धान्यानि
 भवन्ति

4. 63. दिक्षु वै दशसु स्थितान् 65.

1. दशोन्ध्रियाणि

8. दश द्वादश षोडश

56. दशभिस्त्वोभिरावृतः

Gītā. 13. 5. इन्द्रियाणि दशैकं च

दर्शन

Nyāsa. 5. सन्दृश्य दशनैर्जिह्वाम्

दर्शनान्तर

Gītā. 11. 27. केचिद्विलम्बा दर्शनान्तरेषु

दर्शम

Brih. 6. 4. 22. दशमे मासि सूतवे

Nrip. 2. 3. नमामि दशमं (स्थानं जा-
 नीयात्)

Nāda. 11. ध्रुवेति दशमी मता

16. दशम्यां च ध्रुवं व्रजेत्

Piṇḍa. 8. दशमेन तु पिण्डेन

Haṁsa. 2. दशमो मेघनादः

— नवमं परित्यज्य दशममे-
 वाभ्यसेत्

— दशमं परमं ब्रह्म भवेत्

Gopī. 5. पुनात्यादशमं कुलम्

दर्शरथ

Rāmap. 1. जाते दशरथे हरौ

दर्शविध

Garbha. 1. इष्टानिष्टानि.. दर्शविधा भ-
 वन्ति

Haṁsa. 2. नादो दर्शविधो जायते

दर्शसंख्यक

Mukti. 1. दर्शसंख्यकानामुपनिषदाम्

दर्शाङ्गुल

Śwet. 3. 14. अत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम्

दर्शास्यान्तक

Rāmap. 32. दर्शास्यान्तकरूपिणे

33. भो दर्शास्यान्तक

दर्शोपनिषद्

Mukti. -1. 27. दर्शोपनिषदं पठ

दक्ष

Brih. 2. 5. 17. स्वाष्टं यद्वावापि कश्यम्

दह

Kena. 18. इदं सर्वं दहेयम्
19. एतद्देहेति... न शशाक द-
ग्धुम्Chhā. 6. 7. 3. तेन ततोऽपि न बहु दहेत्
5. तेन ततोऽपि बहु दहेत्6. 16. 1. स दहते ऽथ हन्यते
2. स न दहते ऽथ मुच्यते
3. स यथा तत्र न दाह्यते

Kaivalya. 11. पाशं दहति पण्डितः

Nṛip. 3. 1. सर्वं पाप्मानं दहति

5. 10. यत्र नाग्निर्देहति

Nṛisut. 2. यथा दाह्यं दग्ध्वाग्निः

Kshur. 23. दीपो दग्ध्वा लयं व्रजेत्
— कर्माणि... दग्ध्वा लयं व्र-
जेत्

Garbha. 4. एकाकी तेन दह्ये जहम्

Amṛita. 7. यथा पर्वतधातूनां दहन्ते
धमनान्मलाः

— तथेन्द्रियकृता दोषा दहन्ते

8. प्राणायामैर्देहेद्दोषान्

Hainsa. 2. दग्धे पुण्यपापे

Rāmap. 44. पुरं दग्ध्वा तथा स्वयम्

Gitā. 2. 23. नैनं दहति पावकः

4. 19. ज्ञानाग्निदग्धकर्माणम्

दहर

Chhā. 8. 1. 1. ब्रह्मपुरे दहरं पुण्डरीकं
वेदम दहरोऽस्मिन्नन्तरा-
काशः 2.Mahānār. 10. 7. दहं विपाप्मं वरं वेदमभूतं
... तत्रापि दहं गगनम्

Kshur. 10. दहरं पुण्डरीकेति

दा (ददाति)

Kaush. 1. 1. यक्षः परे ददति

Kaush. 2. 1. नाहमतो दत्तमभ्रीयाम् 2.
— एनमुपमंत्रयन्ते ददाम त
इति 2.

4. 1. सहस्रं दक्ष इत्येतस्यां वाचि

Chhā. 1. 10. 3. एतेषां मे देहेति

1. 11. 3. यावत्स्वेभ्यो धनं दद्यास्ता-
वन् मम दद्याः

2. 22. 5. इन्द्रे बलं ददानीति

3. 11. 6. यद्यप्यस्मा इमां... धनस्य
पूर्णां दद्यात्

4. 3. 5. तस्मा उ ह न ददतुः

6. यस्मै वा एतदन्नं तस्मा
एतन्न दत्तमिति

7. दत्तास्मै भिक्षामिति

8. तस्मा उ ह ददुः

5. 10. 3. दत्तमित्युपासते

5. 11. 5. यावदेकैकस्मा ऋत्विजे धनं
दास्यामि तावद्भगवद्वशे
दास्यामि7. 15. 1. प्राणः प्राणं ददाति प्राणाय
ददाति

Brih. 1. 4. 16. यदेभ्यो ऽशनं ददाति

2. 1. 1. सहस्रमेतस्यां वाचि दक्षः

3. 8. 9. ददतो मनुष्याः प्रशंसन्ति

3. 9. 21. यदा ह्येव भ्रूदत्ते ऽथ दाक्षि
णां ददाति

4. 1. 2. हस्त्युपभं सहस्रं ददामीं

4. 3. 1. तस्मै ह याशवत्क्यो वरं
दौ... कामप्रभं वज्रे तं ह
स्मै ददौ14. सो जहं भगवते सहस्रं ददा
15, 16, 33; 4. 4. 7.4. 4. 23. सो जहं भगवते विदेहा
दामि

5. 2. 2. दत्तेति न आत्येति

3. ददद इति दाम्यत दक्ष इ
ध्वमिति

3. 1. ददत्यस्मै स्वाश्वान्ये च य एवं वेद
6. 2. 4. वरं भगवते गौतमाय दद्याः
6. 4. 7. सा चेदस्मै न दद्यात्... सा चेदस्मै नैव दद्यात्
8. सा चेदस्मै दद्यात्
1. 11. 3. अद्भ्या देयमभद्भ्यादेयं भ्रिया देयं ह्रिया देयं भिया देयं संविदा देयम्
3. 10. 6. यो मा ददाति स इदेव मा रे वाः
1. 1. वाजभवसः सर्ववेदसं ददौ
3. तान् स गच्छति ता ददत्
4. कस्मै मां दास्यसीति... मृत्यवे त्वा ददामीति
16. वरं तवेहाद्य ददामि भूयः
6. 22. नाप्रशान्ताय दातव्यम्
6. 8. सर्वभूतेभ्यो ऽभयं दत्त्वा
9. यच्च पापेन दत्तम्
29. अनन्यभक्ताय सर्वगुणसम्पन्नाय दद्यात्
4. 7. मृत्तिके देहि मे पुष्टिम्
11. तीर्थं मे देहि याचितः
16. 5. मेधां मे इन्द्रो ददातु
17. 6. त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय दद्यात् 7, 8.
20. 11. महौ इन्द्रः... शर्म यच्छतु
24. देहि देहि ददापयिता
23. 1. तस्मादन्नं ददन्त्सर्वाण्येतानि ददाति
1. 4. यदि दातुमपेक्षते पुत्राय शुभ्रूषवे दास्यति
7. स सर्वैश्वर्यं ददाति
2. 4. सर्वदा भद्रं ददाति
— यो मा ददाति स इदेव मावत्
5. 2. अद्भ्या यां काञ्चिदद्यात्

Nṛisut.

Śiras.

Kāṭhaśru.

Pinda.

Āśrama.

Gopī.

Rāmāp.

Rāmōt.

Mukti.

Gītā.

Gītā.

Bṛih. 3.

2. अस्य सर्वस्य स्वात्मानं ददाति

7. स्वात्मानमेषां ददाति

3. हुतमहुतं दत्तमदत्तम्

1. सर्वस्वं दद्यात्

3. तैजसानि गुरवे दद्यात्

4. भिक्षाशी न दद्यात्

1. मृतस्य दीयते पिण्डम्

2. ददतो न प्रतिगृह्णन्तः

— ददतः प्रतिगृह्णन्तः

4. य एवं विद्वान् यतिहस्ते दद्यात्

33. देहि भियं च ते

34. त्वमैश्वर्यं दापय

43. आदाय मैथिलीमद्य ददत

84. न देयं प्राकृते जने

4. तद्वास्यामि परमेश्वर

— देहि तज्जन्तोर्मुक्तिम्

1. 47. राज्यं देयं धनं देयम्

— इदमष्टोत्तरशतं न देयम्

48. दातव्यं न कदाचन

50. सम्यक्परीक्ष्य दातव्यम्

52. सम्यक्परीक्ष्य दद्याः

3. 12. दास्यन्ते यज्ञभाविताः

— तैर्दत्तानप्रदायैभ्यः

9. 27. यज्जुहोषि ददासि यत्

10. 10. ददामि बुद्धियोगं तम्

11. 8. दिव्यं ददामि ते चक्षुः

16. 15. यक्ष्ये दास्यामि मोदिष्ये

17. 20. दातव्यमिति यज्ञानं दीयते

21. दीयते च परिक्रिष्टम्

22. अपात्रेभ्यश्च दीयते

28. अद्भ्या हुतं दत्तम्

दाक्ष्य

18. 43. शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्यम्

दातृ

9. 28. रागेर्दातुः परायणम्

ânâr. 22. 1. लोके दातारं सर्वभूतान्यु-
पजीवन्ति

śna. 2. 11. वयमाद्यस्य दातारः

दान

â. 2. 23. 1. यज्ञो ज्ययनं दानमिति प्र-
थमः

3. 17. 4. अथ यत्तपोदानम्

h. 4. 4. 22. यज्ञेन दानेन तपसा 6. 2. 16.

5. 2. 3. एतच्छयं शिक्षेहमं दानं
दयाम्

hânâr. 8. 1. दानं तपो यज्ञस्तपः

21. 2. दानमिति सर्वाणि भूतानि
प्रशंसन्ति दानान्नातिदु-
ष्करं तस्माद्दाने रमन्ते

22. 1. दानं . . दानेनारातीरपानुद-
न्त दानेन द्विपन्तो मित्रा
भवन्ति दाने सर्वं प्रतिष्ठितं
तस्माद्दानं परमं वदन्ति

ṛâsa. 4. क्षानं दानं तथा शौचम्
Kathâśru. 4.

ṛpî. 5. जपदानादि यत्कृतम्
— गोपीचन्दनदानस्य

tâ. 8. 28. दानेषु यत्पुण्यफलं प्रदिष्टम्

10. 5. तपो दानं यशो ज्यशः

11. 48. न वेदयज्ञाध्ययनैर्न दानैः

53. न दानेन न चेज्यया

16. 1. दानं दमश्च यज्ञश्च

17. 7. यज्ञस्तपस्तथा दानम्

20. यद्दानं दीयते अनुपकारिणे

— तद्दानं सात्त्विकं स्मृतम्

21. तद्दानं राजसं स्मृतम्

22. अदेशकाले यद्दानम्

24. यज्ञदानतपःक्रियाः

25. दानक्रियाश्च विविधाः

27. यज्ञे तपसि दाने च

18. 3. यज्ञदानतपःकर्म 5.

5. यज्ञो दानं तपश्चैव

43. दानमीश्वरभाष्य

दानक

Gîtâ. 10. 14. न . . देवा न दानवाः

दामन्

Bṛih. 2. 2. 1. प्राणाः स्थूणान्नं दाम

दायक

Mukti. 2. 54. परमानन्ददायकम् (MSS.
read दीपकं)

दार

Bṛih. 6. 4. 12. एवंविच्छ्रेत्रियस्य दारेण
नोपहासमिच्छेत्

Maitri. 6. 28. पुत्रदारकुटुम्बेषु सक्तस्य

Nyâsa. 2. दारमाहृत्य सदृशम्

Kathâśru. 3. दारानाहृत्य पुत्रानुत्पाद्य

Gîtâ. 13. 9. पुत्रदारगृहादिषु

दारु

Chhâ. 4. 17. 7. लोहेन दारु चर्मणा

Bṛih. 3. 9. 28. अस्थीन्यन्तरतो दारुणि

दारुपात्र

Kathâśru. 3. दारुपात्राण्यग्नौ जुहुयात्

Aruneya. 5. मृत्पात्रं वा अलावुपात्रं वा
रुपात्रं वा

दारुभूत

Kaush. 2. 14. तद्वाप्राणत् शुष्कं दारुभू-
तिष्वे

दाल्भ्य

Chhâ. 1. 2. 13. वको दाल्भ्यः 1. 12.

1. 8. 1. चैकितायनो दाल्भ्यः

3. चैकितायनं दाल्भ्यम्

6. अप्रतिष्ठितं वै किल ते

लभ्य साम

दासभार्य

Chhâ. 7. 24. 2. हस्तिहरिण्यं दासभा

दासी

3. 1. 2. 7. गोभक्षानां दासीनाम्

दासीनिष्क

3. 1. 2. 13. 2. प्रवृत्तोऽश्वतरिरथो दासी-
निष्कः

दास्य

3. 1. 4. 23. विदेहानन्ददामि मां चापि
सह दास्याय

दिग्धविद्व

3. 1. 6. 4. 9. दिग्धविद्धामिव मादयेमाम्

दिन

3. 1. दिनमेकं तु वायुगः

3. 1. अस्थीनि चक्ररूपाणि भव-
न्त्येव दिने दिने

1. दिव्

3. 1. 10. 36. द्यूतं छलयतामस्मि

2. दिव्, द्यु

3. 1. 2. अदोऽयम् परेण दिवं द्यौः
प्रतिष्ठा

3. 1. 2. 8. मे सुसीमं हृदयं दिवि चं-
न्त्रमसि श्रितम्

3. 1. 1. दिवि प्रह्लादीयानतृणम्

3. 1. 3. 7. द्यौरेवोत्

3. 1. 6. 3. द्यौरेवर्क् . . द्यौरेव सा

3. 1. 2. 1. द्यौर्निधनम्

3. 1. 2. द्यौर्हिकारः

3. 1. 17. 1. द्यौरुद्रीथः

3. 1. 1. तस्य द्यौरेव तिरश्चीनवंशः

3. 1. 12. 6. त्रिपादस्यामृतं दिवि

3. 1. 13. 7. यदन्तः परो दिवो ज्योति-
र्दप्यते

3. 1. 14. 3. ज्यायान्दिवः

3. 1. 15. 1. द्यौरस्योत्तरं बिलम्

3. 1. 5. दिवं प्रपद्ये

Chhā. 3. 19. 2. यत्पुवर्णं सा द्यौः

4. 1. 2. समं दिवा ज्योतिराततम्

4. 6. 3. द्यौः कला

4. 13. 1. प्राण आकाशो द्यौर्विशुत्

4. 17. 1. आदित्यं दिवः

5. 12. 1. दिवमेव भगवो राजन्

5. 19. 2. द्यौस्तृप्यति दिवि तृप्यत्यां
यत्किञ्च द्यौश्चादित्यश्चा-
धितिष्ठतस्तत्तृप्यति

7. 2. 1. दिवं च पृथिवीं च 7. 7. 1.

7. 6. 1. ध्यायतीव द्यौः

7. 8. 1. बलेन द्यौः (तिष्ठति)

7. 10. 1. यद् द्यौर्यत्पर्वताः

8. 5. 3. तृतीयस्यामितो दिवि

Brh. 1. 1. 1. द्यौः पृष्ठम् 1. 2. 3.

1. 5. 12. मनसो द्यौः शरीरम्
— यावदेव मनस्तावती द्यौः

19. दिवश्चैनमादित्याच्च

2. 2. 2. द्यौरुत्तरया (वर्त्तन्या)

3. 7. 8. यो दिवि तिष्ठन्दिवोऽन्त-
रो यं द्यौर्न वेद यस्य
द्यौः शरीरं यो दिवमन्तरो
यमयति

3. 8. 3. यदूर्ध्वं . . दिवः 4, 6, 7.

3. 9. 3. आदित्यश्च द्यौश्च 7.

5. 14. 1. भूमिरन्तरिक्षं द्यौः

6. 3. 6. मधु द्यौरस्तुनः पिता Mahā-
nār. 9. 9; 17. 7.

6. 4. 20. द्यौरहं पृथिवी त्वम्

22. यथा द्यौरिन्द्रेण गभिणी

Tait. 1. 3. 1. द्यौरुत्तररूपम्

1. 7. 1. पृथिव्यन्तरिक्षं द्यौः

Śwet. 2. 3. युक्ताय . . धिया दिवम्

3. 9. वृक्ष इव स्तब्धो दिवि ति-
ष्ठत्येकः Mahānār. 10. 4.

Maitri. 6. 2. स एषोऽग्निर्दिवि श्रितः सौरः

33. करैर्यजमानं दिवमुत्तिष्ठन्वा

- Maitri.** 6. 33. सैषा द्यौः प्रजापतेस्तृतीया
चितिः
34. द्यौराहवनीयः
- Mund.2.** 2. 5. यस्मिन्द्यौः पृथिवी चान्त-
रिक्षमोतम्
- Mahânâr.** 1. 3. येनावृतं खं च दिवं मही च
5. 7. दिवं च पृथिविं चान्तरिक्षम्
21. 2. यज्ञेन हि देवा दिवं गताः
23. 1.
22. 1. सत्येनादित्यो रोचते दिवि
23. 1. अन्तरिक्षं च द्यौश्च
- Praśna.** 1. 10. दिव आहुः परे अर्द्धे पुरी-
षिणम्
- Nrip.** 1. 2. वसुरुद्रादित्यैः सर्वैः सेवितं
दिवम्
2. 1. तृतीया द्यौः स मकारः
Nṛisut. 3; Śikhâ. 1.
5. 10. दिवीव चक्षुराततम्
Araṇya. 5; Vâsu. 4;
Skanda. 15; Mukti. 2.
77.
- Brahmav.** 7. सामवेदस्तथा द्यौश्च
- Siras.** 2. यो वै रुद्रः...या च द्यौः
6. नव दिवो देवजनेन गुप्ताः
- Nilâ.** 1. अवरोहन्तं दिवितः
2. दिव उग्रो अवारुक्षत्
18. ये अन्तरिक्षे ये दिवि
19. ये चामी रोचने दिवि
- Nyâsa.** 1. अभ्युदय दिवं च लोकम्
Kâtâg. 2. तृतीया रेखा सा...द्यौः
Gitâ. 9. 20. अभ्रन्ति दिव्यान्दिवि देव-
भोगान्
11. 12. दिवि सूर्यसहस्रस्य
18. 40. दिवि देवेषु वा पुनः
- दिवसकृत**
- Nâr.** 5. दिवसकृतं पापं नाशयति

दिव

- Śwet.** 4. 18. यदातमस्तत्र दिवा न रात्रिः
- Mahânâr.** 18. 1. यद्विवा च नक्तं चैनश्चक्रम
20. 1. ये भूताः प्रचरन्ति दिवा
नक्तम्
- Praśna.** 1. 13. ये दिवा रत्या संयुज्यन्ते
- Kathâsru.** 1. नास्य नक्तं न वा दिवा
- दिवकर**
- Mahânâr.** 3. 8. दिवाकराय धीमहि
9. दिवाकराय विद्महे
- दिविक्षित्**
- Chhâ.** 2. 24. 14. नम आदित्येभ्यश्च...दिवि-
क्षिप्रः
- Maitri.** 6. 35. नम आदित्याय दिविक्षिते
- दिवे दिवे**
- Kathâ.** 4. 8. दिवे दिव ईड्यः...अग्निः
- दिव्य**
- Śwet.** 2. 5. आ ये धामानि दिव्यानि
तस्थुः
- Mund.2.** 1. 2. दिव्यो ह्यमूर्तः पुरुषः
2. 2. 7. दिव्ये ब्रह्मपुरे...आत्मा ।
तिष्ठितः
3. 1. 7. बृहच्च तद्विव्यमचिन्त्यरूप
3. 2. 8. परात्परं पुरुषमुपैति दिव्य
- Brahma.** 1. दिव्ये ब्रह्मपुरे सम्प्रतिष्ठित
— दिव्ये ब्रह्मपुरे...यद्ब्रह्म
भाति
5. आदित्यमण्डलं दिव्यम्
- Yogaśi.** 1. तस्यैवाहुतिर्दिव्या
- Nyâsa.** 1. 14. दिव्यौ शंखौ प्रदध्मतुः
4. 9. जन्म कर्म च मे दिव्य
8. 8. परमं पुरुषं दिव्यम्
10. स तं परं पुरुषमुपैति दिवि
9. 20. अभ्रन्ति दिव्यान्दिवि
भोगान्

10. 12. पुरुषं शाश्वतं दिव्यम्
16. दिव्या ह्यात्मविभूतयः 19.
40. नान्तो अस्ति मम दिव्यानां
विभूतीनाम्
11. 5. नानाविधानि दिव्यानि
8. दिव्यं ददामि ते चक्षुः
15. उरगांश्च दिव्यान्

दिव्यगन्धानुलेपन

- Gītā. 11. 11. दिव्यगन्धानुलेपनम्

दिव्यचक्षुस्

- Hansa. 2. दिव्यचक्षुस्तथामलम्
दिव्यमन्त्र

- Amrita. 20. दिव्यमन्त्रेण बहुशः कुर्या-
दात्ममलच्युतिम्

दिव्यमाल्याम्बरधर

- Gītā. 11. 11. दिव्यमाल्याम्बरधरम्
दिव्यानेकोद्यतायुध

- Gītā. 11. 10. दिव्यानेकोद्यतायुधम्

1. दिशः

- Chhā. 5. 9. 2. तं प्रेतं दिष्टमितो अग्र्य एव
हरन्ति
Jaṇḍa. 4. 2. देशितस्तं नमाम्यहम्
42. जातिस्तु देशिता बुद्धैः

2. दिशः

- Ait. 2. 4. दिशः भोत्रं भूत्वा कर्णौ
प्राविशन्
Kaush. 2. 12. तस्या दिश एव तेजो ग-
च्छति
3. 3. यथाभ्रेर्ज्वलतः सर्वा दिशो
विष्फुलिङ्गा विप्रतिष्ठेरन्
4. 20.

- Chhā. 1. 3. 11. यां दिशमभिष्टोष्यन् स्या-
त्तां दिशमुपधावेत्

2. 17. 1. दिशः प्रतिहारः

- Chhā. 2. 21. 4. सर्वा दिशो बलिमस्मै हर-
न्ति

3. 15. 1. दिशो ह्यस्य सक्तयः
2. तस्य प्राची दिग् जुह्वानाम्
— एतमेवं वायुं दिशां वत्सं
वेद (bis).

3. 18. 2. दिशः पादः
6. स दिग्भिर्ज्योतिषा भाति

4. 3. 8. सर्वासु दिक्ष्वस्त्रमेव दश कृ-
तम्

4. 5. 2. प्राची दिक् कला प्रतीची
दिक् कला &c.

4. 12. 1. आपो दिशो नक्षत्राणि च-
न्द्रमाः

5. 6. 1. दिशोऽङ्गाराः Brih. 6. 2. 9.

5. 20. 2. दिशस्तुप्यन्ति दिक्षु तृप्य-
तीषु यत्किञ्च दिशश्च च-
न्द्रमाश्चाधितिष्ठन्ति तत्तृ-
प्यति

6. 8. 2. दिशं दिशं पतित्वा (bis).

6. 14. 2. एतां दिशं गन्धारा एतां
दिशं व्रज

- Brih. 1. 1. 1. दिशः पार्श्वे
1. 2. 3. तस्य प्राची दिक् शिरः

- अस्य प्रतीची दिक् पुच्छम्

1. 3. 10. यत्रासां दिशामन्तः

15. ता दिशोऽभवस्ता इमा
दिशः परेण मृत्युमति-
क्रान्ताः

2. 1. 11. दिक्षु पुरुषं एतं.. ब्रह्मोपासे

2. 5. 6. दिशः सर्वेषां.. मध्वासां
दिशां सर्वाणि.. मधु

- दिक्षु.. अमृतमयः पुरुषः

3. 2. 13. दिशः भोत्रं (अप्येति)

3. 7. 10. यो दिक्षु तिष्ठन्दिग्भ्योऽन्त-
रो यं दिशो न विदुर्यस्य
दिशः शरीरं यो दिशो
ऽन्तरो यमयति

- Bṛih. 3. 8. 9. प्रतीच्योऽन्या यां यां च दिशम्
 3. 9. 13. तस्य का देवतेति दिश इति
 19. दिशो वेद . . यद्दिशो वेत्थ
 20. किदेवतो ऽस्यां प्राच्यां दिश्यसि (similarly in 21—24.
 4. 1. 3. वधाशङ्का भवति यां दिशमेति
 5. कानन्तता . . दिश एव — यां कां च दिशं गच्छति . . अनन्ता हि दिशः — दिशो वै सम्राट् भोजम्
 4. 2. 4. तस्य प्राची दिक् प्राञ्चः प्राणाः
 — दक्षिणा दिक्षक्षिणे प्राणाः
 — प्रतीची दिक् प्रत्यञ्चः प्राणाः
 — उदीची दिगुदञ्चः प्राणाः
 — ऊर्ध्वा दिगूर्ध्वाः प्राणाः
 — अवाची दिगवाञ्चः प्राणाः
 — सर्वा दिशः सर्वे प्राणाः
 6. 3. 6. दिशामेकपुण्डरीकमसि
 6. 4. 22. वार्युदिशां यथा गर्भः
 Tait. 1. 7. 1. दिशो ऽवान्तरदिशः
 Śwet. 5. 4. सर्वा दिश ऊर्ध्वमधश्च तिर्यक्
 Maitri. 6. 2. चतस्रो दिशश्चतस्र उपदिशः
 Muṇḍ. 2. 1. 4. दिशः भोजे
 Mahānār. 2. 1. एष हि देवः प्र दिशो ऽनु सर्वाः
 6. परि दिशः परि सुवः
 7. परित्य सर्वाः प्रदिशो दिशश्च
 8. जीवनं च दिशो दिशः
 23. 1. दिशश्चवान्तरदिशश्च

- Praśna. 1. 6. आदित्य उदयन्यत्पानीं दिशं प्रविशति
 Gauḍa. 2. 24. दिश इति च तद्विदः
 4. 63. दिक्षु वै दशसु स्थितान् 65.
 Śiras. 1. दिशश्चान्तरं प्राविशत् — दिशश्च प्रतिदिशश्चाहम्
 Nīla. 9. दिक्षु भिताः सहस्रशः
 Kāṭhaśru. 1. प्राचीमुदीचीं वा दिशम्
 Nār. 2. दिशश्च नारायणः
 Āsrama. 3. यां दिशमभिप्रेक्षन्ते
 Rāmāp. 71. तस्य दिक्षु विदिक्षु च
 87. तांस्तस्य दिक्ष्वर्चयेच्च
 89. ज्ञानात्मानं चार्चयेत्तस्य दिक्षु
 Gītā. 6. 13. दिशश्चानवलोकयन्
 11. 20. व्याप्तं त्वयैकेन दिशः सर्वाः
 25. दिशो न जाने न लभे च श
 36. दिशो ब्रवन्ति
 दिह्
 Nyāsa. 5. अयं मूर्धानमस्य देह (= दिदेह Nārāyaṇa).
 दीक्ष्
 Chhā. 5. 2. 4. अमावास्यायां दीक्षित्वा
 Bṛih. 3. 9. 23. दीक्षितमाहुः सत्यं वद
 दीक्षा
 Chhā. 3. 17. 1. ता अस्य दीक्षा
 Bṛih. 3. 9. 23. स सोमः कस्मिन्प्रतिष्ठि इति दीक्षायांमिति करि
 शु दीक्षा प्रतिष्ठिता
 — सत्ये खेव दीक्षा प्रतिष्ठि
 Muṇḍ. 2. 1. 6. दीक्षा यज्ञाश्च सर्वे
 Mahānār. 25. 1. यावद्भियते सा दीक्षा
 Garbha. 5. धृतिर्दीक्षा सन्तोषश्च
 Nyāsa. 2. दीक्षामुपेयात् Kāṭhaś 4.

दीप्

ausb. 2. 12. एतद्वै ब्रह्म दीप्यते (4 times);
13 (4 times).

hhā. 3. 13. 7. यदंतः परो दिवो ज्योति-
दीप्यते

gih. 1. 3. 12. अग्निः परेण मृत्युमतिक्रा-
न्तो दीप्यते

3. 1. 8. दीप्यत इव हि देवलोकः

faitri. 6. 35. एतद्यदादित्यस्य मध्ये यजु-
दीप्यति

Jahānār. 12. 2. य एष एतस्मिन्मण्डले ऽर्चि-
दीप्यते

Nrip. 2. 4. दीप्तो दीपयन् दीप्यमानः

Jitā. 11. 24. नभःस्पृशं दीप्तमनेकवर्णम्

दीप

Maitri. 6. 30. दीपवद्यः स्थितो हृदि
36. यथा दीपस्य संस्थितिः

Kshur. 23. दीपो दग्ध्वा लयं व्रजेत्

Dhyāna. 2. तत्त्वमार्गे यथा दीपः
Yogat. 2.

ogāt. 13. घटमध्ये यथा दीपम्

fukti. 2. 18. शममायाति दीपवत्

46. चेतसो दीपमुत्सृज्य

itā. 6. 19. यथा दीपो निवातस्थः

दीपप्रकाश

Vāsu. 2. तत्र दीपप्रकाशं स्वमात्मानं
प्रश्यन्

दीपवत्प्रकाश

Atmapra. 1. तडिदाभमात्रं दीपवत्प्रकाशः
(प्रकाशं in one MS.)

दीपवर्त्ति

Yogaśi. 5. प्रज्वलेदीपवर्त्तिवत्

दीपशिखा

Yogaśi. 6. दीपशिखायां या मात्रा

दीपसङ्काश

Brahmav. 10. शिखा च दीपसङ्काशा

दीपोपम

Śwet. 2. 15. यदात्मतत्त्वेन . . दीपोपमे

दीप्तविशालनेत्र

Gītā. 11. 24. व्यात्ताननं दीप्तविशालने-
त्रम्

दीप्तहुताशवक्त्र

Gītā. 11. 19. पश्यामि त्वां दीप्तहुताशव-
क्त्रम्

दीप्तानलार्कद्युति

Gītā. 11. 17. दीप्तानलार्कद्युतिमप्रमेयम्

दीप्तिमन्त

Gītā. 11. 17. तेजोराशिं सर्वतो दीप्तिम-
न्तम्

दीर्घ

Nrip. 3. 1. ह्रस्वा वा दीर्घा वा पुता वे-
ति

— यदि दीर्घा भवति

Śikhā. 1. स्थूलह्रस्वदीर्घपुतः

Pinda. 7. दीर्घमायुः प्रजायते

दीर्घघण्टानिनाद

Dhyāna. 18. दीर्घघण्टानिनादवत्

दीर्घभाजिन्

Rāmap. 61. दीर्घभाजि षडक्षेषु

दीर्घयुक्त

Rāmap. 79. तापिनी दीर्घयुक्ता भूः

दीर्घयुत

Rāmap. 78. दीर्घयुतो वायुः

दीर्घसूत्रिन्

Gītā. 18. 28. विषादी दीर्घसूत्री च

दीर्घा (=न)

- Rāmap. 75. दीर्घाकूरयुता
— अथो दीर्घा समानदा
76. युक्ता दीर्घा ज्वालिनी च
दीर्घानल (=रा)

- Rāmōt. 2. दीर्घानलं बिन्दुपूर्वकं दीर्घा-
नलं पुनः

1. दुःख adj.

- Gītā. 5. 6. दुःखमामुमयोगतः
18. 8. दुःखमित्यत्र यत्कर्म

2. दुःख

- Bṛih. 4. 4. 14. इतरे दुःखमेवापियन्ति
Svet. 3. 10.
Śwet. 6. 20. दुःखस्यान्तो भविष्यति
Gauḍa. 3. 43. दुःखं सर्वमनुस्मृत्य
4. 82. दुःखं विव्रियते सदा
Nṛip. 5. 10. यत्र न मृत्युः प्रविशति य-
त्र न दुःखम्
Śikhā. 2. दुःखभयेभ्यः सन्तारयति
Garbhā. 4. यन्त्रेणापीक्षमानो महता
दुःखेन
Nyāsa. 2. किंवा दुःखं समुद्दिश्य
Parama. 2. न सुखं न दुःखम्
— vide आदि
3. दुःखे नोद्देगः
Mukti. 2. कर्तृत्वादिदुःखनिवृत्तिद्वारा
Gītā. 2. 56. दुःखेष्वनुद्दिष्टमनाः
6. 22. न दुःखेन गुरुणापि
23. दुःखसंयोगवियोगम्
32. सुखं वा यदि वा दुःखम्
10. 4. सुखं दुःखं भवो ऽभावः
13. 6. इच्छा द्वेषः सुखं दुःखम्
8. जन्ममृत्युजराव्याधिदुःख-
दोषानुदर्शनम्
14. 16. रजसस्तु फलं दुःखम्
17. 9. दुःखशोकामयप्रदाः

दुःखक्षय

- Gauḍa. 3. 40. दुःखक्षयः प्रबोधश्च

दुःखतर

- Gītā. 2. 36. ततो दुःखतरं नु किम्

दुःखता

- Chhā. 7. 26. 2. न रोगं नोत दुःखताम्
Maitri. 7. 11.

दुःखबुद्धि

- Sarvop. 2. अनिष्टविषये बुद्धिर्दुःख-
बुद्धिः

दुःखम्

- Gītā. 12. 5. दुःखं देहवद्भिरवाप्यते

दुःखयोनौ

- Gītā. 5. 22. दुःखयोनय एव ते

दुःखहन्

- Gītā. 6. 17. योगो भवति दुःखहा

दुःखान्त

- Gītā. 18. 36. दुःखान्तं च निगच्छति

दुःखालय

- Gītā. 8. 15. दुःखालयमशाश्वतम्

दुःशक्य

- Maitri. 1. 2. दुःशक्यमेतत् प्रथम् (MS. has अशक्यं
पृच्छ प्रश्नं)

दुःष्वप्रिय

- Mahārār. 9. 6. परा दुःष्वप्रियं सुख 1'

दुःसाध्य

- Tejo. 2. दुःसाध्यं च दुराराध्यम्

दुःस्वप्न

- Mahārār. 19. 1. दुःस्वप्नं दुर्जनस्पर्शम्

दुःस्वप्नमाशिन्

ahânâr. 4. 1. दूर्वा दुःस्वप्नमाशिनी

दुःस्वप्नहन्

ahânâr. 17. 6. दुःस्वप्नहन्दुरुष्वहा

दुग्धदोह

athâ. 1. 3. दुग्धदोहा निरिन्द्रियाः

दुग्धसिन्धु

Brish. 18. दुग्धसिन्धोः समुत्पन्नः

दुग्धोदधि

Brish. 19. दुग्धोदधिः कृतस्तेन

1. दुन्दुभि

Brish. 2. 4. 7. यथा दुन्दुभेर्हन्यमानस्य . .
दुन्दुभेस्तु ग्रहणेन 4. 5. 8.

5. 10. 1. यथा दुन्दुभेः खम्

2. दुन्दुभि

map. 39. दुन्दुभेर्विग्रहं दर्शयामास

दुन्दुभ्याघात

ih. 2. 4. 7. दुन्दुभेस्तु ग्रहणेन दुन्दु-
भ्याघातस्य वा 4. 5. 8.

दुरत्यय

athâ. 3. 14. क्षुरस्य धारा निशिता दु-
रत्यया

lâ. 7. 14. मम माया दुरत्यया

दुराचार

lukti. 1. 18. दुराचाररतो वापि

48. दुराचाररताय वै

दुराधर्ष

hânâr. 4. 8. गन्धद्वारां दुराधर्षम्

21. 2. तद्दुर्धर्षं तद्दुराधर्षम्

22. 1. दमो भूतानां दुराधर्षम्

— शमो भूतानां दुराधर्षम्

दुराराध्य

Tejo.

2. दुःसाध्यं च दुराराध्यम्

दुराश्रय

Tejo.

2. दुःश्रेयं च दुराश्रयम्

दुरासद

Gîtâ.

3. 43. कामरूपं दुरासदम्

दुरित

Mahânâr. 6.

2. नावेव सिन्धुं दुरितात्यग्निः

5. सिन्धुं न नावा दुरिताति-
पर्षि

6. क्षामद्देवो अति दुरितात्य-
ग्निः

9. 7. विश्वानि . . दुरितानि परा-
खुव 17. 7.

14. 3. यत्किञ्च दुरितं मयि 4 ;
19. 1 (यत्किञ्चित्)

दुरुक्त

Mahânâr. 16.

4. जुषमाणा दुरुक्तान्

दुरुद्रीथ

Chhâ. 1. 5.

5. इति होतृषदनाद्देवापि दुरु-
द्रीथमनुसमाहरति

दुरुष्वहन्

Mahânâr. 17.

6. दुःस्वप्नहन्दुरुष्वहा

दुरोणसद्

Kaṭha.

5. 2. वेदिषदतिथिर्दुरोणसत्

Mahânâr. 9. 3 ; 17. 8 ;

Nrip. 3. 1.

दुर्ग

Brish. 6. 1.

3. प्रतितिष्ठति समे प्रतितिष्ठति
दुर्गे (bis).

— चक्षुषा हि समे च दुर्गे च
प्रतितिष्ठति

- Katha. 3. 14. दुर्गे पथस्तत्कवयो वदन्ति
 4. 14. यथोदकं दुर्गे वृष्टम्
 Mahānār. 6. 2. स नः पर्षदति दुर्गाणि वि-
 श्वा 6.
 4. अग्ने त्वं पारया . . अति दु-
 र्गाणि विश्वा

दुर्गति

- Gītā. 6. 40. दुर्गतिं तात गच्छति

दुर्गन्ध

- Maitri. 1. 3. दुर्गन्धे निःसारे ऽस्मिञ्छरीरे

दुर्गन्धिन्

- Chhā. 1. 2. 2. तस्मात्तेनोभयं जिघ्रति सु-
 रभि च दुर्गन्धि च
 9. नैवैतेन सुरभि न दुर्गन्धि
 विजानाति

दुर्गम

- Rāmap. 84. ईश्वरेणापि दुर्गमम्

दुर्गहन्

- Mahānār. 6. 4. दुर्गहा जातवेदः

दुर्गा

- Mahānār. 3. 12. तन्नो दुर्गा प्रचोदयात्
 6. 3. दुर्गा देवीं शरणमहं प्रपद्ये
 Rāmap. 87. विघ्नं दुर्गां क्षेत्रपालं च वा-
 णीम्

दुर्जनस्पर्श

- Mahānār. 19. 1. दुःस्वप्नं दुर्जनस्पर्शम्

दुर्जय

- Krish. 12. दुर्जया सा सुरैः सर्वैः

दुर्दर्श

- Katha. 2. 12. तं दुर्दर्शं गूढमनुप्रविष्टम्
 Gauḍa. 3. 39. दुर्दर्शः सर्वयोगिभिः
 4. 100. दुर्दर्शमतिगम्भीरम्

दुर्दृष्टि

- Mukti. 2. 60. भ्रान्तं पश्यति दुर्दृष्टिः

दुर्धर्ष

- Mahānār. 21. 2. यद्धि परं तपस्तदुर्धर्षम्

दुर्निग्रह

- Gītā. 6. 35. मनो दुर्निग्रहं चलम्

दुर्निरीक्ष्य

- Gītā. 11. 17. पश्यामि त्वां दुर्निरीक्ष्य
 समन्तात्

दुर्निवार्य

- Maitri. 4. 2. दुर्निवार्यमस्य मृत्योरागम
 नम्

दुर्निष्प्रपतर

- Chhā. 5. 10. 6. अतो वै खलु दुर्निष्प्रपतरा

दुर्बुद्धि

- Gītā. 1. 23. धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेः

दुर्बोध

- Krish. 12. दुर्बोधं कुहकं तस्य

दुर्भिषज्य

- Bṛih. 4. 3. 14. दुर्भिषज्यं हास्मै भवति

दुर्मति

- Gītā. 18. 16. न स पश्यति दुर्मतिः

दुर्मित्रिय

- Mahānār. 4. 13. दुर्मित्रियास्तस्मै भूयाद्यः

दुर्मधस्

- Gītā. 18. 35. न विमुञ्चति दुर्मधाः

दुर्योधन

- Gītā. 1. 2. वृष्ट्वा तु . . दुर्योधनस्तदा

दुर्लक्ष्य

- Tejo. 2. दुर्लक्ष्यं दुस्तरं ध्यानम्

दुर्लभ

Kātha. 1. 25. ये ये कामा दुर्लभा मर्त्य-
लोके

Mukti. 1. 15. मुनिदुर्लभाम्
दुर्लभतर

Parama. 1. यो ज्यं परमहंसमार्गो लो-
केषु दुर्लभतरः

Gītā. 6. 42. एतद्धि दुर्लभतरम्
दुर्वासम्

Jābāla. 6. vide प्रभृति

दुर्विचिन्तित

Mahānār. 4. 7. मनसा दुर्विचिन्तितम्

दुश्चरित

Kātha. 2. 24. नाविरतो दुश्चरितात्

Mahānār. 14. 2. यद्वा दुश्चरितं मम
Prānāg. 1.

दुष्

Chhā. 8. 10. 1. नैवैषोऽस्य दोषेण दुष्यति 3.

Gītā. 1. 41. स्त्रीषु दुष्टास्तु वाणीय

दुष्कृत

Gītā. 4. 8. विनाशाय च दुष्कृताम्

दुष्कृत

Kaush. 1. 4. तत्सुकृतदुष्कृते धनुते वा
तस्य प्रिया ज्ञातयः सुकृत-
मुपयन्त्यप्रिया दुष्कृतम्

Chhā. 8. 4. 1. न सुकृतं न दुष्कृतम्

Maitri. 6. 9. पुनन्त्वर्चं मम दुष्कृतं च
यदन्त्यत्

Mahānār. 4. 6. यन्मया दुष्कृतं कृतम्
12. यन्मे मनसा वाचा कर्मणा
वा दुष्कृतं कृतम् 19. 1.

Gītā. 2. 50. उभे सुकृतदुष्कृते

दुष्कृतिन्

Gītā. 7. 15. न मां दुष्कृतिनो मूढाः

दुष्टमतङ्गज

Mukti. 2. 44. मत्तो यथा दुष्टमतङ्ग

दुष्टाश्व

Kātha. 3. 5. दुष्टाश्व इव सारथेः

दुष्टाश्वयुक्त

Śwet. 2. 9. दुष्टाश्वयुक्तमिव बाहम्

दुष्पूर

Gītā. 3. 39. दुष्पूरेणानलेन च

16. 10. काममाश्रित्य दुष्पूरम्

दुष्प्राप

Gītā. 6. 36. दुष्प्राप इति मे मतिः

दुष्प्रेक्ष्य

Tejo. 2. दुष्प्रेक्ष्यं च दुराश्रयम्

8. दुष्प्रेक्ष्यमजमव्ययम्

दुस्तर

Tejo. 2. दुर्लक्ष्यं दुस्तरं ध्यानम्

दुह

Chhā. 1. 3. 7. दुग्धे ऽस्मै वाग्दोहम्
1. 13. 4; 2. 8. 3.

दुहितृ

Chhā. 4. 2. 3. दुहितरं तदादाय प्रतिचक्रमे

Bṛih. 3. 3. 1. तस्यासीदुहिता गन्धर्वगृ-
हीता

6. 4. 17. दुहिता मे पण्डिता जायेत

दूत

Kaush. 2. 1. प्राणस्य ब्रह्मणो मनो दूतम्
— मनो दूतं वेद दूतवान्भयति

3. दूतं वा प्रहिणुयात्
2. यद्यनन्तकदूतस्त्वम्

— यदि बाह्वकिदूतस्त्वम्

— यदि तक्षकदूतस्त्वम्

— यदि कर्कोटकदूतस्त्वम्

Gārūḍa.

2. यदि शंखपुलिकदूतस्त्वम्

— यदि पद्मकदूतस्त्वम्

— यदि महापद्मकदूतस्त्वम्

— यद्येलापत्रकदूतस्त्वम्

— यदि महैलापत्रकदूतस्त्वम्

— यदि कालिकदूतस्त्वम्

— यदि कुलिकदूतस्त्वम्

(most MSS. omit).

— यदि कंबलाश्वतरदूतस्त्वम्

दूतवन्त

Kaush. 2. 1. मनो दूतं वेद दूतवान् भवति

दूर

Bṛih. 1. 3. 9. सा वा एषा देवता दूर्नाम

दूर

Bṛih. 1. 3. 9. दूरं ह्यस्या मृत्युर्दूरं ह वा
अस्मान्मृत्युर्भवति य एवं
वेद

Isā. 5. तहरे तद्वन्तिके

Kāṭha. 2. 4. दूरमेते विपरीते विषुची
Maitri. 7. 9.

21. आसीनो दूरं व्रजति

Muṇḍ. 3. 1. 7. दूरात्सुदूरे तदिहान्तिके च

Mahānār. 8. 2. दूराद्ब्रह्मो वाति (bis).

Gītā. 2. 49. दूरेण ह्यवरं कर्म

दूरतस्

Mukti. 2. 15. भोगेच्छा दूरतस्त्यक्त्वा

दूरस्थ

Gītā. 13. 15. दूरस्थं चान्तिके च तत्

दूर्वा

Mahānār. 4. 1. दूर्वा दुःस्वप्ननाशिनी

2. दूर्वा अमृतसम्भूताः

3. एवा नो दूर्वे प्रतनु

दूषिका

Maitri. 1. 3. vide संघात

दृढ

Chhā. 1.

Gauḍa.

Mukti.

Gītā.

Mukti.

Gītā.

Gītā.

Gītā.

Tait. 2.

Bṛih. 2.

Ait.

Kaush.

3. 5. दृढस्य धनुष आयमनम्

3. 17. द्वैतिनो निश्चिता दृढम्

2. 13. हृदयमन्थयो दृढाः

25. दृढाभ्यस्तपदार्थैकभावनात्

40. एकतत्त्वदृढाभ्यासात्

48. द्वितीयं दृढभावना

57. दृढभावनया

6. 34. प्रमाथि बलवद्दृढम्

15. 3. असंगशस्त्रेण दृढेन छिन्ना

दृढता

1. 28. तथापि दृढता नोचेत्

दृढनिश्चय

12. 14. यतात्मा दृढनिश्चयः

दृढमति

18. 64. इष्टो ऽसि मे दृढमतिः

दृढव्रत

7. 28. भजन्ते मां दृढव्रताः

9. 14. यतन्तश्च दृढव्रताः

दृढिष्ठ

1. आशिष्ठो दृढिष्ठो बलिष्ठ

दृप्तबालाकि

1. दृप्तबालाकिर्ह... गार्ग्यः

1. दृश

3. 5. दृष्ट्वा हैवान्नमत्रप्स्यत्

11. यदि चक्षुषा दृष्टं... कोऽ
मिति13. ब्रह्म ततममपद्यदिदमदं
मिति

5. 1. येन वा रूपं पश्यति

2. 8. पश्चाच्चन्द्रमसं दृश्यमानं
तिष्ठेत9. पुरस्ताच्चन्द्रमसं दृश्यमानं
मुपतिष्ठेत

- Kaush. 2. 12. एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यदा-
दित्यो दृश्यते ऽथैतन्म्रियते
यन्न दृश्यते
— एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यच्चन्द्र-
मा दृश्यते ऽथैतन्म्रियते
यन्न दृश्यते
13. एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यच्चक्षु-
षा पश्यत्यथैतन्म्रियते य-
न्न पश्यति
14. तद्वाचा वदच्चक्षुषा पश्य-
च्छिष्ये (ter.)
3. 2. चक्षुः पश्यत् सर्वे प्राणा अ-
नुपश्यन्ति
3. जीवति वागपेतो मूकान् हि
पश्यामः (similarly five
times more.)
— यत्रैतत्पुरुषः सुप्तः स्वप्नं न
कंचन पश्यति
— न भृगोति न पश्यति
4. 19. यदा सुप्तः स्वप्नं कंचन न
पश्यति
Kena. 6. यच्चक्षुषा न पश्यति येन
चक्षुषि पश्यति
Chhā. 1. 2. 4. तस्मात्तेनोभयं पश्यति द-
र्शनीयं चादर्शनीयं च
1. 6. 6. य एषो ऽन्तरादित्ये हिरण्म-
यः पुरुषो दृश्यते
1. 7. 5. य एषो ऽन्तराक्षिणि पुरुषो
दृश्यते
2. 9. 7. ते पुरुषं दृष्ट्वा कक्षं श्वभ्रमि-
त्युपद्रवन्ति
2. 24. 4. पश्येम त्वा वयम् 8, 12, 13.
3. 6. 1. एतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यन्ति
3. 7. 1; 3. 8. 1; 3. 9.
1; 3. 10. 1.
3. एतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यति 3.
7. 3; 3. 8. 3; 3. 9. 3;
3. 10. 3.

- Chhā. 3. 13. 8. एतदृष्टं च भुतं च
4. 8. 8. तयेदं सर्वं दृष्टं सर्वमस्येदं
दृष्टम्
4. 11. 1. य एष आदित्ये पुरुषो दृ-
श्यते
4. 12. 1. य एष चन्द्रमसि पुरुषो दृ-
श्यते
4. 13. 1. य एष विद्युति पुरुषो दृ-
श्यते
4. 15. 1. य एषो ऽक्षिणि पुरुषो दृ-
श्यते 8. 7. 4.
5. 1. 7. शरीरं पापिष्ठतरमिव दृ-
श्येत
8. पश्यन्तश्चक्षुषा 10, 11;
Brih. 6. 1. 8, 10—12.
5. 2. 8. यदि स्त्रियं पश्येत्
9. स्त्रियं स्वप्नेषु पश्यति
5. 12. 1. तस्मात्तव सुप्तं प्रसुतमाह-
तं कुले दृश्यते
2. अत्स्यन्नं पश्यसि प्रियम-
त्यन्नं पश्यति प्रियम् 5.
13. 2; 5. 14. 2; 5. 15.
2; 5. 16. 2; 5. 17. 2.
5. 13. 1. तस्मात्तव बहु विश्वरूपं
कुले दृश्यते
6. 12. 1. किमत्र पश्यसि (bis).
7. 11. 1. तेज एव तत्पूर्वं दर्शयित्वा
(bis).
7. 15. 4. स वा एष एवं पश्यन् 7.
25. 2.
7. 24. 1. यत्र नान्यत्पश्यति.. स
भूमा
— यन्नान्यत्पश्यति.. तदल्पम्
7. 26. 1. एतस्यैवं पश्यतः
2. न पश्यो मृत्युं पश्यति..
सर्वं ह पश्यः पश्यति
— तमसः पारं दर्शयति

- Chhā. 8. 8. 1. किं पश्यथ इति . . आत्मानं
पश्यावः
2. प्रजापतिरुवाच किं पश्यथ
इति
8. 9. 1. अप्राप्यैव देवानेतद्भयं ददर्श
— नाहमत्र भोग्यं पश्यामि 2;
8. 10. 2, 4; 8. 11. 1, 2.
8. 12. 5. एतान् कामान् पश्यन् र-
मते
Brih. 1. 3. 4. यत्कल्याणं पश्यति तदा-
त्मने
— यदेवेदमप्रतिरूपं पश्यति
25. यज्ञे स्वरवन्तं दिदृक्षन्ते
1. 4. 1. नान्यदात्मनो ऽपश्यत्
7. तन्न पश्यन्त्यकृत्स्नो हि सः
— पश्यंश्चक्षुः
10. तद्वै तत्पश्यन् नृषिर्वाग्मदेवः
1. 5. 3. अन्यत्रमना अभुवं नादर्शम्
— मनसा ह्येव पश्यति
Maitri. 6. 30.
21. द्रक्ष्याम्यहमिति चक्षुः
2. 4. 5. आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः
4. 5. 6.
14. तदितर इतरं पश्यति 4.
5. 15.
— तत्केन कं पश्येत् 4. 5. 15.
2. 5. 16. तदेतदृषिः पश्यन्नवोचत्
17, 18, 19.
3. 2. 5. चक्षुषा हि रूपाणि पश्यति
3. 4. 2. न दृष्टेर्दृष्टारं पश्येः
3. 9. 20. चक्षुषा हि रूपाणि पश्यति
4. 1. 4. चक्षुषा वै पश्यन्तमाहुरब्रा-
ह्मीरिति स आहाराक्षमिति
4. 3. 9. उभे स्थाने पश्यति
— पाप्मन आनन्दांश्च पश्यति
18. उतेवापि भयानि पश्यन्
14. आराममस्य पश्यन्ति न
तं पश्यति कश्चन

- Brih. 4. 3. 14. यानि ह्येव जाग्रत्पश्यति
15. दृष्ट्वैव पुण्यं च पापं च 16,
17, 34.
— स यत्तत्र किञ्चित्पश्यति 16.
19. न कश्चन स्वप्नं पश्यति
Māṇḍū. 5; Nrip. 4. 1;
Nrisut. 1; Rāmōt. 8.
20. यदेव जाग्रद्भयं पश्यति
23. यज्ञे तन्न पश्यति पश्यन्वै
तन्न पश्यति
— न तु . . ततो ऽन्यद्विभक्तं
यत्पश्येत्
31. तत्रान्यो ऽन्यत्पश्येत्
4. 4. 2. एकीभवति न पश्यतीत्याहु
19. य इह नानेव पश्यति
Kāṭha. 4. 10, 11; At-
mapra. 1.
23. आत्मन्येवात्मानं पश्यति
सर्वमात्मानं पश्यति
4. 5. 6. आत्मनि खल्वरे दृष्टे भुं
मते
5. 5. 2. शुद्धमेवैतन्मण्डलं पश्यति
5. 14. 3. दर्शतं पदमिति ददृश इव
4. अहमदर्शमहमश्रौषमिति
एव ब्रूयादहमदर्शमिति त
स्मा एव श्रद्धध्याम
5. 15. 1. यत्ते रूपं कल्याणतमं तं
पश्यामि Isā. 16.
Kāṭha. 1. 11. त्वां ददृशिवान्मृत्युमुखा
प्रमुक्तम्
27. लप्स्यामहे वित्तमद्राक्ष
चेत्त्वा
2. 11. स्तोममहदुरुगायं प्रति
दृष्ट्वा
14. अन्यत्र भूताश्च भव्य
यत्तत्पश्यसि तद्वद
20. तमक्रतुः पश्यति वीतशं
3. 12. दृश्यते त्वद्ध्यया बुद्ध्या

- Kātha. 4. 1. तस्मात्पराङ् पश्यति ना-
न्तरात्मन्
14. एवं धर्मान् पृथक् पश्यन्
6. 9. न चक्षुषा पश्यति कथनैनम्
Śwet. 4. 20; Mahānār.
1. 11.
- Śwet. 1. 3. अपश्यन् देवात्मशक्तिम्
13. वद्वैर्यथा योनिगतस्य मूर्ति-
र्न दृश्यते
14. देवं पश्येन्निगूढवत् Bra-
hma. 3.
3. 19. पश्यत्यचक्षुः
20. तमक्रतुं पश्यति Mahā-
nār. 8. 3.
4. 7. जुष्टं यदा पश्यत्यन्यमी-
शम् Muṇḍ. 3. 1. 2.
12. हिरण्यगर्भं पश्यत जाय-
मानम् Mahānār. 10. 3.
5. 2. जायमानं च पश्येत्
8. आरायमात्रो ह्यवरोऽपि दृष्टः
12. संयोगहेतुरपरोऽपि दृष्टः
6. 5. अकलोऽपि दृष्टः
8. न तत्समश्चाभ्यधिकश्च दृ-
श्यते
- Maitri. 1. 4. सर्वं चेदं क्षयिष्णु पश्यामः
— गन्धर्व . . महादीनां निरोधं
पश्यामः
— असकृदिहावर्त्तनं दृश्यते
2. 6. ताः . . स्थाणुरिव तिष्ठमा-
ना अपश्यत्
3. 2. आत्मस्थं प्रभुं . . नापश्यत्
6. 1. यः पश्यतीमां हिरण्यवस्था-
त्
7. यत्र द्वैतीभूतं विज्ञानं तत्र . .
पश्यति
10. अत्र दृष्टं नाम प्रत्ययम्
16. यत्किञ्चित् शुभाशुभं दृ-
श्यतेह लोके

- Maitri. 6. 18. यदा पश्यन् पश्यति रुक्म-
वर्णम्
20. ब्रह्म तर्केण पश्यति
— यदात्मनात्मानं . . पश्यति
तदात्मनात्मानं दृष्ट्वा निरा-
त्मा भवति
24. ब्रह्म तमसः परमपश्यत्
— एनं दृष्ट्वा मृतत्वं गच्छति
25. स्वप्न इव यः पश्यति
28. स्वे महिम्नि तिष्ठमानं दृष्ट्वा
35. द्विधर्मोऽन्धं तेजसेन्धं सर्वं
पश्यन् पश्यति
38. स्वे महिम्नि तिष्ठमानं पश्यति
7. 10. सत्यमिवानृतं पश्यन्ति
11. न पश्यन् मृत्युं पश्यति
— सर्वं हि पश्यन् पश्यति
- Muṇḍ. 1. 2. 1. मन्त्रेषु कर्माणि कवयो या-
न्यपश्यन्
2. 2. 8. तस्मिन्दृष्टे परावरे
3. 1. 3. यदा पश्यः पश्यते रुक्म-
वर्णं कर्त्तारम्
5. यं पश्यन्ति यतयः क्षीण-
दोषाः
7. पश्यत्स्वहैव निहितं गु-
हायाम्
8. ततस्तु तं पश्यते निष्कलम्
- Mahānār. 2. 3. वेनस्तत्पश्यन्
6. तदपश्यत्तदभवत्पञ्चाक्ष
11. 6. दृश्यते श्रूयते पि वा
Vāsu. 3.
23. 1. मानसेन मनसा साधु प-
श्यति
- Praśna. 4. 1. कतर एष देवः स्वप्नान् प-
श्यति
2. तर्ह्येष पुरुषो न शृणोति न
पश्यति
5. यदृष्टं दृष्टमनुपश्यति

Praśna. 4. 5. दृष्टं चादृष्टं च . सर्वं प-
श्यति सर्वः पश्यति

6. अत्रैष देवः स्वप्नाच्च पश्यति

8. चक्षुश्च द्रष्टव्यं च

Kaivalya. 21. पश्याम्यचक्षुः

Gauda. 1. 20. उत्कर्षो दृश्यते स्फुटम्

2. 2. गत्वा देशान्न पश्यति

9. दृष्टं वैतथ्यमेतयोः

(सदसतोर्वैतथ्यं युक्तम्
MSS.)

29. यं भावं दर्शयेद्यस्य तं भावं
स तु पश्यति

31. स्वप्नायै यथा दृष्टे

— तथा विश्वमिदं दृष्टम्

35. निर्विकल्पो ह्ययं दृष्टः

38. तत्त्वमाध्यात्मिकं दृष्ट्वा त-
त्त्वं दृष्ट्वा तु बाह्यतः

3. 43. जातं नैव तु पश्यति

4. 28. तस्य पश्यन्ति ये ज्ञानिंस्ते
वै पश्यन्ति ते पदम्

35. प्रतिबुद्धो न पश्यति

39. असज्जागरिते दृष्ट्वा स्वप्ने
पश्यति तन्मयः

— असत् स्वप्ने ऽपि दृष्ट्वा च
प्रतिबुद्धो न पश्यति

41. धर्मास्तत्रैव पश्यति

63. जीवान् पश्यति यान् सदा
65.

84. येन दृष्टः स सर्वदृक्

Nrip. 1. 1. भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः

2. 4; Nṛisut. 1.

— एतं मन्त्रराजं . . आनुष्टुभ-
मपश्यत्

2. 4. सर्वतः पश्यति

— यस्य रूपं दृष्ट्वा सर्वे . . भी-
त्या पलायन्ते

4. 3. स्वात्मानं दर्शयति (bis);
Rāmōt. 5.

Nrip.

4. 3. स देवं पश्यति Rāmōt. 5.

5. 10. विष्णोः परमं पदं सदा प-
श्यन्ति सूरयः Aruṇeya.

5; Vāsu. 4; Skanda.
15; Mṛkti. 2. 77.

Nṛisut.

2. यदि सर्वमिदं दर्शयति

3. इहेदं सर्वं दृष्ट्वा (2 MSS.
read सृष्ट्वा)

4. नत्वा च बहुधा दृष्ट्वा

6. द्वितीयाद्भयमेव पश्यन्तः

— आत्मनैवात्मानं परमं ब्रह्म
पश्यति

9. मूर्धैरात्मैव दृष्ट्वा (Nārāyaṇa
and 3 MSS. read द्रष्टा

— अस्य सत्त्वमसत्त्वं च दर्श-
यति

9. माया . . क्षेत्राणि दर्शयित्वा

— पश्यतेहापि सन्मात्रमस-
दन्यत्

— ब्रूतेषु दृष्टो ऽदृष्टो वेति दृ

— यूयमेव दृष्टः

— दृश्यते चेन्नात्मज्ञाः

— कथं पश्यन्तीति होवान

— तदेतदात्मानमोमित्यपश-
न्तः पश्यत

— तदेतत्पण्डिता एव पश्यन्ति

— सुविभातमद्वयं पश्यत

— किमेष दृष्टो ऽदृष्टो वेति दृ

— पश्याम एव भगवन्न च
पश्यामः

Brahmav.

11. शिखाभा दृश्यते परा

1. सर्वः पश्यन् न पश्यति

2. अन्तः पश्यति सत्त्वस्थ

3. असह्यः सोन्यथा द्रष्टुम्

8. पश्यन्त्यस्यां महात्मान्

16. पश्यन्तो ज्ञानचक्षुषः

— तमेकमेव पश्यन्ति

Chūl.

Siras.

Garbha.

Nila.

Brahmab.

Amrita.

Dhyāna.

Yogaśi.

Kathaśru.

Sarvop.

Hansa.

Parama.

Vāsu.

Jopī.

Skanda.

āmap.

āmot.

56

1. ते देवा रुद्रमपश्यन्
 4. मातरो विविधा दृष्टाः
 1. अपश्यं त्वावरोहन्तम्
 — अपश्यमस्यन्तं रुद्रम्
 2. जनासः पश्यतेमम्
 10. अदृशन्तु त्वोदहार्यः
 — तस्मै दृष्टाय ते नमः
 22. नीलगलमालः शिवः पश्य
 12. दृश्यते जलचन्द्रवत्
 19. क्षीरवत्पश्यते ज्ञानम्
 14. अन्धवत् पश्य रूपाणि
 — काष्ठवत् पश्यते देहम्
 25. येनासौ पश्यते मार्गम्
 29. चतुर्भिः पश्यते देवान्
 2. दृश्यते पुरुषोत्तमः (one MS. omits); Yogat. 2.
 20. एवं पश्येन्निगूढवत् (so 5 MSS. ; one has देवम्)
 7. ततः पश्यति तत्परम्
 10. तदा पश्यन्ति योगेन
 1. निष्कम्य पुत्रं दृष्ट्वा 2.
 2. अप्राप्तशरीरसंयोगमिव कुर्वाणो यदा दृश्यते
 2. पश्यत्यनागारश्च
 2. स्ववपुः कुणपमिव दृश्यते
 3. हिरण्यं रसेन दृष्टम्
 — न दृष्टं च न स्पृष्टं च न ग्राह्यं च
 2. स्वमात्मानं पश्यन्
 3. पञ्चत्वं न स पश्यति
 5. यं यं पश्यति चक्षुषा
 — तत ओङ्कारमपश्यत्
 9. यथान्तरं न पश्यामि
 39. विमहं दर्शयामास
 44. सीतां दृष्ट्वा सूरान् हत्वा
 46. तां दृष्ट्वा तदधीशन
 4. यो ऽविमुक्तं पश्यति

Mukti.

Gītā.

2. 60. भ्रान्तं पश्यति दुर्दृष्टिः
 1. 2. दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकम्
 3. पश्यैतां . महतीं चमूम्
 20. अथ व्यवस्थितान्दृष्ट्वा
 25. उवाच पार्थ पश्यैतान्
 26. तत्रापश्यत्स्थितान्पार्थः
 28. दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण
 31. निमित्तानि च पश्यामि वि-
 परीतानि
 38. यद्यप्येते न पश्यन्ति
 2. 16. उभयोरपि दृष्टो ऽन्तस्तु
 29. आश्चर्यवत्पश्यति कश्चिदे-
 नम्
 59. परं दृष्ट्वा निवर्त्तते
 69. सा निशा पश्यतो मुनेः
 4. 18. कर्मण्यकर्म यः पश्येत्
 35. ब्रह्मस्यात्मन्यथो मयि
 5. 5. यः पश्यति स पश्यति 13.
 24.
 8. पश्यन् शृण्वन् स्पृशन् जि-
 घ्रन्
 6. 20. पश्यन्नात्मनि तुष्यति
 30. यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं
 च मयि पश्यति
 32. समं पश्यति यो ऽर्जुन
 33. एतस्याहं न पश्यामि
 9. 5. पश्य मे योगमैश्वरम् 11.8.
 11. 3. ब्रह्ममिच्छामि ते रूपम्
 4. मया ब्रह्ममिति प्रभो
 — दर्शयात्मानमव्ययम्
 5. पश्य मे पार्थ रूपाणि
 6. पश्यादित्यान्वसून्
 — पश्याश्चर्याणि भारत
 7. पश्याथ सचराचरम्
 — यच्चान्यद्ब्रह्ममिच्छसि
 8. न तु मां शक्यसे ब्रह्म
 9. दर्शयामास पार्थाय

- Gītā. 11. 13. अपश्यद्देवदेवस्य शरीरे
 15. पश्यामि देवांस्तव देव देहे
 16. पश्यामि त्वां सर्वतोऽनन्त-
 रूपम्
 — नान्तं न मध्यं न पुनस्तवा-
 दिं पश्यामि
 17. पश्यामि त्वां दुर्नीरक्ष्यं
 समन्तात्
 19. पश्यामि त्वां दीप्तहताश-
 वक्त्रम्
 20. दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदम्
 23. दृष्ट्वा लोकाः प्रव्यथितास्त-
 थाहम्
 24. दृष्ट्वा हि त्वां प्रव्यथितान्त-
 रात्मा
 25. दृष्ट्वैव कालानलसन्निभानि
 45. अदृष्टपूर्वं दृष्टोऽसि
 दृष्ट्वा
 — तदेव मे दर्शय देव रूपम्
 46. इच्छामि त्वां द्रष्टुमहं तथैव
 47. रूपं परं दर्शितमात्मयो-
 गात्
 48. एषंरूपः शक्य अहं नृलोके
 द्रष्टुम्
 49. दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृङ्भवेदम्
 50. स्वकं रूपं दर्शयामास भूयः
 51. दृष्ट्वेदं मानुषं रूपम्
 52. सुदुर्दर्शमिदं रूपं दृष्टवानसि
 यन्मम
 53. शक्य एवविधो द्रष्टुं दृष्ट-
 वानसि मां यथा
 54. ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन
 13. 24. ध्यानेनात्मनि पश्यन्ति
 28. समं पश्यन् हि सर्वत्र
 29. यः पश्यति तथात्मानम-
 कर्त्तारं स पश्यति
 15. 10. पश्यन्ति ज्ञानचक्षुषः

- Gītā. 15. 11. पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्
 — नैनं पश्यन्त्यचेतसः
 18. 6. पश्यत्यकृतबुद्धित्वाच्च स
 पश्यति दुर्मतिः
 2. दृश्
 Mukti. 2. 23. अक्षिदृग्ग्रन्थेषु
 दृशि
 Mukti. 2. 74. दृशिस्तु शुद्धो जहमविक्रि-
 यात्मकः
 दृशिस्वरूप
 Mukti. 2. 73. दृशिस्वरूपं गगनोपमं परं
 दृष्टपूर्वं
 Gītā. 11. 47. यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वं
 दृष्टान्तं
 Maitri. 7. 8. वृथातर्कदृष्टान्तकुहकेन्द्र-
 जालैः
 Gauḍa. 4. 13. दृष्टान्तस्तस्य नास्ति वै
 20. बीजाद्भूराख्यो दृष्टान्तः
 Brahmap. 9. हेतुदृष्टान्तवर्जितम्
 दृष्टि
 Ait. 5. 2. मेधा दृष्टिर्धृतिर्मतिः
 Kaush. 3. 3. तस्यैषैव दृष्टिरेतद्विज्ञानं
 Chhā. 3. 13. 7. तस्यैषा दृष्टिः
 Brih. 3. 4. 2. न दृष्टेर्द्रष्टारं पश्येः
 4. 3. 23. न हि द्रष्टुर्दृष्टेर्विपरिलो-
 5. 15. 1. तत्त्वं पूषन्नपावृणु सत्
 माय दृष्टये Isā. 15.
 Śwet. 5. 11. संकल्पनस्पर्शनदृष्टिर्हो-
 Gauḍa. 3. 16. हीनमध्यमोत्कृष्टदृष्टयः
 Amṛita. 22. दृष्टिं विनिधाय महामा-
 Nyāsa. 5. माषमात्रां तथा दृष्टिम्
 Gītā. 16. 9. एतां दृष्टिमवष्टभ्य
 1. देव adj.
 Chhā. 1. 12. 5. देवो बरुणः प्रजापतिः

- Chhā. 3. 17. 7. पश्यन्त उत्तरं देवं देवत्रा
सूर्यम्
5. 2. 7. वयं देवस्य भोजनमित्या-
चामति
Brih. 6. 3. 6. भर्गो देवस्य धीमहि
Maitri. 6. 7; Mahānār.
15. 2.
6. 4. 19. देवाय सवित्रे सत्यप्रसवाय
स्वाहा
21. गर्भं ते अश्विनौ देवावाध-
त्ताम्
Kātha. 1. 17. ब्रह्मजज्ञं देवमीशं विदित्वा
Sweet. 2. 2. देवस्य सवितुः सवे
4. मही देवस्य सवितुः परि-
ष्टुतिः
Mund. 1. 2. 4. विश्वरूची च देवि
Mahānār. 4. 1. सहस्रपरमा देवी
4. शिरसा धारिता देवि
6. 3. दुर्गा देवी शरणमहं प्रपद्ये
9. 6. अद्या नो देव सवितः
17. 7.
7. विश्वानि देव सवितः 17. 7.
15. 1. आयातु वरदा देवी
5. उत्तमे शिखरे देवी
— गच्छ देवि यथासुखम्
16. 4. मेधा देवी जुषमाणा
— त्वया जुष्टं ऋषिर्भवतु देवी
5. ददातु मेधां देवी सरस्वती
da. 1. 10. देवस्तुर्यो विभुः स्मृतः
2. 12. कल्पयत्यात्मानात्मानमात्मा
देवः
is. 5. विश्वं देवं जातरूपं वरेण्य-
म्
nap. 37. देवीं सन्दृश्य
2. देव
3. 14. परोक्षप्रिया इव हि देवाः
Brih. 4. 2. 2.

- Ait. 4. 5. अन्वेषामवेदमहं देवानां ज-
निमानि विश्वा
5. 3. एते सर्वे देवाः... सर्वे तत्प-
ज्ञानेत्रम्
Kaush. 1. 6. यदन्यदेवेभ्यश्च प्राणेभ्यश्च
तत्सदथ यदेवाश्च प्राणाश्च
तत्त्यम्
2. 14. स तद्गच्छति यत्रैते देवास्त-
त्प्राप्य यदमृता देवास्तद-
मृतो भवति
3. 3. प्राणेभ्यो देवा देवेभ्यो लो-
काः 4. 20.
4. 20. सर्वेषां देवानां... श्रेष्ठं...
पर्यन्त
Kena. 1. चक्षुः श्रोत्रं क उ देवो यु-
नक्ति
9. यदस्य देवेष्वथ नु मीमां-
स्यमेव ते
14. ब्रह्म ह देवेभ्यो विजिग्ये
तस्य ह ब्रह्मणो विजये दे-
वा अमहीयन्त
27. तस्माद्वा एते देवा अतित-
रामिवान्यान्देवान्
28. तस्माद्वा इन्द्रो अतितरामि-
वान्यान्देवान्
Chhā. 1. 2. 1. देवास्तुरा ह वै यत्र संयेतिरे
— देवा उद्गीथमाजहः
1. 4. 2. देवा वै मृत्योर्विभ्यतः
2. 9. 5. तदस्य देवा अन्वायत्ताः
2. 22. 2. अमृतत्वं देवेभ्य आगायानि
3. 1. 1. असौ वा आदित्यो देवमधु
3. 6. 1. न वै देवा अभन्ति न पिब-
न्ति 3. 7. 1; 3. 8. 1;
3. 9. 1; 3. 10. 1.
3. 11. 2. देवास्तेनाहं सत्येन मा वि-
राधिषि ब्रह्मणा
4. 3. 4. वायुरेव देवेषु प्राणः प्राणेषु

ChhA. 4. 3. 6. महात्मनश्चतुरो देव एकः
कः स जगार

7. आत्मा देवानां जनिता प्र-
जानाम्

5. 4. 2. तस्मिन्मौ देवाः भद्रां जुह-
ति Brih. 6. 2. 9.

5. 5. 2. ... देवाः सोमं राजानं जु-
हति Brih. 6. 2. 10.

5. 6. 2. ... देवा वर्षं जुहति

5. 7. 2. ... देवा अन्नं जुहति Brih.
6. 2. 12.

5. 8. 2. ... देवा रेतो जुहति Brih.
6. 2. 13.

5. 10. 4. तद्देवानामन्नं तं देवा भक्ष-
यन्ति

7. 2. 1. देवांश्च मनुष्यांश्च 7. 7. 1.

7. 6. 1. ध्यायन्तीव देवमनुष्याः

7. 8. 1. बलेन देवमनुष्याः (ति-
ष्ठन्ति)

7. 10. 1. यद्देवमनुष्याः

8. 7. 2. देवासुरा अनुबुबुधिरे
— इद्रे ह वै देवानामभिप्रव-
त्राज

8. 8. 4. देवा वासुरा वा

8. 9. 1. अप्राप्यैव देवानेतद्भयं द-
दर्श 8. 10. 1; 8. 11. 1.

8. 12. 6. ब्रह्मलोके .. देवा आत्मान-
मुपासते

Brih. 1. 1. 2. हयो भूत्वा देवानवहत्

3. 1. इया ह प्राजापत्या देवाश्चा-
सुराश्च

— कानीयसा एव देवाः

— ते ह देवा ऊजुः .. असुरा-
न् .. अत्ययाम

2. तं देवेभ्य आगायत् 3-7

7. ततो देवा अभवन्

18. ते देवा अब्रुवन्

Brih. 1. 4. 6. अमुं यजामुं यजेत्येकैकं
देवम्

— एष उ होव सर्वे देवाः

— श्रेयसो देवानसृजत

10. यो यो देवानां प्रत्यबुध्यत

— तस्य ह न देवाश्चनाभूत्या
ईशते

— यथा पशुरेवं स देवानाम्

— एकैकः पुरुषो देवान् भुन-
क्ति

15. तदग्निनैव देवेषु ब्रह्माभवत्

— अमावेव देवेषु लोकमिच्छ-
न्ते

16. तेन देवानां लोकः

1. 5. 1. इ देवानभाजयत् 2.

— स देवानपि गच्छति 2.

2. तस्माद्देवेभ्यो जुहति च प्र
च जुहति

— देवेभ्यो ज्ञात्वा प्रयच्छति

6. देवाः पितरो मनुष्या एव
एव वागेष देवाः

20. न ह वै देवान् पापं गच्छति

23. तं देवाश्चक्रिरे धर्मम्

2. 1. 20. सर्वे देवाः व्युच्चरन्ति

2. 4. 5. न वा अरे देवानां कामाः
देवाः प्रिया भवन्त्यात्मन

स्तु कामाय देवाः प्रिय
भवन्ति 4. 5. 6.

6. देवास्तं परादुर्यो ज्यत्र
त्मनो देवान्वेद 4. 5. 7

— इमे देवाः .. इदं सर्वं द
दयमात्मा 4. 5. 7.

2. 5. 15. आत्मनि .. सर्वे देवाः

3. 8. 9. यजमानं देवाः .. अन्वा-
त्ताः

3. 9. 1. कति देवा याज्ञवल्क्य
(7 times).

- Brh. 3. 9. 2. त्रयस्त्रिंशत्वेव देवा इति
8. कतमे ते त्रयो देवा इति
— एषु हीमे सर्वे देवा इति
— कतमौ तौ द्वौ देवाविति
9. कतम एको देव इति
26. अष्टौ देवा अष्टौ पुरुषाः
4. 1. 2. देवो भूत्वा देवानप्येति 3-7.
4. 3. 13. रूपाणि देवः कुरुते बहूनि
20. यत्र देव इव राजेव
22. देवा अदेवाः
4. 4. 15. यदैतमनुपश्यत्यात्मानं देवम्
16. तद्देवा ज्योतिषां ज्योतिः...
उपासते
5. 2. 1. देवा मनुष्या असुराः
— देवा ऊतुर्ब्रवीतु नो भवा-
निति
5. 5. 1. प्रजापतिर्देवांस्ते देवाः सत्य-
मेवोपासते
5. 8. 1. द्वौ स्तनौ देवा उपजीवन्ति
5. 15. 1. विश्वानि देव वयुनानि वि-
ह्वान् Isā. 18.
6. 2. 2. द्वे सती अभृणवं पितृणामहं
देवानामुत
11. एतस्मिन्नमौ देवा वृष्टिं जु-
ह्वति
14. देवाः पुरुषं जुह्वति
16. तांस्तत्र देवाः...भक्षयन्ति
6. 3. 1. यावन्तो देवाः...तिर्यञ्चः
4. नैनद्देवा आमुवन
Isā.
Tait. 1. 4. 1. अमृतस्य देव धारणो भू-
यासम्
1. 5. 3. सर्वे ऽस्मै देवा बलिमावह-
न्ति
2. 3. 1. प्राणं देवा अनुप्राणन्ति
2. 5. 1. विश्वानं देवाः सर्वे ब्रह्मज्ये-
ष्ठमुपासते
2. 8. 1. आजानजानां देवानाम्
(bis).

- Tait. 2. 8. 1. ये कर्मणा देवानपियन्ति
— ये शतं कर्मदेवानामान-
न्दाः स एको देवानामान-
न्दः
— ये शतं देवानामानन्दाः स
एक इन्द्रस्यानन्दः
3. 10. 6. पूर्वं देवेभ्यो ऽमृतस्य नाश्भा-
यि Nrip. 2. 4.
Kātha. 1. 21. देवैरत्रापि विचिकित्सितम्
22.
2. 12. अध्यात्मयोगाधिगमेन देवं
मत्वा
21. कस्तं मदामदं देवे मदन्त्यो
ज्ञातुमर्हति
4. 9. तं देवाः सर्वे र्षिताः
Śwet. 1. 8. ज्ञात्वा देवं मुच्यते सर्वपा-
शैः 2. 15; 4. 16; 5. 13;
6. 13.
10. क्षरात्मानावीशते देवः
11. ज्ञात्वा देवं सर्वपाशापहा-
निः
14. देवं पश्येन्निगूढवत्
Brahma. 3.
2. 3. युक्ताय मनसा देवान् सु-
वर्यतः
16. एषो ऽहं देवः प्रदिशो ऽनु
सर्वाः
17. यो देवो अग्नौ यो अप्सु
...तस्मै देवाय नमो नमः
3. 3. द्यावाभूमी जनयन्देव एकः
Mahānār. 2. 2 (°पृथिवी)
4. यो देवानां प्रभवश्चोद्भवश्च
4. 12.
4. 1. विश्वमादौ स देवः
8. यस्मिन्देवा अधि विश्वे नि-
षेदुः Mahānār. 1. 2;
Nrip. 4. 2; 5. 2.

- Śwet.** 4 11. ईशानं वरदं देवमीश्वरम्
Śiras. 5.
13. यो देवानामधिपः
— कस्मै देवाय हविषा वि-
धेम Nrip. 2. 4.
17. एष देवो विश्वकर्मा
5. 3. यस्मिन् क्षेत्रे संहरत्येष देवः
4. एवं स देवो भगवान् वरेण्यः
14. कलासर्गकरं देवं ये विदुः
6. 1. देवस्यैष महिमा तु लोके
5. देवं स्वाचित्तस्थमुपास्य
7. विदाम देवं भुवनेशमीश्वरम्
10. देव एकः समवृणोति
11. एको देवः सर्वभूतेषु गूढः
Brahma. 3.
18. तं ह देवमात्मबुद्धिप्रकाशम्
20. तदा देवमविज्ञाय
23. यस्य देवे परा भक्तिर्यथा
देवे तथा गुरौ
- Maitri.** 2. 6. एतयोरन्तरा देवीष्यं प्रा-
सुवत्
4. 4. अधिदेवत्वं देवेभ्यश्च (एता
भवति)
6. 7. भर्गो देवस्य धीमहीति सवि-
ता वै देवः
10. यथाग्निर्वै देवानामन्नादः
23. यो ऽसौ परापरो देवा
ओङ्कारः
32. तस्माद्वा . . सर्वे देवाः . . उ-
च्यन्ति
38. महो देवो भुवनान्याविवेश
7. 10. देवास्तुरा ह वै य आत्मका-
माः
- Mund.** 1. 1. ब्रह्मा देवानां प्रथमः संबभूव
1. 2. 5. यत्र देवानां पतिरेको अधि-
वासः
2. 1. 7. तस्माच्च देवा बहुधा सम्पद्य-
ताः
- Mund.** 3. 1. 8. नान्यैर्देवैस्तपसा कर्मणा वा
3. 2. 7. देवाश्च सर्वे प्रतिदेवतास्तु
Mahānār. 2. 1. एष हि देवः प्रविशो ऽनु स-
र्वाः
5. यत्र देवा अमृतमानशानाः
6. 6. क्षामहेवो अतिदुरितात्यग्निः
7. 1. नमो देवेभ्यः 2, 3, 5.
9. 1. ब्रह्मा देवानाम् 17. 8.
12. जिह्वा देवानाम्
10. 1. महो देवो मर्त्यानाविवेश
2. गवि देवासो घृतमन्त्रविन्दन्
3. यो देवानां प्रथमं पुरस्तात्
— स नो देवः शुभया स्मृत्या
संयुनक्ति
11. 1. सहस्रशोर्षे देवम् Mahā. 3.
— विश्वं नारायणं देवम्
13. 7. अदितिर्देवा गन्धर्वाः
15. 1. देवानां धाम नामासि
20. 6. देवो न सनिता
9. विष्णुमुखा वै देवाः
21. 2. यज्ञो हि देवानां यज्ञेन हि
देवा दिवं गताः 23. 1.
22. 1. तपसा देवा देवतामप्य आ-
यन्
24. 1. एतद्वै महोपनिषदं देवानां
गुह्यम्
25. 1. देवानामेव महिमानं गत्वा
Praśna. 2. 1. कत्येव देवाः प्रजां विधार-
यन्ते
2. आकाशो ह वा एष देवः
5. वायुरेष पृथिवी रथिर्देवः
8. देवानामसि वह्निमतमः
4. 1. कतर एष देवः स्वमानं
इयति
2. तत्सर्वं परे देवे मनस्येकीभ-
वति
5. अत्रैष देवः स्वमे महिमानं
नुभवति

- Praśna. 4. 6. अत्रैष देवः स्वमात्रं पश्यति
11. विज्ञानात्मा सह देवैश्च सर्वैः
- Gāudā. 1. 9. देवस्यैष स्वभावो ज्यम्
2. 19. मायैषा तस्य देवस्य
21. देवा इति तद्विदः
- Nrip. 1. 1. भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः
2. 4; Nrisut. 1.
7. देहान्ते देवः परं ब्रह्म तारकं
व्याचष्टे
2. 1. देवा ह वै मृत्योः... अवि-
भयुः
4. देवा ह वै प्रजापतिमब्रुवन्
3. 1; 4. 1, 3; 5. 1, 3;
Nrisut. 1, 7, 9.
— स्वमहिम्ना... सर्वान्देवानु-
हृष्टाति
— स्वमहिम्ना... सर्वान्देवान्
... विरमति
— स्वमहिम्ना... सर्वान्देवान्
... स्वतेजसा ज्वलति
— यस्य रूपं वृष्ट्वा सर्वे देवाः
... भीत्या पलायन्ते
— विश्व उपासते प्रशिक्षं यस्य
देवाः
— यं सर्वे देवा नमन्ति
— इन्द्रो वरुणो मित्रो ज्यमा
देवाः
4. 2. देवानां वेदानां निदानम्
3. कैर्मन्त्रैर्देवः स्तुतः प्रीतो भव-
ति
— ओं यो वै नृसिंहो देवो भग-
वान् यश्च ब्रह्मा तस्मै वै न-
मो नमः (similarly, 31
times)
— एतैर्द्वाविंशन्मन्त्रैर्नित्यं देवं
स्तुबध्वं ततो देवः प्रीतो भ-
वति

- Nrip. 4. 3. एतैर्मन्त्रैर्नित्यं देवं स्तौति स
देवं पश्यति Rāmōt. 5.
5. 5. स सर्वान्देवान् स्तभयति
7. स देवानां कर्षयति
- Nrisut. 5. आत्मैव नृसिंहो देवः (ter)
— नृसिंहे देवैः परे ब्रह्मणि व-
र्त्तते
6. देवा इममात्मानं ज्ञातुमै-
च्छन्
— देवा ज्योतिष उत्तितीर्षवः
— देवाः पुत्रैषणायाः... व्युत्था-
य
— देवानां व्रतमाचरन्
— त्रयो देवा उदासते
9. ब्रूहेव भगवन्मिति ते देवा
ऊचुः
— इति ह प्रजापतिर्देवानु-
शशास
- Brahmav. 4. तत्र देवालयः प्रोक्ताः
6. विष्णुश्च भगवान्देवः
7. ईश्वरः परमो देवः
- Chāl. 6. एकस्तु पिबते देवः (so 4
MSS.)
19. एवं सहस्रशो देवं पर्यस्य-
न्तम्
- Siras. 1. देवा ह वै स्वर्गं लोकमायन्
— यो मां वेद स देवान् वेद
— ते देवा रुद्रमपृच्छन्
— ते देवा रुद्रमपश्यन्
— ते देवा रुद्रमध्यायन्
— ते देवा ऊर्ध्वबाहवो रुद्रं
स्तुवन्ति
3. अगन्म ज्योतिरविदाम दे-
वान्
4. यः सर्वान्देवानीशते
5. एको ह देवः प्रदिशो ऽनु
सर्वाः

Śiras.

5. उत्तरेण येन देवा यान्ति
7. स सर्वैर्देवैर्ज्ञातो भवति

Mahā. 4; Kālāgni. 6.

Śikhā.

1. देवाश्चत्वारो वेदाश्चत्वारः

Mahā.

2. ऋषिं विश्वेश्वरं देवम् (1
MS. omits देवं and in-
serts कविं after ऋषिम्)

Brahma.

1. देवानामायुः स देवानां नि-
धनमनिधनम्

— शुभाशुभमनिरुक्तमस्य दे-
वस्य

2. तत्र . . देवा न देवाः

— न तत्र देवा ऋषयः पितर
ईशते

Amṛita.

29. चतुर्भिः पश्यते देवान्

Tejo.

12. न देवा न परं विदुः

Kāṭhāsru.

2. देवा ह वै समेत्य प्रजापति-
मब्रुवन्

— देवानां सार्ष्टितां सालोक्य-
तां सायुज्यतां गच्छति

Nār.

2. नित्यो देव एको नारायणः

— शुद्धो देव एको नारायणः

Kālāg.

2. तेन सर्वे देवा ध्याता भ-
वन्ति

Jābāla.

1. कुरुक्षेत्रं देवानां देवयजनम्
(ter); Rāmōt. 1 (ter).

Vāsū.

2. अतो देवा अबन्तु नः

4. सर्वैर्देवैः पूज्यो भवति

Gopī.

5. एवं ब्रह्मादयो देवाः

Kṛish.

7. या देवैरुपगीयते

Rāmāp.

11. नैवं विना देवः प्रसीदति

13. सोभयस्यास्य देवस्य

29. तं देवा ये समाययुः

34. अन्ति स्तुत्य देवाद्याः

90. देवमावाहयेच्च

Rāmōt.

5. देवाश्चरमनुष्यादिभावात्मा

— एतैः सप्तचत्वारिंशन्मन्त्रै-

नित्यं देवं स्तुवंस्ततो देवः
प्रीतो भवति

Gitā.

3. 11. देवान्भावयतानेन ते देवा
भावयन्तु वः

12. देवा दास्यन्ते यज्ञभाविताः

7. 23. देवान्देवयजो यान्ति

9. 25. यान्ति देवव्रता देवान्

10. 2. अहमादिर्हि देवानाम्

14. न . . देवा न दानवाः

22. देवानामस्मि वासवः

11. 11. सर्वार्थयमयं देवम्

14. प्रणम्य शिरसा देवम्

15. पश्यामि देवांस्तव देव देहे

44. अर्हसि देव सोढुम्

45. तदेव मे दर्शय देव रूपम्

52. देवा अप्यस्य रूपस्य

17. 4. यजन्ते सात्त्विका देवान्

14. देवद्विजगुरुप्राज्ञपूजनम्

18. 40. दिवि देवेषु वा पुनः

देवकाम

Chhā. 1.

6. 8. तेषां चेष्टे देवकामानां च

1. 7. 8. तांश्चाप्नोति देवकामांश्च

Nrip.

2. 4. यतो वीरः कर्मण्यः . . जा-
यते देवकामः

देवकी

Kṛish.

7. देवकी ब्रह्मविद्या सा

देवकीपुत्र

Chhā. 3.

17. 6. कृष्णाय देवकीपुत्राय

Nār.

5. ब्रह्मण्यो देवकीपुत्रः

Atmapra. 1.

देवकृत

Mahānār. 18.

1. देवकृतस्यैनसो ज्वयज-
नमसि

देवकोश

Śiras.

6. देवकोशः समुज्जितः

देवगन्धर्व

Tait. 2. 8. 1. शतं मनुष्यगन्धर्वाणामानन्दाः स एको देवगन्धर्वाणामानन्दः

— शतं देवगन्धर्वाणामानन्दाः स एकः पितृणां.. आनन्दः

देवगृह

Āśrama.

4. शून्यागारदेवगृहवासिनः

Jābāla.

6. *vida* स्थण्डिल

देवजन

Siras.

6. नव दिवो देवजनेन गुप्ताः

देवजात

Bṛh. 1. 4. 12. यान्येतानि देवजातानि गणश आख्यायन्ते

देवता

Āit.

2. 1. एता देवताः सृष्टा अस्मिन्महस्यर्णवे प्रापतन् ,

5. एतास्वेष वां देवतास्वामाजामि

— यस्यै कस्यै च देवतायै हविर्गृह्यते

Laush.

2. 1. सर्वा देवता बलिं हरन्ति 2. 2.

3. बाङ्गामदेवतावरोधिनी (similarly 5 times more).

12. सर्वा देवता वायुमेव प्रविश्य

13. सर्वा देवताः प्राणमेव प्रविश्य

14. देवता अहंभ्रयसे विवदमानाः

— सर्वा देवताः प्राणे निःभ्रयसं विदित्वा

Chhā. 1. 3. 9. यां देवतामभिष्टोष्यन् स्यात्तां देवतामुपधावेत्

1. 10. 9. या देवता प्रस्तावमन्वायत्ता तां चेदविद्वान् प्रस्तोष्यसि 1. 11. 4.

10. या देवतोद्गीथमन्वायत्ता तां चेदविद्वानुद्गास्यसि 1. 11. 6.

11. या देवता प्रतिहारमन्वायत्ता तां चेदविद्वान् प्रतिहारिष्यसि 1. 11. 8.

1. 11. 4. कतमा सा देवतेति 6, 8.

5. सैषा देवता प्रस्तावमन्वायत्ता

7. सैषा देवतोद्गीथमन्वायत्ता

9. सैषा देवता प्रतिहारमन्वायत्ता

2. 20. 1. एतद्वाजनं देवतासु प्रोतम् 2.

2. देवतानां सलोकतां सार्ष्टितां सायुज्यं गच्छति

4. 2. 2. अनु म एतां.. देवतां शाधि यां देवतामुपासत इति

4. 17. 2. एतास्तिष्ठो देवता अभ्यतपत्

8. आसां देवतानां.. वीर्येण

6. 3. 2. सेयं देवतैश्चत — इमास्तिष्ठो देवताः 3, 4; 6. 4. 7; 6. 8. 6.

6. 4. 7. देवतानां समास इति तद्विद्वान्मृकः

6. 8. 6. तेजः परस्यां देवतायाम् 6. 15. 1, 2.

Bṛh. 1. 2. 7. पशून्देवताभ्यः प्रत्यौहत् — एकैव देवता भवति मृत्युरेव

— एतासां देवतानामेको भवति

1. 3. 6. एता देवताः पाप्मभिरुपाहजन्

- Bṛih 1. 3. 9. सा वा एषा देवता दूर्नाम
10. सा वा एषा देवतैतासां दे-
वतानां पाप्मानं मृत्युमप-
हृत्य 11.
16. एनमेषा देवता मृत्युमतिव-
हति
1. 4. 10. यो ऽन्यां देवतामुपास्ते
1. 5. 14. एतस्या एव देवताया अप-
चित्त्यै
20. यथैषा देवतैवं सः
— यथैतां देवतां . . अवान्ति
22. अन्या देवता यथादेवतम्
— एवमेतासां देवतानां वायुः
— मोचन्ति ह्यन्या देवताः
— सैषानस्तमिता देवता
23. एतस्यै देवतायै सायुज्यं स-
लोकतां जयति
3. 1. 9. कतिभिः . . यज्ञं . . देवता-
भिर्गोपायति
3. 2. 10. का स्वित्सा देवता यस्या
मृत्युरन्नम्
3. 6. 1. अनतिप्रभ्यां वै देवतामति-
पुच्छसि
3. 9. 10. वदेव शाकल्य तस्य का
देवता 11—17.
5. 12. 1. एते ह त्वेव देवते एकधा-
भूयं भूत्वा
Tait. 1. 5. 1. अङ्गान्यन्या देवताः
Śwet. 4. 15. यस्मिन्युक्ता ब्रह्मर्षयो दे-
वताश्च
Mahānār. 12. 3. एतासामेव देवतानां सायु-
ज्यं . . आप्नोति
14. 1. सर्वा देवता आपः
22. 1. तपसा देवा देवतामग्र
आयन्
Praśna. 3. 8. पृथिव्यां या देवता
Nṛisut. 9. विराजं देवताः कोशांश्च
सञ्चा

- Sīras. 3. इतिस्था देवताः सर्वाः
Brahma. 2.
Brahma. 1. देवता वेदयति
Prāṇāg. 4. सर्वा ह्यस्मिन् देवताः शरीरे
ऽधिसमाहिताः
Piṇḍa. 1. देवता ऋषयः सर्वे
Nār. 1. नारायणात् . . सर्वा देवताः
Harisa. 2. परमहंसो देवता
Kālāg. 2. तृतीया रेखा सा . . शिवो
देवता
Jābāla. 4. आपो वै सर्वा देवताः
— सर्वाभ्यो देवताभ्यो जुहोमि
Rāmāp. 8. रूपस्थानां देवतानाम्
Gitā. 13. देवता न प्रसीदति
4. 12. यजन्त इह देवताः
देवतादर्शन
Nrip. 1. 5. तेनैव शरीरेण देवतादर्शनं
करोति
देवताभिध्यान
Maitri. 6. 34. यजमानो हविर्गृहीत्वा दे-
वताभिध्यानमिच्छति
देवतामय
Kāṭha. 4. 7. अदितिर्देवतामयी
देवत्रा
Chhā. 3. 17. 7. पश्यन्त उत्तरं देवं देवत्रा
सूर्यम्
Bṛih. 1. 4. 11. यान्त्रेतानि देवत्रा क्षत्राणि
देवत्व
Bṛih. 4. 3. 33. ये कर्मणा देवत्वमभितप्त-
यन्ते
Nāda. 14. ओषितः सह देवत्वम्
देवदत्त
Garbha. 2. यथा देवदत्तस्य ब्रह्म्याणि
विषया जायन्ते

Brahma.

1. देवदत्तो यष्ट्यादिता ताद्यमा-
नो न यति
— देवदत्तः स्वप्ने आनन्दमभि-
याति

Gitā.

1. 15. देवदत्तं धनञ्जयः

देवदेव

Gitā.

10. 15. देवदेव जगत्पते
11. 13. अपश्यद्देवदेवस्य शरीरे

देवनिकाय

Maitri.

6. 30. तेन देवनिकायानां स्वधामा-
नि प्रपद्यते

देवपथ

Chhā. 4. 15.

6. एष देवपथो ब्रह्मपथः

देवपितृकार्य

Tait.

1. 11. 2. देवपितृकार्याभ्यां न प्रम-
दितव्यम्

देवप्रसाद

Śwet.

6. 21. नपःप्रभावाद्देवप्रसादाच्च

देवभोग

Gitā.

9. 20. अभ्रन्ति दिव्यान्दिवि देव-
भोगान्

देवमधु

Chhā. 3.

1. 1. असौ वा आदित्यो देवमधु

देवयज्

Gitā.

7. 23. देवान्देवयजो यान्ति

देवयजन

Abāla.

1. कुरुक्षेत्रं देवानां देवयजनम्
(ter) ; Rāmōt. 1 (ter).

देवयान

aush.

1. 3. स एतद्देवयानं पथानमापद्य

Chhā. 5.

3. 2. वेत्थ्य पथोर्देवयानस्य पितृ-
याणस्य च व्यावर्त्तना इ
इति

Chhā. 5. 10.

2. एष देवयानः पन्थाः

Brih. 6.

2. 2. वेत्थो देवयानस्य वा पथः
प्रतिपदं... यत्कृत्वा देव-
यानं वा पन्थानं प्रतिपद्यन्ते

Mund. 3.

1. 6. सत्येन पन्था विततो देव-
यानः

Mahānār. 22.

1. अमयो वै त्रयीविद्या देव-
यानः पन्थाः

देवरथाह्वय

Brih. 3.

3. 2. श्वांश्शतं वै देवरथाह्वयानि

देवरूप

Krish.

23. यावन्ति देवरूपाणि
24. नमन्ति देवरूपेभ्यः

देवर्षि

Gitā.

10. 13. देवर्षिर्नारदस्तथा
26. देवर्षीणां च नारदः

देवल

Gitā.

10. 13. असितो देवलो व्यासः

देवलोक

Brih. 1.

5. 16. मनुष्यलोकः पितृलोको
देवलोकः

— विद्यया देवलोकः

— देवलोको वै लोकानां श्रेष्ठः

3.

1. 8. देवलोकमेव ताभिर्जयति
दीप्यत इव हि देवलोकः

3.

6. 1. देवलोकेषु गार्गीति कस्मि-
न्नु खलु देवलोका ओताश्च
प्रोताश्चेति

6.

2. 15. मासेभ्यो देवलोकं देवलो-
कादादित्यम्

देववर

Gitā.

11. 31. नमो ऽस्तु ते देववर प्रसीद

देवविद्

Brih. 3.

7. 1. स देवविस् वेदवित्

देवव्रत

Gītā. 9. 25. यान्ति देवव्रता देवान्

देवसुषि

Chhā. 3. 13. 1. हृदयस्य पञ्च देवसुषयः

देवहित

Nrip. 1. 1. व्यशेम देवहितं यदायुः
2. 4; Nṛisut. 1.

देवागार

Nyāsa. 4. देवागारेषु बाह्यतः

Kāthāśru. 4. देवागारेषु वा स्वपेत्

देवात्मशक्ति

Śwet. 1. 3. अपश्यन्देवात्मशक्तिम्

देवालय

Skanda. 10. देहो देवालयः प्रोक्तः

देवी

Mukti. 1. 37. त्रिपुरातपनं देवी

1. vile गारुड

देवेन्द्रपद

Gopī. 5. देवेन्द्रपदमभुते

देवेश

Skanda. 14. नृसिंह देवेश तव प्रसादतः

Rāmōt. 4. क्षेत्रे ऽत्र तव देवेश

Gītā. 11. 25. प्रसीद देवेश जगन्निवास 45.

37. अनन्त देवेश जगन्निवास

देश

Chhā. 8. 15. 1. शुचौ देशे स्वाध्यायमधी-
यानः

Maitri. 6. 30. शुचौ देशे शुचिः सत्त्वस्थः

Gauḍa. 2. 2. गत्वा देशान्न पश्यति
— तस्मिन्देसे न विद्यते 4. 34.

Zshur. 2. निःशब्दं देशमास्थाय

21. निःशब्दं देशमास्थितः

Nyāsa.

2. शुचौ देशे परिभ्रमन्

Sarvop.

3. नामदेशकालवस्तुनिमित्तेषु

4. देशकालनिमित्तेषु

Gītā.

6. 11. शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य

17. 20. देशे काले च पात्रे च

देशदिगन्तर

Prašna.

4. 5. देशदिगन्तरैश्च प्रत्यनुभूतं
पुनः पुनः प्रत्यनुभवति

देशिक

Rāmap.

86. रत्नासने देशिकं चार्चयित्वा

Mukti.

1. 42. वेदविद्याव्रतस्नातदेशिकस्य

देह

Kāthā.

5. 4. देहाद्दिमुच्यमानस्य

Śwet.

1. 13. तद्बोभयं वै प्रणवेन देहे

Mahānār.

11. 11. सन्तापयति स्वं देहम्

Kaivalya.

22. न जन्म देहेन्द्रियबुद्धिरालि

Gauḍa.

1. 2. त्रिधा देहे व्यवस्थितः

Amṛita.

14. काष्ठवत् पश्यते देहम्

Nyāsa.

5. ऊर्ध्वं प्रपद्यते देहात्

Piṇḍa.

2. भिक्षे पञ्चात्मके देहे

— हंसस्त्यक्त्वा गतो देहम्

Sarvop.

1. अनात्मनो देहादीन्

Hansa.

1. सर्वेषु देहेषु व्याप्तो भवति

2. अहृदयं नवमे देहम्

Kālāg.

2. देहं त्यक्त्वा शिवसायुज्य-
मेति

Vāsu.

3. देहादिरहितं सूक्ष्मम्

Skanda.

10. देहो देवालयः प्रोक्तः

Gītā.

2. 13. देहिनो ऽस्मिन्यथा देहे

18. अन्तवन्त इमे देहाः

30. देहे सर्वस्य भारत

4. 9. त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति

8. 2. देहे ऽस्मिन्मधुसूदन

4. देहे देहभृतां वर

13. यः प्रयाति त्यजन्देहम्

11. 7. मम देहे गुडाकेश

- Gītā. 11. 15. पश्यामि देवांस्तव देव देहे
 13. 22. देहे ऽस्मिन्पुरुषः परः
 32. सर्वत्रावस्थितो देहे
 14. 5. देहे देहिनमव्ययम्
 11. सर्वद्वारेषु देहे ऽस्मिन्
 15. 14. प्राणिनां देहमाश्रितः

देहत्याग

- Jābāla. 6. सञ्ज्यासेन देहत्यागं करोति

देहत्रय

- Mukti. 1. देहत्रयभगं प्राप्य

देहभृत्

- Gītā. 8. 4. देहे देहभृतां वर
 14. 14. प्रलयं याति देहभृत्
 18. 11. न हि देहभृता शक्यम्

देहभेद

- Śwet. 1. 11. देहभेदे विश्वैश्वर्यम्

देहमुक्तिग

- Mukti. 2. 33. अरूपो देहमुक्तिगः

देहरक्षण

- Skanda. 12. मैक्षमाचरेद्देहरक्षणे

देहवन्त्

- Gītā. 12. 5. दुःखं देहवद्भिरवाप्यते

देहवासना

- Mukti. 2. 2. देहवासनया ज्ञानं यथाव-
 सैव जायते

देहसमुद्भव

- Gītā. 14. 20. गुणान्.. देहसमुद्भवान्

देहस्थ

- Vāsu. 3. देहस्थानि.. अस्थीनि

देहान्त

- Nrip. 1. 7. देहान्ते देवः परं ब्रह्म तारकं
 व्याचष्टे

देहान्तःकर्तृ

- Sarvop. 2. सुखदुःखसुखाभयो देहा-
 न्तःकर्त्ता यदा

देहान्तर

- Gītā. 2. 13. तथा देहान्तरप्राप्तिः

देहिन्

- Katha. 5. 4. शरीरस्थस्य देहिनः

7. शरीरत्वाय देहिनः

- Śwet. 2. 14. आत्मतत्त्वं प्रसमीक्ष्य देही

3. 18. नवद्वारे पुरे देही Gītā.

5. 13.

5. 11. देही.. रूपाण्यभिसंप्रपद्यते

12. बहूनि चैव रूपाणि देही
 स्वगुणैर्वृणोति

- Maitri. 6. 28. नित्यमुक्तस्य देहिनः

- सुसमिद्धस्य देहिनः

- Rāmōt. 3. सर्वदेहिनाम्

- Gītā. 2. 13. देहिनो ऽस्मिन्यथा देहे

22. अन्यानि संयाति नवानि
 देही

30. देही नित्यमवध्यो ज्यम्

59. निराहारस्य देहिनः

3. 40. एतैर्विमोहयत्येषः.. देहि-
 नम्

14. 5. देहे देहिनमव्ययम्

7. तन्निबध्नाति.. देहिनम्

20. देही देहसमुद्भवान्

17. 2. देहिनां सा स्वभावजा

दैत्य

- Krish. 11. लोभक्रोधादयो दैत्याः

- Gītā. 10. 30. प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानाम्

दैत्यपक्ष

- Krish. 6. तामसी दैत्यपक्षे तु

1. देव adj.

- Kaush. 2. 4. अथातो देवः स्मरः
9. देवीमावृतमावर्त्तं
12. अथातो देवः परिमरः
Chhā. 5. 1. 4. देवाश्च मानुषाश्च
7. 1. 2. अध्येमि... देवम्
4. नाम वै... देवः
7. 2. 1. वाग्वै... विज्ञापयति... दे-
वम्
7. 7. 1. विज्ञानेन वै... विज्ञानाति
... देवम्
8. 12. 5. मनो ऽस्य देवं चक्षुः...
एतेन देवेन चक्षुषा मनसा
Brīh. 1. 4. 17. भोत्रं देवं (विन्तं)
1. 5. 17. देवाः प्राणा अमृता आवि-
शन्ति
18. देवी वागाविशति सा वै दे-
वी वाक्
19. देवं मन आविशति तद्वै देवं
मनः
20. देवः प्राण आविशति स वै
देवः प्राणः
4. 4. 4. गान्धर्वं वा देवं वा
5. 2. 3. देवी वागनुवदति स्तनयिलु-
र्वद इति
6. 2. 6. देवेषु वै गौतम तद्वरेषु
Lait. 3. 10. 2. इति मानुषीः समाज्ञा अथ
देवीः
Mahānār. 16. 6. देवी मेधा मनुष्यजा
Ītā. 4. 25. देवमेवापरे यज्ञम्
7. 14. देवी ह्येषा गुणमयी
9. 13. देवीं प्रकृतिमाश्रिताः
16. 3. सम्पदं देवीमभिजातस्य
5. देवी सम्पद्विमोक्षाय
— सम्पदं देवीमभिजातो ऽसि
6. देव आसुर एव च
— देवो विस्तरशः प्रोक्तः

2. देव

- Gītā. 18. 14. देवं चैवात्र पञ्चमम्
3. देव
Brīh. 2. 6. 3. दध्युतयर्चणो ऽथर्वणो देवा
त् 4. 6. 3.
— अथर्वा देवो मृत्योः प्राध्वं-
सनात् 4. 6. 3.
देवत
Śwet. 6. 7. तं देवतानां परमं च देवतम्
Nrip. 1. 2. किं देवतं... कानि देवतानि
Kālāg. 1. का रेखाः किं देवतम्
देवोदासि
Kaush. 3. 1. प्रतर्दो ह वै देवोदासिः
दोग्ध्री
Chāl. 7. सर्वसाधारणीं दोग्ध्रीम्
दोष
Chhā. 8. 10. 1. नैवैषो ऽस्य दोषेण दुष्यति 3.
Maitri. 6. 18. ब्रह्मविदो दोषा नाश्रयन्ति
Gauḍa. 4. 43. दोषो ऽप्यल्पो भविष्यति
Amṛita. 7. दोषा दहन्ते प्राणनिग्रहात्
8. प्राणायामैर्दह्येष्टान्
Jābāla. 2. सर्वानिन्द्रियकृतान्दोषान्
वारयति Rāmota. 4.
Rāmota. 4. स जन्मान्तरितान्दोषान्ना-
शयति
Mukti. 2. 9. न दोषाय मरुत्सुत
Gītā. 1. 38. कुलक्षयकृतं दोषम् 29.
43. दोषैरेतैः कुलग्नानाम्
2. 7. कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः
13. 8. जन्ममृत्युजराव्याधिदुःख
दोषानुदर्शनम्
18. 43. सर्वारम्भा हि दोषेण
दोषक्षय
Maitri. 6. 30. अध्यवसायस्य दोषक्षयात्

दोषवन्त

- Gītā. 18. 3. त्याज्यं दोषवत्.. कर्म
दोषा
Chhā. 6. 18. 1. यदोषा लवणमुदके ज्वाधाः
दोह
Chhā. 1. 3. 7. दुग्धे ऽस्मै वाग्दोहं यो वा-
चो दोहः 1. 13. 4; 2. 8. 3.

दौर्बल्य

- Gītā. 2. 3. क्षुद्रं हृदयदौर्बल्यम्
द्यावापृथिवी
Chhā. 7. 4. 1. समकृपतां द्यावापृथिवी
8. 1. 3. उभे अस्मिन् द्यावापृथिवी
Bṛih. 3. 8. 3. यदन्तरा द्यावापृथिवी 4, 6, 7.
9. द्यावापृथिव्यौ विधृते तिष्ठतः
6. 4. 21. विजिहीथां द्यावापृथिवी इति
Mahānār. 2. 2. द्यावापृथिवी जनयन्
6. परि द्यावापृथिवी यन्ति
5. 9. द्यावापृथिव्योर्हिरण्यं सं-
भृतं सुवः.. संशिक्षाधि
Mahā. 1. नेमे द्यावापृथिवी
Gītā. 11. 20 द्यावापृथिव्योरिदमन्तरं हि

द्यावाभूमी

- Śvet. 3. 3. द्यावाभूमी जनयन्
दुत्
Maitri. 6. 20. यदा.. द्योतमानं मनःक्षया-
त्पश्यति
Siras, 4. अव्यक्ते महति तमसि द्यो-
तयति (two MSS. have
द्योतयते)

द्युम्नोदा

- śāhānār. 24. 1. द्युम्नोदास्त्वमसि चन्द्रमसः

द्युलोक

- Bṛih. 8. 1. 10. द्युलोकं शस्यया (जयति)

द्यौर्लोक

- Jābāla. 2. स एष द्यौर्लोकस्य परस्व ऋ-
सन्धिर्भवति Rāmot. 4.

द्रम्

- Kaṭha. 2. 5. दन्द्म्यमाणाः परियन्ति मू-
ढाः Maitri. 7. 9.

द्रव

- Garbha. 1. यद्भवं ता आपः

द्रविण

- Kaush. 2. 11. इन्द्र भेषानि द्रविणानि धेहि
Bṛih. 6. 4. 6. मयि तेज इन्द्रियं.. द्रवि-
णम्
Tait. 1. 10. 1. द्रविणं सुर्वचसम्
Mahānār. 16. 4. सा नो जुषस्व द्रविणेन मेधे

द्रव्य

- Kaṭha. 2. 10. अनित्यैर्द्रव्यैः प्राप्तवानस्मि
नित्यम्
Gauḍa. 4. 53. द्रव्यं द्रव्यस्य हेतुः स्यात्
Kālāg. 1. किं द्रव्यं किं स्थानं कति
प्रमाणम्
— यद्द्रव्यं तदाभेयं भस्म

- Vāsu. 1. द्रव्यमंत्रस्थानादिसहितम्
Mukti. 2. 23. अक्षिद्द्रव्येषु
Garbha. 2. यथा देवदत्तस्य द्रव्यादि-
विषया जायन्ते

द्रव्यत्व

- Gauḍa. 4. 53. द्रव्यत्वमन्यभावो वा

द्रव्यत्वाभाव

- Gauḍa. 4. 50. न निर्गता अलातात्ते द्रव्य-
त्वाभावयोगतः
52. न निर्गता विष्णुनात्ते द्रव्य-
त्वाभावयोगतः

द्रव्यमय

- Gītā. 2. 23. भेयान्द्रव्यमया-

द्रव्ययज्ञ

- Gītā. 4. 28. द्रव्ययज्ञस्तपोयज्ञः
द्रव्यादान
 Hamsa. 2. ईशाने द्रव्यादाने
द्रष्टृ
 Kaush. 3. 8. न रूपं विजिज्ञासीत द्रष्टारं
 विद्यात्
 Chhā. 7. 8. 1. उपसीदन् द्रष्टा भवति
 7. 9. 1. अन्नस्याये द्रष्टा भवति
 Brih. 3. 4. 2. न दृष्टेर्द्रष्टारं पश्येः
 3. 7. 23. अदृष्टो द्रष्टा
 — नान्यो ज्ञो ऽस्ति द्रष्टा
 3. 8. 11. अदृष्टं द्रष्टृ
 — नान्यदतो ऽस्ति द्रष्टृ
 4. 3. 23. न हि द्रष्टुर्दृष्टेर्विपरिलोपः
 32. सलिल एको द्रष्टा द्वैतो भ-
 वति
 Maitri. 6. 7. प्राता द्रष्टा भोता स्पृशति च
 11. यदि खल्वभाति .. द्रष्टा
 भवति
 Prasna. 4. 9. एष हि द्रष्टा स्पृष्टा भोता
 Nṛisut. 2. चक्षुषो द्रष्टा भोत्रस्य द्रष्टा
 — वाचो द्रष्टा मनसो द्रष्टा
 — बुद्धेर्द्रष्टा प्राणस्य द्रष्टा
 — तमसो द्रष्टा सर्वस्य द्रष्टा
 9. द्रष्टा द्रष्टुः साक्ष्यविक्रियः
 (Nārāyaṇa seems to read
 अद्रष्टुः)
 Skanda. 4. चिज्जडानां तु यो द्रष्टा
 Gītā. 14. 19. यदा द्रष्टानुपश्यति
द्राक्
 Mukti. 2. 8. ब्राह्मण्यासवशात्
दु
 Gītā. 11. 28. समुद्रमेवामिमुखा ब्रवन्ति
 36. दिशो ब्रवन्ति

द्रुतम्

- Siras. 4. द्रुतमस्य रूपमुपलभ्यते
द्रुपद
 Gītā. 1. 4. द्रुपदश्च महारथः
 18. द्रुपदो ब्रौपदेयाश्च
द्रुपदपुत्र
 Gītā. 1. 3. व्यूढां द्रुपदपुत्रेण
द्रुम
 Krish. 10. तापसास्तत्र ते द्रुमाः
द्रोण
 Gītā. 1. 25. भीष्मद्रोणप्रमुखतः
 2. 4. द्रोणं च मधुसूदन
 11. 26. भीष्मो द्रोणः सूतपुत्रस्त-
 थासौ
 34. द्रोणं च भीष्मं च जयद्रथं च
द्रोणकलश
 Prānāg. 3. शारीरयज्ञस्य...को द्रोण
 कलशः
 4. मूर्द्धा द्रोणकलशः
द्रौपदेय
 Gītā. 1. 6. सौभद्रो द्रौपदेयाश्च
 18. द्रुपदो द्रौपदेयाश्च
द्रुन्द
 Kaush. 1. 4. सर्वाणि च द्रुन्धानि
 Maitri. 3. 1. द्रुन्दैरभिभूयमानः 2.
 Gītā. 10. 33. द्रुन्दः सामासिकस्य च
 15. 5. द्रुन्दैर्विमुक्ताः सुखदुःखसं-
द्रुन्दतितिक्षा
 Maitri. 6. 29. द्रुन्दतितिक्षां ... योगाभ्य-
 साद्वामोति
द्रुन्दमोह
 Gītā. 7. 27. द्रुन्दमोहेन भारत
 28. ते द्रुन्दमोहनिर्मुक्ताः

द्वन्द्वशत

Gītā. 4. 22. द्वन्द्वशतो विमत्सरः

1. द्वय adj.

Bṛih. 1. 3. 1. इया ह प्राजापत्या देवाश्चा-
सुराश्च

2. द्वय

Gauḍa. 4. 72. माह्यमाहकवद्वयम्
75. इयं तत्र न विद्यते
87. इयं लौकिकमिष्यते

द्वयकाल

Gauḍa. 2. 14. इयकालाश्च ये बहिः

द्वयनाश

Gauḍa. 4. 24. अन्यथा इयनाशतः

द्वयाभाव

Gauḍa. 4. 75. इयाभावं स बुद्धैव

द्वयाभास

Gauḍa. 3. 29. इयाभासं स्पन्दते मायया
मनः (bis).30. अद्वयं च इयाभासम् (bis);
4. 62 (bis).4. 61. यथा स्वप्ने इयाभासम्
— तथा जाग्रद्वयाभासम्

द्वान्त्रिंशत्

Chhā. 8. 7. 3. द्वान्त्रिंशत् वर्षाणि ब्रह्मचर्य-
मूषतुः8. 9. 3. अपराणि द्वान्त्रिंशत् वर्षाणि
(bis); 8. 10. 4 (bis).Bṛih. 3. 3. 2. द्वान्त्रिंशत् वै देवरथाह्नयानि
Nṛip. 2. 2. एवं द्वान्त्रिंशदक्षराणि सम्प-4. 3. एतैर्द्वान्त्रिंशन्मन्त्रैर्नित्यं देवं
स्तुवध्वम्5. 2. द्वान्त्रिंशत्सु पत्रेषु द्वान्त्रिंशद-
क्षरं मन्त्रराजं . . भवति

58

द्वान्त्रिंशत्पत्र

Nṛip. 5. 1. द्वान्त्रिंशदक्षरं द्वान्त्रिंशत्पत्रं
चक्रं भवति

द्वान्त्रिंशत्संख्यक

Mukti. 1. द्वान्त्रिंशत्संख्यकानामुपनि-
षदाम्

द्वान्त्रिंशदक्षर

Nṛip. 1. 3. द्वान्त्रिंशदक्षरं साम जानी-
यात्
2. 2. द्वान्त्रिंशदक्षरानुष्टुब् भवति
5. 1. द्वान्त्रिंशदक्षरा वा अनुष्टुप्
2. द्वान्त्रिंशत्सु पत्रेषु द्वान्त्रिंशद-
क्षरं मन्त्रराजं . . भवति

द्वान्त्रिंशदर

Nṛip. 5. 1. द्वान्त्रिंशदरं द्वान्त्रिंशत्पत्रं
चक्रं भवति

द्वान्त्रिंशाख्योपनिषद्

Mukti. 1. 28. द्वान्त्रिंशाख्योपनिषदं सम-
भ्यस्य

द्वान्त्रिंशार

Rāmāp. 68. द्वान्त्रिंशारं महापद्मम्
द्वादशMahā. 1. मन एकादशं तेजो द्वादशम्
Nāda. 11. ब्राह्मीति द्वादशी मता
16. द्वादश्यां ब्रह्म शाश्वतम्

द्वादशत्रयोदश

Kaush. 1. 2. द्वादशत्रयोदशोपमासो द्वा-
दशत्रयोदशेन पित्रासम्

द्वादशदल

Rāmāp. 65. तद्वह्निर्द्वादशदलम्

द्वादशधा

Maitri. 5. 2. द्वादशधापरिमितधा

द्वादशान्

- Chhā. 4. 10. 1. द्वादशवर्षाण्यग्नीन् परिच-
चार
Bṛih. 3. 9. 2. द्वादशादित्याः
5. द्वादश वै मासाः संवत्सरस्य
Nṛip. 5. 2. द्वादशसु पत्रेषु द्वादशाक्षरं
वासुदेवं भवति
Nṛisut. 3. ओङ्कारं सर्वेश्वरं द्वादशान्ते
Garbha. 5. द्वादश पला जिह्वा
Nār. 1. नारायणाद्द्वादशादित्याः
2. द्वादशादित्याश्च नारायणः
Aśrama. 1. प्रतिवेदं द्वादश वा
Vāsu. 2. ललाटादिद्वादशस्थलेषु
— केशवादिद्वादशनामाभिः
Rāmap. 8. दश द्वादश षोडश
70. द्वादशेनांश्च
Rāmōt. 5. यो वै श्रीरामः . . ये च द्वा-
दशादित्याः (34).

द्वादशपत्र

- Nṛip. 5. 1. द्वादशारं द्वादशपत्रं चक्रम्

द्वादशमात्र

- Amṛita. 23. द्वादशमात्रो योगस्तु

द्वादशरात्र

- Kaṭhaśru. 3. द्वादशरात्रं पयसाग्निहोत्रं
जुहुयात्
— द्वादशरात्रं पयोभक्षः स्यात्
— द्वादशरात्रस्यान्ते ऽग्नये वै-
श्वानराय . . जुहुयात्

द्वादशवर्ष

- Chhā. 6. 1. 2. स ह द्वादशवर्ष उपेत्य
Gāruḍa. 3. द्वादशवर्षं न तं दशान्ति
सर्पाः

द्वादशाकृति

- Praśna. 1. 11. पञ्चपादं पितरं द्वादशाकृ-
तिम्

द्वादशाक्षर

- Nṛip. 5. 1. द्वादशाक्षरा वै जगती
2. द्वादशसु पत्रेषु द्वादशाक्षरं
वासुदेवं भवति
Rāmap. 65. विलिखेद्द्वादशाक्षरम्
67. दलेषु द्वादशाक्षरम्

द्वादशात्मक

- Maitri. 6. 14. द्वादशात्मकं वत्सरम्

द्वादशार

- Nṛip. 5. 1. द्वादशारं द्वादशपत्रं चक्रम्

द्वादशाह

- Bṛih. 6. 3. 1. द्वादशाहमुपसङ्गती भूत्वा

द्वार, द्वार

- Ait. 3. 12. एतया द्वारा प्रापद्यत सैषा

विदृतिर्नाम द्वारः

- Kaush. 1. 2. एतद्वै स्वर्गस्य लोकस्य द्वारं
यच्चन्द्रमाः

- Maitri. 6. 30. सौरं द्वारं भित्त्वा

- Yogat. 12. एवं सर्वेषु द्वारेषु

- Gitā. 16. 21. त्रिविधं नरकस्येदं द्वारम्

द्वारका

- Vāsu. 1. द्वारकायां मया प्रतिष्ठितम्

द्वारकानिलय

- Vāsu. 1. द्वारकानिलयाच्युत

द्वारगोप

- Kaush. 1. 3. इन्द्रप्रजापती द्वारगोपौ 5.

द्वारप

- Chhā. 3. 13. 6. स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपाः
— स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपाः
(bis).

द्वारपूजा

- Rāmap. 85. द्वारपूजां कृत्वा

द्वारवती

Gopī. 5. गोपीचन्दनमित्युक्तं द्वारव-
त्यां सुरेश्वरैः

द्वारविवर

Maitrī. 6. 30. एषो ऽत्र द्वारविवरः

द्वारा, द्वारेण

Mund. 1. 2. 11. स्वर्थद्वारेण ते विरजाः प्र-
यान्ति

Mukti. 2. कर्तृत्वादुदुःखनिवृत्तिद्वारा

द्वारोपेत

Rāmā. 71. द्वारोपेतं च राश्यादिभूषितम्

द्वारविंश

Chhā. 2. 10. 5. द्वारविंशेन परमादित्याज्ज-
यति

द्वारविंशति

Chhā. 2. 10. 4. तानि ह वा एतानि द्वारविंश-
तिरक्षराणि

द्वारासमिति

Bṛih. 2. 1. 19. हिता नाम नाद्यो द्वासरमितिः
सहस्राणि

Praśna. 3. 6. द्वासरमितिर्द्वासरमितिः प्रतिशा-
खानाडीसहस्राणि भवन्ति

Brahmav. 12. द्वासरमितिः सहस्राणि Kshur.
17.

द्वि

Chhā. 3. 17. 6. तत्रैते द्वे ऋचौ भवतः

4. 3. 4. तौ वा एतौ द्वौ संवर्गौ

7. 3. 1. द्वे वामलके द्वे वा कोले
द्वौ वाक्षौ

Bṛih. 1. 5. 1. द्वे देवानभाजयत् 2.

2. 3. 1. द्वे वाव ब्रह्मणो रूपे Maitrī
6. 3, 15.

3. 8. 1. द्वौ प्रश्नौ प्रत्याभि

Bṛih. 3. 8. 2. द्वौ बाणवन्तौ सपत्नातिव्या-
धिनी

— त्वां द्वाभ्यां प्रभाभ्यामुपोद-
स्थाम्

3. 9. 1. कत्येव देवाः... द्वाविति
8. कतमौ तौ द्वौ देवौ

4. 3. 9. एतस्य पुरुषस्य द्वे एव स्थाने

4. 5. 1. याज्ञवल्क्यस्य द्वे भार्ये ब-
भूवतुः

5. 5. 3. द्वौ बाह्वे द्वे एते अक्षरे... द्वे
प्रतिष्ठे द्वे एते अक्षरे 4.

5. 8. 1. द्वौ स्तनौ देवा उपजीवन्ति

5. 14. 4. यदिदानीं द्वौ विवदमाना-
वेयाताम्

6. 2. 2. द्वे सृती अभृणवं पितृणामहं
देवानामुत

6. 4. 15. द्वौ वेदावनुब्रवीत

Swet. 1. 9. ज्ञाज्ञौ द्वावजावीशनीशौ

4. 6. द्वा सुपर्णा सयुजा सखाया
Mund. 3. 1. 1.

5. 1. द्वे अक्षरे ब्रह्मपुरे त्वनन्ते

6. 3. एकेन द्वाभ्यां त्रिभिरष्टभिः

Maitrī. 6. 1. द्वौ वा एता अस्य पन्थानौ

9. द्वाभ्यामात्मानमभिध्यायेत्

22. द्वे वाव ब्रह्मणी अभिध्येये

— द्वे ब्रह्मणी वेदितव्ये

36. द्वे वाव खल्वेते ब्रह्मज्यो-
तिषो रूपके

7. 11. सा तयोर्नाडी द्वयोरेका

Mund. 1. 1. 4. द्वे विद्ये वेदितव्ये Brah-
mab. 17.

Mahānār. 10. 1. द्वे शीर्षे सप्त हस्तासो अस्य

Gāṇḍa. 1. 11. द्वौ तौ तुर्ये न सिध्यतः

3. 12. द्वयोर्द्वयोर्मधुशाने

Nṛip. 4. 2. घृणिरिति द्वे अक्षरे

Kshur. 6. द्वे तु गुल्फे तु कुर्वति

7. द्वे जानुनि तथोरुभ्याम्

- Garbha. 5. मेदमस्यौ द्वौ
Prânâg. 1. असपत इति द्वाभ्यामनुम-
न्त्रयते
— द्वे आहवनीये (जुहोति)
Araṇeya. 3. द्वाभेव वा चरेत्
Nâr. 4. नम इति द्वे अक्षरे
Krish. 14. अष्टावष्टसदस्ये द्वे
Râmap. 8. द्वि चत्वारि षडष्टासाम्
Mukti. 2, 27. द्वे बीजे चित्तवृक्षस्य 48.
— क्षिप्रं द्वे अपि नश्यतः
Gîtâ. 15. 16. द्वाविमौ पुरुषौ लोके
16. 6. द्वौ भूतसर्गौ लोके जस्मिन्
द्विज
Maitri. 6. 18. नाभ्रयन्ति मृगद्विजाः
Chûl. 16. तमेकमेव पश्यन्ति. . द्वि-
जाः
Śikhâ. 2. एतामधीत्य द्विजो गर्भवा-
सान्मुच्यते
Mukti. 1. 22. द्विजो नित्यमनन्यधीः
24. मत्सायुज्यं द्विजः सम्य-
ग्भजेत्
Gîtâ. 17. 14. देवद्विजगुरुप्राज्ञपूजनम्
द्विजोत्तम
Mukti. 1. 42. ये पठन्ति द्विजोत्तमाः
Gîtâ. 1. 7. तान्निबोध द्विजोत्तम
द्वितीय
Ait. 4. 3. तदस्य द्वितीयं जन्म
Kaush. 4. 2. छायायां द्वितीयः
12. द्वितीयो जनपय इति वा अ-
हमेतमुपासे Brih. 2. 1. 11.
— एवमुपास्ते विन्दते द्विती-
यात्
Chhâ. 2. 23. 2. तप एव द्वितीयः
3. 7. 1. यद्वितीयममृतं तदुद्रा उप-
जीवन्ति
5. 20. 1. यां द्वितीयां जुहुयात्

- Chhâ. 6. 11. 2. द्वितीयां जहात्यथ सा शु-
ष्यति
Brih. 1. 2. 4. द्वितीयो म आत्मा जायेत
1. 4. 2. द्वितीयाद्वै भयं भवति
3. स द्वितीयमैच्छत्
1. 5. 12. द्वितीयो वै सपत्नः
4. 3. 23. न तु तद्वितीयमस्ति ततो
ज्यैष्ठिकभक्तम् 24-30.
5. 14. 6. अस्या एतद्वितीयं पदमाप्नु-
यात्
Kâtha. 1. 4. द्वितीयं तृतीयं तं होवाच
13. एतद् द्वितीयेन वृणे वरेण
19. यमवृणीथा द्वितीयेन वरेण
Swet. 3. 2. एको हि रुद्रो न द्वितीयाय
तस्थुः
Maitri. 6. 33. अन्तारिक्षं प्रजापतेर्द्वितीया
चितिः
Mândû. 4. तैजसो द्वितीयः पादः Nrip.
4. 1; Râmot. 3.
10. उकारो द्वितीया मात्रा
Nrip. 1. 2. तत्साक्षो द्वितीयं पादं जा-
नीयात् 4.
4. ज्वलं द्वितीयस्याद्यम्
5. तं स द्वितीयस्यार्द्धान्त्यम्
7. मुखं द्वितीयस्यान्त्यम्
2. 1. द्वितीयान्तरिक्षं स उकारः
Nrisut. 3; Śikhâ. 1.
— सा द्वितीयः पादो भवति
Nrisut. 3.
2. द्वितीयं द्वितीयेन
3. वीरं द्वितीयं स्थानम्
1. तैजसो हिरण्यगर्भो द्वितीया
पादः
3. द्वितीया द्वितीयस्य
6. द्वितीयाङ्गमेव पश्यन्तः
9. किमद्वयेन द्वितीयमेव न
5. एको रुद्रो न द्वितीया
तस्थौ

Siras.

5. या सा द्वितीया मात्रा वि-
ष्णुदेवत्या7. द्वितीयं जप्त्वा गणाधिपत्य-
मवाप्नोति

Sikhā.

1. द्वितीया शुभशुक्ला रौद्री

Vāda.

13. द्वितीयायां समुत्क्रान्तः

Togaśi.

7. द्वितीयं सुपुष्पाद्धारम्

Pinda.

4. द्वितीयेन तु पिण्डेन

Hamsa.

2. चिञ्चिणीति द्वितीयम्

— द्वितीये गात्रभञ्जनम्

Nār.

2. न द्वितीयो ऽस्ति कश्चित्

Kālag.

2. यास्य द्वितीया रेखा

Rāmap.

53. द्वितीयं वासुदेवाद्यैः

Rāmot.

2. उकारो द्वितीयाक्षरो भवति

Mukti.

2. 48. द्वितीयं दृढभावना

द्वितीयवन्त

Kaush.

4. 12. एवमुपास्ते विन्दते द्वितीया-
द्वितीयवान् हि भवति

Bṛih. 2.

1. 11. एवमुपास्ते द्वितीयवान् ह
भवति

द्वितीयान्त

Rāmap.

59. द्वितीयान्तं च तस्योर्ध्वम्

द्वितीयान्तार्द्ध

Pip.

1. 6. वेतो द्वितीयान्तार्द्धस्याद्यम्

द्विधर्मान्ध

Maitri.

6. 35. द्विधर्मोऽन्धं तेजसेन्धम् (!)

द्विधा

Maitri.

6. 1. द्विधा वा एष आत्मानं वि-
भक्तिः

7. 11. एका द्विधा सती

ras.

3. द्विधा त्रिधा बद्धस्त्वम्

6. पृथिवी द्विधा त्रिधर्ता धा-
रिता

rbha.

3. द्विधतनूः स्यात् (one MS.
has द्विविधा).

द्विनिमित्त

Śwet.

1. 4. द्विनिमित्तैकमोहम्

द्विपद

Bṛih. 2.

5. 18. पुरश्चक्रे द्विपदः

5. 14. 7. गायत्र्यस्यैकपदी द्विपदी

Śwet.

4. 13. य ईशे ऽस्य द्विपदश्चतुष्पदः

Gauda.

4. 1. तं वन्दे द्विपदां वरम्

Prānāg.

1. द्विपदे चतुष्पदे

द्विभुज

Rāmap.

25. द्विभुजः कुण्डली

27. हेमाभया द्विभुजया

48. द्विभुजो रघुनन्दनः

द्विमात्र

Prašna.

5. 4. यदि द्विमात्रेण मनसि स-
म्पद्यते

Amṛita.

30. द्विमात्रो मास्तस्तथा

द्वियोनि

Garbha.

1. तत् सप्तधातु त्रिमलं द्वि-
योनिम् (नि Nār.)

द्विरणु

Maitri.

7. 11. द्विरणुः कण्ठदेशे

द्विरात्र

Āsrama.

4. एकरात्रद्विरात्रकृच्छ्रा-
न्द्रायणादि चरन्तः

द्विवर्त्तमान

Chūl.

1. द्विवर्त्तमानं तेजसैद्धम्

द्विविध

Maitri.

6. 34. मनो हि द्विविधं प्रोक्तम्
Brahmab. 1.

Mukti.

2. 1. पौरुषं द्विविधं स्मृतम्

3. द्विविधो वासनाव्यूहः

32. द्विविधश्चित्तनाशो ऽस्ति

61. वासना द्विविधा प्रोक्ता

Gītā.

3. 3. लोके ऽस्मिन्निद्विविधा निष्ठा

१. द्विष

- Kaush. 2. 8. यो ऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्वि-
ष्मः 9; Mahânâr. 4. 13.
13. य एनं द्विषन्ति यांश्च स्वयं
द्वेष्टि
Bṛih. 1. 3. 7. परास्य द्विषन् भ्रातृव्यो भ-
वति य एवं वेद
2. 2. 1. समह द्विषतो भ्रातृव्यानव-
रुणद्धि
5. 14. 7. असावदो मा प्रापदिति यं
द्विष्यान्
6. 4. 12. तं चेद्विष्यात्
Tait. 3. 10. 4. पर्येणं त्रियन्ते द्विषन्तः स-
पत्नाः
Mahânâr. 20. 11. हन्तु पाप्मानं यो ऽस्मान्द्वेष्टि
12. तस्मिन्सीदतु यो ऽस्मान्द्वेष्टि
22. 1. दानेन द्विषन्तो मित्रा भव-
न्ति
23. 1. यज्ञेन द्विषन्तो मित्रा भवन्ति
Parama. 8. न द्वेष्टि न प्रमोदश्च
Gîtâ. 2. 57. नाभिनन्दति न द्वेष्टि
5. 3. यो न द्वेष्टि न कांक्षति
6. 9. सुहृन्मित्रार्युदासीनमध्य-
स्थद्वेष्यबन्धुषु
9. 29. न मे द्वेष्यो ऽस्ति न प्रियः
12. 17. यो न हृष्यति न द्वेष्टि
14. 22. न द्वेष्टि सम्प्रवृत्तानि
16. 19. तानहं द्विषतः कूरान्
18. 10. न द्वेष्ट्यकुशलं कर्म

२. द्विष

- Mukti. 2. 41. निगृहीतेन्द्रियद्विषः
द्विष्टि
Maitri. 3. 5. हिंसा रतिर्द्विष्टिः
— भनिष्टेष्विन्द्रियार्थेषु द्विष्टिः

द्विस्

- Maitri. 6. 38. द्विस्त्रिधा हि

द्विसप्त

- Râmap. 17. जातान्याभ्यां भुवनानि द्विस

द्विस्तावत्

- Chhâ. 3. 7. 4. द्विस्तावदक्षिणत उदेता
3. 8. 4. द्विस्तावत्पश्चादुदेता
3. 9. 4. द्विस्तावदुत्तरत उदेता
3. 10. 4. द्विस्तावदूर्ध्वमुदेता
Bṛih. 3. 3. 2. पृथिवी द्विस्तावत्पर्येति
— द्विस्तावत्समुद्रः पर्येति

द्वेधा

- Bṛih. 1. 4. 3. आत्मानं द्वेधापातयत्

द्वेष

- Parama. 2. *vide* आदि
Krish. 15. द्वेषश्चाणूरमल्लो ऽयम्
Gîtâ. 2. 64. रागद्वेषवियुक्तैस्तु
3. 34. रागद्वेषौ व्यवस्थितौ
7. 27. इच्छाद्वेषसमुत्थेन
13. 6. इच्छा द्वेषः सुखं दुःखम्
18. 51. रागद्वेषौ व्युदस्य च

द्वैत

- Bṛih. 2. 4. 14. यत्र हि द्वैतमिव भवति
4. 5. 15.
Gauda. 1. 13. द्वैतस्याग्रहणं तुल्यम्
17. मायामात्रमिदं द्वैतम्
18. ज्ञाते द्वैतं न विद्यते
29. द्वैतस्योपशमः शिवः
3. 18. द्वैतं तद्भेद उच्यते
— तेषामुभयथा द्वैतम्
31. मनोवृत्त्यभिदं द्वैतम्
— अमनीभावे द्वैतं नैवोपल-
भ्यते
Châl. 15. अद्वैतं द्वैतमित्येतत्
Atmapra. 1. द्वैतादद्वैतमभयं भवति

द्वैतरहित

Nṛisut.

2. सर्वदा द्वैतरहितः Rāmot.

3.

द्वैतवर्जित

Skanda.

13. एकान्ते द्वैतवर्जिते

द्वैतविद्

Maitri.

6. 35. यो हैवंविस्स सविस्स द्वैत-
वित्

द्वैतसिद्धि

Nṛisut.

9. न ह्यस्ति द्वैतसिद्धिः

द्वैतिन्

Gauḍa.

3. 17. द्वैतिनो निश्चिता दृढम्

द्वैतीभाव

Maitri.

7. 11. सत्यानृतोपभोगार्थो द्वैती-
भावो महात्मनः

द्वैतीभूत

Maitri.

6. 7. यत्र द्वैतीभूतं विज्ञानम्

द्वैध्य

Jarbha.

3. अन्योन्यवायुपरिपीडित-
शुक्रद्वैध्यात् (Nārāyaṇa
and one MS. read द्वैवि-
ध्यात्)

द्व्यक्षर

Chhā.

2. 10. 2. आदिरिति द्व्यक्षरम्

धन

Chhā.

1. 11. 3. यावत्केनो धनं दद्यास्ता-
वन्मम दद्याः3. 11. 6. इमामग्निः परिगृहीतां ध-
नस्य पूर्णम्

Chhā.

5. 11. 5. यावदेकैकस्मा क्वाविजे धनं
दास्यामि5. 15. 1. बहुलो ऽसि प्रजया च ध-
नेन च

Isā.

1. मा गृधः कस्यस्विद्धनम्

Tait.

1. 11. 1. आचार्याय प्रियं धनमाहृत्य

Mahānār.

10. 5. न कर्मणा न प्रजया धनेन
Kaivalya. 2.

Mukti.

1. 47. राज्यं देयं धनं देयम्

Gitā.

1. 33. प्राणांस्त्यक्त्वा धनानि च

16. 13. मे भविष्यति पुनर्धनम्

17. धनमानमदान्विताः

धनञ्जय

Gitā.

1. 15. देवदत्तं धनञ्जयः

2. 48. संगं त्यक्त्वा धनञ्जय

49. बुद्धियोगाद्धनञ्जय

4. 41. न. निबध्नन्ति धनञ्जय

9. 9.

7. 7. नान्यत्किञ्चिदस्ति धनञ्जय

10. 37. पाण्डवानां धनञ्जयः

11. 14. हृष्टरोमा धनञ्जयः

12. 9. मामिच्छासुं धनञ्जय

18. 29. पृथक्केन धनञ्जय

72. कच्चिदज्ञानसम्भोहः प्रनष्टस्ते
धनञ्जय

धनमात्रा

Chhā.

1. 10. 6. लभेमहि धनमात्राम्

धनसनि

Chhā.

1. 7. 6. एतं ते गायन्ति तस्मात्ते ध-
नसमयः

धनुर्धर

Rāmap.

25. धीरो धनुर्धरः

48. धनुर्धरः प्रसन्नात्मा

Gitā.

18. 78. यत्र पार्थो धनुर्धरः

धनुस्

- Chhâ. 1. 3. 5. दृढस्य धनुष आयमनम्
 Brih. 3. 8. 2. उज्ज्यं धनुरधिज्यं कृत्वा
 Maitri. 6. 24. धनुः शरीरमोमित्येतच्छरः
 28. धृतिदण्डं धनुर्गृहीत्वा
 — प्रलोभदण्डं धनुर्गृहीत्वा
 Mund. 2. 2. 3. धनुर्गृहीत्वैपनिषदं महात्मम्
 4. प्रणवो धनुः शरो ह्यात्मा
 Dhyâna. 19.
 Nîla. 7. शिवं बभूव ते धनुः
 14. अवतत्य धनुस्त्वं सहस्राक्ष
 15. विज्यं धनुः शिखण्डिनः
 17. हस्ते बभूव ते धनुः
 Krish. 25. धनुः शङ्गं स्वमाया तन्
 Gîtâ. 1. 20. धनुरुद्यम्य पाण्डवः

धन्वन्

- Nîla. 12. उभाभ्यामकरं नमः... तव
 धन्वने
 13. प्रमुञ्च धन्वनः... ज्याम्
 16. परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्
 वृणक्तु

धमन

- Amrita. 7. दहन्ते धमनान्मलाः

धमनि

- Chhâ. 3. 19. 2. या धमनयस्ता नयः

धरणी

- Mahânâr. 4. 5. धरणी लोकधारिणी

धरित्री

- Mahânâr. 4. 5. भूमिर्धेनुर्धरित्री च

धर्म

- Kaush. 2. 1. एष धर्मो ज्याचतः 2.
 Chhâ. 2. 1. 4. एनं साधवो धर्मा आ च ग-
 च्छेयुः
 2. 23. 1. त्रयो धर्मस्कन्धाः

- Chhâ. 7. 2. 1. धर्मो चाधर्मो च 7. 7. 1.
 — न धर्मो नाधर्मो व्यज्ञापयि-
 व्यत्
 Brih. 1. 4. 14. नच्छेयोरूपमत्यसृजत ध-
 र्मेम्
 — क्षत्रस्य क्षत्रं यद्धर्मः
 — धर्मात्परं नास्ति
 — अबलीयान् बलीयांसमा
 शंसते धर्मेण
 — यो वै स धर्मः सत्यं वै त-
 — सत्यं वदन्तमाहुर्धर्मं वद-
 तीति धर्मो वा वदन्तं सत्य-
 वदतीति
 1. 5. 23. तं देवाश्चक्रिरे धर्मम्
 2. 5. 11. धर्मः सर्वेषां... मध्वस्य ध-
 र्मेस्य सर्वणि... मधु
 — धर्मे. अमृतमयः पुरुषः
 Tait. 1. 11. 1. सत्यं वद धर्मं चर
 — धर्मान्न प्रमादितव्यम्
 Katha. 1. 21. अणुरेष धर्मः
 2. 14. अन्यत्र धर्मादन्यत्राधम
 4. 14. एवं धर्मान्पृथक् पश्यन्
 Maitri. 7. 9. वेदादिशास्त्रहिंसकधर्माणि
 ध्यानमस्तु
 Mahânâr. 19. 2. धर्मोय स्वाहा
 20. 14. इतो धर्माणि धारयन्
 21. 2. धर्म इति धर्मेण सर्वमिदं
 परिगृहीतं धर्मान्नातिदुष्ट-
 तस्माद्धर्मे रमन्ते
 22. 1. धर्मो विश्वस्य जगतः !
 छा... धर्मेण पापमपनु-
 धर्मे सर्वं प्रतिष्ठितं त-
 द्धर्मं परमं वदन्ति
 Gauda. 2. 25. धर्माधर्मो च तद्विदः
 3. 1. उपासनाश्रितो धर्मः
 4. 1. धर्मान्... गगनोपमान्
 6. अजातस्यैव धर्मस्य
 — अजातो ह्यमृतो धर्मः

- Gauḍa. 4. 8. स्वभावेनामृतो यस्य धर्मः
 10. सर्वे धर्माः स्वभावतः
 21. जायमानाद्धि वै धर्मात्
 33. सर्वे धर्मा मृषा स्वप्ने
 41. धर्मास्तत्रैव पश्यति
 46. एवं धर्मा अजाः स्मृताः
 53. ब्रह्मत्वमन्यभावो वा ध-
 र्माणां नोपपद्यते
 54. एवं न चित्तजा धर्माः
 58. धर्मा य इति जायन्ते
 59. तद्वद्धर्मेषु योजना
 81. सकृद्विभातो ह्येष धर्मः
 82. यस्य कस्य च धर्मस्य ग्र-
 हेण
 91. सर्वे धर्मा अनादयः
 92. सर्वे धर्माः सुनिश्चिताः
 93. सर्वे धर्माः समामिन्नाः
 96. अजेषु... धर्मेषु
 98. अलब्धावरणाः सर्वे धर्माः
 99. क्रमते न हि बुद्धस्य ज्ञानं
 धर्मेषु
 — सर्वे धर्मास्तथा ज्ञानम्
 Siras. 1. धर्मेण धर्मं तर्पयामि
 Nāda. 2. धर्मश्च दक्षिणं चक्षुः
 Āśrama. 4. न तेषां धर्मो नाधर्मः
 Krish. 21. गोप्तरं धर्ममात्मजम्
 Gītā. 1. 40. धर्मे नष्टे कुलं कृत्स्नम्
 2. 7. धर्मसम्मूढचेताः
 40. स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य
 4. 7. यदा यदा हि धर्मस्य
 8. धर्मसंस्थापनार्थाय
 9. 3. अभ्रह्मणः... धर्मस्यास्य
 परन्तप
 14. 27. शाश्वतस्य च धर्मस्य
 18. 31. यथा धर्ममधर्मं च
 32. अधर्मं धर्ममिति या म-
 न्यते
 34. यथा तु धर्मकामार्थान्

2. धर्म

Rāmap.

56. *vide* अनिल

धर्मकाम

Tait. 1. 11.

4. अलूक्षा धर्मकामाः स्यु
(bis).

धर्मक्षेत्र

Gītā.

1. 1. धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे

धर्मज

Gauḍa.

4. 54. चित्तं वापि न धर्मजम्

धर्मपाल

Rāmap.

55. अकोपो धर्मपालश्च

धर्ममय

Bṛih. 4. 4.

5. धर्ममयो ऽधर्ममयः

धर्ममार्ग

Rāmap.

4. धर्ममार्गं चरित्रेण

धर्मरति

Mahānār. 4. 10.

पद्मप्रभे पद्मसुन्दरि धर्म-
रतये स्वाहा (धर्मकृतये
is a variant).

धर्मसङ्कुल

Gopī.

5. गोकुले धर्मसङ्कुले

धर्मसंज्ञक

Krish.

22. स परं धर्मसंज्ञकः (so Nā-
rāyaṇa, with चमरो धर्म-
संज्ञकः as variant).

धर्मस्कन्ध

Chhā. 2. 23.

1. त्रयो धर्मस्कन्धाः

धर्मात्मन्

Gītā.

9. 31. क्षिप्रं भवति धर्मात्मा

धर्मादिक

Rāmap.

83. अत्र धर्मादिकानपि
87. धर्मादिकांश्च

धर्मावह		Brih. 6. 4. 20. रेतो दधावहै
		21. धाता गर्भं दधातु ते — गर्भं धेहि सिनीवाल्लि गर्भं धेहि पृथुशुके
Śwet. 6. 6. धर्मावहं पापनुदं भगेशम्		22. एवं गर्भं दधामि ते जसौ
धर्माविरुद्ध		25. भूस्ते दधामि भुवस्ते दधामि स्वस्ते दधामि भूर्भुवः स्वः सर्वं त्वयि दधामि
		Isā. 4. तस्मिन्नपो मातरिश्वा दधा- ति
Gītā. 7. 11. धर्माविरुद्धो भूतेषु कामो जस्मि		Śwet. 4. 1. वर्णाननेकान्.. दधाति
धर्मिन्		6. 10. स नो दधातु ब्रह्माव्ययम्
		Maitri. 6. 34. आत्मन्येव धत्ते
Sarvop. 2. एतेषां पञ्चवर्णाणां धर्मा		35. लोकमस्मै यजमानाय धेहि (ter). — सर्वमस्मै यजमानाय धेहि
धर्मिष्ठ		7. 7. सत्ये नभसि हिताय नमः
		Mahānār. 10. 2. त्रिधा हितं पणिभिर्गुह्यमानम्
Mahānār. 22. 1. लोके धर्मिष्ठं प्रजा उपसर्प- न्ति		20. 1. मायि पुष्टिं पुष्टिपतिर्दधातु
धर्म्य		Gauḍa. 4. 2. सर्वसत्त्वसुखो हितः
		Nrip. 1. 1. स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु Nrisut. 1.
Kaṭha. 2. 13. प्रवृह्य धर्म्यम्		Śikhā. 2. धेयाश्चेति (धातव्या धार- णीयाः पादादयः Nār.)
Gītā. 2. 31. धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयः		Prāṇāg. 1. अन्नपते ज्ञस्य नो धेहि.. ऊर्जं नो धेहि
33. अथ चेत्त्वमिमं धर्म्यं संग्रामं न करिष्यसि		Nyāsa. 1. सर्वश्रियं दधतु सुमनस माना
9. 2. प्रत्यक्षावगमं धर्म्यम्		3. भिक्षाशनं दध्यात्
18. 70. अध्येष्यते च य इमं धर्म्यं संवादम्		Atmapra. 1. यस्मिँल्लोके स्वर्हितं तस्मिँ न्मां धेहि
धर्म्यामृत		Krish. 2. अन्यो न विग्रहं धत्ते
		Rāmāp 17. ततो रामो मानवो मायय धात्
Gītā. 12. 20. ये तु धर्म्यामृतमिदम्		Gītā. 7. 22. मयैव विहितान्हि तान्
धा		14. 3. तस्मिन् गर्भं दधाम्यहम्
		18. 64. ततो वक्ष्यामि ते हितम्
Kaush. 1. 1. यस्मिन् मा धास्यसि — मा लोके धास्यसि		
2. 11. नामास्य दधाति — इन्द्र श्रेष्ठानि ब्रविणानि धेहि		
15. वाचं मे त्वयि दधानीति पि- ता वाचं ते मयि दध इति पुत्रः (similarly 11 times more).		
Brih. 1. 4. 11. क्षत्र एव तद्यशो दधानि		
3. 3. 2. तान् वायुरात्मनि धित्वा		
3. 9. 3. एतेषु हीदं वसु सर्वं हितम्		
6. 4. 10. यामिच्छेन्न गर्भं दधीतेति		
11. यामिच्छेद्दधीतेति		

धातु

- Chhā. 6. 5. 1. यः स्थविष्ठो धातुः 2, 3.
 Maitri. 2. 6. योऽयं स्थविष्ठो धातुरन्नस्य
 Gaṇḍa. 4. 81. एष धर्मो धातुः स्वभावतः
 Jābāla. 4. एतयैव त्रयो धातवो यदुत
 सत्त्वं रजस्तमः

धातुकाम

- Maitri. 6. 28. अवटैवावटकृद्धातुकामः सं-
 विशति

धातृ

- Bṛih. 6. 4. 21. धाता गर्भं दधातु ते
 Tait. 1. 4. 3. एवं मां ब्रह्मचारिणो धात-
 रायन्तु सर्वतः
 Kātha. 2. 20. धातुः प्रसादात् Śwet. 3.
 20; Mahānār. 8. 3.
 Maitri. 6. 8. एष हि खल्वात्मा.. धाता
 7. 2. धाता भास्करः
 Mahānār. 5. 7. सूर्याचन्द्रमसौ धाता यथा-
 पूर्वमकल्पयत्
 Kāthāśru. 2. त्वं धाता त्वं विधाता
 Rāmāp. 56. इन्द्राशिधात्रनन्ताश्च
 70. इन्द्राशेनांश्च धातारम्
 Gītā. 8. 9. सर्वस्य धातारमचिन्त्यरूपम्
 9. 17. माता धाता पितामहः
 10. 33. धाताहं विश्वतोमुखः

धाना

- Chhā. 6. 12. 1. अण्य इवेमा धाना भगवः

धानारूह

- Bṛih. 3. 9. 28. धानारूह इव वै वृक्षः

धान्त (=न)

- Rāmāp. 73. तान्तान्तो धान्त इत्यथ

धान्य

- Bṛih. 6. 3. 13. दश ग्राम्याणि धान्यानि
 भवन्ति

धान्यार्थिन्

- Brahmab. 18. पलालमिव धान्यार्थी

धामन्

- Kaush. 3. 1. इन्द्रस्य प्रियं धामोपजगाम
 Śwet. 2. 5. आ ये धामानि दिव्यानि
 तस्थुः
 Maitri. 6. 38. सर्वापरं धाम 7. 3.
 Mahānār. 2. 5. धामानि वेद भुवनानि विश्वा
 — तृतीये धामान्यभ्यैरयन्त
 9. 11. धृतम्बस्य धाम
 15. 1. देवानां धाम नामासि
 Kaivalya. 18. त्रिषु धामसु यद्भोग्यम्
 Gaṇḍa. 1. 5 (ज्यं)
 Gaṇḍa. 1. 22. त्रिषु धामसु यत्तुल्यम्
 Nṛip. 5. 10. एतत् परमं धाम मन्त्ररा-
 जाध्यायिकस्य
 Parama. 2. तदेव मे परमं धाम
 Gopī. 2. कृष्णाख्यं परं धामाजयन्
 Mukti. 1. 27. मामकं धाम यास्यसि
 Gītā. 8. 21. तद्धाम परमं मम 15. 6.
 10. 12. परं ब्रह्म परं धाम
 11. 38. वेत्तासि वेद्यं च परं च धाम

धारण, धारणा

- Tait. 1. 4. 1. अमृतस्य देव धारणो भू-
 यासम्
 Maitri. 6. 18. ध्यानं धारणा तर्कः
 20. अतः परास्य धारणा .
 Mahānār. 7. 6. धारणं मे अस्तु
 Kshur. 1. धारणां योगसिद्धये
 13. धारणाभिर्निकृन्तयेत्
 Garbha. 1. तत्र पृथिवी धारणे
 Brahma. 2. धारणात्तस्य सूत्रस्य
 Nāda. 8. धारणाभिर्निबोधत
 Amṛita. 6. प्राणायामो ज्य धारणा
 8. धारणाभिश्च किल्बिषम्
 15. धारणा परिकीर्त्तिता

- Amṛita. 23. धारणां योजनं तथा
Vāsu. 2. धारणान्मुक्तिदो भव
3. गोपीचन्दनधारणात् Gopī.
5 (biś).

धारणमात्र

- Gopī. 1. गोपीचन्दनमृत्तिकायाः...
धारणमात्रेण च

धारयितृ

- Mahānār. 7. 6. अनिराकरणं धारयिता भू-
यासम्

धारा

- Bṛih. 3. 3. 2. यावती क्षुरस्य धारा
6. 3. 1. तां त्वा घृतस्य धारया यजे
Kāṭha. 3. 14. क्षुरस्य धारा निशिता दुर-
त्यया

धारापोतृ (1)

- Prānāg. 3. शारीरयज्ञस्य .. का धारा-
पोता (2 MSS. of the
Dīpikā explain this word
by उपकरणविशेषः)
4. धीवा धारापोता (see ex-
planation given in print-
ed Dīpikā, with which
one MS. agrees; the
other omits it.)

धारिन्

- Mund. 2. 1. 3. पृथिवी विश्वस्य धारिणी
Kaivalya. 15; Nār. 1.
Aśrama. 4. त्रिदण्डकमण्डलुशिष्यप-
क्षजलपवित्रपात्रपादुकास-
नशिखायज्ञोपवीतकौपीन-
काषायवेषधारिणः

- Mukti. 2. 48. निवृत्तिव्रतधारिणः

धार्तराष्ट्र

- Gītā. 1. 19. स घोषो धार्तराष्ट्रानाम्

- Gītā. 1. 20. धार्तराष्ट्रान् कपिध्वजः
23. धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेः
36. निहत्य धार्तराष्ट्रान्
37. धार्तराष्ट्रान् स्वबान्धवान्
46. धार्तराष्ट्रा रणे हन्युः
2. 6. ते ज्वास्थिताः प्रमुखे धार्ते-
राष्ट्राः
धार्मे

- Bṛih. 2. 5. 11. अयमध्यात्मं धार्मेः .. पुरुषः
धार्मिक

- Chhā. 8. 15. 1. धार्मिकान् विदधत्

धाव्

- Kaush. 1. 4. यथा रथेन धावयन्
4. 1. जनको जनक इति वा उ ज-
ना धावन्तीति Bṛih. 2. 1.
1 (वै for वा उ)

- Bṛih. 4. 3. 19. अयं पुरुष एतस्मा अन्ताय
धावति

- Isā. 4. तद्भावतो ज्ञानान्त्येति तिष्ठन्
Tait. 2. 8. 1. मृत्युर्धावति पञ्चमः Kāṭha.
6. 3; Nṛip. 2. 4.

धिक्

- Chhā. 7. 15. 2. धिक् त्वास्वित्येवैनमाहुः
धिष्ण्य

- Bṛih. 6. 4. 5. धिष्यया यथास्थानं कल्प-
न्ताम्

धी

- Chhā. 5. 2. 7. तुरं भगस्य धीमहि
Bṛih. 6. 3. 6. भर्गो देवस्य धीमहि Maitri.
6. 7; Mahānār. 15. 2.
Mahānār. 3. 1. सहस्राक्षस्य महादेवस्य
धीमहि
2. महादेवाय धीमहि 17. 4.
3. नन्दिकेश्वराय धीमहि
4. वक्रतुण्डाय धीमहि

- Mahānār. 3. 5. महासेनाय धीमहि
 6. समजिह्वाय धीमहि
 7. लालेलाय धीमहि
 8. दिवाकराय धीमहि
 9. महाश्रुतिकराय धीमहि
 10. सहस्रकिरणाय धीमहि
 11. वक्रपादाय धीमहि
 12. कन्यकुमार्यै धीमहि
 13. महादुर्गायै धीमहि
 14. काममालिन्यै धीमहि
 15. सुपर्णपक्षाय धीमहि
 16. वासुदेवाय धीमहि
 17. वज्रनखाय धीमहि Nrip.
 4. 2.
 18. कमंडलुधराय धीमहि

2. धी

- Gaush. 1. 7. केन धियो विज्ञातव्यं कामानिति प्रज्ञयैवेति
 3. 5. तस्य धीः कामाः परस्तात्पतिविहिता भूतमात्रा
 7. न हि प्रज्ञापेता धीः काचन सिध्येत्
 Brih. 1. 5. 2. इदमसं धिया धिया जनयते
 3. ह्रीर्धर्माभिरित्येतत्सर्वं मन एव Maitri. 6. 30.
 6. 3. 6. धियो यो नः प्रचोदयात् Mahānār. 15. 2.
 Svet. 2. 1. तत्त्वाय सविता धियः
 3. युक्ताय...धिया दिवम्
 4. युञ्जते मन उत युञ्जते धियः
 Maitri. 6. 7. धियो यो नः प्रचोदयादिति बुद्धयो वै धियः
 25. शुद्धितमया धिया
 akti. 1. 3. धीविक्रियासहस्राणाम्
 धीमन्त्
 ūtri. 7. 1. श्रीमानजो धीमान्

- Gauḍa. 3. 34. निर्विकल्पस्य धीमतः
 Skanda. 13. इत्येवमाचरेद्दीमान्
 Gitā. 1. 3. तव शिष्येण धीमता
 6. 42. कुले भवति धीमताम्

धीर

- Kena. 2. धीराः प्रेत्यास्माहोकादमृतमभवन्ति 13.
 Brih. 4. 4. 8. तेन धीरा अपियन्ति.. स्वर्गम्
 21. तमेव धीरो विज्ञाय
 5. 13. 1. उद्धास्मादुक्थविद्धीरस्तिष्ठति
 Isā. 10. इति शुश्रुम धीराणाम् 13.
 Katha. 2. 2. तौ सम्परीत्य विविनक्ति धीरः
 — श्रेयो हि धीरो ऽभि.. वृणीते
 11. धृत्या धीरः.. अत्यस्त्राक्षीः
 12. धीरो हर्षशोकौ जहाति
 22. आत्मानं मत्वा धीरो न शोचति 4. 4.
 4. 1. काश्चिद्धीरः प्रत्यगात्मानमैक्षत्
 2. अथ धीरा भूमृतत्वं विदित्वा
 5. 12. तमात्मस्थं ये ऽनुपश्यन्ति धीराः 13; Svet. 6. 12; Siras. 5.
 6. 6. इन्द्रियाणां पृथग्भावं.. मत्वा धीरो न शोचति
 Mund. 1. 1. 6. यद्भूतयोनिं परिपश्यन्ति धीराः
 2. 2. 7. तद्विज्ञानेन परिपश्यन्ति धीराः
 3. 2. 1. शुक्रमेतदतिवर्त्तन्ति धीराः
 5. सर्वगं सर्वतः प्राप्य धीराः

- Mahānār. 5. 12. रजोभूमिस्त्वमौरोदयस्व
प्रवदन्ति धीराः
Gauḍa. 1. 28. ओङ्कारं मत्वा धीरो न शो-
चति
4. 3. अभूतस्यापरे धीराः
Kshur. 19. छिन्देन्नाडीशतं धीरः
Brahma. 3. तमात्मानं ये ऽनुपश्यन्ति
धीराः
Rāmap. 25. धीरो धनुर्धरः
Gītā. 2. 13. धीरस्तत्र न मुह्यति
15. समदुःखदुःखं धीरम्
14. 24. तुल्याप्रियाप्रियो धीरः

धीरधी

- Mukti. 2. 23. तद्वत्कार्येषु धीरधीः

धू

- Kaush. 1. 4. तत्सुकृतदुष्कृते धुनुते वा
(some MSS. read धुनु-
वाते)
Chhā. 8. 13. 1. धूत्वा शरीरम्

धूम

- Chhā. 2. 12. 1. धूमो जायते स प्रस्तावः
5. 4. 1. रश्मयो धूमः Brih. 6. 2. 9.
5. 5. 1. अभ्रं धूमः
5. 6. 1. आकाशो धूमः
5. 7. 1. प्राणो धूमः Brih. 6. 2. 12.
5. 8. 1. यदुपमन्वयते स धूमः
5. 10. 3. धूममभिसम्भवन्ति धूमा-
ब्रात्रिम् Brih. 6. 2. 16.
5. धूमो भवति धूमो भूत्वाभ्रं
भवति

- Brih. 2. 4. 10. पृथग्धूमा विनिश्चरन्ति
4. 5. 11; Maitri. 6. 32
(omits वि)

6. 2. 10. अभ्राणि धूमः
11. अग्निर्धूमः
13. लोमानि धूमः

- Brih. 6. 2. 14. धूमो धूमः
Śwet. 2. 10. नीहारधूमार्कानिलानलाना-
म्
Maitri. 6. 31. धूमार्चिर्विष्फुलिङ्गा इवाग्नेः
7. 11. एतद्धूमस्येव . . उत्क्रम्य
Mahānār. 19. 2. धूमाय स्वाहा
Gauḍa. 3. 5. रजोधूमादिभिर्युते
Gītā. 3. 38. धूमेनाव्रियते वह्निः
8. 25. धूमो रात्रिस्तथा कृष्णः
18. 48. धूमेनाग्निरिवावृताः

धूमगन्ध

- Kaush. 2. 3. अथ धूमगन्धं प्रजिघ्राय 4.

धूममार्ग

- Gopī. 5. धूममार्गविस्तृतं हि वेदार्थम्

धूत्र

- Garbha. 1. धूत्रः पीतः कपिलः पाण्डुरः

धूर्ति

- Siras. 3. किमु धूर्तिरमृतं मर्त्यं च

धृ

- Chhā. 4. 10. 3. स ह व्याधिना ऽनशितुं दध्रे
Brih. 1. 2. 5. तत्तदनुमप्रियत
6. शरीरं ऽभ्ययितुमप्रियत
1. 5. 21. वदिव्याम्येवाहमिति वाग्दध्रे
— तानि ज्ञातुं दध्रिरे
22. ज्वलिव्याम्येवाहमित्यभि-
र्दध्रे
23. यद्वा एते ऽमुर्ह्यप्रियन्त
3. 1. 2. प्रष्टुं दध्रे होताश्वलः
3. 8. 5. अपरस्मै धारयस्वेति
4. 3. 19. संहत्य पक्षौ संलयायै
प्रियते

- Śwet. 2. 9. मनो धारयेताप्रमत्तः
Maitri. 6. 9. विश्वं त्वया धार्यते जायमा-
नम् Prāṇāg. 2.

- Maitri. 6. 19. प्राणो वै तुर्याख्ये धारयेत्या-
णम्
- Mahānār. 4. 4. शिरसा धारिता देवि
9. 13. धारयामा नमोभिः
20. 14. इतो धर्माणि धारयन्
25. 1. यावद्भियते सा दीक्षा
Siras. 6. येन रुद्रेण जगदूर्ध्वं धारितं
पृथिवी द्विधा त्रिधर्ता
धारिता
- rahma. 2. तत्सूत्रमिति धारयेत्
— तत्सूत्रं धारयेद्योगी
— धारयेद्यः स चेतनः
- mṛita. 15. धारयित्वा तथात्मानम्
19. आकृष्य धारयेत्
- ogat. 12. शिरस्यात्मनि धारयेत्
- ṛāsa. 3. पवित्रं धारयेज्जन्तुसंरक्ष-
णार्थम्
- aṭhaśru. 4. लवैकं धारयेज्जन्तुसंरक्ष-
णार्थं वर्षावर्जम्
- arama. 3. ज्ञानदण्डो धृतो येन
— काष्ठदण्डो धृतो येन
- āruḍa. 3. य इमां महाविद्याममावा-
स्यायामधीयानो धारयेत्
- āsu. 1. मद्भक्तैर्ब्रह्मादिभिर्धारितम्
2. ललाटादिद्वादशस्थलेषु . .
धारयेत्
— ललाटकण्ठहृदयबाहुमूले-
षु . . धारयेत्
— शिराललाटहृदयेषु . . धा-
रयेत्
— ललाटे . . एकमूर्ध्वपुण्ड्रं वा
धारयेत्
3. मुमुक्षुर्धारयेन्नित्यम्
4. विधिना गोपीचन्दनं यो
धारयेत्
1. य एतच्च धारयेत्
3. य एवविद्वान् गोपीचन्दनं
धारयेत्

Krish.
Rāmap.

Gītā.

Rāmap.

Gītā.

Ait.

Bṛih. 1.

Kātha.

Maitri.

Garbha.

Gītā.

25. धृतं पाणौ स्वलीलया
49. धृत्वा व्याख्याननिरतः
50. शत्रुघ्नभरतौ धृतः
51. पश्चिमे लक्ष्मणं धृत्वा
93. शंखचक्रे गदाब्जे धृत्वा
5. 9. इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेषु वर्त-
न्त इति धारयन्
6. 13. धारयन्नचलं स्थिरः
7. 5. ययेदं धार्यते जगत्
15. 13. धारयाम्यहमोजसा
18. 33. धृत्वा यया धारयते
34. धृत्वा धारयते ऽर्जुन

धृतच्छत्र

51. धृतच्छत्रं सचामरम्

धृतराष्ट्र

11. 26. अमी च त्वां धृतराष्ट्रस्य
पुत्राः

धृति

5. 2. मेधा दृष्टिर्धृतिर्मतिः
5. 3. धृतिरधृतिः . . सर्वं मन एव
Maitri. 6. 30.
2. 11. धृत्वा धीरो नचिकेतो ज्य
स्नाक्षीः
6. 31. बुद्धिर्धृतिः स्मृतिः प्रज्ञानम्
5. धृतिर्दीक्षा सन्तोषश्च
10. 34. स्मृतिर्मेधा धृतिः क्षमा
11. 24. धृतिं न विन्दामि शमं च
विष्णो
6. संघातश्चेतना धृतिः
3. तेजः क्षमा धृतिः शौचम्
26. धृत्युत्साहसमन्वितः
33. धृत्वा यया धारयते
— धृतिः सा पार्थ सात्त्विकी
34. यया . . धृत्वा धारयते
— धृतिः सा पार्थ राजसी
35. धृतिः सा पार्थ तामसी

- Gītā. 18. 43. शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्यम्
51. धृत्यात्मानं नियम्य च
धृतिगृहीत
- Gītā. 6. 25. बुद्ध्या धृतिगृहीतया
धृतिदण्ड
- Maitri. 6. 28. धृतिदण्डं धनुर्गृहीत्वा
धृष
- Bṛih. 3. 1. 2. ते ह ब्राह्मणा न दधृषुः
3. 9. 27.
धृष्टकेतु
- Gītā. 1. 5. धृष्टकेतुश्रेकितानः
धृष्टद्युम्न
- Gītā. 1. 17. धृष्टद्युम्नो विराटश्च
1. धृष्टि
- Rāmāp. 26. धृष्टचटकविभूषितः (some
MSS. read दृष्टा° and
others दृष्टच°)
2. धृष्टि
- Rāmāp. 54. ततो धृष्टिर्जयन्तकः
90. धृष्ट्यादिकैर्लोकपालैः
धृष्ट्णु
- Nilā. 12. अनातताय धृष्ट्णवे
धे
- Bṛih. 6. 4. 27. तमिह धातवे करिति
धेनु
- Bṛih. 5. 8. 1. वाचं धेनुमुपासीत
Mahānār. 4. 5. भूमिर्धेनुधरित्री च
Śiras. 4. अदग्धा इव धेनवः
Gītā. 10. 28. धेनूनामास्मि कामधुक्
धैर्य
- Kātha. 6. 17. तं स्वाच्छरीरात्पवृहेत्..
धैर्येण

धैवत

Garbha.

1. *vide* निषाद**ध्मा**

Bṛih. 2. 4. 8.

यथा शंस्यस्य ध्मायमा
स्य 4. 5. 9.

Gītā.

1. 12. शंसं दध्मौ प्रतापवान्
15. पौण्ड्रं दध्मौ महाशंसम्
18. शंसान्दध्मुः पृथक्पृथक्**ध्यातृ**

Mahānār. 11.

5. नारायणः परो ध्याता

Sikhā.

1. किं तद्ध्यानं को वा ध्याता

Tejo.

10. न ध्यानं न च वा ध्याता

ध्यान

Kaush.

3. 2. मनसा ध्यानम्

3. मनः सर्वैर्ध्यानेः सहाध्या
(bis); 4. 20.4. मन एवास्मिन् सर्वाणि
ध्यानान्यभिविष्टज्यन्ते म
नसा सर्वाणि ध्यानान्या
प्नोति6. प्रज्ञया मनः समारुह्य मन
सा सर्वाणि ध्यानान्याप्नोति

Chhā. 7. 6.

1. ध्यानं वाच चित्ताद्भूयः

— ध्यानमुपास्वेति

2. यो ध्यानं ब्रह्मेत्युपास्ते
वद् ध्यानस्य गतं तत्र— अस्ति भगवो ध्यानाद्भूय
ति ध्यानाद्वाव भूयो ज

7. 7. 1. विज्ञानं वाच ध्यानाद्भूयः

7. 26. 1. आत्मनो ध्यानम्

Swet.

1. 14. ध्याननिर्भयनाभ्यासात्
Brahma 3; Dhyāna.

Maitri.

6. 9. ध्यानं प्रयोगस्थं मनो
इज्जिष्ठुतम्

- Maitri. 6. 18. ध्यानं धारणा तर्कः
24. ध्यानमन्तः परे तत्त्वे . . नि-
धीयते
- Mahānār. 11. 5. नारायणः परो ध्याता ध्या-
नम्
- Kaivalya. 2. अद्वाभक्तिध्यानयोगात्
- Nrip. 1. 2. किं ध्यानं किं दैवतम्
- Chāl. 7. ध्यानक्रियाभ्यां . . भुंक्ते
- Sikhā. 1. किमादौ प्रयुक्तं . . ध्यानं
ध्यायितव्यं किं तद्व्यानम्
— ओमित्येतदक्षरमादौ प्रयु-
क्तं ध्यानं ध्यायितव्यम्
2. सर्वकरणानि सम्प्रतिष्ठाय
ध्यानात्
— सर्वज्ञानयोगध्यानानाम्
- Brahma. 3. तेन सन्ध्या ध्यानमेव
- Brahmab. 5. एतज्ज्ञानं च ध्यानं च (so
MSS.).
- Amṛita. 6. प्रत्याहारस्तथा ध्यानम्
- Tejo. 1. तेजोबिन्दुः परं ध्यानम्
2. दुर्लभं दुस्तुरं ध्यानम्
10. न ध्यानं न च वा ध्याता
3. न मन्त्रं न ध्यानं नोपासनं च
- Parama. 11. ध्यानं निर्विषयं मनः
- Skanda. 5. यथा ध्यानेन वैराग्यम्
- Rāmāp. 1. 3. स्वरूपध्याननिरतम्
- Mukti. 33. तेजो नादो ध्यानं विद्या
50. तत्साधनमथो ध्यानम्
2. 53. ध्यानाभ्यासप्रकर्षतः
- Gītā. 12. 12. ज्ञानाद्भ्यासानं विशिष्यते
— ध्यानात्कर्मफलत्यागः
13. 24. ध्यानेनात्मानि पश्यन्ति
- Shur. 13. तद्व्यानबलयोगेन . . नि-
कृन्तयेत्
- Mukti. 2. ६० सरस्वतीरहस्य

ध्यानबलयोग

ध्यानविन्दु

1. ६० सरस्वतीरहस्य

ध्यानयोग

- Śwet. 1. 3. ध्यानयोगानुगतः
- Kshur. 18. छिद्यन्ते ध्यानयोगेन
- Dhyāna. 3. भिद्यते ध्यानयोगेन

ध्यानयोगपर

- Gītā. 18. 52. ध्यानयोगपरो नित्यम्

ध्यानसन्ध्या

- Brahma. 3. निरोदका ध्यानसन्ध्या

ध्यानान्तःस्थ

- Mahā. 1. तस्य ध्यानान्तःस्थस्य 2, 3.

ध्यानापादांश

- Chhā. 7. 6. 1. ध्यानापादांशा इवैव ते भ-
वन्ति (bis).

ध्यायिन्

- Maitri. 6. 34. यो बुद्धयन्तस्थो ध्यायी
६५

- At. 3. 8. ध्यात्वा हैवाज्ञमत्रप्स्यत्
11. यदि मनसा ध्यातं . . को
ऽहम्

- Kaus. 2. 13. एतद्वै ब्रह्म दीप्यते यन्मनसा
ध्यायत्यथैतन्म्रियते यन्न
ध्यायति

14. तन्मनसा ध्यायच्छिष्ये
3. 2. मनो ध्यायत् सर्वे प्राणा अ-
नुध्यायन्ति
3. न वाचा वदति न ध्यायति

- Chhā. 1. 3. 12. आत्मानमन्त उपसृत्य स्तु-
वीत कामं ध्यायन्

2. 22. 2. एतानि मनसा ध्यायन्नप्रमत्तः

5. 1. 8. ध्यायन्तो मनसा 9, 10.

7. 6. 1. ध्यायतीव प्रथिवी ध्यायती-
वान्तीरक्षं ध्यायतीव द्यौ-
र्ध्यायन्तीवापः &c.

- Bṛh. 4. 3. 7. ध्यायतीव लेलायतीव

Maitri.	6. 3. एतद्वा आदित्य ओमित्येवं ध्यायत 17. अनेनैव चेदं ध्यायते 38. अणोरप्यण्यं ध्यात्वा 7. 10. अतश्चिरं ध्यात्वामन्यत
Mund.2.	2. 6. ओमित्येवं धायथ आत्मानम् 3. 1. 8. ततस्तु तं पश्यते निष्कलं ध्यायमानः
Kaivalya.	7. नीलकण्ठं प्रशान्तं ध्यात्वा
Chôl.	3. ध्येयमानः कुमारकः 4. ध्यायते ध्यासिता तेन
Siras.	1. ते देवा रुद्रमध्यायन् 5. यस्तां ध्यायते नित्यम् (4 times).
Sikhâ.	1. किमादौ प्रयुक्तं ध्यानं ध्यायितव्यं . कश्चिद्व्ययः — ओमित्येतदक्षरमादौ प्रयुक्तं ध्यानं ध्यायितव्यम् 2. ध्येयमीशानं प्रध्यायान्ति — शिव एको ध्येयः शिवङ्करः
Mahâ.	2. सो ज्यत्कामो मनसा ध्यायेत 3 (or अध्यायत) 3. सो ध्यायत पूर्वमुखो भूत्वा (some MSS. ध्यायेत)
Prâṇag.	2. एष एवात्मा ध्यायेत
Brahmab.	16. तद्विज्ञानक्षरं ध्यायेत्
Amṛita.	15. मनः सङ्कल्पकं ध्यात्वा 21. पश्चाद् ध्यायेत पूर्वोक्तम्
Tejo.	10. न ध्येयो ध्येय एव च
Yogaśi.	1. यदा तु ध्यायते मन्त्रम् 3. ध्यायेत सततं प्राज्ञः 8. अथ न ध्यापयेज्जन्तुः
Kaṭhaśru.	1. आत्मानमेवं ध्यात्वा 4. अध्यात्ममस्य ध्यायतः
Hamsa.	1. ब्रह्मरन्ध्रं ध्यायन् — त्रिमात्रो जहमित्येव सर्वदा ध्यायन्

Hamsa.	2. हृदये ऽष्टदले हंसात्मानं ध्यायेत्
Kâlâg.	2. तेन सर्वे देवा ध्याता भवन्ति
Atmapra.	1. विष्णुं ध्यायन्न सीदति
Vâsu.	2. मां पाहि शरणागतमिति मां ध्यात्वा 3. यो मां ध्यायते हरिमव्ययम् — तत्र ध्यात्वामुयात्परम्
Gopl.	4. य एतद्ब्रह्मस्य सायं प्रातर्ध्यायेत्
Râmâp.	69. ध्यायेदष्टवसुन् 92. स यो ध्यायेन्मोक्षमाप्नोति सर्वः
Mukti.	1. 24. ध्यायन्मद्रूपमव्ययम्
Gîtâ.	2. 62. ध्यायतो विषयान्पुंसः 12. 6. मां ध्यायन्त उपासते

ध्रुव

Chhâ.	7. 4. 3. लोकान् ध्रुवान् ध्रुवः . . अभिसिध्यति 7. 5. 3.
	7. 26. 2. सत्त्वशुद्धौ ध्रुवा स्मृतिः
Brih.	1. 5. 14. ध्रुवैवास्य षोडशी कला 3. 9. 24. किदेवतो ज्ञ्यां ध्रुवायां विद्यसि
	4. 4. 20. एतदप्रमेयं ध्रुवं . . महान्ध्रुवः
Katha.	2. 10. न ह्यध्रुवैः प्राप्यते हि ध्रुवं तत् 3. 15. अनाद्यनन्तं महतः परं ध्रुवम् 4. 2. ध्रुवमध्रुवेष्विह न प्रार्थयन्ते
Swet.	2. 15. अजं ध्रुवं सर्वतस्त्रैविशुद्धम्
Maitri.	1. 4. ध्रुवस्य प्रचलनम् 6. 28. ध्रुवं विष्णुसंज्ञितम् 38; 7. 3.
Mahânâr.	19. 2. ध्रुवाय स्वाहा
Gauḍa.	4. 12. कारणं ते कथं ध्रुवम्
Brahmav.	14. ध्रुवं हि चिन्तयेद्ब्रह्म

- Chôl. 8. अष्टरूपामजां ध्रुवाम्
8. उदासीनं ध्रुवं हंसम्
Siras. 6. मधु क्षरन्ति यद्भुवम्
Nâda. 11. ध्रुवेति दशमी मता
16. दशम्यां च ध्रुवं व्रजेत्
Brahmab. 8. ब्रह्म सम्पद्यते ध्रुवम्
Dhyâna. 16. आत्मा सञ्चरते ध्रुवम्
Tejo. 8. शाश्वतं ध्रुवमच्युतम्
Gitâ. 2. 27. ज्ञानस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं
जन्म मृतस्य च
12. 3. कूटस्थमचलं ध्रुवम्
18. 78. तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवाणि

ध्रुवक्षिति

- Mahânâr. 1. 2. ध्रुवक्षितये स्वाहा
ध्रुवशील
Aruṇeya. 3. वर्षासु ध्रुवशीलः
ध्रुवस्थ
Sikhâ. 2. शिवमाकाशं मध्ये ध्रुवस्थम्
ध्रुवाम्नि
Brahmav. 2. ध्रुवाम्निः संप्रचक्षते

नकुल

- Gitâ. 1. 16. नकुलः सहदेवश्च
नक्त
Chhâ. 8. 4. 2. नक्तमहरेवाभिनिष्पद्यते
Brih. 6. 3. 6. मधु नक्तमुतोषसः Mahâ-
nâr. 9. 9; 17. 7.
Mahânâr. 18. 1. यद्विवा च नक्तं चैनश्चकूम
20. 1. ये भूताः प्रचरन्ति दिवा न-
क्तम्
Kathâsru. 1. नास्य नक्तं न वा दिवा
Parama. 3. नाहर्न नक्तम् (two MSS.
have नाहं न त्वम्)

नक्षेश

- Kathâsru. 1. यो नक्षेशः स तप्यते तपः

नक्षत्र

- Kaush. 2. 3. शुद्धपक्षे वा पुण्ये नक्षत्रे
Chhâ. 1. 6. 4. नक्षत्राण्येवर्क् . . नक्षत्राण्ये-
व सा
2. 20. 1. नक्षत्राणि प्रतिहारः
2. 21. 1. नक्षत्राणि वयांसि मरीचयः
स प्रतिहारः
4. 12. 1. आपो दिशो नक्षत्राणि च-
न्द्रमाः
5. 4. 1. नक्षत्राणि विस्फुलिङ्गाः
Brih. 6. 2. 11.
7. 12. 1. आकाशे वै . . नक्षत्राणि
8. 1. 3. विद्युन्नक्षत्राणि
Brih. 1. 1. 1. नक्षत्राण्यस्थानि
3. 9. 3. चन्द्रमाश्च नक्षत्राणि च
6. 3. 1. पुंसां नक्षत्रेण . . जुहोति
Tait. 1. 7. 1. आदित्यश्चन्द्रमा नक्षत्राणि
3. 10. 3. ज्योतिरिति नक्षत्रेषु
Maitri. 7. 1. नक्षत्राणि . . पुरस्तादुद्यन्ति
Nrip. 5. 10. यत्र न नक्षत्राणि भान्ति
Mahâ. 1. न नक्षत्राणि न सूर्यः
Râmôt. 5. यो वै श्रीरामः . . यानि न-
क्षत्राणि (29)

- Gitâ. 10. 21. नक्षत्राणामहं शशी

नक्षत्रलोक

- Brih. 3. 6. 1. नक्षत्रलोकेषु गार्गीति क-
स्मिन्नु खलु नक्षत्रलोका
ओताश्च प्रोताश्चेति

नक्षत्रविद्या

- Chhâ. 7. 1. 2. अध्येमि . . नक्षत्रविद्याम्
4. नाम वै . . नक्षत्रविद्या
7. 2. 1. वाग्वै . . विज्ञापयति . . न-
क्षत्रविद्याम्

Chhā. 7. 7. 1. विज्ञानेन वै...विजानाति
...नक्षत्रविद्याम्

नख

Kaush. 4. 20. अनुप्रविष्ट आलोमभ्य आ-
नखेभ्यः

Chhā. 8. 8. 1. आलोमभ्य आनखेभ्यः प्र-
तिरूपम्

Kathaśru. 3. केशश्मश्रुलोमनखानि

नखनिकृन्तन

Chhā. 6. 1. 5. एकेन नखनिकृन्तनेन सर्वं
काष्ण्यायस विज्ञातम्

नखाग्र

Bṛiḥ. 1. 4. 7. स एष इह प्रविष्ट आनखा-
ग्रेभ्यः

नगर

Kathaśru. 1. नगरे पञ्चरात्रं चतुरो मा-
सान्...ग्रामे वा नगरे वा-
पि वसेत्

Aśrama. 4. नगरे तीर्थेषु पञ्चरात्रं व-
सन्तः

Mukti. 1. 1. अयोध्यानगरे रम्ये

नघारिष

Prāṇāg. 1. जीवलां नघारिषाम्

नचिकेतस्

Kaṭha. 1. 1. नचिकेता नाम पुत्र आस
14. स्वर्ग्यमग्निं नचिकेतः प्रजा-
नन्

19. एष ते ऽग्निर्नचिकेतः

— तृतीयं वरं नचिकेतो वृ-
णीष्व

21. अन्यं वरं नचिकेतो वृ-
णीष्व

24. महाभूमौ नचिकेतस्त्वमेधि

25. नचिकेतो मरणं मानुषाक्षीः

Kaṭha. 1. 29. नान्यं तस्मान्नचिकेता वृ-
णीते

2. 3. कामानभिध्यायन्नचिकेतो
ऽत्यस्त्राक्षीः

4. विद्याभीप्सिनं नचिकेतसं
मन्ये Maitri. 7. p (has
प्सितं)

9. त्वादृङ् नो भूयान्नचिकेतः
प्रष्टा

11. धृत्या धीरो नचिकेतो ऽत्य-
स्त्राक्षीः

13. विवृतं सद्म नचिकेतसं मन्ये

नचिरात्

Gītā. 12. 7. भवामि नचिरात्पार्थ
नचिरेण

Gītā. 5. 6. ब्रह्म नचिरेणाधिगच्छति

नङ्पूर्व

Rāmāp. 87. नङ्पूर्वास्तास्तस्य दिक्ष्वर्च-
येच्च

नट

Maitri. 4. 2. नट इव क्षणवेषम्

7. 8. vide रङ्गावतारिन्

नति

Rāmāp. 67. वर्माखनतिसंयुक्तम्

74. तारो नतिश्च

80. अन्ततो नतिः

नट्

Ait. 3. 3. एतदभिसृष्टं नटत् पराङ्मुख्यं
जिघांसत्

नटण्डधर

Aśrama. 4. परमहंसा नटण्डधराः

नदधु

Chhā. 3. 13. 8. नदधुरिषामेरिष ज्वलताः

नदी

- Kaush. 1. 3. विजरा नदी
— अम्बया नद्यः
— विजरां वा अयं नदीं प्रापत्
4. स आगच्छति विजरां नदीम्
Chhā. 3. 19. 2. या धमनयस्ता नद्यः
6. 10. 1. इमाः सोम्य नद्यः पुरस्ता-
त्प्राच्यः स्यन्दन्ते
Brh. 3. 8. 9. प्राच्यो ज्या नद्यः स्यन्दन्ते
Maitri. 6. 22. नद्यः किङ्किणी कांस्यम्
Mund. 3. 2. 8. यथा नद्यः स्यन्दमानाः
Praśna. 6. 5. यथेमा नद्यः स्यन्दमानाः
Gītā. 11. 28. यथा नदीनां बहवो जम्बु-
वेगाः

नदीपुलिन

- Jābāla. 6. *vide* स्थाण्डिल

नदीपुलिनशायिन्

- Nyāsa. 4. नदीपुलिनशायी स्यात्
Kāṭhāsru. 4.

ननक्तु

- Maitri. 1. 4. *vide* आदि

ननमस्कार

- Parama. 3. आशाम्बरो ननमस्कारः

ननिन्दास्तुति

- Parama. 3. नस्वधाकारो ननिन्दास्तुतिः
(निन्दा is in one MS. only).

नन्द

- Ṛish. 5. यो नन्दः परमानन्दः

नन्दनातीत

- Tejo. 8. आनन्दं नन्दनातीतम्

नन्दिकेश्वर

- śāhānār. 3. 3. नन्दिकेश्वराय धीमहि

नपर

- Tejo. 11. नपरं परमात्परम्

नपुंसक

- Kaush. 1. 7. केन नपुंसकानीति
Swet. 5. 10. नैव चायं नपुंसकः
Garbha. 3. उभयोर्बाजतुल्यत्वान्नपुंसक-
म्

नभःस्पृश

- Gītā. 11. 24. नभःस्पृश दीपमनेकवर्णम्

नभस्

- Brh. 1. 1. 1. नभो मांसानि
Maitri. 6. 27. आत्रेः सन्नभसि निहितम्
35. नभसो जन्तर्गतस्य तेजसो-
शमात्रम् (4 times).
7. 7. सत्ये नभसि हिताय नमः
11. नभसः खे जन्तर्भूतस्य (bis).
— नभसि प्रशाखयैवोक्तम्
Gītā. 1. 19. नभश्च पृथिवीं चैव

नभ्य

- Brh. 1. 5. 15. तदेतन्नभ्यं यदयमात्मा

नम्

- Tait. 3. 10. 4. तन्नम इत्युपासीत नम्यन्ते
ज्ज्मै कामाः
Gaṇḍa. 4. 2. देशितस्तं नमाम्यहम्
Nrip. 1. 6. नमा चतुर्थान्ताद्देश्याद्यम्
7. म्यहं चतुर्थस्यान्यम्
2. 3. नमामि दशमं (स्थानं जा-
नीयात्)
4. नमामि तमहं सर्वतोमुखम्
— कस्मादुच्यते नमामीति
— यं सर्वं देवा नमन्ति
— तस्मादुच्यते नमामीति
Nrisut. 4. आत्मानं . . अनुदुभा नत्वा
— नृसिंहं नत्वा

- Nrisut. 4. एष एव नमाम्येष एवाहम्
— नत्वा च बहुधा कृष्टा
5. एष एव नमाम्येष हि व्याप्तः
तमः
— एष एव नमाम्येष होवोत्कृष्टः
— एतदेव नमाम्येतद्धि महा-
विभूति
6. नमाम्यनमामि . . बुबुधरे
Siras. 4. प्रणामयति नामयति च
Śikhā. 2.
Krish. 24. नमन्ति देवरूपेभ्यः
Gītā. 11. 37. कस्माच्च तेन नमेरन्महा-
त्मन्

नमउक्ति

- Bṛih. 5. 15. 1. भूयिष्ठां ते नमउक्तिं विधेम
Isā. 18.

नमस्

- Chhā. 2. 24. 5. नमो ऽग्नये पृथिवीक्षिते
Maitri. 6. 35.
9. नमो वायवे ऽन्तरिक्षक्षिते
Maitri. 6. 35.
14. नम आदित्येभ्यश्च विश्वे-
भ्यश्च देवेभ्यः
Bṛih. 2. 6. 3. ब्रह्म स्वयंभु ब्रह्मणे नमः
4. 6. 3; 6. 5. 4.
3. 1. 1. नमः परमात्मने
2. नमो वयं ब्रह्मिष्ठाय कुर्मः
3. 8. 5. नमस्ते ऽस्तु याज्ञवल्क्य
4. 2. 1, 4.
5. 14. 7. नमस्ते तुरीयाय दशैताय
पदाय
Taih. 1. 1. 1. नमो ब्रह्मणे नमस्ते वायो
1. 12. 1.
3. 10. 4. तन्नम इत्युपासीत
Kāṭha. 1. 9. नमस्ते ऽस्तु ब्रह्मन्
Śwet. 2. 5. यज्ञे वां ब्रह्म पूर्य नमोभिः

- Śwet. 17. तस्मै देवाय नमो नमः
Maitri. 4. 1. भगवन्नमस्ते ऽस्तु
5. 1. विश्वेश्वर नमस्तुभ्यम्
— नमः शान्तात्मने तुभ्यं नमो
गुह्यतमाय च
6. 35. नम आदित्याय दिविक्षिते
— नमो ब्रह्मणे सर्वक्षिते
38. ओं नमो ब्रह्मणे नमः
7. 7. तस्मै ते विश्वरूपाय . . नमः
Mund. 3. 2. 11. नमः परमक्रविभ्यः Praśna
6. 8.
Mahānār. 5. 1. नमो ऽग्नये ऽस्तुमते नम इ
न्द्राय नमो वरुणाय &c.
6. 3. सुतरसिद्धतरसे नमः
5. अग्ने अत्रिवन्नमता गुणानः
7. 1. नमो देवेभ्यः 2, 3, 5.
6. नमो ब्रह्मणे धारणं मे ऽस्तु
9. 13. वयं नाम . . धारयामा न
मोभिः
12. 1. विश्वरूपाय वै नमः
13. 2. तस्मै रुद्राय नमो अस्
(bis); 3.
4. नमो हिरण्यवाहवे
— उमापतये नमो नमः
17. 1. सद्योजाताय वै नमः
— भवोज्ञवाय नमः
2. वामदेवाय नमः &c.
3. नमस्ते अस्तु रुद्र रूपेभ्यः
19. 2. नमो रुद्राय पशुपतये
— भूतेभ्यो नमः
Nṛip. 2. 2. ओं हृदयाय नमः
4. 3. ओं यो वै नृसिंहो देवो
गवान् यश्च ब्रह्मा तस्मै
नमो नमः (similarly
times).
Nṛisut. 9. नमस्ते भगवन् प्रसीद
— नमस्तुभ्यं वयं ते

Siras.

2. यो वै रुद्रः स भगवान् . .
तस्मै वै नमो नमः (31
times).

3. तस्मै महाभासाय वै नमो
नमः

6. तस्मै रुद्राय नमो अस्त्वप्रये
— तस्मै रुद्राय वै नमो नमः
(bis).

— भूर्भुवः स्वरो नमः Prâ-
nâg. 1.

Nila.

4. नमस्ते भवभामाय नमस्ते
भवमन्यवे

— नमस्ते अस्तु बाहुभ्यामुतो
त इषवे नमः

10. तस्मै वृष्टाय ते नमः

11. नमो ऽस्तु नीलशिखण्डाय
— तेभ्यो ऽहमकरं नमः

12. नमोऽसि त आयुधाय

— उभाभ्यामकरं नमः

18. नमो अस्तु सर्पेभ्यः

— तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः 19, 20.

24. नमो भवाय नमः शर्वाय
नमः कुमाराय शत्रवे

25. नमो नीलशिखण्डाय नमः
सभाप्रपादिने

— तस्मै नीलशिखण्डाय नमः

4. नम इति पञ्चात्

— नम इति द्वे भक्षरे

5. ओ नमो नारायणाय At-
mapra. 1 (bis).

1. ओ नमः प्रत्यगानन्दं ब्रह्म
पुरुषम्

2. चक्राङ्कित नमस्तुभ्यम्

18. जगत्प्राणायात्मने ऽस्मै नमः
स्यान्मस्तैवैक्यं प्रवदेत्

19. जीवबाचि नमो नाम

20. नमो मायामयाय च

Râmap.

31. नमो वेदादिरूपाय ओंका-
राय नमो नमः

65. तथो नमो भगवते वासुदे-
वाय

Râmot.

2. दीर्घानलं पुनर्माय नमश्च-
न्द्राय नमो भद्राय नमः

5. यो वै श्रीरामः . . तस्मै वै
नमो नमः (47 times).

— ओ नमो भगवते वासुदेवा-
य (44).

Gitâ.

11. 31. नमो ऽस्तु ते देववरप्रसीद

39. नमो नमस्ते ऽस्तु सहस्रकृ-
त्वः पुनश्च भूयो ऽपि नमो
नमस्ते

40. नमः पुरस्ताद् . . नमो ऽस्तु ते
सर्वत एव सर्व

नमस्कारं

Brîh. 3. 3. 12. यदस्मान्नमस्कारेण मुच्ये-
ध्वम्

नमस्कृ

Maitri. 1. 2. तस्मै नमस्कृत्वा 6. 29, 30;
7. 10.

Gauḍa. 4. 100. बुध्वा पदमनानात्वं नम-
स्कुर्मो यथाबलम् (MSS.
have मनः कुर्मो)

Vâsu.

1. नमस्कृत्य भगवन्तम्

2. गोपीचन्दनं नमस्कृत्वा

Râmot.

5. एतया गदया नमस्करोति

Gitâ.

9. 34. मद्याजी मां नमस्कुह
18. 65.

11. 35. नमस्कृत्वा भूय एवाह कृ-
ष्णम्

1. नमस्य

Gitâ.

9. 14. नमस्यन्तश्च मां भक्त्या

11. 36. सर्वे नमस्यन्ति च सिद्ध-
धाः

2. नमस्य

Kātha. 1. 9. अतिथिर्नमस्यः

नमामित्व

Nṛisut. 7. नमामित्वादहन्त्यादिति

नर

Bṛih. 2. 5. 16. तद्वां नरा सनये दंस उग्रम्

Isā. 2. न कर्म लिप्यते नरे

Kātha. 2. 8. न नरेणावरोण प्रोक्तः

3. 9. मनःप्रमहवान्नरः

Maitri. 7. 6. vide आदि

Mahā. 1. स एकाकी नर एव

Gītā. 2. 22. नवानि गृह्णाति नरोऽप-
राणि

5. 23. स युक्तः स सुखी नरः

10. 27. नराणां च नराधिपम्

12. 19. भक्तिमान्मे प्रियो नरः

16. 22. एतैर्विमुक्तः... नरः

17. 17. श्रद्धया परया तपं तपः...
नरैः

18. 15. यत्कर्म प्रारभते नरः

45. संसिद्धिं लभते नरः

71. शृणुयादपि यो नरः

नरक

Parama. 3. स याति नरकान् घोरान्

Gopī. 1. लोकस्य मरकात्... संर-
क्षणी

Gītā. 1. 42. संकरो नरकायैव

44. नरके नियतं वासः

16. 16. पतन्ति नरके ज्जुचौ

21. त्रिविधं नरकस्येदं द्वारम्

नरपुङ्गव

Gītā. 1. 5. शैव्यश्च नरपुङ्गवः

नरलोकवीर

Gītā. 11. 28. त्वया तवामी नरलोकवीरः

नराधम

Gītā. 7. 15. न मां... प्रपद्यन्ते नराधमाः

16. 19. तानहं... नराधमान्

नराधिप

Gītā. 10. 27. नराणां च नराधिपम्

नल

Rāmāp. 57. नलादिभिरलंकृतः (Weber
has नीला)

नव

Kaush. 2. 15. नवैस्तृणैरगारं संस्तीर्य

Gītā. 2. 22. नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि
— अन्यानि संयाति नवानि
देही

नवकुल

Mahāmār. 3. 1. नवकुलाय विद्महे विपद-
न्ताय धीमहि । तन्नः सर्व-
प्रचोदयात् (This Mantra
occurs in one MS., but
not being recognized
by Nārāyaṇa, is put in
a footnote to my edition
It occurs also in one
MS. of the Gāruda).

नवतर

Bṛih. 3. 9. 28. रोहति मूलान्नवतरः पुनः

4. 4. 4. अन्यं नवतरं कल्याण-
रूपम् (bis).

नवद्वार

Śvet. 3. 18. नवद्वारे पुरे देही G
5. 13.

Yogaśi. 4. एकस्तंभे नवद्वारे

Yogant. 13. निषिद्धे तु नवद्वारे

नवधा

Chhā. 7. 26. 2. पञ्चधा सप्तधा नवधा

नवन्

Siras. 6. नव दिवो देवजनेन गुमा
नवान्तरिक्षाणि नव भूम
इमाः

āmot. 5. यो वै श्रीरामः... ये च नव
ग्रहाः (30)

नवम

rip. 2. 3. मृत्युमृत्युं नवमं (स्थानं
जानीयात्)

arbha. 3. नवमे मासि सर्वलक्षणज्ञा-
नसम्पूर्णः

lāda. 11. नवमी महती नाम

16. नवम्यां च महर्लोकम्

ṇinda. 8. नवमेन तु पिण्डेन

lamsa. 2. नवमो भेरीनादः
— नवमं परित्यज्य दशम-
मेवाभ्यसेत्
— अद्दयं नवमे देहम्

नवश्राद्ध

lāhānār. 19. 1. चौरस्यान्नं नवश्राद्धम्

नवषट्कार

arama. 3. नवषट्कारो यादृच्छिकः

नवांशक

aitri. 6. 14. तत्रैकैकमात्मनो नवांशकं
सचारकविधम्

नवात्मक

risut. 4. सच्चिदानन्दपूर्णात्मसु नवा-
त्मकं... संभाव्य

नवाधिकशत

ukti. 1. 12. नवाधिकशतं शाखा यजुषः

नव्य

āhānār. 6. 4. अग्ने त्वं पारया नव्यः
7. सप्ताष्ट होता नव्यश्च सत्सि

नश

Chhā. 8. 5. 3. एष ह्यात्मा न नश्यति
8. 9. 1. शरीरस्य नाशमन्वेष्ट नश्य-
ति 2.

Mahānār. 20. 10. अलक्ष्मी मे नश्यत
Chūl. 18 नश्यन्ते व्यक्ततां भूयो
जायन्ते

Nīla. 2. अनेशन्नस्येषवः
Nār. 5. रात्रिकृतं पापं नाशयति
— दिवसकृतं पापं नाशयति

Gāruda. 2. हतं विषं नष्टं विषम्
Jābāla. 2. सर्वानिद्रियकृतान्पापान्नाश-
यति Rāmōt. 4.

Gopī. 4. अहोरात्रकृतं पापं नाशयति
5. तेषां पापानि नश्यन्ति

Rāmōt. 4. स जन्मान्तरितान्दोषान्नाश-
यति

Mukti. 2. 13. निःशंकमेव नश्यन्ति
27. क्षिप्रं द्वे अपि नश्यतः

Gītā. 1. 40. धर्मे नष्टे कुलं कृस्त्रम्
3. 32. विद्धि नष्टानवेतसः
4. 2. योगो नष्टः परन्तप
5. 16. येषां नाशितमात्मनः
6. 38. छिन्नाभ्रमिव नश्यति
10. 11. नाशयाम्यात्मभावस्थः
18. 73. नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धा

नष्टात्मन्

Gītā. 16. 9. नष्टात्मानो जल्पबुद्धयः

नस्

Mahā. 1. तस्य ध्यानान्तःस्थस्य यज्ञः-
स्तोममुच्यते (so Nārā-
yana and some MSS.;
others यज्ञस्तोमम्).

नसंवत्सर

Mahā. 1. नास्य प्रजा नसंवत्सरा जा

यन्त्रे (so Nārāyaṇa; but
Sāṃkarānanda reads
अस्य प्रधानसंवत्सरा जा-
यन्ते)

नसम

Śikha.

1. नसममित्यात्मज्योतिः

नस्वधाकार

Parama.

3. नस्वधाकारो ननिन्दास्तुतिः

1. नाक

Chhā. 2. 10.

5. तच्चाकं तद्विशोकम्

Muṇḍ. 1. 2. 10.

नाकस्य पृष्ठे Mahānār. 1. 1.

Mahānār. 5. 3.

नाकस्य पृष्ठमारुह्य

10. 5.

परेण नाकम् Kaiyalya. 3.

22. 1.

शमेन नाकं मुनयो ज्व-
विन्दन्

2. नाक

Bṛih. 6. 4. 4.

नाको मौद्गल्यः Tait. 1. 9. 1.

नाग

Bṛih. 1. 3. 22.

समो नागेन

Nrip.

7. स नागनाकर्षयति

Śiras.

6. नागा ये अन्तरिक्षे

Gāruda.

2. नागानां सर्पाणां वृश्चिकानाम्

Rāṇap.

86. कूर्मनागौ

Gītā.

10. 29. अनन्तथास्मि नागानाम्

नागेन्द्र

Mukti.

2. 47. ते निबभन्ति नागेन्द्रम्

नाचिकेत

Kātha.

1. 18. य एव विद्वांश्चिनुते नाचि-
केतम्2. 10. ततो मया नाचिकेतश्चितो
अग्निः

3. 2. नाचिकेतं शकेमहि

16. नाचिकेतमुपाख्यानम्

Kātha.

6. 18. मृत्युमोक्षां नाचिकेतो ज
लब्ध्वा विद्याम्

नाडिशत

Kshur.

15. एकोत्तरं नाडिशतम्

नाडिसञ्चय

Kshur.

15. समूहनाडिसञ्चयम्

नाडी

Kaush.

4. 19. हिता नाम पुरुषस्य नाड

Chhā. 8. 6. 1.

या एता हृदयस्य नाडः

2. ता आसु नाडीषु सृमा आ
भ्यो नाडीभ्यः प्रतायन्ते3. आसु तदा नाडीषु सृमं
भवति6. शतं चैका च हृदयस्य नाड
Kātha. 6. 16.

Bṛih. 2. 1. 19.

हिता नाम नाडो ह्यसप्रतिः
सहस्राणि

4. 2. 3.

यैषा हृदयादूर्ध्वा नाडुषु
रति

— हिता नाम नाडो ज्वरहृदये

4. 3. 20.

हिता नाम नाडः

Maitri.

6. 21. ऊर्ध्वगा नाडी क्षुप्रस्राव्य

37. एषा नाडस्रबहुम् (!)

7. 11.

सा तयोर्नाडी द्वयोरेका

Muṇḍ. 2. 2. 5.

संहता यत्र नाडः

Prašna.

3. 6. अत्रैतदेकशतं नाडीनाम्

Brahmav.

11. सा नाडी सूर्यसङ्काशा (or

MS. reads सूत्रसंकाशा

Kshur.

8. तत्र नाडी क्षुप्रस्राव्य तु नाडी

भिर्बहुभिर्वृता

9. शुक्लां नाडीं समाश्रयेत्

11. तां नाडीं पूरयन्त्यतः

17. नाडीषु तैत्तिरम्

20. सा नाडी तां विभावयेत्

Brahma.

1. प्राणदेवतास्ताः सर्वाः

नाडीशत

Kshur.

19. छिन्देन्नाडीशतं धीरः

नाडीसूत्रगत

Garbha.

3. अशितपीतनाडीसूत्रगतेन

नातिनीच

Gitā.

6. 11. नात्युच्छ्रितं नातिनीचम्

नातिमानिता

Gitā.

16. 3. अत्रोहो नातिमानिता

नात्यर्थम्

Iyāsa.

4. नात्यर्थं . . शरीरमुपताप-

येत् Kāṭhaśru. 4.

नात्युच्छ्रित

Gitā.

6. 11. नात्युच्छ्रितं नातिनीचम्

नाद

hyāna.

4. नादं बिन्दोः परे स्थितम्

ogat.

10. मकारे लभते नादम्

aṁsa.

1. अथो नादमाधाराद्भ्रमरन्ध्र-
पर्यन्तम्2. यदा हंसो नादे लीनो भ-
वति— स एव जपकोट्यां नादम-
नुभवति

— नादो दशविधो जायते

map.

68. नादबिन्दुसमायुतम्

72. vide आदि

73. बिन्दुनादैः

mot.

2. नादः षष्ठाक्षरो भवति

kti.

1. 31. बिन्दुनादः शिरः शिखा

33. तेजो नादो ध्यानं विद्या

नादबिन्दु

kti.

1. vide बहुच

नादान्त

2. बिष्णुर्मनसि नादान्ते

नाना

Kaush.

3. 8. नो एतन्नाना

Chhā 1.

1. 10. नाना तु विद्या चाविद्या च

Brih. 4.

4. 19. नेह नानास्ति किञ्चन

Kāṭha. 4. 11.

— य इह नानेव पश्यति

Kāṭha. 4. 10, 11 ; Atma-

pra. 1.

Gauḍa.

2. 34. नात्मभावेन नानेदम्

3. 24. नेह नानेति चास्मायात्

नानात्यय

Chhā. 4.

10. 3. बहव इमे ऽस्मिन्पुरुषे का-
मा नानात्ययाः

6. 9. 1. नानात्ययानां वृक्षाणां रसान्

नानात्व

Maitri.

3. 3. नानात्वमुपैति (bis).

— एतद्वै नानात्वस्य रूपम्

Gauḍa.

3. 13. नानात्वं निन्द्यते यच्च

4. 91. विद्यते नहि नानात्वं तेषां
कचन किञ्चन

नानाभाव

Gitā.

18. 21. नानाभावानृपृथग्विधान्

नानायोनिसहस्र

Garbha.

4. नानायोनिसहस्राणि योनयो-
वितानि यानि वै

नानारस

Maitri.

6. 22. यथा सम्पन्ना मधुत्वं नाना-
रसाः

नानारूप

Maitri.

3. 5. भूतात्मा तस्मान्नानारूपा-
ण्याप्नोति

नानार्थ

Kāṭha.

2. 1. उभे नानार्थे पुरुषं सिनीतः

नानावर्णाकृति

Gītā. 11. 5. नानावर्णाकृतीनि च

नानाविध

Garbha. 4. पीता नानाविधाः स्तनाः

Gītā. 11. 5. नानाविधानि दिव्यानि

नानाशस्त्र

Gītā. 1. 9. नानाशस्त्रप्रहरणाः

नान्दन

Ait. 3. 12. सैषा विदुतिर्नाम द्वास्तदे-
तन्नान्दनम्

नाभि

Ait. 1. 4. नाभिर्निरभिद्यत नाभ्या अ-
पानः2. 4. मृत्युरपानो भूत्वा नाभिं प्रा-
विशत्

Kaush. 3. 8. नाभावरा अर्पिताः

Chhā. 7. 15. 1. यथा वा अरा नाभौ स-
मर्पिताःTait. 3. 10. 6. पूर्वदेवैभ्यो ऽमृतस्य नाभेभा-
यि Nrip. 2. 4.Maitri. 6. 6. स्वरित्यस्याः शिरो नाभि-
र्भुवःMahānār. 1. 6. विश्वं विभर्त्सि भुवनस्य
नाभिः

9. 12. जिह्वादेवानाममृतस्य नाभिः

11. 8. नाभ्यामुपरि तिष्ठति

5. 1. मध्ये नाभिर्भवति नाभ्यां
वा एते अराः प्रतिष्ठिताः2. तस्य मध्ये नाभ्यां तारकं
भवति

ब्रह्माविष्णुमहेश्वरा नाभ्याम्

अकारं ब्रह्माणं नाभौ

Brahma. 2. नाभिर्द्वयं कण्ठं मूर्धा

Prāpāg. 2. पार्श्वपक्षो भूत्वा नाभ्यां ति-
ष्ठति

नाभिदेश

Kshur. 7. नाभिदेशे समाश्रयेत्

Nāda. 3. नाभिदेशे महर्जगत्

Amṛita. 34. समानो नाभिदेशे तु

नाभिस्थान

Dhyāna. 11. नाभिस्थाने प्रतिष्ठितम्

नामतस्

Maitri. 6. 23. ओङ्कारो नाम नामतः

Rāmāp. 4. ज्ञानमार्गं च नामतः

नामधेय

Ait. 5. 2. एतानि प्रज्ञानस्य नामधेय
नि भवन्तिChhā. 6. 1. 4. वाचारंभणं विकारो ना-
मधेयम् 5, 6; 6. 4. 1, 2
3, 4.Brh. 2. 3. 6. अथ नामधेयं सत्यस्य स
त्यमिति

नामधेया

Nāda. 10. पञ्चमी नामधेया च

नामन्

Ait. 3. 12. सैषा विदुतिर्नाम द्वा-
14. तस्मादिदन्द्रो नामेदन्द्रं
वै नामKaush. 1. 7. केन मे पौञ्चानि नामा-
मोषि2. 3. वाङ्माम देवतावरोधिनी
(similarly five times
more).

11. नामास्य दधाति

— नामास्य गृह्णाति

— पुत्र ते नाम्ना मूर्धानम्
जिघ्रामि8. 2. न हि कश्चन शकुयात्
वाचा नाम प्रशापयितुं

- Laush. 3. 8. तदेनं वाक् सर्वैर्नामभिः स-
हाप्येति (bis) ; 4. 20.
4. वागेवास्मिन् सर्वाणि नामा-
न्यभिविद्यन्त्यन्ते वाचा स-
र्वाणि नामान्याप्नोति
5. तस्यै नाम परस्तात्पतिवि-
हिता भूतमात्रा
6. प्रज्ञया वाचं समारुह्य वाचा
सर्वाणि नामान्याप्नोति
7. न हि प्रज्ञापेता वाक्नाम किं-
चन प्रज्ञापयेत्
— नाहमेतन्नाम प्राज्ञासिषमि-
ति
4. 19. हिता नाम पुरुषस्य नाद्यः
Kena. 31. तद्ध तद्धनं नाम
Chhā. 1. 6. 7. तस्योदिति नाम
1. 7. 5. यन्नाम तन्नाम
3. 15. 2. प्राची दिग्जुहूर्नाम (simi-
larly 3 times more).
4. 2. 5. रैक्पर्णा नाम
4. 4. 2. जवाला त नामाहमस्मि स-
त्यकामो नाम त्वमसि 4.
4. 5. 2. चतुष्कलः पादो ब्रह्मणः प्र-
काशवान्नाम (similarly
in 4. 6. 3; 4. 7. 3; 4. 8. 3.)
5. 2. 1. अनो ह वै नाम प्रत्यक्षम्
6. अमो नामासि
7. 1. 3. यद्वै किञ्चैतदध्यगीष्टा ना-
मैवैतत्
4. नाम वा ऋग्वेदः... नामैवै-
तन्नामोपास्व
5. स यो नाम ब्रह्मेत्युपास्ते
यावन्नामो गतम् &c.
— अस्ति भगवो नाम्नो भूय
इति नाम्नो वाच भूयोऽस्ति
7. 2. 1. वाग्वाच नाम्नो भूयसी
7. 3. 1. वाचं च नाम च मनो ज्ञभ-

- Chhā. 7. 4. 1. तामु नाम्नीरयति नाम्नि म-
न्त्रा एकं भवन्ति 7. 5. 1.
7. 26. 1. आत्मतो नाम
8. 3. 4. ब्रह्मणो नाम सत्यमिति
Brih. 1. 3. 9. सा वा एषा देवता दूर्नाम
1. 4. 1. ततो ऽहन्नामभवत्
— अथान्यन्नाम प्रब्रूते यदस्य
भवति
7. प्राणमेव प्राणो नाम भवति
1. 5. 17. पुत्रो मुञ्चति तस्मात्पुत्रो
नाम
1. 6. 1. त्रयं वा इदं नाम रूपं कर्म
— तेषां नाम्नां वागित्येतद्देवा-
मुक्थम्
— अतो हि सर्वाणि नामान्यु-
त्तिष्ठन्ति
— एताद्वै सर्वैर्नामभिः समम्
— तद्देवां ब्रह्मेतद्वै सर्वाणि ना-
मानि विभर्षि
2. 1. 15. तमेतैर्नामभिरामन्त्रयाञ्च-
क्रे
17. अथ हैतत्पुरुषः स्वपिति
नाम
19. हिता नाम नाद्यो द्वासप्ततिः
सहस्राणि
2. 2. 4. अस्तिह वै नामैतद्यद्विरिति
3. 2. 3. स नाम्नातिप्राहेण गृहीतो
वाचा हि नामान्यभिवदति
12. किमेनं न जहातीति नामेत्य-
नन्तं वै नाम
4. 2. 2. इन्धो ह वै नामैषः
3. हिता नाम नाद्यः 4. 3. 20.
4. 4. 11. आनन्दा नाम ते लोकाः
Kātha. 1. 3.
5. 14. 4. गयांस्तत्रे तस्माद्वायवी नाम
6. 4. 26. अथास्य नाम करोति...

- Kaṭha. 1. 1. नखिकेता नाम पुत्रः
16. तक्षकनाम्ना भवितायमग्निः
Śwet. 4. 19. यस्य नाम महद्यशः Ma-
hānār. 1. 10 (तस्य)
Maitri. 1. 2. बृहद्रथो वै नाम राजा
2. 1. मरुत्ताप्तेति विभुतो ऽसि
6. 23. ओङ्कारो नाम नामतः
Mahānār. 9. 12. घृतस्य नाम गुह्यं यदास्ति
18. वयं ताम प्रब्रवामा घृतस्य
15. 1. देवानां धाम नामासि
Praśna. 6. 4. लोकेषु च नाम च
Nrip. 5. 1. महाचक्रं नाम चक्रम्
Nṛisut. 7. तस्य ब्रह्मणो नाम ब्रह्मेति
Kshur. 12. तद्रूपं नाम कृन्तयेत्
Chāḍ. 6. पिबन्ते नामविषयम्
Garbha. 5. तत्र कोष्ठमिर्नाम Prāṇāg. 2.
Prāṇāg. 2. सूर्यो ऽग्निर्नाम
— दर्शनाग्निर्नाम
— शरीरो ऽग्निर्नाम
Nāda. 1. सप्रमी वैष्णवी नाम
— नवमी महती नाम
Dhyāna. 2. विष्णुर्नाम महायोगी Yo-
gat. 1.
Sarvop. 3. नामदेशकालवस्तुनिमित्तेषु
Jābāla. 3. एतान्येव ह वा अमृतस्य
नामानि
6. तत्र परमहंसा नाम . . स
परमहंसो नाम
Vāsu. 2. केशवादिद्वादशनामाभिः
— कृष्णादिपञ्चनामाभिः
Gopī. 1. गोपी का नाम संरक्षणी
2. गोप्यो नाम विष्णुपत्न्यः स्युः
2. काश्च विष्णुपत्न्यो गोप्यो
नाम
Rāmāp. 3. रामनाम भुवि ख्यातम्
19. जीववाचि नमो नाम
21. यस्या नामी वाचकेन नाम्ना

- Mukti. 1. 16. केचिद्वचनमभजनात्
18. मन्त्रमभजनात्कृते
2. 54. असम्प्रज्ञातनामायम्
69. मैत्र्यादिवासनानांक्षीः
नामयज्ञ
Gītā. 16. 17. यजन्ते नामयज्ञैस्ते
नामरूप
Chhā. 6. 3. 2. नामरूपे व्याकरवाणि
3. नामरूपे व्याकरोत्
8. 14. 1. नामरूपयोर्निर्वाहिता
Bṛih. 1. 4. 7. तन्नामरूपाभ्यां व्याक्रियत
— नामरूपाभ्यामेव व्याक्रियते
1. 6. 3. नामरूपे सत्यम्
Muṇḍ. 1. 1. 9. नामरूपमन्नं च जायते
3. 2. 8. यथा नद्यः . . नामरूपे विहा-
य तथा विद्वात्तन्नामरूपादि-
मुक्तः
Praśna. 6. 5. भिद्येते तासां नामरूपे
(bis).
नामरूपात्मक
Nṛisut. 2. नामरूपात्मकं हीदं सर्वम्
नामिन्
Rāmāp. 21. यथा नामी वाचकेन नाम्ना
नायक
Gauḍa. 4. 98. बुद्ध्यन्त इति नायकाः
Gītā. 1. 7. नायका मम सैन्यस्य
नारद
Chhā. 7. 1. 1. उपससाद सनत्कुमारं ना-
रदः
Parama. 1. इति नारदो भगवन्तमुप-
प्योवाच
Gārūḍa. 1. ब्रह्मा नारदाय नारदो बृह-
त्सेनाय
Vāsu. 1. नमस्कृत्य भगवन्तं नारदः

- Krish. 26. ह्यस्मा नारदो मुनिः
Gitā. 10. 13. देवर्षिनारदस्तथा
26. देवर्षीणां च नारदः

नारदपरिव्राजक

- Mukti. 1. *vide* गारुड

नारसिंह

- Nrip. 1. 1. स एतं मन्त्रराजं नारसिंह-
हमानुष्टुभमपश्यत्
2. 1. तेभ्य एतं मन्त्रराजं नारसिंह-
हमानुष्टुभं प्रायच्छत्
— स एतं मन्त्रराजं नारसिंह-
हमानुष्टुभं प्रतिगृह्णीयात्
3. 1. मन्त्रराजस्य नारसिंहस्य
शक्तिं बीजं च नो ब्रूहि
— माया वा एषा नारसिंही
4. 1. मन्त्रराजस्य नारसिंहस्या-
ङ्गमन्त्रान् नो ब्रूहि
5. 2. यदक्षरं नारसिंहमेकाक्षरं
तद्भवति
— शान्तिश्च पत्रेषु शान्तिश्च
क्षरं मन्त्रराजं नारसिंहम्
3. मन्त्रराजस्य नारसिंहस्य
फलं नो ब्रूहि
— य एतं मन्त्रराजं नारसिंहं
.. नित्यमधीते 4—9.

- Nrisut. 2. नारसिंहेनानुष्टुभा.. तुरीयं
विधात्

- Rāmap. 72. नारसिंहं च वाराहम्

1. नारायण adj.

- Nrip. 5. 2. अष्टसु पत्रेष्वष्टाक्षरं नारा-
यणं भवति

2. नारायण

- Maitri. 6. 8. एष हि खल्वात्मा.. नारा-
यणः 7. 7.

- Mahānār. 3. 10. नारायणाय विद्महे

- Mahānār. 11. 1. विश्वं नारायणं देवम्
2. विश्वं नारायणं हरिम् Mahā.
3.

3. नारायणं महाज्ञेयम्
4. नारायणः परो ज्योतिरा-
त्मा नारायणः परः
— नारायणः परं ब्रह्मतत्त्वं
नारायणः परः

5. नारायणः परो ध्याता ध्यानं
नारायणः परः
6. सर्वं व्याप्य नारायणः स्थि-
तः Vāsu. 3.

Garbha.

Mahā.

Nār.

4. तत् प्रपद्ये नारायणम्
1. एको ह वै नारायण आसीत्
2. पुनरेव नारायणः सोऽन्यत्का-
मः 3.

1. पुरुषो ह वै नारायणः
— नारायणात्माणो जायते
— नारायणाद्ब्रह्मा जायते
— नारायणाद्बुद्धो जायते
— नारायणात्पञ्चापतिर्जायते
— नारायणादिन्द्रो जायते
— नारायणादष्टौ वसवो ना-
रायणादेकादश रुद्राः
— नारायणाद्द्वादशादित्याः
— सर्वाणि च भूतानि नारा-
यणादेव समुत्पद्यन्ते ना-
रायणे प्रलीयन्ते

2. नित्यो देव एको नारायणः
— ब्रह्मा च नारायणः
— शिवश्च नारायणः शक्रश्च
नारायणः
— द्वादशादित्याश्च नारायणः
— वसवो ऽश्विनौ च नारायणः
— सर्वे ऋषयो ऽपि नारायणः
— कालश्च नारायणो दिशश्च
नारायणः

Nār.

2. अधश्च नारायण ऊर्ध्वं च
नारायणः

— मूर्त्तामूर्त्तं च नारायणः

— अन्तर्बहिश्च नारायणः

— नारायण एवेदं सर्वं यद्भूतं
यच्च भाव्यम्

3. एतद्वै नारायणस्योपनिष-
दम्

— यो ह वै नारायणस्योपनि-
षदमधीते

4. नारायणायेत्युपरिष्ठात्

— नारायणायेति पञ्चाक्षराणि

— तद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं प-
दम्

— यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षरं
पदमध्येति

5. ओं नमो नारायणाय At-
mapra. 1 (bis).

— सर्वभूतस्थमेकं नारायणम्
Atmapra. 1.

— नारायणे सायुज्यमाप्नोति

4. नारायणे मय्यचला भक्तिः

Vāsu.

Skanda.

14. विरिञ्चिनारायणशंकरा-
त्मक

Rāmap.

64. तेषु नारायणाष्टार्णम्

Rāmōt.

5. नारायणमनामयम्

Mukti.

1. 31. गर्भो नारायणो हंसः

1. vide सरस्वतीरहस्य

नारायणात्मक

Rāmap.

80. नारायणात्मकः कालः

नाराशंसी

Nrip.

5. 9. स नाराशंसीरधीते

नारी

Gītā.

10. 34. कीर्त्तिः श्रीर्वाक् च नारी-
णाम्

नालमार्ग

Dhyāna.

22. कर्षयेन्नालमार्गेण

नाश

Chhā. 8. 9. 1. शरीरस्य नाशमन्वेष्ट न-
श्यति 2.

Kaivalya.

22. न पुण्यपापे मम नास्ति नाशः

Skanda.

2. अन्तःकरणनाशेन

7. कर्मनाशे सदाशिवः

Mukti.

2. 28. शरीरनाशदर्शित्वात्

33. अस्य नाशमिदानीं . . शृणु

39. मनसो ऽभ्युदयो नाशः

— ज्ञमनो नाशमभ्येति

Gītā.

2. 40. नेहाभिक्रमनाशो ऽस्ति

11. 29. विशन्ति नाशाय समृद्ध-
वेगाः

— तथैव नाशाय विशन्ति
लोकाः

नाशन

Gītā.

3. 41. ज्ञानविज्ञाननाशनम्

16. 21. त्रिविधं . . नाशनमन्मनः

नासाग्रदृष्टि

Yogaśi.

2. कुर्यान्नासाग्रदृष्टिं च

नासाभ्यन्तरचारिन्

Kshur.

5. प्राणान् सञ्चारयेद्योगी ना
साभ्यन्तरचारिणः

Gītā.

5. 27. प्राणापानौ समौ कृत्वा ना
साभ्यन्तरचारिणौ

नासिका

Ait.

1. 4. नासिके निरभिद्येतां नासि
काभ्यां प्राणः

2. 4. वायुः प्राणो भूत्वा नासि-
काविशत्

Bṛih. 2.

4. 11. सर्वेषां गन्धानां नासि-
कायनम् 4. 5. 12.

Śwet.

2. 9. क्षीणे प्राणे नासिकयोश्च
क्षीत (2 MSS. read न
क्षिकयोः अक्षीत)

1. नासिका प्राणे
 3. षष्ठं मुखनासिकाक्षिभोत्रा-
 नि
 4. नासिकोत्तरवेदिः
 23. नासिकायां तु मूलतः
 5. श्रवणे नासिके न गन्धाय
 3. 5. मुखनासिकाभ्याम्

नासिकाय

6. 13. सम्प्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वम्
 नासिकापुट
 19. नासिकापुटमङ्गुल्या पि-
 धाय

नासिक्य

2. ते ह नासिक्यं प्राणमुद्गीथ-
 मुपासांचक्रिरे

नासी

2. वरणायां नास्यां च मध्ये
 (one MS. वरणाया ना-
 स्याथ); Rāmōt. 4.
 — का च नासी (one MS.
 केन नासी); Rāmōt. 4.
 — सर्वानिन्द्रियकृतान्पापान्ना-
 शयतीति तेन नासी भवति
 Rāmōt. 4.

नास्तिक

1. 48. नास्तिकाय कृतघ्नाय

नास्तिक्य

3. 5. नास्तिक्यमज्ञानं... इति ता-
 मसानि

नि

2. यन्नीति तच्चिधनम्

निःशङ्क

3. 13. निःशङ्कमेव नश्यन्ति

निःशब्द

6. 23. निःशब्दः शून्यभूतस्तु
 2. निःशब्दं देशमास्थाय
 21. निःशब्दं देशमास्थितः
 4. निःशब्दं परमं पदम्

निःश्रेयस

2. 14. प्राणे निःश्रेयसं विदित्वा
 (bis).
 3. 2. अस्ति त्वेव प्राणानां निःश्रे-
 यसम्

निःश्रेयसकर

5. 2. निःश्रेयसकरावुभौ

निःश्रेयसादान

2. 14. अथातो निःश्रेयसादानम्

निःश्वस्

4. 10. महतो भूतस्य निःश्वसितम्
 4. 5. 11; Maitri. 6. 32.

निःष्टा

9. 1. यथा मधु मधुकृतो निस्ति-
 ष्ठन्ति
 7. 20. 1. यदा वै निस्तिष्ठत्यथ भ्र-
 ष्ठाति. निस्तिष्ठन्नेव भ्र-
 ष्ठाति
 7. 21. 1. यदा वै करोत्यथ निस्ति-
 ष्ठति नाकृत्वा निस्तिष्ठति
 कृत्वैव निस्तिष्ठति

निःसङ्कल्प

6. 19. निःसङ्कल्पस्ततस्तिष्ठेत्
 30. तस्मात्. निःसङ्कल्पः...
 तिष्ठेत्

निःसङ्ग

3. 45. निःसङ्गः प्रज्ञया भवेत्
 4. 79. निःसङ्गं विनिवर्त्तते
 21. निःसङ्गस्तत्त्वयोगज्ञः

निःसार

- Maitri. 1. 3. निःसारे जस्मिच्छरीरे
निःसृ
Katha. 6. 2. सर्व प्राण एजति निःसृतम्

निःस्पृह

- Gītā. 2. 71. पुमांश्चरति निःस्पृहः
6. 18. निःस्पृहः सर्वकामेभ्यः

निःस्वधाकार

- Gauḍa. 2. 37. निस्तुतिर्निर्ममस्कारो निःस्व-
धाकार एव च

निकृत्

- Kshur. 13. धारणाभिर्निकृन्तयेत्

निकृन्तन

- Mukti. 1. 45. सर्वाधौघनिकृन्तनम्

निकेतन

- Kathaśru. 1. जलतीरे निकेतनं हि

निक्षिप्

- Prāṇāg. 1. अन्नं भूमौ निक्षिप्य

निखिल

- Śwet. 1. 3. यः कारणानि निखिलानि
तानि . . अधितिष्ठति

निगद्

- Kshur. 10. वेदान्तेषु निगद्यते

निगम्

- Bṛih. 2. 1. 18. उतेवोवाचचं निगच्छति
4. 3. 36. अणिमानं निगच्छति
Gītā. 9. 31. शश्वच्छान्तिं निगच्छति
18. 36. दुःखान्तं च निगच्छति

निगम

- Krish. 8. विगमो वसुदेवः

निगूह

- Śwet. 1. 3. अपश्यन्देवात्मशक्तिं स्व-
गुणैर्निगूढाम्
14. देवं पश्येन्नगूढवत्
Brahma. 3.

- Kaivalya. 1. सदा सज्जिः सेव्यमानां नि-
गूढाम्

- Brahmab. 20. घृतमिव पयसि निगूढम्
Dhyāna. 20. एवं पश्येन्नगूढवत् (so 5
MSS.; one has देवं)

निगृहीतानिल

- Maitri. 6. 21. परः पूर्वं प्रतिष्ठाप्य निगृही-
तानिलम्

निगृ

- Maitri. 2. 6. यो ज्यं पीताशितमुक्षिरति
निगिरति

निग्रह

- Gauḍa. 3. 34. निगृहीतस्य मनसः
35. निगृहीतं न लीयते
42. उपायेन निगृहीयात्
Mukti. 2. 41. निगृहीतेन्द्रियाद्विषः
Gītā. 2. 68. निगृहीतानि सर्वशः
9. 19. वर्षं निगृह्णाम्युत्सृजामि च

निग्रह

- Gauḍa. 3. 41. मनसो निग्रहस्तद्वत्
Mukti. 2. 38. मनसः स्वस्य निग्रहे
Gītā. 3. 33. निग्रहः किं करिष्यति
6. 34. तस्याहं निग्रहं मन्ये

निग्रहायत्त

- Gauḍa. 3. 40. मनसो निग्रहायत्तम् (MSS
read निग्रहो यत्तत्)

निचि

- Bṛih. 4. 4. 18. ते निचिक्युर्ब्रह्म पुराणम्
Katha. 1. 17. देवमीशं विदित्वा निचाय

Kaṭha. 3. 15. निचाय्य तन्मृत्युमुखायमु-
च्यते

Swet. 2. 1. अमेज्योतिर्निचाय्य

4. 11. वरदं देवमीशं निचाय्य
Siras. 5.

निज

Skanda. 2. न निजं निजवद्भाति
14. वेदात्मकं ब्रह्म निजं विजा-
नते

नितप्

Chhā. 7. 11. 1. निशोचति नितपति वर्षिष्य-
ति वै

नितल

Aruṇeya. 1. vide तलातल

नित्य

Bṛih. 4. 4. 23. एष नित्यो महिमा ब्राह्म-
णस्य

Kaṭha. 2. 18. अजो नित्यः शाश्वतो ऽयं
पुराणः Gītā. 2. 20.

3. 15. अरसं नित्यमगन्धवच्च
Mukti. 2. 72.

5. 13. नित्यो नित्यानां चेतनश्चेत-
नानाम् Swet. 6. 13.

Swet. 1. 12. एतज्ज्ञेयं नित्यमेवात्मसं-
स्थम्

3. 21. ब्रह्मवादिनो हि प्रवदन्ति
नित्यम्

4. 21. तेन मां पाहि नित्यम् .

6. 2. येनावृतं नित्यमिदं हि सर्वम्

17. य ईशे अस्य जगतो नित्यं

Gaitri. 7. 8. नित्यं शिल्पोपजीविनः

dupd. 1. 1. 6. नित्यं विभुं सर्वगतम्

3. 1. 5. सम्यग्ज्ञानेन ब्रह्मचर्येण नि-
त्यम्

Mahānār. 11. 2. विश्वतः परमं नित्यम्

Mahā. 3.

Kaivalya. 16. सूक्ष्मात् सूक्ष्मतरं नित्यम्

Gaṇḍa. 1. 3. विश्वो हि स्थूलमुड् नित्यम्

3. 33. ब्रह्म ज्ञेयमजं नित्यम्

4. 11. भिन्नं नित्यं कथं च तत्

59. नासौ नित्यो न चोच्छेदी

72. चित्तं निर्विषयं नित्यम्

82. सुखमाश्रियते नित्यम्

Nṛip. 4. 3. एतैर्द्वाविंशन्मन्त्रैर्नित्यं देवं
स्तुवध्वम्

— य एतैर्मन्त्रैर्नित्यं देवं स्तौ-
ति Rāmōt. 5.

5. 3. य एतं मन्त्रराजं . . नित्य-
मधीते 4—9.

Nṛisut.

9. नित्यः शुद्धो बुद्धः

— किं तन्नित्यमात्मा (so 2
MSS.; but Nārāyaṇa
कितन्निरात्मकमात्मनः)

— नित्यं शुद्धं बुद्धं मुक्तम्

Siras.

1. सो जहं नित्यानित्यः

3. इति त्वमसि यो नित्यम्

5. यस्तां ध्यायते नित्यम् (4
times)

Brahmab.

3. तस्मान्निर्विषयं नित्यम्

Amṛita.

25. अतः समभ्यसेन्नित्यम्

27. नित्यं योगी विवर्जयेत्

28. नित्यमभ्यस्यतः क्रमात्

Harisa.

2. शुद्धो बुद्धो नित्यः

Nār.

2. नित्यो देव एको नारायणः

— नित्यो निष्कलंको निरा-
ख्यातः

Vāsu.

3. नित्यमेकाग्रभक्तिस्तु

— मुमुक्षुर्धारयेन्नित्यम्

Rāmōt.

2. य एतत्तारकं ब्राह्मणो नि-
त्यमधीते

5. एतैः सप्तत्रिंशन्मन्त्रै-
र्नित्यं देवं स्तुवन्

Mukti.

1. 22. द्विजो नित्यमनन्यधीः

2. 72. मम रूपमीदृशं भजस्व
नित्यम्

- Gītā. 2. 18. नित्यस्य . . शरीरिणः
 21. वेदाविनाशिनं नित्यम्
 24. नित्यः सर्वगतः स्थाणुः
 26. नित्यं वा मन्यसे मृतम्
 30. देही नित्यमवध्यो ऽयम्
 3. 15. नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम्
 31. ये मे मतामिदं नित्यम्
 9. 6. यथाकाशस्थितो नित्यम्
 10. 9. कथयन्तश्च मां नित्यम्
 11. 52. नित्यं दर्शनकाक्षिणः
 13. 9. नित्यं च समचित्तत्वम्
 18. 52. ध्यानयोगपरो नित्यम्

नित्यजात

- Gītā. 2. 26. अथ चैनं नित्यजातम्

नित्यतृप्त

- Gītā. 4. 20. नित्यतृप्तो निराश्रयः

नित्यत्व

- Sarvop. 2. नित्यत्वेन प्रतीयमानः
 Gītā. 13. 11. अध्यात्मज्ञाननित्यत्वम्

नित्यानिवृत्त

- Nṛisut. 9. नित्यानिवृत्तापि मूढैरात्मैव
 दृष्टा .

- Parama. 2. यो हेतुस्तेन नित्यानिवृत्तः

नित्यपुष्ट

- Mahānār. 4. 8. नित्यपुष्टां करीषिणीम्

नित्यपूतस्थ

- Parama. 1. स एव नित्यपूतस्थ इति
 2. तन्नित्यपूतस्थस्तस्य स्वय-
 मेव स्थितिरिति

— यदा पदे नित्यपूतस्थः (so
 Nārāyaṇa, but no MS. of
 the text. Vide निरन्त-
 रपूतस्थ)

नित्यप्रमुदित

- Maitri. 7. 8. नित्यप्रमुदिता नित्यप्रवा-
 ताः

नित्यप्रवासित

- Maitri. 7. 8. See above.

नित्यमुक्त

- Maitri. 6. 28. नित्यमुक्तस्य देहिनः (M
 reads नित्ययुक्तस्य)

नित्याचनक

- Maitri. 7. 8. नित्यप्रवासिता नित्या-
 नकाः

नित्ययुक्त

- Gaudā. 1. 25. प्रणवे नित्ययुक्तस्य न
 यम्

- Gītā. 7. 17. तेषां ज्ञानी नित्ययुक्तः
 8. 14. नित्ययुक्तस्य योगिनः
 9. 14. नित्ययुक्ता उपासते 12

नित्यवैरिन्

- Gītā. 8. 39. ज्ञानिनो नित्यवैरिणा

नित्यशस्त्र

- Kshur. 12. योगमाश्रित्य नित्यशः
 Brahmab. 14. स जानाति च नित्यश
 Gītā. 8. 14. यो मां स्मरति नित्यश

नित्यसत्त्वस्थ

- Gītā. 2. 45. निर्द्वन्द्वो नित्यसत्त्वस्थ

नित्यसन्न्यासिन्

- Gītā. 5. 3. ज्ञेयः स नित्यसन्न्यासि

नित्यानन्द

- Nṛisut. 2. अव्यभिचारिणं नित्या-
 नम्
 Rāmāp. 6. नित्यानन्दे चिदात्मानि
 Mukti. 2. नित्यानन्दावाप्तिः

नित्याभियुक्त

- Gītā. 9. 22. तेषां नित्याभियुक्तानाम्
निदर्शनं
Gauḍa. 3. 3. जातावेतन्निदर्शनम्
4. 33. कायस्यान्तर्निदर्शनात्
Nrip. 3. 1. तदेतद्विणोक्तं निदर्शनम्
(bis).

निदह

- Mahānār. 6. 2. अरातीयतो निदहाति वेदः

निदाघ

- Jābāla. 6. vide प्रभृति

निदान

- Nrip. 4. 2. नृसिंहगायत्री देवानां वेदा-
नां निदानं भवति

निदानवन्त्

- Nrip. 4. 2. य एवं वेद स निदानवान्
भवति

निदिध्यासन

- Mukti. 1. भ्रवणमनननिदिध्यासनानि

निद्रा

- Maitri. 3. 5. निद्रा तन्द्रा.. इति ताम-
सानि

6. 25. निद्रेवान्तर्हितेन्द्रियः

- uḍa. 1. 14. न निद्रां नैव च स्वप्नम्
ainsa. 2. अभ्येय्यां निद्रालस्यादयो
भवन्ति

- āmap. 74. निद्रायाः स्मृतिः

- litā. 14. 8. प्रमादालस्यनिद्राभिः

18. 89. निद्रालस्यप्रमादोत्थम्

निद्रातत्त्व

1. 15. निद्रातत्त्वमजानतः

निधन

- Chhā. 2. 2. 1. यौनिधनम्
2. पृथिवी निधनम्
2. 3. 2. उद्गृह्णाति तन्निधनम् 2. 15.
1.
2. 4. 1. समुद्रो निधनम् 2. 17. 1.
2. 5. 1. हेमन्तो निधनम् 2. 16. 1.
2. 6. 1. पुरुषो निधनम् 2. 18. 1.
2. 7. 1. मनो निधनम्
2. 8. 2. यच्चीति तन्निधनम्
2. 9. 8. यत्पथमास्तमिते तन्निधनम्
2. 10. 4. निधनमिति व्यक्षरम्
2. 11. 1. प्राणो निधनम्
2. 12. 1. उपशाम्यति तन्निधनं स
शाम्यति तन्निधनम्
2. 13. 1. कालं गच्छति तन्निधनं पा
गच्छति तन्निधनम्
2. 14. 1. अस्तं यन्निधनम्
2. 19. 1. मज्जा निधनम्
2. 20. 1. चन्द्रमा निधनम्
2. 21. 1. सर्पो गन्धर्वाः पितरस्तदि
धनम्

- Bṛih. 6. 3. 4. निधनमसि संवर्गो ऽसि

- Maitri. 6. 22. अशब्दे निधनमेति

- Brahma. 1. स देवानां निधनमनिध

- Gītā. 3. 35. स्वधर्मे निधनं श्रेयः

निधनभाजिन्

- Chhā. 2. 9. 8. निधनभाजिनो ह्येतस्य स
निधा

- Kena. 19. तस्मै तृणं निदधौ 23.

- Chhā. 1. 10. 5. तान् प्रतिगृह्य निदधौ

2. 9. 8. तस्माच्च निदधति

8. 3. 2. हिरण्यनिधिं निहितं .
विन्देयुः

- Bṛih. 2. 2. 3. यदो निहितं विश्वरूपम्

3. 2. 13. अप्सु लोहितं च रेतश्च
धीयते

- Tait. 2. 1. 1. निहितं गुहायां परमे व्योमन्
Kātha. 1. 14. विद्धि त्वमेनं निहितं गुहा-
याम्
2. 20. आत्मास्य जन्तोर्निहितो
गुहायाम्
Kātha. 4. 8. अरण्योर्निहितो जातवेदाः
Śwet. 3. 20. आत्मा गुहायां निहितो ऽस्य
जन्तोः Mahānār. 8. ३.
5. 1. विद्याविद्ये निहिते यत्र गूढे
Maitri. 1. 2. विराज्ये पुत्रं निधापयित्वा
2. 6. एष पञ्चधात्मानं विभज्य
निहितो गुहायाम्
4. 5. निहितमस्माभिरेतत्. . म-
नसि
6. 4. पुनः पञ्चधाज्ञेयं निहितं गु-
हायाम्
7. यो ह वा अमुष्मिन्नादित्ये
निहितः. . एष भर्गाख्यः
19. तत्र चित्तं निधायेत
24. ध्यानमन्तः परे तत्त्वे लक्ष्ये-
षु च निधीयते
27. आविः सन्नभसि निहितम्
— भूमावयस्पर्ण्डं निहितम्
Mund. 2. 1. 8. गुहाशया निहिताः Ma-
hānār. 8. 4.
10. पतथो वेद निहितं गुहायाम्
2. 2. 2. यस्मिन् लोका निहिता लो-
किनश्च
3. 1. 7. पश्यत्स्वहैव निहितं गुहा-
याम्
3. 2. 1. यत्र विश्वं निहितं भाति शु-
भ्रम्
Mahānār. 2. 4. अमृतं. . निहितं गुहाद्य
— त्रीणि पदा निहिता गु-
हाद्य
10. 5. परेण माकं निहितं गुहायाम्
Kaivalya. 3.
Nīla. 16. अस्मिन्निधेहि तम्

निधान

- Mund. 3. 1. 6. यत्र तत्सत्यस्य परमं नि-
धानम्
Gītā. 9. 18. निधानं बीजमव्ययम्
11. 18. त्वमस्य विश्वस्य परं निधा-
नम् ३८.

निधि

- Chhā. 7. 1. 2. अध्येमि. . निधिम्
4. नाम वै. . निधिः
7. 2. 1. वाग्वै. . विज्ञापयति. . नि-
धिम्
7. 7. 1. विज्ञानेन वै. . विज्ञानाति
. . निधिम्

निधै

- Brih. 2. 4. 4. व्याचक्षाणस्य तु मे निदि-
ध्यासस्वेति 4. 5. 5.
5. आत्मा. . निदिध्यासितव्य
4. 5. 6.

निनद

- Chhā. 3. 13. 8. निनदमिव नदयुरिवाग्नेरि-
ज्वलत उपभृणोति

निनाद

- Brahmav. 18. कांस्यघण्टानिनादस्तु

निन्द

- Chhā. 2. 14. 2. तपन्तं न निन्देत्तद्वृतम्
2. 15. 2. वर्षन्तं न निन्देत्तद्वृतम्
2. 16. 2. ऋतून् न निन्देत्तद्वृतम्
2. 17. 2. लोकाञ्च निन्देत्तद्वृतम्
2. 18. 2. पशून्च निन्देत्तद्वृतम्
2. 20. 2. ब्राह्मणाञ्च निन्देत्तद्वृतम्
Tait. 3. 7. 1. अन्नं न निन्द्यात्तद्वृतम्
Gauḍa. 3. 18. नानात्वं निन्द्यते यच्च
Nyāsa. 4. निन्दितो न शपेत्परान्
Kāthāśru. 4.
Gītā. 2. 38. निन्दन्तस्तव सामर्थ्यम्

- निन्दा**
- Parama. 2. *vide* आदि
- निपद**
- Brih. 6. 3. 1. या तिरश्ची निपद्यते
- निपीड्**
- Neisut. 4. वदयां स्फुरन्तीमसतीं नि-
पीड्य
- निपीडन**
- Maitri. 6. 20. तालुरसनाग्रनिपीडनात्
- निपृ**
- Brih. 1. 4. 16. यत्पितृभ्यो निपृणाति
- निबन्ध**
- Maitri. 3. 2. निबध्नात्यात्मनात्मानम्
6. 30.
- Mukti. 2. 47. ते निबध्नन्ति नागेन्द्रम्
- Gītā. 4. 22. कृत्वापि न निबध्यते
41. आत्मवन्तं न कर्माणि नि-
बध्नन्ति
5. 12. फले सक्तो निबध्यते
9. 9. न... निबध्नन्ति धनञ्जय
14. 5. निबध्नन्ति महाबाहो
7. तस्मिन्निबध्नाति कौन्तेय
8. तस्मिन्निबध्नाति भारत
18. 17. न हन्ति न निबध्यते
60. निबद्धः स्येन कर्मणा
- निबन्ध**
16. 5. निबन्धायासुरी मता
- निबुध्**
1. 14. प्र ते ब्रवीमि तदु मे निबोध
3. 14. प्राप्य वरास्त्रिबोधत
1. 3. त्रिधा भोगं निबोधत
4. त्रिधा वृत्तिं निबोधत
4. 5. अविबाहं निबोधत
8. धास्याभिर्निबोधत

- Gītā. 1. 7. तस्मिन्निबोध हिजोत्तम
18. 13. कारणानि निबोध मे
50. यथा ब्रह्म तथाप्नोति नि-
बोध मे
- निभल्**
- Chhā. 6. 12. 2. यं... अणिमानं न निभाल-
यसे
6. 13. 2. सत्सोम्य न निभालयसे
- निमज्ज्**
- Śwet. 4. 7. समाने वृक्षे पुरुषो निमग्नः
Mund. 3. 1. 2.
- निमज्जन**
- Maitri. 1. 4. निमज्जनं पृथिव्याः
- निमित्त**
- Śwet. 6. 5. संयोगनिमित्तहेतुः
- Gauḍa. 4. 25. निमित्तस्यानिमित्तत्वम्
27. निमित्तं न सदा चित्तं सं-
स्पृशति
- Sarvop. 3. नामदेशकालवस्तुनिमित्तेषु
4. देशकालनिमित्तेषु
- Gītā. 1. 31. निमित्तानि च पर्यायानि
- निमित्तता**
- Gauḍa. 4. 78. बुद्ध्वा निमित्ततां सत्याम्
- निमित्तमात्र**
- Gītā. 11. 33. निमित्तमात्रं भव सव्यसा-
चिन्
- निमिष्**
- Kena. 29. एतद्दिशुतो व्यशुतदा... न्य-
मीमिषदा
- Mund. 2. 2. 1. एजत्प्राणस्त्रिमिषच्च यत्
- Gītā. 5. 9. उन्मिषस्त्रिमिषच्चपि
- निमृज्**
- Brih. 6. 4. 5. अन्तरेण स्तनौ वा ध्रुवौ व
निमृज्यात् (MS. निमृ-
ज्यात्)

Tait. 1. 4. 3. नि भगाहं त्वयि मृजे

निमेष

Bṛih. 3. 8. 9. निमेषा मुहूर्त्ता अहोरात्रा-
णि

Maitri. 6. 14. निमेषादिकालात्

Mahânâr. 1. 8. सर्वे निमेषा जज्ञिरे विद्युतः
पुरुषादधि

निमुच

Chhâ. 3. 11. 2. न निमोच नोदियाय कदा-
चन

3. न ह वा अस्मा उदेति न नि-
मोचति

Bṛih. 1. 1. 1. निमोचन् जघनार्द्धः

नियतमानस

Gîtâ. 6. 15. योगी नियतमानसः

नियतव्रत

Châl. 20. ब्राह्मणो नियतव्रतः

नियतात्मन्

Gîtâ. 8. 2. ज्ञेयो ऽसि नियतात्मभिः

नियताहार

Gîtâ. 4. 30. अपरे नियताहाराः

नियति

Śwet. 1. 2. कालः स्वभावो नियतिः

नियन्तृ

Maitri. 2. 6. रथः शरीरं मनो नियन्ता

6. 31. एतेषामिह को नियन्ता वा
— आत्मा ह्येषां . . नियन्ता

Nṛisut. 9. नियन्तेश्वरः सर्वाहंमानी

Śiras. 5. रुद्रो हि . . इषं . . नियन्ता

नियम्

Kāṭha. 3. 18. ज्ञानमात्मनि महति निय-
च्छेत्

Maitri. 6. 14. काले चास्तं नियच्छन्ति

19. यदा वै . . मनो नियम्य

Mund. 1. 2. 1. तान्याचरय नियतं सत्य-
कामाः

Mahânâr. 21. 2. दम इति नियतं ब्रह्मचारिणः

Gauḍa. 2. 13. नियतांश्च बहिधित्तः

Brahma. 1. स नियच्छति मधुकररा-
जानं माक्षीकवत्

Amṛita. 23. कालतो नियतः स्मृतः

Mukti. 2. 46. हठाभ्रियमयन्ति ये

Gîtâ. 1. 44. नरको नियतं वासः

3. 7. नियम्यारभते ऽर्जुन

8. नियतं कुरु कर्म त्वम्

41. नियम्य भरतर्षभ

6. 26. ततस्ततो नियम्यैतत्

7. 20. प्रकृत्या नियताः स्वया

18. 7. नियतस्य तु . . कर्मणः

9. यत्कर्म नियतं क्रियते

23. नियतं संगरहितम्

51. धृत्यात्मानं नियम्य च

नियम

Gîtâ. 7. 20. तं तं नियममास्थाय

नियुज्

Gîtâ. 3. 1. मां नियोजयसि केशव

36. बलादिष्व नियोजितः

18. 59. प्रकृतिस्त्वां नियोक्ष्यति

निरग्नि

Gîtâ. 6. 1. न निरग्निर्न चाक्रियः

निरञ्जन

Śwet. 6. 19. निरवशं निरञ्जनम्

Mund. 3. 1. 3. निरञ्जनः परमं साम्यं
ति

Nrip. 1. 2. ब्रह्मस्वरूपं निरञ्जनम्

Nṛisut. 9. सत्यो मुक्तो निरञ्जनः

Brahmap. 8. निर्विकल्पं निरञ्जनम्

- Dhyāna. 6. तज्ज्ञेयं च निरञ्जनम्
Yogat. 14.
- Haṁsa. 2. निरञ्जनाय निराभासाय
— निरञ्जनः शान्तः प्रकाशि-
तः
- Nār. 2. निर्विकल्पो निरञ्जनः
- Vāsu. 3. चित्पकाशं निरञ्जनम्

निरध्यवसाय

- Maitri. 6. 30. तस्मान्निरध्यवसायः... ति-
ष्ठेत्

निरन्तरपूतस्थ

- Paratna. 2. यदा पदे निरन्तरपूतस्थः
(4 MSS. have निरन्तरः
Nārāyaṇa, however,
reads नित्यपूतस्थः)

निरपेक्ष

- Nṛisut. 9. आत्मा हि स्वमाहिमस्थो
निरपेक्षः
- Kshur. 21. निरपेक्षः शनैः शनैः

निरभिमान

- Maitri. 6. 30. निरभिमानस्तिष्ठेत्

निरम्

- Rāmap. 49. व्याख्याननिरतः
- Mukti. 1. 3. स्वरूपध्याननिरतम्
- Gītā. 18. 45. स्वकर्मनिरतः

निरय

- Maitri. 3. 4. संवृज्युपेतं निरये

निरवद्य

- wet. 6. 19. निरवद्यं निरञ्जनम्

निरविद्य

- Nṛisut. 9. निरविद्यो बाह्यान्तरवीक्ष-
णात् (4 MSS. read
निरवद्यः)

निरम्

- Nṛisut. 2. निरस्ताखिलाविद्यातमोमो-
हो ज्ञमेवेति
- Brahmah. 4. निरस्तविषयाङ्गम्
- Rāmōt. 3. निरस्ताविद्यातमोमोहो ज्ञ-
मेव

निरहङ्कार

- Nṛisut. 6. निरहङ्कारा निरागाः
- Tejo. 3. निर्द्वन्द्वो निरहङ्कारः
- Gītā. 2. 71. निर्ममो निरहङ्कारः 12. 13.

निराकृ

- Chhā. 4. 4. 5. चतुःशता गा निराकृत्य

निराकृतित्व

- Maitri. 3. 5. निराकृतित्वमुद्धतत्वं... इति
तामसानि

निराख्या

- Nār. 2. नित्यो निष्कलंको निरा-
ख्यातः

निराग

- Nṛisut. 6. निरहङ्कारा निरागाः (नि-
रागाराः is a variant)

- Mukti. 2. 23. निरागमेव पतति

निरात्मक

- Nṛisut. 7. न हीदं सर्वं निरात्मकमा-
त्मैवेदं सर्वम्
8. चिद्धीदं सर्वं निरात्मकमा-
त्मसात्करोति

- Amṛita. 9. न ह्येतन्निरात्मकमपि न
11. शून्यं कृत्वा निरात्मकम्

निरात्मकत्व

- Maitri. 6. 20. निरात्मकत्वादसंख्यो ज्यो-
निः
21. ततो निरात्मकत्वमिति
— निरात्मकत्वान्न सुखदुःख-
भागभवति

निरात्मन्

- Maitri. 2. 4. अप्राणो निरात्मा 6. 28;
7. 4.
6. 20. तदात्मनात्मानं वृद्धा निरा-
त्मा भवति

निराधार

- Tejo. 6. निराधारं निराश्रयम्

निराधि

- Mukti. 2. 32. त्याज्यो वासनौषो निरा-
धिना

निराभास

- Hamsa. 2. निरञ्जनाय निराभासाय

निरालम्ब

- Mukti. 1. 33. सर्वसारं निरालम्बम्
1. *vide* मुक्तिका

निराश

- Maitri. 6. 30. तत्फलछिन्नपाशो निराशः

निराशिस

- Tejo. 3. निराशीरपरिग्रहः
Gītā. 6. 10.

- Gītā. 3. 30. निराशीर्निर्ममो भूत्वा
4. 21. निराशीर्यतचित्तात्मा

निराश्रय

- Maitri. 6. 19. तच्च लिङ्गं निराश्रयम्
Amṛita. 13. बायुं कृत्वा निराश्रयम्
Tejo. 5. अव्यक्तं ब्रह्म निराश्रयम्
6. निराधारं निराश्रयम्
Gītā. 4. 20. नित्यतृप्तो निराश्रयः

निराहार

- Gītā. 2. 59. निराहारस्य देहिनः

निरिन्द्रिय

- Bṛih. 6. 4. 4. निरिन्द्रिया विमुक्तः
12. निरिन्द्रियो विमुक्तः

- Kātha. 1. 3. दुग्धशूषा निरिन्द्रियाः
Nṛisut. 7. अक्षरीरो निरिन्द्रियो ज्ञा-
णः (ter)

निरिन्धन

- Maitri. 6. 34. यथा निरिन्धनो वह्निः

निरीक्ष

- Maitri. 6. 21. महिमानं निरीक्षेत
Gītā. 1. 22. यावदेताश्चिरीक्षे ऽहम्

निरुक्त

- Chhā. 2. 22. 1. निरुक्तः सोमस्य
8. 3. 3. तस्यैतदेव निरुक्तं इत्ययमि-
ति

- Tait. 2. 6. 1. निरुक्तं चानिरुक्तं च
Mund. 1. 1. 5. निरुक्तं छन्दो ज्योतिषम्

निरुक्ति

- Gopi. 1. गोपीचन्दनमृत्तिकाया नि-
रुक्त्या

निरुध्य

- Maitri. 6. 34. तावन्मनो निरोद्धव्यम्
Kaivalya. 5. सकलेन्द्रियाणि निरुध्य
Kshur. 3. मनो इति निरुध्य च Gītā
8. 12.
4. सर्वहारां निरुध्य च (on
MS. reads सर्वहारां
रुध्य च)
Brahmab. 5. तावदेव निरोद्धव्यम्
Hamsa. 1. विशुद्धी प्राणान्निरुध्य
Gītā. 6. 20. निरुद्धं योगसेवया

निरुपद्रव

- Yogat. 15. निर्वाते निर्जने निरुपद्रवे

निरुपाख्य

- Maitri. 6. 7. निर्वचनमनौपम्यं निरु-
प्यम्

निरूप

Sarvop.

4. विकारहेतौ निरूप्यमाणे
ऽसती

निरूह

Bṛih. 3.

9. 26. यस्तान्पुरुषान्निरूह

Nrisut.

7. स एतत् सर्वं निरूह

निरोदक

Brahma.

3. निरोदका ध्यानसन्ध्या

निरोध

Chhā. 8.

6. 5. निरोधो ऽविदुषाम्

Maitri.

1. 4. निरोधं पद्यामः

Prašna.

1. 10. इत्येष निरोधः

Gauḍa.

2. 32. न निरोधो न चोत्पत्तिः

Brahmab. 10.

निरोधन

Maitri.

6. 20. वाङ्मनःप्राणनिरोधनात्

Mukti.

2. तन्निरोधनं जीवन्मुक्तिः

2. 45. प्राणस्पन्दनिरोधनम्

निर्ऋति

Mahānār.

2. 8. अपघ्नन्निर्ऋतिं मम

निर्गम

Maitri.

1. 2. अरण्यं निर्जगाम

Gauḍa.

4. 50. न निर्गता अलातात्ते

52. न निर्गता विज्ञानात्ते

Rāmāp.

41. वाली तदा निर्जगाम

निर्गुण

Śwet.

6. 11. साक्षी चेता केवलो निर्गुण-

श्च Brahma. 3.

Maitri.

6. 10. अस्य निर्गुणो भोक्ता

7. 1. निर्गुणः शुद्धो भास्वरः

Chāḍ.

2. निर्गुणं गुणगह्वरे

14. पुरुषं निर्गुणं सांख्यम्

Gītā.

13. 14. निर्गुणं गुणभोक्तुं च

निर्गुणत्व

Gītā.

13. 31. अनादित्वाच्चिर्गुणत्वात्

निर्ग्रन्थ

Jābāla.

6. *vide* निर्द्वन्द्व

निर्जन

Yogat.

15. निर्वर्ति निर्जने निरुपद्रवे

निर्झर

Jābāla.

6. *vide* स्थण्डिल

निर्णय

Gauḍa.

3. 6. तद्वज्जीवेषु निर्णयः

Haimsa.

1. हंसपरमहंसनिर्णयम्

निर्णिङ्

Chhā. 5.

2. 8. निर्णिज्य कंसं चमसं वा

निर्णी

Mukti.

2. 31. गुरुशास्त्रप्रमाणैस्तु निर्णीतं
तावदाचर

निर्दह

Maitri.

1. 2. तेजसा निर्दहन्निव

निर्दिश

Amṛita.

21. क्रमशो मन्त्रं निर्दिशेत्

(so MSS.; मन्त्र=मन्त्रं
Nārāyaṇa).

निर्दी

Ait.

4. 5. इत्येनो जवसा निरदीयम्

निर्देश

Rāmāp.

58. निर्देशस्तस्य चाधुना

Gītā.

17. 23. ओं तत्सदिति निर्देशो ब्र-

ह्मणः

निर्दीष

Gītā.

5. 19. निर्दीषं हि समं ब्रह्म

निर्द्वन्द्व

Tejo.

3. निर्द्वन्द्वो निरहङ्कारः

Jābāla.

6. यथाजातरूपधरो निर्धन्वः
(so best MSS.; others
have निर्धन्वः)

Gītā.

2. 45. निर्धन्वो नित्यसत्त्वस्थः
5. 3. निर्धन्वो हि महाबाहो

निर्धाव्

Maitri.

6. 34. समाधिनिर्धैतमलस्य चे-
तसः

निर्धू

Mukti.

1. 21. निर्धूताशेषपापैवः

निर्ममस्कार

Gauḍa.

2. 37. निस्तुतिर्निर्ममस्कारः

निर्निमित्त

Gauḍa.

4. 75. निर्निमित्तो न जायते

निर्भय

Gauḍa.

1. 25. प्रणवो ब्रह्म निर्भयम्
3. 35. तदेव निर्भयं ब्रह्म

निर्भिद्

Ait.

1. 4. मुखं निरभिद्यत यथाण्डम्
— नासिके निरभिद्येताम्
— अक्षिणी निरभिद्येताम्
— कर्णी निरभिद्येताम्
— त्वङ् निरभिद्यत
— हृदयं निरभिद्यत
— नाभिर्निरभिद्यत
— शिश्नं निरभिद्यत

- Chhā. 3. 19. 1. तत्संवत्सरस्य मात्रामश-
यत तन्निरभिद्यत

निर्मथन

wet.

1. 14. ध्याननिर्मथनाभ्यासात्
Brahma. 3; Dhyaṇa.
20.

aivalya.

11. ज्ञाननिर्मथनाभ्यासात्

निर्मन्थ

Bṛih. 6.

4. 22. हिरण्यमी अरणी याभ्यां
निर्मन्थतामश्विनौ

निर्मम

Jābāla.

6. अनिकेतवास्यप्रयत्नो नि-
र्ममः

Gītā.

2. 71. निर्ममो निरहंकारः 12. 13.
3. 30. निराशीर्निर्ममो भूत्वा
18. 53. निर्ममः शान्तो ब्रह्मभूयाय
कल्पते

निर्ममत्व

Maitri.

2. 7. अग्राह्यत्वान्निर्ममत्वाच्च

निर्मल

Brahmab.

21. निष्कलं निर्मलं शान्तम्

Mukti.

2. 75. अतीव निर्मलः

Gītā.

14. 16. सात्त्विकं निर्मलं फलम्

निर्मलत्व

Gītā.

14. 6. तत्र सत्त्वं निर्मलत्वात्प्रका-
शकम्

निर्मा

Bṛih. 3.

9. 22. हृदयादिव निर्मितः

4.

3. 9. स्वयं विहत्य स्वयं निर्मा

Kaṭha.

5. 8. कामं कामं . . निर्माणः

निर्मानमोह

Gītā.

15. 5. निर्मानमोहा जितसंगदोषः

निर्माल्य

Skanda.

11. त्यजेदज्ञाननिर्माल्यम्

निर्मितक

Gauḍa.

4. 70. यथा निर्मितको जीवः

निर्मुच्

Maitri.

6. 7. कार्यकारणकर्मनिर्मुक्तम्

Mahānār.

5. 3. निर्मुक्तो मुक्तकित्विषः

Gauḍa.

4. 10. जरामरणनिर्मुक्ताः

- Gitā. 7. 28. ते ह्यन्धमोहनिर्मुक्ताः
निर्मूलनपर
- Jābāla. 6. अशुभकर्मनिर्मूलनपरः
निर्योगक्षेम
- Gitā. 2. 45. निर्योगक्षेम आत्मवान्
निर्वचन
- Maitri. 6. 7. निर्वचनमनौपम्यं निरुपा-
ख्यम्
निर्वप्
- Nyāsa. 1. ब्राह्मेष्टि निर्वपेत्
2. तासामहोरात्रेण निर्वपेत्
निर्वाहितृ
- Chhā. 8. 14. 1. आकाशो वै नाम नामरूप-
योनिर्वहिता
निर्वाण
- Yogat. 13. निर्वाणं कुम्भकं विदुः
Mukti. 1. 34. चूडानिर्वाणमण्डलम्
1. vide बहुच
- Kshur. 23. यथा निर्वाणकाले तु
निर्वाणपरम
- Gitā. 6. 15. शान्तिं निर्वाणपरमाम्
निर्वाणानुशासन
- Arūṇeya. 5. एषं निर्वाणानुशासनं वेदा-
नुशासनम् (four MSS.
have तन्निर्वाणमनुशास-
नं); Skanda. 16.
- Yogat. 15. निर्वाते निर्जेने निरुपद्रवे
निर्वासन
- Mukti. 2. 21. यस्य निर्वासनं मनः

निर्वासनीभाव

- Mukti. 2. 17. मनो निर्वासनीभावमाचर
निर्विकल्प
- Gauḍa. 2. 35. निर्विकल्पो ह्ययं दृष्टः
3. 34. निर्विकल्पस्य धीमतः
- Brahmab. 8. निर्विकल्पं निरञ्जनम्
9. निर्विकल्पमनन्तं च
- Tejo. 6. निश्चलं निर्विकल्पं च
Nār. 2. निर्विकल्पो निरञ्जनः
निर्विकार
- Gitā. 18. 26. सिद्ध्यसिद्ध्योर्निर्विकारः
निर्विकारिन्
- Mukti. 1. 3. साक्षिणं निर्विकारिणम्
निर्विघ्न
- Nrisut. 3. शुद्धः संविष्टो निर्विघ्नः
निर्विण्णचेतस्
- Gitā. 6. 23. योक्तव्यो योगो निर्विण्ण-
चेतसा
निर्विद्
- Bih. 3. 5. 1. पाण्डित्यं निर्विद्य
— बाल्यं च पाण्डित्यं च नि-
र्विद्य
— अमौनं च मौनं च नि-
र्विद्य
- Nrip. 1. 1. सतो बन्धुमसति निरावि-
न्दन्
- Kshur. 22. निर्विशङ्कः खमुत्कमेत्
निर्विषय
- Maitri. 6. 34. मोक्षे निर्विषयं स्मृतम्
Gauḍa. 4. 72. चित्तं निर्विषयं नित्यम्
Brahmab. 2. मुक्तं निर्विषयं स्मृतम्
3. अतो निर्विषयस्यास्य म-
नसः

Brahmab. 3. तस्मान्निर्विषयं नित्यम्

Skanda. 11. ध्यानं निर्विषयं मनः

निर्वृत

Chhā. 3. 19. 1. तदाण्डं निर्वर्त्तत

Bṛih. 1. 2. 2. तेजोरसो निर्वर्त्ततामिः

Maitri. 6. 30. सद्गुणानि . . निर्वृत्तो ऽन्यः

Kāṭhaśru. 1. कार्यं निर्वर्त्तयन्नुदपात्रे

Āsrama. 3. पञ्चमहायज्ञक्रियां निर्वर्त्तयन्तः (4 times).

निर्वृतत्व

Maitri. 6. 22. एतत् सायुज्यत्वं निर्वृतत्वम्

निर्वेद

Mund. 1. 2. 12. ब्राह्मणो निर्वेदमायात्

Gītā. 2. 52. तदा गन्तासि निर्वेदम्

निर्वैर

Gītā. 11. 55. निर्वैरः सर्वभूतेषु

निर्व्रीडत्व

Maitri. 3. 5. मूढत्वं निर्व्रीडत्वं . . इति
तामसानि

निर्हा

Bṛih. 6. 4. 23. तमिन्द्र निर्जेहि गर्भेण

निलयन

Tait. 2. 6. 1. निलयनं चानिलयनं च

निवप्

Nṛip. 2. 4. अन्यं ते ऽस्मन्निवपन्तु से-
नाः

निवस्

Gītā. 12. 8. निवसिष्यसि मय्येव

निवात

Śwet. 2. 10. गुहानिवाताभयेण

Maitri. 6. 22. निवाते वदति

निवातस्य

Gītā. 6. 19. यथा दीपो निवातस्यः

निवास

Gītā. 9. 18. निवासः शरणं ब्रह्म

1. निविद्

Rāmāp. 44. न्यवेदयत तत्त्वतः

2. निविद्

Bṛih. 3. 9. 1. एतयैव निविदा प्रतिपे-
यावन्तो वैश्वदेवस्य निवि-
शुच्यन्ते

निविश

Maitri. 6. 19. बहिः . . इन्द्रियार्थीश्च निवे-
शयित्वा

34. चेतसो निवेशितस्यात्मनि

Mahānār. 15. 8. प्राणे निविष्टो ऽमृतं जुहोमि १

— अपाने निविष्टः &c., 9.

— व्याने निविष्टः &c., 9.

— उदाने निविष्टः &c., 9.

— समाने निविष्टः &c., 9.

16. 1. श्रद्धायां प्राणे निविश्या-
मृतं हृतम्

— अपाने निविश्य &c.

— व्याने निविश्य &c.

— उदाने निविश्य &c.

— समाने निविश्य &c.

Mahā. 1. तं पुरुषं पुरुषो निवेद्य

Gītā. 12. 8. मयि बुद्धिं निवेशय

निवृत्

Kena. 19. स तत एव निवृत्ते 23.

Chhā. 5. 10. 5. एतमध्वानं पुनर्निवर्त्तन्ते

8. 4. 1. सर्वे पाप्मानो ऽतो निवर्त्तन्ते

Tait. 2. 4. 1. यतो वाचो निवर्त्तन्ते 2. १

1; Brahma. 3.

Maitri. 4. 3. यमाप्त्वा न निवर्त्तते

Gauḍa. 1. 17. प्रपञ्चो यदि विद्येत निव-
र्त्तत न संशयः

3. 48. कामभोगान्निवर्त्तयेत्.

- Gauḍa. 4. 80. निवृत्तस्याप्रवृत्तस्य
Nrip. 5. 10. यत्र गत्वा न निवर्त्तन्ते यो-
गिनः
Nyāsa. 5. भूयस्ते न निवर्त्तन्ते (4
MSS. have निवर्त्तनं)
Mukti. 1. 28. ह्यत्रिंशद्विषयोपनिषदं सम-
भ्यस्य निवर्त्तय
Gītā. 1. 39. पापादस्माच्चिवर्त्तितुम्
2. 59. परं वृष्ट्वा निवर्त्तते
8. 21. यं प्राप्य न निवर्त्तन्ते
25. योगी प्राप्य निवर्त्तते
9. 3. अप्राप्य मां निवर्त्तन्ते
14. 22. न निवृत्तानि कांक्षति
15. 4. यस्मिन् गता न निवर्त्तन्ति
भूयः
6. यद्गत्वा न निवर्त्तन्ते

निवृत्ति

- śvet. 1. 10. विश्वमायानिवृत्तिः
lauḍa. 1. 10. निवृत्तेः सर्वदुःखानाम्
śarvop. 1. तन्निवृत्तिमोक्षः
Rāmap. 35. स्वनिवृत्त्यर्थमाददे
Mukti. 2. कर्तृत्वादिदुःखनिवृत्तिद्वारा
2. 48. निवृत्तिव्रतधारिणः
Gītā. 16. 7. प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च 18. 30.

निश्चि

- Mukti. 2. 40. तावन्निशीव वेतालाः

निशा

- Chhā. 1. 2. हंसा निशायामतिपेतुः
Gītā. 2. 69. या निशा सर्वभूतानाम्
— सा निशा पश्यतो मुनेः

निशाकर

- Maitri. 5. 1. त्वमिन्द्रस्त्वं निशाकरः

निशि

- Kāṭha. 3. 14. क्षुरस्य धारा निशिता दुर्-
स्थया

- Mund. 2. 2. 8. शरं क्षुपासानिशितम्

निशुच्

- Chhā. 7. 11. 1. निशोचति नितपति वर्षि-
प्यति वै

निशु

- Nila. 14. निशीर्य शल्यानां मुखा
(2 MSS. have विशीर्य)

निश्चय

- Gītā. 6. 23. स निश्चयेन योक्तव्यो योगः
18. 4. निश्चयं शृणु मे तत्र

निश्चुर

- Maitri. 6. 32. पृथग्भूमा निश्चुरन्ति
Gauḍa. 3. 45. निश्चलं निश्चुरच्चित्तम्
Gītā. 7. 26. यतो यतो निश्चुरति

निश्चल

- Gauḍa. 3. 22. कथं स्थास्यति निश्चलः
4. 8.
45. निश्चलं निश्चुरच्चित्तम्
4. 80. निश्चला हि तदा स्थितिः
Tejo. 6. निश्चलं निर्विकल्पं च
Yogat. 10. अर्द्धमात्रा तु निश्चला
Gītā. 2. 53. यदा स्थास्यति निश्चला

निश्चि

- Gauḍa. 1. 14. न... पश्यन्ति निश्चिताः
22. त्रिषु धामसु यत्तुल्यं सा-
मान्यं वेत्ति निश्चितः
2. 18. निश्चितायां यथा रज्ज्वाम्
3. 17. द्वैतिनो निश्चिता वृद्धम्
23. निश्चितं युक्तियुक्तं च
Yogat. 15. निश्चितं चात्मभूतानामरिष्टं
योगसेवया

Vāsu.

Gītā.

3. इत्येतन्निश्चितं ज्ञानम्
2. 7. निश्चितं ब्रूहि तन्मे
3. 2. तदेकं वद निश्चित्य
16. 11. एतावदिति निश्चिताः
18. 6. निश्चितं मतमुत्तमम्

निश्चस्

Bṛih. 2. 4. 10. अस्थैवेतानि सर्वाणि निश्च-
सितानि 4. 5. 11.

Yogat. 13. उच्छ्वसनिश्चसंस्तथा

निश्वास

Praśna. 4. 4. उच्छ्वसनिश्वासी

Amṛita. 33. लक्ष्मैको ऽपि निश्वासः

निश्वासभूत

Mukti. 1. 9. निश्वासभूता मे विष्णोः

निषङ्गति

Nilā. 15. शिवो अस्य निषङ्गतिः

निषञ्ज

Bṛih. 4. 4. 6. मनो यत्र निषक्तमस्य

निषद्

Swet. 4. 8. यस्मिन्देवा अधि विश्वे नि-
षेदुः Mahānār 1. 2; Nṛip.
4. 2; 5. 2.

निषाद

Garbha. 1. षड्जक्रपभगान्धारमध्यम-
पञ्चमधैवतनिषादाः

निषिच्

Kaush. 1. 2. पुंसा कर्त्रा मातरि मा नि-
षिच

Bṛih. 6. 3. 7. य एनं शुष्के स्थाणौ नि-
षिञ्चेत् 8—12.

निषिध्

Yogat. 13. निषिद्धे तु नवद्वारे
15. निषिद्धे तु न निर्वर्तते

निषेव्

Jābāla. 1. तस्मादविमुक्तमेव निषेवेत
Rāmōt. 1.

Mukti. 2. 12. एकैकशो निषेव्यन्ते

निष्क

Chhā. 4. 2. 1. निष्कमश्वतरीरथं तदादाय
2. अयं निष्कोऽयमश्वतरीरथः
4.
3. निष्कमश्वतरीरथं दुहितरं
तदादाय

निष्कल

Śwet. 6. 19. निष्कलं निष्क्रियं शान्तम्
Mund. 2. 2. 9. विरजं ब्रह्म निष्कलम्
3. 1. 8. ततस्तु तं पश्यते निष्कलं
ध्यायमानः

Kaivalya. 23. गुहाशयं निष्कलमद्विती-
यम्

Brahma. 1. विरजं निष्कलं . . ब्रह्म

Nāda. 17. व्यापकं निष्कलं शिवम्

Brahmab. 8. तदेव निष्कलं ब्रह्म
21. निष्कलं निर्मलं शान्तम्

Dhyāna. 10. छाया तस्यैव निष्कला
— सकले निष्कले भावे

Rāmāp. 7. निष्कलस्याशरीरिणः

निष्कलंक

Nār. 2. नित्यो निष्कलंको निग-
ख्यातः (some MSS. read
निष्कलः)

निष्काम

Bṛih. 4. 4. 6. अकामो निष्काम आप्रका
मः Nṛisut. 5 (ter)

Maitri. 6. 30. विगतभयो निष्कामः

Nṛip. 5. 10. तदेतन्निष्कामस्य भवति
Brahma. 1. यथा कुमारो निष्काम आ-
नन्दमुपयाति

निष्कामत्व

Maitri. 6. 30. परमं वै शेषधेरिव पर-
स्कोद्धरणं यन्निष्कामत्वं

निष्कृत्

- Kaṭhaśru. 1. सशिखान् केशान्निष्कृत्य
2. 3.

निष्कृति

- Mahānār. 22. 1. अभिहोत्रं सायं प्रातर्गृहाणां
निष्कृतिः

निष्क्रम

- Bṛih. 4. 4. 2. तेन प्रद्योतेनैष आत्मा नि-
ष्क्रामति

- Maitri. 3. 4. अथ मूत्रद्वारेण निष्क्रान्तम्
Nyāsa. 2. अभिवर्णं निष्क्रामति

- Kaṭhaśru. 1. निष्क्रम्य पुत्रं दृष्ट्वा 2.

निष्क्रिय

- Swet. 6. 12. एको वशी निष्क्रियाणां बहू-
नाम्

19. निष्कलं निष्क्रियं शान्तम्

- Brahma. 3. एको मनीषी निष्क्रियाणां ब-
हूनाम् (4 MSS. have नि-
ष्क्रियायां)

निष्टक्ष

- Mahānār 10. 2. वेनादेकं स्वधया निष्टतक्षुः

निष्टि

- Mahānār. 11. 8. अधो निष्ट्या वितस्त्यां तु

1. निष्ठा

- Bṛih. 6. 4. 9. तस्यामर्थं निष्ठाय 10, 11,
21.

2. निष्ठा

- Chhā. 7. 20. 1. निष्ठा त्वेव विजिज्ञासित-
व्येति निष्ठां भगवो विजि-
ज्ञासे

2. तन्निष्ठा तत्परायणम्

3. 8. लोके ऽस्मिन्निविधा निष्ठा

17. 1. तेषां निष्ठा तु का कृष्ण

18. 50. निष्ठा ज्ञानस्य या परा

निष्ठीव

- Chhā. 2. 12. 2. न प्रत्यङ्मुहिमाचामेन नि-
ष्ठीवेत्तद्वतम्

निष्णात

- Maitri. 6. 22. शब्दब्रह्मणि निष्णातः
Brahmab. 17.

निष्पद्

- Gauḍa. 3. 46. निष्पन्नं ब्रह्म तत्तदा

निष्परिग्रह

- Nṛisut. 6. निरागा निष्परिग्रहाः

- Jābāla. 6. निर्द्वन्द्वो निष्परिग्रहः

निष्पीड

- Yogat. 3. निष्पीड्य च पयोधरान्

निस्तुति

- Gauḍa. 2. 37. निस्तुतिर्निर्ममस्कारः

निस्त्रैगुण्य

- Gītā. 2. 45. निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन

निस्पन्द

- Gauḍa. 4. 49. न ततो ऽन्यत्र निस्पन्दात् 5

निस्पृह

- Maitri. 2. 7. निस्पृहः प्रेक्षकवदवस्थितः

- Parama. 3. सुखे निस्पृहः (MSS. नस्पृ-
हः or न स्पृहा)

निहन्

- Bṛih. 4. 4. 3. एवमेवायमात्मेदं शरीरं
निहत्य 4.

- Maitri. 6. 28. तं ब्रह्मद्वारपारं निहत्याद्यम्
Rāmāp. 42. निहत्य राघवः

- Gītā. 1. 36. निहत्य धार्तराष्ट्रान्

11. 33. मयैवैते निहताः पूर्वमेव

निहव

- Chhā. 1. 13. 2. निहव एकारः

निहितार्थ

- Swet. 4. 1. वर्णानेकान् निहितार्थो द-
धाति (Nārāyaṇa reads
निहितार्थान् and gives
the above as a variant).

निहु

- Maitri. 4. 6. ता अभिध्यायेदर्चयेच्चिह्नु-
याश्च
Gauḍa. 3. 26. स एष नेति नेतीति व्याख्या-
तं निहुते यतः

1. नी (प्रापणे)

- Kaush. 3. 8. तं यमधो निनीषते
Chhā. 1. 8. 5. न स्वर्गं लोकमति नयेदिति
7. न प्रतिष्ठां लोकमति नयेदि-
ति
4. 15. 3. एष हि सर्वाणि वामानि
नयति
6. 8. 3. आप एव तदशितं नयन्ते
5. तेज एव तत्पीतं नयते
8. 6. 4. अबलिमानं नीतो भवति
Bṛih. 5. 15. 1. अग्ने नय सुपथारारये Iśā 18
Kāṭha. 1. 2. दक्षिणास्तु नीयमानास्तु
2. 5. अन्धेनैव नीयमाना यथा-
न्धाः Maitri 7. 9; Muṇḍ
1. 2. 8.
Muṇḍ 1. 2. 5. तं नयन्त्येताः सूर्यस्य र-
श्मयः
Praśna. 3. 5. हुतमन्नं समं नयति
7. पुण्येन पुण्यं लोकं नयति
10. यथासङ्कल्पितं लोकं नयति
4. 4. एतावाहुती समं नयतीति
स समानः
Gauḍa. 1. 23. अकारो नयते विश्वम्
Brahma. 1. यथा जलौकायमघ्नं नयत्या-
त्मामं नयति
Amṛita. 8. किल्बिषं च क्षयं नीत्वा

Dhyāna.

22. धुबोर्मध्ये नयेत्ययम्

Gītā.

6. 26. आत्मन्येव वशं नयेत्

2. नी (√हृ)

Kaush.

2. 10. मा स्वं पुण्यमघं निगाः

Bṛih. 4.

3. 36. यन्नायमणिमानं न्येति

4.

4. 1. सम्मोहमिव न्येति

नीति

Gītā.

10. 38. नीतिरस्मि जिगीषताम्

नीर

Kāṭhaśru.

1. नीरैः सर्वत्रावस्थितैः

नील

Kaush.

3. 1. नास्य पापं चकृषो मुखानी
लं वेतीति

Chhā. 1.

6. 5. यन्नीलं परःकृष्णम् 6; 1
7. 4 (bis).

8.

6. 1. शुक्रस्य नीलस्य पीतस्य
— एष शुक्र एष नील एष
पीतः

Bṛih. 4.

3. 20. शुक्रस्य नीलस्य पिङ्गलस्य

4

4. 9. तस्मिञ्शुक्रमुत नीलमाहुः

Swet.

4. 4. नीलः पतङ्गो हरितो लोहि-
ताक्षः

Maitri.

6. 30. कङ्कुनीलाः

नीलकण्ठ

Kaivalya.

7. त्रिलोचनं नीलकण्ठं प्रशा-
न्तम्

नीलगलमाल

Nīla.

22. नीलगलमालः शिवः (so
Calc. edition, but *vic*
नीलगलमाला)

नीलध्रीव

Nīla.

1. नीलध्रीवं शिखाङ्गिनम्

2. नीलध्रीवं विलोहितम् 10.

21. नीलध्रीवः स्वजनानीलध्रीवः

नीलतोयद

Mahānār. 11. 12. नीलतोयदमध्यस्था विशु-
क्षेखेव Vāsu. 3.

नीलमुख्य

Rāmap. 91. वसिष्ठाद्यैर्मुनिभिर्नीलमुख्यैः

नीललोहित

Nrip. 1. 6. शङ्करं नीललोहितम्

नीलशिखण्ड

Nīla. 10. नमो ऽस्तु नीलशिखण्डाय
22. सर्वेण नीलशिखण्डेन
23. सर्वं नीलशिखण्ड वीर
25. नमो नीलशिखण्डाय
— नीलशिखण्डाय नमः

नीलागलसाला

Nīla. 22. नीलागलसाला शिवः
(so 2 MSS. and Nārā-
yaṇa. The MS. of the
Dīpikā is torn here, but
this is what remains :
नीलागलसाला शिव इति ।
“अलसालासि पूर्वा शि-
लाजालास्युत्तरा नीलाग-
लसाला”.. मृक् । अस्या-
मृचि (AV. 6. 16. 4)
ओषधीप्रकरणादत्रापि च
ओषधे अरुन्धतीति वच-
नान्नीलागलसाला ओषधी
शिवः शिवस.. Four
other MSS. read नीला-
गलसालः, नीलागलत्सा-
ला, नीलागलसालाः and
नीलागलशीलाः)

नीवार

Āśrama. 2. तदाह तोदुंबरबदरनीवार-
इत्यामाकैः

नीवारशूक

Mahānār. 11. 12. नीवारशूकवस्तन्वी Vāsu.
3.

नीहार

Chhā. 3. 19. 2. यदुल्वं स मेघो नीहारः
Swet. 2. 11. नीहारधूमाकारानिलानला-
नाम्

नृ

Nrip. 2. 4. ना वीर्यतमः श्रेष्ठतमः
Nrisut. 4. एष उ एव नृ एष हि सर्व-
त्र सर्वदा सर्वात्मा
Gopī. 5. मण्डनात्पावनं नृणाम्
Gītā. 7. 8. शब्दः खे पौरुषं नृषु

नृकेसरि

Nrip. 1. 5. क्षीरोदार्यवशायिनं नृकेस-
रिम्

नृकेसरिविग्रह

Nrip. 1. 6. पुरुषं नृकेसरिविग्रहम्

नृचक्षस्

Mahānār. 9. 5. सवितारं नृचक्षस्म्

नृत्यगीत

Kaṭha. 1. 26. तवैव वाहास्तव नृत्यगीते

नृपोत्तम

Rāmap. 33. रघुवीरं नृपोत्तम

नृलोक

Gītā. 11. 48. एवंरूपः शक्य अहं नृलो-
के ब्रह्म

नृषद्

Kaṭha. 5. 2. नृषद्भरसदृतसत् Mahānār.
9. 3; 17. 8; Nrip. 3. 1.

नृसिंह

Mahānār. 3. 17. नृसिंहाय विसाहे Nrip. 4. 2.

Nrip.

1. 4. नृसिंह तृतीयस्याद्यम्
5. हं भी तृतीयस्यार्दान्त्यम्
2. 3. नृसिंहं षष्ठं (जानीयात्)
4. कस्मादुच्यते नृसिंहमिति
— तस्माच्चृसिंह आसीत्परमे-
श्वरः

— तस्मादुच्यते नृसिंहमिति

4. 3. यो वै नृसिंहो देवो भग-
वान् &c. (32 times).

Nrisut.

2. एष वीरो नृसिंह एव
4. नृसिंहं नत्वा (2 MSS.
read नारसिंहं)
— नृसिंह एवैकलः
— एष एव नृसिंहः
— नृसिंहः स्वयमुद्धमौ
5. आत्मन्येव नृसिंहे . . वर्त्तते
(bis).

— एष एव नृसिंह एष हि व्या-
प्तमः

— आत्मैव नृसिंहो देवः (ter).

— एष एव नृसिंह एष स्वे-
वोत्कृष्टः— एतदेव नृसिंहमेतद्धि महा-
विभूति

6. नृसिंहमनृसिंहं . . बुबुधिरे

Skanda.

14. नृसिंहं देवेश तव प्रसादतः

Râmap.

73. यो नृसिंहः समाख्यातः

नृसिंहगायत्री

Nrip.

4. 1. यजुर्लक्ष्मीं नृसिंहगायत्री-
मित्यङ्गानि जानीयात्
2. एषा ह वै नृसिंहगायत्री दे-
वानां वेदानां निदानम्

नृसिंहतापनी

Mukti.

1. vide गारुड

नृसिंहत्व

Nrisut.

7. नृसिंहत्वाङ्गीषणत्वात्

नृसिंहानुष्टुभ्

Nrisut.

6. नृसिंहानुष्टुभैव बुबुधिरे
— नृसिंहानुष्टुभैव जानीयात्
— नृसिंहानुष्टुभान्विष्य

नेति नेति

Brih. 2.

3. 6. अथात आदेशो नेति नेति

3.

9. 26. स एष नेति नेत्यात्मा 4.
2. 4 ; 4. 4. 22 ; 4. 5. 15.

नेतृ

Maitri.

6. 7. आत्मनो त्मा नेतामृताख्यः

नेत्र

Hansa.

2. बिन्दुस्तु नेत्रम्

नेत्रस्थ

Brahma.

3. नेत्रस्थं जाग्रतं विद्यात्

नेद्

Brih. 1.

3. 10. नेत्पाप्मानं मृत्युमन्ववा-
यानि

1.

5. 23. नेन्मा पाप्मा मृत्युरामुवत्

नेदिष्ठ

Kena.

27. ते स्तेनस्तेदिष्ठं पस्पशुः

28. स स्तेनस्तेदिष्ठं पस्पशौ

नेमि

Kaush.

3. 8. तद्यथा रथस्यारेषु नेमि
पितः

नैकरूप

Maitri.

6. 30. ये नैकरूपाः . . रश्मयः

नैधुवि

Brih. 6.

5. 8. शिल्पः कश्यपः कश्यपाहं
धुवेः

— कश्यपो नैधुविर्वाचः

नैमिषीय

Chhâ. 1.

2. 13. स ह नैमिषीयानामुक्ता
बभूव

नैरन्तर्यं

Sarvop. 2. भावरहितं नैरन्तर्यं चैतन्यं यदा

Mukti. 1. नैरन्तर्येण कृत्वा

नैरात्म्यवाद

Maitri. 7. 8. नैरात्म्यवादकुहकैः

नैर्ऋत्य

Hansa. 2. नैर्ऋत्ये पापे मनीषा

नैष्कर्म्य

Mukti. 2. 20. नैष्कर्म्येण न तस्यार्थः

Gîtâ. 3. 4. नैष्कर्म्यं पुरुषो ऽभ्रुते

18. 49. नैष्कर्म्यसिद्धिं परमाम्

नैष्कारुण्य

Maitri. 3. 5. मात्सर्यं नैष्कारुण्यं... इति तामसानि

नैष्कृतिक

Gîtâ. 18. 28. शठो नैष्कृतिको ऽलसः

नैष्ठिक

Āsrama. 1. आप्रायणाद्गुरोरपरित्यागी नैष्ठिको बृहन्

Gîtâ. 5. 12. शान्तिमाप्नोति नैष्ठिकीम्

नौ

Bṛih. 4. 2. 1. रथं वा नावं वा समाददीत

Mahānār. 6. 2. नावेव सिन्धुं दुरितात्यग्निः
5. सिन्धुर्न नावा दुरितातिपर्षि

Gîtâ. 2. 67. वायुर्नावमिवाम्भसि

नौधस

Kaush. 1. 5. इयैतनौधसे चापरौ पादौ

न्यग्रोधफल

Chhā. 6. 12. 1. न्यग्रोधफलमत आहर

न्यस्

Rāmāp. 22. श्रीजहाङ्गी न्यसेत्

न्यायपूर्वक

Gauḍa. 2. 3. भूयते न्यायपूर्वकम्

न्याय्य

Gîtâ. 18. 15. न्याय्यं वा विपरीतं वा

न्यास

Mahānār. 21. 2. न्यास इति ब्रह्मा

— एतान्यवराणि तपोसि न्यास एवात्यरेचयत्

23. 1. न्यास इत्याहुर्मनीषिणो ब्रह्माणम्

24. 1. तस्माद्व्यासमेषां तपसामतिरिक्तमाहुः

Nṛip. 2. 2. अक्षराणां न्यासमुपदिशन्ति ब्रह्मवादिनः

Gîtâ. 18. 2. काम्यानां कर्मणां न्यासम्

न्यून

Bṛih. 6. 4. 24. यद्वा न्यूनमिहाकरम्

Gopî. 5. न्यूनं संपूर्णतां याति

न्ये

Bṛih. 4. 4. 1. स यत्रायमात्माबल्यं न्येत्य

पक्कषाय

Mukti. 2. 31. ततः पक्कषायेन नूत्रं विज्ञानवस्तुना

पक्ष

Bṛih. 4. 3. 19. संहत्य पक्षौ संलयायैव ध्रियते

Tait. 2. 1. 1. अयं दक्षिणः पक्षो ऽयमुत्तरः पक्षः

2. 2. 1. व्यानो दक्षिणः पक्षो ऽपान उत्तरः पक्षः

Tait. 2. 3. 1. ऋग्दक्षिणः पक्षः सामोत्तरः

पक्षः

2. 4. 1. ऋतं दक्षिणः पक्षः सत्यमु-
त्तरः पक्षः

2. 5. 1. मोदो दक्षिणः पक्षः प्रमोद
उत्तरः पक्षः

Nāda. 1. अकारो दक्षिणः पक्षः

Hansa. 2. अमीषोमौ पक्षौ

Asrama. 4. vide धारिन्

— vide यशोपवीत

पक्षपात

Brahmab. 6. पक्षपातविनिर्मुक्तम्

पक्षस्

Maitri. 6. 33. शिरःपक्षसीपुच्छपृष्ठवान्
(ter)

पक्षिन्

Kaush. 2. 9. तेन मुखेन पक्षिणो जस्ति

Bṛih. 2. 5. 18. पुरः स पक्षी भूत्वा

Gītā. 10. 30. वैनेतेयश्च पक्षिणाम्

पङ्क

Gopī. 5. गोपीचन्दनपङ्केन

पङ्कज

Dhyāna. 22. कूपभूतं तु पङ्कजम्

पंक्ति

Maitri. 7. 5. पंक्तिखिण्वन्नयस्त्रिंशौ . .
ऊर्ध्वा उद्यन्ति

Mahānār. 17. 6. आसहस्रात्पंक्तिं पुनन्ति
7, 8.

Śiras. 7. आचक्षुषः पंक्तिं पुनाति
Mahā. 4.

पङ्क

Maitri. 4. 2. सद्गुणफलमयैः पाशैः प-
ङ्कुरिष बद्धम्

पक्ष

Bṛih. 5. 9. 1. येनेदमन्नं पच्यते Maitri.
2. 6.

6. 4. 14. क्षीरौदनं पाचयित्वा

15. दध्यौदनं पाचयित्वा

16. उदोदनं पाचयित्वा

17. तिलौदनं पाचयित्वा

18. मांसौदनं पाचयित्वा

Kūṭha. 1. 6. सस्यमिव मर्त्यः पच्यते

Swet. 5. 5. यश्च स्वभावं पचति

Maitri. 6. 12. अग्नेनाभिषिक्ताः पचन्तीमे
प्राणाः

15. कालः पचति भूतानि . .
महात्मनि

— यस्मिंस्तु पच्यते कालः

17. उदरस्थो ऽथवा यः पच-
त्यन्नम्

Gauḍa. 4. 90. हेयज्ञेयाप्यपाक्यानि

Garbha. 5. कोष्ठाभिर्नामाशितपीतले-
ख्यचोष्यं पचतीति

Gītā. 3. 13. ये पचन्त्यात्मकारणात्

15. 14. पचाम्यन्नं चतुर्विधम्

पच्छस्

Chhā. 5. 2. 7. एतयश्च पच्छ आचामति

पञ्चतन्मात्र

Maitri. 3. 2. पञ्चतन्मात्रा भूतशब्देनो-
च्यन्ते

Mahā. 1. पञ्चतन्मात्राणि पञ्चमहा-
भूतानि

पञ्चत्व

Gopī. 3. पञ्चत्वं न स पश्यति

पञ्चदश

Kaush. 1. 2. पञ्चदशात् प्रसूतात्

Maitri. 7. 2. त्रिदश पञ्चदशो बृहत्
दक्षिणत उद्यन्ति

Mahā. 1. पञ्चदशी मुनिः

पञ्चदशान्

- Chhā. 6. 7. 1. पञ्चदशाहानि माशोः
2. स ह पञ्चदशाहानि नाशः
Brih. 1. 5. 14. रात्रय एव पञ्चदश कलाः
15. वित्तमेव पञ्चदश कलाः
Mund. 3. 2. 7. गताः कलाः पञ्चदश प्रति-
ष्ठाः

पञ्चदुःखौष

- Śwet. 1. 5. पञ्चदुःखौषवेगाम्

पञ्चदैवत

- Yogaśi. 4. त्रिस्थूणे पञ्चदैवते

पञ्चदैवत्य

- Sikhā. 2. पञ्चधा पञ्चदैवत्यः प्रणवः
परिपठ्यते

पञ्चधा

- Chhā. 2. 21. 3. यानि पञ्चधा त्रीणि तेभ्यो
न ज्यायः परमन्यदस्ति
7. 26. 2. पञ्चधा सप्रधा नवधा
Maitri. 2. 6. पञ्चधात्मानं विभज्य (bis).
6. 4. पुनः पञ्चधा श्रेयम्
Mund. 3. 1. 9. यास्मिन् प्राणः पञ्चधा संवि-
वेश
Mahānār. 23. 1. स वा एष पुरुषः पञ्चधा
पञ्चात्मा
Praśna. 2. 3. पञ्चधात्मानं प्रविभज्य
3. 12. विभुत्वं चैव पञ्चधा
Chhā. 15. त्रिधा तं पञ्चधा तथा
Sikhā. 2. पञ्चधा पञ्चदैवत्यः प्रणवः
Piṇḍa. 2. गते पञ्चसु पञ्चधा
Rāmop. 10. ब्रह्मण्येवं हि पञ्चधा

पञ्चन्

- Chhā. 3. 13. 1. इदयस्य पञ्च देवसुषयः
6. प्रपे पञ्च ब्रह्मपुरुषाः
— पञ्चब्रह्मपुरुषान् (bis).

- Chhā. 4. 3. 8. एते पञ्चान्ये पञ्चान्ये दश
5. 3. 5. पञ्च . . प्रधानप्राक्षीत्
Brih. 6. 2. 3. .
5. 10. 10. य एतानेवं पञ्चामीन् वेद
8. 11. 3. अपराणि पञ्च वर्षाणि
(bis).
Brih. 4. 4. 17. यस्मिन्पञ्च पञ्च जनाः
Tait. 1. 3. 1. पञ्चस्वधिकरणेषु
Kātha. 6. 10. यदा पञ्चावतिष्ठन्ते ज्ञाना-
नि Maitri. 6. 30.
Maitri. 2. 6. पञ्चभीरदिमभिर्विषयानस्ति
6. 31.
6. 9. पञ्चभिरभिर्जुहोति
10. इन्द्रियार्थान् पञ्च स्वादु-
नि भवन्ति
Mahānār. 13. 6. कृणुष्व पाज इति पञ्च
Nrip. 2. 2. तस्य हि पञ्चाङ्गानि भ-
वन्ति
Garbha. 1. पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्त-
मानम्
5. पञ्च मज्जाशतानि
Amṛta. 5. शब्दादिविषयाः पञ्च
20. पञ्चभिस्तुल्यविक्रमः
35. अथ वर्णास्तु पञ्चानाम्
Piṇḍa. 2. गते पञ्चसु पञ्चधा
Nār. 4. नारायणायेति पञ्चाक्षराणि
Sarpop. 2. एते पञ्च वर्गाः
— एतेषां पञ्चवर्गाणाम्
Vāsu. 2. कृष्णादिपञ्चनामभिः
Gitā. 13. 5. पञ्च चेन्द्रियगोचराः
18. 13. पञ्चेमानि . . कारणानि
15. पञ्चैते तस्य हेतवः
पञ्चपर्व
Śwet. 1. 5. पञ्चपर्वामधीमः
पञ्चपाद
Praśna. 1. 11. पञ्चपादं पितरं द्वादशाङ्ग-
तिम्

पञ्चप्राण

Śwet. 1. 5. पञ्चप्राणोर्मिम्

पञ्चबुद्ध्यादि

Śwet. 1. 5. पञ्चबुद्ध्यादिमूलाम्

पञ्चब्रह्मन्

Mukti. 1. 38. *vide* अभिहोत्रक
1. *vide* सरस्वतीरहस्य

पञ्चब्रह्ममन्त्र

Kālāg. 2. सद्यादिपञ्चब्रह्ममन्त्रैः परि-
गृह्य

पञ्चभूत

Gopi. 4. पञ्चभूतेषु गन्धवतीयं पृ-
थिव्यासीत्

पञ्चम

Kaush. 2. 9. त्वयि पञ्चमं मुखं तेन
मुखेन सर्वाणि भूतान्यस्तिChhā. 3. 10. 1. यत्पञ्चमममृतं तत्साध्या
उपजीवन्ति ब्रह्मणा मुखेन
5. 3. 3. वेत्य यथा पञ्चम्यामाहुता-
वापः पुरुषवचसो भवन्ति5. 9. 1. इति तु पञ्चम्यामाहुतावापः
पुरुषवचसो भवन्तीति5. 10. 9. एते पतन्ति चत्वारः पञ्च-
मश्वाचरंस्तैः

5. 23. 1. अथ यां पञ्चमीं जुह्यात्

7. 1. 2. इतिहासपुराणं पञ्चमम् 7.
2. 1; 7. 7. 1.

4. इतिहासपुराणः पञ्चमः

Tait. 2. 8. 1. मृत्युर्धावति पञ्चमः Katha.
6. 3; Nrip. 2. 4.Nrip. 2. 2. सप्रणवं सर्वं पञ्चमं भवति
— पञ्चमं पञ्चमेन (युज्यते)3. सर्वतोमुखं पञ्चमं (स्थानं
जानीयात्)Garbha. 1. *vide* निषाद

Garbha.

Nāda.

Piṇḍa.

Hamsa.

Rāmot.

Gitā.

Nār.

Ait.

Maitri.

Nrip.

Mahā

Rāmot.

Āsrama.

Amṛita.

Kaush.

Śwet.

Kāthāśru.

Āsrama.

3. पञ्चमे पृष्ठवंशः

10. पञ्चमी नामधेया च

14. पञ्चम्यामथ मात्रायाम्

6. पञ्चमेन तु पिण्डेन

2. पञ्चमस्तन्त्रीनादः

— पञ्चमे स्रवते तालु

2. बिन्दुः पञ्चमाक्षरो भवति

18. 14. दैवं चैवात्र पञ्चमम्

पञ्चमहापातक

5. पञ्चमहापातकोपपातकोभ्यः
प्रमुच्यते

पञ्चमहाभूत

5. 3. इमानि च पञ्चमहाभूतानि

3. 2. पञ्चमहाभूतानि भूतशब्दे-
नोच्यन्ते4. 3. यो वै नृसिंहः... यानि पञ्च
महाभूतानि (21)1. पञ्चतन्मात्राणि पञ्चमहा-
भूतानि5. यो वै श्रीरामः... यानि पञ्च
महाभूतानि (17)

पञ्चमहायज्ञ

3. पञ्चमहायज्ञक्रियां निर्वर्त-
यन्तः (4 times).

पञ्चमात्र

30. पार्थिवः पञ्चमात्राणि

पञ्चमुख

2. 9. पञ्चमुखो ऽसि प्रजापतिः

पञ्चयोनि

1. 5. पञ्चयोन्युपवक्राम्

पञ्चरात्र

1. नगरे पञ्चरात्रं... वसेत्

4. नगरे तीर्थेषु पञ्चरात्रं वष्ट-
यन्तः

पञ्चवायु

- Maitri. 6. 9. पञ्चवायुः समाश्रितः
Prāṇāg. 2. पञ्चवायुभिरावृतः

पञ्चविंशक

- Gauḍa. 2. 26. पञ्चविंशक इत्येके
Mahā. 1. स एष पञ्चविंशकः पुरुषः
(Śaṅkarānanda explains
स एकः पञ्चविंशतिः पु-
रुषः)

पञ्चविध

- Chhā. 2. 2. 1. पञ्चविधं सामोपासीत 2.
3. 1; 2. 4. 1; 2. 5. 1;
2. 6. 1.
3. पञ्चविधं सामोपास्ते 2.
3. 2; 2. 4. 2; 2. 5. 2;
2. 6. 2.
2. 7. 1. पञ्चविधं परोवरीयः सा-
मोपासीत
2. पञ्चविधं परोवरीयः सा-
मोपास्ते
— इति तु पञ्चविधस्य

पञ्चशत

- Kaush. 1. 4. पञ्चशतान्यप्सरसाम्

पञ्चस्रोतस्

- Śwet. 1. 5. पञ्चस्रोतोऽम्बुम्

पञ्चाक्षर

- Rāmāp. 64. अन्ते पञ्चाक्षरानेवम्

1. पञ्चाग्नि adj.

- Kāṭha. 3. 1. पञ्चाग्नेयो ये च त्रिणाचि-
केताः

2. पञ्चाग्नि

- Chhā. 5. 10. 10. य एतानेवं पञ्चाग्नीन् वेद
Nrip. 4. 3. यो वै नृसिंहः...ये पञ्चा-
ग्नेयस्तस्मै वै नमो नमः (14)

Rāmōt.

5. यो वै श्रीरामः...ये पञ्चा-
ग्नेयः (19)

पञ्चात्मक

- Śwet. 2. 12. पञ्चात्मके योगगुणे प्रवृत्ते
Garbha. 1. पञ्चात्मकं पञ्चमु वर्त्तमा-
नम्
— पञ्चात्मकं कस्मात्
— अस्मिन् पञ्चात्मके शरीरे
3. पञ्चात्मकाः समर्थः
— पञ्चात्मिका चेतसा बुद्धि-
गन्धरसादिज्ञाना

Piṇḍa.

2. भिन्ने पञ्चात्मके देहे

पञ्चात्मन्

- Māhānār. 23. 1. स वा एष पुरुषः पञ्चधा
पञ्चात्मा

पञ्चाल

- Chhā. 5. 3. 1. पञ्चालानां समितिमेयाय
Brih. 6. 2. 1. पञ्चालानां परिषदमाजगाम

पञ्चावर्त्त

- Śwet. 1. 5. पञ्चावर्त्ती...अधीमः

पञ्चाशत्

- Mukti. 1. 13. पञ्चाशद्भेदतो हरे

पञ्चाशद्भेद

- Śwet. 1. 5. पञ्चाशद्भेदां...अधीमः

पञ्चेष्टक

- Maitri. 6. 33. पञ्चेष्टको वा एषो ऽग्निः
संवत्सरः

पट

- Maitri. 2. 7. गुणमयेन पटेनात्मानमन्त-
र्धाय

पटल

- Garbha. 5. षोडश पार्श्वदन्तौष्ठपटलानि

पठ्

- Maitri. 6. 9. मन्त्रं पठति
 Mahânâr. 17. 6. ये ब्राह्मणास्त्रिदशपूर्णं पठन्ति
 7. 8.
 Châd. 10. पठन्ते भार्गवा ह्येतत्
 11. पठते भृगुविस्तरे
 Prâpâg. 4. इदं वा ब्रह्म यः पठेत्
 Amrita. 10. त्रिः पठेदायतप्राणः
 Dhyâna. 1. तच्छ्रुत्वा च पठित्वा च
 (one MS. omits); Yogat. 1.
 Râmap. 94. ये ते पठन्त्यमला यान्ति
 मोक्षम्
 Mukti. 1. 14. तासामेकामृचं यस्तु पठते
 27. दशोपनिषदं पठ
 29. अष्टोत्तरशतं पठ
 42. ये पठन्ति द्विजोत्तमाः
 46. पठतां बन्धमोचकम्
 50. यः पठेच्छृणुयाद्वापि

पङ्क्तिश

- Chhâ. 5. 1. 12. यथा स्रहयः पङ्क्तिशशङ्कुन्
 संखिदेत्
 Brih. 6. 1. 13. यथा महास्रहयः पङ्क्तिश-
 शङ्कुन् संबृहेत्

पणव

- Gîtâ. 1. 13. पणवानकगोमुखाः

पणि

- Mahânâr. 10. 2. त्रिधाहितं पणिभिर्गुह्यमानम्

पण्डित

- Chhâ. 6. 14. 2. पण्डितो मेधावी
 Brih. 6. 4. 17. दुहिता मे पण्डिता जायेत
 18. पुत्रो मे पण्डितः... जायेत
 Kaivalya. 11. पाशं दहति पण्डितः
 Nrisut. 9. नदेतस्पण्डिता एव पश्यन्ति

Gîtâ.

2. 11. नानुशोचन्ति पण्डिताः
 4. 19. तमाहुः पण्डितं बुधाः
 5. 4. बालाः प्रयदन्ति न पण्डिताः
 18. पण्डिताः समदर्शिनः

पण्डितम्मन्यमान

Kâtha.

2. 5. स्वयन्धीराः पण्डितम्मन्य-
 मानाः Maitri. 7. 9;
 Mund. 1. 2. 8.

पत्

Kena.

1. केनेषितं पतति प्रेषितं मनः

Chhâ. 5.

10. 9. एते पतन्ति चत्वारः
 6. 8. 2. दिशं दिशं पतित्वा (bis).

Brih. 1.

4. 3. आत्मानं द्वेधापातयत्
 4. 3. 20. गर्त्तमिव पतति

Maitri.

7. 8. राजकर्मणि पतितादयः

Mahânâr.

8. 2. कर्तं पतिष्यामि

Gauḍa.

4. 46. न पतन्ति विपर्यये

Mahâ.

3. ललाटात्स्वेदो ऽपतत्

Mukti.

2. 23. निरागमेव पतति

Gîtâ.

1. 42. पतन्ति पितरो ह्येषाम्
 16. 16. पतन्ति नरके ऽशुचौ

पतङ्ग

Kaush.

1. 2. कीटो वा पतङ्गो वा
 Chhâ. 6. 9. 3; 6. 10
 2.

Chhâ. 7.

2. 1. आकीटपतङ्गपिपीलिकम्
 7. 7. 1; 7. 8. 1; 7. 10
 1.

Brih. 6.

1. 14. आकृमिभ्य आकीटपतङ्गे
 भ्यः

6. 2. 16. ते कीटाः पतङ्गा यदिदं न
 न्दृश्यकम्

Śwet.

4. 4. नीलः पतङ्गो हरितो लोहि-
 ताक्षः

Gîtâ.

11. 29. यस्मा प्रदीप्तं ज्वलनं पतङ्गः

पतङ्गी

Nāda.

9. पतङ्गी च तृतीया स्यात्

पतञ्चल

Bṛih. 3.

3. 1. पतञ्चलस्य काप्यस्य 3. 7. 1.

3. 7. 1. पतञ्चलं काप्यम् (ter).

— पतञ्चलः काप्यः (bis).

पतत्र

Swet.

3. 3. सं बाहुभ्यां धमति सं प-
तत्रैः Mahānār. 2. 2.

पतत्रिन्

Ait.

5. 3. जगमं च पतत्रि च यच्च स्था-
वरम्

पति

Chhā. 1.

2. 11. वाग्वि बृहती तस्या एष
पतिः

Bṛih. 1.

3. 20. वाग्वै बृहती तस्या एष पतिः
21. वाग्वै ब्रह्म तस्या एष पतिः

1. 4. 3. पतिश्च पत्नी चाभवताम्

2. 4. 5. न वा अरे पत्युः कामाय
पतिः प्रियो भवति 4. 5. 6.6. 4. 19. अन्यामिच्छ प्रफर्व्यं सं जा-
यां पत्या सह

Swet.

5. 3. भूयः सृष्ट्वा पतयस्तथेशः

6. 7. पतिं पत्नीनां परमं परस्तात्

9. न तस्य कश्चित् पतिरस्ति
लोके

16. प्रधानक्षेत्रज्ञपतिः

Muṇḍ. 1.

2. 5. यत्र देवानां पतिरेको अधि-
वासः

Mahānār. 11.

3. पतिं विश्वस्यात्मेश्वरम्

Prasna.

2. 9. सूर्यस्त्व्यं ज्योतिषां पतिः

Nāda.

15. पञ्चानां च पतिं तथा

Rāmāp.

30. स्तुतिं चकुञ्च जगतः पतिम्

पातितान्न

Mahānār. 19.

1. कुष्टान्नं पातितान्नं भुक्त्वा

पत्तन

Rāmāp.

40. सरामस्तस्य पत्तनं जगाम्

पत्नी

Bṛih. 1.

4. 3. पतिश्च पत्नी चाभवताम्

4. 2.

3. एषास्य पत्नी विराट्

Mahānār. 25.

1. श्रद्धा पत्नी

Prāpāg.

3. शारीरयज्ञस्य . . का पत्नी

4. बुद्धिः पत्नी

पत्नीसंयाज

Prāpāg.

3. शारीरयज्ञस्य . . के पत्नी-
संयाजाः4. स्मृतिर्दया क्षान्तिरहिंसा प-
त्नीसंयाजाः

पत्र

Bṛih. 3.

3. 2. यावद्वा माक्षिकायाः पत्रम्

Nṛip.

5. 1. पत्रैर्वा एतत्सर्वतः परिक्राम-
ति छन्दांसि वै पत्राणि2. षट्सु पत्रेषु षडक्षरं सुदर्श-
नं भवति— अष्टसु पत्रेषु . . नारायणं भ-
वति— द्वादशसु पत्रेषु . . वासुदेवं
भवति— षोडशसु पत्रेषु . . षोडश-
कला भवन्ति— द्वात्रिंशत्सु पत्रेषु . . मन्त्र-
राजं . . भवति

Rāmāp.

69. तेषु पत्रेषु यत्नतः

Gītā.

9. 26. पत्रं पुष्पं फलं तोयम्

पथस्य

Kāṭha.

3. 14. दुर्यं पथस्तत्कत्रयो वदन्ति
(पथःशब्दः सान्तो नृप-
सकः Dipikā).

१. पथिन्

- Kausb. 1. 3. देवयानं पन्थानमापद्य
Chhā. 5. 3. 2. वेत्थ पथोर्देवयानस्य पि-
तृयाणस्य च व्यावर्त्तनादे
इति
5. 10. 2. एष देवयानः पन्थाः
8. एतयोः पथोर्न कतरेणचन
Brih. 4. 3. 10. न पन्थानो भवन्त्यथ..
पथः सृजते
4. 4. 8. अणुः पन्था विततः पुराणः
9. एष पन्था ब्रह्मणा हानु-
वित्तः Jābāla. 5.
6. 2. 2. वेत्थो देवयानस्य वा पथः
प्रतिपदं.. यत्कृत्वा देव-
यानं वा पन्थानं प्रतिप-
द्यन्ते
16. य एतौ पन्थानौ न विदुः
Śwet. 3. 8. नान्यः पन्था विद्यते ज्य-
नाय 6. 15.
Maitri. 6. 1. द्वौ वा एता अस्य पन्थानौ
29. ब्रह्मणः पन्थानमारूढाः
Mund. I. 2. 1. एष वः पन्थाः स्वकृतस्य
लोके
3. 1. 6. सत्येन पन्था विततो देव-
यानः
Mahānār. 22. 1. अमयो वै त्रयी विद्या देव-
यानः पन्थाः
Kaivalya. 9. नान्यः पन्था विमुक्तये
Śiras. 5. अयं पन्था विहितः
Mukti. 2. 6. योजनीया शुभे पथि
Gitā. 6. 38. विमूढो ब्रह्मणः पथि

२. पथिन्

- Brih. 2. 6. 3. वत्सनपाद्भाभवः पथः सौ-
भरात् 4. 6. 3.
तैभरो ज्यास्यादा-
त् 4. 6. 3.

पन्था

- Śwet. 2. 5. वि श्लोक एतु पन्थेव सूरैः

१. पद

- Brih. 1. 4. 7. एतत्पदनीयमस्य सर्वस्य
यदयमात्मा
5. 14. 7. अपदसि न हि पद्यसे

२. पद

- Mund. 2. 1. 4. अस्य पद्भ्यां पृथिवी
Mahānār. 14. 3. यदह्ना पापमकार्षं.. पद्भ्या-
म्
4. यद्रात्र्या पापमकार्षं.. प-
द्भ्याम्

पद

- Brih. 1. 4. 7. यथा ह वै पदेनानुविन्देत्
5. 14. 1. अष्टाक्षरं ह वा एकं गायत्र्यै
पदम्
— तावद्ध जयति यो ऽस्या एत-
देवं पदं वेद 2, 3.
3. अस्या एतदेव तुरीयं दर्शतं
पदम् 6.
— दर्शतं पदमिति दृष्ट इव
— यज्ञसा तपति यो ऽस्या ए-
तदेवं पदं वेद
4. सैषा गायत्र्येतस्मिंस्तुरीये
दर्शते पदे.. प्रतिष्ठिता
5. न ह वै तज्जायत्र्या एकञ्चन
पदं प्रति
6. प्रथमं पदमाप्नुयात्
— द्वितीयं पदमाप्नुयात्
— तृतीयं पदमाप्नुयात्
— तुरीयं दर्शतं पदं.. नैव
केनचनाप्यम्
7. नमस्ते तुरीयाय दर्शताय
पदाय

- Katha. 2. 15. सर्वे वेदा यत्पदमामनन्ति
... तत्ते पदं संग्रहेण ब्रवीमि
3. 7. न स तत्पदमाप्नोति
8. स तु तत्पदमाप्नोति
9. तद्विष्णोः परमं पदम् Ma-
itri. 6. 26.
- Maitri. 4. 2. न स्मरेत् परमं पदम्
6. 34. तदा तत् परमं पदम्
Brahmab. 4.
- पदव्योमानुस्मरणम्
- Mund. 2. 1. आविः सन्निहितं गुहाचरं
नाम महत्पदम्
- Mahânâr. 2. 4. त्रीणि पदा निहिता गुहासु
4. 4. रक्षस्व मां पदे पदे
20. 14. त्रीणि पदा विचक्रमे
- Gauda. 1. 15. तुरीयं पदमभ्युते
4. 28. खे वै पदयन्ति ते पदम्
78. अभयं पदमभ्युते
85. ब्राह्मण्यं पदमद्वयम्
100. बुद्धा पदमनानात्वम्
- Nrip. 1. 3. सावित्रस्याष्टाक्षरं पदम्
4. 2.
5. नृकेसरि... परमं पदं साम
जानीयात्
5. 10. तद्विष्णोः परमं पदं सदा
पदयन्ति... विष्णोर्यत् प-
रमं पदम् Aruṇeya. 5;
Vâsu. 4; Skanda. 15;
Mukti. 2. 77.
- ut.
s. 4. शृङ्गप्रोतान् पदान् स्पृष्ट्वा
5. स गच्छेद्वाङ्मं पदम्
— स गच्छेद्द्वैषण्यं पदम्
— स गच्छेद्देशानं पदम्
bma.
la. 2. सूत्रं नाम परं पदम्
15. समग्र्यां वैष्णवं पदम्
rita. 2. ब्रह्मलोकपदान्वेषी
4. पदं सूक्ष्मं च गच्छति
- Dhyâna.
Tejo.
Yogaśi.
Yogat.
Nyâsa.
Parama.
Nâr.
Vâsu.
Gopî.
Râmap.
Mukti.
Gītâ.
Châl.
Brih. 4.
Mahânâr. 9.
Mukti. 1.
4. निःशब्दं परमं पदम्
5. विष्णोस्तत् परमं पदम्
8. स गच्छेत् परमं पदम्
7. लब्धं तत् परमं पदम्
2. परं पदमनामयम्
5. अथ शैवं पदं यत्र
2. यदा पदे निरन्तरपूतस्थः
(the MSS. read पदाप-
दे)
3. विष्णवाख्यं पदमव्ययम्
4. एतद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं
पदम्
— यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षरं
पदमध्येति
3. ऊर्ध्वं पदमवाप्नोति
4. त्रीणि पदेति मन्त्रैः
3. अक्षयं पदमाप्नोति
94. तथा पदं परमं यान्ति ते च
2. 4. मामकं पदमाप्नुहि
11. तावन्न पदसम्प्राप्तिः
21. नास्त्युक्तमं पदम्
76. जीवन्मुक्तपदं त्यक्त्वा
2. 51. पदं गच्छन्त्यनामयम्
8. 11. तत्ते पदं संग्रहेण प्रवक्ष्ये
15. 4. ततः पदं तत्परिमार्गितव्यम्
5. गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं
तत्
पदक्रम
10. मंत्रोपनिषदं ब्रह्म पदक्रम-
समन्वितम्
पदविद्
4. 23. तस्यैव स्यात्पदवित्
1. पदवी
1. पदवीः कवीनाम् 17. 8.
2. पदवी
1. 15. स मत्सायुज्यपदवीं प्राप्नोति

पदार्थ

- Mukti. 2. 25. इडाभ्यस्तपदार्थिकभावनात्
57. यदादानं पदार्थस्य

पद्म

- Dhyāna. 16. पद्मस्योत्थापनं कृत्वा
Yogat. 9. इदि स्थाने स्थितं पद्मं तच्च
पद्ममधोमुखम्
10. अकारे शोचितं पद्मम्
Rāmap. 85. पद्माद्यासनस्थः

पद्मक

- Amṛita. 18. पद्मकं स्वस्तिकं वापि
Yogaśi. 2. आसनं पद्मकं बध्वा
Gārūḍa. 2. यदि पद्मकदूतस्त्वं यदि वा
पद्मकः स्वयम्

पद्मकोश

- Mahānār. 11. 7. पद्मकोशप्रतीकाशम् Mahā.
3; Brahma. 3.

पद्मत्याग

- Hamsa. 2. पद्मत्यागे तुरीयम्

पद्मनामक

- Sīras. 5. स गच्छेत्पद्मनामकम् (so 2
MSS. of the text and
Nārāyaṇa ; others read
पद्मनामकम्)

पद्मपत्र

- Yogat. 14. पद्मपत्रमिवाच्छिन्नम्
Gitā. 5. 10. पद्मपत्रमिवाम्भसा

पद्मप्रभा

- Mahānār. 4. 10. पद्मप्रभे पद्मसुन्दरि धर्मरत-
ये स्वाहा

पद्मसुन्दरी

- Mahānār. 4. 10. पद्मप्रभे पद्मसुन्दरि

पद्मसूत्रनिभ

- Brahmav. 11. पद्मसूत्रनिभा सूक्ष्मा

पद्मिनी

- Mukti. 2. 41. पद्मिनी इव हेमन्ते

पयस्

- Kaush. 2. 8. सं ते पयांसि समु यन्तु
बाजाः
Bṛih. 1. 5. 2. तत्पयः पयो ह्येवाग्रे मनु-
ष्याश्च पशवश्चोपजीवन्ति
— पयांसि हीदं सर्वं प्रतिष्ठितम्
— संवत्सरं पयसा जुह्वत्
Mahānār. 16. 7. पयसा पिन्वमाना . . मेधा
Brahmab. 20. घृतमिव पयसि निगूढम्
Dhyāna. 7. पयोमध्ये यथा घृतम्
Yogat. 8. पयोमध्ये ऽस्ति सर्पिवत्
Kāṭhaśru. 3. पयसामिहोत्रं जुहुयात्

पयोधर

- Yogat. 3. निष्पीद्य च पयोधरान्

पयोभक्ष

- Kāṭhaśru. 3. द्वादशरात्रं पयोभक्षः स्यात्
1. पर

- Kaush. 1. 1. यज्ञः परे ददति
Chhā. 2. 10. 6. परो हास्यादित्यस्य जया-
ज्जयो भवति
2. 21. 3. यानि पंचधा त्रीणि तेभ्यो
न ज्यायः परमन्यदस्ति
4. 1. 3. तमु ह परः प्रत्युवाच 4.2.3
6. 8. 6. तेजः परस्यां देवतायाम् 6.
15. 1, 2.
8. 3. 4. परं ज्योतिरुपसम्पद्य
8. 12. 2, 3 ; Maitri. 2. 2
Bṛih. 1. 4. 11. तस्मात् क्षत्रात्परं नास्ति
14. तस्माद्धर्मात्परं नास्ति
2. 3. 6. न क्षेत्रस्मादिति नेत्यन्यत्
रमस्ति

Brih. 3. 7. 1. अयं च लोकः परश्च लोकः
2; 4. 1. 2; 4. 5. 11.

— इमं च लोकं परं च लोकम्

4. 4. 20. विजरः पर आकाशात्

6. 2. 15. पराः परावतो वसन्ति

6. 4. 12. उत क्षेत्रं वित्परो भवति

Tait. 2. 1. 1. ब्रह्मविदामिति परम्

Katha. 2. 6. अयं लोको नास्ति परः

16. एतदेवाक्षरं परम् Maitri.
6. 4.

17. एतदालंबनं परम्

3. 2. अक्षरं ब्रह्म यत्परम्

10. इन्द्रियेभ्यः परा ह्यर्था अर्थे-
भ्यश्च परं मनः

— मनसश्च परा बुद्धिर्बुद्धेरा-
त्मा महान् परः

11. महतः परमव्यक्तमव्यक्ता-
त्पुरुषः परः

— पुरुषाच्च परं किञ्चित्सा का-
ष्ठा सा परा गतिः

15. अनाद्यनन्तं महतः परम्

6. 7. इन्द्रियेभ्यः परं मनः

8. अव्यक्तात्परः पुरुषः

Śwet. 1. 16. तद्ब्रह्मोपनिषत्परम् (Śaṅka-
rānanda explains पदं);
Brahma. 3.

3. 7. ततः परं ब्रह्म परं बृहन्तम्

9. यस्मात्परं नापरमस्ति कि-
ञ्चित् Mahānār. 10. 4.

4. 16. घृतात्परं मण्डमिवातिमू-
क्षमम्

6. 5. पराकालादकलो अपि दृ-
ष्टः

6. स वृक्षकालाकृतिभिः परः

8. परास्य शक्तिर्विविधैव भू-
यते

19. अमृतस्य परं सेतुम्

23. यस्य देवे परा भक्तिः

Maitri.

1. 4. किमेतैर्वा परे ऽन्ये (bis).

3. 1. अन्यो वा परः को ऽयमा-
त्माख्यः

4. 6. परस्यामृतस्याशरीरस्य
6. 27.

5. 2. तत्परे स्यात् तत्परेणेरितम्

6. 5. एतद्वै सत्यकाम परं चापरं
च ब्रह्म Praśna. 5. 2.

11. परं वा एतदात्मनो रूपं य-
दन्नम्

18. परे ऽव्यये सर्वमेकीकरोति

20. अतः परास्य धारणा
— मोक्षलक्षणमित्येतत्परं रह-
स्यम्

22. अन्यथा परे शब्दवादिनः

— परे ऽशब्दे ऽव्यक्ते ब्रह्मणि

— शब्दब्रह्म परं च यत्
Brahmab. 17.

— परं ब्रह्माधिगच्छति
Brahmab. 17.

24. ध्यानमन्तः परे तत्त्वे . . नि-
धीयते

30. परेष्वामवह्निगतभयः

— परमं वै शेषधेरिव पर-
स्योद्धरणम्

— तेन यान्ति परां गतिम् .

7. 11. नभसः . . यत् परं तेजः

— क्षुप्रः क्षुप्तात् परश्च यः

Mund. 1. 1. 4. द्वे विधे वेदितव्ये . . परा
चैवापरा च

5. परा यया तदक्षरमधिग-
म्यते

2. 1. 2. अक्षरात्परतः परः

2. 2. 9. हिरण्यये परे कोशे

3. 2. 7. परे ऽव्यये सर्व एकीभवन्ति

8. परात्परं पुरुषमुपैति

Mahānār. 1. 5. अतः परं नान्यदणीयसं हि
परात्परम्

- Mahānār. 9. 4. तस्मात् जातः परो ज्यो-
ज्जि Nrip. 2. 4.
10. 8. बः परः स महेश्वरः
11. 4. नारायणः परं ब्रह्मतत्त्वं ना-
रायणः परः
— नारायणः परो ज्योतिरा-
त्मा नारायणः परः
5. नारायणः परो ध्याता ध्या-
नं नारायणः परः
— परादपि परश्चास्तु तस्मा-
द्यस्तु परात्परः
12. 1. ऋतं सत्यं परं ब्रह्म
Nrip. 1. 6.
21. 2. सत्यं परं परं सत्यम्
— तपो नानशनात्परं यद्धि
परं तपस्तदुर्ध्वम्
— ब्रह्मा हि परः परोहि ब्रह्मा
- Praśna. 1. 1. परं ब्रह्मान्वेषमाणाः
11. दिव आहुः परे अर्द्धे पुरी-
षिणम्
— अथेमे अन्य उ परे
(so Śaṅkara; but see
उपर which accords with
the R̥gveda).
1. 2. परे देवे मनस्येकीभवति
7. सर्वं पर आत्मनि सम्प्रति-
ष्ठते
9. स परे ज्ञोरे आत्मनि सम्प्र-
तिष्ठते
10. परमेवाक्षरं प्रतिपद्यते
5. 5. ओमित्येतेनैवाक्षरेण परं
पुरुषमभिध्यायीत
— परात्परं पुरिशयं पुरुषमी-
क्षते
7. शान्तमजरममृतमभयं परं
चेति
1. 7. एतावदेवाहमेतत्परं ब्रह्म वेद-
नातः परमस्ति

- Praśna. 6. 8. अविद्यायाः परं पारं तारय-
सि
- Kaivalya. 1. परात्परं पुरुषं याति विज्ञा-
16. यत् परं ब्रह्म सर्वोत्मा
- Gauḍa. 1. 26. प्रणवश्च परः स्मृतः
3. 11. तेषामात्मा परो जीवः
12. परं ब्रह्म प्रकाशितम्
4. 85. किमतः परमीहते
- Nrip. 1. 6. तस्मादिदं साम सच्चिदान-
न्दमयं परं ब्रह्म
7. परं ब्रह्म तारकं व्याचष्टे
- Nrisut. 1. त्रिशरीरं परं ब्रह्मानुसन्द-
ध्यात्
2. इममात्मानं परं ब्रह्मानुस-
न्दध्यात्
5. आत्मन्येव नृसिंहे देवे परे
ब्रह्मणि
— परमेव ब्रह्म मकारेण जा-
नीयात्
— परमेव ब्रह्म भवति य एवं वेद
6. एवं वित्. . परमेव ब्रह्म भव-
ति
— परे ब्रह्मणि पर्यवसितः
7. एवं मकारार्थेन परेण ब्रह्मणै-
कीकुर्यात्
— शृङ्गमेन परे शृङ्गे. . योज-
येत्
9. स वा एष आत्मा पर एव
— परः प्रत्यगेकरसः
— विदिताविदितात्परः (bis).
- Brahmav. 11. शिखाभा वृक्षयते परा
14. तत्परं ब्रह्म गीयते
- Kshur. 17. क्षुण्णा तु परे लीना
- Śiras. 3. परमपरं परायणं च त्वम्
— तिस्रो मात्राः परस्तु सः
— यद्वापुस्तत्परं ब्रह्म यत्परं
ब्रह्म स एकः

Siras.	4. कस्मादुच्यते परं ब्रह्म — यस्मात्परमपरं परायणं च — तस्मादुच्यते परं ब्रह्म 5. परमपरं परायणं चेति 6. तस्मादन्यं न परं किञ्चना- स्ति — न तस्मात्पूर्वं न परं तदस्ति	Sarvop. Hahsa. Nâr. Jâbâla. Vâsu.	4. परं ब्रह्मेत्युच्यते 2. परा वाचा तथाष्टमे 5. कारणरूपमकारं परं ब्रह्म Atmapra. 1. 2. स एष दौर्लोकस्य परस्य च सन्धिर्भवति Râmot. 4. 3. भावयेन्मां परं हरिम् — परं ब्रह्म भवाम्यहम् — तत्र ध्यात्वाभ्यात्परम् 2. कृष्णारख्यं परं धामं — परं ब्रह्मैव विष्णुः 5. परब्रह्मानन्दैकरूपम् — श्रीकृष्णारख्यं परं ब्रह्म
Sikhâ. Brahma.	1. चतुष्पादेतदक्षरं परं ब्रह्म 1. वेद एव परं ज्योतिः — आत्मानं नयति परं स- न्ध्य — यत्परं नापरं त्यजति — परं ब्रह्मधाम क्षेत्रज्ञमुपैति 2. तुरीये परमक्षरम् — यत्परं ब्रह्म विभाति — एकमेव परं ब्रह्म विभाति — यदक्षरं परं ब्रह्म तत्सूत्रम् — सूत्रं नाम परं पदम् 3. ज्ञानमेव परं तेषाम् 17. सदेदितं परं ब्रह्म 7. अस्वरं भावयेत्परम् 16. शब्दाक्षरं परं ब्रह्म 21. चरेद्ब्रह्मिमतः परम् 26. ऊर्ध्वश्चरमतः परम्	Gopi. Skanda. Râmap. Râmot.	1. शिवो ऽस्मि किमतः परम् 3. अजो ऽस्मि किमतः परम् 5. स एव हि परं ब्रह्म 6. परं ब्रह्माभिधीयते 3. यत्परं ब्रह्म रामचन्द्रः — ओं तन्नामभद्रः परं ज्योती- रसो ऽहम् 5. परं ज्योतिः स्वरूपिणम् (one MS. पर) — यो वै श्रीरामः . . यः परं ब्रह्म
Nâda. Brahmab.	4. बीजाक्षरात्परं बिन्दुं नादं बिन्दोः परे स्थितम् 5. तस्य शब्दस्य यत्परम् — तत्परं बिन्दयेद्यस्तु	Mukti. Gitâ.	2. 73. दृशिस्वरूपं गगनोपमं परम् 1. 28. कृपया परयाविष्टः 2. 59. परं दृष्ट्वा निवर्त्तते 3. 11. श्रेयः परमवाप्स्यथ 19. परमाप्नोति पुरुषः 42. इन्द्रियाणि पराण्याहुरिन्द्रि- येभ्यः परं मनः — मनसस्तु परा बुद्धिः 43. एवं बुद्धेः परं बुद्ध्वा 4. 39. ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिम् 40. नार्यं लोकां ऽस्ति न परः 5. 16. प्रकाशयति तत्परम् 6. 45. ततो याति परां गतिम् 13. 23 ; 16. 22. 7. 5. प्रकृतिं विद्धि मे पराम्
Amṛita. Dhyâna.	1. तेजोबिन्दुः परं ध्यानम् — स्थूलं सूक्ष्मं परं च यत् 5. परं गुह्यमिदं स्थानम् 11. नपरं परमात्परम् 12. न देवा न परं विदुः 14. तद्वाचं ब्रह्म तत्परम् 7. ततः पश्यति तत्परम् 10. संसारच्छेदनं परम् 2. परं पदमनामयम् 5. परात्परमवस्थिताः		
Tejo.			
ogasi.			
yâsa.			

Gītā.

7. 13. मामेभ्यः परमव्ययम्
 24. परं भावमजानन्तः 9. 11.
 8. 10. स तं परं पुरुषमुपैति दि-
 व्यम्
 20. परस्तस्मात्तु भावो अन्यः
 22. पुरुषः स परः पार्थ
 28. योगी परं स्थानमुपैति चा-
 यम्
 9. 32. ते ऽपि यान्ति परां गतिम्
 10. 12. परं ब्रह्म परं धाम
 11. 1. परं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितम्
 18. त्वमस्य विश्वस्य परं नि-
 धानम् 38.
 37. त्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत्
 38. वेत्तासि वेद्यं च परं च धाम
 12. 2. श्रद्धया परयोपताः
 13. 12. अनादिमत्परं ब्रह्म
 22. देहे ऽस्मिन्पुरुषः परः
 34. ये विदुर्यान्ति ते परम्
 14. 1. परं भूयः प्रवक्ष्यामि
 — परां सिद्धिमितो गताः
 16. 23. न सुखं न परां गतिम्
 17. 17. श्रद्धया परया तप्तं तपः
 19. परस्योत्सादनार्थम्
 18. 50. निष्ठा ज्ञानस्य या परा
 54. मङ्गकिं लभते पराम्
 62. तत्प्रसादात्परां शान्तिम्
 68. भक्तिं मयि परां कृत्वा
 75. भुतवानेतद्गुह्यमहं परम्
 2. पर

Nyāsa.

4. निन्दितो न शपेत् परान्
 Kāthāśr. 4.

परःकृष्ण

- Chhā. 1. 6. 5. यन्नीलं परःकृष्णम् 6; 1.
 7. 4 (bis).
 3. 4. 3. एतदादित्यस्य परःकृष्णं रू-
 पम्

परतन्त्र

- Gauda. 4. 24. परतन्त्रास्तिता मता
 73. परतन्त्राभिसंवृत्या
 74. परतन्त्राभिनिष्पत्त्या

परतर

- Nāda. 17. ततः परतरं शुद्धम्
 Gītā. 7. 7. मत्तः परतरं नान्यत्

परतस्

- Gauda. 4. 22. स्वतो वा परतो वापि
 Gītā. 3. 42. यो बुद्धेः परतस्तु सः

परदारवर्जिन

- Āsrama. 1. सदा परदारवर्जी

परधर्म

- Gītā. 3. 35. परधर्मात्स्वनुष्ठितात् 1
 47.

— परधर्मो भयावहः

परन्तप

- Mukti. 1. 13. शाखाः साध्नः परन्तप
 Gītā. 2. 3. उत्तिष्ठ परन्तप
 9. गुडाकेशः परन्तपः
 4. 2. योगो नष्टः परन्तप
 5. न त्वं वेत्थ परन्तप
 33. ज्ञानयज्ञः परन्तप
 7. 27. सम्मोहं . . यान्ति परन्तप
 9. 3. धर्मस्यास्य परन्तप
 10. 40. नान्तो ऽस्ति . . परन्तप
 11. 54. प्रवेष्टुं च परन्तप
 18. 41. शूद्राणां च परन्तप

परब्रह्मन्

- Mukti. 1. 37. परब्रह्मावधूतकम्
 1. vide गारुड

परम्

- Chhā. 2. 10. 5. शर्विशेन परमादित्याज्ज-
 यति

- Swet. 1. 12. नातः परं वेदितव्यं हि कि-
ञ्चित्
3. 7. ततः परं ब्रह्म परं बृहन्तम्
Maitri. 6. 24. ब्रह्म तमसः परमपदयत्
(printed text has पर्यं)
33. भतः परमाकाशम्
Mund. 2. 2. 1. परं विज्ञानाद्यहरिष्ठं प्रजा-
नाम्
Krish. 22. स परं धर्मसंज्ञकः (so Nārā-
yaṇa; see last word).
Gītā. 2. 12. सर्वे व्यमतः परम्
6. 7. परमात्मा समाहितः
13. 17. तमसः परमुच्यते
14. 19. गुणेभ्यश्च परं वेत्ति

परम

- Chhā. 1. 1. 3. परमः पराद्धो ऽष्टमो यदु-
द्गीधः
Bṛh. 4. 1. 2. वाग्वै . . परमं ब्रह्म
3. प्राणो वै . . परमं ब्रह्म
4. चक्षुर्वै . . परमं ब्रह्म
5. श्रोत्रं वै . . परमं ब्रह्म
6. मनो वै . . परमं ब्रह्म
7. इदं वै . . परमं ब्रह्म
4. 3. 20. सो ऽस्य परमो लोकः
32. एषास्य परमा गतिरेषास्य
परमा सम्पदेषो ऽस्य परमो
लोक एषो ऽस्य परम आन-
न्दः
33. स मनुष्याणां परम आन-
न्दः
— एष एव परम आनन्दः
5. 11. 1. एतद्वै परमं तपः (ter).
— परमं ह्यैव लोकं जयति य
एवं वेद (ter).
6. 4. 28. परमां वत काष्ठां प्रापत्
ait. 2. 1. 1. निहितं गुहायां परमे व्योमन्

- Tait. 3. 6. 1. सैषा भार्गवी वारुणी विषा
परमे व्योमन् प्रतिष्ठिता
Kātha. 3. 1. गुहां प्रविष्टौ परमे पराद्धे
3. 9. तद्विष्णोः परमं पदम्
Maitri. 6. 26.
17. य इमं परमं गुह्यं भावयेत्
5. 14. अनिर्देश्यं परमं सुखम्
6. 10. तामाहुः परमां गतिम्
Maitri. 6. 30.
Swet. 1. 7. उद्गीतमेतत्परमं तु ब्रह्म
4. 8. ऋचो अक्षरे परमे व्योमन्
Nrip. 4. 2; 5. 2.
6. 7. तमीश्वराणां परमं . . परमं
च दैवतं . . परमं परस्तात्
21. अत्याश्रमिभ्यः परमं पावित्रं
प्रोवाच
22. वेदान्ते परमं गुह्यं पुराक-
ल्पे प्रचोदितम्
Maitri. 1. 2. स तत्र परमं तप आस्थाय
4. 2. न स्मरेत् परमं पदम्
6. 28. अनन्तः परमो गुह्यः
30. परमं वै शेवधेरिव पर-
स्योद्धरणं यन्निष्कामत्वम्
34. तदा तत् परमं पदम्
Brahmab. 4.
35. विशुद्धिवाभ्राचिषः परमे
व्योमन्
Mund. 3. 1. 3. निरञ्जनः परमं साम्यमुपैति
6. यत्र तत्सत्यस्य परमं नि-
धानम्
3. 2. 1. स वेदैतत्परमं ब्रह्मधाम
9. यो ह वै तत्परमं ब्रह्म वेद
Mahānār. 1. 2. तदक्षरे परमे व्योमन्
3. तदक्षरे परमे प्रजाः
6. तदेव ब्रह्म परमं कवीनाम्
4. 7. गच्छामि परमां गतिम्
6. 6. परमात्सधस्थात्
11. 1. अक्षरं परमं प्रभुम्
2. विश्वतः परमं नित्यम् Mahā.
3.

Mahānār. 11. 18. सीक्षरः परमः स्वराट् Kai-
valya. 8 ; Mahā. 3 ; Nrip.
1. 4.

22. 1. किं भगवन्त परमं वदन्ति
— सत्यं परमं वदन्ति
— तपः परमं वदन्ति
— दमः परमं वदन्ति
— शमः परमं वदन्ति
— दानं परमं वदन्ति
— धर्मं परमं वदन्ति
— प्रजननं परमं वदन्ति
— अभीन्परमं वदन्ति
— अभिहोत्रं परमं वदन्ति

23. 1. यज्ञं परमं वदन्ति
— मानसं परमं वदन्ति

Kaivalya. 10. ब्रह्म परमं याति
Nrip. 1. 1. परमा वा एषा छन्दसां य-
दनुष्टुप्
5. नृकेसरिं . . परमं पदं साम
जानीयात्

5. 10. एतत्परमं धाम मन्त्रराजा-
ध्यायिकस्य
— तद्विष्णोः परमं पदं सदा
पश्यन्ति . . विष्णोर्यत् प-
रमं पदम् Aruṇeya. 5 ;
Vāsu. 4 ; Skanda. 15 ;
Mukti. 2. 77.

Nrisut. 4. परमं ब्रह्मोङ्कारम् (ter).
— परमात्मानं परमं ब्रह्म
6. प्रणवमेव परमं ब्रह्म
— परमं ब्रह्म पश्यति
7. उकारेण परमं सिंहमन्वि-
ष्य
— स परम आनन्दः
— मकारेण परमं ब्रह्मान्वि-
च्छेत्

— अकारेण परमं ब्रह्मान्विष्य

Brahmav. 7. ईश्वरः परमो देवः

Śiras.

Brahma.

Nāda.

Brahmab.

Amṛita.

Dhyāna.

Tejo.

Yogaśi.

Yogat.

Nyāsa.

Haṁsa.

Nār.

Parama.

Rāmap.

Mukti.

Gītā.

6. एतद्धि परमं तपः

2. यज्ञोपवीतं परमं पवित्रम्

3. इदं यज्ञोपवीतं तु परमम्

7. परमा चार्द्धमात्रा च

9. ज्ञात्वा च परमं शिवम्

4. परमं ब्रह्मविद्यायाः

1. निःशब्दं परमं पदम्

5. विष्णोस्तत् परमं पदम्

9. तद्व्योम परमं स्थितम्

11. सर्वं च परमं शून्यं

परं परमात्परम्

8. स गच्छेत् परमं पदम्

7. लब्धं तत् परमं पदम्

5. ये प्राप्य परमां गतिम्

2. दशमं परमं ब्रह्म भवेत्

3. प्रयाति परमं पारम्

2. तदेव मे परमं धाम

84. इदं रहस्यं परमम्

94. तथा पदं परमं यान्ति तेऽ

2. 24. उत्पत्तिपरमां वासनाम्

30. परमोपशमप्रदा

6. 32. स योगी परमो मतः

8. 3. अक्षरं ब्रह्म परमम्

8. परमं पुरुषं दिव्यम्

15. संसिद्धिं परमां गताः

21. तमाहुः परमां गतिम्

— तद्धाम परमं मम 15. 6

10. 1. शृणु मे परमं वचः 18. 6

12. पवित्रं परमं भवान्

11. 9. परमं रूपमैश्वरम्

18. त्वमक्षरं परमं वेदितव्यम्

16. 11. कामोपभोगपरमाः

18. 49. नैष्कर्म्यसिद्धिं परमाम्

68. य इदं परमं गुह्यम्

परमऋषि, ०र्षि

Mund. 3. 2. 11. नमः परमऋषिभ्यः Prasāda
6: 8.

Mukti. 1. 17. अन्ये . . परमर्षयः

परमता

Brih. 1. 4. 11. यद्यपि राजा परमतां गच्छति

5. 12. 1. एकधाभूयं भूत्वा परमतां गच्छतः

— एकधाभूयं भूत्वा परमतां गच्छति

Maitri. 6. 38. अतः परमतां गच्छति

परमपुरुष

Rāmōt. 5. यो वै श्रीरामः . . यः परमपुरुषः (41)

परमव्योम्निक

Nrip. 1. 2. ब्रह्मस्वरूपं निरञ्जनं परमव्योम्निकम्

परमस्थिति

rama. 2. अद्वैते परमस्थितिः

परमहंस

aiṁsa. 1. हंसपरमहंसनिर्णयम्
2. परमहंसो देवता
— परमहंसो भानुकोटिप्रतीकाशः

Parama. 1. योगिनां परमहंसानाम्
— यो ऽयं परमहंसमार्गः
2. न दण्डं न कण्डलुं . नाच्छादनं चेति परमहंसः
3. इदमन्तरं ज्ञात्वा स परमहंसः

Aruṇeya. 5. परमहंसपरिव्राजकानाम्
Āśrama. 4. कुटीचरा बहुदका हंसाः परमहंसाश्च
— परमहंसा नदण्डधराः

Jābāla. 6. तत्र परमहंसा नाम
— स परमहंसो नाम

Vāsu. 2. परमहंसो ललाटे . . धारयेत्

Mukti. 1. vide मुक्तिका

परमहंसपरिव्राजक

Mukti. 1. vide गारुड

परमात्मन्

Brih. 3. 1. 1. नमः परमात्मने

Maitri. 6. 9. प्राणो ऽग्निः परमात्मा
Prāṇāg. 2.

17. अनुब्रू एष परमात्मा

Mahānār. 11. 13. परमात्मा व्यवस्थितः
Mahā. 3 ; Vāsu. 3.

Nṛisut. 4. परमात्मानं परमं ब्रह्म संभाव्य

9. आत्मा परमात्मैव
— अस्तुखदुःखो ऽयः परमात्मा

Sikhā. 2. परमात्मनि स्थाप्य

Brahma. 3. आत्मानं सन्धत्ते परमात्मनि

Sarvop. 1. प्रत्यगात्मा परमात्मा . . कथम्

4. स तत्पदार्थः परमात्मा परं ब्रह्मेत्युच्यते

Haiṁsa. 1. स वै ब्रह्म परमात्मेत्युच्यते

Parama. 2. परमात्मात्मनोरेकत्वज्ञानेन

Kālāg. 2. तृतीया रेखा सा . . परमात्मा

Rāmāp. 89. परमात्मानमन्तः

Rāmōt. 5. यो वै श्रीरामः . . यः परमात्मा (45)

Mukti. 1. 4. राम त्वं परमात्मासि

Gītā. 13. 22. परमात्मेति चाप्युक्तः

31. परमात्मायमव्ययः

15. 17. परमात्मेत्युदाहृतः

परमात्मरूप

Kaivalya. 23. एवं विदित्वा परमात्मरूपम्

24. प्रयाति शुद्धं परमात्मरूपम्

परमानन्द

- Nrip. 5. 10. सदानन्दं परमानन्दम्
 Nāda. 20. परमानन्दमभुते
 Krish. 5. यो नन्दः परमानन्दः
 Rāmōt. 5. अद्वैतपरमानन्दात्मा (1)
 Mukti. 2. 54. परमानन्ददायकम् (MSS.
 read °दीपकं)

परमार्थ

- Gauḍa. 3. 18. अद्वैतं परमार्थो हि
 4. 73. परमार्थेन नास्त्यसौ
 74. परमार्थेन नाप्यजः
 Mukti. 2. 1. परमार्थाय शास्त्रितम्

परमार्थतत्त्व

- Gauḍa. 1. 17. अद्वैतं परमार्थतः
 4. 73. नास्ति परमार्थतः

परमार्थता

- Gauḍa. 2. 32. इत्येषा परमार्थता
 Brahmag. 10.

परमालय

- Maitri. 6. 27. आनन्दं परमालयम्

परमुक्तिप्रदायक

- Garbha. 4. अशुभक्षयकारकं परमुक्ति-
 प्रदायकम् (ter).

परमेश्वर, श्री

- Maitri. 7. 7. एष परमेश्वर एष भूताधि-
 पतिः (cf. Brih. 4. 4. 22).
 Kaivalya. 7. उमासहायं परमेश्वरम्
 Nrip. 2. 4. तस्माच्चसिंह आसीत् पर-
 मेश्वरः
 Nṛisut. 4. सिंहो ऽसौ परमेश्वरः
 8. तस्मात् परमेश्वर एव
 (4 times).
 Skanda. 5. स एव परमेश्वरः
 Rāmāp. 26. प्रकृत्वा परमेश्वर्या
 49. चिन्मयः परमेश्वरः

Rāmōt.

4. तद्वाक्यानि परमेश्वर

5. तुष्टाव परमेश्वरम्

Gitā.

11. 3. आत्मानं परमेश्वर

13. 27. तिष्ठन्तं परमेश्वरम्

परमेष्ठिन

Bṛih. 2. 6.

3. सनगः परमेष्ठिनः परमेष्ठी
 ब्रह्मणः 4. 6. 3.

Mahānār. 19.

2. परमेष्ठिने स्वाहा

23. 1. य एष आदित्ये पुरुषः स
 एष परमेष्ठी ब्रह्मात्मा

Kaivalya.

1. भगवन्तं परमेष्ठिनं परिस-
 मेत्य

Yogaśi.

3. हत्कृत्वा परमेष्ठिनम्

6. सा मात्रा परमेष्ठिनः

9. प्रसन्नं परमेष्ठिनम्

परमेष्वास

Gitā.

1. 17. काश्यप परमेष्वासः

परम्पराप्राप्त

Gitā.

4. 2. एवं परम्पराप्राप्तम्

परलोकस्थान

Bṛih. 4. 3.

9. इदं च परलोकस्थानं
 (bis).— यथाक्रमो ऽयं परलोकस्थ
 ने भवति

परशु

Kaush.

2. 11. अश्मा भव परशुर्भव

Chhā. 6. 16.

1. परशुमस्मै तपत

— परशुं तमं प्रतिगृह्णाति 2.

परश्वन्

Kaush.

1. 2. परश्व वा शार्दूलो वा

परस्

Chhā. 3. 13.

7. यदतः परो दिवो ज्योतिः
 दीप्यते

Maitri.

4. 4. स ब्रह्मणः पर एता भवति

6. 21. परः, प्रतिष्ठाप्य

परस्तात्

- Kaush. 2. 2. वाक्परस्ताच्चक्षुराहन्धते
(similarly 3 times more).
3. 5. परस्तात्प्रतिविहिता भूत-
मात्रा (so, 9 times more).
- Chhā. 2. 24. 6. परस्तादायुषः 10, 15.
- Bṛih. 1. 2. 4. एतावतः कालस्य परस्तात्
7. संवत्सरस्य परस्तात्
- Śwet. 3. 8. आदित्यवर्णं तमसः परस्ता-
त् Gītā. 8. 9.
6. 7. पतिं पतीनां परमं परस्तात्
- Mund. 2. 2. 6. पाराय तमसः परस्तात्
- Mahānār. 1. 5. विश्वं पुराणं तमसः परस्तात्
- Kaivalya. 7. समस्तसाक्षिं तमसः परस्ता-
त्
- Śrisut. 9. सुविस्पष्टस्तमसः परस्तात्

परस्परम्

- Gaṇḍa. 3. 17. परस्परं विरुध्यन्ते
4. 3. विवदन्तः परस्परम्
- Ārbha. 2. परस्परं सौम्यगुणत्वात्प-
द्धिर्धो रसः
- Itā. 3. 11. परस्परं भावयन्तः
10. 9. बोधयन्तः परस्परम्

पराकाश

- Bṛih. 6. 4. 12. आशापराकाशी त आददे

पराञ्च

- It. 3. 3. तदेतदभिष्टुष्टं नदत् पराङ्-
त्यजिष्वांसत्
- Chhā. 1. 6. 8. स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो
लोकास्तेषां चेष्टे
1. 7. 7. स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो
लोकास्तांश्चाप्नोति
- Nā. 4. 4. 1. यत्रैष चाक्षुषः पुरुषः पराङ्
पर्यावर्त्तते

- Kātha. 4. 1. पराञ्चि खानि व्यतृणत्..
तस्मात्पराङ् पश्यति ना-
न्तरात्मन्
2. पराचः कामाननुयन्ति बा-
लाः

परादा

- Bṛih. 2. 4. 6. ब्रह्म तं परादाद्यो ज्यैत्रा-
त्मनो ब्रह्म वेद (similarly
5 times more) ; 4. 5. 7
(similarly six times
more).

परान्तकाल

- Mund. 3. 2. 6. परान्तकाले परामृताः
Mahānār. 10. 6 ; Kai-
valya. 4.

परापर

- Maitri. 6. 23. यो ज्यौ परापरो देवा ओ-
ङ्कारो नाम नामतः
- Gaṇḍa. 2. 27. परापरमथापरे
- Brahma. 1. परापरं ब्रह्मात्मा

पराभू

- Chhā. 8. 4. 4. देवा वाक्षुरा वा ते पराम-
विष्यन्ति
- Bṛih. 1. 3. 7. अभवन् पराक्षुराः..परा-
स्य द्विषन् भ्रातृव्यो भवति
य एवं वेद

परामृत

- Mund. 2. 1. 10. पुरुष एवेदं विश्वं..परा-
मृतम्
3. 2. 6. परान्तकाले परामृताः
Mahānār. 10. 6 ; Kai-
valya. 4.

परायण

- Chhā. 1. 9. 1. आकाशः परायणम् Nṛip.
3. 1.

Bṛih. 3. 9. 10. सर्वस्यात्मनः परायणम्
(16 times).

28. रातेर्दातुः परायणम्

Maitri. 6. 8. परायणं ज्योतिरेकं तपन्तम्
Praśna. 1. 8.

Mahānār. 11. 3. विश्वात्मानं परायणम्

Praśna. 1. 10. एतदमृतमभयमेतत्परायण-
म्

Śiras. 3. परमपरं परायणं च त्वम्

4. यस्मात्परमपरं परायणं च

5. परमपरं परायणं चेति

Tejo. 9. तन्निष्ठा तत्परायणम्

Nyāsa. 5. तद्ब्रह्म तत्परायणम्

Gītā. 4. 29. प्राणायामपरायणाः

16. 12. कामक्रोधपरायणाः

पराङ्

Kātha. 3. 1. गुहां प्रविष्टौ परमे पराङ्

पराङ्

Chhā. 1. 1. 3. परमः पराङ्घ्र्योऽष्टमो यदुद्गी-
थः

परावत्

Bṛih. 6. 2. 15. ब्रह्मलोकेषु पराः परावतो
वसन्ति

परावप्

Nilā. 13. याश्च ते हस्त इषवः परा
ता भगवो वप

परावर

Mund. 1. 1. 2. भारद्वाजो ऽङ्गिरसे पराव-
रां (ग्राह)

2. 2. 8. तस्मिन्ष्टे परावरे

परासु

Mahānār. 9. 6. परा दुःस्वप्रियं सुव 17. 7.

7. दुरितानि परासुव 17. 7.

परिकृत

Brahmav. 6. उकारः परिकीर्तितः

7. मकारः परिकीर्तितः

Amṛita.

15. धारणा परिकीर्त्तिता

16. समाधिः परिकीर्त्तितः

Gītā.

18. 7. तामसः परिकीर्त्तितः

27. राजसः परिकीर्त्तितः

परिक्रम्

Nṛip.

5. 1. पत्रैर्वा एतत् सर्वतः परि
क्रामति

परिक्लिष्टम्

Gītā.

17. 21. दीयते च परिक्लिष्टम्

परिख्या

Chhā. 8.

7. 4. यो ज्यं भगवो ऽप्सु परिख्य
यते . . कतम एषः

— एष उ एवैषु सर्वेष्वेतेषु परि
ख्यायते

परिग्रभ्

Swet.

4. 19. नैनमूर्ध्वं न तिर्यञ्चं न मधे
परिग्रभन्तः Mahānār
1. 10.

परिग्रस्

Nṛisut.

6. तान् हासुरः पाप्मा परि-
जयास (2 MSS. read
प्याह)

— एनमासुरं पाप्मानं परिग्र-
सामः

परिग्रह्

Kaush.

2. 11. अथैनं परिगृह्णाति येन
जापतिः प्रजाः पर्यगृह्णात
दरिष्टैश्च तेन त्वा परिगृ-
ह्णाम्यसौ

3. 3. प्राण एव प्रज्ञात्मेदं शरी-
परिगृह्णोत्यापयति (bis).

Chhā. 3.

11. 6. इमामङ्गिः परिगृहीताम्

Bṛih. 5.

5. 1. एतदनृतमुभयतः सत्येन
रिगृहीतम्

6. 1. 14. अनन्यं परिगृहीतम्

Mahānār. 21. 2. धर्मेण सर्वमिदं परिगृहीतम्
Parama. 1. कौपीनं दण्डमाच्छादनं च

Arupeya.

1. ...परिग्रहेत्
3. हाटकदीनां नैव परिग्रहेत्
1. दण्डमाच्छादनं कौपीनं च
परिग्रहेत्
4. वैणवं दण्डं कौपीनं परिग्र-
हेत्
Kālāg. 1. सद्यादिपञ्चब्रह्ममंत्रैः परि-
गृह्य

परिग्रह

Maitri. 3. 5. परिग्रहावलम्बः
6. 10. स्वादुपरिग्रहः
Gītā. 18. 53. कामं क्रोधं परिग्रहम्
परिग्रह

Chhā. 2. 24. 6. अपजहि परिग्रहम् 10.
15. अपहत परिग्रहम्

परिचक्षु

Tait. 3. 8. 1. अन्नं न परिचक्षीत तद्वृतम्
Gauḍa. 3. 47. अजमजेन ज्ञेयेन सर्वज्ञं प-
रिचक्षते
Mā. 17. 18. तामसं परिचक्षते
17. सात्त्विकं परिचक्षते

परिचर

Chhā. 4. 10. 1. द्वादशवर्षाण्यमीन् परिच-
चार
2. तप्तो ब्रह्मचारी कुशलममी-
न्परिचचारीत् (so MSS.).
4. तप्तो ब्रह्मचारी कुशलं नः
परिचचारीत् (so MSS.).
7. 8. 1. परिचरक्षुपसत्ता भवति
8. 8. 4. आत्मा परिचर्य्यः... आत्मानं
परिचरन्
ib. 6. 2. 1. आजगाम जैवालं प्रवाहणं
परिचारयमाणम्

Kātha. 1. 25. आभिर्मल्यत्ताभिः परिचार-
यस्व

परिचरितृ

Chhā. 7. 8. 1. उत्तिष्ठन् परिचरिता भवति
परिचर्यात्मक

Gītā. 18. 44. परिचर्यात्मकं कर्म

परिचारिन्

Chhā. 4. 4. 2. बह्वहं चरन्ती परिचारिणी
यौवने त्वामलभे 4.

परिचिन्त

Gītā. 10. 17. त्वां सदा परिचिन्तयन्
परिजन

Garbha. 4. यन्मया परिजनस्यार्थं कृतं
कर्म शुभाशुभम्

परिज्ञातृ

Gītā. 18. 18. ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता
परिणम्

Śwet. 5. 5. प्राच्यांश्च सर्वान् परिणाम-
येद्यः

Maitri. 3. 3. चतुरशीतिधा परिणतम्
परिणाम

Gītā. 18. 37. परिणामे ऽमृतोपमम्
38. परिणामे विषमिव

परिणामत्व

Maitri. 6. 10. त्रिगुणभेदपरिणामत्वात्
— परिणामत्वात्तदन्नत्वम्

परिणिविद्

Bṛih. 1. 3. 18. तं समन्तं परिणिविद्वान्
परितृप्ति

Kaivalya. 12. स एव जाग्रत् परितृप्तिमेति
परित्यज्

Śiras. 4. सर्वान् भावान् परित्यज्य

- Sikhā. 2. सर्वकृत्यपरित्यज्यैताम-
धीत्य
Haimsa. 2. नम्रं परित्यज्य दशममे-
वाभ्यसेत्
Parama. 2. सर्वान् कामान् परित्यज्य
Jābāla. 6. एतत् सर्वं भूः स्वाहेत्यप्सु
परित्यज्य

- Mukti. 2. 70. ता अप्यतः परित्यज्य
71. तामप्यथ परित्यज्य
Gītā. 18. 66. सर्वधर्मान्परित्यज्य

परित्याग

- Maitri. 6. 25. सर्वभावपरित्यागः
Gītā. 18. 7. मोहात्तस्य परित्यागः

परित्राण

- Gītā. 4. 8. परित्राणाय साधूनाम्

परिदह

- Gītā. 1. 30. त्वक् चैव परिदहते

परिदा

- Chhā. 2. 22. 5. प्रजापतेरात्मानं परिददा-
नीति

परिदीप्

- Gauda. 4. 19. अजातिः परिदीपिता

परिदीपक

- Gauda. 4. 21. अजातेः परिदीपकम्

परिदृश

- Chhā. 1. 4. 3. तानु तत्र मृत्युर्यथा मत्स्य-
मुदके परिपश्येदेवं पर्य-
पश्यत्

3. 17. 7. उद्वयं तमसः परि ज्योतिः
पश्यन्तः

- Bṛih. 6. 4. 6. यद्युदक आत्मानं परिप-
श्येत्

- Katha. 6. 5. यथाप्सु परीव दृशे तथा
गन्धर्वलोके

- Mund. 1. 1. 6. यद्भूतयोनिं परिपश्यन्ति
धीराः
2. 2. 7. तद्विशानेन परिपश्यन्ति धी-
राः

परिदेवना

- Gītā. 2. 28. तत्र का परिदेवना

परिद्वष्ट

- Praśna. 6. 5. एवमेवास्य परिद्वष्टुरिमाः
षोडशकलाः

परिधा

- Chhā. 5. 2. 2. पुरस्ताच्चोपरिष्टाच्चाङ्गिः परि-
दधाति

- Maitri. 6. 9. अङ्गिः पुरस्तात्परिदधाति
— अङ्गिर्भूय एवोपरिष्टात्परि-
दधाति

परिधान

- Bṛih. 6. 2. 7. प्रावारणां परिधानस्य

परिधानीया

- Chhā. 4. 16. 2. पुरा परिधानीयायाः
4. न पुरा परिधानीयायाः

परिपठ

- Sikhā. 2. पञ्चधा पञ्चदेवत्यः प्रण
परिपठते

परिपत्

- Chhā. 2. 9. 4. तस्मात्तान्यन्तरिक्षे ज्ञा-
न्वणान्यात्मानमादाय पा-
तन्ति

- Mahānār. 2. 9. श्रिया मा परिपातय

परिपान्थिन्

- Gītā. 3. 34. तौ ह्यस्य परिपान्थिनौ

परिपीड

- Garbha. 3. vido द्विध्य

परिपू

- Ásrama. 2. उद्धृतपरिभूताभिरङ्घ्रिः कार्यं कुर्वन्तः

परिपूर्णता

- Mukti. 1. उपाधिविनिर्मुक्तघटाकाशवत्परिपूर्णता

परिपू

- Maitri. 3. 4. अन्यैश्यामयैर्बहुभिः परिपूर्णम्

5. एतैः परिपूर्णं एतैरभिभूतः

4. 4. यैः परिपूर्णो जभिभूतः

- Nrisut. 9. स्वाव्यतिरिक्तानि परिपूर्णानि क्षेत्राणि दर्शयित्वा

— सत्यं सूक्ष्मं परिपूर्णमद्वयम्

परिप्रश्न

- Gītā. 4. 34. परिप्रश्नेन सेवया

परिप्रवच

- Chhā. 4. 10. 2. मा त्वामयः परिप्रवोचन्

परिभवासह

- Nrisut. 2. सर्वसंहारसमर्थः परिभवासहः

परिभुज

- Nīla. 17. तथा त्वं विश्वतो अस्मान् यक्ष्मया परिभुज

परिभू

- Isā. 8. परिभूः स्वयंभूः

परिभ्रम

- Maitri. 2. 6. अनेन खल्वीरितः परिभ्रमतीदं शरीरम्

3. 1. इन्द्रैरभिभूयमानः परिभ्रमति 2 (bis).

- Śyāsa. 2. शुचौ देशे परिभ्रमन् (two MSS. and Nār. have परिभ्रमः)

परिमर

- Kaush. 2. 12. अथातो दैवः परिमरः.
Tait. 3. 10. 4. तद्ब्रह्मणः परिमर इत्युपासीत

परिमार्ग

- Gītā. 15. 4. ततः पदं तत्परिमार्गितव्यम्

परिमुच

- Maitri. 6. 34. एवमन्तर्गतं यस्य मनः स परिमुच्यते

- Mund. 3. 2. 6. परामृताः परिमुच्यन्ति सर्वे Mahānār. 10. 6; Kai-valya. 4.

परिमुह

- Śwot. 6. 1. कालं तथान्ये परिमुह्यमानाः

परिमृ

- Kaush. 2. 13. त एवैनं परिम्रियन्ते
Tait. 3. 10. 4. पर्येणं म्रियन्ते द्विषन्तः सपत्नाः परि ये जप्रिया आतृव्याः

परिमोषिन्

- Bṛih. 3. 9. 26. अस्य परिमोषिणो ऽस्थीन्यपजहुः

परिरक्षितृ

- Praśna. 2. 9. रुद्रो ऽसि परिरक्षिता

परिलिप्

- Bṛih. 6. 3. 1. परिसमूह्य परिलिप्य

परिवत्सर

- Mahānār. 25. 1. ये संवत्सराश्च परिवत्सराश्च ते ऽहर्गणाः

परिवस्

- Gītā. 17. 10. पूतिपर्युषितं च यत्

परिविष्

- Chhā. 4. 3. 5. परिविष्यमाणौ ब्रह्मचारी विभिक्ते

परिवृ

- Rāṇḍg. 2. सहस्ररश्मिभिः परिवृतः
 śrama. 3. चीरचर्मवल्कलपरिवृताः

परिवृज्

- lila. 16. परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्
 वृणक्तु

परिवृत

- ṛih. 2. 1. 18. स्वे जनपदे . . परिवर्त्तते
 — स्वे शरीरे . . परिवर्त्तते
 4. 4. 16. यस्मादवाक् संवत्सरो ऽहो-
 भिः परिवर्त्तते
 wet. 6. 6. यस्मात्पञ्चः परिवर्त्तते
 ज्यम्
 Maitri. 6. 21. तात्वध्यमं परिवर्त्य
 Nrisut. 6. उन्मत्ता इव परिवर्त्तमानाः
 Prāṇḍg. 2. स्वे शरीरे यज्ञं परिवर्त्त-
 यामि

परिवेष्टित्

- Śwet. 3. 7. विश्वस्यैकं परिवेष्टितारम्
 4. 14, 16 ; 5. 13.

परिवेष्ट

- Kaush. 2. 1. वाक् परिवेष्टी
 — यो वाचं परिवेष्टीं (वेद)

परिवेष्टीमन्त्

- Kaush. 2. 1. यो वाचं परिवेष्टीं परिवे-
 ष्टीमान्भवति

परिव्यथ्

- Praśna. 6. 6. यथा मा वो मृत्युः परि-
 व्यथाः

परिव्रज्

- Kaush. 2. 15. पुत्रस्यैश्वर्यं पिता वसेत् परि-
 वा व्रजेत्
 Brih. 3. 3. 1. मन्त्रेषु चरकाः पर्यव्रजाम

परिव्रश्

- Chhā. 8. 9. 1. परिवृक्णे परिवृक्णः 2.

परिव्राज्

- Jābāla. 5. अत्र परिव्राज् विवर्णवासाः
 Mukti. 1. 34. परिव्राज् त्रिशिखी सीता

परिव्राज

- Mukti. 1. 36. vide अक्षमालिका

परिव्राजक

- Aruṇeya. 5. परमहंसपरिव्राजकानाम्
 Āśrama. 4. परिव्राजका अपि चतुर्विधाः

परिव्राजिन्

- Jābāla. 5. अयं विधिः परिव्राजिनाम्
 (so MSS. and Saṅkara).

परिशिष्

- Chhā. 6. 7. 3. अङ्गारः खद्योतमात्रः परि-
 शिष्टः
 5. अङ्गारं खद्योतमात्रं परि-
 शिष्टम्

- Kaṭha. 4. 3. किमत्र परिशिष्यते 5. 4.
 Mukti. 2. 51. परिशिष्टं च चिन्मात्रम्

परिशुध्

- Chāli. 16. पश्यन्ति परिशुद्धं विभुम्
 Yogaśi. 7. परिशुद्धं विसर्पति

परिशुष्

- Praśna. 6. 1. समूलो वा एष परिशुष्यति
 Gītā. 1. 29. मुखं च परिशुष्यति

परिषद्

- Brih. 6. 2. 1. पञ्चालानां परिषदमाजगाम

परिष्कृ

- Chhā. 8. 8. 2. साध्यलङ्कृतौ सुवसनौ परि-
 कृतौ 3.
 8. 9. 1. परिष्कृते परिष्कृतः 2.

परिपुति

iwet. 2. 4. मही देवस्य सवितुः परि-
पुतिः

परिष्वञ्ज्

iwet. 4. 6. समानं वृक्षं परिष्वज्जाते
Mund. 3. 1. 1.

परिसमाप्

Ṛisut. 6. आत्मप्रकाशं शून्यं जान-
न्तस्तत्रैव परिसमाप्ताः

Ṛitā. 4. 33. ज्ञाने परिसमाप्यते

परिसमूह

Kaush. 2. 3. परिसमूह परिसीर्य

Bṛih. 6. 3. 1. परिसमूह परिलिप्य

परिसमे

Kaivalya. 1. भगवन्तं परमेष्ठिनं परिस-
मेत्य

परिस्तु

Kaush. 2. 3. परिसमूह परिसीर्य

Bṛih. 6. 3. 1. परिसीर्यावृताज्यं संस्कृत्य

परिस्था

Maitri. 7. 8. वैदिकेषु परिस्थातुमिच्छन्ति

परिह

Chhā. 2. 13. 2. न काञ्चन परिहरेत्तद्वृतम्

2. 22. 5. मृत्योरात्मानं परिहराणि

परी

kaush. 4. 20. स्वाराज्यमाधिपत्यं पर्येत्
— स्वाराज्यमाधिपत्यं पर्येति

य एवं वेद

Chhā. 3. 6. 4. तावदाधिपत्यं स्वाराज्यं
पर्येता 3. 7. 4; 3. 8. 4; 3.
9. 4; 3. 10. 4.

8. 12. 3. स तत्र पर्येति जक्षन् क्री-
डन्

Bṛih. 3. 3. 2. तं समन्तं पृथिवी . . पर्येति
तां समन्तं पृथिवीं . . समु-
द्रः पर्येति

Isā. 8. स पर्यगाच्छुक्रमकायम्

Kātha. 2. 5. दन्द्रम्यमाणाः परियन्ति
मूढाः Maitri. 7. 9.

Mund. 1. 2. 8. जङ्घन्यमानाः परियन्ति मू-
ढाः

Mahānār. 2. 6. परि यावापृथिवी यन्ति
7. परीत्य लोकान् परीत्य भू-
तानि परीत्य सर्वाः प्रदिशः

परीक्ष्

Mund. 1. 2. 12. परीक्ष्य लोकान् कर्मचितान्

Mukti. 1. 49. सम्यक्परीक्ष्य हातव्यम्
52. सम्यक्परीक्ष्य दद्याः

परीष्

Chhā. 1 11. 2. भगवन्तं वा अहमेभिः सर्वै-
रार्विज्यैः पर्यैषिषम्
(one M.S. has पर्यैषिषम्)

परुष्णी

Mahānār. 5. 4. हमं मे गंगे यमुने . . स्तोमं
सचता परुष्ण्या

परुस्

Mahānār. 4. 3. काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती
परुषः परुषः परि

परे

Kāthāśru. 3. सो ऽरण्यं परेत्य
— मा त्वं मामवहाय परागाः
— नाहं त्वामवहाय परागाम्

परेण

Ait. 1. 2. अदो ऽग्निः परेण दिवम्

Bṛih. 1. 3. 12. परेण मृत्युमतिक्रान्तः
13. 16.

Mahānār. 10. 5. परेण नाकं निहितं गुहायाम्
Kaivalya. 3.

परोक्ष

- Ait. 3. 14. इन्द्रं सन्तमिन्द्रमित्या-
चक्षते परोक्षेण
Bṛih. 4. 2. 2. इन्द्रं सन्तमिन्द्र इत्याच-
क्षते परोक्षेण

परोक्षप्रिय

- Ait. 3. 14. परोक्षप्रिया इव हि देवाः
Bṛih. 4. 2. 2.

परोरजस्

- Bṛih. 5. 14. 3. परोरजा य एष तपति 6.
— एष परोरजा इति सर्वमु
होवैष रज उपर्युपुरि तपति
4. गायत्र्येतस्मिंस्तुरीये दर्शते
पदे परोरजसि प्रतिष्ठिता
7. नमस्ते तुरीयाय दर्शताय
पदाय परोरजसे

परोवरीयस्

- Chhā. 1. 9. 2. स एष परोवरीयानुद्गीथः
— परोवरीयो हास्य भवति
परोवरीयसो ह लोकान्
जयति य एतदेवं विद्वान्
परोवरीयांसमुद्गीथमुपास्ते
3. परोवरीयो हैभ्यस्तावदस्मिँ-
ल्लोके जीवनं भविष्यति
— परोवरीय एष हास्यास्मिँ-
ल्लोके जीवनं भवति
2. 7. 1. प्राणेषु पञ्चविधं परोवरीयः
सामोपासीत.. परोवरी-
यांसि वा एतानि
2. परोवरीयो हास्य भवति
परोवरीयसो ह लोकान्
जयति य एतदेवं विद्वान्
प्राणेषु पञ्चविधं परोवरीयः
सामोपास्ते

पर्जन्य

- Chhā. 2. 15. 1. एतद्वैरूपं पर्जन्ये प्रोतम्
2. स य एवमेतद्वैरूपं पर्जन्ये
प्रोतं वेद
3. 18. 4. तन्मनः स पर्जन्यः
5. 5. 1. पर्जन्यो वाव.. अग्निः
Bṛih. 6. 2. 10 (वै)
5. 22. 2. पर्जन्यस्तृप्यति पर्जन्ये तृ-
प्यति विशुस्तृप्यति
— यत्किञ्च विशुश्च पर्जन्य-
श्चाधितिष्ठतः
Bṛih. 1. 4. 11. पर्जन्यो यमो मृत्युरीशानः
2. 2. 2. या अक्षन्नापस्ताभिः पर्जन्यः
Muṇḍ. 2. 1. 5. सोमात् पर्जन्यः
Mahānār. 23. 1. ताभिः पर्जन्यो वर्षति पर्ज-
न्येनौषधिवनस्पतयः प्रजा-
यन्ते
Praśna. 2. 5. एष पर्जन्यो मघवानेषः
Gītā. 3. 14. पर्जन्यादन्नसम्भवः
— यज्ञाद्भवति पर्जन्यः

पर्ण

- Chhā. 2. 23. 4. यथं शंकुना सर्वाणि पर्णा-
नि सन्तृणानि
Bṛih. 3. 9. 28. तस्य लोमानि पर्णानि
Āśrama. 3. शीर्णपर्णफलभोजिनः
Gītā. 15. 1. छन्दांसि यस्य पर्णानि
पर्यक
Kaush. 1. 3. अग्निर्तौजाः पर्यङ्कः
5. अग्निर्तौजसं पर्यङ्कम्
पर्यन्त

- Sarvop. 3. ब्रह्मादिपिपीलिकापर्यन्त
(so MSS.)

- Harisa. 1. आभाराद्भरन्ध्रपर्यन्त

- Mukti. 1. 43. प्रारब्धक्षयपर्यन्तम्

पर्यवसो

- Nṛisut. 6. ओङ्कारे परे ब्रह्मणि प-
र्यवसो भवेत्

पर्यवस्था

Gītā. 2. 65. बुद्धिः पर्यवतिष्ठते

पर्यवे

Bṛih. 6. 2. 16. तेषां यदा तत्पर्यवैति

पर्यवेक्ष्

Kaush. 1. 4. यथा रथेन धावयन् रथ-
चक्रे पर्यवेक्षेतैवमहोरात्रे
पर्यवेक्षेत

पर्यस्

Chāḍ. 19. एवं सहस्रशो देवं पर्यस्य-
न्तम्

पर्याप्

Ītā. 1. 10. पर्याप्तं त्विदमेतेषां बलम्

पर्याप्तकाम

Mund. 3. 2. 2. पर्याप्तकामस्य कृतात्मनस्तु

पर्यावृत्

Chāḍ. 1. 5. 2. रदमींस्त्वं पर्यावर्त्तयात्

Bṛih. 4. 4. 1. यत्रैष चाक्षुषः पुरुषः पराङ्-
पर्यावर्त्तते

पर्युक्ष्

Kaush. 2. 3. परिसमूह्य परिस्तीर्य पर्यु-
क्ष्य

पर्युपास्

Chāḍ. 5. 24. 5. ययेह क्षुधिता बाला मातरं
पर्युपासते- 6. 15. 1. पुरुषः उपतापिनं ज्ञातयः
पर्युपासते

Ītā. 4. 26. योगिनः पर्युपासते

9. 22. ये जनाः पर्युपासते

12. 1. भक्त्यास्त्वां पर्युपासते

3. अथ्यक्तं पर्युपासते

29. अथ्यक्तं पर्युपासते

पर्ये

Chāḍ. 5. 1. 8. संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्योवाच
9, 10, 11.

पर्वत

Kaush. 2. 13. यदि ह वा एवंविद्वांसमुभौ
पर्वतावभिप्रवर्त्तयाताम्

Chāḍ. 3. 19. 2. यज्जरायु ते पर्वताः

7. 6. 1. ध्यायन्तीव पर्वताः

7. 8. 1. बलेन पर्वताः (तिष्ठन्ति)

7. 10. 1. यदृशीर्यत्पर्वताः

Bṛih. 1. 1. 1. यकुच क्लोमानश्च पर्वताः

3. 8. 9. नद्यः स्यन्दन्ते श्वेतेभ्यः पर्व-
तेभ्यः

Kāṭha. 4. 14. पर्वतेषु विधावति

Maitri. 6. 18. यथा पर्वतमादीप्तम्

पर्वतधातु

Amṛita. 7. यथा पर्वतधातूनां दहन्ते
धमनान्मलाः

पर्वतमूर्धन्

Mahānār. 15. 5. भूस्यां पर्वतमूर्धनि

पर्वन्

Kaush. 2. 3. एतेषामेकस्मिन् पर्वणि 4.

Bṛih. 1. 1. 1. मासाश्चार्द्धमासाश्च पर्वाणि

पर्शु

Bṛih. 1. 1. 1. भवान्तरदिशः पर्शवः

पल

Garbha. 5. हृदयं पलान्यष्टौ

— द्वादश पला जिह्वा

(2 MSS. have पलानि)

पललपिण्ड

Nṛip. 2. 4. स्नेहो यथा पललपिण्डमौतं

प्रोतमनुग्रामं व्यतिषक्तः

Śiras. 4. यथा स्नेहेन पललपिण्डमिव

पलाय्, पल्यय्

- Bṛih. 4. 3. 2. पल्ययते कर्म कुरुते 3-6.
Nrip. 2. 4. सर्वाणि भूतानि भीत्या प-
लायन्ते

पलाल

- Brahmab. 18. पलालमिव धान्यार्थी

पलाश

- Chhā. 5. 2. 3. प्ररोहेयुः पलाशानि
Bṛih. 6. 3. 7-12.

पलित adj.

- Chāḷ. 11. स्कंभो ज्य पलितस्तथा (so
4 MSS. and Nārāyaṇa ;
the latter says अथश-
ब्दो विरोधे पलितो वृद्धः ।
वृद्धः कुमारश्चेति विरुद्ध ।
one MS. with Calcutta
text, reads अप्यपलितः)

पल्लव

- Mukti. 2. 36. *vide* शालिन्

पवन

- Maitri. 6. 7. पवनात्पावनः
Mukti. 2. 76. विशत्यदेहमुक्तत्वं पवनो
ऽस्पन्दतामिव
Gitā. 10. 31. पवनः पवतामस्मि

पवननन्दन

- Mukti. 1. 45. मयोपदिष्टं . . तुभ्यं पवन-
नन्दन

पवनात्मज

- Mukti. 2. 72. मम रूपमीदृशं भजस्व . .
पवनात्मज

पवमान

- Bṛih. 1. 8. 28. अथातः पवमानानामेवाभ्या-
रोहः

- Maitri. 6. 34. तत्त-एव पवमानपावकशु-
चयः

— पवमानपावकशुचिसंघातो
हि जाठरः

पवित्र adj. & n.

- Śwet. 6. 21. अत्याश्रमिभ्यः परमं पवि-
त्रं प्रोवाच

- Maitri. 6. 9. वसोः पवित्रमग्निः सवितुः
रश्मयः पुनन्त्वन्नम्

- Mahānār. 6. 1. पवित्रे अधि सानो अव्ये
9. 1. सोमः पवित्रमत्येति रेभ-
17. 8.

23. 1. मानसं वै प्राजापत्यं पवित्रः

- Śīras. 1. पुष्करमहं पवित्रमहम्

- Brahma. 2. यज्ञोपवीतं परमं पवित्रम्

3. पवित्रं ज्ञानमुत्तमम्

- Nyāsa. 3. पवित्रं धारयेत्

4. पवित्रं स्नानशार्दीं च
Kāṭhaśru. 4.

- Aruṇeya. 2. पवित्रं विस्मजेत्

- Gitā. 4. 38. पवित्रमिह विद्यते

9. 2. पवित्रमिदमुत्तमम्

17. वेशं पवित्रमोकारः

10. 12. पवित्रं परमं भवान्

पशव्य

- Chhā. 2. 22. 1. विनार्हि साम्नो वृणे पशव्य

पशु

- Kaush. 2. 8. मास्माकं प्राणेन प्रजया प-
भिराप्याययिष्ठाः

— तस्य . . पशुभिराप्यायय-
9. मास्माकं प्राणेन प्रजया प-
भिरपक्षेष्ठाः

— तस्य . . पशुभिरपक्षीयस्-
4. 8. पूर्यते प्रजया पशुभिः

16. प्रजायते प्रजया पशुभिः
Bṛih. 6. 1. 6 (bis).

- Chhā. 2. 6. 1. पशुषु पंचविधं सामोपासीत
2. भवन्ति हास्य पशवः पशु-
मान् भवति य एतदेवं वि-
ज्ञान् पशुषु पंचविधं सा-
मोपास्ते
2. 9. 2. तदस्य पशवो ऽन्वायत्ताः
2. 11. 2. महान् प्रजया पशुभिर्भ-
वति 12. 2; 13. 2; 14.
2; 15. 2; 16. 2; 17. 2;
18. 2; 19. 2; 20. 2.
2. 15. 2. विरूपांश्च सुरुपांश्च पशून-
वरुन्धे
2. 16. 2. विराजति प्रजया पशुभि-
र्ब्रह्मवर्चसेन
2. 18. 1. एता रेवत्यः पशुषु प्रोताः 2.
2. पशून् निन्देत्तद्वृत्तम्
2. 22. 2. नृणोदकं पशुभ्यः
5. 17. 1. प्रतिष्ठितो ऽसि प्रजया च
पशुभिश्च
5. 19. 2. नृप्यति प्रजया पशुभिः
5. 20. 2; 5. 21. 2; 5.
22. 2; 5. 23. 2.
7. 2. 1. पशून् वयांसि च 7. 7. 1.
7. 3. 1. पुत्रांश्च पशून्श्चेत्येव
7. 8. 1. बलेन पशवश्च वयांसि च
7. 10. 1. यत्पशवश्च वयांसि च
7. 13. 1. स्मरेण वै पुत्रान् विजाना-
ति स्मरेण पशून्
7. 14. 1. पुत्रांश्च पशून्श्चेत्येव
- Brih. 1. 2. 5. यज्ञान् प्रजाः पशून्
7. पशून् देवताभ्यः प्रत्यौहत्
1. 4. 10. यथा पशुरेवं स देवानाम्
— बहवः पशवो मनुष्यं भु-
ञ्ज्युः
— एकस्मिन्नेव पशावादीय-
माने
16. यत्पशुभ्यस्तृणोदकं विन्दति
तेन पशूनाम्
17. पांक्तः पशुः

- Brih. 1. 5. 1 पशुभ्य एकं प्रायच्छत् 2.
2. पयो ह्यमे मनुष्याश्च पशव
ओपजीवन्ति
2. 1. 5. पूर्यते प्रजया पशुभिः
3. 9. 6. कतमो यज्ञ इति पशव इति
4. 1. 1. पशूनिच्छन्नवन्तानिति
4. 5. 6. न वा अरे पशूनां कामाय
पशवः प्रिया भवन्त्यात्म-
नस्तु कामाय पशवः प्रि-
या भवन्ति
6. 4. 24 अस्योपसद्यां मा चैत्सीत्
प्रजया च पशुभिश्च
- Tait. 1. 3. 4. सन्धीयते प्रजया पशुभिः
1. 4. 2. भ्रियमावह लोमशां पशु-
भिः सह
2. 3. 1. प्राणं देवा अनुप्राणन्ति म-
नुष्याः पशवश्च ये
3. 6. 1. महान् भवति प्रजया पशुभिः
3. 7. 1; 3. 8. 1; 3. 9. 1.
3. 10. 3. यज्ञ इति पशुषु
- Kātha. 1. 23. वृणीष्व बहून् पशून्
Maitri. 6. 10. यस्माद्दीजसम्भवा हि पशवः
13. अन्नं पशूनां प्राणः
Mund. 2. 1. 7. साध्या मनुष्याः पशवो व-
यांसि
Mahānār. 1. 4. यत ओषधीभिः पुरुषान्प-
शून्
2. 8. पशून् मद्यमावह
14. 1. पशव आपः
25. 1. मन्युः पशुः
Nrip. 1. 4. प्राणा वा इन्द्रियाणि पशव
Siras. 5. ऊर्ज्ज्ने पशवो ऽनुनामयन्
मृत्युपाशान्
Garbha. 5. लोभादयः पशवः
Brahma. 2. तत्र . पशवो न पशवः
Prānāg. 3. शारीर्यज्ञस्य . कः पशु
4. कामः पशुः
Nāda. 15. पशूनां च पतिं तथा

पशुपति

Mahānār. 19. 2. नमो रुद्राय पशुपतये स्याद्वा

Nrip. 1. 6. उमापतिं पशुपतिम्

पशुपाश

Siras. 5. पशुपाशविमोक्षणम् (some
MSS. omit पशु)

— पशुपाशविमोक्षणाय

पशुबन्ध

Mahānār. 25. 1. य ऋतवस्ते पशुबन्धाः

पशुमन्त्र

Chhā. 2. 6. 2. पशुमान् भवति 2, 18, 2.

पश्चात्

Kaush. 2. 8. पश्चाच्चंद्रमसं दृश्यमानमुप-
तिष्ठेत्

Chhā. 3. 6. 4. यावदादित्यः पुरस्तादुदेता
पश्चादस्तमेता 3. 7. 4.

3. 8. 4. द्विस्तावत्पश्चादुदेता

3. 9. 4. यावदादित्यः पश्चादुदेता

4. 6. 1. पश्चादग्नेः प्राडुपोपविवेश
4. 7. 1; 4. 8. 1.

5. 2. 8. पश्चादग्नेः संविशति

6. 10. 1. पश्चात्पतीच्यः

7. 25. 1. स पश्चात् . अहं पश्चात्
2. आत्मा पश्चात्

Bṛih. 1. 1. 2. रात्रिरेनं पश्चान्महिमान्व-
जायत

2. 1. 10. यन्तं पश्चाच्छब्दो ऽनूदेति

Laitri. 6. 21. अपारेण पश्चाद्युञ्जीत

7. 3. आदित्याः पश्चादुद्यन्ति

lupd. 2. 11. ब्रह्म पश्चाद्ब्रह्म दक्षिणतः

Nrip. 5. 2. आदित्याः पश्चात् (आसते)

mṛita. 21. पश्चाद् ध्यायेत् पूर्वोक्तम्

br. 4. नम इति पश्चात्

opī. 3. चन्दनं तु ततः पश्चात्

पश्चिम

map. 51. पश्चिमे लक्ष्मणं धृत्वा

पश्चिमामुख

Mahā. 3. पश्चिमामुखो भूत्वा

पश्य

Chhā. 7. 26. 2. न पश्यो मृत्युं पश्यति . .
सर्वं ह पश्यः पश्यति

Mund. 3. 1. 3. यदा पश्यः पश्यति रुक्म-
वर्णम्

1. पा (पाने)

Chhā. 1. 2. 9 तेन यदभ्राति यत्पिबति
1. 10. 3. उच्छिष्टं वै मे पीतं स्यात्

1. 12. 5. ओं पिबाम

3. 6. 1. न वै देवा अभन्ति न पि-
बन्ति 3. 7. 1; 3. 8. 1;
3. 9. 1; 3. 10. 1.

3. 17. 1. यदशिशिषति यत्पिबति
2. यदभ्राति यत्पिबति

5. 2. 7. तुरं भगस्य धीमहीति सर्वं
पिबति

5. 10. 9. सुरां पिबंश्च

6. 5. 2. आपः पीताखेधा विधीयन्ते

6. 6. 3. अपां सोम्य पीयमानानाम्

6. 7. 1. काममपः पिबापोमयः प्रा-
णो न पिबतो विच्छेत्स्यते

6. 8. 5. यन्नैतत्पुरुषः पिपासति नाम
तेज एव तत्पीतं नयते

6. 11. 1. पेपीयमानो मोदमानः

Bṛih. 4. 1. 2. इष्टं हुतंमाशितं पायितम्
4. 5. 11.

6. 4. 13. न्यहं कंसे न पिबेदहत
बासाः

Kaṭha. 3. 1. ऋतं पिबन्तौ सुकृतस्य लोके

Mahānār. 20. 2. सोमं पिब वृत्रहन्

25. 1. यत्पिबति तदस्य सोमपानम्

Chāl. 6. पिबन्ते नाम विषयम्

— एकस्तु पिबते देवः

Siras. 3. अपां सोमममृता अभुम

- arbha. 3. मात्राशितपीतनाडीसूत्रग-
तेन
4. पीता नानाविधाः स्तनाः
5. अशितपीतलेह्यचोष्यं पच-
तीति
Prāṇāg. 2. अशितपीतलीढखादितानि
Yogat. 3. यः स्तन्यं पूर्वं पीत्वापि
Kāṭhaśru. 3. भस्ममुष्टिं पिबेदित्येके
Skanda. 12. ब्रह्मामृतं पिबेत्
2. पा (रक्षणे)

- Śwet. 4. 21. रुद्र यत्ते दक्षिणं मुखं तेन
मां पाहि नित्यम्
Mahānār. 7. 4. पाहि नो अग्न एनसे . . पाहि
नो विश्वेदेसे . . यज्ञं पा-
हि विभावसो . . सर्वं पाहि
शतक्रतो
Nrip. 3. 1. स ई पाहि य ऋजीषी तरुवः
Vāsu. 2. मां पाहि शरणागतम्
(some MSS. read रक्ष मां)

पाकरस

- Mukti. 2. 65. दर्वी पाकरसं यथा
पांक्त
Brih. 1. 4. 17. स एष पांक्तो यज्ञः पांक्तः
पशुः पांक्तः पुरुषः पांक्त-
मिदं सर्वम्
Tait. 1. 7. 1. पांक्तं वा इदं सर्वं पांक्तैर्नैव
पांक्तं स्पृणोति

पाजस

- Mahānār. 13. 6. कृणुष्व पाज इति पञ्च

पाजस्य

- Brih. 1. 1. 1. पृथिवी पाजस्यम्

पाञ्चजन्य

- Gītā. 1. 15. पाञ्चजन्यं हृषीकेशः

पाणि

- Kaush. 2. 15. पाणिनान्तर्धाय
4. 19. तं ह पाणावभिपद्य प्रवव्राज

- Brih. 2. 1. 15. तं पाणावादायोत्तस्थौ
— तं पाणिनापेषं बोधयाम्ब-
कार
4. 3. 5. यत्र स्वः पाणिर्न विनिर्ज्ञा-
यते
5. 12. 1. स ह स्माह पाणिना मा प्रा-
तुद
6. 3. 6. अन्तत आचम्य पाणी प्र-
क्षाल्य
6. 4. 7. यष्ट्या वा पाणिना वोपहृत्य
19. प्रक्षाल्य पाणी

- Mahānār. 5. 2. पाणिना हवमर्शतु
Prāṇāg. 2. सद्ये पाणावपो गृहीत्वा
Yogat. 12. कूर्मवत् पाणिपादाभ्याम्
Nyāsa. 5. पाणी आस्थाय संभ्रयेत्
Krish. 25. धृतं पाणौ स्वलीलया
Mukti. 1. उपहारपाणयः

पाणिपात्र

- Kāṭhaśru. 1. पाणिपात्रेणाशनं कुर्यात्
Aruneya. 5. उदरपात्रं पाणिपात्रं वा

पाण्डुपाण्डुरवासस

- Kaush. 4. 3. बृहत्पाण्डुरवासा अतिष्ठाः
19. बृहत्पाण्डुरवासः सोम रा-
जन् Brih. 2. 1. 15
(बृहन्)

- Brih. 2. 1. 3. बृहन्पाण्डुरवासाः सोमो
राजा

पाण्डव

- Gītā. 1. 1. मामकाः पाण्डवाश्चैव
14. माधवः पाण्डवश्चैव
20. धनुर्यम्य पाण्डवः
4. 35. एवं यास्यसि पाण्डव
6. 2. योगं तं विद्धि पाण्डव
10. 37. पाण्डवानां धनञ्जयः
11. 13. अपश्यत् . . पाण्डवस्तदा
55. स मामेति पाण्डव
14. 22. मोहमेव च पाण्डव
16. 5. मा शुनः . . पाण्डव

पाण्डवानीक

Itā. 1. 2. दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकम्

पाण्डित्य

Bṛh. 3. 5. 1. पाण्डित्यं निर्विद्य
— बाल्यं च पाण्डित्यं च निर्विद्य

पाण्डुपुत्र

Itā. 1. 3. पर्येतां पाण्डुपुत्राणां ..
चमूम्

पाण्डुर

Jarbha. 2. धूम्रः पीतः कपिलः पाण्डुरः

पाण्ड्वाविक

Bṛh. 2. 3. 6. यथा पाण्ड्वाविकम्

पातक

Gītā. 1. 38. मित्रद्रोहे च पातकम्

पाताल

Aruṇeya. 1. vide तलातल

पात्र

Bṛh. 5. 15. 1. हिरण्यमेन पात्रेण सत्यस्या-
पिहितं मुखम् Itā. 15;
Maitri. 6. 35.

Yāsa. 4. भिक्षादि वैदलं पात्रम्

Atthasru. 1. सर्वैः पात्रैः समारोप्य

Aruṇeya. 2. पात्रं विसृजेत्

Śrama. 4. vide धारिन्

— vide यज्ञोपवीत

Abāla. 6. पात्रं जलपवित्रम्

Itā. 17. 20. देशे काले च पात्रे च

पाद

Kaush. 1. 5. बृहद्रथन्तरे सामनी पूर्वी
पादौ द्यैतनौधसे चापरौ
पादौ— तस्य भूतं च भविष्यच्च पूर्वी
पादौ

— पादेमैवाम आरोहति

Kaush. 1. 7. केनेत्या इति पादाभ्यामिति

3. 5. पादावेवास्या एकमङ्गमुदू-
ल्हम्6. प्रज्ञया पादौ समारुह्य पा-
दाभ्यां सर्वा इत्या आप्नोति7. न हि प्रज्ञापेतौ पादावित्यां
काचन प्रज्ञापयेयाताम्

Chhā. 3. 12. 6. पादो ऽस्य सर्वा भूतानि

3. 18. 2. वाक् पादः प्राणः पादश्चक्षुः
पादः श्रोत्रं पादः— अग्निः पादो वायुः पाद आ-
दित्यः पादो दिशः पादः3. वागेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः
(similarly in 4, 5, 6).4. 5. 2. ब्रह्मणश्च ते पादं ब्रवाणि ..
चतुष्कलः पादो ब्रह्मणः

4. 6. 3; 4. 7. 3; 4. 8. 3.

3. य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं
पादं ब्रह्मणः .. उपास्ते

4. 6. 4; 4. 7. 4; 4. 8. 4.

4. 6. 1. अग्निष्टे पादं वक्ता

4. 7. 1. हंसस्ते पादं वक्ता

4. 8. 1. मनुष्टे पादं वक्ता

5. 17. 2. पादौ त्वेतावात्मन इति हो-
वाच पादौ ते व्यम्लास्येतां
यन्मां नागमिष्यः

5. 18. 2. पृथिव्येव पादौ

Bṛh. 2. 4. 11. सर्वेषामध्वनां पादावेका-
यनम् 4; 5. 12.3. 1. 1. दश दश पादा एकैकस्याः
शृङ्गयोः

Tait. 3. 10. 2. गतिरिति पादयोः

Maitri. 6. 6. नाभिर्भुवो भुः पादाः

Mahānār. 10. 1. चत्वारि शृंगा त्रयो अस्
पादाः

Prašna. 4. 8. पादौ च गन्तव्यं च

Māṇḍū. 3. वैश्वानरः प्रथमः पादः

Nrip. 4. 1; Nrisut

Rāmōt 3.

- Māṇḍā. 4. तैजसो द्वितीयः पादः
Nrip. 4. 1; Rāmōt. 3.
5. प्राज्ञस्तृतीयः पादः Nrip.
4. 1; Rāmōt. 3.
8. पादा मात्रा मात्राश्च पादाः
- Gauḍa. 1. 24. पादा मात्रा न संशयः
2. 21. पादा इति पादविदः
- Nrip. 1. 2. तत्साम्नः प्रथमं पादं जानी-
यान् 4 (similarly 3 times
more in each place).
— चत्वारः पादा भवन्ति
2. 1. सा प्रथमः पादो भवति
Nrisut 3 (bis).
— सा द्वितीयः पादो भवति
Nrisut. 3.
— सा तृतीयः पादो भवति
Nrisut. 3.
— सा साम्नश्चतुर्थः पादो भवति
2. अष्टाक्षरः प्रथमः पादो भव-
त्यष्टाक्षराख्यः पादा भव-
न्ति
— चत्वारः पादाः . . भवन्ति
Nrisut. 1. तैजसो हिरण्यगर्भो द्वितीयः
पादः
— प्राज्ञ ईश्वरस्तृतीयः पादः
3. भवति च सर्वेषु पादेषु चतु-
रात्मा (4 times).
— सा चतुर्थः पादो भवति
12. प्रादस्योपरि मर्मज्य
13. दक्षिणतः पादौ
14. ओमित्येतदक्षरस्य पादाश्च-
त्वारः
15. पादौ रजस्तमस्तस्य
16. भूर्लोकः पादयोस्तस्य
17. हस्तौ पादौ च संयुतौ
18. कूर्मवत् पाणिपादाभ्याम्
पादतल
19. 11. आपादतलमस्तकम्

पादप्रदेश

Garbha. 3. मासत्रयेण पादप्रदेशः

पादविद

Gauḍa. 2. 21. पादा इति पादविदः

पादशस्

Gauḍa. 1. 24. ओङ्कारं पादशो विद्यात्
— ओङ्कारं पादशो ज्ञात्वा

पादुका

Āsrama. 4. *vide* धारिन्
— *vide* यज्ञोपवीत

पादोदर

Praśna. 5. 5. यथा पादोदरस्त्वचा विनि-
र्मुच्यते

पान

Bṛih. 4. 3. 37. अन्नैः पानैरावसथैः
Kaivalya. 12. स्त्रियन्नपानादिविचित्रभोगैः

पानवन्त

Chhā. 7. 9. 2. अन्नवतो वै स लोकान् पा-
नवतो अभिसिध्यति
पाप *adj. & n.*

Kaush. 2. 7. यदहोरात्राभ्यां पापमक-
रोत्

— यदहोरात्राभ्यां पापं करोति
3. 1. नास्य पापं चकृषो मुखो
नीलं वेतीति

Chhā. 1. 2. 8. य एवंविदि पापं कामयते
4. 14. 3. एवमेवंविदि पापं कर्म न
श्लिष्यते

8. 13. 1. अन्ध इव रोमाणि विधूय
पापम्

Bṛih. 1. 5. 20. न ह वै देवान् पापं गच्छति
3. 2. 13. पुण्यो वै पुण्येन कर्मणा भ-
वति पापः पापेनेति

4. 3. 15. दृष्ट्वैव पुण्यं च पापं च
16, 17, 31.

- Brih. 4. 3. 22. अमन्वागतं पापेन
 4. 4. 5. पापकारी पापो भवति पुण्यः
 पुण्येन कर्मणा भवति पापः
 पापेन
 22. अतः पापमकरवमिति
 5. 14. 8. एवंविद्यद्यपि बह्वि पापं
 कुरुते
 Pait. 2. 9. 1. किमहं पापमकरवम्
 Maitri. 6. 9. यच्च पापेन दत्तम्
 Mahânâr. 4. 1. सर्वं हरतु मे पापम्
 2. शतं मे घ्नन्ति पापानि
 6. मृत्तिके हर मे पापम्
 — त्वया हतेन पापेन 7.
 11. पापेभ्यश्च प्रतिग्रहः
 5. 11. तस्मात्पापाद्यमुच्यते
 14. 3. मन्युकृतेभ्यः पापेभ्यो रक्ष-
 न्तां 4.
 — यदह्ना पापमकार्षम्
 4. यद्रात्र्या पापमकार्षम्
 19. 1. तिलाः पुनन्तु मे पापम्
 22. 1. धर्मेण पापमपनुदन्ति
 Prasna. 3. 7. पुण्येन पुण्यं लोकं नयति
 पापेन पापम्
 Dhyâna. 3 यदि शैलसमं पापम्
 Nâr. 5. रात्रिकृतं पापं नाशयति . .
 दिवसकृतं पापं नाशयति
 Matsya. 2. नैर्ऋत्ये पापे मनीषा
 Jâbâla. 2. सर्वानिन्द्रियकृतान्पापान्ना-
 शयति (or सर्वाणीन्द्रियकृ-
 तपापानि); Râmôt. 4.
 Gopî. 4. अहोरात्रकृतं पापं नाश-
 यति
 5. तेषां पापानि नश्यन्ति
 Râmôt. 4. ब्रह्महत्यादिपापेभ्यः
 Mukti. 1. 21. निधूताशेषपापौघः
 Gîtâ. 1. 36. पापमेवाश्रयेदस्मान्
 39. पापादस्मान्निर्वासितुम्

- Gîtâ. 1. 45. अहो बत महत्पापम्
 2. 33. पापमवाप्स्यसि
 38. नैवं पापमवाप्स्यसि
 3. 13. भुञ्जते ते त्वघं पापाः
 36. पापं चरति पूरुषः
 4. 36. अपि चेदसि पापेभ्यः
 5. 10. लिप्यते न स पापेन
 15. नादत्ते कस्यचित्पापम्
 6. 9. साधुष्वपि च पापेषु
 7. 28. येषां त्वन्तर्गतं पापम्

पापक

- Brih. 4. 4. 23. तं विदित्वा न लिप्यते :
 र्मणा पापकेन

पापकारिन्

- Brih. 4. 4. 5. पापकारी पापो भवति

पापकाशिन्

- Śwet. 3. 5. अघोरा पापकाशिनी Nâr
 8.

पापकृत्तम

- Gîtâ. 4. 36. सर्वेभ्यः पापकृत्तमः

पापकृत्या

- Chhâ. 4. 11. 2. अपहते पापकृत्याम् 4. 1.
 2 ; 4. 13. 2.

पापकोटिशत

- Nâda. 6. न बध्यते कर्मचारी पा
 कोटिशतैरपि

पापघ्न

- Vâsu. 2. गोपीचन्दन पापघ्न
 Gopî. 5. पापघ्नं गोपीचन्दनम्

पापनाशन

- Dhyâna. 13. निष्कलं पापनाशनम्

पापनुद्

- Śwet. 6. 6. धर्माबहं पापनुद् भगेशम्

पापबुद्धि

4. पापबुद्धिस्तस्य न जायते

पापयोनि

9. 32. ये ऽपि स्युः पापयोनयः

पापसंहरण

2. पापसंहरणाच्छुद्धान्तःकर-
णानाम्

पापिष्ठतर

5. 1. 7. शरीरं पापिष्ठतरमिव दृ-
श्यते

पापीयस्

4. 16. 3. स इष्ट्वा पापीयान् भवति

1. 4. 11. स पापीयान् भवति

6. 1. 7. यस्मिन्व उत्क्रान्त इदं श-
रीरं पापीयो मन्यते

पाप्मन्

2. 7. वर्गो ऽसि पाप्मानं मे वृद्धि

— उद्गर्गो ऽसि पाप्मानं म उ-
द्गृद्धि

— संवर्गो ऽसि पाप्मानं मे सं-
वृद्धि

4. 20. सर्वान् पाप्मनो ऽपहत्य

34. अपहत्य पाप्मानम्

1. 2. 2. तं हासुराः पाप्मना विविधुः
(similarly 3, 4, 5, 6).

— पाप्मना द्वेष विद्धः (simi-
larly 3, 4, 5, 6).

1. 6. 7. स एष सर्वेभ्यः पाप्मभ्य उ-
दित उदेति ह वै सर्वेभ्यः
पाप्मभ्यो य एवं वेद

5. 10. 10. न स ह तैराचरन् पाप्मना
लिप्यते

5. 24. 3. एवं हास्य सर्वे पाप्मानः प्र-
दूयन्ते •

8. 4. 1. सर्वे पाप्मानो ऽतो निवर्त्तन्ते

Chhā. 8. 6. 3. तं न कश्चन पाप्मा स्पृशति

Bṛih. 1. 3. 2. तमभिदुत्य पाप्मनाविध्यन्
स यः स पाप्मा... स एव
स पाप्मा 3-6.

6. एता देवताः पाप्मभिर्ह-
पासृजन्नेवमेनाः पाप्मना-
विध्यन्

7. तमभिदुत्य पाप्मनाविव्य-
त्सन्

10. देवतानां पाप्मानं मृत्युम-
पहत्य 11.

— तदासां पाप्मनो विन्यदधात्

— नेत्पाप्मानं मृत्युमन्ववा-
यानि

1. 4. 1. सर्वान् पाप्मन औषत्

1. 5. 2. न स पाप्मनो व्यावर्त्तते

23. नेन्मा पाप्मा मृत्युरामुवत्

4. 3. 8. पाप्मभिः संसृज्यते... पाप्म-
नो विजहाति

9. पाप्मन आनन्दांश्च पश्यति

4. 4. 23. नैनं पाप्मा तरति सर्वं पा-
प्मानं तरति नैनं पाप्मा
तपति सर्वं पाप्मानं तपति

5. 5. 3. हन्ति पाप्मानं जहाति च 4

5. 7. 1. विद्यत्येनं पाप्मनः

Tait. 2. 5. 1. शरीरे पाप्मनो हित्वा

Maitri. 4. 2. पाप्मना गृहीत इव भ्राम्य-
माणम्

Mund. 3. 2. 9. तरति शोकं तरति पाप्मा-
नम्

Mahānār. 20. 11. हन्तु पाप्मानं यो ऽस्मान्द्वेष्टि

Praśna. 5. 5. एवं ह वै स पाप्मना विनि-
र्मुक्तः

Nṛip. 2. 1. देवा ह वै... पाप्मभ्यः...
अविभ्युः

— तेन... सर्वे पाप्मानमतर्न्

— यः... पाप्मभ्यः... द्विभी-
यात्

- Nrip.** 2. 1. स पाप्मानं नरति
3. 1; 5. 4; Rāmōt. 2.
- Nrisut.** 3. 1. सर्वं पाप्मानं दहति
6. तान् हासुरः पाप्मा परिज-
यास
— एनमासुरं पाप्मानं परिज-
सामः
— तेभ्यो हासावासुरः पाप्मा
.. ज्योतिरभवत्
— तस्य हासुरः पाप्मा .. ज्यो-
तिर्भवति
- Gitā.** 3. 41. पाप्मानं प्रजहि ह्येनम्
पामन्
- Chhā.** 4. 1. 8. पामानं कषमाणमुपोपवि-
वेश
पायु
- Bṛih.** 2. 4. 11. सर्वेषां विसर्गाणां पायुरेका-
यनम् 4. 5. 12.
- Tait.** 3. 10. 2. विमुक्तिरिति पायौ
- Praśna.** 4. 8. पायुश्च विसर्जयितव्यं च
पायूपस्थ
- Praśna.** 3. 5. पायूपस्थे ऽपानम्
पार
- Chhā.** 2. 13. 1. पारं गच्छति तस्मिन्धनम्
7. 1. 3. शोकस्य पारं तारयतु
7. 26. 2. तमसः पारं दर्शयति
- Kaṭha.** 2. 11. क्रतोरनन्त्यमभयस्य पारम्
3. 2. अभयं तितीर्षतां पारम्
9. सो ऽध्वनः पारमाप्नोति
- Maitri.** 6. 21. तीर्त्वा पारमपारेण पथाशु-
ज्जीत
28. अन्तर्दयाकाशस्य पारं ती-
र्त्वा
30. अनेनास्य तमसः पारं गमि-

- Praśna.** 6. 8. यो ऽस्माकमविद्यायाः परं
पारं तारयसि
- Nâr.** 3. प्रयाति परमं पारम्
पारतत्त्व
- Râmāp.** 89. कलापारतत्त्वे
पारमार्थिक
- Mukti.** 1. 18. पारमार्थिकरूपिणी
2. 56. असौ समाधिः पारमार्थिकः
पाराशरीपुत्र
- Bṛih.** 6. 5. 1. भारद्वाजीपुत्रः पाराशरी-
पुत्रात् 2.
— पाराशरीपुत्र औपस्वर्त-
त्रात्
— औपस्वर्तीपुत्रः पाराश-
पुत्रात्
— पाराशरीपुत्रः कात्याय-
पुत्रात्
2. पाराशरीपुत्रो वात्सीपुत्रात्
— वात्सीपुत्रः पाराशरीपुत्रात्
— पाराशरीपुत्रो वार्काह-
पुत्रात्
पाराशर्य
- Bṛih.** 2. 6. 2. सैतव्यप्राचीनयोग्यौ पाराश-
र्यात्
— पाराशर्यो भारद्वाजात्
— भारद्वाजः पाराशर्यात्
— पाराशर्यो वैजवापायनात्
3. पाराशर्यायणः पाराश-
4. 6. 3.
— पाराशर्यो जातूकर्ण्य-
4. 6. 3.
पाराशर्यायण
- Bṛih.** 2. 6. 3. धृवकौशिकः पाराश-
4. 6. 3.
12 MAR 1967

